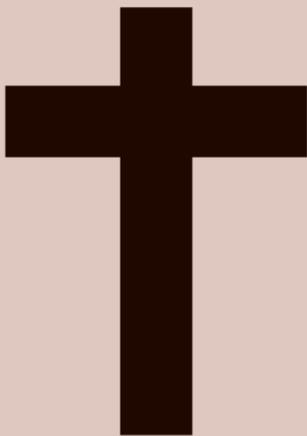

Tachi ak'õre
pedee

New Testament in Epena (CO:sja:Epena)

Tachi ak'õre pedee

New Testament in Epena (CO:sja:Epena)

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Epena

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Epena

sja

Colombia

Copyright Information

© 2005, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Epena

© 2005, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022
1e08d4cb-71aa-5440-b08f-b522fabb6441

Contents

San Mateo	1
San Marcos	68
San Lucas	111
San Juan	181
Hechos	233
Romanos	294
1 Corintios	326
2 Corintios	356
Gálatas	377
Efesios	389
Filipenses	401
Colosenses	409
1 Tesalonicenses	417
2 Tesalonicenses	424
1 Timoteo	428
2 Timoteo	437
Tito	444
Filemón	449
Hebreos	451
Santiago	474
1 San Pedro	483
2 San Pedro	492
1 San Juan	498
2 San Juan	507
3 San Juan	509
San Judas	511
Apocalipsis	514

SAN MATEO

San Mateopa Pedee Pia P'ãda

San Mateopa na pedee pia p'ãji. Ichiaba t'ijarapachida Leví. Judío paji. Jesucristo ome nipapachi. Na pedee pia p'ãdade Mateopa jara bi Jesús Tachi Ak'õrepa pëida eperãarã o k'achiadeepa k'aripa atamerã Tachi Ak'õrepa jaradak'a judiorã chonaarãmaa Antigo Testamento apatade. Audú jara bi Jesupa jarateepatade. Irua eperãarãmaa ùraapachi; chi k'õp'ãyoorãmaa jarateepachi; nepiripachi ne-inaa jarateeit'ee mãik'aapa jarapachi sãga p'anapataaiaipia bi Tachi Ak'õre jua ek'ari p'anapataarã.

Naapiara Mateopa jara bi Jesús chonaarãwedapema judiorã èreerãdeepa uchiada; iru t'oda mãik'aapa treinta años wãyaap'eda, Juan Bautistapa irude jarateeda (caps. 1.1–3.12). Jara bi Juanpa Jesús ewaa jaratee beek'ãri (caps. 3.13–4.25). Jara bi Jesupa jarateepata Galilea eujãde: ùraa jarateeda ee bide nipak'ãri (caps. 5–7); ne-inaa ooda eperãarãpa p'oyaa oodak'aa ãchi juadoopa (caps. 8–9); ichi k'õp'ãyoorã doce jir'it'erada (cap. 10); awaraa ùraa jarateeda Galileade (caps. 11–12); awaraa nepirida jarateeit'ee (cap. 13) mãik'aapa Rey Herodepa ooda Jesupa jarateepatade ùrik'ãri (cap. 14.1–12). Jara bi Jesús nipapata awaraa eujãde (caps. 14.13–17.20); ichia t'èe ooda Galilea eujãde (caps. 17.21–18.35) mãik'aapa wãda Jerusalendee (caps. 19–20); ichia mama ooda mãik'aapa jarateeda (caps. 21.1–26.13). Jara bi iru jita atadap'eda, ateadap'edaa judiorã poroorã k'irapite mãik'aapa iru peet'aadap'edaa (caps. 26.14–27.66). T'èepai jara bi iru chok'ai p'irabaida mãik'aapa pedee t'èe jarada ijãpataarãpa iru ùraa jarateenadamerã na p'ek'au eujã jõmaade (cap. 28).

Jesucristo èreerã t'ijãp'ãda (Lc 3.23-38)

¹ Jesucristo uchijai chonaarãwedapema Rey Daviddeepa mãik'aapa Abrahamdeepa. Chonaarãwedapemaarãpa iru èreerã t'ijãp'ãjida ichi t'èepemaarãpa k'awaadamerã k'airãdeepa uchijai.

² Abraham Isaac ak'õre paji. Isaac Jacob ak'õre paji. Jacob Judá ak'õre paji mãik'aapa Judá ipemaarãde ichiaba.

³ Judá Fares mãik'aapa Zara ak'õre paji. ãchi nawe Tamar paji. Fares Hesrón ak'õre paji. Hesrón Aram ak'õre paji.

⁴ Aram Aminadab ak'õre paji. Aminadab Nahasón ak'õre paji. Nahasón Salmón ak'õre paji.

⁵ Salmón Booz ak'õre paji mãik'aapa Rahab Booz nawe paji. Booz Obed ak'õre paji mãik'aapa Rut Obed nawe paji. Obed Jesé ak'õre paji.

⁶ Jesé Rey David ak'õre paji. Rey David Salomón ak'õre paji mãik'aapa Urías wëra pada Salomón nawe paji.

⁷ Salomón Roboam ak'õre paji. Roboam Abías ak'õre paji. Abías Asá ak'õre paji.

⁸ Asá Josafat ak'õre paji. Josafat Joram ak'õre paji. Joram Ozías ak'õre paji.

⁹ Ozías Jotam ak'õre paji. Jotam Acaz ak'õre paji. Acaz Ezequías ak'õre paji.

¹⁰ Ezequías Manasés ak'õre paji. Manasés Amón ak'õre paji. Amón Josías ak'õre paji.

¹¹ Josías Jeconías, chi ñpemaarã ome ak'õre paji. Mãirã p'anapachida Babilónia p'uurudepemaarãpa Israel pidaarã p'oyaadap'eda, presok'a ateedak'ãri ãchi eujãdee.

¹² Ma Babilónia p'uurudee wãdap'edaa, Jeconías Salatiel ak'õre paji. Salatiel Zorobabel ak'õre paji.

¹³ Zorobabel Abihud ak'õre paji. Abihud Eliaquim ak'õre paji. Eliaquim Azor ak'õre paji.

¹⁴ Azor Sadoc ak'õre paji. Sadoc Aquim ak'õre paji. Aquim Eliud ak'õre paji.

¹⁵ Eliud Eleazar ak'õre paji. Eleazar Matán ak'õre paji. Matán Jacob ak'õre paji.

¹⁶ Jacob José ak'õre paji. José María imik'ïra paji. María Jesús nawe paji. Ma Jesús ichiaba t'ïjarapachida Cristo; jara k'inia bi Tachi Ak'õrepa pëida eperãarã rey pamerã.

¹⁷ Abrahamdeepa uchiada catorce uchiadap'edaarã uchijida Rey David parumaa. Daviddeepa ichiaba uchiada catorce uchiadap'edaarã uchijida Israel pidaarã ateerutamaa Babilónia p'uurudee. Ichiaba madeepa uchiada catorce uchiadap'edaarã uchijida Jesucristo t'orumaa.

Jesucristo t'oda (Lc 2.1-7)

¹⁸ Jesucristo t'oda ñãga paji. Iru nawe, María, pedeete baji José ome miak'ãidait'ee. Mamïda araa padai naaweda, Tachi Ak'õre Jaurepa biak'oopiji.

¹⁹ Josepa biak'oo bi unuk'ãri, miak'ãi-e pait'ee paji iru ome. Mamïda José t'ãri pia bada perã, María k'ïra nejasiapiamaapa k'ïup'ee amaataait'ee paji, awaraarãpa k'awaanaadamerã.

²⁰ Mãga k'ïsia bide, k'ãimok'araaji it'aripema ángel ome. Mãgipa mãgaji: —José, Rey Daviddeepa uchiada, waaweenãaji María ome miak'ãit'ee, Ak'õre Jaurepata ma warra oopida perã.

²¹ Mariapa imik'ïra warra t'oit'ee. T'ï biit'eeda aji, Jesús, irua eperãarã k'aripait'ee perã atuanaadamerã ãchia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa.

²² Mãga paji Tachi Ak'õrepa jarapidak'a chonaarãweda ichi pedee jarapari it'aidepa:

²³ Awëra imik'ïra ome k'ãi-ee bita biak'ooit'ee mãik'aapa imik'ïra warra t'oit'ee. Iru t'ïjaradait'ee Emanuel.' (Is 7.14)

Mãgí t'ï jara k'inia bi: “Tachi Ak'õre tachi ome bapari.”

²⁴ José ñrimak'ãri, ooji ma angelpa jaradak'a. María ataji ichi wëra pamerã.

²⁵ Mamïda miak'ãida-e paji, chi warra t'oru misa. T'ok'ãri, Josepa t'ï biji Jesús.

2

K'ïsia k'awaa beerã chedap'edaa Jesús ak'ide

¹ Jesús t'oji Belén p'uurude Mãgí p'uuru Judea eujãde bi. T'ok'ãri, Herodes Judea eujãdepema rey paji. Maapai k'ïsia k'awaa beerã ak'õrejïru uchiapari eerepa Jerusalén p'uurudee chejida. Æchia lucero ak'ipachida k'awaadait'ee ne-inaa p'asait'ee bi.

² Pachedak'ãri, eperãarã iidijida:

—¿Sãma bima ajida, Judiorã Rey t'oda? Iru lucero uchiak'ãri ak'õrejïru uchiapari eere, rey waibia t'oda k'awaajida. Mapa ma lucero t'ëe chejida parã rey jiride. Irumaa it'aa t'ide chejidada ajida.

³ Rey Herodepa māga ūrik'āri, p'era pik'a nībeeji, Jerusalén p'uuru pidaarā ichiaba.

⁴ Māpai Herodepa t'ī pēiji p'aareerā poroorā māik'aapa Moisepa p'āda jara-teepataarā. Iidiji sāmata Tachi Ak'ōrepa pēiit'ee bada t'oit'ee paji.

⁵ Māpai p'anaujida:

—Belén p'uurude, Judea eujāde t'oit'ee. Chonaarāweda Ak'ōre pedee jara-paripa nāga p'āji:

⁶ 'Belén p'uuru apema Judea eujādepema p'uuru k'āyaara ek'ariara bi-e, ma p'uurude eperāarā poro waibia t'oit'ee perā. Irua Israel pidaarā ak'iit'ee mi pari.' *(Mi 5.2)*

⁷ Herodepa māga ūrik'āri, ma k'īsia k'awaa beerā mera t'ī pēiji iidit'ee sāweda ma lucero unujida.

⁸ Maap'eda āchi Belendee pēiji. Mamīda māgaji:

—Wāti ma warra jiride. Pia iididapāde aji, ma warra pari. Unu atadak'āri, mīmaa jara chedapāde aji, mi jida ichiaba irumaa it'aa t'īde wā k'inia bairā.

⁹ Māpai k'īsia k'awaa beerā wājida. Ma lucero āchi naa wāpachi. Mata ak'inī banaji ma warra badamāi.

¹⁰ Māga unudak'āri, o-īadachida.

¹¹ Teeda t'īudak'āri, unujida ma warra chi nawe María ome. Māpai bedabaidap'eda, it'aa t'ījida ma warra k'īrapite māik'aapa āchi net'aa aneadap'edaa ewat'idak'āri, teejida nēe, ne-inaa t'ūa bapari bajūbak'a māik'aapa k'era pia t'ījarapatap'edaa mirra.

¹² Maap'eda k'āimok'araade Tachi Ak'ōrepa jaraji waa wānaadamerā Herode-maa. Mapa awaraa ode wājida āchi eujādee.

María José ome Egipto eujādee mirudap'edaa

¹³ K'īsia k'awaa beerā wādap'edaa t'ēpai, k'āimok'araade it'aripema angelpa Josemaa māgaji:

—P'irabāiji māik'aapa wāji Egipto eujādee pichi wēra iru warra ome. Mama p'anadapāde aji, mia jararumaa, Herodepa na warra jiripiit'ee perā peepiit'ee.

¹⁴ Aramāgá José p'irabaiji. María māik'aapa chi warra atap'eda, p'ārik'ua Egiptodee wājida.

¹⁵ Mama p'anejida Herodes piurumaa. Māga paji Tachi Ak'ōrepa jaradak'a, ichi pedee jarapari it'aideepa:

'Egipto eujādeepa mi warra t'ī pēiji chemerā.' *(Os 11.1)*

Herodepa imik'ra warrarā peepida

¹⁶ Herodepa k'awaak'āri ma k'īsia k'awaa beerāpa ichi k'ūrat'aadap'edaa, k'īraudachi. Āchia jaradade k'īsiap'eda, ichi soldaorā pēiji Belén p'uurudee māik'aapa p'uuru k'ait'a p'anadap'edaamaa, warrarā año omeedeepa edaa peek'oodamerā.

¹⁷ Māgá Tachi Ak'ōre pedee jarapari Jeremiapa jaradak'a uchijai:

¹⁸ 'Rama p'uurude jēpi ororoo ūrijida. Jēpi chupiria ūrijida. Raquel jēe nībaji ichi warrarā-it'ee. Apidaapa ichi t'āri o-ī-īapidak'aa paji, chi warrarā k'iniidaidap'edaa perā.' *(Jer 31.15)*

¹⁹ Herodes piuda t'ēpai, Egiptode at'āri p'anide k'āimok'araade angelpa jaraji Josemaa:

²⁰ —Wāpāde aji, Israel eujādee pichi wēra, chi warra ome, warra pee k'inia p'anadap'edaarā piudap'edaa perā.

²¹ Māgá wājida Ak'ōrepa jara pēidak'a.

²² Mamīda Josepa k'awaak'āri Arquelao rey bi chi ak'ōre Herodes pari Judea eujāde, waawee baji mama banait'ee. Māga nide k'āimok'araade Tachi Ak'ōrepa jaraji Galilea eujādee wādamerā.

²³ Mama panadak'āri, Nazaret p'uurude p'ananejida. Māga paji Ak'ōre pedee jarapataarāpa jaradap'edaak'a: "Eperāarāpa Jesús t'ijarapataadait'ee Nazaret pida."

3

Juan Bautistapa jarateeda

(Mr 1.1-8; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)

¹ Ma t'ēpai eperā t'ijarapatap'edaa Juan Bautista Tachi Ak'ōrepa jara pēida jara cheji Judea eujāde, eujā pania wēe bimāi.

² Māgaji:

—p'ek'au k'achia oo amāati māik'aapa Tachi Ak'ōrede ijāapatāati! Taarā-e nide Tachi Ak'ōrepa eperāarā p'e biit'eeda aji, ichi jua ek'ari, ichideerā p'anedamerā.

³ Chonaarāweda Tachi Ak'ōre pedee jarapari Isaiapa jaraji:

'Eujā pania wēe bide eperā bia bi: "O pi-ia oopatak'a poro waibia chei naaweda, māga pik'a p'ek'au k'achia oo amāati Tachi Waibia chei naaweda." ' (Is 40.3)

⁴ Māgí eperā Juan paji. P'aru camello k'aradee k'ada jipachi. Chi k'irride jipari ne-edee ooda paji. K'opachi sisi māik'aapa topachi jirri miéle.

⁵ Eperāarā Jerusalén p'uurude p'anadap'edaarā awaraa Judea eujādepemaarā ome māik'aapa Jordán to k'ait'a p'anadap'edaarā ome chejida Juan pedee ūride.

⁶ Tachi Ak'ōremaa chupiria iidi chejida āchia p'ek'au k'achia oopatap'edaa k'aurepa. Māpai Juanpa āchi poro choo wāpachi Jordán to jāde.

⁷ Fariseorā saduceorā ome chok'ara ichiaba chejida Juanmaa poro choopide. Mamīda Juanpa māgaji:

—¡Parā k'achia-idaa beerādepa uchiadap'edaarā! ¡Taamák'api p'ani! ¿Poro choopi chejida-ek'ā Tachi Ak'ōre juapa mia k'iniada-e p'anadairā?

⁸ Māga pirā, p'ek'au k'achia oo amāati māik'aapa p'anapatāati Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a.

⁹ K'Isianāati Tachi Ak'ōrepa parāta miapi-e pait'ee Abrahamdepa uchiadap'edaa parā. Mia jara bi: Na māudepa Tachi Ak'ōrepa Abrahamdepa uchiadap'edaarā oo atai.

¹⁰ Ara chaarapa nejō biiri chauk'aa bi t'u peet'aapatak'a t'ipitaude bat'at'aadait'ee paa jōmerā, māga pik'a taarā-e Tachi Ak'ōrepa jōpiit'ee parā, chi oodaamaa p'anapataarā irua k'inia bik'a.

¹¹ Mia parā poro choopari paniapa, ak'ipidamerā pāchia p'ek'au k'achia oopata oodaamaa p'ani māik'aapa wāra Tachi Ak'ōrede ijāa p'ani. Mamīda eperā mi t'ēe cheru mi k'āyaara waibiara bi. Mia iru chancla ateeik'araa bi, mi iru k'āyaara ek'ariara bairā. Irua eperāarā nāgā poro chooit'ee. Tachi Ak'ōre Jaure ba chepiit'ee parā k'ap'iade. Mamīda ichide ijāadak'aa beerā t'ipitaude jōpiit'ee.

¹² Ooit'ee trigo ewaparipa ooparik'a. Māgipa pala aneek'āri, trigo ewada it'aa jira bat'apari chi tau uchiamerā māik'aapa nāupa chi e āyaa ateemerā. Maap'eda ma trigo tau ia bipari chi iapatamāi. Mamīda chi e beeda t'ipitaude bat'at'aapari. Māgí t'ipitau k'ik'aada aji.

Jesús poro chooda
(Mr 1.9-11; Lc 3.21-22)

¹³ Maapai Jesús wāji Galilea eujādeepa Jordán todee, Juan badamaa poro choopide.

¹⁴ Ewaa weda Juanpa iru poro choo-e pait'ee paji. Mapa māgaji:

—Piata mi poro choopia bi. ¿Sāap'eda mīmaa cheruma aji, pi poro choopide?

¹⁵ Mamīda Jesupa p'anauji:

—Mi poro choopāde aji, Tachi Ak'ōrepa jara bik'a uchiamerā.

Māpai Juanpa poro chooji.

¹⁶ Poro choop'eda, Jesús toiduupa uchiak'āri, pajā ewadachi māik'aapa irua unuji Tachi Ak'ōre Jaure ichi iringi palomak'a baai cheru.

¹⁷ Māpai ūriji it'ariipa nāga pedeeru:

—Nata mi Warra k'inia. Irua mi t'āri o-īapipari.

4

Netuara Poro Waibiapa Jesús k'achiade baaipit'ee pada
(Mr 1.12-13; Lc 4.1-13)

¹ Maap'eda Tachi Ak'ōre Jaurepa Jesús wāpiji eujā pania wēe bīmaa, Netuara Poro Waibiapa irumaa ne-inaa k'achia oopi k'inia bada perā.

² Mama k'āima cuarenta nek'o-ee baji. Mapa jarrapisia nībeeji.

³ Māga nide Netuara Poro Waibiapa ne-inaa k'achia oopide cheji māik'aapa māgaji:

—Wāara pi Tachi Ak'ōre Warra pirā, na māu pan papit'aapāde aji.

⁴ Jesupa p'anauji:

—¡Oo-eda! aji. Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bi:

'Eperā chik'o k'o bīpapai chok'ai bak'aa. Tachi Ak'ōre pedee k'awa bīpa ichita chok'ai bapari.' (Dt 8.3)

⁵ T'ēepai Netuara Poro Waibiapa iru ateeji Jerusalendee, Tachi Ak'ōrepa jirit'erada p'uurudee. Mama Tachi Ak'ōre te waibia ek'arra iringi it'ā ateeji

⁶ māik'aapa māgaji:

—Wāara pi Tachi Ak'ōre Warra pirā, namāik'aapa jītidaipāde aji, Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bairā:

'Ak'ōrepa ichi angeleerā pēit'ee pi k'aripadamerā. Āchia pi jita atadait'ee māik'aapa pi t'idik'adait'ee, pichi bīiri pida māumaa p'u oopiamapa.'

(Sal 91.11-12)

⁷ Jesupa p'anauji:

—¡jiti-eda! aji. Ichiaba Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bi:

'Ne-inaa pariatua oonāaji k'awaait'ee wāara Tachi Ak'ōre Waibiapa tachi ak'ipari wa māga-e.' (Dt 6.16)

⁸ Maap'eda Netuara Poro Waibiapa iru ee it'iaara bi nok'ode ateeji. Mama ak'ipiji jōmaweda na p'ek'au eujādepema p'uuru, net'aa pi-ia ome.

⁹ Māpai māgaji:

—Pita mi k'irapite bedabaip'eda, mīmaa it'aa t'irura, māgara na jōmaweda péré payada aji.

¹⁰ Jesupa p'anauji:

—¡Oo-eda! aji. Āyaa wāpāde aji, Satanás.

Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bi:

'Tachi Ak'õre Waibiaamaa aupai it'aa t'ĩpatáati m̃aik'aapa jĩp'a oopatáati irua jara bik'a.' (Dt 6.13)

11 M̃apai Netuara Poro Waibia äyaa w̃aji. M̃aga nide angeleerã chejida Jesús k'aripade.

Jesupa naapiara jaratee beeda
(Mr 1.14-15; Lc 4.14-15)

12 Jesupa ũrik'ãri Juan Bautista carcelde t'i ñibidap'edaa, w̃aji Galilea eujãdee.

13 Mam̃ida Nazaret p'uurude bana-e paji. Ma k'äyaa banaji Capernaum p'uurude, lago ik'aawa bi Zabolón, Neftalí èreerã eujãde.

14 M̃agá uchiaji Tachi Ak'õre pedee jarapari Isaiapa p'ãdak'a:

15 'Zabolón èreerã eujãde m̃aik'aapa Neftalí èreerã eujãde, Jordán to k'ĩraik'a eere p'usadee o w̃aparide, Galilea apata eujãde Israel pidaarã-eerã p'anapachida.

16 M̃apemaarã p'ãriu pik'a bide p'anapatap'edaa, ìdaa pi-ia unudait'ee. Tachi Ak'õrepa ma ìdaa p̃eiti'ee chi p'ãriu pik'a bide p'anĩrãmaa atuanaadamerã.' (Is 9.1-2)

17 Maadak'ãriipa Jesupa jaratemaa beeji:

—P'ek'au k'achia oo amáati m̃aik'aapa Tachi Ak'õrede ijãapatáati. Taarã-e nide Tachi Ak'õrepa eperãarã bi k'inia bi ichi jua ek'ari, ichideerã p'aneedamerã.

Jesupa to-iapataarã k'ĩmari jir'it'erada
(Mr 1.16-20; Lc 5.1-11)

18 Ewari aba Jesús Galilea Lago ide nipak'ãri, unuji ìpemaarã omé: Simón; ichiaba t'ijarapatap'edaa Pedro m̃aik'aapa Andrés. To-iapataarã paji. Mapa t'iri t'aamaa p'anajida.

19 Æra unuk'ãri, Jesupa m̃agaji:

—Mi ome nipapatáati m̃aik'aapa óoti mia ooparik'a. Idideepa eperãarã jiridait'ee Tachi Ak'õre-it'ee, to-iapataarãpa chik'o jiripatak'a.

20 Aramata ächi t'iri atabëjjida m̃aik'aapa w̃ajida iru ome.

21 Ipu nok'ode Jesupa awaraa ìpemaarã omé unuji: Santiago m̃aik'aapa Juan. Zebedeo warrarã paji. Barcode t'iri pi-ia p'e bima p'anajida chi ak'õre ome. M̃aga oomaa p'anide Jesupa ächi t'iji ichi ome w̃adamerã.

22 Aramata chi ak'õre atabëjjida barcode m̃aik'aapa w̃ajida Jesús ome.

Jesupa eperãarã chok'araarãmaa jarateeda
(Lc 6.17-19)

23 Maapai Jesús Galilea eujã jõmaade nipaji. Tachi Ak'õre pedee jaratee nipapachi judiorã Tachi Ak'õre Ũraa jarateepata te bee chaa. Pedee pia jarateepachi k'awaadamerã taarã-e Tachi Ak'õrepa eperãarã p'e biit'ee ichi jua ek'ari, ichideerã p'aneedamerã. Ma awara k'ayaa jõmaweda jipa nipapachi.

24 Siria eujãdepemaarãpa m̃aga ũridak'ãri, irumaa aneejjida k'ayaa beerã k'ĩra t'ãdo: k'ap'ia p'ira-idaa beerã; netuara k'ap'iade merãtia beerã; wawa beerã; k'ap'ia chiwa beerã. Ma k'ayaa jõmaweda Jesupa jipapachi.

25 Eperãarã chok'ara iru ome nipapachida: Galilea eujãdepemaarã; Decápolis eujãdepemaarã; Jerusalén p'uurudepemaarã, awaraa Judea eujãdepemaarã ome m̃aik'aapa Jordán to ak'õrejiru uchiapari eerepemaarã.

5

Jesupa ūraada ee bide bak'āri
(Lc 6.20-23)

¹ Jesupa eperāarā chok'ara unuk'āri, su-ak'i banaji ee bide. Ichi ome nipapataarā wājida iru k'ait'a.

² Māpai ichia jarateemaa beeji:

³ —T'āri o-īa p'ani chi chupiria chedeerā. Tachi Ak'ōre k'awa k'inia p'anadairā, ichideerā p'aneedait'ee.

⁴ T'āri o-īa p'ani chi k'īsia p'ua p'anīrā, Tachi Ak'ōrepa chupiria k'awaait'ee perā.

⁵ T'āri o-īa p'ani chi audua-ee p'anīrā, atadait'ee perā jōmaweda Tachi Ak'ōrepa jarada ichideerāmaa teeit'ee.

⁶ T'āri o-īa p'ani chi Tachi Ak'ōrepa jara bik'a oo k'inia p'anīrā, irua k'aripait'ee perā māga oodamerā.

⁷ T'āri o-īa p'ani chi awaraarā chupiria k'awaa p'anīrā, Tachi Ak'ōrepa āchi jida chupiria k'awaait'ee perā.

⁸ T'āri o-īa p'ani chi t'āri jīp'a oopataarā Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a, iru unudait'ee perā.

⁹ T'āri o-īa p'ani chi t'āri auk'a bipataarā awaraarā ome māik'aapa Tachi Ak'ōre ome, māirā t'ījaradait'ee perā Tachi Ak'ōre warrarā.

¹⁰ T'āri o-īa p'ani eperāarā awaraarāpa āchi jiridak'āri miapidait'ee, Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a oopata perā. Ichia āchi biit'ee ichi jua ek'ari ichideerā p'aneedamerā.

¹¹ T'āri o-īa p'ani awaraarāpa parāmaa ik'achia jaradak'āri, maa-e pirā ne-inaa k'achia oodak'āri, maa-e pirā seewadak'āri parā imiateedait'ee, mide ijāapata perā.

¹² Māga oodak'āri, t'āri o-īa, k'āiwee p'anéeti, Tachi Ak'ōre truade panadak'āri, irua parāmaa ne-inaa pi-ia teeit'ee perā. Māgá chonaarāweda Tachi Ak'ōre pedee jarapataarāmaa ne-inaa k'achia ichiaba oopachida.

Jesupa jarateeda Tachi Ak'ōredeerā t'āk'a p'ani māik'aapa īdaa pik'a p'ani
(Mr 9.50; Lc 14.34-35)

¹³ —Na p'ek'au eujādepema ijāadak'aa beerā-it'ee parā t'āk'api p'ani. K'awa p'ani chik'o warraa bi t'ā ome. Mamīda t'ā k'iyaa-edaik'āri, warraa-ee bi. ĶSāga k'iyapii waya? T'ā k'iyaa-ee bak'āri, bat'at'aapata o jāde eperāarā ai īri t'iadamerā.

¹⁴ Ichiaba na p'ek'au eujādepema ijāadak'aa beerā-it'ee parā īdaa pik'a p'ani. P'uuru ee nok'ode bi p'oyaa meradak'aa, p'ārik'ua chi uchitteree t'imūpa unupata perā.

¹⁵ Ichiaba lámpara k'oodak'aa ne-inaa ek'ari mera bidait'ee. Ma k'āyaara k'oodak'āri, ne-inaa īri it'ī ata bipata jōma te jāde p'anīrāpa īdaa unudamerā.

¹⁶ Māga pik'a jirīti jōmaarāpa parā īdaa pik'a unudamerā. Māgá unudak'āri parāpa t'āri pia ne-inaa pia oomaa p'ani, it'aa t'īdait'ee parā Ak'ōre Waibia it'ari bimaa.

Jesupa Moisepa p'ādade jarateeda

¹⁷ —K'īsianāati mi cheji Moisepa p'āda maa-e pirā Tachi Ak'ōre pedee jarapataarāpa p'ādap'edaa jōpide. Ma k'āyaara mi cheji k'awaapiit'ee māgí pedee p'āda k'āata jara k'inia bi.

18 Mia wāarata jararu. Pajā bi misa māik'aapa na p'ek'au eujā bi misa, apidaapa āyaa atada-e pai ma p'ādadepema letra biiri chak'e apida, Tachi Ak'ōrepa ooit'ee bi p'asarumaa.

19 Mapa eperāpa Moisepa p'ādade jara bik'a oo-e bi pirā, ūraa abapai oo-e pijida, maa-e pirā awaraarāmaa jarateeru pirā ma ūraade jara bik'a oonaadamerā, māgí apemaarā k'āyaara ek'ariara bait'ee Tachi Ak'ōre k'īrapite. Jōdee eperāpa ook'āri ma ūraade jara bik'a māik'aapa awaraarāmaa jarateek'āri māga oodamerā, ichi apemaarā k'āyaara waibiara bait'ee Tachi Ak'ōre k'īrapite.

20 Mia wāarata jararu. Parāpa Tachi Ak'ōrepa jara bik'a pipiara ooda-e pirā Moisepa p'āda jarateepataarāpa oopataadai k'āyaara māik'aapa fariseorāpa oopataadai k'āyaara, Tachi Ak'ōredeerā p'anada-e pai.

Jesupa k'īrau p'anīrāde jarateeda
(Lc 12.57-59)

21 —Parāpa ūridooda pāchi chonaarāpa ūraapatap'edaa:

'Eperā peenaadapāde apachida, eperā peeru pirā, awaraarāpa charraarāmaa ateedait'ee perā.' (Ex 20.13)

22 Mamīda miata jara bi: Apida ichi auk'aa ome k'īraudaru pirā, ma k'īrau bi charraarāmaa ateedait'ee. Ichiaba apidaapa ichi auk'aamaa ik'achia jararu pirā, ma pedee jarada k'aurepa Junta Supremadee ateedait'ee. Ma awara apidaapa ichi auk'aamaa jararu pirā: “¡Netuara!” ma pedee k'achia jaradapa atuait'ee tok'arradee.

23 'Maperā parādepemapa primisia Tachi Ak'ōre altarde atek'āri, k'irāparu pirā pichi auk'aapa nepira iru bi pi ome,

24 ma primisia altar k'īrapite atabēipia bi. Māpai wāipia bi t'āri auk'a bide pichi auk'aa ome. Maap'eda waya chei altarmaa ma primisia teede Tachi Ak'ōremaa.

25 'Eperā nepira iru bi pirā pi ome māik'aapa pi charramaa atee k'inia bi pirā, wāi naaweda t'āri pia pedeeipia bi iru ome t'āri auk'a bidait'ee. Maa-e pirā charra k'īrapite panadak'āri, māgipa pi ata bi jīapataarā juade carcelde t'i nībinadamerā.

26 Mia wāarata jararu. Mamāik'aapa uchia-e pai p'arat'a jōmaweda p'aa-emmaa.

Jesupa jarateeda miak'āi p'anīrā awaraarā ome k'āidaik'araa bi

27 —Parāpa ūridooda naawedapemaarāpa ūraapatap'edaa:

'Miak'āi p'anīrā awaraarā ome k'āinaadapāde apachida.' (Ex 20.14)

28 Mamīda miata jara bi: Eperāpa wēra unuk'āri, k'īsiaru pirā ai ome k'āiit'ee, māgí p'ek'au ooji ma wēra ome, ichi t'āridepai ooji mīda.

29 'Maperā pi tau juaraarepema ne-inaa unuda k'aurepa pi k'achiade baairu pirā, piara bak'aji ma tau ēt'at'aamerā māik'aapa t'imí bat'at'aamerā, ma k'aurepa k'achiade baai k'āyaara.

30 Ichiaba pi jua juaraarepemapa ne-inaa ooda k'aurepa pi k'achiade baairu pirā, piara bak'aji ma jua t'iap'et'aamerā māik'aapa t'imí bat'at'aamerā, k'achiade baai k'āyaara ma k'aurepa. Piara bi pichi k'ap'iadepema ne-inaa atuamerā, k'ap'ia jōmaweda atuai k'āyaara tok'arradee.

Jesupa jarateeda wēra amaadait'ee k'īsia p'anīrāde
(Mt 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18)

31 —Ichiaba naawedapemaarāpa ūraapachida:

'Wēra amaak'āri, mia amaada k'art'a irumaa p'ā teeipia bi.' (Dt 24.1-4)

³² Mamīda miata jara bi: Eperāpa ichi wēra amaat'aaru pirā, chi wēra awaraa ome k'āi-ee badata, ma wēramaa p'ek'au oopii, k'āidarii perā awaraa imik'ira ome. Ma awara eperāpa wēra amaat'aada ataru pirā ichi wēra pamerā, ma eperāpa p'ek'au oomaa bi awaraa wēra ome Tachi Ak'ōre k'īrapite.

Jesupa ne-inaa k'īrapite juraapataarāde jarateeda

³³ —Ichiaba ūridooda parā chonaarāpa ūraapatap'edaa:

'Ichita oodapāde apachida, parāpa juraadap'edaak'a Tachi Ak'ōre k'īrapite.'

(Nm 30.2)

³⁴ Mamīda miata jara bi: juraanāati ne-inaa apida k'īrapite awaraarāpa parā pedee ijāadamerā. Juraanāati Tachi Ak'ōre trua k'īrapite, iru mama su-ak'ī bapari perā.

³⁵ Ichiaba juraanāati na p'ek'au eujā k'īrapite, Tachi Ak'ōrepa na p'ek'au eujā ooda perā. Ichiaba juraanāati Jerusalén k'īrapite, Jerusalén Tachi Ak'ōre, Tachi Rey Waibia p'uuru perā.

³⁶ Ma awara juraanāati pāchi poro k'īrapite, parāpa puda k'āu apida p'āimaapida-e pai perā maa-e pirā t'orropida-e pai perā.

³⁷ Māgā ne-inaa k'īrapite juraadak'āri awaraarāpa ma pedee ijāadamerā, ne-inaa k'achia oomaa p'ani. Parāpa ne-inaa oodait'ee pak'āri, jaradaipia bi: "Ooit'eeda" adaipia bi. Jōdee ne-inaa ooda-e pait'ee pak'āri, jaradaipia bi: "Oo-eda" adaipia bi.

Jesupa k'īra jō-ee p'anīrāde jarateeda

(Lc 6.29-30)

³⁸ —Parāpa ūridooda naawedapemaarāpa ūraapatap'edaa:

'Sīdapa eperā tau āriuru pirā, chi sīda tau auk'a jīat'aadapāde apachida; ichiaba sīdapa k'ida k'ōradaru pirā, chi sīda k'ida auk'a k'ōrat'aadapāde ajida.' (Ex 21.24)

³⁹ Mamīda miata jara bi: Awaraapa pīmaa ne-inaa k'achia ooru pirā, k'īra jō-ee banāaji māgī ome. Ma k'āyara pīchi k'īra tarramaa sīru pirā, t'āri pia chi apema k'īra tarra ak'ipīji, auk'a sīmerā.

⁴⁰ Ichiaba nepirade bīde awaraapa pīchi camisa jāri ataru pirā, t'āri pia tēeji pīchi īripema p'aru jida.

⁴¹ Ichiaba tachi poro waibiapa ne-inaa chik'ia uapiru pirā kilometro aba, t'āri pia atēeji kilometro omé.

⁴² Ma awara apidaapa pīmaa ne-inaa iidiruta pirā, tēeji māik'aapa wāak'anāaji ne-inaa presta k'inia p'anadak'āri.

Jesupa jarateeda k'īra unuamaa iru p'anapataarāde

(Lc 6.27-28, 32-36)

⁴³ —Ichiaba ūridooda naawedapemaarāpa ūraapatap'edaa:

'Awaraarā k'inia iru baparīji (Lv 19.18) māik'aapa pi k'īra unuamaa iru p'anapataarā k'īra unuamaa iru baparīji.' (Sal 139.21-22)

⁴⁴ Mamīda miata jara bi: Parā k'īra unuamaa iru p'anapataarā k'inia iru p'anapatāati māik'aapa eperāarāpa parā jiridak'āri ne-inaa k'achia oodait'ee, it'aa t'ipataāti āra pari.

⁴⁵ Māga ooruta pirā, pāchi it'aripema Ak'ōre Waibia warrarā p'anadait'ee. Irua ak'ōrejru jērapiari jōmaarā īri; pia beerā īri, k'achia beerā īri paara. Ma awara irua k'oi chepipari ichi ūraade jara bik'a oopataarāmaa, ichi ūraade jara bik'a oomaa p'anapataarāmaa paara.

46 Parāpa k'inia iru p'ani pirā pāchi k'inia iru p'anapataarā aupai, ¿k'āare-it'ee Tachi Ak'ōrepa parā pia ak'iima? Romadepemaarā rey-it'ee impuesto p'epataarāpa paara k'inia iru p'ani āchi k'inia iru p'anirā.

47 Ma awara parāpa pāchi auk'arā aupai auteebairuta pirā, ¿ne-inaa pipiara oomaa p'anik'ā? Ijāadak'aa beerāpa paara āchi auk'arā auteebaipata.

48 Māgā eperāarā jīp'arārk'a p'anadai k'āyaara, t'āri pia p'anapatāati ne-inaa k'achia ooda-ee, pāchi it'aripema Ak'ōre Waibia baparik'a.

6

Jesupa jarateeda ne-inaa pia oo k'awaadamerā

1 —K'irak'aupai awaraarā taide ne-inaa pia oodai Tachi Ak'ōre-it'ee, āchia t'o p'anadamerā. Māga ooruta pirā, parā it'aripema Ak'ōre Waibia pa parāmaa tee-e pait'ee ne-inaa pia ichia k'isia iru bi teeit'ee ichideerāmaa.

2 Maperā parādepemapa ne-inaa chupiria beerāmaa teek'āri, jōmaarāmaa pia ooda jaranāaji. Seewata Tachi Ak'ōrede ijāapatada apataarāpa māga oopata Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata tede māik'aapa calle jāde, eperāarāpa āchi t'o p'anadamerā. Mia wāarata jararu. Ma t'o p'anirā pedee pia aupai iru p'anadait'ee, Tachi Ak'ōrepa āchima tee-e pait'ee perā ne-inaa pia irua k'isia iru bidepema.

3 Āchia oopata k'āyaara pia net'aa teek'āri chupiria beerāmaa, jaranāaji, pichi k'ōp'āyo piara bimaa paara.

4 K'iup'ee óoji pi it'aripema Ak'ōre Waibia pa unu bairā. Ichiata ne-inaa pia teeit'ee pīmaa ichia k'isia iru bidepema.

Jesupa jarateeda it'aa t'ī k'awaadamerā

(Lc 11.2-4)

5 —Parāpa it'aa t'idak'āri, oonāati Tachi Ak'ōrede ijāapatada apataarāpa oopatak'a. Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata tede jōmaarā taide āchi ak'inī p'aneepata it'aa t'idait'ee. Ichiaba p'uuru jāde plaza bee k'idaa māga oopata eperāarāpa unudamerā. Mia wāarata jararu. Eperāarā pia pedeepata aupai iru p'anadait'ee.

6 Maperā pi it'aa t'ik'āri, pichi cuartode t'ŭuji māik'aapa chi puerta pia jāaji. Māpai it'aa t'īji pichi Ak'ōre Waibiamaa, iru mama bairā pi ome. Irua pia oomaa bi unuk'āri, ne-inaa pia teeit'ee pīmaa, ichia k'isia iru bidepema ma ne-inaa ichideerāmaa teeit'ee.

7 It'aa t'ik'āri, pia-e bi ip'ii ichi ai pedeeta jara nībait'ee. Ijāadak'aa beerāpa māga oopata, k'isiapata perā audú pedee jōnīpa Tachi Ak'ōrepa audupīara ūriit'ee.

8 Māirāk'a p'ananāati, Tachi Ak'ōrepa k'awa bapari perā parāpa falta p'ani, iididai naaweda.

9 Nāga it'aa t'idaipia bi:

'Tachi Ak'ōre it'ari bi,
pi t'ī awaraa t'ī k'āyaara pipiara bi.

10 Eperāarā bīji pichi jua ek'ari pichideerā p'aneedamerā.

Óoji pichia k'inia bik'a na p'ek'au eujāde, it'ari ooparik'a.

11 Tai-it'ee chik'o téjeji ewari chaa k'odait'ee.

12 Taipa p'ek'au k'achia oopata chupiria k'awāaji māik'aapa perdonāaji taipa perdonapatak'a, awaraarāpa taimaa ne-inaa k'achia oodak'āri.

13 Tai k'achiade baaipināaji.

Tai k'aripa atāji Netuara Poro Waibia juadeepa.'

14 Parāpa perdonaaruta pirā awaraarāpa ne-inaa k'achia oopata parāmaa, Tachi Ak'ōre it'ari bīpa ichiaba perdonaait'ee parāpa ne-inaa k'achia oopata.

15 Mamīda parāpa perdonaada-e p'ani pirā awaraarāpa ne-inaa k'achia oopata parāmaa, māgara Tachi Ak'ōrepa ichiaba perdona-e parāpa ne-inaa k'achia oopata.

Jesupa jarateeda nek'oda-ee it'aa t'ī k'awaadamerā

16 –Parā nek'oda-ee p'anadak'āri jīp'a k'īsiait'ee Ak'ōre net'aade, k'īra pia-ee p'ananāati Ak'ōrede ijāapatada apataarāpa oopatak'a. Māga nipapata awaraarāpa k'awaadamerā nek'oda-ee p'ani, māik'aapa āchi t'o p'anadamerā. Mia wāarata jararu. Māgapai iru p'anadait'ee.

17 Pi it'aa t'ī bak'āri nek'o-ee, k'īra sīji māik'aapa t'ī-irūji

18 apidaapa k'awanaadamerā pi nek'o-ee bi. Eperāarāpa pi it'aripema Ak'ōre Waibia p'oyaa unuda-e p'ani mīda, irua k'awā bi pia ne-inaa mēra oo bi, pi ome bairā. Ma pari iruata ne-inaa pia teeit'ee pīmaa ichia k'īsia iru bīdepema.

Jesupa it'aripema ne-inaa piade jarateeda

(Lc 12.33-34)

19 –P'arat'a, net'aa pia p'enāati na p'ek'au eujāde p'ani misa iru p'anadait'ee, polillapa ma net'aa ārit'aaī perā, maa-e pirā mogosiadarii perā taarā ia iru bīpa, maa-e pirā nechiapataarāpa chia atadaridai perā.

20 Ma k'āyaara jirīti it'aripema ne-inaa iru p'anadait'ee, mēpema ne-inaa polillapa ārik'aa perā, mogosiak'aa perā māik'aapa nechiapataarā mama t'ūdak'aa perā.

21 Na p'ek'au eujādepema ne-inaa pia audú ata k'inia bak'āri, pi t'āri araa bait'ee ma ne-inaa ome. Jōdee it'aripema ne-inaa pia audú ata k'inia bak'āri, pi t'āri araa bait'ee māgī ne-inaa ome.

Jesupa tachi taude jarateeda

(Lc 11.34-36)

22 –Tachi tau lamparak'a īdaa pik'a bi tachi k'ap'ia-it'ee. Pichi tau pia bak'āri, k'ap'ia jōmaweda īdaa pik'a bīde bait'ee.

23 Mamīda pichi tau k'achia bi pirā, k'ap'ia jōmaweda p'āriu pik'a bīde bait'ee. Māgá pi k'ap'iade īdaa pik'a bi wāara p'āriu pik'a bi pirā, audupīara p'āriu pik'a bīde bait'ee.

K'aita tachi chipari

(Lc 16.13)

24 –Eperā chipariirā omé jua ek'ari mimia baik'araa bi. Māga bi pirā, chipari aba k'īra unuamaa iru bai māik'aapa chi apema k'inia iru bai, maa-e pirā abaapa jara bik'a ooi māik'aapa chi apemapa jara bik'a ooamaa bai. Māga pik'a apidaapa ooda-e pai Tachi Ak'ōrepa jara bik'a, p'arat'a, net'aa pia p'e bi misa.

Tachi Ak'ōrepa ichi warrarā pia ak'i bapari

(Lc 12.22-31)

25 –Maperā mia jara bi: K'īsia jōnanāati k'āata k'odait'ee maa-e pirā to-dait'ee, māgá chok'ai p'anadait'ee. Ichiaba k'īsianāati sāga p'aru atadait'ee. Tachi Ak'ōrepa parā k'ap'ia ooji māik'aapa parā chok'ai p'anapiji. Māga bita, çp'aru tee-e paik'ā māik'aapa chik'o, ne-inaa toparii tee-e paik'ā parāmaa?

26 Ak'iti, ipanaarā it'ī wāabai p'ani. Āchia net'atau uudak'aa, ewadak'aa māik'aapa ia bīdak'aa chi net'atau iapatamāi. Mamīda parā it'aripema Ak'ōre

Waibiapa ne-inaa teepari k'odamerā. ǀru-it'ee parā pipiara p'ani ipanaarā k'āyaara!

²⁷ Eperā audú k'ǀsia nǀbipa hora aba pida waa chok'ai ba-e pai.

²⁸ 'Ma awara ǀk'āare-it'ee parā audú k'ǀsiapata p'aru-it'ee? Ak'íti, sāga nep'ono p'ūajara t'āide nǀbi waripata. Mimiadak'aa mǀik'aapa p'aru k'adak'aa mǀgá pi-ia p'anadait'ee.

²⁹ Mamǀda mia jara bi: Rey Salomonpa p'arat'ara, net'aa pia iru bapachi mǀda, iru p'aru piara jǀ bak'āri, eperāarāpa iru pi-iara unuda-e paji nǀgǀ nep'ono k'āyaara.

³⁰ Idi na p'ūajara wari wā. Mamǀda nu uratidaik'āri, t'ipitaude paa jōdariit'ee. Tachi Ak'ōrepa mǀgá pia ak'i bi pirā nep'ono p'ūajara t'āide nǀbi, audupiaara parā ak'i bapariit'ee, at'āri irude mak'iaara ijāada-e p'ani mǀda.

³¹ Tachi Ak'ōrepa mǀgá ichia ooda pia ak'i bapari perā, k'ǀsia jōnanáati: “ǀK'āata k'odait'ee?” maa-e pirā “ǀK'āata todait'ee?” maa-e pirā “ǀK'āata jǀdait'ee?”

³² Mǀgá k'ǀsiapata ijāadak'aa beerāpa. Mamǀda parāpata it'aripema Ak'ōre Waibia iru p'ani. Irua k'awa bi ne-inaa parāpa falta p'ani.

³³ Maperāpi naapiara jiríti iru jua ek'ari p'anapataadait'ee mǀik'aapa oopatáati irua jara bik'a. Mǀga ooruta pirā, ma ne-inaa jōma iru p'anadait'ee.

³⁴ Audú k'ǀsianáati nupema ne-inaade, nu ne-inaa paraait'ee perā aide k'ǀsiadamerā. Ewari chaa ne-inaa audupai paraa aide k'ǀsiadamerā.

7

Jesupa jarateeda awaraarāpa oopata ak'inaadamerā pedee k'achia jaradait'ee

(Lc 6.37-38, 41-42)

¹—Awaraarāpa ne-inaa oopata ak'ináati jaradait'ee ne-inaa k'achia oomaa p'ani. Mǀga ooruta pirā, ma jaradap'edaa k'aurepa Tachi Ak'ōrepa parā mǀgá ak'iit'ee.

²Parāpa awaraarāpa oo p'ani ak'ipatak'a, mǀgá Tachi Ak'ōrepa ak'ipariit'ee parāpa oo p'ani. Ne-inaa k'achia aupai jiriruta pirā pedee k'achia jaradait'ee āra āpíte, Tachi Ak'ōrepa auk'a jiriit'ee parāpa ne-inaa k'achia oopata aupai jaraiit'ee iru k'ǀrapite p'anadak'āri.

³ǀK'āare-it'ee ak'i bima nejarra pichi auk'aa tau jāde bi, mamǀda unu-e bi pak'uru pichi tau jāde bi?

⁴Pichi tau jāde pak'uru iru bi pirā, ǀsāga pichi auk'aamaa jaraima: “Mimaa ēepǀji jā nejarra pichi tau jāde bi?”

⁵ǀsewata pia chíara k'aripa k'inia bi, irua oo bi ak'ik'āri! Pichi tau jāde bi pak'uruta naapiara ēt'at'āaji. Mǀpaipi unui nejarra pichi auk'aa tau jāde bi, mǀgá wāara iru k'aripait'ee.

⁶'Net'aa awara bidap'edaa Tachi Ak'ōre-it'ee teeruta pirā usa k'achia beemaa, orradaidap'eda k'aak'oodai. Ma awara ne-inaa ipia perlak'a atabēiruta pirā sinaarā p'anímāi, yoorode jaut'aadai.

Jesupa jarateeda Tachi Ak'ōremaa iididamerā

(Lc 6.31; 11.9-13)

⁷—Iidipatáati Tachi Ak'ōremaa. Irua teeit'eepi. Jiripatáati. Irua k'awapiit'eepi. Eperāpa t'ǀparik'a puerta t'aide, Ak'ōremaa t'ǀpatáati. Irua parā k'aripait'eepi.

8 Chi iidi bimaa Tachi Ak'õrepa teepari; chi jiri bimaa Tachi Ak'õrepa k'awapipari m̄aik'aapa chi t'ĩ bimaa ewapari.

9 ʒParãdepemapa m̄au teek'ã ichi warramaa, irua pan iidik'ãri?

10 Maa-e pirã, ʒtaama teek'ã irumaa, chik'o iidik'ãri?

11 ¡Mãga-epi! Parã ne-inaa k'achia oopataarã m̄ida, pãchi warrarãmaa net'aa pia tee k'awa p'ani. Parãpa m̄aga ooruta pirã, jaudupiarã pãchi it'aripema Ak'õre Waibiapa ne-inaa pia teet'ee chi iidirutaarãmaa!

12 Maperã, óoti apemaarãmaa parãpa k'inia p'anik'a ãchia parãmaa oodamerã, m̄agata jarã bairã Moisepa p'ãdade m̄aik'aapa Tachi Ak'õre pedee jarapataarãpa p'ãdap'edaade.

Tachi Ak'õre truadee wãit'ee puerta p'ĩrup'ee pik'a bi
(Lc 13.24)

13 –Tachi Ak'õre truadee wãit'ee puerta p'ĩrup'ee bide t'ĩupatak'ata bi. Mapa t'ĩuti puerta p'ĩrup'ee bide, chi atua beerã puerta jet'ee bapari perã. Ichiaba ãchi o k'achia ewaraa k'obi, chok'ara aide wãpata perã.

14 Wãit'ee eperãarã ichita p'anapatamã Tachi Ak'õre ome puerta p'ĩrup'ee bide t'ĩupatak'ata bi m̄aik'aapa Ak'õre o p'ĩrup'ee bapari, m̄agide chok'ara-ee wãpata perã.

Pak'uru k'awaadai chi nejõdeepa
(Lc 6.43-44)

15 –K'ĩrak'aupai ijãadai jõmaweda Tachi Ak'õre pedee jarapatada apataarãde, m̄airã ùk'uru seewa-idaa bee perã. Seewata eperã pia beerãk'a parãmaa chepata. Mam̄ida ãchi t'ãride k'ĩsia k'achia iru p'anapata.

16 Parãpa m̄airã k'awaadai ãchia oopata pia ak'idak'ãri. Pak'uru ñiri-idaa bide uva chauk'aa; ichiaba m̄ageede higojõ chauk'aa.

17 Ma awara nejõ ñiri pia bipa nejõ pia chaupari. Mam̄ida nejõ ñiri k'achia bipa nejõ k'achia chaupari.

18 Nejõ k'achia chauk'aa pak'uru pia bide. Ichiaba nejõ pia chauk'aa pak'uru k'achia bide.

19 Maperã pak'uru nejõ pia chauk'aa bee t'u peepata t'ipitaude bat'at'aadait'ee.

20 M̄agã ma Ak'õre pedee jarapatada apataarãpa ne-inaa oopata k'aurepa parãpa k'awaadai wãara Ak'õrepa p̄eida wa m̄aga-e.

Jesupa jarateeda jõmaarãta Tachi Ak'õre truadee wãda-e pait'ee
(Lc 13.25-27)

21 –Eperãarã ùk'uruurãpa m̄imaa: “Tachi Waibia, Tachi Waibia” a p'ani m̄ida, jõmaweda wãda-e pait'ee Tachi Ak'õre truadee. Jip'a chi oopataarãpa mi Ak'õre it'ari bipa oopi bik'a; m̄agiarãta it'aa wãdait'ee.

22 Ak'õre ewari waibia ewate chok'araarãpa m̄imaa jaradait'ee: “Tachi Waibia, Tachi Waibia, tai pi ome p'anapji. Taipa pi t'ide jarateejida m̄aik'aapa pi t'ide netuaraarã uchiapik'oojida. Ma awara pi t'ide oojida ne-inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa ãchi juadoopa.”

23 Mam̄ida mia p'anaut'ee: “¡Mia parã k'awa-e bi! ¡Ãyaa wãti mi ik'aawaapa, ne-inaa k'achia oopataarã!”

Jesupa te oopataarãde jarateeda
(Mr 1.22; Lc 6.47-49)

24 –Eperã k'ĩsia k'awaa bipa mi ùraa ùripari m̄aik'aapa oopari mia jara bik'a. M̄agã eperã ichi te oo bik'ata bi m̄au ñiri.

²⁵ K'oi cheji; to chedachi m̄aik'aapa n̄au golpe p'uaji ichi tem̄ai. Mam̄ida t'ee-e paji m̄au ĩri oo bada per̄a.

²⁶ Jōdee chi mi ũraa ũrip'eda, oo-e b̄ipa mia jara bik'a k'Īsia k'awa-ee bi. Eper̄a ichi te ipude oodak'a bi.

²⁷ K'oi cheji; to chedachi; n̄au golpe p'uaji m̄aik'aapa ichi te tudú t'eedachi. M̄agá ichi te jōdachi.

²⁸ Jesús pedee aupak'āri, eper̄aar̄a jōmaweda ak'itrua para beeji irua jara-teeda k'aurepa.

²⁹ M̄aga p'anajida irua j̄ip'a jarateeda per̄a Tachi Ak'ōrepa jarateepidak'a. Ak'ōre ũraa pipiara jarateeji Moisepa p'āda jarateepataar̄a k'āyaara.

8

Jesupa leprapa k'ayaa bada j̄ipada

(Mr 1.40-45; Lc 5.12-16)

¹ Jesús eedeepa edaa chek'āri, eper̄aar̄a chok'ara iru t'ēe chejida.

² M̄agá che wāde iru k'ait'a cheji eper̄a leprapa k'ayaa bi. M̄agí iru k'Īrapite bedabai n̄iba cheji m̄aik'aapa m̄agaji:

—Tachi Waibia, pia k'inia bi p̄ir̄a, mi k'ayaa w̄epapipáde aji, Ak'ōre k'Īrapite mi pia beemer̄a.

³ Jesupa juapa t'ōbaip'eda, m̄agaji:

—Ĵ'inia bida! aji. J̄ipa beepáde aji.

Aramata j̄ipa beeji.

⁴ M̄apai Jesupa m̄agaji:

—Ĵr̄ijil! Jaranáaji apidaamaa. J̄ip'a p'aaremaa ak'ipináji m̄aik'aapa Moisepa p'ādade jara bik'a ipana omé atēeji teeit'ee Tachi Ak'ōremaa. M̄agá jōmaar̄apa pi j̄ipa beeda k'awadayada aji.

Jesupa Romadepema soldaor̄a poro mimiapari j̄ipada

(Lc 7.1-10; Jn 4.43-54)

⁵ T'ēepai Jesús Capernaum p'uurude panak'āri, Romadepema soldaor̄a poro waibiapa irumaa chupiriá iidi cheji:

⁶ —Jesús, mi mimiapari k'ayaa bida aji. P'oyaa mimik'a-e bi m̄aik'aapa chupiriá n̄ibida aji, p'uapa.

⁷ Jesupa p'anauji:

—W̄ait'eeda aji, j̄ipade.

⁸ Mam̄ida ma soldaor̄a poro waibiapa m̄agaji:

—Tachi Waibia, mi pi k'āyaara ek'ariara bi. Pi mi temaa wā-e pijida, nam̄aik'aapa pedeeru p̄ir̄a, mi mimiapari j̄ipa beeit'ee.

⁹ Mi jida waibiar̄a jua ek'ari bi. Ma awara mia soldaor̄a iru bi michi jua ek'ari. Mia abaamaa w̄apáde ak'āri, w̄apari; awaraamaa chepáde ak'āri, chepari. Ichiaba mi mimiaparimaa ne-inaa oopáde ak'āri, oonaparida aji.

¹⁰ Jesupa m̄aga ũrik'āri, p'era pik'a beeji ma soldaor̄a poropa jara bada k'aurepa. Mapa ichi ome nipapataar̄amaa m̄agaji:

—Mia w̄arata jararu. Israel pidaar̄a t'āide na eper̄ak'a apida waide unu-e bi, iru w̄ara ij̄āapari per̄a.

¹¹ Eper̄aar̄a chok'ara chedait'ee ak'ōrej̄iru uchiapari eereepa m̄aik'aapa ak'ōrej̄iru baaipari eereepa. M̄air̄ata Tachi Ak'ōre truade su-ak'i p'ana chedait'ee nek'ode Abraham ome, Isaac ome m̄aik'aapa Jacob ome.

¹² Mamīda chi it'ari p'anadaipia bīrā Ak'ōrepa jērek'ooit'eeda aji, taawaa p'āriudee, atua beerā ome jēedamerā māik'aapa k'ida kierrkierree para bamerā p'uapa.

¹³ Māga jarap'eda, Jesupa ma soldaorā poromaa māgaji:
—Wāpāde aji, pichi temaa pia ijāadak'a uchiada perā.
Aramata chi k'ayaa bada jipadachi.

Jesupa Pedro p'āk'ōre jipada
(Mr 1.29-31; Lc 4.38-39)

¹⁴ Māpai Jesús wāji Pedro temaa. Mama ununaji Pedro p'āk'ōre k'ayaa bi k'iamiapa. P'arude baji k'ayaa bada perā.

¹⁵ Jesupa iru jua t'ōbaik'āri, ma k'iamia tuudachi. Māpai ma wēra p'irabaidaip'eda, nek'opiji Jesumaa.

Jesupa k'ayaa beerā chok'ara jipada
(Mr 1.32-34; Lc 4.40-41)

¹⁶ K'eudaik'āri, netuara k'ap'iade merātia beerā chok'ara aneejida Jesumaa. Pedee jarada abaapa netuaraarā jōmaweda uchiapik'ooji. Ichiaba k'ayaa beerā jōmaweda jipak'ooji.

¹⁷ Māga ooji p'asamerā Tachi Ak'ōre pedee jarapari Isaiapa chonaarāweda jaradak'a:
'Irua k'ayaa tachimaa baridap'edaa awara āyaa ataji māik'aapa tachi k'ayaa beerā jipaji.' (Is 53.4)

Jesús ome nipa k'inia p'anadap'edaarā
(Lc 9.57-62)

¹⁸ Awaraa ewaride Jesupa unuk'āri eperāarā chok'ara ichi wap'ira iru p'ani, chi k'ōp'āyoorāmaa jaraji sīadait'ee lago k'īraik'a eeree.

¹⁹ Mamīda wā dai naaweda, Moisepa p'āda jarateepari k'ait'a cheji māik'aapa māgaji:

—Tachi Jarateepari, pi ome wā k'inia bida aji, chi wārumaa.

²⁰ Jesupa p'anauji:

—Usap'ā yooro te uria iru bee māik'aapa ipanaarā te iru bee. Mamīda mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema arajāgaa ni, k'āipari wēe. Made k'īsīaji jarai naaweda wāara mi ome nipa k'inia bi wa māga-e.

²¹ Awaraa Jesús ome nipadapa māgaji:

—Tachi Waibia, mi jida pi ome nipaparii k'inia bi. Mamīda ai naaweda, mi ak'ōre iapipāde aji, iru piuk'āri.

²² Jesupa p'anauji:

—Chepāde aji, mi ome māik'aapa ichiak'au bipāde aji, atuadait'eerāpa āchi piudap'edaarā iadamerā.

Jesupa nāu p'usa ome t'umāt'ipida
(Mr 4.35-41; Lc 8.22-25)

²³ Ma t'ēpai Jesús wāji barcode chi k'ōp'āyoorā ome.

²⁴ Māga nide p'usara t'o nībeeki. P'usapa barco pirubaa wā nipaji. Māimisa Jesús k'āi baji.

²⁵ Mapa chi k'ōp'āyoorāpa īrimat'aajida māik'aapa māgajida:

—Tachi Waibia, jtai k'aripāji! jTachi pirubaa wādapi!

²⁶ Jesupa p'anauji:

—¿Sāap'eda p'era jōnima? aji. jParā pia ijāada-e p'anida! aji.
Māga jarap'eda, p'irabaidachi māik'aapa pedeeji nāumaa māik'aapa p'usamaa. Aweda jōma ip'ii ūu beeki.

²⁷ Māga unudak'āri, chi k'ōp'āyoorā ak'itrua para beeji māik'aapa āchi pita-pai iidi para beeji:

—¿K'aima ajida, nāgí? Nāu, p'usa paara iru pedee ūripatada ajida.

Eperāarā k'ap'iade netuara merātia bada
(Mr 5.1-20; Lc 8.26-39)

²⁸ Jesús chi k'ōp'āyoorā ome panadak'āri lago k'īraik'a eere Gadara eujāde, jāira māu te uriade badadeepa uchiajida eperāarā omé netuara āchi k'ap'iade merātia bee. Ma eperāarā Jesús k'ait'a chejida. Āchi audú t'āri k'achia-idaa p'anadap'edaa perā, eperāarā ma ode p'oyaa wāyaadak'aa paji.

²⁹ Jesumaa bia chejida:

—Jesús, Ak'ōre Waibia Warra, tai ome t'īunáajil! ¿At'āri-e weda tai miapide cheji-ek'ā? ajida.

³⁰ Ma k'ait'a sinaarā chok'ara nek'omaa p'anajida.

³¹ Mapa netuaraarāpa Jesumaa chupiria iidijida ma sinaarā k'ap'iade t'īupimerā.

³² Aramāgá Jesupa jaraji maaaa wādamerā. Māpai ma netuaraarā ma eperāarā k'ap'iadeepa uchiak'oodachida māik'aapa sinaarā k'ap'iade t'īudachida. Aramata sinaarā jōmaweda p'irak'oodachida ee k'ōot'ari jira bidee. Mata lagode baainajida māik'aapa iyapa jīak'oodachida.

³³ Ma sinaarā jīa p'anadap'edaarāpa māga unudak'āri, p'irak'oodachida p'uurudee. Nepir'inajida āchia unudap'edaa ma netuara merātia p'anadap'edaarā ome.

³⁴ Māpai p'uuru pidaarā jōmaweda chejida māik'aapa Jesumaa chupiria iidijida āchi eujādeepa wāmerā.

9

Jesupa chiwa bada jipada
(Mr 2.1-12; Lc 5.17-26)

¹ Ma t'ēepai, Jesús barcode bataup'eda, wāji lago k'īraik'a eeree. Māgá ichi p'uurude pacheji.

² Mama bide eperāarāpa jira aneejida eperā chiwa bi p'arude. Jesupa k'awaak'āri āchia wāara ichide ijāa p'ani, ma chiwa bimaa māgaji:

—Warra, t'āri o-īa bāji pia p'ek'au k'achia oopata jōmaweda wēpada perā.

³ Ūk'uru arii p'anadap'edaa Moisepa p'āda jarateepataarāpa māga ūridak'āri, k'īsiajida: “Jāgipa ik'achia pedeemaa bi Tachi Ak'ōre āpite. Tachi Ak'ōrepapai p'ek'au k'achia wēpapiyada” ajida.

⁴ Mamīda Jesupa k'awaji āchia k'īsia p'ani. Mapa iidiji:

—¿Sāap'eda parāpa k'īsia k'achia k'īsia p'anima? aji.

⁵ Mia irumaa jarai: “Pia p'ek'au k'achia oopata wēpajipi” maa-e pirā jarai: “P'irabāiji māik'aapa wāji”. Mamīda irua maarepida oo-e pai, Tachi Ak'ōrepa oopi-e pirā.

⁶ Mia ak'ipiit'ee na p'ek'au eujāde mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema k'ap'ia pari, Tachi Ak'ōre Waibia wēpapipari eperāarāpa p'ek'au k'achia oopata.

Māpai māgaji ma eperā chiwa bimaa:

—jP'irabāiji! Pichi p'aru atāji māik'aapa wāji pichi temaa.

⁷ Aramāgá ma chiwa bada p'irabaidachi māik'aapa wāji ichi temaa.

⁸ Māga unudak'āri, eperāarā p'era pik'a para beeji māik'aapa Tachi Ak'ōremaa o-īa it'aa t'ījida, irua ma eperāmaa māga ooda perā.

Jesupa Mateo jirit'erada ichi ome nipapariimerã

(Mr 2.13-17; Lc 5.27-32)

⁹ Mamãik'aapa Jesús wãji. Ma wãrude eperã t'ijarapatap'edaa Mateo unuji. Su-ak'i baji Cesar-it'ee impuesto p'aapatamãi. Jesupa mågaji irumaa:

—Mi ome nipapariiji.

Aramãgã baini beep'eda, Jesús ome wãji.

¹⁰ T'ëepai Jesús chi k'öp'ãyoorã ome teeda nek'omaa bak'ãri, impuesto p'epataarã Roma pidaarã rey-it'ee pachejida awaraa eperãarã k'achia-idaa beerã apatap'edaarã ome. Mãirã ai mesade su-ak'i p'aneejida Jesús ome.

¹¹ Fariseorãpa mãga unudak'ãri, Jesús k'öp'ãyoorãmaa iidijida:

—¿Sãap'eda parã jarateepari nek'omaa bima ajida, impuesto p'epataarã ome mãik'aapa awaraa p'ek'au k'achia oopataarã ome?

¹² Mãirãpa iididap'edaa ùrik'ãri, Jesupa mågaji:

—Médico pëidak'aa k'ap'ia pia beerãmaa. Jïp'a pëipata k'ayaa beerãmaa.

¹³ Parã wãdak'ãri, k'ÿsiadapãde aji, nãgí Ak'õre Ûraa jara k'inia bi:

'Mia k'iniara bi awaraarã chupiria k'awaadamerã, ne-animalaarã peedap'eda, paadai k'ãyaara mi-it'ee.'

(Os 6.6)

Mãpai Jesupa mågaji:

—Tachi Ak'õrepa mi pëi-e paji t'ãri pia beerã jiride. Ma k'ãyaara p'ek'au k'achia oopataarã jirideta pëiji.

Sãapai nek'oda-ee p'anadaipia bi

(Mr 2.18-20; Lc 5.33-35)

¹⁴ Mãpai Juan Bautista k'öp'ãyoorã Jesumaa chejida mãik'aapa iidijida:

—Eadaare tai, fariseorã ome nek'oda-ee p'aneepata jïp'a Tachi Ak'õre net'aade k'ÿsiadait'ee. ¿Sãap'eda pi k'öp'ãyoorãpa mãga oodak'aama? ajida.

¹⁵ Jesupa p'anauji:

—Miak'ãipata fiestade t'í pëidap'edaarã k'ÿra pia-ee p'anadak'aa chi miak'ãit'ee bi ãchi ome bi misa. Mamïda ewari cherude iru ata chedak'ãripi, t'ãri p'uapa nek'oda-ee p'anedait'eeda aji.

Ûraa chiwidi mãik'aapa chonaarãweda p'ãdap'edaa

(Mr 2.21-22; Lc 5.36-39)

¹⁶ —Eperã apidaapa p'aru chiwididepema pite aba t'iiik'araa bida aji, p'aru sorede parchaait'ee. Mãga ooru pirã, chi p'aru chiwidi ãridariit'ee mãik'aapa ma pite auk'a bee-e pait'ee chi p'aru sore ome.

¹⁷ Tchiaba vino ewaa juda t'idak'aa ne-e sorede, ma vino baak'ak'ãri, ma ne-e sore jïdaraii perã mãik'aapa chi vino atuadaraii perã. Maperã vino ewaa juda t'idaipia bi ne-e chiwidide, ma ne-e chi vino ome atuapiamaapa.

Jairo k'au mãik'aapa wërapa Jesús p'aru ide t'õbaida

(Mr 5.21-43; Lc 8.40-56)

¹⁸ Jesús at'ãri pedeemaa bide, judiorã poro waibia t'ijarapatap'edaa Jairo Jesús k'ÿrapite bedabai nãba cheji mãik'aapa mågaji:

—Et'ewapai mi k'au jai-idaajida aji. Mamïda mia k'awa bi pi cheru pirã mi ome mãik'aapa pi jua biru pirã iru ñri, waya chok'ai beeyada aji.

¹⁹ Mãpai Jesús wãji chi k'öp'ãyoorã ome ma eperã temaa.

²⁰ Ma wãdade wëra doce años bi k'ayaa bi waamiapa Jesús ãpiteik'aapa k'ait'a wãp'eda, iru ñripema p'aru i t'õbait'aaji.

²¹ Mãga ooji k'ÿsia bada perã iru p'aru i t'õbairupapai jipa beei.

²² Mamïda mãgã t'õbaik'ãri, Jesupa ãpítee ak'iji mãik'aapa mågaji ma wëramaa:

—Wëra, t'ãri o-ïa béjei. Pia mide ijãa bairã, jipa beejida aji.
Aramata ma wëra jipa bejei.

²³ Maap'eda Jesús ma judiorã poro waibia temaa panak'ãri, unuji siru chaapataarã mãik'aapa eperãarã jëpi ororoo nïbi.

²⁴ Mãpai Jesupa mägaji:

—Taawaa uchíati. Na wëra k'au jai-idaa-e bi. Jïp'a k'ãita bida aji.

Mãga ùridak'ãri, arii p'anadap'edaarã ëik'oodachida, Jesús k'ïra k'awa-ee bi jïak'aapa.

²⁵ Mamïda Jesupa eperãarã uchiapik'ooji mãik'aapa jai-idaada badamãi t'ïup'eda, iru jua jita atanaji. Mãpai mã wëra k'au p'irabaidachi.

²⁶ Maap'eda ma eujãdepemaarã jõmaarãpa k'awaa wãjida Jesupa mãga ooda.

Jesupa tau p'ãriu beerã omé jipada

²⁷ Mamãik'aapa uchía wãdade, Jesús t'ëe tau p'ãriu bee omé bia che wãpachida:

—¡Rey David Warra, tai chupïria k'awaapáde! ajida.

²⁸ Jesús teeda t'ïunak'ãri, ma tau p'ãriu beerã auk'a t'ïujida. Mãpai Jesupa iidiji:

—¿Parãpa ijãa p'anik'ã aji, mia jïpai?

P'anaujida:

—Tachi Waibia, ijãa p'anida ajida.

²⁹ Mãpai Jesupa taumãi t'õbaip'eda, mägaji:

—Parãpa ijãa p'anik'a, mãgá p'aneedapáde aji.

³⁰ Aweda tau eratik'oodachida. Mãpai Jesupa jïp'a mägaji:

—Mia ooda chíaramaa nepïrinaadapáde aji.

³¹ Mãga jaraji mïda, mamãik'aapa uchiarutata Jesupa ooda nepïri wãpachida ma eujãdepemaarãmaa.

Jesupa pedee atua bada jipada

³² Ma tau p'ãriu p'anadap'edaarã uchiarutade, eperãarãpa aneejida eperã pedee atua bi Jesumaa. Mãga bají netuara ichi k'ap'iade merãtia bada perã.

³³ Jesupa ma netuara uchiapit'aak'ãri, ma eperã pedee bejei. Mãga unudak'ãri, arii p'anadap'edaarãpa ak'itrua para bejei mãik'aapa mägajida:

—¡Israelde waide nãga unudak'aada! ajida.

³⁴ Mamïda fariseorãpa mägajida:

—Netuara Poro Waibia juapata jãgá netuaraarã uchiapiparida ajida.

Jesupa eperãarã chupïria k'awaada

³⁵ Jesús nipapachi p'uuru beede mãik'aapa ai ik'aawa p'uuru k'aípee beede. Tachi Ak'õre Ûraa jarateepata te chaa pedee pia jarateepachi k'awaadamerã taarã-e Tachi Ak'õrepa eperãarã p'e biit'ee ichi jua ek'ãri, ichideerã p'aneedamerã. Ma awara k'ayaa k'ïra t'ãdoo jïpapachi.

³⁶ Eperãarã chok'ara see nïbi unuk'ãri, chupïria k'awaaji, ãra chupïria, k'ïra pia-ee para bada perã, oveja chak'eerã ak'ipari wëe chitoonik'a.

³⁷ Mãpai chi k'õp'ãyoorãmaa mägaji:

—Eperãarã chok'ara mide waide ijãada-e p'ani. Ne-uu audú chau bík'api p'ani. Mamïda mimiapataarã chok'ara-ee p'ani.

³⁸ Mapa it'aa iididapáde aji, ma ne-uu chiparimaa, irua awaraa mimiapataarã pëimerã chi chau bi p'ede.

10

*Jesupa k'õp'ãyoorã jirit'erada mimiadamerã ichi ome
(Mr 3.13-19; Lc 6.12-16)*

¹ Jesupa chi k'õp'ãyoorã doce t'í p'eji mãik'aapa áchi ichi jua ek'ari biji netuaraarã uchiapidamerã mãik'aapa k'ayaa k'ra t'ádoos jipadamerã.

² Nãgí imik'iraarã doce jirit'eraji pëit'ee ichi ũraa jarateede. Naapiara jirit'eraji Simón, ichiaba t'jarapatap'edaa Pedro, chi ipema Andrés ome. Ma t'ëpai jirit'eraji Santiago chi ipema Juan ome. Mãirã Zebedeo warrarã paji.

³ Ichiaba jirit'eraji Felipe; Bartolomé; Tomás; mi, Mateo, chi impuesto p'epari bada Roma pidaarã-it'ee; Alfeo warra, Santiago; Tadeo;

⁴ Simón Celote apatap'edaa mãik'aapa Judas Iscariote, ma t'ëpai Jesús traicionaada.

*Jesupa chi k'õp'ãyoorã pëida Ak'õre Ũraa jarateenadamerã
(Mr 6.7-13; Lc 9.1-6)*

⁵ Jesupa ma k'õp'ãyoorã doce pëiji eperãarã paraamaa. Pëi naaweda jaraji: —Wãnáati judio-eerã p'anapatamaa. Ichiaba wãnáati Samaria eujãdepema p'uurudee.

⁶ Ma k'ãyaara wãti Israel eujãdepema ovejaarã atua pik'a beerãmaa.

⁷ Jaratëeti taarã-e Tachi Ak'õrepa eperãarã ichi jua ek'ari biit'ee ichideerã p'anedamerã.

⁸ K'ayaa beerã jipáti; piudap'edaarã chok'ai p'irabaipíti; leprapa k'ayaa beerã jipáti mãik'aapa netuara k'ap'iade merátia bee jipáti. Mia parã michi jua ek'ari bik'ari mãga oodamerã, p'arat'a maarepida iidi-e paji. Mapa p'arat'a iidináati ma pari.

⁹ Ateenáati nêe, p'arat'a, cobre, pãchi k'irride jipata.

¹⁰ Ichiaba ateenáati muchila, awaraa chancla mãik'aapa p'aru jidait'ee, pak'uru jida t'idik'adait'ee, parã mimia pari ma ne-inaa teedaipia p'anadairã.

¹¹ P'uurude maa-e pirã te chok'ara-ee beemãi panadak'ãri, eperã t'ãri piata jiriti arii p'anedait'ee mamãik'aapa wãruta misa.

¹² Teeda t'judak'ãri, arii p'anirãmaa pedee pia jarátii.

¹³ Ai tede p'anirãpa parã auteebairuta pirã, ma pedee pia jaradak'a ãramaa uchiat'ee. Mamãda auteebaida-e pirã, ma pedee pia jaradak'a ãramaa uchia-e pait'ee.

¹⁴ Parã auteebaida-e pirã mãik'aapa parãpa jarateepata ũridaamaa p'ani pirã, uchiati ma tedee maa-e pirã ma p'uurudeepa mãik'aapa biiridepema yooro p'ora nêep'ëti ak'ipidait'ee Tachi Ak'õrepa ãra k'aripa-e pait'ee.

¹⁵ Mia wãarata jararu. Tachi Ak'õre ewari waibia ewate irua ma p'uurudepemaarã audupiarã k'achia ooit'eeda aji, Sodoma p'uurudepemaarã, Gomorra p'uurudepemaarã k'achia ooda k'ãyaara.

*Jesupa jarada ichi k'aurepa ijãapataarã miadait'ee
(Lc 12.11-12; 21.12-17)*

¹⁶ —jŪriti! Mia parã pëiru eperãarãmaa jarateede. Pëiru ovejaarã pëik'ajik'a ne-animalaarã k'achia beerã t'ãide. Mapa k'ra k'awaa nipapatáati, taama k'ra k'awaa nipaparik'a. Ichiaba k'ãiwee nipapatáati paloma nipaparik'a.

¹⁷ Tauk'a nipapatáati eperãarãpa parã ateedait'ee perã áchi charraarãmaa miapidamerã, maa-e pirã parã p'ua oodait'ee Tachi Ak'õre Ũraa jarateepata tede.

18 Ma awara mide ijāapata k'aurepa ateedait'ee āchi poro waibiarāmaa māik'aapa āchi reyrāmaa. Māgá parāpa mi ūraa jaradai māirā k'īrapite māik'aapa awaraa ijāadak'aa beerā k'īrapite.

19 Mamīda māirā k'īrapite p'anadak'āri, k'īsianāati sāga pedeedait'ee, maa-e pirā k'āata jaradait'ee, pedeedait'ee pak'āri, Tachi Ak'ōrēpata pedeeipiit'ee perā.

20 Parā pedeeda-e pait'ee pāchi k'īradoopa. Tachi Ak'ōre Jaurepata pedeeit'ee parā k'ap'ia.

21 'Maapai eperāarāpa āchi ipemaarā paara teedait'ee miapidamerā piurutamaa. Ma awara chi ak'ōreerāpa āchi warrarā paara māgá peepidait'ee; maa-e pirā warrarāpa āchi ak'ōreerā peepidait'ee.

22 Jōmaarāpa parā k'īra unuamaa iru p'anapataadait'ee mide ijāapata k'aurepa. Mamīda t'āridepai chooruta pirā, Tachi Ak'ōrepa parā k'aripait'ee atuanaadamerā na p'ek'au eujā jōrumaa.

23 P'uuru abaade parā jiri p'anedak'āri, mirúti awaraa p'uurude. Mia wāarata jararu. Parā Israel p'uuru jōmaade jaratee nipadai naaweda, mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema, cheit'ee.

24 'K'irāpāti eperā apida ichi jarateepari k'āyaara waibiara bi-e. Ichiaba mimiapari apida chipari k'āyaara waibiara bi-e.

25 Chi ne-inaa k'awaa k'inia bi o-ia baipia bi chi jarateepari jīak'a pait'ee. Ichiaba mimiapari o-ia baipia bi chipari jīak'a pait'ee. Chi te chipari t'ījarapata pirā Beelzebú, Netuara Poro Waibia, audupiyara irudeerāmaa māgí t'í bidait'ee.

Jesupa jarateda k'aita waaweedaipia bi
(Lc 12.2-7)

26 —Māga jara p'ani mīda, eperāarā waaweenāati. Irá Tachi Ak'ōre net'aa mera pik'a bi mīda, t'ēpai parāpa jōmaarāmaa jaradait'ee.

27 Mia ūraa jarada p'āriu pik'a baji. Mamīda jōmaarāmaa māga jīp'a jaradaipia bi. Ma awara mia ūraa mera pik'a jarada, golpe jaradaipia bi terraza irūpa biaruk'a.

28 Waaweenāati parā jiri p'anirā peedait'ee, ārapa parā p'oyaa atuapida-e perā tok'arradee. Ma k'āyaara Tachi Ak'ōre waawēeti. Iruata tachi piupii māik'aapa atuapii.

29 '¿Netopata-ek'ā ipana chak'e omé p'arat'a tau abaa pari? Eperāarāpa māga oopata, ipana chak'e mak'iaara vale-e bi jīak'aapa. Mamīda ipana chak'e apida eujāde baaidak'aa, parā Ak'ōre Waibiapa māga jara-emāi.

30-31 Parā puda paara irua juasia iru bi. Mapa waaweenāati, Tachi Ak'ōrepa parā k'iniara iru bapari perā ipanaarā k'āyaara.

Jesucristode ijāpatada apataarā awaraarā k'īrapite
(Lc 12.8-9)

32 —Eperāpa tau taawa jararu pirā ichi Jesucristode ijāapari, mia pida jarai: “Māgí mērē” mi Ak'ōre k'īrapite it'ari.

33 Mamīda eperāpa meraru pirā mide ijāapari, māgara mia pida merait'ee. “Māgí mēre-eda” ait'ee mi Ak'ōre k'īrapite it'ari.

Jesús k'aurepa ēreerā t'āri auk'a p'anada-e
(Lc 12.51-53; 14.26-27)

34 —K'īsianāati mi cheji na p'ek'au eujādee eperāarā k'āiwee p'anapide. Jīp'a cheji chōopide.

35 Mi cheji

'warra t'āri auk'a banaamerā chi ak'ōre ome, wēra k'au t'āri auk'a banaamerā chi nawe ome māik'aapa āigu t'āri auk'a banaamerā chi p'āk'ōre ome.

³⁶ Ma k'aurepa eperāarā t'āri auk'a para ba-e pait'ee āchi ēreerā ome.' (Mi 7.6)

³⁷ 'Eperāpa ichi ak'ōre wa chi nawe k'iniara iru bi pirā mi k'inia iru bai k'āyara, mēre pa-e pai. Ichiaba eperāpa chi warra wa chi k'au k'iniara iru bi pirā mi k'inia iru bai k'āyara, māgi mēre pa-e pai.

³⁸ Ma awara mide ijāpari k'aurepa eperā piuamaa bi pirā kususode piu wāk'a, māgi mēre pa-e pait'ee.

³⁹ Eperā piuamaa bi pirā mide ijāpari k'aurepa, māgi piuk'āri, atuit'ee. Mamīda eperā piuru pirā mide ijāpari k'aurepa, māgi eperā piuk'āri it'aa wāit'ee.

Jesupa jarada ijāpataarāpa ne-inaa pia atadait'ee

(Mr 9.41)

⁴⁰ —Eperāpa parā auteebaik'āri, mi jida auteebai bi māik'aapa mi Ak'ōre, mi pēida, auk'a auteebai bi.

⁴¹ Ma awara eperāpa auteebaik'āri Tachi Ak'ōre pedee jarapari, Tachi Ak'ōrepa pēida perā, ne-inaa pia atait'ee Tachi Ak'ōre pedee jarapataarāpa atapatak'a. Ichiaba auteebaik'āri eperā t'āri pia, māgi t'āri pia bairā, ne-inaa pia atait'ee eperā t'āri pia beerāpa atapatak'a.

⁴² Ma awara eperāpa teek'āri pania vaso aba mi ome nipaparimaa māgi mēre perā, Tachi Ak'ōrepa ne-inaa pia ichiaba teeit'ee ma pania teedamaa.

11

Juan Bautistapa eperāarā pēida

(Lc 7.18-23)

¹ Jesupa chi k'ōp'āyoorā doce ūraap'eda, mamāik'aapa wāji Ak'ōrepa jara pēida jarateede ma eujādepema p'uuru bee chaa.

² Juan carcelde bi misa, ūriji Cristopa oomaa bi. Aramata ichi ome nipapatap'edaarā ūk'uru pēiji Jesumaa. Iidinajida:

³ —Ķik'ā ajida, tai k'aripapari chonaarāpa cheit'ee bida adap'edaa? Maa-e pirā, Ķtaipa awaraa nidaipia bik'ā? ajida.

⁴ Jesupa p'anauji:

—Wāti Juanmaa māik'aapa nepirīti parāpa nama unu p'ani māik'aapa ūri p'ani.

⁵ Jarāti tau p'āriu beeda irā unu p'ani; biiri nik'anik'aa beeda t'ia nūtee; leprapa k'ayaa beeda jipa p'ani; k'iiri k'ī beeda irā ūri p'ani; piudap'edaarā waya chok'ai p'ani māik'aapa chupiria chedeerāmaa Tachi Ak'ōrepa pedee pia jara pēida jarateemaa bi.

⁶ Ķ'āri o-īa bida aji, chi mide ijāa bi, k'awa-e bi mīda mīa ne-inaa jōma oo bi!

Jesupa Juande pedee pia jarada

(Lc 7.24-35)

⁷ Juanpa eperāarā pēida wādap'edaa t'ēpai, eperāarāmaa Jesupa pedee pia jaramaa beeji Juande:

—Ķ'āata parāpa ak'inajidama aji, eujā pania wēe bimaa wādak'āri? Ķ'Ķisajida-ek'ā ak'inadait'ee eperā pariatua k'Ķisia bi, p'ūajara nāupa pariatua nēunēuwaa p'uaparik'a?

⁸ Maa-e pirā, Ķ'Ķisajida-ek'ā ak'inadait'ee eperā p'aru pi-ia jī bi? Parāpa pia k'awa p'ani eperā p'aru pi-ia jī beerā rey tede p'anapata.

⁹ Māga-e pirā ḡk'ṡisajida-ek'ā ak'inadait'ee Ak'ōre pedee jarapari? Wāara, iru Ak'ōre pedee jarapari k'āyaara waibiara bi.

¹⁰ Na Juandeta Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bi:

'Mia eperā chok'a pēiit'ee pi naa o pia oonamerā pi, eperāarā poro waibia, chei naaweda.' *(Mal 3.1)*

¹¹ Mia wāarata jararu. Juan Bautista k'āyaara eperā apida waibiara bi-e. Mamīda chi ek'ariara bita iru k'āyaara waibiara pait'ee Tachi Ak'ōrepa ma eperā ichi jua ek'ari bik'āri, ichideerā ome beemerā.

¹² 'Juan Bautista chedak'āriipa, eperāarā chōo pik'a p'ani t'ūdait'ee Tachi Ak'ōre jua ek'ari, ichideerā p'aneedit'ee māik'aapa k'achia beerā auk'a chōo pik'a p'ani apida māga p'ananaadamerā.

¹³ Juan jaratee chei naaweda, Tachi Ak'ōre pedee jarapataarāpa jara-pachida Tachi Ak'ōrepa māgā eperāarā biit'ee ichi jua ek'ari, ichideerā p'aneedit'ee. Moisepa p'ādade ichiaba māga jara bi.

¹⁴ Parāpa k'awaa k'inia p'ani pirā Juanta Elías chi cheit'ee bada jara p'anadap'edaa; ichipi.

¹⁵ Pia k'ṡiati parāpa et'ewa ūridap'edaade k'awaadamerā k'āata jara k'inia bi.

¹⁶ 'Mia jarait'ee sāga p'ani parā, mide ijāadak'aa beerā. Warrarā su-ak'i p'aneedit'ee, jemenemaa p'anik'ata p'ani p'uuru jāde. Āchi k'ōp'āyoorāmaa biapata:

¹⁷ "Taipa siru chaajida. Mamīda parā pēirada-e paji. K'ari k'ṡisia paraa k'arijida. Mamīda parā jēeda-e paji."

¹⁸ Māga pik'a baji Juan ome. Iru cheji māik'aapa nek'ok'aa paji, ne-inaa tok'aa paji, eperā jīp'arāpa oopatak'a. Maperā eperāarāpa: "Netuara iru k'ap'iade merātia bida" ajida.

¹⁹ T'ēepai mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema cheji māik'aapa nek'oji, ne-inaa toji eperā jīp'aak'a. Maperā jara p'ani mi nek'oyaa, ne-inaa toyaa bapari. Ma awara mi k'ōp'āyo meraaparida a p'ani, k'achia-idaa beerā ome māik'aapa Cesar-it'ee impuesto p'epataarā ome. Mamīda Tachi Ak'ōrepa wāarata ak'ipimaa bida aji, mia oo bi k'aurepa parā jōmaarā pari.

Tachi Ak'ōrepa oo bi unuamaa iru p'anapataarā

(Lc 10.13-15)

²⁰ Māpai Jesús ijāti pedeemaa beeji awara-awaraa p'uurudepemaarāmaa, āchia p'ek'au k'achia oopata oodaamaa p'anadap'edaa perā. Māga p'anajida unupachida mīda irua ooda ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa. Jesupa āchimaā māgaji:

²¹ —iAai, Corazín p'uurudepemaarā! iAai, Betsaida p'uurudepemaarā! iTachi Ak'ōrepa parā k'achiadee pēiit'eepi! Tiro p'uurude, Sidón p'uurude eperāpa ooda paara ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa mia parā p'uurude oodak'a, taarā-e weda ijāak'ajida. Ārapa p'ek'au k'achia oopata oo amaa k'inia jōnīpa chupiria iidik'ajida Tachi Ak'ōremaa. Ma p'ek'au k'achia oopata k'aurepa t'āri p'uapa p'aru p'āimaa jīk'ajida māik'aapa it'abarre p'ora it'aa p'ok'ajida āchi poro īri.

²² Maperā mia jara bi: Tachi Ak'ōre ewari waibia ewate irua parā k'achiaara ooit'ee ma Tiro p'uurudepemaarā k'āyaara māik'aapa Sidón p'uurudepemaarā k'āyaara.

²³ Ichiaba parā Capernaum p'uurudepemaarā, ḡk'ṡisia p'anik'ā parā p'uuruta awaraa p'uuru k'āyaara waibiara pait'ee Ak'ōre k'ṡrapite? iMāga-e! iMa k'āyaara irua parā p'uuruta jōt'aait'ee! Sodoma p'uurude eperāpa ooda

paara ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa, mia parā t'āide oodak'a, ma p'uuru at'āri bak'aji.

²⁴ Mamīda mia jara bi: Tachi Ak'ōre ewari waibia ewate irua parā k'achiara ooit'eeda aji, Sodoma p'uurudepemaarā k'achia ooi k'āyara.

Jesupa eperāarā ūpipari

(Lc 10.21-22)

²⁵ Maapai Jesupa māgaji:

—Ak'ōre Waibia, pi jōmaarā k'āyara waibiara bi. Ne-inaa jōmaweda it'ari nībi, na p'ek'au eujāde nībi paara pi jua ek'ari bi. Mi t'āri o-īa bi pia eperāarā jip'arāmaa k'awapiru perā ne-inaa pia waide k'awapi-e pada k'isia k'awaa beerāmaa māik'aapa poro wēsaa beerāmaa.

²⁶ Pia māga ooji māga oo k'inia bada perā.

²⁷ 'Mi Ak'ōrepa ne-inaa jōma bijī mi jua ek'ari mia ak'ipariimerā. Tachi Ak'ōrepapai wāara mi, ichi Warra k'awa bi. Māgā ichiaba mi, chi Warrapapai wāara iru k'awa bi. Mamīda mia iru k'awapii mia k'awapi k'inia bi eperāarāmaa.

²⁸ Maperā mimaa chēti parā jōmaweda sē p'anīrā mimia p'anīpa māik'aapa k'isia jōnīpa. Mia parā t'āri a-tu beepiit'ee.

²⁹ K'ōp'āyo merāati mi ome. Ūrīti mia jaratee bi māik'aapa óoti mia jara bik'a. Mi t'āri pia, chupīria k'awaayaa bapari. Mīde ijāadak'āri, k'āiwee p'anapataadait'ee.

³⁰ Mia jara bik'a oodayada aji, mia k'aripak'āri.

12

ŷipata ewate trigo k'imī chak'eerā p'edap'edaa

(Mr 2.23-28; Lc 6.1-5)

¹ Maapai judiorā ŷipata ewate Jesús nipaji trigo k'āide. Chi k'ōp'āyoorā jarrapisia p'anadap'edaa perā, trigo k'imī chak'eerā oro atadap'eda, chi tau jonamaa p'anejīdā k'odait'ee.

² Arii p'anadap'edaa fariseorāpa māga unudak'āri, Jesumaa māgajida:

—ŷPichā ak'īji! Pichi k'ōp'āyoorāpa ne-inaa oomaa p'anīda ajīda, ŷipata ewate oodaik'araa bita.

³ Jesupa p'anauji:

—ŷParāpa Ak'ōre Ūraa p'ādade leeda-e p'anīk'ā aji, Rey Davidpa ooda chonaarāweda jarrapisiadaidak'āri chi k'ōp'āyoorā ome?

⁴ Iru t'ūji Tachi Ak'ōre te ne-edeo oodade māik'aapa ma tedepema pan awara bīdap'edaa Tachi Ak'ōre-it'ee atap'eda, k'oji chi k'ōp'āyoorā ome. Māga oojiida p'aareerāpapai māgī pan k'odaipia bajī mīda.

⁵ Ichiaba Moisepa p'ādade parāpa leedooda p'aareerāpa ne-inaa k'achia ooda-e paji ŷipata ewate, Tachi Ak'ōre te waibiade ŷīda-ee mimiadak'āri.

⁶ Mia jara bi: Nama ne-inaa pipiara paraa Tachi Ak'ōre te waibia k'āyara.

⁷ Wāara parāpa k'awada-e na p'ādade jara k'inia bi:

'Mia k'inia bi awaraarā chupīria k'awaadamerā, mi-it'ee ne-animalaarā peedap'eda, paadai k'āyara.'

(Os 6.6)

Parāpa k'awadap'edaa paara ma pedee jara k'inia bi, ne-inaa k'achia ooda-e p'anīrā peepida-e pak'aji.

⁸ ŷipata ewate mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema jua ek'ari bīda aji.

Eperā jua chiwa bada

(Mr 3.1-6; Lc 6.6-11)

⁹ Mamāik'aapa Jesús wāji Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata tedee.

¹⁰ Mama baji eperā jua chiwa bi. Jesús imiatee k'inia p'anadap'edaarāpa iidijida irumaa:

—¿Eperā k'ayaa bi pirā, ĩpata ewate jipai pia bik'ā? ajida.

¹¹ Jesupa p'anauji:

—ĩpata ewate pichi oveja toidú padarida paara, ¿taawaa uchua ata-e pak'ajik'ā?

¹² ¿Eperā pipiara bi-ek'ā oveja k'āyaara? Mapa ĩpata ewate ne-inaa pia oopia bida aji.

¹³ Māpai Jesupa ma jua chiwa bimaa māgaji:

—Pichi jua ĩrupāde aji.

Māpai jua ĩruji. Aramata jipa beejchi chi apema juak'a.

¹⁴ Māpai fariseorā taawaa uchiadak'āri, pedeeteemaa p'aneejida Jesús peepit'aadait'ee.

Jesupa ooda Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a

¹⁵ Jesupa māirā k'ĭsia k'awaak'āri, mamāik'aapa wāji. Eperāarā chok'ara iru t'ēe wājida. Jesupa madepema k'ayaa beerā jōmaweda jipaji.

¹⁶ Mamāda jarapachi ichia ooda jōmaarāmaa nepirinaadamerā.

¹⁷ Māga jaraji Tachi Ak'ōre pedee jarapari, Isaiapa p'ādade jara bik'a uchi-amerā:

¹⁸ Nama bi mi mimiapari, mia jirit'erada. Mia iru k'inia iru bi; mi t'āri o-ĭapipari. Mi Jaure iru ome bapariit'ee. Mi k'ap'ia pari irua eperāarā jōmaarāpa oopata ak'it'ee māik'aapa jarait'ee pia wa k'achia.

¹⁹ Aupedee-e pait'ee; ichiaba bia-e pait'ee. Apidaapa iru biapi ūrida-e pait'ee calle jāde.

²⁰ Irua yiaraa iru ba-e pait'ee chupiria chitoonirā wa k'ĭra pia-ee jōniirā. Māga bait'ee Tachi Ak'ōrepa jōmaarāmaa wāarata jara pēida k'awaapirumaa.

²¹ Māga pak'āri, jōmaarāpa irude ijāadait'ee. (Is 42.1-4)

Jesús Netuara Poro Waibia jua ek'ari bida apatap'edaa

(Mr 3.20-30; Lc 11.14-23; 12.10)

²² Jesumaa aneejida eperā tau p'āriu bi māik'aapa pedee atua bi, netuara iru k'ap'iade merātia bada perā. Jesupa iru tau pia unupiji māik'aapa pedepiji.

²³ Māga unudak'āri, arii p'anadap'edaarāpa ak'itrua para beejchi māik'aapa āchi pitapai iidi para beejchi:

—¿Nāgĭ chonaarāwedapema Rey David Warra-ek'ā? ajida.

²⁴ Mamāda māga ūridak'āri, fariseorāpa māgajida:

—Beelzebú, Netuara Poro Waibia juapata jāgā netuaraarā uchiapiparida ajida.

²⁵ Jesupa k'awaji āchia k'ĭsia p'ani. Mapa māgaji:

—P'uuru pidaarāpa maa-e pirā ēreerāpa maa-e pirā te pidaarāpa āchi auk'aarā jēreruta pirā, waa araa p'anapataada-e pai māik'aapa āchi p'uuru jōdaridai.

²⁶ Māga pik'a Netuara Poro Waibia ichi auk'aarā jēreru pirā, waa araa p'anada-e pai māik'aapa āchi itu jōdaridai.

²⁷ Parāpa jara p'ani mia netuaraarā uchiapipari Beelzebú juapa. Māgara, ¿k'ai juapa uchiapipatama parā eere p'anirāpa? Āchia ak'ipipata parā pia k'ĭsiada-e p'ani.

²⁸ Mia netuaraarā uchiapipari pirā Tachi Ak'ōre Jaurepa, jara k'inia bi ĩrā Tachi Ak'ōredeerā poro waibia nama bi.

29 '¿K'aita t'ũyama aji, eperã juataura bi tede iru net'aa chiade? Naapiara jĩ nĩbi-e pirã, iru net'aa jãri p'e ata-e pai.

30 'Eperã mi eere bi-e pirã, mi k'İra unuamaa iru bi. Ichiaba mi k'aripa-e bi pirã awaraarã Tachi Ak'õre jua ek'ari p'anapataadamerã, eperãarã äyaa peĩpari mi ik'aawaapa.

31 'Maperã mia jara bi: Tachi Ak'õrepa wēpapii eperãarãpa p'ek'au k'achia oopata jõmaata mãik'aapa iru äpıte ik'achia jarapata paara. Mamıda iru Jaure äpıte ik'achia jarapata wēpapi-e pait'ee.

32 'Ichiaba wēpapii ik'achia jarapata mi, chi Eperã Ak'õre Truadepema äpıte. Mamıda wēpapi-e pait'ee ik'achia jararuta pirã iru Jaure äpıte. Mãgee p'ek'au k'achia oopata wēpapi-e pait'ee chi ma pedee jarapataarã na p'ek'au eujãde p'anide maa-e pirã it'ari iru k'İrapıte p'anide paara, iru ewari waibia ewate.

Jesupa jarateeda pak'uru k'awapata chi nejõdeepa
(Lc 6.43-45)

33 –Nejõ bĩri pia iru bi pirã, chauk'ãri, nejõ pia iru bait'ee. Jõdee nejõ bĩri k'achia iru bi pirã, chauk'ãri, nejõ k'achia iru p'anadait'ee. Nejõ bĩri k'awapata chi nejõdeepa.

34 'İparã k'achia-idaa beerãdeepa uchiadap'edaarã! İTaamák'api p'ani! ¿Sãga pedee pia jaradai, parã t'ãri k'achia p'anıta? Pãchi t'ãride k'İsia p'anıta jarapata pãchi it'aideepa.

35 'Eperã t'ãri pia bĩpa pedee pia jarapari k'İsia pia iru bairã ichi t'ãride. Jõdee eperã t'ãri k'achia bĩpa pedee k'achia jarapari k'İsia k'achia iru bairã ichi t'ãride.

36 'Mia jara bi: Tachi Ak'õre ewari waibia ewate ichia eperã chaachaa k'awapii'ee ächia pedee k'achia pariatua jaradap'edaa.

37 'Ma ewate Tachi Ak'õrepa ak'ıit'ee eperãarãpa pedee jaradap'edaa mãik'aapa ichiata jarait'eeda aji, k'achia-idaa bi, maa-e pirã t'ãri pia bi.

Ne-inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa unu k'inia p'anadap'edaarã
(Mr 8.11-12; Lc 11.29-32)

38 'Mãpai ũk'uru fariseorãpa mãik'aapa Moisepa p'ãda jarateepataarãpa Je-sumaa mãgajida:

–Tachi Jarateepari, taipa unu k'inia p'anıda ajida, pia oo bi ne-inaa Tachi Ak'õrepapai oopari.

39 'Jesupa p'anauji:

–İrapemaarã t'ãri k'achia-idaa p'ani, Tachi Ak'õrede ijãadak'aa perã. Unu k'inia p'anıda a p'ani ne-inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa ächi juadoopa. Mamıda mia mãga oo-e pait'ee. Jĩp'a Tachi Ak'õrepa ooit'ee ichi pedee jarapari Jonás ome oodak'a.

40 'Jonás k'ãima õpee baji chik'o choma bi bide. Mãga pik'a mi, chi Eperã Ak'õre Truadepema k'ãima õpee eujã ek'ari bait'ee.

41 'Tachi Ak'õre ewari waibia ewate Nınive p'uuru pidaarãpa İrapemaarã imiateedait'ee, Tachi Ak'õrepa parã k'achiadee peimerã. Chonaarãweda Tachi Ak'õrepa Jonás peik'ãri ma Nınive pidaarãmaa, arapa p'ek'au k'achia oopatap'edaa oo amaajida. Mamıda İrapemaarãpa p'ek'au k'achia oopata oo amaada-e p'ani, aba Jonás k'ãyaara waibiara bĩpa jara cheji mıda mãga oodamerã.

42 'Ichiaba ma ewate Reina Sur Eerepemapa auk'a İrapemaarã imiateeit'ee Tachi Ak'õrepa parã k'achiadee peimerã. Chonaarãweda ma reina t'imııpa cheji Rey Salomón k'İsia k'awaa bi pedee ũride. Mamıda İrapemaarãpa

ũridaamaa p'ani, aba Salomón k'ãyaara k'ĩsia k'awaara bi pedee bi mĩda parã t'ãide.

Jesupa jarateeda netuara waya eperã k'ap'iade merãtia badade
(Lc 11.24-26)

⁴³—Eperã k'ap'iadeepa netuara uchiapidak'ãri, mãgipa jiri nipapari eujã p'ũasaa sãma iit'ee. Mamĩda unu-e pak'ãri, k'ĩsiapari:

⁴⁴ “Waya merãtianait'ee ma eperã k'ap'iade; mi naaweda badamãi.” Chek'ãri, unu chepari ma eperã k'ap'ia pi-ia bi; te barrep'eda, siip'eda, pi-ia bik'a.

⁴⁵ Mãga unuk'ãri, jirinapari awaraa netuara siete k'achiaara ichi k'ãyaara mãik'aapa ma eperã k'ap'iade merãtia chepata. Mãgã ma eperã audupiara k'achiade beeit'ee naaweda bada k'ãyaara. Mãga p'asait'eeda aji, irapemaarã t'ãri k'achia-idaa beerã ome; audupiara k'achiade p'aneedait'ee.

María Jesús ipemaarã ome pachedap'edaa
(Mr 3.31-35; Lc 8.19-21)

⁴⁶ Jesús at'ãri pedeemaa bide pachejida chi nawe chi ipemaarã ome. Pedee k'inia p'anajida iru ome. Mamĩda taawa p'aneedap'edaa perã,

⁴⁷ eperãpa Jesumaa jaranaji:

—Pi nawe, pi ipemaarã ome taawa nĩmaa p'ani. Pedee k'inia p'anida aji, pi ome.

⁴⁸ Mãpai Jesupa p'anauji:

—¿K'aima mi nawe? ¿K'ãirãma, mi ipemaarã?

⁴⁹ Mãpai juapa iaji chi k'õp'ãyoorãmaa mãik'aapa mãgaji:

—Nãgĩrãta mi nawek'a mãik'aapa mi ipemaarãk'a.

⁵⁰ Chi mi it'aripema Ak'õre Waibiapa jara bik'a oo bi, mata mi ipemak'a, mi ipewerak'a mãik'aapa mi nawek'a.

13

Net'atau p'oparide nepirida
(Mr 4.1-9; Lc 8.4-8)

¹ Ma ewate Jesús uchijaji temãiipa mãik'aapa lago ide su-ak'i banaji.

² Eperãrã chedap'edaa irumãi see nĩbada perã, Jesús barcode bataudachi mãik'aapa su-ak'i beejĩ. Jõdee eperãrã ipude para beejĩ.

³ Mãpai Jesupa eperãrãmaa nepirĩmaa beejĩ Ak'õre Ũraa jarateeit'ee:

—Eperã wãji net'atau p'ode.

⁴ Ma p'o wãk'ãri, ùk'uru baajijida o jãde. Mãpai ipanaarãpa k'ok'oo chejida.

⁵ Ũk'uru baajijida mãu-idaade, mak'iaara yooro wẽe badamãi. Mãgĩ isapai t'onojida, mak'iaara yooro wẽe bada perã.

⁶ Mamĩda ak'õrejĩru jẽrak'ãri, pũdachi chi k'arra ãri bada perã.

⁷ Ũk'uru baajijida ne-ĩri-idaade. Mamĩda ne-ĩri k'ap'ip'iaara waripari perã, mãgĩ net'atau t'ono wãdap'edaa piuk'oodachida.

⁸ Jõdee awaraa net'atau baajijida eujã piade. Mãgĩ t'onop'eda, chau nĩbeejĩ. Ũk'uru net'atau abaadeepa uchijajida cien, sesenta maa-e pirã treinta.

⁹ Pia k'ĩsiati parãpa et'ewa ũridap'edaade k'awaadamerã k'ãata jara k'inia bi.

Sãap'eda Jesupa nepiripachi jarateeit'ee
(Mr 4.10-12; Lc 8.9-10)

¹⁰ Maap'eda chi k'õp'ãyoorã k'ait'aara chejida mãik'aapa iidijida:

—¿K'ãare-it'ee nepiriparima ajida, jarateeit'ee?

11 Jesupa p'anauji:

—Tachi Ak'õrepa parāmaa k'awapimaa bida aji, ne-inaa naaweda k'awapik'aa pada awaraarāmaa; sāga ichideerā p'aneedai.

12 Parā Ak'õre ūraa pia k'awa beerāmaa waapiara k'awapiit'ee; awaraarā k'āyaara ne-inaa chok'araara k'awarutamaa. Mamīda chi ne-inaa mak'iaara k'awa-ee beerāmaa, āchia k'awa p'ani paara irua wēpapiit'ee, waa k'awa k'iniada-e p'anadairā.

13 Maperāpi mia nepiripari. Āchia ak'i p'ani mīda, wāara unuda-e. Ūri p'ani mīda, k'awada-e.

14 Ārapa oomaa p'ani Tachi Ak'õre pedee jarapari Isaíapa jaradak'a: 'Ūri p'ani mīda, k'awada-e. Ak'i p'ani mīda, unuda-e.

15 Na eperāarā k'iri k'isua p'anadairā, mia jara bi ūridaamaa p'ani; mia oo bi unudaamaa p'ani māik'aapa k'awadaamaa p'ani. Māga p'anada-e pada paara, mide ijāak'ajida māik'aapa mia āchia p'ek'au k'achia oopata wēpapak'aji. (Is 6.9-10)

16 Parā t'āri o-īa p'ani mia oo bi unu p'anadairā māik'aapa mia jara bi ūri p'anadairā.

17 Mia wāarata jararu. Chonaarāweda Ak'õre pedee jarapataarāpa māik'aapa Tachi Ak'õrede ijāapataarāpa unu k'inia p'anajida parāpa unu p'ani. Mamīda unuda-e paji. Ichiaba ūri k'inia p'anajida parāpa nama ūri p'ani. Mamīda ūrida-e paji.

*Jesupa k'awapida net'atau p'oparide
(Mr 4.13-20; Lc 8.11-15)*

18 —Ūriti k'awaadamerā mia nepirida net'atau p'oparide k'āata jara k'inia bi.

19 Net'atau ode baaida jara k'inia bi chi ūri p'anirā Tachi Ak'õrepa eperāarā bi k'inia bi ichi jua ek'ari ichideerā p'aneedamerā. Mamīda māgīrāpa k'awada-e k'āata jara k'inia bi. Ipanaarā chedap'edaak'a ma net'atau k'ok'oodait'ee, māga pik'a Netuara Poro Waibia chepari ne-inaa ooit'ee, t'āriapa ma pedee ijāanaadamerā.

20 Jōdee chi net'atau māu-idaade baaidap'edaa jara k'inia bi eperāarāpa ma jara pēida o-īa ūri p'ani.

21 Mamīda chi māu-idaade t'onoda taarā-e weda pīdaiparik'a, māga pik'a māgīrāpa ma jara pēida taarā-epai ijāapata. Ma ūraade ijāadap'edaa k'aurepa nepiride baairuta pirā maa-e pirā awaraarāpa āchi jiriruta pirā miapidait'ee, ijāa amaapata.

22 Jōdee chi net'atau ne-iri-idaade baaidap'edaa jara k'inia bi eperāarāpa ma jara pēida pia ūri p'ani. Mamīda audupīara k'isiapata ne-inaa netodait'ee maa-e pirā p'arat'a waibia atadait'ee, āchia ūridap'edaa k'ira atuadarutamaa. Māgá p'aneepata ne-uu warip'eda, chauk'aa bik'a.

23 Mamīda chi net'atau eujā piade baaidap'edaa jara k'inia bi eperāarāpa ma jara pēida ūridap'eda, k'awaa wāpata ma ūraa jara k'inia bi māik'aapa t'āride wāara ijāapata. Net'atau aba p'oda eujā piade pia t'onop'eda, chauparik'a net'atau cien, sesenta wa treinta; māga pik'a ma eperāarāpa oo k'awaa wāpata ma ūraade jara bik'a.

Jesupa nepirida p'ūjara t'onoda trigo p'odade

24 Māpai Jesupa awaraa nepiriji jarateit'ee:

—Nāga pik'a pait'ee Tachi Ak'õrepa eperāarā ichi jua ek'ari bik'āri, ichideerā p'aneedamerā. Eperāpa trigo tau pia p'oji ichi eujāde.

²⁵ Mamīda p'ārik'ua, eperāarā k'āi p'ani misa, ichi k'īra unuamaa iru bipa cheji māik'aapa ma trigo p'odade mera p'oji p'ūajara tau chak'eerā, aidee neera k'achia oopata. Māpai jirabodoji.

²⁶ Maap'eda ma eperāpa trigo p'oda t'onop'eda, wari wāji ma p'ūajara ome.

²⁷ Māga unudak'āri, ma eujā chipari mimiapataarāpa irumaa jaranajida: “Señor, pia trigo tau p'oda pia badata, ¿sāmāik'aapa uchijajima ajida, jāgee p'ūajara?”

²⁸ Chiparipa p'anauji: “¿Tachi k'īra unuamaa iru b'ipata jāga ooji-ek'ā?” aji. Māpai chi mimiapataarāpa iidijida: “¿Pia k'inia bik'ā ajida, taipa jā p'ūajara ēt'anadamerā?”

²⁹ Mamīda chiparipa māgaji: “Nāgaweda ichiak'au bidapāde aji. fraweda parāpa jā p'ūajara ēt'at'arutara, auk'a ēt'adarii't'ee chi trigo k'arra, ai ik'aawa nībi.

³⁰ Piara bi ichiak'au bidamerā trigo ewarutamaa. Mamāik'aapata mia ewapataarā naapiara pēit'ee jā p'ūajara ēt'ak'oodamerā māik'aapa p'edamerā k'ōrajimade paat'aadait'ee. T'ēpai trigo ewadak'āri, iadait'ee mi ne-inaa iaparide.”

Mostaza taude nepirida

(Mr 4.30-32; Lc 13.18-19)

³¹ Jesupa ichiaba awaraa nepiriji jarateit'ee:

—Nāga pik'a pait'ee Tachi Ak'ōrepa eperāarā ichi jua ek'ari bik'āri, ichideerā p'aneedamerā. Eperāpa mostaza tau uuji ichi eujāde.

³² Chi tau ma-āriara bi awaraa net'atau tachia uupata k'āyaara. Mamīda warik'āri, waibiara waripari awaraa ne-uu k'āyaara pak'uruk'a nībeerumaa. Māgā waibiara waripari perā, chi jua t'aide ipanaarā chepata iadait'ee.

Levadurade nepirida

(Lc 13.20-21)

³³ Ichiaba Jesupa nāga nepiriji jarateit'ee:

—Nāga pik'a pait'ee Tachi Ak'ōrepa eperāarā ichi jua ek'ari bik'āri, ichideerā p'aneedamerā. Wērapa levadura p'oiraparik'a bi harina waibia ome, pan masa pia warimerā.

Jesupa nepirida chonaarāweda eperāarāpa jaradap'edaak'a

(Mr 4.33-34)

³⁴ Jesús jarateek'āri, audú nepiripachi. Nepiri-ee jarateek'aa paji.

³⁵ Māga ooji uchiamerā Tachi Ak'ōre chonaarāwedapema pedee jaraparipa irude jaradak'a:

'Jarateek'āri, mia nepiriit'ee māik'aapa jarait'ee ne-inaa Tachi Ak'ōrepa waide k'awapi-e pada na p'ek'au eujā ooru wedapema.' *(Sal 78.2)*

Jesupa k'awapida p'ūajara tau p'oda trigo k'āide

³⁶ Ma jōma nepirip'eda, Jesupa eperāarā bēiji māik'aapa t'ūji chi k'ōp'āyoorā p'anadap'edaamāi. Māpai āchi iru k'ait'a chedak'āri, iidijida k'āata jara k'inia bi ma nepirida p'ūajara tau p'oda trigo k'āide.

³⁷ Jesupa p'anauji:

—Chi eperā net'atau pia p'oda jara k'inia bi Eperā Ak'ōre Truadepema.

³⁸ Ma net'atau p'oda eujā jara k'inia bi na p'ek'au eujā. Ma trigo tau pia jara k'inia bi Tachi Ak'ōrede ijāapataarā. Jōdee p'ūajara k'achia jara k'inia bi Netuara Poro Waibia jua ek'ari p'anirā.

³⁹ Ma k'īra unuamaa iru bada, chi ma p'ūajara k'achia p'oda jara k'inia bi Netuara Poro Waibia. Ma ne-inaa p'oda ewadap'edaa ewate jara k'inia bi

Tachi Ak'õre ewari waibia ewate, ichi angeleerãpa eperãarã p'e ateedak'ãri iru k'Ërapite.

⁴⁰ Mia nepiridade ma p'ũajara k'achia p'edap'edaak'a paat'aadait'ee, mãga pik'a oodait'ee na p'ek'au eujã jõt'aak'ãri.

⁴¹ Mi, chi Eperã Ak'õre Truadepemapa angeleerã pëiit'ee mi jua ek'ari p'anirã t'ãide k'achia beerã jômaweda p'ede; chi awaraarãmaa p'ek'au k'achia oopidap'edaarã, awaraa ne-inaa k'achia ooi awaa p'anapatap'edaarã ome.

⁴² Ma k'achia beerã jômaweda bat'ak'oodait'ee t'ipitau jërajëraa jira bide. Mama jëe para bait'ee mãik'aapa k'ida kierrkierree para bait'ee p'uapa.

⁴³ Jõdee Tachi Ak'õrepa jara bik'a oopataarã urua pik'a para beeit'ee ak'õrejiruk'a, it'ari p'ani perã ächi ak'õre waibia ome. Pia k'Ësiati parãpa et'ewa ùridap'edaade k'awaadamerã k'ãata jara k'inia bi.

Jesupa nëe waibia unu atadade nepirida

⁴⁴ —Nãga pik'a pait'ee Tachi Ak'õrepa eperãarã ichi jua ek'ari bik'ãri, ichideerã p'aneedamerã. Chok'o unuji jau bi nëe ome. Eperãpa mãgí unu atak'ãri, waya mera nibip'eda chi badamãi, t'ãri o-ia wãji jômaweda ichi net'aa iru bada netok'oode. Mãpai ãpítee cheji ma nëe mera bada eujã neto atade.

Jesupa perla unudade nepirida

⁴⁵ —Ichiaba nãga pik'a pait'ee Tachi Ak'õrepa eperãarã ichi jua ek'ari bik'ãri, ichideerã p'aneedamerã. Net'aa netoparipa perla jiri nipaji.

⁴⁶ Perla ipia unu atanak'ãri, wãji ichi net'aa jômaweda netok'oode mãik'aapa ma perla pi-ia neto ata cheji.

Jesupa t'iride nepirida

⁴⁷ —Ichiaba nãga pik'a pait'ee Tachi Ak'õrepa eperãarã ichi jua ek'ari bik'ãri, ichideerã p'aneedamerã. To-iapataarãpa t'iri t'aadak'ãri, chik'o k'Ëra t'ãdoo peejida.

⁴⁸ Ma t'iride chik'oradaik'ãri, chipariirãpa jidiu atajida ipudee mãik'aapa jirit'eramaa p'aneejida chik'o piara bee awara p'edait'ee k'oraade. Jõdee chik'o k'achia bee bat'ak'oojida toidaa.

⁴⁹ Mãga pik'a pait'ee na p'ek'au eujã jök'ãri. Angeleerã chedak'ãri, jirit'era chedait'ee eperã pia beerã awara p'edait'ee.

⁵⁰ Jõdee chi k'achia beerã t'ipitau jërajëraa jira bide bat'ak'oodait'ee, mama jëe para bamerã mãik'aapa k'ida kierrkierree para bamerã p'uapa.

Ne-inaa chiwidi mãik'aapa ne-inaa sorede nepirida

⁵¹ Mãpai Jesupa chi k'õp'ãyoorãmaa iidiji:

—¿Parãpa ma nepirida jômaweda k'awajidak'ã? aji.

Mãpai p'anaujida:

—K'awajidapi.

⁵² Mãpai Jesupa mãgaji:

—Moisepa p'ãda jarateeparipa k'awaa wãk'ãri Tachi Ak'õrepa eperãarã biit'ee ichi jua ek'ari, ichideerã p'aneedamerã, nãga pik'a bi. Eperã te chiparipa ichi net'aa ia p'e iru bidepema net'aa atak'ãri, k'awa bi chisãgí net'aa chiwidi, chisãgí net'aa sore.

Jesús Nazaret p'uurudee wãda (Mr 6.1-6; Lc 4.16-30)

⁵³ Jesupa ma nepirida jaratee aupak'ãri, mamãik'aapa wãji

54 ichi warida p'uurudee. Mama jarateemaa beeji m̄pema Ak'õre Ûraa jarateepata tede. Irua jaratee bi ùridak'ãri, eperãarã ak'itrua para beeji m̄aik'aapa m̄ãgapachida:

—¿Sãma k'awaajima ajida, na jõma irua jarateemaa bi? ¿Sãga ooparima ne-inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa ãchi juadoopa?

55 ¿M̄agí eperã ne-inaa pak'urudee oopari warra-ek'ã? ¿Chi nawe Maria-ek'ã? ¿Santiago, José, Simón, Judas chi ìpemaarã-ek'ã?

56 ¿Chi ìpewëraarã nama p'anapata-ek'ã? ¿Sãga k'awaajima ajida, na jõma ichia oo bi?

57 Ma eperãarãpa Jesús ichi te pidaarã ome m̄agá k'awadap'edaa perã, iru pedee ùri k'iniada-e paji.

Mapa Jesupa m̄ãgaji:

—Jõmaarã t'ãide ùri k'inia p'anapata Tachi Ak'õre pedee jaraparipa jara bi. Mam̄ida ichi p'uurudepemaarã ichi tedepemaarã ome iru pedee ùridaamaa p'anapata.

58 M̄agá m̄pemaarãpa irude ijãada-e p'anadap'edaa perã, mama Jesupa mak'iaara oo-e paji ne-inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa ãchi juadoopa.

14

Juan Bautista piuda

(Mr 6.14-29; Lc 9.7-9)

1 Maapai Galilea eujãdepema poro waibia t'ìjarapachida Herodes. Ichia ùrik'ãri Jesupa oo bi,

2 ichi ek'ariirãmaa m̄ãgaji:

—¿M̄agí Juan Bautista-epaa, piup'eda p'irabaida? Maperãpi oopari ne-inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa ãchi juadoopa.

3 Ai naaweda Herodepa Juan jì atapiji m̄aik'aapa carcelde t'ìpit'aaji. M̄ãga ooji chi ìpema Filipo wëra Herodías k'aurepa.

4 Ai naaweda Juanpa Herodema m̄ãgaji: “Pia p'ek'au k'achia oomaa bida aji, pi ìpema wëra iru bairã pichi wërak'a.”

5 M̄ãga ùrik'ãri, Herodepa Juan pee k'inia bapachi. Mam̄ida m̄ãga oo-e paji eperãarã waawee bada perã. Jõmaarãpa ijãajida Juan Tachi Ak'õre pedee jarapari paji.

6 Mam̄ida ewari aba Herodepa jara pëiji eperãarã chedamerã ichi t'oda fiesta oode. Ma fiesta o-ia oo jõni misa, Herodías k'au pëirade cheji see n̄ibadaarã taide. M̄ãga unuk'ãri, Herodes audupiara o-ãadachi.

7 Maperã jaraji ma awëramaa:

—Tachi Ak'õre k'ìrapite mia juraa bi teet'ee pichia iidiruta.

8 M̄ãpai chi nawepa jaradak'a jaraji:

—Ìraweda Juan Bautista poro mi-it'ee p'arat'ude teepãde aji.

9 M̄ãga ùrik'ãri, Rey Herodes k'ìra pia-eedachi. Mam̄ida Tachi Ak'õre k'ìrapite m̄aik'aapa jõmaweda arii p'anadap'edaarã k'ìrapite juraada perã,

10 jaraji chi ek'ariirãmaa Juan poro t'iap'e atanadamerã carcelde.

11 M̄ãga oojida. Ma awëra nawepa jaradak'a aneejida p'arat'ude m̄aik'aapa teejida ma awëramaa. M̄ãpai ichia teenaji chi nawemaa.

12 Juan k'õp'ãyoorãpa ùri atadak'ãri iru peedap'edaa, chejida iru k'ap'ia ìnadait'ee. Maap'eda jaranajida Jesumaa.

Jesupa eperãarã cinco mil nek'opida

(Mr 6.30-44; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

13 Jesupa Juan piuda ūrik'āri, barcode t'imí wāji eperāarā mak'iara wēmaa. Mamīda eperāarāpa k'awaadak'āri, t'ēe wājida ode.

14 Jesús barcodeepa batauk'āri, eperāarā chok'ara unuji. Mapa āra chupiria k'awaaji māik'aapa ode wādap'edaarāpa k'ayaa beerā ateedap'edaa jipak'ooji.

15 K'eu wāda perā chi k'ōp'āyoorā ichi k'ait'a chedap'eda, māgajida:

—K'eu wāpi; nama te wē-epi. Mapa eperāarā pēipāde ajida, p'uuru beemaa chik'o netonadamerā.

16 Jesupa p'anauji:

—Āra āyaa wādaik'araa bi. Parāpa chik'o tēeti k'odamerā.

17 Māpai māgajida:

—Mamīda taipa iru p'anida ajida, pan joisomaa māik'aapa chik'o omé; māgí aupai.

18 Jesupa p'anauji:

—Mimaa aneedapāde aji.

19 Māpai Jesupa jaraji eperāarā su-ak'i p'aneedamerā eujāde p'ūajara ĩri. Maap'eda jita ataji ma pan joisomaa chik'o omee ome māik'aapa it'aa ak'ip'eda, gracias jaraji Tachi Ak'ōremaa. Ma pan k'ōrak'ook'āri, chok'ara eepadachi. Māpai chi k'ōp'āyoorāpa eperāarāmaa jedenajida.

20 Jōmaweda nek'ojida bi jāwaa p'aneerutamaa. Ma pan pite chik'o ome nībeeda p'ejida k'orraa docena aba.

21 Chi nek'odap'edaarā imik'īraarā cinco mil paji, wēraarā, warrarā juasiada-ee.

*Jesús pania ĩri t'ia nipada
(Mr 6.45-52; Jn 6.16-21)*

22 Ma t'ēpai Jesupa chi k'ōp'āyoorā barcode bataupiji ichi naa lago sīadamerā. Māga ooji āra k'īraik'a eere panadamerā, ichia eperāarā pēiru misa āchi temaa.

23 Eperāarā erreuk'oodaidak'āri, Jesús ituaba wāji ee nok'odee it'aa t'īde. Mama bide k'eudachi.

24 Māimisa chi barcode wādap'edaarā tok'esá panadak'āri, p'usara nībeeki, āchima nāu p'ua nībada perā.

25 Taujaaweda Jesús chi k'ōp'āyoorāmaa t'ia wā nipaji pania ĩri.

26 Chi k'ōp'āyoorāpa māga unudak'āri, p'eradachida māik'aapa āchobeepa biajida:

—jNetuarada! ajida.

27 Māpai Jesupa māgaji:

—jP'eranáati! jMida! aji.

28 Māpai Pedropa māgaji:

—Tachi Waibia, wāara pi pirā, pīmaa mi wāpipāde aji, pania ĩri.

29 Jesupa:

—Chepāde, aji.

Māpai Pedro toida bataup'eda, t'ia wāji pania ĩri Jesumaa.

30 Mamīda nāu audú p'ua nībi unuk'āri, āchobeedachi māik'aapa pirubaai wāji. Māpai biaji:

—Tachi Waibia, jmi k'aripáji!

31 Aramata Jesupa juade jita ataji māik'aapa māgaji:

—¿At'āri pia ijāa-e bik'ā? aji. ¿Sāap'eda pia ijāa-e bima? aji.

32 Barcode bataudak'āri, nāu p'ua-edachi māik'aapa p'usa t'umātīdachi.

³³ Māpai ma barcode nipadap'edaarā Jesús k'īrapite bedabaik'oodachida māik'aapa māgajida:

—¡Wāarada ajida, pi Tachi Ak'ōre Warra!

Jesupa k'ayaa beerā chok'ara jipada Genesaret eujāde

(Mr 6.53-56)

³⁴ Mata panajida lago k'īraik'a eere māik'aapa wiibainajida Genesaret eujāde.

³⁵ Ariipemaarāpa Jesús pacheru k'awaadak'āri, ma eujādepema jōmaarāmaa jara pēijida. Mapa k'ayaa beerā atepachida irumaa

³⁶ māik'aapa chupiria iidipachida ichi p'aru ide pijida t'ōbaipimerā. Māgā chi t'ōbaidap'edaarā jipa p'aneejida.

15

Judiorāpa āchi k'īsiadoopa jarateedap'edaa

(Mr 7.1-13)

¹ Maapai ūk'uru fariseorā māik'aapa Moisepa p'āda jarateepataarā pachejida Jerusalendeepa. Jesumaa iidijida:

² —¿Sāap'eda pi k'ōp'āyoorāpa ooda-e p'anima ajida, tachi chonaarāpa chonaarāweda oopatap'edaak'a? ¿Sāap'eda nek'odai naaweda, āchi jua siidak'aama ajida, tachi chonaarāpa jarateedap'edaak'a?

³ P'anau k'āyaara, Jesupa iidiji:

—¿Sāap'eda parāpa oodak'aama aji, Tachi Ak'ōrepa jara bik'a? Ma k'āyaara chonaarāweda oopatap'edaak'a oo k'inia p'anapata.

⁴ Tachi Ak'ōrepa jaraji:

'Pichi ak'ōre māik'aapa pichi nawe k'inia iru baparíji māik'aapa āra pedee ūriparíji.'

(Ex 20.12)

Ma awara jaraji:

'Warrapa ik'achia jararu pirā ichi ak'ōremaa wa ichi nawemaa, peet'aadaipia bi.'

(Ex 21.17)

⁵ Mamīda parāpa jarateepata eperāpa jarai chi ak'ōremaa wa chi nawemaa: "Pi p'oyaa k'aripa-epi, jōma mia iru bi primisiak'a teeda perā Tachi Ak'ōremaa."

⁶ Eperāpa māga jarak'āri, pia bida apata, chi ak'ōreerā k'aripanaamerā. Mamīda parāpa māga jarateedak'āri, jarateemaa p'ani piara bi oodait'ee pāchia jarapatak'a, Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a oodai k'āyaara. ¡Tachi Ak'ōre Ūraa yiarāa iru p'ani!

⁷ ¡Seewata Tachi Ak'ōrede ijāapataarāda apata! Chonaarāweda Ak'ōre pedee jarapari Isaíapa parā āpíte wāara pedee baji jarak'āri:

⁸ 'Na eperāarāpa mi k'inia iru p'anida apata it'aipa. Mamīda āchi t'āripa wāara mi k'iniada-e p'ani.

⁹ Páripí mi k'īrapite it'aa t'īpata, oo k'inia p'anapata perā eperāarāpa jara p'anik'a, mia jara bik'a oodai k'āyaara.'

(Is 29.13)

Ne-inaa tachi k'achia beepipari Ak'ōre k'īrapite

(Mr 7.14-23)

¹⁰ Maap'eda, Jesupa eperāarā t'ī p'e ataji māik'aapa māgaji:

—Ūrítí k'awaadamerā mia jararu.

¹¹ Chik'o k'odak'āri, tachi k'ap'iade edú banapari. Ma chik'o k'odap'edaa k'aurepa tachi k'achia p'aneedak'aa Tachi Ak'ōre k'īrapite. Ma k'āyaara, ne-inaa eperā t'ārideepa uchiarúpata, k'achia beepiparida aji.

¹² Māpai chi k'ōp'āyoorā Jesús k'ait'a chedap'eda, iidijida:

—¿K'awa-e bik'ã ajida, fariseorãpa ma pedee ũridak'ãri, k'ĩrau p'aneedap'edaa?

¹³ Jesupa p'anauji:

—Mĩ Ak'õre it'ari bĩpa pak'uru uu-e pada êt'ak'oodait'eeda aji, chi k'arra paara.

¹⁴ Ichiak'au bĩti ma tau p'ãriu pik'a beerãpa awaraa tau p'ãriu pik'a beerã jarateedamerã. Tau p'ãriu bĩpa awaraa tau p'ãriu bĩmaa o jarateeru pĩrã, omeeweda uriade baainadait'eeda aji.

¹⁵ Mãpai Pedropa Jesumaa mãgaji:

—Pia nepĩrida eperãarãmaa taimaa jarateepãde aji.

¹⁶ Jesupa p'anauji:

—¿Parãpa pida k'awada-ek'ã aji, k'ãata jara k'inia bi?

¹⁷ Ne-inaa jõmaweda t'ĩuru eperã it'aide bide banapari, maap'eda uchiapari.

¹⁸ Mamĩda pedee k'achia it'aideepa uchiaru iru t'ãrideepa uchiada. Mapata eperã k'achia beepipari Tachi Ak'õre k'ĩrapite.

¹⁹ Eperã t'ãrideepa nãgee k'ĩsia k'achia uchiaparida aji: chĩara peeit'ee; miak'ãi bi awaraarã omẽ k'ãiit'ee; p'ek'au ooit'ee awaraarã omẽ; nechiait'ee; seewa jarait'ee; ik'achia jarait'ee; jãgee k'ĩsia.

²⁰ Mãgee k'ĩsia k'aurepata eperã k'achia beepipari Tachi Ak'õre k'ĩrapite. Mamĩda nek'oit'ee jua si-ee chonaarãweda tachi chonaarãpa oopatap'edaak'a apidaamaa k'achia beepik'aa.

Wẽra judio-ee bĩpa Jesude ijãada

(Mr 7.24-30)

²¹ Mamãik'aapa Jesús wãji Tiro p'uuru mãik'aapa Sidón p'uuru k'ait'a bĩmaa.

²² Canaán eujãdepema wẽra bapachi ma eujãde. Mãgipa Jesús unuk'ãri, irumaa chupĩria iidi cheji:

—Tachi Waibia, Rey David Warra, jĩmi chupĩria k'awãaji! jĩmi k'au k'ap'iade netuara merãtia bida! aji.

²³ Mamĩda Jesupa p'anau-e paji. Mãpai chi k'õp'ãyoorã k'ait'aara chedap'eda, Jesumaa mãgajida:

—Jarapãde ajida, jã wẽramaa ãyaa wãmerã, tachi t'ẽe bia cheru perã.

²⁴ Mãpai Jesupa mãgaji:

—Tachi Ak'õrepa mĩ pẽijida aji, k'aripamerã Israel pidaarã, ovejaarã atua p'anik'a p'anadairã.

²⁵ Mamĩda ma wẽra bedabai nĩbanaji Jesús k'ĩrapite mãik'aapa mãgaji:

—Tachi Waibia, jĩmi k'aripãji!

²⁶ Mãpai Jesupa p'anauji:

—Pia-e bi warrarã chik'o jãri atait'ee mãik'aapa usaarãmaa teebaibit'ee. Naapĩara judiorãmaa ita-aria chupĩria iidipipãde aji.

²⁷ Ma wẽrapa mãgaji:

—Wãarapĩ, Tachi Waibia. Mamĩda usaarãpa paara k'opata chipari mesadeepa baaida juajãra. Mapa, mĩ judio-e mĩda, pĩmaa chupĩria iidi bida aji.

²⁸ Mãpai Jesupa mãgaji:

—Wẽra, jĩpia wãara ijãa bida! aji. Oojida aji, pichia k'inia badak'a. Aramata ma wẽrapa k'au iru bada jĩpa beejĩ.

Jesupa k'ayaa beerã chok'ara jĩpada

²⁹ Jesús mamãik'aapa uchiak'ãri, wãji Galilea Lago idee. Mama bide ee nok'odee wãji mãik'aapa su-ak'i beejĩ.

³⁰ Eperāarā seedachida irumāi. Aneepachida b̄iri chiwa beerā; tau p'āriu beerā; jua k'achia beerā; pedee atua beerā; awaraa k'ayaa beerā ome. Ma jōmaweda Jesús b̄irimāi bi chepachida. Māpai ichia jipak'ooji.

³¹ Eperāarā ak'itrua para beei unudak'āri pedee atua p'anadap'edaarā pedee j̄iwa para bee; jua k'achia beeda j̄ipa bee; b̄iri chiwa beeda āchi b̄ir̄ipa n̄iute; tau p'āriu p'anadap'edaarā unu bee. Ma jōma unudak'āri, o-īa it'aa t'ī p'aneejida Ísrael pidaarā Ak'ōre Waib̄iamaa.

Jesupa eperāarā cuatro mil nek'opida

(Mr 8.1-10)

³² Jesupa chi k'ōp'āyoorā t'ī p'eji m̄aik'aapa m̄agaji:

—Mia na eperāarā chup̄iria k'awaa b̄ida aji, k'āima ōpee p'anadairā nama mi ome nek'oda-ee. Āyaa p̄ei k'inia-e b̄ida aji, ewaa ode wādade k'ap'ia t'ūmaadaridai j̄iak'aapa.

³³ Māpai chi k'ōp'āyoorāpa m̄agajida:

—Mam̄ida ḡsāma taipa unudayama ajida, chik'o na eperāarā chok'ara-it'ee, nama eperāarā wē-e perā taimāa chik'o neto p̄eidamerā?

³⁴ Jesupa āchima iidiji:

—ḡPan jōmasaa iru p'an̄ima? aji.

P'anaujida:

—Iru p'an̄ida ajida, pan siete, chik'o chok'ara-ee.

³⁵ Māpai Jesupa eperāarāmaa jaraji eujāde su-ak'i p'aneedamerā.

³⁶ Maap'eda ma pan siete chik'o ome juade ataji m̄aik'aapa it'aa t'īji gracias jarait'ee Tachi Ak'ōremaa. Ma pan k'ōrak'ook'āri, chok'ara eepadachi. Māpai chi k'ōp'āyoorāpa eperāarāmaa jedenajida.

³⁷ Jōmaarāpa k'ojida bi jāwaadarutamaa. Ma pan pite chik'o ome n̄ibeeda p̄ejida k'oraa siete.

³⁸ Chi nek'odap'edaarā imik'īraarā cuatro mil paji; wēraarā, warrarā juasiada-ee.

³⁹ Maap'eda Jesupa eperāarā p̄eiji āchi temaa m̄aik'aapa barcode bataup'eda, wāji Magadán eujādee.

16

Ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa unu k'inia p'anadap'edaa

(Mr 8.11-13; Lc 12.54-56)

¹ Mama p'anide fariseorā saduceorā ome chejida Jesumaa. Iru imiatee k'inia p'anadap'edaa perā, iidijida ne-inaa oomerā Tachi Ak'ōrepapai oopari ak'ipimerā wāara ichi Tachi Ak'ōrepa p̄eida.

² Māpai Jesupa p'anauji:

—K'ewaraa parāpa jarapata: “Eu pia wāit'ee, pajā p'oree wā perā.”

³ Ichiaba tap'eweda jarapata: “Idi eu k'achia bait'ee pajā p'oree n̄ibairā m̄aik'aapa j̄jararara n̄ibairā.” Parāpa m̄agá pajā ak'i p'an̄ipa eu k'achia wa eu pia k'awa p'an̄i p̄irā, ḡsāap'eda ne-inaa n̄agaweda p'asamaa bi k'awada-e p'an̄i?

⁴ Irapemaarā t'āri k'achia-idaa p'an̄i Tachi Ak'ōrede ij̄jadak'aa perā. Iidi p'an̄i mia oomerā ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa. Mam̄ida mia māga oo-e pait'ee. J̄ip'a Tachi Ak'ōrepa ooit'eeda aji, ichia oodak'a Jonás ome.

Māga jarap'eda, āchi atab̄eiji.

Jesupa jarada fariseorāpa oopatak'a oonaadamerā

(Mr 8.14-21)

⁵ Lago k'īraik'a eere panadak'āri, k'irāpajida pan aneeda-e padap'edaa.

6 Ma t'ēpai Jesupa māgaji āchimaa:

—Īrítí! K'íra k'awaa nipapatáati fariseorā pan, saduceorā pan k'onaadamerā, āchi levadura k'achia bairā.

7 Māga ūridak'āri, chi k'ōp'āyoorā āchi pitapai pedee para beeji:

—ĪPan aneeda-e paji! Māga jarajida irua jara k'inia bada k'awada-e p'anadap'edaa perā.

8 Jesupa k'awaji ārapa k'īsiadap'edaa. Mapa māgaji:

—¿Sāap'eda pan wēe p'anida a p'anima? ¿At'āri ijāada-e p'anik'ā? aji.

9 ¿At'āri k'awada-e p'anik'ā mia jaratee k'inia bi? ¿K'irāpada-e p'anik'ā pan joisomaadeepa imik'īraarā cinco milmaa k'opida māik'aapa parāpa chi beeda k'oraa sietede p'e atadap'edaa?

10 Maa-e pirā ¿k'irāpada-e p'anik'ā pan sietedeepa jedepida imik'īraarā cuatro milmaa māik'aapa parāpa chi beeda k'oraa sietede p'e atadap'edaa?

11 ¿Sāap'eda mia jarada k'awada-e p'anima? aji. Mia pande pedee-e paji jarak'āri k'onaadamerā fariseorā pan saduceorā pan ome, āchi levadura k'achia bairā.

12 Māpai k'awaajida Jesupa jara-e baji levadura jīp'aade, pan jīp'aa k'onaadamerā. Jara baji ijāanaadamerā fariseorāpa jarateepata saduceorāpa jarateepata ome.

Pedropa jarada Jesús Tachi Ak'ōre Warra

(Mr 8.27-30; Lc 9.18-21)

13 Cesarea de Filipo p'uuru k'ait'a panak'āri, Jesupa iidiji chi k'ōp'āyoorāmaa:

—¿K'aita chi Eperā Ak'ōre Truadepema a p'anima aji, eperāarāpa?

14 P'anaujida:

—Ūk'uruurāpa jara p'ani pi Juan Bautista, piup'eda p'irabaida. Awaraarāpa jara p'ani pi Elías maa-e pirā Jeremías maa-e pirā awaraa Ak'ōre pedee jarapari.

15 Māpai Jesupa iidiji:

—Parāpárama, ¿mi k'aima adaima? aji.

16 Simón Pedropa p'anauji:

—Pi Cristoda aji; Tachi Ak'ōrepa pēida eperāarā rey pamerā. Pi Tachi Ak'ōre Waibia ichita chok'ai bapari Warra.

17 Māpai Jesupa māgaji:

—ĪSimón, Juan warra, pi t'āri o-īa bida aji, eperā apidaapa pimaa māga k'awapi-e pada perā! Jīp'a mi Ak'ōre it'ari biipata māga k'awapiji.

18 Mia jara bi: Pi t'ijaradait'ee Pedro; jara k'inia bi "māu". Māu ĩri te oopatak'a pia beemerā, māga pik'a pia et'ewa jarada eperāarāpa jaradak'āri, michideerā p'aneedait'ee. Māga p'aneedak'āri, ichita chok'ai p'anapataadait'ee, piuruta pijida.

19 Llave teepatak'a puerta ewadamerā, māga pik'a mia pi k'aripait'ee eperāarā p'anapimerā Tachi Ak'ōre jua ek'ari, māgá ichideerā p'aneedamerā māik'aapa ichi truedee wādamerā. Na p'ek'au eujāde bi misa, pia ne-inaa oopi-e bi pirā ichideerāmaa, Tachi Ak'ōrepa auk'a oopi-e pait'ee. Jōdee ne-inaa oopi bi ichideerāmaa, irua auk'a oopiit'ee.

20 Maap'eda Jesupa jaraji chi k'ōp'āyoorāmaa awaraarāmaa nepirinaadamerā ichi Cristo, Tachi Ak'ōrepa pēida eperāarā rey pamerā.

Jesupa ichi peedait'eeda ada

(Mr 8.31-33; Lc 9.21-22)

21 Maadamāiipa Jesupa jaramaa beeji chi k'ōp'āyoorāmaa ichi wāit'ee Jerusalendee. Mama judiorā poro waibiarāpa, p'aareerā poroorāpa māik'aapa Moisepa p'āda jarateepataarāpa iru miapidait'ee māik'aapa peepit'aadait'ee. Mamīda ewari ōpeemaa chok'ai p'irabaiit'ee.

22 Māga ūrik'āri, Pedropa Jesús awara āyaa ateeji māik'aapa itriamaa beeji:

—jTachi Ak'ōrepa māga k'inia-e! jPimaa māga oopi-eda! aji.

23 Māpai Jesús p'irrabaiji māik'aapa Pedromaa māgaji:

—jMi ik'aawaapa āyaa wāji, Satanapa māga jarapida perā! jPia mi wāpianaata bik'ā? Māgara k'īsia-e bi Tachi Ak'ōrepa k'īsia bik'a. Jip'a k'īsiamaa bida aji, eperārāpa k'īsiapatak'a.

Sāga nipapataadai Jesús ome

(Mr 8.34-9.1; Lc 9.23-27)

24 Maap'eda, Jesupa māgaji chi k'ōp'āyoorāmaa:

—Eperā mi ome nipa k'inia bi pirā, k'īsiaik'araa bi ichia ne-inaa oo k'inia bi depai. Ichi kuruso āp'aipia bi eperā peenadait'ee k'a. Pia jarait'eera, oopia bi mia oopi bik'a, ma k'aurepa miapiruta pijida piurumaa.

25 Eperā piuamaa bi pirā mide ijāapari k'aurepa, māgí piuk'āri, atuait'ee. Mamīda eperā mide ijāapari k'aurepa piuru pirā, it'aa wāit'ee ichi piuk'āri.

26 jK'āare piata baima eperāpa na p'ek'au eujāde nībi jōmaweda ataru pirā, mamīda piup'eda chok'ai p'irabai-e pirā Ak'ōre eujāde? Maa-e pirā, jk'āata teima Tachi Ak'ōremaa it'aa wāpimerā?

27 Mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepemapa mi Ak'ōre k'īra wāree unupiit'ee, it'ariipa chek'āri iru angeleerā ome. Maapaita ak'it'ee na p'ek'au eujādepemaarāpa oopata māik'aapa jarait'ee pia wa k'achia. Ne-inaa pia ooit'ee chi ne-inaa pia oodap'edaarāmaa. Jōdee k'achiadee peiit'ee chi ne-inaa k'achia oopatap'edaarā.

28 Mīa wāarata jararu. Nama p'anīrā ūk'uru piudai naaweda, unudait'ee mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema, rey k'a pacheru.

17

Jesús k'īra awaradaida

(Mr 9.2-13; Lc 9.28-36)

1 K'āima seismaa Jesús wāji ee it'ia bi nok'ode. Ichi ome ateeji Pedro, Santiago māik'aapa chi ipema Juan.

2 Mama āra taide Jesús k'īra awaradachi. Ichi k'īra urua nībeeji ak'ōrejīruk'a māik'aapa chi p'aru t'o-t'oo uchiterreedachi.

3 Māga nide chi k'ōp'āyoorāpa unujida chonaarāweda p'anapatap'edaarā Moisés jaure māik'aapa Elías jaure pedeemaa p'ani Jesús ome.

4 Māpai Pedropa māgaji Jesumaa:

—jTachi Waibia, pia bi nama p'anadait'ee pi ome! Pia k'inia bi pirā, mia ooyada aji, te chak'eerā ōpee; aba pi-it'ee, aba Moise-it'ee, chi apema Elia-it'ee.

5 Pedro at'āri māgá pedeemaa bide, jīarara t'o-t'oo idaa bīpa āchi aneu cheji. Madeepa Tachi Ak'ōrepa pedeeji:

—Nāgida aji, mi Warra k'inia; mia jirit'erada. Irua mi t'āri o-īapipari. Ūriti iru pedee.

6 Māga ūridak'āri, āchobeepa Jesús k'ōp'āyoorā bedabaik'oodachida tau bīri eujāde t'ōbairutamaa.

7 Mamīda Jesús āra k'ait'a chep'eda, t'ōbaik'ooji māik'aapa māgaji:

—P'irabáiti. Āchobeenaadapáde aji.

⁸ Ak'idak'ári, āchi ik'aawa apida unuda-e paji; Jesús aupaita āchi ome baji.

⁹ Eedeepa cherutade Jesupa māgaji:

—Parāpa unudap'edaa nepir'inaadapáde aji, apidaamaa mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema piup'eda, chok'ai p'irabai naaweda.

¹⁰ Māpai chi k'ōp'āyoorāpa Jesumaa iidijida:

—¿Sāap'eda Moisepa p'āda jarateepataarāpa jarapatama ajida, chonaarāwedapema Elías naapiara cheit'ee, Tachi Ak'ōrepa pēiit'ee bi chei k'āyaara?

¹¹ Jesupa p'anauji:

—Wāarata jara p'ani Elías naapiara cheit'eeda adak'ári māik'aapa ne-inaa jōmaweda pia ooit'eeda adak'ári, eperāarāpa auteebaidamerā iru t'ēe cheru.

¹² Mia jara bi: Elías jīak'aa cheji. Mamīda āchia iru k'awada-e paji. Mapa āchia oō k'iniata oojida iru ome. Ma awara auk'a oodait'ee mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema ome.

¹³ Māpai chi k'ōp'āyoorāpa k'awaajida Jesús pedee baji Juan Bautistade.

Jesupa netuara merātia bada uchiapit'aada

(Mr 9.14-29; Lc 9.37-43)

¹⁴ Jesús, Pedro, Santiago māik'aapa Juan pachedak'ári eperāarā see nībadamāi, eperā bedabai nība cheji Jesús k'īrapite māik'aapa māgaji:

¹⁵ —Tachi Waibia, mi warra chupiria k'awāaji. Audú chupiria nībi. Wawadaipari māik'aapa at'apai t'ipitaude maa-e pirā toida baainapari.

¹⁶ Nama aneejida aji, pi k'ōp'āyoorāmaa. Mamīda ārapa p'oyaa jipada-e pajida aji.

¹⁷ Māpai Jesupa p'anauji:

—Aai, eperāarā, ¿at'ārita mide ijāada-e p'anik'ā? ¡Ijāadak'arāk'api p'ani! ¿Jōmasaa taarāit'ee parā ome ijāarutamaa? Anéti ma warra.

¹⁸ Māpai Jesupa ma netuara itriat'aap'eda, uchiapit'aaji ma warra k'ap'iadeepa. Aweda jipadachi.

¹⁹ Maap'eda awaraarā wē-e pak'ári, chi k'ōp'āyoorāpa Jesumaa iidijida:

—¿Sāap'eda taipā ma netuara p'oyaa uchiapida-e pajima? ajida.

²⁰ Jesupa māgaji:

—Parāpa ijāada-e p'anadairā p'oyaa uchiapida-e paji. Mia wāarata jararu. Mostaza tau ma-āri bik'a, māga pik'a parāpa ma-āri pida ijāarutara, jaradai ara bi eemaa: “Jāmāik'aapa uchiap'eda, awara āyaa wāji” māik'aapa parāpa jaradak'a ma ee āyaa wāi. Mia parā k'aripak'ári, parāpa ne-inaa jōma oodai.

²¹ [Nek'o-ee it'aa t'ī bīpapai māgee netuara uchiapiparida aji.]

Jesupa waya jarada ichi peedait'ee

(Mr 9.30-32; Lc 9.43-45)

²² At'āri āchi jōmaweda Galilea eujāde nidade, Jesupa māgaji chi k'ōp'āyoorāmaa:

—Eperāpa mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema, k'achia beerā juade baapiit'ee māik'aapa

²³ āchia mi peepit'aadait'ee. Mamīda ewari ōpeemaa chok'ai p'irabaiit'eeda aji.

Māga ūridak'ári, k'īra pia-ee para beeji.

Tachi Ak'ōre te waibia-it'ee impuesto p'aadap'edaa

²⁴ Jesús chi k'ōp'āyoorā ome panadak'ári Capernaum p'uurude, Tachi Ak'ōre te waibia-it'ee impuesto p'epataarāpa Pedromaa iidi chejida:

—¿Pí poro waibiapa impuesto p'aaparik'ã ajida, Tachi Ak'õre te waibia-it'ee?

²⁵ Pedropa p'anauji:

—P'aaparida aji.

Maap'eda Pedro t'ũk'ãri Jesús badamãi, Jesús naapiara pedeeji:

—Simón, ¿k'ãata k'ĩsia bima? aji. ¿K'airãmaa impuesto p'aapipatama aji, na p'ek'au eujãdepema reyrãpa; ãchi jua ek'ari p'anĩrãmaa wa k'ĩra tewaraarãmaa?

²⁶ Pedropa p'anauji:

—K'ĩra tewaraarãmaa.

Mãpai Jesupa maaji:

—Mãgara ãchi jua ek'ari p'anĩrãpa impuesto p'aadaik'araa bi.

²⁷ Mamĩda tachi ãpíte ik'achia jaranaadamerã, wãji lagodee to-iade. Naapiara chik'o peeru it'aide unuit'ee p'arat'a tau aba. Ma p'arat'apa impuesto p'aanapãde aji, mi pari mãik'aapa p'ichi k'ap'ia pari.

18

Chisãgí eperãta waibiara bi Tachi Ak'õre k'ĩrapite

(Mr 9.33-37; Lc 9.46-48)

¹ Mama p'anide chi k'õp'ãyoorã Jesumaa chedap'eda, iidjida:

—¿Chisãgí Ak'õredeerã waibiara bima ajida, iru jua ek'ari?

² Mãpai Jesupa warra chai t'ĩ ataji mãik'aapa ãchi esajĩak'a ak'inĩ biji.

³ Maap'eda mãgaji:

—Mia wãarata jararu. Parãpa awaraa k'ĩsia atada-e pirã mãik'aapa na warra chak'ek'a t'ãripa ijãada-e pirã, p'oyaa p'aneeda-e paĩ Tachi Ak'õre jua ek'ari ichideerã ome.

⁴ Chi ijãapari chok'ek'ee bi na warra chak'ek'a; mãgí waibiara bi apema Tachi Ak'õre jua ek'ari p'anĩrã k'ãyaara.

⁵ Mide ijãa bi k'aurepa nãgí warra chaik'a auteebairu pirã, mi jida auteebaiit'ee.

Jesupa jarada p'ek'au k'achia oonaadamerã

(Mr 9.42-48; Lc 17.1-2)

⁶ —Apidaapa p'ek'au k'achia oopiru pirã nãgee warra chaik'a mide t'ãripa ijãa bima, piara bak'aji k'ũruma iru otaude jĩ atadap'eda, to t'ai nãpia bimãi toidú bat'at'aadait'ee, iyapa jĩa piumerã.

⁷ Na p'ek'au eujãdepemaarã k'achiade p'anapata p'ek'au k'achia oopipataarã nama p'anapata perã. Ichita mãgeerã paraait'ee. Mamĩda jaai, chi eperãpa chĩaramaa ne-inaa k'achia oopiru, Tachi Ak'õrepa miapiit'ee perã!

⁸ Mapa p'ichi juapa maa-e pirã p'ichi bĩriipa ne-inaa ooda k'aurepa pi k'achiade baairu pirã, ma k'achia oo amãaji, p'ichi jua maa-e pirã bĩri t'iap'et'aak'ajik'a. Piara bi it'aa wãit'ee jua mosaa maa-e pirã bĩri mosaa, k'ap'ia jõmaweda atuai k'ãyaara t'ipitau ichita jẽrajẽraa jira bide.

⁹ Ichiaba p'ichi taupa ne-inaa unuda k'aurepa pi k'achiade baairu pirã, ma k'achia oo amãaji p'ichi tau et'ak'ajik'a mãik'aapa t'imí bat'at'aak'ajik'a. Piara bi it'aa wãit'ee tau apai ome, k'ap'ia pia tau omeepa atuai k'ãyaara t'ipitau ichita jẽrajẽraa jira bide tok'arradee.

¹⁰ Nãgee warrarã apida unuamaa iru p'ananãati. Mia jara bi: It'aripema angeleerã Tachi Ak'õre k'ĩrapite p'anĩrãpa ãra chaachaa ak'ipata.

¹¹ [Mi, chi Eperã Ak'õre Truadepema cheji atua beerã o k'achiadeepa k'aripa atade.]

Jesupa oveja atua badade nepirida
(Lc 15.3-7)

12 —K'ĩsiati nāgí nepirirude. Eperāpa cien oveja p'e iru bidepema aba atuadaru pirā, ¿atabēi-e paik'ā chi apemaarā noventa y nueve āchi p'anapatamāi, chi atuadaida jirinait'ee?

13 Unu ataru pirā, o-īara bait'ee ma oveja k'aurepa, chi apemaarā atuada-e p'ani k'āyaara.

14 Māga bi ichiaba parā it'aripema Ak'ōre Waibia ome. Apida atuapiamaa bi, ma-āriara bi pijida.

Jesupa jarateeda perdonaa k'awaadamerā
(Lc 17.3-4)

15 —Awaraa ijāaparipa pīmaa ne-inaa k'achia ooru pirā, iru k'ĩrapite pedēeji k'awaapiit'ee irua k'achia ooda. Irua pi pedee ūriru pirā, t'āri auk'a bidai.

16 Mamīda irua pi pedee ūri k'inia-e bi pirā, t'ī atāji eperā omé maa-e pirā ōpee, māirā wādamerā pi ome māik'aapa auk'a ūridamerā pia imiateeru.

17 At'āri ūri k'inia-e bi pirā, jarāji ijāapataarā jōmaarāmaa; pi ome chip'epataarā it'aa t'īpataadait'ee. Māgīrā pedee paara ūri k'inia-e bi pirā, māgara ichi beeit'ee Ak'ōrede ijāak'aa bik'a, maa-e pirā impuesto p'eparik'a Roma pidaarā pari.

18 Mia wāarata jararu. Na p'ek'au eujāde p'ani misa, parāpa ne-inaa oopida-e p'ani pirā, Tachi Ak'ōrepa auk'a oopi-e pait'ee. Jōdee ne-inaa oopiruta pirā, irua auk'a oopiit'ee.

19 Waya mia jara bi: Parādepema omé pedeedak'āri, t'āri a-ba ne-inaa it'aa iidiruta pirā, mi Ak'ōre it'ari bīpa teei.

20 Eperāarā omé maa-e pirā ōpee chip'edaidak'āri mide ijāapata k'aurepa, mi auk'a bait'ee āchi ome.

21 Māpai Pedropa Jesumaa iidiji:

—Tachi Waibia, ijāapari awaraapa mīmaa ne-inaa k'achia ook'āri, ma ooda ¿jōmasaa perdonaaipia bima? aji. ¿Siete k'achia ooda aupai perdonaaipia bik'ā? aji.

22 Jesupa p'anauji:

—Mia pīmaa sietepai jara-e bi. Pīmaa setenta ne-inaa k'achia ooda juasiada siete perdonaaipia bida aji.

Jesupa nepirida rey ek'ari bīpa tewe perdonaa k'inia-e badade

23 —Maperā nāga pik'a pait'ee Tachi Ak'ōrepa eperāarā ichi jua ek'ari bik'āri, ichideerā p'aneedamerā. Reypa ichi ek'ariirāpa p'arat'a p'aa p'anadap'edaa ak'i k'inia baji k'awaait'ee tewe paraa p'ani wa wēe p'ani ichi ome.

24 Māga nide eperā aneejida. Māgí eperāpa millón chok'ara paraa baji ma reymaa.

25 Ma mimiaparipa p'oyaa p'aa wēe bada perā, reypa jaraji netot'aadamerā esclavok'a; chi wēra, chi warrarā ome, jōma ichi net'aa iru bi paara. Māgá chi tewe paraa bada p'aayada aji, reypa.

26 Mamīda ma mimiapari rey k'ĩrapite bedabaidachi māik'aapa chupiria iidiji: “Mi chupiria k'awaapáde aji. Choopáde aji, mi ome mia jōma p'aait'ee perā.”

27 Māga ūrik'āri, reypa chupiria k'awaaji. Ma eperā tewe paraa bada perdonaaaji māik'aapa pēji ichi temaa.

28 'Mamīda ma eperā taawaa uchiarude unuji ichi k'ōp'āyo ome. Māgipa ichimaa mak'ara p'arat'a paraa-e baji. Mamīda ichia chi k'ōp'āyo otaude jita ataji māik'aapa iyapa jia wāk'āri, māgaji: "iP'aapāde aji, mīmaa paraa bi!"

29 Māpai chi k'ōp'āyo bedabaidachi ichi k'īrapite māik'aapa chupiria iidiji: "Choopāde aji, mi ome. Mia jōma p'aait'eepi."

30 Mamīda chi apemapa ūri k'inia-e paji. Ma k'āyaara carcelde t'ipit'aaji p'aa jōrumaa chi tewe paraa bada.

31 Māga unudak'āri, apema rey ek'ari p'anadap'edaarā k'īra pia-ee p'aneejida māik'aapa reymaa ma jōma jaranajida.

32 Māga ūrik'āri, ma reypa chi tewe paraa bada t'ī pēiji. Pachek'āri, reypa māgaji: "iT'āri k'achia-idaa bida! aji. iPia chupiria iidi chek'āri mīmaa, mia chupiria k'awaaji māik'aapa pia tewe paraa bada perdonaaji!

33 ¿Sāap'eda pia auk'a oo-e pajima aji, pichi k'ōp'āyo ome?"

34 Ma rey audū k'īrau bada perā ma mimiapari ome, carcelde t'ipit'aaji chi tewe p'aa jōrumaa.

35 Māpai Jesupa māgaji:

—Māga pik'a ooit'ee mi Ak'ōre it'ari bīpa ichiaba parā ome, parāpa awaraarā chupiria k'awaada-e pirā māik'aapa t'āri pa perdonaada-e pirā ārapa parāmaa ne-inaa k'achia ooda.

19

Jesupa jarateeda miak'āi p'anūrā mia amaanaadamerā

(Mr 10.1-12; Lc 16.18)

1 Ma pedee jarap'eda, Jesús wāji Galilea eujādeepa. Panaji Judea eujāde, Jordán to k'īraik'a eere.

2 Eperāarā chok'ara wājida Jesús t'ēe. Māgá irua āchi k'ayaa jipak'ooji.

3 Mama fariseorā ūk'uru irumaa chejida. Moisepa p'āda merapii jīak'aapa, iidijida:

—¿imik'īrapa ichi wēra ichi k'inia amaapia bik'ā? ajida.

4 Jesupa p'anauji:

—¿Tachi Ak'ōre Ūraa p'ā bide parāpa nāga leeda-e p'anik'ā? aji. Na eujā ook'āri,

'Ooji imik'īra māik'aapa wēra'.

(Gn 1.27)

5 'Mapa imik'īrapa atabēiit'ee chi ak'ōre chi nawe ome, araa p'anapataadait'ee chi wēra ome. Māgá eperā omee weda eperā apai pik'a p'anedait'ee.'

(Gn 2.24)

6 Eperā omé p'ani mīda, jīp'a eperā apai pik'a p'aneepata. Mapa Tachi Ak'ōrepa eperāarā omé araa papik'āri, apidaapa amaapidaik'araa bida aji.

7 Māpai ma fariseorāpa iidijida:

—Māgara, ¿sāap'eda Moisepa jarajima ajida, wēra amaaru pirā, mia amaada k'art'a p'ā teeipia bi jēret'aadai naaweda?

8 Jesupa p'anauji:

—Māga jaraji parā k'ūri k'isua p'anadairā. Moisepa pāchi wēra amaapiji. Mamīda Tachi Ak'ōrepa na eujā ewaa ook'āri, māga-e paji.

9 Mia jara bi: Eperāpa amaataaru pirā chi wēra awaraa imik'īra ome bi-eeta, maap'eda awaraa wēra ome miak'āiru pirā, p'ek'au oomaa bida aji, ma t'ēepema wēra ome.

10 Māpai chi k'ōp'āyoorāpa māgajida:

—Māga pirā, imik'īra miak'āik'araa bida ajida, wēra ome.

11 Māpai Jesupa māgaji:

—Jõmaarãpa k'awada-e mia et'ewa jarada. Jïp'a k'awadait'ee Tachi Ak'õrepa k'awapi k'inia biirãmaa.

¹² Edaare imik'iraarã wëra ata k'iniadak'aa. Imik'iraarã ùk'uru ãchi t'oruta weda p'oyaa warra oodak'aa. Ùk'uru k'ap'adap'edaa perã p'oyaa warra oodak'aa. Awaraarã miak'ãi k'iniadak'aa jïp'a it'aa t'ïdait'ee Tachi Ak'õremaa mãik'aapa oodait'ee irua oopi bik'a, wërade k'ïsia-ee. Mãga p'oyaa ooruta pirã, oodapãde aji.

Jesupa warrarã bendiciada
(Mr 10.13-16; Lc 18.15-17)

¹³ Maap'eda eperãarãpa ãchi warrarã aneejida Jesumaa iru jua bimerã ãra ïri mãik'aapa it'aa t'imerã ãra pari. Mamïda Jesús k'õp'ãyoorãpa mãga unudak'ãri, ma warrarã aneedap'edaarã itriajida.

¹⁴ Mãpai Jesupa mãgaji:

—jïtrianãati! Ichiak'au mimaa warrarã chepiti, Tachi Ak'õrepa ãra jïak'aaarã biit'ee perã ichi jua ek'ari, ichideerã p'aneedamerã.

¹⁵ Mãga jarap'eda, ichi jua ãra ïri bi wãpachi mãik'aapa it'aa t'iji ãra pari. Maap'eda ichi ode wãji.

K'ùtrãa p'arat'ara bi pedeeda Jesús ome
(Mr 10.17-31; Lc 18.18-30)

¹⁶ Maapai k'ùtrãapa Jesumaa iidi cheji:

—Tachi Jarateepari, ðk'ãare ne-inaa piata oopia bima aji, it'aa wãit'ee?

¹⁷ Jesupa p'anauji:

—ðSãap'eda mimaa mãga iidi bima? aji. Tachi Ak'õre aupaita pia bi. Pi it'aa wã k'inia bi pirã, oopãde aji, Tachi Ak'õrepa Moisemaa p'ãpidade jara bik'a.

¹⁸ Ma k'ùtrãapa iidiji:

—ðChisãgi ùraade jara bik'a oopia bima? aji.

Jesupa p'anauji:

—Eperã peenãaji; miak'ãi bi pirã, awaraarã ome k'ainãaji; nechianãaji; seewa jaranãaji chïara k'achiade baapiit'ee.

¹⁹ Pichi ak'õre mãik'aapa pichi nawe k'inia iru baparïji mãik'aapa ãra pedee ùriparïji. (Ex 20.12-16)

Awaraarã k'inia iru baparïji pichi k'ap'ia k'inia iru baparik'a.' (Lv 19.18)

²⁰ Mãpai ma k'ùtrãapa mãgaji:

—Ma jõma ooparida aji. ðK'ãata waa ooyama? aji.

²¹ Jesupa p'anauji:

—Ne-inaa jõma oo k'inia bi pirã Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a, pichi net'aa netok'oonãji mãik'aapa chupiria beerãmaa ma p'arat'a téjei. Mãga ooru pirã, ne-inaa pipiara iru bait'ee Tachi Ak'õre eujãde. Mãga oop'eda, mi ome nipa chéji.

²² Ma k'ùtrãapa mãga ùrik'ãri, k'ïra pia-ee wãji, p'arat'a audú k'inia bada perã.

²³ Maap'eda Jesupa mãgaji chi k'õp'ãyoorãmaa:

—Mia wãarata jararu. Chaaree bait'ee p'arat'ara bi beeit'ee Tachi Ak'õre jua ek'ari ichideerã ome.

²⁴ Waya jarait'ee. Chaareera bida aji, p'arat'ara bi beeit'ee Tachi Ak'õre jua ek'ari, camello aguja taude wãyaai k'ãyaara.

²⁵ Chi k'õp'ãyoorãpa mãga ùridak'ãri, waapiara p'era pik'a para beejì. Mãpai iidijida:

—Mãgara, ðk'aita p'oyaa it'aa wãyama? ajida.

²⁶ Jesupa ãchimaa ak'iji mǎik'aapa p'anauji:

—Eperǎarǎpa p'oyaa ooda-e, audú chaaree bairǎ. Mamǐda Tachi Ak'õre-it'ee ne-inaa chaaree wē-eda aji.

²⁷ Mǎpai Pedropa mǎgaji:

—Tai net'aa jõmaweda atabëijida pi ome nipapataadait'ee. ¿K'ãata atadait'eema aji, ma pari?

²⁸ Jesupa p'anauji:

—Mia wǎarata jararu. Tachi Ak'õrepa k'inia bak'ǎri, mi, chi Eperǎ Ak'õre Tru-adepera, su-ak'i beepiit'ee ichi rey su-ak'i beeparide it'ari ichi k'ira wǎreede. Maapai parǎ mi ome nipapatap'edaarǎ auk'a mama su-ak'i p'anedait'ee rey su-ak'i beepari docede. Mama parǎpa Israeldeepa ãreerǎ doce uchi-adap'edaarǎ iru p'anadait'ee parǎ jua ek'ari mǎik'aapa jaradait'ee mǎirǎpa oopatap'edaa pia wa k'achia.

²⁹ Eperǎ mide ijǎa bi k'aurepa atabëiru pirǎ ichi te, ãpemaarǎ, ãpewëraarǎ, ak'õre, nawe, warrarǎ maa-e pirǎ eujǎ, ma k'ãyaara mǎgee ne-inaa pia atada cien atait'ee na p'ek'au eujǎde bi misa. Ma awara piuk'ǎri, it'aa wǎit'ee.

³⁰ Mamǐda ãrapema waibiara p'anǎrǎ eperǎarǎ k'irapite, ek'ariara p'anadait'ee Tachi Ak'õre k'irapite. Jõdee ek'ariara p'anǎrǎ eperǎarǎ k'irapite waibiara p'anadait'ee Tachi Ak'õre k'irapite.

20

Jesupa mimiapataarǎde nepirida

¹ —Nǎga pik'a pait'ee Tachi Ak'õrepa eperǎarǎ ichi jua ek'ari bik'ǎri, ichideerǎ p'anedamerǎ. Tap'eda eujǎ chipari uchijai mimiapataarǎ jiride ichi uva k'ãide mimianadamerǎ.

² Mimiapataarǎmaa jaraji ewari aba mimiada pari denario aba p'aait'ee ma mimiapataarǎ chaachaa. Mǎpai pëiji mimiade.

³ ãstaawa ma eujǎ chipari waya uchijai mimiapataarǎ jiride. P'uuru jǎde net'aa netopatamǎi unu cheji mimiapataarǎ mimia wëe para bi.

⁴ Mǎga unuk'ǎri, mǎgaji: “Parǎ ichiaba wǎdapáde aji, mimiade mi uva k'ãide. Mia pia p'aayada aji, parǎ mimia pari.” Mǎpai wǎjida mimiade.

⁵ Imat'ipa ma eujǎ chipari waya uchijai mimiapataarǎ jiride, ai naaweda oodak'a. Ichiaba k'ewara auk'a ooji.

⁶ Mata waya k'ewaraa uchijai mǎik'aapa waya unu cheji awaraa mimiapataarǎ p'uuru jǎde p'ani, mimia wëe para bi. Mapa mǎgaji: “¿Sǎap'eda parǎ nama mimiada-ee k'eu wǎdama?” aji.

⁷ P'anaujida: “Apidaapa taimaa mimia teeda-e perǎ, mimiada-e p'anida” ajida. Mǎpai ma eujǎ chiparipa mǎgaji: “Mimianadapáde aji, mi uva k'ãide.”

⁸ P'ǎriupodopa ma eujǎ chiparipa mǎgaji chi mimiapataarǎ poro waibimaa: “T'ipáde aji, mimiapataarǎ jõmaweda. Naapiara p'aapáde aji, chi t'ëe t'iidap'edaarǎmaa mǎik'aapa jõmaarǎ k'ãyaara t'ëe p'aapáde aji, chi naapiara t'iidap'edaarǎmaa.”

⁹ Mǎga ooji. K'ewara t'iidap'edaarǎmaa p'aaji denario aba, eperǎ chaachaa.

¹⁰ Apemaarǎmaa p'aa aupak'ǎri, pachejida chi naa mimiadap'edaarǎ. Mǎgǎrǎpa k'ǎsiajida p'arat'a audupiarǎ jitadait'ee apemaarǎ k'ãyaara. Mamǐda mǎga-e paji. ãchimaa ichiaba denario abapai p'aaji ãchi mimiadap'edaa pari.

¹¹ ãchi p'arat'a jitadak'ǎri, ik'achia pedee p'aneejida ma eujǎ chipari ome:

¹² “Ma t'ëe hora apai mimiadap'edaarǎmaa pia denario aba p'aajida ajida. Jõdee tai tap'eda weda ak'õrejirumaa mimia k'eudap'edaa pǎrita ãchi ome auk'a p'aaji. ¡Taimaa audupiarǎ teeipia bida!” ajida.

13 Mamīda ma eujā chiparipa āchidepema abaamaa p'anauji: "Mia parā k'ūra-eda aji. ¿Parāpa jarajida-ek'ā aji, ewari aba mimiada pari denario abapai iididait'ee?"

14 Pichi p'arat'a jitapáde aji, māik'aapa k'āiwee wāpáde aji. Mia auk'a p'aa k'inia bi pirā chi t'ēe t'ūdap'edaarāmaa, māga ooit'eeda aji.

15 ¿Mi na eujā chipari-ek'ā? aji. Michi p'arat'a ome ooi michia oo k'inia bik'a, méré perā. ¿Parā t'āri k'achia jōnik'ā aji, mi t'āri pia bairā?"

16 Māga nepirip'eda, Jesupa māgaji:

—Māga bi Tachi Ak'ōre ome. frapema t'ēe chedap'edaarā Tachi Ak'ōrepa āchi bimerā ichi jua ek'ari, naapiara ichideerā p'aneedait'ee ichi k'īrapite. Mamīda chi naapiara chedap'edaarā Tachi Ak'ōrepa āchi bimerā ichi jua ek'ari, māga p'aneeda-e payada aji, t'ēe p'aneedait'ee perā ichi k'īrapite.

Jesupa jarada ōpee jarada ichi peedait'ee

(Mr 10.32-34; Lc 18.31-34)

17 Jesús wāruce Jerusalén p'uurudee, chi k'ōp'āyoorā doce awara āi t'ī p'e ataji māik'aapa māgaji:

18 —Tachi wāruta Jerusalendee. Mama mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema, jita atadait'ee māik'aapa ateedait'ee p'aareerā poroorāmaa māik'aapa Moisepa p'āda jarateepataarāmaa peepit'aadamerā.

19 Māirāpa mi teedait'ee k'īra tewaraarāmaa mi oo iru p'anadamerā, widamerā, māik'aapa kurusode peet'aadamerā. Mamīda ewari ōpeemaa waya chok'ai p'irabaiit'eeda aji.

Zebedeo wērapa Jesumaa chupiria iidida

(Mr 10.35-45)

20 Zebedeo wēra chi warrarā Santiago, Juan ome Jesús k'ait'a chejida. Ma wēra iru k'īrapite bedabai nība cheji chupiria iidit'ee.

21 Māga unuk'āri, Jesupa iidiji:

—¿K'āata k'inia bima? aji.

Ma wērapa p'anauji:

—Jarapáde aji, pi eperāreā rey beek'āri, mi warrarā su-ak'i p'aneedamerā pi ik'aawa, aba juaraare, aba juabi eere.

22 Māpai Jesupa māgaji ma warrarāmaa:

—Parāpa wāara k'awada-e p'ani k'āata iidi p'ani. ¿Parāpa ne-inaa k'achia choodaik'ā aji, mia chooit'ee bik'a?"

P'anaujida:

—¡P'oyaadaipi!

23 Māpai Jesupa māgaji:

—Parāpa ne-inaa k'achia choodait'eeda aji, mia chooit'ee bik'a. Mamīda mia p'oyaa jara-e k'airāta mi juaraare wa juabi eere su-ak'i p'aneedait'ee. Mi Ak'ōrepapai jarayada aji.

24 Apemaarā diez k'ōp'āyoorāpa ūridak'āri Santiago Juan ome iididap'edaa, k'īraudachida āchi ome.

25 Mapa Jesupa chi k'ōp'āyoorā jōmaweda t'ī p'e atap'eda, māgaji:

—Parāpa k'awa p'ani ijāadak'aa beerā poro waibiarāpa āchia oo k'iniata oopipata eperāarāmaa. Waaweepa āchi jua ek'ari p'anirāpa oopata āchia jara p'anik'a.

26 Mamīda parāpa oodaik'araa bi ma poro waibiarāpa oopatak'a. Ma k'āyaara ijāapataarā t'āide chi waibiara pa k'inia bipa apemaarā chupiria k'awaapia bi māik'aapa k'aripaipia bi.

²⁷ Pia jarait'eera, parādepema aba poro waibia pa k'inia bi pirā, awaraarā k'aripaipia bi esclavopa chipari k'aripaparik'a.

²⁸ Mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema mīda, na p'ek'au eujāde che-e paji eperāarāpa mi jīia iadamerā. Jīp'a cheji eperāarā k'aripa atait'ee o k'achiadeepa. Piut'ee eperāarā chok'ara uchiadamerā p'ek'au k'achia jua ek'ariipa.

Jesupa tau p'āriu bee omé jipada

(Mr 10.46-52; Lc 18.35-43)

²⁹ Jesús chi k'ōp'āyoorā ome Jericó p'uurudeepa uchua wādak'āri, eperāarā chok'ara t'ēe nipajida.

³⁰ Mama tau p'āriu bee omé o bi ik'aawa su-ak'ī p'anajida. Ūridak'āri Jesuta wāyaa wā, biajida:

—jTachi Waibia, Rey David Warra, tai chupiria k'awaapáde! ajida.

³¹ Eperāarā auk'a wā nipadap'edaarāpa itriat'aapachida k'īup'ee p'aneedamerā. Mamīda waapiara biapachida:

—jTachi Waibia, Rey David Warra, tai chupiria k'awaapáde! ajida.

³² Māpai Jesús ak'inī beep'eda, t'ī ataji māik'aapa iidiji:

—¿K'āata k'inia p'anima aji, mia oomerā parā ome?

³³ P'anaujida:

—Tachi Waibia, tachi taupa pia unu k'inia p'anida ajida.

³⁴ Māga ūrik'āri, Jesupa chupiria k'awaaji māik'aapa taumāi t'ōbajji. Aweda tau pia unujida. Māpai wājida Jesús t'ēe.

21

Jesús Jerusalén p'uurudee wāda

(Mr 11.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

¹ Jerusalendee wādak'āri, panajida Betfagé p'uuru k'idaa. Ma p'uuru Olivo Eede baji, Jerusalén k'ait'a. Mama p'anide Jesupa chi k'ōp'āyoorā omé naa pēiji p'uurudee.

² Māgaji:

—Wāti ara bi p'uuru tachi k'īrapite bīmaa. Jāma ununadait'ee burro wēra jī bainī bi chi warra ome. Ēra atāti māik'aapa anēeti.

³ Apidaapa atee-pi pirā, jarāti: “Tachi Waibiapa arak'atia atee k'inia bi. Waya tee chedait'eepi.”

⁴ Māga paji chonaarāweda Ak'ōre pedee jaraparipa jaradak'a:

⁵ ‘Jarāti Sión p'uurudepemaarāmaa: “jAk'īti! Pāchi Rey cheru, chupiria beerā chepatak'a burro ĩri. Cheru ne-animal ne-inaa uapata warra, burro chak'e ĩri.” ’

Zac 9.9

⁶ Jesús k'ōp'āyoorā wājida māik'aapa oojida irua jaradak'a.

⁷ Aneejida ma burro wēra chi warra chai ome. Maap'eda ma ĩri ata bijida āchi ĩripema p'aru jīpatap'edaa, Jesús bataup'eda aide su-ak'ī beemerā.

⁸ Eperāarā ode see nībaji. Ūk'uruurāpa āchi p'aru t'ō jēra bijida o jāde, Jesús aide wāmerā. Awaraarāpa k'iru t'iap'edap'eda, bipachida ma o jāde, āchi rey pai jīak'aapa.

⁹ Jesús naa wādap'edaarāpa māik'aapa t'ēe che wādap'edaarāpa o-īa biapachida:

—jHosana! jTachi K'aripapari, Rey David Warra cheru! jTachi Ak'ōrepa ichita pia ak'ī bapariit'ee ichia rey pēida! jK'īra wāree Ak'ōre eujāde, Tachi K'aripapari cheru perā! jHosana!

(Sal 118.25-26)

10 Jesús Jerusalén p'uurude panak'ári, p'uuru pidaarã jōma biuk'a nībeeji. Chok'araarāpa iidipachida:

—¿K'aima ajida, jāgí?

11 Māpai awaraarāpa p'anaujida:

—Nāgí Jesús, Tachi Ak'ōre pedee jaraparipi, Nazaret p'uurudepema. Māgí p'uuru Galilea eujāde bi.

*Jesupa ne-inaa netopataarã jerek'ooda Ak'ōre te waibiadeepa
(Mr 11.15-19; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)*

12 Maap'eda Jesús Tachi Ak'ōre te waibiade t'ŭuji māk'aapa net'aa netopataarã taawaa jerek'ooji. P'arat'a tau t'erabaipataarã mesa sia bat'ak'oo wāji, paloma netopataarã banco paara.

13 Māpai māgaji:

—Tachi Ak'ōre Ūraa p'ā jēra bide jara bi:

'Mi te it'aa t'ipata teda apataadait'ee.'

(Is 56.7)

'Mamīda parāpa nechiapataarã ték'ata oo iru p'ani.'

(Jer 7.11)

14 Jesús at'ári Ak'ōre te waibiade bide, irumaa chejida tau p'āriu beerā māk'aapa chiwa beerā. Māpai Jesupa jōma jipak'ooji.

15 Mamīda p'aareerā poroorā Moisepa p'āda jarateepataarã ome k'īraudachida unudak'ári Jesupa ma ne-inaa pia oo bi māk'aapa ūridak'ári warrarā nāga bia para bi Tachi Ak'ōre te waibiade: "¡Hosana! ¡Tachi K'aripapari, Rey David Warra!"

16 Māpai Jesumaa māgajida:

—K'ŭup'e beepipáde ajida. ¿Ūri-e bik'ā ajida, āchia jara jōni?

Jesupa p'anauji:

—Ūri bida aji. ¿Parāpa nāgí leeda-e p'anik'ā?

'Ak'ōre, pia warra chak'eerāmaa k'aripapari māk'aapa jude beerāmaa t'āri o-īa it'aa t'ī k'awapipari.'

(Sal 8.2)

17 Māpai Jesupa māirā atabēiji māk'aapa wāji Betania p'uurudee k'āide.

*Jesupa higuera bīrimaa ifiati pedeeda
(Mr 11.12-14, 20-26)*

18 Tap'eda Jesús waya chek'ári p'uurudee, jarrapisia nībeeji.

19 Ma che wāde higuera bīri unuji o bi ik'aawa bainī bi, k'iru paraa. Māpai araa ak'inaji, chau bi jīak'aapa. Mamīda chau-ee bajī. Chi k'iru aupaita unuji. Māpai ma higuera bīrimaa māgaji:

—¡Pi waa chauk'aa pait'eeda! aji.

Aweda ma higuera bīri pīdachi.

20 Māga unudak'ári, chi k'ōp'āyoorā ak'itrua para beeji māk'aapa māgajida:

—¿Sāap'eda aweda jā higuera bīri jāgá pīdachima? ajida.

21 Jesupa p'anauji:

—Mia wāarata jararu. Parāpa Tachi Ak'ōrede wāara ijāaruta pirā, iididaipia bi irua ne-inaa oomerā; pāchi t'āridepai k'īsiada-ee: "¿Tachi Ak'ōrepa ooi'ā?" Māgara mia oodak'a jā higuera bīri ome, parāpa oodai. Ma awara ara bi eemaa jararutara "Jāmāk'aapa āyaa wāji māk'aapa p'usa jāde baaināji", māga oopidaipi.

22 Parāpa ne-inaa jōma iidiruta it'aa t'ī p'anide t'āripa ijāa p'anadairā, ma ne-inaa iru p'anadait'ee.

*Tachi Ak'ōrepa Jesús pēida
(Mr 11.27-33; Lc 20.1-8)*

²³ Ma t'ēpai Jesús t'ŭnaji Tachi Ak'ōre te waibiade. Mama jarateemaa bi misa, p'aareerā poroorāpa judiorā poro waibiarā ome Jesumaa iidijida:

—¿Tachi Ak'ōrepa tai biji-ek'ā ajida, ichi te waibia ak'idamerā? ¿K'aipa pimaa nāga oopi bima? ajida.

²⁴⁻²⁵ Jesupa p'anauji:

—Mia pida parāmaa iidit'ee: ¿K'aipa pēijima aji, Juan Bautista poro choo chemerā; Tachi Ak'ōrepa maa-e pirā eperāarāpa? Parāpa p'anaurutara, mia pida jarayada aji, k'aipa mimaa nāga oopi bi.

Māpai āchi pitapai pedee para beej:

—Tachi Ak'ōrepa pēidada aruta pirā, irua iidit'ee: “Māgara ¿sāap'eda Juan ūraa ijāada-e pajima?”

²⁶ Jōdee jararuta pirā “eperāarāpa Juan pēijida”, jōmaweda k'ŭraudaridait'ee tachi ome, āchia ijāapata perā Juan Tachi Ak'ōre pedee jarapari paji.

²⁷ Mapa p'anaujida:

—K'awada-e p'anida ajida, k'aipa Juan pēiji.

Māpai Jesupa māgaji:

—Māgara mia pida jara-eda aji, k'aipa mimaa nāga oopi bi.

Jesupa warrarā omeede nepirida

²⁸ Māpai Jesupa iidiji:

—¿K'āata k'ĭsia p'anima aji, parāpa? Eperāpa warrarā omé iru baji. Abaa-maa jaraji: “Warra, wāpáde aji, mimiade mi uva k'āide.”

²⁹ Chi warrapa p'anauji: “¡Mi wā k'inia-eda!” aji. Mamīda t'ēpai, k'ĭsia awara ataji māik'aapa wāji mimiade.

³⁰ Maap'eda ma eperāpa chi apema warramaa auk'a jaranaji. Ma warrapa p'anauji: “Ak'ōre, mi wāit'eeda aji, mimiade.” Mamīda mimiana-e paji.

³¹ Māpai Jesupa iidiji:

—¿Chisāgi warrapa oojima aji, chi ak'ōrepa k'inia badak'a?

P'anaujida:

—Chi naa chok'ada warrapa.

Māpai Jesupa māgaji:

—Mia wāarata jararu. Cesar-it'ee impuesto p'epataarā māik'aapa prostitu-taarā Tachi Ak'ōrederā p'anedait'ee parā naa.

³² ¿Sāap'eda? Juan Bautista chek'āri jarateede eperāarāpa p'ek'au k'achia oo amaadamerā māik'aapa t'āri pia p'anapataadamerā, parāpa ijāada-e paji. Jōdee ma Cesar-it'ee impuesto p'epataarā māik'aapa ma prostitutaarāpa ijāajida Juan pedee māik'aapa oojida irua jaradak'a. Mamīda parāpa māga unujida mīda, k'ĭsia awara atada-e paji iru pedee ijāadait'ee.

Jesupa mimiapataarā k'achia beerāde nepirida

(Mr 12.1-12; Lc 20.9-19)

³³ —Ūriti mia nepiriru jarateeit'ee: Eujā chiparipa uva eujā uuji māik'aapa t'iak'auk'ooji. Ichiaba bōgo māudee ooji uva aide piart'idait'ee. Māpai te it'ia ooji it'īpa uva eujā jōma ak'i p'anadamerā. Maap'eda ne-uu eujā ak'ipataarā jiriji aide mimiadamerā māik'aapa awara āyaa wāji.

³⁴ T'ēpai uva oropata ewari pak'āri, pēiji chi mimiapataarā iidinadamerā ichi eere bee bi chauda tee pēidamerā.

³⁵ Mamīda chi eujā ak'ipataarāpa ma mimiapataarā jita atadak'āri, aba sĭk'oojida, awaraa jĭp'a peejida māik'aapa awaraamaa māupa bat'ajida.

³⁶ Maap'eda ma eujā chiparipa awaraa mimiapataarā pēiji. Mamīda ma ne-uu ak'ipataarāpa naaweda oodap'edaak'a oojida mairā ome.

³⁷ Maap'eda, chi warra pēiji. K'ĭsĭaji: “Mi warra perā iru waaweedait'ee.”

³⁸ Mamīda māgí unudak'āri, māgajida: “Jāgipa ichi ak'ōre net'aa jōmaweda atait'ee chi ak'ōre piuk'āri. Peet'aadāma ajida. Māgá na euajā jōmaweda tachide payada” ajida.

³⁹ Māga k'īsiadap'edaa perā, chi warra atadachida māik'aapa ma uva euajādeepa uchia atadap'eda, peet'ajida.

⁴⁰ Māpai Jesupa māgaji arii p'anadap'edaarāmaa:

—Chipari wāk'āri ma euajā ak'ipataarāmaa, ¿k'āata k'īsia p'anima aji, irua ooit'ee ma ak'ipataarā ome?

⁴¹ P'anaujida:

—Ma euajā ak'ipataarā jōmaweda peek'ooit'ee, chupiria k'awa-ee. Māpai ma uva euajā biyada ajida, awaraarā jua ek'ari, chaujara pak'āri āchia teedamerā ichi eerepema.

⁴² Māpai Jesupa māgaji:

—¿Parāpa waide nāga leeda-e p'anik'ā aji, Tachi Ak'ōre Ūraa p'ā jēra bide? 'Te oopataarāpa māu k'iniada-e padap'edaa pipiara padachi. Tachi Ak'ōrepa māga ooji, tachia unudamerā māik'aapa ak'itrua para beemerā.' (*Sal 118.22-23*)

⁴³ Maperā mia jara bi: Tachi Ak'ōrepa parā bi-e pait'ee ichi jua ek'ari, ichideerā p'aneedamerā. Ma k'āyaara awaraarāta ichideerā p'aneedait'ee, āchia teepata perā ichi eerepema chauru, parāpa teedai k'āyaara.

⁴⁴ 'Eperā ma māu pipiara bi īri t'ūturu pirā, māgí p'u oodaipari, p'arat'u māu īri baaik'āri āridaiparik'a. Jōdee ma māu eperā īri baairu pirā, māgí jōt'aait'ee māu choma p'arat'u īri baaik'āri jōdaiparik'a; chi p'ora aupai beeparik'a.' (*Is 8.14*)

⁴⁵ P'aareerā poroorāpa fariseorā ome Jesupa nepirida ūri aupadak'āri, k'awaajida irua āchideta jara baji.

⁴⁶ Mapa iru jita atapi k'iniadachida. Mamīda waawee p'anajida eperāarāpa ijāa p'anadap'edaa perā Jesús Tachi Ak'ōre pedee jarapari.

22

Miak'āipata fiestade nepirida

(*Lc 14.15-24*)

¹ Jesupa waya jarateemaa beek'āri, nepiriji:

² —Nāga pik'a pait'ee Tachi Ak'ōrepa eperāarā ichi jua ek'ari bik'āri, ichideerā p'aneedamerā. Reypa k'īsia iru baji miak'āipata fiesta ooit'ee ichi warra-it'ee.

³ Chi mimiapataarā pēiji ichia eperāarā t'ī pēida p'e atanadamerā. Mamīda che k'iniada-e paji.

⁴ Waya awaraa mimiapataarā chok'ak'āri, māgaji: “Jaranadapáde aji, mia t'ī pēida eperāarā chedamerā chik'o ĩpa nībairā. Peepiji p'ak'a, awaraa ne-animal poreera iru bada ome. Māgí jōma ĩpa ak'inī bairā, chedapáde aji, miak'āipata fiesta oode.”

⁵ Mamīda ma eperāarāpa ūri k'iniada-e paji irua jara pēida. Fiesta oode chedai k'āyaara, aba wāji ichi euajādee. Jōdee awaraa wāji net'aa netode.

⁶ Apemaarāpa eperāarā reypa pēida jita atadak'āri, p'ua oojida peet'aarutamaa.

⁷ Reypa māga k'awaa atak'āri, k'īraudachi. Mapa pēiji ichi soldaorā ma eperāarā penadamerā māik'aapa āchi p'uuru paat'aadamerā.

8 Maap'eda māgaji chi mimiapataarāmaa: “Miak'āipata fiesta at'āri oodait'ee. Mamīda ooda-e ma t'ī pēida eperāarā ome, chedaamaa p'anadap'edaa perā.

9 Mapa wādapáde aji, calle jādee māik'aapa chi unurutaarāmaa jaradapáde aji, mi ome fiesta oode chedamerā.”

10 Aramāgá chi mimiapataarā wājida calle jādee. Chok'ara p'e aneejida; eperāarā pia beerā, k'achia beerā paara. Māgá ma rey te p'ū nībeeji eperāarāpa.

11 'Mamīda rey t'ūk'āri ma p'e anedap'edaarā ak'ide, unuji eperā miak'āipata fiestade jīpata p'aru jī-ee bi.

12 Mapa māgaji: “K'ōp'āyo, ¿sāga t'ūjima aji, nama, fiestade p'aru jīpata jī-ee?” Mamīda ma eperā k'ūp'ee beeji.

13 Maperā reypa jaraji chi mesa ak'ipataarāmaa: “Jā eperā biiri, jua ome jī nībidapáde aji, māik'aapa taawaa p'āriudee ateedapáde aji, mama jēemerā, k'ida kierrkierree para bamerā p'uapa.”

14 Tachi Ak'ōrepa chok'ara t'ī pēipari. Mamīda chok'ara-ee jirit'erapari wāpiit'ee ichi truadee.

Impuesto-it'ee reymaa p'arat'a p'aapatap'edaa

(Mr 12.13-17; Lc 20.20-26)

15 Ma t'ēepai fariseorā chip'edaidap'eda, pedeeteejida Jesús k'ūradait'ee. P'anauru pirā, imiateedai māik'aapa peepit'aadai.

16 Ma-it'ee pēijida āchi eere p'anadap'edaarā, Rey Herodes eere p'anadap'edaarā ome Jesumaa. Māirāpa māgajida:

—Tachi Jarateepari, taipa k'awa p'ani pia wāarata jarapari māik'aapa jarateepari p'anapataadamerā Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a, eperāarāpa āchia k'iniata oopata mīda. K'awa p'ani pia eperāarā iripai ak'ik'aa; ma k'āyaara tachi t'āride iru bi ak'ipari.

17 Maperā k'awa k'inia p'ani pia k'āata k'īsia bi. ¿Pia bik'ā ajida, impuesto p'aadait'ee Cesarmaa, wa māga-e?

18 Jesupa k'awa bada perā māirāpa k'īsia k'achia iru p'ani, māgaji:

—¿Seewata parāpa Tachi Ak'ōrede ijāapatada apata! ¿Sāap'eda mi k'ūra k'inia p'anīma?

19 Ak'ipidapáde aji, p'arat'a tau impuesto p'aapata.

Aramāgá denario aneejida.

20 Māpai Jesupa iidiji:

—¿K'ai k'irata nade bi māik'aapa k'ai t'īta p'ā bīma? aji.

21 P'anaujida:

—César k'īra māik'aapa ichi t'īta p'ā bīda ajida.

Māpai Jesupa māgaji:

—Māgara téeti Cesarmaa irua net'aa iidipari, māik'aapa auk'a téeti Tachi Ak'ōremaa irua iidipari.

22 Māga ūridak'āri, ak'itrua para beeji māik'aapa erreujida.

Chok'ai p'irabaidait'eerāde iididap'edaa

(Mr 12.18-27; Lc 20.27-40)

23 Ma ewate weda saduceorā ūk'uru Jesumaa chejida. Māgīrāpa ijāadak'aa tachi piup'eda chok'ai p'irabai. Maperā māgajida:

24 —Tachi Jarateepari, Moisepa jaraji eperā miak'āi bi warra wēe piuru pirā, chi ipemapa iru wēra ataipia bi māik'aapa ai ome warra oopia bi chi ipema piuda k'ap'ia pari.

25 Tai t'āide p'anapachida ĩpemaarā siete. Chi naapema miak'āiji. Mamīda warra wēe piuji. Māgá chi wēra beeji chi araarepema ĩpema ome.

26 Mamīda māgí ichiaba warra wēe piuji. Chi araarepema māik'aapa araarepema miak'āijida ma p'ētrāa ome. Mamīda auk'a warra wēe piujida. Ma t'ēpai chi apemaarā jida miak'āijida ma p'ētrāa ome. Mamīda āchi jōmaweda warra wēe piujida.

27 Maap'eda, ma wēra ichiaba piuji.

28 ¿K'āata k'Īsia bima? ajida. Eperāarā piudap'eda chok'ai p'irabaidak'āri, ¿chisāgí ĩpemata ma wēra imik'Īra pait'eema ajida, āchi jōmaweda iru ome miak'āi p'anadap'edaa perā?

29 Jesupa p'anauji:

—Parāpa pia k'awada-e p'ani Tachi Ak'ōre Ūraa p'āda māik'aapa k'awada-e p'ani ne-inaa jōmaweda iru juapa oopari. Mapa parāpa pia k'Īsiada-e p'ani.

30 Eperāarā piudap'eda chok'ai p'irabaidak'āri, imik'Īraarā wēraarā ome waa miak'āida-e pait'ee. Angeleerā ichi truade p'anīrāk'api p'anadait'ee.

31 Ma awara parāpa k'achia k'Īsia p'anapata jaradak'āri piudap'edaarā chok'ai p'irabaidak'aa. ¿Parāpa leeda-e p'anik'ā Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bi?

32 'Mi pi chonaarā Ak'ōre Waibia; Abraham, Isaac, Jacob ijāadap'edaa Ak'ōre Waibia.' (Ex 3.6)
 ¡Tachi Ak'ōre piudap'edaarā Ak'ōre Waibia-epi. Chok'ai p'anīrā Ak'ōre Waibia!

33 Māga ūridak'āri, eperāarā ak'itrua para beeji, Jesupa māgá k'Īsia k'awaa jarateeda perā.

Tachi Ak'ōre Ūraa waibiara bi

(Mr 12.28-34)

34 Fariseorāpa k'awaa atadak'āri Jesupa ma saduceorā k'ŭp'eepik'ooda, chip'ejida.

35 Maap'eda Jesús k'ūra k'iniapa Moisepa p'āda jarateeparipa iidiji:

36 —Tachi Jarateepari, ¿chisāgí ūraata waibiara bima aji, apema Ak'ōre Ūraa p'ādadepema k'āyaara?

37 Jesupa p'anauji:

—'Tachi Ak'ōre Waibia k'inia iru baparīji pichi t'āripa māik'aapa ne-inaa jōmaa k'āyaara iru k'inia iru baparīji. Ewari chaa k'Īsaji irude pichi t'āripa.'

(Dt 6.5)

38 Māgita chi ūraa naapiara; awaraa ūraa k'āyaara pipiara bi.

39 Araarepema māgik'a bi:

'Awaraarā k'inia iru baparīji pichi k'ap'ia k'inia iru baparik'a.' (Lv 19.18)

40 Ma ūraa omeeweda waibiara p'ani, madeepa uchiadap'edaa perā awaraa ūraa jōmaweda Moisepa p'āda māik'aapa Tachi Ak'ōre pedee jarapataarāpa p'ādap'edaa.

K'aideepa uchiada Tachi Ak'ōrepa pēida

(Mr 12.35-37; Lc 20.41-44)

41 Fariseorā at'āri see nībide,

42 Jesupa iidiji:

—¿K'āata k'Īsia p'anīma aji, parāpa? ¿K'aideepa uchiayama aji, Tachi Ak'ōrepa pēiit'ee bi, Mesias apata?

P'anaujida:

—Rey Daviddeepa uchiait'eeda ajida.

43 Māpai Jesupa māgaji:

—Māgara, ¿sāap'eda Rey Davidpa irumaa: “Tachi Waibia” aji, Tachi Ak'õre Jaurepa nāga jarapik'āri?

44 “Tachi Ak'õrepa jaraji Tachi Waibiamaa: “Pi mi ome auk'a waibia bairā, su-ak'i beepāde aji, mi juaraare, mia pi k'īra unuamaa iru p'anapataarā p'oyaarū misa.”’ (Sāl 110.1)

45 Davidpa ichi ẽreerādeepa uchiat'ee bimaa t'ijaraji “Tachi Waibia”. ¿Mapa k'awada-ek'ā aji, Mesías waibiara bi chonaarāwedapema Rey David k'āyaara?

46 Ma fariseorāpa maarepida p'oyaa p'anauda-e paji. Maadamāiipa waawee p'aneejida waa iididait'ee.

23

Jesupa jarada fariseorāde māik'aapa Moisepa p'āda jarateepataarāde
(Mr 12.38-40; Lc 20.45-47)

1 Ma t'ẽepai Jesupa māgaji eperāarāmaa māik'aapa chi k'õp'āyoorāmaa:

2 —Moisepa p'āda jarateepataarāpa fariseorā ome jarateepata k'āata jara k'inia bi Moisepa p'āda.

3 Maperā ūriti āchia jarateepata māik'aapa óoti āchia jara p'anik'a. Mamīda p'ananāati āchi p'anapatak'a, ne-inaa jaradap'eda, ne-inaa awaraata oopata perā.

4 Eperāarāmaa ne-inaa audú chok'ara oopipata. Mamīda chupiria k'awaadadak'aa ārapa p'oyaa ooda-e pak'āri.

5 Āchia ne-inaa jōma oopata awaraarāpa āchi t'o p'anadamerā. Porode māik'aapa juade p'ārajipata ne-e jobiadee ooda Tachi Ak'õre Ūraa p'āda ome. Ma awara p'aru teesoo sidibai i jiichoo jipata awaraarāpa pia unudamerā.

6 Nek'onadak'āri awaraarā ome, su-ak'i p'aneepata jōmaarā taide, poro waibiarā su-ak'i p'aneepatamāi. Ichiaba Tachi Ak'õre Ūraa jarateepata tede p'anadak'āri, su-ak'i beepari pipiara bide su-ak'i p'aneepata.

7 Ma awara calle jāde nipadak'āri, k'inia p'anapata jōmaarāpa āchimaa saludaadamerā māik'aapa “Tachi Jarateepari” adamerā.

8 Parāpa jōdee māga oodaik'araa bi, parā auk'a p'anadairā ipemaarāk'a māik'aapa Jarateepari Waibia apai iru p'anadairā.

9 Ichiaba na p'ek'au eujādepema apidaamaa “Tachi Ak'õre” adaik'araa bi, parāpa Ak'õre apai iru p'anadairā Ak'õre tuade.

10 Ichiaba jiridai'araa bi awaraarāpa parā “tachi waibiarā” adamerā mi, Cristo aupaita, parā Poro Waibia perā.

11 Parādepema waibiara bita apemaarā jua ek'ari baipia bi āchi mimia-parik'a.

12 Chi waibiara pa k'inia bi ek'ariara beeit'ee. Jōdee chi ek'ariara bi mīda t'āri o-īa bapari pirā, waibiara pait'ee.

Jesupa jarada judiorā waibiarāde
(Mr 12.40; Lc 11.39-52)

13 —jAai, Tachi Ak'õrepa parā Moisepa p'āda jarateepataarā fariseorā ome k'achiadee peiit'ee! jSeewata Tachi Ak'õrede ijāapatada apata! Parā k'aurepa eperēarā p'anadak'aa Tachi Ak'õre jua ek'ari. Parā jida ichideerā p'aneeda-e peit'ee, eperāarāmaa ijāapi k'iniada-e p'anadairā irua p'ideide.

14 [jAai, Tachi Ak'õrepa parā Moisepa p'āda jarateepataarā fariseorā ome k'achiadee peiit'ee! jSeewata Tachi Ak'õrede ijāapatada apata! Parāpa p'ẽtrārā te jāri atapata māik'aapa taarā it'aa t'ĩpata eperāarāpa parā pia

ak'idamerā. ¡Maperāpi Tachi Ak'ōrepa parā k'achiara ooit'ee awaraarā k'achia ooi k'āyaara!]

15 '¡Aai, Tachi Ak'ōrepa parā Moisepa p'āda jarateepataarā fariseorā ome k'achiadee pēiit'ee! ¡Seewata Tachi Ak'ōrede ijāapatada apata! T'imí wāpata parāpa ijāapata jarateede, mǎgá eperāarā pāchi eere t'īudamerā. Māpai aba pāchi eere pa atadak'āri, parāpa jaratee jōnīpa mǎgí papipata pāchi k'āyaara audupīara atuamerā.

16 '¡Aai, Tachi Ak'ōrepa parā k'achiadee pēiit'ee! ¡Parā tau p'āriu beerāk'api p'ani, pariatua o ak'ipīmaa p'anadairā awaraarāmaa! Parāpa jarapata pipiara bi eperāarāpa juraadamerā Tachi Ak'ōre tede nībi nēe k'īrapite, ichi te waibia k'īrapite juraadai k'āyaara.

17 '¡K'īra k'awa-ee pik'a p'ani mǎik'aapa tau p'āriu pik'a p'ani! ¿Tachi Ak'ōre te waibia piara bi-ek'ā nēe iru tede awara bida k'āyaara?

18 Parāpa ichiaba jarapata pipiara bi juraadamerā ne-inaa altar īri bidap'edaa paadait'ee k'īrapite, Tachi Ak'ōre tedepema altar k'īrapite juraadai k'āyaara.

19 '¡Tau p'āriu pik'a p'anīrā! ¿Altar awara bida Tachi Ak'ōre-it'ee piara bi-ek'ā ne-inaa ma altar īri bida k'āyaara?

20 Eperāpa ne-inaa ooit'eeda ak'āri Tachi Ak'ōre altar k'īrapite, ma altar k'īrapitepai juraa-e bi. Auk'a juraa bi ne-inaa ma altar īri bi k'īrapite.

21 Ma awara eperāpa ne-inaa ooit'eeda ak'āri Tachi Ak'ōre te waibia k'īrapite, ma te k'īrapitepai juraa-e bi. Auk'a juraa bi Tachi Ak'ōre k'īrapite, iru ma tede bapari perā.

22 Ichiaba eperāpa ne-inaa ooit'eeda aru pirā ne-inaa it'ari nībi k'īrapite, ma pedee auk'a jara bi Tachi Ak'ōre su-ak'i beepari k'īrapite mǎik'aapa Tachi Ak'ōre k'īrapite, iru ma su-ak'i beeparide su-ak'i bapari perā.

23 '¡Aai, Tachi Ak'ōrepa parā Moisepa p'āda jarateepataarā fariseorā ome k'achiadee pēiit'ee! ¡Seewata Tachi Ak'ōrede ijāapatada apata! Tachi Ak'ōre-it'ee awara bipata nāgee aliño: menta, anís, comino; mǎgí diezdepema chaa, aba. Mamīda oodak'aa nǎgí Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādadepema ūraa waibia jara bik'a: "Awaraarā k'ūradaik'araa bi; awaraarā chupiria k'awaadaipia bi; oodaipia bi parāpa oodait'eeda apatak'a." Mǎgí ūraa jara bīk'ata oodaipia bi, auk'a ne-aliño ome oopatak'a.

24 '¡Parā tau p'āriu beerāk'api p'ani; pariatua o ak'ipīmaa p'anadairā awaraarāmaa! ¡Pania nēesipata ne-animal chak'erā t'lunaadamerā pania toparide! Mamīda parāpa k'awada-ee, camello k'ap'ia jōma mit'aak'ajik'api p'ani.

25 '¡Aai, Tachi Ak'ōrepa parā Moisepa p'āda jarateepataarā fariseorā ome k'achiadee pēiit'ee! ¡Seewata Tachi Ak'ōrede ijāapatada apata! Parāpa vaso mǎik'aapa p'arat'u taawaik'a eere pi-ia siipata. Mamīda mǎgí edajāde ipuru bi ne-inaa k'achiapa, parā t'āri k'achia p'anadairā. Chīara net'aa chiapata mǎik'aapa chīara k'ūrapata.

26 '¡Fariseo, pi tau p'āriu pik'a bi! Naapiara chi vaso edajāde sīji. ¡Mǎgá chi taawaik'a eere ichiaba sī beepi!

27 '¡Aai, Tachi Ak'ōrepa parā Moisepa p'āda jarateepataarā fariseorā ome k'achiadee pēiit'ee! ¡Seewata Tachi Ak'ōrede ijāapatada apata! Parā nāga pik'a p'ani. Jāiradepema māu te t'o-t'oo p'urupata taawaik'a eere, pi-ia unudamerā. Mamīda ma māu te edajāde paraa piudap'edaarā k'ap'ia mik'ia bīri ome.

²⁸ Māga pik'a parāpa ne-inaa k'īra t'ādoō oopata taawaik'a eere pi-ia undamerā. Mamīda parā edajāde k'ūrayaa, t'āri k'achia-idaa p'ani.

²⁹ 'iAai, Tachi Ak'ōrepa parā Moisepa p'āda jarateepataarā fariseorā ome k'achiaadee pēiit'ee! ¡Seewata Tachi Ak'ōrede ijāapatada apata! Parāpa te chak'e pi-ia māudee oopipata chonaarāwedapema Ak'ōre pedee jarapataarā iadap'edaa īri. Ma awara chonaarāwedapema t'āri pia p'anadap'edaarā iadap'edaamāi parāpa pi-ia nep'ono p'irrabai uuk'oopata. Ma jōma oopatada apata ma chonaarā k'irāpadamerā.

³⁰ Maap'eda māgapata: “Tai p'anadap'edaa paara tai chonaarāpa Ak'ōre pedee jarapataarā peedak'āri, tāipata k'aripada-e pak'ajida” apata.

³¹ Māga jaradak'āri, ak'ipipata parāpa k'awa p'ani pāchi chonaarāpa Ak'ōre pedee jarapataarā peedap'edaa.

³² Parā māgá uchiadap'edaa perā Tachi Ak'ōre pedee jarapataarā peedap'edaarādeepa, ¿parāpa auk'a oodai-ek'ā irapema Ak'ōre pedee jarapari ome?

³³ 'iParā k'achia-idaa beerādeepa uchiadap'edaarā! ¡Taamák'api p'ani! ¿Sāga uchiadai Tachi Ak'ōre juadeepa? ¡Irua parā atuapiit'ee!

³⁴ Maperā mia pēiit'ee Ak'ōre pedee jarapataarā, k'īsia k'awaa beerā, mi ūraa jarateepataarā ome. Mamīda parāpa māirā ūk'uru jip'a peedait'ee kurusode baijira bidak'āri piurutamaa. Ichiaba ūk'uru p'ua oodait'ee Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata tede māik'aapa ūk'uru p'uuru bee chaa jiri nipapataadait'ee miapi k'inia p'anadairā.

³⁵ Parāpa māga oodait'ee perā, Tachi Ak'ōrepa parā k'achia ooit'ee jōmaweda irude wāara ijāapatāarā peedap'edaa k'aurepa, Abeldeepa Berequias warra Zacarías parumaa. Pāchi auk'aarāpa iru peejida Tachi Ak'ōre tede, te t'ūpata, altarmāi esajīak'a.

³⁶ Mia wāarata jararu. Ma peedap'edaa k'aurepa Tachi Ak'ōrepa irapemaarā k'achia ooit'ee.

*Jesús jēeda Jerusalén p'uurudepemaarā pari
(Lc 13.34-35)*

³⁷ —¡Jerusalén, Jerusalén, pidepemaarāpa Tachi Ak'ōre pedee jarapataarā peepata māik'aapa irua pēida eperāarā māupa bat'a peepata! At'apai mia pidepemaarā araa p'e k'inia bapachi, et'erre wērapa chi chak'eerā p'e ataparik'a ichi isia ek'ari. ¡Mamīda parāpa k'iniada-e paji!

³⁸ ¡Ūriti! ¡Pāchi te ituaba beeit'ee, Tachi Ak'ōrepa parā waa ak'i-e pait'ee perā!

³⁹ Mia jara bi: Parāpa mi waa unuda-e pait'ee nāga jararutamaa: '¡Tachi Ak'ōrepa ichia pēida ichita pia ak'i bapariit'ee!' *(Sal 118.26)*

24

*Jesupa jarada Tachi Ak'ōre te waibia t'ee't'aa chedait'ee
(Mr 13.1-2; Lc 21.5-6)*

¹ Jesús uchiak'āri Tachi Ak'ōre te waibiadeepa, chi k'ōp'āyoorāpa jara chejida Ak'ōre te waibia pi-ia oo k'obi.

² Māpai Jesupa māgaji:

—¿Parāpa na te jōma pia unu p'ani-ek'ā? aji. Mia wāarata jararu. Ewari cherude nama māu apida bee-e pait'ee awaraa māu īri. Na jōmaweda t'eeek'oo chedait'eeda aji.

Tachi Ak'õre ewari waibia ewate pai naaweda

(Mr 13.3-23; Lc 17.22-24; 21.7-24)

³ Maap'eda wãjida Olivo Eedee. Jesús ituaba su-ak'i beek'ãri, chi k'õp'ãyoorãpa iidi chejida:

—Jarãji sãapai Ak'õre te waibia t'eet'aa chedait'ee. ¿Sãga nĩbeeyama ajida, pi chei naaweda mãik'aapa Tachi Ak'õre ewari waibia ewate pai naaweda?

⁴ Jesupa p'anauji:

—Tauk'a nipapatãati apidaamaa k'ũrapiaaapa.

⁵ Mi jĩak'a chok'ara chedait'ee. Seewata jaradait'ee: “Mi Cristopi, Tachi Ak'õrepa pẽida.” Mãga jara p'anipa eperãarã chok'ara k'ũradait'ee.

⁶ Mi chei naaweda parãpa ũridait'ee nama mãik'aapa awara ãi jura chõo jõni. Mamĩda p'eranaati. Ichita mãga p'asait'ee. Mamĩda at'ãri na p'ek'au eujã jõ-e pait'ee.

⁷ Ai naaweda eperãarã awaraarã ome chõodait'ee. Jarra oodait'ee mãik'aapa awẽrachai wãyaapariit'ee, eujã awara-awaraade.

⁸ Mamĩda mãga p'asak'ãri, ewaapi na p'ek'au eujãdepemaarã miamaa p'anedait'ee.

⁹ Maapai parã jita atadak'ãri, p'ua oodait'ee mãik'aapa peedait'ee. Jõmaarãpa parã k'ĩra unuamaa iru p'anapataadait'ee mide ijãapata k'aurepa.

¹⁰ Mãga oo p'anadak'ãri, eperãarã chok'ara mide ijãa amaadait'ee mãik'aapa chik'ĩra unuamaa jõnadait'ee, ãchi k'õp'ãyoorã traicionaarutamaa.

¹¹ Seewa-idaa beerã chok'ara uchiadait'ee Ak'õre pedee jarapataarã jĩak'a. Mãirãpa eperãarã chok'ara k'ũradait'ee.

¹² Mãga na p'ek'au eujãdepemaarãpa audú ne-inaa k'achia oodait'ee perã, eperãarã chok'araarãpa awaraarã waa k'inia iru p'anada-e pait'ee.

¹³ Mamĩda Tachi Ak'õrepa k'aripait'ee atuanaadamerã k'ĩra jĩp'a nipapataarã Ak'õre ode jai-idaarutamaa.

¹⁴ Mia pẽit'ee eperãarãpa mãga jaradait'ee na p'ek'au eujã jõmaade, p'uuru pidaarã jõmaarãpa k'awaadamerã. Mãpaipi na p'ek'au eujã jõit'ee.

¹⁵ Tachi Ak'õre pedee jarapari Danielpa p'ãdade jara bi abaapa ne-inaa audú k'achia ooit'ee Tachi Ak'õre te waibia edajãde. Chi nãgĩ leerupa pia k'ĩsãji k'awaaait'ee k'ãata jara k'inia bi.

¹⁶ Mapa Judea eujãde p'anĩrãpa mãga unudak'ãri, p'ira mirudaipia bi eera jẽra bĩmaa.

¹⁷ Ichiaba eperã terrazade bi pirã, teedaa t'ũuk'araa bi ichi net'aa p'e atade.

¹⁸ Ma awara eperã ichi ne-uu k'ãide ni pirã, teedaa cheik'araa bi p'aru p'ede pida. Aramata wãipia bi.

¹⁹ ¡Aai, maapai chupirĩa jõneedait'ee wẽraarã biak'oo bee maa-e pirã warra chak'eerã jude iru bee!

²⁰ Chupirĩa iiditi Tachi Ak'õremaa ma ewari p'asapinaamerã k'oijara nĩbide maa-e pirã jĩpata ewate.

²¹ Maapai eperãarã audupirã chupirĩa mia jõnadait'ee, na p'ek'au eujã ooru weda chupirĩa para bada k'ãyara mãik'aapa ma t'ẽepai waa mãgã chupirĩara p'anada-e pait'ee.

²² Tachi Ak'õrepa ma ewari isapai wãyaapi-e pirã, apida chok'ai p'anedaa-e pai. Mamĩda isapai wãyaapiit'ee ichia jirit'eradaarã k'aurepa, ãra chupirĩa k'awaa bapari perã.

²³ Maapai apidaapa parãmaa jararuta pirã: “¡Pichá, ak'ĩti! ¡Nama bi Cristo, Tachi Ak'õrepa pẽida!” maa-e pirã jararuta pirã: “¡Ara bita Cristo!” ijãanaati.

²⁴ Mi jĭak'aarā mĕik'aapa Tachi Ak'ōre pedee jarapataarā jĭak'aarā chok'ara chedait'ee. Mamĭda mĕirāpa jara p'ani ijāanāati, seewa-idaa bee perā. Ne-inaa k'ĭra t'ādoo eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa oo p'anĭpa eperāarā k'ūrādait'ee, perā Tachi Ak'ōrepa jirit'eradaarā k'ūrurutamaa.

²⁵ Mia parāmaa ūraapari k'awaadamerā māga p'asai naaweda.

²⁶ Mapa parāmaa jararuta pirā: “ĭAk'ĭti! Achū bi Tachi K'arĭpapari, eujā panĭa wēe bide,” mamaa wānāati mi jiride. Maa-e pirā jararuta pirā: “ĭAk'ĭti! Ichi nama miru bi,” ijāanāati.

²⁷ Atu p'anide pa tau jēra t'ĭparik'a ak'ōrejĭru uchiapari eereepa baaipari-maa, māga pik'a eperāarā atu p'anide mi, chí Eperā Ak'ōre Truadepema waya cheit'ee.

²⁸ Piuda k'ap'ia bimāi ākoso seedaipatada aji.

Jesupa jarateeda Eperā Ak'ōre Truadepema waya cheit'ee

(Mr 13.24-27; Lc 21.25-28)

²⁹ —Ma chupĭria jōnadap'edaa t'ēpai, nāga pait'ee:

'Tachi Ak'ōrepa pajā wērepiit'ee. Ak'ōrejĭru p'āriudariit'ee; atane waa ĭdaa-e pait'ee mĕik'aapa lucero baaik'oodaridait'ee pajādeepa.' (Is 13.10)

³⁰ Māpai pajāde eperāarāpa ne-inaa unudait'ee. Ma k'aurepa k'awaadait'ee mi, chí Eperā Ak'ōre Truadepema, cheru. Māpai na p'ek'au eujādepemaarā jēe para beeit'ee āchobeepa. Unudait'ee mi, chí Eperā Ak'ōre Truadepema, jōmaarā k'āyāara waibiara bi k'ĭra wāree cheru jĭrarade.

³¹ Māpai mia trompeta golpe chaapiit'ee angeleerāmaa, p'e chedamerā eperāarā mia jirit'era iru bĭrā na p'ek'au eujā jōmaade, t'imĭ bee pijida.

Jesupa higuera bĭrĭde jarada

(Mr 13.28-31; Lc 21.29-33)

³² —K'ĭsĭati higuera bĭrĭde. Higuera k'iru t'u-k'ua uchĭa nĭbeek'āri mĕik'aapa ewaa t'ono nĭbeek'āri, k'awaapata eujā wāsĭa wā.

³³ Māga pik'a mia et'ewa jaradak'a unudak'āri, k'awa p'ani taarā-e mi, chí Eperā Ak'ōre Truadepema cheru.

³⁴ Mia wāarata jararu. frapemaarā piudai naaweda, ma ne-inaa jōmaweda p'asait'ee.

³⁵ Ewari cherude pajā na p'ek'au eujā ome jōdait'ee. Mamĭda ichita p'asait'ee mia pedee jaradak'a.

K'awada-e p'ani sĕapai cheit'ee Eperā Ak'ōre Truadepema

(Mr 13.32-37; Lc 17.26-30)

³⁶ —Eperā apĭdaapa k'awada-e p'ani Eperā Ak'ōre Truadepema cheit'ee ewate; chi hora jĭda. It'arĭpema angeleerāpa pĭda k'awada-e p'ani; mia pĭda ichĭaba. Mi Ak'ōrepapai k'awa bi.

³⁷ 'Noé bada ewarĭde p'asadak'a māga pik'a p'asait'ee mi, chí Eperā Ak'ōre Truadepema waya chek'āri.

³⁸ Maapai na p'ek'au eujā ūi naaweda, eperāarā nek'opachĭda, ne-inaa topachĭda mĕik'aapa miak'āipachĭda Noé ichi barcode bataurumaa.

³⁹ Mamĭda atu p'anide k'oi chedachi, eujā ūudachi mĕik'aapa jōmaweda k'iniidachĭda. Māga pik'a p'asait'ee ichĭaba mi, chí Eperā Ak'ōre Truadepema waya chek'āri. Atu p'anide cheit'ee.

⁴⁰ Ma ewate eperāarā omé mimĭamaa p'anadait'ee āchi eujāde. Angeleerāpa aba it'aa ateedait'ee; chi apema atabēidait'ee.

⁴¹ Ichĭaba wēraarā omé trigo bamaa p'anadait'ee k'ūrūmade. Aba it'aa ateedait'ee; chi apema atabēidait'ee.

⁴² Maperā tauk'a p'anapatāati k'awada-e p'anadairā sāapaita cheit'ee Pāchi Waibia.

⁴³ Nāgí pedee pia k'awāati. Te chiparipa k'awa bada paara nechiapari cheit'ee hora p'ārik'ua ichi net'aa chia atait'ee, chok'ai bak'aji ma nechiapari ichi tede t'upiamapa.

⁴⁴ Māgá parā jida chok'ai pik'a p'anadaipia bi, atu p'anide mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema, cheit'ee perā.

Mimiapari pia mimiapari k'achia ome

(Mr 13.34-37; Lc 12.41-48)

⁴⁵ —¿Sāgá baparima aji, mimiapataarā poro waibia pia? Māgipa k'isia k'awaa oopari chiparipa oopi bik'a. Pia ak'ipari chipari net'aa atabēida ichi juade māik'aapa chiparimaa nek'opip'eda, mimiapataarāmaa chik'o tawapari.

⁴⁶ O-īa bapari chipari pachek'āri, ichi mimiamaa unu chepari perā.

⁴⁷ Mia wāarata jararu. Chiparipa māga unu chek'āri, jōma ichia net'aa iru bi biit'ee ma mimiapari jua ek'ari ak'i bamerā.

⁴⁸ Mamīda ma mimiapari t'āri k'achia bi pirā, nāga k'isiai: “Taarāit'ee mi chipari.”

⁴⁹ Mapa apemaarā mimiapataarā wimaa beei māik'aapa tomaa beei, nek'omaa beei toyaa beerā ome.

⁵⁰ Mamīda ma mimiapari k'achia atu bide chi te chipari pacheit'ee.

⁵¹ Māpai irua ooda k'awaa atak'āri, iru miapiit'ee māik'aapa āyaa pēit'aait'ee mimiapataarā seewata mimiapatada apataarā ome bade. Mama jēe nībait'ee māik'aapa k'ida kierrkierree nībait'ee p'uapa.

25

Jesupa awēraarā diezde nepirida

¹ —Nāga pik'a pait'ee Tachi Ak'ōrepa eperāarā ichi jua ek'ari bik'āri, ichideerā p'aneedamerā. Diez wēraarā imik'ira ome waide k'āida-ee beerā wājida miak'āipata fiestadee. Āchi lámpara atadap'eda, nijida k'irachuudait'ee chi imik'ira miak'āiit'ee bi ome, iru k'ōp'āyaadait'ee pada perā fiesta oo p'animāi.

² Ma wēraarā diezdepema joisomaa pia k'isiada-e paji, ne-inaa odai naaweda. Jōdee chi apema joisomaa pia k'isiapachida, ne-inaa odai naaweda.

³ Chi pia k'isiada-e p'anadap'edaarāpa āchi lámpara atadak'āri, k'isiada-e paji aceite waapiara ateedait'ee āchi ome. Mapa āchi lamparade bada aupai anipajida.

⁴ Jōdee chi pia k'isia p'anadap'edaarāpa āchi lamparade bi awara ateejida aceite botella aba-aba.

⁵ Mamīda chi miak'āiit'ee bi taarā nībada perā cheit'ee, ma wēraarā jōmaweda k'āidachida āchia ni p'anadap'edaamāi.

⁶ Esapite pa wāk'āri, ūrijida bia cheruta: “¡Miak'āiit'ee bi pacheruda! ajida. ¡Uchiadapáde ajida, iru k'irachuude!”

⁷ Ma wēraarā k'āi jōnadap'edaa aramata p'irabaik'oodachida māik'aapa āchi lamparadepema mecha t'ik'oojida pia unudait'ee.

⁸ Māpai chi pia k'isiada-ee p'anadap'edaarāpa māgajida apemaarāmaa: “Taimaa aceite ma-āri teedapáde ajida, tai lámpara k'ik'oodaruta perā.”

⁹ Mamīda apemaarāpa p'anaujida: “Taipa teeda-eda ajida, jōmaarā-it'ee araa-e perā. Wādapáde ajida, aceite netopatamaa pāchi-it'ee netode.”

10 Mamīda ma wēraarāpa aceite netonaruta misa, pacheji chi imik'īra miak'āiit'ee bada. Māgá ma awēraarā pia k'īsiadap'edaarā auk'a t'īujida iru ome fiesta oodait'eemāi. T'īudak'āri, irua ma te t'īupata jīa nībijī.

11 Taarā-e nīde pachejida chi aceite netonadap'edaarā. Te taawaik'a eereepa māgajida: “īTachi Waibia, Tachi Waibia, ewapáde ajida, tai t'īudait'ee!”

12 Mamīda irua p'anauji: “Mia wāarata jararu. Parā k'awada-e bida” aji.

13 Māga nepirip'eda, Jesupa māgaji chi k'ōp'āyoorāmaa:

—Māga pait'ee perā, tauk'a p'anapatāati parāpa k'awada-e p'anadairā sāapai mi cheit'ee.

Jesupa p'arat'a teedade nepirida
(Lc 19.11-27)

14—Ichiaba nāga pik'a pait'ee Tachi Ak'ōrepa eperāarā ichi jua ek'ari bik'āri, ichideerā p'anedamerā. Eperā awara āyaa wāi naaweda, ichi mimiapataarā t'ī peji māik'aapa p'arat'a teeji āchi chaachaa ak'i p'anadamerā, ichi cheru misa.

15 Mimiapari abaamaa teeji p'arat'a tau cinco mil; awaraamaa teeji p'arat'a tau dos mil; apemamaa p'arat'a tau mil. Māgá p'arat'a tau awaraawaraa teeji, k'awa bada perā āchi auk'a mimiadak'aa. Maap'eda āyaa wāji.

16 Ma t'ēpai ma mimiapari cinco mil jitadapa ne-inaa netomaa beeji ma p'arat'apa. Māgá ne-inaa neto bīpa awaraa cinco mil eepa ataji.

17 Māgá ichiaba ma p'arat'a tau dos mil jitadapa awaraa dos mil eepa ataji.

18 Mamīda ma p'arat'a tau mil jitadapa chi poro waibia p'arat'a eujāde jau nībinaji, atuadarii jīak'aapa.

19 Taarāpai pacheji chi p'arat'a chipari. Juasia k'inia baji ma p'arat'a atabēida chi mimiapataarā ome. Mapa āchi t'ī pēiji.

20 Naapiara pacheji chi mimiapari p'arat'a tau cinco mil jitada. Māgipa chi p'arat'a chiparīmaa māgaji: “Señor, pia mīmaa teejida aji, p'arat'a tau cinco mil. Nama bida aji, waa awaraa cinco mil uchiada ne-inaa neto bīpa.”

21 Chi p'arat'a chiparīpa māgaji: “īPi pia bida aji, pia mimiapari perā! Mia atabēida pia ak'iji māik'aapa ai īri waapiara uchiapiji. Māga ooda perā īrá pi jua ek'ari biit'eeda aji, ne-inaa audupiara ak'imerā. Teedaa t'īupáde aji, o-īa bapariimerā mi ome.”

22 Māgí t'ēe pacheji chi mimiapari p'arat'a tau dos mil jitada. Ichia māgaji: “Señor, pia mīmaa teejida aji, p'arat'a tau dos mil. Nama bida aji, waa awaraa dos mil, uchiada ne-inaa neto bīpa.”

23 Chi p'arat'a chiparīpa māgaji: “īPi pia bida aji, pia mimiapari perā! Mia atabēida pia ak'iji māik'aapa ai īri waapiara uchiapiji. Māga ooda perā īrá pi jua ek'ari biit'eeda aji, ne-inaa audupiara ak'imerā. Teedaa t'īupáde aji, o-īa bapariimerā mi ome.”

24 Mamīda chi mimiapari p'arat'a tau mil jitada pachek'āri, māgaji chiparīmaa: “Señor, mia k'awa bida aji, pia eperāarā pia chupirīa k'awak'aa. K'awa bi pichia ne-inaa jōma p'e atapari awaraarā mimiadap'edaa pari.

25 Mia waawee baji pichi p'arat'a atuadarii jīak'aapa. Mapa ma p'arat'a jau iru baji eujāde. Nama bida aji, pichi p'arat'a.”

26 Māpai chi p'arat'a chiparīpa māgaji: “īPi k'achia bida aji, pia mimiak'aa perā māik'aapa k'oo-idaa bapari perā! Wāra k'awa baji pirā mia michi-it'ee ne-inaa jōma p'e atapari awaraarā mimiadap'edaa pari,

27 māgara ¿sāap'eda mi p'arat'a iana-e pajima aji, p'arat'a iapata tede, māpemaarāpa ai īri p'aadamerā, mi p'arat'a taarā iru p'anadap'edaa pari?”

28 Māpai ma p'arat'a chiparipa māgaji arii p'anadap'edaarāmaa: “Ma p'arat'a tau mil jāri atadapāde aji, māik'aapa teedapāde aji, chi diez mil iru bimaa.

29 Eperāpa iru bimaa waapiara teeit'ee, audupiara iru bamerā. Mamīda chi mak'iara wēe bīpa ma-āri iru bi paara jāri atait'eeda aji.

30 Na mimiapari k'achia taawaa ateedapāde aji, p'āriudee jēenamerā māik'aapa k'ida kierrkierree nībamerā p'uapa.”

Tachi Ak'ōre ewari waibia ewatede jarateeda

31 —Mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema, chek'āri mi angeleerā ome, su-ak'i beeit'ee rey su-ak'i beepari k'īra wāreede.

32 Na p'ek'au eujādepemaarā k'īra t'ādoō cheepurudait'ee iru k'īrapite. Māpai irua eperāarā awara-awaraa biit'ee, ne-animalaarā chiparipa ichi ovejā, cabra awara-awaraa bivarā'a.

33 Ovejaarāk'a bee pēit'ee ichi juaraare; jōdee cabrak'a bee chi juabi eere.

34 'Maap'eda Reypa māgait'ee ichi juaraare p'anīrāmaa: “jChéti, mi Ak'ōrepa parā pia ak'ida perā! Wāti Tachi Ak'ōre truadee, na p'ek'au eujā ewaa oodak'āriipa irua parā jirit'erada perā.

35 Mi jarrapisia nībak'āri, parāpa mīmaa nek'opijida māik'aapa opisia nībak'āri, ne-inaa topijida. Ma awara mi chīara eujāde nipak'āri, mi auteebaijida pāchi tede.

36 P'aru wēe chidi pak'āri, parāpa p'aru teejida. K'ayaa bak'āri, parā wājida mi ak'ide. Carcelde bak'āri, ichiaba mi ak'inajida.”

37 Māpai ichi juaraare k'achia wēe p'anīrāpa iididait'ee: “Tachi Waibia, ḡsāaweda unujidama ajida, pi jarrapisia nībi māik'aapa nek'opijida? Maa-e pirā ḡsāaweda unujidama opisia nībi māik'aapa ne-inaa topijida?

38 ḡSāaweda unujidama pi chīara eujāde ni māik'aapa auteebaijida tai tede maa-e pirā p'aru wēe ni māik'aapa p'aru teejida pīmaa?

39 ḡSāaweda pi ak'inajidama ajida, k'ayaa bak'āri maa-e pirā carcelde bak'āri?”

40 Māpai Reypa p'anaut'ee: “Mīa wāarata jararu. Parāpa māgee ne-inaa oodap'edaa mi ipemaarā, na chupiria beerāmaa, auk'a mīmaa oojida.”

41 'Maap'eda Reypa ichi juabi eere p'anīrāmaa māgait'ee: “jParā, chi k'achia-idaa beerā, āyaa wāti mi ik'aawaapa! Wāti t'ipitau ichita jērajēraa jira bidee, ooda Netuara Poro Waibia-it'ee; ichideerā-it'ee.

42 Mi jarrapisia nībak'āri, parāpa mīmaa nek'opida-e paji māik'aapa opisia nībak'āri, ne-inaa topida-e paji.

43 Ma awara chīara eujāde t'imí nipak'āri, mi auteebaida-e paji pāchi tede. P'aru wēe nipak'āri, parāpa p'aru teeda-e paji. Mi k'ayaa bak'āri māik'aapa carcelde bak'āri, mi ak'inada-e paji.”

44 Māpai māirāpa iididait'ee: “Tachi Waibia, ḡsāaweda pi unujidama ajida, jarrapisia nībi maa-e pirā opisia nībi; chīara eujāde t'imí ni maa-e pirā p'aru wēe ni; k'ayaa bi maa-e pirā carcelde bi, taipa pi k'aripada-eeta?”

45 Māpai Reypa p'anaut'ee: “Mīa wāarata jararu. Parāpa māgee ne-inaa ooda-e p'anadap'edaa eperāarā chupiria beerāmaa, auk'a mīmaa ooda-e paji.”

46 Māpai ma k'achia beerā pēit'ee t'ipitau ichita jērajēraa jira bidee. Jōdee chi pia beerā Tachi Ak'ōre ome ichita p'anapataadait'ee.

26

Judiorã poroorãpa pedeeteedap'edaa Jesús jita atapidait'ee
(Mr 14.1-2; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

¹ Ma jōma jara aupak'ãri, Jesupa mǎgaji chi k'õp'ãyoorãmaa:

² —Parãpa k'awa p'ani k'ãima omeemaa Pascua fiesta pait'ee. Maapaita mi, chi Eperã Ak'õre Truadepema, jita atapidait'ee mǎik'aapa kurusode baijira bipidait'ee piumerã.

³ Jesupa mǎga jaradadeepa p'aareerã poroorã judiorã poro waibiarã ome chip'ejida p'aareerã poro waibiara bi, Caifás palaciode.

⁴ Mama p'anide pedeeteejida Jesús mera jita atapidait'ee mǎik'aapa peepit'aadait'ee.

⁵ Mamĩda mǎgajida:

—Fiestade ooda-eda ajida, eperãrã k'ĩrau para beepiamaapa tachi ome.

Mariapa k'era weeda Jesús poro ĩri
(Mr 14.3-9; Jn 12.1-8)

⁶ Jesús Betania p'uurude bak'ãri, Simón, chi leprapa k'ayaa bada apatap'edaa tede baji.

⁷ Mǎga nide wẽra Jesús k'ait'a cheji chok'o chak'ek'a mǎu pi-ia alabastrodee ooda ome. Ma chok'o chak'e ipuru baji k'era ĩpiapa. Jesús mesade su-ak'i bide mǎgĩ wẽrapa ma k'era weet'aaji iru poro ĩri.

⁸ Chi k'õp'ãyoorãpa mǎga unudak'ãri, k'ĩraudachida mǎik'aapa pedee para beeji:

—¿Sǎap'eda jã k'era ichi k'inia weemaa bima? ajida.

⁹ ¿ĩpia netot'aak'aji-ek'ã ajida, mǎik'aapa ma p'arat'a chupiria beerãmaa teek'aji-ek'ã? ajida.

¹⁰ Jesupa ma pedee ũrik'ãri, mǎgaji:

—Ita-aria bĩti. Irua mĩmaa oo bi pia bida aji.

¹¹ Chupiria beerã ichita paraait'ee parã t'ãide. Mamĩda mi parã ome ichita ba-e pait'ee.

¹² Na wẽrapa mi ĩri k'era weeji, mak'iarã taarã-e mi peedap'eda, iadait'ee perã.

¹³ Mia wāarata jararu. Na p'ek'au eujãde jarateepata chaa mia ooda eperãrã k'aripait'ee, ichiaba nepiripataadait'ee na wẽrapa ooda mi-it'ee. Mǎgã iru ichita k'irãpadait'eeda aji.

Judapa Jesús traicionaada
(Mr 14.10-11; Lc 22.3-6)

¹⁴ Maap'eda Jesús k'õp'ãyoorã docedepema aba, Judas Iscariote, wãji p'aareerã poroorãmaa.

¹⁵ ĩidiji:

—Parãpa, ¿jõmasaa mĩmaa p'aadayama aji, Jesús jita teeru pari?

—Teedayada ajida, p'arat'a tau treinta.

¹⁶ Maadak'ãriipa Judapa ĩri bapachi sãga Jesús ãchimaa jitapiit'ee.

Jesús chi k'õp'ãyoorã ome nek'oda
(Mr 14.12-25; Lc 22.7-23; Jn 13.1-2, 21-30)

¹⁷ Naapema ewaride fiesta pan levadura wẽe k'opatade Jesús k'õp'ãyoorãpa irumaa ĩidi chejida:

—¿Sǎma k'inia bima ajida, k'odait'ee Pascua fiesta ewatepema chik'o?

¹⁸ Jesupa p'anauji:

—Wāti p'uurudee parāpa k'awa p'ani tede māik'aapa jaranāti chi te chipari-maa: “Tachi Jarateeparipa jara pēiji: ‘Mi ewari k'ait'a bi. Wāit'ee pi temaa Pascua fiesta ewatepema chik'o k'ode michi k'ōp'āyoorā ome.’”

¹⁹ Chi k'ōp'āyoorāpa oojida Jesupa jaradak'a māik'aapa mama ne-inaa jōma oojida Pascua chik'o k'odait'ee.

²⁰ P'āriupodopa Jesús mesade nek'omaa baji chi k'ōp'āyoorā ome.

²¹ Nek'omaa p'anide Jesupa māgaji:

—Mia wāarata jararu. Parādepema abaapa mi traicionaait'eeda aji.

²² Māga ūridak'āri, chi k'ōp'āyoorā k'īra pia-ee para beeji māik'aapa aba-aba*aiidijida*:

—Tachi Waibia, ¿mik'ā? apachida.

²³ Jesupa p'anauji:

—Mi ome auk'a p'arat'ude pan sā atarupata mi traicionaait'ee.

²⁴ Mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema, ichita piut'ee Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a. Mamīda jaai, Tachi Ak'ōrepa k'achiadee pēit'ee chi mi traicionaait'ee bi! Piara bak'ajida aji, māgī t'o-e pada paara.

²⁵ Māpai Judas, chi traicionaait'ee badapa, iidiji:

—Tachi Jarateepari, ¿mik'ā? aji.

Jesupa māgaji:

—Pichia jara bik'ada aji.

*Pan k'opata vino ome Jesús piuda k'irāpadait'ee
(Mr 14.22-26; Lc 22.19-20; 1 Co 11.23-26)*

²⁶ Nek'omaa p'anide Jesupa pan ataji māik'aapa it'aa t'iji gracias jarait'ee Tachi Ak'ōremaa. Ma pan k'ōrat'aaji māik'aapa chi k'ōp'āyoorāmaa teeji. Māpai māgaji:

—Jitāti māik'aapa k'óti. Nāgī pan mi k'ap'ia.

²⁷ Nek'odap'edaa t'ēpai ichiaba māgá ooji ma vino ome. It'aa t'ip'eda, gracias jaraji Tachi Ak'ōremaa māik'aapa chi k'ōp'āyoorāmaa teeji. Māpai māgaji:

—Nāgī vino mi waa. Todapáde aji, pāchi jōmaarāpa.

²⁸ Tachi Ak'ōrepa nāgī ūraa chiwidi jara bi. Mi piuk'āri, michi waa bat'ait'ee k'aurepa irua wēpapiit'ee eperāarā chok'araarāpa p'ek'au k'achia oopata māik'aapa michideerā papiit'ee.

²⁹ Mamīda mia jara bi: Parā ome vino waa to-e pait'eeda aji, it'aripema vino torumaa mi Ak'ōre truade.

³⁰ Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādadepema k'ari k'aridap'eda, Olivo Eedee wājida.

*Jesupa jarada Pedropa iru k'awa-e bida ait'ee
(Mr 14.26-31; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)*

³¹ Mama Jesupa māgaji:

—Idi p'ārik'ua parā jōmaweda ijāadaamaa p'aneedait'ee māik'aapa mi ituaba atabēidait'ee Tachi Ak'ōre Ūraa p'ā jēra bide jara bik'a:

‘Mia oveja ak'ipari peepiit'ee māik'aapa chi ovejaarā j'ichoodaridait'ee.’ (Zac 13.7)

³² Mamīda mi chok'ai p'irabaik'āri, Galilea eujādee wāit'ee parā naa.

³³ Māpai Pedropa māgaji:

—Apemaarāpa pi atabēiruta pijida, mia pi atabēi-eda aji.

³⁴ Jesupa p'anauji:

—Mia wāarata jararu. Idi p'ārik'ua et'erre k'arii naaweda, jarada ōpee pia mi k'awa-e bida ait'ee.

35 Waapiara Pedropa mǎgaji:

—Pi ome auk'a piuru pijida, mia jara-eda aji.
Apemaarǎ k'õp'ãyoorǎpa ichiaba auk'a jarapachida.

Jesús it'aa t'ida Getsemanide

(Mr 14.32-42; Lc 22.39-46)

36 Maap'eda Jesús wǎji chi k'õp'ãyoorǎ ome Getsemaní ne-uu eujǎ ap-
atap'edaamaa. Mama panadak'ári, mǎgaji:

—Nama su-ak'i p'anéeti mi it'aa t'ínaru misa.

37 Ichi ome ateeji Pedro mǎik'aapa Zebedeo warrarǎ omé. Mǎga nide Jesús
k'ĩsia paraa nĩbeeji t'ári p'uapa.

38 Mapa mǎgaji áchimaa:

—Mi piut'ee pik'a nĩbi t'ári p'uapa. Nama p'anéeti, k'áida-ee. Chok'ai
p'anadapáde aji, mi ome auk'a.

39 Mǎpai Jesús waawipai wǎp'eda, bedabaiji tau biiri eujáde t'õbairumaa
mǎik'aapa it'aa iidiji:

—Ak'õre, k'inia bi pirǎ, mi k'aripáji na miait'ee bideepa. Mamĩda oonaapáde
aji, mia k'inia bik'a. Jĩp'a pia k'inia bík'ata oopáde aji.

40 Maap'eda, ak'i chek'ári, chi k'õp'ãyoorǎ k'ái jõnita unu cheji. Mǎpai
Pedromaa mǎgaji:

—¿Hora apida p'oyaa chok'ai p'anada-ek'ǎ aji, k'áida-ee?

41 Chok'ai p'anátĩ mǎik'aapa it'aa t'ítĩ p'ek'au k'achiade baapiamaapa. Tachi
Ak'õrepa oopi k'inia bik'a t'áripa oo k'inia p'ani. Mamĩda pǎchi k'ap'iaapa
chooda-e p'ani.

42 Waya wǎji nǎga it'aa iidide:

—Ak'õre, mi na miait'ee bita uchua ata-e pirǎ, mǎgara pia bida aji. Pia oo
k'inia bík'ata oopáde aji.

43 Waya chek'ári, naa unu chedak'a unu cheji; k'ái jõni tap'ok'eepa.

44 Mǎpai ichiak'au biji mǎik'aapa wáda õpee it'aa t'ínaji. Wǎru chaa ichi ai
pedeeta jarapachi.

45 Maap'eda waya chek'ári chi k'õp'ãyoorǎ p'anadap'edaamaa, mǎgaji:

—¿At'ári parǎ k'ái jõnik'ǎ? aji. Mi peepidait'ee hora pajipi. Eperǎ Ak'õre
Truadepema teedait'ee p'ek'au k'achia oopataarǎ juade.

46 Eperǎ mi traicionaait'ee bi k'ait'a cheru. ¡P'irabáiti mǎik'aapa wádama
apemaarǎmaal!

Jesús jita atapidap'edaa

(Mr 14.43-50; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

47 Jesús at'ári pedeemaa bide, ichi k'õp'ãyo Judas pacheji eperǎarǎ chok'ara
ome. Espada pak'uru ome anipajida. P'aareerǎ poroorǎpa mǎik'aapa judiorǎ
poro waibiarǎpa ma eperǎarǎ p'ejida áchi pari.

48 Panadai naaweda, Judapa mǎirǎmaa jaraji:

—Chi mia k'ĩra íruta saludaak'ári, mǎgita jita atadapáde aji.

49 Mapa pachedak'ári Jesumái, Judas pedee cheji:

—Tachi Jarateepari, ¿k'ap'ia pia bik'ǎ? aji.

Mǎga jarap'eda, k'ĩra ít'aaji.

50 Jesupa p'anauji:

—K'õp'ãyo, oopáde aji, pia ne-inaa oode cheda.

Mǎpai Judas ome che p'anadap'edaarǎpa Jesús jita atadap'eda,
mamǎik'aapa ateejida.

51 Māga nide Jesús ik'aawa badapa ichi espada ēt'a atap'eda, p'aareerā poro waibia mimiapari k'irri orp'et'aaji.

52 Māpai Jesupa māgaji:

—iPichi espada ata biji ichi badamāi! Chi espadapa chōopataarā piupata espadapa.

53 ¿K'awa-e bik'ā aji, mi Ak'ōremaa k'aripa iidiru pirā, irua angeleerā setenta y dos mil iraweda pëik'aji?

54 Mamīda māga ooru pirā, uchua-e pai Tachi Ak'ōre Ūraa p'ā jēra bide nāga p'asait'ee jara bik'a.

55 Māpai Jesupa iidiji ichi jita ata chedap'edaarāmaa:

—¿Sāap'eda parā chejidama aji, espada ome māik'aapa pak'uru ome mi jita atade, eperā nechiaayaa bi jita atapatak'a? Ewari chaa mi Tachi Ak'ōre te waibiade bapari iru pedee jarateemaa. Mamīda mi jitada-e paji.

56 Na jōma p'asaruda aji, Tachi Ak'ōre pedee jarapataarāpa jaradap'edaak'a iru Ūraa p'ādade.

Jesupa māga jaramaa bide jōmaweda chi k'ōp'āyoorāpa atabaibëijida māik'aapa miruk'oodachida.

Jesús Junta Suprema k'īrapite

(Mr 14.53-65; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24)

57 Jesús jita atadap'edaarāpa ateejida Caifás temaa. Caifás p'aareerā poro waibia paji. Mama Junta Supremadepemaarā see nibaji.

58 Pedro t'imiiipapai t'ēe wāk'āti wāji. Māgā wāpa panaji Caifás temāi. Ma te t'iak'au badamāi edú t'īup'eda, Tachi Ak'ōre te waibia jīapataarā ome su-ak'i banaji ak'iit'ee sāga oodai Jesús ome.

59 P'aareerā poroorāpa jōmaweda Junta Supremadepemaarā ome testigo jiri p'anapachida. Māgā Jesús peepit'adaait'ee.

60 Eperāarā chok'ara seewa jarade chejida mīda, maarepida unuda-e paji imiateadait'ee. Mamīda seewa-idaa beerā omé pachejida.

61 Māirāpa māgajida:

—Na eperāpa jaraji: “Mia Tachi Ak'ōre te waibia t'eet'aap'eda, k'āima ōpeemaa waya oo atai.”

62 Māga ūrik'āri, p'aareerā poro waibia bainī beeji māik'aapa iidiji Jesumaa:

—¿Wāarak'ā aji, pi k'īrapite jara p'anī pedee? ¿Maarepida p'anau-ek'ā? aji.

63 Mamīda Jesupa maarepida p'anau-e paji; k'īup'ee beeji. Māpai p'aareerā poro waibiapa māgaji:

—iTachi Ak'ōre ichita chok'ai bi k'īrapite wāarata jarāji! ¿Pik'ā Tachi Ak'ōrepa pēida eperāarā rey pamerā? ¿Pik'ā aji, Tachi Ak'ōre Waibia Warra?

64 Jesupa p'anauji:

—Mīda aji, pia jara bik'a. Mia jara bi: Parāpa Eperā Ak'ōre Truadepema unudait'ee su-ak'i bi Tachi Ak'ōre Waibia juaraare māik'aapa jīararade cheru.

65 Māpai Caifapa ichi p'aru jēt'aaji t'āri k'achiapa māik'aapa māgaji:

—iNa eperāpa pedee k'achia jaramaa bīda aji, Tachi Ak'ōre āpīte! ¿K'āare-it'ee waa jiridayama aji, eperāarāpa ichia ooda jaradamerā? ¿Parāpa ūrijida-ek'ā ichia ma pedee k'achia jarada?

66 ¿K'āata k'īsia p'anīma? aji.

P'anaujida:

—Piupia bīda ajida, ichia jarada k'aurepa.

67 Māpai Jesús k'īramaa idujida māik'aapa p'ua oo wājida. Awaraarāpa k'īramaa sījida.

⁶⁸ Māga oo jōnide māgajida:

—Pi wāara Tachi Ak'ōre Warra pirā, jarapāde ajida, k'aipata pi siji!

Pedropa Jesús k'awa-e bida ada

(Mr 14.66-72; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Māimisa Pedro taawa su-ak'i baji te āuk'idaa. Māga nide awēra mama mimiapari cheji māik'aapa māgaji Pedromaa:

—Pi auk'a nipajida aji, jā eperā Jesús Galileadepema ome.

⁷⁰ Mamīda Pedropa meraji jōmaarā taide:

—Mia k'awa-e bida aji, k'āaredeta pia jara bi.

⁷¹ Maap'eda Pedro wāji puerta edú t'ūpatamāi. Mama awaraa awēra mimiaparipa iru unuk'āri, arii p'anadap'edaarāmaa māgaji:

—Pichá, na eperā nipajida aji, Jesús Nazaretdepema ome.

⁷² Waya Pedropa meraji:

—Tachi Ak'ōre k'īrapite mia juraru: jā eperā k'awa-e bida! aji.

⁷³ Taarā-e nide arii see nībadaarā Pedro k'ait'a chejida māik'aapa māgajida:

—Wāara pi āchi k'ōp'āyo. Pedeedeepa p'oyaa mera-eda aji, pi Galilea eujādepema.

⁷⁴ Māpai Pedropa jurajaji Tachi Ak'ōre k'īrapite:

—Mia jā eperā k'awa-e bida! aji. ¡Seewa jaramaa bi pirā, Tachi Ak'ōrepa mi miapiipia bida! aji.

Aramata et'erre k'ariji.

⁷⁵ Māpai Pedropa k'īrāpaji Jesupa jarada: “Et'erre k'arij naaweda, pia jarada ōpee jarait'ee mi k'awa-e bi.” Māpai Pedro taawaa uchiap'eda, jēe nībeeji audú k'īsia p'ua bada perā.

27

Jesús Romadepemaarā poro waibiaamaa ateedap'edaa

(Mr 15.1; Lc 23.1-2; Jn 18.28-32)

¹ Tap'eda weda p'aareerā poroorā judiorā poro waibiarā ome pedeetejida Jesús peet'aadait'ee.

² Jidap'eda, ateejida Romadepemaarā poro waibia Poncio Pilatoma. Māgí Romadepema paji. Judea eujā ak'ipari paji.

Judas Iscariote piuda

³ Judas, Jesús traicionaadapa unuk'āri Jesús peet'aadait'ee p'ani, t'āri p'uadachi ichia traionaada perā. Mapa ma p'arat'a tau treinta ichi-maa p'aadap'edaa teenaji p'aareerā poroorāmaa māik'aapa judiorā poro waibiarāmaa.

⁴ Māgaji:

—Mia p'ek'au k'achia oojida aji, ma eperāpa k'achia ook'aata peepit'aada perā.

Māpai āchia p'anaujida:

—¡Tai-it'ee p'ua-e bida ajida, piata ooda perā!

⁵ Māpai Judapa ma p'arat'a tau Ak'ōre te waibiade bat'ak'oop'eda, mamāik'aapa uchiaji. Maap'eda ichi juadoopa otau jī atap'eda, it'í baijira beeji piurumaa.

⁶ Ai naaweda Judas Ak'ōre te waibiadeepa uchiak'āri, p'aareerā poroorāpa ma p'arat'a tau p'e atajida māik'aapa māgajida:

—Na p'arat'a tau bidaik'araa bi p'arat'a ia bi patade Tachi Ak'õre-it'ee, tachi ùraade jara bairã p'arat'a p'aada eperã peeda pari teenaadamerã Tachi Ak'õremaa.

⁷ Maperã ma p'arat'apa eujã neto atajida aide iadamerã ächi eujãde k'ira tewaraarã piurutaarã. Ai naaweda ma eujã t'ijarapachida Chok'o K'apataarã Eujã.

⁸ Mamïda mägã netodap'eda eperã peeda pari p'arat'apa, eperãarãpa t'ï bijida “Waa Eujã.”

⁹ Mäga paji Ak'õre pedee jarapari, Jeremiapa chonaarãweda jaradak'a: 'P'arat'a tau treinta jitajida; Israel pidaarãpa bidap'edaak'a.

¹⁰ Ma p'arat'apa neto atajida Chok'o K'apataarã apata eujã Tachi Ak'õrepa mimaa jaradak'a. (*Zac 11.12-13; Jer 18.1-7; 32.6*)

Jesús Pilato k'ïrapite

(*Mr 15.2-5; Lc 23.3-5; Jn 18.33-38*)

¹¹ Jesús Pilato k'ïrapite ateedak'ãri, Pilatopa iidiji:

—¿Pik'ã aji, Judiorã Rey?

Jesupa p'anauji:

—Mïda aji, pia jara bik'a.

¹² Mäpai p'aareerã poroorãpa judiorã poro waibiarã ome Jesús imiatee jõnapachida. Mamïda irua maarepida p'anauk'aa paji.

¹³ Mapa Pilatopa iidiji:

—¿Üri-e bik'ã aji, pi k'ïrapite jara p'ani?

¹⁴ Mamïda Jesupa pedee apida p'anauk'aa paji. Mapa Pilatopa k'awa-e paji k'ãata ooit'ee.

Pilatopa Jesús peepida

(*Mr 15.6-20; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16*)

¹⁵ Ma fiestade Pilatopa preso aba k'ena pëipachi, eperãarãpa iidirutata.

¹⁶ Maapai eperã t'ijarapatap'edaa Jesús Barrabás carcelde baji. Eperãarãpa ma eperã t'o p'anajida, irua ne-inaa k'achia ooda k'aurepa.

¹⁷ Jesús at'ãri Pilato k'ïrapite bide, Pilatopa see nïbadaarãmaa iidiji:

—¿K'aita k'inia p'anima aji, mia k'ena pëimerã, Jesús Barrabás maa-e pirã Jesús, Mesías apata?

¹⁸ Pilatopa mägã iidiji ächi k'ïraupiiit'ee, k'awa bada perã Jesús aneedap'edaarãpa iru k'ira unuamaa iru p'anadap'edaa.

¹⁹ Pilato at'ãri su-ak'i bide poro waibia su-ak'i beeparimãi, chi wërapa jara pëiji:

—K'ïrak'aupai ne-inaa k'achia ooi jã eperã ome, irua k'achia ook'aa perã. P'ãrik'ua mi k'ãimok'araa k'achia nïbajida aji, iru ome.

²⁰ Mamïda p'aareerã poroorãpa judiorã poro waibiarã ome eperãarãmaa jarajida iididamerã Pilatopa Barrabata k'ena pëimerã; jõdee Jesús peepit'aamerã.

²¹ Mäpai waya Pilatopa iidiji:

—¿Chisãgita k'inia p'anima aji, mia k'ena pëimerã?

Eperãarãpa p'anaujida:

—¡Barrabata k'ena pëipáde! ajida.

²² Mäpai Pilatopa iidiji:

—Mägara mia ¿k'ãata ooyama aji, Jesús, Mesías apata ome?

Jõmaarãpa p'anaujida:

—¡Kurusode peepit'aapáde! ajida.

23 Māpai Pilatopa māgaji:

—¿K'āare k'achiata oojima? aji.

Mamīda waya eperāarāpa biajida:

—¡Kurusode peepit'aapáde! ajida.

24 Pilatopa unuk'āri eperāarā māgá audupiara biuk'a nībeeruta, k'awaji āchi ome p'oyaa-e pai. Maperā pania atapiji māik'aapa jōmaarā taide jua sūji. Māpai māgaji:

—Mia ne-inaa k'achia oo-e na eperā ome. ¡Pāchia oo k'iniata oodapáde! aji.

25 Māpai jōma see nībadaarāpa p'anaujida:

—¡Ichi tai k'aurepa piuru pirā, auk'a tai warrarā k'aurepa adaipia bida! ajida.

26 Māpai Pilatopa Barrabás k'ena pēiji. Maap'eda Jesús soopa wipiji ichi soldaorāmaa māik'aapa pēiji kurusode baijira bidamerā piurumaa.

Romadepema soldaorāpa Jesús oo iru p'anadap'edaa

(Mr 15.16-20; Jn 19.2-3)

27 Pilato soldaorāpa Jesús ateejida ichi palaciode. Mama soldaorā chok'araara seedachida Jesús ik'aawa.

28 Iru p'aru ērat'aadap'eda, p'aru teesoo, p'oree jī bijida.

29 Māpai poro jira pak'uru jua ne-iri-idaa bidee ooda jī bijida. Ichiaba pak'uru jitapijida reypa jita iru baparik'a. Maap'eda iru oo iru p'aneejida. Iru k'irapite bedabaidap'eda, māgapachida:

—¡Ak'iti Judiorā Rey!

30 Ichiaba irumaa idupachida māik'aapa juade iru bada pak'urupa wipachida poromaa.

31 Māgá oo iru p'anadap'eda, ma p'aru p'oree ērat'aajida māik'aapa ichi p'aru waya jī bijida. Māpai ateejida kurusode baijira bidait'ee.

Jesús kurusode baijira bidap'edaa

(Mr 15.21-32; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

32 P'uurudeepa uchua wādade unujida eperā, t'ijarapatap'edaa Simón. Māgí eperā Cirene p'uurudepema paji. Māgimaa Jesús kuruso ateejijida.

33 Panajida Gólgota apatap'edaamāi. (Gólgota jara k'inia bi "Tachi Poro Bīri.")

34 Mama Jesumaa topijida vino hiel ome p'oiradap'edaa. Mamīda Jesupa ma-āri to chaap'eda, to-e paji.

35 Soldaorāpa Jesús jua māik'aapa chi būri kurusode merap'ejida māik'aapa baijira bijida piumerā. Māgīrāpa suerte jemenejida k'awaadait'ee k'aipata iru p'aru atait'ee.

36 Maap'eda, su-ak'i p'aneejida ak'idait'ee.

37 Soldaopa iru poro it'aik'a eere kurusode letrero merap'ejī jarait'ee k'āare-it'ee kurusode baijira bijida piumerā. P'ā baji: NĀgí JESÚS; JUDIORĀ REY.

38 Ichiaba Jesús ik'aawa nechiapataarā omé kurusode baijira bijida, aba ichi juaraare, chi apema juabi eere.

39 Chi arii wāyaa wā nipadap'edaarāpa irumaa ik'achia jarapachida. Āchi poro p'irap'iraa

40 māgapachida:

—¿Pi-ek'ā ajida, Tachi Ak'ōre te waibia t'eet'aap'eda ewari ōpeemaa waya oo atayada ada? ¡Māgara pichi itu jāmāik'aapa uchiadarjī! ¡Pi Tachi Ak'ōre Warra pirā, kurusodeepa irabaidaipáde! ajida.

41 Ichiaba mǎgá oo iru p'anapachida p'aareerǎ poroorǎpa Moisepa p'áda jarateepataarǎ ome, judiorǎ poro waibiarǎpa paara. Mǎgapachida:

42 —Awaraarǎ k'aripajida ajida. Mamída ichi itu p'oyaa uchiae nadeepa. Israel pidaarǎ Rey píra, jirabaidarǎji! ¡Mǎgara taipa ijǎadaipi!

43 ¡Tachi Ak'õrede ijǎa bida aparǎ perǎ, mǎgara Tachi Ak'õrepa iru k'aripaipia bi, wǎara k'inia iru bi píra! ¡Jaraji-ek'ǎ ajida, ichi Tachi Ak'õre Warra?

44 Iru ik'aawa baijira p'anadap'edaarǎpa ichiaba irumaa ik'achia jarapachida.

Jesús jai-idaada

(Mr 15.33-41; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

45 Imat'ipa ak'õrejǎru k'iat'idachi. Na eujǎ jõma p'ãriudachi las tres parumaa.

46 Ma hora Jesupa golpe biaji:

—*Elí, Elí, ¿lemá sabactani?* (Ma pedee jara k'inia bi: 'Mi Ak'õre, Mi Ak'õre, ¿K'ǎare-it'ee mi atabaibëijima?) (Sal 22.1)

47 Ûk'uru arii p'anadap'edaarǎpa ùridak'ǎri, mǎgajida:

—Elías, chonaarǎwedapema Ak'õre pedee jarapari, t'ĩmaa bida ajida.

48 Aramata eperǎ p'ira wǎji mǎik'aapa esponjak'a p'eesap'eesaa bi topa ataji vino achuchuede. Sia k'ide jõi bip'eda, sǎji mǎik'aapa Jesús it'aimǎi t'i atanaji sõmerǎ, opisia bi jǎak'aapa.

49 Mamída apemaarǎpa mǎgajida:

—Ichiak'au bǎji. Unu k'inia p'anida aji, Eliapa iru k'aripa chei wa mǎga-e.

50 Mǎga nide Jesús waya golpe biaji mǎik'aapa jai-idaaji.

51 Mǎimisa Jerusalende Tachi Ak'õre te waibiade chi edupiara bi cuarto t'Ûpatamǎi p'aru teesoo eebai jira bada esajǎak'a jédachi it'ĩpa edaa. Eujǎ wère nǎbeeji mǎik'aapa mǎu tapia t'oop'ek'oodachida.

52 Mǎu te piudap'edaarǎ ia jera bada ewat'ik'oodachida mǎik'aapa chonaarǎwedapema Ak'õrede ijǎapatap'edaarǎ chok'ara chok'ai p'irabaijida.

53 Áchi ia jera badamǎiipa uchijida mǎik'aapa Jesús chok'ai p'irabaipe'da, wǎjida Tachi Ak'õrepa jirit'erada p'uuru Jerusalendee. Mama eperǎarǎ chok'araarǎpa mǎirǎ unujida.

54 Jesús ik'aawa bada soldaorǎ poro ichi jua ek'ari p'anadap'edaarǎ ome unudak'ǎri eujǎ wère nǎbi mǎik'aapa awaraa ne-inaa p'asa nǎbi, audú p'eradachida. Mǎpai mǎgajida:

—¡Wǎara, na eperǎ Tachi Ak'õre Warra paji!

55 Mama t'imüpapai ak'i p'anajida wëraarǎ chok'ara, Galilea eujǎdeepa che p'anadap'edaa Jesús ome. Áchia Jesús k'aripapachida.

56 Ára ome baji María Magdalena. Ichiaba baji Santiago mǎik'aapa José nawe t'ijarapatap'edaa María. Ichiaba baji Zebedeo wëra.

Jesús iadap'edaa

(Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

57 P'ãriupodopa pacheji eperǎ p'arat'ara bi, t'ijarapatap'edaa José. Mǎgí eperǎ Arimatea p'uurudepema paji. Ichiaba Jesude ijǎapachi.

58 José wǎji Pilatoma Jesús k'ap'ia piuda iidide iait'ee. Pilatopa teepiji.

59 Mǎpai Josepa Jesús k'ap'ia lienzo chiwidide piraji

60 mǎik'aapa bǎji mǎu te uria k'oropida ichi-it'ee iru badade. Made piuda apida waide iada-e p'anajida. Maap'eda ma mǎu te uria t'ai jǎa bëiji mǎu choma bipa mǎik'aapa wǎji.

61 Mam̄ida María Magdalena apema María ome su-ak'i p'aneejida ma m̄au te uria t'ai k'irapite.

Jesús iadap'edaam̄i j̄iapataar̄a p̄eidap'edaa

62 Ai norema iipata ewate paji. Ma ewate p'aareer̄a poroor̄a fariseor̄a ome w̄ajida Pilatoma.

63 M̄aganajida:

—Señor, taipa k'ir̄apa p'ani j̄a seewa-idaa bada chok'ai bak'ari, jaraji ichi piup'eda ewari õpee parumaa chok'ai p'irabaiit'eeda ajida.

64 Mapa soldaor̄a p̄eiji j̄agí iadap'edaam̄i j̄iade k'ãima õpee paru misa, maa-e pir̄a chi k'õp'ãyoor̄a p'ãrik'ua chedap'eda, atadaridaí iru k'ap'ia pi-uda m̄aik'aapa eper̄aar̄amaa jaradai iru waya chok'ai bi. M̄aga ooruta pir̄a, eper̄aar̄apa ma seewa audup'ara ij̄adayada ajida, naawedapema k'ãyaara.

65 Pilatopa p'anauji:

—Acha p'ani soldaor̄a atéeti m̄aik'aapa chi iadap'edaam̄i j̄ia paraa binadapáde aji.

66 Aram̄agá maaaa w̄adap'eda, ma m̄au te uria t'aide m̄au choma b̄ipa t'ap'a b̄ijida. Pi-ia sellaa ata b̄ijida. Maap'eda soldaor̄a j̄ia paraa atab̄ejida mama.

28

Jesús chok'ai p'irabaida

(Mr 16.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

1 iipata ewate w̄yaap'eda, tomia ewate ta-p'eda weda María Magdalena awaraa María ome w̄ajida Jesús k'ap'ia iadap'edaamaa iru ak'ide.

2 M̄aga nide euj̄a w̄ere n̄ibeeji, it'ariipa ángel ma euj̄ádee cheda per̄a. M̄agipa Jesús ia bada m̄au te uria t'aidepema m̄au choma j̄ia bada ãyaa atap'eda, ai iri su-ak'i beej̄i.

3 Ma ángel iidaa ak'i baji, pa tau ãe-ẽeparik'a. Chi p'aru audú t'o-t'oo baji nievek'a.

4 Soldaor̄apa m̄agí unudak'ari, k'ap'ia w̄eree para beej̄i p'era j̄õn̄ipa m̄aik'aapa piudak'a baip'aneejida euj̄áde.

5 M̄aga nide angelpa m̄agaji ma w̄eraar̄amaa:

—Waaweenáati. Mia k'awa bi par̄apa jir̄imaa p'ani Jesús, chi kurusode baijira bidap'edaa.

6 Iru nama w̄e-e. Chok'ai p'irabaiji ichia jaradak'a. Pichá, ak'i ch̄eti iru iadap'edaam̄i.

7 Maap'eda, isapai w̄ati m̄aik'aapa chi k'õp'ãyoor̄amaa jaranáti: “jChok'ai p'irabaijip̄i! Par̄a naa iru w̄ait'ee Galilea euj̄ádee. Mama iru unudait'ee.” Mata mia par̄amaa jara chejida aji.

8 Aramata Jesús k'ap'ia iadap'edaam̄iipa ma w̄eraar̄a isapai w̄ajida chi k'õp'ãyoor̄amaa jarade. Mam̄aik'aapa achobee, ma awara t'ari o-ia p'ira w̄ajida.

9 M̄agá w̄adade Jesús áchi k'irapite uch̄iaji m̄aik'aapa áchimaa saludaaji. Aramata ma w̄eraar̄apa Jesumaa orradachida. Maap'eda iru b̄iri w̄ere atajida m̄aik'aapa irumaa it'aa t'ij̄ida.

10 M̄apai Jesupa m̄agaji:

—Waaweenáati. W̄ati jarade mi k'õp'ãyoor̄amaa Galileadee w̄adamer̄a. Mama mi unudayada aji.

Soldaor̄apa nepir̄idap'edaa

¹¹ Ma wēraarā wāruta misa, ma jīamaa p'anadap'edaarā ūk'uru wājida p'uurudee āchi ome p'asada nepiride p'aareerā poroorāmaa.

¹² Māirā wājida pedeeteede judiorā poro waibiarā ome. Maap'eda soldaorāmaa p'arat'a waibia p'aajida māik'aapa

¹³ māgajida:

—Jarāti parā k'āi jōni misa, Jesús k'ōp'āyoorā chedap'eda, iru k'ap'ia chia atadachida.

¹⁴ Pilatopa ma p'asada k'awaa ataru pirā, taipa pedeedait'ee parā k'ap'ia. Māgá parā k'aripa atadayada ajida.

¹⁵ Soldaorāpa ma p'arat'a jítadap'eda, oojida māirāpa jaradap'edaak'a. Ma seewa at'āri jarapata judiorā t'āide.

Jesupa chi k'ōp'āyoorāmaa jarada

(Mr 16.14-18; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

¹⁶ T'ēepai Jesús k'ōp'āyoorā once wājida Galileadee. Panajida irua jarada eemāi.

¹⁷ Jesús unudak'āri, irumaa t'āri o-īa it'aa t'ijida. Mamīda ūk'uruurāpa at'āri pia ijāada-e p'anajida iru wāara chok'ai p'irabaida.

¹⁸ Māga nide Jesús āra k'ait'a cheji māik'aapa māgaji:

—Tachi Ak'ōrepa jōmaweda ne-inaa it'ari nībi, na p'ek'au eujāde nībi biji mi jua ek'ari.

¹⁹ Maperā wātī na p'ek'au eujā eperāarā paraamaa, michi k'ōp'āyoorā papide. Āra poro chóoti Tachi Ak'ōre t'īde, ichi Warra t'īde māik'aapa ichi Jaure t'īde.

²⁰ Jaratéeti oodamerā mīa parāmaa jaradak'a. Mī parā ome bapariit'ee ewari chaa, na p'ek'au eujā jōrumaa.

SAN MARCOS

San Marcopa Pedee Pia P'áda

Marcos, ichiaba t'ijarapatap'edaa Juan Marcos. Māgipa na pedee pia p'āji. Ichiaba judío paji. Tachi Ak'ōre Ūraa p'áda k'awaa beerāpa jara p'ani Marcopa Jesús bapata k'awaaji Jesupa jirit'erada, Simón Pedro ome.

Na pedee pia p'ādade Marcopa audú jara bi Jesupa ne-inaa ooda na p'ek'au eujāde bi misa. K'awapi k'inia baji Jesús jōmaarā k'āyaara waibiara bi. Māga ak'ipiji, jarak'āri Jesupa Tachi Ak'ōre Ūraa p'áda iru bada ichi jua ek'ari; netuaraarā p'oyaada māik'aapa eperāarāpa p'ek'au k'achia oopata wēpapida. Ichiaba na p'ādade Marcopa Jesús audú t'ijara bi “Eperā Ak'ōre Truadepema” māik'aapa “Tachi Ak'ōre Warra”.

Naapiara Marcopa jara bi Juan Bautistapa jarateeda eujā pania wēe bide (cap. 1.1-8); irua Jesús poro chooda (cap. 1.9-11) māik'aapa Jesús unuda netuara ome eujā pania wēe bide (cap. 1.12-13).

Mateopa oodak'a ma eere ichiaba jara bi Jesús nipapata Galilea eujāde jarateede; chi k'ōp'āyoorā jirit'erada māik'aapa Capernaum p'uurude ne-inaa ooda maap'eda jarateeda, Galilea eujāde bi misa (caps. 1.14-6.29).

Ma eere jara bi Jesús jaratee nipapata awaraa eujāde (caps. 6.30-9.50); irua ooda māik'aapa jarateeda Judea eujāde māik'aapa Perea eujāde (cap. 10.1-52); iru wāda Jerusalendee māik'aapa irua mama ooda (caps. 11.1-12.44); irua jarateeda Tachi Ak'ōre ewari waibia ewatede (cap. 13) māik'aapa k'era weeda iru bīri iri (cap. 14.1-11).

Ma eere jara bi Jesupa ūraa t'ēe jarada, iru peet'aadap'edaa māik'aapa chok'ai p'irabaida (caps. 14.12-16.20).

Juan Bautistapa jarateeda eujā pania wēe bide (Mt 3.1-12; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)

¹ Mi, Marcopa p'āru Jesucristode; iru Tachi Ak'ōre Warra; Tachi Ak'ōrepa eperāarāmaa pedee pia Jesucristode k'awapida.

² Chonaarāweda Tachi Ak'ōre pedee jarapari Isaíapa p'āji: “Tachi Ak'ōrepa māgaji ichi Warramaa: “Mia eperā chok'a pēit'ee pi naa o pia oonamerā pi, eperāarā poro waibia, chei naaweda.” ’ *(Mal 3.1)*

³ ‘Eujā pania wēe bide eperā bia bi: “O pi-ia oopatak'a poro waibia chei naaweda, māga pik'a p'ek'au k'achia oo amāati Tachi Waibia chei naaweda.” ’ *(Is 40.3)*

⁴⁻⁶ Ewari aba Isaíapa p'ādak'a p'asaji. Eperā t'ijarapatap'edaa Juan Bautista cheji eujā pania wēe bīmaa. P'aru camello k'aradee k'ada jīpachi. Chi k'irride jīpari ne-ede ooda paji. K'opachi sisi māik'aapa topachi jirri miéle. Judea eujādepemaarā māik'aapa Jerusalendepemaarā chok'ara wāpachida iru ūraa ūride. Irua jarateepachi Tachi Ak'ōrede ijāadamerā māik'aapa poro choopi-damerā ak'ipidait'ee āchia p'ek'au k'achia oopata oodaamaa p'ani. Māgá Tachi Ak'ōrepa āchia p'ek'au k'achia oopata wēpapii.

Māga ūridak'āri, eperāarāpa Tachi Ak'ōremaa chupiria iidi chejida āchia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa. Māpai Juanpa poro chooji Jordán to jāde.

⁷ Ichiaba jarateepachi:

—Eperā mi t'ēe cheru. Māgí waibiara bi mi k'āyaara p'ek'au k'achia wēe bairā. Mapa ijaabaip'eda, iru chancla jida ēraik'araa bi.

⁸ Mia parā poro choopari paniapa, mamīda irua parā nāgá poro chooit'ee. Ak'ōre Jaure ba chepiit'eeda aji, parā k'ap'iade.

Jesús poro chooda
(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)

⁹ Maapai Jesús cheji Nazaret p'uurudeepa. Ma p'uuru Galilea eujāde bi. Cheji Juanpa jaratee badamaa. Māpai Juanpa Jesús poro chooji Jordán tode.

¹⁰ Jesús toiduupa uchiak'āri, unuji pajā ewadaru māik'aapa Tachi Ak'ōre Jaure ichi ĭri palomak'a baai cheru.

¹¹ Māpai it'ariipa Tachi Ak'ōrepa jaraji:

—Pida aji, mi Warra k'inia, mia jirit'erada. Pia mi t'āri o-ĭapipari.

Netuara Poro Waibiapa Jesús k'achiade baapiit'ee pada
(Mt 4.1-11; Lc 4.1-13)

¹² Māga bap'eda, Ak'ōre Jaurepa Jesús wāpiji eujā pania wēe bima.

¹³ Mama ne-animal k'achia paraamāi ituaba baji k'āima cuarenta. Netuara Poro Waibiapa ne-inaa k'achia oopi k'inia baji, mamīda p'oyaa-e paji. Jesupa oo-e pak'āri, angeleerā chejida iru k'aripade.

Jesupa jarateema beeda
(Mt 4.12-17; Lc 4.14-15)

¹⁴ Juan Bautista carcelde t'i nībidap'eda, Jesús wāji Galilea eujādee Tachi Ak'ōre pedee pia jarateede.

¹⁵ Jarapachi:

—Idi weda eperāarāpa k'awaadait'ee Tachi Ak'ōrepa eperāarā bi k'inia bi ichi jua ek'ari ichideerā p'aneedamerā. Mapa k'ĭsia p'ua bap'eda, p'ek'au k'achia oo amaadapāde aji, māik'aapa ijāadapāde aji, iru pedee pia jara pēidade.

Jesupa to-ĭapataarā k'ĭmari jirit'erada ichi ome nipapataadamerā
(Mt 4.18-22; Lc 5.1-11)

¹⁶ Maap'eda Jesús Galilea Lago ide nide unuji Simón māik'aapa chi ĭpema Andrés. To-ĭapataarā paji. Mapa t'iri t'aamaa p'anajida.

¹⁷ Jesupa māgaji:

—Mi ome nipapatāati māik'aapa óoti mia ooparik'a. Idideepa eperāarā jiridait'ee Tachi Ak'ōre-it'ee, to-ĭapataarāpa chik'o jiripatak'a.

¹⁸ Aramata āchi t'iri atabēijida māik'aapa wājida iru ome.

¹⁹ Ipu nok'ode unuji Santiago māik'aapa chi ĭpema Juan. Zebedeo warrarā paji. T'iri pi-ia p'e bima p'anajida barcode.

²⁰ Jesupa āra unuk'āri, t'ĭji ichi ome auk'a nipapataadamerā. Aramata atabēijida āchi mimia barcode āchi ak'ōre chi k'aripapataarā ome māik'aapa wājida Jesús ome.

Eperā k'ap'iade netuara merātia bada
(Lc 4.31-37)

²¹ Panajida Capernaum p'uurude. Māgí p'uuru Galilea eujāde bi. Judiorā ĭpata ewate pada perā, Jesús wāji Ak'ōre Ūraa jarateepata dedee. Mama jarateema beei.

²² Jōmaarā taide jĭp'a jarateegi Tachi Ak'ōrepa jarateepidak'a. Moisepa p'āda jarateepataarā k'āyaara pĭpiara jarateegi. Mapa eperāarā ak'itrua para beei.

²³ Mama t'ĭuji eperā k'achia bi Tachi Ak'ōre k'ĭrapite, netuara iru k'ap'iade merātia bada perā. Ma netuarapa biaji:

24 —Jesús Nazaret p'uurudepema, ¿k'áata oo chejima aji, taimaa? ¡Tai ichiak'au bíji! ¿Tai k'enat'aadeta cheruk'ã? aji. Mia pi k'awa bi. Tachi Ak'õrepa pi pëiji. Mapa pide p'ek'au k'achia wêe bida aji.

25 Mâpai Jesupa ma netuara itriat'aaji:

—¡K'Ûp'ee beepáde aji, mâik'aapa uchiapáde aji, na eperã k'ap'iadeepa!

26 Mâpai ma netuarapa eperã wawat'aaji mâik'aapa golpe biap'eda, k'ap'iadeepa uchiadachi.

27 Mâga unudak'ãri, jômaweda ak'itrua para beeji mâik'aapa pedee para beeji áchi pitapai:

—¿K'aima na eperã? ¡Eperã poro waibiaik'a jaratee bi! Irua jarateeda waide ùridak'aa nama. ¡Ma awara netuaramaa pedee k'ãri, irua jararuk'a auk'a oo p'anida! aji.

28 Mapa taarã-e weda Galilea eujãdepemaarãpa Jesús k'awaajida.

Jesupa Simón Pedro p'ãk'õre jipada
(Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)

29 Jesús, Santiago Juan ome uchiadak'ãri Ak'õre Ûraa jarateepata tedee, wãjida Simón mâik'aapa Andrés temaa.

30 Simón p'ãk'õre k'iamiapa p'arude baji. Mapa jaranajida Jesumaa.

31 Jesús irumaa wãji mâik'aapa juade jita atap'eda, p'irabai ataji. Aramata k'iamia tuudachi. Mâpai chi k'ayaa badapa nek'opiji Jesumaa mâik'aapa chi k'õp'ãyoorãmaa.

Jesupa k'ayaa beerã chok'ara jipada
(Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)

32 K'eudaik'ãri, eperãarãpa k'ayaa beerã chok'ara aneejida Jesumaa. Ichiaba aneejida netuara k'ap'iade merãtia beerã.

33 P'uuru pidaarã chok'ara see nĩbeeji te t'Ûpatamãi.

34 Jesupa k'ayaa k'Ûra t'ãdoo iru p'anadap'edaarã jipaji. Ichiaba netuaraarã eperã k'ap'iade merãtia beeda uchiapik'ooji. Ma awara ma netuaraarãmaa pedee pi paji, áchia k'awa p'anadap'edaa perã iru Tachi Ak'õrepa pëida eperãarã k'aripamerã.

Jesús Galilea eujãde jaratee nipada
(Lc 4.42-44)

35 Tap'edapodopa Jesús p'irabaiji mâik'aapa uchijai p'uurudeepa it'aa t'inait'ee eperãarã p'anadak'aamaa.

36 Simón p'irabaik'ãri, iru unu-e paji. Mapa apemaarã k'õp'ãyoorã ome wãji Jesús jiride.

37 Unu atadak'ãri, mägajida:

—Jõmaarãpa pi jiri nidada ajida.

38 Mamida Jesupa mägaji:

—Tachi Ak'õrepa mi pëiji ichi ùraa jõmaarãmaa jarateemerã. Mapa wãdáma aji, awaraa p'uuru k'ait'a beemaa.

39 Jesús mägã jaratee nipapachi jõma Galilea eujãde chi k'õp'ãyoorã ome. Jarateepachi Ak'õre Ûraa jarateepata tede p'uuru bee chaa mâik'aapa eperã k'ap'iade netuara merãtia bee uchiapipachi.

Jesupa leprapa k'ayaa bada jipada
(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)

40 Ewari aba eperã leprapa k'ayaa bi cheji Jesumaa mâik'aapa bed-abaip'eda, mägaji:

—K'inia bi pirã, mi k'ayaa wëpapipáde aji, Ak'õre k'Ûrapite mi pia beemerã.

41 Jesupa iru chupiria k'awaaji. Juapa t'õbajji mãik'aapa mägaji:

—¡K'inia bida! aji. Jipa beepáde aji.

42 Aramata ichi k'ap'iadeepa lepra k'ayaa wẽpadachi mãik'aapa jipa beeji.

43 Jesupa áyaa peik'ári, ùraaji:

44 —¡Ûríji! Jaranáaji apidaamaa. Jĩp'a p'aaremaa ak'ipináji. Moisepa p'ádade jara bik'a ipana omé atéjeji, teeit'ee Tachi Ak'õremaa. Mágá jõmaarãpa pi jipa beeda k'awadayada aji.

45 Mamída wãk'ári, ma eperãpa pariatua jara wãpachi. Maperã Jesús p'oyaa wãk'aa paji p'uurudee. Eperãarã p'anadak'aamãi nipapachi. Mamída at'ári p'uuru pidaarã irumaa wãpachida.

2

Jesupa chiwa bada jipada (Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)

1 Ma t'ẽepai Jesús waya wãji ichi bapatamaa Capernaum p'uurudee. Mamída eperãarãpa k'awaadak'ári iru mama bi,

2 taarã-ee eperãarã chok'ara teeda see nĩba cheji. T'ĩupatamãi pida araa-ee nĩbeeji. Irua Ak'õre Ûraa jaratee bi misa,

3 eperãarã k'ĩmarĩrãpa irumaa aneejida eperã chiwa bi.

4 Mamída Jesumãi p'oyaa t'ĩuda-e paji, chok'ara see nĩbada perã ma tede. Maperã terrazade wãjida mãik'aapa uria ewa atajida. Mágí uriadeepa chi chiwa bi irabai atajida ichi p'arude.

5 Jesupa mãga unuk'ári, k'awaji wãara ichide ijãa p'ani. Mapa mägaji ma chiwa bimaa:

—Warra, pia p'ek'au k'achia oopata jõmaweda wẽpajipi.

6 Moisepa p'áda jarateepataarã ùk'uru mama su-ak'i p'anajida. Mãga ùridak'ári, k'ĩsiajida:

7 “Jã eperã ik'achia pedeemaa bi Tachi Ak'õre ãpíte. Na eujãdepemaarãpa p'ek'au k'achia wẽpapidak'aa; Tachi Ak'õrepapaita mãga ool.”

8 Mamída Jesupa ichi t'ãride k'awaji ãchia k'achia k'ĩsia p'ani. Mapa mägaji:

—¿Sãap'eda parãpa k'ĩsia k'achia k'ĩsia p'anima? aji.

9 Mia irumaa jarai: “Pia p'ek'au k'achia oopata wẽpajipi” maa-e pirã jarai: “P'irabãjji mãik'aapa wãji”.

10 Mĩ chi Eperã Ak'õre Truadepema. Mapa Tachi Ak'õre jua ek'ari mia p'ek'au k'achia wẽpapipari na p'ek'au eujãde. Parãpa mágí k'awaadamerã mia jarait'ee:

11 ¡P'irabãjji! Pichi p'aru atãji mãik'aapa wãji pichi temaa.

12 Mãpai ma chiwa bada p'irabaidachi mãik'aapa ichi p'aru atap'eda, uchi-achida jõmaarã taide. Mãpai jõmaarãta ak'itrua para beeji. O-ĩapa jarapachida Tachi Ak'õre jõmaarã k'ãyaara waibãra bi:

—Waide nãga unudak'aada apachida.

Jesupa Leví jirida ichi ome nipapariimera (Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)

13 Maap'eda Jesús waya wãji Galilea Lago idee. Eperãarã irumaa chepachida. Mãpai Ak'õre Ûraa jarateepachi.

14 Wãyaa wãde, unuji Leví. Mágí Alfeo warra paji. Su-ak'i baji Cesar-it'ee impuesto p'aapatamãi. Jesupa mägaji irumaa:

—Mĩ ome nipaparijji.

Aramata p'irabaip'eda wāji Jesús ome.

¹⁵ Maap'eda chok'ara impuesto p'epataarā Roma pidaarā rey-it'ee māik'aapa awaraa eperāarā k'achia-idaa beerā apatap'edaa Jesús ome nipapachida. Maapai Jesús nek'onaji Leví tede. Jesús māik'aapa ichi ome nipapataarā su-ak'i p'aneejida mesade. Auk'a māgí eperāarā su-ak'i p'aneejida mama Jesús ome.

¹⁶ Moisepa p'āda jarateepataarā, fariseorā eere p'anapatap'edaarāpa māga unudak'āri, iidijida Jesús k'ōp'āyoorāmaa:

—¿Sāap'eda parā jarateepari nek'omaa bima ajida, impuesto p'epataarā ome māik'aapa awaraa p'ek'au k'achia oopataarā ome? Jāga ooiK'araa bida ajida.

¹⁷ Jesupa āchia jaradap'edaa ūrik'āri, māgaji:

—Médico pëidak'aa k'ap'ia pia beerāmaa. Jīp'a pëipata k'ayaa beerāmaa. Māga pik'a Tachi Ak'ōrepa mi pëi-e paji t'āri pia beerā jiride; ma k'āyara p'ek'au k'achia oopataarā jirideta pëiji.

Sāapai nek'oda-ee p'anadaipia bi

(Mt 9.14-15; Lc 5.33-35)

¹⁸ Ewari aba Juan Bautista k'ōp'āyoorā māik'aapa fariseorā it'aa t'īmaa p'anajida nek'oda-ee Tachi Ak'ōre waaweepa. Eperāarā ūk'uruurāpa māga unudak'āri, Jesumaa iidinajida:

—Juan ome nipapataarā māik'aapa fariseorā ome nipapataarā edaare nek'odak'aa. ¿Sāap'eda pi k'ōp'āyoorāpa auk'a oodak'aama? ajida.

¹⁹ Jesupa p'anauji:

—Eperāarā miak'āipata fiesta oodak'āri, o-īa p'anapata. Mapa k'ōp'āyoorā miak'āidait'ee p'anīrā ome p'ani misa, nek'opata o-īa p'anadairā.

²⁰ Mamīda ewari aba miak'āiit'ee bada imik'īra ata chedait'ee chi k'ōp'āyoorā ik'aawaapa. Wāara, ma ewate chi k'ōp'āyoorā nek'oda-ee pait'ee t'āri p'uapa.

Ūraa chiwidi māik'aapa ūraa chonaarāwedapema

(Mt 9.16-17; Lc 5.36-39)

²¹—Eperā apidaapa p'aru chiwididepema pite aba t'īik'araa bida aji, p'aru sorede parchaa'it'ee. Māga ooru pirā, chi p'aru chiwidi āridariit'ee māik'aapa ma pite auk'a bee-e pait'ee chi p'aru sore ome.

²² Ichiaba vino ewaa juda t'idak'aa ne-e sorede. Māga ooruta pirā, baak'adaipari māik'aapa ne-e jīadaipari. Vino jida ichiaba atuadaipari. ¡Maperā vino ewaa juda t'idaipia bi ne-e chiwidi bide!

Trigo k'imí chak'eerā jonadap'edaa ĩipata ewate

(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)

²³ Judiorā ĩipata ewate Jesús nipaji trigo k'āide māik'aapa chi k'ōp'āyoorā wāyaa wādak'āri, trigo k'imí chak'eerā oro ata wājida chi tau k'odait'ee.

²⁴ Arii p'anadap'edaa fariseorāpa māga unudak'āri, Jesumaa māgajida:

—¡Pichá ak'íji! ¿Sāap'eda pi k'ōp'āyoorāpa jāga oomaa p'anīma? ajida. Chonaarāweda Moisepa jaraji mimiadaik'araa bi ĩipata ewate.

²⁵ Jesupa māgaji:

—Parāpa Tachi Ak'ōre Ūraa p'ā jēra bide pia k'īsiada-e p'ani. Chonaarāweda Rey David chi k'ōp'āyoorā ome audú jarrapisia p'anadak'āri,

²⁶ ichi t'īuji Tachi Ak'ōre te ne-ede oodade. Abiatar, p'aareerā poro waibiapa, pan k'opiji Davidmaa, ai naaweda Tachi Ak'ōrepa jaraji mīda

p'aareerāpa aupai māgee pan k'odamerā. Davidpa ma pan k'op'eda, ichi ome nipapataarāmaa teeji. Tachi Ak'ōrepa āra miapi-e paji māga oodap'edaa k'aurepa.

²⁷ Tachi Ak'ōrepa eperāarā oo-e paji ĩpata ewari iadamerā. Naapiara Tachi Ak'ōrepa eperā ooji. T'ēpai ooji ĩpata ewari eperāarā ĩdamerā mimiada-ee.

²⁸ ĩpata ewate paara mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema jua ek'ari bida aji.

3

Eperā jua chiwa bada (Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)

¹ Waya Jesús wāji Ak'ōre Ūraa jarateepata tedee. Mama baji eperā jua chiwa bi.

² Ūk'uru arii p'anadap'edaarāpa Jesumaa ak'i para baji, ĩpata ewate jipai jĭak'aapa. Māgá āchi charraarāmaa jaranadait'ee.

³ Māpai Jesupa jua chiwa bimaa maaji:

—P'irabáji māik'aapa jōmaarā esajĭak'a ak'inĭ béeji.

⁴ Māpai apemaarāmaa ĩdiji:

—¿K'āare p'ādata iru p'anĭ Ak'ōre Ūraade ĩpata ewate oodamerā? ¿Pia oopĭa bi wa k'achia? ¿jĭpaipĭa bi piupiamaapa wa piupiĭa bi, k'arĭpada-ee?

Mamĭda āchi k'ĭup'ee para beejĭ k'awa p'anadap'edaa perā piata oopĭa bi.

⁵ Jesupa k'ĭrau ak'ĭji āchĭmaa. Ma eperā chupĭria k'awaa k'iniada-e p'anadap'edaa perā, Jesús k'ĭra pia-ee beejĭ. Māpai ma eperāmaa māgaji:

—Pĭchi jua jĭrupáde aji.

Māpai jua jĭruji. Aramata jĭpa beejĭ.

⁶ Mapa fariseorā mamāik'aapa uchiadap'eda, Rey Herodes eere p'anadap'edaarā ome pedeteemaa p'aneejĭda Jesús peepit'aadait'ee.

Jesupa eperāarā chok'araarāmaa jarateeda lago ide

⁷ Galilea eujādepemaarā chok'ara Jesús t'ēe chejĭda. Mapa iru wāji chi k'ōp'āyoorā ome Galilea Lago idee.

⁸ Jesupa ne-inaa pia oopari k'awaadak'āri, eperāarā chok'araara cheepurujĭda irumaa: Judea eujādepemaarā, Jerusalén p'uurudepemaarā, Idumea eujādepemaarā. Ichiaba chejĭda Jordán to k'ĭraik'a eerepemaarā, Tiro p'uuru k'ait'a p'anapatap'edaarā māik'aapa Sidón p'uuru k'ait'a p'anapatap'edaarā.

⁹⁻¹⁰ Chok'ara jĭpada perā, k'ayaa beerāpa iru p'ĭsua ata chejĭda, t'ōbairupa jĭpa p'aneedai jĭak'aapa. Eperāarā audú chok'ara nĭbada perā, ichi ome nipapataarā pĕji barco jĭride, eperāarā ichĭmaa chenaadamerā. Māpai jarateejĭ barcodeepa.

¹¹ Netuara merātia beerāpa Jesús unudak'āri, iru k'ĭrapite bedabaik'oodachĭda māik'aapa biapachĭda:

—jPi Tachi Ak'ōre Warrapi!

¹² Mamĭda Jesupa netuaraarā ĩriapachi ichĭa ooda nepĭrĭnaadamerā eperāarā k'ĭrapite.

Jesupa k'ōp'āyoorā jĭrit'erada (Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)

¹³ Maap'eda Jesús ee nok'odee wāji chi k'ōp'āyoorā ome māik'aapa jĭrit'eraji ichi k'ĭsiade iru bada.

¹⁴ Doce jĭrit'eraji ichi ome nipapataadamerā māik'aapa Ak'ōre Ūraa jarateepataadamerā awara āi. [Māgĭrā t'ĭ bĭji apóstoles.]

15 Māgīrā ichiaba pēiji netuara merātia bee uchiapidamerā eperāarā k'ap'iadeepa.

16 Nāgīrā paji chi doce jirit'erada: Simón, (Jesupa t'í bida Pedro);

17 Zebedeo warrarā, Santiago Juan ome; Jesupa ichiaba āra t'í bida *Boanerges*;

18 Andrés; Felipe; Bartolomé; Mateo; Tomás; Santiago (Alfeo warra); Tadeo; Simón Celote apatap'edaa;

19 māik'aapa Judas Iscariote; māgīpa t'ēpai Jesús traicionaada.

Jesús Netuara Poro Waibia ome
(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10)

20 Ma t'ēpai Jesús teeda t'ūji chi k'ōp'āyoorā ome māik'aapa waya eperāarā chok'ara irumaa chejida. Mapa p'oyaa nek'odak'aa paji.

21 Jesús ēreerāpa māga k'awaadak'āri, iru ata chejida jaradap'edaa perā k'īra k'awa-ee bi.

22 Moisepa p'āda jarateepataarā che p'anajida Jerusalendeepa. Āchia jarapachida:

—Beelzebú, Netuara Poro Waibia juapata jāgá netuaraarā uchiapiparida apachida.

23 Jesupa āchi t'í p'e atap'eda, nepiriji:

—¿Sāga Satanapa uchiapiima ichi auk'arā?

24 P'uuru pidaarā chik'īra unuamaa p'aneeruta pirā, taarāda-e āchi itu jōdaridait'ee.

25 Auk'a te pidaarā awara-awaraadaidak'āri, waa araa p'anapataada-e pait'ee māik'aapa jōdaridait'ee.

26 Māga pik'a Netuara Poro Waibiapa ichi auk'arā jēreru pirā, āchi itu jōdaridai.

27 'Ma awara, apida t'īudak'aa eperā juatura bimāi iru net'aa jāri atade. Naapiara jī nībi-e pirā, iru net'aa jāri p'e ata-e pai. Mi waibiara bi Netuara Poro Waibia k'āyaara. Mapa netuaraarā mi jua choodak'aa.

28 'Mia wāarata jararu. Tachi Ak'ōrepa p'ek'au k'achia jōmaata wēpapii, pedee k'achia jaradap'edaa paara iru āpīte.

29 Mamīda ik'achia jararuta pirā iru Jaure āpīte, Tachi Ak'ōrepa perdon-aak'aa. Māgee p'ek'au k'achia wēpapi-eda aji.

30 Moisepa p'āda jarateepataarā jarapachida Jesupa ne-inaa oopachi netuara juapa māik'aapa merapachida Tachi Ak'ōre Jaure. Mapa māga jaraji Jesupa.

María Jesús ĩpemaarā ome pachedap'edaa
(Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

31 Māpai pachejida Jesús nawe chi ĩpemaarā ome. Mamīda taawa p'aneejida māik'aapa t'í pēijida Jesús āchima uchiamerā.

32 Jesús ik'aawa su-ak'ī p'anadap'edaarāpa jarajida:

—Pi nawe pi ĩpemaarā ome taawa nīmaa p'anīda ajida. Ārapa pi jiri nidada ajida.

33 Irua p'anauji:

—Parāpa k'awa p'ani mi nawe māik'aapa mi ĩpemaarā. Mamīda ¿k'airāta mia k'inia iru bīma mi nawek'a māik'aapa mi ĩpemaarāk'a?

34 Ak'ip'eda ichi ik'aawa su-ak'ī p'anadap'edaarāmaa, māgaji:

—Acha p'anīrāta mia k'inia iru bi mi nawek'a māik'aapa mi ĩpemaarāk'a.

³⁵ Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a oopataarāta mi ñpemak'a, mi ñpewērak'a p'ani māik'aapa mi nawek'a.

4

Net'atau p'opari nepirida

(Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)

¹ Waya Jesús jarateemaa beek'āri lago ide, eperāarā chok'ara chejida. Audú chok'ara chedap'edaa perā, Jesús batauji barco lago jāde badade māik'aapa su-ak'i beeji. Jōdee eperāarā jōmaweda p'aneejida lago ide.

² Mamāik'aapa Jesupa eperāarāmaa nepirimaa beeji Ak'õre Ūraa jarateeit'ee:

³ —Mia nepiriru pia k'ĩsĩati. Eperā wāji net'atau p'ode.

⁴ Ma p'o wāk'āri, ũk'uru baaijida o jāde. Māpai ipanaarāpa k'ok'oo chejida.

⁵ ũk'uru baaijida māu-idaade mak'iara yooro wēe badamāi. Māgĩ isapai t'onojida, mak'iara yooro wēe bada perā.

⁶ Mamīda ak'õrejiru jērak'āri, chi k'ĩru piidachi, chi k'arra ĩrii bada perā.

⁷ ũk'uru baaijida ne-ĩri-idaade. Mamīda ne-ĩri k'ap'ip'iara waripari perā, māgĩ net'atau t'ono wādap'edaa piuk'oodachida. Maperā chauda-e paji.

⁸ Jōdee awaraa net'atau baaijida eujā piade. Māgĩ t'onojida, warijida māik'aapa pia chaujida. ũk'uru net'atau abaadeepa uchijida treinta, sesenta maa-e pirā cien.

⁹ Māpai Jesupa māgaji:

—Pia k'ĩsĩati parāpa et'ewa ũridap'edaade k'awaadamerā k'āata jara k'inia bi!

Sāap'eda Jesupa nepiripachi jarateeit'ee

(Mt 13.10-17; Lc 8.9-10)

¹⁰ T'ēepai Jesús ituaba beeji chi k'õp'āyoorā doce ome, awaraa ichi ome nipapatap'edaarā paara. Māpai āchia iidijida:

—¿K'āata jara k'inia bima ajida, pia nepiri bada?

¹¹ Jesupa p'anauji:

—Tachi Ak'õrepa parāmaa k'awapimaa bi ne-inaa naaweda k'awapik'aa pada; sāga ichideerā p'aneedai. Mamīda awaraarāmaa mia nepiripari jarateeit'ee, k'awada-ee p'anedamerā.

¹² 'Mia oo bi ak'i p'ani mīda, wāara unuda-e māik'aapa mia jara bi ũri p'ani mīda, k'awada-e. Mia jarateepari pia k'awadap'edaa paara, Tachi Ak'õrede ijāak'ajida māik'aapa irua āchia p'ek'au k'achia oopata wēpapik'aji. Mamīda wāara māga k'iniadak'aa. *(Is 6.9-10)*

Jesupa k'awapida net'atau p'oparide

(Mt 13.18-23; Lc 8.11-15)

¹³ Māpai Jesupa iidiji chi k'õp'āyoorāmaa:

—¿Parāpa k'awada-e p'anik'ā mia jaratee k'inia bi ma nepiridade? ¿Sāga k'awaadait'ee awaraa nepirik'āri jarateeit'ee? Nāga jara k'inia bi:

¹⁴ 'Ma net'atau p'opari Ak'õre Ūraa jarateeparik'a bi māik'aapa ma net'atau Ak'õre ũrāak'ata bi.

¹⁵ Net'atau baairutamāi eperāarā Ak'õre Ūraa ũripataarāk'ata bi. Mamīda ũridap'eda, Netuara Poro Waibia chepari ne-inaa ooit'ee, t'āripa ma pedee ijāanaadamerā.

¹⁶ Awaraa eperāarā chi net'atau māu-idaade baaidap'edāak'api p'ani. Tachi Ak'õre Ūraa o-īa ũripata.

17 Mamída ma net'atau t'onoda taarã-e weda püdaiparik'a, mąga pik'a mągı̄rāpa ma jara pėida taarā ijāada-e. Maperā ma ūraade ijāadap'edaa k'auropa awaraarāpa nepira jiri cheruta pirā āchi ome, maa-e pirā awaraarāpa āchi jiriruta pirā miapidait'ee, ijāa amaapata.

18 Awaraa eperāarā chi net'atau ne-ı̄ri-ı̄daade baaidap'edāak'api p'ani. Ak'ōre Ūraa ūri p'ani.

19 Mamída āchia na p'ek'au eujādepema net'aa k'ı̄sia p'aneepata āchi-it'ee atadait'ee. Tachi Ak'ōre Ūraa ūridai k'āyaara, p'arat'a mąik'aapa awaraa ne-inaa waapiara k'inia p'anapata. Maperā Tachi Ak'ōrepa oopi k'inia bik'a oodak'aa.

20 Jōdee awaraa eperāarā chi net'atau eujā piade baaidap'edāak'api p'ani. Net'atau aba eujā piade uuda chauparik'a tau treinta maa-e pirā sesenta maa-e pirā cien, mąga pik'a ma eperāarāpa Ak'ōre Ūraa ūridak'āri, t'āride ijāa p'aneepata. Mągá Tachi Ak'ōre Ūraa waapiara k'awaa wāpata mąik'aapa oopata irua k'inia bik'a.

*K'āata oodaipia bi Jesupa jarateeda ūridak'āri
(Lc 8.16-18)*

21 Ichiaba jarateiji:

—Tachia lāmpara k'oodak'aa cajón ek'ari ata bı̄dait'ee maa-e pirā cama ek'ari. Ma k'āyaara lāmpara k'oodak'āri, it'ı̄ ata bı̄pata pia ı̄daamerā.

22 Mąga pik'a, ı̄rā Tachi Ak'ōre net'aa mera pik'a bi mıda, t'ēpai parāpa jōmaarāmaa jaradait'ee.

23 ꝑia k'ı̄siati parāpa et'ewa ūridap'edaade k'awaadamerā k'āata jara k'inia bi!

24 Ichiaba jaraji:

—Pia k'ı̄siati mia jararude. Eperāpa ne-inaa pia ook'āri mia jarateeda pia k'ı̄sia bairā, pia oo bi. Tachi Ak'ōrepa ichi ūraa audú k'awaapii irumaa, mąik'aapa ne-inaa piapiara ooyada aji, ı̄ru ome.

25 Tachi Ak'ōrepa eperā k'ı̄sia k'awaa bı̄maa k'ı̄sia k'awaara bapiit'ee, Ak'ōre Ūraa Pia ijāapari perā. Jōdee mia jarateeda pia k'ı̄sia k'inia-e bak'āri, ichia naaweda k'awa bada k'ı̄ra atuapiit'ee.

Net'atau t'onoda nepirida

26 Ichiaba Jesupa nepiriji:

—Tachi Ak'ōre jua ek'ari p'anı̄rā ı̄wapata net'atau eujāde p'odak'a.

27 Tachia net'atau p'odap'eda, k'euru chaa k'āiruta pijida mąik'aapa ewari chaa p'ı̄rabairuta pijida, ma net'atau t'onopari mąik'aapa wari wāpari. Tachia k'awada-e sāga mągá waripari.

28 Yoorode net'atau ichi itu t'onopari. Naapiara uchiapari chi t'uk'u; mamąik'aapa chi k'ı̄ru. Maap'eda uchiapari chi k'ı̄mi chak'e; t'ēpai net'atau chok'ara chaupari.

29 P'oo bak'āri, ewapata. Mąga bi Tachi Ak'ōre jua ek'ari p'anı̄rā ome.

Mostaza tau nepirida

(Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)

30 Jesupa ichiaba awaraa nepiriji jarateeit'ee:

—ꝑK'āarek'a bı̄ma aji, Tachi Ak'ōrepa eperāarā ichi jua ek'ari bik'āri, ichideerā p'anedamerā? ꝑK'āata nepirı̄it'eema pia k'awaadamerā?

31 Mostaza tau uudák'api bi. Mągı̄ net'atau apemaarā net'atau k'āyaara ma-āriara bi.

32 Mamída uup'eda, apemaarā ne-uu k'āyaara waibiara waripari. Mągá waibia warik'āri, ipanaarāpa āchi te oopata chi juade.

Jesupa ooda nepirik'āri
(Mt 13.34-35)

³³ Jesupa māga nepiri wāpachi Tachi Ak'ōrede k'isia p'anedamerā. Ichia nepirida pia ūridak'āri, waa nepiripachi.

³⁴ Jarateek'āri, ichita māgā nepiripachi. Nepiri-ee jarateek'aa paji. Mamīda chi k'ōp'āyoorā ituaba p'anedak'āri, ma nepirida jōma jara k'inia bi jarateepachi.

Jesupa nāu p'usa ome t'umātipida
(Mt 8.23-27; Lc 8.22-25)

³⁵ Ma ewate k'eu wāk'āri, Jesupa maaji ichi ome nipapataarāmaa:

—Wādāma aji, lago k'iraik'a eeree.

³⁶ Eperārā atabējida māik'aapa bataujida Jesús su-ak'i bada barcode. Awaraarā jida auk'a wājida awaraa barcode.

³⁷ Māgā lago sīa wādade nāu golpe p'ua nībeeji māik'aapa p'usara t'o nībeeji. Mapa barco pirubaaai wā nipaji.

³⁸ Māimisa Jesús k'āi baji barco trumaa. Su-ak'i beepata ĩri porok'au baji. Aramata ĩrimat'ajida māik'aapa māgajida:

—jTachi Waibia! jP'irabāiji! jTachi pirubaaai wādapi! jPi-it'ee p'ua-ek'ā ajida, tachi pirubaaidaruta pijida?

³⁹ Māpai Jesús p'irabai'eda, māgaji nāumaa:

—Waa p'wanaapāde aji.

Māpai nāu waa p'ua-e paji. Ichiaba p'usamaa maaji:

—T'umāti beepāde aji.

Aramata jōmaweda ip'ii ūu beeji.

⁴⁰ Māpai Jesupa maaji ichi ome nipapataarāmaa:

—jSāap'eda p'era jōnima? jAt'āri ijāada-eeta p'anik'ā? aji.

⁴¹ Mamīda āchi p'era para beeji, waide māga unudak'aa pada perā. Āchi pitapai iidi para beeji:

—jK'aima nāgí? Tachi Ak'ōrepapaita pedeeperi nāumaa, p'usamaa ip'ii beemerā.

5

Eperā k'ap'iade netuara merātia bada
(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

¹ Lago k'iraik'a eere panajida Gerasa eujāde.

² Jesús barcodeepa batauk'āri, irumaa cheji jāiradeepa eperā k'ap'iade netuara merātia bi.

³ Ma eperā āk'adaa bapachi jāira māu te uriade. Ichi ome p'oyaadak'aa paji; cadenapa pida.

⁴ Edaare cadenapa bīride māik'aapa juade jī nībipachida. Mamīda t'it'aapachi. Mapa p'oyaadak'aa paji.

⁵ Āstaawa, p'arik'ua pida bia nipapachi ee beede māik'aapa jāira bee chaa. Ichi itu p'u oo nipapachi māupa.

⁶ Mamīda t'imí weda māgí eperāpa Jesús unuk'āri, p'iradachi irumaa māik'aapa bedabaidachi.

⁷⁻⁸ Māpai Jesupa māgaji:

—jNetuara, uchiapāde aji, na eperā k'ap'iadeepa!

Biaji:

—Jesús, pi Ak'õre Waibia Warrapi. ¿K'ãata ooit'eema aji, mi ome? Tachi Ak'õre k'irapite jaráji mi k'achia oo-e pait'ee. Mi ichiak'au bipáde aji.

⁹ Māpai Jesupa iidiji:

—¿Pi, k'asaa t'ijarapatama? aji.

—Mi t'ijarapatada aji, Legión, chok'ara nipapata perã.

¹⁰ Māpai Jesumaa chupiria iidipachi awara āyaa pëinaamerã.

¹¹ Ma ee k'arraya sinaarã chok'ara nek'omaa p'anajida.

¹² Mapa netuaraarãpa chupiria iidijida:

—Awara āyaa pëii k'āyara, ara p'ani sina k'ap'iade t'itupipáde ajida.

¹³ Māpai Jesupa netuaraarã maaaa pëiji. Uchiapiji ma eperã k'ap'iadeepa māk'aapa t'itupiji sinaarã k'ap'iade. Māirã p'irak'oodachida ee k'õot'ari jira bidee māk'aapa lago jãde baainajida. Mama jõmaweda iyapa jãak'oodachida. Sinaarã perã dos mil paji.

¹⁴ Ma sina jãa p'anadap'edaarãpa mãga unudak'ari, p'era p'irak'oodachida. Āchia unudap'edaa nepirinajida p'uuru pidaarãmaa māk'aapa p'uuru k'ait'a beerãmaa. Eperãarãpa Jesupa ooda k'awaa k'inia p'anadap'edaa perã, chejida ak'ide.

¹⁵ Jesumãi pachedak'ari, ma eperã netuaraarã merãtia p'anadap'edaa unujida, p'aru jip'eda, su-ak'i bi Jesús ik'aawa māk'aapa k'ira pia ak'i baji. Mãga unudak'ari, p'era para beejì.

¹⁶ Chi unudap'edaarãpa nepirijida apemaarãmaa netuaraarã merãtia p'anadap'edaa māk'aapa sinaarã k'ap'iade pëik'ooda.

¹⁷ Māpai waaweepa Jesumaa chupiria iidijida āchi eujãdeepa wãmerã.

¹⁸ Jesús barcode batauk'ari, ma eperã naaweda netuaraarã merãtia badapa chupiria iidiji Jesupa ichi ome auk'a wãpimerã.

¹⁹ Mamãda Jesupa oo-e paji; jip'a jaraji:

—Wãji pichi temaa. Nepirinapáde aji, jõmaweda Ak'õrepa ooda māk'aapa pi chupiria k'awaada.

²⁰ Māpai nepiri wãpachi Jesupa ooda ichi ome Decápolis eujãde, p'uuru bee chaa. Mãga ũridak'ari, eperãarã jõmaweda o-ia ak'itrua para beejì.

*Jairo k'au jipada māk'aapa wëra abaapa Jesús p'aru i t'õbaida
(Mt 9.18-26; Lc 8.40-56)*

²¹ Waya Jesús chek'ari k'iraik'a eereepa barcode, eperãarã chok'ara chejida irumaa lago ide.

²² Mãga nide Tachi Ak'õre Ūraa jarateepata tedepema poro pacheji. Ichi t'ijarapachida Jairo. Jesús unu atak'ari, bhirimãi bedabaidachi

²³ māk'aapa chupiria iidiji:

—Mi k'au juak'aya nibi. Chupiria k'awãaji. Pi jua binapáde aji iru ñri, mãgã jipa beemerã māk'aapa chok'ai beemerã.

²⁴ Māpai Jesús ichi ome wãji. Ichiaba eperãarã chok'ara wãjida Jesús ome. Maperã p'isua wãjida.

²⁵ Ma eperãarã see nibeide baji wëra bi k'ayaa bi waamiapa. Doce años mãgã baji.

²⁶ At'apai mia baji. Jõma chi p'arat'a jõdai baji jipapataarã juade nipa, jipa-ee. Waapiara k'ayaa k'erapachi.

²⁷ Jesupa ooda ũri bada perã awaraarã it'aideepa, k'ait'a wãji ãpiteik'a eereepa iru p'aru t'õbait'aade.

²⁸ Mãga ooji k'isia bada perã iru p'aru i t'õbairupapai jipa beei.

²⁹ T'ōbaik'āri, aramata waamia t'ibaidachi, māik'aapa ichia k'awaaji Jesupa ichi jipada.

³⁰ Aweda Jesupa k'awaaji jiparu ichia jara-eeta. Mapa āpatee ak'ip'eda, iidiji:

—¿K'aipa mi p'aru t'ōbajjima? aji.

³¹ Ichi ome nipapataarāpa māgajida:

—¿Pia unu-e bik'ā ajida, eperāarā p'īsua nībi? Māga bita iidi bi: “¿K'aipa mi t'ōbajjima?”

³² Mamīda Jesupa tau k'it'aa ak'i nībeeji unui jīak'aapa k'aipa paji.

³³ Ma wēra k'ap'ia wēre nībapachi p'era nībipa, k'awa bada perā ichita jipa bi. Mapa bedabaidachi Jesús k'īrapite māik'aapa jōmaweda jaraji.

³⁴ Māpai Jesupa māgaji irumaa:

—Wēra, pia mide ijāa bairā, jipa beejida aji. K'āiwee wāpāde aji, pi k'ayaa wēpada perā.

³⁵ Jesús pedeemaa bide Jairo tedeepe eperāarā chejida māik'aapa māgajida Jairomaa:

—Pi k'au jai-idaaji. Mapa ¿k'āare-it'ee Jesús ateedayama ajida, pichi temaa?

³⁶ Mamīda Jesupa māga ūrik'āri, māgaji Jairomaa:

—Waaweenāaji; jip'a mide ijāapāde aji.

³⁷ Mamāik'aapa k'ōp'āyapi-e paji apemaarāmaa; aba ateeji Pedro, Santiago māik'aapa chi ipema, Juan.

³⁸ Jairo temāi panadak'āri, biuk'a nībaji. Ununajida eperāarā jarajēe para nībi.

³⁹ T'ūjida teedaa māik'aapa Jesupa māgaji:

—¿Sāap'eda audupai jēe para bima? aji. Na wēra k'au jai-idaa-e bi. Jip'a k'āita bida aji.

⁴⁰ Māga ūridak'āri, ēik'oodachida. Māpai Jesupa jōmaweda taawaa uchi-apik'ooji. Aba t'ūpiji ma wēra k'au jai-idaada k'ap'ia badamaa, chi ak'ōre, chi nawe māik'aapa Jesús ome wādap'edaarā.

⁴¹ Juade jita atap'eda māgaji:

—*Talita, cum;* (jara k'inia bi: “Wēra k'au, p'irabāiji”.)

⁴² Aramata p'irabaidachi māik'aapa p'irria beeji. (Ma wēra k'au doce años iru baji.) Māga unudak'āri, eperāarā ak'itrua para beeji.

⁴³ Mamīda Jesupa ūraaji apidaamaa nepirinaadamerā. Maap'eda jaraji nek'opidamerā ma wēra k'aumaa.

6

Jesús Nazaret p'uurudee wāda

(Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

¹ Mamāik'aapa Jesús wāji ichi warida p'uurudee chi k'ōp'āyoorā ome.

² Jipata ewate Ak'ōre Ūraa jarateemaa beeji māpema Ak'ōre Ūraa jarateepata tede. Eperāarāpa Jesupa jarateeda ūridak'āri, p'era pik'a iidi para beeji:

—¿Sāmapi k'awaajima ajida, ichia jarateemaa bi? ¿Sāgapi k'īsia k'awaa beejima? Ma awara, ¿Sāga ooparima ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa?

³ ¿Jāgipa ne-inaa pak'urudee oopari-ek'ā? ¿Ichi María warra-ek'ā? ¿Santiago, José, Judas māik'aapa Simón chi ipemaarā-ek'ā? Ichiaba, ¿ichi ipewēraarā nama p'anapata-ek'ā ajida, tachi t'āide?

Mapa iru pedee ijāa k'iniadak'aa paji.

⁴ Māpai Jesupa maaji:

—Jōmaara t'āide ūri k'inia p'anapata Tachi Ak'ōre pedee jaraparipa jara bi. Mamida ichi p'uurudepemaarāmaa jaratee chek'āri, ijāadak'aa. Auk'a ijāadak'aa jarateek'āri ichi ēreerāmaa māik'aapa ichi tedepemaarāmaa.

⁵ Mama irua ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa oo-e paji, ichide ijāada-e p'anadap'edaa perā. K'ayaa beerā chok'ara-eepai jipaji ichi juapa t'ōbaik'āri.

⁶ P'era pik'a beejichi p'uurudepemaarāpa ichide pia ijāada-e pada perā.

Jesupa chi k'ōp'āyoorā pēida Ak'ōre Ūraa jarateenadamerā
(Mt 10.5-15; Lc 9.1-6)

Jesús p'uuru bee chaa nipaji jarateede.

⁷ Māgā nidade chi k'ōp'āyoorā doce t'ī p'ejī māik'aapa ome-omee pēiji netu-ara uchiapidamerā ichi t'īde, ichi jōmaara k'āyaa waibiara bairā.

⁸ Jaraji ne-inaa ateenadamerā; jīp'a ateedamerā pak'uru t'idik'adait'ee ode wādak'āri. Wādaipia bi muchila wēe, chik'o wēe māik'aapa p'arat'a wēe.

⁹ Āchi chancha māik'aapa p'aru jīdaipia bi, mamīda awaraa p'aru ateedaik'araa bi jīdait'ee.

¹⁰ Māpai māgaji:

—Parā teedaa wādak'āri, ai tede p'anēeti, mamāik'aapa wāruta misa.

¹¹ Mamīda eperāarāpa parā auteebaida-e pirā, ichiaba parāpa jarateeruta ūri k'iniada-e pirā, mamāik'aapa uchīati. Uchiadak'āri, bīrīdepema yooro p'ora nēep'edapāde aji, ak'ipidait'ee Ak'ōrepa māga k'inia-e bi. [Āra k'achiara uchiadait'ee Sodoma pidaarā māik'aapa Gomorra pidaarā k'āyaa Tachi Ak'ōre k'īrapite panadak'āri, iru ewari waibia ewate.]

¹² Māpai chi k'ōp'āyoorā wājida jarateede. Eperāarāpa ma jarateeda ūridak'āri, āchia p'ek'au k'achia oopata oo amaajida māik'aapa Tachi Ak'ōrede ijāajida.

¹³ Ichiaba netuara chok'ara uchiapipachida eperāarā k'ap'ideepa māik'aapa aceitepa p'urudak'āri, k'ayaa beerā chok'ara jipapachida.

Juan Bautista piuda
(Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)

¹⁴ Awaraarā ideepa Rey Herodepa ūriji Jesupa ooda, iru t'o p'anadap'edaa perā. Jarapachida:

—Māgī eperā Juan Bautistada apachida, chi piuda chok'ai p'irabaida. Mapa ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa oopari.

¹⁵ Ūk'uruurāpa jarapachida:

—Jāgī Elías, chonaarāwedapema Ak'ōre pedee jarapari.

Jōdee awaraarāpa jarapachida:

—Ak'ōre pedee jarateeparipi, chonaarāwedapema Ak'ōre pedee jarapataarā jīak'a.

¹⁶ Herodepa eperāarāpa jaradap'edaa ūrik'āri, maaji:

—Māgī Juanpi, mia otau t'iap'epit'aada; māik'aapa irā chok'ai p'irabaida.

¹⁷ Ai naaweda Herodepa Juan cadenapa jī atapiji māik'aapa carcelde t'ipit'aaji chi ipema Filipo wēra Herodías k'aurepa. Herodepa ma wēra ataji ichi ome beemerā.

¹⁸ Juanpa māga k'awaa atak'āri, māgapachi Herodema: “Pia pichi ipema wēra iru baik'araa bi pichi wērak'a.”

¹⁹ Maperā Herodiapa Juan k'īra unuamaa iru beejichi māik'aapa peepit'aa k'inia baji Herodema. Mamīda p'oyaa oo-e paji.

²⁰ Herodepa Juan waawee baji, irua Ak'õrepa oopi bik'a oopachi perã mãik'aapa Tachi Ak'õrepa iru pia ak'i bapachi perã. Maperã Juan jãa paraa iru bapachi. Ma awara Juanpa jaratee bi ùri k'inia bapachi, k'awak'aa paji mïda irua k'ãata jara k'inia bi.

²¹ Mamïda Herodiapa k'ÿsia ataji Herodepa ichi t'oda fiesta ook'ãri. Ichi ek'ariirã poroorã, soldaorã poroorã, mãik'aapa eperãarã waibiarã Galilea eujãdepemaarã pachejida ma nek'opari fiesta oode.

²² Ma fiesta oomaa p'anide Herodías k'au t'ÿuji nek'odap'edaamã mãik'aapa pëiramaa beejì. Rey Herodepa mãik'aapa ichi ome p'anadap'edaarãpa ma pëira bada audú k'inia p'anajida. Mapa reypa mägaji ma awëramaa:

—Mïmaa iidijì, pìchia iidì k'iniata. Mïa teeit'ee.

²³ Wãarapi; Tachi Ak'õre k'ÿrapite mïa juraa bi, mïa teeit'ee pìchia iidiruta. Mïa eujã ak'i bi esajãk'a teeit'ee, k'inia bi pirã.

²⁴ Ma awëra taawaa uchiap'eda, iidinaji chi nawemaa:

—¿K'ãata iidiyama? aji.

Chi nawepa p'anauji:

—Iidipáde aji, Juan Bautista poro.

²⁵ Ma awëra isapai waya t'ÿuji rey badamã mãik'aapa maaji:

—K'inia bida aji, ñraweda teemerã Juan Bautista poro p'arat'ude.

²⁶ Rey Herodes k'ÿra pia-ee beejì, Juan peepi k'inia-e bada perã. Mamïda chi che p'anadap'edaarã k'ÿrapite juraaada k'aurepa mera k'inia-e paji.

²⁷ Aramata pëiji soldao Juan poro aneemerã. Soldao wãp'eda carcelde, Juan otau t'iap'et'aaji

²⁸ mãik'aapa ma awëra nawepa jaradak'a aneeji iru poro p'arat'ude. Ma awëramaa tee cheji. Maap'eda ichia teenaji ichi nawemaa.

²⁹ Juan k'õp'ãyoorãpa ùri atadak'ãri iru peedap'edaa, chi piuda k'ap'ia iidinajida iadait'ee.

Mãga paji Juan Bautista peepidap'edaa.

Jesupa eperãarã cinco mil nek'opida

(Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jn 6.1-15)

³⁰ Jesús k'õp'ãyoorã waya araa p'anadak'ãri iru ome, irumaa nepirijida jõma ãchia oodap'edaa mãik'aapa jarateedap'edaa.

³¹ Eperãarã chok'ara wãpachida mãik'aapa chepachida. Maperã chi k'õp'ãyoorã ome p'oyaa nek'odak'aa paji. Mapa Jesupa mägaji ãchimaa:

—K'õp'ãyoorã, chéti. T'imí ñinadãma eperãarã wãdak'aamaa.

³² Mãpai barcode bataujida awara ãyaa wãdait'ee.

³³ Mamïda chok'araarãpa unujida ãra wã nidã mãik'aapa k'awaajida Jesús aide wã. Maperã eperãarã jõmaweda p'irajida, naapiara nide.

³⁴ Jesús barcodeepa batauk'ãri, eperãarã chok'ara unuji. ãra chupiria k'awaaji ovejaarãk'a para bada perã, ak'ipari wëe. Mãpai Jesupa Ak'õre Ûraa jarateemaa beejì.

³⁵ K'eupodopa chi k'õp'ãyoorã ik'aawa chejida mãik'aapa mägajida:

—K'eu wãpi; nama eperãarã p'anadak'aa.

³⁶ Pëipáde ajida, eperãarã wãdamerã te chaa mãik'aapa p'uuru bee chaa neinaa k'oparii netonadamerã.

³⁷ Mamïda Jesupa p'anauji:

—Parãpa chik'o téeti k'odamerã.

Mãpai mägajida:

—¿Pia k'inia bik'ã taipa pan netonadamerã k'opidait'ee ãramaa? ¿K'ãare p'arat'apa netodayama ajida? ¿Atane ocho mimiada valorta pande netonadaik'ã? ajida.

³⁸ Māpai Jesupa iidiji:

—¿Pan jōmasaa iru p'anima? aji. Ak'ináti.

K'awaadak'ãri, jara chejida:

—Pan joisomaa māk'aapa chik'o omé iru p'anida ajida.

³⁹ Māpai jaraji eperãarã su-ak'i p'aneepidamerã awara-awaraa chok'ara, eujãde p'ũajara ãri.

⁴⁰ Su-ak'i p'aneejida awara-awaraa cien māk'aapa cincuenta.

⁴¹ Māpai Jesupa pan chik'o ome jitaji ichi juade, maap'eda it'aa ak'iji. It'aa t'ip'eda gracias jarait'ee Tachi Ak'õremaa, ma pan k'õrak'ooji. Māga oop'eda, pan chok'ara teeji chi k'õp'ãyoorãpa eperãarãmaa jedenadamerã. Ichiaba chik'o jedejida jōmaarãmaa mǎgí chik'o omé iru p'anadap'edaadepema.

⁴² Jōmaweda nek'ojida bi jāwaa p'aneerutamaa.

⁴³ Jesús k'õp'ãyoorãpa k'oraa docena aba p'ejida pan pite māk'aapa chik'o nĩbeeda.

⁴⁴ Chi mǎgí pan k'odap'edaarã imik'ĩraarã cinco mil paji.

Jesús lago ãri t'ia nipada
(Mt 14.22-33; Jn 6.16-21)

⁴⁵ Ma t'ẽepai Jesupa chi k'õp'ãyoorã barcode bataupiji ichi naa lago sĩadamerã Betsaida p'uurudee ichi eperãarã ome despediiru misa.

⁴⁶ Eperãarã erreuk'oodaidak'ãri, iru wǎji ee nok'odee it'aa t'ide.

⁴⁷ K'eudaik'ãri, chi k'õp'ãyoorã barcode lago esa-auk'a ewaa wã nipajida. Mǎmisa Jesús truwá bee baji.

⁴⁸ Jesupa unu baji chup'iria jōni, ãchima nãu p'ua nĩbada perã. Māpai taujaaweda wǎji ãramaa lago ãri.

⁴⁹ Barco k'ait'a wã nipak'ãri, unujida māk'aapa k'ĩsajida netuara. Mapa biajida.

⁵⁰ Jōmaweda audú p'eradachida. Mamĩda irua mǎgaji:

—¡P'eranáati! ¡Mida! aji.

⁵¹ Māpai batauji ãra ome māk'aapa nãu p'ua nĩbada t'umãtidachi. Ak'itrua para beejí

⁵² ãra waide ijãada-e p'anadap'edaa perã Tachi Ak'õrepa ne-inaa mǎgá chaaree bee oopipari Jesumaa. Mǎgá p'anajida, unujida mĩda irua pan k'opida eperãarãmaa, pan wẽe p'anadak'ãri.

Jesupa k'ayaa beerã chok'ara jipada Genesaret eujãde
(Mt 14.34-36)

⁵³ Panadak'ãri lago k'ĩraik'a eere, wiibainajida Genesaret eujãde. Mama barco jĩ bijida to ide.

⁵⁴ Barcodepa bataurutate, eperãarã mama p'anapataarãpa Jesús k'awa atajida.

⁵⁵ Isapai jōmaarãmaa jara wǎjida. Mapa k'ayaa beerã chok'ara aneejida Jesús wǎyaait'ee ũridap'edaamãi.

⁵⁶ Iru wǎrumaa p'uuru beede māk'aapa p'uuru awara ãi te beede, ichi-aba k'ayaa beerã atepachida ãchi p'arude. Ata bipachida eperãarã ode wǎyaapatamãi māk'aapa Jesús wǎyaa wǎk'ãri, chup'iria iidipachida ichi

p'aru ide pijida t'õbaipimerã. K'ayaa beerãpa t'õbaidak'ãri, jõmaweda jipa p'aneepachida.

7

Judiorãpa ãchi k'ĩsiadoopa jarateedap'edaa

(Mt 15.1-9)

¹ Moisepa p'ãda jarateepataarã Jerusalandeepa chejida Jesús badamaa fariseorã ome.

² Mãirãpa unudak'ãri Jesús k'õp'ãyoorã ùk'uru jua siida-ee nek'o p'ani, pedee k'achia jarapachida ãra ãpite.

³ (Fariseorãpa mãik'aapa awaraa judiorã pia bee k'inia p'anĩrãpa jua pia siipata. Mãga jarateepachida chonaarãweda mãik'aapa at'ãri mãga oopata ãchi naawedapemaarãpa oopatap'edaak'a. ãchi k'ĩsiade judiorã pia beerã nek'odaik'araa bi, mãgã ãchi jua siida-ee.

⁴ Ne-inaa k'oparii netodap'eda p'uurude, nek'odak'aa pia siidai naaweda. Ichiaba oopata nãgee ne-inaa awaraa ãchi naawedapemaarãpa oopatap'edaak'a: nek'odai naaweda ne-inaa mesade siipata; vaso, k'uuru metaldee, chok'o mãik'aapa ãchi siu-ak'i p'aneepatamãi.)

⁵ Mãga oopata perã iidijida k'ũradait'ee:

—¿Sãap'eda pi ome nipapataarãpa ooda-e p'anĩma ajida, tachi chonaarãpa chonaarãweda oopatap'edaak'a? Ma k'ãyaara jua pia siida-e p'ani nek'odai naaweda.

⁶ Jesupa p'anauji:

—Chonaarãweda Ak'õre pedee jarapari Isaíapa parã ãpite wãara pedeeji. ¿Seewata Tachi Ak'õrede ijãapataarãda apata! Isaíapa mãgaji: 'Na eperãarãpa mi k'inia iru p'anida apata it'aipa. Mamĩda ãchi t'ãripa wãara mi k'iniadak'aa.

⁷ Pãripĩ mi k'ĩrapite it'aa t'ĩpata, oo k'inia p'anapata perã eperãarãpa jara p'anik'a, mia jara bik'a oodai k'ãyaara. (Is 29.13)

⁸ Mãpai Jesupa mãgaji:

—Parãpa audupãra ijãapata eperãarãpa ãchi k'ĩsiadeepa jarateepata. Jõdee Ak'õre Ũraade p'ã jera bik'a oodait'ee k'ĩsiadak'aa.

⁹ Ichiaba mãgaji:

—Ak'õre Ũraa yiaara iru p'ani. Jõdee chonaarãweda oopatap'edaak'a oo k'inia p'anapata. ¿Mãga-ek'ã? aji.

¹⁰ Chonaarãweda Tachi Ak'õrepa jaraji Moisés it'aideepa:

'Pichi ak'õre mãik'aapa pichi nawe k'inia iru baparĩji mãik'aapa ãra pedee ũriparĩji.' (Ex 20.12)

Ma awara jaraji:

'Warrapa ik'achia jararu pirã ichi ak'õremaa wa ichi nawemaa, peet'aadaipia bi.' (Ex 21.17)

¹¹ Mamĩda parãpa jarateepata eperãpa jarai chi ak'õremaa wa chi nawemaa: "Pi p'oyaa k'aripa-epi, jõma mia iru bi *Corbán* perã."

¹² Eperãpa mãga jarak'ãri, pia bida apata chi ak'õreerã k'aripanaamerã.

¹³ Mãgĩ ũraa uchiapari eperãarã k'ĩsiadeepa. Mãgide ijãadak'ãri, Tachi Ak'õre Ũraa yiaara iru p'aneepata. Ichiaba awaraa ũraa jarateepata mãik'aapa ma k'aurepa eperãarãpa oodak'aa Tachi Ak'õre Ũraade jara bik'a.

Ne-inaa tachi k'achia beepipari Tachi Ak'õre k'ĩrapite
(Mt 15.10-20)

14 T'ēpai Jesupa eperāarā t'ī p'e atap'eda, maaji:

—Jōmaarāpa mi pedee ūrīti, māik'aapa k'awāati mia jararu.

15 Chik'o k'odak'āri, tachi k'ap'iade edū banapari. Ma chik'o k'odap'edaa k'aurepa tachi k'achia p'aneedak'aa Tachi Ak'ōre k'īrapite. Ma k'āyaara, ne-inaa eperā t'ārideepa uchiarūpata k'achia beepipari.

16 [Pia k'īsiadapāde aji, mia jaradade.]

17 Jesupa eperāarā atabēip'eda, t'ūji teedaa. Mama chi k'ōp'āyoorāpa iidi-jida:

—ǀK'āata jara k'inia bima ajida, pia eperāarāmaa jarateeda?

18 Irua jaraji:

—ǀMāgara, parāpa ichiaba k'awada-e p'anik'ā? Chik'o k'odak'āri, tachi k'achia beepik'aa Tachi Ak'ōre k'īrapite,

19 t'āride banak'aa perā. Jip'a bide banapari, maap'eda uchiapari. (Māga jarak'āri, Jesupa jara k'inia baji Tachi Ak'ōrede ijāapataarāpa chik'o k'īra t'ādoo k'odaipia bi.)

20 Ichiaba jaraji:

—Mamīda ne-inaa k'achia eperā t'ārideepa uchiadapa tachi k'achia beepipari Tachi Ak'ōre k'īrapite.

21 Eperā t'ārideepa nāgee k'īsia k'achia uchiaparida aji: p'ek'au ooit'ee awaraarā ome; nechiait'ee; chīara peeit'ee;

22 miak'āi bi awaraarā ome k'āiit'ee; chīara net'aa k'īait'ee; chīaramaa ne-inaa k'achia ooit'ee; chīara k'ūrāit'ee; ne-inaa k'achia ooi awaa bapariit'ee; chīara k'īra unuamaa iru bapariit'ee irua ne-inaa iru bi k'aurepa; chīara āpīte seewa jara nipait'ee; audua bapariit'ee māik'aapa ne-inaa pariatua oopariit'ee.

23 Jōmaweda ma ne-inaa k'achia uchiapari eperā t'ārideepa. Ma ne-inaa oodak'āri, k'achia p'aneepata Tachi Ak'ōre k'īrapite.

Wēra judio-ee bīpa Jesude ijāada

(Mt 15.21-28)

24 Mamāik'aapa Jesús Tiro p'uuru k'ait'a wāji chi k'ōp'āyoorā ome. Wāji teedaa ichi unupi k'inia-e bada perā. Mamīda p'oyaa miru-e paji.

25-26 Māga nīde wēra k'au netuara merātia bada nawepa ūriji Jesús mama bi. Ma wēra judio-e paji; Sirofenicia eujādepema paji. Teedaa wāp'eda, bedabai nībanaji Jesús k'īrapite māik'aapa irumaa chupīria iidiji:

—Mi k'au k'ap'iade netuara merātia bi. Chupīria k'awāaji māik'aapa uchiapit'aapāde aji, iru k'ap'iadeepa.

27 Mamīda Jesupa māgaji:

—Judiorāmaa ita-aria naa mīmaa chupīria iidipīji. Pia-e bīda aji, warrarā chik'o jāri atait'ee māik'aapa usaarāmaa tee baibit'ee.

28 Ma wērapa p'anauji:

—Māgada aji, Tachi Waibia. Mamīda usaarāpa paara k'opata warrarā juadeepa baaida mesa ek'ari. Mapa, mi judio-e mīda, pīmaa chupīria iidi bīda aji.

29 Māpai Jesupa maaji:

—Pia p'anauji. Wāpāde aji, pi k'au k'ap'iadeepa netuara uchiada perā.

30 Ma wēra teedaa panak'āri, chi k'au p'arude k'āiwee ununaji. Netuara uchiadai baji chi k'au k'ap'iadeepa.

Jesupa eperā k'ūrī k'ī bi māik'aapa pedee atua bi jipada

³¹ Jesús uchiaji Tiro p'uuru k'ait'a bi eujādeepa chi k'ōp'āyoorā ome. Wāyaaji Sidón p'uurude panait'ee Decápolis eujāde, Galilea Lago k'ait'a.

³² Mama Jesumaa eperā ateejida. Ma eperā k'īri k'ī baji māik'aapa pedee atua baji. Chupiria iidijida Jesumaa iru jua bimerā ma eperā īri, jipa beemerā.

³³ Jesupa awara āyaa ateeji see nībadamāiipa māik'aapa ichi jua chak'epa t'it'aaji ma eperā k'īri chaa. Ichiaba idubapa t'ōbait'aaji iru k'īrame.

³⁴ Maap'eda it'aa ak'iji, golpe īyapaaji māik'aapa māgaji ma eperāmaa:

—*¡Fátál!* (Jara k'inia bi: “¡K'īri ēesáaji!”)

³⁵ Aramata pedee atua bada pia pedeeji māik'aapa k'īri ēesaadachi.

³⁶ Māpai Jesupa jaraji apidaamaa jaranaadamerā. Māga jarapachi mīda, waapiara jara wāpachida.

³⁷ Chi ūridap'edaarā o-ia ak'itrua para beejī māik'aapa pedee para beejī:

—Jesupa jōma pia oopariipi. ¡K'īri k'ī bi ūripari māik'aapa pedee atua bi paara pedeeipari!

8

Jesupa eperāarā cuatro mil nek'opida

(Mt 15.32-39)

¹ Ewari aba eperāarā chok'ara waya see nībaji Jesús badamāi. Mamīda nek'odait'ee wēe p'anadap'edaa perā, chi k'ōp'āyoorā t'ī p'ejī māik'aapa māgaji:

² —Mia na eperāarā chupiria k'awaa bi, mi ome k'āima ōpee p'anadairā māik'aapa īrā āchi nek'odait'ee wēe p'ani.

³ Māgā pēiru pirā āchi te chaa, ode k'ap'ia t'ūmaak'oodaridait'ee jarrapa, ūk'uru t'imīpa che p'anadairā.

⁴ Chi k'ōp'āyoorāpa iidijida:

—Mamīda ¿sāga nek'opidayama ajida, nama eperāarā wē-e perā chik'o netodait'ee taimaa?

⁵ —¿Pan jōmasaa iru p'anima? aji.

Maajida:

—Siete.

⁶ Eperāarā su-ak'ī beepiji māik'aapa ma pan atap'eda, it'aa t'iji gracias jarait'ee Tachi Ak'ōremaa. K'ōrak'oop'eda teeji chi k'ōp'āyoorāpa eperāarāmaa jedenadamerā.

⁷ Ichiaba chik'o chak'eerā chok'ara-ee iru p'anajida. Jesupa it'aa iidik'āri, chok'araara eepadachi māik'aapa jedepiji.

⁸ Jōmaarāpa k'ojida bi jāwaadarutamaa. K'ōraa siete ipuru p'ejida pan chik'o ome beeda.

⁹ Chi nek'odap'edaarā perā cuatro mil paji. Maap'eda Jesupa āchi temaa pēiji.

¹⁰ Māpai Jesús chi k'ōp'āyoorā ome barcode bataup'eda, wāji Dalmanuta eujādee.

Ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa unu k'inia p'anadap'edaa

(Mt 16.1-4)

¹¹ Mama bide fariseorā pachejida māik'aapa aupedeemaa p'aneejida Jesús ome. ĩmatee k'inia p'anadap'edaa perā, iidijida ne-inaa oomerā Tachi Ak'ōrepapai oopari, māik'aapa ak'ipimerā wāra Tachi Ak'ōrepa iru pēida.

¹² Jesús golpe īyapaaji māik'aapa māgaji:

—¿K'asaa parā pedeeta? ¿Awaraa ne-inaa unu k'inia p'anik'ā Tachi Ak'ōre juapa ooda? Mia wārata jararu. Mia oo-e pait'ee parāpa iidi p'anik'a.

¹³ Maap'eda mama atabēiji. Barcode bataup'eda, uchiaji lago k'īraik'a eere chi k'ōp'āyoorā ome.

*Jesupa ūraada fariseorāpa oopatak'a oonaadamerā
(Mt 16.5-12)*

¹⁴ Ma wā nidade chi k'ōp'āyoorāpa k'īra atuadai p'anajida ateedait'ee neinaa k'oparii. Pan apai iru p'anajida barcode.

¹⁵ Jesupa āra ūraaji:

—K'īra k'awaa nipapatāati fariseorā pan, Herodes pan k'onaadamerā, āchi levadura k'achia bairā.

¹⁶ Jesús k'ōp'āyoorā pedee para baji āchi pitapai, irua jara k'inia bada k'awada-e p'anadap'edaa perā. Maajida:

—Māga jara bi, tachi pan wēe p'anadairā.

¹⁷ Jesupa k'awaji ārapa k'īsiadap'edaa. Mapa māgaji:

—¿Sāap'eda pan wēe p'anida a p'anima? aji. ¿At'āri k'awada-e p'anik'ā mia jaratee k'inia bi? ¿Pandepai k'īsia p'ani-ek'ā? aji. Mapa k'awada-e p'ani.

¹⁸ Parā tau iru p'ani mīda, unudak'aa mia oo bi. K'īiri iru p'ani mīda, mia jaratee bi ūridak'aa. ¿Maarepidata k'irāpada-ek'ā?

¹⁹ Mia pan joisomaa jedek'āri imik'īraarā cinco milmaa, ¿chi pite beedapa k'oraa jōmasaa ipurujidama? aji.

P'anaujida:

—K'oraa docena aba.

²⁰ —Ichiaba pan siete jededak'āri imik'īraarā cuatro milmaa, nek'odap'eda, ¿k'oraa jōmasaa ipurujidama? aji.

Maajida:

—K'oraa siete.

²¹ Māpai maaji:

—¿Parāpa at'āri k'awada-ek'ā? aji. K'īra k'aupai ijāadai fariseorā pedee māik'aapa Herodes pedee.

Jesupa Betsaida p'uurude tau p'āriu bada jipada

²² Betsaida p'uurude panadak'āri, tau p'āriu bi ateejida Jesumaa chupiria iidide irua t'ōbaimerā.

²³ Jesupa ma tau p'āriu bi juade jitap'eda, p'uuru k'idaa ateeji. Māpai ma eperā tau jāde idut'aaji māik'aapa ichi tau wāk'a atap'eda juapa, Jesupa maaji:

—¿Īrá pia unuruk'ā? aji.

²⁴ Ak'ip'eda, maaji:

—Unu bipi eperāarā pak'uruk'a nūtee.

²⁵ Jesupa jua waya tau ĩri biji māik'aapa āyaa atak'āri, ma eperāpa pia unu beejī. Māgá jipa beejī.

²⁶ Māpai Jesupa ichi temaa pēiji māik'aapa maaji:

—P'uurudee wānaapāde aji, māik'aapa p'uuru pidaarāmaa maarepida jaranaapāde aji.

*Pedropa Jesús Tachi K'aripaparida ada
(Mt 16.13-20; Lc 9.18-20)*

²⁷ Ma t'ēepai, Jesús chi k'ōp'āyoorā ome wāji p'uuru k'aipēe beedee, Cesarea de Filipo p'uuru k'ait'a bi eujāde. Ode wādade, Jesupa iidiji chi k'ōp'āyoorāmaa:

—¿Mī k'aima a p'anima aji, eperāarāpa?

²⁸ P'anaujida:

—Ūk'uruurāpa jara p'ani pi Juan Bautista, piup'eda p'irabaida. Awaraarāpa jara p'ani Elías. Ichiaba ūk'uruurāpa jara p'ani pi awaraa Ak'ōre pedee jarapari.

29 —Parāpárama, ¿mi k'aima adaima? aji.

Pedropa p'anauji:

—Pi Cristo; Tachi Ak'õrepa pëida tachi k'aripamerã.

30 Mamïda Jesupa jaraji:

—Awaraarãmaa mąga nepirinaadapáde aji.

Jesupa jarada ichi peedit'ee

(Mt 16.21-23; Lc 9.21-22)

31 Jesupa jarateemaa beejí:

—Mide ijāadak'aa p'anadairã, tachi judiorã poro waibiarãpa, p'aareerã poroorãpa, mąik'aapa Moisepa p'āda jarateepataarãpa mi miapidait'ee mąik'aapa yiaraa iru p'anadait'ee. Maap'eda mi, chi Eperã Ak'õre Truadepema, peepit'aadait'ee. Mamïda ewari õpeemaa mi chok'ai p'irabait'ee.

32 Mągí pedee jaraji jōmaarã k'İrapite. Māpai Pedropa Jesús awara āyaa ateeji mąik'aapa itriamaa beejí, mągá pedee bada perã.

33 Mamïda Jesús p'irrabaiji mąik'aapa chi k'õp'āyoorã k'İra ak'ip'eda, mągaji Pedromaa:

—iMi ik'aawaapa āyaa wāji, Satanapa mąga jarapida perã! Pia k'İsia-e Ak'õrepa k'İsia bik'a. Jİp'a k'İsiamaa bida aji, eperãarãpa k'İsiapatak'a.

Sāga nipadai Jesús ome

(Mt 16.24-28; Lc 9.23-27)

34 Mąga bap'eda, Jesupa chi k'õp'āyoorã t'İ p'e ataji awaraarã ome mąik'aapa maaji:

—Eperã mi ome nipa k'inia bi pirã, k'İsiaik'araa bi ichia ne-inaa oo k'inia bidepai. Ichi kuruso āp'aipia bi eperã peenadait'eeek'a. Ooipia bi mia ooparik'a, ma k'aurepa miapiruta pijida piurumaa.

35 Eperã piuamaa bi pirã mide ijāpari k'aurepa, mągí piuk'āri atuait'ee. Mamïda eperã piuru pirã mide ijāpari k'aurepa, mągí it'aa wāit'ee ichi piuk'āri.

36 Ma awara ¿k'āare piata baima eperãpa ne-inaa pia na p'ek'au eujāde nībi jōmaweda ataru pirã, mamïda piup'eda chok'ai p'irabai-e pirã Ak'õre eujāde?

37 Ichiaba, ¿k'āata teeima Tachi Ak'õremaa, tachi piudap'eda chok'ai p'irabaipimerã? Mąga p'oyaa ooda-e.

38 İrapema eperãarã audú p'ek'au oo k'inia p'anapata mide ijāadak'aa perã. Māirã taide eperã k'İra nejasia bi pirã jarait'ee mide ijāa bi maa-e pirã mi ūraa jarait'ee awaraarãmaa, mągara mi, chi Eperã Ak'õre Truadepema jida k'İra nejasia bait'ee mēreda ait'ee, mi Ak'õre Waibia k'İra wāreede chek'āri iru angeleerã ome.

9

1 Jesupa ichiaba mągaji:

—Mia wāarata jararu. Nama p'anāirã ūk'uru piudai naaweda unudait'ee Tachi Ak'õrepa eperãarã biru ichi jua ek'ari ichideerã p'aneedamerã.

Jesús k'İra awaradaida

(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)

2 K'āima seismaa Jesús wāji ee it'ia bi nok'ode. Ichi ome ateeji Pedro, Santiago mąik'aapa Juan. Mama āra taide Jesús k'İra awaradachi.

3 Ichi p'aru t'o-t'oo ĩdaadachi pi-ia t'õdak'a.

4 Mąga nide chi k'õp'āyoorãpa unujida chonaarãweda p'anapatap'edaarã Elías mąik'aapa Moisés pedeemaa p'ani Jesús ome.

⁵ Māpai Pedropa māgaji Jesumaa:

—Tachi Jarateepari, ipia bi nama p'anadait'ee pi ome! Oodait'ee te chak'erērā ōpee; aba pi-it'ee, aba Moise-it'ee, chi apema Elia-it'ee.

⁶ Pedropa k'isia-ee māga jaraji, p'era ak'i nībada perā apemaarā ome.

⁷ Māga nide jīrarapa āra aneu cheji. Madeepa Tachi Ak'ōrepa pedeeji:

—Nāgida aji, mi Warra k'inia. Ūrítu iru pedee.

⁸ Aramata ak'idak'āri, āchi ik'aawa apida unuda-e paji; Jesús aupaita āchi ome baji.

⁹ Eedeepa cherutade Jesupa jaraji āchia unudap'edaa nepirinaadamerā, ichi jai-idaap'eda waya chok'ai p'irabai naaweda.

¹⁰ Maperā nepirida-e paji āchia unudap'edaa. Mamīda āchi pitapai pedee p'anapachida k'asaa jara k'inia bi "jai-idaap'eda waya chok'ai p'irabait'ee".

¹¹ Maap'eda Jesumaa iidijida:

—¿Sāap'eda Moisepa p'āda jarateepataarāpa jarapatama ajida, chonaarāwedapema Elías naapiara cheit'ee Tachi K'aripapari k'āyaa?

¹² Irua p'anauji:

—Wāarata jara p'ani. Elías naapiara cheit'ee māik'aapa ne-inaa jōmaweda pia ooit'ee, eperāarāpa auteebaidamerā iru t'ēe cheru. Mamīda mia jara bi: Ak'ōre Ūraa p'ādade ichiaba jara bi mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema, miapidait'ee māik'aapa k'īra unuamaa iru p'anadait'ee. Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade p'ā jēra bik'a ichia oopiit'ee.

¹³ Mamīda eperā Elías jīak'aa chejipi. Māgí t'ījarapachida Juan Bautista. Āchia oo k'iniata oojida iru ome Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a.

Jesupa k'ūtrāa k'ap'adeepa netuara uchiapida

(Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)

¹⁴ Jesús, Pedro, Santiago māik'aapa Juan pachedak'āri apemaarā k'ōp'āyoorā p'anadap'edaamāi, unu chejida eperāarā chok'araarāpa wap'ira iru p'ani māik'aapa Moisepa p'āda jarateepataarā ūk'uru aupedee jōni ma k'ōp'āyoorā ome.

¹⁵ Jesús unudak'āri, ak'itrua para beeji māik'aapa p'ira wājida irumaa auteebaide.

¹⁶ Māpai Jesupa iidiji āchimaa:

—¿K'āaredeta aupedee p'anima mi k'ōp'āyoorā ome?

¹⁷ Eperāpa p'anauji:

—Tachi Jarateepari, mi warra aneeji pīmaa netuarapa ichiwa iru bairā.

¹⁸ Ma netuarapa wawat'i bat'at'aapari eujāde. Maap'eda it'aidee k'ōp'ep'ee che nībeepari, k'ida kierrkierree nībeepari, ichiaba k'ap'ia ibia nībeepari. Mia chupiria iidiji pi k'ōp'āyoorāmaa ma netuara uchiapit'aadamerā. Mamīda p'oyaada-e paji.

¹⁹ Māpai Jesupa māgaji arii p'anadap'edaarāmaa:

—Aai, eperāarā, ¿at'ārita mide ijāada-e p'anik'ā? Ijāadak'arāk'api p'ani! ¿jōmasaa taarāit'ee parā ome ijāarutamaa? Anéeti ma warra.

²⁰ Māpai aneejida Jesumaa. Mamīda netuarapa Jesús unuk'āri, warra wawat'aaji māik'aapa bat'at'aaji eujāde. It'aideepa k'ōp'ep'ee eujāde pīrabai nībeeki.

²¹ Jesupa iidiji ma warra ak'ōremaa:

—¿Sāaweda māgā nībima? aji.

Chi ak'ōrepa p'anauji:

—Ma-āri weda.

²² At'apai netuarapa bat'at'aapari t'ipitau urua n̄bide maa-e pirā toida peet'aait'ee. Mapa p'oyaa ooita bi pirā, tai chupiria k'awáaji m̄aik'aapa k'aripapáde aji.

²³ Jesupa p'anauji:

—¿K'asaa pi pedee? ¿P'oyaa ooik'ā a bik'ā? ¡Eperāpa mide ijāa bi pirā, mia ne-inaa jōma oopari!

²⁴ Māpai chi warra ak'ōrepa golpe pedeeji:

—Ijāa bida aji. ¡Mi k'aripáji waapiara ijāait'ee!

²⁵ Jesupa unuk'āri eperāarā seedaruta, māgaji netuaramaa:

—Netuara, ichiwapipari m̄aik'aapa k'iri k'ipipari, uchíaji jā warra k'ap'iadeepa m̄aik'aapa waa iru k'ap'iade t'inaapáde aji.

²⁶ Māpai netuara biadachi m̄aik'aapa warra golpe wawat'aaji. Maap'eda uchiadachi warra k'ap'iadeepa. Ma warra piudak'a atabaibeeji. Māpai arii see n̄badaarāpa māgajida:

—Piudachida, ajida.

²⁷ Mamīda Jesupa juade jita atap'eda, p'irabai ataji. Māpai ma warra k'ap'ia pia beeji.

²⁸ Maap'eda Jesús wāji teedaa chi k'ōp'āyoorā ome. Ituaba bak'āri, chi k'ōp'āyoorāpa iidijida Jesumaa:

—¿Sāap'eda taipa ma netuara p'oyaa uchiapida-e pajima? ajida.

²⁹ Jesupa p'anauji:

—It'aa t'ī bipapai māgee netuara uchiapiparida aji.

Jesupa waya jarada ichi peedait'ee

(Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)

³⁰ Mam̄aik'aapa wādak'āri, Galilea eujāde wāyaajida. Mamīda eperāarāmaa k'awapi k'inia-e bada perā,

³¹ Jesupa ne-inaa oo-e paji mama, chi k'ōp'āyoorāmaa jarateemaa bada perā. Māgapachi:

—Eperāpa mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema, baapiit'ee k'achia beerā juade m̄aik'aapa āchia mi peepit'aadait'ee. Mamīda ewari ōpeemaa mi waya chok'ai p'irabaiit'ee.

³² Chi k'ōp'āyoorāpa k'awada-e paji sāap'eda irua māga jaraji. Mamīda waawee p'anajida iididait'ee.

Eperā waibiara bi Tachi Ak'ōre k'īrapite

(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

³³ Pachejida Capernaum p'uurude. Teeda p'anide, Jesupa iidiji:

—¿Parā k'āata pedee che wājidama aji, ode?

³⁴ Mamīda k'īra nejasiapa k'īup'ee para beeji, ode aupedee che wādap'edaa perā, āchidepema k'aita waibiara bi.

³⁵ Jesús su-ak'i beeji m̄aik'aapa chi k'ōp'āyoorā doce t'ī p'e atap'eda, maaji:

—Eperā apemaarā k'āyaara waibiara pa k'inia bi pirā, ek'ariara baipia bi m̄aik'aapa t'āri o-ia apemaarā k'aripaipia bi.

³⁶ Māpai Jesupa warra chai jua jita atap'eda, ak'i n̄bijī āchi esajīak'a. Jira atap'eda, wēre ataji jarateit'ee m̄aik'aapa jaraji:

³⁷ —Eperāpa mide ijāa bi k'aurepa nāgi warra chaik'a auteebairu pirā, mi jida auk'a auteebaipari. Ma awara mi aupai auteebai-e; ichiaba Tachi Ak'ōre auteebai bi, iruata mi pēida perā.

Ak'ōrede ijāak'āri, ne-inaa pia oopari

(Mt 10.42; Lc 9.49-50)

38 Māpai Juanpa maaji:

—Tachi Jarateepari, taipa unujida eperāpa pi t'ī jarap'eda, netuara uchiapi bi eperāarā k'ap'iadeepa. Māga unudak'āri, taipa waa oonaapāde ajida, tachi ome nipak'aa perā.

39 Jesupa p'anauji:

—Ichiak'au oopīti. Eperāpa ne-inaa pia ooru pirā mi t'īde eperāarāpa p'oyaa oodak'aa, māga oop'eda, pēdee k'achia jara-e pai mi āpite.

40 Tachi ome nipak'aa pijida, tachi eere bida aji.

41 Mia wāarata jararu. Eperāpa parāmaa pania vaso aba pida teeru pirā todamerā, parāpa mi, Cristode ijāapata perā, Tachi Ak'ōrepa ma eperāmaa ne-inaa pi-ia teeit'eeda aji.

K'īrak'au pai p'ek'au k'achia oodai

(Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)

42 —Mamīda eperāpa mide ewaa ijāa p'anīrāmaa acha bi warra chaik'a, ijāapiamaa bi pirā, piara bak'aji k'ūruma iru otaude jī atadap'eda, p'usa jāde bat'at'aadait'ee.

43-44 Pichi juapa ne-inaa ooda k'aurepa pi k'achiade baairu pirā, ma k'achia oo amāaji, pichi jua t'iap'et'aak'ajik'a. Piara bi it'aa wāit'ee jua mosaa, k'ap'ia jōmaweda atuai k'āyaara t'ipitau ichita jērājēraa jira bide.

45-46 Ichiaba pichi bīiripa ne-inaa ooda k'aurepa k'achiade baairu pirā, ma k'achia oo amāaji, pichi bīiri t'iap'et'aak'ajik'a. Piara bi Ak'ōre ode nik'anik'aa nipait'ee bīiri abapai bik'a, k'ap'ia pia tok'arradee bat'a atapēi k'āyaara.

47 Ichiaba pichi taupa ne-inaa unuda k'aurepa pi k'achiade baairu pirā, ma k'achia oo amāaji pichi tau ēt'ak'ajik'a. Piara bi Tachi Ak'ōre ode nipait'ee tau abapai bik'a, tau omeeweda nipai k'āyaara netuara ode tok'arradee.

48 'Mama ichita miapiit'ee tachi chiara k'opari k'ipa piuk'aa māik'aapa tachi k'ap'ia paapari t'ipitau k'īk'aa bide.' *(Is 66.24)*

49 —T'ā p'urupata chik'ode mik'iapimaapa. Auk'a Tachi Ak'ōrepa ichideerā pia ak'ī bapari atuapiamaapa netuara o k'achiade.

50 Ma awara chik'o warraara bi t'ā ome. Mamīda t'ā k'iyaa-edaik'āri, ma chik'o warraa-ee bi. ¿Sāga ma t'ā waya k'iyaaipiima? Ichiaba tachi t'āri pia p'anada-e pak'āri, Tachi Ak'ōre k'īrapite servi-e p'ani. Mapa ooti Ak'ōre Ūraade jara bik'a. Māgā k'āiwee p'anadait'ee apemaarā ome.

10

Jesupa jarateeda miak'āi p'anīrā mia amaanaadamerā

(Mt 19.1-12; Lc 16.18)

1 Jesús uchiap'eda chi k'ōp'āyoorā ome Capernaumdeepa, wājida Jordán to k'īraik'a eeree, Judea eujāde panarutamaa. Mama p'anide waya Jesús badamāi eperāarā cheepurupachida, eperāarāpa oopatap'edaak'a iru wārumaa. Waya Jesupa jarateemaa beejī naaweda oopatak'a.

2 Māga nide fariseorā ūk'uru irumaa chejida. Moisepa p'āda merapii jīak'aapa, iidijida:

—¿Imik'īrapa ichi wēra amaapia bik'ā? ajida.

3 Irua p'anauji:

—¿K'āata ūraaji Moisepa?

4 Jarajida:

—Moisepa ūraajida ajida, wēra amaaru pirā, mia amaada k'art'a p'ā teeipia bi.

5 Māpai Jesupa maaji:

—Moisepa mǎga jaraji parǎ judiorǎ k'iri k'isua p'anadairǎ.

⁶ Mamǐda Tachi Ak'õrepa na eujǎ ook'ǎri,
'Ooji imik'ira mǎik'aapa wera.'

(Gn 1.27)

⁷ 'Mapa imik'irapa atabëit'ee chi ak'õre chi nawe ome, araa p'anapataadait'ee
chi wera ome.

⁸ Mǎgǎ eperǎ omee weda eperǎ apai pik'a p'aneedait'ee.'

(Gn 2.24)

Eperǎ omé p'ani mǐda, jǐp'a eperǎ apai pik'a p'aneepata Tachi Ak'õre k'irapite.

⁹ Tachi Ak'õrepa mǎgǎ eperǎarǎ omé araa papik'ǎri, apidaapa amaap-
idaik'araa bida aji.

¹⁰ Ai t'ëpai teeda p'anadak'ǎri, Jesús ome nipapataarǎpa pedee p'aneejida
fariseorǎpa iididap'edaade.

¹¹ Jesupa jaraji:

—Eperǎpa chi wera amaata'aru pirǎ, awaraa wera ataik'araa bi. Mǎga ooru
pirǎ, p'ek'au oomaa bi Tachi Ak'õre k'irapite mǎik'aapa chi wera k'irapite, Tachi
Ak'õre Ūraa p'ǎdade jara bairǎ wera iru bak'ǎri, awaraa ome k'ǎik'araa bi.

¹² Ichiaba wërapa chi imik'ira amaata'aru pirǎ, awaraa imik'ira ataik'araa
bi. Mǎga ooru pirǎ, auk'a p'ek'au oomaa bi Tachi Ak'õre k'irapite.

Jesupa warrarǎ bendiciada

(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)

¹³ Warrarǎ aneejida Jesumaa iru jua bimerǎ ǎra ǐri. Mamǐda Jesús
k'õp'ǎyoorǎpa ma warrarǎ aneedap'edaarǎ itriajida.

¹⁴ Jesupa mǎga unuk'ǎri, t'ǎri ǎriidachi chi k'õp'ǎyoorǎ ome. Mǎpai mǎgaji:

—jǐtrianáati! Ichiak'au mǐmaa warrarǎ chepǐti, Tachi Ak'õrepa ǎra jǐlak'arǎ
biit'ee perǎ ichi jua ek'ari ichideerǎ p'aneedamerǎ.

¹⁵ Mia wǎarata jararu. Warra chak'eerǎpa waawee-ee ijǎapata t'ǎri o-ǐa Tachi
Ak'õrede. Auk'a tachi chonaarǎpa pida ijǎadaipia bi p'aneedait'ee Tachi Ak'õre
jua ek'ari ichideerǎ ome.

¹⁶ Warra chak'eerǎ jira atap'eda, ichi jua ǎra ǐri bi wǎpachi mǎik'aapa
bendicia wǎpachi.

Eperǎ p'arat'ara bi Jesús ome pedeeda

(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)

¹⁷ Jesús wǎit'ee arude, eperǎ p'ira chep'eda, iru k'irapite bedabaidachi
mǎik'aapa mǎgaji:

—Tachi Jarateepari t'ǎri pia, ¿k'ǎata mǐa ooopia bǐma aji, it'aa wǎit'ee?

¹⁸ Jesupa p'anauji:

—¿Sǎap'eda mǐmaa t'ǎri pia bida a bǐma? aji. T'ǎri pia apaita bi; mǎgǐ Tachi
Ak'õre.

¹⁹ Pia k'awa bi Tachi Ak'õrepa Moisemaa ūraa p'ǎpida:

'Eperǎ peenájaji; miak'ǎi bi pirǎ, awaraarǎ ome k'ǎinájaji; nechianájaji; sewa
jaranájaji chíara k'achiade baaipiit'ee; ichiaba chíara k'ūranájaji; pichi
ak'õre mǎik'aapa pichi nawe k'inia iru baparǐji mǎik'aapa ǎra pedee
ūriparǐji.'

(Ex 20.12-16)

²⁰ Mǎpai ma eperǎpa maaji:

—Tachi Jarateepari, mǐa ma jõma ooparida aji, k'ūtrǎa weda.

²¹ Jesupa irumaa k'inia ak'iji mǎik'aapa mǎgaji:

—Ne-inaa aba waide oo-e bi. Pichi net'aa jõmaweda netok'oonáji mǎik'aapa
chupǐria beerǎmaa ma p'arat'a téjei. Mǎga ooru pirǎ, ne-inaa pipiara iru
bait'ee Tachi Ak'õre eujǎde. Mǎga oop'eda, mǐ ome nipa chéji.

²² Ma eperāpa māga ūrik'āri, k'īsia paraadachi māik'aapa k'īra pia-ee wāji, p'arat'a audú k'inia bada perā.

²³ Jesupa ichi ik'aawa p'anadap'edaarāmaa ak'ip'eda, māgaji chi k'ōp'āyoorāmaa:

—iChaaree bair'ee p'arat'ara beerā p'aneedait'ee Tachi Ak'ōre jua ek'ari ichideerā ome!

²⁴ Jesús k'ōp'āyoorā ak'itrua para beeji māga ūridak'āri. Māpai waya Jesupa maaji:

—Aai, warrarā, ichaaree bi p'arat'ara bi beeit'ee Tachi Ak'ōre jua ek'ari ichideerā ome!

²⁵ Chaareera bida aji, p'arat'ara bi beeit'ee Tachi Ak'ōre jua ek'ari, camello aguja taude wāyaa k'āyaara.

²⁶ Chi k'ōp'āyoorāpa māga ūridak'āri, waapiara p'era pik'a para beeji māik'aapa āchi pitapai iidi para beeji:

—Māgara, ¿k'aita p'oyaa it'aa wāyama? ajida.

²⁷ Jesupa āchima ak'iji māik'aapa p'anauji:

—Eperārapa p'oyaa ooda-e, audú chaaree bairā. Mamīda Tachi Ak'ōre-it'ee ne-inaa chaaree wē-eda aji.

²⁸ Māpai Pedropa māgaji:

—Tai net'aa jōmaweda atabēijida pi ome nipapataadait'ee.

²⁹ Jesupa maaji:

—Mia wāarata jararu. Parāpa atabēijida pāchi te, ipema, ipewēra, nawe, ak'ōre, warrarā māik'aapa eujā, mi k'aurepa māik'aapa mia pedee pia jaratee bi k'aurepa.

³⁰ Mamīda net'aa atabēidap'edaarāpa ma k'āyaara na p'ek'au eujāde p'ani misa, na ne-inaa atada cien audú atadait'ee: te, ipemaarā, ipewēraarā, naweerā, warrarā māik'aapa eujā, chīarapa āra miapi iru p'ani jida mi k'aurepa. Ma awara piuk'āri, ichita chok'ai bapariit'ee Tachi Ak'ōre ome.

³¹ Mamīda irapema waibiara p'anūrā eperāarā k'īrapite, ek'ariara p'anadait'ee Tachi Ak'ōre k'īrapite. Jōdee ek'ariara p'anūrā eperāarā k'īrapite waibiara p'anadait'ee Tachi Ak'ōre k'īrapite.

Jesupa jarada ōpee jarada ichi peedait'ee

(Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)

³² Ai t'ēpai Jesús apemaarā naa wāji Jerusalendee. Chi k'ōp'āyoorā p'era pik'a iru t'ēe wājida. Awaraarā ichiaba iru t'ēe waaweede wājida. Māpai Jesupa waya chi k'ōp'āyoorā doce awara āi t'ī p'e ataji māik'aapa nepiriji ichi p'asait'ee bi:

³³ —Tachi wāruta Jerusalendee. Mama mi, chi Eperā Ak'ōre Truade-pema, jita atadait'ee māik'aapa ateedait'ee p'aareerā poroorāmaa māik'aapa Moisepa p'āda jaratepataarāmaa. Āchia iididait'ee k'īra tewaraarāmaa mi peet'aadamerā.

³⁴ Mi oo iru p'anadait'ee; k'īramaa idudait'ee; soopa widait'ee māik'aapa peet'aadait'ee. Mamīda ewari ōpeemaa mi waya chok'ai p'irabaiit'eeda aji.

Santiago Juan ome chupiria iididap'edaa

(Mt 20.20-28)

³⁵ Zebedeo warrarā, Santiago māik'aapa Juan, Jesús k'ait'a chejida māik'aapa māgajida:

—Tachi Jarateepari, taipa ne-inaa audú k'inia p'ani. Mapa chupiria iidi p'ani māga oomerā.

³⁶ Irua iidiji:

—¿K'áata k'inia p'anima aji, mia oomerã parã ome?

³⁷ Māgajida:

—Pi truade jōmaarã poro waibia pak'āri, tai auk'a poro waibiarã pi ek'ari p'anee k'inia p'ani; aba su-ak'i beei pi juaraare, apema pi juabi eere.

³⁸ Māpai Jesupa p'anauji:

—Parāpa wāara k'awada-e p'ani k'áata iidi p'ani. ¿Parāpa ne-inaa k'achia choodaik'ā aji, mia chooit'ee bik'a? Maap'eda ¿parã piu k'iniadaik'ā aji, mi piut'ee bik'a?

³⁹ Āchia p'anaujida:

—¡P'oyaadaipi!

Jesupa maaji:

—Parāpa ne-inaa k'achia choodait'eeda aji, mia chooit'ee bik'a. Ma awara piudait'ee mi piut'ee bik'a.

⁴⁰ Mamīda mia p'oyaa jara-e k'airāta mi juaraare wa juabi eere su-ak'i p'aneadait'ee. Tachi Ak'ōreppapai māga jarai.

⁴¹ Apemaarã diez k'ōp'āyoorāpa ūridak'āri Santiago Juan ome iididap'edaa, k'īraudachida āchi ome.

⁴² Mapa Jesupa t'ī p'e ataji māik'aapa maaji:

—Parāpa k'awa p'ani ijāadak'aa beerã poro waibiarāpa āchia oo k'iniata oopipata eperāarāmaa. Waaweepa āchi jua ek'ari p'anīrāpa oopata āchia jara p'anik'a.

⁴³ Mamīda parāpa oodaik'araa bi ma poro waibiarāpa oopatak'a. Ma k'āyaaara ijāapataarã t'āide chi waibiara pa k'inia bīpa apemaarã chupīria k'awaipia bi māik'aapa k'aripaipia bi.

⁴⁴ Pia jarait'eera, parādepema aba poro waibia pa k'inia bi pīrã, awaraarã k'aripaipia bi, esclavopa chipari k'arīpparik'a.

⁴⁵ Mī, chi Eperã Ak'ōre Truadepema mīda, na p'ek'au eujāde che-e paji eperāarāpa mi jīia iadamerã. Jīp'a cheji eperāarã o k'achiadeepa k'aripa atait'ee. Piut'ee eperāarã chok'ara uchiadamerã p'ek'au k'achia jua ek'ariipa.

Jesupa tau p'āriu bada Bartimeo jipada

(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)

⁴⁶ Jesús wāyaa wāk'āri Jericó p'uurude chi k'ōp'āyoorã ome, eperāarã chok'ara auk'a chejida āra ome. Ma p'uurudeepa uchīa wādade, o bi ik'aawa eperã tau p'āriu bi su-ak'i baji p'arat'a iidimaa. Ma eperã t'ījarapachida Bartimeo. Māgī Timeo warra paji.

⁴⁷ Ūrik'āri Jesús Nazaretdepema ichi ik'aawa wāyaa wā, ma tau p'āriu bīpa golpe bīmaa beejī:

—¡Jesús! ¡Rey David Warra, mi chupīria k'awáaji!

⁴⁸ Ma ode p'anadap'edaarāpa itriat'aapachida k'īup'ee beemerã. Mamīda waapiara biapachi:

—¡Rey David Warra, mi chupīria k'awáaji!

⁴⁹ Māpai Jesús ak'inī beejī māik'aapa māgaji:

—T'ī atanáti.

Māpai t'ī atanajida tau p'āriu bi:

—Isapai, p'irabáji. Pi t'ī bīpi. ¡Waaweenáaji!

⁵⁰ Māpai chi poroba āyaa bat'at'aap'eda, p'inajīti bainī beejī māik'aapa Jesumaa cheji.

⁵¹ Māpai Jesupa iidiji:

—¿K'áata k'inia bīma aji, mia oomerã pi ome?

Tau p'āriu bīpa p'anauji:

—Jesús, Tachi Waibia, michi taupa pia unu k'inia bida aji.

⁵² Jesupa māgaji:

—Jipajipi mide ijāada perā. Wāipia bida aji.

Aweda tau p'āriu badapa pia unuji māik'aapa Jesús t'ēe wāji ode.

11

Jesús Jerusalén p'uurude

(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

¹ Jesús Jerusalén p'uuru k'ait'a wāk'āri, Olivo Ee k'īrapite panaji chi k'ōp'āyoorā ome. Mama p'ani Betfagé māik'aapa Betania p'uuru. Jesupa chi k'ōp'āyoorā omé naa pèik'āri, māgaji:

² —Wāti ara bi p'uuru tachi k'īrapite bimaa. Ará panadak'āri, ununadait'ee burro jī bainī bi, waide apida batauda-e p'ani iru iri. Ēra atāti māik'aapa anēeti.

³ Apidaapa iidiruta pirā, k'āare-it'ee ēramaa p'ani, jarāti: “Tachi Waibiapa arak'atia atee k'inia bi. Waya tee chedait'eepi.”

⁴ Chi k'ōp'āyoorā wādak'āri, ununajida burro jī bainī bi o bi ik'aawa te āuk'idaa. Māpai ēra atajida.

⁵ Mamīda arii p'anadap'edaarāpa iidijida:

—¿K'āata oomaa p'anima parāpa? ¿K'āare-it'ee ēra ataruta jā burro?

⁶ Māpai Jesupa jaradak'a p'anaudak'āri, ichiak'au pèijida.

⁷ Burro ateadap'eda Jesumaa, āchi iripema p'aru jīpatap'edaa ata bijida ai iri māik'aapa Jesús batauji.

⁸ Jesús māgá wāyaa wāk'āri, chok'araarāpa āchi p'aru t'ō jēra bijida o jāde Jesús k'īrapite; ichiaba ūk'uruurāpa t'ō jēra bijida k'iru t'iap'edap'edaa, āchi rey pai jīak'aapa.

⁹ Jesús naa wādap'edaarāpa māik'aapa t'ēe che wādap'edaarāpa o-īa biapachida:

—*¡Hosana!* ¡K'īra wāree! ¡Tachi Ak'ōrepa pia ak'i bapari ichia pèida ichi pari nipamerā na eujāde! ¡K'īra wāree Ak'ōre eujāde, Tachi K'aripapari cheru perā!
(Sal 118.25-26)

¹⁰ ¡Tachi Ak'ōrepa pia ak'i bapariit'ee ichia rey pèida! ¡David tachi rey padak'a waya rey iru p'anadait'ee! Tachi Ak'ōrepa nāgí auk'a pia ak'i bapariit'ee. *¡Hosana!* ¡K'īra wāree Ak'ōre eujāde, Tachi K'aripapari cheru perā!

¹¹ Jesús Jerusalende pachek'āri, wāji Ak'ōre te waibiadee. Aide eperāarāpa oo para bi unup'eda, waya wāji Betania p'uurudee chi k'ōp'āyoorā ome, k'ewara bada perā.

Jesupa higuera bīrimaa ijīati pedeeda

(Mt 21.18-19)

¹² Ai norema, Betania p'uurudeepa uchiadak'āri, Jesús jarrapisia nībeeji.

¹³ T'imīpa unuji higuera bīiri bainī bi k'iru paraa. Māpai araa ak'inaji chau bi jīak'aapa. Mamīda chau-ee baji. Chi k'iru aupaita unuji, chaujara-e pada perā.

¹⁴ Māpai ma higuera bīrimaa māgaji:

—¡Pi waa chauk'aa pait'eeda! aji.

Chi k'ōp'āyoorāpa irua jarada ūrijida.

Jesupa ne-inaa netopataarā jērek'ooda Ak'ōre te waibiadeepa

(Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

¹⁵ Ai norema waya Jerusalende pachedak'ári, Jesús Ak'õre te waibiade t'ũuji mãik'aapa net'aa netopataarã taawaa jërek'ooji. P'arat'a tau t'erabaipataarã mesa sĩa bat'ak'oo wãji, paloma netopataarã banco paara.

¹⁶ Ak'õre te waibiadee wãyaapik'aa paji net'aa ateerutaarã.

¹⁷ Mãpai jarateemaa beejí:

—Tachi Ak'õre Ūraa p'ã jëra bide jara bi:

'Mi te it'aa t'ipata teda apataadait'ee, jõma na eujãdepemaarã-it'ee.' (Is 56.7)

'Mamĩda parãpa nechiapataarã ték'ata oo iru p'ani.' (Jer 7.11)

¹⁸ Mãga ũridak'ári, p'aareerã poroorã Moisepa p'ãda jarateepataarã ome k'ĩsia p'aneejida Jesús peepit'aadait'ee. Iru waawee p'anajida, eperãarãpa ak'itrua para bada perã irua jaratee bi k'aurepa.

¹⁹ K'ewaraa Jesús chi k'õp'ãyoorã ome uchijida p'uurudeepa.

Higuera bĩri p'oodarida

(Mt 21.20-22)

²⁰ Ai norema tap'eda waya Jesús chi k'õp'ãyoorã ome wãyaajida higuera bĩri badamã. Unujida chi k'arra jõmaweda p'oo ak'inĩ bi.

²¹ Mãpai Pedropa k'irãpaji Jesupa jarada mãik'aapa jaraji Jesumaa:

—¡Tachi Jarateepari, ak'ĩji! Pĩa higuera bĩrimaa ijĩati pedeeda p'oodachida aji.

²² Jesupa p'anauji:

—Ijãapatãati Tachi Ak'õrede.

²³ Mia wãarata jararu. Eperã wãara Tachi Ak'õrede ijãa bi pirã, iidiipia bi ne-inaa oomerã, ichi t'ãridepai k'ĩsia-ee: “¿Ooik'ã wa oo-e pai?” Mãgã Tachi Ak'õrepa irua jaradak'a ooit'ee. Jararu pirã eemaa: “Jãmãik'aapa ãyaa wãji mãik'aapa p'usa jãde baainãji,” Tachi Ak'õrepa mãga ooit'ee.

²⁴ Mãgã it'aa iididak'ári, naapiara ijãati Tachi Ak'õrepa ooru parãpa k'iniata, pãchi t'ãri auk'a p'ani perã iru ome. Mãgã p'anadairã irua ooit'ee parãpa it'aa iididap'edaa.

²⁵ Parã it'aa t'ĩdak'ári, k'ĩsianãati apemapa k'achia ooda parãmaa. It'aa t'ĩdai naaweda, iru chupiria k'awãati mãik'aapa perdonãati irua k'achia ooda. Mãga ooruta pirã, Tachi Ak'õre it'ari bĩpa perdonãait'ee parãpa p'ek'au k'achia oopata.

²⁶ [Mamĩda awaraarãpa k'achia oodap'edaa parãmaa perdonãada-e pirã, mãgara Tachi Ak'õrepa ichiaba perdonãa-e parãpa ne-inaa k'achia oopata.]

Tachi Ak'õrepa Jesús pëida

(Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)

²⁷ Ma t'ëepai waya chejida Jerusalendee. Jesús Tachi Ak'õre te waibiade ni misa, irumaa chejida p'aareerã poroorã, Moisepa p'ãda jarateepataarã mãik'aapa judiorã poro waibiarã.

²⁸ Iidijida:

—¿Tachi Ak'õrepa tai biji-ek'ã ichi te waibia ak'idamerã? ¿K'aipa pimaa nãga oopi bĩma? ajida.

²⁹⁻³⁰ Jesupa p'anauji:

—Mia pida parãmaa iidiit'ee: ¿K'aipa pëijima aji, Juan Bautistapa poro choo chemerã; Tachi Ak'õrepa maa-e pirã eperãarãpa? P'anauruta pirã, mia pida ichiaba jarait'ee k'ai juapa mia nãgĩ ne-inaa oo bi. P'anaudapãde aji.

³¹ Mãpai ãchi pitapai pedee para beejí:

—Tachi Ak'õrepa pëidada aruta pirã, irua iidiit'ee: “Mãgara, ¿sãap'eda Juan ũraa ijãada-e pajima?” Mapa mãga p'oyaa jarada-e.

32 Ma awara ¿tachia sãga jaradaima eperãarãpa Juan pëidap'edaa? Mãga jararuta pirã eperãarã k'ïraudaridait'ee tachi ome.

Ächia waawee p'anapachida k'awa p'anadap'edaa perã jõmaarãpa ijãa p'anapachida Juan Tachi Ak'õre pedee jarapari paji.

33 Mapa p'anaujida:

—K'awada-e p'anida ajida, k'aipa Juan pëiji.

Mãpai Jesupa mägaji:

—Mãgara mia pida jara-eda aji, k'aipa mĩmaa nãga oopi bi.

12

Mimiapataarã k'achia beerãde nepirida

(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)

1 Jesupa nepirĩmaa beeji ächĩmaa:

—Eperãpa uva eujã uuji mãik'aapa t'iak'auk'ooji. Ichiaba bõgo mãudee ooji uva piart'idait'ee. Ma awara te it'ia ooji ma ïriipa ak'idait'ee. Mãga oop'eda, ne-uu eujã ak'ipataarã jiriji mimiadamerã ichi-it'ee. Maap'eda awara äyaa wãji.

2 T'ëepai uva oropata ewari pak'ãri, ma eujã chiparipa ichi mimiapari pëiji mimiapataarãmaa iidinamerã ichi eere bee bi chauda tee pëidamerã.

3 Mamĩda ächia iru jita atadak'ãri, sĩk'oojida maap'eda jua arajãa pëit'aajida chiparimaa.

4 Mãpai chi eujã chiparipa waya awaraa mimiapari pëiji. Mamĩda mägĩ poro k'õop'et'aajida mãik'aapa waajarak'oojida.

5 Pëiji awaraa mimiapari; mägĩ peet'aajida. Mãpai awaraarã chok'ara pëiji. Mägĩrãdepema ùk'uru wik'oojida, apemaarã peek'oojida.

6 'Mamĩda at'ãri ichi ome iru baji ichi warra k'inia iru bada. K'ĩsajji: "Mi mimiapataarã ome k'achia oojida. Mamĩda acha bi mi warra perã, waaweedait'ee. Mapa mia iru pëiit'ee."

7 T'imĩ weda iru warra unudak'ãri, ma mimiapataarã pedee para beeji: "Jãgipa ichi ak'õre net'aa jõmaweda atait'ee chi ak'õre piuk'ãri. Peet'aadãma ajida, tachi eujã chiparik'a p'aneedait'ee."

8 Mãpai iru pachek'ãri, jita atajida mãik'aapa peet'aajida. Maap'eda chi k'ap'ia ma uva eujãdeepa bat'at'aanajida. Mãgapai paji.

9 Mamĩda, ma nepiri aupak'ãri, iidiji:

—¡K'ĩsati! ¿K'ãata ooit'ee chiparipa? Mia jarait'ee. Wãk'ãri, ma eujã ak'ipataarã peek'oonait'ee mãik'aapa awaraa mimiapataarã jirinait'ee chi ne-uu eujã ak'ipataadamerã.

10 '¿Parãpa Ak'õre Ûraa p'ãda leeda-e p'anik'ã?

'Te oopataarãpa mãu k'iniada-e padap'edaa pipiara padachi.

11 Tachi Ak'õrepa mãga ooji, tachia unudamerã mãik'aapa ak'itrua para beemerã.' *(Sal 118.22-23)*

Mãgara k'ĩsiadapãde aji, pia k'awaadait'ee mia jarateeda.

12 Mãpai judiorã poroorãpa Jesús jita atapidait'ee paji, k'awadap'edaa perã irua ächideta pedee baji. Mamĩda eperãarã chok'ara paraaji Jesús eere. Ma k'aurepa waawee p'anajida jitapidait'ee. Mapa ichiak'au atabëjijida; maap'eda wãjida.

P'arat'a p'aapatap'edaa reymaa impuesto-it'ee

(Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)

13 T'ēepai waya judiorā poroorāpa pēijida fariseorā māik'aapa Rey Herodes eere p'anadap'edaarā Jesús imiateedamerā māik'aapa peepit'aadamerā.

14 Wājida māik'aapa iidijida:

—Tachi Jarateepari, taipa k'awa p'ani pia wāarata jarapari. Ma awara pariatua ijāak'aa awaraarā k'īsiadeepa jara p'ani. Ichiaba pia auk'ar jarateepari eperāar waiabiarāmaa māik'aapa chi chupiria beerāmaa. Pia jarateepari tachi p'anapataadamerā Ak'ōrepa k'inia bik'a. Maperā taipa iidi k'inia p'ani: ¿Pia bik'ā tachia impuesto p'aadait'ee Cesarmaa? ¿P'aadaipia bik'ā irua jara bik'ā wa p'aadaik'arāa bi?

15 Mamīda Jesupa k'awaji āchia Tachi Ak'ōrede ijāapatada apata mīda, wāara ijāadak'aa. Maperā māgaji:

—¿Sāap'eda mi k'ūra k'inia p'anima? aji. Denario p'arat'a tau anéeti mia ak'iit'ee.

16 Jesupa p'arat'a tau ak'ik'āri, iidiji:

—¿K'ai k'īrata nade bi, māik'aapa k'ai t'īta p'ā bima? aji.

P'anaujida:

—César k'īra māik'aapa ichi t'īta p'ā bida ajida.

17 Māpai Jesupa māgaji:

—Māgara téeti Cesarmaa irua net'aa iidipari, māik'aapa téeti Tachi Ak'ōremaa irua iidipari.

Iru pedee ūridak'āri, ak'itrua para beejī.

Iididap'edaa piudap'edaarā chok'ai p'irabaipatade

(Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)

18 Māpai saduceorā ūk'uru wājida Jesumaa ne-inaa iidide iru k'ūradaid'ee. Māirāpa jarateepata piudap'edaarā chok'ai p'irabaidak'aa. Maperā iidijida:

19 —Tachi Jarateepari, Moisepa nāga p'ā bēiji tachi-it'ee: Eperā miak'āi bi warra wēe piuru pirā, chi ipemapa iru wēra ataipia bi māik'aapa ai ome warra ooipia bi chi ipema piuda k'ap'ia pari.

20 Mapa ¿pia k'āata k'īsia bi nāgide? Ipemaarā siete p'anajida. Chi naapema miak'āiji. Mamīda warra wēe piuji.

21 Māpai araarepema ipema miak'āiji ma p'ētrāa ome. Mamīda ichiaba warra wēe piuji. Ichiaba māga p'asaji chi araarepema ipemaarā ome.

22 Jōmaweda miak'āijida mīda ma wēra ome, warra ooda-e paji. Maap'eda ichiaba ma wēra piuji.

23 Māpai wāara pirā piudap'edaarā chok'ai p'irabaipata, waya chok'ai p'aneeruta ewate, ¿k'ai wēra pait'eema ajida, jōmaweda iru ome miak'āi p'anadap'edaa perā?

24 Jesupa p'anauji:

—Ak'ōre Ūraa pia k'awada-e p'anadairā, parāpa awara k'īsia iru p'ani. Ichiaba k'awada-e Tachi Ak'ōrepa ne-inaa jōmaweda oopari.

25 Eperāarā piudap'eda chok'ai p'irabaidak'āri, imik'īraarā wēraarā ome waa miak'āida-e pait'ee. Angeleerā ichi truade p'anirāk'api p'anadait'ee.

26 Ma awara parāpa k'achia k'īsia p'anapata jaradak'āri piudap'edaarā chok'ai p'irabaidak'aa. ¿Waide parāpa Ak'ōre Ūraade pia k'īsiada-e p'anik'ā? Abraham, Isaac māik'aapa Jacob jai-idaajida mīda, Tachi Ak'ōrepa maaji Moisemaa pak'uru jep'eda urua jira bideepa t'ipitauk'a:

'Mi pi chonaarā Ak'ōre Waibia; Abraham, Isaac, Jacob ijāadap'edaa Ak'ōre Waibia.'

(Ex 3.6)

27 Jara-e paji: "Mi āra Ak'ōre paji." Mapa Tachi Ak'ōredeerā jai-idaajida mīda, at'āri chok'ai p'ani. ¡Iru piu beerā Ak'ōre-epi! Ma k'āyaara iru chok'ai beerā

Ak'õrepi. Maperã parãpa ne-inaa awaraata k'ĩsia p'ani, Tachi Ak'õrepa jarada k'ãyaara.

*Tachi Ak'õre Ūraa waibiara bi
(Mt 22.34-40)*

²⁸ Māgá pedee jōni misa, cheji Moisepa p'ãda jarateepari. Āchi pedee ūrii beejī. Jesupa apemaarãpa iididap'edaa pia p'anauk'ãri, māgí jarateeparipa iidiji:

—Tachi Ak'õre Ūraa jōmaweda p'ãdadepema, ¿chisāgita waibiara bima aji, apemaarã k'ãyaara?

²⁹ Jesupa p'anauji:

—Tachi Ak'õre Ūraa waibiara bide jara bi:

‘Ūriti Israel pidaarã. Tachi Ak'õre Waibia apaita bi. Tachi Ak'õre awara wē-e.

³⁰ Tachi Ak'õre Waibia wāara k'inia iru baparíji pichi t'ãriipa māik'aapa ne-inaa jōmaa k'ãyaara iru k'inia iru baparíji. Ewari chaa k'ĩsĩaji t'ãriipa irude. T'ãri o-ĩa ooparíji irua jara bik'a.' (Dt 6.4-5)

³¹ Araare jara bi:

‘Awaraarã k'inia iru baparíji pichi k'ap'ia k'inia iru baparik'a.’ (Lv 19.18)
Ak'õre Ūraa waibiara wē-eda aji, māgí omé jara aupada k'ãyaara.

³² Māpai Moisepa p'ãda jarateeparipa māgaji:

—Pia bi, Jesús. Wāarapi pia jara bi:

‘Tachi Ak'õre Waibia abapai bi. Awaraa wē-e iruk'a.

³³ Tachi Ak'õre wāara k'inia iru baipia bi t'ãriipa. Iru k'inia iru baipia bi ne-inaa jōma iru bi k'ãyaara. Ewari chaa k'ĩsiaipia bi t'ãriipa irude māik'aapa irua jara bik'a oopia bi t'ãri o-ĩa.’ (Dt 6.4-5)

‘Ichiaba awaraarã k'inia iru baparíji pichi k'ap'ia k'inia iru baparik'a.’ (Lv 19.18)

Māgata oodaipia bi awaraa ne-inaa oodai k'ãyaara; net'atau bida altarde wa ne-animal peeda altarde paadai k'ãyaara Ak'õre-it'ee.

³⁴ Māgá Moisepa p'ãda jarateeparipa pia p'anauru ūrik'ãri, Jesupa maaji:

—Pia Ak'õre Ūraade ewaa ijāa wāda aji, Ak'õrepa k'inia bik'a ichi jua ek'ari o-ĩa nipamerã iru ode.

Maadamāiipa waawee p'aneejida waa iididait'ee.

*Tachi K'aripapari waibiara bi Rey David k'ãyaara
(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)*

³⁵ Jesupa jarateemaa bide Ak'õre te waibia āuk'idaa, iidiji:

—¿K'āata jara k'inia p'ani Moisepa p'ãda jarateepaarãpa jaradak'ãri Mesías David ēreerādeepa uchiat'ee? ¿David poro waibiara bi-ek'ã, iru ēreerādeepa uchiat'ee bi k'ãyaara?

³⁶ ¿Pia k'ĩsĩati! Tachi Ak'õre Jaurepa p'ãpiji Rey David ēreerādeepa uchiat'ee badade:

‘Tachi Ak'õrepa jaraji Tachi Waibiaamaa: “Pi mi ome auk'a waibia bairã, suk'ã beepãde aji, mi juaraare, mia pi k'ĩra unuamaa iru p'anapataarã p'oyaarū misa.”’ (Sal 110.1)

³⁷ Davidpa ichi ēreerādeepa uchiat'ee bīmaa t'ĩjaraji “Tachi Waibia”. ¿Mapa k'awada-ek'ã aji, Mesías waibiara bi chonaarãwedapema Rey David k'ãyaara?

Eperãarã chok'ara mama p'anadap'edaarãpa Jesús pedee ūridak'ãri, o-ĩadachida.

Jesupa jarada k'irak'aupai Moisepa p'āda jarateepataarā ome
(Mt 23.1-36; Lc 11.37-54; 20.45-47)

³⁸ Jesupa jaratee bi misa, māgaji:

—K'irak'aupai p'anapataadai Moisepa p'āda jarateepataarāk'a. Āchi audua p'anadairā, p'aru teesoo jīi awaa p'anapata māik'aapa k'inia p'anapata jōmaarāpa āchima saludaadamerā plaza bee chaa, tachi poro waibia rā ome oopatak'a.

³⁹ Ichiaba su-ak'i p'aneepata su-ak'i beepari pipiara bide Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata tede māik'aapa nek'odak'āri, chi su-ak'i beepari pipiara bide su-ak'i p'aneepata.

⁴⁰ Ma awara, p'ētrāa chupiria beerā te jāri atapata māik'aapa seewata taarā it'aa t'ipata eperāarā k'irapite. Tachi Ak'ōre ewari waibia ewate ichia āchi audupiarā miapiit'ee.

P'ētrāa chupiria k'iripa p'arat'a tau teeda Tachi Ak'ōremaa
(Lc 21.1-4)

⁴¹ Ewari aba Jesús su-ak'i baji primisia p'arat'a p'epata k'ait'a, ak'ima eperāarāpa eda ata bidak'āri. P'arat'ara beerāpa waibia ata bi chepachida.

⁴² Māga nide p'ētrāa chupiria k'iri pacheji. Ata bi cheji p'arat'a tau omé cobrede. Māgi p'arat'a tau mak'iaara ipia-e paji.

⁴³ Māga unuk'āri, Jesupa chi k'ōp'āyoorāmaa maaji:

—Mia wāarata jararu. Tachi Ak'ōre k'irapite na p'ētrāapa primisia waibia teejida aji, apemaarā k'āyaara.

⁴⁴ Jōmaarāpa tee p'ani āchi p'arat'a waibia iru p'anadap'edaadepema beeda. Jōdee na p'ētrāa, chupiria k'iri mīda, ichia iru k'erada jōmaweda teeji Tachi Ak'ōremaa. Teejida aji, chi p'arat'a iru bada paara chik'o netoit'ee.

13

Jesupa jarada Tachi Ak'ōre te waibia t'eedariit'ee
(Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)

¹ Jesús uchiak'āri Tachi Ak'ōre te waibia deepa chi k'ōp'āyoorā ome, abaapa maaji:

—jTachi Jarateepari, ak'iji, acha bi māu ta-pia p'ani māik'aapa Tachi Ak'ōre te waibia pi-ia oo k'obi!

² Jesupa maaji:

—Wāara, acha p'ani te pi-ia p'ani. Mamīda ewari cherude māu apida bee-pait'ee awaraa māu īri. Na jōmaweda t'EEK'oo chedait'ee.

Na p'ek'au eujā jōi naaweda, eperāarā miadait'ee
(Mt 24.3-14; Lc 17.22-24; 21.7-24)

³ T'ēpai wājida Olivo Eedee; Ak'ōre te waibia k'irapite beepari. Jesús ituaba su-ak'i beek'āri, Pedro, Santiago, Juan māik'aapa Andrés iru k'ait'a wājida māik'aapa iidijida:

⁴ —¿Sāapai p'asait'ee pia jarada Ak'ōre te waibiade? ¿Sāga taipa k'awadayama ajida, ma ewari k'ait'a pak'āri p'asait'ee pia jaradak'a?

⁵ Jesupa p'anauji:

—Tauk'a nipapatāati apidaamaa k'ūrapiaamaapa.

⁶ Mi jīak'a chok'ara chedait'ee. Seewata jaradait'ee: “Mita Ak'ōre Warra, Tachi Ak'ōrepa pēida.” Māga jara p'anipa eperāarā chok'ara k'ūradait'ee.

⁷ Parāpa ūridak'āri nama māik'aapa awara āi jura chōo jōni, p'eranaati. Ichita māga p'asait'ee. Mamīda at'āri na p'ek'au eujā jō-e pait'ee.

⁸ Ai naaweda eperāarā awaraarā ome chōodait'ee. Jarra oodait'ee māik'aapa awērachai wāyapariit'ee eujā awara-awaraade. Mamīda māga p'asak'āri, ewaapi na p'ek'au eujādepeemaarā miamaa p'aneedait'ee.

⁹ ¡Tauk'a nipapatāati! Mi k'īra unuamaa iru p'anapataarāpa parā atapidait'ee judiorā poroorāmaa, mide ijāapata k'aurepa. P'ua oodait'ee Ak'ōre Ūraa jarateepata tede. Ateedait'ee āchi poro waibiarāmaa māik'aapa āchi reyrāmaa. Māirā k'īrapite parāpa jaradai Tachi Ak'ōrepa ooda parā-it'ee mi k'ap'ia pari.

¹⁰ Mamīda na eujā jōi naaweda, Ak'ōrepa ooda eperāarā k'aripait'ee ichita nepiridait'ee eperāarāmaa awara āi t'imí na eujāde.

¹¹ Mi k'īra unuamaa iru p'anapataarāpa parā charraarā k'īrapite ateedak'āri, k'īsianāati k'āata jaradai. Maapai jarapatāati Ak'ōrepa jarapi bik'a. Ak'ōre Jaurepata k'awapipariit'ee k'āata jaradai.

¹² Maapai ipemaarāpa peepidait'ee āchi ipemaarā. Ak'ōreerāpa peepidait'ee āchi warrarā. Ichiaba warrarā k'īraudaridait'ee āchi ak'ōreerā ome peepirutamaa.

¹³ Jōmaarāpa parā k'īra unuamaa iru p'anapataadait'ee mide ijāapata k'aurepa. Mamīda Tachi Ak'ōrepa k'aripait'ee atuanaadamerā k'īra jip'a nipapataarā Ak'ōre ode jai-idaarutamaa.

Ak'ōre ewari waibia ewate jarada

(Mt 24.15-28; Lc 21.20-24)

¹⁴ —Ewari cherude abaapa ne-inaa audú k'achia ooit'ee Tachi Ak'ōre te waibia edupiarā bi cuartode ichi baik'araa bimāi. Māgí Tachi Ak'ōrepa yiarāa iru bapari, k'īra unuamaa iru bairā. Māga unudak'āri, Judea eujāde p'aniirā p'ira mirudaipia bi ee nok'odee. (Acha bi pedee p'āda leerupa pia k'awaipia bi, miapiamaapa.)

¹⁵ Maapai eperā ichi terrazade bi pirā, teedaa t'īuk'araa bi ichi ne-inaa p'e atade.

¹⁶ Eperā ne-uu k'āide ni pirā, teedaa cheik'araa bi ichi p'aru atade pida. Aramata wāipia bi.

¹⁷ ¡Aai, maapai chupiria jōneedait'ee wēraarā biak'oo bee maa-e pirā warra chak'erā jude iru bee!

¹⁸ Māga wāyaa naaweda, chupiria iidíti Tachi Ak'ōremaa ma ewari p'asapinaamerā k'oijara nibide.

¹⁹ Māgí ewate jōmaarāta chupiria mia jōnadait'ee. Ak'ōrepa na eujā oodak'āriipa māga ook'aa paji, ma awara t'ēepai waa māga oo-e pait'ee.

²⁰ Mamīda Tachi Ak'ōrepa k'īsiai't'ee: “Mia eperāarā taarā miapi-e pait'ee.” Māga pada paara, eperā apida bee-e pak'aji. Ak'ōrepa audú chaaree miapi-e pait'ee ichia jirit'eradaarā k'inia p'e iru bapari perā.

²¹ Maapai apidaapa parāmaa jararuta pirā: “¡Pichá, ak'ítí! ¡Nama bi Cristo, Tachi Ak'ōrepa pēida!” maa-e pirā jararuta pirā: “¡Ara bita Cristo!” ijāanāati.

²² Mi jīak'arā māik'aapa Tachi Ak'ōre pedee jarapataarā jīak'arā chok'ara chedait'ee. Mamīda māirāpa jara p'ani ijāanāati, jip'a seewa-idaa bee perā. Ne-inaa k'īra t'ādo eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa oo p'anipa eperāarā k'ūradait'ee, perā Tachi Ak'ōrepa jirit'eradaarā k'ūrarutamaa.

²³ Jesupa ichi ome nipapataarāmaa waya maaji:

—¡Tauk'a p'anapatāati! Mia māga jaraji parāpa k'awaadamerā māga p'asai naaweda.

Eperã Ak'õre Truadepema waya chek'ãri
(Mt 24.29-31; Lc 21.25-28)

²⁴—Ichiaba maapai mia p'anadap'eda,

'Ak'õrejũru p'ãriudariit'ee; atane waa ìdaa-e pait'ee

²⁵ mǎik'aapa lucero baaik'oodaridait'ee pajãdeepa. Tachi Ak'õrepa pajã
wẽrepiit'ee. (Is 13.10)

²⁶ Mǎpai eperãarãpa unudait'ee mi, chi Eperã Ak'õre Truadepema jõmaarã
k'ãyaara waibiara bi, k'ĩra wãree cheru jĩrarade.

²⁷ Pẽiit'ee mi angeleerã Ak'õre truadeepa mia jirit'eradaarã chip'e
atadamerã, jõmaweda ãchi p'anapatamãiipa. T'imí bee jida na p'ek'au eujãde,
p'e atanadait'ee.

Higuerade jarateeda
(Mt 24.32-35; Lc 21.29-33)

²⁸—K'ĩsiãti higuera biĩride. Higuera k'ĩru t'u-k'ua uchua nĩbeek'ãri mǎik'aapa
ewaa t'ono nĩbeek'ãri, k'awaapata eujã wãsia wã.

²⁹ Mǎga pik'a mia et'ewa jaradak'a unudak'ãri, k'awa p'ani taarã-e mi, chi
Eperã Ak'õre Truadepema cheru.

³⁰ Mia wãarata jararu. ĩrapemaarã piudai naaweda, ma ne-inaa jõmaweda
p'asait'ee.

³¹ Ewari cherude pajã na p'ek'au eujã ome jõdait'ee. Mamĩda ichita
p'asait'ee mia pedee jaradak'a.

K'awada-e sãapai pait'ee Ak'õre ewari waibia ewate
(Mt 24.36-44; Lc 17.26-30)

³²—Eperã apidaapa k'awada-e p'ani Eperã Ak'õre Truadepema cheit'ee
ewate, chi horã jida. It'aripema angeleerãpa pida k'awada-e p'ani; mia ichiaba
k'awa-e, Tachi Ak'õre Warra mĩda. Mi Ak'õrepapaita k'awa bi.

³³ Maperã tauk'a p'anapatãati, parãpa k'awada-e p'anadairã sãapai mi
waya na eujãdee cheit'ee.

Mimiapari pia
(Mt 24.45-51; Lc 12.41-48)

³⁴—Oopatãati te chiparipa oodak'a. Mǎgĩ tedeepa awara ãyaa wãĩ naaweda,
ichi mimiapataarãmaa jara bẽiji te pia ak'idamerã. Æchi chaachaa mimia teejĩ
mǎik'aapa chi te t'ũpata ak'ĩparimaa ũraaji tauk'a bamerã.

³⁵ Chi mimiapataarãpa k'awada-e sãapaita chi te chipari waya cheit'ee ichi
temaa. Mǎga pik'a bi parã ome. Tauk'a p'anapatãati k'awada-e p'anadairã
sãapai pãchi Chipari Waibia waya cheit'ee. Cheĩ p'ãriupodopa, esapite, et'erre
k'arik'ãri, maa-e pirã tap'edapodopa. ĩParãpa k'awada-epi!

³⁶ Tachi Ak'õre mimiapataarã, k'ĩrak'aupai k'awada-e p'anadairã pariatua
mimia p'ani pirã, k'ĩra nejasia p'anadait'ee Tachi Chipari Waibia chek'ãri.

³⁷ Mia parãmaa ũraada, auk'a jõmaarãmaa jararu: ĩTauk'a p'anapatãati!

14

Jesús jita atadait'ee pedeteedap'eda
(Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

¹ K'ãima omé falta baji Pascua fiesta pait'ee. Mǎgĩ fiestade pan levadura
wẽe k'opata. P'aareerã poroorãpa Moisepa p'ada jarateepataarã ome
jĩripachida sãga Jesús k'ũrat'aadait'ee. Mǎgã jita atadait'ee paji mǎik'aapa
peepit'aadait'ee paji.

2 Mamĩda ũk'uru arii p'anadap'edaarãpa maapachida:
 –Fiestade ooda-eda ajida, eperãarã k'ĩrau para beepiamaapa tachi ome.

Mariapa Jesús poro ĩri k'era weeda
 (Mt 26.6-13; Jn 12.1-8)

3 Jesús Betania p'uurude bak'ãri, Simón, chi leprapa k'ayaa bada ap-
 atap'edaa tede baji. Jesús su-ak'i beep'eda, nek'omaa baji. Mãga nide wẽra
 pacheji. Ateeji chok'o chak'ek'a mãu pi-ia alabastrodee ooda. Mãgĩ ipuru
 baji k'era ĩpia nardodee oodapa. Chok'o t'ap'a ewa ataji mãik'aapa weeji Jesús
 poro ĩri.

4 Ũk'uru arii p'anadap'edaarã k'ĩraudachida mãik'aapa pedee para beeji áchi
 pitapai:
 –¿Sãap'eda jã k'era ichi k'inia weejima? ajida.

5 Jã wẽrapa netot'aada paara, trescientos denarios iru bak'aji chupiria
 beerã k'aripait'ee.

Mapa mã wẽra ĩriapachida.

6 Mamĩda Jesupa mãgaji áchimaa:

–Ita-aria bĩti; ¿K'ãare-it'ee ik'achia jara jõnima? Irua ooda pia bĩpi.

7 Chupiria beerã nama p'anapata parã t'ãide ewari chaa. Áchi k'aripa k'inia
 p'ani pirã, chupiria k'awaadai mãik'aapa áchimaa ne-inaa pia oodai. Mamĩda
 mi parã ome ichita ba-e pait'ee. Na ewari parãpa waa mi unuda-e pait'ee.

8 Na wẽrapa ooji ichia p'oyaarutapai mi-it'ee; mi p'urut'aaji k'erapa mi
 k'ap'ia iadai naaweda.

9 Mia wãarata jararu. Mia ooda eperãarã k'aripait'ee, mãga jarateepata chaa
 na p'ek'au eujãde, ichiaba nepĩripataadait'ee na wẽrapa ooda mi-it'ee. Mãgã
 iru ichita k'ĩrapadait'eeda aji.

Judapa Jesús traicionaada
 (Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)

10 Judas Iscariote, Jesús k'õp'ãyoorã docedepema aba, wãji p'aareerã
 poroorãmaa. Jaraji ichia áchi k'aripait'ee Jesús jítadamerã.

11 Mãga ũridak'ãri, o-ĩadachida mãik'aapa pedeejida p'arat'a teedait'ee Ju-
 damaa. Mãpai Judapa jirĩmaa beeji sãga Jesús áchimaa jítapiit'ee.

Pascua fiestadepema chik'o k'odap'edaa
 (Mt 26.17-30; Lc 22.7-18; Jn 13.1-2, 21-30)

12 Perã Pascua fiesta ewari pait'ee baji. Ma fiestade oveja chak'e peepata
 mãik'aapa pan levadura wẽe k'opata. Fiesta pai naaweda Jesús k'õp'ãyoorãpa
 iidijida irumaa:

–¿Sãma k'oit'ee Pascua fiesta ewatepema chik'o tai ome? Mama taipa ne-
 inaa oodait'ee nek'odai naaweda.

13 Mãpai Jesupa pẽiji chi k'õp'ãyoorã omé:

–Wãti p'uurudee. Mama ununadait'ee eperã pania chok'ode ateeru. T'ẽe
 wãti.

14 Teedaa wãk'ãri, chi te chiparimaa jarãti: “Tachi Jarateeparipa iidi pẽiji:
 ‘¿Chisãgĩ cuartode Pascua chik'o k'oit'ee michi k'õp'ãyoorã ome?’ ”

15 Irua ak'ĩpiit'ee it'ipema pisode cuarto waibia pia oo bi. Mama ne-inaa
 jõma õoti tachi nek'odait'ee.

16 Chi k'õp'ãyoorã wãjida p'uurudee. Jõmaweda ununajida Jesupa jaradak'a
 mãik'aapa mama ne-inaa jõma oojida Pascua chik'o k'odait'ee.

17 P'ãriupodopa Jesús pacheji chi k'õp'ãyoorã doce ome.

18 Mesade nek'omaa p'anide, Jesupa māgaji:

—Mia wāarata jararu. Mia k'awa bi parādepema abaapa mi traicionaait'ee. Iru mi ome nama nek'omaa bi.

19 Māpai chi k'ōp'āyoorā k'īra pia-ee para beeji māik'aapa aba-abaa iidijida Jesumaa:

—¿Mik'ā? apachida.

20 Māpai Jesupa p'anauji:

—Parā docedepema aba mi ome auk'a p'arat'ude pan sã atarupata mi traicionaait'ee.

21 Mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema, ichita piut'ee Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a. Mamīda, jaai, Tachi Ak'ōrepa k'achiadee pēiit'ee chi mi traicionaait'ee bi! Piara bak'aji māgī t'o-e pada paara.

Pan k'opata vino ome Jesús k'irāpadait'ee

(Mt 26.26-30; Lc 22.19-20; 1 Co 11.23-26)

22 Nek'omaa p'anide Jesupa pan ataji māik'aapa it'aa t'iji gracias jarait'ee Tachi Ak'ōremaa. Ma pan k'ōrat'aaji māik'aapa chi k'ōp'āyoorāmaa teeji. Māpai māgaji:

—Jitāti māik'aapa k'ōti. Nāgī pan mi k'ap'ia.

23 Maap'eda māgā ooji ma vino ome. It'aa t'ip'eda, gracias jaraji Tachi Ak'ōremaa māik'aapa chi k'ōp'āyoorāmaa teeji. Jōmaarāpa aīdepema vino tojida.

24 Māpai māgaji:

—Nāgī vino mi waa, michi waa bat'ait'ee perā mi piuk'āri chok'araarā pari. Tachi Ak'ōrepa nāgī ūraa chiwidi jara bi. Michi waa bat'ada k'aurepa irua wēpapiit'ee eperāarā chok'araarāpa p'ek'au k'achia oopata māik'aapa michideerā papiit'ee.

25 Mia wāarata jararu. Vino waa to-e pait'eeda aji, parā ome it'aripema vino torumaa Tachi Ak'ōre truade.

26 Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādadepema k'ari k'aridap'eda, Olivo Eedee wājida.

Jesupa jarada Pedropa iru k'awa-e bida ait'ee

(Mt 26.31-35; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

27 Mama Jesupa māgaji:

—Parā jōmaweda ijāadaamaa p'aneedait'ee māik'aapa mi ituaba atabēidait'ee Tachi Ak'ōre Ūraa p'ā jēra bide jara bik'a:

'Mia oveja ak'ipari peepiit'ee māik'aapa chi ovejaarā jīchoodaridait'ee.' (Zac 13.7)

28 Mamīda mi chok'ai p'irabaik'āri, Galilea eujādee wāit'ee parā naa.

29 Māpai Pedropa māgaji:

—Apemaarāpa pi atabēiruta pijida, mia pi atabēi-eda aji.

30 Jesupa p'anauji:

—Mia wāarata jararu. Idi p'ārik'ua et'erre k'arida omé k'arii naaweda, jarada ōpee pia mi k'awa-e bida ait'ee.

31 Mamīda Pedropa waapiara māgapachi:

—Pi ome auk'a piuru pijida, mia jara-eda aji.

Apemaarāpa ichiaba māga jarapachida.

Jesús it'aa t'ida Getsemanide

(Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)

32 Maap'eda wājida Getsemaní ne-uu eujā apatap'edaamaa. Mama panadak'āri, Jesupa māgaji chi k'ōp'āyoorāmaa:

—Nama su-ak'i p'anēeti mi it'aa t'inaru misa.

33 Ichi ome ateeji Pedro, Santiago māik'aapa Juan. Jesús k'ĩsia paraa nĩbeeji t'āri p'uapa.

34 Mapa māgaji āchima:

—Mi piut'ee pik'a nĩbi t'āri p'uapa. Nama p'anéeti, k'āida-ee.

35 Māpai Jesús waawipai wāp'eda, bedabaiji tau bĩri eujāde t'ōbairumaa māik'aapa Ak'ōremaa chupiria iidiji k'inia bi pĩrā, iru māgĩ miapi p'asapinaamerā.

36 It'aa t'iji:

—*Abbá*, Mi Ak'ōre, pia jōma p'oyaapari. K'aripáji na miat'ee bideepa. Mamĩda oonáaji mia k'inia bik'a. Jĩp'a pia k'inia bík'ata óoji.

37 Maap'eda, ak'i chek'āri, chi k'ōp'āyoorā k'āi jōnita unu cheji. Māpai māgaji Simón Pedromaa:

—Simón, ¿k'āi nĩbik'ā? aji. ¿Hora apida p'oyaa chok'ai p'anada-ek'ā k'āida-ee?

38 Chok'ai p'anáti māik'aapa it'aa t'iti p'ek'au k'achiade baaipimaapa. Tachi Ak'ōrepa oopi k'inia bik'a t'āripa oo k'inia p'ani. Mamĩda pāchi k'ap'iapa chooda-e p'ani.

39 Waya wāji it'aa t'ide naaweda oodak'a:

—K'aripáji na miat'ee bideepa. Mamĩda oonáaji mia k'inia bik'a; jĩp'a pia oo k'inia bík'ata oopáde aji.

40 Waya chek'āri, naa unu chedak'a unu cheji; k'āi jōni tap'ok'eepa. ĩrimadap'eda, k'ĩup'ee p'anapachida, k'awada-e pada perā k'āata jaradai.

41 It'aa t'ida ōpeemaa waya chek'āri, Jesupa māgaji:

—¿At'āri k'āi jōnik'ā? Jāgapapi. Mi peepidait'ee hora pajipi. Eperā Ak'ōre Truadepema teedait'ee p'ek'au k'achia oopataarā juade.

42 Eperā mi traicionaait'ee bi k'ait'a cheru. ¡P'irabáiti māik'aapa wādama apemaarāmaa!

Jesús jita atadap'edaa

(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

43 Jesús at'āri pedeemaa bide ichi k'ōp'āyo Judas pacheji eperāarā chok'ara ome. Espada pak'uru ome anipajida. P'aareerā poroorāpa, Moisepa p'āda jaratepataarāpa māik'aapa judiorā poro waibiarāpa ma eperāarā pēijida āchi pari.

44 K'awaadamerā chisāgita Jesús, panadai naaweda, Judapa jaraji mairāmaa:

—Chi mia k'ĩra ĩruta saludaak'āri, māgita pia jita atadapáde aji, māik'aapa atadaridapáde aji.

45 Mapa pachedak'āri Jesumāi, Judas pedee cheji:

—¡Tachi Jaratepari!

Māga jarap'eda, k'ĩra ĩt'aaji.

46 Māpai Jesús jita atajida māik'aapa ateejida.

47 Mamĩda eperā Jesús k'ait'a badapa ichi espada ēt'a atap'eda, p'aareerā poro waibia mimiapari k'ĩri orp'et'aaji.

48 Māpai Jesupa iidiji ichi jita ata chedap'edaarāmaa:

—¿Sāap'eda parā chejidama aji, espada ome māik'aapa pak'uru ome mi jita atade eperā nechiyaa bi jita atapatak'a?

49 Ewari chaa mi Tachi Ak'ōre te waibiade bapari iru pedee jarateemaa. Maapai mi jitada-e paji. Mamĩda nāga p'asaru Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a.

50 Jesupa māga jaramaa bide, jōmaweda chi k'ōp'āyoorāpa atabēijida māik'aapa miruk'oodachida.

51 Mamīda k'ūtrāa aba Jesús t'ēe nipaji. Chi k'ap'ia pira baji sabanapa, āk'adaa nipada perā. Judas ome nipadap'edaarāpa ma k'ūtrāa jita atajida.

52 Mamīda, waawēpa sabana k'ēnat'aaji māik'aapa āk'adaa p'ira uchi-adachi.

Jesús Junta Suprema k'īrapite bada

(Mt 26.57-68; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24)

53 Māpai āchia Jesús ateejida Caifás temaa. Ichi p'aareerā poro waibia paji. Mama ichiaba see nībaji p'aareerā poroorā, judiorā poro waibiarā māik'aapa Moisepa p'āda jarateepataarā.

54 Pedro t'imipapai t'ēe wāk'āti wāji. Māgā wāpa Caifás te t'iak'au badamāi edū t'ūji. Mama t'ipitau ik'aawa su-ak'i beeji k'ara p'aiit'ee Ak'ōre te jīapataarā ome.

55 P'aareerā poroorāpa jōmaweda Junta Supremadepemaarā ome testigo jiri p'anapachida. Māgā Jesús peepit'adait'ee. Mamīda maarepida unuda-e paji imiateedait'ee,

56 ma eperāarā chok'araarāpa wāara jaradak'aa pada perā māik'aapa auk'pedeetak'aa pada perā.

57 Ūk'uru chi poroorā k'īrapite p'irabajida māik'aapa seewa jarajida:

58 —Taipa ūrijida irua jararu: “Chonaarāweda eperāarāpa Tachi Ak'ōre te waibia oojida. Mia māgī te t'eet'aap'eda, k'āima ōpeemaa waya oo atai. Mamīda eperāarāpa oopatak'a oo-e pait'eeda” aji.

59 Māga jarajida mīda, at'āri auk'a pia pedeeda-e paji tachi judiorā ūraade jara bik'a.

60 Māga ūrik'āri, p'aareerā poro waibia Caifás bainī beeji jōmaarā k'īrapite māik'aapa iidiji Jesumaa:

—¿Wāarak'ā aji, pi k'īrapite jara p'anī pedee? ¿Maarepida p'anau-ek'ā? aji.

61 Mamīda Jesupa maarepida p'anau-e paji; k'īup'ee beeji.

Waya māgaji:

¿Pik'ā Mesías, Tachi Ak'ōrepa pēida eperāarā rey pamerā? ¿Pik'ā aji, Tachi Ak'ōre Waibia Warra?

62 Jesupa p'anauji:

—Mīda ajī. Parāpa mi unudait'ee Ak'ōre Waibia juaraare su-ak'i bi. Ichiaba mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema waya chek'āri, unudait'ee jīararade cheru.

63 Māpai Caifapa ichi p'aru jēt'aaji t'āri k'achiapa māik'aapa māgaji:

—¿K'āare-it'ee waa jiridaima eperāarāpa jaradamerā ichia ooda?

64 ¿Parāpa ūrijida-ek'ā ichia pedee k'achia jarada Tachi Ak'ōre āpīte? ¿K'āata k'īsia p'anīma? aji.

Jōma auk'a bia para beeji:

—Ichia jarada k'aurepa piupia bida ajida.

65 Ūk'uru arii p'anadap'edaarāpa Jesumaa idujida māik'aapa tau p'ārajī atadap'eda, sījida. Māga oo jōnide māgajida:

—iPi wāara Tachi Ak'ōre Warra pīrā, jarapāde aji, k'aipata pi sīji!

Ichiaba Ak'ōre te jīapataarāpa k'īramaa sīpachida.

Pedropa Jesús k'awa-e bida ada

(Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18, 25-27)

66 Māimisa Pedro tuda baji te āuk'idaa. Māga nīde Caifás mimiapari awēra irumaa cheji.

67 Ma wērapa Pedro unuk'āri k'ara p'aimaa bi t'ipitau ik'aawa, pi-ia ak'iji māik'aapa māgaji:

—Pi auk'a nipajida aji, jā eperā Jesús Nazaretdepema ome.

68 Mamīda Pedropa meraji:

—¡Seewa! Mia iru k'awa-e bi. Ichiaba k'awa-e bida aji, pia k'āaredeta pedee bi.

Maap'eda mamāik'aapa uchijai chi cercao edú t'ūpatamaa. Māga nide et'erre k'ariji.

69 Ma wērapa waya unu atak'āri, māgaji arii p'anadap'edaarāmaa:

—Pichá, jāgí Jesús k'ōp'āyo.

70 Mamīda Pedropa waya meraji. Taarā-e nide chi arii p'anadap'edaarāpa waya māgajida:

—Wāara, pi āchi k'ōp'āyo. Ma awara, pi Galilea eujādepemak'a pedee bida ajida.

71 Māpai Pedropa jurajai:

—¡Seewa! ¡K'awa-e bi parāpa jara p'ani eperā! Mia seewa jaramaa bi pirā, Tachi Ak'ōrepa mi miapiipia bida aji.

72 Aramata et'erre waya k'ariji. Māpai Pedropa k'irāpaji Jesupa jarada: “Et'erre k'arida omé k'arrii naaweda, pia jarada ōpee jarait'ee mi k'awa-e bi.” Māga k'īsiap'eda, Pedro jēedachi t'āri p'uapa.

15

Jesús Pilato k'īrapite

(Mt 27.1-2, 11-14; Lc 23.1-5; Jn 18.28-38)

1 Tap'eda weda p'aareerā poroorā, judiorā poro waibiarā māik'aapa Moisepa p'āda jarateepataarā, māgí Junta Supremadepemaarā chip'edaidap'eda, pedeteejida k'awaadait'ee k'āata odait'ee Jesús ome. Jesús jua jī atapi-dap'eda, teenajida Pilato temaa. Ichi Romadepemaarā poro waibia paji.

2 Pilatopa iidiji Jesumaa:

—¿Pik'ā aji, Judiorā Rey?

Jesupa p'anauji:

—Mida aji, pia jara bik'a.

3 P'aareerā poroorāpa audupai imiatee jōnadap'edaa perā,

4 Pilatopa waya iidiji:

—¿Maarepida p'anau-ek'ā aji, imiatee jōnita?

5 Mamīda Jesupa maarepida p'anauk'aa paji. Mapa Pilatopa k'awa-e paji k'āata ooit'ee.

Pilatopa Jesús peepida

(Mt 27.15-26; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

6 Ma fiestade Pilatopa preso aba k'ena pēipachi, eperāarāpa iidirutata.

7 Eperā t'ījarapatap'edaa Barrabás carcelde bají awaraa k'ōp'āyoorā ome, Roma pidaarā juadeepa uchia k'iniapa chīara pee p'anadap'edaa perā.

8 Eperāarāpa iidinadak'āri Pilatoma preso k'ena pēimerā ichia ooparik'a,

9 irua p'anauji:

—¿K'inia p'anik'ā aji, mia Judiorā Rey apata k'ena pēimerā?

10 Māga iidiji k'awa bada perā judiorā p'aareerā poroorāpa Jesús k'īra unuamaa iru p'anadap'edaa.

11 Mamīda p'aareerā poroorāpa eperāarāmaa jarajida iididamerā Pilatopa Barrabata k'ena pēipimerā.

12 Mapa Pilatopa iidiji:

—¿Sāga oopi k'inia p'anima aji, parāpa Judiorā Reyda a p'ani ome?

13 Māpai biajida:

—¡Kurusode peepit'áaji!

14 Pilatopa māgaji:

—¿K'āare k'achiata oojima? aji.

Mamīda waya eperāarāpa biajida:

—¡Kurusode peepit'áaji!

15 Pilato pia bee k'inia bada perā eperāarā ome, Barrabata k'ena pēiji. Jesús soopa wipip'eda, pēiji kurusode baijira bidamerā piurumaa.

Soldaorāpa Jesús oo iru p'anadap'edaa
(Mt 27.27-31; Jn 19.2-3)

16 Soldaorāpa Jesús ateejida Pilato palaciode, t'ijarapatap'edaa *pretorio*. Mama tuda soldaorā chok'araara seedachida.

17 Oo iru p'anapachida. Rey p'aruk'a p'oree k'īra p'āimap'āimaa jī bidap'eda, poro jīra pak'uru jua ne-iri-idaa bidēe oojida māik'aapa jī bijida.

18 Maap'eda bia ēipachida:

—¡Ak'iti Judiorā Rey!

19 Poromaa wipachida pak'urupa. Idupachida māik'aapa bedabaidaipachida iru k'īrapite it'aa t'ī pik'adait'ee.

20 Māgā oo iru p'anadap'eda, ma p'aru p'oree ērat'aajida māik'aapa ichi p'aru waya jī bijida. Maap'eda ateejida kurusode baijira bidait'ee.

Cirene p'uurudepemamaa Jesús kuruso ateepidap'edaa
(Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

21 Uchia wādak'āri Jerusalendeepa, unujida eperā Cirene p'uurudepema t'ijarapatap'edaa Simón. Ewaa p'uurude panaji. Māgī eperā Alejandro māik'aapa Rufo ak'ōre paji. Simón ik'aawa wāyaa wādak'āri, soldaorāpa kuruso ateejida Jesús pari.

Jesús kurusode baijira bidap'edaa

22 Jesús ateejida *Gólgota* apatap'edaamaa. (Gólgota jara k'inia bi: “Tachi Poro Biiri”.)

23 Maap'eda teejida vino mirra ome p'oirada, mamīda Jesupa to-e paji.

24 Māpai soldaorāpa Jesús jua māik'aapa chi biiri merap'ejida māik'aapa kurusode baijira bijida piumerā. Māgīrāpa suerte jemenejida k'awaadait'ee k'aipata iru p'aru atait'ee.

25 Māga oojida tap'eweda, las nueve.

26 Soldaopa iru poro it'aik'a eere kurusode letrero merap'ejī, jarait'ee k'āare-it'ee kurusode baijira bijida piumerā. P'ā baji: JUDIORĀ REY.

27 Mama ichiaba nechiapataarā omé kurusode baijira bijida, aba Jesús juaraare, chi apema juabi eere.

28 [Māga p'asaji Tachi Ak'ōre Ūraa jaraparipa p'ādak'a chonaarāweda: 'Iru p'ek'au k'achia oopataarā ome auk'a ata bijida.'] (Is 53.12)

29 Chi arii wāyaa wā nipadap'edaarāpa irumaa ik'achia jarajida. Āchi poro p'irap'iraa māgapachida:

—¡Aai, pia Tachi Ak'ōre te waibia jōmaweda t'eet'aait'ee paji māik'aapa waya oo atait'ee paji ewari ōpeemaa!

30 Pia jarada wāara pīrā, ijāmāik'aapa irabāiji piunaamerā!

31 Ichiaba mǎgá oo iru p'anapachida p'aareerǎ poroorǎpa Moisepa p'ǎda jarateepataarǎ ome:

—ǰAwararǎ k'aripajida ajida. Mamǐda ichi itu nadeepa p'oyaa uchia-e!

32 ǰAk'ítǐ! ǰǎgǐ Tachi Ak'ǒrepa pǐda tachi k'aripamerǎ, Israel pidaarǎ Rey poro waibiaik'ǎ? ǰǎmǎik'aapa irabáǐǐ ǐraweda tai k'ǐrapite! Mǎga ooru pirǎ, taipa ichiaba pide ǐǎadait'eepǐ.

Kurusode iru ik'aawa baijira p'anadap'edaarǎpa ichiaba irumaa ik'achia jarapachida.

Jesús jai-idaada

(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

33 Imat'ipa ak'ǒrejǐru k'iat'ǐdachi. Na eujǎ jǒma p'ǎriudachi las tres parumaa.

34 Ma hora Jesupa golpe biaǐ:

—'Eloǐ, Eloǐ, ǰlemá sabactani?' (Ma pedee jara k'inia bi: 'Mi Ak'ǒre, Mi Ak'ǒre, ǰK'ǎare-it'ee mi atabǐjima?') *(Sal 22.1)*

35 Ũk'uru arii p'anadap'edaarǎpa ũridak'ǎri, maajida:

—ǰŪrǐtǐ! Elías, chonaarǎwedapema Ak'ǒre pedee jarapari t'ǐmaa bida ajida.

36 Eperǎ p'ira wǎǐ mǎik'aapa esponjak'a p'ǎsap'ǎesaa bi topa ataji vino achuchuade. Sia k'ǐde jǐi bip'eda, Jesús it'aimǎi t'ǐ atanaji sǒmerǎ, opisia bi ǐiak'aapa mǎik'aapa maajǐ:

—ǐrǎ, ichiak'au bidait'ee. Unu k'inia p'ani Elías cheru pirǎ ichi irabai atade.

37 Mamǐda Jesús golpe biaǐ mǎik'aapa jai-idaaji.

38 Mǎimisa Jerusalende Tachi Ak'ǒre te waibiade chi edupiara bi cuarto t'ǐupatamǎi p'aru teesoo eebai jira bada esǎǐak'a jǐdachi it'ǐipa edaa.

39 Jesús k'ǐrapite ak'ǐ nǐbada soldaorǎ poropa iru mǎgá piu wǎ unuk'ǎri, mǎgaji:

—ǰWǎara, na eperǎ Tachi Ak'ǒre Warra paji!

40 T'ǐmǐipapai ũk'uru wǎraarǎ p'anadap'edaarǎpa ak'ǐ p'anajida: María Magdalena; María, Santiago (chi t'ǎepema) mǎik'aapa José nawe; ichiaba Salomé.

41 Jesús Galilea eujǎde nipak'ǎri, ma wǎraarǎpa iru chi k'ǒp'ǎyoorǎ ome k'aripa nipapachida. Mama ichiaba wǎraarǎ chok'ara p'anajida iru ome Jerusalende chedap'edaarǎ.

Jesús ǐadap'edaa

(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

42 Ma ewate p'ǎriupodopa jǒmaweda ne-inaa aupa jǐra bait'ee paji ǐipata ewate pai naaweda.

43 José Arimatea p'uurudepema waawee-ee wǎǐ Pilatoma Jesús k'ap'ia piuda iidide ǐait'ee. Mǎgǐ Junta Supremadepema paji mǎik'aapa apemaarǎ judiorǎpa iru pia ak'ǐpachida. Ma awara irua unu k'inia baji Tachi K'aripaparipa ǐchita eperǎarǎ pia ak'ǐpari.

44 Pilatopa Jesús piuda k'awaak'ǎri, p'eraji isapai piuda perǎ. Mapa soldaorǎ poro t'ǐ ataji mǎik'aapa iidiji:

—ǰWǎara piujik'ǎ? aǐ.

45 Mǎpai Jesús piu bida ak'ǎri, Pilatopa teeji iru k'ap'ia Josemaa.

46 Mǎpai Josepa neto ataji p'aru lienzodee mǎik'aapa Jesús k'ap'ia kuru-sodeepa irabai atap'eda, aǐde pira bǐǐ. Maap'eda binaji mǎu te uria k'oro iru p'anadap'edaade mǎik'aapa chi t'ǐ t'ap'a bǐǐ mǎu choma bǐpa.

47 María (José nawe), María Magdalena ome ak'ǐ p'anajida sǎma ǐaruta.

16

*Jesús chok'ai p'irabaida**(Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)*

¹ Ĥipata ewate wāyaap'eda, p'ārik'ua María Magdalena, María (Santiago nawe) māik'aapa Salomepa neto atajida k'era Jesús k'ap'iade p'urudait'ee.

² Tomia ewate, tap'eda weda ak'ōrejīru uchiaruta wājida iru k'ap'ia iadap'edaamaa.

³ Pedee wājida:

—¿K'aipa āyaa ata biyama ajida, māu choma chi t'aide jīa bi?

⁴ Mamīda t'imí weda ak'inadak'āri, unujida māu pīradai bi awara āi.

⁵ Māu te uriade edú t'ūdak'āri, ununajida k'ūtrāa su-ak'i bi āchi juaraare. Chi p'aru jī bada t'o-t'oo teesoo baji. Māgi āngel Tachi Ak'ōre truadepema paji. Ma wēraarāpa māga unudak'āri, p'eradachida.

⁶ Mamīda māgipa māgaji:

—P'eranáati. Parāpa jiri p'ani Jesús Nazaretdepema kurusode bajjira bidap'edaa. ĵru nama wē-e! ĵchok'ai p'irabajjipi! Pichá, ak'i chéti iru iadap'edaamāi.

⁷ Wāti jarade Pedromaa ichiaba chi apemaarā k'ōp'āyoorāmaa: “Iru wāit'ee Galilea eujādee parā naa. Mama iru unudait'ee irua jaradak'a.”

⁸ Māpai wēraarā k'īra k'awa-ee pik'adachida p'era jōnadap'edaa perā. P'ira uchiajida Jesús k'ap'ia iadap'edaamāiipa. K'ap'ia wēree jōnajida waaweepa. Mapa maarepida p'oyaa jarada-e paji.

*Jesupa María Magdalenamaa chok'ai unupida**(Jn 20.11-18)*

⁹ [Tomia ewate Jesús chok'ai p'irabajji. Naapiara unupiji María Magdale-namaa. Ma wēra naaweda netuara siete merātia baji ichi k'ap'iade. Mamīda Jesupa jōmaweda āyaa uchiapik'ooji.

¹⁰ Jesús unup'eda, María Magdalenapa jaranaji iru ome nipap-atap'edaarāmaa. Āra k'īsia paraa jarajēe p'anajida Jesús k'ap'ia-it'ee.

¹¹ Māga nīde Mariapa jara cheji:

—ĵMia Jesús chok'ai unujida! aji.

Mamīda ārapa māga ūridak'āri, ijāada-e paji.

*Jesupa awaraa k'ōp'āyoorā omeemaa chok'ai unupida**(Lc 24.13-35)*

¹² T'ēepai, Jesupa k'īra awara unupiji chi k'ōp'āyoorā omeemaa ode nidade.

¹³ Āchia iru k'awa atadak'āri, aramata āpītee nepīride wājida apemaarāmaa. Mamīda ārapa pida ijāada-e paji.

*Jesupa chi k'ōp'āyoorāmaa chok'ai unupida**(Mt 18.16-20; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)*

¹⁴ T'ēepai, Jesupa chok'ai unupiji chi k'ōp'āyoorā oncemaa, nek'omaa p'anide. Iru chok'ai bi pia ijāadak'aa paji k'īri k'isua p'anadap'edaa perā. Ma awara apemaarāpa māga nepīridap'edaa jida ijāada-e paji. Mapa irua ik'īati pedeeji.

¹⁵ Ichiaba jaraji āramaa:

—Wāti na p'ek'au eujā eperāarā paraamaa māik'aapa jaratéeti Tachi Ak'ōre pedee pia mia k'awapida parāmaa.

¹⁶ Apidaapa ma ũraa chiwidide ijāa bi pirā, poro choopiipia bi k'awapiit'ee mi ome araa bi. Māgá it'aa wāit'ee ichi piuk'āri. Jōdee mide ijāa-e pirā, tok'arradee mianait'ee ichia p'ek'au k'achia ooda k'aurepa.

¹⁷ Mide ijāa p'anirāpa oodak'āri ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa, awaraarāpa k'awaadait'ee Tachi Ak'ōre āchi ome bi. Mi t'ide netuara uchi-apidait'ee; awaraa pedee k'awada-e p'ani mīda, Ak'ōre Jaurepa pedeepiit'ee;

¹⁸ taama k'achia jitadait'ee āchi juapa; māik'aapa neera k'achia todait'ee. Mamīda māgee ne-inaapa āchi maarepida k'achia ooda-e pait'ee. Jōdee āchi juapa k'ayaa beerā t'ōbaidak'āri, k'ayaa jipadait'ee.

Jesús Tachi Ak'ōre eujādee wāda
(Lc 24.50-53)

¹⁹ Tachi Waibia Jesús pedee'eda chi k'ōp'āyoorā ome, Tachi Ak'ōrepa iru it'aa ateeji ichi eujādee. Mama su-ak'i beeji Ak'ōre juaraare, ijāapataarā poro waibia perā.

²⁰ Māpai chi k'ōp'āyoorāpa Ak'ōre Ūraa chiwidi o-īa jarateenajida awara āi eperāarā paraamaa. Jesupa ne-inaa pia oopachi āchi k'ap'ia pari. Māgá āchia ne-inaa eperāarāpa oodak'aa oodak'āri, awaraarāpa k'awaajida Jesús ũraa wāara.]

SAN LUCAS

San Lucapa Pedee Pia P'ãda

San Lucapa na pedee pia p'ãji. Lucas judio-e paji. Macedonia eujãdepema médico paji. Jesucristopa jirit'erada Pablo k'õp'ãyo paji. Na pedee pia p'ã pêiji chi k'õp'ãyo Teofilomaa, auk'a Jesucristode ijãamerã. K'awapi k'inia baji Jesupa judio-eerã o k'achiadeepa ichiaba k'aripa atapari. Na pedee p'ã naaweda, Lucapa pi-ia ak'iji ne-inaa jõmaweda p'ã bada Jesude. Pedeepachi Jesús bapata k'awadap'edaarã ome, Jesús nipapata pia nepiri k'inia bada perã. Na p'ãdade audú jara bi chupiria beerãde; it'aa t'ipatade; Tachi Ak'õre Jaurede; Cristo piuda k'aurepa Ak'õrepa eperãarãpa p'ek'au k'achia oopata wëpapiparide mãik'aapa wëraarã mimiade Tachi Ak'õre-it'ee.

Naapiara Lucapa jara bi ichia k'awaada na pedee pia p'ã naaweda (cap. 1.1-4). Mateopa p'ãda k'ãyaara pedee chok'araara jara bi Jesús t'odade (caps. 1.5-2.52) mãik'aapa Juan Bautistapa jarateedade (cap. 3.1-20). Awaraarãk'a Lucapa jara bi Jesús poro choodate mãik'aapa iru netuara ome unuda (caps. 3.21-4.13); irua jaratee nipada Galilea eujãde (caps. 4.14-9.9) mãik'aapa awaraa eujãde (cap. 9.10-50); iru Judea eujãdee wãda (caps. 9.51-13.21) mãik'aapa irua jarateeda Perea eujãde (caps. 13.22-19.27). Ma jõmaade Lucapa pedee chok'araara jara bi, awaraa pedee pia p'ãdap'edaarã k'ãyaara. T'ëepai jara bi Jesús peedap'edaa (caps. 19.28-23.56); iru chok'ai p'irabaida; chi k'õp'ãyoorãmaa unupida mãik'aapa ãra taide it'aa wãda (cap. 24).

Teofilomaa naapiara p'ãda

¹ Eperãarã poro waibia Teófilo, mi naa awaraarãpa p'ãjida ne-inaa p'asada tachi t'ãide.

² P'ãjida Jesús ãchi taupa unudap'edaa mãik'aapa tachimaa irude nepiridap'edaa. Tachi Ak'õrepa ãra jirit'eraji mágá irua ooda jarateepataadamerã.

³ Mia ma p'ãdap'edaa pia ak'iji. Ma awara ãramaa mãik'aapa Jesús unudap'edaarã awaraarãmaa iidi wãji. Mágá Jesús t'odadeepa p'asada pia k'awaaji. Eperãarã poro waibia Teófilo,

⁴ ma jõmaade k'ãsiap'eda, mia nãga p'ã bi, pia ma wãara pedee jarateedap'edaa pipiara k'awaamerã.

Tachi Ak'õrepa jara pëida Juan Bautista t'oit'ee

⁵ Jesús t'oi naaweda Herodes rey paji Judea eujãde. Mama bapachi p'aare t'ijarapatap'edaa Zacarías. Iru p'aare Abías eere p'anadap'edaarãdepema paji. Chi wëra, Isabel, ichiaba chonaarãwedapema p'aareerã poro waibia Aarondeepa uchiada paji.

⁶ Zacarías chi wëra ome k'achia wëe p'anapachida Tachi Ak'õre k'irapite, iru ãrade jara bik'a oopachida perã. Maperã apidaapa ãra p'oyaa imiateedak'aa paji.

⁷ Mamãda ãra warra wëe p'anajida, Isabel warra t'ok'aa pada perã. Ma awara ãchi omee weda audú chonaa p'anajida warra oodait'ee.

⁸ Ewari aba p'aareerã poroorãpa jarajida Abías eerepema p'aareerã mimia p'anedamerã Tachi Ak'õre te waibiadé.

⁹ P'aareerãpa oopatak'a suerte jemenejida k'awaadait'ee k'aita t'it'ee Tachi Ak'õre te waibia edupema cuartode ne-inaa t'üa bapari paade. Mágá Zacariata uchiaji.

10 T'ĩuji ma ne-inaa t'ũa bapari paade. Māga oomaa bi misa, eperāarā jōmaweda taawa it'aa t'ĩ para baji.

11 Zacarías mama te jāde bide it'aripema angelpa ichi unupiji. Bainĩ baji ma ne-inaa t'ũa bapari paapata altar juaraare.

12 Zacariapa māga unuk'āri, p'eradachi.

13 Mamīda ma angelpa māgaji:

—Zacarías, waaweenaapáde aji. Tachi Ak'ōrepa pia it'aa iidida ūrijipi. Pi wēra Isabelpa warra t'oit'ee. T'ĩ biit'eeda aji, Juan.

14 Parā o-ĩ-ĩa p'anadait'ee iru ome. Ichiaba eperāarā chok'ara o-ĩa p'anadait'ee iru t'oda k'awaadak'āri.

15 P'i warra waibia pait'ee Tachi Ak'ōre k'īrapite. Maarepida it'ua, vino jida tok'aa pait'ee. Iru t'oi naaweda, Tachi Ak'ōre Jaure bapariit'ee iru ome.

16 Irua Israel pidaarā chok'araarāmaa waya ijāapiit'ee Tachi Ak'ōrede.

17 Na Juanpa Ak'ōre pedee jaranait'ee, Tachi Waibia chei naaweda. Audú Ak'ōrede ijāpariit'ee. Ne-inaa ooit'ee Tachi Ak'ōre juapa māik'aapa sōcharra bait'ee Ak'ōre pedee jarapari Elías chonaarāweda bapatak'a. Ak'ōreerāmaa k'ĩsiapiit'ee āchi t'āri auk'a bidamerā āchi warrarā ome. T'āri k'achia beerāmaa jarategit'ee oo k'awaa wādamerā Ak'ōrepa oopi bik'a. Māga oo bīpa Israel pidaarā k'aripait'ee Tachi Waibia k'awaadamērā māik'aapa irude ijāpataadamerā.

18 Māga ūrik'āri, Zacariapa ma angelmaa iidiji:

—¿Sāga mia pi pedee ijāyama? aji. Mi audú chonaa bida aji, warra ooit'ee; mi wēra jida.

19 Māpai angelpa māgaji:

—Mi Gabrielda aji. Tachi Ak'ōrepa jararuk'a mia ooparida aji. Irua mi pēiji pi ome pedeede māik'aapa pīmaa ma pedee pia jarade.

20 Mamīda pia mi pedee ijāa-e pada perā, ĩraweda pi p'oyaa pedee-ee beeit'eeda aji, mia jaradak'a parumaa.

21 Zacarías māgá edú bi misa, eperāarā taawa it'aa t'ĩ para badaarāpa k'ĩsia p'aneejida: “¿Sāgap'edapi taarārūma?” apachida.

22 Zacarías uchiak'āri, p'oyaa pedee'aa paji. Jīp'a juapa jarapachi. Mapa ma eperāarāpa k'awaajida irua k'āimok'araa pik'a bide ne-inaa unuda Ak'ōre te waibiade.

23 Zacariapa ichi mimia Ak'ōre te waibiade aupak'āri, ichi temaa wāji.

24 T'ēepai chi wēra Isabel biak'oo beejī. Atane joisomaa wāyaaru misa, uchia-e paji ichi tedeepa.

25 K'ĩsijaji: “Tachi Ak'ōrepa mīmaa ne-inaa pia ooji. Mi k'īra nejasia bapachi, biak'ook'aa pada perā. Mamīda irua mi chupiria k'awaada perā, ĩrā mi biak'oo bida” aji.

Tachi Ak'ōrepa jara pēida Jesús t'oit'ee

26 Atane seismaa Isabel biak'ooda, Tachi Ak'ōrepa ichi ángel Gabriel pēiji Galilea eujādepema p'uuru Nazaretdee.

27 Mama bapachi awēra waide imik'īra ome k'āi-ee. T'ĩjarapachida María. Mama ichiaba bapachi imik'īra t'ĩjarapatap'edaa José. Ichi chonaarāwedapema Rey Daviddeepa uchiada paji. María José ome pedee'tee p'anajida miak'āidait'ee.

28 Gabriel cheji Mariamaa māik'aapa māgaji:

—Pia baparĩji! Tachi Ak'ōrepa pi piara ak'īpari awaraarā k'āyaara. Iru pi ome bida aji.

29 Māga ūrik'āri, María p'era pik'a beeji māik'aapa k'ĩsiai: “¿Sāap'edata mĩmaa māga jara cheruma?” aji.

30 Māpai Gabrielpa māgaji:

—María, waaweenapade aji. Tachi Ak'õrepa pi jirit'eraji k'inia iru bairã.

31 Pi biak'oo beeit'ee māik'aapa imik'ĩra warra t'oit'ee. T'ĩ biit'ee Jesús.

32 Iru Tachi Waibia pait'ee. Tachi Ak'õre Warrada adait'ee. Tachi Ak'õre Waibia iru rey papit'ee, iru chonaarãwedapema Rey Davidk'a.

33 Iru ichita Jacobdeepa uchiadap'edaarã rey pait'ee, na p'ek'au eujã jõru pijida.

34 Māpai Mariapa iidiji ma angelmaa:

—Mamĩda, ¿sāga biak'ooyama aji, mi imik'ĩra ome k'āi-ee bita?

35 Gabrielpa p'anauji:

—Pi biak'oo-e pait'ee awaraa wēraarãk'a. Ak'õre Jaure pi ome bait'ee. Tachi Ak'õrepa ne-inaa jõmaata oopari. Iru Jaurepa pi aneu pik'a cheit'ee j̄ararak'a. Māgã imik'ĩra wēe bi mĩda, biak'oo beeit'ee. Ak'õrepa māga ooit'ee perã, pi warra k'achia wēe bapariit'ee. Iru Tachi Ak'õre Warrada apataadait'ee.

36 Ma awara pichi ēreerã Isabel, chõtrãa k'iri mĩda, atane seis iru bi biak'ooda. Iru warra t'ok'aada apachida mĩda, imik'ĩra warrata t'oit'eeda aji.

37 Tachi Ak'õrepa māga ooi, wē-e perã ne-inaa irua p'oyaa oo-e pai.

38 Māpai Mariapa māgaji:

—Mi Tachi Ak'õre jua ek'ari bapari. Irua jara bik'a oopia bida aji, mi ome. Maap'eda Gabriel wãji.

María Isabelmaa wãda

39 Ma t'ēpai María wãji Isabel bada p'uurudee ee jēra bimãi Judea eujãde.

40 Zacarías temãi panak'ari, Mariapa Isabelmaa saludaaji.

41 Isabelpa María pedee ūrik'āri, chi chai o-ĩapa j̄iti jira beeji iru bide. Māpai Tachi Ak'õre Jaure ba cheji Isabel ome.

42 Mapa golpe pedeeji:

—Tachi Ak'õrepa pita pipiara ak'i bida aji, awaraa wēraarã k'āyaara. Irua pi warra bide bi pia ak'i bapariit'eeda aji.

43 Mi ek'ariara bi mĩda Tachi Ak'õre k'ĩrapite, mi o-ĩa bi, pi, Michi Waibia nawepa mi ak'i cheda perã.

44 Pi salude ūriruta mi warra o-ĩapa j̄iti jira beeji mi bide.

45 Pi o-ĩa bi ijãada perã Tachi Ak'õrepa ooit'ee ichia jara pēidak'a!

Mariapa pedee pia jarada Tachi Ak'õrede

46 Māpai Mariapa māgaji:

—T'āripa mia jara bi: Tachi Ak'õre jõmaarã k'āyaara waibia bi.

47 Michi t'āride o-ĩa n̄ibi, Tachi Ak'õrepa mi o k'achiadeepa k'aripa atapari perã.

48 Mi chupiria k'iri mĩda iru esclavak'a, irua mi jirit'eraji māik'aapa t'āri o-ĩapiji. Mapa ĩraweda jõmaarãpa mi t'ĩjaradait'ee chi Tachi Ak'õrepa t'āri o-ĩapida.

49 Pi Tachi Ak'õre Waibia t'ĩjarapata Chi K'achia Wēe Bapari! Iruata ne-inaa pi-ia ooji mi ome.

50 Tachi Ak'õrepa chupiria k'awaapari ichide ijãapataarã; āchi warrarã; āichak'eerã paara.

51 Ne-inaa pi-ia oodoo ichi juapa. T'āride audua beerã j̄erek'ooji.

52 Reyrã uchiapiji āchi mimiadeepa māik'aapa āra k'āyaara audua-ee beerã poro waibiarã papiji.

53 Jarrapisia beerã irumaa chedak'ãri, ne-inaa pia teeji k'ãiwee ni-padamerã ichi ode. Jõdee net'aa piara iru p'anadap'edaarã arajãgaa wãpiji ãchi ode.

54 Tachi Israel pidaarã, ichi eperãarã k'aripapachi ichia oopi bik'a oopatap'edaa perã. Æra ichita chupãria k'awaaji

55 mãga ooit'eeda ada perã tachi chonaarãmaa; Abrahammaa mãik'aapa irudeepa uchiadait'eerãmaa.

56 Mariã Isabelmãi atane õpee beeji. Maap'eda cheji ichi temaa.

Juan Bautista t'oda

57 Isabel warra t'ok'ãri, imik'ãra warrata t'o ataji.

58 Æchi te k'ait'a p'anapatap'edaarãpa mãik'aapa ãchideerãpa k'awaadak'ãri Tachi Ak'õrepa mãgã ãchi k'aripada, ãramaa chejida pedee pia jarade.

59 Warra t'op'eda, k'ãima ocho pak'ãri, iru k'ap'iade tauchaa biþijida. Arii p'anadap'edaarãpa t'ã bidait'ee paji Zacariã, chi ak'õrek'a.

60 Mamãda chi nawepa mãgaji:

—Mãga-e. Iru t'ã bidait'ee Juan.

61 Mãpai mãgajida:

—Parãdeerã apidaamaa ma t'ã bida-e paji.

62 Mãpai juapa jarajida chi ak'õremaa, chi warra t'ã k'awaadait'ee.

63 Mãpai Zacariapa juapa jaraji ichi-it'ee tabla pite aneedamerã mãik'aapa aide p'ãji: *Iru t'ã biit'ee Juan*. Mãga unudak'ãri, eperãarã jõmaweda ak'itrua para beeji.

64 Aramata Zacariã pedee uchijai mãik'aapa Tachi Ak'õrede pia pedeeji.

65 Jõmaweda iru k'ait'a p'anapatap'edaarã ak'itrua para beeji mãik'aapa mãgã p'asada pia t'opachida jõmaweda eperãarã eede p'anapataarãmãi Judea eujãde.

66 Mãga ùridak'ãri, jõmaarãpa k'ãisia p'anapachida ãchi t'ãridepai: “¿K'ãata ooit'eepaama ajida, ma warrapa?” ¿Chonaa pak'ãri, eperã waibia pait'ee-paa? ¿Wãara Tachi Ak'õre iru ome bapariit'ee-epaa?

Zacariapa Tachi Ak'õremaa jarada

67 Mãpai Tachi Ak'õre Jaure ba cheji Zacariã ome. Mapa mãgaji:

68 —jTachi Ak'õre, tachi Israel pidaarã Ak'õre Waibia t'ãri pia bapari, ichi p'uuru pidaarã k'aripa cheda perã!

69 Ichi mimiapari Daviddeepa uchiada pëiji Tachi K'aripa Atapari bamerã. Mãgã jõmaarã k'ãyaara waibiara bi.

70 Chonaarãweda mãgãde pedeeþachi ichi pedee jarapataarã k'ap'ia pari.

71 Jaraji mãgãpa tachi k'aripa atait'ee tachi k'ãra unuamaa iru p'anapataarã juadeepa.

72 Ichiaba jaraji mãgãpa tachi chonaarã chupãria k'awaait'ee mãik'aapa ooit'ee irua jaradak'a ãra poro waibiarãmaa.

73 K'irãpaji ichi pedee jarada ichi t'ã waibiade tachi ak'õchona Abrahammaa:

74 K'aripait'ee tachi k'ãra unuamaa iru p'anapataarã juadeepa, waawee-ee oopataadamerã irua oopi bik'a iru jua ek'ari p'anide.

75 K'aripait'ee chok'ai p'anide k'achia wëe p'anapataadamerã iru k'ãrapite.

- 76 Mam̄ida warra, pi t'ijaradait'eeda aji, Ak'õre Waibia pedee jarapari. Tachi Waibia naa jarateenait'ee, eper̄aar̄apa iru pedee ùri k'inia p'anapataadamer̄a.
- 77 Jarait'ee Tachi Ak'õrepa eper̄aar̄apa p'ek'au k'achia oopata wēpapipari m̄aik'aapa ãra o k'achiadeepa k'aripa atapari atuanaadamer̄a.
- 78 Tachi Ak'õrepa tachi chup̄iria k'awaapari per̄a, aba ak'õrej̄ruk'a urua bi it'ariipa p̄eit'ee.
- 79 M̄aḡi ìdaa pik'a bait'ee na p'ek'au euj̄adepema p'ãriu pik'a p'anir̄ã atuadait'eer̄a t'ãide. Tachi Ak'õre o ak'ipiit'ee, aide tachi nipapataadamer̄a m̄aik'aapa k'ãiwee p'anapataadamer̄a.
- 80 Zacarias warra war̄i w̄aji m̄aik'aapa aud̄u ij̄ãa beeji Tachi Ak'õrede. K'ũtr̄ãa pak'ãri, banaji euj̄ã pania w̄ee bide Israel pidaar̄ãmaa jarateemaa beerumaa.

2

Jesús t'oda

(Mt 1.18-25)

1-2 Juan at'ãri ma-ãri bak'ãri, César Augusto Romadepema reyr̄ã poro waibia paji Romadepemaar̄ã euj̄ãde, ichiaba awaraa euj̄ã iru jua ek'ãri badade. Cirenio ichi jua ek'ari baji. M̄aḡipa Siria euj̄ã ak'ipachi. Maapai eper̄aar̄ã ichi truadepema j̄omaweda t'ĩ p'ãpiji k'awaait'ee j̄omasaa p'ani. M̄aḡi chi naapema t'ĩ p'ãpida paji.

3 M̄aḡã eper̄aar̄ã juasiadak'ãri, j̄omaweda w̄ãpijida ãchi chonaar̄ã p'uurudee t'ĩ p'ãpide.

4 Maper̄ã José uchiaji Galilea euj̄ãdepema Nazaret p'uurudeepa w̄ait'ee Judea euj̄ãdee. Ichi chonaar̄ãwedapema Rey Daviddeepa uchiada per̄ã, w̄aji David t'oda p'uuru Belendee.

5 Mamaa w̄aji ichi t'ĩ p'ãpide María ome, ichi w̄era pait'ee bada per̄ã. Uchiadak'ãri, María warra t'oyama baji.

6 Belende panadak'ãri, María bi p'ira n̄ibeeji chi warra t'oit'ee.

7 Mam̄ida te unuda-e paji, araada-e pada per̄ã j̄omaweda t'ĩ p'ãpi chedap'edaar̄ã-it'ee. Mapa mama Belende chi warra naapema t'oji, ne-animalaar̄ã nek'opata tede. Chi warra p'arude p̄ira atap'eda, b̄iji ne-animalaar̄ã nek'opatade k'ãimer̄ã.

Angelpa oveja ak'ipataar̄ãmaa unupida

8 Ma p'ãrik'ua Belén k'ait'a p'ũajara paraam̄ã eper̄aar̄apa ãchi ovejaar̄ã ak'imaa p'anajida.

9 M̄aḡã nide angelpa ichi unupiji m̄aik'aapa Tachi Ak'õre k'ãra w̄ãree ìdaadachi ãchi ik'aawa. Mapa p'eradachida.

10 Mam̄ida ma angelpa m̄aḡaji:

—P'eranaadap̄ãde aji, mia pedee pia jara cheru per̄ã. Mia nep̄ir̄uru k'aurepa eper̄aar̄ã j̄omaweda aud̄u o-ãa p'aneadait'ee.

11 Idi p'ãrik'ua Rey David t'oda p'uurude t'oji eper̄aar̄ã o k'achiadeepa k'aripa atapari. Iru Tachi Waibia, Tachi Ak'õrepa p̄ida eper̄aar̄ã rey pamer̄ã.

12 J̄irinadap̄ãde aji. Ununadak'ãri imik'ãra warra p'arude p̄ira bi ne-animalaar̄ã nek'opatade, k'awadayada aji, mia w̄ãarata jarada.

13 Aramata unujida it'aripema angeleer̄ã cho-k'ara chi apema ik'aawa para bi. J̄omaar̄apa o-ãa it'aa t'ĩ para beeji. M̄aḡapachida:

14 —jTachi Ak'õre it'ari bita j̄omaar̄ã k'ãyaara waibiaara bi! j̄lrua pia ak'ã b̄ir̄ã t'ãri o-ãa p'anapata m̄aik'aapa k'ãiwee p'anapata!

15 Ma angeleerã jômaweda wãdak'ãri Ak'õre eujãdee, ma oveja ak'ipataarãpa mãga jõnapachida:

—Wãdãma apachida Belendee, Ak'õrepa jara pëida ak'ide.

16 Mãpai isapai wãjida. Wãara ununajida María José ome mãik'aapa María warra k'ãi bi ne-animalaarã nek'opatade.

17 Mãga unudap'eda, nepirĩnajida ma angelpa jarada ma warrade.

18 Jômaweda ãra pedee ùridap'edaarã ak'itrua para beeji.

19 Mamĩda ma jõmaade Mariapa ichi t'ãridepai k'ĩsajji. K'ĩra atuak'aa paji ãrapa jaradap'edaa.

20 Jõdee ma oveja ak'ipataarã o-ĩa wãjida ãchi p'anadap'edaamaa. Wãk'ãti wãdapa mãgapachida:

—Tachi Ak'õre jõmaarã k'ãyaara waibiara bi. Iru t'ãri pia bi. Jõma unujida irua jara pëidak'a.

Jesús ak'õreerãpa iru ateadap'edaa Tachi Ak'õre te waibiade

21 Ma warra t'õp'eda, ewari ochomaa iru k'ap'iate tauchaa bijida mãik'aapa t'ĩ bijida Jesús, María biak'oo beei naaweda, angelpa jaradak'a.

22-24 Ewari cuarenta wãyaak'ãri, wãjida Jerusalendee oodait'ee Moisepa p'ãdade jara bik'a, t'ũ pia p'aneedait'ee Ak'õre te waibiade. María k'ap'ia pari oojida Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bik'a wëraarãpa oodamerã warra t'õp'eda:

'Peepidap'eda, paapidaipia bi tortola omé maa-e pirã paloma chak'eerã omé.'
(Lv 12.6-8)

Ichiaba chi warra awara bijida Tachi Ak'õre-it'ee Moisepa p'ãdade jara bik'a: 'Israel pidaarãpa ãchi warrarã naapemaarã awara bidaipia bi Tachi Ak'õre-it'ee.'
(Ex 13.2, 12)

25 Maapai Jerusalende bapachi chonaa aba t'ĩjarapatap'edaa Simeón. Iru Tachi Ak'õrede ijãapachi mãik'aapa oopachi irua oopi bik'a. Ijãapachi Tachi Ak'õrepa Israel pidaarã k'aripait'ee ãchi k'ĩra unuamaa iru p'anapatap'edaarã juadeepa. Tachi Ak'õre Jaure bapachi Simeón ome.

26 Iruata k'awapiji Simeón piu-e pait'ee unui naaweda Cristo, Tachi Ak'õrepa pëida eperãarã rey pamerã.

27 Ma ewate Ak'õre Jaurepa iru wãpiji Tachi Ak'õre te waibiadee. Mãga nide Jesús ak'õreerã wãjida maaaa. Oomaa p'anajida Moisepa p'ãdade jara bik'a oodamerã ãchi warra ewaa t'oda ome.

28 Simeónpa ãra unuk'ãri, ma warra chai jira ataji mãik'aapa t'ãri o-ĩa mãgaji Tachi Ak'õremaa:

29 —Ak'õre, jõmaarã Ak'õre Waibia, ãrá mi, pi mimiapari, k'ãiwee piut'ee, pia eperã jaradak'a unuru perã.

30 Michi taupa unuru Tachi K'aripapari.

31 Pia na imik'ĩra warra pëiji pi o ak'ipimerã na p'ek'au eujãdepemaarãmaa.

32 Iru ìdaa pik'a bi k'aurepa judio-eerãpa paara pi o k'awaadait'ee mãik'aapa iru k'aurepa eperãarãpa Israel pidaarã t'õ p'anadait'ee.

33 Simeón pedee ùridak'ãri, Jesús ak'õreerã p'era pik'a p'aneejida.

34 Mãpai Simeónpa iidiji Ak'õrepa ãra pia ak'i bapariimerã mãik'aapa Maria-maa mãgaji:

—Pi warra k'aurepa Israel eujãdepemaarã chok'ara it'aa wãdait'ee mãik'aapa chok'ara atuadait'ee. Ichiaba chok'araarãpa jaradait'ee Tachi Ak'õrepa iru pëi-e paji.

35 Māgá Tachi Ak'ōrepa k'awaapiit'ee eperāarāpa k'īsiapata āchi t'āridepai; wāara irude ijāa p'ani maa-e pirā ijāada-e p'ani. Mamīda ma jōmaade pi t'āri p'ua nibait'ee, espadapa pi t'āride su atarutak'a.

36 P'ētrāa t'ījarapatap'edaa Ana ichiaba mama baji. Tachi Ak'ōre pedee jarapari paji. Chi ak'ōre Aser ēreerādepema paji. T'ījarapachida Penuel. Awēra weda Ana miak'āiji. Mamīda siete añopai baji chi imik'īra ome.

37 Mamāik'aapa p'ētrāa beeji ochenta y cuatro años parumaa. Ak'ōre te waibiade bapachi. Ewari chaa it'aa t'īpachi. Edaare nek'ok'aa paji it'aa t'ī k'iniapa.

38 Simeón pedee auparude Ana uchiaji. José māik'aapa María unuk'āri ma warra ome, Tachi Ak'ōremaa gracias jaraji iru pari. Māpai arii p'anadap'edaarāmaa jarapachi:

—Na warrata tachi Jerusalén pidaarāpa ni p'ani tachi k'aripait'ee.

Waya chedap'edaa Nazaret p'uurudee

39 José María ome ne-inaa jōma oo aupadak'āri Moisepa p'ādade jara bik'a, waya chejida Galilea eujādee āchi p'uuru Nazaretde.

40 Āchi warra juatau chaareera wari wāpachi māik'aapa k'īsia k'awaara wāpachi. Ichiaba Tachi Ak'ōre o-ia baji iru ome.

Jesús warra weda Ak'ōre te waibiade

41 Año chaa Jesús ak'ōreerā wāpachida Jerusalén p'uurudee Pascua fiesta oode.

42 Jesús doce años iru bak'āri, māga oojida māik'aapa iru auk'a wāji āra ome.

43 Ma fiesta jōdaik'āri, eperāarā erreujida āchi te chaa. Mamīda Jesús Jerusalende beeji, chi ak'ōreerāpa k'awada-ee.

44 Ode wādade chi ak'ōreerāpa k'awada-e paji, chok'ara cheepuru wādap'edaa perā. K'īsia p'anajida Jesús cheru apemaarā ome. Mapa k'ewara iidipachida āchi ēreerāmaa māik'aapa k'īra k'awaarāmaa.

45 Mamīda unuda-e pak'āri, āpītee jir'inajida Jerusalende.

46 K'āima ōpeemaa āchi warra unu atajida Ak'ōre te waibiade. Su-ak'i baji Moisepa p'āda jarateepataarā esajiak'a. Māirāpa jaratee p'ani ūrii bap'eda, iidipachi.

47 Arii p'anadap'edaarā jōmaarāpa iru pedee ūridak'āri, ak'itrua para beep-achi, poro wēsaa bada perā māik'aapa pia p'anaupata perā.

48 Mamīda chi ak'ōreerāpa iru māgá unudak'āri, p'era pik'a p'aneejida. Māpai chi nawepa māgaji:

—Warra, ¿sāap'eda nāga oojima? aji. Taipa pi unuda-e pak'āri, k'īsia p'ua jōnajida.

49 Māpai Jesupa māgaji:

—¿Sāap'eda mi jiri p'anima? aji. ¿K'awada-eta p'anik'ā aji, mi Ak'ōre tede ichita bait'ee?

50 Mamīda ārapa k'awada-e paji ma pedee k'āata jara k'inia baji.

51 Māpai iru wāji āra ome Nazaret p'uurudee. Mama āra ome chok'ek'ee bapachi. Mamīda Mariapa irua ooda k'īra atuak'aa paji. Ichi t'āridepai ma ne-inaa jōmaweda audú k'īsiapachi.

52 Māgá Jesús wari wāpachi. Ichiaba k'īsia k'awaapiara wāpachi, Tachi Ak'ōrepa iru pia ak'i bada perā, eperāarāpa pida ichiaba.

3

Juan Bautistapa jarateeda
(Mt 3.1-12; Mr 1.1-8; Jn 1.19-28)

¹ César Tiberio quince años rey bide, ichi ek'ari bada Poncio Pilato Judea eujã ak'ipari paji. Jõdee judiorã Tiberio ek'ari reyrãk'a p'anadap'edaarãpa eujã awara-awaraa ak'ipachida. Herodepa Galilea eujã ak'ipachi. Chi ipema Filipopa Iturea mãik'aapa Traconite eujã ak'ipachi. Jõdee Lisaniapa Abilene eujã ak'ipachi.

² Anãs mãik'aapa Caifãs p'aareerã poro waibiarã paji. Maapai Tachi Ak'õrepa ichi pedee jara cheji Zacarías warra Juanmaa eujã pania wêe bide.

³ Maap'eda Juanpa Tachi Ak'õre pedee jaratee nipapachi jõma Jordán tode. Jarateepachi eperãarãpa ichimaa poro choopidamerã ak'ipidait'ee ãchia p'ek'au k'achia oopata oodaamaa p'ani mãik'aapa wãara Tachi Ak'õrede ijãa p'ani. Mãgã ijãadak'ãri, Tachi Ak'õrepa ãchia p'ek'au k'achia oopata wêpapii.

⁴ Mãga p'asaji Ak'õre pedee jarapari Isaiapa chonaarãweda jaradak'a: 'Eujã pania wêe bide eperã bia bi: "O pi-ia oopatak'a poro waibia chei naaweda, mãga pik'a p'ek'au k'achia oo amãati Tachi Waibia chei naaweda.

⁵ Iru k'aurepa eujã joobai beeda jewedaa beeit'ee mãik'aapa ee nok'o jida jewedaak'oodariit'ee. O jõmaweda jip'a beeit'ee mãik'aapa eujã mãu-idaa bi k'ak'ayaa beeit'ee.

⁶ Maapai jõmaarãpa k'awaadait'ee iru k'aurepa Ak'õrepa eperãarã k'aripait'ee atuanaadamerã." (Is 40.3-5)

⁷ Juanpa mãgã jaratee bide eperãarã chok'ara chejida irua poro choomerã. Mamãda Juanpa ãramaa mãgaji:

—iParã k'achia-idaa beerãdeepa uchiadap'edaarã! iTaamák'api p'ani! ¿Poro choopi chejida-ek'ã, Tachi Ak'õre juapa mia k'iniada-e p'anadairã?

⁸ Mãga pirã, p'ek'au k'achia oo amãati mãik'aapa p'anapatãati Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a. K'Isianãati Tachi Ak'õrepa parãta miapi-e pait'ee Abrahamdeepa uchiadap'edaa perã. Mia jara bi: Na mãudeepa Tachi Ak'õrepa Abrahamdeepa uchiadap'edaarã oo atai.

⁹ Ara chaarapa nejõ buri chauk'aa bi t'u peet'aapatak'a t'ipitaude bat'at'aadait'ee paa jõmerã, mãga pik'a taarã-e Tachi Ak'õrepa jõpiit'ee parã, chi oodaamaa p'anapataarã irua k'inia bik'a.

¹⁰ Mãga ùridak'ãri, eperãarãpa Juanmaa iidipachida:

—Mãgara, ¿k'ãata oodaipia bima apachida, ak'ipidait'ee tai Ak'õre ode nipa-pata?

¹¹ Juanpa p'anauji:

—Chi p'aru omé iru bipa aba chi wêe bima teeipia bida aji. Auk'a chik'o jede k'odaipia bida aji, chi wêe beerã ome.

¹² Cesar-it'ee impuesto p'epataarã ichiaba chejida poro choopide. Mãgajida:

—Tachi Jarateepari, ¿k'ãata oodaipia bima ajida, ak'ipidait'ee taipa p'ek'au k'achia oopata oo amaa k'inia p'ani?

¹³ Juanpa p'anauji:

—P'aapinãati Romadepemaarãpa jarapata impuesto ñri.

¹⁴ Soldaorãpa ichiaba iidijida:

—¿Mãgara taipãrama? ajida. ¿K'ãata oodaipia bima taipa ak'ipidait'ee p'ek'au k'achia oopata oo amaa k'inia p'ani?

Juanpa p'anauji:

—Ichi k'inia ch̄iara p'arat'a jāri atanáati māik'aapa seewa jaranáati ch̄iara k'achiade baaipidait'ee. K'āiwee p'anapatáati parāmaa p'arat'a p'aapata ome pāchi mimiapata pari.

¹⁵ Eperāarāpa Juanpa jarateeda ūridak'āri, āchi t'āridepai k'īsia p'aneejida: “Juan Cristopaa ajida, Tachi Ak'ōrepa pēida tachi rey pamerā?”

¹⁶ Mamīda Juanpa jōmaarāmaa māgaji:

—Mia wāara parā poro chooparida aji, paniapa. Mamīda eperā mi t'ēe cheru mi k'āyāara waibiara bi. Mia iru chancla jida ēraik'araa bi, iru k'āyāara ek'ariara bairā. Irua eperāarā nāgá poro chooit'ee. Tachi Ak'ōre Jaure ba chepiit'ee parā k'ap'iade. Mamīda ichide ijāadak'aa beerā jōpiit'ee t'ipitaupa.

¹⁷ Ooit'ee trigo ewaparipa ooparik'a. Māgipa pala aneek'āri, trigo ewada it'aa jira bat'apari, chi tau uchiamerā māik'aapa nāupa chi e āyaa ateemerā. Maap'eda ma trigo tau ia bīpari chi iapatamāi. Mamīda chi e beeda t'ipitaude bat'at'aapari. Māgí t'ipitau k'īik'aada aji.

¹⁸ Māgá awaraa ūraa chok'ara ome, Juanpa jarateepachi Ak'ōrepa pedee pia jara pēida.

¹⁹ Mamīda māga jaratee ni misa, itriaji Romadepemaarāpa rey bidap'edaa, Herodes. Māga ooji Herodepa chi ipema wēra Herodías iru bada perā ichi wērak'a māik'aapa awaraa ne-inaa k'achia k'īra t'ādo oopachi perā.

²⁰ Ma t'ēepai Herodepa awaraa ne-inaa k'achia ooji. Juan carcelde t'ī nībīpiji.

Jesús poro chooda

(Mt 3.13-17; Mr 1.9-11)

²¹ Mamīda ai naaweda, Juanpa at'āri eperāarā poro choomaa bide ichiaba Jesús poro chooji. Poro choopip'eda, Jesús it'aa t'īk'āri, pajā ewadachi

²² māik'aapa Tachi Ak'ōre Jaure iru īri palomak'a baai cheji. Māga nide it'ariipa Tachi Ak'ōrepa jaraji:

—Pida aji, mi Warra k'inia, mia jirit'erada. Pia mi t'āri o-īapipari.

Jesucristo ēreerā t'ī p'āda

(Mt 1.1-17)

²³ Jesupa māgá ne-inaa oo beek'āri eperāarā taide, treinta años iru baji. Eperāarāpa jīp'a k'īsia p'anapachida iru José warra.

José ak'ōre paji Elí.

²⁴ Elí ak'ōre paji Matat. Matat ak'ōre paji Leví. Leví ak'ōre paji Melquí. Melquí ak'ōre paji Janai. Janai ak'ōre paji José.

²⁵ José ak'ōre paji Matatías. Matatías ak'ōre paji Amós. Amós ak'ōre paji Nahúm. Nahúm ak'ōre paji Eslí. Eslí ak'ōre paji Nagai.

²⁶ Nagai ak'ōre paji Máhat. Máhat ak'ōre paji Matatías. Matatías ak'ōre paji Semeí. Semeí ak'ōre paji Josec. Josec ak'ōre paji Joiadá.

²⁷ Joiadá ak'ōre paji Johanán. Johanán ak'ōre paji Resá. Resá ak'ōre paji Zorobabel. Zorobabel ak'ōre paji Salatiel. Salatiel ak'ōre paji Nerí.

²⁸ Nerí ak'ōre paji Melquí. Melquí ak'ōre paji Adí. Adí ak'ōre paji Cosam. Cosam ak'ōre paji Elmadam. Elmadam ak'ōre paji Er.

²⁹ Er ak'ōre paji Jesús. Jesús ak'ōre paji Eliézer. Eliézer ak'ōre paji Jorim. Jorim ak'ōre paji Matat.

³⁰ Matat ak'ōre paji Leví. Leví ak'ōre paji Simeón. Simeón ak'ōre paji Judá. Judá ak'ōre paji José. José ak'ōre paji Jonam. Jonam ak'ōre paji Eliaquim.

³¹ Eliaquim ak'õre paji Meleá. Meleá ak'õre paji Mená. Mená ak'õre paji Matatá. Matatá ak'õre paji Natán.

³² Natán ak'õre paji David. David ak'õre paji Jesé. Jesé ak'õre paji Obed. Obed ak'õre paji Booz. Booz ak'õre paji Salmón. Salmón ak'õre paji Nahasón.

³³ Nahasón ak'õre paji Aminadab. Aminadab ak'õre paji Admín. Admín ak'õre paji Arní. Arní ak'õre paji Hesrón. Hesrón ak'õre paji Fares. Fares ak'õre paji Judá.

³⁴ Judá ak'õre paji Jacob. Jacob ak'õre paji Isaac. Isaac ak'õre paji Abraham. Abraham ak'õre paji Térah. Térah ak'õre paji Nahor.

³⁵ Nahor ak'õre paji Serug. Serug ak'õre paji Ragau. Ragau ak'õre paji Péleg. Péleg ak'õre paji Éber. Éber ak'õre paji Sélah.

³⁶ Sélah ak'õre paji Cainán. Cainán ak'õre paji Arfaxad. Arfaxad ak'õre paji Sem. Sem ak'õre paji Noé. Noé ak'õre paji Lámeç.

³⁷ Lámeç ak'õre paji Matusalén. Matusalén ak'õre paji Enoc. Enoc ak'õre paji Jared. Jared ak'õre paji Mahalaleel. Mahalaleel ak'õre paji Cainán.

³⁸ Cainán ak'õre paji Enós. Enós ak'õre paji Set. Set ak'õre paji Adán mãik'aapa Adán ak'õre paji Tachi Ak'õre.

4

Netuara Poro Waibiapa Jesús k'achiade baaipiit'ee pada (Mt 4.1-11; Mr 1.12-13)

¹ Ak'õre Jaure Jesús ome bapachi mãik'aapa irua Jesús wāpiji Jordán todeepa eujá pania wēe bimaa.

² Mama baji k'áima cuarenta. Māga nide Netuara Poro Waibiapa ne-inaa k'achia oopi k'inia baji Jesumaa. Mama bide Jesús nek'o-ee bada perā, jarrapisia nībeeji.

³ Māpai Netuara Poro Waibiapa māgaji:

—Wāara pi Tachi Ak'õre Warra pirā, na māu pan papit'aapáde aji.

⁴ Jesupa p'anauji:

—¡Oo-eda! aji. Tachi Ak'õre Ũraa p'ādade jara bi:

'Eperā chik'o k'o bipapai chok'ai bak'aa. Tachi Ak'õre pedee k'awa bipa ichita chok'ai bapari.' *(Dt 8.3)*

⁵ Maap'eda Netuara Poro Waibiapa iru ee it'iaara bi nok'ode ateeji. Jōmaweda na p'ek'au eujādepema p'uuru ak'ipiji mãik'aapa māgaji:

⁶ —Mia pi jā p'uurudepemaarā poro waibia papiyada aji. Āchi net'aa pia jōmaweda péré papii. Méré perā chi tee k'inia bimaa teei.

⁷ Mi k'irapite bedabaip'eda, mimaa it'aa t'írura, jōmaweda péré payada aji.

⁸ Jesupa p'anauji:

—¡Oo-eda! aji. Tachi Ak'õre Ũraa p'ādade jara bi:

'Tachi Ak'õre Waibiamaa aupai it'aa t'ipataati mãik'aapa jīp'a oopatāati irua jara bik'a.' *(Dt 6.13)*

⁹ T'ēpai Netuara Poro Waibiapa iru ateeji Jerusalén p'uurudee. Mama Tachi Ak'õre te waibia ek'arra ĩri it'í ateeji mãik'aapa māgaji:

—Wāara pi Tachi Ak'õre Warra pirā, namãik'aapa jītidaipáde aji,

¹⁰ Tachi Ak'õre Ũraa p'ādade jara bairā:

'Ak'õrepa ichi angeleerā pēiit'ee pi k'aripadamerā.

¹¹ Āchia pi jita atadait'ee mãik'aapa pi t'idik'adait'ee, pichi biiri pida māumaa p'u oopiamaapa.' *(Sal 91.11-12)*

12 Jesupa p'anauji:

—jĩti-eda! aji. Ichiaba Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bi:

'Ne-inaa pariatua oonáaji k'awaait'ee wãara Tachi Ak'õre Waiɓiapa tachi ak'ipari wa mǎga-e.' (Dt 6.16)

13 Netuara Poro Waiɓiapa p'oyaa-e pak'ãri Jesús ome, ataběiji awaraa ewaride cheit'ee.

Jesupa naapiara jarateeda Galilea eujãde

(Mt 4.12-17; Mr 1.14-15)

14 Jesús wãji Galilea eujãdee. Ne-inaa jõmaweda oopachi Ak'õre Jaurepa oopi bik'a. Maperã iru t'opachida ma eujã jõmaade.

15 Irua jarateepachi Ak'õre Ûraa jarateepata tede p'uuru bee chaa. Maapai jõmaarãpa iru pia ak'ipachida.

Jesús Nazaret p'uurudee wãda

(Mt 13.53-58; Mr 6.1-6)

16 Maapai Jesús wãji ichi warida p'uuru Nazaretdee. Ichia oopatak'a ñpata ewate pak'ãri, t'ũji Ak'õre Ûraa jarateepata tede. Ma ewate baini beeji Ak'õre Ûraa p'ãda leeit'ee.

17 Irumaa teejida Ak'õre pedee jarapari Isaiapa p'ãda. Ewat'i atap'eda unuji na pedee mǎik'aapa leeji:

18 —'Tachi Ak'õre Jaure mi ome bapari, Ak'õrepa mi jirit'erada perã pedee pia jarateemerã chupiria beerãmaa. Mi pěiji jaramerã carcelde pik'a beerã uchiapiit'ee mǎik'aapa tau p'ãriu beerãmaa unupiiit'ee; ma awara chupiria beerã k'aripait'ee mǎik'aapa ichi eperãarã pia ak'i bapariit'ee.

19 Mǎga mĩmaa jarapiji irua eperãarã pia oo k'inia bairã na año irua jirit'eradade.' (Is 61.1-2)

20 Mǎga pedee'eda, Jesupa ma p'ãda pirat'i ataji mǎik'aapa teeji Ak'õre Ûraa jarateepata te ak'iparimaa. Mǎpai su-ak'i beeji jarateeit'ee. Jõma arii p'anadap'edaarãpa irumaa ak'i para beeji.

21 Mǎpai irua mǎgaji:

—Idi weda parã t'ãide p'asamaa bi ma ùraa p'ãdade jara bik'a.

22 Mǎga ùridak'ãri, arii p'anadap'edaarãpa iru t'o p'anajida mǎik'aapa ak'itrua para beeji, irua pedee pia jarapachi perã. Æchi pitapai iidi para beeji:

—¿Sǎga jarayama ajida, ma p'ãdade jara bik'a idi p'asaru? ¿Na José warra-ek'ã? ajida.

23 Mǎpai Jesupa mǎgaji:

—¿Parãpa na pedee jarapata jara k'inia p'ani-ek'ã? aji. Eperãpa mi medioda ak'ãri, k'awa p'ani wãara pedee jara bi ichi k'ayaadaip'eda, jipa beeru pirã ichi juadoopa. Mapa pi wãara Tachi Ak'õrepa pėida pirã pia jara bik'a, mǎgara nama pichi warida p'uurude ne-inaa pia óoji pia oodak'a Capernaum p'uurude.

24 Mǎpai Jesupa mǎgaji:

—Mia wãarata jararu. Tachi Ak'õre pedee jarapari p'uurudepemaarãpa iru pedee ùridamaa p'anapata. Mapa parãpa mi pedee ijãa k'iniada-e p'ani.

25 Ichiaba mǎga paji chonaarãweda Tachi Ak'õre pedee jarapari Elías ome. K'oi che-e bide año õpee ap'eda esa-auk'a, jarra oojida Israel eujã jõmaade.

26 Mamĩda parã chonaarãpa Tachi Ak'õrede ijãada-e p'anadap'edaa perã, irua Elías pėi-e paji Israel eujãdepema p'etrãarã k'aripade. Ma k'ãyaara pěiji Sarepta p'uurudee, Sidón p'uuru k'ait'a, mǎpema p'etrãa k'aripamerã.

²⁷ Ichiaba Ak'õre pedee jarapari Eliseo chok'ai bak'ãri, Israel eujãde lep-rapa k'ayaa beerã chok'ara paraaji. Mamïda irua apida jipa-e paji. Aba Siria eujãdepema k'ayaa bada t'ïjarapatap'edaa Naamán jipa beeji iru juapa.

²⁸ Mãga ùridak'ãri, ma Ak'õre Ûraa jarateepata tede p'anadap'edaarã jõmaweda k'ïraudachida Jesús ome.

²⁹ Jita atajida mãik'aapa jidi babataa atadachida p'uurudeepa. Ateejida ee nok'ode ira bada eere mãik'aapa sïa bat'at'aanadait'ee paji piudaimerã.

³⁰ Mamïda Jesús ãchi juadeepa uchiadaip'eda, wãyaaji ãchi esajïak'a.

Netuara eperã k'ap'iade merãtia bada
(Mr 1.21-28)

³¹ Maap'eda Jesús wãji Capernaum p'uurudee. Mãgï p'uuru Galilea eujãde bi. ïipata ewate Tachi Ak'õre Ûraa jarateemaa beeji Ak'õre Ûraa jarateepata tede.

³² Mãpemaarãpa iru pedee ùridak'ãri, ak'itrua para beeji irua jïp'a jarateeda perã Tachi Ak'õrepa jarateepidak'a.

³³ Mama baji imik'ïra netuara merãtia bada iru k'ap'iade. Jesús jarateeda ùrik'ãri, netuarapa golpe biapiji:

³⁴—Aai, Jesús Nazaretdepema, ¿k'ãata oo chejima aji, taimaa? ;Tai ichiak'au bïji! ¿Tai k'emat'aadeta cheruk'ã? ajida. Mia pi k'awa bida aji. Pita chi k'achia wëe bapari, Ak'õre Waibiapa pëida.

³⁵ Mãpai Jesupa ma netuara itriat'aaji:

—ïK'ïup'ee beepãde aji mãik'aapa uchiapãde aji, na eperã k'ap'iadeepa!

Mãpai ma netuarapa ma eperã te jãde baapiji jõmaarã k'ïrapite mãik'aapa uchiadachi, iru p'ua oo-ee.

³⁶ Mãga unudak'ãri, jõmaweda ak'itrua para beeji mãik'aapa ãchi pitapai pedee para beeji:

—ïAai, irua jarateeda waide nama ùridak'aada! ajida. ;Eperã poro waibiak'a jaratee bi! Netuaraarãpa pida iru pedee ùri p'ani mãik'aapa uchiapata, iru Tachi Ak'õre k'ap'ia pari pedeparã perã.

³⁷ Jesupa mãga ooda perã, irude nepiripachida p'uuru bee chaa Galilea eujãde.

Jesupa Simón Pedro p'ãk'õre jipada
(Mt 8.14-15; Mr 1.29-31)

³⁸ Jesús uchiak'ãri Ak'õre Ûraa jarateepata tedee, wãji Simón Pedro temaa. Simón p'ãk'õre k'ayaa baji k'iamiapa. Mapa chupirria iidijida Jesumaa iru jipamerã.

³⁹ Iru ik'aawa ak'inï banaji mãik'aapa ma k'iamia itriat'aaji. Aramata tuudachi. Mãpai chi k'ayaa bada p'irabaip'eda, nek'opiji Jesumaa mãik'aapa chi k'õp'ãyoorãmaa.

Jesupa k'ayaa beerã chok'ara jipada
(Mt 8.16-17; Mr 1.32-34)

⁴⁰ K'eudaik'ãri, k'ayaa k'ïra t'ãdoo iru beerã aneejida Jesumaa. Iru jua bik'ãri mãirã ïri, jïpak'oodachida.

⁴¹ Ichiaba eperãarã chok'ara k'ap'iadeepa netuara merãtia beeda bia uchiak'oodachida:

—Pita Tachi Ak'õre Warrada ajida.

Mamïda Jesupa itriak'ooji pedeepiamaapa, ãchia k'awa p'anadap'edaa perã iru Tachi Ak'õrepa pëida eperãarã k'aripamerã.

*Jesupa Judea eujāde jaratee nipada**(Mr 1.35-39)*

⁴² Taujaaweda Jesús uchijai ma p'uuruudeepa wāit'ee eperāarā p'anadak'aamaa. Mamīda p'uuru pidaarāpa jirinajida māik'aapa chupiria iidijida wānaamerā awara āyaa.

⁴³ Mamīda Jesupa māgaji:

—Awaraa p'uuruudee ichita wāit'ee pedee pia jarateede, ichiaba k'awaadamerā Tachi Ak'ōrepa āra bi k'inia bi ichi jua ek'ari ichideerā p'aneedamerā. Ma-it'eepi irua mi pēiji.

⁴⁴ Māgá Jesupa jaratee nipapachi Ak'ōre Ūraa jarateepata te bee chaa judiorā p'anapata eujāde.

5*Jesupa chik'ora peepida**(Mt 4.18-22; Mr 1.16-20)*

¹ Ewari aba Jesús Genesaret Lago ide baini bak'ari, eperāarā chok'ara p'Isua seedachida irumāi, Tachi Ak'ōre Ūraa ūri k'iniapa.

² Māga nide Jesupa barco omé unuji to ide. Chipariirāpa āchi t'iri siīmaa p'anajida ipu ide.

³ Jesús Simón Pedro barcode bataup'eda, iidiji tok'esaapai ateemerā. Māpai ma barcode su-ak'i beei jarateeit'ee.

⁴ Jaratee aupak'ari, Simonmaa māgaji:

—Nāpiadee wādāma māik'aapa jāma pāchi t'iri t'aadapāde aji.

⁵ Simonpa p'anauji:

—Tachi Jarateepari, t'iri t'aamaa ewarijidada aji, maarepida peeda-ee. Mamīda pia jara bairā, t'iri t'aanait'eeda aji.

⁶ Māgá t'aadap'eda, jira atadak'ari, chik'ora nībaji t'iri jāde. Perá jēdachi.

⁷ Māga unurutata juapa t'ijida apema barco pidaarāmaa k'aripa chedamerā. Chejida māik'aapa ma chik'ora pee aupadak'ari, barco omee weda perá pirubaaaidachida.

⁸ Māga unuk'ari, Simón Pedro Jesús k'īrapite bedabaidachi māik'aapa māgaji:

—Tachi Waibia, mi ik'aawaapa āyaa beepāde aji, mi p'ek'au ooyaa bairā. Pia-e bi pi mi k'ait'a bamerā.

⁹ Simón awaraa arii p'anadap'edaarā ome ak'itrua para beei māgá chik'o cho-k'ara peedap'edaa perā.

¹⁰ Auk'a p'anajida Simón k'ōp'āyoorā, Zebedeo warrarā Santiago Juan ome. Māpai Jesupa māgaji Simonmaa:

—Waaweenaapāde aji. Idideepa pia eperāarā jiriit'ee Tachi Ak'ōre-it'ee, toiapataarāpa chik'o jiripatak'a.

¹¹ Māpai barco ipu ide binadap'eda, jōmaweda āchi net'aa atabēijida āchi ak'ōreerā ome māik'aapa wājida Jesús ome.

*Jesupa leprapa k'ayaa bada jipada**(Mt 8.1-4; Mr 1.40-45)*

¹² Ewari aba Jesús p'uuruude nide eperā leprapa k'ayaa bipa ununaji. Jeesumaa chep'eda, bedabaidachi tau biiri eujāde t'ōbairumaa māik'aapa chupiria iidiji:

—Tachi Waibia, pia k'inia bi pirā, mi k'ayaa wēpapipāde aji, Ak'ōre k'īrapite pia beemerā.

¹³ Jesupa juapa t'ōbaji māik'aapa māgaji:

—K'inia bida aji. Jipa beepāde aji.

Aramata chi lepra k'ayaa wēpaji.

¹⁴ Māpai Jesupa māgaji:

—Jaranāaji apidaamaa. Jip'a p'aaremaa ak'ipināji. Moisepa p'ādade jara bik'a ipana omé atéeji teit'ee Tachi Ak'ōremaa. Māgá jōmaarāpa pi jipa beeda k'awadayada aji.

¹⁵ Jesupa māga jarapachi mīda, audupīara pedeechida irua oodade. Ma awara eperāarā chok'araara cheepurujida iru pedee ūridait'ee māik'aapa āchi k'ayaa jipapidait'ee.

¹⁶ Ma k'aurepa Jesús wāpachi eperāarā p'anadak'aamaa it'aa t'īde.

Jesupa chiwa bada jipada

(Mt 9.1-8; Mr 2.1-12)

¹⁷ Ewari aba Jesupa jarateemaa bi misa, iru k'ait'a su-ak'i p'anajida fariseorā māik'aapa Moisepa p'āda jarateepataarā. Che p'anajida jōmaweda Galilea eujādepema p'uurudeepa, ichiaba Judea eujādeepa māik'aapa Jerusalén p'uurudeepa. Tachi Ak'ōre baji Jesús ome, k'ayaa beerā jipamerā.

¹⁸ Māga nide pachejida eperāarā eperā chiwa bi ome. Jira aneejida ichi p'arude. T'īu ata k'inia p'anajida teedaa, Jesús k'īrapite bidait'ee.

¹⁹ Mamīda unudak'aa paji sāmāik'aapa t'īudai, eperāarā chok'ara see nībada perā. Maperā it'ī ateejida terraza ĩri māik'aapa uria ewa atajida. Māpai ma chiwa bi ichi p'arude irabai atajida jōmaarā taide Jesús k'īrapite.

²⁰ Jesupa k'awaak'āri āchia wāara ichide ijāa p'ani, ma chiwa bimaa māgaji: —K'ōp'āyo, pia p'ek'au k'achia oopata jōmaweda wēpajipi.

²¹ Māga ūridak'āri, Moisepa p'āda jarateepataarāpa māik'aapa fariseorāpa k'īsia p'aneejida: “Jā eperā nāga pedeeik'araa bi. Tachi Ak'ōrepapaita p'ek'au k'achia wēpapipari. Jā eperā Tachi Ak'ōre āpīte ik'achia pedeemaa bi jarak'āri ichiata māgee ne-inaa oopari.”

²² Mamīda Jesupa k'awaji āchia k'īsia p'ani. Mapa iidiji:

—¿Sāap'eda parāpa k'īsia k'achia k'īsia p'anīma? aji.

²³ Mia irumaa jarai: “Pia p'ek'au k'achia oopata wēpajipi” maa-e pirā jarai: “P'irabāiji māik'aapa wāji”. Mamīda irua maarepida oo-e pai Tachi Ak'ōrepa oopi-e pirā.

²⁴ Mia ak'ipiit'ee na p'ek'au eujāde mī, chi Eperā Ak'ōre Truadepema k'ap'ia pari, Tachi Ak'ōre Waibiapa wēpapipari eperāarāpa p'ek'au k'achia oopata.

Māpai māgaji ma eperā chiwa bimaa:

—Mia jara bi: jip'irabāiji! Pīchi p'aru atāji māik'aapa wāji pichi temaa.

²⁵ Aramata chiwa bada p'irabaidachi jōmaarā taide māik'aapa ichi p'aru jēra bada atap'eda, Ak'ōre omé o-īa wāji ichi temaa.

²⁶ Māga unudak'āri, jōmaweda ak'itrua para beejī māik'aapa o-īapa jarapachida Tachi Ak'ōre jōmaarā k'āyaara waibiara bi. Māgá p'era pik'a jōnīpa māgajida:

—Īdi ne-inaa pia unujidada ajida, Tachi Ak'ōre juapa ooda.

Jesupa Leví jirit'erada ichi ome nipaparīmerā

(Mt 9.9-13; Mr 2.13-17)

²⁷ T'ēepai, Jesús mamāik'aapa uchiap'eda, ununaji eperā t'ījarapatap'edaa Leví. Māgí Cesar-it'ee impuesto p'epari paji. Su-ak'i baji ma impuesto p'epataarā su-ak'i p'anapatamāi. Jesupa irumaa māgaji:

—Mī ome nipaparīji.

²⁸ Māpai Leví p'irabai p'eda, ichi net'aa p'e atabēiji māik'aapa wāji Jesús ome.

²⁹ Ma t'ēepai, Levipa fiesta ooji ichi tede Jesu-it'ee. Impuesto p'epataarā Roma pidaarā rey-it'ee t'ī pēiji awaraa k'ōp'āyoorā ome. Ma fiesta oo p'anide Jesús chi k'ōp'āyoorā ome su-ak'i p'anajida mesade, nek'omaa apemaarā ome.

³⁰ Mamīda fariseorāpa māik'aapa Moisepa p'āda jarateepataarāpa k'Isia p'anadap'edaa perā āchi chonaarāpa oopatap'edaade, aupedeemaa p'aneejida Jesús k'ōp'āyoorā ome. Iidijida:

—¿Sāap'eda nek'omaa p'anīma māik'aapa ne-inaa tomaa p'anīma jāgee impuesto p'epataarā ome māik'aapa awaraa p'ek'au k'achia oopataarā ome? Parāpa jāga oodaik'araa bida ajida.

³¹ Jesupa p'anauji:

—Médico pēidak'aa k'ap'ia pia beerāmaa. Jīp'a pēipata k'ayaa beerāmaa.

³² Tachi Ak'ōrepa mi pēi-e paji t'āri pia beerā jiride. Ma k'āyaara p'ek'au k'achia oopataarā jirideta pēiji, p'ek'au k'achia oo amaadamerā māik'aapa irude ijāapataadamerā.

Sāapai it'aa t'īdaipia bi nek'oda-ee

(Mt 9.14-15; Mr 2.18-22)

³³ Jesumaa māgajida:

—Juan Bautista k'ōp'āyoorā māik'aapa fariseorā audú it'aa t'īpata nek'oda-ee. ¿Sāap'eda pi k'ōp'āyoorā ichita nek'opata māik'aapa ne-inaa topatama? ajida.

³⁴ Jesupa p'anauji:

—Miak'āipata fiestade t'ī pēidap'edaarā pachedak'āri, ma fiesta o-īa oopata chi miak'āiit'ee bi ome. Mama p'anide ¿parāpa nek'opida-e paik'ā aji, āramaa?

³⁵ Ewari cherude chi miak'āiit'ee bi wē-e pak'āri āra ome, fiesta ooda-e pait'ee t'āri p'uapa. Ma ewatepi nek'oda-e pait'ee.

Moisepa p'āda māik'aapa Jesucristopa jarateeda auk'a ak'idaik'araa bi

³⁶ Ichiaba Jesupa nāga nepirīji jarateeit'ee ichi ūraa p'oiradaik'araa bi Moisepa p'āda ome:

—Eperā apidaapa p'aru chiwididepema pite aba t'īik'araa bida aji, p'aru sorede parchaait'ee. Māga ooru pirā, chi p'aru chiwidi āridariit'ee māik'aapa ma pite auk'a bee-e pait'ee chi p'aru sore ome.

³⁷ Ichiaba vino ewaa juda t'idak'aa ne-e sorede. Māga oodak'aa ma vino baak'ak'āri, ma ne-e sore jīadarii perā māik'aapa chi vino atuadarii perā.

³⁸ Maperā vino ewaa juda t'īdaipia bi ne-e chiwidide.

³⁹ Eperāpa vino chona bi tok'āri, to k'inia-e chi ewaa juda jarapata perā: “Chi chonāta warraara bida” apata. Māga pik'a parāpa chonaarāwedapema ūraa k'iniara iru p'anida aji, mia ūraa jaratee bi k'āyaara.

6

fiipata ewate trigo k'imī chak'eerā p'edap'edaa

(Mt 12.1-8; Mr 2.23-28)

¹ Judiorā fiipata ewate Jesús nipaji trigo k'āide. Ma wāyaa wāde chi k'ōp'āyoorāpa trigo k'imī chak'eerā oromaa p'aneejida. Jua jāde sirat'idap'eda, chi trigo tau chak'eerā k'opachida.

² Māga unudak'āri, ūk'uru arii p'anadap'edaa fariseorāpa iidijida:

—¿Sāap'eda parāpa oo p'anīma ajida, tachi ūraade jara bi oonaadamerā? fiipata ewate mimiadaik'araa bida a bi.

³ Jesupa k'awaji chi k'ōp'āyoorāpa ne-inaa k'achia ooda-e paji ma trigo tau k'odak'āri. Mapa p'anauji:

—¿Parāpa Ak'õre Ūraa p'ādade leeda-e p'anik'ā aji, Rey Davidpa ooda chonaarāweda jarrapisiadaidak'āri chi k'õp'āyoorā ome?

⁴T'ujji Tachi Ak'õre te ne-edee oodade māik'aapa ataji pan awara bɪdap'edaa Tachi Ak'õre-it'ee. Māgí pan ũk'uru k'oji māik'aapa teeji chi k'õp'āyoorāmaa auk'a k'odamerā. Māga oojida, p'aareerāpapai māgí pan k'odaipia baji mīda. Tachi Ak'õrepa āra miapi-e paji māga oodap'edaa k'aurepa.

⁵Jesupa ichiaba māgaji:

—ɪpata ewate mi, chi Eperā Ak'õre Truadepema jua ek'ari bɪda aji.

Eperā jua chiwa bada
(Mt 12.9-14; Mr 3.1-6)

⁶Awaraa ɪpata ewate Jesús t'ujji Tachi Ak'õre Ūraa jarateepata tede māik'aapa jarateemaa beeji. Mama baji eperā jua juaraarepema chiwa bi.

⁷Moisepa p'āda jarateepataarā fariseorā ome Jesús imiatee k'inia p'anajida. Mapa ak'í p'anajida Jesupa ma k'ayaa bi jɪpai maa-e pirā jɪpai ma ewate.

⁸Mamīda Jesupa k'awaji ārapa k'ɪsiadap'edaa. Mapa ma jua chiwa bimaa jaraji:

—P'irabáji māik'aapa jōmaarā esajɪak'a ak'iní béjei.

Aramāgá ma eperā it'a ak'iní beeji.

⁹Māpai Jesupa māgaji apemaarāmaa:

—Mia parāmaa ne-inaa iidit'ee. ¿K'āata oodaipia bima aji, ɪpata ewate; ne-inaa pia maa-e pirā ne-inaa k'achia? ¿Eperā k'aripadaipia bik'ā piunaamerā maa-e pirā piupidaipia bik'ā? aji.

¹⁰T'ēepai māirāmaa ak'iji. Maap'eda ma eperā jua chiwa bimaa māgaji:

—Pichi jua jɪrupáde aji.

Māpai jua jɪruji. Aramata jɪpa beeji.

¹¹Mamīda māirāpa māga unudak'āri, audú k'ɪraudachida māik'aapa pedee-teemaa p'anejida Jesús peepit'aadait'ee.

Jesupa k'õp'āyoorā doce jɪrit'erada ichi ome nipapataadamerā
(Mt 10.1-4; Mr 3.13-19)

¹²Maapai Jesús ee nok'odee wāji it'aa t'ide. Mama ewaraji it'aa t'ímaa.

¹³Āstaawa pak'āri, ichi ome nipapataarā t'iji. Māirādepema jirit'eraji doce māik'aapa āra t'í biji apóstoles.

¹⁴Nāgɪrā paji: Simón, Jesupa ichiaba t'í bida Pedro; chi ɪpema Andrés; Santiago; Juan; Felipe; Bartolomé;

¹⁵Mateo; Tomás; Alfeo warra Santiago; Simón Celote apatap'edaa;

¹⁶Santiago warra Judas māik'aapa Judas Iscariote; ma t'ēepai Jesús traicionaada.

Jesupa eperāarā chok'araarāmaa jarateeda
(Mt 4.23-25)

¹⁷Ma k'õp'āyoorā jɪrit'erap'eda, Jesús edaa cheji ma ee it'ia bideepa āra ome māik'aapa pachejida eujā jewedaade. Mama chip'e p'anajida iru ome nipapatap'edaarā māik'aapa awaraa eperāarā chok'ara: Judea eujādepemaarā, Jerusalén p'uurudepemaarā, p'usa ide p'ani Tiro p'uurudepemaarā Sidón p'uurudepemaarā ome.

¹⁸Che p'anajida Jesús pedee ũridait'ee māik'aapa irua āchi k'ayaa jɪpamerā. Mama bide Jesupa netuara merātia iru beerā ichiaba jɪpak'ooji.

¹⁹Eperāarā jōmaarāpa Jesús k'ap'ia t'õbai k'inia p'anapachida, iru juapa āchi jōmaweda jɪpak'ooda perā.

Jesupa jarateeda t'āri o-īa p'anapataadamerā
(Mt 5.1-12)

- ²⁰ Maap'eda Jesupa ichi ome nipapataarāmaa ak'iji māik'aapa māgaji:
—T'āri o-īa p'ani, parā chi chupiria chedeerā. Tachi Ak'ōre k'awa k'inia p'anadairā, irudeerā p'anadait'ee.
- ²¹ T'āri o-īa p'ani, parā chi jarrapisia jōnīrā, parāmaa Tachi Ak'ōrepa nek'opiit'ee perā. Ichiaba t'āri o-īa p'ani, parā chi ĩraweda jēe jōnīrā t'āri p'uapa, t'ēepai Tachi Ak'ōrepa parā ēipiit'ee perā.
- ²² T'āri o-īa p'ani eperāarāpa parā k'īra unuamaa iru p'anedak'āri; yiaaraa iru p'anedak'āri; parāmaa ik'achia pedeedak'āri, maa-e pirā parā āpīte pedee k'achia jaradak'āri mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepemade ijāapata perā.
- ²³ Māga odak'āri, t'āri o-īa, k'āiwee p'anéeti, Tachi Ak'ōrepa ne-inaa pi-ia teeit'ee perā, parā iru truade panadak'āri. Chonaarāweda ichiaba māgā ne-inaa k'achia oopachida Tachi Ak'ōre pedee jarapataarāmaa.
- ²⁴ Mamīda jaai, Tachi Ak'ōrepa k'achiadee pēiit'eeipi parā, chi p'arat'ara beerā, na p'ek'au eujādepai o-īa p'anadait'ee perā!
- ²⁵ ¡Aai, Tachi Ak'ōrepa k'achiadee pēiit'eeipi parā, chi ĩraweda bi jāwaa p'anīrā, t'ēepai jarrapisia p'anedait'ee perā!
¡Aai, Tachi Ak'ōrepa k'achiadee pēiit'eeipi parā, chi ĩraweda ēi jōnīrā, t'ēepai jēe jōnadait'ee perā t'āri p'uapa!
- ²⁶ ¡Aai, Tachi Ak'ōrepa k'achiadee pēiit'eeipi parā, chi jōmaarāpa t'o p'anapataarā! ¡Māga oopachida Judea eujādepemaarā chonaarāpa, seewata Tachi Ak'ōre pedee jarapatada apatap'edaarā ome!

Jesupa jarateeda k'īra unuamaa iru p'anapataarāde
(Mt 5.38-48; 7.12)

- ²⁷ —Mamīda parā, mi pedee ūri p'anīrāmaa mia jara bi: Parā k'īra unuamaa iru p'anapataarā k'inia iru p'anapatāati māik'aapa āramaa ne-inaa pia ōoti.
- ²⁸ Pia ōoti ārapa parā k'achia oopata pari. It'aa t'īpatāati pāchīmaa ik'achia jarapataarā pari.
- ²⁹ Eperāpa pi k'īra tarramaa sīru pirā, auk'a oonāaji irumaa. Ma k'āyāara chi apema k'īra tarra ak'īpīji, auk'a sīmerā. Ichiaba eperāpa pichi ĩripema p'aru jī bi jāri ataru pirā, ichiaba pichi camisa t'āri pia tēeji.
- ³⁰ Apidaapa pīmaa ne-inaa iidiruta pirā, tēeji. Ichiaba pi net'aa jāri ataruta pirā, iidināaji waya pīmaa teemerā.
- ³¹ Ōoti apemaarāmaa parāpa k'inia p'anik'a āchia parāmaa oodamerā.
- ³² Parāpa k'inia iru p'ani pirā pāchi k'inia iru p'anapataarā aupai, ūne-inaa pipiara oomaa p'anik'ā? P'ek'au k'achia ooyaa beerāpa paara māga oopata.
- ³³ Parāpa ne-inaa pia oo p'ani pirā pāchi pia oopataarāmaa aupai, ūne-inaa pipiara oomaa p'anik'ā? P'ek'au k'achia oopataarāpa paara māga oopata.
- ³⁴ Ichiaba pāchi net'aa presta pēiruta pirā, ma pari awaraa net'aa jitait'ee aupai, ūne-inaa pipiara oomaa p'anik'ā? P'ek'au k'achia oopataarāpa pida prestapata āchi pitapai, ma pari ne-inaa jitadait'ee.
- ³⁵ Parāpa pāchi k'īra unuamaa iru p'anapataarā k'inia iru p'anapataadaipia bi māik'aapa āra pia oopataadaipia bi. Āramaa net'aa prestadaipia bi, nīda-ee ne-inaa jitadait'ee ma pari. Māga ooruta pirā, Tachi Ak'ōrepa ne-inaa pu teeit'ee parāmaa māik'aapa parā Ak'ōre Waibia warrarā p'anadait'ee. Īruata ne-inaa pia oopari gracias jaradak'arāmaa māik'aapa t'āri k'achia-idaa beerāmaa paara.
- ³⁶ Maperā awaraarā chupiria k'awāati pāchi Ak'ōre Waibiapa ooparik'a.

*Awaraarāpa oopata āpīte ik'achia jaradaik'araa bi
(Mt 7.1-5)*

37 —Awaraarāpa ne-inaa oopata ak'ināati jaradait'ee ne-inaa k'achia oomaa p'ani. Māgá Tachi Ak'ōrepa auk'a oo-e pait'ee parā ome. Ne-inaa k'achia aupai jirināati pedee k'achia jaradait'ee awaraarā āpīte, maa-e pirā Tachi Ak'ōrepa auk'a jiriit'ee parāpa ne-inaa k'achia oopata aupai jarait'ee, p'anadak'āri iru k'īrapite. Chīarapa parāmaa ne-inaa k'achia ook'āri, perdonāati. Māgá Tachi Ak'ōrepa parāpa ne-inaa k'achia oopata perdonāat'ee.

38 Awaraarāmaa téeti. Māgá Tachi Ak'ōrepa parāmaa teeit'ee. T'āri pia teedak'āri awaraarāmaa, ma pari irua audupāra teeit'ee parāmaa. Irua parāmaa ooit'ee parāpa oopatak'a awaraarāmaa.

39 Ichiaba Jesupa nāga nepiriji jarateeit'ee, chi k'ōp'āyoorāpa k'awaa wādamerā oodait'ee irua jara bik'a.

—P'ananaāti chi wāra k'awada-e p'anirāk'a. Māgīrā tau p'āriu beerāk'api p'ani awaraa tau p'āriu beerā atee k'inia p'anadak'āri awara āyaa. Āchi omee weda uriade baainada-e paik'ā?

40 Mi ūraa k'awaa wādak'āri, pia p'anapataadait'ee. Estudiante apida ichi jarateepari k'āyara k'awaara bi-e. Mamīda jōmaweda estudia aupak'āri, ichi jarateepari jīak'a uchiai.

41 'ĶK'āare-it'ee ak'i bima nejarra pichi auk'aa tau jāde bi, mamīda unu-e bi pak'uru pichi tau jāde bi?

42 Pichi tau jāde pak'uru iru bi pirā, Ķsāga pichi auk'aamaa jaraima: “Ķpema, mīmaa ēepīji jā nejarra pichi tau jāde bi”? Ķseewata pia chīara k'aripa k'inia bi, irua oo bi ak'ik'āri! Naapiara ēt'aipia bi ma pak'uru pichi tau jāde bi. Māpaipi pia unui ma nejarra pichi auk'aa tau jāde bi māik'aapa māgá iru k'aripai.

*Pak'uru k'awaapata chi nejōdeepa
(Mt 7.17-20; 12.34-35)*

43 —Nejō bīri pia bīpa nejō k'achia chauk'aa. Jōdee nejō bīri k'achia bīpa nejō pia chauk'aa.

44 Nejō bīri chaa k'awapata chi nejōdeepa. Eperāarāpa higojō orodak'aa pak'uru Ķri-idaa bideepa. Ichiaba uva orodak'aa māgee pak'urudeepa.

45 Māga pik'a eperā t'āri pia bīpa pedee pia jarapari, k'Ķsia pia iru bairā ichi t'āride. Jōdee eperā t'āri k'achia bīpa pedee k'achia jarapari, ichi t'āride k'Ķsia k'achia iru bairā. Ma k'Ķsia jōma uchiaru ichi t'ārideepa ichi it'aipa jarapari.

*Jesupa te oopataarāde nepirida
(Mt 7.24-27)*

46 —ĶK'āare-it'ee parāpa mi t'Ķjarapatama: “Tachi Waibia, Tachi Waibia”, mamīda ooda-e p'ani mia jara bik'a?

47 Mīa jarait'ee k'aik'a bi chi mīmaa cheru ūriit'ee mi pedee māik'aapa oopariit'ee mia jara bik'a.

48 Māgī eperā te oo bik'ata bi. Naapiara irua edú k'orop'eda, chi te bīri māu Ķri bipari. Maap'eda to chek'āri, wee jira beepari ma te bīri sudamāi. Mamīda p'oyaa mimik'api-e, basa māu Ķri bīda perā. Māgī eperāpa ichi te māgá basa māu Ķri pia oopari perā, jō-e pait'ee.

49 Jōdee chi mi ūraa ūrip'eda, oo-e bīpa mia jara bik'a nāga pik'a bi. Ichi te ook'āri, te bīri pariatua supari ipu nāusaade, basa wēe. Maap'eda to chek'āri māik'aapa wee jira beek'āri ma te bīri sudamāi, ma te t'eedaipari māik'aapa jōmaweda jōdaipari, chi te chipari paara.

7

*Jesupa Romadepema soldaorã poro waibia esclavo jipada
(Mt 8.5-13; Jn 4.43-54)*

1 Jesupa ma eperãarãmaa mãga jara aupap'eda, wãji Capernaum p'uurudee.

2 Mama bapachi Romadepema soldaorã poro waibia. Ichi esclavo k'inia iru bapachi. Mamïda mãgí juak'aya nïbaji.

3 Ma soldaorã poro waibiaapa ùrik'ãri Jesús mama ni, pëiji judiorã poro waibiarã Jesumaa chupiria iidide, ichi esclavo jipa chemerã.

4 Åra Jesumaa wãjida mãik'aapa chupiria iidijida:

—Na capitãn t'ãri pia baparida ajida, tachi ome. Mapa pia k'aripaipia bida ajida.

5 Irua tachi judiorã k'inia iru bapari. Oopijida ajida, namapema Ak'õre Ûraa jarateepata te.

6 Mãpai Jesús wãji åra ome. Mamïda ma soldaorã poro waibia te k'ait'a panadak'ãri, irua jara pëiji chi k'õp'ãyoorã ome:

—Tachi Waibia, mi temaa chenaapãde aji, mi pi k'ãyaara ek'ariara bairã.

7 Maperã michi itu wã-e paji pi jiride. Mamïda k'awa bi ne-inaa jõmaweda pi jua ek'ari nïbi. Jïp'a jarapãde aji, mi esclavo jipa beemerã.

8 Mi jida waibiarã jua ek'ari bi. Ma awara mia soldaorã iru bi michi jua ek'ari. Mia abaamaa wãpãde ak'ãri, wãpari; awaraamaa chepãde ak'ãri, chepari. Ichiaba mi esclavomaa ne-inaa oopãde ak'ãri, oonapari. Mi jua ek'ari p'anïrãpa mãga oopata perã, mia k'awa bi pia jararupapai mi esclavo jipait'ee.

9 Mãga jaranadak'ãri, Jesús p'era pik'a beeji. Mapa ichi ome nipap-ataarãmaa ak'iji mãik'aapa mãgaji:

—Mãgara mi wã-eda aji. Mia wãarata jararu. Tachi Israel pidaarã t'ãide mia apida unu-e bida aji, ma eperãk'a; Tachi Ak'õrede wãara ijãa bi.

10 Ma pëidap'edaarã capitãn temaa pachedak'ãri, chi esclavo jipa bita unu chejida.

Jesupa p'ëtrãa warra piuda chok'ai p'irabaipida

11 Ma t'ëepai, Jesús wãji Naïn p'uurudee. Chi k'õp'ãyoorã mãik'aapa awaraa eperãarã chok'ara wãjida iru ome.

12 P'uuru k'ait'a panadak'ãri, unujida eperãarãpa jai-idaada atee wãruta iade. Mãgí p'ëtrãa warra apai iru bada paji. Ai ome chi p'uurudepemaarã chok'ara wã nipajida.

13 Jesupa mãgí p'ëtrãa unuk'ãri, chupiria k'awaaji mãik'aapa mãgaji:

—Jëenaapãde aji.

14 Aramata araa wãp'eda, Jesupa t'õbait'aaji ma k'ap'ia atee wãdap'edaa p'aru. Chi atee wã nipadap'edaarã ak'inĩ p'aneedak'ãri, Jesupa mãgaji ma jai-idaa badamaa:

—K'ùtrãa, p'irabãiji.

15 Mãpai chi jai-idaa bada su-ak'i beeji mãik'aapa pedeemaa beeji. Maap'eda, Jesupa chi nawemaa mãgaji:

—Acha bida aji, pi warra.

16 Mãga unudak'ãri, arii p'anadap'edaarã jõmaweda p'era pik'adachida mãik'aapa Tachi Ak'õrede pia pedee para beeji:

—Ak'õre pedee jarapari waibia tachi t'ãide uchijida ajida.

Ichiaba mãgajida:

–Tachi Ak'õre che bi tachi p'uuru pidaarã k'aripade.

¹⁷ Măgá Jesupa ooda k'awaajida Judea eujădepemaarãpa măik'aapa ma ik'aawapemaarãpa.

Juan Bautistapa chi k'õp'ăyooră pëida
(Mt 11.2-19)

¹⁸ Juan Bautista ome nipapatap'edaarã wăjida iru badamăi carcelde ma jõma nepiride. Măga ũrik'ări, omé t'î pëiji wădameră Jesumaa.

¹⁹ Măiră pëiji Jesumaa iididameră iru chi cheit'ee bada eperăară k'aripait'ee maa-e piră awaraa nidaipia bi.

²⁰ Jesús k'ait'a panadap'eda, măgajida:

–Juan Bautistapa tai pëijida ajida, iidide: “¿Pik'ă tai k'aripapari chonaarãpa cheit'ee bida adap'edaa? Maa-e piră, ¿awaraa nidaipia bik'ă?” ajida.

²¹ Măga iidi p'anadak'ări, Jesupa eperăară chok'ara jipaji: k'ayaa beeră; k'ap'ia p'ira beeră; netuara k'ap'iade merătia beeră măik'aapa tau p'ăriu beeră.

²² Maap'eda ma Juanpa eperăară pëidamaa p'anauji:

–Wăti Juanmaa măik'aapa nepiriti parăpa nama unu p'ani măik'aapa ũri p'ani. Jarăti tau p'ăriu beeda iră unu p'ani; nik'anik'aa beeda t'ia nŭtee; leprapa k'ayaa beeda jipa p'ani āchi k'ayaadeepa; k'iri k'î beeda iră ũri p'ani; piudap'edaară waya chok'ai p'ani măik'aapa chupiria chedeerămaa Ak'õrepa pedee pia jara pëida jarateemaa bi.

²³ jT'ări o-ăa bida aji, chi mide ijăa bi, k'awa-e bi mīda mia ne-inaa jõma oo bi!

²⁴ Juanpa eperăară pëida wădap'edaa t'ēepai, eperăarămaa Jesupa pedee pia jaramaa beej Juande:

–¿K'ăata parăpa ak'inajidama aji, eujă pania wēe bimaa wădak'ări? ¿K'îsiajida-ek'ă ak'inadait'ee eperă pariatua k'îsia bi, p'ŭajara năupa pariatua nēunēuwa p'uaparik'a?

²⁵ Maa-e piră, ¿k'îsiajida-ek'ă ak'inadait'ee eperă p'aru pi-ia jî bi? Parăpa pia k'awa p'ani eperă p'aru pi-ia jî beeră rey tede p'anapata.

²⁶ Măga-e piră ¿k'îsiajida-ek'ă ak'inadait'ee Ak'õre pedee jarapari? Wăara, iru Ak'õre pedee jarapari k'ăyaara waibiara bi.

²⁷ Na Juandeta Tachi Ak'õre Ũraa p'ădade jara bi:

‘Mia eperă chok'a pëiit'ee pi naa o pia oonameră pi, eperăară poro waibia, chei naaweda.’ (Mal 3.1)

²⁸ Mia jara bi: Eperă apida Juan k'ăyaara waibiara bi-e. Mamīda chi ek'ariara bita iru k'ăyaara waibiara pait'ee, Tachi Ak'õrepa ma eperă ichi jua ek'ari bik'ări, ichideeră ome beemeră.

²⁹ Jõmaweda Juan pedee ũridap'edaară, Cesar-it'ee impuesto p'epataară paară, irumaa poro choopijida. Măga oodak'ări, ak'ipijida Tachi Ak'õre wăarata jara baji Juan k'ap'ia pari.

³⁰ Mamīda fariseoră Moisepa p'ăda jarateepataară ome Juanmaa poro choopida-e pak'ări, ak'ipijida āchia k'iniada-e p'ani Tachi Ak'õrepa āchimaapia o k'inia bada.

³¹ ‘Mia jarait'ee săga p'ani pară, mide ijăadak'aa beeră.

³² Warrară su-ak'î p'anedap'eda, jemenemaa p'anik'ata p'ani p'uuru jăde. Āchi k'õp'ăyoorămaa biapata:

“Taipa siru chaajida. Mamīda pară pëirada-e paji. K'ari k'îsia paraa k'arijida. Mamīda pară jëeda-e paji.”

33 Juan Bautista chek'āri, pan k'o-e paji eperāarā jīp'arāk'a māik'aapa vino tok'aa paji. Maperā parāpa jarajida: “Netuara iru k'ap'iade merātia bida” ajida.

34 T'ēepai mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema cheji māik'aapa nek'oji, ne-inaa toji eperā jīp'aak'a. Maperā jara p'ani mi nek'oyaa, ne-inaa toyaa bapari. Ma awara mi k'ōp'āyo meraaparida a p'ani k'achia-idaa beerā ome māik'aapa Cesar-it'ee impuesto p'epataarā ome.

35 Mamīda Tachi Ak'ōrepa wāarata ak'ipimaa bida aji, mia oo bi k'aurepa parā jōmaarā pari.

Jesús Simón tede

36 Fariseo t'ijarapatap'edaa Simonpa Jesús t'ī pēiji nek'o chemerā ichi ome. Māgā Jesús wāji iru temaa. Su-ak'i beejī mesade.

37 Ma p'uuruude wēra p'ek'au k'achia ooyaa bapachi. Māgipa k'awaak'āri Jesús wāda nek'ode ma fariseo tede, ataji chok'ok'ek'a māu pi-ia alabastodee ooda ipuru bi k'erapa māik'aapa wāji irumaa.

38 Jēe wāpa su-ak'i banaji Jesús bīrimāi māik'aapa iru bīiri sīmmaa beejī ichi taubapa. Maap'eda ichi pudapa p'ooji. Māpai Jesús bīiri wēre atap'eda, it'aaji māik'aapa ma k'era weet'aaji ai īri ak'ipiit'ee Jesús k'inia iru bi.

39 Simonpa māga unuk'āri, k'Isiaji: “Na eperā wāara Ak'ōre pedee jarapari pada paara, k'awak'ajida aji, k'āare eperāpa ichi t'ōbaimaa bi māik'aapa māga oopi-e pak'aji, ma wēra p'ek'au k'achia ooyaa bairā.”

40 Māpai Jesupa Simonmaa māgaji:

—Simón, mia pīmaa ne-inaa jara k'inia bida aji.

Simonpa p'anauji:

—Tachi Jarateepari, jaráji.

41 Jesupa nepiriji:

—Eperāarā omé p'arat'a paraa p'anajida p'arat'a prestapatamāi. Abaapa paraa baji quinientos denarios; chi apemapa cincuenta denarios.

42 P'oyaa p'aada-e pak'āri, chi p'arat'a presta pēidapa āra chupiria k'awaaji māik'aapa omeerāmaa p'aapi-e paji. Irā mīmaa jaráji: ¿chisāgipa ma p'arat'a prestapari audú k'iniara iru bait'eema? aji.

43 Simonpa p'anauji:

—¿Chi p'arat'a waibiara paraa bada-ek'ā? aji.

Jesupa māgaji:

—Wāarada aji.

44 Māpai Jesupa ma wēramaa ak'iji māik'aapa Simonmaa māgaji:

—¿Na wēra unu bik'ā? aji. Mi t'īuk'āri pi tede, pia mi pia auteebai-e paji. Pania tee-e paji mi bīiri sīmerā. Jōdee na wērapa mi bīiri sīji ichi taubapa māik'aapa p'ooji ichi pudapa.

45 Mi t'īuk'āri, pia mi k'īra ī-e paji. Mamīda mi nama t'īuru weda na wērapa mi bīiri īmaa bi.

46 Pia mi poro īri aceitepa p'uru-e paji. Mamīda irua k'era weeji mi bīiri īri.

47 Mapa mia jara bi: Irua p'ek'au k'achia chok'ara oopata wēpapiji, mi audú k'inia iru bairā. Mamīda eperāpa k'Isia bi pirā ichia mak'iara p'ek'au k'achia oo-e bi, māgara ma eperāpa mi mak'iara k'inia-e bi.

48 T'ēepai Jesupa māgaji ma wēramaa:

—Pia p'ek'au k'achia oopata wēpajida aji.

49 Māpai apemaarā arii p'anadap'edaarāpa iidi para beejī:

—¿K'aima ajida, jāgí? ¿Eperāarāpa p'ek'au k'achia oopata paara wēpapi bik'ā? ajida.

⁵⁰ Māpai Jesupa waya jaraji ma wēraamaa:

—Pi wāara Ak'ōrede ijāa bairā, irua pi o k'achiadeepa k'aripa ataji atua-naamerā. K'āiwee wāpáde aji.

8

Wēraarāpa Jesús k'aripapatap'edaa

¹ Ma t'ēpai Jesús nipapachi p'uuru beede māik'aapa ai ik'aawa p'uuru k'aipee beede. Jaratee nipapachi Ak'ōrepa pedee pia jara pēida; irua eperāarā bi k'inia bi ichi jua ek'ari, ichideerā p'aneedamerā. Chi k'ōp'āyoorā doce auk'a nipapachida iru ome.

² Ichiaba wēraarā nipapachida iru ome. Ai naaweda ma wēraarā ūk'uru netuara k'ap'iade merātia p'anajida māik'aapa ūk'uru k'ayaa p'anajida. Mamīda Jesupa ma jōmaweda jipaji. Māirādepema paji María, ichiaba t'ijarapatap'edaa Magdalena. Iru k'ap'iadeepa Jesupa netuara siete uchiapiji.

³ Ichiaba baji Cuza wēra t'ijarapatap'edaa Juana. Ma Cuza Rey Herodes tedepema mimiapataarā poro waibia paji. Ichiaba baji Susana, awaraa wēraarā chok'ara ome. Ma wēraarāpa Jesús chi k'ōp'āyoorā ome k'aripapachida; teepachida net'aa māik'aapa p'arat'a.

Net'atau p'oparide nepirīda (Mt 13.1-9; Mr 4.1-9)

⁴ Maapai eperāarā chok'ara uchijida p'uurudeepa Jesús ak'ide. Māgá eperāarā chok'ara chip'edachida. Māga nide Jesupa na pedee nepirīji Ak'ōre Ūraa jarateeit'ee:

⁵ —Eperā wāji net'atau p'ode. Ma p'o wāk'āri, ūk'uru baajida o jāde. T'ēpai mama eperāarā bīripa t'iak'oojida māik'aapa ipanaarāpa k'ok'oo chejida.

⁶ Ūk'uru baajida māu-idaade māik'aapa t'onojida mīda, taarā-e weda piik'oodachi, pania wēede baaidap'edaa perā.

⁷ Ūk'uru baajida ne-īri-idaade māik'aapa auk'a t'onojida. Mamīda ne-īri k'ap'ip'iara waripari perā, māgí net'atau t'ono wādap'edaa piuk'oodachida.

⁸ Jōdee awaraa net'atau baajida eujā piade. Māgí t'onojida, warijida māik'aapa pia chaujida. Ūk'uru net'atau abaadeepa tau cien uchijida.

Nepirip'eda, Jesupa golpe pedeeji:

—¡Pia k'īsiati parāpa et'ewa ūridap'edaade k'awaadamerā k'āata jara k'inia bi!

Sāap'eda Jesupa nepiripachi jarateeit'ee (Mt 13.10-17; Mr 4.10-12)

⁹ Ma t'ēpai Jesús k'ōp'āyoorāpa iidijida:

—¿K'āata jara k'inia bīma ajida, pia nepirī bada?

¹⁰ Jesupa p'anauji:

—Tachī Ak'ōrepa parāmaa k'awapimaa bīda aji, ne-inaa naaweda k'awapik'aa pada awaraarāmaa: sāga ichideerā p'aneedai. Mamīda awaraarāmaa mia nepiripari jarateeit'ee:

'Ārapa mia oo bi ak'i p'ani mīda, wāara unuda-e māik'aapa mia jara bi ūri p'ani mīda, k'awada-ee p'aneedamerā.'

(Is 6.9)

Jesupa k'awapida net'atau p'oparide (Mt 13.18-23; Mr 4.13-20)

¹¹ Māpai Jesupa māgaji:

—Mia nepirida net'atau p'oparide nāga jara k'inia bi. Ma net'atau p'oda jara k'inia bi Tachi Ak'ōre Ūraa jara pēida.

¹² Chi o jāde baaidap'edaa jara k'inia bi eperāarāpa ma jara pēida ūripata. Mamīda Netuara Poro Waibia chepari ne-inaa ooi't'ee, t'āripa ma pedee ijāanaadamerā māik'aapa wānaadamerā Ak'ōre eujādee.

¹³ Jōdee chi net'atau māu-idaade baaidap'edaa jara k'inia bi eperāarāpa ma jara pēida o-īa ūri p'ani. Mamīda chi māu-idaade t'onoda taarā-e weda pīdaiparik'a, māga pik'a māgīirāpa ma jara pēida taarā-epai ijāapata. Ma ūraade ijāadap'edaa k'aurepa nepirade baairuta pirā, maa-e pirā awaraarāpa āchi jiriruta pirā miapidaīt'ee, ijāa amaapata.

¹⁴ Jōdee chi net'atau ne-īiri-idaade baaidap'edaa jara k'inia bi eperāarāpa ma jara pēida pia ūri p'ani. Mamīda t'ēpai k'īsia p'aneeruta piara bi p'arat'a atadait'ee maa-e pirā āchia ne-inaa audú oo k'inia p'ani oodait'ee, Ak'ōrepa k'inia bik'a oodai k'āyaara. Māgá p'aneepata ne-uu warip'eda chauk'aa bik'a.

¹⁵ Mamīda chi net'atau eujā piade baaidap'edaa jara k'inia bi eperāarāpa ma jara pēida wāara ijāapata āchi t'āride. Māpai p'anapata ma ūraade jara bik'a māik'aapa choopata āchi ijāa p'anide. Māgá p'aneepata ne-uu pia chauparik'a.

Jesupa lamparade nepirida

(Mr 4.21-25)

¹⁶ Maap'eda Jesupa awaraa nepiriji:

—Tachia lámpara k'oodak'aa ata bidait'ee ne-inaa edajāde maa-e pirā cama ek'ari. Ma k'āyaara lámpara k'oodap'eda, it'í ata bipata pia idaamerā te jāde p'anīrā-it'ee.

¹⁷ Māga pik'a Tachi Ak'ōrepa oo bi mera pik'a bi eperāarāpa k'awanaadamerā. Mamīda t'ēpai irua jōmaarāmaa k'awaapiit'ee k'āata jara k'inia bi. Ichiaba írá irua oo bi jōmaarāmaa k'awapi-e. Mamīda t'ēpai k'awaapiit'ee.

¹⁸ Maperā pia ūriti. Chi k'awa bimaa Tachi Ak'ōrepa audupiarā k'awaapiit'ee. Mamīda chi ne-inaa k'awaara k'īsia bipa k'awa bi paara wēpapiit'ee.

María Jesús ipemaarā ome

(Mt 12.46-50; Mr 3.31-35)

¹⁹ Jesús nawe chi ipemaarā ome wājida irumaa. Mamīda iru k'ait'a p'oyaa wāda-e paji eperāarā see nībada perā.

²⁰ Māpai eperāpa jaranaji Jesumaa:

—Pi nawe pi ipemaarā ome taawa nimaa p'anida aji, pi ak'idait'ee.

²¹ Māga ūrik'āri, ichia māgaji:

—Ak'ōre Ūraa ūripataarā māik'aapa oopataarā Ak'ōrepa jara bik'a, māirāta mi nawek'a bi māik'aapa mi ipemaarāk'a.

Jesupa nāu p'usa ome t'umātipida

(Mt 8.23-27; Mr 4.35-41)

²² Ewari aba Jesupa māgaji chi k'ōp'āyoorāmaa:

—Wādāma aji, lago k'īraik'a eere.

Māpai barcode bataujida māik'aapa wājida.

²³ Sia wādade Jesús k'āidachi. Māimisa p'usara t'o nībeeji. Mapa barco pirubaai wā nipaji.

²⁴ Mapa Jesús írimat'aajida māik'aapa māgajida:

—¡Tachi Jaratepari, pirubaai wādapi!

Jesús p'irabaidachi m̄aik'aapa pedeeji n̄aumaa m̄aik'aapa p'usamaa. J̄omaweda t'um̄at̄idachi m̄aik'aapa ip'ũ ũu beeji.

²⁵ M̄apai Jesupa chi k'õp'ãyoorãmaa iidiji:

—¿S̄ãap'eda parãpa ijãada-e p'anima aji, mia parã ak'it'ee?

Mam̄ida ãchi j̄omaweda p'era j̄õn̄ipa ak'itrua para beeji m̄aik'aapa ãchi pitapai iidi para beeji:

—¿K'aima ajida, n̄ãgí? Iru pedeeja n̄au, p'usa paara t'um̄at̄ipiparida ajida.

Eperã k'ap'iade netuara merãtia bada

(Mt 8.28-34; Mr 5.1-20)

²⁶ T'ẽepai panajida Gerasa eujãde lago k'Traik'a eere, Galilea eujã k'Trapite.

²⁷ Jesús batauk'ãri, eperã netuara merãtia bi iru k'ait'a cheji. P'uurudepema paji m̄ida, taarã p'aru jĩ-e baji; ichiaba teeda bak'aa paji. Bapachi jãira m̄au te uriade.

²⁸ M̄ãgí eperãpa Jesús unuk'ãri, iru k'Trapite sinapotepa bia baainaji:

—Jesús, Ak'õre Waibia Warra, mi ome t'ũunãaji. ¡Mi chupiria k'awãaji!

¡Ichiak'au b̄iji!

²⁹ M̄ãga jaraji Jesupa jara bada perã uchiamerã ma eperã k'ap'iadeepa. Taarã baji ma netuara merãtia bi iru k'ap'iade. At'apai ma netuarapa irumaa ne-inaa pariatua oopiji. M̄ãmisa eperãarãpa iru jua b̄iri ome cadenapa jĩ n̄ibijida ãyaa wãnaamerã. Mam̄ida ma netuara juapa irua ma cadena t'it'aapachi m̄aik'aapa jirabodoji t'imí eperãarã p'anadak'aamaa.

³⁰ M̄apai Jesupa iidiji:

—¿Pi, k'asaa t'ijarapatama? aji.

Ichia p'anauji:

—Mi t'ijarapatada aji, Legión.

M̄ãga jaraji netuara chok'ara ichi k'ap'iade t'ũdap'edaa perã.

³¹ M̄apai ma netuaraarãpa Jesumaa chupiria iidipachida ãchi p̄inaamerã uria audú n̄ãpia bidee.

³² Ma k'ait'a ee k'arraya sinaarã chok'ara nek'omaa p'anajida. Mapa netuaraarãpa chupiria iidijida ma sinaarã k'ap'iade t'ũpimerã. M̄apai Jesupa m̄ãga ooji.

³³ Aramãgã netuaraarã uchijida eperã k'ap'iadeepa m̄aik'aapa t'ũjida ma sinaarã k'ap'iade. Aramata sinaarã p'irak'oodachida ee k'õot'ari jira bidee. Toida baainadap'eda, iyapa j̄iak'oodachida.

³⁴ Ma sinaarã j̄ia p'anadap'edaarãpa m̄ãga unudak'ãri, p'irak'oodachida p'uurudee nepiridait'ee p'uuru pidaarãmaa m̄aik'aapa ma p'uuru k'ait'a beerãmaa.

³⁵ Mapa eperãarã uchijida ak'ide. Jesumãi pachedak'ãri, unujida ma eperã netuara k'ap'iade merãtia bada su-ak'i bi Jesús b̄iri k'ait'a. P'aru j̄ip'eda, k'ãiwee su-ak'i baji. M̄ãga unudak'ãri, ma eperãarã p'era para beeji.

³⁶ M̄apai chi unudap'edaarãpa nepirijida sãgapi Jesupa jipaji ma eperã netuara k'ap'iade merãtia bada.

³⁷ Maap'eda ma Gerasa eujãdepemaarãpa Jesumaa chupiria iidijida ãyaa wãmerã mam̄aik'aapa, audú nejasia p'anadap'edaa perã. M̄apai Jesús barcode bataup'eda, wãji.

³⁸ Wãi naaweda, ma eperã netuara k'ap'iade merãtia badapa chupiria iidiji Jesupa ichi ome auk'a wãpimerã. Mam̄ida Jesupa jaraji beemerã. M̄ãgaji:

³⁹ —Wãpãde aji, p̄ichi temaa m̄aik'aapa nepiripãde aji, Tachi Ak'õrepa pi ome ooda.

Aramāgá ma eperā wāji ma p'uurudepema jōmaarāmaa nepiride Jesupa ichi ome ooda.

Jairo k'au māik'aapa wērapa Jesús p'aru i t'ōbaida

(Mt 9.18-26; Mr 5.21-43)

⁴⁰ Jesús lago k'irak'a eere pachek'āri, eperāarāpa iru o-ia auteebaijida, jōmaarāpa iru ni p'anadap'edaa perā.

⁴¹ Māga nide pacheji eperā t'ijaratap'edaa Jairo. Ichi Ak'ōre Ūraa jarateepata tedepema poro paji. Jesús bīrimāi bedabaidachi māik'aapa chupiria iidiji wāmerā ichi temaa

⁴² chi k'au jipade, juak'aya nībada perā. K'au apai iru baji; māgí doce años iru baji.

Jesús wārude Jairo temaa, iru ome nipapataarā see nībada k'aurepa p'isua baji.

⁴³ Ma eperāarā ome baji wēra bi k'ayaa bi. Doce años waamiapa k'ayaa baji. Ichi p'arat'a jōdai baji jipapataarā juade nipa. Mamīda apidaapa p'oyaa jipadak'aa paji.

⁴⁴ Ma wēra Jesús āpiteik'aapa k'ait'a wāji māik'aapa iru iripema p'aru i t'ōbait'aaji. Aramata ma waamia t'ibaidachi.

⁴⁵ Māpai Jesupa iidiji:

—¿K'aipa mi t'ōbaijima? aji.

Chi k'ōp'āyoorā jōmaarāpa āchia-e pajida apachida.

Māpai Pedropa māgaji:

—Tachi Jarateepari, eperāarāpa pi t'isīa wārutada aji.

⁴⁶ Mamīda Jesupa māgaji:

—Eperā k'ayaa bīpa mi t'ōbaijida aji. Mideepa uchijida aji, Ak'ōre juapa ma eperā jipait'ee.

⁴⁷ Māpai ma wērapa unuk'āri p'oyaa miru-e paji, bīri wērewēree wāji māik'aapa bedabaidachi Jesús bīrimāi. Jōmaarā taide jaraji k'āare-it'ee t'ōbait'aaji māik'aapa ságá jīpa beejī.

⁴⁸ Māpai Jesupa māgaji irumaa:

—Wēra, pia mide ijāa bairā, jīpa beejida aji. K'āiwee wāji.

⁴⁹ At'āri Jesús pedeemaa bide Jairo tedeeapa pēida pacheji māik'aapa māgaji ma Ak'ōre Ūraa jarateepata tedepema poromaa:

—Pi k'au jai-idaajipi. Tachi Jarateepari ichiak'au bipāde aji.

⁵⁰ Mamīda Jesupa māga ūrik'āri, māgaji Jairomaa:

—Waaweenaapāde aji. Jīp'a ijāapāde aji. Pi k'au jīpa beeit'ee.

⁵¹ Temāi panadak'āri, Jesupa chi k'ōp'āyoorā jōmaweda t'ūpi-e paji. Aba t'ūpiji Pedro, Santiago, Juan māik'aapa chi k'ayaa nawe chi ak'ōre ome.

⁵² Eperāarā taawa p'anadap'edaarā jōmaweda jēe para baji t'āri p'uapa. Mamīda Jesupa māgaji:

—Jēenāati. Na wēra k'au jai-idaa-e bi. Jīp'a k'āita bida aji.

⁵³ Māga ūridak'āri, jōmaarāta ēidachida iru-it'ee, k'awa p'anadap'edaa perā jai-idaa bi.

⁵⁴ Mamīda Jesupa ma wēra k'au juade jita atap'eda, golpe pedeeji:

—Wēra chai, ip'irabáiji!

⁵⁵ Aweda chok'ai beejī māik'aapa aramata p'irabaidachi. Māpai Jesupa jaraji nek'opidamerā.

⁵⁶ Chi ak'ōreerā p'era pik'a jōneejida. Mamīda Jesupa jaraji ma p'asada awaraarāmaa nepirinaadamerā.

9

Jesupa chi k'öp'äyoorä pëida jarateenadamerä
(Mt 10.5-15; Mr 6.7-13)

¹ Jesupa chi k'öp'äyoorä doce t'ï p'e atap'eda, jaraji Tachi Ak'öre juapa netuara uchiapidamerä mäik'aapa k'ayaa k'ïra t'ädoo jipadamerä.

² Māpai āra pëiji k'ayaa beerä jipadamerä mäik'aapa jarateedamerä Tachi Ak'örepä eperāarā biit'ee ichi jua ek'ari, ichideerä p'aneedamerä.

³ Māgá pëirude Jesupa mājaji:

—Ode wārutade ateenāati pak'uru t'idik'a wādait'ee, muchila, pan, p'arat'a, maa-e pirā awaraa p'aru jīdait'ee.

⁴ K'eudaik'āri, parāpa unuruta tede p'anéeti, mamāik'aapa wāruta misa.

⁵ P'uuru abaade parā auteebaida-e pirā mäik'aapa parāpa jarateepata ūridamaa p'ani pirā, uchiatī ma p'uurudeepa mäik'aapa bīiridepema yooro p'ora nēep'eti ak'ipidait'ee Tachi Ak'örepä āra k'aripa-e pait'ee.

⁶ Māpai chi k'öp'äyoorä wājida p'uuru bee chaa. Tachi Ak'öre pedee pia jara pëida jaratee wāpachida mäik'aapa k'ayaa beerä jipapachida.

Rey Herodepa k'ïsia bada
(Mt 14.1-12; Mr 6.14-29)

⁷ Rey Herodepa ūrik'āri Jesupa māgee ne-inaa jōmaweda oo bi, k'awa-e paji k'āata k'ïsiat'ee. Eperāarā ūk'uruurāpa jarapachida Juan Bautista, chi piuda chok'ai p'irabajida apachida.

⁸ Ūk'uruurāpa jarapachida iru chonaarāwedapema Ak'öre pedee jarapari Elías. Jōdee awaraarāpa jarapachida awaraa chonaarāwedapema Ak'öre pedee jarapari, chok'ai p'irabaida.

⁹ Mamīda Herodepa mājaji:

—Taarāru mia jara pëida Juan Bautista otau t'iap'et'aadamērā. ¿K'aipaa māgí eperā? Mia ūridoo irua oopari ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa.

Mapa Herodepa Jesús k'ïra unu k'inia baji.

Jesupa eperāarā cinco mil nek'opida
(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Jn 6.1-14)

¹⁰ Jesús k'öp'äyoorā pachedak'āri āchia jaratee nipadap'edaamaapa, iru-maa nepirijida jōma āchia oodap'edaa. Māpai irua āra āyaa ateeji Betsaida p'uurudee.

¹¹ Mamīda eperāarāpa k'awaadak'āri, t'ēe wājida. Māirā pacherruta unuk'āri, Jesupa āra auteebaiji mäik'aapa jarateeki Ak'örepä eperāarā bi k'inia bi ichi jua ek'ari ichideerä p'aneedamerä. Ma awara āra k'ayaa beerä jipaji.

¹² K'eupodopa chi k'öp'äyoorā Jesumaa chejida mäik'aapa mājajida:

—Eperāarā pëipáde ajida, ñinadamerä mäik'aapa chik'o jirínadamerä p'uuru beemaa maa-e pirā ai ik'aawa eperāarā beemaa, nama wē-e perā nek'odait'ee.

¹³ Māpai Jesupa mājaji:

—Parāpa chik'o téeti k'odamerä.

Āchia p'anaujida:

—Taipa iru p'anida ajida, pan joisomaa mäik'aapa chik'o omé. Māgí araa-e pait'ee wāda-e pirā chik'o netode na eperāarā chok'ara para bīrā-it'ee.

¹⁴ Imik'ïraarā cinco mil paji. Mamīda Jesupa mājaji chi k'öp'äyoorāmaa:

—Su-ak'i p'aneepidapáde aji, cincuentacincuentaa.

15 Aramāgá jōmaarāta su-ak'i p'aneepijida.

16 T'ēpai, Jesupa jitaji ma pan joisomaa chik'o omee ome māik'aapa it'aa ak'ip'eda, gracias jaraji Tachi Ak'ōremaa ma chik'o pari. Māpai k'ōrak'oop'eda, teeji chi k'ōp'āyoorāpa eperāarāmaa jedenadamerā.

17 Eperāarā nek'ojida bi jāwaa p'aneerutamaa. Maap'eda Jesús k'ōp'āyoorāpa p'ejida k'oraa docena aba, ma chik'o pan pite ome nībeeda.

Pedropa jarada Jesús Tachi Ak'ōrepa pēida

(Mt 16.13-19; Mr 8.27-29)

18 Ewari aba Jesús it'aa t'īmaa bak'āri chi k'ōp'āyoorā ome, āramaa iidiji:

—¿Mi k'aima a p'anima aji, eperāarāpa?

19 P'anaujida:

—Ūk'uruurāpa jara p'ani pi Juan Bautista, piup'eda p'irabaida. Awaraarāpa jara p'ani pi chonaarāwedapema Elías. Jōdee awaraarāpa jara p'ani pi chonaarāwedapema Ak'ōre pedee jarapari, chok'ai p'irabaida.

20 Māpai Jesupa iidiji:

—Parāpārama, ¿mi k'aima adaima? aji.

Māpai Pedropa p'anauji:

—Pi Cristo, Tachi Ak'ōrepa pēida eperāarā rey pamerā.

Jesupa jarada ijāadak'aa beerāpa ichi peedait'ee

(Mt 16.20-28; Mr 8.30-9.1)

21 Mamīda Jesupa jip'a jaraji māga nepirinaadamerā awaraarāmaa.

22 Māpai māgaji:

—Mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema ichita chupiria nībait'ee. Judiorā poro waibiarāpa, p'aareerā poroorāpa, māik'aapa Moisepa p'āda jarateepataarāpa mi k'īra unuamaa iru p'anadait'ee māik'aapa mi peepit'aadait'ee. Mamīda ewari ōpeemaa mi chok'ai p'irabaiit'eeda aji.

Sāga eperāarā nipadaipia bi Jesús ome

23 T'ēpai Jesupa māgaji jōmaweda ichi ome nipapataarāmaa:

—Eperā mi ome nipa k'inia bi pirā, k'īsiaik'araa bi ichia ne-inaa oo k'inia bidepai. Ichi kuruso āp'aipia bi eperā peenadait'eek'a. Pia jarait'eera, ewari chaa oopipia bi mia oopi bik'a, ma k'aurepa miapiruta pijida piurumaa.

24 Eperā piuamaa bi pirā mide ijāapari k'aurepa, māgí piuk'āri, atuait'ee. Mamīda eperā piuru pirā mide ijāapari k'aurepa, māgí it'aa wāit'ee ichi piuk'āri.

25 Ma awara ¿k'āare piata baima eperāpa ne-inaa pia na p'ek'au eujāde nībi jōmaweda ataru pirā, mamīda piup'eda chok'ai p'irabai-e pirā Ak'ōre eujāde? Ichia net'aa iru bi atuait'ee māik'aapa banait'ee tok'arradee.

26 Eperā k'īra nejasia bi pirā jarait'ee mide ijāa bi maa-e pirā mi ūraa jarait'ee awaraarāmaa, māgara mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema jida k'īra nejasia bait'ee mēreda ait'ee, mi Ak'ōre Waibia k'īra wāreede chek'āri iru angeleerā ome.

27 Mia wāarata jararu. Nama p'anīrā ūk'uru piudai naaweda, unudait'ee Tachi Ak'ōrepa eperāarā biru ichi jua ek'ari, ichideerā p'aneedamerā.

Jesús k'īra awaradaida

(Mt 17.1-8; Mr 9.2-8)

28 Tomiamaa māga jarada t'ēpai, Jesús wāji ee nok'odee. Ichi ome ateeji Pedro, Santiago māik'aapa Juan. Mama iru it'aa t'īmaa beejī.

29 Māgá it'aa t'īmaa bide ichi k'īra awaradachi māik'aapa chi p'aru t'o-t'oo uchiterreedachi.

³⁰ Māga nide eperāarā jaure omé chejida māik'aapa pedee p'aneejida iru ome. Chonaarāwedapemaarā Moisés Elías ome paji.

³¹ Āchi ik'aawa ĩdaa pia urua nībaji. Chejida Jesumaa jarade taarā-e nide chupiria nībait'ee māik'aapa piut'ee Jerusalende.

³² Mama ee nok'ode Pedro chi k'ōp'āyoorā ome tap'ok'ee jōnajida mīda, k'āida-ee p'anajida. Maperā unujida Jesús mágá k'Īra wāree māik'aapa ma eperāarā omé.

³³ Ma eperāarā Jesús ik'aawaapa uchiarutade Pedropa mágaji:

—Tachi Jarateepari, ĵpia bi nama p'anadait'ee pi ome! Oodait'eeda aji, te chak'eerā ōpee, aba pi-it'ee, aba Moise-it'ee, chi apema Elia-it'ee.

Mamīda Pedropa k'Īsia-ee māga jaraji.

³⁴ Iru pedee nībide ĵjararapa āchi jōmaweda aneu ata cheji. Mágá ĵjarara esajĳiak'a āchi unudak'āri, nejasiadachida.

³⁵ Māpai ma ĵjararadeepa Tachi Ak'ōrepa pedeeji:

—Nāgida aji, mi Warra k'Īnia, mia jirit'erada. ĵŪrĪti iru pedee!

³⁶ Ma pedee ūridap'eda, Jesús ituaba beejĳi āra ome. Māpai k'Īup'ee p'aneejida. Ma t'ēepai āchia unuda ma ewate apidaamaa nepirida-e paji.

Jesupa netuara uchiapida warra k'ap'ideepa
(Mt 17.14-21; Mr 9.14-29)

³⁷ Ai norema Jesús, Pedro, Santiago māik'aapa Juan ee nok'odeepa edaa chedak'āri, eperāarā chok'ara chejida Jesús ome unudait'ee.

³⁸ Māirādepema eperā abaapa golpe pedeeji:

—Tachi Jarateepari, mi chupiria k'awaapāde aji. Mi warra apai iru bi ak'Īnapāde aji.

³⁹ Netuarapa iru jita atak'āri, biapipari, wawapipari māik'aapa iduba k'ōp'ep'ee uchiapipari iru it'aideepa. Iru ichiak'au bik'aa. Maperā pi-upiit'eeda aji.

⁴⁰ Mia pi k'ōp'āyoorāmaa chupiria iidiji ma netuara uchiapit'aadamerā. Mamīda p'oyaada-e paji.

⁴¹ Jesupa p'anauji:

—Aai, eperāarā, ĵat'ārita mide ijāada-e p'anĳk'ā? ĵĳjāadak'arāk'api p'ani! ĵjōmasaa taarāit'ee parā ome ijāarutamaa? Anēeti ma warra.

⁴² Ma warra Jesús k'ait'a chek'āri, netuarapa eujāde bat'at'aaji māik'aapa waya wawat'aaji. Mamīda Jesupa ma netuara ĳriat'aaji māik'aapa uchiapit'aaji. Ma warra mágá ĵipap'eda, teeji chi ak'ōremaa.

⁴³ Arii p'anadap'edaarā jōmaweda p'era pik'a para beejĳi, Ak'ōrepa ne-inaa pia ooda unudap'edaa perā.

Jesupa waya jarada ichi peedait'ee
(Mt 17.22-23; Mr 9.30-32)

Eperāarā ak'Ītrua para beeru misa Jesupa ooda k'aurepa, irua mágaji chi k'ōp'āyoorāmaa:

⁴⁴ —Na pedee pia ūrĳti māik'aapa k'Īra atuanāati: eperāpa mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema baapiit'ee k'āchia beerā ĵuade.

⁴⁵ Mamīda āchia k'awada-e paji irua jara k'Īnia bada. Tachi Ak'ōrepa āramaa at'āri māga k'awapi k'Īnia-e baji. Ma awara āchia waawee p'anajida iididait'ee k'āata jara k'Īnia baji.

Eperā waibiara bi Ak'ōre k'Īrapite
(Mt 18.1-5; Mr 9.33-37)

⁴⁶ Maapai Jesús k'öp'äyoorã aupedee p'aneejida k'awaadait'ee ãchidepema k'aita waibiara bi.

⁴⁷ Jesupa k'awaak'ãri ãrapa k'isia p'ani, warra chai ataji mãik'aapa ak'inĩ bijji ichi ik'aawa

⁴⁸ mãik'aapa mägaji:

—Eperãpa mide ijãa bi k'aurepa nãgí warra chaik'a auteebairu pirã, mi jida auteebaipari. Ma awara chi mi auteebairupa mi pëida auk'a auteebaipari. Mapa chi parãdepema ek'ariara pik'a bi audua-ee bairã, mägita waibiara pait'ee Ak'õre k'Trapite.

Jesús ome nipak'aa bipa netuara uchiapida

(Mr 9.38-40)

⁴⁹ Māpai Juanpa mägaji:

—Tachi Jarateepari, taipa unujida eperãpa pi t'ĩ jarap'eda, netuara uchiapi bi eperãarã k'ap'iaadeepa. Māga unudak'ãri, taipa oonaapãde ajida, tachi ome nipak'aa perã.

⁵⁰ Jesupa p'anauji:

—Ichiak'au oopíti. Tachi ome nipak'aa pijida, tachi eere bida aji.

Samaria eujãdepemaarãpa Jesús yiaraa iru p'anadap'edaa

⁵¹ Ewari k'ait'a pa wãk'ãri Jesús it'aa wãit'ee, sõcharra wãji Jerusalén ode.

⁵² Ichi naa eperãarã chok'a pëiji Samaria eujãdepema p'uuru k'aippee bimaa, te jiridamerã aide k'ãidait'ee.

⁵³ Mamĩda ma Samaria eujãdepemaarãpa iru auteebai k'iniada-e paji, k'awa p'anadap'edaa perã judiorã p'uuru Jerusalendee wãru.

⁵⁴ Chi k'öp'äyoorã Santiago Juan ome mēga k'awaa atadak'ãri, Jesumaa mägajida:

—Tachi Waibia, ¿k'inia bik'ã ajida, taipa pa it'ĩpa baaipidamerã mãirã ïri, jōdaidamerã?

⁵⁵ Mamĩda Jesupa ãra itriak'ooji, mägá k'achia k'ĩsiadap'edaa perã.

⁵⁶ Māpai wãjida awaraa p'uuru k'aippeedee.

Jesús ome nipa k'inia p'anadap'edaarã

(Mt 8.19-22)

⁵⁷ Ode wãdade eperãpa Jesumaa mägaji:

—Tachi Waibia, pi ome wã k'inia bida aji, chi wãrumaa.

⁵⁸ Jesupa p'anauji:

—Usap'ã yooro te uria iru bee mãik'aapa ipanaarã te iru bee. Mamĩda mi, chi Eperã Ak'õre Truadepema arajãгаа ni, k'ãipari wëe. Made k'ĩsijaji, jarai naaweda wãara mi ome nipa k'inia bi wa mēga-e.

⁵⁹ Māpai Jesupa mägaji awaraa eperãmaa:

—Mi ome nipa chéji.

Irua p'anauji:

—Tachi Waibia, mi jida pi ome nipaparii k'inia bi. Mamĩda ai naaweda mi ak'õre iapipãde aji, iru piuk'ãri.

⁶⁰ Jesupa p'anauji:

—Ichiak'au bipãde aji, atuadait'eerãpa ãchi piudap'edaarã iadamerã. Pi, jōdee, nipa chéji mi ome mãik'aapa jaratëeji Tachi Ak'õrepa eperãarã biit'ee ichi jua ek'ari ichideerã p'aneedamerã.

⁶¹ Māpai awaraa eperãpa mägaji:

—Tachi Waibia, pi ome nipa k'inia bida aji. Mamĩda ai naaweda wãpji mi tedepemaarã ak'ide.

62 Jesupa p'anauji:

—Eperāpa eujā p'ēirat'imaa bi pirā aradopa, jīp'a nok'ooree ak'iipia bi. Āpītee ak'iru pirā, pia ba-e pait'ee Tachi Ak'ōre jua ek'ari ichideerā ome.

10

Jesupa eperāarā setenta y dos pēida jarateenadamerā

1 Maap'eda Jesupa chi k'ōp'āyoorā awara setenta y dos jirit'eraji ichi ome nipapataarādepema. Āra ome-omee pēiji ichi naa wādamerā p'uuru bee chaa ichi wāit'ee badamaa.

2 Āra pēik'āri, māgaji:

—Eperāarā chok'ara mide waide ijāada-e p'ani. Ne-uu audú chau bīk'api p'ani. Mamīda mimiapataarā chok'ara-ee p'ani. Mapa iidipatāati Tachi Ak'ōre, ma ne-uu chiparimaa awaraa mimiapataarā pēimerā chi chau bi p'ede.

3 Wāti eperāarāmaa jarateede. Mia parā pēiru oveja chak'eerā pēik'ajik'a ne-animalaarā k'achia beerā t'āide.

4 Na wārutade ateenāati muchila, p'arat'a maa-e pirā awaraa chancla. Ichiaba taarā ak'inī p'aneenāati pedeedait'ee chi unurutaarā ome.

5 Eperā tede t'ūdak'āri, naapiara jarapatāati: “Na te pidaarā pia p'anapatāati.”

6 Māgá eperā t'āri pia paraa pirā ma tede, iru k'āiwee beeit'ee. Mamīda iru t'āri pia-e bi pirā parā ome, Tachi Ak'ōrepa iru k'āiwee bapi-e pait'ee.

7 Ma tede p'anēeti. Ārapa teeruta k'óti māik'aapa tóti, parā, mi mimiapataarāpa māga atadaipia bairā pāchi mimia pari. Te awara-awaraa nipanāati; te abaadepai p'anēeti.

8 P'uurude panadak'āri, ma p'uurudepemaarāpa parā auteebairuta pirā, k'óti ārapa teeruta.

9 Ma p'uurudepema k'ayaa beerā jipak'óoti māik'aapa māirāmaa jarāti: “Tachi Ak'ōrepa parā bi k'inia bi ichi jua ek'ari ichideerā p'aneedamerā.”

10 Mamīda awaraa p'uurude panadak'āri, ma p'uurudepemaarāpa parā auteebaida-e pirā, calle jāde wāyaarutade nāga jarāti:

11 “jipāchi p'uurudepema yooro p'ora tai bīrīde beeda paara nēep'eruta, parā t'āri k'achia p'anadairā tai ome! K'awāati Tachi Ak'ōrepa parā bi k'inia bi ichi jua ek'ari ichideerā p'aneedamerā. Mamīda parāpa māga k'iniada-e.”

12 Mia jara bi: Ak'ōre ewari waibia ewate irua ma p'uurudepemaarā audupiarā k'achia ooit'ee, chonaarāweda Sodoma pidaarā k'achia ooda k'āyaara.

P'uuru pidaarāpa Ak'ōre Ūraa ūridamaa p'anadap'edaa (Mt 11.20-24)

13 —jAai, Corazín p'uurudepemaarā! jAai, Betsaida p'uurudepemaarā! jTachi Ak'ōrepa parā k'achiadee pēiit'ee! Tiro p'uurude, Sidón p'uurude eperāpa ooda paara ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadópa, mia parā p'uurude oodak'a, taarā-e weda ijāak'ajida. Ārapa p'ek'au k'achia oopata oo amaa k'inia jōnīpa chupiria iidik'ajida Tachi Ak'ōremaa. Ma p'ek'au k'achia oopata k'aurepa t'āri p'uapa p'aru p'āimaa jīk'ajida māik'aapa it'abarre p'ora it'aa p'ok'ajida āchi poro ĩri.

14 Maperā mia jara bi: Tachi Ak'ōre ewari waibia ewate irua parā k'achiaara ooit'ee ma Tiro p'uurudepemaarā k'āyaara māik'aapa Sidón p'uurudepemaarā k'āyaara.

15 Ichiaba parā Capernaum p'uurudepemaarā, ¿k'īsia p'anik'ā parā p'uuruta awaraa p'uuru k'āyaara waibiara pait'ee Ak'ōre k'īrapite? ¡Ma k'āyaara irua parā p'uuruta jōt'aaait'ee!

16 'K'ōp'āyoorā, eperāpa parā pedee ūrik'āri, mi pedee k'a ūriit'ee. Jōdee chi parā yiarāa iru bīpa mi jida yiarāa iru bi. Ma awara mi yiarāa iru bi pirā, ichiaba mi Ak'ōre, mi pēida, yiarāa iru bi.

Setenta y dos āpītee chedap'edaa

17 Ma setenta y dos pēida eperāarā āpītee chedak'āri, t'āri o-ī-īa p'anajida. Māgapachida:

—Tachi Waibia, jtaipa pi k'ap'ia pari pedeedak'āri, netuaraarāpa paara oopachida taipa jaradap'edaak'a!

18 Jesupa p'anauji:

—Wāara. Mia Satanás unuji it'ariipa baaik'āri pa baaiparik'a.

19 Mia parā k'aripaji t'iadamerā taamaarā īri māik'aapa tusōre īri, parāmaa maarepīda k'aada-ee. K'aripaji chōopataadamerā Netuara Poro Waibia ome; irua parā p'ua oo-ee.

20 Maperā parā t'āri o-īa p'anadaipia bi. Mamīda ma k'āyaara o-īara p'anadaipia bi Tachi Ak'ōrepa parā t'ī p'ā iru bairā it'ari ichideerā t'ī p'ā jēra bi librode.

Jesús t'āri o-īa bada (Mt 11.25-27; 13.16-17)

21 Māgā pedee bīde Tachi Ak'ōre Jaurepa iru audú t'āri o-īapiji. Māpai irua māgaji:

—Ak'ōre Waibia, pi jōmaarā k'āyaara waibiara bi. Ne-inaa jōmaweda it'ari nībi, na p'ek'au eujāde nībi paara pi jua ek'ari bi. Mi t'āri o-īa bi pia eperāarā jīp'aarāmaa k'awapiru perā ne-inaa pia waide k'awapi-e pada k'īsia k'awaa beerāmaa māik'aapa poro wēsaa beerāmaa. Māga ooji māga oo k'inia bada perā.

22 'Mi Ak'ōrepa ne-inaa jōma biji mi jua ek'ari mia ak'ipariimerā. Tachi Ak'ōrepapai wāara mi, ichi Warra k'awa bi. Māgā ichiaba mi, chi Warrapapai wāara iru k'awa bi. Mamīda mia iru k'awapii mia k'awapi k'inia bi eperāarāmaa.

23 Māpai Jesupa ak'iji chi k'ōp'āyoorāmaa māik'aapa māgaji:

—Parā, chi na ne-inaa unu p'anīrā, wāara t'āri o-īa p'ani.

24 Mia jara bi: Chonaarāweda Ak'ōre pedee jarapataarāpa māik'aapa reyrāpa unu k'inia p'anajida parāpa unu p'ani. Mamīda unuda-e paji. Ichiaba ūri k'inia p'anajida parāpa nama ūri p'ani. Mamīda ūrida-e paji, ewari ma-it'ee waide pa-e bada perā.

Jesupa nepīda Samariadepema t'āri pia badade

25 Ewari aba Moisepa p'āda jarateepari pedeenaji Jesús ome. K'awaait'ee Jesupa wāara Ak'ōre Ūraa k'awa bi wa māga-e, māgipa iidiji:

—Tachi Jarateepari, ¿k'āata ooyama aji, mi it'aa wāit'ee?

26 Jesupa p'anauji:

—¿K'āata jara bi Moisepa p'ādade? ¿K'āata unu bima aji, aide?

27 Ma Moisepa p'āda jarateeparipa p'anauji:

—‘Tachi Ak’õre Waibia k’inia iru baparíji pichi t’ãripa mãik’aapa ne-inaa jõmaa k’ãyaara iru k’inia iru baparíji. Ewari chaa k’ĩsajji irude pichi t’ãripa;’
(Dt 6.5)

‘ma awara awaraarã k’inia iru baparíji, pichi k’ap’ia k’inia iru baparik’a.’ (Lv 19.18)

28 Māpai Jesupa mǎgaji:

—Pia p’anaujipi. Mǎga ooru pirã, ichita bapariit’ee Ak’õre eujãde.

29 Mamĩda ma Moisepa p’ãda jarateeparipa waapiara k’awaa k’inia baji. Mapa iidiji:

—Pia awaraarãda ak’ãri, ¿k’aita jara k’inia bima? aji.

30 Māpai Jesupa nǎga nepiríji jarateeit’ee:

—Eperã Jerusalén ode wǎji Jericó p’uurudee. Mǎgá ode wãde nechiapataarã uchiajida. Ma eperã p’ua oojida mãik’aapa iru p’aru paara chia atajida. Perá peet’ajida.

31 Bii-ap’eda, p’aare cheji ma ode. Mamĩda ma eperã eujãde bi unuk’ãri, jĩp’a wǎyaaji ichi ode.

32 T’ẽepai Leví ẽreerãdepema uchiada ichiaba ma ode che wǎji. Mamĩda ma eperã mǎgá unuk’ãri, ichiaba jĩp’a ichi ode wǎyaaji.

33 Ma t’ẽepai Samariadepema ichiaba ma ode cheji. Mǎgipa ma eperã unuk’ãri, iru chupiria k’awaaji.

34 Iru k’ait’a wǎp’eda, aceite vino ome p’uruji iru k’ap’ia p’ua bimãĩ mãik’aapa p’aru sorede beda ataji. Māpai ma eperã su-ak’i binaji ichi burrode mãik’aapa ateeji eperãarã temaa ak’i p’anadamerã.

35 Ai norema ma Samariadepemapa p’arat’a tau omé ẽt’a atap’eda, teeji ma te chiparimaa mãik’aapa mǎgaji: “Jã eperã ak’i baparíji mi cheru misa. Na p’arat’a awara faltaru pirã, mia p’aait’eeda” aji.

36 Mǎga nepirip’eda, Jesupa iidiji ma Moisepa p’ãda jarateeparimaa:

—¿K’ãata k’ĩsia bima? aji. ¿Ma õpeedepema chisǎgipa ma eperã ak’ijima ichi k’ap’ia ak’iparik’a?

37 Ma Moisepa p’ãda jarateeparipa p’anauji:

—Chi chupiria k’awaadapa pajida aji.

Māpai Jesupa mǎgaji:

—Pia auk’a oopãde aji, chupiria chedeerãmaa.

Jesús Marta tede p’asianada

38 Maap’eda ma ode Jesús waya wã nipaji Jerusalendee. Panaji p’uuru k’aipeede. Mama wëra t’ĩjarapatap’edaa Martapa iru auteebaiji ichi tede.

39 Marta ipewëra María mama baji. Ichi Jesús bii: ik’aawa su-ak’i beejii ùriit’ee irua jararu.

40 Mamĩda Marta ne-inaa audú oomaa beejii nek’opiit’ee Jesumaa mãik’aapa chi k’õp’ãyoorãmaa. Mapa Jesús k’ait’a cheji mãik’aapa mǎgaji:

—Tachi Waibia, ¿pi-it’ee p’ua-e bik’ã aji, mi ipewërapa mi k’aripa-e bi? Mia ne-inaa chok’ara iru bi ooit’ee. Mapa jaráji irua k’aripamerã.

41 Mamĩda Jesupa p’anauji:

—Marta, Marta, pi audú k’ĩsia nĩbida aji, ne-inaa pi-ia oo k’iniapa.

42 Mamĩda Mariapa ne-inaa piara jiríji ooit’ee, mi nama bi misa. Apidaapa jarada-e pait’ee irua mǎga oonaamerã.

11

Jesupa jarateeda it'aa t'í k'awaadamerã
(Mt 6.9-15; 7.7-11)

¹ Ewari aba Jesús it'aa t'í aupak'ári, k'öp'äyo abaapa mägaji:

—Tachi Waibia, jaratéji taipa it'aa t'í k'awaadamerã, Juan Bautistapa chi k'öp'äyoorãmaa jarateedak'a.

² Māpai Jesupa mägaji:

—Parã it'aa t'í dak'ári, nāga jaráti:

Tachi Ak'õre it'ari bi,

pi t'í awaraa t'í k'äyaara pipiara bi.

Eperãrã bíji pichi jua ek'ari pichideerã p'aneedamerã.

[Óoji pichia k'inia bik'a na p'ek'au eujãde, it'ari ooparik'a.]

³ Tai-it'ee chik'o téjei ewari chaa k'odait'ee.

⁴ Taipa p'ek'au k'achia oopata chupiria k'awáaji māk'aapa perdonáaji taipa perdonaapatak'a, awaraarãpa taimaa ne-inaa k'achia odak'ári.

Tai k'achiade baapináaji.

Tai k'aripa atáji Netuara Poro Waibia juadeepa.

⁵ Ichiaba Jesupa mägaji:

—K'ísiadáma nãgide. Parãdepemapa k'öp'äyo iru bai. Esapite pi wãi iru temaa māk'aapa jarai: “K'öp'äyo, mi-it'ee pan õpee téjei,

⁶ k'öp'äyo aba et'ewapai t'imüpa pacheda perã mi temã. Maarepida wëe bi teeit'ee k'omerã.”

⁷ Māga p'asada paara, irua jara-e pai: “Mi ichiak'au bíji. Puerta jã iru bi. Mi warrarã mi ome nama k'ãi p'anipi. Mapa p'irabai-eda a-e pai, pimaa ne-inaa teede.”

⁸ Mia jara bi: Māgí k'öp'äyo p'irabai-e pirã ne-inaa teeit'ee pi ichi k'öp'äyo perã, mägara p'irabaiit'ee waa iidi nĩbanaamerã. Teeit'ee ne-inaa jõma pia falta bi.

⁹ Maperã mia nāga jara bi. Iidipatãati Tachi Ak'õremaa. Irua teeit'eepi. Jiripatãati. Irua k'awapiit'eepi. Eperãpa puerta t'aide t'íparik'a, Ak'õremaa t'ípatãati. Irua parã k'aripait'eepi.

¹⁰ Chi iidi bimaa Tachi Ak'õrepa teepari; chi jiri bimaa Tachi Ak'õrepa k'awapipari māk'aapa chi t'í bimaa ewapari.

¹¹ ¿Parãdepema ak'õrepa taama teeik'ã ichi warramaa, irua chik'o iidik'ári?

¹² Maa-e pirã, ¿tusõre teeik'ã irumaa, ne-imi iidik'ári?

¹³ ¡Māga-epi! Parã, ne-inaa k'achia oopataarã mĩda, pãchi warrarãmaa net'aa pia tee k'awa p'ani. Parãpa māga ooruta pirã, ¡audupiarã pãchi it'aripema Ak'õre Waibia ichi Jaure teeit'ee chi iidirutaarãmaa!

Jesús Netuara Poro Waibia jua ek'ari bida adap'edaa
(Mt 12.22-30; Mr 3.20-27)

¹⁴ Ewari aba Jesupa netuara uchiapimaa baji eperã pedee atua bi k'ap'iadeepa. Ma netuara uchiak'ári, ma eperã pedee beejí. Māga unudak'ári, arii p'anadap'edaarã ak'itrua para beejí.

¹⁵ Mamĩda ũk'uruurãpa mägajida:

—Beelzebú, Netuara Poro Waibia juapata jãgã netuaraarã uchiapiparida ajida.

16 Māpai awaraarāpa Jesús imiatee k'inia p'anadap'edaa perā, iidijida neinaa oomerā Tachi Ak'ōrepapai oopari. Māga ooru pirā, k'awadayada ajida, Tachi Ak'ōre juapa ooda.

17 Mamīda Jesupa k'awaji āchia k'īsia p'ani. Mapa māgaji:

—P'uuru pidaarāpa āchi auk'arā jēreruta pirā, waa araa p'anapataada-e pai. Āchi itu jōdaridait'ee māik'aapa āchi te āri baibeeit'ee.

18 Māga pik'a Netuara Poro Waibiapa ichi auk'arā jēreru pirā, āchi itu jōdaridai. Parāpa jara p'anik'a mi Beelzebú eere bada paara, ichideerā jēre-e pak'aji.

19 Ma awara māga pada paara ʔk'ai juapa parā eere p'aniirāpa netuaraarā uchiapipatama? ʔNetuara juapa-epi! Āchiata ak'ipipata parā pia k'īsiada-p'ani.

20 Jōdee mia netuaraarā uchiapipari pirā Tachi Ak'ōre Waibia juapa, jara k'inia bi irā Tachi Ak'ōredeerā poro waibia nama bi.

21 'Eperā juatura bīpa ichi te jīak'āri espada ome, k'īsia bi apida t'īuda-e pai ichi net'aa chiade.

22 Mamīda eperā iru k'āyaara juatura bi cheru pirā māik'aapa iru p'oyaarū pirā, iru espada jāri atai māik'aapa iru net'aa p'e atadari. Mi waibia bi Netuara Poro Waibia k'āyaara. Mapa netuaraarā mi jua choodak'aa.

23 'Eperā mi eere bi-e pirā, mi k'īra unuamaa iru bi. Ichiaba mi k'aripa-e bi pirā awaraarā Tachi Ak'ōre jua ek'ari p'anapataadamerā, eperāarā āyaa pēipari mi ik'aawaapa.

*Netuara eperā k'ap'iade waya merātia bada
(Mt 12.43-45)*

24 —Eperā k'ap'iadeepa netuara uchiapidak'āri, māgipa jiri nipapari eujā p'ūasaa sāma hīit'ee. Mamīda unu-e pak'āri, k'īsiapari: “Waya merātianait'ee ma eperā k'ap'iade, mi naaweda badamāi.”

25 Chek'āri, unu chepari ma eperā k'ap'ia pi-ia bi; te barrep'eda, siip'eda pi-ia bik'a.

26 Māga unuk'āri, jirinapari awaraa netuara siete k'achia ichi k'āyaara māik'aapa ma eperā k'ap'iade merātia chepata. Māgā ma eperā audupīara k'achiade beeit'ee naaweda bada k'āyaara.

Wāara t'āri o-īa p'aniirā

27 Jesupa māgā pedeemaa bide arii p'anadap'edaarādepema wērapa māgaji: —ʔT'āri o-īa bapari pi nawe, chi pi t'oda māik'aapa warida!

28 Jesupa p'anauji:

—ʔMa k'āyaara t'āri o-īara bapari chi Tachi Ak'ōre pedee ūrip'eda, ooparipa ma jara bik'a!

*Ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa unu k'inia p'anadap'edaa
(Mt 12.38-42; Mr 8.12)*

29 Māgā pedee bide eperāarā cho-k'ara chepachida iru ik'aawa seedarutamaa. Māpai ichia jaramaa beejī āramaa:

—Parā irapemaarā t'āri k'achia-idaa p'anida aji. Iidipata mia oomerā neinaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa. Mamīda Tachi Ak'ōrepa ooit'ee chonaarāweda Jonás ome oodak'a.

30 Tachi Ak'ōrepa Jonás pēidak'a Nínive p'uurudepemaarāmaa ichi pedee jaramerā, māga pik'a mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema pēiji ichi pedee jaramerā parā irapemaarāmaa.

³¹ Tachi Ak'õre ewari waibia ewate irua parã ñrapemaarãpa oopatap'edaa ak'ik'ãri jarait'ee pia wa k'achia, Reina Sur Eerepemapa parã imiateeit'ee Tachi Ak'õrepa k'achiadee pëimerã. Chonaarãweda ma reina t'imüpa cheji Rey Salomón k'ïsia k'awaa bi pedee ùride. Mamïda nama bi aba waibiara bi Salomón k'ãyaara.

³² Ma ewate ichiaba Nïnive p'uuru pidaarãpa parã ñrapemaarã imiateedait'ee, Tachi Ak'õrepa parã k'achiadee pëimerã. Chonaarãweda Tachi Ak'õrepa Jonás pëik'ãri Nïnive pidaarãmaa, ãrapa p'ek'au k'achia oopatap'edaa oo amaa wãjida. Mamïda parã ñrapemaarãpa p'ek'au k'achia oopata oo amaada-e, aba Jonás k'ãyaara waibiara bipa jara cheji mïda mãga oodamerã.

Jesupa tachi taude jarateeda
(Mt 5.15; 6.22-23)

³³ –Lãmpara k'oodak'aa mera bidait'ee ne-inaa ek'ari. Ma k'ãyaara k'oodak'ãri, ne-inaa ñri it'í ata bipata, jõma te jãde p'anüürãpa ñdaa unudamerã.

³⁴ Tachi tau lamparak'a ñdaa pik'a bi tachi k'ap'ia-it'ee. Pichi tau pia bak'ãri, k'ap'ia jõmaweda ñdaa pik'a bide bait'ee. Mamïda pichi tau k'achia bi pirã, k'ap'ia jõmaweda p'ãriu pik'a bide bait'ee.

³⁵ K'ïrak'aupai pi ñdaa pik'a bi p'ãriu pik'a padarii. Pia jarait'eera, k'ïrak'aupai k'ïsiai pia Tachi Ak'õre wãara k'awa bi, mi ùraade ijãa-e bi mïda.

³⁶ Mi ùraade ijãa bi k'aurepa pi k'ap'ia jõmaweda ñdaa pik'a bide bi pirã, Tachi Ak'õre wãara k'await'ee, lãmpara uruade ne-inaa pia unupatak'a.

Jesupa jarada fariseorãmaa mãik'aapa Moisepa p'ãda jarateepataarãmaa
(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 20.45-47)

³⁷ Jesús pedee aupak'ãri, fariseo abaapa jaraji ichi ome wãmerã ichi temaa nek'ode. Ma tede t'ïup'eda, Jesús mesade su-ak'í beejí.

³⁸ Ma fariseo p'era pik'a baji Jesupa ichi jua sù-e pada perã nek'oi naaweda, fariseorãpa oopatak'a.

³⁹ Mamïda Jesupa mãgaji:

–Parã fariseorãpa vaso mãik'aapa p'arat'u taawaik'a eere pi-ia siipatada aji. Mamïda mãgí edajãde ipuru bi ne-inaa k'achiapa, parã t'ãri k'achia p'anadairã. Chãra net'aa chiapata mãik'aapa chãra k'ùrapata.

⁴⁰ ¡Parã k'ïsia k'awada-ee p'ani! ¿K'awada-e p'anik'ã chi parã k'ap'ia oodapa parã t'ãri ichiaba ooda?

⁴¹ Eperãarã chupiria k'awãati mãik'aapa t'ãriipa ãchimaa ne-inaa téeti. Mãpaipi Tachi Ak'õrepa parã pia ak'ipariit'ee.

⁴² ¡Aai, Tachi Ak'õrepa parã fariseorã k'achiadee pëiit'ee! Tachi Ak'õre-it'ee nãgee aliño awara bipata: menta, ruda, awaraa ne-inaa k'arra ome; mãgí diezdepema chaa, aba. Mamïda parã-it'ee p'ua-e bi ne-inaa oodait'ee Ak'õrepa oopi bik'a, iru k'inia iru p'anadairã. Mãgata oodaipia bi parãpa ne-inaa oopata ome.

⁴³ ¡Aai, Tachi Ak'õrepa parã fariseorã k'achiadee pëiit'ee! Tachi Ak'õre Ùraa jarateepata tede p'anadak'ãri, su-ak'í beepari pipiara bide su-ak'í p'aneepata, k'inia p'anapata perã eperãarãpa parã ak'ídamerã ãchi waibiarãk'a. Ma awara calle jãde nipadak'ãri, k'inia p'anapata jõmaarãpa parãmaa salu-daadamerã, ãchi poro waibiarã ome oopatak'a.

⁴⁴ ¡Aai, Tachi Ak'õrepa parã k'achiadee pëiit'ee! Eperãarã pariatua jãira ñri t'iapata, k'awada-ee aide eperã piuda bi. Parã ma jãirãk'ata p'ani, pãchi t'ãride k'ïsia k'achia iru p'anadairã.

⁴⁵ Mãpai Moisepa p'ãda jarateeparipa mãgaji:

—Tachi Jarateepari, pia ma pedee jarak'ari, ichiaba taimaa ik'achia jara bida aji.

⁴⁶ Mamida Jesupa magaji:

—jAai, Tachi Ak'orepa para Moisepa p'ada jarateepataara ichiaba k'achiadee peiit'ee! Eperaaramaa audu ne-inaa chok'ara oopipata tachi chonaarapa chonaaraweda oopatap'edaak'a. Mamida arapa ma joma p'oyaa ooda-e pak'ari parapa jarapatak'a, maarepida k'aripada-e.

⁴⁷ jAai, Tachi Ak'orepa para k'achiadee peiit'ee! Pi-ia oopata chonaarawedapema Ak'ore pedee jarapataara iadap'edaama, eperaarapa ara k'irapadamerā. jMamida para chonaarapata ara peek'oojida!

⁴⁸ Parapa maga oodak'ari, ak'ippata auk'a ook'ajida pachi chonaarapa oodap'edaak'a, para irapemaarapa auk'a uridaamaa p'anapata perā Ak'ore pedee jarapataarapa jara p'ani. Achia ma Ak'ore pedee jarapataara peek'oojida maik'aapa parapa magiira iadap'edaama pi-ia oopata.

⁴⁹ Mapa Tachi Ak'orepa na k'isia k'awaa pedee jaraji: “Mi pedee jarapataara peiit'eeda aji, mi uraa jarateepataara ome. Mamida uk'uru peedait'ee; jodee awaraara jiridait'ee miadait'ee.”

⁵⁰ Para chonaarapa maga oopachida. Ak'ore pedee jarapataara peepachida. Maperā ira Tachi Ak'orepa para k'achia ooit'ee.

⁵¹ Na eujā oodak'ariipa iru pedee jarapataara peepata; Abeldeepa Zacarias parumaa. Ma Zacarias peejida Tachi Ak'ore tede, te t'upata altarmāi esajiak'a. Maperapi mia jara bi: Tachi Ak'orepa irapemaara k'achia ooit'ee ma oopat'edaa pari.

⁵² jAai, Tachi Ak'orepa para Moisepa p'ada jarateepataara k'achiadee peiit'ee! Eperaarapa llave iru p'anapatak'a puerta ewadait'ee, maga pik'a parapa Tachi Ak'ore Uraa iru p'anapata. Mamida ma uraade jara bi awaraaramaa k'awapidaamaa p'ani. K'iniadak'aa awaraarapa ma pedee uridamerā maik'aapa oodamerā irua jara bik'a.

⁵³⁻⁵⁴ Jesupa ma joma jarap'eda, ma Moisepa p'ada jarateepataara maik'aapa fariseora k'iraudachida. Iidida chok'ara iidi p'aneejida iru k'achiadee baaipeida j'iak'aapa irua p'anauda k'aurepa. Mamida p'oyaa imiateeda-e paji.

12

Jesupa uraada fariseora k'a p'ananaadamerā

¹ Jesús at'ari mama bide eperara audupiaara see niba cheji iru badama. Audu cho-k'ara nibada perā, awaraara biri ira paara t'iak'oo wāpachida. Mapai Jesupa jarateemaa beji chi k'op'ayooramaa:

—K'irak'aupei fariseora levadura ome; pia jarait'era, achia jarateepata ome. Jarateepata apata Tachi Ak'orepa k'inia bi eperaarapa oodamerā. Mamida achia maga oodak'aa, t'ari k'achia p'anadaira.

² Tachi Ak'orepa achi k'isia t'aridepai k'awaapiit'ee maik'aapa achia ne-inaa mera oopata unupiit'ee.

³ Wāara ne-inaa jomaweda parapa mera jarapata irua tau taawa k'awaapiit'ee. Pachi puerta jiadap'eda pedee mera jaradap'edaa paara tau taawa k'awaapiit'ee terraza irupa biaruk'a.

K'aita waaweedaipia bi (Mt 10.26-31)

⁴ —Michi k'op'ayoorā, mia naga jara bi. Waaweenāati para jiri p'anira peedait'ee, arapa para p'oyaa atuapida-e perā tok'arradee.

⁵ Jarait'ee k'aita waaweedaipia bi. Tachi Ak'õre waawéeti iruata tachi piupii perã mãik'aapa atuupii perã. Wãara iruta waaweedaipia bi.

⁶ ¿Netopata-ek'ã ipana chak'e joisomaa p'arat'a tau omeé pari? Eperãarãpa mãga oopata ipana chak'e mak'ïara vale-e bi jïak'aapa. Mamïda Tachi Ak'õrepa ma ipana chak'eerã pia ak'ïpari.

⁷ Parã jida mãgã ak'ïpari. Parã puda paara irua juasia iru bi. Mapa waaweenáati, Tachi Ak'õrepa parã k'iniara iru bapari perã ipanaarã k'ãyaara.

Jesucristode ijãapatada apataarã awaraarã k'ïrapite
(Mt 10.32-33; 10.19-20; 12.32)

⁸ —Mia nãga jara bi. Eperãpa tau taawa jararu pirã ichi Jesucristode ijãapari, mi, chi Eperã Ak'õre Truadepemapa pida jarait'ee: “Mãgí mërë” Tachi Ak'õre angeleerã k'ïrapite.

⁹ Mamïda eperãpa meraru pirã mide ijãapari, mãgara mia pida merait'ee. “Mãgí mërë-eda” ait'ee Tachi Ak'õre angeleerã k'ïrapite.

¹⁰ Tachi Ak'õrepa eperãarãpa p'ek'au k'achia oopata wëpapak'ãri, wëpapii achia ik'achia jarapata paara Eperã Ak'õre Truadepema ãpíte. Mamïda ik'achia jararuta pirã iru Jaure ãpíte, mãgee p'ek'au k'achia wëpapi-e pait'ee.

¹¹ Parã mide ijãapata k'aurepa eperãarãpa parã ateedak'ãri Ak'õre Ûraa jarateepata tede maa-e pirã charrarãmaa mãik'aapa poro waibiarãmaa imiateedait'ee, k'ïsianáati sãga p'anaudait'ee maa-e pirã k'ãata jaradait'ee.

¹² Mãirã k'ïrapite panadak'ãri mãik'aapa pedeedait'ee pak'ãri, Tachi Ak'õre Jaurepa jarateeit'ee, p'anau k'awaadamerã.

Jesupa nepirida p'arat'a paraa bi, k'ïsia k'awa-ee bide

¹³ See nïbadadepema abaapa Jesumaa mãgaji:

—Tachi Jarateepari, jaráji mi ñepemamaa tai ak'õrepa net'aa bëida t'oomerã mi ome.

¹⁴ Jesupa p'anauji:

—K'õp'ãyo, ¿k'aipa mi bijima aji, parã charrak'a mãga jaramerã?

¹⁵ Ichiaba mãgaji:

—K'ïrak'aupai net'aa k'ïadai. Eperãarã t'ãri o-ïa p'anadak'aa net'aara p'e iru p'anadairã.

¹⁶ Mãpai Jesupa nãga nepiriji jarateeit'ee ma et'ewa jaradade:

Eperã p'arat'ara bi bapachi. Ne-uu waibia iru bada perã, net'atau waibia ewapachi.

¹⁷ Mapa k'ïsia beeji: “¿K'ãata ooyama? aji. Te wëe bi michi net'atau jõmaweda iait'ee.”

¹⁸ Mãpai ma p'arat'ara bïpa k'ïsia ataji. “K'awa bida aji, k'ãata ooit'ee. Mi net'atau iapata te wãrait'ee mãik'aapa awaraa te waibiara oo atait'ee. Mãgã michi net'atau net'aa iru bi ome, jõmaweda iayada aji, ma tede.

¹⁹ Maapai mia jarai michi t'ãridepai: ‘Mia net'aara iru bi. Nãgí ome año chok'ara pia bapariit'ee. Írá ñiit'ee, nek'oit'ee, ne-inaa toit'ee mãik'aapa o-ïa bapariit'eeda' aji.”

²⁰ Mamïda ma p'arat'ara bïpa mãga k'ïsia bide Tachi Ak'õrepa irumaa mãgaji: “¿Pí k'ïsia k'awa-ee bi! Idi weda p'ãrik'ua pí piut'ee. Maap'eda, ¿k'aipa atait'eema aji, pia net'aara ia iru bi?”

²¹ Ma nepiri aupak'ãri, Jesupa mãgaji:

—Mãgã uchiãit'eeda aji, eperãpa net'aara p'e atak'ãri ichi-it'ee, Tachi Ak'õrede ijãa-ee.

Tachi Ak'õrepa chi warrarã pia ak'ipari
(Mt 6.25-34)

²² Maap'eda Jesupa mägaji chi k'õp'ãyoorãmaa:

—Mia jara bi: K'Isia jõnanáati k'ãata k'odait'ee mägá chok'ai p'anadait'ee. Ichiaba k'Isianáati sãga p'aru atadait'ee.

²³ Tachi Ak'õrepa tachi chok'ai p'anapipari. Iruata tachimaa chik'o teeit'ee. Ma awara irua tachi k'ap'ia ooda perã, tachimaa p'aru teeit'ee.

²⁴ Pichá, ak'íti jã ipanaarã. Áchia net'atau uudak'aa, ewadak'aa mãik'aapa ia bidak'aa chi net'atau iapatamãi. Mamída Tachi Ak'õrepa ne-inaa teepari k'odamerã. jiru-it'ee parã pipiara p'ani ipanaarã k'ãyaara!

²⁵ Eperã audú k'Isia nĩbipa hora aba pida waa chok'ai ba-e pai.

²⁶ Ma ne-inaa ma-ãri p'oyaa oodak'aa pirã, ¿sãap'eda k'Isia jõnima awaraa ne-inaa p'oyaa ooda-e p'anadak'ãri?

²⁷ Ak'íti sãga nep'ono waripata. Mimiadak'aa mãik'aapa p'aru k'adak'aa mägá pi-ia p'anadait'ee. Mamída mia jara bi: Rey Salomonpa p'arat'ara, net'aa pia iru bapachi mĩda, iru p'aru piara jĩ bak'ãri, eperãarãpa iru pi-iaa unuda-e paji nãgĩ nep'ono k'ãyaara.

²⁸ Tachi Ak'õrepa na p'ũajara pia t'onopipari. Idi wari wã. Mamída nu uratidaik'ãri, t'ipitaude paa jõdariit'ee. Tachi Ak'õrepa mägá pia ak'i bi pirã nep'ono p'ũajara t'ãide nĩbi, audupiara parã ak'i bapariit'ee, at'ãri irude mak'iaara ijãada-e p'ani mĩda.

²⁹ Tachi Ak'õrepa mägá ichia ooda pia ak'i bapari perã, k'Isia jõnanáati jiridait'ee ne-inaa k'odait'ee maa-e pirã ne-inaa todait'ee.

³⁰ Mãga k'Isiapata na p'ek'au eujãdepema ijãadak'aa beerãpa. Mamída parãpata it'aripema Ak'õre Waibia iru p'ani. Irua k'awa bi ne-inaa parãpa falta p'ani.

³¹ Maperãpi jiríti p'anapataadait'ee iru jua ek'ari. Mãga ooruta pirã, ma ne-inaa jõma iru p'anadait'ee.

It'aripema ne-inaa pia
(Mt 6.19-21)

³² —K'õp'ãyoorã, parã michi ovejaarãk'a p'ani. Mapa waaweenáati. Parã chok'ara-ee p'ani. Mamída Tachi Ak'õrepa parã k'inia iru bi. Mapa parã biji ichi jua ek'ari, ichideerã p'aneedamerã.

³³ Maperã parãpa net'aa iru p'ani netok'óoti mãik'aapa chupiria beerãmaa téeti. Na p'ek'au eujãdepema muchila atadai k'ãyaara, óoti Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a. Mägá atadai it'aripema ne-inaa, sore pak'aa. Ma ne-inaa pi-ia bimãi nechiapataarã p'oyaa t'ũdak'aa mãik'aapa polillapa p'oyaa ãridak'aa.

³⁴ Na p'ek'au eujãdepema ne-inaa pia audú ata k'inia bak'ãri, pi t'ãri araa bait'ee ma ne-inaa ome. Jõdee it'aripema ne-inaa pia audú ata k'inia bak'ãri, pi t'ãri araa bait'ee mägĩ ne-inaa ome.

Jesupa jarateeda ijãapataarã poro waibia waya cheit'ee ewatede

³⁵ —Mi parã poro waibia perã, mi waya cheit'ee nidaipia bi, mimiapataarãpa p'aru jidap'eda lámpara k'oopatak'a ãchi chipari cheru misa.

³⁶ Mimiapataarãpa nĩpatak'a chipari teedaa cheru misa miak'ãipata fiesta oop'eda, puerta ewadait'ee iru t'ik'ãri, mãga pik'a parã nidaipia bi parã poro waibia cheit'ee ewate.

37 Ma mimiapataarā chiparipa āra pia ak'ipariit'ee, chok'ai p'anaruta pirā iru pachek'āri. Mia jara bi: Irua āra māgá unuk'āri, jarait'ee su-ak'i p'aneedamerā mesade, ichia āchimaa chik'o teeru misa.

38 Ichia ma mimiapataarā pia ak'ipariit'ee māgá chok'ai p'anadak'āri, ichi esapite maa-e pirā idatipodopa cheru pijida.

39 Mamīda nāga k'awāati parāpa. Te chiparipa k'awa bada paara nechipari cheit'ee hora ichi net'aa chia atait'ee, chok'ai bak'aji ma nechipari ichi tede t'ūpiamaapa.

40 Māgá parā jida chok'ai pik'a p'anadaipia bi, atu p'anide mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema, cheit'ee perā.

*Mimiapari pia mimiapari k'achia ome
(Mt 24.45-51; Mr 13.34-37)*

41 Pedropa Jesumaa iidiji:

—Tachi Waibia, ¿ma pedee nepirijik'ā aji, tai-it'ee aupai, wa jōmaarā-it'ee?

42 Jesupa nāga nepiriji: ¿Sāgá baparima aji, mimiapataarā poro waibia pia? Māgipa k'isia k'awaa oopari chiparipa oopi bik'a. Pia ak'ipari chipari net'aa atabēda ichi juade māik'aapa chiparimaa nek'opip'eda, mimiapataarāmaa chik'o tawapari.

43 O-ia bapari chipari pachek'āri, ichi mimiamaa unu chepari perā.

44 Mia wāarata jararu. Chiparipa māga unu chek'āri, jōma ichia net'aa iru bi biit'ee ma mimiapari jua ek'ari ak'i bamerā.

45 Mamīda ma mimiapari t'āri k'achia bi pirā, nāga k'isiai: “Taarāit'ee mi chipari.” Mapa apemaarā mimiapataarā wimaa beei māik'aapa tomaa beei, nek'omaa beei toyaa beerā ome.

46 Mamīda ma mimiapari k'achia atu bide, chi te chipari pacheit'ee. Māpai irua ooda k'awaa atak'āri, iru miapiit'ee māik'aapa āyaa pēit'aait'ee awaraa ijāadak'aa beerā chupiria chitoonimaa.

47 'Mimiaparipa k'awaak'āri chiparipa oopi bi, mamīda chipari ni-e māik'aapa oo-e irua k'inia bik'a, chiparipa ma mimiapari wima chok'ara wipiit'ee.

48 Mamīda mimiaparipa māgee ne-inaa k'achia ooru pirā k'awa-eeta, mak'iaara wipi-e pait'ee. Tachi Ak'ōrepa eperāmaa k'isia k'awaapik'āri ne-inaa oo k'awaamerā, k'inia bi ma eperāpa māga oomerā, ma ne-inaa chaaree bi mīda. Ma awara eperāarā bik'āri ma eperā jua ek'ari, k'inia bi irua āra pia ak'i bapariimerā, chaaree bi mīda.

*Jesús k'aurepa tachi ēreerā ome t'āri auk'a p'anada-e pait'ee
(Mt 10.34-36)*

49 —Mi cheji na p'ek'au eujādee t'ipitauk'a k'oodo, aide ijāadak'aa beerā miapiit'ee. ¡Māga oo aupada paara, mi o-ia bak'aji!

50 Mamīda ai naaweda mīmaa ne-inaa k'achia p'asait'ee. Chupiria nibait'ee māga parumaa.

51 ¿Parāpa k'isia p'anik'ā mi cheji eperāarā k'aiwee p'anapide? Māga-e. K'isia awara-awaraa papideta cheji.

52 Idideepa te pidaarā joisomaadepema ōpeerāpa mide ijāadait'ee; jōdee omeerāpa ijāada-e pait'ee. Maa-e pirā omeerāpa ijāadait'ee; jōdee ōpeerāpa ijāada-e pait'ee. Mi k'aurepa t'āri auk'a p'anada-e pait'ee.

53 Ak'ōre t'āri auk'a ba-e pait'ee chi warra ome maa-e pirā chi warra t'āri auk'a ba-e pait'ee chi ak'ōre ome. Nawe t'āri auk'a ba-e pait'ee chi k'au ome maa-e pirā chi k'au t'āri auk'a ba-e pait'ee chi nawe ome. P'āk'ōre t'āri auk'a

ba-e pait'ee chi ãigu ome maa-e pirã chi ãigu t'ãri auk'a ba-e pait'ee chi p'ãk'õre ome.

*Ewari k'awa p'anirã
(Mt 16.1-4; Mr 8.11-13)*

⁵⁴ Jesupa ichiaba mågaji eperãarã arii p'anadap'edaarãmaa:

—Parãpa unudak'ãri jiarara uchiaruta ak'õrejiru baaipari eere, jarapata k'oi cheit'ee. Måga p'asapari parãpa jarapatak'a.

⁵⁵ Ichiaba nãu p'uak'ãri sur eereepa, jarapata wãsia nĩbait'ee. Måga p'asapari.

⁵⁶ ¡K'ĩsia atua p'anirã! Parãpa mågá pajã mãik'aapa eujã ak'i p'anipa eu k'achia wa eu pia k'awa p'ani pirã, ¿sãap'eda ne-inaa mia oomaa bi k'awada-e p'anima? aji.

*T'ãri auk'a p'anapataadaipia bi
(Mt 5.25-26)*

⁵⁷ Mia oo bi mãik'aapa jaratee bi ak'iti k'awaadait'ee Tachi Ak'õrepa oopi bi wa mågã-e. Mãpai parã t'ãri auk'a bĩti iru ome.

⁵⁸ Eperã nepira iru bi pirã pi ome mãik'aapa pi charramaa atee k'inia bi pirã, wã naaweda t'ãri pia pedeeipia bi iru ome t'ãri auk'a bidait'ee. Maa-e pirã charra k'ĩrapite panadak'ãri, mågipa pi ata bi jãpataarã juade carcelde t'i nĩbinadamerã.

⁵⁹ Mia wãarata jararu. Mamãik'aapa uchia-e pai p'arat'a jõmaweda p'aa-ema.

13

P'ek'au k'achia oo amaadaipia bi

¹ Maapai eperãarã ùk'uru wãjida Jesús ak'ide. Nepirijida Pilatopa Galilea eujãdepema imik'iraarã peepida, ãrapa p'aareerãmaa ne-animalaarã peepidap'eda, paapidak'ãri. Mågá ma eperãarã waa p'oira beeji ma ne-animalaarã waa ome.

² Måga ùrip'eda, Jesupa mågaji:

—¿Parãpa k'ĩsia p'anik'ã aji, Tachi Ak'õrepa mågã p'asapiji ma Galilea eujãdepemaarãpa p'ek'au k'achiara oodap'edaa perã ma eujãdepemaarã awaraarã k'ãyaara?

³ Mågã-e. Mamĩda pãchia p'ek'au k'achia oopata oo amaada-e pirã, ichiaba piudait'ee.

⁴ Mågã-e pirã ¿k'ĩsia p'anik'ã dieciocho piudap'edaarã Siloé torre t'ee k'ãri, mågá piujida ne-inaa k'achiara oopachida perã awaraa Jerusalendepe-maarã k'ãyaara?

⁵ Mågã-e. Mamĩda pãchia p'ek'au k'achia oopata oo amaada-e pirã, ichiaba piudait'ee.

Jesupa nepirida higuera bĩride

⁶ Mãpai Jesupa nãga nepiriji jarateeit'ee:

—Eperãpa higuera bĩri uu iru baji ichi uva k'ãide. Ewari aba ak'inaji, higojõ chau bi jĩak'aapa. Mamĩda chau-ee baji.

⁷ Mapa jaraji eperã chi ne-uu ak'i baparimaa: “Año õpee iru bida aji, higojõ jiri che bi nama. Mamĩda unuk'aada aji. T'iap'et'aapáde aji. ¿K'ãare-it'ee ichi k'inia jãma bainĩ bayama aji, eujã jĩamaa?”

⁸ Mamĩda ma eujã ak'iparipa p'anauji: “Señor, ichiak'au bipáde aji, na año aupai. Yooro p'oirait'ee ujãra ome mãik'aapa arii p'e binait'eeda aji.

9 Māga ook'āri, ¿chau-e paik'ā? aji. Mata chau-e pirā, t'iap'et'aaiteeda" aji.

Jesupa wēra eburuk'uk'ua bada jipada

10 Ewari aba iipata ewate Jesupa jarateemaa baji Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata tede.

11 Mama baji wēra dieciocho años k'ayaa bi. Netuarapa ma wēra eburuk'uk'uapiji. Mapa jīp'a p'oyaa bainī beek'aa paji.

12 Jesupa ma wēra unu atak'āri, t'ī ataji māik'aapa māgaji:

—Wēra, pi jīpa bida aji.

13 Māpai ichi jua bijī ma wēra ek'arra īri. Aramata jīp'a bainī beejī māik'aapa Ak'ōremaa it'aa t'īmaa beejī o-īapa.

14 Mamīda ma Ak'ōre Ūraa jarateepata tedepema poro waibia k'īraudachi, iipata ewate Jesupa jipat'aada perā. Mapa eperāāraama māgaji:

—Ewari seis paraada aji, mimiadait'ee. Chedapāde aji, māgī ewate jīpapide. iipata ewate chenaadapāde aji.

15 Māpai Tachi Waibia p'anauji:

—iMamīda parāpa paara oodak'aa pāchia jarateepatak'a! iīpata ewate ichiaba mimiapata! ¿iipata ewate pāchi p'ak'a maa-e pirā burro ērapata-ek'ā aji, ateedait'ee pania topide?

16 Na wēra Abrahamdepa uchiada Satanapa dieciocho años k'ayaa iru baji. ¿iipata ewate p'oyaa jīpaik'araa baji-ek'ā? aji.

17 Jesupa māga jarak'āri, ichi k'īra unuamaa iru p'anadap'edaarā k'īra nejasia p'aneejīda eperāārā k'īrapite. Mamīda arii p'anadap'edaarā o-īa para baji Jesupa ne-inaa pia ooda k'aurepa.

Mostaza taude nepirida

(Mt 13.31-32; Mr 4.30-32)

18 Jesupa ichiaba awaraa nepiriji jarateeit'ee:

—¿K'āarek'a bima aji, Tachi Ak'ōrepa eperāārā ichi jua ek'ari bik'āri, ichideerā p'aneedamerā? ¿K'āare ome auk'a bima? aji.

19 Mostaza tau p'isi k'edēek'ata bida aji, eperāpa uuda ichi te āuk'idaa. Wari wāpachi pak'uruk'a nībeerumaa. Waibia nībeek'āri, chi jua t'aide ipanaarā chepata iūdait'ee.

Levadurade nepirida

(Mt 13.33)

20 Ichiaba Jesupa nāga nepiriji jarateeit'ee:

—¿K'āarek'a bima aji, Tachi Ak'ōrepa eperāārā ichi jua ek'ari bik'āri, ichideerā p'aneedamerā?

21 Wērapa levadura p'oiraparik'a bi harina waibia ome, pan masa pia warimerā.

Tachi Ak'ōre truadee wāit'ee puerta p'īrup'ee pik'a bi

(Mt 7.13-14, 21-23)

22 Jerusalén ode wādade Jesupa jarateejī p'uuru bee chaa māik'aapa ai ik'aawa eperāārā p'anapatamāi.

23 Maapai eperāpa iidiji:

—Tachi Waibia, ¿eperāārā chok'ara-ee Ak'ōre eujādee wādait'eeek'ā? aji.

Jesupa p'anauji:

24 —Tachi Ak'ōre truadee wāit'ee puerta p'īrup'ee bide t'īupatak'ata bi. Mia jara bi: Eperāārā chok'ara wā k'īnia p'anadait'ee Tachi Ak'ōre truadee. Mamīda p'oyaa wāda-e pait'ee.

25 Te chipari p'irabaip'eda, ichi puerta jā nībiparik'a, māga pik'a ewari cherude mi, parā poro waibiapa Ak'ōre truadepema puertak'a bi jāit'ee. Māpai parā taawa p'anīrāpa māgadait'ee: "Tachi Waibia, ewapáde adait'ee tai t'ūdait'ee." Mamīda mia p'anaut'ee: "Mia parā k'awa-e bi. Mapa parā t'ūpi-e pait'ee. Parā michideerā-eda ait'ee."

26 Māpai parāpa jara p'anedait'ee: "Tai pi ome nek'opachida māik'aapa neinaa topachida. Tai p'uuru jāde pia jaratee nipapachida" adait'ee.

27 Mamīda mia p'anaut'ee: "¿Mia jara-e pajik'ā parā michideerā-e? ¡Āyaa wāti mi ik'aawaapa, ne-inaa k'achia oopataarā!"

28 Parāpa unudak'āri Abraham, Isaac, Jacob, jōmaweda Ak'ōre pedee jarapataarā ome Tachi Ak'ōre truade, k'awaadait'ee parā taawa p'ani. Māpai jēdait'ee māik'aapa pāchi k'ida kierrkierree para bair'ee p'uapa.

29 Eperāarā chedait'ee norte eereepa, sur eereepa, ak'ōrejīru uchipari eereepa māik'aapa ak'ōrejīru baipari eereepa. Māirāta su-ak'ī p'ana chedait'ee nek'ode Tachi Ak'ōre ome ichi truade.

30 Maapai chi irapema ek'ariara beerā Tachi Ak'ōrepa waibiara papiit'ee. Jōde irapema waibiara beerā irua ek'ariara papiit'ee.

Jesús jēda Jerusalén p'uuru pidaarā pari

(Mt 23.37-39)

31 Māpai fariseorā ūk'uru chejida māik'aapa māgajida Jesumaa:

—Wāji namāik'aapa, Herodepa pi peet'aa k'inia bairā.

32 Irua p'anauji:

—Wāti jarade jā ik'awaa bimaa: "Idi māik'aapa nu uchiapik'ooit'ee netu-ara merātia bee eperāarā k'ap'iadeepa māik'aapa k'ayaa beerā jipak'ooit'ee. Maap'eda nunorema parumaa aupait'ee."

33 Mamīda idi, nu māik'aapa nunorema ichita wāit'ee michi ode, pia-e bairā Ak'ōre pedee jarapari Jerusalén p'uuruudeepa taawa piumerā.

34 '¡Jerusalén, Jerusalén, pidepemaarāpa Tachi Ak'ōre pedee jarapataarā peepata māik'aapa irua pēida eperāarā māupa bat'a peepata! At'apai mia pidepemaarā araa p'e k'inia bapachi, et'erre wērapa chi chak'eerā p'e ataparik'a ichi isia ek'ari. Mamīda parāpa k'iniada-e paji.

35 ¡Ūrīti! ¡Pāchi te ituaba beeit'ee, Tachi Ak'ōrepa parā waa ak'i-e pait'ee perā! Mia jara bi: Parāpa mi waa unuda-e pait'ee ewari cherude nāga jararutamaa:

¡Tachi Ak'ōrepa ichia pēida ichita pia ak'ī bapariit'ee!

(Sal 118.26)

14

Jesupa eperā k'ap'ia ooro bada jipada

1 Ewari aba īpata ewate Jesús wāji nek'ode fariseorā poro waibia temaa. Mama bide awaraa fariseorāpa iru ak'ī p'anajida, imiatee k'inia p'anadap'edaa perā.

2 Mama ichiaba baji eperā aba k'ap'ia ooro bi k'ayaapa. Māgí Jesús k'irapite bainī ba cheji.

3 Māpai Jesupa iidiji Moisepa p'āda jarateepataarāmaa māik'aapa fariseorāmaa:

—¿Īpata ewate k'ayaa bi jipaipia bik'ā aji, maa-e pirā jipaik'araa bi?

4 Mamīda āchi k'ūp'ee para beeji. Māpai irua chi k'ayaa bi jita atap'eda, jipat'aaji māik'aapa jaraji wāmerā.

5 Māpai fariseorāmaa māgaji:

—Pichi warra maa-e pirā p'ak'a toidú padarida paara, ¿isapai jitana-e pak'ajik'ā aji, ñipata ewate mīda?

⁶ Mamīda maarepida p'anauda-e paji.

Eperāarā miak'āipata fiesta oode t'ī pēida

⁷ Jesupa unuk'āri ma fariseopa awaraarā t'ī pēida su-ak'i p'aneeruta su-ak'i beepari piara bide, nāga nepiriji jarateeit'ee:

⁸ —Eperāpa pi t'ī pēik'āri miak'āipata fiesta oode, su-ak'i beenáaji su-ak'i beepari piara bide, eperā pi k'āyaara waibiara bi t'ēe chei perā.

⁹ Māgara chi t'īdapa pīmaa māgai: “Téje pi su-ak'i beepari na eperāmaa.” Māpai pi k'īra nejasia bai māik'aapa su-ak'i banai su-ak'i beepari t'imipiara bide.

¹⁰ Ma k'āyaara pi t'ī pēidak'āri, su-ak'i banáaji su-ak'i beepari t'imīara bide, pi t'īdapa māga chemerā: “K'ōp'āyo, su-ak'i ba chéji su-ak'i beepari piara bide.” Māgara pi o-īa su-ak'i banai apemaarā waawí mesade.

¹¹ Tachi Ak'ōrepa chi waibiara pa k'inia bi ek'ariara papiit'ee. Jōdee chi audua-ee bi waibiara papiit'ee.

¹² Ichiaba Jesupa māgaji ma fariseorā poro waibiamaa:

—Eperāarā t'ī pēik'āri nek'o chedemerā pichi temaa, t'ī pēináaji pichi k'ōp'āyoora, ñpemaarā, ēreerā, wa pi te k'ait'a p'ani p'arat'ara beerā, ma pari ārapa ichiaba pi t'īdai perā nek'ode āchi temaa.

¹³ Ma k'āyaara fiesta ook'āri, t'ī pēipia bi chupiria chedeerā, p'oyaa t'ia-ee beerā, būri nik'anik'aa beerā māik'aapa tau p'āriu beerā.

¹⁴ Māgā o-īa bait'ee, ma pari ārapa ne-inaa oodait'ee wēe p'anadairā. Ma awara ma pari Tachi Ak'ōrepa pīmaa ne-inaa pia ooit'ee, ichia pia ak'i būrā jai-idaadap'eda p'irabairuta ewate.

Nek'opata fiesta waibiade nepirida

(Mt 22.1-10)

¹⁵ Māga ūrik'āri, ma mesade su-ak'i p'anadap'edaadepema abaapa māgaji Jesumaa:

—jO-īa bait'eepi chi nek'oru nek'opata waibiade Ak'ōre truade!

¹⁶ Māpai Jesupa nāga nepiriji jarateeit'ee:

—Eperāpa chik'o waibia joopiji māik'aapa eperāarā chok'ara t'ī pēiji.

¹⁷ Chik'o aupa nībak'āri, pēiji chi chok'apari jarade ma t'ī pēida eperāarāmaa: “Chéti, jōma aupa jēra bairā.”

¹⁸ Mamīda jōmaarāpa: “P'oyaa wāda-eda” ajida. Chi naapemapa māgaji: “Et'ewapai mia eujā neto ataji. Ichita wāit'ee ak'ide. Mi chupiria k'awaapāde aji, p'oyaa wā-e perā.”

¹⁹ Awaraapa māgaji: “Et'ewapai p'ak'a diez neto atajida aji, mimiapinait'ee michi eujāde. Mi chupiria k'awaapāde aji, p'oyaa wā-e perā.”

²⁰ Jōdee awaraapa māgaji: “Ewaa miak'āiji. Mapa p'oyaa wā-eda” aji.

²¹ Chi chok'a pēida āpītee cheji chiparimaa jarade. Māpai ma te chipari k'īraudachi māik'aapa māgaji chi chok'aparimaa: “Wāji p'uuru jādee māik'aapa p'e anēji chupiria chedeerā, p'oyaa t'iak'aa beerā, tau p'āriu beerā māik'aapa būri nik'anik'aa beerā.”

²² Bii-ap'eda, māgaji chi chok'a pēidapa: “Señor, mia ooji pia jaradak'a. Mamīda su-ak'i beepari at'āri pari jēra bida” aji.

²³ Māpai ma te chiparipa māgaji chi chok'aparimaa: “Māgara wāji o bee chaa eperāarā jiride, mi te p'ū nība chemerā.

24 Mia jara bi: Chi eperãarã naa t'ĩ pèida apidaapa k'oda-e pait'ee mi chik'o."

Cristo ome nipapataarã nãga p'asadait'ee

(Mt 10.37-38)

25 Eperãarã chok'ara nipajida Jesús t'ëe. Mapa irua ãpítee ak'iji mãik'aapa mägaji:

26—Mi ome niparupa mi k'iniara iru ba-e pirã chi ak'õre, chi nawe, chi wëra, chi warrarã, chi ipemaarã, chi ipewëraarã, ichi paara k'inia bai k'ãyaara, mägí p'oyaa méré pa-e pai.

27 Ichiaba eperã piuamaa bi pirã mide ijãa bi k'aurepa, mägí méré pa-e pai.

28 Parãdepema abaapa te it'ia oo k'inia bi pirã, naapiara juasia-e paik'ã k'awaait'ee jõmasaa p'arat'a falta bi ma te oo aupait'ee.

29 Mãga oo-e pirã, ma te basa oop'eda, p'oyaa oo aupa-e pak'ãri, chi unurutaarãpa pi oomaa iru p'aneedai.

30 Jarapataadai: "Na eperãpa te oomaa beeji. Mamída p'oyaa oo aupa-e paji."

31 Maa-e pirã, rey wã k'inia bak'ãri jura chõode awaraa rey ome, naapiara chi soldaorã juasiapari k'awaait'ee diez mil soldaorãpa p'oyaadaí wa p'oyaada-e pai soldaorã veinte mil ãra ãri chõo cherutaarã.

32 P'oyaa-e paita bi pirã, ¿chi apema rey t'imí cheru weda jara pëit'ee-ek'ã k'ãra jip'a p'aneedait'ee chõoda-ee?

33 Mãga pik'a parãdepemapa k'ĩsiap'eda mide ijãait'ee, ma k'aurepa ichia neinaa jõmaweda iru bi atuaamaa beeru pirã, mägara p'oyaa méré pa-e pai.

Jesupa jarateeda t'ã k'iyaa-ee pik'a p'anãrãde

(Mt 5.13; Mr 9.50)

34—T'ã pia bi. Mamída k'iyaa-edaru pirã, ¿sãga waya k'iyaaipiima? aji.

35 Pia-e bi eujã-it'ee pijida. Ichiaba ne-uu k'arra ik'aawa p'eit'ee pida pia-e bi. Jip'a bat'at'aapia bida aji. Pia k'ĩsiati parãpa et'ewa ùridap'edaade k'awaadamera k'ãata jara k'inia bi.

15

Oveja atua badade nepirida

(Mt 18.10-14)

1 Ma t'ëepai Cesar-it'ee impuesto p'epataarã mãik'aapa awaraa k'achia oopataarãda apatap'edaa k'ait'a chejida Jesús pedee ùride.

2 Mapa fariseorã Moisepa p'ãda jarateepataarã ome iru ãpíte ik'achia pedeejida:

—Jãgipa p'ek'au k'achia oopataarã auteebaipari mãik'aapa nek'opari ãra ome.

3 Mãpai Jesupa nãga nepiriji jarateeit'ee:

4—Parãdepema abaapa cien oveja iru bi pirã mãik'aapa madepema aba atuadaru pirã, ¿atabëi-e paik'ã aji, chi apemaarã noventa y nueve ãchi p'anapatamã chi atuadaida jirinait'ee unu atarumaa?

5 Unu atak'ãri, o-ãpa pi ik'ia ãri jira atap'eda,

6 aneeit'ee mãik'aapa pachek'ãri teeda, pichi k'õp'ãyoorã t'ĩ p'e atait'ee. Mãpai mägait'ee: "O-ã p'anadãma mi oveja atua bada unu atada perã."

7 Mia jara bi: Ak'õre truede mägã ichiaba audú o-ãdaipata p'ek'au k'achia ooparipa ichia p'ek'au k'achia oopata oo amaak'ãri mãik'aapa Tachi Ak'õrede ijãa beek'ãri. O-ãra p'anapata ma k'ap'ia, o-ã p'anadai k'ãyaara noventa y nueve t'ãri pia beerã k'ap'ia.

P'arat'a tau atua badade nepirida

8—Wērapa p'arat'a tau diez iru bipa madepema aba atuadaru pirā, ¿lámpara k'oo atap'eda, piak'āa te jā barremaa bee-e paik'ā unu atarumaa?

9 Unu atak'āri, chi k'ōp'āyoorā t'ī p'e atait'ee māik'aapa māgait'ee: “O-īa p'anadāma mia unu atada perā p'arat'a tau atuadaida.”

10 Mia jara bi: Angeleerāpa ichiaba māgá o-īadaiyata p'ek'au k'achia ooparipa ichia p'ek'au k'achia oopata oo amaak'āri māik'aapa Tachi Ak'ōrede ijāa beek'āri.

Eperāpa chi warrapa k'achia ooda perdonaada

11 Jesupa ichiaba nāga nepiriji jarateeit'ee:

—Eperāpa warrarā omé iru baji.

12 Ewari aba chi k'ūtrāara badapa māgaji chi ak'ōremaa: “Ak'ōre, teepáde aji, mi eerepema net'aa pi piuk'āri atabēiit'ee bidepema.” Māga ooji chi ak'ōrepa. Ma k'ūtrāa eerepema net'aa teiji irumaa.

13 Maap'eda ma warra t'ēepemapa ichi eerepema net'aa p'e atap'eda, ne-tok'ooji māik'aapa ma p'arat'apa t'imí wāji awaraa todee. Mama p'arat'a pariatua gasta wāpachi māik'aapa jōt'aaji ichia oo k'iniata oo bipa.

14 Ma awara p'arat'a jōma jōdaik'āri, at'apai jarra oojida ma eujāde. Maperā jarra choomaa beiji.

15 Mapa wāji mimia jiride ma eujādepema eperāmaa. Ma eperāpa pēiji sinaarā jīade.

16 Audú jarrapa bi jāwaa k'inia bapachi sinaarā chik'opa. Mamīda apidaapa nek'opidak'aa paji.

17 Māpai k'īsia beiji: “Mī ak'ōre tede mimiapataarā chok'araarāpa nek'odait'ee iru p'anida aji. jōdee mī nama jarrapa piu wā!

18 Mī ak'ōremaa wāit'eeda aji. Panak'āri, nāga jarait'eeda aji: Ak'ōre, mia p'ek'au k'achiata ooji Tachi Ak'ōre k'īrapite māik'aapa pi āpite.

19 Waa pichi warrak'a mī iru banāaji. Jīp'a pichi mimiaparik'a iru bāji anait'ee.”

20 Maap'eda cheji chi ak'ōre temaa.

'At'āri t'imí cheru weda, chi ak'ōrepa unu ataji māik'aapa chupiria k'awaaji. P'iraji chi warramaa māik'aapa wēre atap'eda, k'īra it'aaji.

21 Māpai chi warrapa māgaji: “Ak'ōre, mia p'ek'au k'achiata oojida aji, Tachi Ak'ōre k'īrapite māik'aapa pi āpite. Waa pichi warrak'a iru banāaji. Jīp'a pichi mimiaparik'ata iru bāji.”

22 Mamīda chi ak'ōre audú o-īa bada perā, māgaji chi mimiapataarāmaa: “P'aru pipiara bita atanāti māik'aapa jī bítí. Ichiaba ichi juade sortija jī bítí māik'aapa ichi bīrīde chancla jī bítí.

23 Anéeti p'ak'a poreera bita māik'aapa peet'āati. ¡K'odait'ee māik'aapa pēiradait'ee!

24 ¡Mī warra piu pik'a bada waya chok'ai bi! ¡Chi atua pik'a bada unu atajidapi!” Māpai fiesta oojida.

25 'Māimisa chi warra naapema ne-uu k'āide baji. Teedaa chek'āri, ūri cheji o-īa pēira para bi.

26 Mapa mimiapari aba t'ī ataji māik'aapa iidiji: “¿Sāga jōnima?” aji.

27 Māpai ma mimiaparipa māgaji: “Pī īpema pachejida aji. Pī ak'ōrepa p'ak'a poreera bita peepiji, iru k'ap'ia k'ayaa wēe pacheda perā.”

²⁸ Māga ūrik'āri, chi ĩpema ne-uu k'āideepa cheda k'īraudachi māik'aapa teedaa t'īuamaa beeji. Maperā chi ak'ōre taawaa uchiaji enenee pedeede t'īumerā.

²⁹ Mamīda chi warrapa māgaji chi ak'ōremaa: “Pia k'awa bida aji, mi taarā mimiadoo. Ichita k'īra jīp'a oodoo pia jaradak'a. Mamīda mimaa tee-e paji cabra chak'e pida, o-īa nek'omerā michi k'ōp'āyoorā ome.

³⁰ Jōdee pi warra pacheda-it'eeta peepiji p'ak'a poreera bi, jōma pichi p'arat'a teeda jōt'aaji mīda prostitutaarā ome.”

³¹ Māpai chi ak'ōrepa p'anauji: “Warra, pi ichita mi ome bapari. Net'aa jōmaweda mia iru bi péré.

³² Mamīda ĩrā o-īa p'anadaipia bi pi ĩpema piu pik'a bada chok'ai bairā; chi atua bada unu atadap'edaa perā.”

16

Mimiapataarā poro waibia de nepirida

¹ Jesupa ichiaba nāga nepiriji chi k'ōp'āyoorāmaa jarateeit'ee:

—Eperā p'arat'ara bi bapachi. Ichia iru baji mimiapataarā poro waibia ichi jua ek'ari. Ewari aba māgī imiateejida irua net'aa pariatua atuapi bada perā.

² Mapa chi mimia chiparipa t'ī atap'eda, māgaji: “¿Wāarak'ā aji, pi āpīte jara chedap'edaa? ĩraweda p'ā tējeji jōmaweda mi net'aa iru bi, pi waa mi mimiapataarā poro waibia pa-e pait'ee perā.”

³ Māga ūrik'āri, ma mimiapataarā poro waibiapa k'īsiaji: “Īrā ¿sāgapi ooit'eema mi mimia chiparipa mi mimia wēe bik'āri? Juatau wēe bi mimia chaaree ooit'ee māik'aapa k'īra nejasia bi ne-iidipariit'ee.

⁴ K'awa bida aji, sāga ooit'ee eperāarāpa mi auteebaidamerā mimia wēe beek'āri.”

⁵ Māpai t'īpīji aba-aba chedamerā chi paraa p'anadap'edaarā chi mimia chiparimaa. Chi naa chedamaa iidiji: “Pia ¿jōmasaa paraa bima aji, michi poro waibiaamaa?”

⁶ P'anauji: “Aceite olivodee ooda ochocientos galones paraa bida” aji. Māpai ma mimiapataarā poro waibiapa māgaji: “Acha bida aji, pia paraa bada p'āda. Nāgī jēt'āaji māik'aapa awaraata oo atapāde aji, cuatrocientos pari.”

⁷ Maap'eda iidiji awaraamaa: “¿Pia jōmasaa paraa bima?” aji. Ma eperāpa p'anauji: “Trigo bulto cien paraa bida” aji. Māpai mimiapataarā poro waibiapa māgaji: “Acha bida aji, pia paraa bada p'āda. Nāgī jēt'aap'eda, awaraata oo atapāde aji, ochenta bulto pari.”

⁸ Chi mimia chiparipa k'awaji ma mimiapataarā poro waibia k'achia bada ik'awaa bi. Mapa itria-e paji. Ichiaba māga pik'a p'ani na p'ek'au eujādepema ijāadak'aa beerā. Ik'awaara p'anapata Tachi Ak'ōredeerā k'āyaara.

⁹ Maperā mia parāmaa ūraait'ee. Na p'ek'au eujādepema net'aa iru p'ani tēeti k'ōp'āyoorā atadait'ee mi-it'ee. Māga ooruta pirā, ma net'aa jōdaik'āri, Tachi Ak'ōrepa parā auteebaiit'ee ichi truede.

Chisāgita tachi chipari; Tachi Ak'ōre wa p'arat'a

¹⁰ —Chi t'āri jīp'a bīpa net'aa chok'ara-ee iru bi pijida, awaraarāmaa teeru pirā, auk'a teepariit'ee net'aa chok'ara iru bak'āri. Jōdee chi k'ūrayaa bīpa teamaa bi pirā net'aa chok'ara-ee iru bīdepema, auk'a teamaa bapariit'ee net'aara iru bak'āri.

11 Mapa parā t'āri jīp'a p'anada-e pirā na p'ek'au eujādepema net'aa, p'arat'a ome, ǰk'aipa it'aripema net'aa parā jua ek'ari biima?

12 Ichiaba na p'ek'au eujāde p'anide chīara net'aa t'āri jīp'a ak'ida-e pirā, ǰk'aipa parāmaa it'aripema net'aa pia teeima?

13 'Eperā chipariirā omé jua ek'ari mimia baik'araa bi. Māga bi pirā, chipari aba k'īra unuamaa iru bai māik'aapa chi apema k'inia iru bai, maa-e pirā abaapa jara bik'a ooi māik'aapa chi apemapa jara bik'a oomaa bai. Māga pik'a apidaapa ooda-e pai Tachi Ak'ōrepa jara bik'a; p'arat'a, net'aa pia p'e bi misa.

Jesupa fariseorāmaa jarada

14 Fariseorāpa ma ūraa ūridak'āri, Jesús oo iru p'aneejida, p'arat'a k'inia p'anadap'edaa perā.

15 Mapa Jesupa māgaji:

—Parā t'āri pia beerāk'a p'anapata eperāarā k'īrapite. Mamīda Tachi Ak'ōrepa k'awa bi k'īsia k'achia parā t'āride iru p'ani. Ne-inaa parāpa audupīara k'inia iru p'ani; ma ne-inaa Tachi Ak'ōrepa unuamaa iru bapari.

Jesupa jarada Moisepa p'ādade

16 —Moisepa ūraa p'ādak'āriipa māik'aapa Tachi Ak'ōre pedee jarapataarāpa ūraa p'ādak'āriipa Juan Bautistapa ūraa jarada parumaa, eperāarāpa jīripachida Tachi Ak'ōredeerā p'aneedait'ee ma ūraade jara bik'a oo p'anīpa. Mamīda ma ūraa jōru. Juan badak'āriipa mia pedee pia jarateepari, eperāarāpa k'awaadamerā mi k'aurepa Tachi Ak'ōrepa eperāarā biit'ee ichi jua ek'ari, ichideerā p'aneedamerā.

17 'Pajā māik'aapa na p'ek'au eujā jōdaridai, jōma Tachi Ak'ōrepa ūraa p'āpidade jara bik'a p'asai naaweda.

Jesupa jarateeda miak'āi p'anīrā mia amaanaadamerā

(Mt 19.1-12; Mr 10.1-12)

18 —Eperāpa ichi wēra amaataaru pirā māik'aapa miak'āiru pirā awaraa ome, p'ek'au oomaa bi Tachi Ak'ōre k'īrapite. Ichiaba eperā miak'āiru pirā wēra amaata'ada ome, p'ek'au oomaa bi Tachi Ak'ōre k'īrapite.

P'arat'ara bada māik'aapa Lázaro, chupīria chada

19 —Eperā p'arat'ara bi bapachi. Māgī p'aru pi-ia jīpachi māik'aapa ewari chaa fiesta walbia oopachi.

20 Ichiaba mama bapachi eperā chupīria chi t'ījarapatap'edaa Lázaro. Māgī k'ap'ia jōma aida-idaa baji. Eujāde su-ak'ī beepachi ma p'arat'ara bi te t'ūpatamāi.

21 Māga oopachi ma p'arat'ara bi mesadeepa chik'o baaida k'o k'inia bada perā. Mama bīde usaarāpa iru aida senepachida.

22 Ewari aba ma chupīria chi jai-idaaji māik'aapa angeleerāpa iru jaure it'aa ateejida Abraham ome bade. Ichiaba ma p'arat'ara bada piuji māik'aapa iajida.

23 'Ma p'arat'ara bada jaure chupīria nībaji piudap'edaarāmāi. Mamāik'aapa it'aa ak'ik'āri, t'imīpa unuji Abraham Lázaro ome.

24 Māpai biaji: “Michi chonaarā ak'ōchona Abraham, jmi chupīria k'awāaji! Lázaro jua k'ī paniade beepji māik'aapa pēiji mi k'īrame k'urātīpide, na t'īpitaude chupīria nībairā.”

25 Mamīda Abrahampa p'anauji: “Warra, k'īrāpāji pi pia bapachi chok'ai bak'āri; jōdee Lázaro chupīria bapachi. frā iru īmaaa bi nama; jōdee pi chupīria nībi.

26 Ma awara tachi p'ani esajlak'a waibia k'oot'ari jira bi. Mapa chi nãik'aapa wãk'inia p'anirã p'oyaa wãda-e jãmaa. Ichiaba chi jãik'aapa che k'inia p'anirã p'oyaa cheda-e namaa."

27 'Māpai ma p'arat'ara badapa māgaji: "Māgara ak'ōchona Abraham, mi chupiria k'awáaji. Pěiji Lázaro michi ak'ōre temaa.

28 Mama michi ipemaarã joisomaa p'anapata. Jara pěiji chenaadamerã namaa, mi mia nĩbimaa."

29 Mamĩda Abrahampa p'anauji: "Ārapa iru p'anida aji, Moisepa p'āda māk'aapa Tachi Ak'ōre pedee jarapataarāpa p'ādap'edaa. Māgĩ ūraa ūridaipia bi māk'aapa Ak'ōrede ijādaipia bi."

30 Mamĩda ma p'arat'ara badapa p'anauji: "Wāarada aji, ak'ōchona Abraham. Mamĩda piuda chok'ai p'irabaip'eda, wāru pirã āramaa, māgara wāara āchia p'ek'au k'achia oopata oo amaadait'ee māk'aapa Ak'ōrede ijāadait'ee."

31 Mamĩda Abrahampa māgaji ma p'arat'ara badamaa: "Moisepa p'āda māk'aapa Ak'ōre pedee jarapataarāpa p'ādap'edaa ūri k'iniada-e p'ani pirã, ichiaba ijāada-e pait'ee eperã piuda p'irabaip'eda, wāru pijida āramaa jarade."

17

Jesupa jarateeda p'ek'au k'achiade baainaadamerã (Mt 18.6-7, 21-22; Mr 9.42)

1 Jesupa māgaji chi k'ōp'āyoorāmaa:

—Na p'ek'au eujāde ichita p'ek'au k'achia paraait'ee. jMamĩda Tachi Ak'ōrepa k'achiadee pěiit'eepi chi eperāpa p'ek'au k'achia oopi bi awaraarāmaa!

2 Piara bak'aji k'ūruma iru otaude jĩ atadap'eda, p'usa jāde bat'at'aadait'ee, ichia na warrarāmaa p'ek'au k'achia oopii k'āyaara.

3 jK'īrak'aupai parāpa māga oodai!

'Awaraa ijāaparipa p'ek'au k'achia ooru pirã, itrĩati. Mamĩda irua p'ek'au k'achia oo amaa bi pirã, chupiria k'awáati māk'aapa ma k'achia ooda perdonáati.

4 Ewari abaade pĩmaa ne-inaa k'achia ooda siete ooru pijida, jarada siete irua jara cheru pirã māga waa oo-e, ichita chupiria k'awáaji māk'aapa ma k'achia ooda perdonáaji.

Ijāapataarāpa wāara ijāadak'āri

5 Māpai chi k'ōp'āyoorāpa Jesumaa iidijida:

—Taimaa waapiara ijāapjji Tachi Ak'ōrede.

6 Jesupa p'anauji:

—Mostaza tau p'isi k'edee mĩda, waibiadaipari pak'uruk'a. Māga pik'a ĩrã parāpa wāara ijāaruta pirã, ma-āri pida, ne-inaa oodai Ak'ōrepa k'inia bik'a. Waapiara ijāadak'āri, ne-inaa waibiara oodai iru-it'ee. Māga p'anadak'āri, na nejõ birĩmaa jaradai: "Jãmãik'aapa āyaa wãji māk'aapa p'usa jāde baainãji." Māgã wāara ijāarutara, ma nejõ birĩpa ooi parāpa jararutak'a.

Ichita oodaipia bi Ak'ōrepa oopi bik'a

7 —Parãdepemapa chok'apari aba iru bi ne-uu k'āide mimia bap'eda maa-e pirã oveja ak'ideepa cheru pirã, ¿nãga jarak'ajik'ã? "Su-ak'i béeeji māk'aapa nek'oji."

8 Māga-e. Ma k'āyaara nãga jarai: "Mi-it'ee nejõoji māk'aapa mia iidiruta anéeeji, mi nek'omaa, ne-inaa tomaa bi misa. T'ēepai pi nek'oi māk'aapa ne-inaa toi."

⁹ Ma awara pia gracias jara-e pait'ee ma chok'aparipa ooda pari pia jaradak'a.

¹⁰ Māga pik'a parāpa oodap'eda jōmaweda Ak'ōrepa jaradak'a, irumaa nāga jaradaipia bi: “Piata tai chok'apari. Jip'a oojida pia jaradak'a.”

Jesupa leprapa k'ayaa beerā diez jipada

¹¹ Jesús ode wāde Jerusalendee, wāyaaji Samaria eujāde māik'aapa Galilea eujāde.

¹² Panaji p'uuru chak'ede. Mama irumaa chejida diez imik'iraarā leprapa k'ayaa p'ani. Mamīda t'imī p'aneejida māgá k'ayaa p'anadap'edaa perā.

¹³ Māga nīde biajida:

—Jesús, Tachi Jarateepari, jtai chupiría k'awáaji!

¹⁴ Jesupa āchi unuk'āri, māgaji:

—P'aareerāmaa wāti jarade Tachi Ak'ōre juapa pāchi k'ap'ia jipak'ooda.

Māgá wārutade, jipa p'aneejida.

¹⁵ Ma diezdepema abaapa unuk'āri ichi k'ap'ia jipada, āpītee o-īa cheji. Tachi Ak'ōremaa golpe pedee pia jara cheji.

¹⁶ Māpai Jesús k'īrapite bedabaidachi ichi tau biiri eujāde t'ōbairumaa. Māga ooji gracias jarait'ee ichi jipada perā. Ma eperā judio-e paji. Samaria eujādepema paji.

¹⁷ Māpai Jesupa māgaji:

—¿Diez paji-ek'ā aji, jipa p'anedap'edaarā āchi k'ayaadeepa? ¿Sāma p'anima apemaarā nueve?

¹⁸ ¿Na k'īra tewaraa aupaita chejik'ā aji, gracias jarade Tachi Ak'ōremaa?

¹⁹ Māpai Jesupa māgaji ma eperāmaa:

—P'irabáiji māik'aapa wāji. Pia wāara ijāada perā, jipa beejida aji.

Sāga pait'ee Tachi Ak'ōrepa eperāarā ichideerā papik'āri

(Mt 24.23-28, 36-41)

²⁰ Fariseorāpa Jesumaa iidijida:

—¿Sāapaita Tachi Ak'ōrepa ichia pēida rey papiit'ee na eujāde?

Jesupa p'anauji:

—Tachi Ak'ōrepa pēida rey papi-e pait'ee eperāarā taide.

²¹ Eperāarāpa jarada-e pait'ee: “Iru nama bi” maa-e pirā “iru jāma bi”. Māga p'oyaa jarada-e iru parā ome bapari perā, unuda-e p'ani mīda.

²² Māpai Jesupa chi k'ōp'āyoorāmaa māgaji:

—Ewari cherude parāpa mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema, audú unu k'inia jōnadait'ee. Mamīda unuda-e pait'ee.

²³ Eperāarā ūk'uruurāpa jaradait'ee: “Iru nama bi” maa-e pirā “iru jāma bi”. Mamīda wānāati āchia jara p'anīmaa māik'aapa ijāanāati āchi pedee.

²⁴ Atu p'anide pa tau p'orep'orek'āri pajā jōmaweda īdaa ataparik'a, māga pik'a atu p'anide mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema, waya cheit'ee.

²⁵ Mamīda māga pai naaweda irapemaarāpa mi chupiría papidait'ee māik'aapa yīraa iru p'anadait'ee.

²⁶ Noé bada ewaride p'asadak'a, māga pik'a p'asait'ee mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema waya chek'āri.

²⁷ Maapai eperāarā nek'opachida, ne-inaa topachida māik'aapa miak'āipachida Noé ichi barcode bataurumaa. Māpai k'oi che nībeeji, na p'ek'au eujā ūudachi māik'aapa eperāarā jōmaweda k'iniidachida.

²⁸ Māga paji ichiaba Lot bapariik'āri. Eperāarā nek'o para bapachi, to para bapachi, ne-inaa neto para bapachi, ne-uu para bapachi māik'aapa te oo para bapachi.

²⁹ Mamīda Lot Sodoma p'uurudeepa uchiak'āri, ma ewate it'ariipa k'oi tau baaiparik'a, azufre māuk'a baaiji t'ipitau ome ma p'uuru īri. Mapa ma p'uurudepemaarā jōmaweda k'iniidachida.

³⁰ Māga pik'a pait'ee Eperā Ak'ōre Truadepema waya chek'āri. Eperāarāpa Tachi Ak'ōrede k'īsiada-e p'anadait'ee.

³¹ 'Ma ewate eperā terrazade bi pirā, mamāik'aapa irabaik'āri, teedaa t'ūk'araa bi ichi net'aa p'e atade. Ma awara eperā ichi ne-uu k'āide ni pirā, teedaa cheik'araa bi ichi net'aa atade.

³² K'irāpāti Lot wēra p'asada.

³³ Eperā piuamaa bi pirā mide ijāapari k'aurepa, māgī piuk'āri atuait'ee. Mamīda eperā piuru pirā mide ijāapari k'aurepa, māgī eperā piuk'āri, it'aa wāit'ee.

³⁴ 'Mia jara bi: Ma ewate p'ārik'ua mi waya cheit'ee. Omé araa p'aru abaade k'āi p'anide angeleerāpa aba it'aa ateedait'ee; chi apema atabēidait'ee.

³⁵ Ichiaba wēraarā omé trigo bamaa p'anadait'ee k'ūrumade. Aba it'aa ateedait'ee; chi apema atabēidait'ee.

³⁶ [Ichiaba imik'īraarā omé ne-uu k'āide mimiamaa p'anadait'ee. Aba it'aa ateedait'ee; chi apema atabēidait'ee.]

³⁷ Māpai Jesús k'ōp'āyoorāpa iidijida:

—Tachi Waibia, ¿sāma māga p'asait'eema? ajida.

P'anauji:

—Piuda k'ap'ia bimāi, ākoso seedaipatada aji.

18

Jesupa p'ētrāde māik'aapa charrade nepirida

¹ Jesupa chi k'ōp'āyoorāmaa nāga nepiriji jarateeit'ee ichita sēda-ee it'aa t'ipataadamerā.

² Māgaji:

—P'uuru abaade charra bapachi. Māgipa Tachi Ak'ōre, eperāarā paara waaweek'aa paji.

³ Ma p'uurude ichiaba bapachi p'ētrāa. Māgī nepira iru baji awaraa eperā ome. Mapa wāpachi ma charramaa irua ma nepira ak'imerā.

⁴ Ewari chaa ma charrapa iru pedee ūripachi mīda, k'aripa k'iniak'aa paji. Mamīda t'ēepai k'īsiaji: "Mia Tachi Ak'ōre waaweek'aa, eperāarā jida.

⁵ Mamīda na p'ētrāapa mi itu bi-e bairā, mi t'āri k'achiadai naaweda, k'aripait'ee waa chenaamerā."

⁶ Māpai Jesupa ichiaba māgaji:

—Ma charra k'achia bipa māga ooji pirā ma p'ētrāa ome,

⁷ audupīara Tachi Ak'ōrepa ichia jirit'eradaarā k'aripait'eeda aji, ārapa it'aa iidipata perā āstaawa, p'ārik'ua pida. ¿Āramaa taarā nīpiik'ā?

⁸ Mia jara bi: Taarā-e weda āra k'aripait'ee. Mamīda mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema waya chek'āri, ¿unu cheik'ā aji, na p'ek'au eujāde p'ani ijāapataarā at'āri mide wāara ijāapata?

Jesupa nepirida fariseode māik'aapa impuesto p'eparide

⁹ Jesupa awaraa nepiriji jarateeit'ee chi awaraarā ek'ariara ak'ianirāmaa, āchi t'āri piara p'ani jīlak'aapa:

10 —Imik'İraarã omé wãjida Tachi Ak'õre te waibiadee it'aa t'ide. Aba fariseo paji. Jõdee chi apemapa Cesar-it'ee impuesto p'epachi.

11 Ma fariseo ak'iní beep'eda, nãga it'aa t'ipachi: “Aai, Ak'õre, pımaa gracias jarapari, mi apemaarãk'a bak'aa perã. Mi nechıayaa bak'aa; k'achia ooyaa bak'aa; chıara wëra ome k'ãik'aa mãik'aapa ook'aa já impuesto Cesar-it'ee p'eparıpa ooparik'a.

12 Tomia chaa k'ãima omé nek'ok'aa it'aa t'it'ee mãik'aapa mia jitaru ne-inaa diezdepema chaa aba pımaa teepari.”

13 Mamıda ma Cesar-it'ee impuesto p'epari t'imı bainı baji, audú p'ek'au k'achia ooyaa bi jãak'aapa. Mapa it'aa pıda ak'ik'aa paji. Jıp'a t'üa t'aap'e nıbapachi mãik'aapa it'aa t'ipachi: “Aai, Ak'õre, mi chupıria k'awãaji p'ek'au k'achia ooyaa bairã.”

14 Mia jara bi: Ma impuesto p'epari k'ãiwee wãji ichi temaa, Tachi Ak'õrepa irua p'ek'au k'achia oopata wëpapıda perã. Jõdee mãga-e paji ma fariseo ome. Tachi Ak'õrepa irua p'ek'au k'achia oopata wëpapi-e paji. Chi awaraarã k'ãyaara waibiara pa k'inia bi ek'arıara bait'ee Tachi Ak'õre k'İrapite. Jõdee chi audua-ee bi awaraarã k'ãyaara waibiara pait'ee Tachi Ak'õre k'İrapite.

Jesupa warrarã bendiciada

(Mt 19.13-15; Mr 10.13-16)

15 Ichiaba eperãarãpa warra chak'eerã aneejida Jesumaa iru jua bımerã ãra İri mãik'aapa bendiciamerã. Mamıda chi k'õp'ãyoorãpa mãga unudak'ãri, ma warrarã aneedap'edaarã İtriajida.

16 Mãpai Jesupa chi k'õp'ãyoorã t'ı p'ejı mãik'aapa mãgaji:

—İchiak'au mımaa warrarã chepıti, Tachi Ak'õrepa ãra jãak'arã bıit'ee perã ichi jua ek'ari, ichideerã p'aneedamerã.

17 Jua wãarata jararu. Warra chaıpa t'ãrıpa wãara ijãapari. Eperãpa mãgã Tachi Ak'õrede ijãa-e pıırã, p'oyaa ba-e pai iru jua ek'ari ichideerã ome.

Eperã p'arat'ara bada Jesús ome pedeeda

(Mt 19.16-30; Mr 10.17-31)

18 Eperãarã poro waibiapa iidiji Jesumaa:

—Tachi Jarateepari t'ãrı pia, k'ãata mia oopıa bıma aji, it'aa wãit'ee?

19 Jesupa p'anauji:

—¿Sãap'eda mımaa t'ãrı pia bıda a bıma? aji. T'ãrı pia apaita bi: mãgı Tachi Ak'õre.

20 Pia k'awa bi Tachi Ak'õrepa Moısemaa ũraa p'ãpıda:

‘Eperã peenãaji; miak'ãı bi pıırã, awaraarã ome k'ãınãaji; nechianãaji; seewa jaranãaji chıara k'achiade baapiit'ee; pıchi ak'õre mãik'aapa pıchi nawe k'inia iru baparıiji mãik'aapa ãra pedee ũrıparıiji.’ *(Ex 20.12-16)*

21 Mãpai ma eperãpa mãgaji:

—Mia ma jõma ooparıda aji, k'ũtrã weda.

22 Mãga ũrık'ãrı, Jesupa p'anauji:

—Ne-inaa aba waıde oo-e bi. Pıchi net'aa jõmaweda netok'oonãji mãik'aapa chupıria beerãmaa ma p'arat'a téeji. Mãga oorı pıırã, ne-inaa pıpıara iru bait'ee Tachi Ak'õre eujãde. Mãga oop'eda, mi ome nıpa chéji.

23 Mamıda mãga ũrık'ãrı, ma eperã k'İra pia-ee wãji, p'arat'a audú k'inia bada perã.

24 Mãga unuk'ãrı, Jesupa mãgaji:

—ıChaaree bi p'arat'ara beerã p'aneedait'ee Tachi Ak'õre jua ek'ari ichideerã ome!

25 Chaareera bida aji, p'arat'ara bi beeit'ee Tachi Ak'õre jua ek'ari, camello aguja taude wāyaa k'āyaara.

26 Māpai chi ūri p'anadap'edaarāpa iidijida:

—Māgara, ¿k'aita p'oyaa it'aa wāyama? ajida.

27 Jesupa p'anauji:

—Eperāarā p'oyaa it'aa wāda-eda aji, āchi k'īradoopa, audú chaaree bairā. Mamīda Tachi Ak'õre-it'ee ne-inaa chaaree wē-eda aji.

28 Māpai Pedropa māgaji:

—Tachi Waibia, tai net'aa jōmaweda atabēijida pi ome nipapataadait'ee.

29 Jesupa p'anauji:

—Mia wāarata jararu. Eperā mide ijāa bi k'aurepa atabēiru pirā ichi te, wēra, ĩpemaarā, ak'õreerā maa-e pirā warrarā,

30 māgí eperāpa waapiara atait'ee na p'ek'au eujāde bi misa, māik'aapa piuk'ari, ichita chok'ai bapariit'ee Tachi Ak'õre ome.

Jesupa jarada õpee jarada k'achia beerāpa ichi peedait'ee

(Mt 20.17-19; Mr 10.32-34)

31 T'ēepai Jesupa chi k'õp'āyoorā doce awara āi t'ĩ p'e ataji māik'aapa māgaji:

—Īrā tachi Jerusalendee wādait'ee. Mama jōmaweda chonaarāwedapema Ak'õre pedee jarapataarāpa p'ādap'edaak'a p'asait'ee mi, chi Eperā Ak'õre Truadepema ome.

32 K'achia beerāpa mi k'īra tewaraarāmaa teedait'ee. Māgīrāpa mi oo iru p'anadait'ee, ik'achia jaradait'ee mīmaa māik'aapa k'īramaa idudait'ee.

33 Maap'eda mi widait'ee māik'aapa peet'adait'ee. Mamīda ewari õpeemaa mi waya chok'ai p'irabaiit'eeda aji.

34 Jesús k'õp'āyoorāpa maarepida k'awada-e paji irua jarada. Ichi-aba k'awada-e paji k'āaredeta pedee baji. Irua jara k'inia bada p'oyaa k'awadak'aa paji.

Jesupa tau p'āriu bi ĩpada Jericó p'uurude

(Mt 20.29-34; Mr 10.46-52)

35 Jesús Jericó p'uuru k'ait'a pak'ari, unuji tau p'āriu bi o bi ik'aawa su-ak'i bi. Māgí chupiria chipa chi wāyaarutaarāmaa p'arat'a iidimaa baji.

36 Ūrik'ari eperāarā chok'ara wāyaa wāruta ichi ik'aawa, iidiji:

—¿K'aita nama wāyaa wādama? aji.

37 P'anaujida:

—Jesús Nazaret p'uurudepemata wāyaa wāda ajida.

38 Māga ūrik'ari, ma tau p'āriu bīpa bīaji:

—Jesús, Rey David Warra, mi chupiria k'awáaji!

39 Chi naa wādap'edaarāpa ĩtriat'aapachida k'īup'lee beemerā. Mamīda waapiara biapachi:

—Rey David Warra, mi chupiria k'awáaji.

40 Māpai Jesús ak'inĩ beejī māik'aapa jaraji aneedamerā. K'ait'a pachek'ari, Jesupa iidiji:

41 —¿K'āata k'inia bīma aji, mīa pi ome oomerā?

Tau p'āriu bīpa p'anauji:

—Tachi Waibia, michi taupa pia unu k'inia bīda aji.

42 Māpai Jesupa māgaji:

—¡Unúji! Pia ijāada perā, ĩpa beejida aji.

43 Aramāgá ma tau p'āriu badapa pia unu beeji māk'aapa Jesús t'ēe wāji. O-īapa pia pedeeji Tachi Ak'ōremaa. Ichiaba Jesupa ooda unudap'edaarāpa o-īapa pia pedee p'aneejida Tachi Ak'ōremaa.

19

Jesús Zaqueo ome

1 Jesús Jericó p'uurude panak'āri, nipaji calle jāde.

2 Mama bapachi eperā p'arat'ara bi, t'ijarapatap'edaa Zaqueo. Māgí Cesar-it'ee impuesto p'epataarā poro waibia paji.

3 Ma eperāpa Jesús k'awa k'inia baji. Mamīda p'oyaa unuk'aa paji, eperāarā audú chok'ara nipadap'edaa perā iru ome. Ma awara ichi audú jep'eda baji.

4 Mapa Jesús naa p'iraji māk'aapa it'í padachi pak'uru o bi ik'aawa badade Jesús wāyaait'eemāi.

5 Māpai Jesús Zaqueo badamāi wāyaa wāk'āri, it'aa ak'iji māk'aapa māgaji:

—Zaqueo, isapai irabáiji jāmāik'aapa, idi mi pi tede beeit'ee perā.

6 Aramāgá Zaqueo irabaidachi māk'aapa t'āri o-īa Jesús ateeji ichi temaa.

7 Māga unudak'āri, arii p'anadap'edaarā jōmaarāpa ik'achia pedee p'aneejida Jesús āpite, iru wāda perā p'ek'au k'achia ooyaa bida apata tede.

8 T'ēepai teeda p'anadak'āri, Zaqueo bainī beeji māk'aapa māgaji:

—Tachi Waibia, mia net'aa p'e iru bidepema esa-auk'a chupiria beerāmaa teeit'eeda aji. Ichiaba chīara p'arat'a chiadoo pirā, ma chiada aba chaachaa pari k'imari teeit'eeda aji.

9 Māpai Jesupa māgaji:

—Idi Tachi Ak'ōrepa na te chipari k'aripa ataji iru o k'achiade wādadeepa, auk'a Tachi Ak'ōrede ijāpari perā, ichi chonaarāwedapema ak'ōchona Abrahampa ijāadak'a.

10 Ma-it'ee pi mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema cheji; atua beerā jiriit'ee māk'aapa o k'achiadeepa k'aripa atait'ee.

Jesupa p'arat'ade nepirida

(Mt 25.14-30)

11 Eperāarāpa ūrimaa p'anajida Jesupa māga jarak'āri. Jerusalén k'ait'a bada perā, āchia k'īsiajida taarā-ee Tachi Ak'ōrepa iru rey papiit'ee. Mapa Jesupa nāga nepiriji jarateeit'ee.

12 —P'arat'ara beerādepema aba bapachi. Māgí t'imí wāji awaraa eujādee, Cesarpa ichi rey bimerā māk'aapa t'ēepai ichi āpitee chemerā ichi eujā ak'ide.

13 Mamīda wāi naaweda, t'í p'ēji ichi mimiapataarā diez māk'aapa p'arat'a waibia teji āchi chaachaa. Māpai māgaji: “Na p'arat'apa net'aa neto p'e atāti māk'aapa netóti awaraarāmaa waapiara eepadamerā, mi cheru misa.”

14 Mamīda ichi eujādepemaarāpa iru k'īra unuamaa iru p'anapachida. Mapa iru t'ēe eperāarā pēijida jaradamerā: “K'iniada-e jā eperā tai rey pamerā.”

15 Māga jara pēijida mīda, Cesarpa iru rey bijī. Ma t'ēepai waya cheji ichi eujādee. Pachek'āri, t'í pēiji ichi mimiapataarā, māgí p'arat'a teedarāmaa, k'awaa k'inia bada perā jōmasaa eepa iru p'ani āchi chaachaa.

16 Chi naa chedapa māgaji: “Señor, pia p'arat'a teeda mīmaa, ma p'arat'a tau chaa waa diez eepa wājida” aji.

17 Reypa māgaji: “iPi pia bida aji, pia mimiapari perā! Mia atabēida pia ak'iji māk'aapa ai īri waapiara uchiapiji. Māga ooda perā írá mia pi eperāarā poro waibia papiit'ee p'uuru diez ak'ipariimerā.”

18 Araarepema mimiaparipa ichiaba jara cheji: “Señor, pia p'arat'a teeda mimaa, ma p'arat'a tau chaa waa joisomaa eepa wājida” aji.

19 Ichiaba māgimaa reypa māgaji: “Māgara pia p'uuru joisomaa ak'ipariit'eeda” aji.

20 'Mamīda awaraa mimiapari chedapa māgaji: “Señor, acha bida aji, pia p'arat'a mimaa teeda. P'arude pia jī bip'eda, ia iru bajida aji.

21 Mia pi waawee bapari, k'awa bairā pia eperāarā pia chupiria k'awak'aa. K'awa bi pichia ne-inaa jōma p'e atapari awaraarā mimiadap'edaa pari.”

22 Māpai ma reypa māgaji: “iMimiapari k'achia! Pia jaradak'a ooit'eeda aji, pi ome. K'awa bida a bi, mia pia chupiria k'awak'aa māik'aapa mia ne-inaa jōma p'e atapari awaraarā mimiadap'edaa pari.

23 Māgara ḡsāap'eda pia mi p'arat'a iana-e pajima aji, p'arat'a iapata tede, mi chek'āri, māpemaarāpa mimaa waya teedamerā ai iri eepadap'edaa ome?”

24 Māpai ma reypa māgaji arii p'anadap'edaarāmaa: “Jāri atāti mia p'arat'a teeda irumaa māik'aapa téeti ma p'arat'a tau chaa waa diez eepadamaa.”

25 Māpai āchia māgajida: “Mamīda tachi poro waibia, jirua ma tau chaa waa diez eepada iru bida!” ajida.

26 Māpai ma reypa māgaji: “Mia jara bi: Chi iru bimaa waapiara teeit'ee. Mamīda chi mak'iaara wēe bipa ma-āri iru bi paara jāri atait'eeda aji.

27 Ma awara jirināti mi k'iniada-ee p'anadap'edaarā āchi rey pamerā. Anéeti mi k'īrapite māik'aapa peek'óoti.”

Jesús Jerusalén p'uurudee wāda
(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Jn 12.12-19)

28 Ma pedee jara aupap'eda, Jesús wāji Jerusalén ode.

29 Olivo Eede, Betfagé māik'aapa Betania p'uuru k'ait'a panadak'āri, chi k'ōp'āyoorā omé naa pēiji.

30 Āramaa māgaji:

—Wāti ara bi p'uuru tachi k'īrapite bimaa. Panadak'āri, ununadait'ee burro jī baini bi, waide apida batauda-e p'ani iru iri. Ēra atāti māik'aapa anéeti.

31 Apidaapa iidiruta pirā k'āare-it'ee ēramaa p'ani, jarāti: “Tachi Waibiapa arak'atia atee k'inia bi.”

32 Māpai Jesús k'ōp'āyoorā wājida māik'aapa ununajida jōma irua jaradak'a.

33 Ma burro ēramaa p'ani misa, chipariirāpa iudijida:

—K'āare-it'ee ēramaa p'anima? ajida.

34 P'anaujida:

—Tachi Waibiapa arak'atia atee k'inia bida ajida.

35 Māpai ma burro Jesumaa ateedap'eda, āchi iripema p'aru jīpatap'edaa ata bijida ai iri māik'aapa bataupijida.

36 Wāruta misa, eperāarāpa āchi iripema p'aru t'ō jēra bijida o jāde, āchi rey pai jīak'aapa.

37 Māpai Olivo Eedeepa irabaipata o k'ait'a pa wādak'āri, jōmaweda iru ome nipapataarā o-īapa biuk'a para beeji, taarā-ee āchi rey pai jīak'aapa. O-īapa Tachi Ak'ōremaa pedee pia pedeechida, āchia unudap'edaa perā Jesupa oo bi; ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa.

38 Māgapachida:

—iK'īra wāree Ak'ōre eujāde, Tachi K'aripapari reyk'a cheru perā! jīrā Tachi Ak'ōre k'āiwee bapariit'ee ichi eperāarā ome! jīru jōmaarā k'āyaara waibiara bi!

(Sal 118.26)

³⁹ Māpai ūk'uru fariseorā ma eperāarā t'āide p'anadap'edaarāpa Jesumaa māgajida:

—Tachi Jarateepari, pi ome nipapataarā itriapāde ajida, māga jaranaadamerā.

⁴⁰ Mamīda Jesupa p'anauji:

—Na eperāarā k'īup'ee p'aneeruta pīrā, māu paara māga biadait'eeda aji.

Jesús Jerusalen-it'ee jēda

⁴¹ Jerusalén p'uuru k'ait'a parutade Jesupa araa ak'ik'āri, jēedachi.

⁴² Māpai māgaji:

—Piḍepemaarāpa mide ijāadap'edaa paara, idi weda mia parā k'āiwee p'aneepik'aji! Mamīda māga k'awada-e p'anadairā, parā-it'ee mera pik'a bi. Mapa p'oyaa unuda-e Tachi Ak'ōrepa oo bi.

⁴³ Jerusalén, ewari cherude pīmaa ne-inaa k'achia p'asait'ee. Pi k'īra unuamaa iru p'anapataarāpa muralla yoorodee oodait'ee pi ik'aawa. Pi wap'ira atadait'ee māik'aapa ma muralladeepa pi k'īdaa chaa wawadait'ee.

⁴⁴ Pi muralla jōma t'et'aadait'ee, edajādepema te jēra bi paara. Aide p'anīrā chok'ara peedait'ee. Māu apida bee-e pait'ee awaraa māu īri, piḍepemaarāpa ūridaamaa p'anadap'edaa perā mia parā k'aripa chek'āri.

Jesupa ne-inaa netopataarā jērek'ooda Ak'ōre te waibiadeepa

(Mt 21.12-17; Mr 11.15-19; Jn 2.13-22)

⁴⁵ Jerusalén p'uurude panadak'āri, Jesús Tachi Ak'ōre te waibiade t'ūji māik'aapa jēremaa beejī aide ne-inaa netomaa p'anadap'edaarā.

⁴⁶ Māgaji:

—Tachi Ak'ōre Ūraa p'ā jēra bide jara bi:

'Mi te it'aa t'īpata tēda apatadait'ee.'

(Is 56.7)

'Mamīda parāpa nechiapataarā ték'ata oo iru p'ani.'

(Jer 7.11)

⁴⁷ Ewari chaa Jesupa jarateepachi Tachi Ak'ōre te waibiade. Maapai p'aareerā poroorā, Moisepa p'āda jarateepataarā māik'aapa Jerusalén p'uuru pidaarā poro waibiarāpa jiripachida Jesús peepit'aadait'ee.

⁴⁸ Mamīda p'oyaadak'aa paji, eperāarāpa iru pedee audú ūri k'inia p'anadap'edaa perā.

20

Tachi Ak'ōrepa Jesús pēida

(Mt 21.23-27; Mr 11.27-33)

¹ Ewari aba Tachi Ak'ōre te waibiade Jesupa jarateemaa baji pedee pia Ak'ōrepa jara pēida. Māga nide pachejida p'aareerā poroorā, Moisepa p'āda jarateepataarā māik'aapa judiorā poro waibiarā.

² Māirāpa Jesumaa iidijida:

—¿Tachi Ak'ōrepa tai biji-ek'ā ichi te waibiā ak'idamerā? ¿K'aipa pīmaa nāga oopi bīma? ajida.

³ Jesupa p'anauji:

—Mia pida parāmaa iidiiit'eeda aji. P'anáuti p'oyaa p'anauai pīrā.

⁴ ¿K'aipa pēijima aji, Juan Bautistapa poro choo chemerā; Tachi Ak'ōrepa maa-e pīrā eperāarāpa?

⁵ Māpai āchi pitapai pedee para beejī:

—Tachi Ak'ōrepa pēidada aruta pīrā, irua iidiiit'ee: “Māgara, ¿sāap'eda Juan ūraa ijāada-e pajima?” ait'ee.

⁶ Ichiaba jaradaik'araa bi: “eperāarāpa Juan pëjjida”. Māga jararuta pirā, na eperāarā k'īraudaridait'ee tachi ome māik'aapa tachi māupa bat'a peedai. Jōmaarāpa ijāa p'ani Juan Tachi Ak'ōre pedee jarapari paji.

⁷ Mapa āchia p'anaujida:

—K'awada-e p'anida ajida, k'aipa Juan pëjji poro choo chemerā.

⁸ Māpai Jesupa māgaji:

—Māgara mia pida jara-eda aji, k'aipa mīmaa nāga oopi bi.

Mimiapataarā k'achia beerāde nepirida

(Mt 21.33-44; Mr 12.1-11)

⁹ Maap'eda Jesupa nāga nepirīmaa beeji jarateeit'ee eperāarāmaa:

—Eperāpa uva euja uuji. Maap'eda ne-uu euja ak'ipataarā jiriji aide mimiadamerā. Māpai awara āyaa t'imí wāji.

¹⁰ T'ēpai uva oropata ewari pak'āri, ma euja chiparipa ichi mimiapari pëjji ma ne-uu ak'ipataarāmaa, ichi eere bee bi chauda tee pëidamerā. Mamīda āchia ma mimiapari sik'oojida māik'aapa pëit'ajida waya chiparīmaa, maarep-ida net'aa wēe.

¹¹ Māpai ma ne-uu chiparipa awaraa mimiapari pëjji. Mamīda māgīmaa ichiaba ik'achia jaradap'eda, p'ua oot'ajida māik'aapa jua arajāgaa pëit'ajida.

¹² Ma t'ēpai awaraa mimiapari pëjji. Mamīda ma ne-uu ak'ipataarāpa iru auk'a p'ua oojida māik'aapa taawaa pëjjida.

¹³ Māpai ma ne-uu chiparipa māgaji: “īrā, ¿k'āata ooyama? aji. Pëit'eeda aji, mi warra k'inia iru bi. Taawa iru waaweedayada” aji.

¹⁴ Mamīda ma ne-uu ak'ipataarāpa iru warra t'imí cheru unu atadak'āri, āchi pitapai māgapachida: “Jāgipa ichi ak'ōre net'aa jōmaweda atait'ee chi ak'ōre piuk'āri. Peet'aadāma ajida, tachi-it'ee na ne-uu euja beemerā.”

¹⁵ Mapa ma uva euja deepa uchia atajida māik'aapa peet'ajida.

Māpai Jesupa māgaji:

—Parāpa, ¿k'āata k'īsia p'anīma aji, ma uva euja chiparipa ooit'ee ma euja ak'ipataarā ome?

¹⁶ Mia jarait'ee. Wāk'āri, ma euja ak'ipataarā peek'ooit'eeda aji, māik'aapa chi euja teeit'eeda aji, awaraarāmaa āchia ak'ipataadamerā.

Māga ūridak'āri, eperāarāpa māgajida:

—īMāga p'asa-e pait'eeda! ajida.

¹⁷ Mamīda Jesupa āramaa ak'iji māik'aapa māgaji:

—Māgara, ¿k'āata jara k'inia bima aji, na pedee Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādadepema?

'Te oopataarāpa māu k'iniada-e padap'edaa pipiara padachi.' (Sal 118.22)

¹⁸ Eperā ma māu pipiara bi īri t'ūturu pirā, chupirīa nībeeit'ee. Jōdee ma māu eperā īri baairu pirā, iru peet'aait'ee.

¹⁹ P'aareerā poroorāpa Moisepa p'āda jarateepataarā ome ma nepirida ūri aupadak'āri, k'awaajida Jesupa āchideta pedee baji. Mapa aramata jita atapi k'inia p'anajida. Mamīda māga ooda-e paji eperāarā waawee p'anadap'edaa perā.

Judiorāpa Cesar-it'ee impuesto p'aapatap'edaa

(Mt 22.15-22; Mr 12.13-17)

²⁰ Maperā t'ēpai ma judiorā poroorāpa pëjjida t'āri jīp'a pik'a beerā Jesús ome pedeede. K'inia p'anapachida ma eperāarāpa iidi p'anīpa Jesupa pedee k'achia jarapidai Romadepemaarā poro waibiara āpīte. Māgā ma euja ak'ipari, Romadepemaarā poro waibiara iru atapii.

21 Ma-it'ee ma pëida eperääräpa Jesumaa iidijida:

—Tachi Jarateepari, taipa k'awa p'anida ajida, pia pedee wāara jarapari māik'aapa jarateepari eperääräpa ne-inaa pia oo k'awaadamerā. Eperäärā maarepida k'ūrak'aa. Ichita jara bi eperäärā k'īra jīp'a p'anapataadamerā Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a.

22 Māga bita, nāga iidi k'inia p'ani: ¿Pia bik'ā ajida, taipa Cesarmaa impuesto p'aadait'ee wa māga-e?

23 Jesupa k'awa bada perā mairāpa k'īsia k'achia iru p'ani, māgaji:

24 —Ak'ipiti denario p'arat'a tau. ¿K'ai k'īrata nade bi māik'aapa k'ai t'īta p'ā bima? aji.

P'anaujida:

—César k'īra māik'aapa ichi t'īta p'ā bida ajida.

25 Māpai Jesupa māgaji:

—Māgara téeti Cesarmaa irua net'aa iidipari, māik'aapa auk'a téeti Tachi Ak'ōremaa irua iidipari.

26 Māga ūridak'āri, k'awaajida Jesumaa pedee k'achia p'oyaa jarapida-e pai eperäärā taide. Mapa ak'itrua para beeji māik'aapa k'īup'ee'oodachida.

Piudap'edaarā chok'ai p'irabaiatade iididap'edaa

(Mt 22.23-33; Mr 12.18-27)

27 Maap'eda saduceorā ūk'uru wājida Jesumaa. Saduceorāpa ijāadak'aa eperā piup'eda waya chok'ai p'irabaii. Maperā iidijida:

28 —Tachi Jarateepari, Moisepa nāga p'ā bēijida ajida. Eperā miak'āi bi warra wēe piuru pirā, chi ipemapa iru wēra ataipia bi māik'aapa ai ome warra oopia bi chi ipema piuda k'ap'ia pari.

29 Māga jaradap'eda, ma saduceorāpa nāga nepirijida. P'anajida ipemaarā siete. Chi naapema miak'āiji. Mamīda warra wēe piuji.

30 Chi araarepema

31 māik'aapa araarepema miak'āijida ma p'ētrāa ome. Mamīda auk'a warra wēe piujida. Ma t'ēepai chi apemaarā jida miak'āijida ma p'ētrāa ome. Mamīda āchi jōmaweda warra wēe piujida.

32 Maap'eda ma wēra ichiaba piuji.

33 Irā taipa nāga k'awa k'inia p'ani. Piudap'edaarā waya chok'ai p'irabaidak'āri, ¿chisāgí ipemata ma wēra imik'īra pait'eema ajida, āchi jōmaweda iru ome miak'āi p'anadap'edaa perā?

34 Jesupa p'anauji:

—Na p'ek'au eujāde imik'īraarā māik'aapa wēraarā miak'āipata.

35 Mamīda Ak'ōrepa jirit'eradaarā ichi eujāde p'anadap'āri, imik'īraarā wēraarā paara waa miak'āida-e pait'ee,

36 waa piuda-e pait'ee perā. Angeleerāk'a p'anadait'ee māik'aapa Tachi Ak'ōre warrarā padait'ee, chok'ai p'irabaidap'edaa perā.

37 Moisepa paara tachimaa k'awapipari piudap'edaarā chok'ai p'irabaidait'ee. Chonaarāweda Tachi Ak'ōrepa irumaa pedee'āri pak'uru jep'eda urua jira bideepa t'ipitauk'a, jaraji ichi Abraham, Isaac, Jacob ijāadap'edaa Ak'ōre Waibia.

38 ¡Tachi Ak'ōre piudap'edaarā Ak'ōre Waibia-e! ¡Chok'ai p'anirā Ak'ōre Waibia, iru-it'ee eperäärā jaureerā jōma chok'ai p'anadairā!

39 Māpai ūk'uru Moisepa p'āda jarateepaarāpa māgajida:

—Tachi Jarateepari, pia p'anaujida ajida.

40 Maadamāiipa waawee p'aneejida waa iididait'ee.

Tachi Ak'õrepa pëida eperãarã rey pamerã

(Mt 22.41-46; Mr 12.35-37)

⁴¹ Mâpai Jesupa iidiji:

—¿Sãap'eda jara p'anima aji, Mesías chonaarãwedapema Rey Daviddeepa uchiait'ee?

⁴² Salmos p'ãdade Rey Davidpa paara jara bi:

'Tachi Ak'õrepa jaraji Tachi Waibia: "Pi mi ome auk'a waibia bairã, su-ak'i beepãde aji, mi juaraare,

⁴³ mia pi k'ïra unuamaa iru p'anapataarã p'oyaaru misa." ' (Sal 110.1)

⁴⁴ Davidpa ichi ëreerãdeepa uchiait'ee bimaa t'ïjaraji "Tachi Waibia". ¿Mapa k'awada-ek'ã aji, Mesías waibiara bi chonaarãwedapema Rey David k'ãyaara?

Jesupa Moisepa p'ãda jarateepataarã imiateeda

(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 11.37-54)

⁴⁵ Eperãarã jõmaarãpa ùrimaa p'anajida, Jesupa chi k'õp'ãyoorãmaa mãgak'ãri:

⁴⁶ —K'ïrak'aupai p'anapataadai Moisepa p'ãda jarateepataarãk'a. Æchi audua p'anadairã p'aru teesoo jïi awaa p'anapata mãik'aapa k'inia p'anapata jõmaarãpa ãchimaa saludaadamerã plaza bee chaa, tachi poro waibiarã ome oopatak'a. Ichiaba su-ak'i p'aneepata su-ak'i beepari pipiara bide Tachi Ak'õre Ûraa jarateepata tede mãik'aapa nek'odak'ãri, chi su-ak'i beepari pipiara bide su-ak'i p'aneepata.

⁴⁷ Ma awara p'ëtrãarã k'aripadai k'ãyaara, ãra te jãri atapata mãik'aapa taarã it'aa t'ïpata, eperãarãpa ãchi t'o p'anadamerã. Mãga p'anapata perã, Tachi Ak'õrepa ãra audupiara miapiit'ee, k'achia beerã miapik'ãri ichi ewari waibia ewate.

21

P'ëtrãa chupiria k'iripa primisia teeda

(Mr 12.41-44)

¹ Jesupa ak'imaa baji, p'arat'ara beerãpa primisia ata bi p'ani misa p'arat'a p'epatade Tachi Ak'õre te waibiade.

² Mâpai ichia unuji p'ëtrãa chupiria k'iripa ata bi cheru p'arat'a tau omé cobrede.

³ Mãga unuk'ãri, Jesupa mãgaji:

—Mia wãarata jararu. Na p'ëtrãa chupiria k'iripa primisia waibiara teejida aji, apemaarã k'ãyaara.

⁴ Jõmaarãpa tee p'ani ãchi p'arat'a waibia iru p'anadap'edaadepema beeda. Jõdee na p'ëtrãa, chupiria k'iri mïda, ichia iru k'erada jõmaweda teeji Tachi Ak'õremaa. Teejida aji, chi p'arat'a iru bada paara chik'o netoit'ee.

Jesupa jarada Tachi Ak'õre te waibia t'ëet'aa'it'ee

(Mt 24.1-2; Mr 13.1-2)

⁵ Eperãarã ùk'uru pedeemaa p'anajida Tachi Ak'õre te waibiade. Jara-pachida mãu pi-iadee oo k'obi mãik'aapa k'ïra wãree baini bi eperãarãpa net'aa tee p'anadap'edaa k'aurepa. Mãga ùrik'ãri, Jesupa mãgaji:

⁶ —Ewari cherude parãpa na jõma unu p'ani unuda-e pait'ee. Mãu apida bee-e pait'ee awaraa mãu ìri, na jõmaweda t'ëek'oo chedait'ee perã.

Ne-inaa p'asait'ee na p'ek'au eujã jõi naaweda

(Mt 24.3-28; Mr 13.3-23)

⁷ Mâpai Jesumaa iidijida:

—Tachi Jarateepari, ¿sāapaita māga p'asait'eema? ajida. ¿Sāga k'awadayama ajida, ma ewari k'ait'a pak'āri p'asait'ee pia jaradak'a?

⁸Jesupa p'anauji:

—Tauk'a nipapatáati apidaamaa k'ūripiamaapa. Mi jīak'a chok'ara chedait'ee. Seewata jaradait'ee: “Mita Ak'ōre Warra; ĩrapi paji chi cheit'ee bada.” Mamīda āchia jara p'ani ijānāati.

⁹Ūridak'āri eperāarāpa jura chōo jōni māik'aapa oodaamaa p'ani āchi poro waibiarāpa jara p'anik'a, p'eranáati. Ichita māga p'asait'ee naapiara. Mamīda Tachi Ak'ōre ewari waibia ewate at'āri pa-e pait'ee.

¹⁰Ichiaba Jesupa māgaji:

—Eperāarā awaraarā ome chōodait'ee.

¹¹Awērachai wēre nībeei'tee; jarra oodait'ee māik'aapa k'ayaara paraait'ee eujā awara-awaraade. Ma awara pajāde ne-inaa waide unudak'aa unupataadait'ee; ne-inaa tachi p'erapipari.

¹²Mamīda māga p'asai naaweda, ijāadak'aa beerāpa parā jiripataadait'ee miapidait'ee māik'aapa jita atadap'eda, ateedait'ee Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata tede. Mama parā ak'idait'ee jaradait'ee eperāarā pia wa k'achia. Ichiaba carcelde t'i nībinadait'ee māik'aapa ateedait'ee reyrā k'ĩrapite maa-e pirā eperāarā poro waibiarā k'ĩrapite. Ma jōma parāmaa oopataadait'ee, mide ijāapata k'aurepa.

¹³Māga oodak'āri, āchi k'ĩrapite parāpa jarapataadai Tachi Ak'ōrepa ooda parā-it'ee mi k'ap'ia pari.

¹⁴Maapai k'ĩsianāati k'āare pedeeta jaradai.

¹⁵Mia k'ĩsia k'awaa pedee jarapiit'ee, parā k'ĩra unuamaa iru p'anapataarāpa p'anaupiamapa māik'aapa jarapiamaapa parāpa seewa jara jōni.

¹⁶Mamīda pāchi ak'ōreerāpa, ĩpemaarāpa, ēreerāpa māik'aapa k'ōp'āyoorāpa paara parā traicionaadait'ee. Maapai parā ũk'uru peepidait'ee.

¹⁷Jōmaarāpa parā k'ĩra unuamaa iru p'anapataadait'ee mide ijāapata k'aurepa.

¹⁸Mamīda parā puda k'āu apida atuada-e, mia parā ak'i bapariit'ee perā.

¹⁹Mapa ĩt'āripa choopataāti! Māgá parā it'aa wādait'ee.

Jerusalén p'uuru jōdariit'ee

²⁰—Unudak'āri soldaarāpa Jerusalén p'uuru wap'ira iru p'ani, k'awáati taarā-e jōdariit'ee.

²¹Maapai Judea eujāde p'anīrā mirudaipia bi eera jēra bidee. Jōdee Jerusalén p'uurude p'anīrā mamāik'aapa uchiadaipia bi. Ichiaba chi taawa p'anīrā chedaik'araa bi p'uurudee.

²²Māga oodaipia bi ma ewate Tachi Ak'ōrepa mide ijāadak'aa beerā k'achia ooi'tee perā. Eperāarā chupiria chitoonadait'ee, Tachi Ak'ōrepa āra k'achia ooi'tee perā ichi ūraa p'ādade jara bik'a.

²³¡Aai, ma ewate chupiria jōneedait'ee wēraarā biak'oo bee maa-e pirā warra chak'eerā jude iru bee, isapai p'oyaa wāda-e pait'ee perā! Ma eujāde audū chupiria jōnadait'ee māik'aapa Tachi Ak'ōrepa ne-inaa k'achia ooi'tee na p'uurudepemaarāmaa.

²⁴Ūk'uru piudait'ee espadapa; awaraarā ateedait'ee awaraa eujādee esclavoorāk'a p'aneedamerā. Maapai Tachi Ak'ōrede ijāadak'aa beerāpa Jerusalén p'uuru iru p'anadait'ee āchi jua ek'ari, Tachi Ak'ōrepa ewari awara bida parumaa āra k'achia ooi'tee.

*Eperā Ak'ōre Truadepema waya chek'āri**(Mt 24.29-35, 42-44; Mr 13.24-37)*

²⁵ —Maapai ne-inaa eperāarāpa waide unudak'aa unudait'ee ak'ōrejīrude, atanede māik'aapa lucerode. Na p'ek'au eujādepemaarāpa māga unudak'āri, k'awada-e pait'ee k'āata k'īsiadai māik'aapa p'eradait'ee, audú p'usa t'o jīwaa nībait'ee perā.

²⁶ Eperāarā k'īra k'īdaipataadait'ee p'era jōnīpa, k'īsiadak'āri na p'ek'au eujā p'asarude, pajā wēre nībait'ee perā.

²⁷ Māpai eperāarāpa unudait'ee mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema jōmaarā k'āyaara waibiara bi, k'īra wāree cheru jīrarade.

²⁸ Māga p'asak'āri, sōcharra p'anapatāati māik'aapa t'āri o-īa para bāti, taarā-e nide mi cheit'ee perā parā k'aripade atuanaadamerā.

Jesupa higuera būride jarateeda

²⁹ Ichiaba Jesupa nāga nepirīji jarateit'ee ichi waya cheit'ee pak'āri:

—K'īsiati higuera būride maa-e pirā awaraa nejō būride.

³⁰ Unudak'āri k'īru t'uk'ua uchia nībeeru, parāpa k'awaapata eujā wāsia wā.

³¹ Māga pik'a unudak'āri māgí ne-inaa p'asaruta, k'awaadait'ee Tachi Ak'ōre ewari waibia ewate k'ait'a bi.

³² Mia wāarata jararu. frapemaarā piudai naaweda, ma ne-inaa jōmaweda p'asait'ee.

³³ Ewari cherude pajā na p'ek'au eujā ome jōdait'ee. Mamīda ichita p'asait'ee mia pedee jaradak'a.

³⁴ K'īrak'aupai k'īiri k'isua p'anedai pāchi k'inia ne-inaa oo k'iniapa; it'ua to k'iniapa maa-e pirā audú k'īsia jōnīpa na p'ek'au eujādepema ne-inaade. Maa-e pirā atu bide

³⁵ ne-animal trampade baaiparik'a, māga pik'a parā atu p'anide mi waya cheit'ee. Ma ewate ne-inaa k'achia p'asait'ee jōmaweda na p'ek'au eujādepemaarāmaa.

³⁶ Mapa tauk'a nipapatāati māik'aapa ichita it'aa t'īpatāati. Māgá baaida-e pait'ee ma ne-inaa k'achia p'asait'ee bi juade māik'aapa panadait'ee mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema k'īrapite.

³⁷ Ewari chaa āstaawa Jesupa jarateepachi Tachi Ak'ōre te waibiade. Jōdee p'ārik'ua beepachi Olivo Eede.

³⁸ Maperā tap'eda weda eperāarā wāpachida Tachi Ak'ōre te waibiadee iru pedee ūride.

22*Jesús jita atapidait'ee pedeeteedap'edaa**(Mt 26.1-5, 14-16; Mr 14.1-2, 10-11; Jn 11.45-53)*

¹ K'ait'a baji fiesta pan levadura wēe k'opata t'ījarapatap'edaa Pascua.

² P'aareerā poroorāpa Moisepa p'āda jarateepataarā ome eperāarā waawee p'anadap'edaa perā, āra taide Jesús jita atapida-e paji. Mamīda ichita jiripachida sāga iru peepit'aadait'ee.

Judapa Jesús traicionaada

³ Māpai Satanás Judas k'ap'iade t'īuji. Māgí Judas Jesús k'ōp'āyoorā docede-pema paji. Ichiaba t'ījarapachida Iscariote.

⁴ Māgí wāji p'aareerā poroorāmaa māik'aapa Tachi Ak'ōre te waibia jīpataarāmaa. Mama pedeeji āchi ome sāga Jesús atapii.

⁵ Māpai āchi o-īadachida māik'aapa pedeejida p'arat'a teedait'ee Judamaa.

⁶ Ichia ma p'arat'a jitap'eda, jirīmaa beeji sāga Jesús āchīmaa atapii, eperāarā wē-e misa.

Pascua fiestadepema chik'o k'odap'edaa
(Mt 26.17-30; Mr 14.12-25; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

⁷ Fiesta pan levadura wēe k'opata ewate pak'āri, oveja chak'e peepata Pascua fiesta-it'ee.

⁸ Mapa Jesupa jaraji Pedro Juan ome Pascua fiestadepema chik'o jiridamerā māik'aapa awaraa ne-inaa oodamerā, nek'odai naaweda.

⁹ Māpai āchia iidijida:

—¿Sāma māga oodaipia bima? ajida.

¹⁰ Jesupa p'anauji:

—Parā p'uurude panadak'āri, unudait'ee eperāpa pania chok'ode ateeru. Iru t'ēe wāti ichi temāi t'urumaa.

¹¹ Māpai chi te chiparīmaa jarāti: “Tachi Jarateeparipa iidi pēiji: ‘¿Chisāgi cuartode Pascua chik'o k'oit'ee michi k'ōp'āyoorā ome?’”

¹² It'ipema pisode irua ak'ipit'eeda aji, cuarto waibia ne-inaa jōmaa ome. Mama ne-inaa jōma óoti tachi nek'odait'ee.

¹³ Āchi wādak'āri, jōmaweda ununajida Jesupa jaradak'a māik'aapa mama ne-inaa jōma oojida Pascua chik'o k'odait'ee.

¹⁴ Nek'odait'ee pak'āri, Jesús chi k'ōp'āyoorā ome mesade su-ak'i p'aneejida.

¹⁵ Māpai ichia māgaji:

—jWāara mi piu naaweda, parā ome na Pascua fiestadepema chik'o audú k'o k'inia bají!

¹⁶ Mia jara bi: Parā waa nāgá nek'oda-e pait'ee mi ome, Tachi Ak'ōre truade p'anadaí naaweda.

¹⁷ Māpai copa jitap'eda, gracias jaraji Tachi Ak'ōremaa māik'aapa māgaji:

—Jitāti na copa māik'aapa jedéti pāchi pitapai.

¹⁸ Mia jara bi: Mia vino waa to-e pait'eeda aji, Tachi Ak'ōre truade pai naaweda.

Pan vino ome k'odap'edaa

¹⁹ Maap'eda Jesupa pan ataji māik'aapa it'aa t'iji gracias jarait'ee Tachi Ak'ōremaa. Ma pan k'ōrat'aaji māik'aapa chi k'ōp'āyoorāmaa teeji. Māpai māgaji:

—Nāgí pan mi k'ap'ia, mi peepit'ee parā k'aripait'ee. Nāgá pan k'odak'āri, k'opatāati k'irāpadait'ee mi piuda parā pari.

²⁰ Nek'odap'edaa t'ēepai, ichiaba māgá ooji ma vino ome. Māgaji:

—Nāgí vino mi waa, michi waa bat'ait'ee perā mi piuk'āri eperāarā pari. Tachi Ak'ōrepa nāgí ūraa chiwidi jara bi. Michi waa bat'ada k'aurepa irua wēpapiit'ee parāpa p'ek'au k'achia oopata māik'aapa michideerā papiit'ee.

²¹ Mamīda chi mi traicionaait'ee bi jua na mesa ĩri bi michi jua ome.

²² Mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema ichita piut'ee Ak'ōrepa oopi bik'a. Mamīda, jaai, Tachi Ak'ōrepa k'achiadee pēiit'ee chi mi traicionaait'ee bi!

²³ Māpai āchi pitapai iidi para beeji k'aipata traicionaait'ee.

K'aita Jesús k'ōp'āyo pipiara bi

²⁴ Māpai chi k'ōp'āyoorā aupedee para beeji k'awaadait'ee k'aita pipiara bi apemaarā k'āyaara.

²⁵ Mapa Jesupa māgaji:

—Ijāadak'aa beerā t'āide reyrāpa āchia oo k'iniata oopipata eperāāmaa māik'aapa māirā poro waibiarāpa āchi jua ek'ari p'anīrā pia ak'i p'anida apata.

²⁶ Mamīda parā māgá p'anadaik'araa bi. Ma k'āyaara parā t'āidepema waibiara bi warra chok'ek'ee baparik'a baipia bi. Ma awara parā t'āidepema poro waibiara bi mimiapari jīp'aak'a beeipia bi parā k'aripait'ee.

²⁷ ¿Chisāgí eperā waibiara bi; chi mesade su-ak'i bi nek'oit'ee maa-e pirā chi chik'o jedepari? ¿Chi mesade su-ak'i bi-ek'ā? Jōdee mi nama bi parā t'āide chi chik'o jedeparik'a.

²⁸ Parā ichita mi ome p'ani, nepirade wa ne-inaa k'achiade p'anajida mīda.

²⁹ Mapa mia parā reyrā papiit'ee mi Ak'ōrepa mi rey papidak'a.

³⁰ Parā nek'odait'ee Ak'ōre truade māik'aapa ne-inaa todait'ee mi ome mi it'aripema mesade. Ma awara su-ak'i p'aneedait'ee rey su-ak'i beeparide. Israeldepa ēreerā doce uchiadap'edaarā iru p'anadait'ee parā jua ek'ari māik'aapa jaradait'ee māirāpa oopatap'edaa pia wa k'achia.

Jesupa jarada Simón Pedropa ichi k'awa-e bida ait'ee
(Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Jn 13.36-38)

³¹ Ichiaba Jesupa māgaji:

—Simón, Simón, Satanapa parā iididoo oo k'inia bairā trigo ome oopatak'a nēesidak'āri chi tau āyaa atadait'ee.

³² Mamīda mi it'aa t'īpari pi pari mīde ijāa bapariimerā. Waya mi ome nipak'āri, k'aripáji pīchi ipemaarā mi k'ap'ia, ichita ijāapataadamerā.

³³ Māpai Simonpa māgaji:

—Tachi Waibia, mi pi ome nipa k'inia bida aji, mi carcelde t'i nībiruta pijida maa-e pirā piuru pijida.

³⁴ Jesupa p'anauji:

—Pedro, mia jara bi: Idi p'ārik'ua et'erre k'arii naaweda, jarada ōpee pia mi k'awa-e bida ait'ee.

Jesús chupiria nībait'ee hora k'ait'a pak'āri

³⁵ Maap'eda Jesupa iidiji:

—Mia parā pēik'āri muchila wēe, p'arat'a te wēe, chancla wēe, ¿net'aa apida faltajidak'ā? aji.

P'anaujida:

—Maarepida faltada-e pajida ajida.

³⁶ Māpai irua māgaji:

—Írá, jōdee, chi muchila iru bīpa ateeipia bi ichi p'arat'a te ome; chi espada wēe bīpa ichi īripema p'aru jī bi netoipia bi māik'aapa espada aba neto ataipia bi.

³⁷ Mia māga jara bi ichita uchiat'ee perā mīde jara bik'a Ak'ōre Ūraa p'ādade: 'Eperā t'āri k'achia-idaak'a iru p'anajida.'

Jōma ma p'ādade jara bi mīde ichita p'asait'eeda aji.

(Is 53.12)

³⁸ Māpai āchia māgajida:

—Tachi Waibia, nama espada omé iru p'anida ajida.

Māpai irua p'anauji:

—Jāgapaipi.

Jesús Getsemaní ne-uu k'āide it'aa t'īda
(Mt 26.36-46; Mr 14.32-42)

³⁹ Maap'eda Jesús wāji Olivo Eedee ichi wāpatak'a māik'aapa chi k'ōp'āyoorā t'ēe wājida.

⁴⁰ Mama panadak'āri, ichia āramaa māgaji:

—It'aa t'ítì p'ek'au k'achiade baaipiamaapa.

41 Maap'eda Jesús waawipai wāji chi k'öp'äyoorā p'anadap'edaamāiipa. Mama bedabajji it'aa t'ít'ee.

42 Māgaji:

—Ak'öre, p'ichia k'inia bi p'irā, k'aripáji na miat'ee bideepa. Mamīda oonaapáde aji, mia k'inia bik'a. Jīp'a pia k'inia bik'ata oopáde aji.

43 [Māga nide it'aripema ángel iru ik'aawa bainī ba cheji iru k'aripait'ee.

44 Jesús audú t'ári p'ua nībada perā, audupiara it'aa t'ípachi, ichi jia eujāde baairumaa waa t'eut'ewaak'a.]

45 It'aa t'í aupak'ári, chi k'öp'äyoorā atabēidamaa wāji. Mamīda ununaji k'ái para bi, audú t'ári p'ua jōnipa.

46 Māpai irua māgaji āramaa:

—¿Sāap'eda k'ái jōnima? aji. P'irabáiti māik'aapa it'aa t'ítì p'ek'au k'achiade baaipiamaapa.

Jesús jita atadap'edaa

(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Jn 18.2-11)

47 Jesús at'ári pedeemaa bide, eperāarā chok'ara pachejida. Ma eperāarā chok'ara chedap'edaa naa che wāji Judas, Jesús k'öp'äyoorā docedepema. Māgí Jesús k'ait'a chek'ári k'íra it'ait'ee,

48 Jesupa māgaji:

—Judas, ¿mi k'íra írupa mi, chi Eperā Ak'öre Truadepema traicionaaruk'ā? aji.

49 Jesús ome p'anadap'edaarāpa māga unudak'ári, iidijida:

—Tachi Waibia, ¿espadapa chōodaipia bik'ā? ajida.

50 Aramata āradepema abaapa p'aareerā poro waibia mimiapari juaraarepema k'íri orp'et'aaji espadapa.

51 Māpai Jesupa māgaji:

—Ichiak'au bítì; jāgapaipi.

Māpai Jesupa ma eperā k'íri orp'et'aadamāi t'ōbait'aaruta, anidachi.

52 Māpai māgaji ichi ata chedap'edaa p'aareerā poroorāmaa, Tachi Ak'öre te waibia jīapataarāmaa māik'aapa judiorā poro waibiarāmaa:

—¿Sāap'eda parā espada ome māik'aapa pak'uru ome chejidama aji, mi jita atade, nechiyaa bi jita atapatak'a?

53 Ewari chaa mi Tachi Ak'öre te waibiade bapari parā ome. Maapai parāpa mi jita atada-e pajì. Mamīda hora pajìpi parāpa ne-inaa k'achia oodamerā mīmaa, Netuara Poro Waibiapa k'inia bik'a.

Pedropa Jesús k'awa-e bida ada

(Mt 26.57-58, 69-75; Mr 14.53-54, 66-72; Jn 18.12-18, 25-27)

54 Jesús māgá jita atadap'eda, ateejida p'aareerā poro waibia temaa. Māimisa Pedro t'imīipapai t'ēe wāk'āti wāji.

55 Mama te taawaik'a eere t'iak'au bimāi t'ipì oro iru p'anajida māik'aapa ai ik'aawa eperāarā su-ak'ì p'anajida. Pedro jida ichiaba su-ak'ì beejì āra ome.

56 Māga nide ariipema mimiapari awērapa Pedro unuji, t'ipitau ik'aawa su-ak'ì bi. Ma mimiaparipa pi-ia ak'iji māik'aapa māgaji:

—Nāgí jida auk'a jā eperā ome bajida aji.

57 Mamīda Pedropa meraji:

—Mia iru k'awa-e bida aji.

58 Taarā-e nide awaraapa Pedro unu atak'ári, ichiaba māgaji:

—Pi auk'a jā eperā k'ōp'āyoorādepemada aji.

Pedropa p'anauji:

—iMi iru k'ōp'āyo-eda! aji.

⁵⁹ Hora abaamaa awaraapa ichiaba māgaji:

—Wāara na eperā ichiaba bajida aji, jāgí ome. Ma awara ichi Galilea eujādepemada aji.

⁶⁰ Pedropa p'anauji:

—Mia k'awa-e bida aji, k'āaredeta pedee bi.

Aramata Pedro at'ari pedeemaa bide, et'erre k'ariji.

⁶¹ Māpai Jesupa āpíte ak'iji Pedromaa māik'aapa Pedropa k'irāpaji irua jarada: “Et'erre k'arii naaweda, pia jarada ōpee jarait'ee mi k'awa-e bi.”

⁶² Māpai Pedro taawaa uchiap'eda, jēe nībeeji audú t'ari p'ua nībada perā.

Jesús oo iru p'anadap'edaa

(Mt 26.67-68; Mr 14.65)

⁶³ Jesús jāa p'anadap'edaarāpa iru oo iru p'aneepachida māik'aapa sīpachida.

⁶⁴ Iru tau p'ārajī atadap'eda, māgapachida:

—iPi wāara Tachi Ak'ōre Warra pirā, jarapāde aji, k'aipata pi sji!

⁶⁵ Ichiaba awaraa ik'achia pedee jarapachida.

Jesús Junta Suprema k'īrapite

(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Jn 18.19-24)

⁶⁶ Tap'eda weda judiorā poro waibiarā, p'aareerā poroorā māik'aapa Moisesa p'āda jarateepataarā, pia jarait'eera, chi Junta Supremadepemaarā chip'ejida. Māpai Jesús aneejida āra k'īrapite. Irumaa iidijida:

⁶⁷ —¿Pik'ā ajida, Mesias, Tachi Ak'ōrepa pēida eperāarā rey pamerā?

Ichia p'anauji:

—Mia māgada aru pirā, parāpa ijāada-eda aji.

⁶⁸ Jōdee mia parāmaa ne-inaa iidiru pirā, p'anauda-e.

⁶⁹ Mamīda mia jara bi: fraweda mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema Tachi Ak'ōre Waibia juaraare su-ak'i banait'ee.

⁷⁰ Māpai jōmaarāpa iidijida:

—¿Māgara pi Tachi Ak'ōre Warrak'ā? ajida.

Jesupa p'anauji:

—Pāchia jara p'anik'a, māgada aji.

⁷¹ Māpai āchia māgajida:

—K'āare-it'ee eperāarā waa jiridayama ajida, irua ooda jaradamerā? Tachi k'irīpa ūrijidada ajida, ma pedee k'achia ichi it'aideepa jarada Ak'ōre Waibia āpíte.

23

Jesús Pilato k'īrapite

(Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Jn 18.28-38)

¹ Ma judiorā poro waibiarā p'irabaik'oodaidap'eda, Jesús ateejida Pilato k'īrapite.

² Mama iru k'īrapite imiateemaadachida:

—Taipa na eperā unujidada ajida, tai p'uuru pidaarāmaa k'īsia awaraawaraa papimaa bi. Jara bi taipa Cesarmaa impuesto p'adaaik'araa bi. Ma awara jara bi ichi Mesias, Tachi Ak'ōrepa pēida rey pamerā.

³ Māpai Pilatopa iidiji:

—¿Pik'ā aji, Judiorā Rey?

Jesupa p'anauji:

—Mida aji, pia jara bik'a.

⁴ Māpai Pilatopa māgaji ma p'aareerā poroorāmaa māik'aapa arii p'anadap'edaarāmaa:

—Mia unu-e bida aji, na eperāpa ne-inaa k'achia ooda.

⁵ Mamīda audupiarā golpe pedeejida:

—Ichia jaratee bi k'aurepa tai p'uuru pidaarā jōmaweda chōo pik'a para bi. Naa Galilea eujāde jaratee nipa beeji. Irā nama Judea eujāde auk'a oomaa bi.

Jesús Herodes k'irapite

⁶ Māga ūrik'āri, Pilatopa iidiji:

—¿Na eperā Galilea eujādepemak'ā? aji.

⁷ Ichida adak'āri, Pilatopa pēiji Herodemaa. Māgí Galilea eujā ak'ipari paji. Auk'a baji Jerusalende.

⁸ Herodepa Jesús unuk'āri, o-īadachi ai naaweda iru k'ira unu k'inia bada perā māik'aapa ūrida perā nepiri p'ani irua oopari ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa. Mapa unu k'inia baji ichi taide irua māgee ne-inaa oomerā.

⁹ Ma-it'ee iidida chok'ara iidiji Jesumaa. Mamīda Jesupa maarepida p'anauk'aa paji.

¹⁰ Mama ichiaba p'aareerā poroorā māik'aapa Moisepa p'āda jarateep-ataarā p'anajida. Āchiata audú Jesús imiatepachida.

¹¹ Mapa Herodes ichi soldaorā ome Jesumaa ik'achia pedee jarajida māik'aapa reypa jīpari p'aru pi-iara bita jī bijida iru oo iru p'anadait'ee. Maap'eda Herodepa waya āpifee pēit'ajaji Pilatoomaa.

¹² Ma ewate Pilato k'ōp'āyo meraaji Herodes ome, ai naaweda chik'ira unuamaa p'anapachida mīda.

Pilatopa Jesús peepida

(Mt 27.15-26; Mr 15.6-15; Jn 18.39-19.16)

¹³ Pilatomāi panadak'āri, irua waya t'ī p'ejī p'aareerā poroorā, judiorā poro waibiarā māik'aapa p'uuru pidaarā.

¹⁴ Maap'eda māgaji:

—Parāpa mīmaa jara chejida na eperāpa p'uuru pidaarā k'īsia awara-awaraa papik'oomaa bi. Mamīda parā k'irapite irumaa mia iidida chok'ara iidiji māik'aapa unu-e ne-inaa k'achia apida ichia oo bida a p'ani.

¹⁵ ¿Ichiaba Herodepa iru māga unu bi-ek'ā? aji. Maa-e pirā waya namaa pēi-e pak'aji. Parāpa k'awa p'ani irua ne-inaa k'achia oo-e bi ma k'aurepa iru peepimerā.

¹⁶ Mapa wipip'eda, ichiak'au wāpiit'eeda aji.

¹⁷ [Māgí fiestade Pilatopa k'ena pēipachi carceldepema preso; chi iidirutata p'uuru pidaarāpa.]

¹⁸ Mamīda arii p'anadap'edaarā jōmaweda biuk'adachida:

—¡Jāgí āyaa atáji! ¡Barrabata k'ena pēiji!

¹⁹ Ma Barrabās carcelde baji oomaa bada perā jōmadepemaarāpa oopi-patak'a ma p'uurude; ma awara chīara peet'aada perā.

²⁰ Māpai Pilatopa Jesús uchua pēi k'inia bada perā, waya pedeeji.

²¹ Mamīda āchi waapiara biuk'a nībeeji:

—¡Kurusode peepit'āaji! ¡Kurusode peepit'āaji!

²² Māpai waya jarada ōpee Pilatopa māgaji:

—¿K'ãare k'achiata oojima aji, irua? M'ia unu-e bi ne-inaa k'achia ooda ma k'aurepa peepiit'ee. Wipip'eda, ichiak'au k'ena peiit'eeda aji.

²³ Mam'ida audupiara biapachida Jesús kususode baijira bipimerã. Mãgá bia jôn'ipa áchia k'inia p'anadap'edaak'a oopijida.

²⁴ Pilatopa ooji áchia iidi p'anadap'edaak'a.

²⁵ K'ena peiji Barrabás, áchia k'inia p'anadap'edaa, ma oomaa bada Romadepemaarãpa oopidap'edaak'a mãik'aapa chíara peeda. Jõdee Jesús ateepeji kususode baijira binadamerã, áchia k'inia p'anadap'edaak'a.

Jesús kususode baijira bidap'edaa

(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Jn 19.17-27)

²⁶ Jesús ateedak'ãri kususode baijira bidait'ee, jita atajida eperã aba p'uurudee che wã nipada, Cirene p'uurudepema t'ijarapatap'edaa Simón. Mãg'ima kususode ateepejida Jesús t'ëe.

²⁷ Ma wãdade eperãarã chok'ara ichi t'ëe wã nipapachida. Mãirã ome wãdap'edaarã wëraarã chok'ara jëe wãpachida mãik'aapa biuk'a wãpachida t'ãri p'uapa, Jesús mãgá atee wãdap'edaa perã.

²⁸ Mam'ida Jesupa áchima ak'iji mãik'aapa mãgaji:

—Jerusalendepema wëraarã, jëenãati mi pari. Jëeti pãchi pari mãik'aapa pãchi warrarã pari, ewari cherude audú chup'iria chitoonadait'ee perã.

²⁹ Tachi Ak'õrepa na eujãdepemaarã k'achia ook'ãri, mãgadait'ee: “O-ia p'ani chi ju tawadak'aa beerã warra t'odak'aa perã.”

³⁰ Ma ewate eperãarãpa eemaa jaradait'ee:

‘¡Tai ñri irak'oodarítii!’ mãik'aapa: ‘¡Tai t'ap'a atátii!’ (Os 10.8)

³¹ Eperãarãpa pak'uru õdoo bi t'ipitaude bat'at'aapata pirã, ¿audupiara pak'uru p'ũasaa bi bat'at'aada-e paik'ã, taarã-ee paa jõdaipari perã?

Eperãarã Jesús ik'aawa kususode baijira bidap'edaa

³² Ichiaba Jesús ome atee wã nipajida k'achia beerã omé auk'a kususode baijira bidait'ee.

³³ Panadak'ãri eujã “Tachi Poro Bũri” apatap'edaamãi, Jesús ma k'achia beerã ome kususode baijira bijida; aba juaraare, chi apema juabi eere.

³⁴ [Mãpai Jesupa mãgaji:

—Ak'õre, mi nãgá oo p'anãirã perdonãaji, k'awada-e p'anadairã ne-inaa k'achiata oomaa p'ani.]

Mãpai soldaorãpa suerte jemenejida k'awaadait'ee k'aipata iru p'aru atait'ee.

³⁵ Mãimisa arii p'anadap'edaarãpa Jesumaa ak'i para bapachi mãik'aapa judiorã porooraãpa iru nãga oo iru p'anapachida:

—Awaraarã k'aripadak'a, pichi k'ap'ia jida k'aripa atãji, wãara Tachi Ak'õrepa pi pëida pirã, maa-e pirã irua jirit'erada pirã.

³⁶ Soldaorãpa ichiaba Jesús oo iru p'anapachida. Iru k'ait'a wãdap'eda, vino achuchua teepachida

³⁷ mãik'aapa mãgapachida:

—¡Pi wãara Judiorã Rey pirã, jãmãik'aapa uchiadaríji!

³⁸ Ichiaba Jesús poro it'aik'a eere letrero bijida: NÃGÍ JUDIORÃ REY.

³⁹ Ma awara iru ik'aawa baijira badapa ik'achia jarapachi:

—¡Pi wãara Tachi Ak'õrepa pëida pirã, jãmãik'aapa uchiadaipáde apachi, mãik'aapa tai jida auk'a k'aripapáde! apachi.

⁴⁰ Mam'ida chi apemapa mãgá pedee bada itriat'aaji:

—¿Pia Tachi Ak'õre waawee-e bik'ã aji, nama auk'a baijira bita?

⁴¹ Tachi nama chupiria chitooni ne-inaa k'achia oodap'edaa perã. Mamïda na eperãpa ne-inaa k'achia ook'aa pajida aji.

⁴² Maap'eda, mägaji:

—Jesús, pi Ak'õre Waibia truade rey beek'ãri, mi k'irãpãji.

⁴³ Jesupa p'anauji:

—Mia wãarata jararu. Idi pi mi ome bapariit'eeda aji, Ak'õre Waibia eujãde.

Jesús jai-idaada

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Jn 19.28-30)

⁴⁴ Imat'ipa ak'õrejïru k'iat'idachi. Na eujã jõma p'ãriudachi las tres parumaa.

⁴⁵ Ak'õrejïru k'iat'idachi mãik'aapa Tachi Ak'õre te waibiadepema cuarto edupïara t'ïupatamãi p'aru eebai jira bada esajïak'a jêdachi.

⁴⁶ Mãpai Jesús golpe biaji:

—'¡Ak'õre, michi jaure pi juade biru!

(Sal 31.5)

Mãga jarap'eda, jai-idaaji.

⁴⁷ Romadepema soldaorã poropa ma jõma unuk'ãri, pedee pia jaraji Tachi Ak'õremaa mãik'aapa mägaji:

—Wãara na eperãpa ne-inaa k'achia ook'aa pajida aji.

⁴⁸ Eperãrã jõmaweda mama see nïbadaarãpa mãga unudak'ãri, ãchi t'ũa t'aap'e erreudachida t'ãri p'uapa.

⁴⁹ Mamïda Jesús ome nipapatap'edaarã, imik'ïraarã mãik'aapa wëraarã iru ome chedap'edaa Galilea eujãdeepa, ma ne-inaa p'asada t'imïpa ak'ïmaa p'aneejida.

Jesús iadap'edaa

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Jn 19.38-42)

⁵⁰ Ma eujãde eperã t'ãri pia bapachi. Ne-inaa k'achia ook'aa paji. Mägí t'ïjarapachida José. Iru Arimatea p'uurudepema paji. Mägí p'uuru Judea eujãde bi.

⁵¹ Ni baji Tachi Ak'õrepa pëida eperãrã rey pamerã. Junta Supremadepema paji. Mamïda ijãa-e paji mãirãpa oodap'edaade Jesús ome.

⁵² Mapa wãji Pilatomaã Jesús k'ap'ia piuda iidide iait'ee.

⁵³ T'ëepai Jesús k'ap'ia kurasodeepa irabai atap'eda, pirat'aaji lienzone mãik'aapa binaji mãu te uria k'oro iru p'anadap'edaade. Made piuda apida waide iada-e p'anajida.

⁵⁴ Ma ewate judiorã ïpata noreweda paji. P'ãriupodopa pada perã, ne-inaa waa oik'araa baji, ïpata ewate wãyaaru misa.

⁵⁵ Ma wëraarã Jesús ome Galilea eujãdeepa chedap'edaa ichiaba wãjida ma mãu te uriade iru bidap'edaamaã mãik'aapa ak'ijida sãga Jesús k'ap'ia ata bijida.

⁵⁶ Maap'eda teedaa chedak'ãri, k'era oojida ne-inaa awaraa t'ũa bee ome Jesús k'ap'ia ïri bidait'ee, judiorãpa oopatak'a ãchi auk'aarã piudak'ãri. fipata ewate ma wëraarã ïjida Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bik'a.

24

Jesús chok'ai p'irabaida

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Jn 20.1-10)

¹ Tomia ewate tap'eweda ma wëraarã wãjida Jesús k'ap'ia iadap'edaamaã. Ateejida k'era ne-inaa t'ũa ome ãchia oodap'edaa.

² Panadak'ãri, unujida chi mãu te uria t'ai mãupa t'ap'a bada awara ãi bi.

3 T'ĩudak'ãri, Tachi Waibia Jesús k'ap'ia unuda-e paji.

4 K'awadak'aa paji k'ãata oodait'ee. Mãga nide unujida imik'ĩraarã omé p'aru t'o-t'oo uchiterree jĩ bainĩ p'ani ãchi ik'aawa.

5 Mãpai ãchobeepa bedabaidachida tau biiri eujãde t'õbairutamaa. Mamĩda mãirãpa mägajida:

—¿Sãap'eda jãiramã jiri p'anima ajida, iru chok'ai bita?

6 Iru nama wẽ-e. ¡Chok'ai p'irabaiji! K'irãpãti iru at'ãri Galilea eujãde bak'ãri,

7 jaraji ichi, chi Eperã Ak'õre Truadepema, k'achia beerã juade bidait'ee; ãrapa kurusode baijira bidait'ee piumerã mãik'aapa ewari õpeemaa ichi chok'ai p'irabaiit'ee.

8 Mãga ũridak'ãri, ma wẽraarãpa Jesupa jarada k'irãpajida.

9 Mãpai iru k'ap'ia iadap'edaamãipa wãdak'ãri, ma jõmaweda nepirĩnajida Jesús k'õp'ãyoorã oncemaa mãik'aapa awaraarãmaa.

10 Chi mãga nepirĩnadap'edaarã paji María Magdalena, Juana, Santiago nawe María mãik'aapa awaraa wẽraarã.

11 Mamĩda ãrapa nepirĩdap'edaa ũridak'ãri, Jesús k'õp'ãyoorãpa k'ĩsajida pariatua pedeemaa p'ani. Mapa ijãa k'iniada-e paji.

12 Mãga jarajida mĩda, Pedro p'iradachi Jesús k'ap'ia iadap'edaamaa mãik'aapa edajãde ak'ik'ãri, chi k'ap'ia lienzode beda bada unu-e paji. Jĩp'a chi p'aru aupai unuji. Mãpai p'era pik'a teedaa cheji. K'awa-e paji k'ãata oõit'ee.

Jesús unudap'edaa ode wãdade Emaús p'uurudee

(Mr 16.12-13)

13 Ma ewate weda Jesús ome nipapatap'edaarã omé wã nipajida Emaús p'uurudee. Ma p'uuru Jerusalendeepa perã once kilometros bi.

14 Ma ode wãdade ãchi pedee wã nipajida ma jõma Jesús ome p'asadade.

15 Mãgã pedee wãdade, Jesús cheji ãchi ik'aawa mãik'aapa auk'a t'ia wãji.

16 Unu p'anajida mĩda auk'a wãru awaraa eperã ãchi ome, k'awada-e paji k'aita mãga bi.

17 Mãpai Jesupa iidiji ãramaa:

—¿K'ãaredeta parã pedee wãdama? aji.

Mãpai ãchi k'ĩra pia-ee bainĩ p'aneejida

18 mãik'aapa ãchidepema Cleofás apatap'edaapa p'anauji:

—¿Pi Jerusalende badata k'awa-e bik'ã aji, mama p'asada?

19 Mãpai ichia iidiji:

—¿K'ãata p'asajima? aji.

Ãchia mägajida:

—Jesús Nazaretdepema Ak'õre pedee jarapari paji. Ne-inaa pi-ia oopachi mãik'aapa pedee piã jarateepachi Tachi Ak'õre k'ĩrapite mãik'aapa p'uuru pidaarã k'ĩrapite.

20 P'aareerã poroorãpa mãik'aapa tachi poro waibiarãpa iru ateejida Romadepema poro waibia Pilatoma kurusode peepit'aamerã.

21 Taipã ijãa p'anajida ma Jesupata tachi Israel pidaarã uchiapiit'ee Romadepemaarã juadeepa. Mamĩda ewari õpee paru mägĩ ne-inaa jõma p'asada.

22 Ma awara wẽraarã tai ome nipapataarãpa tai p'erapijida. Taujaaweda wãjida Jesús iadap'edaamaa.

23 Mamĩda iru k'ap'ia unuda-e pak'ãri, ãpĩtee chejida teedaa mãik'aapa taimaa nepirĩjida angeleerã unudap'edaa. Mãirãpa jarajidada ajida, Jesús chok'ai bi.

²⁴ Māga ūridak'āri, tai k'ōp'āyoorā ūk'uru wājida iru iadap'edaamaa māik'aapa ununajida ma wēraarāpa jaradap'edaak'a. Mamīda iru unuda-e paji.

²⁵ Māpai Jesupa māgaji:

—¡Parā k'isia k'awada-ee p'ani! ¿Ijāada-e p'anik'ā Ak'ōre pedee jarapataarāpa chonaarāweda jaradap'edaa?

²⁶ ¿Tachi Ak'ōrepa pēida mēgā chupiria nībait'ee paji-ek'ā aji, Ak'ōrepa iru ateei naaweda ichi truadee?

²⁷ Māpai Jesupa jarateemaa beeji ichi p'asait'ee bada Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a. Jarateeki Moisepa p'ādadeepa, Ak'ōre pedee jarapataarāpa p'ādap'edaade jara bi parumaa.

²⁸ Chi p'uuru wādap'edaamaa panadak'āri, Jesús k'īra jiwaa wāyaait'ee paji, p'uurude bee-ee.

²⁹ Mamīda āchia māgajida:

—Tai ome béeki k'ewara bairā māik'aapa p'āriu wā perā.

Māpai Jesús auk'a teedaa wāji āra ome.

³⁰ T'ēepai mesade su-ak'i p'aneedak'āri nek'odait'ee, Jesupa ichi juade pan ataji. Māpai it'aa t'iji gracias jarait'ee Tachi Ak'ōremaa māik'aapa t'oop'eda āramaa teeji.

³¹ Mata Tachi Ak'ōrepa aweda āra tau eratik'oopiji māik'aapa āramaa Jesús k'awapiji. Mamīda mamāik'aapa iru wēpadachi.

³² Māpai māgajida:

—¿Wāara-ek'ā? ajida. ¡Iru paji! Tachi t'āripa māga jara nībaji, ode Ak'ōre Ūraa p'āda tachimaa jaratee che wā nipak'āri.

³³ Aramata waya āpíteche jida Jerusalandee. Mama unu chejida iru k'ōp'āyoorā once awaraa nipapatap'edaarā ome see nībi.

³⁴ Māgi see nībadaarāpa māgajida:

—Wāarada ajida, Jesús chok'ai bi. Simón Pedromaa ichiaba unupijida ajida.

³⁵ Māpai āchi omeerāpa nepirijida ode p'asada māik'aapa Jesupa pan t'oop'eda, jedek'āri k'awaadap'edaa.

Jesupa chi k'ōp'āyoorāmaa unupida

(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Jn 20.19-23; Hch 1.6-8)

³⁶ At'āri māgā nepirimaa p'anide, Jesús āra esajīak'a baini ba cheji māik'aapa māgaji:

—K'āiwee p'anapatāati.

³⁷ Jesús unudak'āri, āchi p'eradachida, iru jaureta unu p'ani jīak'aapa.

³⁸ Mamīda Jesupa māgaji:

—¿Sāap'eda p'era jōnima? aji. ¿Sāap'eda pāchi t'āride at'āri ijāada-e p'anima? aji.

³⁹ Ak'iti mi jua, mi biiri ome. Mipi. Mi k'ap'ia t'ōbaiti māik'aapa ak'iti. Eperā jaure chiara wēe bi, biiri jida mia iru bik'a.

⁴⁰ Māga jarap'eda, āramaa ak'ipiji ichi jua māik'aapa ichi biiri.

⁴¹ Mamīda at'āri pia ijāada-e p'anajida, audú o-īa p'anadap'edaa perā māik'aapa p'era pik'a p'anadap'edaa perā. Jesupa ichi k'awapi k'inia bada perā, iidiji:

—¿Nama ne-inaa k'oparii iru p'anik'ā? aji.

⁴² Māpai āchia chik'o paada esajīak'a teejida.

⁴³ Irua jitaji māik'aapa āchi taide k'ot'aaji.

⁴⁴ Maap'eda māgaji:

—Mĩmaa p'asajida aji, mia jaradak'a, at'ãri parã ome bak'ãri. Jaraji ne-inaa jõmaweda p'asait'ee paji Moisepa p'ãdade jara bik'a mãik'aapa Tachi Ak'õre pedee jarapataarãpa p'ãdap'edaade jara bik'a, Salmos libro p'ãdade jara bik'a paara.

⁴⁵ Mãpai jarateegi Tachi Ak'õre Ñraa p'ãdade jara bi Mesiade.

⁴⁶ Mãgaji:

—Tachi Ak'õre Ñraa p'ãdade jara bi Mesías ichita piut'ee mãik'aapa ewari õpeemaa chok'ai p'irabaiit'ee.

⁴⁷ Ak'õrepa k'aripap'eda, Jerusalendeepa na p'ek'au eujã eperãarã paraa-maa jarateenãti p'ek'au k'achia oo amaadamerã mãik'aapa Tachi Ak'õrede ijãapataadamerã. Mãgã irua ãchia p'ek'au k'achia oopata wẽpapiit'ee.

⁴⁸ Parãpa mi p'asada jõmaweda k'awa p'ani, unudap'edaa perã.

⁴⁹ Mapa parãmaa mia ne-inaa pẽiit'ee mi Ak'õrepa jaradak'a. Mamĩda mãga oorũ misa, nama p'anẽeti Jerusalén p'uurude. T'ẽepai it'ariipa Tachi Ak'õrepa ichi jaure pẽiit'ee parã ome bapariimerã.

Jesús Ak'õre eujãdee wãda

(Mr 16.19-20; Hch 1.9-11)

⁵⁰ Maap'eda Jesupa ãra ateeji ma p'uurudeepa Betania p'uuru k'ait'a. Mama ichi jua it'aa iap'eda, ãra bendiciaji.

⁵¹ Mãpai mãgã pedeemaa bide Tachi Ak'õrepa iru it'aa ateeji ãra ik'aawaapa.

⁵² T'ẽepai chi k'õp'ãyoorãpa it'aa t'ĩdap'eda, pedee pia jarajida irude mãik'aapa t'ãri o-ia ãpitee chejida Jerusalendee.

⁵³ Maadamãiipa ewari chaa Tachi Ak'õre te waibiade p'anapachida it'aa t'ĩmaa mãik'aapa pedee pia jaramaa Tachi Ak'õremaa.

SAN JUAN

San Juanpa Pedee Pia P'ãda

Juan, Zebedeo warrapa na pedee pia p'ãji. Judío paji. Nipapachi Jesucristo ome. Na p'ãdade Juanpa jara bi Jesupa jarada mãik'aapa ooda, mak'iarã uchia-e bi awaraarãpa p'ãdade. Na p'ãdade chi Jesús k'õp'ãyo k'iniara iru bida apachi. Jesús ome nipapachi perã pia k'awaji iru batapa. Na p'ãdade k'awapi k'inia baji k'aita paji Jesús; Tachi Ak'õre na eujãdee cheda. Jara bi Jesús pank'a bi; ìdaa pik'a bi; puertak'a bi; ovejaarã ak'iparik'a bi; uva k'arrak'a bi; eperãarã chok'ai p'anapipari; piudap'edaarã chok'ai p'irabaipipari; Tachi Ak'õre o ak'ipipari; wãarata jarapari; chi ichita bapari.

Naapiara Juanpa jara bi Jesús Tachi Ak'õre pedee, na p'ek'au eujãdee cheda (cap. 1.1-18). Jara bi Juan Bautistapa jarateeda mãik'aapa Jesupa k'õp'ãyoorã ùk'uru jirit'erada (cap. 1.19-51). Mamãda mak'iarã jara-e bi Jesús nipada Galilea eujãde. Ma k'ãyaara jara bi irua ooda mãik'aapa jarateeda Judea eujãde bak'ãri mãik'aapa judiorã fiesta awara-awaraade bak'ãri (caps. 2.1-10.42). Jara bi Jesupa Lázaro chok'ai p'irabaipida (cap. 11) mãik'aapa Mariapa Jesús bĩri ìri k'erapa weeda (cap. 12.1-11). Ichiaba jara bi Jesús p'asada Jerusalendee wãk'ãri (cap. 12.12-50). Jara bi Jesupa jarada nek'ok'ãri chi k'õp'ãyoorã ome (caps. 13.1-14.14); irua jarateeda Tachi Ak'õre Jaurede (caps. 14.15-16.33) mãik'aapa irua it'aa t'ida ijãapataarã pari (cap. 17); iru jita atadap'edaa mãik'aapa ateedap'edaa poro waibiarã k'irapite (caps. 18.1-19.16). Jara bi Jesús piuda mãik'aapa chok'ai p'irabaida (caps. 19.17-21.14). Juanpa t'ëepai Pedrode p'ãda uchia-e awaraarãpa pedee pia p'ãdade (cap. 21.15-25). Maperã jara p'ani Juanpa pedee pia p'ãda awara uchijaji apemaarãpa p'ãdap'edaa k'ãyaara.

Jesús na p'ek'au eujãdee cheda

¹ Na p'ek'au eujã bai naaweda Jesucristo, Tachi Ak'õre Pedee apata, bapachi. Mãgí bapachi Tachi Ak'õre ome. Iru ichita Tachi Ak'õre bapari.

² Tachi Ak'õre ome bapachi.

³ Iru k'ap'ia pari Tachi Ak'õrepa ne-inaa jõmaweda ooji. Iru wëe Tachi Ak'õrepa ne-inaa maarepida oo-e paji.

⁴ Irua chok'ai bapipachi ne-inaa jõmaweda chok'ai bi. Ìdaa pik'a bapachi eperãarã t'ãide, ma k'aurepa eperãarãpa Tachi Ak'õre k'awapataadamerã.

⁵ At'ãri irua Tachi Ak'õre k'awapimaa bi eperãarãmaa. Apidaapa p'oyaa jarada-e irua mãga oonaamerã.

⁶ Bapachi eperã, t'ijarapatap'edaa Juan Bautista.

⁷ Tachi Ak'õrepa mãgí eperã jirit'eraji jaramerã ma ìdaa pik'a bide, jõmaarãpa Ak'õrede ijãadamerã ma jarateeda k'aurepa.

⁸ Juan ìdaa pik'a ba-e paji. Jip'a cheji jarateede

⁹ ma wãara ìdaa pik'a bi na p'ek'au eujãdee cheji, Tachi Ak'õre eperãarãmaa k'awapiit'ee.

¹⁰ Mãgí Pedee, Jesucristo ba cheji na p'ek'au eujãde, ichia eujã oodade. Mamãda na p'ek'au eujãdepemaarãpa k'awada-e paji iru Tachi Ak'õre Warra.

¹¹ Cheji mĩda ichi auk'aarã t'ãide, ãchia auteebaida-e paji.

¹² Mamãda eperãarã ùk'uruurãpa iru auteebajida mãik'aapa wãara irude ijãajida. Irua mãgĩrã Tachi Ak'õre warrarã papiji.

¹³ Tachi Ak'õre warrarã mǎgá padait'ee, mǎgí eperǎarã t'oda-e paji warra jip'aarã t'opatak'a, eperãpa warra oo k'inia ooparik'a. Ma k'ãyaara Tachi Ak'õrepata mǎgírã ichi warrarã papiji, irude ijãa p'aneedap'edaa perã.

¹⁴ Mǎgí Pedee, Jesucristo Tachi Ak'õrepa pëida. T'oji eperã k'ap'iade mǎik'aapa tachi t'ãide bapachi. Iru Tachi Ak'õre Warra pada perã, Tachi Ak'õre k'ira wãere unupiji tachimaa. Eperǎarã k'inia iru bapachi mǎik'aapa Tachi Ak'õre wãarata ãchimaa k'awapipachi.

¹⁵ Juan Bautistapa k'awaji mǎgí Pedee Tachi Ak'õrepa pëida. Mapa jara-pachi:

—Nǎgide mia jara baji jarak'ari eperã mi t'ëepai cheru mi k'ãyaara waibiara bi, mi t'oi naaweda iru bapachi perã.

¹⁶ Ma eperã t'ãri pia bapari tachi jõmaarã ome mǎik'aapa tachi ichita k'aripapari.

¹⁷ Tachi Ak'õrepa ichi ùraa k'awapiji eperǎarãmaa Moisés k'ap'ia pari. Mamída eperǎarã k'inia iru baji mǎik'aapa ichi wãarata k'awapiji áramaa Jesucristo k'ap'ia pari.

¹⁸ Eperã apidaapa Tachi Ak'õre unudak'aa. Mamída Jesucristo, iru Warra apai iru bi, iru ome auk'a bairã, iru eperǎarãmaa k'awapiji.

Juan Bautistapa Jesucristode jarada

(Mt 3.11-12; Mr 1.7-8; Lc 3.15-17)

¹⁹ Judiorã poroorãpa Jerusalendeepa pëijida p'aareerã Leví èreerãdepemaarã ome, mǎirãpa Juanmaa iididamerã:

—¿Pi k'aima? ajida.

²⁰ Juan Bautistapa wãarata p'anauji:

—Mi Tachi Ak'õrepa pëida-epi, eperǎarã rey pamerã.

²¹ Mǎpai iidijida:

—Mǎgara, ¿pi Tachi Ak'õre pedee jarapari Eliak'ã? ajida.

—Mǎga-eda aji.

Mamída waya iidijida:

—¿Pi Tachi Ak'õre pedee jaraparik'ã ajida, tachia ni p'ani?

—Mǎga-eda aji.

²² Mǎpai mǎgajida:

—Mǎgara, ¿pi k'aima? Jarapáde ajida. Tai pëidap'edaarãmaa jaranadait'ee. ¿K'ãata jara pëiit'eema? ajida.

²³ Juanpa p'anauji Tachi Ak'õre pedee jarapari Isaiapa chonaarãweda p'ãdade jara bik'a:

—Mi ni eujã pania wëe bide mǎik'aapa bia bi:

'O pi-ia oopatak'a poro waibia chei naaweda, mǎga pik'a p'ek'au k'achia oo amãati Tachi Waibia chei naaweda.'

(Is 40.3)

²⁴ Ma fariseorãpa pëidap'edaarãpa

²⁵ Juanmaa iidijida:

—Pi Tachi Ak'õrepa pëida-e pirã eperǎarã rey pamerã, Elia-e pirã wa Tachi Ak'õre pedee jarapari-e pirã, ¿k'ãare-it'ee eperǎarã poro chooparima? ajida.

²⁶ Juanpa mǎgaji:

—Mia parã poro choopari paniapa. Mamída pãchi t'ãide bida aji, awaraa eperã, parãpa k'awada-e p'ani.

²⁷ Mǎgí mi t'ëepai parãmaa jaratee cheru. Iru mi k'ãyaara waibiara bi. Mia iru chancla jida èraik'araa bida aji, mi iru k'ãyaara ek'ariara bairã.

²⁸ Mǎga p'asaji Betania p'uurude Jordán to k'iraik'a eere, Juanpa poro choomaa badamã.

Jesús Tachi Ak'õrepa pëida eperãarã pari piumerã

²⁹ Ai norema Juanpa unuk'ãri Jesús ichi k'ait'a cheru, mägaji:

—¡Ak'ít! Nãgí eperã oveja chak'ek'a bi, Tachi Ak'õrepa pëida perã piumerã eperãarã pari. Nãgipa wëpapiit'ee eperãarãpa p'ek'au k'achia oopata.

³⁰ Nãgí eperãde mia pedee baji nãga jarak'ãri: “Eperã mi t'ëepai cheru mi k'ãyara waibiara bi, iru mi t'oi naaweda bapachi perã.”

³¹ Ai naaweda mia pida k'awa-e baji iru Tachi Ak'õrepa pëida tachi k'aripamerã. Mamïda ma-it'ee mia eperãarã poro choo cheji; mägá Israel pidaarãpa iru k'awadamerã.

³² Mãpai Juanpa jaraji ichia unuda:

—Mia Tachi Ak'õre Jaure unuji iru ñri palomak'a baai chek'ãri.

³³ Mia k'awa-e bak'aji iru Tachi Ak'õre Warra. Mamïda ai naaweda mi pëidapa eperãarã paniapa poro choomerã, mïmaa jaraji: “Pia unuit'eeda aji, mi Jaure baai cheru eperã ñri, ichita iru ome bapariit'ee. Mägí eperãpa mi Jaure ba chepiit'eeda aji, eperãarã ome.”

³⁴ Tachi Ak'õrepa jaradak'a mia mãga unuji. Maperãpi mia parãmaa jara bi: Nãgí Jesús, Tachi Ak'õre Warra.

Jesús ome nipapatap'edaarã

³⁵ Ai norema Juan Bautista waya mama baji chi k'õp'ãyoorã omeerã ome.

³⁶ Jesús wãyaa wã unuk'ãri, mägaji:

—¡Ak'ít! Jãgita chi oveja chak'ek'a bi, Tachi Ak'õrepa pëida.

³⁷ Chi k'õp'ãyo omeerãpa mãga ñridak'ãri, Jesús t'ëe wãjida.

³⁸ Jesús ãpítee p'irraabak'ãri, unuji ichi t'ëe cheruta mãik'aapa mägaji:

—¿K'ãata k'inia p'anima? aji.

Mãgajida:

—*Rabuni* (jara k'inia bi Tachi Jaratepari), ¿pi, sãma baparima? ajida.

³⁹ Jesupa p'anauji:

—Chéti k'awaadamerã.

Mãgá wãjida iru baparimaa mãik'aapa ma ewate p'aneejida iru ome k'ewara las cuatro pada perã.

⁴⁰ K'õp'ãyo abaapa Juan pedee ñrida mãik'aapa Jesús t'ëe wãda Andrés paji. Iru Simón Pedro ñpema paji.

⁴¹ Mägí Jesús ome bap'eda, ne-inaa awaraa ooi naaweda, isapai wãji chi ñpema jiride. Unu atak'ãri, mägaji:

—Mesías unujidada aji. (Mägí t'í jara k'inia bi Cristo, Tachi Ak'õrepa pëida eperãarã rey pamerã.)

⁴² Mãpai Andrepa chi ñpema aneeji Jesumaa. Jesupa iru unuk'ãri, mägaji:

—Pi Simón, Juan warra. Mamïda pi t'íjaradait'eeda aji, Cefas. (Mägí t'í griego pedeede jara k'inia bi Pedro.)

Jesupa Felipe Natanael ome jirit'erada

⁴³ Ai norema Jesús wãji Galilea eujãdee. Mama unuji eperã t'íjarapatap'edaa Felipe. Mãpai mägaji:

—Mi ome nipaparíji.

⁴⁴ Mägí Felipe, Andrés mãik'aapa Pedro Betsaida p'uurudepemaarã paji.

⁴⁵ Felipepa Natanael jirinaji mãik'aapa unu atak'ãri, mägaji:

—Unujidada aji, eperã Moisepa jarada Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdade. Mãgí ichiaba Tachi Ak'õre pedee jarapataarãpa chonaarãweda áchi p'ãdap'edaade jaradap'edaa. Mãgí eperã José warra; t'ijarapata Jesús Nazaretdepema.

⁴⁶ Natanaelpa mägaji:

—¡Nazaretdepema! ¿Nazaret p'uurudeepa eperã pia uchiaik'ã? aji.

Felipepa mägaji:

—Wädãma aji, ak'ide.

⁴⁷ Jesupa Natanael ichi k'ait'a cheru unuk'ãri, mägaji:

—Na Israel pida wãara t'ãri pia bapari. Apida k'ûrak'aa.

⁴⁸ Natanaelpa Jesumaa iidiji:

—¿Sãga pia mi k'awa bima? aji.

Jesupa p'anauji:

—Felipepa pi atanai naaweda, mia pi unuji higuera k'arra ek'ari.

⁴⁹ Mãpai Natanaelpa mägaji:

—Tachi Jarateepari, pi Tachi Ak'õre Warra. Pi Israel pidaarã Rey, chi cheit'ee bada.

⁵⁰ Jesupa mägaji:

—¿Jãa bi-ek'ã aji, mia jarada perã pi unuji ma pak'uru ek'ari? Pia unuit'ee ne-inaa awara ma k'ãyaara pi-iara.

⁵¹ Mia wãarata jararu. Parãpa unudait'ee Tachi Ak'õre eujã ewaraa k'obi mãik'aapa angeleerã it'aa wãruta mãik'aapa edaa cheruta mi, chi Eperã Ak'õre Truadepema, k'aripade.

2

Caná p'uurude miak'ãidak'ãri, fiesta oodap'edaa

¹ Natanael ome pedee'eda, k'ãima õpeemaa miak'ãipata fiesta oojida Caná p'uurude. Mãgí p'uuru Galilea eujãde bi. Jesús nawe mama baji.

² Jesús chi k'õp'ãyoorã ome ichiaba t'í pëjjida chedamerã ma fiestade.

³ Mama p'anide vino jödachi. Maperã Jesús nawepa mägaji:

—Vino jödachida aji.

⁴ Mãpai Jesupa mägaji:

—Nawe, ¿sãap'eda pia mimaa mãga jara bima? aji. Waide ewari pa-eeta mia Ak'õre jua ak'ipimerã.

⁵ Mãpai chi nawepa mägaji vino jedepataarãmaa:

—Óoti jõma irua jara bik'a.

⁶ Mama bainí p'anajida chok'o seis, mãudee ooda. Judiorãpa mãgee chok'o iru p'anapachida aide pania t'idait'ee. Mãgá siidai áchi jua, biiri maa-e pirã net'aa Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdade jaradak'a. Chok'o abaade cincuenta wa setenta litros araapachi.

⁷ Jesupa vino jedepataarãmaa mägaji:

—Paniapa na chok'o ipuruk'óoti.

Pania atanajida mãik'aapa ma chok'o ipuruk'oojida.

⁸ Mãpai Jesupa mägaji:

—Íra ma-ãri joi atadapãde aji, mãik'aapa teepãde aji, na fiesta chiparimaa.

Mãga oojida.

⁹ Ma fiesta chiparipa pania vino padai bada tok'ãri, k'awa-e paji sãmãik'aapa uchijai ma vino. Ma vino jedepataarãpapai k'awajida, áchia ma vino chok'odeepa joidap'edaa perã. Mãgá top'eda, ma fiesta chiparipa chi imik'ira miak'ãit'ee bada t'í ataji

¹⁰ māik'aapa māgaji:

—Fiesta oodak'āri, jōmaarāpa naapiara vino piara bita jedepata. Maap'eda, waibia to p'anadap'eda, jedepata chi vino mak'iara pia-e bi. Mamīda pia ia nībijida aji, chi vino piara bita iraweda todamerā.

¹¹ Māgī ooda Jesupa Galilea eujādepema Canā p'uurude paji irua naapiara ooda eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa. Māga ook'āri, unupiji ichi wāara Tachi Ak'ōrepa pēida. Ma ooda unudak'āri, chi k'ōp'āyoorāpa audupiara irude ijāa p'aneejida.

¹² Ma t'ēepai Jesús wāji Capernaum p'uurudee chi nawe ome, chi ipemaarā ome māik'aapa chi k'ōp'āyoorā ome. K'āima chok'ara-ee mama p'anajida.

*Jesupa ne-inaa netopataarā jerek'ooda Ak'ōre te waibiadeepa
(Mt 21.12-13; Mr 11.15-18; Lc 19.45-46)*

¹³ Judiorā Pascua fiesta iri pa wāda perā, Jesús wāji Jerusalende.

¹⁴ Mama Tachi Ak'ōre te waibia āuk'idaa t'iak'au bide ununaji p'ak'a netopataarā, oveja netopataarā māik'aapa paloma netopataarā. Ichiaba unuji p'arat'a tau t'erabaipataarā mama su-ak'i p'ani.

¹⁵ Māga unuk'āri, Jesupa soo oo ataji māik'aapa ma jōmaweda taawaa jerek'ooji āchi p'ak'a, oveja ome. Ma p'arat'a tau t'erabaipataarā mesa eujāde sīa bat'ak'oop'eda, āchi p'arat'a eujāde p'ok'ooji

¹⁶ māik'aapa paloma netopataarāmaa māgaji:

—¡Pāchi net'aa atēeti namāik'aapa! ¡Mī Ak'ōre te net'aa netopata tek'a papināati!

¹⁷ Jesupa māga oo bide chi k'ōp'āyoorāpa k'irāpajida Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bi:

'Mia pi te k'inia iru bapari perā, mi peet'aadait'ee.' *(Sal 61.1a)*

¹⁸ Māpai judiorā poroorā, arii p'anadap'edaarāpa māgajida Jesumaa:

—Wāara Tachi Ak'ōrepa nāga oopiru pīrā pīmaa, ¿k'āata ooit'eema ajida, taipā ijāadamerā wāara Ak'ōrepa pi pēida?

¹⁹ Jesupa p'anauji:

—Na te t'eet'aruta pīrā, ewari ōpeemaa mia waya baik'o biit'eeda aji.

²⁰ Māpai judiorāpa māgajida:

—Cuarenta y seis años mimiajidadada ajida, na te oodait'ee. ¿T'eep'eda pia ewari ōpeede baik'o biit'eek'ā? ajida.

²¹ Mamīda Jesupa “na te” ak'āri, jara k'inia baji ichi k'ap'ia.

²² Mapa ai t'ēepai, iru piup'eda, chok'ai p'irabaik'āri, chi k'ōp'āyoorāpa k'irāpajida irua ma ewate jarada. Māpai wāara ijāajida Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jarada māik'aapa Jesupa jarada.

Jesupa jōmaarā t'āri k'awapari

²³ Jesús Jerusalende bide Pascua fiesta wāyaaru misa, eperāarā chok'araarāpa irude ijāajida, unudak'āri irua ne-inaa oomaa bi eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa.

²⁴ Mamīda Jesupa k'awaji wāara ijāada-e p'anajida, āchi t'āri pia k'awada perā.

²⁵ Faltak'aa paji apidaapa eperāarā k'īsia k'awaapidamerā irumaa, irua eperāarā t'āri k'awa bada perā.

1 Bapachi fariseo t'ijarapatap'edaa Nicodemo. Judiorã poro waibiarãdepema paji.

2 P'arik'ua mǎgi eperã Jesumaa p'asiade wãji mǎik'aapa mǎgaji:

—Tachi Jarateepari, k'awa p'anida aji, Tachi Ak'õrepata pi pëida taimaa jarateede. Pia p'oyaa oo-e pak'ajida aji, nãgee ne-inaa pia pia ooparik'a, Tachi Ak'õre pi ome ba-e pada paara.

3 Jesupa mǎgaji:

—Mia wãarata jararu. Eperã waya t'o-e pirã, p'oyaa ba-e pai Tachi Ak'õre jua ek'ari ichideerã ome.

4 Mǎpai Nicodemopa iidiji:

—Mamĩda ¿sãga waya t'oyama aji, eperã chona bita? ¡P'oyaa t'ũk'aa chi nawe bide waya t'oit'ee!

5 Jesupa p'anauji:

—Mia wãarata jararu. Eperã paniapa t'o-e pirã mǎik'aapa Tachi Ak'õre Jaurepa t'opi-e pirã, p'oyaa ba-e pai Ak'õre jua ek'ari ichideerã ome.

6 Eperãdeepa uchiapari eperã. Mamĩda Tachi Ak'õre Jauredeepa uchiapari Tachi Ak'õredeerã.

7 P'era pik'a banãaji mia jarada perã eperãarã waya t'odaipia bi.

8 Nãu p'uapari chi p'ua k'iniamaa. Pia ma nãu ũriru mĩda, k'awak'aa sãmǎik'aapa cheru wa sãmaa wã. Mãga pik'a bi ichiaba eperã Tachi Ak'õre Jaurepa t'opida.

9 Mǎpai Nicodemopa waya iidiji:

—Mamĩda ¿sãga mǎga payama? aji.

10 Jesupa p'anauji:

—Pi Israeldeepa uchiadap'edaarã jarateepari. ¿K'awa-e bik'ã aji, mia jara bi?

11 Mia wãarata jararu. Taipa jarapata ne-inaa k'awa p'ani mǎik'aapa unupad'edaa. Mamĩda parãpa ijãadak'aa taipa jarapata.

12 Parãpa ijãada-e p'ani pirã mia na eujãdepema ne-inaa jarak'ãri, ¿sãga ijãadayama aji, mia it'aripema ne-inaa jarak'ãri?

13 'Apida Ak'õre eujãdee wãda-e p'ani. Jõdee aba, chi Eperã Ak'õre Truadepema, Ak'õre eujãdeepa cheji.

14 Moisés eujã pania wëe bide Israel pidaarã ome nipak'ãri, taama broncedee ooda pak'urude jiraji eperãarãpa mǎgi ak'idamerã. Mǎgã piuda-e paji. Mǎga pik'a ichiaba chi Eperã Ak'õre Truadepema pak'urude ichita jiradait'ee

15 eperãarãpa iru ak'idamerã. Mǎgã jõmaarãpa irude ijãapata ichita iru ome it'ari p'anapataadait'ee.

Tachi Ak'õrepa eperãarã jõmaweda k'inia iru bapari

16 —Tachi Ak'õrepa na p'ek'au eujãdepemaarã audũ k'inia iru bada perã, ichi warra apai iru bada pëiji piumerã eperãarã pari. Eperãpa iru Warrade ijãa bi pirã, atua-e. Jai-idaak'ãri, Ak'õre eujãde banait'ee.

17 Tachi Ak'õrepa ichi Warra pëi-e paji na p'ek'au eujãdepemaarã atuapiit'ee. Jip'a pëiji eperãarã o k'achiade wãdap'edaadeepa k'aripa atade atua-naadamerã.

18 'Mapa Tachi Ak'õrepa atuapi-e ichi Warrade ijãa bi. Mamĩda atuapiit'ee chi ijãa-ee bi, mǎgipa ijãak'aa perã Tachi Ak'õre Warra apai iru badade.

19 Chi idaa pik'a bi cheji na p'ek'au eujãdee. Mamĩda eperãarã ũk'uruurãpa ma idaa pik'a bi k'iniaadak'aa paji, p'ãriu pik'a bide p'anee k'inia p'anadap'edaa perã ne-inaa k'achia oodait'ee.

²⁰ Chi k'achia ooyaa beerāpa ma ĩdaa pik'a bi unuamaa iru p'anapata. Iru k'awa k'iniadak'aa. Māga p'ani k'iniadak'aa perā irua unupimerā āchia ne-inaa k'achia oopata.

²¹ Jōdee chi oopataarāpa Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēidak'a, ma ĩdaa pik'a bi k'awa k'inia p'anapata. Māga p'anapata jōmaarāmaa k'awapi k'inia p'anadairā āchia ne-inaa pia oo p'ani Tachi Ak'ōrepa oopiparik'a.

Juan Bautistapa waya Jesude jarada

²² Ma t'ēpai, Jesús chi k'ōp'āyoorā ome wājida Judea eujādee. Mama taarāji āchi ome, āchia eperāarā poro choodamerā.

²³ Juanpa ichiaba eperāarā poro choomaa baji Enonde, Salim k'ait'a, mama paniara paraada perā. Mama eperāarā chepachida poro choopidait'ee.

²⁴ (Māga paji Herodepa Juan carcelde t'ipit'aai naaweda.)

²⁵ Ewari aba Juan k'ōp'āyoorā aupedeemaa p'aneejida awaraa judío ome, eperāarā poro choopata k'ap'ia.

²⁶ Juanmaa chejida māik'aapa māgajida:

—Tachi Jarateepari, ma eperā pi ome bada Jordán to k'īraik'a eere māik'aapa pia jarada taimaa, māgipa eperāarā poro choomaa bida ajida. Ma awara jōmaarāta irumaa wā p'ani poro choopide.

²⁷ Māpai Juanpa p'anauji:

—Apidaapa māgee ne-inaa ooda-e pak'ajida aji, Tachi Ak'ōrepa oopi-e pada paara.

²⁸ Pāchia pia ūrijida mia jarak'āri mi Tachi Ak'ōrepa pēida-e eperāarā rey pamerā. Iru pēi naaweda, Tachi Ak'ōrepa mi pēiji.

²⁹ K'īsiadāma nāgide. Miak'āidak'āri, wēra chi imik'īra wēra paru. Mamīda ma imik'īra k'ōp'āyo k'ait'a baini beepari māik'aapa o-īadaipari ūrik'āri ma imik'īrapa jararu chi wēramaa. Māga pik'a mi ma poro choomaa bi k'ōp'āyok'a bi. Maperāpi mi o-īa bi.

³⁰ Iru mi k'āyaara waibiara pait'ee eperāarā k'īrapite. Jōdee mi iru ek'ariara pait'ee.

Juan Bautistapa eperā it'ariipa chedade jarada

³¹ —Eperā it'ariipa cheda jōmaarā k'āyaara waibiara bi. Eperā na p'ek'au eujādepema na eujāde bapari perā, ichita jarapari na eujādepema ne-inaa. Jōdee chi it'ariipa cheda jōmaarā k'āyaara waibiara bi.

³² Irua jarapari ichia unuda māik'aapa ūrida it'ari, apidaapa ijāa k'iniada-e p'ani pijida irua jara bi.

³³ Mamīda eperāpa irua jara bi ijāak'āri, k'awa bi Tachi Ak'ōrepa ichita wāarata jarapari.

³⁴ Tachi Ak'ōrepa pēidapa jarapari Tachi Ak'ōre pedee, Ak'ōrepa ichi Jaure pēipari perā iru ome bapariimerā.

³⁵ Tachi Ak'ōrepa ichi Warra k'inia iru bapari. Ne-inaa jōmaweda iru jua ek'ari biji irua ak'imerā.

³⁶ Eperāpa iru Warrade wāara ijāak'āri, ichita bapariit'ee Tachi Ak'ōre ome. Mamīda eperāpa iru Warrade ijāa k'inia-e bi pirā, Ak'ōre trua unu-e pait'ee. Tachi Ak'ōre ichita k'īrau bait'eeda aji, māgí eperā ome.

4

Jesús Samaria eujādepema wēra ome pedeeda

¹ Fariseorāpa ūrijida Jesupa Juan k'āyaara k'ōp'āyoorāra p'e wā māik'aapa eperāarā chok'araara poro choopachi.

² (Māga ūrijida Jesupa poro chook'aa paji mīda. Chi k'ōp'āyoorāpata poro choopachida.)

³ Jesupa māga k'awaa atak'āri, waya uchijaji Judea eujādeepa Galilea eujādee wāit'ee.

⁴ Ma wādade wāyaaji Samaria eujāde.

⁵ Māgá Jesús pacheji Sicar p'uurude. Māgí p'uuru Samaria eujāde bi. Chonaarāweda ma p'uuru Jacobpa ichi warra Josemaa eujā teeda k'ait'a baji.

⁶ Ma eujāde Jacob pozo baji. Ma che wādade ode cherupa Jesús iyapaa cheda perā, ma pozo ik'aawa su-ak'i beejí. Imat'ipa pa wā nipaji.

⁷⁻⁸ (Chi k'ōp'āyoorā p'uurudee wā p'anajida chik'o netode.) Māga nide Samariadepema wēra cheji ma pozodee pania joide. Māpai Jesupa māgaji irumaa:

—Mīmaa pania teepāde aji.

⁹ Mamīda judiorā, Samariadepemaarā ome pedeedak'aa pada perā, māgí wērapa māgaji:

—Mi Samaria eujādepemapi. ¿Sāap'eda pi, judío bita mīmaa pania iidi cheruma? aji.

¹⁰ Jesupa p'anauji:

—Pia k'awada paara jōma Tachi Ak'ōrepa oo k'inia bi eperāarā k'aripait'ee māik'aapa k'awada paara k'aipata pīmaa pania iidimaa bi, mīmaa iidik'aji teemerā pania eperāarā ichita chok'ai p'anapipari.

¹¹ Māpai māgí wērapa māgaji:

—Señor, na pozo nāpia bida aji. Pia ne-inaa wēe bi pania joi atait'ee. ¿Sāma māgee pania atayama? aji.

¹² Na pozo tachi chonaarāwedapema Jacobpa bēida. Irua na pozodepemata pania topachi, ichi warrarā ome māik'aapa chi ne-animalaarā ome. ¿Pi iru k'āyaara waibiara k'īsia bik'ā? aji.

¹³ Jesupa p'anauji:

—Eperāarāpa na pozodepema pania toruta waya opisiadaridait'eeda aji.

¹⁴ Mamīda mia pania teerudepema todak'āri, waa opisiada-e pait'ee. Ma k'āyaara ara pania poatri uchiaparik'a eujādeepa, māga pik'a mia pania teeru uchiat'ee āra t'ārideepa māik'aapa ma k'aurepa k'awaadait'ee ichita p'anapataadait'ee Tachi Ak'ōre ome.

¹⁵ Māpai māgí wērapa māgaji:

—Señor, mi-it'ee teepāde aji, māgí pania, mi waa opisia-e pait'ee, ichiaba waa che-e pait'ee pania joide na pozode.

¹⁶ Jesupa p'anauji:

—Wāpāde aji, pichi imik'īra atade māik'aapa waya namaa chepāde aji.

¹⁷ Māgí wērapa p'anauji:

—Mi imik'īra wēe bida aji.

Jesupa māgaji:

—Wāarata jaraji imik'īra wēe bida ak'āri.

¹⁸ Imik'īraarā joisomaa iru badoo māik'aapa chi īrā iru bi pēre-e. Mapa wāarada aji, pia jara bi.

¹⁹ Māga ūrik'āri, ma wērapa māgaji:

—Señor, pia pedee jarada k'aurepa mia k'awaa wāda aji, pi Tachi Ak'ōre pedee jarapari.

²⁰ Tai chonaarā nāgí eede it'aa t'īpachidada aji. Mamīda parā judiorāpa jarapata Jerusalende eperāarāpa it'aa t'īpataadaipia bi.

21 Māpai Jesupa māgaji:

—Wēra, mia jararu ijāaji. Ewari paruda aji, parāpa wāara it'aa t'ipataadait'ee Tachi Ak'ōremaa. Mamīda māga ooda-e pait'ee nāgí eede wa Jerusalende.

22 Parāpa it'aa t'ipata Tachi Ak'ōremaa. Mamīda iru pia k'awada-e p'ani. Jōdee tāipata iru pia k'awa p'ani, tai judiorā k'ap'ia pari irua jara pēida perā sāga eperāarā o k'achiadeepa k'aripa atait'ee.

23 Mamīda ewari pait'ee māik'aapa ĩraweda paru wāarata it'aa t'ipataarā Tachi Ak'ōremaa it'aa t'ipataadait'ee iru Jaure k'ap'ia pari, Tachi Ak'ōre wāara k'awapata perā. Tachi Ak'ōrepa māgeerā jiripari māgá ichimaa it'aa t'ipataadamerā.

24 Tachi Ak'ōreta, Jaure. P'aareerā irumaa it'aa t'ipataadaipia bida aji, iru Jaure k'ap'ia pari, iru wāarata k'awapata perā.

25 Māpai māgí wērapa māgaji:

—Mia k'awa bi Mesías (ichiaba t'ijarapata Cristo) cheit'eeda aji. Iru chek'āri, tachimaa ne-inaa jōmaata jarateeit'ee.

26 Jesupa māgaji:

—Māgí mida aji, pi ome pedeemaa bi.

27 Māgá pedeemaa bide chi k'ōp'āyoorā pachejida. Āchi t'āridepai k'ĩsijida: “¿Sāap'eda Jesús pedeemaa bi jā wēra ome?” Mamīda apidaapa iidida-e paji ma wērapa k'āata k'inia baji, maa-e pirā k'āare-it'ee iru pedeemaa baji ma wēra ome.

28 Māpai māgí wērapa ichi chok'o atabēip'eda, wāji p'uurudee māik'aapa jaranaji eperāarāmaa:

29 —¡Ak'í chéti! Eperāpa mimaa nepiriji ne-inaa jōma mia oopari. ¿Māgí Mesia-epaama? aji.

30 Māpai eperāarā wājida Jesumaa.

31 Māgá cherutade, Jesús k'ōp'āyoorāpa enenee jōnajida nek'omerā:

—Tachi Jarateepari, nek'óji, ma-āri pījida.

32 Mamīda irua māgaji:

—Parāpa k'awada-e p'anida aji, chik'o mia iru bi k'oit'ee.

33 Chi k'ōp'āyoorā āchi pitapai pedeepachida:

—¿Apidaapa chik'o aneejida-epaama? aji.

34 Mamīda Jesupa māgaji:

—Mi-it'ee chik'o nāga pik'a bi: ooit'ee mi pēidapa k'inia bik'a māik'aapa aupait'ee mimia irua k'ĩsia iru bi mi-it'ee.

35 ¿Parāpa jarapata-ek'ā? “Atane k'ĩmari falta bi ne-uuda ewadait'ee.” ¡Ak'íti parā ik'aawa! Unudait'ee ne-uuda chiwari nībi. Mapa ewadaipia bi.

36 Ne-uuda ewapari pa ne-uuda ewak'āri, o-īadaipari p'arat'a jitait'ee perā ichi mimia pari. Māga pik'a mi, Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepari, o-īadaipari parāpa eperāarā p'e atadak'āri mide ijāapataadamerā, ma k'aurepa ichita p'anapataadait'ee perā Tachi Ak'ōre ome. Maperā chi ne-uupari chi ne-uu ewapari ome o-īa para beepari.

37 Nāgí pedee eperāarāpa jarapata wāara bi. “Abaapa uupari māik'aapa awaraapa ewapari.”

38 Mia parā pēiji ne-uu ewanadamerā, parāpa uuda-e paji mīda. Awaraarā parā naa mimiajida eperāarāpa mide ijāadamerā. Maap'eda parāpa āra mimia aupajida.

39 Samariadepemaarã chok'ara Jesude ijãajida mǎgí Samariadepema wêrapa jarada perã:

—Jõma mia ne-inaa ooda jarajida aji.

40 Maperãpi ma Samariadepemaarã Jesumãi pachedak'ãri, chupiria iidi-jida iru áchi ome beemerã. Mapa iru mama beejí k'ãima omé.

41 Mama bide chok'araarãpa irua jarateeda úridak'ãri, ijãajida.

42 Mǎpai mǎirãpa mǎgí Samariadepema wêramaa mǎgajida:

—Írapí ijãada-eda ajida, pia taimaa nepirida k'aurepapai. Ichiaba ijãapata irua jarateeda úridap'edaa perã. Maperãpi k'awa p'ani wãara nǎgí eperã cheji na p'ek'au eujãdepemaarã o k'achiadeepa k'aripa atade.

Jesupa rey mimiapataarã poro waibia warra jipada

(Mt 8.5-13; Lc 7.1-10)

43 K'ãima omé wãyaap'eda, Jesús uchiaji Samaria eujãdeepa mǎik'aapa wǎji Galilea eujãdee.

44 Ichi ome nipapatap'edaarãpa k'ísiajida mǎpemaarãpa áchi auteebaida-e pai, ichia jarada perã Tachi Ak'õre pedee jarapari p'uurudepemaarãpa iru waaweedak'aa.

45 Mamída Galileade panadak'ãri, ma eujãdepemaarãpa iru auteebaijida. Mǎirãpa irua ooda Jerusalende unujida, mama p'anadap'edaa perã Pascua fiesta oodait'ee.

46 Jesús waya cheji Caná p'uurudee, ichia pania vino papidamã. Maapai Capernaum p'uurude bapachi rey mimiapataarã poro waibia. Mǎgí warra k'ayaa baji.

47 Mǎgipa k'awaa atak'ãri Jesús cheda Judea eujãdeepa Galileadee, wǎji iru ak'ide mǎik'aapa chupiria iidiji wãmerã ichi temaa ichi warra jipade, chi warra juak'aya bada perã.

48 Mǎga úrik'ãri, Jesupa mǎgaji:

—Parãpa unuda-e pirã mia ooru ne-inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa áchi juadoopa, mide ijãadak'aa pait'eeda aji.

49 Mamída mǎgí poro waibiapa mǎgaji:

—Tachi Waibia, chepáde aji, mi warra jai-idaai naaweda.

50 Mǎpai Jesupa mǎgaji:

—Wǎpáde aji, pichi temaa. Pi warra jipa beeit'eeda aji.

Ma eperãpa Jesupa jarada ijãaji mǎik'aapa wǎji.

51 Ichi temaa wãrude, ichi mimiapataarãpa unu chejida mǎik'aapa mǎgajida:

—Pi warra jipa beejida ajida.

52 Ichia iidik'ãri chisǎgí horade jipa beejí, p'anaujida:

—Nuweda la una k'iamia tuu beejida ajida.

53 Chi ak'õrepa k'awaji mǎgí hora paji Jesupa jarak'ãri: “Pi warra jipa beeit'ee.” Mapa ichia mǎik'aapa ichi te pidaarãpa Jesude ijãajida.

54 Ma cheda omeede Judea eujãdeepa Galilea eujãdee, Jesupa ichiaba ooji ne-inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa áchi juadoopa.

5

Betzatá pozode Jesupa chiwa bi jipada

¹ Ma t'ëepai Jesús cheji Jerusalendee judiorã fiesta oode.

² Jerusalén p'uuru murallade t'ŭpata aba Ovejaarā T'ŭpata apachida. Māgí k'ait'a baji eperāarā k'uiPATAMĀi, hebreo pedeede t'ĭjarapata Betzatá. Māgí pozo wap'ira baji joisomaa tarimbak'a bĭpa. Māgí wāk'a beejĭ te k'irupa.

³ Mama eujāde k'ayaa beerā chok'ara p'aneepachida: tau p'āriū beerā, nĭk'anĭk'aa t'ia beerā māĭk'aapa chiwa beerā. [Nĭpachida panĭa p'ērebai jira beerumaa.

⁴ Māga oopachida edaare angelpa panĭa p'ērebai jira beepĭk'āri, chi naa t'ŭuru aĭde jĭpa beepachi perā.]

⁵ Mama baji eperā treinta y ocho años k'ayaa bada.

⁶ Jesupa iru mama jĕra bĭ unuk'āri māĭk'aapa k'awaa atak'āri taarā weda ichi māgá che bapachi, irumaa iidĭji:

—¿Jĭpa bee k'inĭa bĭk'ā? aji.

⁷ Chi k'ayaa bĭpa p'anauji:

—Eperā wĕ-eda aji, mĭ toĭda ata bĭmerā jā pozode panĭa p'ērebai jira beek'āri. Mĭ t'ŭdarĭit'ee pak'āri, awaraata mĭ naa t'ŭdaiparĭda aji.

⁸ Māpai Jesupa māgaji:

—ĭP'irabāĭji! Pĭchi p'aru atāji māĭk'aapa wāji pĭchi temaa.

⁹ Aramata ma eperā jĭpa beejĭ. Bainĭ beep'eda māĭk'aapa ichi p'aru atap'eda, t'ia wāji. Mamĭda ĭpata ewate pada perā,

¹⁰ arii p'anadap'edaa judiorā poro waĭbĭarāpa chi jĭpa beedamaa māgajĭda: —Idi tachi ĭpata ewate. Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bĭ ĭpata ewate mimĭa oodĭk'araa bĭ. Jā p'aru pĭa ateeĭk'araa bĭda ajĭda.

¹¹ Māpai māgĭ eperāpa p'anauji:

—Mĭ jĭpadapa jarajĭda aji: “Pĭchi p'aru atāji māĭk'aapa wāji.”

¹² Āchia iidĭjĭda:

—¿K'aĭpata pĭmaa māga jarajĭma? ajĭda.

¹³ Mamĭda ma k'ayaa badapa k'awa-e paji k'aĭpata ichi jĭpat'aada, Jesús tau atuat'aada perā t'ŭuk'āri eperāarā chok'ara see nĭbĭde.

¹⁴ Ma t'ēepai, Tachi Ak'ōre te waĭbiade Jesupa ma eperā unuk'āri, irumaa māgaji:

—ĭŪrĭjĭ! ĭrā pĭ jĭpa bĭda aji. P'ek'au k'achĭa oo amāaji ne-inaa k'achĭara p'asanaamerā.

¹⁵ Maap'eda māgĭ eperāpa judiorā poroorāmaa nepĭrinaji Jesupa ichi jĭpada.

¹⁶ ĭpata ewate Jesupa māgá jĭpapachi perā, judiorā poro waĭbĭarāpa iru jĭrĭpachĭda peedĭit'ee.

¹⁷ Mamĭda Jesupa p'anaupachi ichi ĭmiatĕe p'anadap'edaarāmaa:

—Mĭ Ak'ōre ichĭta mimĭapari māĭk'aapa ĭrawĕda mimĭamaa bĭ. Mĭ jĭda māgá mimĭaparĭda aji.

¹⁸ Māga Ūridak'āri, ma judiorāpa audupĭara peĕt'aa k'inĭa p'anapachĭda, ĭpata ewate mimĭapachi perā māĭk'aapa Tachi Ak'ōre ome auk'a bĭda ada perā. Māga jaraji Tachi Ak'ōre ichi Ak'ōreda ak'āri.

Tachi Ak'ōre Warrapa oopari Tachi Ak'ōrepa ooparĭk'a

¹⁹ Āchia ĭmiatĕeda ūrĭk'āri, Jesupa māgaji:

—Mĭa wāarata jararu. Tachi Ak'ōre Warrapa ne-inaa p'oyaa oo-eda aji, ichi k'ĭradoopa. Ma k'āyaara irua unupari chĭ Ak'ōrepa oo bĭ māĭk'aapa auk'a oopari. Jōmawĕda chĭ Ak'ōrepa oo bĭ ichĭaba oopari chĭ Warrapa.

20 Māga bi chi Ak'ōrepa ichi Warra k'inia iru bapari perā. Mapa jōma ichia oo bi ak'ipipari chi Warramaa. Wāara na ewari ne-inaa pi-iaara ak'ipiit'ee chi warramaa. Māga unudak'āri, parā p'era pik'a para beeit'ee.

21 Chi Ak'ōrepa piu beerā p'irabaipiparik'a ichita chok'ai p'anapataadamerā, chi Warrapa auk'a ichia k'inia biirā p'irabaipiparida aji, ichita chok'ai p'anapataadamerā.

22 Chi Ak'ōrepa jara-e chisāgí na p'ek'au eujādepemaarā ichita chok'ai p'anapataadait'ee māik'aapa chisāgí atuadait'ee. Ma-it'ee chi Warra pēiji.

23 K'inia baji jōmaarāpa ichi Warra waaweedamerā iru waaweepatak'a. Eperā iru Warra waawee-ee bīpa ichiaba waawee-e Tachi Ak'ōre, chi Warra pēida.

24 Mia wāarata jararu. Tachi Ak'ōre Waibiapa mi pēiji. Mi pedee ūri bīpa māik'aapa irude ijāa bīpa it'aa wāit'eeda aji. Māgí eperā atua-e pait'ee. Irua ijāadak'āriipa ichita bapariit'ee Tachi Ak'ōre ome.

25 Mia wāarata jararu. Ewari pait'ee māik'aapa ĩraweda paru piu pik'a beerāpa ūridait'ee Tachi Ak'ōre Warra pedee. Chi ma pedee ijāarutaarā ichita p'anapataadait'ee Tachi Ak'ōre ome.

26 Tachi Ak'ōrepa eperāarā ichita chok'ai p'anapiparik'a, ichi Warra bīji auk'a oomerā.

27 Ma awara ichi Warra bīji ichik'a jōmaarā k'āyaara waibiara bamerā. Māgá irua jarai chisāgí eperāarā ichita chok'ai p'anapataadait'ee māik'aapa chisāgí atuadait'ee. Tachi Ak'ōrepa iru māga bīji iru Eperā Ak'ōre Truadepema perā.

28 P'era pik'a p'ananāati mia jararu ūridak'āri. Ewari cherude jōmaweda jāirade p'anūrāpa mi pedee ūridait'ee.

29 Chok'ai p'irabaidait'ee māik'aapa jāiradeepa uchiadait'ee. Ne-inaa pia oopatap'edaarā ichita p'anapataadait'ee Tachi Ak'ōre ome. Mamīda chi ne-inaa k'achia oopatap'edaarā atuadait'ee.

Jesús jōmaarā k'āyaara waibiara bi

30 —Mia ne-inaa p'oyaa oo-eda aji, michi k'ĭradoopa. Mia ūripari mi Ak'ōrepa jara bi māik'aapa irua jara bik'a oopari. Mapa mia eperāarāpa oopata ak'ipari jarait'ee pia wa k'achia. Mia māga jarak'āri, wāarata jarapari, michia oo k'iniata oo k'iniak'aa perā. Jīp'a oo k'inia bi mi pēidapa k'inia bik'a.

31 Michi k'ĭsiadoopapai na pedee jarada paara, māgara eperāarāpa wāarata jara-e bida ak'ajida.

32 Mamīda awaraapa jara bi mi ichi Warra. Mia k'awa bi irua ichita wāarata jarapari.

33 Parāpa eperāarā pēidak'āri Juan Bautistamaa iidide, irua p'anauda wāarata pāji.

34 Mia p'ua-e bida aji, eperāpa jarada. Mamīda māga jaraji parāpa k'irāpadamerā Juanpa jarada māik'aapa mide ijāadamerā. Māgá mia parā o k'achiadeepa k'aripa atai.

35 Juan urua pik'a bapachi lamparak'a na p'ek'au eujā p'āriu pik'a bide. Maapai parā o-ia p'anapachida iru ome ma urua pik'a bide.

36 Mamīda ne-inaa piara paraa Juanpa jarada k'āyaara. Mia ne-inaa jōma oopari mi Ak'ōrepa k'ĭsia iru bik'a. Māga ook'āri, ak'ipipari wāara irua mi pēiji.

37 Irua pida ak'ipidoo mi pēiji, parāpa jara p'ani mīda waide iru pedee ūridak'aa māik'aapa iru k'ĭra unudak'aa.

38 Ma awara parāpa ak'ipipata iru pedee jara pēida wāara ijāadak'aa, irua pēidade ijāada-e p'anadairā.

³⁹ Parāpa Tachi Ak'ōre Ūraa p'āda pi-ia ak'ipata, ijāapata perā ma k'aurepa it'aa wādait'ee. Māgí ūraade mideta jara bi.

⁴⁰ Mamīda parāpa mide ijāa k'iniada-e p'ani, mia parā it'aa wāpimerā.

⁴¹ Mia māga jara-e paji k'inia bairā eperāarāpa mi ak'idamerā eperā t'āri piak'a.

⁴² Ma awara mia parā k'awa bida aji. Wāara Tachi Ak'ōre k'inia iru p'anada-e.

⁴³ Mi chejida aji, mi Ak'ōre pari. Mamīda parāpa mi auteebaida-e paji. Jōdee awaraa eperā ichi k'inia cheru pirā, mata parāpa auteebaipata.

⁴⁴ ¿Sāga mide ijāadayama? aji. Jiripata eperāarāpa parā ak'idamerā judiorā pia beerāk'a, jiridai k'āyaara Tachi Ak'ōrepa parā ak'imerā ichideerāk'a. ¡Iru aupaita Ak'ōre Waibia!

⁴⁵ K'īsanáati mia parā imiateeit'ee mi Ak'ōre k'īrapite. Ma k'āyaara Moisepa p'ādapa parā imiateepari, ma ūraade ijāa p'ani mīda.

⁴⁶ Parāpa wāara Moisepa p'āda ijāadap'edaa paara, ichiaba mide ijāak'ajida, irua mide p'āda perā.

⁴⁷ Mamīda wāara irua p'āda ijāada-e p'anadairā, audup'iaara mi pedee ijāada-pai.

6

Jesupa eperāarā cinco mil nek'opida (Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Lc 9.10-17)

¹ Ma t'ēpai, Jesús wāji Galilea Lago k'īraik'a eeree. Māgí lago ichiaba t'ījarapata Tiberias.

² Eperāarā chok'ara iru t'ēe nipapachida, irua k'ayaa beerā jipada perā māik'aapa ārapa unudap'edaa perā irua oo bi ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa.

³ Māpai Jesús wāji ee nok'odee māik'aapa su-ak'i banaji chi k'ōp'āyoorā ome.

⁴ Judiorā Pascua fiesta īri pa baji.

⁵ Jesupa unuk'āri ma eperāarā chok'ara ichi t'ēe che wāda, Felipemaa māgaji:

—¿Sāma chik'o netodait'eema aji, na eperāarā jōmaweda nek'odamerā?

⁶ Jesupa k'awa baji k'āata ooit'ee. Mapa iidiji k'awaait'ee k'āata p'anau Felipepa.

⁷ Felipepa p'anauji:

—Doscientos denariopa pida araa-e pak'aji, pan netodait'ee ma-āri ma-āria pida nek'odamerā.

⁸ Māpai Jesús k'ōp'āyo Andrés, Simón Pedro īpemapa māgaji:

⁹ —Nama bida aji, warra aba. Ichia iru bida aji, pan cebadadee ooda joisomaa māik'aapa chik'o omé. Mamīda, ¿k'āata araayama aji, na eperāarā see nībi-it'ee?

¹⁰ Jesupa p'anauji:

—Jarāti jōmaweda su-ak'i p'aneedamerā.

Mama p'ūajara jep'eda paraaji. Mama su-ak'i p'aneejida. Āchi imik'īraarā cinco mil paji.

¹¹ Jesupa ma pan jita atap'eda, it'aa t'īji gracias jarait'ee māik'aapa jōmaarāmaa jedepiji. Ichiaba māga ooji chik'o ome.

¹² Jōmaweda bi jāwaa p'aneedak'āri, Jesupa chi k'ōp'āyoorāmaa māgaji:

—Chi nībeeda p'e atadapáde aji, maarepida ārinaamerā.

13 Ārapa ipurujida k'oraa docena aba ma pan joisomaadeepa.

14 Eperāarāpa unudak'āri Jesupa oo bi ma ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa, jarapachida:

—Wāara nata Ak'ōre pedee jarapari tachia ni p'anadap'edaa chemerā na p'ek'au eujādee.

15 Mamīda Jesupa k'awa bada perā ichi rey papi k'inia p'ani, ee nok'odee waya wāji, ituaba ba k'inia bada perā.

Jesús pania ĩri t'ia nipada
(Mt 14.22-27; Mr 6.45-52)

16 P'āriupodopa Jesús k'ōp'āyoorā lago idee chejida

17 māik'aapa barcode bataudap'eda, Capernaum p'uurudee wājida. P'āriudaik'āri, waide Jesús pache-e baji.

18 Māgā āchi ituaba wārutade p'usara t'o nībeeji, nāu golpe p'ua nībada perā.

19 Tok'esaa wā nidade kilometro joisomaa maa-e pirā seis, unujida Jesús barco k'ait'a t'ia cheru pania ĩri. Māpai āchi p'eradachida.

20 Māpai irua māgaji:

—jP'eranāati! jMida! aji.

21 Āchia māga ūridak'āri, o-īa iru batou atajida. Taarā-ee panajida āchi wā nipadap'edaamaa.

Eperāarāpa Jesús jiridap'edaa

22 Ai norema eperāarā lago k'īraik'a eere p'anadap'edaarāpa k'awaajida Jesús k'ōp'āyoorā wādap'edaa barco mama badade. Ichiaba k'awaajida Jesús āra ome wā-e pada.

23 Māga nide barco pachejida Tiberias p'uurudeepa, Jesupa Ak'ōremaa gracias jarap'eda, eperāarāpa pan k'odap'edaa k'ait'a.

24 Māgā eperāarāpa Jesús chi k'ōp'āyoorā ome mama unuda-e pak'āri, ma barcode bataudap'eda, Capernaum p'uurudee wājida iru jiride.

Eperā Jesude ijāa bi ichita chok'ai bapariit'ee

25 Ma eperāarā lago k'īraik'a eere panadak'āri, Jesús ununajida māik'aapa iidijida:

—Tachi Jarateepari, ¿sāaweda pachejima? ajida.

26 Jesupa māgaji:

—Mia wāarata jararu. Parāpa mi jiri nidada aji, mia parā bi jāwaa netawada perā, jiridai k'āyaara k'awaadait'ee mia ne-inaa pi-ia oopari eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa.

27 Mīmianāati chik'o k'odait'ee aupai, māgee chik'o jōpari perā. Ma k'āyaara mimiatī k'awaadamerā mi, chi ne-inaa jōk'aa. Mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema k'aurepata parā ichita p'anapataadai Tachi Ak'ōre ome. Irua ak'ipi bi mi pia ak'i bapari, iru juapa mia ook'āri ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa.

28 Māpai arii p'anadap'edaarāpa Jesumaa iidijida:

—¿K'āata oodayama ajida, Tachi Ak'ōrepa tai pia ak'ipariimerā?

29 Jesupa p'anauji:

—Tachi Ak'ōrepa k'inia bida aji, ijāadamerā eperā irua na eujādee pēidade.

30 Māpai iidijida:

—¿K'āata pia ooit'eema ajida, taipa ijāadamerā pi Tachi Ak'ōrepa pēida? ¿K'āata pia taimaa ak'ipiit'eema?

31 Eujā pania wēe bide tachi chonaarāpa it'aripema chik'o maná, k'ojidada ajida, Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a:

'Tachi Ak'õrepa ãramaa it'aripema chik'o teeji nek'odamerã.' (Ex 16.4)

³² Jesupa p'anauji:

—Mia wãarata jararu. Moisepa parãmaa mãgí chik'o tee-e paji. Mi Ak'õre it'aripemapata chik'o jõmaweda teepari. Mãgí chik'o chi pipiara bi-e paji.

³³ Chi pipiara bita it'ariipa cheji na p'ek'au eujãdepemaarã chok'ai p'anapiit'ee ichita p'anapataadamerã.

³⁴ Áchia mãgajida:

—Tai-it'ee mãgí chik'ota teepariji.

³⁵ Mãpai Jesupa mãgaji:

—Mida aji, chi chik'o eperãarã ichita chok'ai p'anapipari. Eperã ewaa nek'oda jarrapisia-e bik'a mãik'aapa chi ewaa ne-inaa toda opisia-e bik'a, mãga pik'a eperã mide ijãa bi o-ia bapariit'ee.

³⁶ Mamãda mia parãmaa et'ewa jaradak'a, parãpa mide ijãada-e p'ani, mi unupata mĩda.

³⁷ Jõmaweda eperãarã mi Ak'õrepa mi jua ek'ari bida mimaa chedait'ee. Chi cherutaarãmaa mia k'inia-eda a-e pait'ee.

³⁸ Mi it'ariipa che-e paji ooit'ee michia oo k'iniata. Ma k'ãyaara cheji ooit'ee mi Ak'õrepa k'inia bik'a.

³⁹ Ma-it'ee mi pëiji; jõmaweda mi jua ek'ari bidaarã ak'i bamerã apida atunaamerã. Mãgá Ak'õre ewari waibia ewate ãra chok'ai p'irabaidait'ee.

⁴⁰ Mi Ak'õrepa k'inia bi jõmaweda ichi Warra k'awa p'anĩrã mãik'aapa irude ijãa p'anĩrã it'aa wãdamerã. Ak'õre ewari waibia ewate miata mãgĩrã p'irabaipiit'ee.

⁴¹ Mãpai judiora poro waibiarãpa Jesús ãpite pedee k'achia pedee p'aneejida irua jarada perã: "Mida aji, chi chik'o it'ariipa cheda".

⁴² Maperã mãgajida:

—¿Nãgi-ek'ã Jesús, José warra? Taipa k'awa p'anida ajida, chi ak'õre mãik'aapa chi nawe. ¿Sãgapi it'ariipa chejida a bima? ajida.

⁴³ Mãpai Jesupa mãgaji:

—jPedee k'achia pedee amãati!

⁴⁴ Mi Ak'õrepa mi pëiji. Eperã apida mimaa p'oyaa cheda-eda aji, irua anee-emã. Ak'õre ewari waibia ewate irua aneeda eperãarã mia p'irabai atait'eeda aji.

⁴⁵ Ak'õre pedee jarapataarãpa p'ãdap'edaade jara bi:

'Tachi Ak'õrepa eperãarãmaa ichi ùraa jarateit'ee.' (Is 54.13)

Mapa jõmaarãpa iru ùraa ùri p'ani mãik'aapa k'awaa wãda mimaa chedait'ee.

⁴⁶ Mia mãga jarak'ãri, jara k'inia-e bi eperãarãpa Tachi Ak'õre unupata. Eperã apidaapa Tachi Ak'õre unuda-e p'ani. Irua it'ariipa pëidapapaita iru unupari.

⁴⁷ Mia wãarata jararu. Eperãpa mide ijãa bi it'aa wãit'ee.

⁴⁸ Mida aji, chi chik'o eperãarã ichita chok'ai p'anapipari.

⁴⁹ Parã chonaarã eujã pania wëe bide wãyaadak'ãri, maná k'ojidada aji. Mamãda ma chik'opa ãra ichita chok'ai p'anapi-e paji, ai t'ẽepai áchi piudap'edaa perã.

⁵⁰ Mia "chik'o" ak'ãri, jara k'inia bi chik'o it'ariipa cheda. Eperãpa mãgí chik'o k'oru pirã, atua-e.

⁵¹ Mida aji, ma chik'o it'ariipa cheda eperãarã chok'ai p'anapiit'ee. Chi nãgí chik'o k'o bipa ichita chok'ai bapariit'ee. Nãgí chik'o mi k'ap'ia, mia teeit'eeda aji, piumerã jõmaarã pari, ichita chok'ai p'anapataadamerã.

52 Māga ūridak'āri, judiorā aupedee para beeji:

—¿Sāga na eperāpa tachimaa ichi k'ap'ia k'opii't'eema? ajida.

53 Māpai Jesupa māgaji:

—Mia wāarata jararu. Parāpa Eperā Ak'ōre Truadepema k'ap'ia k'oda-e pirā māik'aapa iru waa toda-e pirā, it'aa wāda-e pai.

54 Chi mi k'ap'ia k'o bipa māik'aapa mi waa to bipa Ak'ōre eujāde banait'ee. Ak'ōre ewari waibia ewāte miata iru chok'ai p'irabai atait'ee.

55 Mapa mi k'ap'iata chi chik'o pipiara bida aji. Ichiaba mi waata chi ba pipiara bida aji.

56 Chi mi k'ap'ia k'o bipa, ichiaba mi waa to bipa mi ome araa bapariit'eeda aji.

57 Mi Ak'ōre ichita chok'ai bapari; mi jida auk'a. Irua mi pēiji mi k'ap'ia k'opataarā ichita chok'ai p'anapimerā.

58 Mia jara bida aji, chik'o it'ariipa chedade. Nāgi chik'o parā chonaarāpa *maná* k'odap'edaak'a bi-e. Ārapa *maná* k'ojida. Mamīda ma chik'opa āra ichita chok'ai p'anapi-e paji, ai t'ēepai piudap'edaa perā. Jōdee chi nāgi chik'o k'o bipa ichita chok'ai bapariit'ee.

59 Jesupa ma jōma jara aupada jarateegi Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata tede Capernaum p'uurude.

Jesupa jarada sāga eperāarā it'aa wā dai

60 Jesupa jarateemaa bi ūridak'āri, iru ome nipapataarāpa māgajida:

—Pia jara bi p'oyaa k'awada-eda ajida. ¿K'aipa ijāayama? ajida.

61 Jesupa k'awa bada perā ichi āpite māgá pedeemaa p'ani, iidiji:

—¿Na pedee parāpa k'achia ūri p'anik'ā? aji.

62 Māgara audupiara ijāada-e pai, parāpa Eperā Ak'ōre Truadepema unuruta pirā it'aa wāru ichi badamaa.

63 Tachi Ak'ōre Jaurepa eperāarā ichita chok'ai p'anapipari. Tachi k'īradoopa apida ichita chok'ai p'anada-e pai. Mia jaradak'a parāpa mi k'ap'ia k'oruta pirā, pia jarait'eera, mide wāara ijāaruta pirā, Tachi Ak'ōre Jaure cheit'ee parā ichita chok'ai p'anapide.

64 Mamīda waide parā ūk'uru ijāada-e p'ani.

Jesupa māga jaraji ai naaweda k'awa bada perā k'airāpa ijāada-e p'ani māik'aapa k'aipa ichi traicionaait'ee.

65 Ichiaba māgaji:

—Mapa mia parāmaa jaraji eperā apida mimaa p'oyaa cheda-eda aji, mi Ak'ōrepa anee-e pirā.

66 Maadamāiipa chok'ara Jesús ome nipadap'edaarāpa iru atabai bēijida.

67 Māpai Jesupa iidiji chi k'ōp'āyoorā docemaa:

—¿Parā jida ichiaba wā k'inia p'anik'ā? aji.

68 Simón Pedropa p'anauji:

—Tachi Waibia, pik'a awaraa wē-e. Pi ūraa k'aurepa k'awa p'ani it'aa wādait'ee.

69 Taipa pide ijāa p'anida ajida, māik'aapa k'awa p'ani pi chi k'achia wēe bapari, Tachi Ak'ōrepa pēida.

70 Jesupa p'anauji:

—Mia parā doce weda jirit'erajida aji. Mamīda parādepema aba netuara eere bida aji.

71 Jesupa māga jarak'āri, jara k'inia baji Simón Iscariote warra Judapa ichi traicionaait'ee, chi k'ōp'āyoorā docedepema paji mīda.

7

Jesús ipemaarāpa irude ijāada-e padap'edaa

¹ Ma t'ēpai Jesús nipaji Galilea eujāde. Judea eujāde ba k'inia-e paji, judiorā poro waibiarāpa iru jiri p'anadap'edaa perā peepit'aadait'ee.

² Mamīda judiorā fiesta Rancho Oopata iri p'anadap'edaa perā,

³ Jesús ipemaarāpa mājajida:

—Nama beenaapāde ajida. Wāpāde ajida, Judea eujādee, arapemaarā pide ijāapataarāpa ichiaba pia ne-inaa oo bi ak'idamerā.

⁴ Eperāpa ichia oo bi merak'aa ma oo bi k'awapi k'inia bi pirā. Mapa pia ne-inaa oo bi nama jōmaarāmaa ak'ipinapāde aji.

⁵ Māga jarajida chi ipemaarāpa pida ijāada-e p'anadap'edaa perā iru Tachi Ak'ōrepa pēida.

⁶ Māpai Jesupa mājaji:

—Ewari Tachi Ak'ōrepa awara bida ma-it'ee waide pa-e bida aji. Mamīda parā wā k'inia p'anadak'āri, wādaipia bi.

⁷ Na p'ek'au eujādepemaarāpa parā k'īra unuamaa iru p'anadak'aada aji. Mamīda mi k'īra unuamaa iru p'anapata, mia jarapari perā āchia k'achia oopata.

⁸ Wāti fiestadee. Mi wā-eda aji, waide mi ewari pa-e perā.

⁹ Māga jarap'eda, beejī Galilea eujāde.

Jesús fiesta Rancho Oopatade bada

¹⁰ Mamīda chi ipemaarā wādap'edaa t'ēpai, Jesús ichiaba wāji ma fiestadee. Mamīda awaraarā ome wā-e paji. Ituaba miru wāji, chi k'ōp'āyoorā ome.

¹¹ Māimisa judiorā fiestade p'anadap'edaarāpa Jesús jiripachida māik'aapa mājapachida:

—¿Sāma bima apachida, jā eperā?

¹² Eperāarā chok'ara āchi pitapai osausawaa pedeeapachida iru āpīte. Ūk'uruurāpa mājapachida:

—Jā eperā t'āri pia bapari.

Mamīda awaraarāpa mājapachida:

—Jā eperāpa eperāarā k'ūramaa nipapari.

¹³ Mamīda judiorā poroorā waidoopa, jōmaarā taide apidaapa māga jarada-e paji.

¹⁴ Ma fiesta tomia esa-auk'a wāyaa wāde Jesús t'ūji Ak'ōre te waibiade māik'aapa jarateemaa beejī.

¹⁵ Arii p'anadap'edaa judiorā ak'itrua para beejī māik'aapa iidijida:

—¿Sāgapi na eperāpa Tachi Ak'ōre Ūraa audū k'awa bima ajida, estudia-e padata awaraarāk'a?

¹⁶ Jesupa p'anauji:

—Michi k'īsiadoopa jaratee-e bida aji. Mia jaratee bi mi pēidapa jarateepi bik'a.

¹⁷ Eperāpa oo k'inia bi pirā Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a, ma eperāpa k'awaait'ee mia wāra jarateemaa bi Ak'ōre Ūraa, maa-e pirā wāra jarateemaa bi michi k'īsiadoopa.

¹⁸ Eperāpa ichi k'īsiadoopa jarateek'āri, māga oopari awaraarāpa ichi t'oo p'anadamerā. Mamīda eperāpa jarateek'āri awaraarāpa Tachi Ak'ōre Ūraa pia ak'i p'anapataadamerā, mājīpa wāarata jarateepari. Seewa jarak'aa māik'aapa eperāarā k'ūrak'aa.

19 Moisepa parā chonaarāmaa Ak'ōre Ūraa p'ā teeji. ¿Wāara-ek'ā? Mamīda apidaapa ichita oodak'aa ma ūraade jara bik'a. ¿Sāap'eda parāpa mi peet'aa k'inia p'anima? aji.

20 Arii p'anadap'edaarāpa māgajida:

—¿Netuara pi k'ap'iade merātia bi-ek'ā? ajida. ¿K'aipa pi jiri bima ajida, peet'aait'ee?

21 Jesupa māgaji:

—Parāpa ijāa p'ani ĩpata ewate mimiadaik'araa bida aji, Moisepa p'ādade māga jara bairā. Mapa parā jōmaweda p'era pik'a para baji, ĩpata ewate mia ook'āri ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa.

22 Mamīda ĩpata ewate parāpa paara ne-inaa oopata. Pāchi imik'ira wararā k'ap'iade tauchaa bipata. Māga oopata Moisepa jarada perā māga oodamerā. (Wāara Moisepa naapiara māga oopi-e paji. Iru t'oi naaweda, parā chonaarāpa māga oopachida.)

23 ĩpata ewate parāpa māga oopata, oo k'inia p'anadairā Moisepa p'ādade jara bik'a. Māga bita, ¿sāap'eda k'īrau p'anima aji, ĩpata ewate mia eperā ĩpada perā?

24 Mia oo bi ĩripai ak'ināati jaradait'ee pia wa k'achia. Ak'iti Tachi Ak'ōrepa mi ak'iparik'a, iruapai jarapii perā chisāgi pia māik'aapa chisāgi k'achia.

Jesús it'ariipa pēida

25 Maapai Jerusalén p'uurudepemaarāpa iidi para beej:

—¿Nāgi eperā-ek'ā ajida, tachi poroorāpa jirimaa p'ani peet'aadait'ee?

26 Jāma jōmaarā taide pedeemaa bi. Mamīda apidaapa jarada-e p'ani iru pedenaamerā. ¿Tachi poroorāpa ijāa p'anik'ā na eperā Mesías, Tachi Ak'ōrepa pēida tachi k'aripamerā?

27 Taipa k'awa p'ani sāmepema na eperā. Mamīda Mesías chek'āri, apidaapa k'awada-e pait'ee iru sāmepema.

28 Māimisa Tachi Ak'ōre te waibiade Jesupa jarateemaa baji. Māirā pedee ūrik'āri, Jesupa golpe māgaji:

—Wāara parāpa mi k'awa p'ani māik'aapa k'awa p'ani mi sāmepema. Mamīda michi k'īradoopa che-e bida aji. Abaapa mi pēiji. Māgi wāara bapari. Mamīda parāpa iru k'awada-e p'ani.

29 Jōdee mia iru k'awa bi, iru baparimāiipa cheda perā. Iruata mi pēijida aji.

30 Māga ūridak'āri, Jesús jita atadait'ee paji. Mamīda p'oyaada-e paji, at'āri iru ewarimaa pa-e bada perā.

31 Māga baji mīda judiorā poroorā ome, eperāarā chok'ara Jesude ijāajida māik'aapa māgapachida:

—Mesías chek'āri, ¿ne-inaa piara ooik'ā ajida, na eperāpa oo bi k'āyaara?

Fariseorāpa Jesús jita ata k'inia p'anadap'edaa

32 Fariseorāpa ūrijida eperāarā māgā pedee p'ani. Mapa ma fariseorāpa p'aareerā poroorā ome pēijida Tachi Ak'ōre te waibia ĩpataarā Jesús jita atadamerā.

33 Mamīda Jesupa māgaji:

—Mi parā ome mak'iaara taarā-eda aji. Ma t'ēepai mi waya wāit'ee mi pēida baparimaa.

34 Parāpa mi ĩridayada aji. Mamīda mi unuda-e pait'ee, p'oyaa wādak'aa perā mi wāit'ee bimaa.

35 Māpai judiorā poroorā pedee para beej:

—¿Sāmapi wāit'eema ajida na eperā, tachia p'oyaa unuda-e pait'ee? ¿Tok'esaa wāit'ee-epaa jarateede judiorāmaa, k'īra tewaraarā p'uurudepemaarāmaa, maa-e pirā judio-eerāmaa?

³⁶ ¿K'āta jara k'inia bima ajida, irua jarak'āri: “Parāpa mi jiridait'ee. Mamīda mi unuda-e pait'ee, p'oyaa wādak'aa perā mi wāit'ee bima?”

Ak'ōre Jaurepa eperāarā chok'ai p'anapipari

³⁷ Fiesta Rancho Oopata jō wāda ewate, ma ewari waibiara paji. Ma ewate Jesús bainī beejī māik'aapa golpe pedeeji:

—Apida opisia bi pirā, mimaa chepāde aji, tode.

³⁸ Chi mide ijāa bi bait'ee Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a: 'Eperā t'ārideepa to chak'ek'a jīchooyada aji, paniapa eperāarā chok'ai p'anapiparik'a.' *(Is 55.1)*

³⁹ Ma pedee “paniapa eperāarā chok'ai p'anapiparida” ak'āri, Jesupa jara k'inia baji Tachi Ak'ōre Jaure, māgī pēiit'ee bada perā irude ijāapataarāmaa. Mamīda Jesupa māga jarak'āri, waide Ak'ōre Jaure pēi-e paji, ichi waide it'aa wā-e bada perā.

Eperāarā k'īsia awara-awaraadaidap'edaa

⁴⁰ Ma pedee ūridak'āri, eperāarā ūk'uruurāpa māgapachida:

—Wāara, na eperā Ak'ōre pedee jarapari.

⁴¹ Awaraarāpa māgapachida:

—Na Mesías, Tachi Ak'ōrepa pēida eperāarā rey pamerā.

Mamīda awaraarāpa māgapachida:

—Māga-epi. ¿Sāga Mesías adaima? Iru Galilea eujādepema. Galilea eujādeepa Mesías uchia-e pait'ee.

⁴² ¿Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bi-ek'ā ajida, Mesías uchiat'ee Rey David ēereādeepa māik'aapa t'oit'ee Belén p'uurude Rey David t'odamāi?

⁴³ Mapa eperāarā k'īsia awara-awaraadachida. Ūk'uruurāpa ijāajida Jesús Tachi Ak'ōrepa pēida; ūk'uru ijāadak'aa paji.

⁴⁴ Māirāpa Jesús jita ata k'inia p'anajida. Mamīda apidaapa p'oyaa ooda-e paji.

Judiorā poroorāpa Jesude ijāada-e p'anadap'edaa

⁴⁵ Māpai Tachi Ak'ōre te waibia jīapataarā āchi pēidap'edaarāmaa chejida. Pachedak'āri, fariseorāpa māik'aapa p'aareerā poroorāpa iidijida:

—¿Sāap'eda Jesús aneeda-e pajima? ajida.

⁴⁶ Ma Ak'ōre te waibia jīapataarāpa p'anaujida:

—jEperā apida pedeeda-eda ajida, māgī eperāk'a!

⁴⁷ Māpai fariseorāpa māgajida:

—¿Parāpa pida irumaa k'ūrapijidak'ā? ajida.

⁴⁸ ¿Sāma tachi poroorāpa maa-e pirā tai fariseorāpa irude ijāa p'anima? ajida. jMāga oodak'aa!

⁴⁹ Jā eperāarāpa k'awadak'aa Tachi Ak'ōrepa Moisémaa ūraa p'āpida, irude ijāadak'aa perā. Mapa Ak'ōrepa āra k'achia ooit'ee.

⁵⁰ Māpai fariseo Jesumaa naaweda wā bada, Nicodemopa māgaji:

⁵¹ —¿Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade nāga jara bi-ek'ā? aji. Ūridaipia bi eperāpa jara bi māik'aapa k'awaadaipia bi irua oo bi, jaradai naaweda ma eperā pia wa k'achia.

⁵² Achia p'anaujida:

—¿Pi jida ichiaba Galilea eujãdepemak'ã? ajida. Tachi Ak'õre Ûraa p'ãda pia léeki. Mãga ooru pirã, k'awaait'ee Tachi Ak'õre pedee jarapataarã Galilea eujãdeepa uchiadak'aa.

⁵³ [Mãpai jõmaweda wãjida ãchi te chaa.

8

¹ Mamãda Jesús wãji Olivo Eedee.

² Ai norema tap'eda, waya cheji Tachi Ak'õre te waibiadee. Mama pachek'ãri, eperãarã chok'ara chejida irumaa. Mapa iru su-ak'i beeeji mãik'aapa jarateemaa beeeji.

Wëra chi k'ima-ee ome k'ãida

³ Moisepa p'ãda jarateepataarãpa fariseorã ome aneejida wëra unu atadap'edaa p'ek'au oomaa bi. Eperãarã taide ata bijida

⁴ mãik'aapa Jesumaa mägajida:

—Tachi Jarateepari, taipa na wëra miak'ãi bita unujidada ajida, awaraa ome nãbi.

⁵ Ak'õre Ûraa p'ãdade Moisepa jaraji nãgee wëraarã mãupa bat'a peet'aadamerã. Mamãda taipa k'awaa k'inia p'ani ¿pia k'ãata jara bi?

⁶ Æchia mãga iidijida Jesupa Moisepa p'ãda merai jãak'aapa. Mãgã imiateek'ajida. Mamãda Jesupa made t'Ûpi-e paji. Edaa ñjaabaip'eda, p'ãmaa beeeji yooro p'orade ichi jua k'ïpa.

⁷ Mãpai ãchia iidi jõnide Jesús jïp'a su-ak'i beeeji mãik'aapa mägaji:

—Naapiara ichimaa mãupa bat'apáde aji, parãdepema chi p'ek'au k'achia wëe bipã.

⁸ Maap'eda waya edaa ñjaabaip'eda, yooro p'orade waya p'ãmaa beeeji ichi jua k'ïpa.

⁹ Mãgã pedee ùridak'ãri, jõmaweda aba-aba uchia wãdapa erreudachida. Naapiara wãjida chonaarã, maap'eda apemaarã. Jesús ituaba beeeji mãgã wëra ome.

¹⁰ Mapa Jesús jïp'a su-ak'i beep'eda, irumaa iidiji:

—¿Sãma p'anima? aji. ¿Apidaapa pi pee k'iniada-e pajik'ã? aji.

¹¹ Ma wërapa mägaji:

—Apidaapa, Tachi Waibia.

Jesupa mägaji:

—Mia pida pi pee k'inia-eda aji. Írá wãpáde aji, mãik'aapa ñraweda p'ek'au k'achia oo amãaji.]

Jesús ñdaa pik'a bi na p'ek'au eujãdepemaarã-it'ee

¹² Mãpai Jesupa waya jarateemaa beeeji eperãarãmaa:

—Mida aji, ñdaa pik'a bi na p'ek'au eujãdepemaarã-it'ee, mia ãramaa Tachi Ak'õre o ak'ïpipari perã. Mide ijãa bi p'ãriu pik'a bide nipa-e pait'ee, Tachi Ak'õre k'awa-ee. Ma k'ãyaara ichita chok'ai bapariit'ee, ñdaa pik'a bide Tachi Ak'õre ode nipapari perã.

¹³ Mãpai fariseorãpa irumaa mägajida:

—Pichi k'ĩsiadoopa mãgã pedee jaramaa bida ajida. Awaraa wë-e perã auk'a jarait'ee, pari pi pedeemaa bida ajida.

¹⁴ Jesupa p'anauji:

—Mí pedee'ãri, wãarata jarapari. Mia k'awa bida aji, sãmãik'aapa cheda mãik'aapa sãmaa wãit'ee. Jõdee parãpa mãga k'awada-e p'ani.

15 Awaraarāpa oo p'ani ĩripai ak'ipata jaradait'ee pia wa k'achia. Jōdee mia māgá ak'i-epi.

16 Mamīda eperāpa oo bi ak'ik'āri, mia jararu pirā pia wa k'achia, wāarata jarait'ee, mi pēidapa mi k'aripapari perā. Michi ituabaapa eperāarāpa oopata māgá ak'ik'aa.

17 Pāchi ūraa p'ādade jara bi eperā omeerāpa ne-inaa unudap'edaa auk'a jaradak'āri, ma jarada wāara. Auk'a bi mi omē.

18 Michia oo bi jarapari māik'aapa mi Ak'ōre, mi pēidapa, auk'a jarapari.

19 Māpai āchia iidijida:

—¿Sāma bima ajida, pi Ak'ōre?

Jesupa p'anauji:

—Parāpa mi wāara k'awada-eda aji. Mi Ak'ōre jida wāara k'awada-e. Mi wāara k'awa p'anadap'edaa paara, mi Ak'ōre jida wāara k'awa p'anak'ajidada aji.

20 Jesupa māga jaraji, Tachi Ak'ōre te waibiade primisia iapatamāi jaratee bi misa. Eperāarā chok'ara mama wāyaa wājida mīda, apidaapa iru jitada-e paji irua jarateeda k'aurepa, ewari Tachi Ak'ōrepa awara bida ma-it'ee waide pa-e bada perā.

Jesupa ichi wāit'ee bīmaa p'oyaa wāda-eda ada

21 Māpai waya Jesupa māgaji:

—Mi āyaa wāit'eeda aji. Parāpa mi jiridait'ee. Mamīda mi unuda-e pait'ee. Atuadait'ee pāchia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa. Mapa mi wāit'ee bīmaa parā p'oyaa wāda-eda aji.

22 Māga ūridak'āri, judiorā poroorā pedee para beejī:

—Tachi p'oyaa wāda-eda a bi, iru wāit'ee bīmaa. ¿Ichi juadoopa piut'ee-epaama? aji.

23 Māpai Jesupa āchīmaa māgaji:

—Parā ek'aripemaarāda aji. Mamīda mi it'aripema. Parā na p'ek'au eujādepema. Mamīda mi na p'ek'au eujādepema-e.

24 Mapa mia jaraji parā atuadait'ee pāchia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa. Wāara māgá atuadait'eeda aji, ijāada-e p'ani pirā Mita jōmaarā Ak'ōre Waibia. Mia aupaita eperāarāpa p'ek'au k'achia oopata wēpapii.

25 Māpai irumaa iidijida:

—Pi, ¿k'aima? ajida.

Jesupa p'anauji:

—Mi chedak'āriipa, parāmaa māga jaraparida aji.

26 Mia unupari pāchia ne-inaa k'achia oopata māik'aapa pedee chok'araapa parā ĩmiateek'aji. Mamīda māga oo-e pait'ee. Jīp'a jarait'ee mi pēidapa jarapi bik'a na p'ek'au eujādepemaarāmaa. Irua ichita wāarata jaraparida aji.

27 Mamīda āchia k'awada-e paji, Jesupa jarak'āri ichi Tachi Ak'ōrepa pēida.

28 Mapa Jesupa māgaji:

—Parāpa Eperā Ak'ōre Truadepema kurusode jiradak'āri peedait'ee, k'awaadait'ee Mita Tachi Ak'ōrepa pēida. Ma awara k'awaadait'ee mia ne-inaa jōma oopari irua oopi bik'a māik'aapa jōma jarapari irua jarapi bik'a.

29 Mi pēida na p'ek'au eujādee mi ome baparida aji. Mi ituaba atabēi-epi, irua k'inia bik'a oopari perā.

30 Jesupa māga jarak'āri, eperāarā chok'ara irude ijāajida.

Abrahamdeepa uchiadap'edaada apatap'edaarā

31 Māpai Jesupa judiorā irude ijāadap'edaarāmaa māgaji:

—Parāpa oo p'ani pirā mia ūraa bik'a, wāara mi k'ōp'āyoorā.

32 Māga ooruta pirā, k'awaadait'ee Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēida māik'aapa ma k'aurepa waa esclavoorā p'anada-e pait'eeda aji.

33 Āchia p'anaujida:

—Tai Abrahamdeepa uchiadap'edaarā. Mapa tai esclavoorā-epi. Apidaa jua ek'ari p'anadak'aa. Tachi Ak'ōre juadepai p'anapata. ¿Sāap'eda taimaa jara cheruma ajida, waa esclavoorā p'anada-e pait'ee?

34 Jesupa p'anauji:

—Mia wāarata jararu. Jōmaweda p'ek'au k'achia oopataarā esclavoorāk'a p'anida aji, p'ek'au k'achia jua ek'ari p'anapata perā.

35 K'īsiadāma nāgide. Esclavo ichita ba-e chipari tede. Jōdee ma te chipari warra ichita bapari ma tede, ichi ak'ōrede perā.

36 Mapa Tachi Ak'ōre Warrapa parā p'ek'au k'achia jua ek'ariipa uchiataru pirā, wāara uchiadait'ee.

37 Mia k'awa bi parā Abrahamdeepa uchiadap'edaarā. Mamīda mi peet'aa k'inia p'ani, mi ūraa wāara ijāa k'iniada-e p'anadairā.

38 Mia jaraparida aji, mi Ak'ōrepa mimaa ak'ipida. Jōdee parāpa oopata pāchi ak'ōrepa jarateedak'a.

39 Māpai āchia māgajida:

—Tai ak'ōre Abrahamda! ajida.

Mamīda Jesupa p'anauji:

—Parā wāara Abraham warrarā pada paara, irua oodak'a ook'ajidada aji.

40 Mamīda māga ooda-e p'ani. Mia parāmaa Tachi Ak'ōre wāarata jaraji, irua mimaa māga jarada perā. Mamīda irā parāpa mi peet'aa k'inia p'ani. Abrahampa māga oo-e paji Ak'ōre pedee jarapataarā ome.

41 Parāpa ne-inaa k'achia oomaa p'anida aji, pāchi ak'ōrepa ooparik'a.

Āchia māgajida:

—Tai awaraa ak'ōredeepa uchiada-e pajida! ajida. ¡Ak'ōre abapaita iru p'anida! ajida. ¡Māgí Tachi Ak'ōre!

42 Jesupa p'anauji:

—Tachi Ak'ōre wāara parā ak'ōre pada paara, mi k'inia iru p'anak'ajidada aji, mi Tachi Ak'ōremāiipa cheda perā. Mapa mi nama bi. Mīchi k'īradoopa nama che-e paji. Tachi Ak'ōrepata mi pēiji.

43 ¿Parāpa mia jaratee bi at'āri k'awada-e p'anik'ā? Parāpa mi ūraa ūri k'iniada-e p'ani. Maperāpi mia jara bi k'awada-e p'ani.

44 Parā ak'ōre Netuara Poro Waibia. Ichideerā perā ichia oopi k'iniata oo k'inia p'ani. Na eujā beedak'āriipa ichia eperāarā peeyaa bapari. Ma awara ne-inaa wāara unuamaa iru bapari, wāarata k'awak'aa perā. Seewa jarapari wāarak'a; māga bapari. Ichi seewa-idaa beerā ak'ōre, seewa-idaa bapari perā.

45 Mamīda mia Tachi Ak'ōre wāarata jarak'āri, parāpa mi pedee ijāadak'aa.

46 ¿K'aipa ak'ipii mia p'ek'au k'achia aba pida ooda? ¡Māga p'oyaa ooda-e! Māga bita, mia wāarata jarak'āri, ¿parāpa sāap'eda mi pedee ijāada-ema?

47 Tachi Ak'ōredeerāpa iru Ūraa ūri k'inia p'anapata. Mamīda parā Ak'ōredeerā-e p'anadairā, iru ūraa ūri k'iniadak'aada aji.

Abraham t'oi naaweda, Jesús bapachi

48 Māpai judiorā poroorāpa Jesumaa māgajida:

—¿Pi Samariadepema-ek'ā? ajida. Ma awara pīchi k'ap'iade netuara merātia bida ajida.

49 Jesupa p'anauji:

—Mi k'ap'iade netuara wēe bida aji. Ma k'āyaara mia mi Ak'ōre waawee bapari. Mamīda parāpa mi waaweedak'aa.

⁵⁰ Mia jiri-e bi eperāarāpa mi t'o p'anadamerā, mi Ak'ōrepa māga k'inia bi mīda. Iruata ak'i bi parāpa oopata māik'aapa jarait'ee pia wa k'achia.

⁵¹ Mia wāarata jararu. Eperāpa mi ūraa ūrip'eda, ooru pirā ma ūraade jara bik'a, piu-e pait'eeda aji.

⁵² Māpai ma judiorāpa māgajida:

—jīrapī k'awa p'ani wāara pi k'ap'iade netuara merātia bi! Abraham māik'aapa Tachi Ak'ōre pedee jarapataarā jōmaweda piujida. Mamīda pia jara bi pi ūraa jara bik'a oopari piu-e pait'ee.

⁵³ Māgara, ħpi waibiara bik'ā tai chonaarāwedapema piuda Abraham k'āyaara? ħWaibiara bik'ā Tachi Ak'ōre pedee jarapataarā piudap'edaa k'āyaara? ħK'āata k'inia bima ajida, taipā k'ġsiadamerā pide?

⁵⁴ Jesupa p'anauji:

—Mia jarada paara mi waibiara bi awaraarā k'āyaara, pari māga jarak'aji. Mamīda mi Ak'ōrēpata māga jarapari. Māgī Ak'ōre parāpa “Tachi Ak'ōre” apata.

⁵⁵ Mamīda parāpa Tachi Ak'ōre k'awada-e p'ani. Jōdee mia iru wāara k'awa bi. Mia iru k'awa-e bida ada paara, seewa-īdaa bak'aji parā jīak'a. Mamīda māga-e. Mia wāara iru k'awa bi māik'aapa oopari irua jara bik'a.

⁵⁶ Pāchi chonaarāwedapema Abraham o-īadachi mi na eujādee cheda unuit'ee bada perā. Wāara māga unuji māik'aapa o-īa beejida aji.

⁵⁷ Māpai āchia māgajida Jesumaa:

—Pi waide cincuenta años wēe bi. Māga bīta, ħAbraham unujida a bik'ā? ajida.

⁵⁸ Jesupa p'anauji:

—Mia wāarata jararu. Abraham t'oi naaweda, Mīta bapachida aji.

⁵⁹ Māga ūridak'āri, āchia māu p'e atajida bat'adait'ee Jesumaa, ichi Tachi Ak'ōreda ada perā. Mamīda Jesús mirudachi māik'aapa Ak'ōre te waibiadeepa uchiadachi.

9

Jesupa tau p'āriu bada jipada

¹ Maap'eda Jesús awara āi wā nide unuji eperā tau p'āriu bi ichi t'oru weda.

² Ma eperā unudak'āri, Jesús ome nīpapataarāpa iīdijida:

—Tachi Jarateepari, ħk'āare k'aurepata na eperā tau p'āriu t'ojima? ajida. ħIchia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa pajik'ā ajida, maa-e pirā chi ak'ōreerāpa p'ek'au k'achia oopata k'aurepa?

³ Jesupa p'anauji:

—Ichi k'aurepa-epi; ichiaba ichi ak'ōreerā k'aurepa-epi. Tachi Ak'ōrepa māga t'opiji eperāarāpa ak'īdamerā iruata ne-inaa pia ooi ma eperā k'ap'iade.

⁴ Āstaawa tachia oodaipia bi mi pēidapa oopi bik'a, p'ārik'ua pak'āri, apidaapa māga p'oyaa oodak'aa perā.

⁵ Mī na p'ek'au eujāde bi misa, īdaa pik'a bi na eujādepemaarā-it'ee.

⁶ Māga jarap'eda, Jesupa eujāde idut'aaji māik'aapa yooro p'ora ome p'oirat'aap'eda, tau p'āriu bi taude p'urut'aaji.

⁷ Māpai māgaji:

—Wāpāde aji, pīchi tau sīde pania t'ipata *Siloé* apatamaa. (Siloé jara k'inia bi “Pēida”).

Māpai tau p'āriu bi wāji ichi tau sīde. Āpītee chek'āri, pia unu beeji.

⁸ T'ēpai ma eperā k'ait'a p'anadap'edaarāpa māik'aapa iru ne-īidimaa unudap'edaarāpa māgapachida:

—¿Nāgí chi ne-inaa iidimaa su-ak'í bapariida-ek'ā? apachida.

⁹ Ūk'uruurāpa māgapachida:

—Jā ichipi.

Awaraarāpa māgapachida:

—Jā iru-epi, iru k'īra papaa bi mīda.

Mamīda ichia p'anauji:

—Mipi.

¹⁰ Māpai iidijida:

—¿Sāga írá pia unu bima? ajida.

¹¹ Ichia p'anauji:

—Eperā t'íjarapata Jesupa iduba yooro p'ora ome p'oirap'eda, mi taude p'urut'aajida aji, māik'aapa māgaji: “Wāji pichi tau siide pania t'ipata Siloé apatamaa.” Aramágá mi wājida aji, māik'aapa michi tau siit'aak'āri, unuji.

¹² Māpai āchia iidijida irumaa:

—¿Sāma bima ajida, ma eperā?

Ichia p'anauji:

—K'awa-e bida aji.

Fariseorāpa tau p'āriu badamaa iididap'edaa

¹³⁻¹⁴ Jesupa ma yooro ook'āri p'uruit'ee tau p'āriu bada taude, ñipata ewate paji. Maperā judiorā poro waiñarāpa ma tau p'āriu bada ateejida fariseorāmaa.

¹⁵ Māpai āchia iidijida:

—¿Sāga írá unu bima? ajida.

Ichia p'anauji:

—Yooro mi taude p'urujida aji. Maap'eda mia siit'aaji. Mapa írá pia unu bida aji.

¹⁶ Fariseorā ūk'uruurāpa māgajida:

—Jāgí eperā Tachi Ak'ōrepa pēida-eda ajida, ñipata ewate māga ooda perā. ¿Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bi-ek'ā ajida, ñipata ewate mimiadaik'araa bi?

Mamīda awaraarāpa māgapachida:

—¿Sāgá eperā p'ek'au k'achia ooparipa nāgee ne-inaa pia ooyama? ajida.

Māgá āchi k'isia awara-awaraadachida māik'aapa āchi k'ōp'āyoorā ome aupedee jōnapachida.

¹⁷ Maap'eda waya iidijida naaweda tau p'āriu badamaa:

—Pia ¿k'āata k'isia bima ajida, jā eperāpa pi tau jipadade?

Ichia p'anauji:

—Mi-it'ee iru Ak'ōre pedee jaraparida aji.

¹⁸ Mamīda ma judiorāpa ijāada-e paji ma eperā wāara naaweda tau p'āriu baji māik'aapa írá pia unu bi. Mapa chi ak'ōre chi nawe ome t'í pēijida.

¹⁹ Māpai iidijida:

—¿Na parā warrak'ā? ajida. ¿Parāpa jaradaik'ā ichi tau p'āriu t'oda? ¿Sāga írá pia unu bima? ajida.

²⁰ Chi ak'ōreerāpa p'anaujida:

—Taipa k'awa p'anida ajida, nāgí tai warra māik'aapa k'awa p'ani ichi tau p'āriu t'oda.

²¹ Mamīda k'awada-e írá sāga ichi taupa unu bi. Ichiaba k'awada-e k'aipa ichi taupa unupiji. Iidit'irumaa. Iru chona bairā, ichi itu jarayada ajida.

22 Chi ak'õreerãpa mãga jarajida judiorã waidoopa. Ai naaweda judiorã poro waibiarãpa pedeetejida chi eperã Jesús Mesías aru pirã, waa t'ũpida-e pait'ee Tachi Ak'õre Ūraa jaratepata tede.

23 Mapa chi ak'õreerãpa jarajida: "Ichimaa iidíti. Iru chona bida" ajida.

24 Maperã judiorã poro waibiarãpa waya t'í pëjida ma naaweda tau p'ãriu bada mãik'aapa mãgajida:

—Wãara jarapãde ajida, Tachi Ak'õre k'ĩrapite. Taipa k'awa p'anida ajida, jã eperã p'ek'au k'achia ooyaa bapari.

25 Ichia p'anauji:

—Mia k'awa-e bida aji, ma eperãpa p'ek'au k'achia oopari wa mãga-e. Nãgapai k'awa bi. Mi tau p'ãriu baji. Mamĩda írã pia unu bida aji.

26 Waya iidijida:

—¿K'ãata oojima? ajida. ¿Sãga pi tau pia unupijima? ajida.

27 Ichia p'anauji:

—Mia parãmaa jarajida aji. Mamĩda mi pedee ijãada-e p'ani. ¿Waya jarapi k'inia p'anik'ã? ¿Parãpa ichiaba irude ijãa k'inia p'anik'ã? aji.

28 Mãga ũridak'ãri, ik'achia pedee p'anejida ma tau p'ãriu badamaa:

—¡Piata jã eperãpa jaratee bide ijãa bida! ajida. ¡jõdee taipa Moisepa p'ãdade ijãapata!

29 Taipa k'awa p'anida ajida, Tachi Ak'õrepa Moisemaa pedeeda. Mamĩda k'awada-eda ajida, sãmãik'aapa cheji jã eperã.

30 Ichia p'anauji:

—¿Sãga? ¡Parãpa k'awada-eda a p'ani sãmãik'aapa cheji! ¡Mamĩda irua mi tau unupiji!

31 Jõmaarãpa k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa p'ek'au k'achia ooyaa beerã pedee ũrik'aa. Mamĩda ũripari ichimaa it'aa t'ĩpataarã pedee, mãirãpa irua k'inia bik'a oopata perã.

32 Na p'ek'au eujã beedak'ãriipa waide ũridak'aa eperãpa tau p'ãriu bee pia unupida.

33 Ma eperã Tachi Ak'õrepa pëi-e pada paara, nãgee ne-inaa oo-e pak'ajida aji.

34 Mãpai ma fariseorã k'ĩraudachida mãik'aapa mãgajida:

—Pichi t'oru weda p'ek'au k'achia ooyaa bapari. Mãga bita, ¿taimaa jaratee k'inia bik'ã? ajida.

Maap'eda taawaa jëret'aajida.

Tau p'ãriu pik'a p'anirãpa Tachi Ak'õre k'awada-e

35 Jesupa k'awaaji mãgí tau p'ãriu bada taawaa jëret'aadap'edaa. T'ëepai iru ome unuk'ãri, iidiji:

—¿Pia Eperã Ak'õre Truadepemade ijãa bik'ã? aji.

36 Ichia p'anauji:

—Mimaa jarapãde aji, k'aita pia jara bi. Mia irude ijãait'ee.

37 Jesupa mãgaji:

—Pia mãgí unuda; mida aji, pi ome pedeemaa bi.

38 Mãpai Jesús k'ĩrapite bedabaiji mãik'aapa mãgaji:

—Tachi Waibia, mia ijãa bida aji.

39 Ma t'ëepai Jesupa mãgaji:

—Mi na p'ek'au eujãdee chejida aji, eperãarã ak'ide, k'awaait'ee wãara ijãa p'ani wa ijãada-e p'ani. Chejida aji, Tachi Ak'õre k'awapiit'ee tau p'ãriu pik'a

beerāmaa, āchia iru k'awaadamerā. Ichiaba cheji ak'ipiit'ee tau īdaa pik'a beerāmaa, āchia Tachi Ak'ōre wāara k'awada-e p'ani.

⁴⁰ Fariseorā ūk'uruurāpa māga ūridak'āri, iidijida:

—¿K'āata jara k'inia bīma? ajida. ¿Tai jida Tachi Ak'ōre k'awada-e p'anik'ā? ajida.

⁴¹ Jesupa p'anauji:

—Parā māga p'anadap'edaa paara, apidaapa parā imiateeda-e pak'aji. Mamīda parāpa jarapata Tachi Ak'ōre wāara k'awa p'ani. Māga jaradak'āri, p'ek'au k'achia oomaa p'ani, seewa jara p'ani perā.

10

Ovejaarā ak'ipari nepirida

¹ Māpai Jesupa māgaji:

—Mia wāarata jararu. Eperāarā oveja k'āipatamāi t'īudak'āri, puerta eere t'īupata. Maperā eperā ma puerta eere t'īu-e pirā, māgī nechīayaa bi.

² Mamīda chi eperā puerta eere t'īupari; māgī chi ovejaarā ak'ipari.

³ Puerta jīaparipa ewapari māgī oveja ak'ipari t'īumerā. Māpai irua ichi ovejaarā aba-abaa t'ipari. Ma ovejaarāpa iru pedee k'awapata perā, āchi k'āipatamāiipa uchiadak'āri, iru t'ēe k'īup'ee wāpata.

⁴ Ichi ovejaarā jōmaweda uchua atak'āri, āra naa wāpari māik'aapa chi ovejaarā iru t'ēe wāpata, chipari pedee k'awapata perā.

⁵ Mamīda awaraa eperāpa ma ovejaarā atee k'inia bi pirā, wādak'aa māgī ome. Āyaa wāpata, māgī pedee k'awadak'aa perā.

⁶ Jesupa māga nepiriji jarateit'ee ma fariseorāmaa. Mamīda āchia k'awada-e paji irua k'āata jara k'inia bada.

Jesupa ichideerā pia ak'ipari

⁷ Mapa Jesupa āchīmaa waya māgaji:

—Mia wāarata jararu. Mida aji, ma puertak'a, ovejaarā t'īupatamāi.

⁸ Jōmaarāpa mi naa jara chedap'edaa āchita Tachi Ak'ōrepa pēida, nechīayaa beerāk'a p'anajidada aji. Mapa michi ovejaarā, pia jarait'eera, michideerāpa māirā pedee ijāada-e paji.

⁹ Mida aji, puertak'a bi. Mia eperāarā o k'achiadeepa k'aripa atapari t'īudamerā michi jua ek'ari michideerā ome. Oveja ak'ipari pia bīpa ichi ovejaarā ak'iparik'a, māga pik'a mia michideerā ak'ipari māik'aapa k'aripapari pia p'anapataadamerā.

¹⁰ Chi nechīapari chepari nechīait'ee aupai māik'aapa peeit'ee aupai; ichi-aba ne-inaa jōma p'e atadariiit'ee aupai. Jōdee mi nama cheji eperāarā pia p'anapiit'ee māik'aapa ichita p'anapiit'ee Tachi Ak'ōre ome.

¹¹ Mi chi ovejaarā ak'ipari t'āri piara bīk'a māik'aapa eperāarā mi ovejaarāk'a. Ovejaarā ak'ipari t'āri pia bak'āri, chi ovejaarā pia ak'ipari, māga oo bi k'aurepa piuru pijida.

¹² Mamīda māga-e mimiapari jīp'aa ome. Chīara ovejaarā ak'i bīde, māgīpa ne-animal k'achia cheru unuk'āri, mirudaipari ma ovejaarā k'iniak'aa perā. Maperāpi ne-animal k'achia bīpa ma ovejaarā ūk'uru ata chepari māik'aapa apemaarā awara āyaa jīchoopari.

¹³ Ma eperā mirudaipari ma ovejaarā ak'ipari-e perā māik'aapa ma ovejaarā ichide-e perā.

¹⁴⁻¹⁵ Ovejaarā ak'ipari t'āri piara bīpa ichi ovejaarā pia ak'iparik'a, māga pik'a mia michideerā pia ak'ipari. Mi Ak'ōrepa mi t'āri k'awa bi; ichiaba

mia pida mi Ak'õre t'ãri k'awa bi. Mãgã ichiaba mia michi ovejaarã t'ãri k'awa bi mãik'aapa ãrapa pida mi t'ãri k'awa p'ani. Michi k'ap'ia peepiit'ee ãra k'aripait'ee.

16 Mia ichiaba awaraa ovejaarã iru bi. Mãgí ovejaarã nãpemaarã-e, judiorã-e perã. Mamída mia ichiaba ãra k'aripa k'inia bi. Ærapa ichiaba mi pedee ùripataadaya aji. Mapa mia ãra p'e biit'ee apemaarã michideerã, judiorã mide ijãapataarã ome, jõmaweda ak'ipari apai jua ek'ari p'anapataadamerã.

17 'Mi Ak'õrepa mi k'inia iru bapari michi k'ap'ia peepiit'ee perã eperãarã pari. Mamída waya chok'ai p'irabaiit'ee.

18 Awaraarãpa mi k'ap'ia peepida-e pai. Ma k'ãyaara miata ãchimaã michi k'ap'ia peepiit'ee. Mia mãga ooit'ee mãik'aapa waya chok'ai p'irabaiit'ee, mi Ak'õrepa mãga jara bairã. Iru jõmaarã k'ãyaara waibiara bi.

19 Ma pedee ùridak'ãri, judiorã waya k'ãsia awara-awaraa p'aneejida.

20 Ûk'uruurãpa mãgapachida:

—¿Sãap'eda parãpa jã eperã pedee ùri p'anima? ajida. Iru k'ap'iaade netuara merãtia bi mãik'aapa k'ãra k'awa-ee bi.

21 Mamída awaraarãpa mãgapachida:

—Eperã k'ap'iaade netuara merãtia bak'ãri, mãga pedeek'aada ajida. ¿Netu- arapa tau p'ãriu beerã pia unupiik'ã? ajida.

Judiorãpa Jesús yiarãa iru p'anadap'edaa

22 Ma t'ëepai k'oijara pak'ãri, judiorãpa fiesta oojida Jerusalén p'uurude. Ma fiesta oopachida k'irãpadait'ee chonaarãwedapema ewari Tachi Ak'õre te waibia awara bidap'edaa iru-it'ee.

23 Jesús mama nipaji Ak'õre te ãuk'idaa, Salomón Pórtico apatap'edaamã.

24 Maperã judiorã poro waibiarãpa iru wap'ira ata chejida mãik'aapa iidi- jida:

—¿At'ãri tai audú k'ãsiapimãa iru bait'eek'ã? ajida. Pi Tachi Ak'õrepa pëida, Mesías pirã, aweda jarãji.

25 Jesupa p'anauji:

—Naaweda mia parãmaa mãga jarajida aji. Mamída ijãada-e paji. Mia oopari mi Ak'õrepa oopi bik'a. Oopari ne-inãa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa ãchi juadoopa. Ma k'aurepata ijãadaipia bi mi Tachi Ak'õrepa pëida.

26 Mamída parãpa ijãada-e p'ani, michideerã-e perã.

27 Michideerãpa mi pedee k'awapata mãik'aapa mia ãchi k'awapari. Mapa ãchi mi t'ëe nipapata.

28 Mia ãchi o k'achiadeepa k'aripa atapari atuanaadamerã; jãp'a ichita chok'ai p'anapataadamerã Tachi Ak'õre ome. Apidaapa ãchi p'oyaa jãri atada-e pai mi juadeepa.

29 Mi Ak'õrepa ãchimaã mide ijãapiji. Iru jõmaarã k'ãyaara waibiara bi. Maperãpi apidaapa ãchi p'oyaa jãri atada-e pai iru juadeepa.

30 Mi, mi Ak'õre ome abapai.

31 Mãga ùridak'ãri, ma judiorãpa mãu p'e atajida iru bat'a peedait'ee.

32 Mamída Jesupa mãgaji:

—Mi Ak'õrepa mimãa oopiparida aji, ne-inãa pia chok'ara eperãarãpa p'oyaa oodak'aa ãchi juadoopa. ¿Chisãgí k'aurepata mi bat'a pee k'inia p'anima aji, mãupa?

33 Ma judiorãpa p'anaujida:

—Pia ne-inaa pia oo bi k'aurepa pi bat'a pee k'iniada-eda ajida. Māga oodait'ee pia Tachi Ak'ōre āpīte ik'achia pedeeda perā. Jaraji pi Tachi Ak'ōre ome auk'a, pi eperā bi mīda taik'a.

³⁴ Māpai Jesupa māgaji:

—¿Parā ūraa p'ādade Tachi Ak'ōrepa jara bi-ek'ā:

'Mia jaraji parā mik'a; ak'ōre waibiarā'?

(Sal 82.6)

³⁵ Tachi Ak'ōre Ūraa jōk'aa. Maperā p'oyaa merada-e. Ma ūraa p'ādade Ak'ōrepa t'ijaraji 'ak'ōre waibiarā mik'a' iru pedee ūridap'edaarāmaa, parā chonaarāpa māirā awara bidap'edaa perā iru-it'ee.

³⁶ Tachi Ak'ōrepa mi auk'a awara biji māik'aapa pēiji na p'ek'au eujādee. Māga bita, ¿sāga parāpa jaradai mia ik'achia pedee baji Tachi Ak'ōre āpīte, jarak'āri mi Tachi Ak'ōre Warra?

³⁷ Oo-e pirā mi Ak'ōrepa oopi bik'a, māgara ijāanāati.

³⁸ Mamīda oo bi pirā mi Ak'ōrepa oopi bik'a, mia jara bi ijāada-e p'ani mīda, ijāati mia ooda k'aurepa. Māgā parāpa wāara k'awaadai mi Tachi Ak'ōre ome abapai.

³⁹ Māga ūridak'āri, waya iru jita atadait'ee paji. Mamīda Jesús mirudachi.

⁴⁰ Maap'eda Jesús wāji Jordán to k'īraik'a eeree. Mama Juanpa naaweda poro choopatamāi beejī.

⁴¹ Mama bide eperāarā chok'ara irumaa wājida māik'aapa āchi pitapai māgapachida:

—Juanpa oo-e paji ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa, na eperāpa oparīk'a. Mamīda irua wāarata jarapachi na eperāde.

⁴² Maperāpi mama eperāarā chok'ara Jesude ijāajida.

11

Lázaro jai-idaada

¹ Eperā, t'ijarapatap'edaa Lázaro k'ayaa baji. Ma eperā chi ipewēraarā María, Marta ome Betania p'uurudepema paji.

² (T'ēepai māgī Mariapa k'era weeji Jesús biiri īri māik'aapa Jesús biiri p'ooji ichi pudapa.)

³ Lázaro k'ayaa bada perā, chi ipewēraarāpa jara pēijida Jesumaa:

—Tachi Waibia, pi k'ōp'āyo k'inia Lázaro k'ayaa bi.

⁴ Jesupa māga ūrik'āri, māgaji chi k'ōp'āyoorāmaa:

—Ma k'ayaapa jai-idaaru pijida, chok'ai p'irabaiit'ee. Iru k'ayaa bi eperāarāpa k'awaadamerā Tachi Ak'ōre jōmaarā k'āyaara waibiara bi māik'aapa k'awaadamerā Tachi Ak'ōre Warrapa ne-inaa jōma ooi ichi Ak'ōrepa oopi bik'a. Māga ook'āri, jarapataadait'ee Tachi Ak'ōre t'āri pia bapari eperāarā ome; chi Warra jida auk'a.

⁵ Jesupa k'inia p'e iru bapachi Marta, María māik'aapa Lázaro.

⁶ Jesumaa jara pēijida mīda, ichi badamāi k'āima omé beejī.

⁷ Maap'eda māgaji chi k'ōp'āyoorāmaa:

—Waya wādāma aji, Judea eujādee.

⁸ P'anaujida:

—Mamīda Tachi Jarateepari, mak'īara taarā-e bida ajida, judiorā poro waibiarāpa pi māupa peedait'ee p'anadap'edaa. ¿Waya jāmaa wā k'inia bik'ā' ajida.

⁹ Jesupa p'anauji:

—¿Ewari doce hora ìdaa nìbapari-ek'ã? aji. Eperã ästaawa nipak'ãri, t'ütik'aa, ìdaa nìbairã.

¹⁰ Mamïda eperã p'arik'ua ni pirã, t'ütipari ìdaa-e bairã.

¹¹ Mãga jarap'eda, Jesupa mãgaji:

—Tachi k'öp'äyo Lázaro k'ãi bi. Mamïda mia ìrimat'aanait'ee.

¹² Chi k'öp'äyoorãpa p'anaujida:

—Tachi Waibia, iru k'ãi bi pirã, jipait'eeda ajida.

¹³ Jesupa jara k'inia baji Lázaro jai-idaa bi. Mamïda ãrapa k'awada-e p'anajida. K'isiajida jip'a k'ãi bi.

¹⁴ Mãpai Jesupa jip'a mãgaji:

—Lázaro jai-idaajida aji.

¹⁵ Pia bi mi naaweda wã-e paji, ma k'aurepa ìrá parãpa waapiara ijãadait'ee perã Tachi Ak'õrede. Ìrá wädãma aji, Lazaromaa.

¹⁶ Mãpai Tomapa (ichiaba t'ijarapatap'edaa Me-iso) apemaarãmaa mãgaji:

—Wädãma aji, iru ome, tachi peek'ooruta pijida.

Jesude ijãapataarã chok'ai p'irabaidait'ee jai-idaaruta pijida

¹⁷ Jesús pachek'ãri Lázaro bapatamã, k'ãima k'ĩmari baji iadap'edaa.

¹⁸ Jerusalendeepa Betania p'uuru perã kilometro õpee baji.

¹⁹ Mamãik'aapa judiorã chok'ara cheepuru p'anajida Marta mãik'aapa María k'öp'äyaadait'ee, ãra ìpema jai-idaa bada perã.

²⁰ Martapa k'awaak'ãri Jesús cheru, wãji iru k'ĩrachuude. Mamïda María teeda beejì.

²¹ Jesús unuk'ãri, Martapa mãgaji:

—Tachi Waibia, pi cheda paara, mi ìpema jai-idaa-e pak'ajida aji.

²² Mamïda mia k'awa bi at'ãri pia iidiruta Tachi Ak'õrepa ooit'ee.

²³ Jesupa mãgaji:

—Pi ìpema p'irabaiit'eeda aji.

²⁴ Martapa p'anauji:

—Mia k'awa bi na p'ek'au eujã jõdaik'ãri, iru chok'ai p'irabaiit'ee mãik'aapa it'aa wãit'ee.

²⁵ Mãpai Jesupa mãgaji:

—Mia piu beerã waya chok'ai p'anapiparida aji. Chi jai-idaada Ak'õre eujãde ichita chok'ai bapariit'eeda aji, mide ijãa bapachi perã.

²⁶ Ma awara chi chok'ai bi jida atua-e. Ichita it'ari banait'eeda aji, ijãa bapari perã. ¿Pia mãga ijãa bik'ã? aji.

²⁷ Martapa mãgaji:

—Ijãa bipi. Pita Mesías, chi na p'ek'au eujãdee cheit'ee bada eperãarã k'aripade. Pita Tachi Ak'õre Warra.

Jesús Lázaro iadap'edaamã jēeda

²⁸ Mãga jarap'eda, Marta wãji ichi ìpewëra Mariamaa mãik'aapa k'ĩiri ik'aawa mãganaji:

—Tachi Waibia nama bi. Pi t'ĩ bida aji.

²⁹ Mariapa mãga ùrik'ãri, isapai Jesumaa wãji.

³⁰ Jesús waide pana-e baji p'uurude; at'ãri Marta ome unudamã baji.

³¹ Judiorã María ome p'anadap'edaarãpa ichi isapai uchiaru unudak'ãri, iru t'ēe wãjida, wãit'ee jãak'aapa jēede Lázaro iadap'edaamã.

³² Mamïda Mariapa Jesús unuk'ãri, bedabaidachi mãik'aapa mãgaji:

—Tachi Waibia, pi nama bada paara, mi ìpema jai-idaa-e pak'ajida aji.

³³ Jesupa unuk'āri María chi che p'anadap'edaarā ome jēe para nībi, t'āri p'ua nībeeji.

³⁴ Māpai iidiji:

—¿Sāma iajidama? aji.

P'anaujida:

—Chepāde ajida, ak'ide.

³⁵ Jesús jēedachi.

³⁶ Māga unudak'āri, judiorāpa māgajida:

—¡Ak'iti! ¡Māgara Lázaro k'inia iru baji!

³⁷ Mamīda māirā ūk'uruurāpa māgajida:

—Na Jesupa tau p'āriu beerā pia unupipari. Maperā ¿Lázaro jipak'aji-ek'ā ajida, jai-idaanaamerā?

Lázaro chok'ai p'irabaida

³⁸ Lázaro piuda k'aurepa Jesús at'āri t'āri p'ua nībide, panaji Lázaro iadap'edaamāi. Māu te uria baji māik'aapa chi t'ai jīa nībaji māu choma bīpa.

³⁹ Mapa Jesupa māgaji:

—Jā māu āyaa ata binadapāde aji.

Māpai Marta, chi piuda ipewērapa māgaji:

—Mamīda Tachi Waibia, irā iru k'ap'ia mik'ia jo nībida aji, k'āima k'īmari bairā iadap'edaa.

⁴⁰ Māpai Jesupa māgaji:

—¿Mia pīmaa jaraji-ek'ā? aji. Ijāa bi pirā, Ak'ōrepa ne-inaa pia ooit'ee eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa.

⁴¹ Māpai chi māu āyaa ata bijida. Maap'eda Jesús it'aa ak'iji māik'aapa māgaji:

—Ak'ōre, gracias mia chupiria iidida ūrida perā.

⁴² K'awa bi mia iidipari chaa pia ūripari. Mamīda na pedee jararu na eperāarāpa ūridamerā māik'aapa ijāadamerā pia mi pēiji.

⁴³ Māga jarap'eda, Jesupa golpe biaji:

—¡Lázaro, uchíaji jāmāik'aapa!

⁴⁴ Māpai chi jai-idaa bada uchijai. Ichi k'ap'ia jōma at'āri pira baji p'arupa; chi jua, jīru paara. Ichiaba ichi poro pira baji p'arupa. Mapa Jesupa māgaji:

—Iru ia bada p'aru ērat'aadapāde aji.

Jesús jita atadait'ee pedeeteedap'edaa

(Mt 26.1-5; Mr 14.1-2; Lc 22.1-2)

⁴⁵ Jesupa ooda unudak'āri, judiorā chok'ara María ome wā p'anadap'edaarāpa irude ijāajida.

⁴⁶ Mamīda māirādepema ūk'uru fariseorāmaa wājida Jesupa ooda nepiride.

⁴⁷ Mapa ma fariseorā p'aareerā poroorā ome t'ī pēijida Junta Supremadepemaarā māik'aapa māgajida:

—¿K'āata oodait'eema? ajida. Jā eperāpa oomaa bi ne-inaa chok'ara eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa.

⁴⁸ Ita-aria birutara, jōmaarāpa irude ijāadai. Māgara Romadepemaarā chedayada ajida, Tachi Ak'ōre te waibia t'eet'aade māik'aapa tachi auk'arā jōt'aade.

⁴⁹ Judío t'ijarapatap'edaa Caifás p'aareerā poro waibia paji ma añode. Ichia māgaji:

—Parāpa maarepida k'awada-e p'anida aji.

⁵⁰ Piara bi eperā aba piumerā tachi p'uuru pidaarā pari, tachi p'uuru pidaarā jōmaweda piudai k'āyaara.

⁵¹ Mamīda Caifapa māga jara-e paji ichi k'ṣiadoopa. Ma añode p'aareerā poro waibia pada perā, Tachi Ak'ōrepa ne-inaa p'asait'ee bada ichimaa jarapiji. Maperāpi ichia jaraji Jesús piut'ee āchi p'uuru pidaarā pari.

⁵² Mamīda wāara ma eujādepemaarā-it'ee aupai piu-e pait'ee paji. Ichiaba piut'ee paji eperāarā jōmaarā pari, chi Tachi Ak'ōrede ijāapataadait'eerā awara-awaraa eujāde p'anapataarā pari.

⁵³ Caifapa māga jarada ewatedeepa judiorā poroorāpa pedeteepachida Jesús peedait'ee.

⁵⁴ Maperā Jesús judiorā t'āide tau taawa nipak'aa paji naawedapemak'a. Mamāik'aapa wāji eujā pania wēe bi k'ait'a, eperāarā mak'iaara p'anadak'aa p'uurude. Māgí p'uuru t'ijarapachida Efraín. Mama beeji chi k'ōp'āyoorā ome.

⁵⁵ Ma t'ēepai judiorā Pascua fiesta ĩri pak'āri, eperāarā chok'ara awara āiipa chejida Jerusalendee Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a oodait'ee māik'aapa pia p'anadait'ee iru k'īrapite.

⁵⁶ Mama p'anide ma eperāarā Jesús ĩri nipapachida māik'aapa Tachi Ak'ōre te waibiade pedee para baji āchi k'ōp'āyoorā ome:

—k'āata k'ṣia p'anima? ajida. ĩIru cheipaa na fiestade wa māga-e?

⁵⁷ Mamīda fariseorāpa māik'aapa p'aareerā poroorāpa Jesús jita atapi k'inia p'anapachida. Mapa jarajida apidaapa Jesús unuruta pirā, āchimaa jara chedamerā.

12

Mariapa k'era weeda Jesús b̄iri ĩri (Mt 26.6-13; Mr 14.3-9)

¹ Ewarī seis falta bak'āri Pascua fiesta oodait'ee, Jesús wāji Betania p'uurudee, Lázaro bapatamāi. Ma Lázaro paji Jesupa chok'ai p'irabaipida.

² Mama bide k'ewara Jesumaa nek'opijida. Martapa jedepachi. Jōdee Lázaro Jesús ome nek'omaa baji.

³ Māimisa Mariapa aneeji k'era ĩpia nardodee ooda. Litro k'audaa baji. Ma k'era Jesús b̄iri ĩri weet'aaji māik'aapa ichi pudapa p'oot'aaji. Te jā t'ūa jo n̄ibeeji k'erapa.

⁴ Māpai Jesús k'ōp'āyo, Judas Iscariote, Jesús traicionaait'ee badapa māgaji:

⁵ —Jā k'era ichi k'inia weemaa bida aji. Netot'aak'aji trescientos denarios pari māik'aapa chupiria beerā k'aripak'aji.

⁶ Mamīda Judapa māga jara-e paji chupiria beerā k'aripa k'inia bada perā. Ma k'āyaara māga jaraji nechiyaa bada perā. Ichia āra p'arat'a anipapachi māik'aapa aidepema chia atapachi.

⁷ Māpai Jesupa māgaji:

—Ita-aria b̄iji. Irua nāgí k'era ia iru bajida aji, mi iaruta ewatepema-it'ee.

⁸ Chupiria beerā ichita paraait'ee parā t'āide. Mamīda mi parā ome ichita ba-e pait'eeda aji.

Judiorā poroorāpa Lázaro ĩridap'edaa peet'aadait'ee

⁹ Ūridak'āri Jesús Betania p'uurude bi, judiorā chok'ara wājida iru ak'ide. Ichiaba wājida Lázaro ak'ide, Jesupa iru chok'ai p'irabaipida perā.

¹⁰ Maperā p'aareerā poroorāpa pedeteejida Lázaro ichiaba peet'aadait'ee.

¹¹ K'ṣiajida Jesupa iru p'irabaipida k'aurepa judiorā chok'ara āchi ūraade ijāadaamaa p'aneeruta Jesude ijāadait'ee.

*Jesús Jerusalén p'uurudee wāda**(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Lc 19.28-40)*

12 Ai norema eperāarā chok'ara, chi wā p'anadap'edaarāpa k'awaajida Jesús Jerusalendee Pascua fiesta oode cheru.

13 Mapa t'ap'uru k'iru t'iap'edap'eda, wājida iru auteebaidait'ee māik'aapa biapachida:

—*¡Hosana!* ¡Tachi K'aripapari cheru Tachi Ak'ōre k'ap'ia pari! ¡Tachi Ak'ōrepa iru pia ak'iji māik'aapa pēiji Israel pidaarā Rey pamerā! (*Sal 118.25-26*)

14 Jesupa burro chak'e atapiji māik'aapa bataudachi ai ĩri, Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a:

15 'Sión p'uurudepemaarā, waweenáati. ¡Ak'iti! Pāchi Rey cheru burro chak'e ĩri. *Zac 9.9*

16 Chi k'ōp'āyoorāpa k'awada-e paji ma pedee p'āda k'āata jara k'inia bi. Mamīda Jesús it'aa wāda t'ēepai k'irāpajida ma pedee māik'aapa Jesús p'asada. Māpai k'awaajida ma pedee p'āda irude jara baji.

17 Jesupa Lázaro p'irabaipida unudap'edaarāpa irua ooda jōmaarāmaa nepiripachida.

18 Mapa eperāarā chok'ara wājida Jesús ome unudait'ee. Māgá wā k'inia p'anajida ūridap'edaa perā irua ne-inaa ooda eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa.

19 Fariseorā ūk'uruurāpa māga unudak'āri, āchi k'ōp'āyoorāmaa māgajida: —¿Parāpa unu p'anik'ā? ajida. ¡Iru maarepida p'oyaada-e pai! ¡Jōmaarāta irude ijāa wādada! ajida.

Judio-eerāpa Jesús unu k'inia p'anadap'edaa

20 Pascua fiesta pai naaweda, eperāarā wāpachida Jerusalendee it'aa t'ide Tachi Ak'ōremaa. Ma wādap'edaarā t'āide p'anajida judio-eerā, judiorā ūraade ijāadap'edaarā.

21 Māirā Felipemaa wājida. Māgí Felipe Betsaida p'uurudepema paji. Māgí p'uuru Galilea eujāde bi. Ma judio-eerāpa māgajida irumaa:

—Señor, taipa Jesús unu k'inia p'anida ajida.

22 Māpai Felipepa nepirinaji Andreemaa. Maap'eda āchi omé wājida Jesumaa nepiride.

23 Ūrik'āri judio-eerāpa iru jirimaa p'ani, Jesupa māgaji:

—Ewari paruda aji, Eperā Ak'ōre Truadepema it'aa wāit'ee.

24 Mia wāarata jararu. Eperāpa trigo tau apai iru bita, māgí tau uu-e pirā, tau apai iru bait'ee. Jōdee māgí tau uuru pirā, baaip'eda yoorode piu pik'a bi mīda, madeepa trigo k'arra chiwidi t'onopari māik'aapa warip'eda, chaupari. Māgá tau apaideepa chok'ara uchiadait'ee.

25 Na p'ek'au eujāde bi misa, eperāpa jiriru pirā ooit'ee ichia oo k'iniata, ichi piuk'āri atuait'ee. Mamīda na p'ek'au eujāde bi misa, eperāpa jiriru pirā ooit'ee Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a, ma k'aurepa ichita chok'ai bapariit'ee Tachi Ak'ōre ome.

26 Apidaapa oo k'inia bi pirā mia oopi bik'a, māgí nipaipia bi mi ome mi wārumaa. Māga ooru pirā, mi Ak'ōrepa iru pia ak'it'ee.

Jesupa ichi piut'eeda ada

27 —Írá mi t'āri p'ua nībida aji. ¿K'āata jaraima? ¿Nāga jaraiak'ā: “Ak'ōre, mi k'aripaji nāgá banaamerā”? Ma-it'ee mi cheji, chupiria chait'ee. Mapa mia jara bi mi Ak'ōremaa:

28 “Ak'õre, ak'ipíji wāara pi jōmaarā k'āyaara waibiara bi. ¡Óoji pichia oo k'iniata!”

Māpai arii p'anadap'edaarāpa ūrijida it'ariipa jara bi:

—Mia māga ak'ipidoo pi k'ap'ia pari māik'aapa waya māga ak'ipiit'ee.

29 Eperāarāpa māgí pedee ūridak'āri, k'Isiajida pata k'īrau nībi. Mamīda māirā ūk'uruurāpa māgajida:

—It'aripema ángel paji. Māgípata pedeejida ajida.

30 Māpai Jesupa māgaji:

—Jā pedee ūridap'edaa, mi-it'ee-e pajida aji. Parā-it'eeta paji.

31 Īrapī Tachi Ak'õrepa k'awapūt'ee na p'ek'au eujādepemaarāpa k'achia oopata. Īrapī Tachi Ak'õrepa p'oyaaít'ee na p'ek'au eujādepemaarā poro waibia Satanás.

32 Mamīda michi k'ap'ia kursosode jira atadak'āri eujādeepa, eperāarāpa mide ijāa p'aneedait'eeda aji.

33 Māga jarak'āri, Jesupa jara k'inia baji ichi ságá piut'ee.

34 Māpai eperāarāpa p'anaujida:

—Tai ūraade jara bi Mesías ichita bapariit'ee. ¿Sāga pia jaraima Eperā Ak'õre Truadepema kursosode jiradait'ee? ¿K'aima ma Eperā Ak'õre Truadepema?

35 Jesupa māgaji:

—Mi, chi ĩdaa pik'a bi mak'iaara taarā-e parā ome. Nipapatáati mi ĩdaa pik'a bide p'āriu pik'a bide t'ūnaadamerā. Chi p'āriu pik'a bide nipaparipa k'awa-bi sámaa wāru.

36 Mi, chi ĩdaa pik'a bi parā ome bi misa, mide ijāapatáati. Mia Tachi Ak'õrepa wāarata jara pēida jarateepari, parāpa ma pedee ijāadap'eda, iru warrarā p'aneedamerā.

Māga jarap'eda, Jesús āyaa wāji ichi ununaadamerā.

Judiorāpa Jesude ijāada-e p'anadap'edaa

37 Jesupa ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi taide oopachi mīda, judiorā chok'araarāpa irude ijāadak'aa paji.

38 Māga paji wāara uchiamerā nāgí pedee Ak'õre pedee jarapari Isaiapa p'ādade jara bik'a:

“Tachi Ak'õre, ¿k'aipa ijāajima aji, taipā jarateedap'edaa? ¿K'aimaa pia ooda ak'ipijima?” *(Is 53.1)*

39 Isaiapa p'ādade ichiaba jara bi āchia p'oyaa ijāadak'aa paji nāga perā:

40 “Tachi Ak'õrepa āchi tau p'āriu pik'apiji irua ooda ak'i p'ani mīda, ununaadamerā. Ma awara k'īri k'isua pik'apiji irua jarada ūri p'ani mīda, k'awanaadamerā māik'aapa irumaa chenaadamerā, irua āchia p'ek'au k'achia oopata wēpamerā.” *(Is 6.10)*

41 Isaiapa māga jaraji, k'āimok'araa pik'a bide Jesús unuda perā Tachi Ak'õre k'īra wāree eujāde. Maperāpi Jesude pedee baji.

42 Isaiapa jaradak'a wāara uchijai mīda chok'araarā ome, judiorā ūk'uruurāpa Jesude ijāajida; ichiaba āchi poroorā ūk'uruurāpa pida ijāajida. Mamīda fariseorā waidoopa māirāpa ijāadap'edaa eperāarā taide jaradak'aa paji. Waawee p'anajida fariseorāpa āchi t'īupida-e pai ĩjak'aapa Tachi Ak'õre Ūraa jarateepata tede.

43 Audupiara k'inia p'anapachida āchi auk'aarāpa āchi ak'idamerā judiorā pia beerāk'a, k'inia p'anadai k'āyaara Tachi Ak'õrepa āchi ak'imerā ichideerāk'a.

Tachi Ak'õrēpata eperāarāpa oopata ak'it'ee

⁴⁴ Maap'eda Jesupa golpe pedeeji judiorā arii p'anadap'edaarāmaa:

—Chi mide ijāa bi midepai ijāa-e bida aji. Ichiaba mi Ak'ōrede ijāa bi, iruata mi na p'ek'au eujādee pēida perā.

⁴⁵ Chi mi unu bīpa ichiaba mi pēida unu bi.

⁴⁶ Mita chi īdaa pik'a bi. Mi cheji na p'ek'au eujādee mide ijāapataarā p'ananaadamerā p'ek'au oopataarā p'anapatak'a p'āriu pik'a bide.

⁴⁷ Eperāpa mi ūraa ūrip'eda, made jara bik'a oo-e pirā, mia jara-e ma eperā atuait'ee. Mi che-e paji na p'ek'au eujādepemaarā atuapiit'ee. Ma k'āyaa mi cheji eperāarā o k'achiadeepa k'aripa atade.

⁴⁸ Eperāpa mi yiaraa iru bi pirā mi ūraa ūri k'inia-e bairā, Tachi Ak'ōre ewari waibia ewate ichia māgi eperā miapiit'ee. Mia jarada k'aurepa irua eperāarāpa oopata ak'it'ee k'awaait'ee ijāapachida wa ijāadak'aa paji.

⁴⁹ Michi k'īsiadoopa pedee-e bajida aji. Mi Ak'ōre, mi na eujādee pēidapa ma pedee jōma mimaa jarapiji. Irua jaraji mia pedeeit'ee māik'aapa jarateeit'ee.

⁵⁰ Mia k'awa bi jōmaweda mi Ak'ōrepa mimaa jarapiru, māga jara bi eperāarāpa ijāadamerā māik'aapa it'aa wādamerā.

13

Jesupa chi k'ōp'āyoorā bīri sūda

¹ Pascua fiesta ewate pai naaweda, Jesupa k'awa baji ewari awara bida ichi na p'ek'au eujādepa uchiat'ee māik'aapa ichi Ak'ōremaa wāit'ee; māgi ewari paru. Ichia chi k'ōp'āyoorā na p'ek'au eujāde p'ani k'inia iru bapachi. Māgā āchi k'inia iru bapachi ichi piurumaa.

² Ai k'ewara Pascuadepema chik'o jedei naaweda, Netuara Poro Waibiapa k'īsia k'achia k'īsiapiji Judas, Simón Iscariote warramaa, ichia Jesús traicionaamerā.

³ Mamīda Jesupa k'awa baji ichi Tachi Ak'ōredeepa cheda māik'aapa Ak'ōremaa wāit'ee. Ichiaba k'awa baji Tachi Ak'ōrepa ne-inaa jōmaweda biji ichi jua ek'ari.

⁴ Mapa nek'omaa p'anide Jesús bainī beejī māik'aapa ichi īripema p'aru jī bada ērat'aap'eda, āyaa biji. Maap'eda toalla jī nībiji ichi k'irride, mimiapataarāpa oopatak'a chīara bīri sūdait'ee pak'āri.

⁵ Māpai jarrade pania wee atap'eda, chi k'ōp'āyoorā bīri sūmaa beejī. Maap'eda ma toallapa p'ook'ooji.

⁶ Mamīda Simón Pedro bīri sūnait'ee pak'āri, irua māgaji:

—Tachi Waibia, ¿mi bīri paara sūit'ee k'ā? aji.

⁷ Jesupa p'anauji:

—Īrā pia k'awa-e bida aji, mia oomaa bi. Mamīda t'ēpai k'awayada aji.

⁸ Māpai Pedropa māgaji:

—jMi bīri sūipi-eda! aji.

Jesupa p'anauji:

—Pi bīri sūipi k'inia-e bi pirā, māgara waa nipanaapāde aji, mi ome.

⁹ Māpai Simón Pedro māgaji:

—Tachi Waibia, māgara mi bīri aupai sūinaapāde aji. Ichiaba mi jua māik'aapa poro paara sūpāde! aji.

¹⁰ Mamīda Jesupa p'anauji:

—Eperā ewaa k'uip'eda māik'aapa taawaa uchiap'eda, waya k'ui-eda aji. Chi bīri aupaita sūipari, k'ap'ia jōma t'āu-ee bairā. Māga pik'a parā t'āu-ee pik'a p'ani p'ek'au k'achiapa. Mamīda parā jōmaweda māga p'ani-eda aji.

11 Jesupa māga jaraji k'awa bada perā k'aipa ichi traicionaait'ee bi.

12 Chi k'ōp'āyoorā biiri siip'eda, waya ichi iripema p'aru jī beejī. Maap'eda mesade su-ak'i beejī māik'aapa māgaji:

—¿Parāpa k'awa p'anik'ā aji, k'āata jara k'inia bi mia et'ewa ooda?

13 Parāpa mimaa “Jarateepari” māik'aapa “Tachi Waibia” apata. Māga jaradak'āri, wāarata jara p'ani.

14 Mi parā Waibia māik'aapa parā Jarateepari bi mīda, parā biiri siiji. Mapa parāpa pida pāchi k'ōp'āyoorā biiri siidaipia bi.

15 Mia māga ooji parāpa auk'a oodamerā.

16 Mia wāarata jararu. Mimiapari ichi poro waibia k'āyaara waibiara bi-e. Ichiaba chok'a pēida iru pēida k'āyaara waibiara bi-eda aji.

17 Parāpa mia et'ewa jarada ūrijida. Ma jaradak'a ooruta pirā, t'āri o-īa p'anadaait'ee.

18 “Mamīda māga-e pait'ee parā jōmaarā ome. Mia k'awa bi mi k'ōp'āyoorā jirit'erada. Mapa ichiaba k'awa bi wāara p'asait'ee Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a:

‘Mi ome nek'orupa mi peepit'aaait'ee.’ (Sal 41.9)

19 Irā mia māga jara bi māga p'asak'āri, parāpa wāara ijāadamerā Mita, Tachi Ak'ōrepa pēida eperāarā k'aripamerā.

20 Mia wāarata jararu. Chi mia pēida auteebairupa mi jida auteebai bi. Māga pik'a chi mi auteebairupa mi Ak'ōre, mi pēida, auk'a auteebai bi.

Jesupa jarada k'aipa ichi traicionaait'ee

(Mt 26.20-25; Mr 14.17-21; Lc 22.21-23)

21 Māga jarap'eda, Jesús t'āri p'ua nībeejī. Māpai māgaji:

—Mia wāarata jararu. Parādepema abaapa mi traicionaait'eeda aji.

22 Jesupa māga jarak'āri, chi k'ōp'āyoorā ak'i trua para beejī, k'awada-e p'anadap'edaa perā k'aita jara bi.

23 Māirādepema aba, Jesupa audú k'inia iru bada, iru ik'aawa sīu-ak'i baji.

24 Mapa Simón Pedropa taupa jarapachi māgimaa iidimerā k'aipata Jesús traicionaait'ee.

25 Māpai māgī k'ōp'āyopa k'iiri ik'aawa iidiji Jesumaa:

—Tachi Waibia, ¿k'aima? aji.

26 Jesupa p'anauji:

—Nāgī pan pite sā atak'āri, mia teeit'eeda aji, māgimaa.

Aramata Jesupa ma pan pite sā ataji māik'aapa teeji Judamaa. Māgī Judas Simón Iscariote warra paji.

27 Judapa māgī pan jitak'āri, Satanás iru t'āride t'ūdachi. Māpai Jesupa māgaji:

—Pichia ooit'ee bi isapai oopáde aji.

28 Mamīda Jesús ome nek'omaa p'anadap'edaarāpa k'awada-e paji sāap'eda māga jaraji.

29 Judapa āchi p'arat'a anipapachi perā, ūk'uruurāpa k'īsiajida Jesupa jara baji ne-inaa netonamerā fiesta-it'ee, maa-e pirā chupiria beerāmaa ne-inaa teenamerā.

30 Judapa ma pan jitap'eda, uchiadachi taawaa. P'ārik'ua paji.

Ūraa chiwidi eperāarā-it'ee

31 Judas taawaa uchiada t'ēpai, Jesupa māgaji:

—Íra Tachi Ak'õrepa ichi k'íra wãree unupii't'ee, mi chi Eperã Ak'õre Truade-pema k'ap'ia pari. Mi k'aurepa jõmaarãpa wãara k'awaadait'ee Tachi Ak'õre jõmaarã k'ãyaara waibiara bi.

³² Mia mãga ak'ipik'ãri, taarã-e nide Tachi Ak'õrepa ichiaba ak'ipii't'ee mi wãara irua pëida.

³³ Warrarã, naapai mi taarã-e parã ome. Parãpa mi jiridayada aji. Mamída unuda-e pait'ee. Mia judiorã poro waibiarãmaa jaradak'a parãmaa auk'a jarait'ee; p'oyaa wãda-e mi wãrumaa.

³⁴ Parãmaa ũraa chiwidi jararu. Chik'inia p'anapatáati. Mia parã k'inia iru baparik'a, mágá parã jida chik'inia p'anapatáati.

³⁵ Mágá chik'inia p'anaruta pirã, jõmaarãpa k'awadayada aji, parã mi k'õp'ãyoorã.

Jesupa jarada Pedropa ichi k'awa-e bida ait'ee

(Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Lc 22.31-34)

³⁶ Mãpai Simón Pedropa Jesumaa iidiji:

—Tachi Waibia, ¿sãmaa wãit'eema? aji.

Jesupa p'anauji:

—Mi wãrumaa waide pi p'oyaa wã-eda aji. Mamída t'ẽepai wãit'eeda aji.

³⁷ Pedropa mãgaji:

—Tachi Waibia, ¿sãap'eda mi pi t'ẽe wã-e payama? aji. ¡Pi ome wã k'inia bi, pi k'aurepa piuru pijida!

³⁸ Mãpai Jesupa p'anauji:

—¿Wãara pichi k'ap'ia peepit'aalik'ã aji, mi k'aurepa? Mia wãarata jararu. Et'erre k'arii naaweda, jarada õpee pia mi k'awa-e bida ait'ee.

14

Jesupa jarada ichi Tachi Ak'õre ok'a bi

¹ —K'ísia paraa p'ananáati. Ma k'ãyaara ijãapatáati Tachi Ak'õrede mãik'aapa mide.

² Mi Ak'õre eujãde te chok'ara paraada aji, ichideerã-it'ee. Mãga-e pada paara, mia jarak'aji. Parã naa wãit'ee te pi-ia oode parã-it'ee.

³ Ma t'ẽepai mi waya cheit'ee parã atade, mi ome p'anadamerã mi baparimaa. Mágá parã ichita p'anapataadait'ee mi ome.

⁴ Mi wãrumaa parãpa k'awa p'anida aji, chi o k'awa p'anadairã.

⁵ Mãpai Tomapa mãgaji Jesumaa:

—Tachi Waibia, k'awada-e p'anida aji, pi sãmaa wãru. ¿Sãga chi o k'awadayama? aji.

⁶ Jesupa p'anauji:

—Mita Tachi Ak'õre truadee wãpari ok'a bi. Miata Tachi Ak'õre wãarata jarapari. Miata eperãarã chok'ai p'anapipari ichita p'anapataadamerã Tachi Ak'õre ome. Mi awara apidaapa eperãarã wãpida-e pai Tachi Ak'õremaa. Mapa midapai ijãadak'ãri, mi Ak'õremaa wãdait'ee.

⁷ Parãpa wãara mi k'awada paara, ichiaba mi Ak'õre k'awak'ajida. Wãara, írãweda iru k'awadait'ee, iru unupata perã.

⁸ Mãpai Felipepa mãgaji:

—Tachi Waibia, Ak'õre Waibia k'íra taimaa ak'ipipáde aji. Mãgapaita k'inia p'anida aji.

⁹ Jesupa p'anauji:

—Felipe, mi taarā nipapari parā ome. Māga bita, ¿waide mi k'awa-e bik'ā? aji. Chi mi unuparipa ichiaba Ak'ōre Waibia unupari. ¿Sāga pia “Ak'ōre Waibia k'ira ak'ipipáde” ayama? aji.

¹⁰ ¿Ijāa-e bik'ā aji mi, Ak'ōre Waibia ome araa bapari? Mi araa bapari iru Jaure ome; jōdee iru araa bapari mi k'ap'ia ome. Mia jaramaa bi michi k'Isiadoopa jara-e bida aji. Mi Ak'ōrépata māga jarapi bi. Ma awara mia ne-inaa oo bi ook'aa michi juadoopa. Mi Ak'ōrépata māga oopi bi, mi ome bapari perā.

¹¹ Ijāati mia jara-k'āri mi, Ak'ōre Waibia ome araa bapari. Maa-e pirā ijāati mia ne-inaa ooda k'aurepapai, oopari perā ne-inaa eperāarpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa.

¹² Mia wāarata jararu. Chi mide wāara ijāa bipa auk'a ooyada aji, mia ne-inaa oo bik'a. Ma awara ne-inaa pi-iaara ooyada aji, mi wāit'ee perā mi Ak'ōre bimaa.

¹³ Mia oopariit'ee jōmaweda parāpa it'aa iidiruta mi t'ide michideerā perā. Māgā iru Warra k'aurepa jōmaarāpa unudai Tachi Ak'ōre jōmaarā k'āyaara waibiaara bi.

¹⁴ Parā michideerā perā, mi t'ide it'aa iididak'āri, mia nejōmaata oopariit'eeda aji, parāpa lidi p'anik'a.

Jesupa jarada ichia Tachi Ak'ōre Jaure pēiit'ee ichideerāmaa

¹⁵ —Parāpa mi k'inia iru p'ani pirā, oopataadait'eeda aji, mi ūraade jara bik'a.

¹⁶ Māpai mia chupiria iidiit'ee mi Ak'ōremaa, irua awaraa K'aripapari pēimerā mi pari, māgí ichita parā ome bapariimerā.

¹⁷ Māgí Tachi Ak'ōre Jaure. Ichia wāara aupaita jarateepari. Ijāadak'aa beerā ome iru ba che-e, iru unuda-e p'anadairā māik'aapa k'awada-e p'anadairā. Mamīda parāpata iru k'awa p'ani, parā ome bapari perā māik'aapa parā t'āride bapariit'ee perā.

¹⁸ Mia parā chupiria atabēi-eda aji. Waya cheit'ee.

¹⁹ Taarā-e na p'ek'au eujādepemaarāpa mi waa unuda-e pait'ee. Mamīda parāpata mi unudait'ee. Mi ichita chok'ai bapari perā, parā jida auk'a ichita chok'ai p'anapataadait'ee.

²⁰ Maapai parāpa wāara k'awaadait'ee mi, Tachi Ak'ōre Waibia ome araa bapari māik'aapa parā mi ome ichiaba araa p'anapataadait'ee, t'āri a-ba.

²¹ Chi mi ūraa ūri bipa māik'aapa oo bipa ma ūraade jara bik'a wāara mi k'inia iru bi. Mi Ak'ōrepa māgí eperā ichiaba k'inia iru bapariit'ee. Ma awara mia pida iru k'inia iru bapariit'ee māik'aapa irumaa unupiiit'ee.

²² Māpai Judas, chi Simón Iscariote warra-ee badapa iidiji:

—Tachi Waibia, ¿sāap'eda pia taimaa unupiiit'ee aji, mamīda ijāadak'aa beerāmaa unupi-e pait'ee?

²³ Jesupa p'anauji:

—Eperāpa mi k'inia iru bi pirā, mi ūraade jara bik'a oopariit'eeda aji. Mi Ak'ōrepa māgí eperā k'inia iru bapariit'ee māik'aapa mi Ak'ōre mi ome chedait'ee iru ome p'anapataade.

²⁴ Jōdee chi mi k'inia-e bipa oo k'inia-e bi mi ūraade jara bik'a. Na pedee parāpa ūri p'ani mēre-eda aji; mi Ak'ōrede. Iruata mi pēiji.

²⁵ Mia na ūraa jara bida aji, parā ome bi misa.

²⁶ Mamīda mi uchiada t'ēpai, Ak'ōre Waibiaapa pēiit'ee awaraa K'aripapari mi pari; māgí iru Jaure. Māgipa ne-inaa jōmaata jarateeit'ee parāpa oodamerā mia oopi bik'a. Ma awara irua k'aripait'ee mia jarada jōmaweda k'irāpadamerā.

²⁷ 'Mi wāi naaweda, parā t'āri k'āiweepi k'inia bi. T'āri k'āiwee p'anapatáati. Mia arak'atiapai k'āiwee p'anapi-e, na p'ek'au eujādepemaarāpa oopatak'a. Mapa t'āri p'ua p'ananaáti māk'aapa p'eranaáti.

²⁸ Parāpa ūrijida mia jarak'āri: "Mi wāit'ee, maap'eda waya cheit'ee." Parāpa wāara mi k'inia iru p'anadap'edaa paara, t'āri o-īa p'anak'ajida mia nāga jarak'āri. O-īa p'anadaipia bi mi wāru perā Ak'ōre Waibiaamaa; mi k'āyaara waibiara bimaa.

²⁹ Ma jōma p'asai naaweda, mia māga jaraji, p'asak'āri, parāpa mi pedee ijāadamerā.

³⁰ 'Waa mak'iara pedee-e pait'ee parā ome, Satanás, na p'ek'au eujādepemaarā poro waibia, cheru perā. Ichia mi p'oyaa chok'ak'aa.

³¹ Mamīda na p'ek'au eujādepemaarāpa k'awaadamerā mia Ak'ōre Waibia k'inia iru bapari, ooit'ee irua jara bik'a.

'P'irabaidapáde aji. Āyaa wādāma namāik'aapa.

15

Jesús uva k'arrak'a bi

¹ Uchiadai naaweda, Jesupa māgaji:

—Mi uva k'arrak'a pipiara bida aji. Jōdee mi Ak'ōre chi uva uuda ak'iparik'a bi.

² Mi k'arradepema jik'ara chau-e bi pirā, irua māgí jik'ara t'iap'et'aapari. Jōdee chi jik'ara chauparidepema jua chak'eerā jarit'aapari māgí jik'ara waapiara chaumerā.

³ Parā māgí jik'ara jaridák'ata p'ani mia ūraa jarada ijāadap'edaa perā.

⁴ Mi ome araa p'anapatáati mi parā ome araa baparik'a. Uva jik'ara ichi itu chauk'aa chi k'arra ome araa ba-e pirā. Māga pik'a pāchi k'īradoopa mia oopi bik'a p'oyaa ooda-e, mi ome araa p'anapataada-e pirā.

⁵ 'Mida aji, uva k'arrak'a bi. Jōdee parā chi jik'arák'ata p'ani. Uva jik'ara pia chauparik'a araa bak'āri chi k'arra ome, māga pik'a parā mi ome araa p'anapataadak'āri, ne-inaa chok'ara mia oopi bik'a oopataadait'ee. Mamīda mi wēe parāpa maarepida ooda-e pai mia oopi bik'a.

⁶ Uva jik'ara chauk'aa bak'āri, t'iap'ek'oodap'eda, p'e nībipata ak'ōrejīrumaa p'ook'oodaimerā. Maap'eda t'ip'itaude bat'ak'oopata paak'oodaimerā. Māga pik'a pait'ee chi mi wēe beerā ome.

⁷ 'Mamīda parā araa p'anaruta pirā mi ome māk'aapa mi ūraade jara bik'a ooruta pirā, it'aa iidipatáati pāchia iidi k'iniata. Mi Ak'ōrepa ooit'ee parāpa iidi p'anik'a.

⁸ Parāpa ne-inaa chok'ara mia oopi bik'a oodak'āri, ak'ipipata wāara mi k'ōp'āyoorā. Māga unudak'āri, awaraarāpa "Tachi Ak'ōre jōmaarā k'āyaara waibiara bida" adait'ee.

⁹ Mi Ak'ōrepa mi k'inia iru baparik'a, mia auk'a parā k'inia iru bapari. Mi ome chik'inia p'anapatáati.

¹⁰ Mi, mi Ak'ōre ome chik'inia bapari, mia oopari perā irua jara bik'a. Māgá parā mi ome chik'inia p'anapataadait'ee, mia jara bik'a ooruta pirā.

¹¹ 'Mia māga jaraji mik'a parā t'āri o-īa p'anapataadamerā. K'inia bi parā t'āri o-īa p'anapataadamerā.

¹² Mia nāga jara bi: Chik'inia p'anapatáati, mia parā k'inia iru baparik'a.

¹³ Eperāpa chi k'ōp'āyo audú k'inia iru bak'āri, iru k'aripapari ma k'aurepa piuru pijida. Ma k'āyaara apidaapa awaraa eperā audupāra k'inia iru p'anada-e pai.

¹⁴ Parā wāara mi k'ōp'āyoorā, mi ūraa jara bik'a oo wāruta pirā.

¹⁵ Waa mia parā t'ijara-e “mimiapataarā”, mimiapariipa k'awa-e bairā neinaa jōmaweda chi poropa oo bi. Ma k'āyaara t'ijara bi “michi k'ōp'āyoorā” mia k'awapida perā jōmaweda mi Ak'ōrepa mīmaa jarada.

¹⁶ Parāpa mi jirit'erada-e paji. Miata parā jirit'eraji māik'aapa awara biji mi ūraa jarateenadamerā. Māgá parā k'aurepa eperāarāpa ma ūraa ūridap'eda, mide ijāadai māik'aapa ichita p'anapataadai mi ome. Ma awara ma jarateenadap'edaa k'aurepa parāpa mi t'ide ne-inaa iididak'āri mi Ak'ōremaa michideerā perā, irua ooit'ee parāpa iidi p'anik'a.

¹⁷ Waya mia jara bi: chik'inia p'anapatāati.

Ijāadak'aa beerāpa Jesús ichideerā ome k'īra unuamaa iru p'anapata

¹⁸ —Mide ijāadak'aa beerāpa parā k'īra unuamaa iru p'ani pirā, k'irāpāti mita naapāra k'īra unuamaa iru p'anapachida.

¹⁹ Parā p'anadap'edaa paara āchi p'anapatak'a, āchia parā k'inia iru p'anak'ajida āchideerāk'a. Mamīda parā āchideerā-e. Miata parā jirit'eraji āchi k'āyaara awara p'anapataadamerā. Maperāpi āchia parā k'īra unuamaa iru p'anapata.

²⁰ K'irāpāti mia jarada: “Mimiapari ichi poro waibia k'āyaara waibiara bi-e.” Mi jiri nipapatap'edaak'a ichiaba parā jiri nipapataadait'ee. Jōdee mia jarateeda ijāajida pirā, parāpa jaratee p'ani ichiaba ijāadait'ee.

²¹ Mamīda ma k'āyaara audupāra parā jiri nipapataadait'ee, michideerā perā. Māga oodait'ee k'awada-e p'anadairā k'aipata mi pēiji.

²² Mia Ak'ōre net'aa jara che-e pada paara, ārapa k'īsiada-e p'anak'ajida āchia p'ek'au k'achia oopata. Mamīda mi Ak'ōrepa jara pēida jara cheji. Mapa irā “taipa k'awada-e p'anida” adaik'araa bi.

²³ Mi k'īra unuamaa iru p'anīrāpa mi Ak'ōre jida k'īra unuamaa iru p'ani.

²⁴ Unuda-e pada paara mia ne-inaa ooda awaraarāpa p'oyaa oodak'aa, āchia p'ek'au k'achia ooda-e pak'aji Tachi Ak'ōre k'īrapite. Mamīda āchia māga unujida mīda, at'āri mi, mi Ak'ōre ome k'īra unuamaa iru p'ani.

²⁵ P'asaji āchi ūraa p'ādade jara bik'a:

‘Āchi k'inia mi k'īra unuamaa iru p'anapachida.’ (Sal 35.19)

²⁶ Mamīda mia awaraa K'aripapari pēiit'eeda aji. Māgipa wāara aupaita jarapariit'ee. Māgí uchiapari Tachi Ak'ōredeepa, iru Jaure perā. Māgí chek'āri, irua mi k'awapiit'ee eperāarāmaa.

²⁷ Parāpa pida mi k'awapidait'ee awaraarāmaa, mide ijāadak'āriipa mi ome p'anapatap'edaa perā.

16

¹ Mia ma jōma jaraji parāpa mide ijāapataadamerā.

² Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata tedee pa parā jēret'aapataadait'eeda aji. Ma awara parā peet'adaait'eeda aji. Māga oodak'āri, āchia k'īsiadait'ee māgata pia oomaa p'ani Tachi Ak'ōre-it'ee.

³ Māga oodait'ee mi, mi Ak'ōre ome wāara k'awada-e p'anadairā.

⁴ Mapa ma jōma jaraji parāmaa, māga p'asak'āri, k'irāpadamerā. Naaweda māga jara-e paji, parā ome bada perā.

Tachi Ak'õre Jaurepa oo bi

⁵—Írá mi wáit'ee mi pèida baparimaa. Mamída parãdepema apidaapa iidida-e p'ani mi sãmaa wáit'ee.

⁶Ma k'ãyaara parã k'íra pia-ee p'ani, mia mãga jarada perã.

⁷Mia wãarata jararu. Parã-it'ee piara bi mi wãmerã. Mi wã-e pirã, Ak'õre Jaure, Tachi K'aripapari, che-e pait'ee parã ome bapariit'ee. Mamída mi wãru pirã, mia iru pèiit'ee parãmaa.

⁸Iru chek'ãri, na p'ek'au eujãdepemaarãmaa k'awapiit'ee áchia p'ek'au k'achia oopata. Ichiaba áchimaa k'awapiit'ee Tachi Ak'õredeerãpa ne-inaa pia oopata irua k'inia bik'a. Ma awara k'awapiit'ee Tachi Ak'õre ewari waibia ewate ichia ak'it'ee eperãarãpa oopata jarait'ee pia wa k'achia.

⁹K'awapiit'ee eperãarãpa mide ijãada-e p'anadak'ãri, k'achia oomaa p'ani.

¹⁰K'awapiit'ee mia oopachi Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a, mi irumaa wãru perã. Mãga ook'ãri, parãpa mi waa unuda-e pait'ee.

¹¹K'awapiit'ee Tachi Ak'õrepa pia ak'i-e na p'ek'au eujãdepemaarã poro waibiaapa oo bi. Mapa iru, iru ere p'aniirã ome miapiit'ee.

¹²Mia k'ísia chok'ara iru bida aji, parãmaa jarait'ee. Mamída írá waa jara-e, parãpa ma jõma k'irãpada-e pai perã.

¹³Mamída Ak'õre Jaure chek'ãri, ne-inaa wãarata jõma k'awapiit'ee parãmaa, ichia wãara aupaita jarapari perã. Ichi k'ísiadoopa pedee-e pait'ee. Tachi Ak'õrepa jara bi úrip'eda, mãga jarapariit'ee mãik'aapa jarapariit'ee ne-inaa waide p'asa-e bi.

¹⁴Ak'ipiit'ee mi apemaarã k'ãyaara waibiaara bi, mia ne-inaa k'awa bi parãmaa k'awapik'ãri.

¹⁵Jõma mi Ak'õrepa k'awa bi mia pida k'awa bi. Maperãpi mia jaraji Ak'õre Jaurepa k'awapiit'ee jõma mia ne-inaa k'awapi k'inia bi parãmaa.

¹⁶Na ewari mi waa unuda-e pait'ee. Mamída ai t'èepai taarãpai waya unudait'eeda aji.

K'íra pia-ee p'anadap'eda, t'ãri o-ía p'aneedait'ee

¹⁷Mãga úridak'ãri, chi k'õp'ãyoorã úk'uru áchi pitapai pedee para beejí:

—¿K'ãata jara k'inia bima, ajida, na pedee: “Na ewari mi unuda-e pait'ee, mamída ai t'èepai waya unudait'ee”? ¿Ichiaba k'ãata jara k'inia bima nãgí pedee: “mi Ak'õremaa wãru perã”?

¹⁸¿K'ãata jara k'inia bima na pedee: “taarãpai”? K'awada-e p'anida ajida, irua k'ãata jara k'inia bi.

¹⁹Jesupa k'awaji chi k'õp'ãyoorãpa k'ãata iidi k'inia p'ani. Mapa mãgaji:

—Mia jarajida aji, na ewari parumaa mi waa unuda-e pait'ee, mamída ai t'èepai waya unudait'ee. ¿Mata parãpa iidi para bi-ek'ã? aji.

²⁰Mia wãarata jararu. Parã jarajèedait'ee mãik'aapa t'ãri p'ua p'aneedait'ee. Jõde na p'ek'au eujãdepema ijãadak'arã o-ía p'aneedait'ee. Mamída parã k'íra pia-ee p'anadap'eda, o-ía p'aneedayada aji.

²¹K'ísiadáma nãgide. Wëra warra t'oit'ee pak'ãri, p'ua nibeepari, t'oit'ee perã. Mamída chi warra t'o atak'ãri, k'íra atuadaipari p'ua nĩbada mãik'aapa o-ía nibeepari warra chai t'o atada perã.

²²Mãga pik'a bi parã ome. Írá parã k'íra pia-ee p'ani mi wãru perã. Mamída mia parã waya unuit'ee. Maapai parã t'ãri o-ía p'aneedak'ãri, apidaapa ma o-ía wëpãpida-e pait'ee.

²³Maapai parãpa mĩmaa maarepida iidida-e pait'ee. Mia wãarata jararu. Mi t'ide mi Ak'õremaa ne-inaa iidiruta pirã, irua parãpa iidi p'ani teepariit'ee, michideerã perã.

24 Waide mi t'ide parāpa maarepida it'aa iidida-e p'ani. Iidíti mi Ak'ōrepa teemerā parāpa iidi p'ani. Māgá parā wāara t'āri o-īa p'anapataadait'ee.

25 Ma et'ewa jarada mia imeraa pik'a jarateeji. Mapa parāpa pia k'awada-e paji. Mamīda na ewari māgá jaratee-e pait'eeda aji. Jīp'a pedeeit'ee Ak'ōre net'aa pia k'awaadamērā.

26 Maapai parāpa mi t'ide it'aa iididait'ee, michideerā perā. Mapa mia jara-e chupiria iidiit'ee parā pari Tachi Ak'ōremaa.

27 Ak'ōrepata parā k'inia iru bapari parāpa mi k'inia iru p'anapata perā māik'aapa ijāapata perā mi wāara cheji iru baparimāiipa.

28 Cheji na p'ek'au eujādee eperā jīp'aak'a bapariit'ee. Irá jōdee na p'ek'au eujā atabēiit'eeda aji, māik'aapa waya irumaa wāit'ee.

29 Māpai chi k'ōp'āyoorāpa māgajida:

—Irapí jīp'a pedee bida ajida. Imeraa pik'a jaratee-e bida ajida.

30 Irapí k'awa p'ani pia ne-inaa jōmaata k'awa bi. Apidaapa pīmaa iidida-e pait'ee, taipa iididai naaweda, pia k'awa bairā taipa iidi k'inia p'ani. Mapa ijāa p'anida ajida, pi wāara cheji Tachi Ak'ōre baparimāiipa.

31 Jesupa p'anauji:

—¿Māgara Irá wāara ijāa p'anik'ā? aji.

32 Ewari k'ait'a pa wā, parā jīchoodait'ee pāchi te chaa māik'aapa mi ituaba atabēidait'ee. Mamīda wāara mi ituaba bi-eda aji, mi Ak'ōre mi ome bairā.

33 Ma jōma jaraji parā t'āridepai choodamerā mide ijāa p'anide māik'aapa parā k'āiwee p'anapataadamerā. Na p'ek'au eujāde p'ani misa, nepirade baaidait'ee parā jiridait'ee perā. Mamīda sōcharra p'anapatāati. Miata na p'ek'au eujādepema ijāadak'aa beerā āchi poro waibia ome p'oyajida aji.

17

Jesús ichi pari it'aa t'ida

1 Ma pedee jarap'eda, Jesupa it'aa ak'iji māik'aapa māgaji:

—Ak'ōre, mi ewari pajida aji. Ak'ipíji mi wāara pichi Warra, māgá mia ak'ipimerā pi wāara jōmaarā k'āyaara waibiara bi.

2 Pia eperāarā jōmaweda bijí mi jua ek'ari, chi mide ijāa p'anirā jōmaweda ichita p'anapataadamerā pi ome.

3 Māgá ichita p'anapataadait'ee pi ome, k'awaadak'āri pi aupaita wāara Tachi Ak'ōre māik'aapa k'awaadak'āri mi, Jesucristo, pichia pēida eperāarā k'aripamerā.

4 Na p'ek'au eujāde bi misa, mia ak'ipíji pi aupaita Tachi Ak'ōre, ook'āri pia mīmaa oopidak'a.

5 Irá Ak'ōre, ak'ipíji mi wāara pichi Warra. Mi atēji pīmaa bapariit'ee pichi k'Ira wāreede, na p'ek'au eujā bai naaweda badak'a.

Jesús it'aa t'ida chi k'ōp'āyoorā pari

6 —Mia pi k'Ira unupipachi mi ome nipapatap'edaarāmaa, ma-it'ee pia āra jirit'era atada perā na p'ek'au eujādepemaarā t'āideepa. Péré paji māik'aapa pia michideerā papíji. Pi ūraade ijāa p'anipi.

7 Irá ārapa k'awa p'ani ne-inaa jōmaweda mia k'awa bi piata mīmaa k'awapida.

8 Mia jōma jarateeji pia jarapidak'a. Ārapa ma pedee ijāajida, ijāa p'anadap'edaa perā wāara piata mi pēida.

9 'Mia chupiria iidimaa bi āra pari. Na p'ek'au eujādepemaarā jīp'aarā pari chupiria iidi-e bi. Pia jir'it'eradaarā mide ijāadamerā, māirā párita chupiria iidimaa bi, āra pichideerā perā.

10 Michideerā pichideerā auk'a. Ichiaba pichideerā michideerā auk'a. Ārapa ne-inaa oodak'āri mia oopi bik'a, ak'ipipata mi waibiara bi apemaarā k'āyaara.

11 'Mi na p'ek'au eujāde waa ba-e pait'ee. Mamīda āra p'anedait'ee, mi pi ome banaru misa. Mapa Ak'ōre, pi jōmaarā k'āyaara t'āri piara bairā, āra ak'i baparīji pichi juapa pia mimaa teeda juapa, āra t'āri a-ba, chik'inia p'anapataadamerā, pi mi ome baparik'a.

12 Mi na p'ek'au eujāde āra ome bak'āri, āra ak'i bapachi pi k'ap'ia pari, apida atuanaadamerā. Aba chi atuait'ee bita atuait'ee, p'asamerā pi ūraa chonaarāweda p'ādade jaradak'a.

13 'Ira mi wāit'ee pimaa. Na p'ek'au eujāde bide mia nāgí pedee jara bi, ārapa o-īa ūridamerā māik'aapa t'āri o-īadaidamerā, mi t'āri o-īa bik'a.

14 Mia āramaa pi ūraa jarateejī. Mide ijāadak'āri, na p'ek'au eujādepema ijādak'aa beerāpa āra k'īra unuamaa iru p'anejida, mik'a māirā eere p'ani-e perā.

15 Mia iidi-e bi pia āra na p'ek'au eujādeepa uchīa atamerā. Ma k'āyaara iidi bi āra chi k'achīa ooyaa bi juadeepa k'arīpa atamerā.

16 Mi māgí jua ek'ari bak'aak'a, āra jida māgí jua ek'ari p'anada-e, iru eere p'ani-e perā.

17 Mapa āra awara bīji pi wāarata bide t'āri pia p'anapataadamerā pi baparik'a. Māga p'anapataadi pi ūraa k'awaadak'āri, wāara bairā.

18 Pia mi na p'ek'au eujādee pēidak'a, māgā ichiaba mia āra na p'ek'au eujādepemaarāma pēiji.

19 Āra k'aurepa mia ne-inaa jōma oopari pia oopi bik'a, michi k'ap'ia piuru pijida māga oo k'iniapa. Mia māga oopari ārapa pida auk'a wāara ne-inaa jōma pia oopi bik'a oopataadamerā.

Jesús it'aa t'ida ichideerā jōmaarā pari

20 —Āra-it'ee aupai mia iidi-e bida aji. Ichiaba iidimaa bi jōmaarā eperāarā pari, chi t'ēepai mide ijāadait'eerā ārapa jarateepata k'aurepa.

21 Ak'ōre, mia iidi bi māgí ijāapataarā ichiaba t'āri a-ba, chik'inia p'anapataadamerā, pi mi ome t'āri a-ba, chik'inia baparik'a. Māgā p'anapataadak'āri, jōmaarāpa ijāadait'ee wāara pia mi pēiji na p'ek'au eujādee.

22 Pia mimaa pia oodak'a mia ichiaba āramaa pia ooji, t'āri a-ba p'anapataadamerā, pi mi ome t'āri a-ba baparik'a.

23 Mi t'āri a-ba bapari āra ome, pi mi ome baparik'a, āra māgā t'āri a-ba p'anapataadamerā āchi k'ōp'āyoorā ome. Māgapi na p'ek'au eujādepemaarāpa k'awaadait'ee wāara pia mi pēiji māik'aapa pia āra auk'a k'inia iru bapari, mi k'inia iru baparik'a.

24 'Ak'ōre, pia āra jir'it'eraji mide ijāapataadamerā. Mia k'inia bi āra p'ananadamerā mi ome, mi wārumaa. Māgā jōma mi k'īra wāree unudait'ee, pia mimaa teeda mi k'inia iru bapachi perā na p'ek'au eujā bai naaweda.

25 Ak'ōre, pi jōmaarā k'āyaara t'āri piara bi. Na p'ek'au eujādepemaarāpa pi k'awada-e p'ani mīda, mia pi k'awa bi māik'aapa nāgiirāpa pida k'awa p'ani pia mi pēida.

²⁶ Mia pi āramaa k'awapiji māik'aapa at'āri k'awapiit'ee, mi āra t'āride bapariit'ee perā. Māgá pia mi k'inia iru baparik'a, āra jida ichiaba k'inia iru bapariit'eeda aji, ārapa jōdee awaraarā k'inia iru p'anapataadamerā.

18

Jesús jita atapidap'edaa

(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Lc 22.47-53)

¹ Māgá it'aa t'ip'eda, Jesús chi k'ōp'āyoorā ome Cedrón to chak'e sīajida. Mama t'ūjida olivo k'āide.

² Judas, Jesús traicionaait'ee badapa k'awa baji āra t'ūdap'edaamāi, Jesús chi k'ōp'āyoorā ome mama chip'epatap'edaa perā.

³ Mapa Judapa maaaa ateeji Romadepema soldaorā chok'ara māik'aapa Tachi Ak'ōre te waibia jīapataarā, judiorā p'aareerā poroorāpa pēidap'edaa; ichiaba fariseorāpa pēidap'edaa. Espada pak'uru ome, lámpara, ĩpirā paara anipajida.

⁴ Jesupa k'awa baji ichi p'asait'ee bada. Mapa mairā cheruta unu atak'āri, uchijaji ma ne-uu k'āideepa māik'aapa iidiji:

—¿K'aita jiri p'anima? aji.

⁵ Āchia p'anaujida:

—Jesús Nazaretdepema.

Jesupa mājaji:

—Mida aji.

Judas, chi traicionaait'ee bada mama baini baji ma chedap'edaarā ome.

⁶ Jesupa “mida” ak'āri, āchi jōma āpītee jītijida māik'aapa eujāde baainajida.

⁷ Māpai Jesupa waya iidiji:

—¿K'aita jiri p'anima? aji.

Waya p'anaujida:

—Jesús Nazaretdepema.

⁸ Māpai Jesupa mājaji:

—Mia jaraji mi Jesús Nazaretdepema. Mita jiri p'ani pirā, mi ome p'anirā ichiak'au wāpiti.

⁹ Jesupa māga jaraji p'asamerā ichia naaweda jaradak'a. “Pia mi juade bidaarā apida atuada-e pait'ee.”

¹⁰ Māpai Simón Pedropa espada iru bada ēe atap'eda, t'uji mairādepema aba, t'ijarapatap'edaa Malco. Māgí k'iri juaraarepema orp'et'aaji. Māgí p'aareerā poro waibia esclavo paji.

¹¹ Māpai Jesupa mājaji Pedromaa:

—¡Pichi espada ata bīji ichi badamāi! ¿Mia choo-e paik'ā aji, mi Ak'ōrepa miapiru?

Jesús p'aareerā poro waibia Anás k'īrapite bada

(Mt 26.57-58; Mr 14.53-54; Lc 22.54)

¹² Māpai ma soldaorā see nībada āchi poro ome māik'aapa judiorā, chi Tachi Ak'ōre te waibia jīapataarā paara, Jesús jita atadachida. Māpai jī nībijida.

¹³ Naapiara ateejida Anás temaa, ichi Caifás chāure pada perā. Ai naaweda Anás p'aareerā poro waibia paji. Mamīda ma año Caifás āchi poro waibia paji.

¹⁴ Caifás paji chi jarada: “Piara bi eperā aba piumerā tachi judiorā p'uuru pidaarā pari.”

*Pedropa naapiara Jesús k'awa-e bida ada**(Mt 26.69-70; Mr 14.66-68; Lc 22.55-57)*

¹⁵ Jesús jita atadak'ári, Simón Pedro awaraa k'öp'äyo ome ära t'ëe wājida. P'aareerā poro waibiapa māgi k'öp'äyo k'awa bada perā, t'ŭpiji ma te t'iak'au badamāi Jesús ome.

¹⁶ Mamīda Pedro taawa bainī beejī puerta t'aide. Mapa chi apema k'öp'äyo Caifás k'awa badapa pedeenaji awēra puerta jīapari ome Pedro ichiaba t'ŭpimerā. Māgá Pedro ichiaba t'ŭji.

¹⁷ Ma puerta jīaparipa Pedromaa iidiji:

—¿Pi jā eperā k'öp'äyo-ek'ā? aji.

Māpai Pedropa p'anauji:

—Mi-eda aji.

¹⁸ Jisua nībada perā, p'aareerā poro waibia mimiapataarāpa māik'aapa te jīapataarāpa t'ipi orojida māik'aapa k'ara p'aimaa p'aneejida. Bainī p'anide t'ipitau ik'aawa, Pedro ichiaba āchi ome k'ara p'aimaa beejī.

*P'aareerā poro waibiapa Jesumaa iidida**(Mt 26.59-66; Mr 14.55-65; Lc 22.66-71)*

¹⁹ Māimisa p'aareerā poro waibiapa Jesumaa iidiji:

—¿K'áirāma aji, pi k'öp'äyoorā? Pia, ¿k'āata jarateeparima? aji.

²⁰ Jesupa p'anauji:

—Mi jīp'a pedeeperida aji, jōmaarā taide Ak'ōre te waibiade māik'aapa

Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata te beede. Judiorā chepatamāi mia jarateepari. Maarepida chīara āpīte pedee-e bi.

²¹ ¿Sāap'eda mimaa māga iidi bima? aji. Mi pedee ūridap'edaarāmaa iidināji.

Ārapa jaradaipi, k'awa p'anadairā mia jarapari.

²² Jesupa māga jarak'ári, te jīaparipa iru k'īramaa sīji māik'aapa māgaji:

—Jāgata p'anauparik'ā aji, p'aareerā poro waibiamaa?

²³ Jesupa māgaji:

—Mia pedee k'achia jaraji pirā, jarapāde aji, k'āare pedeeta k'achia bajī.

Mamīda mia jarada wāara pirā, ¿sāap'eda mi sījima? aji.

²⁴ Māpai Anapa Jesús jua jīp'eda, Caifamaa pēiji. Maapai Caifás p'aareerā poro waibia paji.

*Pedropa waya Jesús k'awa-e bida ada**(Mt 26.71-75; Mr 14.69-72; Lc 22.58-62)*

²⁵ Māimisa taawa Simón Pedro bainī bajī t'ipitau ik'aawa k'ara p'aimaa. Arii p'anadap'edaarāpa iidijida:

—¿Pi jā eperā k'öp'äyo-ek'ā? ajida.

Pedropa meraji:

—¡Mi iru k'öp'äyo-eda! aji.

²⁶ Mamīda awaraa eperāpa Pedro k'īra k'awa ataji. Māgi p'aareerā poro waibia mimiapari paji. Ēreerā paji Pedropa k'īri orp'et'aada ome. Māgīpa māgaji:

—¿Pi-ek'ā mia ne-uu k'āide Jesús ome unuda?

²⁷ Māpai Pedropa waya meraji. Aramata et'erre k'ariji.

*Jesús Pilato k'īrapite**(Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Lc 23.1-5)*

²⁸ Tap'eda weda judiorā poro waibiarāpa Jesús ateejida Caifás tedeepa Pilato palacioddee. Pascua fiesta īri pada perā, ai tede t'ŭda-e paji. K'awa

p'anajida judio-eerã tede t'itudap'edaa paara, Pascua chik'o p'oyaa k'oda-e pak'aji. Mãga k'awajida ãchi ùraade jara bairã.

²⁹ Maperã Pilato uchijai pedeede ãchi ome:

—¿K'ãare k'aurepata na eperã nãgá iru p'anima? aji.

³⁰ P'anaujida:

—Na eperã t'ãri k'achia-idaa-e bada paara, pìmaa aneeda-e pak'ajida ajida.

³¹ Mãpai Pilatopa mãgaji:

—Mãgara pãchia atadarítì mãik'aapa iru ak'ítì pãchi ùraade jara bik'a.

Maap'eda óoti pãchia oo k'iniata.

Mamída ma judiorãpa p'anaujida:

—Pãchi Romadepemaarã ùraade jara bi tai judiorãpa chãara peedaik'araa bi irua ne-inaa k'achia ooda k'aurepa.

³² Mãga jarajida uchiamerã Jesupa ai naaweda jaradak'a, irua jarak'ãri sãga ichi piut'ee.

³³ Pilato waya ichi palaciode t'itudap'eda, Jesús t'í ataji mãik'aapa iidiji:

—¿Pik'ã aji, Judiorã Rey?

³⁴ Jesupa mãgaji:

—¿Pichi k'iradoopapai mãga iidi bik'ã, maa-e pirã awaraarãpa pìmaa mãga jaradap'edaa perã?

³⁵ Pilatopa p'anauji:

—¡Mì judio-epi! Pichi auk'aarãpata mãik'aapa p'aareerã poroorãpata pì mìmaa aneejida. ¿Pia k'ãata oojima? aji.

³⁶ Jesupa p'anauji:

—Mì rey-eda aji, na p'ek'au eujãdepema reyrãk'a. Æchik'a pada paara, mì ome nipapataarã chõok'ajida, judiorã poro waibiarãpa mì jìtanaadamerã. Mamída mì rey-e na p'ek'au eujãdepema reyrãk'a.

³⁷ Mãpai Pilatopa iidiji:

—¿Wãara pì reyk'ã? aji.

Jesupa p'anauji:

—Pichia jarajipi. Mì reypi. Ma-it'ee mì t'oji mãik'aapa cheji na p'ek'au eujãdee; Tachi Ak'õre wãarata jarait'ee. Wãarata k'awa k'inia p'anirã jõmaarãpa mì pedee ùripatada aji.

³⁸ Mãpai Pilatopa mãgaji:

—¿K'aipa wãarata k'awayama? aji.

Jesús pèida peedamerã

(Mt 27.15-31; Mr 15.6-20; Lc 23.13-25)

Mãga jarap'eda, Pilato taawaa uchijai waya pedeede ma judiorã poro waibiarã ome:

—Mia maarepida k'achia unu-eda aji, na eperãde.

³⁹ Mamída k'irãpãti año chaa Pascua fiestade mia preso aba k'ena pèipari. Mapa ¿k'inia p'anik'ã aji, mia judiorã Rey apata k'ena pèimerã?

⁴⁰ Mãpai arii p'anadap'edaarã jõmaweda waya biajida:

—¡Jãgí k'ena pèinãaji! ¡Barrabata k'ena pèiji!

Barrabás nechiaayaa bapachi mãik'aapa chõoyaa bapachi Romadepemaarã ome, ãchi jua ek'ariipa uchìa k'inia bada perã.

19

¹ Mãpai Pilatopa Jesús wipiji soldaorãmaa.

² Soldaorãpa poro jira pak'uru jua ne-irã-idaa bidee oodap'eda, Jesús porode jì bijida mãik'aapa p'aru p'oree teesoo, k'ira p'ãimap'ãimaa bi, jì bijida.

3 Maap'eda irumaa chejida m̄aik'aapa m̄āgajida:

—¡Ak'íti Judiorā Rey!
m̄aik'aapa k'īramaa sīpachida.

4 Pilato waya tedee pa uchiak'āri, m̄āgaji:

—Ak'íti. Mia iru nama aneeru parā taide. K'awapi k'inia bi parāmaa mia maarepida ne-inaa k'achia unu-e na eperāde.

5 Jesús uchiak'āri, ma poro jīra jī baji m̄aik'aapa p'aru teesoo. Māpai Pilatopa m̄āgaji:

—¡Nama bi chi eperā!

6 Jesús unu atadak'āri, p'aareerā poroorāpa m̄aik'aapa Tachi Ak'ōre te waibia jāpataarāpa biapachida:

—¡Kurusode peepit'āaji! ¡Kurusode peepit'āaji!

Mamīda Pilatopa m̄āgaji:

—Māgara pāchia atadaidapāde aji, m̄aik'aapa peet'aanadapāde aji. Mia maarepida unu-e bi ne-inaa k'achia ooda ma k'aurepa peepiit'ee.

7 Mamīda ma judiorā poro waibiarāpa p'anaujida:

—Tai ūraade jara bi eperāpa ichi Tachi Ak'ōre Warrada aru pirā, piupia bi.

Māga ooji jāgī eperāpa.

8 Māga ūrik'āri, Pilato waapiara p'eradachi.

9 Waya ichi palaciode t'ūji m̄aik'aapa Jesumaa iidiji:

—¿Pi, sāpemama? aji.

Mamīda Jesupa maarepida p'anauk'aa paji.

10 Māpai Pilatopa m̄āgaji:

—¿Mi pedee p'anau-ek'ā? aji. ¿K'awa-e bik'ā aji, mia pi kurusode peepi k'inia bait'eera peepit'aai, maa-e pirā peepi k'inia-e bait'eera k'ena pēi?

11 Māpai Jesupa p'anauji:

—Pia mīmaa maarepida oo-e pak'aji, it'ari baparipa pi eperāarā poro waibia papi-e pada paara. Maperā chi eperā mi namā pēidapa ne-inaa k'achiara oo bida aji, pi k'āyaara.

12 Maadak'āriipa Pilatopa k'īsiapachi sāga Jesús k'ena pēii. Mamīda judiorāpa biapachida:

—¡Jāgī eperā peepi-e pirā, pi César k'ōp'āyo-eda! apachida. ¡Eperāpa ichi reyda a bi pirā, māgipa César k'īra unuamaa iru bida! ajida.

13 Pilatopa māga ūrik'āri, Jesús taawaa ateepeji m̄aik'aapa ichi su-ak'i beejī charra su-ak'i beeparimāi, hebreo pedeede Gabatá apatap'edaa, griego pedeede “Māu Choma P'ep'edee Bimāi”.

14 Māgī ewate Pascua fiesta norema paji. Imat'ipa Pilatopa m̄āgaji ma judiorā poro waibiarāmaa:

—¡Ak'íti! ¡Nama bida aji, pāchi rey!

15 Mamīda āchia biapachida:

—¡Āyaa ateepejī! ¡Āyaa ateepejī! ¡Kurusode peepit'āaji!

Pilatopa iidiji:

—¿K'inia p'anik'ā aji, mia pāchi rey peepimerā?

P'aareerā poroorāpa p'anaujida:

—¡Taipa rey awaraa wēe p'anida ajida, César k'āyaara!

16 Māpai Pilatopa Jesús teeji ichi soldaorāmaa kurusode peet'aanadamerā.

Jesús peet'aadap'edaa

(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Lc 23.26-43)

17 Jesumaa kuruso ateepidap'eda, uchijida p'uurudeepa taawaa wādaite'e "Tachi Poro Bii'ri" apatap'edaamaa. (Hebreo pedeede Gólgota apachida.)

18 Mama merap'edap'eda, ma kurusode baijira bijida piumerā. Iru ik'aawa bijida awaraarā omé, aba juaraare, aba juabi eere.

19 Pilatopa letrero p'āji Jesús kurusode bidamerā. Nāga p'āji: JESÚS NAZARETDEPEMA, JUDIORĀ REY.

20 Judiorā chok'araarāpa leejida ma p'āda, Jesús peedap'edaamāi p'uuru k'ait'a bada perā. Ma p'āda p'ā baji hebreo pedeede, latín pedeede māik'aapa griego pedeede.

21 Ma p'āda leedak'āri, p'aareerā poroorāpa māgajida Pilatoma:

—P'ānāji *Judiorā Rey*. Ma k'āyaara nāga p'āpāde ajida. *Na eperāpa jaraji ichita Judiorā Rey*.

22 Mamīda Pilatopa p'anauji:

—Mia p'āda perā jāgā p'ā beeit'eeda aji.

23 Soldaorāpa Jesús kurusode baijira bidap'eda māik'aapa iru p'aru atadap'eda, āchi k'imariirāmaa jedet'aajida. Mamīda chi edupema p'aru teesoo baji, k'aat'i-ee; jīp'a k'a baji.

24 Mapa māgajida:

—Jēnaadāma. Ma k'āyaara suerte jemenedāma k'awaadait'ee k'aipata atait'ee.

Māga oojida uchiamerā Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a:

'Michi p'aru jedejida māik'aapa suerte jemenedap'eda, michi p'aru jitajida'.

(*Sal 22.18*)

25 Soldaorāpa māga oo p'ani misa, kuruso k'ait'a bainī p'anajida Jesús nawe chi nawe ipewēra ome, awaraa María, māgí Cleofás wēra pada, māik'aapa María Magdalena.

26 Jesupa unuk'āri chi nawe k'ait'a bainī bi mi, chi k'ōp'āyo k'inia iru bada ome, chi nawemaa māgaji:

—Nawe, jā pichi warrapi.

27 Maap'eda mīmaa māgaji:

—Jā pichi nawepi.

Maadak'āriipa mia María iru bapachi mi tede michi nawek'a.

Jesús jai-idaada

(*Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Lc 23.44-49*)

28 Ma t'ēpai Jesupa k'awaak'āri jōmaweda ichia ooit'ee bada auparu, māgaji: —'Opisia nibida aji.'

(*Sal 69.21*)

Māga jaraji uchiamerā Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a.

29 Mama iru p'anajida vino achuchua chok'ode. Aīde esponjak'a p'ēsap'ēesaa bi topa atadap'eda, jōi bijida hisopo k'īde māik'aapa it'aimāi t'i atajida.

30 Sōp'eda, Jesupa māgaji:

—frā jōma aupajida aji,

māik'aapa ichi poro ijaabaip'eda, jai-idaaji.

Miasupa Jesús orro sudap'edaa

31 Ma ewate Pascua fiesta iipata ewate norema paji. Judiorāpa māgí ewate iapata perā, k'iniada-e p'anajida piuda k'ap'ia kurusode p'anedamerā. Maperā iidijida Pilatoma kurusode p'anadap'edaarā jīru k'ōrapik'oomerā, māgā isapai piudamerā. Māgā chi piuda k'ap'ia kurusodeepa irabai atapidai.

³² Pilatopa ooji āchia iididap'edaak'a. Romadepema soldaorā wādap'eda, Jesús ik'aawa baijira p'anadap'edaarā jīru k'ōrak'oonajida, waide piuda-e p'anadap'edaa perā.

³³ Mamīda Jesús k'ait'a panadak'āri, piu bi unujida. Maperā iru jīru k'ōrada-e paji.

³⁴ Ma k'āyaara soldaopa Jesús orrode miasupa sut'aaji. Aramata uchijai waa pania ome.

³⁵ Mi, chi māga unudapa nepirīmaaa bi mia unuda. Mia k'awa bi wāarata jara bi, mia māga unuda perā. Mia nāga jara bi parāpa pida ichiaba ijāadamerā.

³⁶ Māga p'asaji uchiamerā Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a:

'Iru biiri apida biada-e paji'.

(Sal 34.20)

³⁷ Ichiaba māga p'asaji uchiamerā pedee awaraa Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a:

'Ak'idait'ee eperā āchia sut'aadap'edaa'.

(Zac 12.10)

Jesús iadap'edaa

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56)

³⁸ Ma t'ēpai Josepa Pilatomaā Jesús k'ap'ia iidinaji, ichimaa iapimerā. Ichi Arimatea p'uurudēpema paji māik'aapa Jesude ijāa bapachi. Mamīda judiorā poro waibiarā waidoopa, awaraarāmaa k'awapi-e paji. Pilatopa Josemaa jaraji Jesús k'ap'ia atanamerā.

³⁹ José ome cheji Nicodemo, chi naaweda Jesús ome p'ārik'ua pedeenada. Māgipa aneeji treinta kilos mirra k'era áloe k'era ome p'oirada Jesús piuda k'ap'ia iri p'odait'ee.

⁴⁰ Judiorāpa oopatak'a piuda iadak'āri, āchia Jesús k'ap'ia ma k'era ome pi-ia pirat'aajida lienzode.

⁴¹ Jesús peedap'edaamāi ne-uu eujā k'ait'a baji. Mama baji māu te uria ewaa k'orodap'edaa piuda iadait'ee. Mamīda waide apida iada-e p'anajida.

⁴² Jesús k'ap'ia mama binajida, ma māu te uria k'ait'a bada perā māik'aapa judiorā iipata ewate iri bada perā.

20

Jesús chok'ai p'irabaida

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Lc 24.1-12)

¹ Tomia ewate tap'eweda, María Magdalena wāji Jesús k'ap'ia iadap'edaamaa. Panak'āri, unuji chi māu te uria t'ai māupa t'ap'a bada awara āi bi.

² Mapa p'ira cheji Simón Pedromaa māik'aapa mi, chi apema k'ōp'āyo Jesupa k'inia iru badamaa. Māpai māgaji:

—¡Tachi Waibia k'ap'ia ateejidada! aji. ¡K'awada-e p'ani sāma ata binajida!

³ Māga ūridak'āri, Pedro mi ome araa wājida ak'ide.

⁴ Omee weda auk'a p'ira wājida. Mamīda mi Pedro k'āyaara isapaira p'iradachi. Mapa naapiara panaji Jesús iadap'edaamāi māu te uriade.

⁵ Ijaabaik'āri ak'iit'ee edaa, chi p'aru aupai unuji. Mamīda t'īu-e paji.

⁶ Māga nide Simón Pedro pacheji māik'aapa t'īuji edú. Ma lienzo ichiaba unuji.

⁷ Ma awara unuji Jesús poro pira bada p'aru, bedap'eda awara āi bi.

⁸ Māpai mi auk'a t'īuji. Ak'ik'āri, ijāaji Jesús chok'ai p'irabaida, ai naaweda taipa ijāada-e paji mīda.

9 Waide k'awada-e paji Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdade jara k'inia bi Jesús piup'eda, chok'ai p'irabaiit'eeda ak'ãri.

10 Maap'eda tai omee weda temaa wãjida.

María Magdalenapa Jesús unuda

(Mr 16.9-11)

11 Mamïda María beji mãu te uria k'ait'a jëemaa. Mãgá jëe nĩbide ñjaabaiji edaa ak'it'ee.

12 Unuji angeleerã omé p'aru t'o-t'oo jĩ p'ani. Su-ak' p'anajida Jesús k'ap'ia badamã, aba chi poro bada eere, aba chi jĩru bada eere.

13 Æchia iidijida Mariamaa:

—Wëra, ¿sãap'eda jëemaa bima? ajida.

Mãpai Mariapa mãgaji:

—Michi Waibia k'ap'ia ateejidada aji. K'awa-eda aji, sãmaapi binajida.

14 Mata ãpítee ak'ik'ãri, unuji Jesús mama bainĩ bi. Mamïda iru k'ĩra k'awa-e paji.

15 Mãpai Jesupa iidiji:

—Wëra, ¿sãap'eda jëe nĩbima? aji. ¿K'aita jiri bima? aji.

Mariapa k'ĩsajia ma eperã chi jãradepema ne-uu ak'ipari. Mapa mãgaji:

—Mi chupirĩa k'awãaji. Pĩa Jesús k'ap'ia ateeji pirã, jarãji sãma iru bi. Mia atanait'eeda aji.

16 Mãpai Jesupa mãgaji:

—¡María!

Ichi t'ijarak'ãri, waya ãpítee ak'iji mãik'aapa hebreo pedeede mãgaji:

—¡Rabunil (Jara k'inia bi “Tachi Jarateepari”).

17 Jesupa mãgaji:

—Mi k'ena pëiji waide mi Ak'õremaa wã-e bairã. Jaranapãde aji, mi k'õp'ãyoorãmaa: “Mi wãit'ee mi Ak'õremaa; iru ichiaba parã Ak'õre. Mi wãit'ee mi Ak'õre Waibia; iru ichiaba parã Ak'õre Waibia.”

18 Mãpai María Magdalena wãji Jesús k'õp'ãyoorãmaa nepiride ichia unuda mãik'aapa Jesupa jarada.

Jesús chi k'õp'ãyoorãmaa cheda

(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Lc 24.36-49)

19 Mãgí ewate tomia ewate paji. K'eupodopa Jesús k'õp'ãyoorã teeda p'anajida. Puerta jĩa iru p'anajida judiorã poro waibiarã waidoopa. Mãga nide Jesús ãra esajĩak'a bainĩ ba cheji mãik'aapa mãgaji:

—P'eranáati. K'ãiwee p'anapatãati.

20 Mãga jarap'eda, ãramaa ak'ipiji ichi jua mãik'aapa ichi orro. Jesús k'awaadak'ãri, t'ãri o-ĩadachida.

21 Waya Jesupa mãgaji:

—¡K'ãiwee p'anapatãati! Mi Ak'õrepa mi pëidak'a, mia parã jida auk'a pëiru.

22 Mãga jarap'eda, jãrap'uaji ãchi ñri mãik'aapa mãgaji:

—Ak'õre Jaure auteebãiti, parã ome ba chemerã.

23 Eperãarãpa ãchia p'ek'au k'achia oopata oo amaaruta pirã mide ijãadait'ee, parãpa ãramaa jaradai: “Tachi Ak'õrepa pãchia p'ek'au k'achia oopata wëpapiit'ee,” mãik'aapa Ak'õrepa ooit'ee parãpa jaradap'edaak'a. Jõdee eperãarãpa mide ijãadaamaaruta pirã, parãpa ãramaa jaradai: “Tachi Ak'õrepa pãchia p'ek'au k'achia oopata wëpapi-e pait'ee,” mãik'aapa Ak'õrepa ooit'ee parãpa jaradap'edaak'a.

Tomapa Jesús unuda

²⁴ Tomás, ichiaba t'ijarapatap'edaa Me-iso, Jesús k'öp'äyoorã docedepema paji. Mamïda mǎgí wē-e paji Jesús chek'āri apemaarāmāi.

²⁵ Mapa chi k'öp'äyoorāpa irumaa mǎgajida:

—Taipa Tachi Waibia unujidada ajida.

Mǎga ūrik'āri, Tomapa mǎgaji:

—Mia unuk'āri clavopa merap'edap'edaamāi iru juade mǎik'aapa aide mi jua k'í t'ik'āri, maap'eda iru orrode sudamāi mi jua t'ik'āri, ijāyada aji, Jesús chok'ai bi. Mǎga-e pirā, ijāa-eda aji.

²⁶ Tomia abaamaa waya Jesús k'öp'äyoorã ma tede p'anadak'āri, Tomás jida baji. Puerta jīa baji mīda, Jesús āchi t'āide bainī ba cheji mǎik'aapa mǎgaji:

—jK'āiwee p'anapatāati!

²⁷ Mǎpai Tomamaa mǎgaji:

—Ak'í chéji mi jua, mǎik'aapa pichi jua k'í t'it'áaji. Ichiaba pichi jua mi orrode t'it'áaji. jIjāa-eda ai k'āyaara, ijāa bida aparīiji!

²⁸ Mǎpai Tomapa mǎgaji:

—jMīchi Waibia, írā mia ijāa bipi. Pi Tachi Ak'ōre Waibia!

²⁹ Mǎpai Jesupa mǎgaji:

—Pia ijāa bi mi unuda perā. jT'āri o-īa p'ani chi mide ijāa p'anīrā, mi unuda-e p'ani mīda!

Sāap'eda nǎgí p'āda

³⁰ Wāara chi k'öp'äyoorã taide Jesupa awaraa ne-inaa chok'ara ooji, ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa. Mia na p'ādade ma jōma p'ā-e paji.

³¹ Mamïda nǎgí p'āji parāpa ijāapataadamerā Jesús Tachi Ak'ōre Warra; irua pēida eperāarā k'aripamerā. Jesude ijāa p'ani pirā, it'aa wādait'ee jai-idaadak'āri.

21

Jesupa chi k'öp'äyoorã ūk'uruurāmaa unupida

¹ Ma t'ēpai Jesupa ichi waya unupiji chi k'öp'äyoorāmaa, Tiberias Lago ik'aawa. Nǎga paji.

² Ma lago ik'aawa p'anajida Simón Pedro; Tomás ichiaba t'ijarapatap'edaa Me-iso; Natanael, Caná p'uurudepema Galilea eujāde bi; Zebedeo warrarā omé mǎik'aapa Jesús k'öp'äyoorã awaraarā omé.

³ Mama p'anide Simón Pedropa mǎgaji:

—Mi to-ianait'eeda aji.

Apemaarāpa p'anaujida:

—Tai jida wādait'eeda ajida, pi ome.

Mǎgá wājida mǎik'aapa barcode batauk'oodachida. Mamïda ma ewate p'ārik'ua maarepida peeda-e paji.

⁴ Taujaaweda unujida Jesús bainī bi lago ide. Mamïda iru k'awada-e paji.

⁵ Mǎpai Jesupa iidiji:

—Warrarā, ¿Peeda-ek'ā? aji.

Āchia p'anaujida:

—Maarepida peeda-eda ajida.

⁶ Mǎpai Jesupa mǎgaji:

—Barco juaraare t'iri t'aadapáde aji. Mǎgara peedayada aji.

Irua jaradak'a oodak'āri, ma t'iri p'oyaa jirada-e paji chik'o chik'iapa.

⁷ Mǎpai mi, chi k'öp'āyo Jesupa audú k'inia iru badapa Pedromaa mǎgaji:

—jĭǵí Tachi Waibia!

Simón Pedropa “Tachi Waibia” ūriruta, ichi ĭripema p'aru jĭ beeji, ma p'aru ērapachi perā ma mimia ook'āri. Māpai toidú jĭtidachi.

⁸Jōdee chi apemaarā k'ōp'āyoorā barcode chejida. T'iri jidiu aneejida chik'o ome, mak'iaara t'imia-e bada perā lago ideepa; cien metropai baji.

⁹Ipude bataudak'āri, unujida ok'ok'īra urua nĭbi chik'o ome māik'aapa pan. Māpai Jesupa māgaji:

—Chik'o ūk'uru anéeti parāpa et'ewa peedap'edaadepema.

¹¹Simón Pedro barcode bataudaip'eda, t'iri ipu idee jidiu aneeji. Aide ciento cincuenta y tres chik'o waibia bee p'aneejida. Mamĭda ma t'iri jĕ-e paji.

¹²Jesupa māgaji:

—Nek'o chéti.

Chi k'ōp'āyoorā apidaapa iididak'aa paji k'aita iru, Jesuta k'awa p'anadap'edaa perā.

¹³Māpai Jesús āra k'ait'aara cheji. Ma pan chik'o paada ome atap'eda, āramaa jedet'aaji.

¹⁴Ma Jesupa unupida ōpee paji chi k'ōp'āyoorāmaa, iru chok'ai p'irabaida t'ēepai.

Jesupa Simón Pedromaa iidida

¹⁵Nek'odap'edaa t'ēepai, Jesupa Simón Pedromaa iidiji:

—Simón, Juan warra, ĭpia mi k'inia iru baparik'ā aji, apemaarāpa mi k'inia iru p'anapata k'āyaara?

Pedropa p'anauji:

—Tachi Waibia, piata k'awa bi. Mia pi k'inia iru bi.

Māpai Jesupa māgaji:

—Ewaa ijāa p'anĭrā ak'ipariipáde aji, oveja ak'iparipa oveja chak'eerā ak'iparik'a.

¹⁶Jesupa waya iidiji:

—Simón, Juan warra, ĭpia mi k'inia iru baparik'ā? aji.

Pedropa p'anauji:

—Tachi Waibia, piata k'awa bi. Mia pi k'inia iru bi.

Jesupa māgaji:

—Mide ijāapataarā ak'ipariipáde aji, oveja ak'iparipa ovejaarā ak'iparik'a.

¹⁷Waya iidida ōpee iidiji:

—Simón, Juan warra, ĭpia mi k'inia iru bik'ā? aji.

Pedro k'īra pia-ee baji Jesupa iidida ōpee māgá iidida perā. P'anauji:

—Tachi Waibia, pia jōma k'awa bi. K'awa bĭda aji, mia pi k'inia iru bi.

Jesupa māgaji:

—Mide ijāapataarā ak'ipariipáde aji, oveja ak'iparipa ichi ovejaarā ak'iparik'a.

¹⁸Mia wāarata jararu. Pi k'ūtrāa bak'āri māik'aapa āyaa wāit'ee pak'āri, pichi p'aru pichi juadoopa jĭ beepachi. Mamĭda pi chonaa pak'āri, pichi jua eratiit'ee māik'aapa awaraapa pi p'aru jĭ biit'ee, maap'eda pi ateeit'ee pi wā k'inia-e bĭmaa.

¹⁹Jesupa māga jarak'āri, jara k'inia baji sāgá Pedro piut'ee paji, māga p'asak'āri, eperāarāpa jaradamerā Tachi Ak'ōre jōmaarā k'āyaara waibiara bi. Māga jarap'eda, Jesupa Pedromaa māgaji:

—Māga p'asait'ee mĭda, mide ijāaparĭji.

Jesús k'ōp'āyo k'inia iru bada

²⁰ Āpītee ak'ik'āri, Pedropa unuji mi, chi k'ōp'āyo Jesupa audú k'inia iru bada. (Pascua chik'o k'odak'āri, mi Jesús ik'aawa baji iru k'ōp'āyoorā ome. Mi paji chi iidida: “Tachi Waibia, ¿k'áipapi pi traicionaait'eema?” ada.)

²¹ Pedropa mi unuk'āri, Jesumaa iidiji:

—Tachi Waibia, ¿k'āata p'asait'eema aji, iru ome?

²² Jesupa p'anauji:

—Mia k'inia bi pirā iru chok'ai bamerā mi waya cherumaa, pi-it'ee p'ua-e bida aji. Mide ijāaparíji.

²³ Jesupa māga jarada perā irude ijāapataarāpa k'īsiapachida māgí k'ōp'āyo piu-e pait'ee. Mamīda Jesupa māga jara-e paji. Īip'a jaraji: “Mia k'inia bi pirā iru bamerā mi waya cherumaa, pi-it'ee p'ua-e bida” aji.

²⁴ Māgí “k'ōp'āyo” et'ewa jarada mi, Juanpa nāgí pedee nepirīmaa bi parāmaa. Na jōma mia p'āji. Mapa k'awa p'ani jōma nepirīda na p'ādade wāara.

²⁵ Jesús na p'ek'au eujāde bak'āri, awaraa ne-inaa chok'ara oopachi. Ma ne-inaa jōma aba-abaa p'ādap'edaa paara, mia k'īsia bi ma p'āda jōmaweda araa-e pak'aji na eujāde.

HECHOS

Jesucristopa Jirit'eradaarāpa Oodap'edaa

San Lucapa na historia p'āji. Irua pedee pia p'āda ome oodak'a p'ā pëiji ichi k'öp'āyo Teofilomaa, nepiri aupait'ee Jesús bapata māk'aapa ichideerā p'anapatap'edaa iru it'aa wāda t'ēpai. Na p'ādade Lucapa jara bi Ak'ōre Jaure chep'eda, sāga Jesude ijāapataarāpa iru ūraa jaratee wāpachida judiorāmaa māk'aapa judio-eerāmaa paara. Audú jara bi Jesús ome nipapatap'edaarā p'anapata māk'aapa Pablo bapata.

Naapiara jara bi Jesús it'aa wāda chi k'öp'āyoorā taide māk'aapa angeleerāpa iru waya cheit'eeda adap'edaa (cap. 1.1-11). Jara bi Matías jirit'eradap'edaa Judas Iscariote pari (cap. 1.12-26); Tachi Ak'ōre Jaure ba cheda Jesude ijāapataarā ome māk'aapa ārapa jarateedap'edaa judiorā t'āide (cap. 2); Pedro Juan ome jaratee nipapata (caps. 3.1-4.31); Cristode ijāapataarā p'anapatap'edaa (caps. 4.32-5.11) māk'aapa irua jirit'eradaarā carcelde t'i nībidap'edaa (cap. 5.12-42); siete k'aripapataarā bīdap'edaa (cap. 6.1-7); Esteban jita atadap'edaa māk'aapa peedap'edaa (caps. 6.8-7.60); ijāapataarā erreudap'edaa Israel eujā jōmaade māk'aapa Felipepa jaratee nipapata (cap. 8.1-40); Saulo Jesude ijāa beeda (cap. 9.1-31); Pedropa jaratee nipapata (caps. 9.32-11.18); judio-eerā chip'epatap'edaa Antioquía p'uurude (cap. 11.19-30); Herodepa ooda māk'aapa piuda (cap. 12); Pablo naapiara wāda Jesús ūraa jarateede judio-eerāmaa (caps. 13.1-14.28); ijāapataarā poro waibiarā chip'edaidap'edaa Jerusalende (cap. 15.1-35); Pablo waya wāda judio-eerāmaa jarateede (caps. 15.36-18.22); Pablo t'ēpai wāda judio-eerāmaa (caps. 18.23-21.16) māk'aapa ijāadak'aa beerāpa Pablo carcelde t'i nībidap'edaa Jesude ijāa bada k'aurepa (caps. 21.17-28.31).

Tachi Ak'ōrepa jarada ichi Jaure pëiit'ee

1 Teófilo, naapiara k'art'a p'ādade pīmaa mia p'āji Jesupa ne-inaa ooda māk'aapa jarateeda it'aa wārumaa.

2 Wāi naaweda, Ak'ōre Jaure k'ap'ia pari jaraji ichia jirit'eradaarāmaa k'āata opataadait'ee.

3 Piuda t'ēpai chi k'öp'āyoorāmaa cheji māk'aapa unupiji wāara ichi chok'ai bi. K'āima cuarenta wāyaaru misa, ichi k'ap'ia unupipachi māk'aapa jarateepachi Tachi Ak'ōrepa oopi k'inia bi ichide ijāapataarāmaa.

4 Ewari aba chi k'öp'āyoorā ome bak'āri, māgaji:

—Wānaadapāde aji, Jerusalendeepa awara āyaa. Nīdapāde aji, mi Ak'ōrepa jarada oorumaa, mia parāmaa jaradak'a ooit'ee perā.

5 Juan Bautistapa poro choopachi paniapa. Mamīda taarā-e Tachi Ak'ōrepa ichi Jaure ba chepiit'ee parā k'ap'iaade.

Jesús it'aa wāda

6 Ma t'ēpai Olivo Eede p'anadak'āri, Jesús k'öp'āyoorāpa iidijida:

—Tachi Waibia, ħīraweda Israel pidaarā p'uuru waibia papiit'eeek'ā ajida, ai naawedapemak'a, chīara jua ek'ari p'anada-ee?

7 Irua p'anauji:

—Parāpa k'awadaik'araa bida aji, sāapai Tachi Ak'ōrepa ne-inaa ooit'ee, parā-it'ee-e perā. Irua aupaita māgee net'aa k'awa bi.

8 Mamīda Tachi Ak'ōre Jaure parā ome ba chek'āri, ichia k'aripait'ee nejōmaata oodamerā Ak'ōrepa oopi k'inia bik'a. K'awapiit'eeda aji, jōmaweda

mia ooda eperãarã k'aripait'ee, parãpa jarateenadamerã Jerusalén p'uurude, Judea eujãde, Samaria eujãde, awaraa eujã t'imí beede paara.

⁹ Māga jarap'eda, Tachi Ak'õrepa iru it'aa ateeji. Æchia ak'i jõnide jãrarade t'itudachi mãik'aapa waa unuda-e paji.

¹⁰ Māgá it'aa ak'i jõni misa, angeleerã omé æchi ik'aawa bainĩ p'ana chejida. P'aru t'o-t'oo jĩ p'anajida.

¹¹ Mãirãpa mãgajida:

—Galilea pidaarã, çsãap'eda it'aa ak'i jõnima? ajida. Jãgĩ Jesús parã ome bada mãik'aapa it'aa wãda waya cheit'eeda ajida, parãpa iru it'aa wãru unap'edaak'a.

Matías jirit'eradap'edaa Judas Iscariote pari

¹² Maap'eda Olivo Eedeepa Jesús ome nipapatap'edaarã waya chejida Jerusalende. Æpata ewate paji mãik'aapa æchi ùraade jara bi ma ewate t'imí wãdaik'araa bi. Mamĩda t'imia-e bada perã, chejida.

¹³ P'uurude panadak'ari, wãjida æchi p'anapatap'edaamaa it'ipema pisode. Ma chedap'edaarã paji Pedro, Juan, Santiago, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Alfeo warra Santiago, Simón Celote apatap'edaa mãik'aapa Santiago warra Judas.

¹⁴ Mama æchi it'aa t'ipachida Jesús Æpemaarã ome mãik'aapa Jesús nawe María ome, ichiaba awaraa wẽraarã ome.

¹⁵ Ewari aba Jesucristode ijãapataarã ciento veinte see nĩbide Pedro bainĩ beejĩ mãik'aapa mãgaji:

¹⁶ —Æpemaarã Cristo k'aurepa, chonaarãweda Ak'õre Jaurepa jarajida aji, Rey David it'aideepa eperã abaapa Jesús peepiit'ee. Māga jara bi Tachi Ak'õre Æraa p'ãdade. Ærã Davidpa jaradak'a uchijaji Judas ome.

¹⁷ Judas tachi k'õp'ãyo paji mãik'aapa tachi ome auk'a mimiapachi.

¹⁸ Mamĩda k'achia ooda pari p'arat'a p'aadap'edaapa irua eujã neto ataji. Mama iru baaidachi mãik'aapa chi jĩsi chedachi.

¹⁹ Jerusalende p'anapatap'edaarãpa iru piuda k'awaadak'ari, ma eujã t'ĩ bijida *Haceldama*, æchi pedeede jara k'inia bi "Waa Eujã".

²⁰ Māga p'asada perã Judas ome, awaraa jiridaipia bi iru mimia oomerã. Māga oodaipia bi Tachi Ak'õre Æraa p'ãddepema Salmode jara bairã:

'Pi tede apida p'anada-e. Mapa ichita te tuma bait'ee.' (Sal 69.25)

mãik'aapa awara ãi ichiaba jara bairã: (Sal 109.8)

²¹ Nama p'anida aji, eperãarã tachi ome nipapatap'edaarã, Jesús tachi ome niparu weda.

²² Juan Bautistapa iru poro choodak'ariipa it'aa wãrumaa mãgá nipa-pachida. Judas pari æchidepema jiridaipia bi aba tachi ome auk'a Jesús unuda chok'ai p'irabaip'eda.

²³ Māpai madepema omé jirijida aba jirit'eradait'ee. Aba paji José. Māgĩ ichiaba t'ijarapachida Barsabás, maa-e pirã Justo. Chi apema t'ijarapachida Matías.

²⁴ Ma omé jiridap'eda, it'aa t'ijida:

—Tachi Waibia, pia jõmaarã t'ari k'awa bida ajida. Maperã k'awapjĩ na omeedepema k'aita pia k'inia bi.

²⁵ Māgipa pi ùraa jarateenait'eeda aji, Judas pari, irua k'achia ooda k'aurepa ichi wãit'ee padamaa wãda perã.

²⁶ Māga it'aa t'ĩdap'eda, suerte jemenejida jirit'eradait'ee. Māpai Matiatu uchiaji. Ma ewate weda apemaarā once Cristopa jirit'eradaarā ome mimia-maa beejī.

2

Tachi Ak'õre Jaure cheda

¹ Jerusalén p'uurude Pentecostés fiesta ewate pak'āri, jōmaweda Cristode ijāapataarā abaamaa see nībaji.

² Māga nīde nāumia pururua jīwaaparik'a ūrijida it'ariipa cheru āchima.

³ Māpai unujida t'ipitauk'a jērajēraa cheru āchi ĩri. Maap'eda āchi chaachaa ĩri urua jērajēraa nībeejī.

⁴ Jōmaweda Ak'õre Jaure ome p'anejida māik'aapa Ak'õre Jaurepa pedeeji ichia k'inia badak'a. Pedeechida āchia ai naaweda k'awada-e p'anadap'edaa pedee.

⁵ Maapai Jerusalende p'anajida judiorā Tachi Ak'õrede ijāapataarā fiesta-it'ee chedap'edaarā awara āiipa.

⁶ Āchia māgī nāu pururua jīwaaparik'a ūridak'āri, jōmaweda seedachida ma ciento veinte ijāapataarā p'anadap'edaamāi. K'awadak'aa paji k'āata k'ĩsiadai, ūripachida perā āchi t'odap'edaa pedee.

⁷ Mapa āchi ak'itrua para beejī māik'aapa māgapachida:

—¿Jōmaweda na eperāarā pedee para bi Galileadepemaarā-ek'ā?

⁸ ¿Sāgapi k'Īra t'ādoo pedee para bīma ajida, eperāarā nama para bi pedee chaa?

⁹ Nama eperāarā p'ani Partia, Media, Elam, Mesopotamia, Judea, Capadocia, Ponto māik'aapa Ásia eujādepemaarā.

¹⁰ Ma awara chejida Frigiadepemaarā, Panfiliadepemaarā, Egiptodepemaarā, ichiaba Libiadepemaarā Cirene p'uuru k'ait'a p'anapataarā. Ichiaba Roma p'uurudepemaarā ūk'uru chejida.

¹¹ Judiorā ūk'uru māga t'odap'edaa perā māik'aapa ūk'uru judiorā pak'oodaiaarā, judiorā ūraade ijāadap'edaa perā. Ichiaba chejida Creta isladepemaarā māik'aapa Arabia eujādepemaarā. Nāgīrā Galilea eujādepemaarā mīda, tachi chaachaa t'odap'edaa pedee tachia ūri p'anida ajida. Āchia pedee para bīda ajida, jaradait'ee Tachi Ak'õrepa ne-inaa pia ooda.

¹² Māgā āchi t'odap'edaa pedee ūridap'edaa perā, jōmaarāta ak'itrua para beejī māik'aapa k'awadak'aa paji k'āata k'ĩsiadai. Āchi pitapai māgapachida:

—Na ¿k'āata jara k'inia bīma? apachida.

¹³ Mamīda ūk'uru, chīara oo k'iniapa, māgapachida:

—¡Vīnupata piu para bi! ¡Mapa pariatua pedee p'anida! apachida.

Pedropa jarada Jerusalende p'anadap'edaarāmaa

¹⁴ Māpai Pedro, it'a ak'ini beep'eda chi k'õp'āyoorā once ome, golpe pedeeji:

—Tachi auk'aarā māik'aapa jōmaweda nama Jerusalende p'anīrā, mīa jararu pia ūriti.

¹⁵ At'āri tap'eda nībairā tai vinopa piuda-e p'anida aji, parāpa k'ĩsia p'anik'a. Parāpa pia k'awa p'ani tai judiorā tap'eda weda todak'aa.

¹⁶ Parāpa nama unu p'ani chonaarāwedapema Ak'õre pedee jarapari Joelpa nāga jaradak'a:

¹⁷ Tachi Ak'õrepa jara bi: Na ewari na eujā jōi naaweda, eperāarā chok'araarāmaa mī Jaure pēiit'eeda aji. Parā warrarā māik'aapa parā

k'aurāpa jaradait'ee mia jarapiruk'a. K'ūtrāarāpa k'āimok'araa pik'a bide mia ooru unudait'ee māik'aapa chonaarā k'āimok'araadait'ee mi ome.

18 Wāara, maapai mia oopi bik'a oopataarāmaa mi Jaure pēit'ee; imik'raarāmaa, wēraarāmaa auk'a. Mia ooru ārapa jarapataadait'ee.

19 Pajāde māik'aapa eujāde ne-inaa eperāarāpa waide unudak'aa unupiit'ee: waa, t'ipitau māik'aapa nari jīrak'awaa nībi.

20 Ak'ōrejīru k'īdariit'ee māik'aapa atane k'īra p'oree waak'a padariit'ee. Māgá pait'ee Ak'ōre ewari waibia ewate, na eujā jōi naaweda.

21 Mamīda ai naaweda Tachi Ak'ōrepa ichimaa chupīria iidirutaarā k'aripa atait'eeda aji, atuanaadamerā. *(Jl 2.28-32)*

22 Māpai Pedropa māgaji:

—K'awa p'anīda aji, Joelpa jaradak'a wāara uchiaru idi, Tachi Ak'ōrepa ichi Jaure taimaa pēida perā. Israel pidaarā, ūriti mia jararu. Tachi Ak'ōrepa Jesús Nazaretdepema pēiji tachi t'āide. Māga k'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa irumaa oopipachi perā ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa.

23 Mamīda Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru badak'a, parāpa iru jita atadachida, maap'eda ijāadak'aa beerāmaa peepijida. Māirāpa kurusode baijira bijida mama piumerā.

24 Mamīda Tachi Ak'ōrepa chok'ai p'irabai ataji. Māgá chok'ai p'irabai atada perā, waa piu-e; ichita chok'ai bait'ee.

25 Chonaarāweda Tachi Ak'ōrepa Jesús ome ooit'ee bada jaraji Rey David it'aideepa:

'Ichita mi Ak'ōre Waibia unupachida aji, mi k'īrapite. Ichi mi ome bairā, maarepida mi waawee-e.

26 Mapa mi t'āri o-īa nībi, māik'aapa k'ari k'inia bi, k'awa bairā Tachi Ak'ōrepa mi k'aripapari.

27 Ak'ōre, pia mi k'ap'ia beraupi-e pait'ee mi iarutamāi, mia oopari perā pia oopi bik'a.

28 Ak'ōre eujādee wāpari o mīmaa ak'ipiji. Mapa mi o-īa bait'eeda aji, pi k'īrapite. *(Sal 16.8-11)*

29 Maap'eda Pedropa māgaji:

—Tachi auk'arā nama see nībi, ūriti. Tachi chonaarāwedapema Rey David jai-idaaji māik'aapa iajida. Iru k'ap'ia at'āri jāirade bi tachi t'āide.

30 K'awa p'ani David chok'ai bak'āri, Ak'ōre pedee jarapari paji. Mapa irua k'awa baji Tachi Ak'ōrepa jarada irumaa, irudeepa rey uchiapiit'ee.

31 Māgá, wāara Davidpa unu pik'aji māik'aapa jaraji sāga Cristo p'irabaiit'ee iru iadap'edaamāiipa māik'aapa iru k'ap'ia berau-e pait'ee.

32 K'awa p'ani na pedee Jesudeta jara bi, Tachi Ak'ōrepa iru p'irabai atada perā māik'aapa taipā unudap'edaa perā.

33 Tachi Ak'ōrepa iru it'aa ateeji ichi juaraare ak'i banamerā. Maap'eda ichia jaradak'a ichi Jaure teiji Jesumaa, irua pēimerā irude ijāapataarāmaa. Māgita parāpa et'ewa unujida māik'aapa ūrijida.

34 Tachi Ak'ōrepa Rey David k'ap'ia piuda chok'ai p'irabaipi-e paji it'aa ateeit'ee. Mamīda Davidpa jaraji:

'Tachi Ak'ōrepa jaraji Tachi Waibiamaa: "Pi mi ome auk'a waibia bairā, su-ak'i beepāde aji, mi juaraare,

35 mia pi k'īra unuamaa iru p'anapataarā p'oyaaru misa. ' ' *(Sal 110.1)*

36 Israel pidaarā, pia k'awāati māgí Jesús parāpa kurusode peepidap'edaa Tachi Ak'ōrepa Tachi Waibia papiji. Iruta Tachi Ak'ōrepa pēijida aji, tachi rey pamerā.

³⁷ Māga ūridak'āri, arii p'anadap'edaarā k'ṛsia p'uadachida. Mapa iidijida Pedromaa māik'aapa chi k'ōp'āyoorāmaa:

—¿K'āata oodayama ajida, taipa?

³⁸ Pedropa p'anauji:

—P'ek'au k'achia oo amāati, Tachi Ak'ōrepa parā p'ek'au k'achia wēpapak'oomerā māik'aapa Jesucristo t'ide poro choopíti. Māga ooruta pirā, Ak'ōrepa ichi Jaure peiit'ee parā ome bapariimerā.

³⁹ Māgí jarada parā-it'ee aupai-eda aji; ichiaba pāchi warrarā-it'ee māik'aapa t'imí p'anirā-it'ee; pia jarait'eera, Tachi Ak'ōre Waibiapa ichi odee atee k'inia birā-it'ee.

⁴⁰ Māgí pedee jōma jarap'eda, Pedropa ūraaji:

—P'ananāati Jesús peedap'edaarāk'a; jīp'a ijāati māik'aapa óoti Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a.

⁴¹ Ma ewate weda Pedro pedee ijāadap'edaarāpa poro choopijida māik'aapa apemaarā Cristode ijāapataarā ome t'ujida. Ma ijāadap'edaarā Pedro k'aurepa eperāarā tres mil paji.

⁴² Mamāik'aapa āchia ūri k'inia p'anapachida Cristopa jirit'eradaarāpa jara-teepata māik'aapa jedepachida āchia ne-inaa iru bee. Ichiaba jōmaweda cheepurupachida it'aa t'idait'ee māik'aapa ne-inaa jedek'odait'ee, māgá k'irāpadait'ee Cristo piuda āchi pari.

Chi naa ijāadap'edaarā

⁴³ Maapai eperāarā p'era pik'a para bapachi, Tachi Ak'ōrepa oopipachi perā Cristopa jirit'eradaarāmaa ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa.

⁴⁴ Ma awara Cristode ijāapataarā chik'inia para bapachi māik'aapa chi wēe beerāmaa āchi ne-inaa jedepachida.

⁴⁵ Pia jarait'eera, netopachida āchi net'aa iru p'ani māik'aapa ma p'arat'a t'oopachida teedait'ee chi wēe beerāmaa.

⁴⁶ Ewari chaa cheepurupachida Ak'ōre te waibiade it'aa t'idait'ee māik'aapa t'āri o-īapa ne-inaa jedek'opachida āchi tede.

⁴⁷ Ak'ōremaa it'aa t'ipachida jaradait'ee iru t'āri pia bi. Jerusalén pidaarāpa pia pedeechida āra āpite. Maperā ewari chaa chok'araara o k'achiadeepa uchiapachida āchi k'aurepa.

3

Pedropa eperā chiwa bi jipada

¹ Ewari aba Pedro Juan ome wājida Tachi Ak'ōre te waibiadee a las tres, ma hora judiorā it'aa t'ipatap'edaa hora pada perā.

² Mama Ak'ōre te waibiade baji eperā chiwa bi, ichi t'oru weda. Ewari chaa eperāarāpa māgí atepachida māik'aapa binapachida Ak'ōre tede chi T'ūpata Pi-ia apatamāi, p'arat'a iidipariimerā chi mama t'ūrutaarāmaa.

³ Māgí eperāpa unuk'āri Pedro māik'aapa Juan Ak'ōre tede t'ū wāda, p'arat'a iidiji.

⁴ Māpai āchia ak'ijida irumaa māik'aapa Pedropa māgaji:

—Taimaa ak'ipáde aji.

⁵ Māgí eperāpa ak'iji, p'arat'a teedai jīak'aapa.

⁶ Mamída Pedropa māgaji:

—Mia wēe bida aji, p'arat'a, nēe jida. Mamīda mia pi k'aripait'ee. Jesucristo Nazaretdepemapa mīmaa nāga oopi bairā, iru t'ide mia jararu: p'irabāiji māik'aapa wāji.

7 Māga jararuta, Pedropa juaraarepema juade jitap'eda, p'irabai ataji. Aramata ma chiwa bada bīri pia beeji

8 māik'aapa p'inajiti bainī beeji. Maap'eda p'irria beeji. Ma t'ēpai ichi bīriipa t'ūji Ak'ōre tede āchi ome. Jitijitia wāji māik'aapa o-īapa it'aa t'ī wāji Ak'ōremaa.

9 Māga unudak'āri, jōmaweda arii p'anadap'edaarā

10 p'era pik'a para beeji. Māgā p'anajida ai naaweda āchia unupatap'edaa perā ma eperā su-ak'i bi p'arat'a iidimaa Ak'ōre tede, chi T'ūpata Pi-ia apatamāi.

Pedropa jarada Tachi Ak'ōre tede p'anadap'edaarāmaa

11 Māgī chiwa bada jipa beeda perā, Pedro māik'aapa Juan ik'aawaapa āyaa wāk'aa paji. Āchi p'anajida Ak'ōre te waibia āuk'idaa, Salomón Pórtico apatap'edaamāi. Āchimaa eperāarā jōmaweda p'era pik'a p'ira erreujida.

12 Pedropa māga unuk'āri, māgaji:

—Israel pidaarā, ¿sāap'eda parā p'era para bima? aji. ¿Sāap'eda tai k'īra ak'ī jōnima? ¿Parāpa k'īsia p'anik'ā taipa tachi juadoopa na eperā jipajida?

13 Tachi chonaarā Abraham, Isaac māik'aapa Jacob ijāadap'edaa Ak'ōre Waibiapa ichi Warra Jesús waibiara papiji jōmaarā k'āyaara, ichia oopi badak'a oopachi perā. Mamīda parāpa māgī Jesús jita atadap'eda, char-raarāmaa teenajida. Maap'eda Pilatopa uchua pēiit'ee pak'āri, parāpa k'iniada-e paji.

14 Eperā t'āri pia bi p'ek'au k'achia wēe k'ena pēidai k'āyaara, chīara peeparita parāpa uchiapit'aajida.

15 Māgā peepit'aajida Tachi Ak'ōre o ak'ipipari. Mamīda parāpa peepidap'eda, Tachi Ak'ōrepa chok'ai p'irabai ataji. Taipa māga unujida tachi taupa.

16 Nāgī eperā jipa beeji ichia ijāada perā Jesupa jipai. Maperāpi jipa beeji, parāpa unu p'anik'a. Jesús jōmaarā k'āyaara waibiara bairā, k'āyaa beerā jipai.

17 Michi auk'arā, mia k'awa bi pāchi poroorāpa māik'aapa parāpa Jesús peepidak'āri, k'awada-e paji iru Tachi Ak'ōrepa pēida tachi k'aripamerā.

18 Mamīda parāpa māga oo p'anipa Tachi Ak'ōrepa uchiapiji ichia jaradak'a, ichi pedee jarapataarā it'aideepa: ichia pēida piut'ee.

19 Māpai Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru badade pia k'īsiadap'eda, k'achia oo amāati māik'aapa irude ijāati, irua pāchi p'ek'au k'achia wēpapik'oomerā.

20 Māga ooruta pirā, Ak'ōrepa parā k'āiwee p'anapiit'ee māik'aapa pēiit'ee Jesucristo, ichia jirit'erada parā k'aripapariimerā.

21 Mamīda Jesús at'āri Ak'ōre eujāde bait'ee, Ak'ōrepa ne-inaa jōmaweda chiwidi pik'a ooru misa, chonaarāweda ichi pedee jarapataarā it'aideepa jaradap'edaak'a.

22 Maapai Moisepa tachi chonaarāmaa māgaji:

'Ak'ōrepa ichi pedee jarapari uchiapiit'ee parā t'āide mi jīak'a. Oopatāati irua jara bik'a.

23 Māgī Ak'ōre pedee jaraparipa jara bi pedee ūri k'iniada-e p'anirā Ak'ōre eperāarā p'animāiipa āyaa jerek'ooit'ee māik'aapa peek'ooit'ee.' (Dt 18.15-19)

24 'Ichiaba Samuel beedak'āriipa jōma apemaarā Ak'ōre pedee jarapataarāpa jarapachida tachia irā unu p'ani.

²⁵ Mapa parāpa k'awa p'anī Tachi Ak'ōrepa jarada chonaarāweda ichi pedee jarapataarā it'aideepa parā irapemaarā-it'ee. Ichiaba ichia jarada Abrahammaa parā irapemaarā-it'ee. Māgaji Abrahammaa:

'Mia na p'ek'au eujādepemaarā jōmaweda k'aripait'eeda aji, pīdeepa uchi-adait'eerā k'ap'ia pari.'

(Gn 22.18)

²⁶ Ichia jaradak'a Abrahammaa Tachi Ak'ōrepa parā pia ooji, ichi Warra piup'eda chok'ai p'irabai atak'āri parā t'āide. Māga ooji k'inia bada perā parāpa naapiara ijāadamerā māik'aapa pāchia k'achia oopata oo amaadamerā.

4

Pedro Juan ome judiorā poroorā k'īrapite

¹ At'āri Pedro Juan ome pedeemaa p'anī misa, judiorā p'aareerā pachejida Ak'ōre te waibia jīapataarā poro ome. Ichiaba āchi ome chejida saduceorā.

² K'īrau p'anajida Pedropa māik'aapa Juanpa jaratee p'anadap'edaa perā eperāarā piudap'eda chok'ai p'irabaidai, Jesús p'irabaidak'a.

³ Mapa jita atadachida. K'ewara bada perā, carcelde t'it'aanajida, ai norema ma nepira ak'idait'ee.

⁴ Māga oojida mīda, eperāarā chok'araarāpa Cristode ijāajida, ārapa jarateedap'edaa k'aurepa. Ijāapataarā jōmaweda imik'īraarā aupai cinco mīl paji.

⁵ Ai norema Jerusalende abaamaa see nībaji judiorā poro waibiarā, āchi chonaarā māik'aapa Moisepa p'āda jarateepataarā.

⁶ Mama baji ichiaba Anás, judiorā p'aareerā poro waibia pada. Ichiaba baji p'aareerā poro waibia Caifás, Juan, Alejandro māik'aapa Anás ēreerā awaraarā.

⁷ Pedro Juan ome atapijida māik'aapa āchi k'īrapite bainī beepidap'eda, iidijida:

—¿K'ai juapa parāpa jāgee net'aa oo p'anīma? maa-e pirā ¿k'aipa jāgá oopi bīma? ajida.

⁸ Ak'ōre Jaure Pedro ome bada perā, pia p'anauji:

—Judiorā poro waibiarā māik'aapa chonaarā,

⁹ parāpa taimaa iidiruta, sāga nāgí k'ayaa bada k'aripajida māik'aapa sāga jīpa beeji. ¿Māga-ek'ā? aji.

¹⁰ Pia bi. Taipa parā k'īrapite jaradait'ee, jōmaweda Israel pidaarāpa k'awaadamerā. Nāgí eperā parā jōmaarā k'īrapite bainī bi, jīpa beeji Jesucristo Nazaretdepema juapa, parāpa kurusode peepidap'edaa māik'aapa Tachi Ak'ōrepa chok'ai p'irabai atada.

¹¹ Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bi:

'Te oopataarāpa māu k'iniada-e padap'edaa pipiara padachi.' (Sal 118.22)

¹² Mapa Jesucristodepai ijāa p'anī pirā, it'aa wādait'ee, maarepida awaraa eperā wē-e perā iruk'a na p'ek'au eujāde, tachi o k'achiadeepa k'aripa atait'ee.

¹³ Judiorā poroorā arii p'anadap'edaarāpa unudak'āri Pedro māik'aapa Juan jīp'a pedeemaa p'anī waaweeda-ee, māik'aapa k'awaadak'āri āchi eperā jīp'arā, mak'iara k'art'a tau k'awada-ee, ak'itrua para beeji. K'awaajida Jesús ome nipapatap'edaa perā, māga pedeejida.

¹⁴ Ma awara chiwa bada āchia jīpadap'edaa arii baji. Mapa judiorā poroorāpa p'oyaa p'anaudak'aa paji.

¹⁵ Māpai āchia Juan, Pedro, ma chiwa bada ome taawaa uchiapijida. Maap'eda pedee para beeji āchi pitapai:

16 —¿K'áata oodait'eema ajida, jā eperāarā ome? Jōmaweda Jerusalende-pemaarāpa k'awa p'ani ārapa ne-inaa pia oodap'edaa, eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa. Tachia p'oyaa merada-e.

17 Mamīda irā jaradāma ajida, ma eperāarāmaa jarateenaadamerā Jesupa ne-inaa oopata, māga-e pirā miapidai.

18 Māpai waya t'ī p'e atajida māik'aapa jarajida waa jarateenaadamerā Jesupa ne-inaa oopata.

19 Mamīda Pedropa Juan ome p'anaujida:

—Pia k'īsiati parāpa. ¿K'āare piata bayama ajida, Ak'ōrepa jara bi ooda-e pait'ee, parā pedee ūri k'iniapa?

20 Taipā unudap'edaa māik'aapa ūridap'edaa p'oyaa nepiri amaada-eda ajida.

21 Judiorā poroorā arii p'anadap'edaarāpa āchi juade iru p'anajida mīda miapidait'ee, arajāgaa pēijida eperāarā waidoopa. Jōmaweda eperāarā o-īa it'aa t'īmaa p'anapachida Tachi Ak'ōremaa,

22 Jesús Jaurepa ma eperā jipāt'aada perā, cuarenta años audú iru bita.

Ijāpataarāpa Tachi Ak'ōremaa k'aripa iūdidap'edaa

23 K'ena pēidap'eda, Pedro Juan ome chejida āchi k'ōp'āyoorā p'anadap'edaamaa. Nepirijida judiorā p'aareerā poroorāpa māik'aapa awaraa judiorā poro waibiarāpa āchimaā jaradap'edaa.

24 Māgī pedee ūridap'eda, jōmaweda auk'a it'aa t'ijida:

—Tachi Waibia, pia pajā, na eujā, p'usa māik'aapa ne-inaa jōmaweda aide nībi ooji.

25 Pī Jaurepa tachi chonaa Davidmaa nāga pedeeji irua pīde ijāa bada perā:

'¿K'āare-it'ee awaraa eujādepemaarā k'īrau p'anapatama? Michi eperāarā paara pariatua k'īsiapata.

26 Na p'ek'au eujādepema reyrā māik'aapa poro waibiarā audua p'anadairā, pedeteepata k'achia oodait'ee. Pedee k'achia jarapata Tachi Ak'ōre āpīte māik'aapa ichia rey pēida āpīte.' (Sal 2.1-2)

27 "Tachi Waibia, pia jaradak'a David it'aideepa, māga uchiaji. Rey Herodes, Poncio Pilato māik'aapa awaraarā judio-eerā na p'uurude pedeteejida Israel pidaarā ome k'achia oodait'ee Jesús, pia pēida oo chemerā pia oopi k'inia bi.

28 Māga oojida pia naaweda k'īsia iru badak'a.

29 Irā Tachi Waibia, ak'iji pī āpīte k'achia pedee p'anirā māik'aapa taimaa waapiara pī ūraa waawee-ee jarateepji, taipā oo k'inia p'anadairā pia oopi bik'a.

30 Ichiaba tai k'aripāji k'ayaa beerā jipapataadamerā māik'aapa ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa oopataadamerā Jesús t'īde. Iruata pīchia oopi bik'a ichita oopari.

31 It'aa t'ī aupadak'āri, āchi p'anadap'edaamāi wirriwirriā nībeeji. Māpai jōmaweda Ak'ōre Jaurepa oopi bik'a oo k'inia p'aneejida māik'aapa Tachi Ak'ōrepa ooda Jesús piuda k'aurepa waawee-ee jarateepachida.

Ijāpataarāpa āchi net'aa jedepatap'edaa

32 Maapai ijāpataarā jōmaweda auk'a k'īsiapachida māik'aapa chik'aripa p'anapachida. Apidaapa āchi net'aa iru p'ani āchi-it'ee aupaida adak'aa paji. Jip'a jōmaarā-it'ee paji.

³³ Mapa Ak'õrepa ãchi pia oopachi. K'aripaji Cristopa jirit'eradaarãpa jara-teedamerã Jesús chok'ai p'irabaida mãik'aapa oodamerã ne-inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa ãchi juadoopa.

³⁴ Æchi chupiria p'anadak'aa paji. Chi eujã iru beerãpa mãik'aapa ne-inaa awaraa iru beerãpa netot'aapachida.

³⁵ Mãpai ma p'arat'a Cristopa jirit'eradaarãmaa teepachida, jedenadamerã wêe beerãmaa.

³⁶ Mãga ooji Leví ãreerãdepema Josepa. Mãgí eperã Chipre isladepema paji. Mãgimaa Cristopa jirit'eradaarãpa pedida t'í bijida Bernabé (jara k'inia bi "T'ãri O-ãpipari").

³⁷ Mãgí eperãpa eujã iru bada netot'aaji mãik'aapa ma p'arat'a Cristopa jirit'eradaarãmaa teeji.

5

Ananías chi wêra Safira ome ne-inaa k'achia ooda

¹ Mamãda Bernabepa oodak'a ooda-e paji Ananías chi wêra Safira ome. Mãgírãpa ãchi eujã netot'aajida.

² Mamãda mãgí eperã chi wêra ome pedeeteejida p'arat'a jõma teeda-e pait'ee Cristopa jirit'eradaarãmaa. Ananiapa mãgí p'arat'a ùk'urupai teenak'ãri,

³ Pedropa mãgaji:

—Ananías, ¿pi seewa cheruk'ã aji, Ak'õre Jauremaa, p'arat'a jõma tee chee? ¿Sãap'eda oojima Satanapa oopi bik'a?

⁴ ¿Jã eujã pichide paji-ek'ã netot'aai naaweda? ¿Ma p'arat'a pichide paji-ek'ã netot'aap'eda? ¿Sãap'eda nãga oo k'iniadachimã? Pia eperãarãmaa seewa-e paji. Ak'õremaata seewajida aji.

⁵ Mãga ùriruta, Ananías eujãde piu baainaji. Aarii p'anadap'edaarãpa un-udak'ãri, p'erak'oodachida.

⁶ Mãpai k'ùtrãarã ùk'uruurãpa chi piuda beda atajida mãik'aapa ateejida iade.

⁷ Hora õpeemaa Ananías wêra t'ũuji, chi imik'ãra piuda k'awa-ee.

⁸ Mãpai Pedropa irumaa iidiji:

—¿Wãara nãgí p'arat'a pari eujã netot'aajidak'ã? aji.

Ichia p'anauji:

—Netot'aajidapi.

⁹ Pedropa mãgaji:

—¿Sãap'eda parã pedeeteejida Ak'õre Jauremaa seewadait'ee? Ara cherutada aji, pi imik'ãra iadeepa. Naade pi jida auk'a atedait'eeda aji.

¹⁰ Aramata Safira piu baainaji Pedro bũiri ik'aawa. K'ùtrãarã t'ũudak'ãri, unujida piu bi. Maap'eda ianajida chi imik'ãra ik'aawa.

¹¹ Jõmaweda ijãapataarã mãik'aapa awaraarã mãga k'awadap'edaarã p'era para beejí.

Ak'õre Jaurepa k'aripap'eda, Cristopa jirit'eradaarãpa oopatap'eda

¹² At'ãri Jeruslende p'anide Cristopa jirit'eradaarãpa oopachida ne-inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa ãchi juadoopa. Maapai jõmaweda Cristode ijãapataarã cheepurupachida Salomón Pórtico apatap'edaamã, Tachi Ak'õre te waibia ãuk'idaa.

¹³ Apemaarã judiorã Tachi Ak'õre te waibiade t'ũputaarã waaweepe araa p'anada-e paji ãchi ome. Mamãda pia pedeepachida ãchi ãpíte, apemaarã Jeruslendepemaarã ome.

14 Māirā māgá t'ŭda-e paji mīda āchi ome, Cristode ijāapataarā ĩwajida, wēraarā māik'aapa imik'ŭraarā.

15 Cristopa jirit'eradaarāpa ne-inaa pia oo p'anadap'edaa perā, eperāarāpa āchi k'ayaa beerā calle jā ik'aawa uchua atapachida joip'aruk'a bi ĩri, Pedro wāyaa wāk'āri, chi jaurepa pida āra t'ōbaimerā māik'aapa jipamerā.

16 Ichiaba p'uuru k'ait'a beerāpa Jerusalende k'ayaa beerā chok'ara aneepachida māik'aapa ichiaba eperā netuara merātia bee aneepachida. Tachi Ak'ōrepa jōmaweda jipak'oopachi Cristopa jirit'eradaarā juapa.

Cristopa jirit'eradaarā jiridap'edaa miapidait'ee

17 Unudak'āri jōmaweda Cristopa jirit'eradaarāpa oopata, judiorā p'aareerā poro waibia māik'aapa ŭk'uru saduceorā iru ome nipapatap'edaarāpa Cristopa jirit'eradaarā k'ŭra unuamaa iru p'aneejida.

18 Mapa Tachi Ak'ōre te waibia jīapataarāmaa atapijida carcelde t'ik'oonadamerā.

19 Mamīda p'ārik'ua angelpa carcelde t'ŭpata ewat'aa cheji. Maap'eda āchi taawaa uchiapik'ooji. Māpai māgaji:

20 —Wāti Tachi Ak'ōre te waibiadee māik'aapa arii p'anirāmaa jaratēeti Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee it'aa wādamerā.

21 Māgá ai norema tap'eweda t'ŭujida Ak'ōre tede māik'aapa jarateemaa p'aneejida.

Māmisa ma p'aareerā poro waibiapa māik'aapa ichi ome p'anadap'edaarāpa t'ŭ pējida Junta Supremadepemaarā jōmaweda. Ichiaba carceldepa Cristopa jirit'eradaarā atapijida.

22 Mamīda Ak'ōre te jīapataarāpa carcelde jirinadak'āri, unuda-e paji. Maperā nepiri chejida:

23 —Ununajidada ajida, carcel te pia jīa nībi, māik'aapa chi jīapataarā ai t'aide jīa p'ani. Mamīda ewa atadak'āri, apida unuda-e paji.

24 Māga ŭridak'āri, ma p'aareerā poro waibia apemaarā p'aareerā poroorā ome māik'aapa Ak'ōre te jīapataarā poropa k'awada-e paji k'āata oodai.

25 Māga nide eperā pacheji māik'aapa māgaji:

—Parāpa carcelde t'ik'oodap'edaarā Ak'ōre te waibiade eperāarāmaa jarateemaa p'anida aji.

26 Aramata Ak'ōre te waibia jīapataarā poro apemaarā jīapataarā ome wājida jita p'e atade. Mamīda k'ŭra jīp'a p'e aneejida, eperāarāpa āchima māupa bat'adai jīak'aapa.

27 Pachedak'āri, ak'inī p'aneepijida Junta Suprema k'ŭrapite. Māpai ma p'aareerā poro waibiapa māgaji:

28 —Taipa parāmaa jarajida waa jarateenaadamerā jā eperāpa oopata. Mamīda māga ooda-e p'ani. Waapiara jōmaweda Jerusalén pidaarāmaa jarateemaa p'ani. Ma awara tāipata jā eperā peet'aajidada a jōni.

29 Apemaarā pari Pedropa p'anauji:

—Taipa ichita Ak'ōrepa oopi bik'a oodait'eeda aji, eperāpa jara bik'a oodai k'āyaara.

30 Tachi chonaarāwedapema Ak'ōrēpata Jesús, parāpa kurusode peepidap'edaa, chok'ai p'irabaipiji.

31 Tachi Ak'ōrepa iru p'irabai atap'eda, su-ak'ŭ biji ichi juaraare, jōmaarā k'āyaara waibiarā bairā. Mama biji eperāarā ak'ipariimerā māik'aapa o k'achiadeepa k'aripa atamerā. K'inia baji Jesús piuda k'aurepa Israel pidaarāpa p'ek'au k'achia oopata oo amaadamerā. Māgá irua wēpapak'ooi ārapa p'ek'au k'achia oopata.

³² Tachi Ak'õre Jaurepa ma jõma k'awa bida aji. Taipa pida ichiaba mąga k'awa p'anida aji, Cristode ijāadak'āri, Ak'õrepa ichi Jaure taimaa pēida perā.

³³ Judiorā poroorāpa mąga ūridak'āri, Cristopa jirit'eradaarā peek'oo k'iniadachida.

³⁴ Mamīda āra t'āide baji fariseo t'ijarapatap'edaa Gamaliel. Mągí Gamalielpa Moisepa p'āda pia k'awaa baji. Mapa eperāarāpa iru t'õ p'anapachida. Mągí bainī beep'eda, Cristopa jirit'eradaarā arak'atia taawaa uchua atapiji.

³⁵ T'ēepai mągaji apemaarā judiorā poroorāmaa:

—Israel pidaarā, pia k'Īsati ne-inaa oodai naaweda jā eperāarāmaa.

³⁶ K'irāpāti mak'iara taarā-e bi eperā Teudas apatap'edaapa k'Īsaji ichita jõmaarā k'āyaara waibiara pai. Mągí eere cuatrocientos imik'Īraarā p'anajida. Mamīda mągí peet'aadak'āri, iru ome nipapatap'edaarā jĭchhoodachida. Mągā āchia k'Īsia iru p'anadap'edaa jōdachi.

³⁷ Ai t'ēepai, Romadepemaarāpa eperāarā t'ĭ p'āpimaa p'anadak'āri, ichi-aba Judas Galileadepemapa mąga k'Īsaji. Eperāarā ūk'uruurāpa iru pedee ijāajida. Mamīda ichiaba peet'aadak'āri, iru ome nipapatap'edaarā āyaa erreudachida.

³⁸ Mapa mia parāmaa ūraait'ee jā eperāarā k'achia oonaadamerā. Āchia jaratee p'ani pirā āchi k'Īsiadeepa mąik'aapa ne-inaa oo p'ani pirā āchi juadoopa, āchia oopata jōdariyada aji.

³⁹ Mamīda Tachi Ak'õrēpata āchimaa mąga oopi bi pirā, parāpa p'oyaada-eda aji. K'Īrak'aupai, Tachi Ak'õre ome chōomaa p'aneedai.

Āchia Gamaliel ūraa ijāajida.

⁴⁰ Maap'eda Cristopa jirit'eradaarā t'ĭ p'e atajida mąik'aapa wik'oojida. Jarajida waa jarateenaadamerā Jesupa ooda. Maap'eda k'ena pēijida.

⁴¹ Mamīda Cristopa jirit'eradaarā judiorā poroorā k'Īrapiteepa o-ĭa uchua-jida, Ak'õrepa āchi ita-aria miapida perā Jesús k'aurepa.

⁴² Maap'eda ewari chaa jarateepachida Jesucristota Tachi Ak'õrepa pēida eperāarā k'aripamerā. Mąga jaratee wāpachida Tachi Ak'õre te waibiade mąik'aapa te bee chaa.

6

Ijāapataarā siete jirit'eradap'edaa Cristopa jirit'eradaarā k'aripadamerā

¹ Maapai ijāapataarā chok'arapiara ĩwajida. Judiorā griego pedee pedee-pataarāpa imiateejida judiorā hebreo pedee pedee-pataarāmaa, āchia griego pedee pedee-pataarā p'ētrāarā pia ak'ĭdak'aa pada perā ewari chaa ne-inaa jededak'āri k'aripadait'ee.

² Maperā chi doce jirit'eradaarāpa t'ĭ pēijida jōmaweda Cristode ijāapataarā cheepurudamerā. See nĭbeek'āri, mągajida:

—K'õp'āyoorā, tai jua araada-e ijāapataarā jōmaweda ak'ĭdait'ee. Pia-e bida ajida, taipa waa jarateeda-e pait'ee Ak'õrepa jara pēida Jesucristo k'ap'ia pari, chi ne-inaa wēe beerā ak'ĭ k'ĭniapa.

³ Mapa eperāarā siete jirit'erāti ma mimia oodamerā. Jiridaipia bi nągee eperāarā: k'Īsia k'awaa beerā; t'āri pia beerā mąik'aapa Ak'õre Jaurepa oopi bik'a oo k'ĭnia beerā.

⁴ Tai jōdee it'aa t'ĭmaa p'anadait'ee mąik'aapa Ak'õrepa jara pēida jarateedait'eeda ajida.

⁵ Māpai āchia p'anaujida:

—Pia bida ajida.

Maap'eda jirit'erajida Esteban. Ma eperā Cristode pia ijāaji māik'aapa Ak'ōre Jaurepa oopi bik'a oopachi. Ichiaba jirit'erajida Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Pármenas māik'aapa Nicolás Antioquiadepema. Naaweda māgí Nicolás Tachi Ak'ōrede ijāak'aa bap'eda, judiorāpa ijāapatade ijāa baji.

⁶ Ma t'ēpai ateejida Cristopa jirit'eradaarā p'anadap'edaamaa. Māgīrā it'aa t'ijida āchi pari māik'aapa jua bijida āchi ĩri. Māga oojida ak'ipidait'ee ma mimia āchima teeruta.

⁷ Ma t'ēpai, Ak'ōrepa ooda Cristo piuda k'aurepa waapiara jarateepachida māik'aapa ijāapataarā waapiara ĩwapachida Jerusalende. Judiorā ũk'uru, p'aareerā jida ichiaba Cristode ijāajida.

Judiorā poroorāpa Esteban jita atadap'edaa

⁸ Maapai Jerusalandepemaarā t'āide Estebanpa oopachi ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa. Māga oopachi Tachi Ak'ōrepa iru k'aripa bada perā.

⁹ Mamīda ewari aba pachejida judiorā Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata tedepema. Ma te t'ijarapachida Esclavoorā P'anadap'eda Uchiadap'edaa. Māirāpa nepīra jiri chejida Estebanmaa. Āchi ome chejida auk'a Cirene p'uurudepemaarā, Alejandría p'uurudepemaarā, Cilicia eujādepemaarā māik'aapa Āsia eujādepemaarā.

¹⁰ Mamīda aupedeedak'āri, Esteban p'oyaa k'īup'eepidak'aa paji, Ak'ōre Jaurepa iru k'īsia k'awaapida perā āchia iidida p'anaut'ee.

¹¹ Mapa awaraarāmaa p'aaajida seewa jaradamerā ichia pedee k'achia pedeemaa bi Moisés āpīte māik'aapa Tachi Ak'ōre āpīte.

¹² Māgā p'uuru pidaarā, judiorā poro waibiārā māik'aapa Moisepa p'āda jarateepataarā k'īraupik'oojida Esteban ome. Māirāpa Esteban jita atadap'eda, atadachida Junta Suprema k'īrapīte Tachi Ak'ōre te waibiade.

¹³ Māpai ma p'aadap'edaarā aneejida seewa jaradamerā. Māirāpa māgajida:

—Nāgí eperāpa ik'achia pedeeparida ajida, Tachi Ak'ōre te āpīte māik'aapa Moisepa p'āda āpīte.

¹⁴ Jara bi Jesús Nazaretdepemapa nāgí te t'et'aait'ee māik'aapa tachimaa waa oopi-e pait'ee Moisepa p'ādade jaradak'a, tachia oodamerā.

¹⁵ Judiorā poroorāpa māik'aapa arii p'anadap'edaarāpa Esteban ak'idak'āri, chi k'īra āngel k'īrak'a unujida.

7

Estebanpa p'aare poro waibia k'īrapīte p'anauda

¹ Māpai p'aareerā poro waibiāpa iidiji Estebanmaa:

—¿Wāarak'ā aji, na eperāarāpa jara p'ani?

² Irua p'anauji:

—Michi auk'aarā māik'aapa chonaarā, ũrīti. Tachi Ak'ōre k'īra wāree bīpa ichi unupijida aji, tachi ak'ōchona Abrahammaa Mesopotamia eujāde bak'āri, Harandé banai naaweda.

³ Ak'ōrepa jaraji:

'Atabēipāde aji, pi eujā pi ēreerā ome māik'aapa wāpāde aji, mia ak'īpiit'ee eujāmaa.'

(Gn 12.1)

4 Māpai Abraham uchijai Caldea eujādeepa māik'aapa banaji Harande. T'ēpai chi ak'ōre piuk'āri, Tachi Ak'ōrepa Abraham aneeji na eujādee tachi irā p'animāi.

5 Mamīda na eujā maarepida waide tee-e paji irumaa; biiri aba t'iait'ee pida. Jip'a jaraji teei'ee irudeepa uchiadait'eerāmaa iru piuda t'ēpai, Abraham waide warra wēe bajī mīda.

6 Ma awara Ak'ōrepa jaraji:

'Pideepa uchiadait'eerā p'anapataadait'eeda aji, awaraa eujāde mimiamaa chīara-it'ee. Mama esclavoorā p'anadait'ee māik'aapa jāpemaarāpa āra miapi iru p'anadait'ee cuatrocientos años.' (Gn 15.13)

7 Mamīda Ak'ōrepa ichiaba jaraji:

'Mia k'achia ooi'teeda aji, āra esclavoorā papirutaarā. T'ēpai āra mamāik'aapa uchiadait'ee māik'aapa mimaa it'aa t'īdait'eeda aji, na eujāde.' (Gn 5.14)

8 Māgá pedee nībide Abraham ome, Ak'ōrepa jaraji Abrahampa tauchaa bimerā ichi warra k'ap'iade. Tachi Ak'ōrepa k'inia baji māga oodamerā ichi eperāarāpa ak'ipidait'ee ichide ijāa p'ani. Mapa Abraham warra Isaac t'ok'āri, k'āima ocho parumaa iru k'ap'iade tauchaa bijī. Isaacpa māga ooji ichi warra Jacob ome. Ichiaba Jacobpa māga ooji chi warrarā doce ome. Māirādeepa Israel pidaarā ēreerā doce uchijida.

9 'Māgí Jacob warrarā pada, tachi chonaarāpa, āchi ipema José k'ira unumaa iru p'anapachida. Maperā netot'aajida esclavok'a Egiptodee wāyaa wādap'edaarāmaa. Mamīda Tachi Ak'ōre José ome bajī.

10 Maperā k'aripa ataji jōmaweda ne-inaa k'achiadeepa. Ma awara k'Isia k'awaapiji māik'aapa k'inia iru bapiji rey Egiptodepema Faraonmaa. Māgipa José Egiptodepemaarā poro waibia papiji ichi palaciode.

11 'Ma t'ēpai jarra oojida Egipto eujāde māik'aapa Canaán eujāde. Maperā mak'īara nek'odait'ee wē-e paji.

12 Mamīda Jacobpa k'awaak'āri Egiptode ne-inaa k'oit'ee paraa, jāmaa pēiji ichi warrarā, ne-inaa netode. Māgí paji tachi chonaarā naapiara wādap'edaa.

13 Ai t'ēpai wādak'āri, Josepa ichi ipemaarāmaa k'awaapiji. Madeepa Faraónpa José ēreerā k'awaji.

14 T'ēpai, Josepa jara pēiji chi ak'ōre Jacob māik'aapa chi ēreerā jōmaweda chedamerā Egiptodee. Āchi setenta y cinco paji.

15 Māgapi Jacob banaji Egiptode. Mama jai-idaaji. Ichiaba mama tachi chonaarā jai-idaaji.

16 Jacob biiri māik'aapa chi warrarā biiri ateejida Siquem p'uurudee māik'aapa mama iajida Abrahampa Hamor ēreerā juak'aawa netoda jāirade.

17 'Ewari k'ait'a pak'āri Tachi Ak'ōrepa uchiapiit'ee Abrahamdeepa uchi-adap'edaarā Egiptodeepa ichia jaradak'a, āchi chok'ara p'anajida, īwa p'anadap'edaa perā.

18 Maapai Egiptodepema reypa José k'awa-e pada Faraón paji.

19 Māgí reypa tachi chonaarā k'ūraji waa īwanaadamerā. Āchi chupiria ooji. Jaraji āchi warrarā ewaa t'o k'edeerā ita-aria piupidamerā.

20 Maapai t'oji Moises. Tachi Ak'ōrepa māgí warra chai pia ak'iji. Mapa chi ak'ōreerāpa atane ōpee warimaa iru p'anajida āchi tede.

21 Mamīda p'oyaa waa merada-e paji. Mapa ituaba atabēidak'āri, Faraón k'upa unu ataji māik'aapa wari ataji ichi warrak'a.

22 Māgapi Moisés wariji Egipto pidaarā t'āide māk'aapa k'awaa wāji ne-inaa k'īra t'ādoō Egiptodepemaarāpa k'awa p'anadap'edaak'a. Māpai jōmaarāpa iru k'awajida, irua pedeeda k'aurepa māk'aapa ooda k'aurepa.

23 "Cuarenta años iru bak'āri, k'īsiaiwi wāit'ee Israel pidaarā ak'ide, ichi auk'aarā pada perā.

24 Mamīda unuk'āri Egiptodepemapa ichi auk'aa sīmaa bi, Moisepa k'aripanjai māk'aapa ma Egipto pida pee atapēiji.' (Ex 2.11-12)

25 Moisepa k'īsiaiwi ichi auk'aarāpa ijāadai Tachi Ak'ōrepa ichi pēida āchi k'aripamerā. Mamīda āchia māga ooda-e paji.

26 'Ai norema unuji Israel pidaarā omē chōomaa p'ani. Māgā chōonaadamerā māgaji: "¿Pāchi auk'aarā-ek'ā aji, jāgā chōō jōnadait'ee?"

27 Māpai chi k'ōp'āyo sīmaa badapa Moisés sīat'aaji māk'aapa māgaji: "¿K'aipa pi tai porok'a bijima aji, taipā oopata ak'imerā?"

28 ¿Mi peet'aa k'inia bik'ā aji, nuweda Egipto pida peet'aadak'a?"' (Ex 2.13-14)

29 Māga ūrik'āri, Moisés mirudachi. Maap'eda t'imí wāji Madián eujādee. Mama banaji k'īra tewaraak'a. Ariipema wēra atap'eda, warrarā omē paraaji.

30 'Cuarenta años wāyaap'eda, ewari aba Moisés baji eujā pania wēe bimāi Sinaí ee k'ait'a. Mama bide unuji pak'uru jep'eda t'ipitauk'a urua nībi, angelpa aide ichi unupi bada perā.

31 Māgā urua unuk'āri, Moisés k'ait'aara wāji pi-iara ak'it'ee k'āata māga bi. Māga nīde ūriji Tachi Ak'ōrepa māgaru:

32 'Mi pi chonaarā Ak'ōre Waibia; Abraham, Isaac, Jacob ijāadap'edaa Ak'ōre Waibia.' (Ex 3.6)

Māga ūrik'āri, Moisés biiri wēre nībeeji p'era nībipi māk'aapa p'oyaa ak'ik'aa paji ma pak'urumaa.

33 Māpai Tachi Ak'ōrepa māgaji:

'Pichi chancla ērat'aapāde aji, nama pi mi k'īrapite bainī bairā.

34 Mīa k'awa bi mi eperāarā chupīria chitooni Egiptode. Ūri bi āchi bia chitooni. Mapa cheji k'aripait'ee. Pia auk'a k'aripanjai. Mīa pi Egiptodee peit'eeda aji.' (Ex 3.5-10)

35 'Ai naaweda āchia Moisés pedee ūri k'iniada-e paji nāga p'anada perā: '¿K'aipa pi tai porok'a bijima ajida, taipā oopata ak'imerā?' (Ex 2.14)

Māgā yīraa pik'a iru p'anajida mīda, Tachi Ak'ōrepa ichi āngel pak'uru ūri-idaade unupida k'ap'ia pari Moisés pēiji āchi porok'a. Tachi Ak'ōrepa k'inia baji Moisepa āchi uchīa atamerā Egipto pidaarā juadeepa.

36 Māgā Moisepa tachi chonaarā uchīa p'e ataji Egiptodeepa. Ichīa ne-inaa ooji eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa māgī eujāde, Mar Rojode māk'aapa cuarenta años wāyaaruta misa eujā pania wēe bide.

37 Māgī Moisepa jaraji Israel pidaarāmaa:

'Parādeepa Ak'ōrepa uchiapiit'ee ichi pedee jarapari mi jīak'a.' (Dt 18.15)

38 P'anadak'āri eujā pania wēe bide, Israel pidaarā pari Moisepa pedeeji āngel ome Sinaí eede. Ichīata Ak'ōrepa jarada naapiara p'āji, tachi chonaarāpa māk'aapa tachi māgī ūraa ijāadap'eda, ichīta p'anapataadamerā.

39 'Mamīda tachi chonaarāpa iru pedee ijāa k'iniada-e paji. Ma k'āyaara waya Egiptodee wā k'iniadachīda.

40 Mapa Moisés wē-e pak'āri, ichi ipema Aaronmaa māgajida:

'Tachi-it'ee ak'õre waibiarã oopáde ajida, tachi naa o jaratee wãdamerã, k'awada-e p'anadairã sãgataji jã Moisés ome, Egiptodeepa tai áyaa aneeda.' (Ex 32.1)

41 Māpai oojida p'ak'a chak'ek'a ai k'ĩrapite it'aa t'ĩdait'ee. Ne-animalaarã peejida ai k'ĩrapite paadait'ee mǎik'aapa fiesta oojida o-ĩapa, ma p'ak'a chak'ek'a ooda-it'ee.

42 Maperāpi Tachi Ak'õre āchi ik'aawaapa áyaa wāji. Mapa pajāde nĩbi ne-inaamaa it'aa t'ĩpachida, Tachi Ak'õremaa it'aa t'ĩdai k'áyaara. Oojida Ak'õre pedee jarapataarāpa p'ādap'edaade jara bik'a:

'Israel pidaarã, parã cuarenta años eujã pania wēe bide p'anadak'āri, ¿mi-it'ee ne-animalaarã peedap'eda, paapachidak'ā, mide ijāa p'anadap'edaa perā?

43 Ma k'áyaara parāpa it'aa t'ĩpachida Canaandepemaarã ak'õre waibia Moloc-maa mǎik'aapa Egiptodepemaarã ak'õre waibia Refanmaa. Mia mǎga k'awa bi ne-inaa pāchi juapa oodap'edaa atee p'anadap'edaa perā pāchi wārutamaa. Mapa mia parā áyaa jerek'ooit'eeda aji, Babilõnia p'uuru k'áyaara t'imiaara.' (Am 5.25-27)

44 'Tachi chonaarã eujã pania wēe bide p'anadak'āri, atepachida Tachi Ak'õre te ne-edeo ooda, k'ĩrāpadait'ee Tachi Ak'õre arii bi āchi ome. Mǎgĩ te oojida Tachi Ak'õrepa Moisemaa ak'ĩpidak'a. Oojida aide it'aa t'ĩpataadait'ee Tachi Ak'õremaa.

45 Ma t'ēepai tachi chonaarã mǎgĩ tede it'aa t'ĩpachida āchi chonaarāpa oodap'edaak'a. Mapa Tachi Ak'õrepa awaraa p'uuru ome jura chõo p'oyaapik'āri, Josué ome chedap'edaarāpa āchi ome aneejida mǎgĩ te ne-edeo ooda. Mǎgá iru p'anapachida David rey parumaa.

46 Tachi Ak'õrepa Rey David k'inia iru bapachi. Mapa Davidpa iidiji Tachi Ak'õremaa te waibia oo teeit'ee, te pia oo k'inia bada perā Jacobpa ijāadap'edaa Ak'õre-it'ee.

47 Mamĩda David warra Salomonpa Tachi Ak'õre te waibia ooji.

48 Salomonpa mǎgĩ te ooji mĩda, k'awa p'ani Tachi Ak'õre Waibia bak'aa te eperāarã juapa oodade. Mǎga k'awa p'ani Ak'õre pedee jaraparipa jarada perā:

49 'Mi, Jõmaarã Rey, it'arita baparida aji, mǎik'aapa eujã mi jua ek'ari bi. ¿Te k'āaredeeta mĩmaa oo teedait'eema? ¿Sāmata mi ĩnait'eema?

50 ¿Mĩchi juadoopa jõmaweda ooji-ek'ā? aji.' (Is 66.1-2)

51 Māpai Estebanpa mǎgaji:

—Parāpa Tachi Ak'õrede ijāa p'anida apata mĩda, t'āri k'achia-idaa p'anapatada aji, ijāadak'aa beerāk'a. Ma awara k'ĩri k'isua p'anapata, oo k'iniadak'aa perā Ak'õre Jaurepa oopi bik'a. Pāchi chonaarāk'api p'ani.

52 Parã chonaarāpa ichita Tachi Ak'õre pedee jarapataarã jirijida peedait'ee. Peejida chi p'ek'au k'achia wēe bi cheit'ee bida apatap'edaarã. Maap'eda chi p'ek'au k'achia wēe bi chek'āri Tachi Ak'õrepa oopi bik'a ooit'ee, iru ichiaba jita atapidap'eda, peepijida parāpa.

53 Parāpata Ak'õre Ūraa iru p'anapata angeleerã k'aurepa. Mamĩda at'āri ooda-e p'anida aji, mǎgĩ ūraa jara bik'a.

Esteban peedap'edaa

54 Mǎga ūridak'āri, t'āri k'achiapa Esteban peet'aa k'inia p'aneejida.

55 Mamĩda Ak'õre Jaure ichi ome bada perā, it'aa ak'iji mǎik'aapa unuji Ak'õre k'ĩra wāree mǎik'aapa Ak'õre juaraare Jesús bainĩ bi.

56 Māpai māgaji:

—Ak'idapáde aji. Mía unu bi pajā ewa nībi māik'aapa unu bi Eperā Ak'ōre Truadepema Ak'ōre Waibia juaraare.

57 Mamīda āchi k'īiri t'ap'ak'oodachida māik'aapa golpe biadap'eda, jōmaweda iru īri wājida.

58 Jerusalén p'uurudeepa uchía atadap'eda, māupa bat'amaa p'aneejida iru peet'adait'ee. Auk'a k'aripajida Esteban imiateedap'edaarāpa. Āchi īripema p'aru jīpatap'edaa ata bijida eperā Saulo apatap'edaa bīiri ik'aawa irua ak'imerā, āchia māu bat'aruta misa.

59 Māupa bat'amaa p'anide Esteban it'aa t'īji:

—Tachi Waibia Jesús, mi jaure pichimaa atéjei.

60 T'ēpai bedabaiji māik'aapa golpe it'aa t'īji:

—Tachi Waibia, āchi chupīria k'awáaji, mi nāgá k'achia oo p'ani mīda.

Māga jarap'eda, piuji.

8

Saulopa ijāapataarā miapiit'ee jirida

1-2 Esteban peedak'āri, Saulo mama baji ak'it'ee, ichi judiorā poroorā eere bada perā. Esteban piup'eda, ūk'uru Tachi Ak'ōrede ijāapataarāpa iajida; ichiaba audú jēejida iru-it'ee.

Ma ewatedeepa Jerusalende Cristode ijāadak'aa beerāpa irude ijāapataarā jirijida peedait'ee. Mapa jōmaweda miruk'oodachida Judea eujādee māik'aapa Samaria eujādee. Cristopa jirit'eradaarā aupai miruda-e paji.

3 Māgá jiri p'ani misa, Saulopa Cristode ijāapataarā auk'a jiripachi. Te chaa t'īu wāpachi wēraarā imik'īraarā ome jita p'eit'ee. Maap'eda carcelde t'ipik'oopachi.

Samariade jarateedap'edaa Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee

4 Saulopa māga oo baji mīda, chi Jerusalendeepa mirudap'edaarāpa jaratee wāpachida Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee āchi wārutamaa.

5 Felipe wāji Samaria eujādee māik'aapa Cristopa ooda jarateepachi.

6 Arii p'anadap'edaarāpa māga ūridak'āri māik'aapa unudak'āri irua ooda eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa, waapiara k'awa k'inia p'anajida.

7 Mama Felipepa uchiapik'oopachi netuaraarā merātia bee eperāarā chok'ara k'ap'iadeepa. Māgí netuaraarā āra k'ap'iadeepa bia uchía wāpachida. Ma awara Felipepa jīpak'oopachi eperāarā chok'ara chiwa beerā māik'aapa p'oyaa āchi bīriipa pia nipadak'aarā.

8 Maperā ma p'uurudepemaarā o-īa p'anapachida.

9 Mamīda mama bapachi eperā t'ījarapatap'edaa Simón. Māgīpa petau tau k'awaa baji māik'aapa ma eujādepemaarā k'ūra p'ee iru bapachi ichia oo bi k'aurepa. Mapa āchi t'āide eperā waibiak'a bapachi.

10 Waibiara beerā, ek'ariara beerāpa paara iru pedee ūri k'inia p'anapachida māik'aapa māgapachida:

—Tachi Ak'ōrēpata irumaa nāga oopi bi.

11 Irua jararu ijāapachida, ichi petau taupa k'ūrāp'e iru bada perā. Taarāji ma k'apite bi.

12 Mama bide Felipepa jaratejei: Jesucristo Tachi Ak'ōrepa pēida māik'aapa iru k'aurepa Tachi Ak'ōrepa eperāarā p'ek'au k'achia wēpapik'oopari. Māga ijāadak'āri, māpema imik'īraarā māik'aapa wēraarā poro choopijida.

¹³ Simonpa pida ijāaji. Maap'eda poro choopiji māik'aapa nipaji Felipe ome. Unuk'āri Felipepa ne-inaa oo bi eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa, ichia k'awa-e bapachi sāga k'Īsiai.

¹⁴ Cristopa jirit'eradaarā Jerusalemde p'anadap'edaarāpa ūridak'āri Samaria pidaarāpa ijāaruta Ak'ōrepa ooda Cristo piuda k'aurepa, maaaa pējjida Pedro Juan ome.

¹⁵ Arii panadak'āri, it'aa t'ĭjida Samaria pidaarā Cristode ijāapataarā pari, Tachi Ak'ōre Jaure āra ome ba chemerā,

¹⁶ waide Ak'ōre Jaure āra k'ap'iade ba che-e bada perā. Jĭp'a poro choopijida Tachi Waibia Jesús t'ĭde, ak'ipidait'ee irude ijāadap'edaa.

¹⁷ Māpai Pedropa māik'aapa Juanpa jua bidak'āri āra ĩri, māgá Ak'ōre Jaure ba cheji āra ome.

¹⁸ Simonpa unuk'āri Ak'ōre Jaure che bi Cristopa jirit'eradaarāpa jua birutade eperāarā ĩri, p'arat'a teeit'ee paji, ichia auk'a māga ooit'ee.

¹⁹ Māgaji:

—Mimaa k'awaapidapáde aji, ichiaba mia jua bik'āri eperā ĩri, Ak'ōre Jaure iru ome ba chemerā.

²⁰ Māpai Pedropa p'anauji:

—jPichi p'arat'a ome atua baibeepáde aji, k'Īsia bairā neto atai Tachi Ak'ōrepa oopipari ichi jirit'eradaarāmaa!

²¹ Pia na mimia p'oyaa oo-e, Ak'ōre k'Īrapite k'Īra jĭp'a k'Īsia-e bairā.

²² Māgá k'Īsia amáaji māik'aapa Tachi Ak'ōremaa chupiria iidji. Māga oorura, Tachi Ak'ōrepa perdonaai pi k'achia oo k'inia bi.

²³ Mia māga jara bi k'awa bairā pi t'āride tai ome k'Īrau bi, waibiara paruta perā pi k'āyaara nāpemaarā k'Īrapite. Wāara pi at'āri p'ek'au k'achia jua ek'ari bi.

²⁴ Māpai Simonpa p'anauji:

—Parāpa Ak'ōremaa chupiria iididapáde aji mi pari, mi baainaamerā parāpa mimaa jaradap'edaade.

²⁵ Maap'eda Pedropa Juan ome ma p'uurudepemaarāmaa jarajida āchia unudap'edaa Jesús ome nipadak'āri. Ichiaba Tachi Ak'ōrepa jara pēida jara-teejida. Ma t'ēepai chejida Jerusalemde. Mamīda ode Samariade p'uuru bee chaa jaratee che wāpachida Tachi Ak'ōrepa pedee pia jara pēida Cristode.

Felipe Etiopía eujādepema poro ome unuda

²⁶ Ma t'ēepai, Tachi Ak'ōrepa ichi ángel pēiji Felipemaa jaramerā:

—Wāji barree, Jerusalemdepa chonaarāwedapema Gaza p'uurudee wāpari ode. Māgí o wāyaapari eujā pania wēe bide.

²⁷ Māpai Felipe wāji māik'aapa ode unuji eperā Etiopía eujādepema. Māgí Etiopiadepemaarā poro waibiara paji. Āchi reina p'arat'a jĭapari paji. Ichi wā haji Jerusalemde Tachi Ak'ōremaa it'aa t'ĭde.

²⁸ Mata waya che wāji ichi eujādee. Su-ak'ĭ baji ichi caballopa jidiupata carrode māik'aapa lee wāji chonaarāwedapema Ak'ōre pedee jarapari Isaiapa p'āda.

²⁹ Māgá wāde, Ak'ōre Jaurepa māgaji Felipemaa:

—Wāji jā carro k'ait'a.

³⁰ Felipe ma carro ik'aawa pak'āri, ūriji Etiopiadepemapa Isaiapa p'āda leemaa bi. Māpai iidji:

—¿K'awa bik'ā aji, k'āata jara k'inia bi pia leemaa bi?

³¹ Etiopiadepemapa p'anauji:

—¿Sāga mia k'awaayama aji, apidaapa mimaa jarateeda-eeta?

Māpai Felipemaa chupiria iidiji bataumerā māik'aapa ichi ik'aawa su-ak'i beemerā.

³² Isaíapa p'ādadepema ichia leemaa badade nāga p'ā baji:

'Iru ateejida oveja atepatak'a chi peepatamaa. Ara oveja k'ŭp'ee baparik'a chi k'ara t'ŭmaa p'anadak'āri, māga pik'a iru k'ŭp'ee baji.

³³ Iru k'ŭra nejasiapijida māik'aapa maarepida chupiria k'awada-e paji. Āchi audú t'āri k'achia-idaa p'anadap'edaa perā, pee atapēijida. Maperā irudeepa warra apida uchiada-e paji. Māgá iru peedak'āri, uchiapijida na p'ek'au eujādeepa. (Is 53.7-8)

³⁴ Māpai Etiopiadepemapa Felipemaa iidiji:

—Mi chupiria k'awáaji. ¿K'aideta pedeemaa bima aji, na Ak'ōre pedee jaraparipa; ichide wa awaraa eperāde?

³⁵ Māpai Felipepa ma Etiopiadepemamaa māgaji:

—Pia leemaa bi Tachi Ak'ōre Warrade; Jesús p'asada.

Māpai Felipepa jarateemaa beeji jōma Jesupa ooda eperāarā k'aripait'ee.

³⁶ Maap'eda waawipai ode wāyaadak'āri pania paraamāi, māgí eperāpa māgaji:

—Nama pania paraa. ¿Sāap'eda mi poro choo-ema? aji.

³⁷ [Felipepa p'anauji:

—Pia wāara Jesucristode ijāa bi pirā, pia bida aji.

Ma eperāpa māgaji:

—Mia ijāa bida aji, Jesucristo Tachi Ak'ōre Warra.]

³⁸ Ma carro t'ibaipip'eda, āchi omee weda irabaijida māik'aapa wājida pania paraamaa. Mama Felipepa poro chooji.

³⁹ Paniadeepa uchiadak'āri, Felipe wēpadachi Tachi Ak'ōre Jaurepa ateeda perā. Ma Etiopiadepemapa waa unu-e paji. Mamūda ichi o-ia wāji ichi eujādee.

⁴⁰ Māimisa Ak'ōre Jaurepa Felipe uchiapiji Azoto p'uurude. Mamāik'aapa p'uuru bee chaa Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee jaratee wāpachi Cesarea p'uurude panarumaa.

9

Saulopa Cristode ijāada (Hch 22.6-16; 26.12-18)

¹ Felipepa māga oo bi misa, Saulopa Cristode ijāapataarā peek'ooit'eeda apachi. Mapa wāji judiorā p'aareerā poro waibiamaa

² māik'aapa iidiji k'art'a p'ā teedamerā. K'ŭsia iru baji wāit'ee Damasco p'uurudee Tachi Ak'ōre Ode P'anūrāda apata jiride, imik'ŭraarā wēraarā ome, māgŭrā jita p'e ateeit'ee Jerusalendee. Ma k'art'a p'ādap'edaade jaraji Saulopa oo k'inia bi, judiorā poroorāpa Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata te bee chaa k'awaadamerā māik'aapa k'aripadamerā.

³ Ma k'art'a p'ādap'edaa atap'eda, Saulo wāji. Damasco k'ait'a pa wāk'āri, it'ariipa ichi ŭri idaa jēra t'ŭdachi.

⁴ Māga unuk'āri, Saulo eujāde baainaji. Maap'eda pedee ŭriji:

—Saulo, Saulo ¿sāap'eda michideerā jiri nima? aji.

⁵ Saulopa iidiji:

—¿Pi, k'aima? aji.

Chi pedee badapa p'anauji:

—Mí Jesupí, pia jiri ni eperāarā poro waibia.

6 P'irabáji mǎik'aapa wǎji p'uurudee. Mama jaradai pia k'áata ooit'ee.

7 Saulo ome wǎ nipadap'edaarǎ pedee wēe ak'inǐ p'aneejida p'era jōnǐpa, árapa pedee úridap'edaa perǎ. Mamǐda unuda-e paji k'aipata pedee bi.

8 Ma t'ēpai Saulo p'irabaidachi. Mamǐda tau ēek'ári, maarepida unuk'aa paji. Mǎgá juade jitadap'eda, ateejida Damascodee.

9 K'áima ōpee mama baji tau p'áriu; maarepida ne-inaa to-ee mǎik'aapa nek'o-ee.

10 Ma p'uurude bapachi eperǎ Cristode ijāapari, t'íjarapatap'edaa Ananías. Saulo mǎga bi misa, Ak'ōrepa k'áimok'araa pik'a bide Ananías t'íjaraji. Ichia p'anauji:

—Tachi Waibia, mi nama bida aji.

11 Ak'ōrepa mǎgaji:

—Wǎji calle t'íjarapata Derechamaa mǎik'aapa Judas tede iidǐji Tarso pida, t'íjarapata Saulo. Mǎgipa mǐmaa it'aa t'ímaa bida aji.

12 Mǎgimaa k'áimok'araa pik'a bide mǐa unupijida aji, eperǎ t'íjarapata Ananías wǎru irumaa mǎik'aapa jua bǐru iru íri, waya pia unumerǎ.

13 Mǎga úrik'ári, Ananiapa mǎgaji:

—Tachi Waibia, mǐa úridooda aji, já eperǎpa pide ijāapataarǎ miapida Jerusalende.

14 Írǎ nama che bi p'aareerǎ poroorǎpa k'aripa k'inia p'anadairǎ. Maperǎ pējjidada aji, pide ijāapataarǎ jita p'e atade.

15 Mamǐda Ak'ōrepa p'anauji:

—Wǎpáde aji, mǐa iru jirít'erada perǎ mi úraa jarateenamerǎ awaraa eujǎdepemaarǎmaa mǎik'aapa áchi reyrǎmaa, ichiaba Israel pidaarǎmaa.

16 Mǐa irumaa k'awapiit'eeda aji, sǎgapi iru mǐa iru p'anapataadait'ee, mǐa ooda jaratee k'inia bi k'aurepa.

17 Maap'eda Ananías wǎji Saulo badamaa. Teeda panap'eda, jua biji iru íri mǎik'aapa mǎgaji:

—K'ōp'áyo Saulo, pia unuda ode che wǎk'ári, Tachi Waibia Jesupata mi pējjida aji, pia waya unumerǎ mǎik'aapa Tachi Ak'ōre Jaure ome beemerǎ.

18 Aramata Saulo taudeepa chik'o escamak'a baajida mǎik'aapa waya pia unu beejí. Maap'eda poro choopiji Ananiamaa.

19 T'ēpai nek'oji waya juatau paraait'ee. Ewari chok'ara-ee beejí Damascodepemaarǎ Cristode ijāapataarǎ ome.

Saulopa Damasco p'uurude jarateeda

20 Saulopa jarateenapachi Ak'ōre Úraa jarateepata tede. Jarapachi Jesuta Tachi Ak'ōre Warra.

21 Mǎga úridak'ári, jōmaarǎpa ak'itrua para beepachi mǎik'aapa mǎgapachida:

—¿Nǎgǐ paji-ek'ǎ ajida, Jerusalende jiri nipapata peeit'ee jōmaweda Jesude ijāapataarǎ? ¿Ichiaba nama cheji-ek'ǎ ajida, ijāapataarǎ jita p'e ateede p'aareerǎ poroorǎmaa?

22 Mǎga jarapachida mǐda, Saulopa ewari chaa waapiara jarateepachi Jesuta Tachi Ak'ōrepa pēida eperǎarǎ k'aripamerǎ. Mapa judiorǎ Damascode p'anapatap'edaarǎpa k'awadak'aa paji k'áata k'ísiadai.

Saulo judiorǎ juadeepa uchiada

23 Ma t'ēpai taarǎ pak'ári, judiorǎpa pedeteejida Saulo peet'aadait'ee.

24 Mamǐda ichia k'awaa ataji. Ástaawa mǎik'aapa p'árik'ua p'uuru t'íputa chaa ot'ewa p'anapachida uchiak'ári jita atadait'ee.

25 Mamīda ijāapataarāpa k'oraa choma bide t'i atajida māik'aapa chi p'uuru ik'aawa t'iak'au jēra bi írīpa irabai pēijida. Māgá mirudachi.

Saulo Jerusalende

26 Mamāik'aapa Saulo Jerusalendee wāji. Mama ijāapataarā ome k'ōp'āyo meraa k'inia baji. Mamīda jōmaarāpa iru waawee p'anapachida. Ijāadak'aa paji wāara irua Cristode ijāa bi.

27 Awaraa ijāapataarā māga p'anajida mīda, Bernabepa ateeji Cristopa jirit'eradaarāmaa. Nepiriji Saulopa Tachi Waibua unuda Damasco ode māik'aapa Jesupa irumaa pedeeda. Maap'eda nepiriji Saulo Damascode bak'āri, waawee-ee jarateemaa bada Jesupa ooda.

28 Māgá Saulo beeji Jerusalende māik'aapa nipapachi Cristode ijāapataarā ome. Mama bide Cristopa ooda waawee-ee jarateepachi judiorāmaa.

29 Ichiaba aupedeepachi judiorā griego pedee pedeepataarā ome. Mapa ārapa iru peet'aa k'inia p'anapachida.

30 Cristode ijāapataarāpa māga k'awaadak'āri, ateejida Cesarea p'uurudee. Mamāik'aapa pēijida Tarso p'uurudee.

31 Maapai ijāapataarā Judeadepemaarā, Galileadepemaarā māik'aapa Samariadepemaarā k'āiwee p'anapachida. Ak'ōre Jaurepa āchi k'aripapachi perā, waapiara oo k'awaa wāpachida Tachi Ak'ōrepa oopi k'inia bi māik'aapa chok'araara Iwa wāpachida.

Pedropa eperā t'ijarapatap'edaa Eneas jipada

32 Maapai Pedropa Cristode ijāapataarāmaa p'asia nipak'āri, panaji Lida p'uurudee.

33 Mama ununaji eperā t'ijarapatap'edaa Eneas. Māgí ocho años iru baji chiwa bi.

34 Ma eperā unuk'āri, Pedropa irumaa māgaji:

—Eneas, Jesucristopa pi jiparupi. P'irabaipáde aji, māik'aapa pichi p'aru bedáji.

Aramata Eneas p'irabaidachi.

35 Chok'ara Lida p'uurude p'anapatap'edaarāpa māik'aapa Sarón eujāde p'anapatap'edaarāpa Eneas jipa bi unudak'āri, Jesucristode ijāajida.

Dorcasp'eda, chok'ai p'irabaida

36 Maapai Jope p'uurude baji wēra Cristode ijāapari, t'ijarapachida Tabita; griego pedeede Dorcas apata. Māgí wērapa awaraarā k'aripapachi māik'aapa chupiria beerāmaa ne-inaa teepachi.

37 Ma wēra k'ayaadachi māik'aapa jai-idaaji. Judiorāpa oopatap'edaak'a iru k'ap'ia k'uit'aadap'eda, te it'ipema pisode binajida.

38 Maapai Pedro Lida p'uurude baji. Lida Jope p'uuru k'ait'a bada perā, ijāapataarāpa eperāarā omé pēijida irumaa. Māganajida:

—Isapai chepáde ajida, Jopedee.

39 Pedro wāji āchi ome māik'aapa panadak'āri, ateejida piuda bīmaa. Jōmaweda p'ētrāarā jēe para baji iru ik'aawa māik'aapa Pedromaa ak'ipijida Dorcapa p'aru k'aat'ida chok'ai bak'āri.

40 Pedropa jōmaweda taawaa uchiapik'ooji. Māpai bedabaip'eda, it'aa t'iji. T'ēpai jai-idaa badamaa ak'iji māik'aapa māgaji:

—¡Tabita, p'irabáji!

Iru tau ēeji māik'aapa Pedro unuk'āri, su-ak'i beeji.

⁴¹ Pedropa juadeepa p'irabai ataji māik'aapa t'í p'eji chi p'ētrāarā māik'aapa awaraa ijāapataarā, āchīmaa ak'ipiit'ee chok'ai bi.

⁴² Jopedepemaarāpa māga k'awaadak'āri, chok'ara Cristode ijāajida.

⁴³ Maperā Pedro k'āima chok'ara beeji ma p'uurude, ne-e p'oopari t'ijarapatap'edaa Simón tede.

10

Corneliopa Pedro t'í pēida

¹ Pedro Jope p'uurude bi misa, Cesarea p'uurude baji eperā t'ijarapatap'edaa Cornelio. Māgí Romadepema soldaorā batallondepema poro paji. Ma batallón t'ijarapachida Italiadepema.

² Māgí eperā t'āri pia bapachi. Ichi tedepemaarā ome Tachi Ak'ōrede ijāapachida. Ichiaba p'arat'a teepachi judiorā k'aripait'ee māik'aapa Tachi Ak'ōremaa it'aa t'ípachi.

³ Ewari aba a las tres, k'āimok'araa pik'a bide taawapemak'a unuji it'aripema ángel ichimāi t'īuru māik'aapa jararu:

—¡Cornelio!

⁴ Corneliopa waaweede māgí ángel k'īra ak'ī nībeep'eda, iidiji:

—¿K'āata k'inia bima? aji.

P'anauji:

—Tachi Ak'ōrepa ūrijida aji, pia it'aa iidida māik'aapa unu bi pia p'arat'a teepari chupiria beerāmaa. Pia pia oo bi iru k'īrapite.

⁵ Eperā pēiji Jope p'uurudee aneemerā Simón Pedro apata.

⁶ Irua pīmaa Ak'ōre net'aa jarateit'ee. Awaraa Simón, ne-e p'oopari tede bi. Māgí p'usa ide baparida aji.

⁷ Ma ángel ichi ome pedeemaa bada wāk'āri, Corneliopa t'í pēiji ichi mimi-apataarā omé māik'aapa Romadepema soldao aba Ak'ōrede ijāa bada.

⁸ Ichia k'āimok'araa pik'a bide unuda nepirip'eda, āchi pēiji Jopedee.

⁹ Ai norema imat'ipa āchi Jope p'uuru k'ait'a wārutade, Pedro wāji terrazade it'aa t'īde.

¹⁰ Mama bide jarrapisia nībeeji. Nejoomaa p'anī misa, ichia k'āimok'araa pik'a bide

¹¹ unuji pajā ewadaru. Madeepa it'ariipa che wāji lienzok'a bi. Ma k'í chaa jī beeji.

¹² Māgí p'arude ne-animalaarā k'īra t'ādoos p'anajida: biiripa nūteepata, bipa nūteepata māik'aapa wāabaipata.

¹³ Pedropa māga ak'ī bide pedee ūriji:

—Pedro, p'irabāiji. Péoji māik'aapa k'opáde aji.

¹⁴ Pedropa p'anauji:

—Tachi Waibia, k'ō-eda aji, michi t'oru weda waide k'ok'aa perā jāgee ne-animalaarā, pia k'oik'araa bida ada.

¹⁵ Waya pedee ūriji:

—Ak'ōrepa k'oipia papida k'oik'araa bida anaapáde aji.

¹⁶ Jarada opee māga jarap'eda, māgí lienzok'a bi waya it'aa wāji.

¹⁷ Pedropa k'īsia beeji k'āata jara k'inia baji ichia unuda māgí k'āimok'araa pik'a badade. Māga nide Simón te iidī wādapa Cornelio mimiapataarā pachejida te t'ūpata t'aide.

¹⁸ Arii panadak'āri, iidijida:

—¿Nama bik'ã ajida, eperã t'ïjarapata Simón Pedro?

19 At'ãri Pedro k'ĩsiamaa bide ichi k'ãimok'araa pik'a badade, Ak'õre Jaurepa mågaji irumaa:

—Eperã õpeerãpa pi jiri nidada aji.

20 P'irabáiji mãik'aapa irabáiji. Wáji ãra ome k'ĩsia-ee, miata ãra pëida perã.

21 Pedro irabaip'eda, mågaji ma eperãarãmaa:

—Mida aji, parãpa jiri p'ani. ¿K'ãata oo che p'anima? aji.

22 P'anaujida:

—Tai chejida Cornelio, Romadepema soldaorã poropa pëida perã. Iru Tachi Ak'õrede ijãapari mãik'aapa t'ãri pia bapari. Mapa jõmaweda Cesareadepema judiorãpa iru k'inia iru p'anapata. It'aripema angelpa jaraji irumaa tai pëimerã pi atade, pi iru temaa wãmerã jarateede.

23 Mãpai Pedropa teeda t'ïupip'eda, nek'opiji mãik'aapa p'aru teěji k'ãidamerã. Ai norema, Pedro wáji ãchi ome. Jopedepema ijãapataarã ùk'uruurãpa iru k'õp'ãyanajida.

24 Ai norema panajida Cesareade, Corneliopa nimaa badamã, ichi te pidaarã ome mãik'aapa ichia t'ï pëida k'õp'ãyoorã k'iniarã ome.

25 Pedro ai temaa panak'ãri, Cornelio taawaa cheji mãik'aapa Pedro k'ĩrapite debaidachi, irumaa it'aa t'ïit'ee.

26 Mãpida Pedropa p'irabaipiji, mãik'aapa mågaji:

—Mi jida pik'a, eperã jïp'aada aji.

27 Maap'eda pedee wãdapa teeda t'ïujida eperãarã see nĩbadamã.

28 Mãpai Pedropa mågaji:

—Parãpa k'awa p'anida aji, tai judiorã t'ïudaik'araa bi judio-eerã tede mãik'aapa k'õp'ãyo meraadaik'araa bi parã ome. Mãpida Tachi Ak'õrepa mĩmaa k'awapijida aji, jõmaarã ome k'õp'ãyo meraaipia bi.

29 Maperã jararutata mi cheji, k'ĩsia-ee. It'rá k'awa k'inia bida aji, ¿k'ãare-it'eeta mi t'ï pëiji?

30 Corneliopa p'anauji:

—K'ãima k'ĩmari paruda aji, na horak'a k'ewara, mi it'aa t'ĩmaa bi misa, eperã p'aru uchiterree jï bi mi k'ĩrapite bainĩ ba cheji.

31 Jaraji ma eperãpa: “Cornelio, Ak'õrepa ùrijida aji, pia it'aa iidida mãik'aapa unu bida aji, pia p'arat'a teepari chupiria beerãmaa. Pia pia oo bi iru k'ĩrapite.

32 Eperã pëipáde aji, Jope p'uurudee eperã t'ïjarapata Simón Pedro atade. Iru baparida aji, awaraa Simón ne-e p'oopari tede p'usa ide.”

33 Maperã mia isapai pëiji pi jiride mãik'aapa pi t'ãri pia bairã, cheji. It'rá nama jõmaweda p'ani misa Ak'õre k'ĩrapite, taipa ùri k'inia p'anida aji, jõma Tachi Ak'õrepa pĩmaa jarapiru.

Pedropa Cornelio tede jarada

34 Mãpai Pedro pedeemaa beej:

—It'rá wãara mia k'awaaruda aji, Tachi Ak'õrepa mi auk'aarã apemaarã k'ãyaara pipiara ak'i-e bi.

35 Awaraa eujãdepemaarã jida k'inia iru bapari ichide ijãadak'ãri mãik'aapa ne-inaa pia oodak'ãri.

36 Tachi Ak'õrepa k'awapiji Israeldeepa uchiadap'edaarãmaa ichia ãchi k'ãiwee p'anapit'ee Jesucristo k'aurepa, iru jõmaarã Waibia perã.

37 Parãpa pia k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa ooda Galilea eujãde mãik'aapa Judea eujãde, Juanpa poro choopia bida a nipada t'ëepai.

³⁸ Ichiaba k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa Jesús Nazaretdepema pëida ichia oopi bik'a oomerã, ichi Jaurepa k'aripap'eda. Mãgí Jesupa ne-inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa ãchi juadoopa oo nipaji mãik'aapa jipapachi eperãarã netu-ara merãtia beerã. Mãga oopachi Tachi Ak'õre iru ome bada perã.

³⁹ Tai iru ome nipapatap'edaarãpa unujida jõmaweda irua ooda Judea eujãde mãik'aapa Jerusalén p'uurude. Ichiaba p'anajida iru kurusode pedak'ãri.

⁴⁰ Mamïda Tachi Ak'õrepa iru chok'ai p'irabai ataji k'ãima õpeemaa, maap'eda taimaa unupiji.

⁴¹ Judiorã jõmaarãmaa unupi-e paji. JIp'a taimaapaita unupiji, Tachi Ak'õrepa ai naaweda tai jirit'erada perã iru unudamerã. Chok'ai p'irabaida t'ëepai iru tai ome nek'oji ak'ipiit'ee wãara chok'ai bi.

⁴² Ai t'ëepai irua tai pëiji judiorãmaa jaranadamerã taipa unudap'edaa mãik'aapa jarateenadamerã iruta Tachi Ak'õrepa bida jõmaarã Waibia. Ak'õre ewari waibia ewate chok'ai p'anãrãpa oopata mãik'aapa piudap'edaarãpa oopatap'edaa ak'iit'ee.

⁴³ Jõmaweda Ak'õre pedee jarapataarãpa irua ooit'ee bada k'awa p'anajida mãik'aapa jarapachida Tachi Ak'õrepa iru k'aurepa wëpapipariit'ee irude ijãarutaarãpa p'ek'au k'achia oopata.

Tachi Ak'õre Jaure judio-eerãmaa cheda

⁴⁴ At'ãri Pedro pedeemaa bide, Ak'õre Jaure cheji chi ùrimaa p'anadap'edaarãmaa.

⁴⁵ Judiorã ijãapataarã Pedro ome chedap'edaarã ak'itrua para beejì, Tachi Ak'õrepa ichi Jaure ba chepida perã judio-eerã k'ap'iade.

⁴⁶ Ûripachida pedee para bi ãchia k'awada-e p'ani pedeede mãik'aapa Ak'õremaa it'aa iidì para bi.

⁴⁷ Mãpai Pedropa mägaji:

—Tachi Ak'õrepa na eperãarãmaa ichi Jaure pëiru taimaa pëidak'a. Mãga bita, ¿k'aipa poro choonaapãde adayama? aji.

⁴⁸ Mãpai Pedropa jaraji Jesucristo t'ide poro choopidamerã. Maap'eda Corneliopa chupãria iidiji Pedromaa ãchi ome taarã beemerã.

11

Pedropa nepirida ijãapataarã Jerusalende p'anadap'edaarãmaa

¹ Cristopa jirit'eradaarã mãik'aapa apemaarã ijãapataarã Judea eujãde p'anãrãpa ùrijida judio-eerãpa Tachi Ak'õrepa jara pëida ùridap'eda, ichiaba Cristode ijãadap'edaa.

² Mapa Pedro waya chek'ãri Jerusalendee, ùk'uru judiorã Cristode ijãa p'anadap'edaarã k'irau p'anajida irua ooda k'aurepa judio-eerã t'ãide.

³ Iidijida:

—¿Sãap'eda judio-eerã ak'inajima? ajida. ¿Sãap'eda ãra ome nek'ojima? ajida.

⁴ Mãpai Pedropa nepirimaa beejì jõmaweda Tachi Ak'õrepa ichimaa k'awapida:

⁵ —Mi bajida aji, Jope p'uurude. It'aa t'ĩmaa bide k'ãimok'araa pik'a bide unuji lienzok'a bi it'ariipa mimaa che wã. Ma k'ĩ chaa jĩ beejì.

⁶ Pi-ia ak'iji k'awaait'ee k'ãata edajãde paraaji. Unuji ne-animalaarã k'ira t'ãdo, ðiripa nũteepata, k'achia beepata, bipa nũteepata mãik'aapa wãabaipata.

⁷ Maap'eda pedee ùrjiji: “Pedro, p'irabãiji. Peep'eda, k'õji.”

8 Māpai mia p'anauji: “Waide jāgee ne-animalaarā pia k'oik'araa bida adadepema k'ok'aada” aji.

9 Māpai it'ariipa waya pedeeji: “Ak'ōrepa k'oipia papida k'oik'araa bida anáaji.”

10 Jarada ōpee māga jaraji. Maap'eda ma lienzok'a bi waya it'aa jidiu ataji.

11 Aramata eperāarā ōpee pēidap'edaa Cesaredeepa mi jiri chejida mi te badamāi.

12 Tachi Ak'ōre Jaurepa mīmaa jaraji wāmerā āra ome, k'īsia-ee. Na k'ōp'āyoorā seis wājida ichiaba mi ome. Jōmaweda t'ūjida ma eperā ichi mimiapataarā pēi bada temāi.

13 Ma eperāpa taimaa nepiriji ichia ángel unuda māik'aapa ma angelpa jarada: “Eperā pēipāde aji, Jope p'uurudee eperā t'ījarapata Simón Pedro atanadamerā.

14 Irua jarayada aji, sāga Ak'ōrepa pi o k'achiadeepa k'aripa atai pichi te pidaarā ome.”

15 Mi pachep'eda, pedeemaa beek'āri, Ak'ōre Jaure āramaa cheji, naaweda tachi judiorāmaa chedak'a.

16 Māga pak'āri, mia k'irāpaji Tachi Waibiapa jarada: “Wāara Juan Bautistapa poro choopachi paniapa. Mamīda Tachi Ak'ōrepa ichi Jaure ba chepiit'ee parā k'ap'iade.”

17 Māgá mia k'awaaji Tachi Ak'ōrepa ichi Jaure ba chepi k'inia bi āra ome tachi ome ba chepidak'a, auk'a ijāapata perā Tachi Waibia Jesucristode. Māga bita ¿sāga mia Tachi Ak'ōrepa ooda k'achia bida ayama? aji.

18 Jerusalendepema ijāapataarāpa māga ūridak'āri, k'ŭp'ee para beeji. Maap'eda it'aa t'ijida Tachi Ak'ōremaa. Māgajida:

—¡Māgara Tachi Ak'ōrepa ichi Jaure judio-eerā k'ap'iade ichiaba ba chepiit'ee, k'achia oodaamaa p'aneedak'āri māik'aapa Jesucristode ijāadak'āri! ¡Māgá ichita iru ome chok'ai p'anapataadait'ee!

Ijāapataarā Antioquía p'uurude chip'epatap'edaa

19 Esteban piuda t'ēepai, Jesucristode ijāapataarā jirīmaa p'anadak'āri peedait'ee, ūk'uru miruk'oodachida Fenicia eujādee, Chipre isladee māik'aapa Antioquía p'uurudee. Āchi wādap'edaa chaa Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee jarateepachida judiorāmaa aupai.

20 Mamīda Cristode ijāapataarāpa Chipreddepemaarā māik'aapa Cirene p'uurudepemaarā chedap'eda Antioquía p'uurude, Jesupa ooda eperāarā k'aripait'ee jarateepachida judio-eerāmaa.

21 Tachi Ak'ōrepa āra k'aripaji. Mapa judio-eerā chok'ara Jesucristode ijāa p'aneejida.

22 Ijāapataarā Jerusalendepemaarāpa māga ūridak'āri, Bernabé pēijida Antioquiadee.

23 Panak'āri, Bernabepa unuji Tachi Ak'ōrepa āra k'aripada. Mapa o-īadachi. Ūraaji t'āriapa Cristode ijāadamerā māik'aapa irua oopi bik'a oodamerā.

24 Bernabé eperā t'āri pia bapachi. Cristode pia ijāapachi māik'aapa oopachi Tachi Ak'ōre Jaurepa oopi bik'a. Maperā eperāarā chok'ara Cristode ijāajida iru k'aurepa.

25 Ma t'ēepai Bernabé wāji Tarso p'uurudee Saulo jiride.

26 Unu atak'āri, ateeji Antioquiadee. Mama p'aneejida año aba ijāapataarā ome jarateemaa Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee. Eperāarā chok'araarāpa

ächia jarateeda üripachida. Antioquía p'uurude naapiara Cristode ijäapataarã t'ĩ bijida Cristodeerã.

²⁷ Maapai Ak'õre pedee jarapataarã ük'uru wäjida Jerusalendepa Antioquiadee.

²⁸ Mama p'anide mãirãdepema aba t'ijarapatap'edaa Agabo, ijäapataarã k'ĩrapite bainĩ beep'eda, Tachi Ak'õre Jaurepa jarapiji jarra oodait'ee jõmaweda Roma jua ek'ari p'anĩrã eujãde. Wãara, ai t'ẽepai mägipa jaradak'a p'asaji César Claudio Romadepema reyrã poro waibia bak'ãri.

²⁹ Antioquiadepema Cristode ijäapataarãpa mãga üridak'ãri, pedeetejida Judeadepema ijäapataarã k'aripadait'ee, achia p'arat'a teedai pitapai.

³⁰ Mägí p'arat'a p'edap'eda, Judeadepema ijäapataarã ak'ipataarãmaa tee pëjjida Bernabé ome mãik'aapa Saulo ome.

12

Santiago peedap'edaa mãik'aapa Pedro carcelde t'ĩ nĩbidap'edaa

¹ Bernabé Saulo ome Antioquía p'uurude at'ãri p'ani misa, Rey Herodepa Cristode ijäapataarã ük'uru jirĩmaa beejĩ miapiit'ee.

² Jaraji Juan ïpema, Santiago espadapa peet'aadamerã.

³ Herodepa k'awaak'ãri judiorã o-ia p'ani ichia oo bi unudap'eda, ichiaba Pedro jita atapiji. Mãga ooji judiorãpa fiesta pan levadura wêe k'opata oo p'anide.

⁴ Pedro jita atadap'eda, Herodepa carcelde t'ĩ nĩbidapiji. Mama Romadepema soldaorã dieciséis p'epachida k'ĩmarik'ĩmarii carcel jĩadamerã. Herodepa k'ĩsia iru baji Pedro imiateeit'ee eperãrã taide Pascua fiesta t'ẽepai.

⁵ Mägá Pedro baji carcelde jĩapari paraa. Mamĩda awaraa Cristode ijäapataarãpa ewari chaa it'aa t'ĩpachida iru pari.

Tachi Ak'õrepa Pedro uchiapida carceldeepa

⁶ Herodepa Pedro imiateeit'ee pada ewate ai noreweda p'ãrik'ua, Pedro jua cadenapa soldao jua k'ĩraichaa jĩp'eda, k'ãri baji achia esajĩak'a. Mãimisa apemaarã soldaorã taawa jĩamaa p'anapachida chi t'ĩputamãi.

⁷ Mãga nide Pedromãĩ ïdaadachi mãik'aapa it'aripema ángel bainĩ ba cheji. Mägipa Pedro orromãĩ t'õbajii mãik'aapa mägaji:

—jĩsapai p'irabãijii!

Mãga jararuta, cadena baak'oodachida Pedro juadeepa.

⁸ Mãpai ma angelpa mägaji:

—P'aru jĩ beep'eda, p'ichi chancla jĩ béeeji.

Mãga ooji Pedropa. Maap'eda mägaji angelpa:

—P'ichi ïripema p'aru jĩ beep'eda, mi ome chéji.

⁹ Pedro uchiaji iru t'ẽe, k'awa-ee wãara wa seewa angelpa oo bi. Ichi k'ĩsia-it'ee k'ãimok'araa pik'a baji.

¹⁰ Mamĩda wãyaajida chi jĩapari naapema, maap'eda araarepema ichiaba. Carcel puerta hierrodee ooda badamãĩ pachedak'ãri calle jãdee uchiadait'ee, ma puerta ichi itu ewadachi. Uchiadap'eda, calle jãde wäjida mãik'aapa ma angelpa ituaba atabëjii.

¹¹ Mãpai Pedropa k'awaaji k'ãimok'araa-e bi. Mapa mägaji:

—frã mia k'awa bida aji, wãara Tachi Ak'õrepa ichi ángel pëjii mi k'aripait'ee Herodes juadeepa mãik'aapa judiorã poroorã k'achia oodait'ee padadeepa.

12 Māga k'awaak'āri, Pedro wāji María temaa. Māgí Juan nawe paji. Ma Juan ichiaba t'ijarapachida Marcos. Arii ijāapataarā chok'ara it'aa t'īmaa p'anajida Pedro pari.

13 Ma te t'ūpata taawaik'a eereepa Pedropa t'īji. Māpai te ak'ipari awēra Rode apatap'edaapa ak'i cheji k'awaait'ee k'āita māga nī.

14 Pedro otau k'awaak'āri, o-īadachi. O-īapa puerta ewa-ee, edaa p'iradachi jarade Pedro taawa bi.

15 Māga ūridak'āri, māgajida:

—¿K'īra k'awa-ee nībik'ā? ajida.

Mamīda ichia wāarada ak'āri, āchia māgapachida:

—Iru-epi, Tachi Ak'ōre angelpi; iru ome nipaparida ajida.

16 Māmisa Pedropa taawaik'a eereepa t'īmaa bapachi. Māpai puerta ewadap'eda, unudak'āri, p'eradachida.

17 Mamīda ichi juapa jaraji k'ūp'ee p'anedamerā māik'aapa nepiriji sāga Tachi Ak'ōrepa ichi carceldeepa uchua atada. Maap'eda māgaji:

—Nepiride wāti Santiagomaa māik'aapa apemaarā Cristode ijāapataarāmaa. T'ēpai Pedro wāji awara āyaa.

18 Ewarik'āri, carcelde k'īraupik'a para beejī, k'awada-e pada perā sāmaa wāji Pedro.

19 Herodepa k'awaa atak'āri, jaraji jirinadamerā. Mamīda p'oyaa unuda-e pada perā, chi soldaorā jāa p'anadap'edaarāmaa iidip'eda, jita p'e atapiji māik'aapa peepik'ooji. Ma t'ēpai Herodes uchua Judeadeepa māik'aapa Cesarea p'uurude banaji.

Herodes piuda

20 Maapai Herodes k'īrau baji Tiro p'uurudepemaarā ome māik'aapa Sidón p'uurudepemaarā ome. Mapa āchi wājida iru ome pedeede. Mamīda panadak'āri, p'aaajida Herodes mimiapataarā poro aba, Blastomaa, irua naapiara chupirīa iidinamerā āchi pari, chōoda-e pait'ee. Māga oojida āchia ne-inaa k'odait'ee netonapachida perā Herodes jua ek'ari p'anadap'edaarā eujāde.

21 Ma eperāpa iidinak'āri, Herodepa jaraji ichia jararu ewate chedamerā. Ma ewate pak'āri, ichi p'aru pia jā beep'eda, rey su-ak'i beeparide su-ak'i banaji māik'aapa pedeemaa beejī.

22 Ichi pedeemaa ūridak'āri, eperārā biuk'a nībeejī māik'aapa māgapachida:

—Nāgí eperā nama pedeemaa bi eperā-eda ajida. Ak'ōre waibīak'ata bida apachida.

23 Aramata, angelpa Herodes k'ayaapit'aaaji, irua itria-e pada perā māga jaradak'āri. Mapa mok'it'a k'ida p'uapa piuji.

24 Maapai ijāapataarā chok'araara iwa wāpachida. T'imipiara jaratee wāpachida Tachi Ak'ōrepa ooda Cristo piuda k'aurepa.

25 Bernabé Saulo ome Jerusalendepema ijāapataarāmaa tee chejida ma p'arat'a ijāapataarāpa teedap'edaa Antioquiade. Maap'eda waya wājida Antioquiadee. Āchi ome ateejida Juan. Māgí ichiaba t'ijarapachida Marcos.

13

Tachi Ak'ōre Jaurepa Bernabé Saulo ome awara bida

1 Antioquiadepema Cristode ijāapataarā t'āide paraaji Ak'ōre pedee jara-pataarā māik'aapa jarateepataarā. Māgūrā paji Bernabé, Simón (ichiaba

t'ijarapata Nerro), Lucio Cirene p'uurudepema, Menahem (auk'a warida Galilea pidaarā poro Herodes ome) māik'aapa Saulo.

² Ewari aba mairā it'aa t'imaa p'anide nek'oda-ee, Ak'ōre Jaurepa māgaji:

—Awara bidapāde aji, Bernabé māik'aapa Saulo, mia āra jirit'erada perā oodamerā mimia mie k'Īsia iru bi āchi-it'ee.

³ It'aa t'idap'eda nek'oda-ee, māgairā ĩri jua bijida, maap'eda pēijida.

Saulo Bernabé ome Chipre islade

⁴ Tachi Ak'ōre Jaurepa māgá pēida perā, Bernabé Saulo ome wājida Seleucia p'uurudee. Mama barcode bataudap'eda, Chipre isladee wājida.

⁵ Salamina p'uurude panadak'āri, Tachi Ak'ōrepa ooda Cristo piuda k'aurepa judiorāmaa jarateemaa p'aneejida, Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata tede. Ichiaba Juan Marcos mama nipaji āchi ome k'aripait'ee.

⁶ Chipre isla jōmaweda biiripa wāyaa wādapa, jaratee wājida Pafos p'uurude panarutamaa. Mama ununajida judío t'ijarapatap'edaa Barjesús. Māgipa petau tau k'awaa baji. Seewa-idaa bapachi, ichia Tachi Ak'ōre pedee jaraparida apachi perā.

⁷ Māgí Romadepema poro Sergio Paulo k'ōp'āyo paji. Sergio Paulo k'Īsia k'awaa baji. Mapa t'ĭ pēiji Bernabé māik'aapa Saulo, ũri k'inia bada perā āchia jarateepata Tachi Ak'ōrepa ooda Cristo piuda k'aurepa.

⁸ Mamīda āchia jarateemaa p'ani misa, māgí petau tau k'awaa bīpa, (griego pedeede Elimas apatap'edaa) jarapachi Romadepema poromaa irua ijāanaamerā āchia jaratee p'ani.

⁹ Māpai Saulo, ichiaba Pablo apatap'edaapa, Ak'ōre Jaure iru ome bapachi perā, māgí petau tau k'awaa bi k'Īra pia ak'iji māik'aapa māgaji:

¹⁰ —ĭSeewa-idaa, netuara warra! ĭK'achia ooyaa bi! ĭChĪara k'Ūra k'inia bi-ek'ā seewa jara bīpa? ĭSāap'eda Ak'ōrepa jarateepida pia seewada aparima?

¹¹ ĩraweda Ak'ōrepa pi k'achia ooit'ee. Pi tau p'āriu baibeeit'ee. Taarā māgá nipait'eeda aji, ak'ōrejĭru unu-ee.

Aramata Elimas tau p'āriudachi māik'aapa pariatua jiri nipapachi ichi juadeepa jidibai atedamerā.

¹² Romadepema poropa māga unuk'āri māik'aapa āchia jaratee p'ani ũrik'āri, k'awaaji wāarata pedee p'ani. Mapa Cristode ijāaji.

Pablo Bernabé ome Antioquia p'uurude

¹³ Pablo māik'aapa ichi ome nipapatap'edaarā Pafos p'uurudeepa barcode wājida Perge p'uurudee. Māgí p'uuru Panfilia eujāde bi. Mama p'anide Juan Marcopa āchi atabēiji māik'aapa āpĭtee wāji Jerusalendee.

¹⁴ Mamīda āchi Pergedeepa wājida Antioquia p'uurudee. Māgí p'uuru Pisia eujāde bi. Mama p'anide ĩpata ewate t'ĭujida judiorā Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata tede māik'aapa su-ak'ĭ p'aneejida.

¹⁵ Māgí tedepema judiorā poroorāpa Moisepa p'āda māik'aapa Ak'ōre pedee jarapataarāpa p'ādap'edaa pedeedap'eda, jara pēijida Pablomaa māik'aapa Bernabemaa:

—Tachi auk'arā, parāpa eperāarāmaa pedee pia jara k'inia p'ani pĭrā, ĩraweda jaradapāde aji.

¹⁶ Māpai Pablo it'a ak'inĭ beep'eda māik'aapa juapa jarap'eda k'ĭup'ee p'aneedamerā, māgaji:

—Ūriti Israel pidaarā māik'aapa parā awaraa eujādepemaarā, Tachi Ak'ōrede ijāa p'anĭrā.

17 Tai Israel pidaarāpa ijāa p'anida aji, chonaarāweda Tachi Ak'ōrepa tai chonaarā jirit'eraji ichi-it'ee. Āchi ĩwapiji Egiptode, at'āri awaraa eujādepemaarāk'a p'anajida mīda. Ichi juapa āchi mamāik'aapa uchiapiji, ichi jōmaarā k'āyaara waibiara bairā.

18 Ma awara āchi ak'ipachi cuarenta años eujā pania wēe bide wāyaadak'āri.

19 Canaán eujāde panadak'āri, ichia Canaandepema awara-awaraa to pidaarā siete k'iniipiji, āra eujā tai judiorā chonaarāpa atadamerā.

20 Ak'ōrepa tai judiorā jirit'eradak'āriipa māgí eujā Canaánde atarutamaa cuatrocientos cincuenta años paji.

Ma t'ēpai Tachi Ak'ōrepa eperāarā charraarāk'a biji aba-abaa, āchi ak'ipataadamerā, ichi pedee jarapari Samuel āchi poro waibiara parumaa.

21 Māpai āchia iidijida Samuelmaa rey bimerā āchi ak'ipari. Mapa Tachi Ak'ōrepa Saúl āchi rey papiji cuarenta años. Māgí Quis warra paji, Benjamín ēreerādepema.

22 Ai t'ēpai Saúl uchiapip'eda, Tachi Ak'ōrepa Rey David biji iru pari. Māgaji: 'Mia Jesé warra David unujida aji, mia k'inia bik'a. Ichiaba mia k'awa bida aji, irua ooit'ee mia oopi k'inia bik'a.' (1 S 13.14)

23 'Rey David ēreerādeepa uchiaji Tachi K'aripapari. Māgí Jesús, Tachi Ak'ōrepa pēida Israel pidaarā k'aripamerā, ichia naaweda jaradak'a ichi pedee jarapataarā it'aidepa.

24 Māgí Jesús chei naaweda, Juan Bautistapa jarateepachi jōmaweda Israel pidaarāmaa āchi p'ek'au k'achia oo amaadamerā māik'aapa poro choopi-damerā.

25 Māpai Juanpa, ichi mimia aupa wāk'āri, māgaji:

'Mi parā poro waibia-e, parāpa k'Īsia p'anik'a. Mamīda mi t'ēpai cheit'eeda aji, eperāarā poro waibiara bi. Mia iru chancla jida ēraik'araa bida aji, iru mi k'āyaara waibiara bairā.' (Mr 1.7)

26 'Michi auk'arā, Abrahamdeepa uchiadap'edaarā, ichiaba parā judio-ēerā, jūrīti! Tachi Ak'ōrepa tachi jōmaarāmaa jara pēi bi sāga ichia tachi o k'achiadeepa k'aripa ata k'inia bi.

27 Eperāarā Jerusalende p'anapatap'edaarāpa māik'aapa āchi poroorāpa k'awada-e p'anajida Jesús Tachi Ak'ōrepa pēida eperāarā k'aripamerā. Ichi-aba k'awadak'aa paji Tachi Ak'ōrepa jara k'inia bada chonaarāwedapema Ak'ōre pedee jarapataarāpa p'ādap'edaade, ĩpata ewari chaa judiorāpa māgí leepata mīda Ak'ōre Ūraa jarateepata tede. Maperā āchiata oojida ma ūraade jaradap'edaak'a Jesús peepidak'āri.

28 Irua maarepida k'achia oo-e paji. Mamīda āchia iru pee k'inia p'anajida. Mapa Pilatomaā iudinajida peepit'aamerā.

29 Maap'eda jōma oodap'eda iru ome Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara badak'a, awaraarāpa kurasodeepa irabai atadap'eda, ianajida.

30 Mamīda Tachi Ak'ōrēpata chok'ai p'irabaipiji.

31 Ai t'ēpai iru ome chedap'edaarāpa Galileadeepa Jerusalendee unuda chok'ara unupachida, māik'aapa ĩrā tai auk'arāmaa āchia unudap'edaa jara p'ani.

32 'Mapa taipa parāmaa nāgí pedee pia jara k'inia p'ani. Tai judiorā chonaarāmaa Tachi Ak'ōrepa jaraji

33 aba pēit'ee eperāarā k'aripade. Mamīda ichia māgí pēi-e paji tai chonaarā chok'ai p'ani weda. Jīp'a pēiji āchideepa uchiadap'edaarā, tachi ĩrapemaarā chok'ai p'anide. Māgí pēida paji ichi Warra Jesús, ichia chok'ai

p'irabaipida. K'awa p'ani ichi Warra pëiji ichi ũraa p'ãdadedema Salmode jara bairã:

'Mia idi jōmaarāmaa jara bi pi mi Warra.' (Sal 2.7)

³⁴ Tachi Ak'õrepa jaraji ichi Warra chok'ai p'irabaipiit'ee, waa piu-e pait'ee ichi ũraa p'ãdade jara bik'a:

'Rey Davidmaa jaradak'a mia ooit'ee, mia wāarata jarapari perã.' (Is 55.3)

³⁵ Ichiaba jara bi awarara Salmo p'ãdade:

'Pia mi k'ap'ia beraupi-e pait'ee, mia oopari perã pia mimaa oopi bik'a.' (Sal 16.10)

³⁶ 'Wāara na eujãde bak'ãri, Rey Davidpa ooji Tachi Ak'õrepa k'ĩsia iru badak'a. Maap'eda jai-idaaji. Iajida chi ak'õreerã ik'aawa mãik'aapa ichi k'ap'ia beraudachi.

³⁷ Mamĩda Tachi Ak'õrepa Jesús chok'ai p'irabaipida k'ap'ia berau-e paji.

³⁸ Maperãpi, tachi auk'aarã, k'awaadaipia bi Tachi Ak'õrepa tachia p'ek'au k'achia oopata wëpapihari Jesús piuda k'aurepa.

³⁹ Ma k'aurepa ichide ijãapataarã p'ek'au k'achia wëe p'ani Tachi Ak'õre k'ĩrapite. Moisepa p'ãdak'a oodap'edaa k'aurepa p'ek'au k'achia wëpak'aa paji mãda, Tachi Ak'õrepa Jesude ijãapataarã p'ek'au k'achia wëpapihari, Jesupa ooda k'aurepa.

⁴⁰ K'ĩrak'aupai p'anadai Tachi Ak'õre pedee jarapataarãpa p'ãdap'edaade jara bik'a:

⁴¹ 'Ūriti parã chi oo iru p'anapataarãpa Tachi Ak'õrepa jara bi. Ak'iti mãik'aapa ak'itrua para bati. Parã at'ãri chok'ai p'anide mia ooit'ee ne-inaa parãpa ijãada-e pai, ai naaweda abaapa parãmaa mãga jararu pijida.' (Hab 1.5)

⁴² Pablo Bernabé ome judiorã Ak'õre Ūraa jarateepata tedeepa uchi-adak'ãri, chi waa k'awa k'inia p'anadap'edaarãpa chupiria iidijida ñpata ewate pak'ãri waya jaratee chedamerã.

⁴³ Judiorã mãik'aapa judio-eerã Tachi Ak'õrede ijãapataarã uchiadap'eda, chok'ara wãjida Pablo mãik'aapa Bernabé t'ëe. Maperã ãchia ma Ak'õrede ijãapatap'edaarãmaa ũraajida k'ĩrãpadamerã Tachi Ak'õrepa ãchi k'aripada Cristo piuda k'aurepa.

⁴⁴ Apema tomiade ñpata ewate, perã jōmaweda p'uuru pidaarã cheepuru-jida Ak'õrepa jarapida ũride.

⁴⁵ Mamĩda judiorãpa unudak'ãri eperãarã chok'ara see nĩbi, k'ĩraudachida mãik'aapa Pablomaa ik'achia jaramaa p'aneejida, Cristo ãpite paara.

⁴⁶ Mãpai Pabloma Bernabé ome waawee-ee p'anaujida:

—Tachi Ak'õrepa tai naapiara pëijida ajida, parã judiorãmaa ichia jara pëida Cristode jarateedamerã. Mamĩda parãpa ũri k'iniada-e p'anadairã, pãchi k'ĩradoopa atuadait'ee. Mãga p'anadairã, tai wãdait'ee judio-eerãmaa jarateede.

⁴⁷ Mãga oodait'ee Tachi Ak'õre Ūraa p'ãdade jara bairã:

'K'õp'ãyoorã ome lámpara pëipatak'a ãdaamerã ode p'ãrik'ua nipadak'ãri, mãga pik'a mia pi pëiru mi o ak'ipimerã na p'ek'au eujãdepemaarãmaa. Mia mãgã pëiru k'inia bairã pia chi t'imĩara beerã paara o k'achiadeepa k'aripa atamerã.' (Is 49.6)

⁴⁸ Judio-eerãpa mãga ũridak'ãri, o-ĩa para beejĩ mãik'aapa Tachi Ak'õrepa jara pëida pia bida apachida. Mãpai Cristode ijãajida chi Tachi Ak'õrepa k'ĩsia iru bada ichita chok'ai p'anapataadamerã.

49 Māgīrāpa Tachi Ak'ōrepa ooda jaratee wāpachida āchi wārutamaa. Cristo piuda k'aurepa irua tachi o k'achiadeepa k'aripa ataji.

50 Mamīda judiorāpa pedeejida wēraarā āchik'a Tachi Ak'ōre waaweeep-ataarā ome. Pablo Bernabé ome āpite ik'achia pedeejida. Maperā ma p'arat'ara beerāpa māik'aapa imik'īraarā chi p'uuru pidaarā poroorāpa Pablo Bernabé ome ma eujādeepa jēret'aajida.

51 Māirāpa māga oodak'āri, Pablo Bernabé ome āchi biiri p'ora nēep'ejida ak'ipidait'ee waa jarateeda-e pait'ee ma judiorāmaa, Cristode ijāadak'aa p'anadap'edaa perā. Maap'eda wājida Iconio p'uurudee.

52 Pablo Bernabé ome māgā jērek'oojida mīda, chi Cristode ijāapataarā ma eujāde o-īa p'anajida, Tachi Ak'ōre Jaure āchi ome bada perā.

14

Pablo Bernabé ome Iconio p'uurude

1 Iconiode panadak'āri, oojida Antioquiade oodap'edaak'a. T'ūjida judiorā Ak'ōre Ūraa jarateepata tede māik'aapa jarajida Tachi Ak'ōre Jaurepa jarapidak'a. Mapa judiorā chok'ara Cristode ijāajida, judio-eerā jida ichiaba.

2 Mamīda judiorā Cristode ijāa k'iniada-ee p'anadap'edaarāpa pedee k'achia jaramaa p'aneejida Pablo māik'aapa Bernabé āpite. Mapa judio-eerā k'īraudachida āra ome.

3 Māga p'anajida mīda, āchi omé arii taarājida māik'aapa waawee-ee jarateepachida Tachi Ak'ōrepa jarapidak'a, Cristopa āchi k'aripa bapachi perā. Jarateepachida Tachi Ak'ōrepa eperāarā pia ooda Cristo piuda k'aurepa. Maperā Ak'ōrepa āchimaā oopiji ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa.

4 Mamīda, māga oo p'anajida mīda, ma p'uuru pidaarā k'īsia awara-awaraa p'anajida. Ūk'uru judiorā eere p'anajida, jōdee chi apemaarā Cristopa jirit'eradaarā eere.

5 Maapai ūk'uru judiorā māik'aapa judio-eerā pedeetejida āchi poroorā ome miapidait'ee; māupa bat'a peedait'ee.

6 Mamīda Pablopa Bernabé ome k'awaadak'āri, mirudachida Licaonia eujādee, Listra p'uurude māik'aapa Derbe p'uurude, ichiaba ma p'uuru ik'aawa.

7 Mama ichiaba Jesupa ooda eperāarā k'aripait'ee jarateepachida.

Listrade Pablomaa māupa bat'adap'edaa

8 Listra p'uurude p'anide unujida eperā p'oyaa t'iak'aa bi, ichi t'oru weda chiwa bada perā. Mā eperā su-ak'i baji

9 ūrimaa Pablopa jarateemaa bi. Pablopa irumaa ak'ik'āri māik'aapa unuk'āri wāara ijāa bi, k'awaji jīpaipia bi.

10 Mapa ma eperāmaa golpe pedeeji:

—P'irabāiji māik'aapa jīp'a bainī bēeji.

Aramata ma eperā p'inajīti bainī beejī māik'aapa p'irria beejī.

11 Pablopa ooda unudak'āri, arii p'anadap'edaarā biuk'a nībeejī Licaonia pidaarā pedeede. Mamīda Pablopa Bernabé ome ārapa jara p'anī k'awada-e paji. Ārapa māgajida:

—jNāgīrā ak'ōre waibiarā, it'ariipa edaa che p'anī tachi t'āide eperāarāk'a!

12 Māpai Bernabé t'ī bijida Greciadepemaarā ak'ōre waibia Zeus. Jōdee Pablo t'ī bijida Hermes, ichiata pedee bapachi perā.

13 Ma p'uuru t'ŭpata k'ait'a Zeumaa it'aa t'ŭpata te iru p'anajida. Maperā atapijida Zeus p'aaremaa aneemerā p'ak'a imik'ira, paadait'ee Pablo māik'aapa Bernabé k'irapite; ma awara nep'ono aneemerā teedait'ee Pablomaa māik'aapa Bernabemaa, āchi ak'ōre waibiarā jīak'aapa.

14 Mamīda Bernabé Pablo ome k'awaadak'āri mágá oo p'ani it'aa t'ŭdait'ee āchi k'irapite, āchi p'aru jēt'aajida t'āri p'uapa. Maap'eda nāga bia t'ŭdachida eperāarā t'āide:

15 —Eperāarā, ḡsāap'eda nāga oorutama? ajida. Tai ichiaba eperāarāpi parāk'a. Ma-it'eepi tai che p'ani jaradait'ee nāgee net'aa vale-ee baibide ijāa amaadamerā; ma k'āyaara Tachi Ak'ōrede ijāadamerā, iru ichita bapari perā. Tachi Ak'ōrepa ooji pajā, na eujā, p'usa māik'aapa ne-inaa jōmaweda aide nībi.

16 Naaweda Tachi Ak'ōrepa na p'ek'au eujādepemaarāmaa ita-aria āchia oo k'iniata oopiji.

17 Mamīda ichia āra ak'i baji. Māga oo bīpa ak'ipiji ichi Tachi Ak'ōre. Ichiata parā-it'ee k'oi chepipari ne-uu pia chaumerā. Mágá iru p'ani nek'odait'ee māik'aapa o-īa p'anadait'ee.

18 Pablopa Bernabé ome ma jōma jarajida mīda, perā p'oyaada-e paji eperāarā p'ak'a imik'ira peenaadamerā māik'aapa it'aa t'inaadamerā āchi k'irapite.

19 Ai t'ēepai pachejida judiorā Antioquía p'uurudeepa māik'aapa Iconio p'uurudeepa. Eperāarā āchi eere pa atadap'eda, Pablomaa māupa bat'ajida peet'aadait'ee. Piu bi jīak'aapa, p'uuru k'idaa jidiu baibinajida.

20 Mamīda Cristode ijāapataarā Pablomāi seedaidak'āri, waya p'irabaiji. Maap'eda waya wāji p'uurudee māik'aapa ai norema wāji Bernabé ome Derbe p'uurudee.

21 Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee jarateedak'āri Derbede, eperāarā chok'ara ijāajida. Mama bap'eda, āpītee chejida Listradee, Iconiodee māik'aapa Antioquiadee.

22 Ma nipadap'edaa chaa ūraajida Cristode ijāapataarā waapiara ijāa p'aneedamerā māik'aapa mágajida:

—It'aa wā dai naaweda, tachi ichita miadait'eeda ajida, Cristode ijāapata perā.

23 Ichiaba ijāapataarā para bee chaa ūk'uru jirit'erajida ijāapataarā ak'i p'anapataadamerā. Māpai it'aa t'ŭdap'eda nek'oda-ee, ijāapataarā jōmaweda Ak'ōre juade bijida.

Pablo Bernabé ome Antioquía p'uurudee wādap'edaa

24 Maap'eda Pisidia eujāde wāyaajida Panfilia eujāde panarutamaa.

25 Mama bide Ak'ōrepa jarapidak'a jarateejida Perge p'uurude. Mamāik'aapa wājida Atalía p'uurudee.

26 Mama barcode bataudap'eda, wājida Antioquía p'uurudee, chi ijāapataarāpa Ak'ōre juade bidap'edaamāi, irua āchi pia ak'i bapariimerā. Mágá irua k'aripapachi perā, āchia oojida jōma irua k'inia badak'a oodamerā ma wādade.

27 Pachedak'āri Antioquiade, Cristode ijāapataarā t'ŭ p'ejida māik'aapa nepirijida Tachi Ak'ōrepa āchi pari ooda. Ichiaba nepirijida Ak'ōrepa judio-eerāmaa ijāapida.

28 Maap'eda Pablo Bernabé ome mama taarā p'aneejida Cristode ijāapataarā ome.

15

Ijāpataarā Jerusalende chip'edaidap'edaa

¹ Maapai eperāarā Judeadeepa chejida Antioquiadee. Māgīrāpa Jesude ijāpataarāmaa jarateemaa p'aneejida. Māgajida:

—Pāchi imik'īraarā k'ap'iade tauchaa bida-e pirā Moisepa p'ādade jara bik'a, it'aa wāda-e pait'eeda ajida.

² Māpai Pablo Bernabé ome ijāti pedeejida āchi ome. Maap'eda Jesude ijāpataarāpa Pablo, Bernabé māik'aapa awaraarā pēijida Jerusalendee māgī jarateeda iidinadamerā Cristopa jirit'eradaarāmaa māik'aapa Jerusalendepema ijāpataarā ak'ipataarāmaa.

³ Antioquiadepema ijāpataarāpa āchi pēidap'eda, Fenicia eujāde māik'aapa Samaria eujāde wāyaaajida. Nepirijida judio-eerāpa Cristode ijāa p'anadap'edaa. Māga ūridak'āri, māpema Cristode ijāpataarā o'īadachida.

⁴ Pablo Bernabé ome Jerusalende pachedak'āri, awaraa ijāpataarāpa āra auteebaijida Cristopa jirit'eradaarā ijāpataarā ak'ipataarā ome. Chip'edaidap'eda āra ome, Pablo māik'aapa Bernabé nepirijida jōma Tachi Ak'ōrepa ooda āchi pari.

⁵ Mamīda ūk'uru fariseorā Cristode ijāpataarā, p'irabaijida māik'aapa māgajida:

—Judio-eerā ijāa p'anīrāmaa tauchaa bipidaipia bi āchi imik'īraarā k'ap'iade māik'aapa oopidaipia bida ajida, Moisepa p'ādade jara bik'a.

⁶ Māpai seedachida Cristopa jirit'eradaarā māik'aapa ijāpataarā ak'ipataarā k'īsiadait'ee ma pedee jaradade.

⁷ Taarā aupedee jōnide, Pedro p'irabaiji māik'aapa māgaji:

—Ipemaarā Cristo k'aurepa, parāpa k'awa p'anīda aji, taarāru Tachi Ak'ōrepa mi jirit'eraji Jesucristopa ooda eperāarā k'aripait'ee jaranamerā judio-eerāmaa, āchia auk'a Jesude ijāadamerā.

⁸ Tachi Ak'ōrepa āchi t'āride iru p'anadap'edaa k'awa bada perā, ak'ipiji ichia āchi jida k'īnia iru bi, tachi k'īnia iru bik'a. Māga ak'ipiji āchimaā pēik'āri ichi Jaure, tachimaā pēidak'a.

⁹ Tachi Ak'ōrepa āchi auk'a ak'ipari tachik'a. Māga k'awa p'ani āchia p'ek'au k'achia oopata auk'a wēpapik'ooda perā Cristode ijāadak'āri, tachi ome oodak'a.

¹⁰ Irā, t'achia sāga oodaima? ¿Oodaipia bik'ā Tachi Ak'ōrepa jara-e padata? ¿Jōma ijāpataarāmaa oopidaik'ā māgee ne-inaa chaaree Moisepa p'ādade jara bik'a? Tachia māik'aapa tachi chonaarāpa māgee ne-inaa jōmaweda p'oyaa ooda-e paji.

¹¹ Maperā māga oodaik'araa bi. Tachia ijāa p'ani Tachi Waibia Jesucristo tachi ome t'āri pia bairā, tachi o k'achiadeepa k'aripa atait'ee it'aa wādamerā. Āchia auk'a māga ijāa p'anīda aji.

¹² Maap'eda jōma k'īup'ee para beejī Bernabé Pablo ome nepirimaa p'anedak'āri Tachi Ak'ōrepa oopida āchimaā judio-eerā t'āide, eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa.

¹³ Pedee aupadak'āri, Santiagopa māgaji:

—Ipemaarā, mi pedee ūriti.

¹⁴ Simón Pedropa et'ewa nepirijida aji, Tachi Ak'ōrepa judio-eerā k'aripada. Tachi Ak'ōrepa āchi jida jiripari ichideerā p'anedamerā.

¹⁵ Māga bi iru pedee jarapataarāpa p'ādap'edaade jara bik'a:

¹⁶ 'Nāga bap'eda, mia Rey David trua waya papiit'ee irudeepa uchiada jua ek'ari. Mia ooit'ee Israel pidaarā t'āidepema te k'arawapataarāpa

oopatak'a. Te t'eedaik'āri, ārapa t'eedeechoo jēra bada araa p'epata te chiwidik'a bainī bidait'ee.

¹⁷ Māga pik'a Rey Daviddeepa uchiadap'edaarā mide ijāa p'ani mia araa p'eit'ee apemaarā mide ijāa p'anūrā ome. Maap'eda ma jōmaweda michideerā papiit'ee mi Warra k'aurepa. Māga ooit'ee chi mide ijāa p'anūrā, Daviddeepa uchiada-e paji mīda.

¹⁸ Chonaarāweda mia k'awapidak'a eperāarāmaa, māga ooit'ee. Mi, Tachi Ak'ōre Waibiapa māga jara bi.' *(Am 9.11-12)*

¹⁹ Māpai Santiagopa māgaji:

—Tachi Ak'ōrepa māga jara bairā, mia nāga k'īsia bida aji. Tachia Moisepa p'ādade jara bik'a oopidaik'araa bi judio-eerāmaa, māgūrā Tachi Ak'ōrede ijāadak'āri.

²⁰ Ma k'āyara k'art'a p'ā pēidāma jaradait'ee k'onaadamerā nechiara ata bidap'edaa ne-inaa juapa ooda k'īrapite, ai k'īrapite it'aa t'īpata; wēra apai ome p'anadamerā; ne-animal iyapa jīa piuda chiara k'onaadamerā, aide waa paraa perā māik'aapa ne-animal waa k'onaadamerā.

²¹ Māgī ūraa aupai pēidaipia bi. Awarāa ūraa k'awa k'inia p'ani pīrā, īipata ewari chaa ūridai Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata tede. Chonaarāweda Moisepa p'āda jarateepachidada aji, māgee tede māik'aapa īrā at'āri māga oopata.

Judio-eerāmaa k'art'a p'ādap'edaa

²² Māpai Cristopa jirit'eradaarā, ijāapataarā ak'ipataarā māik'aapa jōmaweda Jerusalendepema ijāapataarāpa pedeetejida ūk'uru jirit'eradait'ee māik'aapa pēidait'ee Antioquiadee Pablo ome māik'aapa Bernabé ome. Nāgī eperāarā jirit'erajida: Judas, ichiaba t'īpatap'edaa Barsabás māik'aapa Silas. Apemaarā ijāapataarāpa māgī omé pia ak'ī p'anapachida āchi poroorāk'a.

²³ K'art'a p'ādap'edaade nāga jara pēijida:

Tai, Cristopa jirit'eradaarāpa, ijāapataarā ak'ipataarā ome na k'art'ade salude pēiruta parā judio-eerāmaa Cristode ijāa p'anūrā Antioquia p'uurudēpema, Siria eujādepema māik'aapa Cilicia eujādepemaarā-it'ee.

²⁴ Taipa ūrijida nāpemaarā ūk'uru parāmaa wādap'edaa, mamīda taipa pēida-eeta. Māgūrāpa pariatua āchi k'īradoopa jaratee nipajida. Maperā parāpa k'awada-e paji ijāadait'ee Moisepa p'ādade wa Pabloa jarateedade.

²⁵ Mapa taipa pedeetejida taidepemaarā ūk'uru jirit'eradait'ee māik'aapa pēidait'ee parāmaa tai k'ōp'āyoorā k'inīarā Bernabé Pablo ome.

²⁶ Taipa k'awa p'ani Pablo Bernabé ome waawedak'aa piudait'ee Tachi Waibia Jesucristode ijāa p'ani k'aurepa.

²⁷ Mapa āchi ome parāmaa pēiruta Judas Silas ome. Āchia parāmaa jōma taipa k'īsiadap'edaa na p'ādade jara bik'a nepīridait'ee.

²⁸ Tachi Ak'ōre Jaurepa tai k'aripaji parāmaa ne-inaa audū chaaree oopinaadamerā. Nāgapai jara k'inia p'ani parāpa oodamerā.

²⁹ K'onāati nechiara ata bidap'edaa ne-inaa juapa ooda k'īrapite, ai k'īrapite it'aa t'īpata. Ne-animal iyapa jīa piuda chiara k'onāati māik'aapa ne-animal waa k'onāati. Ma awara p'ek'au oonāati. Taipa jara p'anik'a ooruta pīrā, pia oodait'ee.

Māgapai paji.

³⁰ Māpai ma k'art'a p'ādap'eda, pēijida Antioquiadee wādap'edaarā ome. Mama panadap'eda, ijāapataarā jōmaweda t'ī p'ejida māik'aapa ma k'art'a āchīmaa teejida.

³¹ Ijāpataarāpa ma k'art'a leedak'āri, o-īadachida, āchi-it'ee ūraa pia bada perā.

³² Judas Silas ome Tachi Ak'ōre Jaurepa jarapiru jarapataarā pada perā, ichiaba ma ijāpataarāmaa ūraajida t'āri o-īa p'aneedamerā.

³³ Mama p'anadap'eda, ijāpataarāpa āchi despediijida k'āiwee wādamerā.

³⁴ [Mamīda Silas arii beejī.]

³⁵ Pablo Bernabé ome ichiaba p'aneejida awaraa ijāpataarā ome Antioquiade, Tachi Ak'ōrepa pedee pia jara pēida Cristode jarateedait'ee.

Pablo waya wāda ichi naaweda wāda ode

³⁶ Māga p'anadap'eda, ewari aba Pablopa māgaji Bernabemaa:

—Waya wādāma aji, ijāpataarā ak'ide, Tachi Ak'ōrepa jara pēida Cristode jaratee nipadap'edaa p'uuru chaa. Ak'idait'eeda aji, at'āri ijāa p'ani wa māgae.

³⁷ Bernabepa ichiaba atee k'inia baji Juan; māgī Juan ichiaba t'ijarapatap'edaa Marcos.

³⁸ Mamīda Pablopa atee k'inia-e paji, āchi ik'aawaapa uchiada perā Panfilia eujāde, āchi mimia at'āri aupada-eeta.

³⁹ Ijīati pedeedap'eda, āchi o chaachaa jitak'oodachida. Bernabé wāji Chipre isladee Marcos ome.

⁴⁰ Jōdee Pablopa jirit'eraji Silas ichi k'ōp'āyo pamerā. Ijāpataarāpa āchi omé Ak'ōre juade bijida irua āchi pia ak'i bapariimerā. Māpai Pablo ichi k'ōp'āyo ome wāji.

⁴¹ Wāyaajida Siria eujāde māik'aapa Cilicia eujāde. Ijāpataarā ūraa wājida āchi para bee chaa.

16

Timoteopa Pablo Silas ome k'ōp'āyaada

¹ Mamāik'aapa Pablo Silas ome panajida Derbe p'uurude māik'aapa Litra p'uurude. Mama unujida ijāpari t'ijarapatap'edaa Timoteo. Chi nawe judío wēra Cristode ijāpari paji. Jōdee chi ak'ōre Greciadepepa paji.

² Ijāpataarā Listradepepaarā māik'aapa Iconiodepepaarāpa Timoteo pia t'o p'anadap'edaa perā,

³ Pablopa ichi ome ateeji mamāik'aapa. Mamīda uchiadai naaweda, iru k'ap'iade tauchaa bijī māpemaarā judiorā k'aurepa. Ma eujādepema jōmaarāpa k'awajida Timoteo ak'ōre Greciadepepa paji māik'aapa ārapa tauchaa bidak'aa paji āchi warrarā k'ap'iade.

⁴ P'uuru bee chaa wāyaa wādak'āri, jara bēi wāpachida Cristopa jirit'eradaarāpa māik'aapa ijāpataarā ak'ipataarāpa jara pēidap'edaa Jerusalendeepa.

⁵ Māgā ijāpataarāpa pipiara k'awaajida Cristopa oopi k'inia bi āchimaa māik'aapa waapiara ijāajida irude. Ma awara ewari chaa ijāpataarā chok'araara īwa wājida.

Pablo k'āimok'araa pik'a bada Troas p'uurude

⁶ Ma wārutade wāyaajida Frigia eujāde māik'aapa Galacia eujāde, Tachi Ak'ōre Jaurepa jarateepi-e pada perā Āsia eujāde.

⁷ Misia eujāde panadak'āri, wādait'ee paji Bitinia eujādee. Mamīda Jesús Jaurepa wāpi-e paji.

⁸ Mapa Misia eujāde wāyaajida Troas p'uurude parutamaa.

⁹ Panadap'edaa ewate p'arik'ua, Pablo k'aimok'araa pik'a bide unuji Macedonia eujādepema imik'ira bainī bi. Māgipa chupiria iidiji Pablo wāmerā ichi eujādee. Māgaji:

—Chéji Macedoniadee tai k'aripade.

¹⁰ Pablo māgá k'aimok'araa pik'a bap'eda, aramata net'aa p'e atajida wādait'ee Macedoniadee, k'isia p'anadap'edaa perā Tachi Ak'ōrepa jarateepi k'inia bi Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee ma eujāde. Ma wādap'edaade mi jida auk'a wāji.

Pablo Silas ome Filipos p'uurude

¹¹ Troas p'uurudeepa tai barcode bataujida. Mata Samotracia islade panajida. Mamāik'aapa ai norema Neápolis p'uurude panajida.

¹² Neapolideepa wājida Filipodee. Māgí p'uuru waibia Macedonia eujāde bi. Ma p'uurude Romadepemaarā chok'ara p'anapachida. Mama k'āima chok'ara-ee p'anajida.

¹³ ĩpata ewate tai wājida p'uurudeepa to idee, ma p'uurudepema judiorā it'aa t'ĩpatamāi unudai ĩiak'aapa. Unu atadak'āri, su-ak'i p'aneejida māik'aapa jarateemaa p'aneejida wēraarā cheepurudap'edaarāmaa.

¹⁴ Ma wēraarā t'āide baji aba t'ĩjarapatap'edaa Lidia. Ma wēra Tiatira p'uurudepema paji. Māgipa netopachi p'aru pia t'ida p'up'uchia. Māgí wērapa Tachi Ak'ōremaa it'aa t'ĩpachi. Maperā Ak'ōrepa irumaa ũripiji Pablopa jaratee bi. Pia ũrik'āri, Cristode ijāa beeji.

¹⁵ Iru poro choopip'eda ichi te pidaarā ome, taimaa māgaji:

—Parāpa unu p'ani pirā mi wāara ijāa bi Jesucristode, mi tede p'ana chéti.

Māga jara bīpa wājida ichi temaa.

Filipos p'uurude carcelde p'anadap'edaa

¹⁶ Ewari aba tai waya it'aa t'ide wādak'āri it'aa t'ĩpatap'edaamaa, unujida awēra. Māgí awēra esclava paji. Māgipa ne-inaa p'asait'ee bi jarapachi, ichi k'ap'iade netuara merātia bada perā. Mapa ma awēra chiparipa p'arat'ara jitapachi ichi k'aurepa.

¹⁷ Māgí awēra tai t'ēe bia wāpachi:

—Nāgí eperāarā Tachi Ak'ōre Waibiapa pēida jarateedamerā sāga eperāarā it'aa wādai.

¹⁸ Ewari chok'ara māga oopachi tai wārutamaa. Mata ewari aba Pablopa ũriamaadaik'āri, āpītee ak'iji māik'aapa māgaji ma netuara k'ap'iade merātia badamaa:

—Jesucristo jōmaarā poro waibia perā, ichi t'ide mia pīmaa jara bi uchi-adaimerā jā wēra k'ap'iadeepa.

Aramata ma netuara uchiadachi.

¹⁹ Ma awēra chipariirāpa māga unudak'āri, k'awaajida āchi p'arat'a waa p'oyaa jitada-e iru k'ap'ia. Mapa Pablo Silas ome jita atadap'eda, ateejida āchi p'uurudepema poroorāmaa, māgīrā chip'edaipatap'edaamāi.

²⁰ Ma Romadepema poroorāmaa ateedap'eda, māgajida:

—Na judiorāpa tachi p'uuru pidaarā k'īraupirutada ajida,

²¹ māik'aapa ne-inaa jarateemaa p'ani tachi Romadepemaarāpa oopata awara. Taipā māga ũri k'iniada-e p'anida ajida.

²² Māpai p'uuru pidaarā chok'ara seedachida. Āchi poroorāpa Pablo Silas ome p'aru ērapijida māik'aapa wīpijida pak'urupa.

23 Pia wipit'aadap'eda, carcelde t'it'aajida m̄aik'aapa carceldepema j̄iaparimaa jarajida pia j̄iamerā, carceldeepa uchiapiamaapa.

24 Chi j̄iaparipa māga ūrik'āri, calabozo edup̄iara badade t'i n̄ibiji m̄aik'aapa āchi biiri t'ik'ooji cepode.

25 Māgá iru p'anajida m̄ida, Pablo Silas ome it'aa t'īmaa m̄aik'aapa k'arimaa p'anajida Tachi Ak'ōremaa. Jōdee chi apemaarā carcel pidaarāpa ūrii p'anajida.

26 Esapite pak'āri, awērachai golpe wēre n̄ibeeji. Ma carcel perā t'eedachi. Aramata chi puerta j̄omaweda ewak'oodachida. Presoorā juade n̄ibada cadena m̄aik'aapa cepo ichiaba j̄oma ēt'ak'oodachida.

27 Ma carceldepema j̄iaparipa unuk'āri chi puerta j̄oma ewa j̄era bi, ichi espada ēt'a ataji ichi juadoopa piudariit'ee, carcel pidaarā j̄oma uchiadai p'ani j̄iak'aapa.

28 Mam̄ida Pablopa biaji ichi badam̄iipa māgí j̄iaparimaa:

—j̄Jágá oonájaji! j̄Tai j̄oma nama p'anipi!

29 Māpai carceldepema j̄iaparipa lámpara aneepip'eda, t'īudachi Pablo m̄aik'aapa Silas p'anadap'edaamāi. Āchi k'īrapite wirriwirriā bedabai n̄ibanaji p'era n̄ibipa.

30 Uchia p'e atap'eda calabozo edup̄iara bideepa, māgaji:

—Jarateepataarā, ¿k'āata ooipia bima aji, mi it'aa wāit'ee?

31 Māpai p'anaujida:

—Jesucristode ij̄ājaji. Māgara pi, pichi tedepemaarā ome it'aa wādayada ajida.

32 Māpai Tachi Ak'ōrepa jara p̄ida Cristode jarateejida ma j̄iaparimaa m̄aik'aapa ichi tede p'anadap'edaarāmaa.

33 Aramata ma carceldepema j̄iaparipa Pablo Silas ome ateeji siik'ooit'ee āchi k'ap'iade t'udak'a j̄era bada. Maap'eda iru ichi tedepemaarā ome poro choopijida.

34 Māpai teedaa p'e atEEP'eda, nek'opiji. Ma carcel j̄iapari ichi tedepemaarā ome o-īa p'anajida Tachi Ak'ōrede ij̄aadap'edaa perā.

35 Ai norema tap'eda Romadepema poroorāpa āchi j̄iapataarā p̄ejida ma carceldepema j̄iaparimaa, Pablo Silas ome uchía p̄imerā.

36 Maperā carceldepema j̄iaparipa māgaji Pablomaa:

—Mi poroorāpa jara p̄ei p'anida aji, parā uchía p̄imerā. Mapa k'āiwee wāti nam̄aik'aapa.

37 Mam̄ida Pablopa māgaji Romadepema poroorāpa p̄eidap'edaarāmaa:

—Tai auk'a Romadepemaarā p'anita, wijidada aji, j̄omaarā k'īrapite, charra-maa ateeda-ee. Maap'eda carcelde t'ipijida. Irá j̄odee, ¿merā uchiapi k'inia p'ani-ek'ā? j̄Māga-epi! Nam̄aik'aapa wāda-eda aji, āchia uchía p̄ei cheda-emāi āchi k'īradoopa.

38 Pablopa jarada āchi poroorāmaa jaranadak'āri m̄aik'aapa j̄a eperāarā auk'a Romadepemaarāda adak'āri, māirā poroorā p'eradachida, āchia wipidap'edaa perā m̄aik'aapa carcelde t'i n̄ibidap'edaa perā.

39 Mapa chedap'eda, chupiria iidijida Pablomaa Silas ome perdon-aadamerā āchia oodap'edaa. Māpai uchiapijida carceldeepa m̄aik'aapa p'uurudeepa.

40 Pablo Silas ome ma carceldeepa uchiadap'eda, wājida Lidia temaa. Mama ij̄apataarā j̄omaarāmaa ūraajida t'āri o-īa p'aneedamerā. Maap'eda wājida ma p'uurudeepa.

17

Tesalónica p'uuru pidaarā k'īrauk'oodaidap'edaa Pablo Silas ome

1 Mamāik'aapa āchi wādade Pablo Silas ome wāyaajida Anfīpolis p'uurude māik'aapa Apolonia p'uurude. Maap'eda Tesalónica p'uurude panajida. Māgí p'uurude haji Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata te.

2 Maperā Pablo ichia oopatak'a p'uurude panak'āri, jāmaa wāji. Mama beejī tomia ōpee māik'aapa īpata ewari chaa aupedejeeri arii p'anadap'edaarā ome.

3 Ak'ōre Ūraa p'ādade ak'īpachī sāga Cristo chupīria nībait'ee māik'aapa piup'eda, p'irabaiit'ee. Jarapachi:

—Nāgí Jesús parāmaa mia jaratee bi Cristota, Tachi Ak'ōrepa pēida eperāarā k'aripamerā.

4 Māga ūridak'āri, judiorā ūk'uru Cristode ijāajida māik'aapa araa nīpachida Pablo māik'aapa Silas ome. Ichiaba ijāajida judio-eerā; Tachi Ak'ōrede ijāa p'anadap'edaarā chok'ara māik'aapa wēraarā p'arat'ara beerā.

5 Judiorā Cristode ijāada-ee p'anadap'edaarāpa māga unudak'āri, k'īraudachida. Mapa jirijida eperāarā mimiadak'aa p'anadap'edaarā, p'uuru pidaarā k'īraupit'aadamerā Pablo māik'aapa Silas ome, pedee jōnīpa āra āpite. Māgā p'uuru pidaarā jōma k'īraupit'aadap'eda, Jason tede t'īudachida, Pablo Silas ome uchīa atadap'eda, p'uuru pidaarāmaa teedait'ee.

6 Mamīda māgí tede āra unuda-e pak'āri, uchīa atajida Jasona māik'aapa awarāa ijāapataarā. Maap'eda āchi p'uurudepema poroorāmaa ateejida. Mama panadak'āri, biapachida:

—īrā eperāarā Roma jua ek'ari p'anīrā k'īsia awarapipataarā nama che p'anida! ajida.

7 Ma awara māgīrā Jasonpa ichi tede auteebaiji. Māīrāpa oodak'aa Cesarpa oopi bik'a. Jīp'a jara p'anī ichi k'āyaara rey aba waibiara bida ajida, t'ījarapata Jesús.

8 Māga ūridak'āri, ma p'uuru pidaarā māik'aapa āchi poroorā k'īraupik'a para beejī.

9 Mamīda Jasonpa apemaarā ijāapataarā ome p'aajida āchi uchīa pēidamerā. Māpai k'ena pēijida.

Pablo Silas ome Berea p'uurude

10 Ma p'ārik'ua weda ijāapataarāpa Pablo Silas ome Berea p'uurudee pēijida. Mama panadak'āri, t'ūjida judiorā Ak'ōre Ūraa jarateepata temāi.

11 Māpema judiorā Tesalonicadepema k'āyaara k'īsia k'awaara p'anajida. Mapa Pablopa jaratee bi ūri k'īnia p'anajida. Māga ūridap'eda, ewari chaa Tachi Ak'ōre Ūraa p'āda ak'īpachida k'awaadait'ee wāara jara bi Pablopa jara bik'a maa-e pīrā awara jara bi.

12 K'awaadak'āri wāarata jara bi, māgīdepemaarā judiorā chok'ara ijāajida. Ichiaba judio-eerā wēraarā p'arat'ara beerā chok'ara ijāajida, imik'īraarā jida ichiaba.

13 Mamīda Tesalonicadepema judiorāpa ūridak'āri Pablopa Tachi Ak'ōrepa jara pēida jarateemaa bi Bereade, wājida ma p'uuru pidaarā k'īraupit'aade.

14 Aramata māpema ijāapataarāpa Pablo pēijida k'ōp'āyoorā ūk'uru ome p'usa idee. Jōdee Silas Timoteo ome Bereade p'aneejida.

15 Chī Pablo ome wādap'edaarāpa iru ateejida Atenas p'uurudee. Waya āpītee uchiadait'ee pak'āri, Pablopa jara pēiji Silamaa Timoteo ome taarā-ee chedamerā ichimaa.

Pablo Atenas p'uurude

¹⁶ Atenas p'uurude Pablopa Silas m̄aik'aapa Timoteo nimaa beejī. Mama bīde unuk'āri chok'ara ne-inaa iru p'ani eperā juapa ooda ai k'īrapite it'aa t'īpata, t'āri āriidachi.

¹⁷ Mapa aupedeepachi judiorā ome m̄aik'aapa judio-eerā Tachi Ak'ōre waaweepataarā ome Ak'ōre Ūraa jarateepata temāi. Ichiaba māga oopachi ewari chaa chi unuru ome ma p'uurude net'aa netopatamāi.

¹⁸ Mama ūk'uru poro wēsaa beerā t'ījarapatap'edaa Epicūreo eerepemaarā m̄aik'aapa Estoico eerepemaarā aupedeē p'aneejida Pablo ome. Māirā ūk'uruurāpa māgapachida:

—¿K'āata jara k'inia bīma apachida, na pedee-idaa bīpa?

Awaraarāpa māgapachida:

—Awaraa eujādepemaarā ak'ōre waibiapa ooda jaratee bīda apachida.

Māga jarapachida Pabloa jarateemaa bada perā Tachi Ak'ōrepa ooda Jesús piuda k'aurepa m̄aik'aapa jarateepachi perā tachi piuda t'ēpai waya chok'ai p'irabaidait'ee.

¹⁹ Māpai āchia Pablo ateejida Areopagomaa, āchi poro wēsaa beerā cheepurapatamaa ūraa ūride. Mama iidiijida:

—¿Taipa pia jaratee bi k'awaadaik'ā? ajida.

²⁰ Taipa waide ūrida-e p'anida ajida, pedee pia jaratee bik'a. Mapa k'awa k'inia p'anida ajida.

²¹ Ma Atenas pidaarā m̄aik'aapa awaraarā arii p'anadap'edaarā mimiada-e p'anadak'āri, p'anapachida ne-inaa chiwidi pedeemaa m̄aik'aapa ūrimaa.

²² Māpai Pablo bainī beejī āchi k'īrapite Areopagode m̄aik'aapa māgaji:

—Atenas p'uuru pidaarā, mia unu bi parāpa ak'ōre waibia k'īra t'ādoowaweepata.

²³ Mī wāyaak'āri parā it'aa t'īpatamāi, unuji net'aa chok'ara iru p'ani ai k'īrapite it'aa t'īpata. Mama bīde unuji parā altar bīde p'ā bi: *Tachi Ak'ōre Waibia k'awada-e p'ani-it'ee*. Parāpa k'awada-eda a p'ani Ak'ōrepa ooda mia jaratee bi.

²⁴ Nāgī Ak'ōrépata ooji na eujā m̄aik'aapa jōma aide nībi. Nāgita, Tachi Ak'ōre, jōmaarā Waibia na p'ek'au eujāde m̄aik'aapa pajāde. Nāgī Ak'ōre eperāarāpa te oodade bak'aa,

²⁵ ichi-it'ee p'ua-e bairā ne-inaa eperāarāpa oopata ichi-it'ee. Ichiata eperāarā chok'ai p'anapipari, ūyapaapipari m̄aik'aapa tachimaa ne-inaa jōmaata teepari pia p'anapataadamerā.

²⁶ Eperā abaadeepa eperāarā k'īra t'ādoo uchiapiji, na p'ek'au eujā jōmaade p'anapataadamerā. Ai naaweda k'īsia iru baji sāapai uchiapiit'ee m̄aik'aapa sāmaata p'anapiit'ee.

²⁷ Tachi Ak'ōrepa māga ooji eperāarāpa iru jiridamerā. Tachi taupa nāgī Ak'ōre unuda-e p'ani mīda, iru k'awadai, wāara tachimāiipa t'imia-ee bairā.

²⁸ Iru k'aurepa tachi chok'ai p'ani; p'irriapata m̄aik'aapa na eujāde p'anapata. Pāchi k'arik'a p'āpataarāpa jaradap'edaak'a māga bi: “Tachi, Tachi Ak'ōre Waibiapa ooda”.

²⁹ Maperā k'īsiadaik'araa bi Tachi Ak'ōre santok'a bi, eperāarāpa k'īsiadap'eda oopatak'a nēdeē, p'arat'adee maa-e pirā māudee.

³⁰ Naaweda Tachi Ak'ōrepa miapi-e paji māgee k'īrapite it'aa t'īpatap'edaarā, iru waide k'awada-e p'anadap'edaa perā. Mamīda irā jōmaarāmaa jara bi p'ek'au k'achia oo amaadamerā m̄aik'aapa ichide ijāadamerā.

³¹ Ichia mǎga jara bi na ewari na p'ek'au eujǎdepemaarāpa oopata jōmaweda ak'iit'ee perā, k'awaa'it'ee pia wa k'achia. Mǎga ooit'ee ichia pēida Jesu-cristopa. Cristopa eperāarāpa oopata mǎgǎ ak'ii, ichia k'achia ook'aa pada perā na eujǎde nipak'āri. Tachia k'awa p'anida aji, Ak'ōrepa iru jir'it'eraji, iru piup'eda, chok'ai p'irabaidida perā.

³² Arii p'anadap'edaarāpa ūridak'āri eperā piup'eda chok'ai p'irabaida, ūk'uru ēi para beejī māik'aapa ūk'uruurāpa mǎgajida:

—Na ewari waya ūridayada ajida, pi pedee.

³³ Mǎpai Pablo uchijaji mamāik'aapa.

³⁴ Mamīda ūk'uruurāpa ijāajida Pablopa jarada māik'aapa Cristode ijāa p'aneejida. Ma ijāadap'edaarā t'āide baji imik'ira t'ijarapatap'edaa Dionisio. Mǎgǎ Areópago poro wēsaa beerā cheepurupatap'edema paji. Ichiaba baji wēra t'ijarapatap'edaa Dámaris māik'aapa awaraarā.

18

Pablo Corinto p'uurude

¹ Ma t'ēpai Pablo wāji Atenas p'uurudeepa Corinto p'uurudee.

² Mama ununaji judío t'ijarapatap'edaa Áquila. Mǎgǎ Ponto eujǎdepema paji. Ewaa pache baji chi wēra Priscila ome Italia eujǎdeepa, César Claudiopa judiorā jōmaweda jerek'ooda perā Roma p'uurudeepa.

³ Pablo p'asiada wāk'āri ma judío badamaa, k'awaa ataji ichi jīak'a Aquilapa carpa oopari. Mapa Pablo āra ome beejī ma mimia oomaa.

⁴ Mama bide iipata ewari chaa wāpachi Ak'ōre Ūraa jarateepata temaa jarateede judiorāmaa māik'aapa judio-eerāmaa Cristode ijāadamerā.

⁵ Silas Timoteo ome pachedak'āri Macedoniadeepa, Pablopa ewari chaa Tachi Ak'ōrepa jara pēida Cristode jarateemaa bapachi, judiorāpa ijāadamerā Jesuta Cristo, Tachi Ak'ōrepa pēida.

⁶ Mamīda judiorā, ichi pedee ijāa k'iniada-ee p'anadap'edaarāpa ik'achia jaramaa p'aneejida. Mapa Pablopa ichi p'aru jī bada jīap'ejī ak'ipiit'ee āchimaa waa jaratee-e. Maap'eda mǎgaji:

—Pāchi k'iradoopa atuadait'eeda aji, piudak'āri. Idideepa mī wāit'eeda aji, judio-eerāmaa Tachi Ak'ōrepa jarapi bi jarateede.

⁷ Mǎga jarap'eda, Pablo wāji Ticio Justo apatap'edaa temaa jarateede. Mǎgǎ eperāpa Tachi Ak'ōremaa it'aa t'ipachi. Ichi te baji Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata te ik'aawa.

⁸ Pablopa mama jarateemaa bide, Cristode ijāaji ma Ak'ōre Ūraa jarateepata tedepema poro, t'ijarapatap'edaa Crispo. Chi te pidaarā jida auk'a ijāajida māik'aapa apemaarā Corinto pidaarā chok'ara Pablopa jarateeda ūridap'edaarā ichiaba ijāajida. Mapa māirā jōma poro choopijida.

⁹ At'āri Corinto p'uurude p'anide ewari aba p'ārik'ua k'āimok'araa pik'a bide Tachi Ak'ōrepa mǎgaji Pablomaa:

—Waa-wee-ee jaratējī na p'uurude

¹⁰ michideerā nama chok'ara nībairā. Mī pi ome bairā, apidaapa pi k'achia ooda-e.

¹¹ Tachi Ak'ōrepa mǎga jarada perā, Pablo mama beejī año aba ap'eda esa- auk'a, Tachi Ak'ōrepa jara pēida Cristode jarateemaa.

¹² Mamīda, mama bide, Romadepema Galión apatap'edaa Acaya eujǎdepema poro waibia bak'āri, judiorā chok'ara pedeeteejida māik'aapa Pablo jita ateejida iru k'irapite.

13 Mama mǎgajida:

—Na eperāpa jaratee bi Tachi Ak'ōrede ijāadamerā mǎik'aapa irumaa it'aa t'ipataadamerā. Mamīda jaratee-eda ajida, Moisepa p'ādade jara bik'a oodamerā.

14 Mǎpai Pablo pedeeit'ee arude, Galionpa mǎgaji ma judiorāmaa:

—Na eperāpa ne-inaa k'achia oo bada paara maa-e pirā chīara pee bada paara, mia ak'ik'ajida aji.

15 Mamīda jara p'anadairā chīara t'ī mǎik'aapa parāpa ūraa p'ādade, pāchi pitapai ma nepira ak'idapāde aji. Mia parā nepira ak'i k'inia-eda aji.

16 Aramata jērek'ooji ichimāiipa.

17 Mǎpai arii ak'i p'anadap'edaarāpa Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata tede-pema poro Sóstenes jita atadap'eda, wijida Galión k'īrapite. Mamīda iru-it'ee maarepida p'ua-e paji.

Pablo waya Antioquía p'uurudee wāda

18 Ai t'ēpai Pablo taarā beejī Corinto p'uurude. Mǎpai ijāapataarāmaa despediip'eda, Siria eujādee wāji Priscila mǎik'aapa Áquila ome. Cencrea p'uurude barcode batau naaweda, Pablopa ichi poro bi-si wēt'aaji. Māga ooji ak'ipiit'ee ichia Tachi Ak'ōremaa ooit'eeda ada ooda.

19 Ma wārutade Éfeso p'uurude panadak'āri, Pablo t'īunaji Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata tede judiorā ome pedeeit'ee.

20 Ichia jarateeda ūridak'āri, chupīria iidijida āchi ome taarā beemerā. Mamīda Pablopa k'inia-e paji.

21 Mǎgaji:

—Írā wāit'eeda aji. Mamīda waya cheit'eeda aji, Tachi Ak'ōrepa k'inia bi pirā.

Mǎpai Pablo batauji mǎik'aapa wāji. Jōdee Priscila Áquila ome mama p'aneejida.

22 Pablo Cesarea p'uurude panak'āri, mamǎik'aapa wāji Jerusalendee ijāapataarā ak'ide. Maap'eda wāji Antioquía p'uurudee. Māgí p'uuru Siria eujāde bi.

23 Antioquiade bap'eda, wāji ijāapataarā para bee chaa āchi ak'ide mǎik'aapa ūraade. Māga oo wāji Galacia eujāde mǎik'aapa Frigia eujāde.

Apolopa Éfeso p'uurude jarateeda

24 Maapai judío t'ījarapatap'edaa Apolo pacheji. Māgí Alejandría p'uurudepema paji. Māgí p'uuru Egipto eujāde bi. Māgí judiopa Tachi Ak'ōre Ūraa p'āda pia k'awa bajī. Ma awara pia jarateepachi.

25 Māgipa o-ī-īa jarateepachi Juan Bautistapa jarateedak'a, eperāarāpa āchia p'ek'au k'achia oopata oo amaadamerā mǎik'aapa poro choopidamerā ak'ipidait'ee Tachi Ak'ōrede ijāa p'ani. Ichiaba jarateepachi Jesucristo Tachi Ak'ōrepa pēida.

26 Apolo Éfeso p'uurude pachek'āri, waawee-ee jarateemaa beejī judiorā Ak'ōre Ūraa jarateepata temāi. Māga ūridak'āri, Priscila Áquila ome āchi temaa ateejida. Mǎpai Apolomaa jarateejida jōma āchia k'awadap'edaa, Tachi Ak'ōrepa ooda Jesucristo k'aurepa.

27 Maap'eda, Apolo Acaya eujādee wā k'inia bak'āri, Efesodepema ijāapataarāpa k'art'a p'ājida jāpemaarāmaa iru auteebaidamerā. Māgá mama panak'āri, irua k'aripai Cristode ijāapataarā waapiara ijāadamerā. Tachi

Ak'õre t'ãri pia bapari perã, ãchima Cristode ijãapiji, Apolo mamaa wã naaweda.

²⁸ Apolo mama bide jõmaarã taide Tachi Ak'õre Ûraa p'ãda ak'ipachi mãik'aapa jarateepachi Jesucristo Tachi Ak'õrepa pëida eperãarã k'aripamerã. Mapa judiorãpa maarepida p'oyaa p'anauda-e paji.

19

Pablo Êfeso p'uurude

¹ Apolo Corinto p'uurude bi misa, Pablo wãyaaji Galacia mãik'aapa Frigia eujãde Êfeso p'uurude parumaa. Mama Cristode ijãapataarã ununaji.

² Mãpai Pablopa iidiji:

—Parãpa Cristode ijãadak'ãri, ¿Tachi Ak'õre Jaure parã k'ap'iade ba chejik'ã? aji.

P'anaujida:

—Taipa k'awada-eda ajida, Tachi Ak'õre Jaure ba chepari ijãapataarã k'ap'iade.

³ Mãpai Pablopa iidiji:

—Parãpa poro choopidak'ãri, ¿k'ãare-it'ee poro choopijidama? aji.

P'anaujida:

—Juanpa jaradak'a poro choopijida ak'ipidait'ee p'ek'au k'achia oo amaa k'iniã p'ani.

⁴ Mãpai Pablopa mãgaji:

—Juanpa wãara poro choojida aji, waa p'ek'au k'achia oo k'iniada-e p'anadap'edaarã. Mamãda Juanpa ichiaba jarapachi ijãadamerã ichi t'ëe cheru eperãde. Mãgã eperã Jesucristo.

⁵ Ma eperãarãpa mãga ùridak'ãri, aramata ãchi poro choopijida Tachi Waibia Jesús t'ide ak'ipidait'ee irude ijãa p'ani.

⁶ Maap'eda Pablopa jua biji ma poro choodap'edaarã ñri. Mãgã bik'ãri, Tachi Ak'õrepa ichi Jaure ãra k'ap'iade ba chepiji. Mãgãpa ãramaa pedee-pachi k'awada-e p'ani pedeede. Mãgã jarajida Tachi Ak'õrepa jarapidak'a.

⁷ Chi mãgã poro choodap'edaa eperãarã doce paji.

⁸ Maap'eda Pablo wãji Tachi Ak'õre Ûraa jarateepata tedee. Mama ñpata ewari chaa atane õpee Tachi Ak'õre Ûraa waawee-ee jarateeki. Jaraji Tachi Ak'õrepa pia ooda Jesucristo peik'ãri, judiorãpa irude ijãadamerã.

⁹ Mamãda ùk'uruurãpa ijãa k'iniada-e paji Pablopa jaratee bada mãik'aapa waapiara pedee k'achia jarajida Tachi Ak'õre Ode P'aniãrã ãpite. Maperã Pablo mamãik'aapa ãyaa wãji ijãapataarã ome. Jaratee banaji eperã t'ijarapatap'edaa Tirano escuelade. Mama ewari chaa jarateepachi.

¹⁰ Irua Tachi Ak'õre Ûraa jarateeki año omé. Mãgã judiorã mãik'aapa judioeerã Ásia eujãde p'anapatap'edaarãpa ùrijida Tachi Ak'õrepa jara pëida Jesude.

¹¹ Ichiaba Tachi Ak'õrepa Pablomaa oopipachi ne-inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa ãchi juadoopa.

¹² Pablo k'ap'iade p'aru t'õbaidapapai, k'ayaa beerã jipapachida. Ichiaba netuara eperãarã k'ap'iade merãtia bee uchiapachida.

Netuaraapa Esceva warrarãmaa ooda

¹³⁻¹⁴ Mãpepa judiorã ùk'uru Cristode ijãada-e p'anadap'edaarãpa netuara merãtia bee eperãarã k'ap'iadeepa uchiapik'oopachida. Mãga oo nipajida judiorã p'aareerã poro Esceva warrarã. ãra siete paji. Mãirãpa k'awaadak'ãri

netuaraarã uchía p'ani Pablo k'aurepa ichía Tachi Waibia Jesús t'í jarak'ári, auk'a oo k'inia p'aneejida. Mapa jarajida netuara merätia bimaa:

—¡Pablopa jara bi Jesús t'íde uchiáti!

15 Mamída mǎga oodak'ári, ma netuara eperã k'ap'iade merätia badapa mǎgaji:

—Mía k'awa bída aji, Jesús. Ichiaba k'awa bi k'aita Pablo. Mamída parã ¿k'airáma? aji.

16 Mǎpai ma netuara k'ap'iade merätia bada eperãpa áchi írí cheji mǎik'aapa áchi jómaweda sík'ooji. Mǎgá p'u oop'eda, chi netuara uchiapi chedap'edaarã mamǎik'aapa ák'adaa p'ira uchiak'oodachida.

17 Éfeso p'uurude p'anapataarã, judiorã mǎik'aapa judio-eerãpa mǎga úridak'ári, jómaarãta p'erajida mǎik'aapa Tachi Waibia Jesús t'í pia t'o p'anajida.

18 Mǎpemaarã úk'uru Cristode ijãa p'aneejida. Maap'eda Pablomaa jara chepachida áchia k'achia oopatap'edaa, ai naaweda ijãa p'anadap'edaa perã petau tau k'awaa beerãpa oo p'anadap'edaade.

19 Ichiaba úk'uru petau tau k'awaa beerãpa aneepachida áchi libro jómaarã taide paak'oodait'ee. Mǎgí libro valor p'arat'ade juasiadak'ári, uchíaji p'arat'a tau cincuenta mil.

20 Ma jóma oo p'anadap'edaa k'aurepa ma eujádepemaarãpa waapiara ijáapachida Tachi Ak'órepa jarapidade.

21 Ma t'ëepai, Tachi Ak'óre Jaurepa Pablomaa k'ísiapiji wáit'ee Jerusalendee, wáyaap'eda Macedonia eujáde mǎik'aapa Acaya eujáde. Ichiaba Jerusalendee pa Pablo wã k'inia baji Romadee.

22 Mǎga k'ísiap'eda, Pablopa chi k'öp'áyoora Timoteo Erasto ome naa pëiji Macedonia eujáde. Jódee ichi Ásia eujáde jarateemaa beeji. Maap'eda wáji ára t'ëe.

Éfeso p'uurudepemaarã k'ítraudaidap'edaa

23 Maapai Tachi Ak'óre Ode P'anírã k'aurepa, Éfeso p'uurudepemaarã jóma k'ítraupik'a para baji

24 ne-inaa p'arat'adee oopari Demetrio apatap'edaapa ára ápite pedee k'achia jarada perã. Mǎgí eperãpa ne-inaa ma-ári santok'a p'arat'adee oopachi, áchi it'aa t'ípata nawe Artemisa te waibia k'írãpapataadamerã. Mǎga oo bípa ichía mǎik'aapa apemaarã ne-inaa oo k'awaa beerãpa p'arat'a waibia jítapachida.

25 Maperãpi Demetriopa mǎgírã mǎik'aapa awaraa ne-inaa oo k'awaa beerã t'í p'e atap'eda, mǎgaji:

—K'öp'áyoora, parãpa k'awa p'anida aji, nǎgí mimia oo p'anipa tachi p'arat'a jítapata.

26 Ma awara parãpa unu p'ani mǎik'aapa úri p'ani Pablopa jaratee bi, ne-inaa ooda eperãarãpa ai k'írapite it'aa t'ípata ak'óre waibiarã-e. Mǎga jara bípa eperãarã chok'ara ichi eere úraa p'e iru bi. Mǎga jara-e bí nama Éfeso p'uurudepai. Ichiaba mǎga jara bi jóma Ásia eujáde.

27 Iru pedee ijáaruta pírá, táchia ooda neto amaadai mǎik'aapa táchia p'arat'a waa jítada-e pai. Ma awara tachi nawe Artemisade ijáada-e pai mǎik'aapa ichiaba waa iru ígrete ak'ida-e pai. Mǎgí tede na Ásia eujádepemaarã mǎik'aapa jómaweda Roma jua ek'ari p'anírã irumaa it'aa t'ípata. ¿Wáara-ek'á aji, mia jara bi?

28 Arii p'anadap'edaarāpa māga ūridak'āri, k'īraudachida māik'aapa biuk'a nībeeji:

—¡Artemisa Waibia; tachi Éfeso pidaarā nawe!

29 Māpai eperāarā waapiara cheepuru nībeeji māik'aapa p'uuru pidaarā jōma k'īraupik'a para beeji. Māpai Gayo, Aristarco ome jita atajida māik'aapa atadachida āchi chip'edaipatamaa. Ma eperāarā omé Macedonia eujādepemaarā paji. Ichiaba Pablo ome nipapachida.

30 Pablo wāit'ee paji ma p'uuru pidaarā k'īrapite pedeede. Mamīda ijāapataarāpa wāpida-e paji.

31 Ichiaba Asiadepema poroorā ūk'uru Pablo ome k'ōp'āyo meraadap'edaa perā, jara pēijida wānaamerā ma eperāarā k'īraupik'a para bīmaa.

32 Māimisa, chi cheepurudap'edaarā waapiara k'īraupik'a para beeji. Ūk'uruurāpa ne-inaa jarapachida; awaraarāpa biapachida. Mapa biuk'a nībaji. Ūk'uruurāpa k'awada-e p'anajida sāap'eda cheepurudap'edaa.

33 Judiorā arii p'anadap'edaarāpa Alejandromaa nepiridap'eda, jōmaarā taide ateejida. Māpai Alejandropa juapa jaraji k'īup'ee p'anedamerā, āchi k'ap'ia pedeeit'ee perā.

34 Mamīda eperāarā k'īraupik'a para badaarāpa ichi judío k'awaadak'āri, perā hora omé waapiara biuk'a nībeeji. Māgapachida:

—¡Artemisa Waibia; tachi Éfeso pidaarā nawe!

35 Māpai ai p'uurudepema secretariopa eperāarā k'īup'ee p'anapiji māik'aapa māgaji:

—Éfeso pidaarā, jōmaarāpa k'awa p'anida aji, na p'uuru pidaarāpata tachi nawe Artemisa jīak'a it'ariipa baaida ichi ĩgrestede jīapata.

36 Apidaapa nāgí p'oyaa merada-e perā, k'īra jīp'a p'anéeti, ne-inaa k'achia pariatua ooda-ee.

37 Na eperāarā parāpa anee p'ani tachi ĩgrestedepema net'aa maarepida chiada-e p'ani māik'aapa tachi nawe āpīte pedee k'achia jarada-e p'ani.

38 Demetrio wa chi k'ōp'āyoorā nepira iru p'ani pirā awaraa ome, Romadepema charraarāmaa wāti. Ārapa ak'idaipi, ma-it'ee p'anadairā.

39 Mamīda jōmaarāpa awaraa nepira iru p'ani pirā, k'īra jīp'a cheepurudak'āri, ma nepira jō pēidai.

40 Idipema oodap'edaa k'aurepa Romadepemaarāpa k'īsiadait'ee tachi chōoyaa p'ani. Nāga bide āchia iidi p'ani pirā sāap'eda idi nāga oojida, ¿sāga p'anaudayama? aji.

41 Māga jarap'eda, eperāarā jōmaweda āchi te chaa pèik'ooji.

20

Pablo Macedonia eujādee māik'aapa Grecia eujādee wāda

1 Eperāarā āchi te chaa wādap'edaa t'ēpai, Pablopa ijāapataarā t'ī p'ejī ūraait'ee. Maap'eda wāji Macedonia eujādee.

2 Mama ijāapataarā ūraa nipap'eda, panaji Grecia eujāde.

3 Atane ōpee mama beeji. Mamāik'aapa barcode wāit'ee bide Siria eujādee, k'awaaji judiorāpa ichi peedait'ee ot'ewa p'ani. Mapa waya āpītee p'irrabaidachi. Mata wāyaaji Macedonia eujāde.

4 Ma wādade iru k'ōp'āyaajida nāgí ijāapataarāpa: Pirro warra Sópato, Berea p'uurudepema; Aristarco māik'aapa Segundo, Tesalónica p'uurudepema;

Gayo, Derbe p'uurudepema; Timoteo, Tíquico m̄aik'aapa Trófimo, Ásia eujādepema.

⁵ Māirā tai naa wājida m̄aik'aapa ninajida Troas p'uurude.

⁶ Ma t'ēpai tai wājida Filipos p'uurudeepa, fiesta pan levadura wēe k'opata wāyaap'eda. Barcode wā nipadap'edaa perā, k'āima joisomaamaa panajida Troas p'uurude. K'īrachuunadap'eda apemaarā ome, mama k'āima siete p'aneejida.

Pablopa ooda Troas p'uurude

⁷ Tomia ewate tai chip'ejida apemaarā ijāapataarā ome nek'odait'ee m̄aik'aapa Cristo piuda k'irāpadait'ee. Pablopa ijāapataarāmaa jarateemaa baji esapite parumaa, ichi ai norema wāit'ee pada perā.

⁸ Te piso it'ipema cuartode chip'e p'anajida m̄aik'aapa lamparara īdaa nībaji.

⁹ Pablo jarateemaa bi misa, k'ūtrāa Eutico apatap'edaa su-ak'i baji ventanade ūrimaa. Mamīda Pablopa taarā jarateeda perā, ma k'ūtrāa k'āidaip'eda, tudū padachi piso ōpeedeepa. Aramata piu jira atanajida.

¹⁰ Māpai Pablo irabaip'eda, ma k'ūtrāa k'ap'ia wēre ataji m̄aik'aapa māgaji chi k'ōp'āyoorā arii p'anadap'edaarāmaa:

—P'eranāati! ¡Iru chok'ai bipi!

¹¹ Māpai Pablo waya teedaa wāk'āri, nek'ojida m̄aik'aapa Cristo piuda k'irāpajida. Mata waya ichi jarateemaa beejī ewarirumaa. Ewarik'āri, wāji ichi ode.

¹² Ma k'ūtrāa piu bada chok'ai ateedap'edaa perā ichi temaa, ijāapataarā o-īa p'aneejida.

Troas p'uurudeepa Mileto p'uurudee wāda

¹³ Pablo ode wā k'inia baji. Mapa tai naa wājida barcode Aso p'uurudee. Mama nijida iru batau atadait'ee.

¹⁴ Aso p'uurude unudak'āri, batauji tai ome m̄aik'aapa wājida Mitilene p'uurudee.

¹⁵ Mam̄aik'aapa uchiadap'eda, ai norema Quío isla k'īrapite wāyaajida. Ma norema Samos p'uurude panajida. Mam̄aik'aapa panajida Mileto p'uurude.

¹⁶ Māgā oojida Pablo waa wā k'inia-e bada perā Ásia eujādee. Ma awara Éfeso p'uurude wiibai k'inia-e paji, Jerusalende isapai pana k'inia bada perā, Pentecostés fiesta ewate pai naaweda.

Pablopa jarada Éfeso p'uurudepema ijāapataarā ak'ipataarāmaa

¹⁷ Māgā Éfeso p'uurude wiibai k'inia-e paji taarāi jīak'aapa. Mamīda Mileto p'uurude pachedak'āri, Pablopa t'ī pēiji Efesodepema ijāapataarā ak'ipataarā.

¹⁸ Āchi pachedak'āri, ichia māgaji:

—Parāpa k'awa p'anida aji, sāgata mī nipapari parā t'āide, na Ásia eujāde ewaa pachedak'āriipa.

¹⁹ Taarāru parā ome Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a oomaa bi, chupiria nībide m̄aik'aapa nepirade nībide judiorā juapa.

²⁰ Mamīda jōmaarā taide waawee-ee jarateeeji, parā te chaa paara. Māga ooji parā ūraait'ee m̄aik'aapa k'aripait'ee.

²¹ Auk'a jarateeeji judiorāmaa m̄aik'aapa judio-eerāmaa, āchia p'ek'au k'achia oopata oodaamaa p'aneedamerā m̄aik'aapa Tachi Waibia Jesucristode ijāadamerā.

²² Irá wāru Jerusalendee, Tachi Ak'ōre Jaurepa māga k'inia bairā. Wāit'ee k'awa-e bi mīda k'āata mi ome oodait'ee mama.

²³ Nāgapai k'awa bi. P'uuru bee chaa wāyaarude Tachi Ak'ōre Jaurepa mīmaa k'awapiru mi mīait'ee māik'aapa carcelde chupiria nībanait'ee.

²⁴ Mamīda mia p'ua-e bi, piuru pijida Jesupa oopi bik'a oo k'inia bairā. Jip'a jaratee k'inia bi na pedee pia: Tachi Ak'ōrepa eperāarā k'inia iru bairā, tachi k'aripaji Jesucristo piuda k'aurepa.

²⁵ Māga jarateeki parā t'āide. Ma awara Tachi Ak'ōrepa parāmaa jarateeki ichia oopi k'inia bi Cristode ijāapataarāmaa. Mia k'awa bi parāpa mi k'īra waa unuda-e pait'ee.

²⁶ Mapa idi weda Tachi Ak'ōre k'īrapite mia jara bi: parādepema aba piuk'āri atuaru pirā, mi k'aurepada ada-e pait'ee.

²⁷ Māga jara bi mia jarateeda parā jōmaweda Tachi Ak'ōrepa jarapidak'a.

²⁸ Mapa ipemaarā, chik'aripa p'anapatāati māik'aapa ijāapataarā pia ak'i p'anapatāati, ma-it'ee Tachi Ak'ōre Jaurepa parā jirit'erada parā. Tachi Waibiapa k'inia bi parāpa ak'idamerā ichide ijāapataarā, ichia āra o k'achiadeepa k'aripa atada parā, ichi waa bat'ada k'aurepa.

²⁹ Mia k'awa bi ne-animal k'achia beerā atu chepatak'a eperāarā peede, māga pik'a mi nāik'aapa wāda t'ēepai awaraarā chedait'ee Cristode ijāapataarā ijāa amaapide.

³⁰ Ichiaba pāchi t'āideepa pida uchiadait'ee seewa jarapataarā. Māgīrāpa ijāapataarā āchi eere atee k'inia p'anadait'ee.

³¹ Mapa k'īra ibia p'anāti māik'aapa k'īrāpāti sāga mi chupiria nībaji año ōpee, parā ūraa bi misa p'ārik'ua māik'aapa āstaawa.

³² Irā ipemaarā, mia parā biru Tachi Ak'ōre juade, ichia parā pia ak'i bapariimērā ichi ūraa p'ādade jara bik'a. Ichi aupaita parāmaa oopii ichia oopi k'inia bik'a, māgā iru-it'ee p'anapataadamerā chi apemaarā awara bidaarāk'a.

³³ Mia chīara p'arat'a, nēe māik'aapa p'aru k'īa-e bi.

³⁴ Parāpa pia k'awa p'ani mīchi juadoopa mimiapari māik'aapa ne-inaa atapari mīchi-it'ee māik'aapa mi ome p'anīrā-it'ee.

³⁵ Mia parāmaa at'apai jarateedoo, auk'a mimiadamerā māik'aapa chik'aripa para bamerā. K'īrāpāti Tachi Waibia Jesupa jarada: "Pipiara bi teeit'ee, jītai k'āyaara."

³⁶ Māga jarap'eda, Pablo bedabaidachi māik'aapa it'aa t'iji Tachi Ak'ōremaa jōmaarā ome.

³⁷ Māpai jōmaweda jējida t'āri p'uapa māik'aapa Pablo wēre atapachida.

³⁸ K'īra pia-ee para baji, Pablopa ichi k'īra waa unuda-eda ada parā. Maap'eda, barco badamaa k'ōp'āyanajida.

21

Pablo Jerusalendee wāda

¹ Māgā despēdidap'eda, barcode tai bataujida māik'aapa wājida Cos isladee. Ai norema wājida Rodas isladee. Mamāik'aapa panajida Pátara p'uuruude.

² Mama barco Fenicia eujādee wā nipadade bataujida māik'aapa wājida.

³ Ma wādade Chipre isla unujida tai juabi eere. Mata wājida Siria eujāde Tiro p'uuruude panarutamaa, mama net'aa barcode atee wādap'edaa atabēidait'ee pada parā.

⁴ Mama ijāapataarā jiridak'āri, unu atajida māik'aapa ewari siete p'aneejida āra ome. Mama bide Tachi Ak'ōre Jaurepa ma ijāapataarāmaa k'awapiji Pablo Jerusalende p'asait'ee. Mapa irumaa jarajida wānaamerā.

⁵ Māga jarajida mīda, tomiamaa tai mamāik'aapa uchijida. Māpai ijāapataarā āchi wēra māik'aapa chi warrarā ome p'uurudepa taawaa tai k'ōp'āya tee chejida p'usa ide. Ma ipude bedabajida māik'aapa jōmaweda Tachi Ak'ōremaa it'aa t'ijida.

⁶ Maap'eda, despediidap'eda, tai wājida barcode. Jōdee, ma ijāapataarā āchi te chaa erreujida.

⁷ Tiro p'uurudepa tai wājida. Mata panajida Tolemaida p'uurude. Mama ijāapataarā ome ewari aba p'aneejida.

⁸ Ai norema uchiadak'āri, panajida Cesarea p'uurude. Mama panadak'āri, wājida Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepari Felipe temaa. Māgí Felipe Cristopa jirit'eradaarā k'aripapataarā sietedepema paji. Mama p'aneejida.

⁹ Felipepa k'au k'imari iru baji, at'āri imik'ira wēe. Māirāpa jarapachida Tachi Ak'ōre Jaurepa jarapidak'a.

¹⁰ Mama taarā p'anide Judea eujādeepa cheji Tachi Ak'ōre pedee jarapari, t'ijarapatap'edaa Agabo.

¹¹ Taimaa pachek'āri, Pablo k'irride jīpari ēra ataji. Māpai Agabopa ichi jua biiri ome p'ārāji ak'i beejī māik'aapa māgaji:

—Tachi Ak'ōre Jaurepa jara bi: “Jerusalende judiorāpa nāgā oodait'ee nāgí k'irride jīpari chipari ome, iru judio-eerā poroorā jua ek'ari bidak'āri.”

¹² Taipā māik'aapa Cesareadepema ijāapataarāpa māga ūridak'āri, Pablomaa enenee jōneejida Jerusalendee wānaamerā.

¹³ Mamīda irua māgaji:

—¿K'āare-it'ee jāk'iara jēe p'anima? aji. Mi t'āri p'uapit'aaruta. Ichita mi wāit'ee Jerusalendee jī nībiruta pijida, ma awara peet'aaruta pijida, mia Cristopa ooda jaratee bi k'aurepa.

¹⁴ Tai pedee ūri-e pada perā, ichiak'au bijida. Jīp'a Tachi Ak'ōre juade bijida, Tachi Ak'ōrepa ichiak'au oomerā ichia oo k'iniata.

¹⁵ Maap'eda, net'aa p'e atadap'eda, wājida Jerusalendee.

¹⁶ Cesareadepema ijāapataarā ūk'uru wājida tai ome, ateedait'ee Chipre isladepema Mnasón apatap'edaa temaa, Jerusalende bi. Māgí eperā taarā weda Cristode ijāa bapachi.

Pablo Santiagomaa p'asiade wāda

¹⁷ Jerusalende panadak'āri, ijāapataarāpa o-īa tai auteebaijida.

¹⁸ Ai norema Pablo tai ome Santiagomaa wāji. Mama ichiaba ijāapataarā ak'ipataarā p'anajida.

¹⁹ Pablopa saludaap'eda, nepiriji jōma Tachi Ak'ōrepa ooda ichi k'ap'ia pari judio-eerā t'āide.

²⁰ Māga ūridak'āri, o-īa para beejī māik'aapa it'aa t'ijida Tachi Ak'ōremaa jaradait'ee iruta jōmaarā k'āyaara waibiara bi. Māpai Pablomaa māgajida:

—Ipema Pablo, pia k'awa bida ajida, nāpema judiorā cho-k'ara Cristode ijāa p'ani. Mamīda at'āri k'īsia p'ani Moisepa p'ādade jara bik'a oodaipia bi.

²¹ Māgīrāpa ūri p'ani pia judiorā awaraa eujade p'anīrāma jaratee ni Moisepa p'ādade jara bik'a oonaadamerā, māik'aapa warra k'ap'iade tauchaa binaadamerā, ma awara ne-inaa chonaarāweda oopatap'edaa oonaadamerā.

²² Maperā, ¿taipā sāga oodaima? Ārapa pi nama che bi k'awaa atadait'ee.

23 Mapa nāga oopáde aji: nama ijāapataarā k'Imariirāpa Tachi Ak'ōremaa jaradap'edaak'a ewaa oodait'ee, waya iru tede t'ūu pia p'aneedamerā.

24 Pichi ome p'e atee páde aji, māik'aapa p'aapáde aji, āchimaa p'aapipataarāpa iidi p'ani. Oodapáde aji, Tachi Ak'ōre Ūraade jara bik'a; puda t'ūpidamerā māik'aapa Tachi Ak'ōre tede t'ūu pia p'aneedamerā. Māgá ooru pirā, jōmaarāpa p'awaadai pi āpíte seewa nepiri p'ani. Ma awara pia māgá āramaa ak'ipi Moisepa p'ādade jara bik'a ichiaba oopari.

25 Jōdee māga oopi k'iniada-e judio-eerāmaa, ichiaba Cristode ijāadak'āri. Jīp'a taipa āramaa p'ā pēi p'ani: k'onaadamerā nechiarā ata bīdap'edaa ne-inaa eperāpa ooda k'īrapíte, ai k'īrapíte it'aa t'īpata; k'onaadamerā ne-inaa waa maa-e pirā ne-animal iyapa jīa piuda chiara māik'aapa pariatua p'ek'au oonaadamerā.

Pablo Tachi Ak'ōre te waibiade jita atadap'edaa

26 Ai norema Pablopa ma eperāarā k'Imari ateeji Tachi Ak'ōre temaa. Oojida Moisepa p'ādade jara bik'a t'ūu pia p'anadamerā Tachi Ak'ōre te waibiade. Maap'eda Pablo t'ūuji Tachi Ak'ōre tede jarait'ee sāapaita Tachi Ak'ōremaa āchia jaradap'edaa jōdait'ee māik'aapa sāapaita āchia ne-animalaarā ateedait'ee p'aareerāmaa peedap'eda, paadamerā Tachi Ak'ōre-it'ee.

27 Ewari siete jōit'ee nībide ma eperā k'Imari jōdait'ee paji āchia oodait'ee bada t'ūu pia p'aneedamerā Tachi Ak'ōre te waibiade. Mama p'anide Ásia eujādepema judiorāpa Pablo unu atajida Tachi Ak'ōre te waibiade. Mapa āchia arūi p'anadap'edaarā k'īraupik'oojida. Pablo jita atadap'eda, biajida:

28 —Israel pidaarā, tai k'aripāti. Nāgí eperāpa p'uuru bee chaa ne-inaa k'achia jaratee ni tachi judiorā āpíte. Jaratee bi Moisepa p'ādade jara bik'a oonaadamerā māik'aapa pedee k'achia jara bi na te āpíte. Ma awara judio-eerā t'ūupiji nama, māgeerā Tachi Ak'ōrepa t'ūupiik'araa bida a bi mīda. Māgá Tachi Ak'ōre te waibia k'achia oomaa bi.

29 Māga biapachida ai naaweda Pablo unudap'edaa perā p'uuru jāde ni Trófigo ome. Māgí Éfeso p'uurudepema paji. Ma omé unudap'edaa perā māgá, judiorāpa k'īsajida Pablopa ma eperā auk'a t'ūupiji Tachi Ak'ōre tede.

30 Ma k'aurepata p'uuru pidaarā jōmaweda k'īrau para beejī. Māpai eperāarā p'īsua cheepuru nībeejī. Pablo jita atajida māik'aapa jidi babataa atadachida Tachi Ak'ōre temāiipa. Aramata Tachi Ak'ōre te jīapataarāpa chi t'ūupata jōmaweda jīajida.

31 Māga nīde taawa Pablo peet'aadait'ee pak'āri, Romadepema soldaorā poro waibiamaa jaranajida p'uuru pidaarā jōma k'īrau para nībi.

32 Aramata ichi soldaorā p'e atap'eda, awaraa poroorā ome p'ira chejida see nībadamaa. Ma soldaorā poro waibia chi soldaorā ome cheruta unudak'āri, eperāarāpa Pablo ichiak'au bijida.

33 Māpai ma soldaorā poro waibia chep'eda, Pablo jita ataji māik'aapa cadena omeepa jī nībipiji. Maap'eda eperāarāmaa iidi jī k'asaa t'ūjarapata jā eperā māik'aapa k'āare k'achiata ooji.

34 Biuk'a nībeejī; abaapa ne-inaa jarapachi, awaraapa ne-inaa awara. Mapa chi soldaorā poro waibiapa p'oyaa k'awa-e paji k'asaa jara para bi. Maparā jaraji soldaorāmaa āchi temaa ateedamerā.

35 Soldaorā temāi tomede panadak'āri, Pablo it'í jira ateejida eperāarā waidoopa,

36 eperāarā t'ēe bia wādap'edaa perā:

—¡Peet'áati!

Pablopa judiorāmaa jarada

³⁷ Mamīda teeda panadai naaweda, griego pedeede Pablopa māgaji ma soldaorā poro waibiamaa:

—Mi pi ome arak'atia pedee k'inia bida aji.

Māpai māgí poro waibiapa p'anauji:

—¿Pia griego pedee k'awa bi-ek'ā? aji.

³⁸ ¿Māgara pi-ek'ā aji, jā Egipto pidapa mēepemaarā cuatro mil ateeda eujā pania wēe bīmaa?

³⁹ Pablopa p'anauji:

—Māga-eda aji. Mi judiopi Tarso p'uurudepema. Māgí p'uuru Cilicia eujāde bi. Mi ma p'uuru pipiara bidepemapī. Mi chupiria pedee pipāde aji, eperāarāmaa.

⁴⁰ Māpai māgí soldaorā poro waibiapa pedee piji. Pablo tomede bainí beep'eda, juapa eperāarāmaa jaraji k'ūp'ee p'aneedamerā. Eperāarā k'ūp'ee para beek'āri, Pablo hebreo pedeede pedeeji.

22

¹ Māgaji:

—Michi auk'arā māik'aapa chonaarā, ūriti mia jararu.

² Hebreo pedeede pedeeru ūridak'āri, eperāarā k'ūp'ee para beeji. Māpai Pablopa māgaji:

³ —Mi judiopi, Tarso p'uurude t'oda. Māgí p'uuru Cilicia eujāde bi. Mamīda mi nama Jerusalende estudiaji Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepari Gamaliel ome. Iru k'aurepa mia k'awaaji Moisepa p'āda, tachi chonaarāpa bēidap'edaa. Ma awara mia oo k'inia bapachi Tachi Ak'ōrepa oopi k'inia bik'a, parāpa idi oo p'anik'a.

⁴ Mapa naaweda mia Tachi Ak'ōre Ode P'anirā apata miapipachi. Āchi jita atap'eda, carcelde t'i nībipachi. Wēraarā māik'aapa imik'īraarā auk'a māgā oopachi.

⁵ P'aareerā poro waibiapa māik'aapa jōma nāpema poro waibiarāpa k'awa p'ani na jara bi wāara. Ārapa k'art'a p'ājida māik'aapa mi ome pēijida judiorāmaa Damascode, mia ijāapataarā mama p'ani p'e aneemerā nama miapiit'ee. Mamīda mi k'īsia awara k'īsiaji.

Pablopa jarada sāga ichi Cristode ijāada

(Hch 9.1-19; 26.12-18)

⁶ —Mi Damasco k'ait'a pa wāde, imat'ipa it'ariipa ĩdaa jēra t'ūdachi mi ĩri.

⁷ Māpai mi eujāde baainaji māik'aapa ūriji pedeeru: “Saulo, Saulo, ¿sāap'eda michideerā jiri nima?” aji.

⁸ Māpai mia iidi: “¿K'aima pi?” P'anauji: “Mi Jesús Nazaretdepema, pia jiri ni eperāarā poro waibia.”

⁹ Mi ome wādap'edaarāpa ma ĩdaa jēra t'ūda unujida. Mamīda ūrida-e paji mi ome pedeemaa bada.

¹⁰ Māpai mia māgaji: “Tachi Waibia, ¿mia k'āata oopīa bima?” aji. Māpai ichia p'anauji: “P'irabāiji māik'aapa wāji Damasco p'uurudee. Jāma jaradai pia k'āata ooit'ee.”

¹¹ Ma ĩdaa jēra t'ūdapa mi tau p'āriudachi. Mapa mi k'ōp'āyoorāpa juadeepa jidiu ateejida Damascodee.

12 'Mama baji eperā t'ījarapatap'edaa Ananías. Māgipa oopachi Moisepa p'ādade jara bik'a. Mapa Damascodema judiorāpa iru pia unupachida.

13 Irua mi ak'i chek'āri, māgaji: "Ƴpema Saulo, waya unupāde" aji. Aramāgá tau eratidachi māik'aapa mia iru unuji.

14 Māpai irua māgaji: "Tachi chonaarā Ak'ōre Waibiapa pi jirit'eraji k'awaamerā ichia pīmaa oopi k'inia bi. Ma awara pi jirit'eraji unumerā Jesucristo, chi p'ek'au k'achia wēe bi māik'aapa ūrimerā pedee ichi it'aideepa.

15 Māga ooji p'ita jōmaarā taide irua jararu jarateepari pait'ee perā, jarak'āri na unuda māik'aapa ūrida.

16 Mapa Ƴraweda poro choopipāde aji, māik'aapa Jesumaa it'aa t'īpāde aji, irua pichi p'ek'au k'achia wēpapimerā."

Tachi Ak'ōrepa Pablo jirit'erada judio-eerāmaa jarateenamerā

17 —Waya Jerusalendee chek'āri, wāji Tachi Ak'ōre te waibiadee it'aa t'īde. Mama k'āimok'araa pik'a bide unuji Jesús.

18 Ichia mīmaa māgaji: "Isapai uchiapāde aji, Jerusalendeepa, nama pia jarateek'āri mia ooda, ūri k'iniada-e pait'ee perā."

19 Māpai mia p'anauji: "Mamīda jōmaarāpa k'awa p'ani Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata te chaa wāk'āri, mia ijāapataarā p'e aneepachi carcelde t'ik'ooode māik'aapa p'u oopide.

20 Ma awara pi mimiapari Esteban peedak'āri, mi arii baji māik'aapa iru peedap'edaarā p'aru ak'i baji. Ƴrā p'ide ijāa bita, Ƴūridaik'ā mia āramaa nep'irik'āri mi pi ome unuda?"

21 Mamīda ichia mīmaa māgaji: "Namāik'aapa uchiapāde aji, mia pi pēiit'ee perā awaraa eujādee judio-eerāmaa jarateenamerā."

22 Māgapai eperāarāpa Pablo pedee ūrijida. Māpai ma ūri para badaarāpa biamaa p'aneejida:

—Jā eperā chok'āi baik'araa bida! ajida. ƳPeet'aadapāde! ajida.

23 Eperāarā waapiara biuk'a nībeeji. Āchi p'aru jlap'ejida māik'aapa eujā p'ora it'aa bat'apachida, k'īrau para bada perā.

Pablo soldaorā poro waibia juade

24 Māpai chi soldaorā poro waibiapa jaraji Pablo ateedamerā soldaorā temaa māik'aapa widamerā. Māga ooji ichia ūri-e pada perā Pablopa jarada judiorā pedeede. K'Ƴsiaji Pablo widak'āri, jarapidai sāap'eda eperāarā jāga k'īrau para bi iru ome.

25 Mamīda jīmaa p'anide widait'ee, Pablopa iidiji chi widait'ee p'anadap'edaarā poromaa:

—Mī Romadepema. ƳPia wipiipia bik'ā aji, eperā Romadepema, atedai naaweda charraarāpa ak'idamerā?

26 Māgí capitanpa māga ūrik'āri, isapai wāji āchi poro waibiamaa māik'aapa māgaji:

—ƳPia, k'āata ooit'eema aji, jā eperā Romadepema ome?

27 Māpai āchi poro waibia chek'āri, Pablomaa iidiji:

—ƳWāara pi Romadepemak'ā? aji.

Pablopa p'anauji:

—Wāarada aji.

28 Māpai soldaorā poro waibiapa māgaji:

—Mia p'arat'a waibia p'aajida aji, eperā Romadepema pait'ee.

Māpai Pablopa p'anauji:

—Mī Romadepema, mi ak'ōre māga bada perā.

²⁹ Māpai chi widait'ee p'anadap'edaarāpa ichiak'au bijida. Āchi soldaorā poro waibia jida p'eraji Pablo jipi bada perā wipiit'ee, Romadepema bita.

Pablo Junta Suprema k'īrapiji

³⁰ Ai norema soldaorā poro waibiapa Pablo cadenapa jī bada ērapiji māik'aapa uchua ataji carceldeepa, k'awa k'inia bada perā sāap'edata judiorāpa Pablo perā peejida. Mapa p'aareerā poroorā māik'aapa Junta Supremadepe-maarā jōmaweda t'ī p'e atap'eda, Pablo uchiapiji āchi k'īrapite.

23

¹ Pablopa Junta Supremadepemaarā see nībadamaa ak'iji māik'aapa māgaji:

—Michi auk'aarā, mi at'āri k'īsia p'ua-ee ni Tachi Ak'ōre k'īrapite, mia oo k'inia bairā irua oopi bik'a.

² Māga ūrik'āri, p'aareerā poro waibia Ananiapa Pablo it'aimaa wipiji iru k'ait'a p'anadap'edaarāmaa.

³ Mamīda Pablopa māgaji:

—¡Tachi Ak'ōrepata pi k'achia ooyada aji, t'āri k'achia-idaa bairā! Pi jāma suk'i bi mia ooda ak'iit'ee Moisepa p'ādade jara bik'a. Mamīda irua p'ādak'a oo-e bi. Moisepa p'ādade jara bi chupiria k'awaamerā. Mamīda pia mi chupiria k'awa-e bi. ¡Ma k'āyaara mi it'ai wipiru!

⁴ Māpai arii p'anadap'edaarāpa māgajida:

—¿Jāgata ik'achia jararuk'ā ajida, Tachi Ak'ōre p'aareerā poro waibiamaa?

⁵ Māpai Pablopa p'anauji:

—Michi auk'aarā, mia k'awa-e pajida aji, iru p'aareerā poro waibia. Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bi:

'Pedee k'achia jaranāati pāchi p'uuru pidaarā poroorā āpite.' (Ex 22.28)

⁶ Maap'eda Pablopa unuk'āri ma see nībide para bi saduceo eerepemaarā māik'aapa fariseo eerepemaarā, ichi t'āridepai k'īsiaji. Maap'eda golpe pedeeji:

—Michi auk'aarā, mi fariseopi; fariseorādeepa uchiada. Mia ijāa bi tachi piup'eda, chok'ai p'irabaidait'ee. Maperāta nāgā parā k'īrapite mi anee p'ani, mia ijāapari ak'idait'ee.

⁷ Pablopa māga jarak'āri, fariseo eere p'anadap'edaarā māik'aapa saduceo eere p'anadap'edaarā āchi pitapai aupedee para beejī.

⁸ Māga oojida saduceorāpa jarapata perā piudap'edaarā chok'ai p'irabaida-e, angeleerā wē-e māik'aapa tachi jaure wē-e. Jōdee fariseorāpa ijāapachida māgī jōma paraa.

⁹ Maperāpi biuk'a nībeejī. Ūk'uru Moisepa p'āda jarateepataarā fariseo eere p'anadap'edaarāpa māgajida:

—Na eperāpa ne-inaa k'achia oo-e bida ajida. ¿Eperā jaurepa maa-e pirā angelpa irumaa pedeeji-ek'ā? ajida.

¹⁰ Audupai biuk'a nībeek'āri, soldaorā poro waibiapa, ewaa Pablo peet'aadi jāk'aapa, t'iji chi soldaorā iru uchua atadamerā ma biuk'a nībadadeepa māik'aapa ateedamerā āchi temaa.

¹¹ Ai norema p'ārik'ua Tachi Waibia Jesús Pablo ik'aawa bainī ba cheji māik'aapa māgaji:

—¡Waaweenāaji! Mia ooda eperāarā k'aripait'ee pia jarateedak'a Jerusalende, jāgā ichiaba jarait'ee Roma p'uurude.

Judiorāpa pedeteedap'edaa Pablo peet'aadait'ee

12 Ai norema judiorā ūk'uruurāpa pedeeteējida Pablo peet'aadait'ee. Māgīrāpa Tachi Ak'ōre k'īrapite nek'oda-eda ajida, Pablo peet'aarutamaa.

13 Māgī pedeeteedap'edaarā cuarenta imik'īraarā audū paji.

14 Āchi wājida p'aareerā poroorāmaa māik'aapa judiorā poro waibiārāmaa māik'aapa māgajida:

—Taipa Tachi Ak'ōre k'īrapite juraajida nek'oda-e pait'ee Pablo peeda-emāi.

15 Irā parāpa māik'aapa awaraa Junta Supremadepemaarāpa jara pēiti soldaorā poro waibiamaa nu Pablo aneedamerā, seewata parāpa pipiara k'awa k'inia p'anadairā k'āare k'achiata oo bi irua. Ma aneerutade taipa ode peet'aadayada ajida.

16 Mamīda Pablo ipewēra warrapa k'awaak'āri māga pedeeteeruta, wāji soldaorā temaa jarat'aade Pablomaa.

17 Maap'eda Pabloma soldaorā poro t'iji māik'aapa māgaji:

—Atēeji nāgī warra pichi poro waibiamaa, ne-inaa jara k'inia bairā.

18 Mapa ma soldaorā poropa ateeji ichi poro waibiamaa māik'aapa māgaji:

—Pablo preso bīpa mi t'iji na warra pīmaa aneemerā ne-inaa jara k'inia bairā.

19 Chi soldaorā poro waibiapa warra juade jita atap'eda, āyaa ateeji māik'aapa iidiji:

—Ķ'āata mīmaa jara k'inia bīma? aji.

20 Māpai ma warrapa māgaji:

—Judiorāpa pedeeteējida pīmaa iididait'ee Pablo nu ateemerā Junta Suprema k'īrapite, pipiara k'awaadait'ee iru nepira.

21 Mamīda ijāanaapāde aji, imik'īraarā cuarenta audū ot'ewa p'anadait'ee perā. Ma awara āchia Tachi Ak'ōre k'īrapite juraajida nek'oda-e pait'ee Pablo peet'aarutamaa. Mapa taarā-e māga iidi chedait'ee, pia Pablo āchimaa atepimerā.

22 Māpai soldaorā poro waibiapa māgaji:

—K'īrak'aupai chīaramaa jarai pia mīmaa nepiri cheda.

Maap'eda ma warra pēiji ichi temaa.

Pablo Romadepema poro Félix k'īrapite pēida

23 Aramata soldaorā poro waibiapa t'ī p'ēji soldaorā poro omé. Māirāmaa māgaji:

—P'e atadapāde aji, doscientos soldaorā bīriipa wādamerā, ma awara setenta caballo īri wādamerā, ma awara doscientos miasu ome, uchiadamerā p'ārik'ua a las nueve. Wādait'ee Cesarea p'uurudee.

24 Ichiaba Pablo-it'ee caballo anéeti ai īri wāmerā. K'īra jīp'a ateedapāde aji, Roma jua ek'ari eujā ak'ipari Felixmaa.

25 Ma soldaorā poro waibiapa ichiaba k'art'a p'ā tee pēiji. Made jara pēiji:

26 “Claudio Lisiapa nāga p'āru Felixmaa.

Mia salude pēiru pīmaa. Pi Roma jua ek'ari eujā ak'ipari pipiara bi. Mapa na nepira mia jara k'inia bi pīmaa.

27 Na eperā mia pēiru pīmaa judiorāpa jita atajida māik'aapa perā peet'aajida. Mamīda mia k'awaak'āri iru Romadepema, mīchi soldaorā ome wādap'eda, āra juadeepa k'aripa ataji.

28 Mia k'awa k'inia baji k'āare-it'eeta ārapa iru imiatee p'anajida. Mapa iru ateeji judiorā nepira ak'ipataarā k'īrapite.

29 Mamīda mama bīde k'awaaji na eperā ne-inaa k'achia oo-e bi. Jīp'a āra chonaarāwedapema ūraa p'ādade jara p'anajida. Pedee k'achia jarajida

iru ãpíte. Mamída irua ne-inaa k'achia oo-e bada perã, mia k'awaji iru peepiik'araa bi, ma awara carcelde pida baik'araa bi.

³⁰ Ai t'ëepai mia k'awaaji judiorãpa pedeeteedap'edaa iru peet'aadait'ee. Mapa pïmaa pëiru. Jara pëiji iru imiatee p'anadap'edaarãmaa pi k'ïrapite wãdamerã ächi nepira jarade.

Mãgapai paji."

³¹ Mãpai ma soldaorãpa Pablo p'ãrik'ua ateejida Antïpatris p'uurudee ächi poro waibiapa jaradak'a.

³² Ai norema soldaorã bïrïpa wãdap'edaarã chejida ächi temaa. Jõdee chi caballo ïri wãdap'edaarã wãjida Pablo ome.

³³ Cesarea p'uurude panadak'ãri, ma Roma jua ek'ari eujã ak'ïpari Felix-maa ma k'art'a teejida, ichiaba Pablo teenajida.

³⁴ Felixpa k'art'a leep'eda, iidiji Pablomaa sãmapema mãik'aapa k'awaak'ãri Cilicia eujãdepema,

³⁵ mãgaji:

—Pi pedee ùriyada aji, pi imiateepataarã chedak'ãri.

Maap'eda preso jïapataarãmaa jaraji jïa paraa bidamerã Rey Herodepa oopida palaciode.

24

Pablopa Felixmaa ichia ooda nepirida

¹ K'ãima joisomaa t'ëepai, p'aareerã poro waibia Ananías pacheji Cesarea p'uurude judiorã poro waibiarã ome. Ächi ome cheji Romadepemaarã abogado t'ïjarapatap'edaa Tértulo. Ma jõmaweda Roma jua ek'ari eujã ak'ïparimaa chejida Pablo imiateedait'ee.

² Mãpai Pablo ma see nïbadamãi aneedak'ãri, Tertulopa jõmaarã k'ïrapite Felixmaa mãgaji:

—Aai, tachi waibia, pi k'aurepa tai k'ãiwee p'anapata na eujãde mãik'aapa ïrá ne-inaa pipiara jëra bi na eujãde, pi k'ïsia k'awaa bairã.

³ Tai o-ïa p'ani pi ome, ne-inaa jõma pipiara oo bairã.

⁴ Mak'ïara taarã pedee k'inia-e bairã, pi ewari atuapiamaapa, chupiria k'awãaji mi pedee ùrimerã.

⁵ Jãgí eperã nepira jiriyaa bapari ichi wãrumaa na eujãde, judiorã chõopi nipapari perã ächi auk'aarã ome. Ma awara ichi nazareno eere p'anïrã poro.

⁶ Ichiaba Tachi Ak'õre te waibiade ne-inaa k'achia ooit'ee paji. [Mapata taipa iru jita atapijida ateedait'ee tai nepira ak'ïpataarãmaa.

⁷ Mamída soldaorã poro waibia Lisias pachek'ãri, tai juadeepa jãri ataji, mãik'aapa jaraji pi k'ïrapite chedamerã.]

⁸ ïrá pia jã eperãmaa iidïipia bi k'awaait'ee taipa seewa jarada-e p'ani.

⁹ Judiorã arii see nïbadaarãpa wãarada ajida.

¹⁰ Maap'eda ma Roma jua ek'ari eujã ak'ïparipa Pablomaa juapa jaraji pedeemerã. Mãpai Pablopa mãgaji:

—Mi o-ïa bida aji, pi k'ïrapite pedeeit'ee perã miichi k'ap'ia pari. Mia k'awa bi pi taarãru na eujãdepemaarã charra.

¹¹ Pichia k'awa k'inia bi pirã, iidiji sãaweda mi pache bi. Mi k'ãima docepai iru bi Jerusalemde pacheda Tachi Ak'õremaa it'aa t'ïde.

¹² Judiorãpa mi unuda-e paji chïara ome aupedee pedeemaa wa eperãarã chõopimaa Tachi Ak'õre te waibiade. Ichiaba mãga unuda-e paji Tachi Ak'õre Ûraa jarateepata tede pida, wa awara ãi.

13 Na eperāarāpa pīmaa p'oyaa ak'ipida-e āchia wāarata jara p'ani.

14 Wāara mia ijāa bi Tachi Ak'ōre Ode P'anīrā apata ijāa p'anik'a. Mi it'aa t'ipari tachi chonaarāwedapema Ak'ōremaa māik'aapa ijāa bi Moisepa p'ādade jara bi, ichiaba Tachi Ak'ōre pedee jarapataarāpa p'ādap'edaade jara bi. Nata mia k'achia ooda a p'ani nama p'anīrāpa.

15 Mia ijāa bi āchik'a; Tachi Ak'ōrepa piudap'edaarā chok'ai p'irabaiipiit'ee, eperā t'āri pia beerā māik'aapa eperā t'āri k'achia-idaa beerā.

16 Mapa mia jōma oopari k'Īsia p'ua-ee bait'ee Tachi Ak'ōre k'Īrapite māik'aapa eperāarā k'Īrapite.

17 Mamīda taarā nipap'eda to bee chaa, cheji michi auk'aarāmaa Jerusalende, teeit'ee p'arat'a p'edap'edaa chupiria beerā k'aripait'ee. Ma awara cheji ne-animalaarā teeit'ee p'aareerāpa peedap'eda, paadamerā Tachi Ak'ōre-it'ee.

18 Māpai jōma oop'eda Tachi Ak'ōre tede t'ūu pia beeit'ee, mama t'ūuji. Maap'eda Tachi Ak'ōre-it'ee ne-inaa teemaa bide, Asiadepema judiorāpa mi unujida. Mamīda chīara ome pida chōo-e paji.

19 Maperā āchita pi k'Īrapite chek'ajida mi imiateede, wāara k'achia oo baji pirā.

20 Maa-e pirā nama see nībīrāmaa iidīji k'āare k'achiata unujida mi wāk'āri Junta Suprema k'Īrapite Jerusalende.

21 K'achia ooji-epaama aji, āchi k'Īrapite mia golpe pedee k'āri: "Idipema ewari parā k'Īrapite mi aneeruta ijāa bairā tachi piup'eda chok'ai p'irabaidait'ee?"

22 Felixpa māga ūrik'āri, jaraji ma nepira ichiak'au bidait'ee soldaorā poro waibia Lisias cheru misa. Māga jaraji pia k'awa bada perā sāga p'anapata Tachi Ak'ōre Ode P'anīrā.

23 Māpai Felixpa soldaorā poromaa jaraji Pablo jīa paraa bidamerā, mamīda ichiak'au ak'i chepipataadamerā chi k'ōp'āyoorāmaa.

24 Maap'eda taarāpai Félix waya pacheji chi wēra Drusila ome. Māgī judío wēra paji. Pachedak'āri, Felixpa Pablo t'ī pēiji k'awaait'ee irua ijāada Jesucristode.

25 Mamīda Pablopā jaramaa bide t'āri pia nipapariimerā Tachi Ak'ōre k'Īrapite māik'aapa k'Īra jīp'a bapariimerā, ichiaba tachi piuda t'ēpai Tachi Ak'ōrepa ak'iit'ee tachia pia oodap'edaa māik'aapa k'achia oodap'edaa, Félix p'eradachi. Māpai māgaji:

—Jāgapai pia bida aji. Na ewari jua pari bak'āri, waya pi t'ī pēiit'eeda aji.

26 Ma t'ēpai, Felixpa Pablo ip'ii t'ī pēipachi, k'Īsia bada perā Pablopā p'arat'a p'aa, ichi juadeepa uchya pēimerā.

27 Año omé māgā wāyaaji. Ma t'ēpai Félix pari t'ūuji awaraa eujā ak'ipari, t'ījarapatap'edaa Porcio Festo. Mamīda Félix judiorā ome pia bee k'inia bada perā, Pablo preso bēiji.

25

Pablo Festo k'Īrapite

1 Festo pachek'āri Cesarea p'uurude ma eujā ak'ipari bade, k'āima ōpee mama baji, Jerusalendee wāi naaweda ma p'uuru k'awade.

2 Mama bide p'aareerā poroorāpa māik'aapa judiorā poro waibiarāpa Pablo āpite pedeejida.

3 Chupiria iidijida Festomaa Pablo Jerusalendee pēimerā. Māga oojida pedetee p'anadap'edaa perā ode peet'adait'ee.

4 Mamīda Festopa māgaji:

—Pablo preso bida aji, Cesarea p'uurude. Taarā-ee mi araa wāit'ee.

5 Mapa parā poro waibiarā mi ome pēiti. Māgā ma eperāpa ne-inaa k'achia ooji pirā, iru k'īrapite āchi nepira jaradayada aji.

6 Festo Jerusalende baji tomia aba maa-e pirā k'āima diez. Maap'eda cheji Cesarea p'uurude. Ma pacheda norema charra mimiapari tede su-ak'i beejī māik'aapa Pablo atapiji.

7 Pablo pak'āri, judiorā Jerusalendeepea cheepurudap'edaarāpa imiateejida Festomaa. Mamīda āchia jara p'anadap'edaa p'oyaa ak'ipida-e paji.

8 Jōdee Pablopa p'anauji:

—Mia pedee k'achia jara-e bida aji, judiorā ūraa Moisepa p'āda āpīte maa-e pirā Tachi Ak'ōre te waibia āpīte. Ma awara César āpīte pedee k'achia jara-e bida aji.

9 Mamīda Festo, judiorāpa ichi t'o p'anadamerā, Pablomaa māgaji:

—¿Wā k'inia bik'ā aji, Jerusalendee, mia jāma pi nepira ak'imerā?

10 Pablopa p'anauji:

—Nama mi nepira ak'idaipia bida aji, nama mi César charra k'īrapite bairā. Pia k'awa bi mia judiorāmaa ne-inaa k'achia oo-e bi.

11 K'achia oo bi pirā, mi peedaipia bi. Waawee-ee piut'ee. Mamīda k'achia oo-e bi pirā, apidaapa mi āchīmaa teedaik'araa bi. Mapa mia k'inia bida aji, Cesarpa mi nepira ak'imerā.

12 Māpai Festo pedeeji ichi ūrapataarā ome māik'aapa māgaji Pablomaa:

—Cesarmaa wā k'inia bairā, pi irumaa wāit'ee.

Festopa Pablo nepira jarada Rey Agripamaa

13 Maap'eda, taarāpai Rey Agripa chi ipewēra Berenice ome Festomaa p'asiade wājida Cesarea p'uurudee.

14 Taarā p'anadap'edaa perā, Festopa Pablo nepira nepiriji reymaa:

—Nama bida aji, Felixpa preso bēida.

15 Jerusalende nipak'āri, p'aareerā poroorāpa māik'aapa judiorā poro waibiarāpa mīmaa jarajida Pablo ome nepira iru p'ani. Maap'eda jarajida peepit'aamerā.

16 Mamīda mia p'anauji Romadepema charraarāpa chīara peepidak'aa, ma presopa ichi k'ap'ia pedee-ema ichi imiateepataarā k'īrapite.

17 T'ēpai āra nama pachedak'āri, ai norema mi charra tede wāji maap'eda anepiji ma preso.

18 Mamīda iru imiateepataarāpa p'oyaa wāarada ada-e paji ma preso k'īrapite. Mia k'īsia baji Pablopa k'achia oo bi. Mamīda māga-e paji.

19 Jip'a jara p'anapachida āchia ijāa p'ani Ak'ōre Waibiapa ooda māik'aapa Jesuda a p'ani piuda; māgita Pablopa chok'ai bida a bi.

20 Mia k'awa-e pada perā sāga ooi, Pablomaa iidiji wā k'inia bi pirā Jerusalende, jāma mia na nepira waya pia ak'imerā.

21 Mamīda ichia chupiria iidiji Tachi Rey Waibia Cesarpa na nepira ak'imerā. Mapa mia jaraji at'āri preso bamerā, Romadee pēiru misa.

22 Māga ūrik'āri, Rey Agripapa māgaji Festomaa:

—Mia ma eperā pedee ūri k'inia bida aji.

Māpai Festopa p'anauji:

—Nu iru pedee pia ūriyada aji.

23 Ai norema Agripa Berenice ome, reyrā chi-oo jōmaweda jīdap'eda, t'ūjida eperāarā chip'edaipata tede. Ichiaba t'ūjida soldaorā poroorā māik'aapa ma p'uurudepema poro waibiarā. Māpai Festopa Pablo anepiji āchi k'īrapite.

²⁴ Festopa māgaji:

—Rey Agripa māik'aapa k'ōp'āyoorā nama see nībi, pāchi k'īrapite na eperā unu p'ani. Judiorā jōmaarāpa ichi imiatee chepata Jerusalendeepa māik'aapa Cesarea p'uurudeepa. Jōmaarāta biuk'adaipata mia ichi peepit'aamerā.

²⁵ Mamīda mi-it'ee irua k'achia oo-e bi piumerā. Ma awara ichia chupīria iidida perā Cesarpa ichi nepīra ak'imerā, mapa mia mamaa pēiit'ee.

²⁶ Ichi nepīrade mia ne-inaa k'achia unu-e pada perā, p'ā pēiit'ee wēe bi mīchi poro waibia Cesarmaa. Mapata mia aneeru na eperā parā k'īrapite māik'aapa ma k'āyaara pi k'īrapite, Rey Agripa. Taipa k'awaadak'āri k'āare k'achiata oo bi, mia p'ā pēiit'ee reyrā poro waibiaamaa.

²⁷ Mi-it'ee pia-e pik'a bi pēiit'ee preso, jara-ee k'āare k'achiata ooji.

26

Pablopa Rey Agripamaa jarada

¹ Māpai Agripapa Pablomaa māgaji:

—Pedéēji pichi k'ap'ia pari.

Pablopa ichi jua it'aa iaji māik'aapa māgaji:

² —Tachi Rey Waibia Agripa, mi o-īa bida aji, idi pi k'īrapite pedeeru perā. Wāarata jarait'ee mīchi k'ap'ia pari, judiorāpa mi āpīte seewa jara jōnapata perā.

³ O-īa bi pedeeit'ee pi k'īrapite, pia k'awa bairā tai judiorā p'anapata māik'aapa k'īsiapata. Mapa pīmaa chupīria iidit'ee ūrimerā mi pedeeru mīsa.

Pablo bapata Cristode ijāai naaweda

⁴ —Judiorā jōmaarāpa k'awa p'ani mi bapata āra ome mīchi tode māik'aapa Jerusalende.

⁵ Ichiaba k'awa p'ani mi k'ūtrāa weda fariseorā eerepema paji, māirāpa jōmaarā k'āyaara pipiara oopata perā Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a. Ārapa māga jara k'īnia p'ani pirā, wāarada adai.

⁶ Maperāta mi parā k'īrapite anee p'ani, ijāa bairā Tachi Ak'ōrepa jaradade tai chonaarāmaa.

⁷ Tai Israeldeepa uchiadap'edaa ēreerā docedepemaarāpa ni p'ani Tachi Ak'ōrepa oomerā ichia jaradāk'a. Maperāta ewarī chaa tai Tachi Ak'ōremaa it'aa t'īpata māik'aapa oopata iru ūraa p'ādade jara bik'a. Mia auk'a ijāa bi mīda, mi imiatee p'ani judiorāpa, imichi auk'aarāpa pida!

⁸ ¿K'āata k'īsia p'anima? ¿Eperā piup'eda, Tachi Ak'ōrepa p'oyaa p'irabai-pi-e paik'ā?

Pablopa nepīrida ichia Cristode ijāapataarā peepida

⁹ —Naaweda mia pida k'īsia bajī judiorāpa k'īsia p'anik'a. Mapa Jesús Nazaretdepema t'īde ijāapataarā miapipachi.

¹⁰ Māga oopachi Jerusalende. Ijāapataarā chok'ara carcelde t'ī nībipachi, p'aareerā poroorāpa māga oopidap'edaa perā. Ma awara ārapa ijāapataarā peepidak'āri, mi o-īa beepachi.

¹¹ Ichiaba at'apai mia ijāapataarā miapipachi Cristode ijāa amaadamerā. Māga oopachi Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata te chaa, āra unuamaa p'e iru bada perā. P'uuru t'imī beemaa, judio-eerā t'āide paara, āra jiri nīpapachi.

Pablopa waya jarada ichia sāga Cristode ijāada

¹² —Māga ooit'ee paji mi wāk'āri Damasco p'uurudee, p'aareerā poroorāpa mi k'aripadap'eda.

¹³ Mamída ode wāde imat'ipa unuji it'ariipa ĩdaa jĕra t'ĭudaru ak'ōrejĭru k'āyaara ĩdaara, mi ĩri māk'aapa mi ome wādap'edaarā ĩri.

¹⁴ Tai jōmaweda eujāde baainajida. Māpai mia ũriji tai hebreo pedeede pedeeru: “Saulo, Saulo ¿sāap'eda michideerā ĩri nima? aji. Pichi k'ĭradoopa k'achia oomaa bi, p'ak'apa ooparik'a āpĭtee t'ĭak'āri chipari nek'ida misuamaa.”

¹⁵ Māpai mia iidiji: “¿Pi, k'aima?” aji. P'anauji: “Mi Jesupi, pia eperāarā ĩri ni poro waibia.

¹⁶ P'irabaipāde aji, mi mimiapari pait'ee perā. Eperāarā k'ĭrapite pia jarait'ee mi ĩdi unuda māk'aapa ichiaba jarait'ee mia ne-inaa na ewari ak'ipiit'ee pĭmaa.

¹⁷ Ma-it'ee pi pĕiit'eeda aji, judiorāmaa māk'aapa judio-eerāmaa. Mamída pi k'aripa atait'ee āchi juadeepa.

¹⁸ Āchĭmaa pĕiit'eeda aji, k'awaadamerā sāga uchiadai o k'achia p'āriu pik'a bideepa māk'aapa Satanás juadeepa. Māgá nipadai ĩdaa pik'a bide Tachi Ak'ōre juade. Mide ijāa p'ani pirā, Tachi Ak'ōrepa āchi p'ek'au k'achia wĕpapiit'eeda aji, māk'aapa āchia it'ari iru p'anadait'ee jōma Tachi Ak'ōrepa k'ĭsia iru bi ichia awara bidaarā-it'ee.”

Pablopa ooda Tachi Ak'ōrepa oopi k'inia bik'a

¹⁹—Mapa Rey Agripa, mia ooji mi ome pedee badapa jaradak'a.

²⁰ Naapiara jaranaji Damasco p'uurude, maap'eda Jerusalende māk'aapa Judea eujāde. Ichiaba judio-eerāmaa jarateejĭ. Ma jōmaarāmaa jaraji k'achia oo amaadamerā māk'aapa oodamerā Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a, māgá awaraarāmaa ak'ipidait'ee wāara Tachi Ak'ōrede ijāa p'ani.

²¹ Maperāpi judiorāpa mi jita atajida māk'aapa perā peejida Tachi Ak'ōre te waibiade.

²² Tachi Ak'ōrepa mi k'aripapari perā, at'āri nama ak'inĭ bi jarateeit'ee k'ĭra jĭp'aarāmaa māk'aapa waibiarāmaa. Mia jarateeparĭ Tachi Ak'ōre pedee jarapataarāpa jaradap'edaa māk'aapa Moisepa jarada, māgá aupai.

²³ Ārapa jarajida Cristo piut'ee māk'aapa naapiara chok'ai p'irabaiit'ee. Māgá p'irabaik'āri, ak'ipiji judiorāmaa māk'aapa judio-eerāmaa āchi ichiaba it'aa wādai, māgá āchi uchiadamerā p'āriu pik'a bideepa ĩdaa bidee.

Pablopa Rey Agripamaa jarada Cristode ijāamerā

²⁴ Pablopa at'āri māga jaramaa bide, Festopa golpe pedeeji:

—Pablo, pi k'ĭra k'awa-ee baibida aji, audú estudia bipa.

²⁵ Māpai Pablopa p'anauji:

—ĭMāga-epi, tachi poro waibia Festo! Mi k'ĭra pia bida aji. K'ĭra jĭp'a nepirĭmaa bi māk'aapa wāarata jara bi.

²⁶ Rey Agripapa pia k'awa bi mia jara bi. Mapa waawee-ee mia nepirĭmaa bi ichi k'ĭrapite, k'awa bairā nāgĭ net'aa mera ooda-e paji.

²⁷ Tachi Rey Waibia Agripa, pia ijāa bida aji, Tachi Ak'ōre pedee jarapataarāpa jaradap'edaa. ¿Māga-ek'ā?

²⁸ Māpai Agripapa māgaji:

—¿Taarā-e weda mi Cristode ijāapi k'inia bik'ā? aji.

²⁹ Pablopa p'anauji:

—Taarā pedeerupa maa-e pirā mak'iara pedee-eepa, Tachi Ak'ōremaa mia chupiria iidi bi pi pari māk'aapa nama jōma see nĭbi pari, parā mik'a pa-pimerā, mamída na cadena wĕe.

³⁰ Māpai Rey Agripa māik'aapa eujā ak'ipari Festo p'irabaidap'eda, uchijida Berenice māik'aapa awaraa mama su-ak'i p'anadap'edaarā ome.

³¹ Maap'eda āchi pitapai māgapachida:

—Na eperāpa k'achia oo-e bi piumerā maa-e pirā carcelde bamerā.

³² Māpai Rey Agripapa māgaji Festomaa:

—Iru carceldeepa uchia pëik'ajida aji, César k'īrapite wā k'inia-e bida ada paara.

27

Pablo Romadee pëida

¹ Pedeteedap'eda, tai pëijida Italiadee. Pablo awaraa presoorā ome bijida soldaorā poro juade, Julio apatap'edaa. Māgí baji soldaorā batallonde t'ijarapatap'edaa Reyrā Poro Waibiadeerā.

² Bataujida Adramitio p'uurudepema barcode, māgí wāit'ee pada perā Ásia eujādee, p'usa ide p'uuru bee chaa. Tai ome ichiaba nipaji Aristarco, Tesalónica p'uurudepema. Māgí p'uuru Macedonia eujāde bi.

³ Tai uchiadap'edaa norema Sidón p'uurude wiibainajida. Mama soldaorā poro Juliopa Pablo chupiria k'awaap'eda, ichiak'au chi k'öp'āyoorāmaa p'asiapiji, ārapa iru ak'idamerā māik'aapa k'aripadamerā.

⁴ Waya bataudak'āri, uchijida Sidón p'uurudeepa. Mata Chipre isla āpite wāyaajida, taimaa nāu p'ua nībada perā.

⁵ P'usa jāde wāyaajida Cilicia māik'aapa Panfilia eujā k'īrapite. Mata panajida Mira p'uurude. Māgí p'uuru Licia eujāde bi.

⁶ Mama soldaorā poropa unuji barco Alejandría p'uurudepema wāru Italiadee. Mapa tai jōma ma barcode bataupiji. Māgá wājida tai wādap'edaa ode.

⁷ Mamīda nāu golpe p'ua nībada perā, taarājida piak'āa wādapa. Mata panajida Cnido p'uuru k'īrapite. At'āri nāu taimaa p'ua nībada perā, Creta isla āpite wādade wāyaajida punto Salmona k'īrapite.

⁸ Māgá isla k'ait'a piak'āa wādapa, t'ūjida Buenos Puertos bahiade. Māgí Lasea p'uuru k'ait'a baji.

⁹ Maapai judiorā fiesta nek'odak'aa ewari wāyaa baji. Ewari chok'ara atuadai baji nāu k'aurepa. Maperā k'achia baji p'usa jāde wāyaadait'ee, p'usa t'ojara pait'ee nībada perā. Mapa Pablopa ūraaji:

¹⁰ —K'öp'āyoorā, iraweda uchiaruta pirā namāik'aapa, k'achia wādait'eeda aji. Net'aa, barco māik'aapa eperāarā paara atuadariita unu bida aji.

¹¹ Mamīda ma soldaorā poropa Pablo pedee ūri k'inia-e paji. Ma k'āyaara barco chipari pedee māik'aapa barco p'erapari pedeeta ūriji.

¹² Āchi panadap'edaamāi pia-e bada perā p'usa t'ojara wāyaait'ee, perā jōmaarāpa k'īsiajida wāyaanadait'ee Fenice p'uurude. Māgí puerto baji Creta islade. Māgideepa unupachi noroeste māik'aapa suroeste.

Nāumiapa p'usa jāde atuapit'aada

¹³ Ewari aba baarek'aapa nāu p'ua nībeeji. Mapa ancla jira atajida māik'aapa uchijajida, āchia k'īsia p'anadap'edaak'a. Isla k'ait'a wājida tok'esaa wādaamaapa.

¹⁴ Mamīda taarā-e nide nāumia golpe p'uajii barcomaa, nok'oooreepa māik'aapa ak'ōrejīru uchiapari eereepa.

15 Mapa barco t'imí atadachi. Chi p'erapataarāpa p'oyaa k'īrapa nāumaa bida-e paji. Maperā ichiak'au nāumaa ateepejida.

16 Māgá wādapa Cauda isla āpite wāyaajida. Māpai waa nāu golpe p'ua-e pak'āri, barco ātauwaare japa jī ateedap'edaa, it'í barcode jidiu atajida āripiamaapa.

17 Māgí japa it'í jira atadap'eda, barcode mimiapataarāpa barco ek'ari p'irrabai jī nībijida jīk'arapa, barco t'oop'epiamaapa. Ma awara waawee p'anajida, p'ooni p'anandai jīak'aapa p'usa jāde ipu t'ījarapatap'edaa Sirte ĩri. Maperā chi vela pirat'aajida. Maap'eda, ichiak'au nāumaa ateepejida.

18 Ai norema at'āri p'usa waapiara t'o nībada perā nāumiapa, barcode mimiapataarāpa net'aa nībada bat'amaa p'aneejida.

19 Ai norema k'āima ōpeemaa ma nāumia p'ua nībide, vela, jīk'ara, pak'uru paara toidaa āchi juadoopa bat'amaadachida.

20 K'āima chok'ara ak'ōrejīru māik'aapa lucero unuda-e paji, eu k'achia nībada perā. Mapa k'īsia p'anajida tai k'iniidait'ee.

21 Barco pidaarā jua araadak'aa paji nek'odait'ee pida, audú mimia p'anadap'edaa perā. Mapa Pablo bainī beep'eda āchi esajāk'a, jōmaarāmaa mājaji:

—K'ōp'āyoorā, mia jarajida aji, uchiada-e pait'ee Creta isladeepa. Mi pedee ūridap'edaa paara, nāga p'asada-e pak'aji. Net'aa chok'ara āridai wā māik'aapa atuadai wā.

22 Mamīda k'īsia p'uanāati. Tachi nama p'anīrādepema apida piuda-e. Mamīda tachi barco atuadait'ee.

23 Mia māga k'awa bi Tachi Ak'ōrepa mīmaa jarada perā ichi ángel it'aideepa. Māga ooji mi ichide ijāpari perā māik'aapa ichia oopi k'inia bik'a oopari perā. P'ārik'ua mīmaa ichi ángel pēiji.

24 Māgīpa mīmaa mājaji: “Pablo, p'eranaapáde aji, ichita pi César k'īrapite wāit'ee perā. Tachi Ak'ōre t'āri pia bairā, ūriji pia chupīria iidida na barcode p'anīrā pari. Mapa maarepida piuda-eda” aji.

25 Maperā k'ōp'āyoorā, k'īsia p'uanāati mia ijāa bairā Tachi Ak'ōrepa jaradak'a uchiat'ee.

26 P'usapa isla bīmaa tachi jira bat'ak'ooit'eeda aji.

27 Māgá wādapa k'āima catorcēmaa tai p'anajida Adriático p'usa jāde. Ma ewate p'ārik'ua esapite barco p'erapataarāpa k'īsiajida eujā k'ait'a pa p'ani.

28 Mapa chaajida chi nāpia. Chaadak'āri, juachama veinte bajī chi nāpia. Ma waapai waya chaadak'āri, juachama quince bajī.

29 Barcode mimiapataarāpa māu ĩri p'ooni p'anandai jīak'aapa, barco ātauwaare ancla k'īmari t'aak'oojida. Maap'eda it'aa t'ījida Tachi Ak'ōrepa isapai ewaripimerā.

30 Mamīda k'īsia atajida barcodeepa jirabododait'ee. Mapa japa jira atajida māik'aapa toidaa bat'at'aajida, seewata k'īmaapema ancla toidú bat'arutak'a.

31 Mamīda Pablopa māga k'awaak'āri, mājaji soldaorā poromaa māik'aapa chi soldaorāmaa:

—Jā eperāarā barcode p'aneeda-e pirā, parā nāik'aapa chok'ai uchiada-eda aji.

32 Mapa soldaorā japa jīk'ara t'īit'aajida māik'aapa toidú bat'at'aajida, eperā wēe.

33 Tap'eda pa wāk'āri, Pablopa jaraji nek'odamerā.

—Tomia omé paruta pia nek'oda-ee, k'īsia jōnīpa.

³⁴ Mapa nek'óti ma-ãri pida, juatau paraadamerã. Mamïda k'ïsia p'uanáati, apida piuda-e pait'ee perã.

³⁵ Mãga jarap'eda, Pablopa pan ichi juade atap'eda, jömaarã taide Tachi Ak'õremaa it'aa t'ïji mãik'aapa ma pan t'ook'oop'eda, k'oji.

³⁶ Mãpai ma jöma barcode nipadap'edaarãpa mãga unudak'ãri, auk'a k'ojida.

³⁷ Tai ma barcode wãdap'edaarã doscientos setenta y seis paji.

³⁸ Jömweda nek'odap'eda, bi jãwaaidak'ãri, barcode atee wãdap'edaa trigo toidú bat'ak'oojida barco wësaatimerã.

Barco t'oop'edarida

³⁹ Ewarik'ãri, barco pidaarãpa ma eujã k'awada-e paji mïda, unujida ipu i joobai nïbi. Mapa k'ïsiajida barco ipude p'oo atadait'ee.

⁴⁰ Mãpai ancla jï bada jömweda t'ïik'oodap'eda, toida atabaibeejida. Ichi-aba chi timón jï nïbada ërat'aajida mãik'aapa chi vela k'ïmaapema baini bijida. Mãpai barco to idee sirria nïbeeji.

⁴¹ Mamïda barco p'oo nïbanaji ipu at'ãri p'oo-ee badamãi. Barco k'ï pia p'oo nïbeeji ipude, p'oyaa äyaa mimik'a-ee. Mãpai chi tru t'odoochook'oodachi p'usapa.

⁴² Aramata soldaarãpa k'ïsiajida presoorã jöma peek'oodait'ee, ipudee miru-daridai jïak'aapa k'ui wãdapa.

⁴³ Mamïda ächi poropa mãga oopi-e paji, Pablo peepiamaa bada perã. Ma k'äyara jaraji chi k'ui k'awaa beerã toidú jïchoodamerã, mãgã to idee naapiara panadamerã.

⁴⁴ Jödee jaraji chi k'ui atua beerã tabla ïri maa-e pirã barco pak'uru pite ïri wãdamerã. Mãgã tai jöma pia to ide panajida.

28

Pablo Malta islade

¹ Tai jöma ipude panadak'ãri, k'awaajida ma isla t'ïjarapata Malta.

² Ariipema eperãarãpa tai pia ak'ïjida. K'oi che nïbada perã mãik'aapa jï sua nïbada perã, t'ipitau oro jira bijida. Maap'eda taimaa jarajida t'ipitau ik'aawa k'ara p'ai chedamerã.

³ Pablopa t'ipi jua p'üasaa p'e atap'eda, t'ipitau de oromaa baji. Mãga nide t'ipi wãsiapa taama uchiadaip'eda, Pablo juade k'aa jira ba cheji.

⁴ Mãga unudak'ãri, ma islade pema eperãarãpa ächi pitapai mãgajida:

—¿Na eperã chïara peepari-ek'ã? ajida. P'usa jãdeepa uchijaji mïda, tachi eperãarãpa oopata ak'iparipa chok'ai bapi-e pajida ajida.

Mãga jarajida Pablo piudariit'ee jïak'aapa.

⁵ Mamïda Pablopa taama t'ipitau de jïap'et'aaji mãik'aapa k'ãiwee beeji.

⁶ Jömaarãpa ni jönapachida säapaita Pablo jua oorodarii maa-e pirã piudarii. Mamïda maarepida mãga p'asa-e pak'ãri, k'ïsia awara k'ïsiadachida. Jarajida Pablo ak'õre waibia k'a.

⁷ Tai p'anadap'edaa k'ait'a baji ma islade pemaarã poro waibia eujã. Mãgã poro waibia t'ïjarapachida Publio. Mãgãpa tai pia ak'ïji ichi tede k'ãima õpee.

⁸ Tai mama p'anide Publio ak'õre k'ayaa baji k'iamiapa mãik'aapa amipa. Mapa Pablopa ak'ïnak'ãri, it'aa t'ïji mãik'aapa ichi jua biji ma k'ayaa bada ïri. Mãgã jipa beeji.

9 Māga k'awaadak'āri, ma isladepemaarāpa āchi k'ayaa beerā p'e ateejida māik'aapa Pablopa jōma jipak'ooji.

10 Māgá jipa p'aneedap'edaa perā, māpema eperāarāpa tai pia ak'ijida māik'aapa ne-inaa tee chejida tai-it'ee. Ichiaba mamāik'aapa barcode uchiadak'āri, net'aa jōmaata taimaa teejida ateedamerā.

Pablo Romade panada

11 Atane ōpee ma islade p'anadap'eda, bataujida barco p'usa t'ojara wāyaapimaa badade. Māgí barco Alejandría p'uurudepema paji. Ma barco k'ímaa baji santok'a, Romadepemaarā ak'ōre waibiarā Cástor māik'aapa Pólux apatap'edaa.

12 Ma barcode wājida Siracusa p'uurudee. Mama k'āima ōpee p'aneejida.

13 Ma p'uurudeepa wājida to i k'ait'a. Mata wiibainajida Regio p'uurude. Ai norema tai āpiteik'a eereepa nāu p'ua nībeeji. Mapa ma norema wiibainajida Pozzuoli p'uurude.

14 Mama unujida ijāpataarā. Māirāpa tai āchi temaa ateejida p'anade tomia aba. Maap'eda, wājida Romadee.

15 Romadepema ijāpataarāpa k'awa p'anajida tai wā nidá. Mapa tai k'īrachuu chejida Romadeepa, ūk'uru Foro de Apio apatap'edaamāi, jōdee ūk'uru Tres Tabernas apatap'edaamāi. Pablopa āchi unuk'āri, Tachi Ak'ōremaa it'aa t'īp'eda, o-īadachi.

16 Roma p'uurude panadak'āri, Pablo te jīp'aade bijida jīpari abaa ome.

Pablo judiorā ome Romade unuda

17 Mama panadap'eda, k'āima ōpeemaa Pablopa Roma p'uurudepema judiorā poroorā t'ī p'ejī. Jōma pachedak'āri, māgaji:

—Michi auk'arā, maarepida mia ne-inaa k'achia oo-e bida aji, judiorā k'īraupit'ee maa-e pirā tachi chonaarāpa oodap'edaak'a oo amaadamerā. Mamīda Jerusalende mi jita atadap'eda, Romadepemaarā juade bijida.

18 Romadepemaarāpa mīmaa iididak'āri k'āare k'achiata oo bi, k'ena pēidait'ee paji, maarepida k'achia oo-e pada perā mi peedait'ee.

19 Mamīda judiorāpa k'iniada-e paji mi uchīa pēidamerā. Mapa mia chupiria iidiji Cesarpa mi nepira ak'īmerā. Māga ooji mīchi auk'arā āpite jarai wēe bi mīda.

20 Irá parā t'ī pēiji jara k'inia bairā mi nāgá cadenapa jī nībi, tachi Israel pidaarāpa ijāa p'ani k'aurepa.

21 Māpai ma judiorāpa p'anaujida:

—Taipa k'art'a p'āda apida waide jitada-e p'anida ajida, Judea pidaarāpa tee pēidap'edaa. Ichiaba araapa pache p'anadap'edaarāpa pi āpite maarepida k'achia jarada-e p'ani.

22 Mamīda taipa k'awa k'inia p'anida ajida, pia k'īsia bi, k'awa p'anadairā jōmaarāpa pedee k'achia jara p'ani pīchi eere p'anīrā āpite.

23 Māpai ewari aba bijida Pablo pedee ūridait'ee. Ma ewate pak'āri, eperāarā cheepurujida Pablo badamāi. Tap'eda weda k'ewara parumaa Pablopa jarateejī Tachi Ak'ōrepa jarapidak'a, k'awaadamerā sāga Tachi Ak'ōredeerā p'aneedai. Jarateejī k'aita Jesús, Moisepa p'ādadeepa māik'aapa Tachi Ak'ōre pedee jarapataarāpa p'ādap'edaadeepa.

24 Māga ūridak'āri, ūk'uruurāpa ijāajida Pablopa jarateeda Jesude. Mamīda ūk'uru ūriada-e paji.

25 Āchi pitapai k'īsia auk'a p'anada-e paji. Māpai erreudait'ee pak'āri, Pablopa māgaji:

—Wäärata jarajida aji, Tachi Ak'õre Jaurepa ichi pedee jarapari Isaías it'aideepa parã chonaarãmaa jarak'ãri:

²⁶ 'Jã eperãarãmaa jaranapãde aji: Parãpa ùridait'ee mi pedee. Mamãda k'awada-e pait'ee k'ãata jara k'inia bi. Mia oo bi unudai mãda, k'awada-e pait'ee.

²⁷ Na eperãarã k'ãri k'isua p'anadairã, pia ùridak'aa. Ma awara tau p'ãrajĩ pik'a jëra bi ununaadamerã; k'ãri jida t'ap'a pik'a jëra bi ùrinaadamerã. Maperãpi mĩmaa chedak'aa, mia ãchi t'ãri pia p'anapimerã mãik'aapa ãchi o k'achiadeepa k'aripa atamerã.' *(Is 6.9-10)*

²⁸ Mãpai Pablopa mãgaji:

—Idi wãara uchijida aji, ma et'ewa jarada, parãpa ijãa k'iniada-e p'anadairã Ak'õrepa mĩmaa jarapida. K'awãati Tachi Ak'õrepa it'aa wãpiit'ee judio-eerã, ãrapa parã k'ãyaara ùridait'ee perã Tachi Ak'õrepa jara pëi bi.

²⁹ [Pablopa mãga jarap'eda, judiorã uchijida. Aupedee erreu wãjida ãchi pitapai.]

³⁰ Pablo año omé beeji Romade, te alquilaa ata badade. Mama bide irumaa p'asianarutaarã jõmaweda auteebaipachi.

³¹ Jarateepachi Tachi Ak'õrepa jara pëida ijãadamerã Tachi Waibia Jesucristode, mãgã it'aa wãdait'ee. Maapai apidaapa irumaa jarateenaapãde adae paji.

ROMANOS

San Pablopa K'art'a P'ãda Romade P'ani Ijãapataarãmaa

San Pablo, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a p'ãji. Pablo judío paji. Tachi Ak'õrepa Moiseamaa ùraa p'ãpida pia k'awa baji, fariseo pada perã. Irua na k'art'a p'ã pëiji Romade p'ani ijãapataarãmaa; judiorã, judio-eerãmaa paara. Na k'art'a p'ãdade Pablopa jara bi ichia k'Isia iru bi wãit'ee Romadee mãik'aapa Espaãadee. Jesucristopa jirit'eradaarã waide mamaa wãda-e pada perã jarateede, na k'art'ade Pablopa jara bi sãga eperãarã ijãapataadaipia bi Jesucristode, irua ãra o k'achiadeepa k'aripa atamerã. Ichiaba jaratee bi judiorãpa ijãapata judio-eerãpa ijãapata ome; sãga p'anapataadaipia bi Cristode ijãadak'ãri.

Naapiara Pablopa jara bi ichi Jesupa jirit'erada; ichia it'aa t'ĩpari Romade-pema ijãapataarã pari mãik'aapa sãap'eda na k'art'a p'ãji ãramaa (cap. 1.1-17). Jara bi eperãarã jõmaweda p'ek'au k'achia oopata jua ek'ari p'anapata perã, atuadait'ee. Maperãpi chupiria iididaipia bi Jesupa ãra ma o k'achiadeepa k'aripa atamerã (caps. 1.18-3.20). Jara bi sãga Jesude ijãadak'ãri, Tachi Ak'õrepa eperãarãpa p'ek'au k'achia oopata wëpapipari mãik'aapa ichi t'ãri auk'a bipari ãchi t'ãri ome (caps. 3.21-5.11); Adãn k'aurepa p'ek'au k'achia oopata; jõdee Cristo k'aurepa p'ek'au k'achia oo amaada (caps. 5.12-6.23); ijãapataarã araa p'anadak'ãri Cristo ome, Tachi Ak'õre Jauré jua ek'ari p'anapata (caps. 7-8); judiorãpa Jesucristode ijãa k'iniada-e pada perã, Tachi Ak'õrepa ichi ùraa chiwidi k'awapiji tachi judio-eerãmaa, mamida judiorã jida auk'a Ak'õre truadee wãdai Cristode ijãaruta pirã (caps. 9-11). Jara bi sãga Cristode ijãapataarã p'anapataadaipia bi: chik'inia p'anapataadaipia bi mãik'aapa oodaipia bi Ak'õrepa k'inia bik'a; ãchi poro waibiarã waawee p'ani; k'ira jip'a nipa p'ani awaraarã ome (caps. 12.1-15.13). T'ëepai na k'art'a p'ã aupa wãk'ãri, Pablopa salude pëiru ichi k'ira k'awa p'anĩrãmaa (caps. 15.14-16.27).

Salude pëida

¹ Mi, Pablopa oopari Jesucristopa oopi bik'a. Mapa nãgi k'art'a p'ãru. Tachi Ak'õrepa mi jirit'eraji mãik'aapa awara biji jarateemerã irua pedee pia jara pëida Jesucristode.

² Chonaarãweda Tachi Ak'õrepa jaraji ma pedee pia jara pëida ichi pedee jarapataarã k'ap'ia pari, ãrapa mãgi p'ãdamerã mãik'aapa jiadamerã awaraa ùraa p'ãda ome.

³ Ma jara pëidade Ak'õrepa jaraji ichi Warra uchiat'ee chonaarãwedapema Rey Daviddeepa, eperã jip'aa uchiaparik'a.

⁴ Mamida ichi warra eperã jip'aa-e paji. Tachi Ak'õre Warra paji. Ak'ipiit'ee Jesucristo wãara ichi Warra, Tachi Ak'õrepa iru jõmaarã k'ãyaara waibiarã papiji, iru piup'eda, chok'ai p'irabaipik'ãri. Mãga ooji jõmaarãpa k'awaadamerã wãara Jesucristota Tachi Waibia.

⁵ Cristopa mi pia ooji mi pëik'ãri mãga jarateenamerã. Mapa mia jarateepari judio-eerã jõmaarãmaa, irude ijãadamerã mãik'aapa oodamerã irua oopi bik'a.

⁶ Parãpa ichiaba ma jarateeda ijãajida. Tachi Ak'õrepa parã jida jiriji Cristodeerã papiit'ee.

7 Maperã mia na k'art'a p'ãru parã Roma p'uurudepemaarãmaa k'irãpapiit'ee Tachi Ak'õrepa parã k'inia iru bi mãik'aapa parã awara bi k'inia bi ichideerã p'aneedamerã. Mia it'aa iidi bi irua mãik'aapa Tachi Waibia Jesucristopa parã pia ak'i p'anadamerã. Mágá k'ãiwee p'anapataadait'ee.

Pablo Romadee wã k'inia bada

8 Naapiara mia jara k'inia bi Jesucristo k'aurepa mia gracias jarapari mi Ak'õre Waibiaamaa parã jõmaarã pari. Mia mágá gracias jarapari, ijãapataarã para bee chaa nepiripata perã parãpa wãara Jesucristode ijãa p'ani.

9 Tachi Ak'õrepata k'awa bi mi ichita it'aa t'ipari parã pari, t'ãripa oo k'inia bairã irua oopi bik'a. Mapa jarateepari iru Warrapa ooda eperãarã k'aripait'ee.

10 Enenee nãbi Tachi Ak'õremaa mi k'aripamerã wãit'ee parã ak'ide, irua mãga k'inia bi pirã. Taarãru mi wã k'inia bi.

11 Parã k'ira ak'i k'inia bi, parãmaa waapiara k'awaapiit'ee Ak'õre Jaurepa oopi bi. Mágá parãpa pipiara oodai Ak'õrepa k'inia bik'a.

12 Ma awara mágá tachi jõmaweda chik'aripa p'anadai pipiara Cristode ijãadait'ee.

13 Ipemaarã Cristo k'aurepa, mia parãmaa k'awapi k'inia bi mi wã k'inia bada parã ak'ide. Mamãda p'oyaa-e paji. Parã auk'a k'aripa k'inia bi apemaarã judio-eerã k'aripaparik'a. K'inia bi parã t'ãidepemaarã ichiaba Cristode ijãadamerã mãik'aapa oodamerã irua oopi bik'a.

14 Wãara Tachi Ak'õrepa mi jirit'eraji ichia jara pëida jarateenamerã jõmaarãmaa: Grecia eujãdepema pedee pedeepataarãmaa; ai pedee pedeedak'arãmaa ichiaba; k'isia k'awaa p'aniãrãmaa mãik'aapa k'isia k'awa-ee p'aniãrãmaa paara.

15 Maperã parã Roma p'uurudepemaarãmaa ichiaba mia jaratee k'inia bi Jesucristopa ooda eperãarã k'aripait'ee.

16 Mi k'ira nejasia-ee jarateit'ee Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee, Tachi Ak'õre, ichi juapa aide ijãapataarã k'aripait'ee perã atuanaadamerã. Naapiara mãga jara pëiji judiorãmaa mãik'aapa ñrã mãga ichiaba jara pëiru judio-eerãmaa.

17 Mágá jara pëida k'aurepa k'awa p'ani eperãarãpa k'awaadak'ãri Cristopa ooda ãchi-it'ee mãik'aapa irude ijãadak'ãri, Tachi Ak'õrepa ãchi p'ek'au k'achia wëe ak'ipariit'ee. Tachia mãga k'awa p'ani Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bairã:

'Eperã Tachi Ak'õrede wãara ijãapari ichita bapariit'ee iru ome, p'ek'au k'achia wëe bairã iru k'irapite.' *(Hab 2.4)*

P'ek'au k'achia oopata k'aurepa atuadait'ee

18 It'ariipa Tachi Ak'õrepa ijãapataarã mágá p'ek'au k'achia wëe ak'i bi mïda, ichia jõmaarãmaa k'awapi k'inia bi mágá ak'i-e ichide ijãadak'aa beerã. K'irau bi ãchi ome p'ek'au k'achia ooi awaa p'anapata perã mãik'aapa ne-inaa k'achia oopata perã apemaarãpa ijãanaadamerã irua wãarata jara pëidade.

19 Æchia mãga oopata, ãchi t'ãride pia k'awa p'ani mïda Tachi Ak'õre bapari. Mãga k'awa p'ani ichi jua at'apai ãchimaã ak'ipidoo perã.

20 Tachi Ak'õrepa na eujã, pajã mãik'aapa ne-inaa jõma aide nãbi oodak'ãriipa, eperãarãpa ma ooda ak'i p'anapachida. Mágá k'awaa wãpachida iru ichita bapari mãik'aapa jõmaweda irua ooda, eperãarãpa p'oyaa oodak'aa perã mãgee net'aa ãchi juadoopa. Mãga k'awa p'anajida mïda, ãchi k'inia p'ek'au k'achia oo wãpachida.

21 Māgá Tachi Ak'õre k'awa p'anide at'ãri irude ijãa k'iniadak'aa paji m̃aik'aapa it'aa t'ĩ k'iniadak'aa paji gracias jaradait'ee, irua āchi pia ak'ĩ bapachi m̃ida. Ak'õre net'aade k'ĩsiadak'aa paji. Maperãpi eperãarã k'ĩra k'awae-e pik'a p'anapachida, pia m̃aik'aapa k'achia k'awada-ee.

22 “Tachia ne-inaa jõma k'awa p'anida” apachida. Mam̃ida wãara k'ĩsia k'awadak'aa paji, Ak'õrede ijãadak'aa paji perã.

23 Unupachida Tachi Ak'õrepa ne-inaa k'ĩra wãree ooda. Mam̃ida it'aa t'ĩdai k'ãyaara Ak'õre k'ĩra wãreemaa, irua oodadepema ne-inaa m̃agee j̃iak'a juapa oopachida ai k'ĩrapite it'aa t'ĩpataadait'ee. Māgá it'aa t'ĩ p'aneepachida eperã j̃iak'a ooda k'ĩrapite; ipana, ne-animal maa-e pirã eujãde bipa ñuteepata, m̃agee j̃iak'aa ooda k'ĩrapite. Māga oopachida m̃agee net'aa chook'aa m̃ida, eperãpa ooda perã. Jõdaipari eperãk'a. Mam̃ida Tachi Ak'õre ichita bapari.

24 Māga oo k'inia p'anapachida perã, Tachi Ak'õrepa ichiak'au bẽiji k'achia oodamerã chĩara ome. Māgá āchia k'achia oo k'iniata oo wãpachida, k'ĩra nejasia-ee.

25 Tachi Ak'õrepa wãara ne-inaa jõmaweda ooji m̃ida, ma wãarata ijãadai k'ãyaara, seewa ijãapachida. Mapa it'aa t'ĩpachida irua oodamaa, irumaa it'aa t'ĩdai k'ãyaara. ¡Mam̃ida tachi ooda ichita Ak'õre Waibia pait'ee! ¡Māgita Tachi Ak'õre Waibia! Amén.

26 Āchia m̃agá Tachi Ak'õrepa oodamaa it'aa t'ĩ p'anadap'edaa perã irua ichiak'au bẽiji āchia oo k'iniata oodamerã. Māgá ne-inaa k'achia k'ĩra t'ãdoo oo wãpachida. Wẽraarã awaraa wẽraarã ome k'ãi k'inia p'anapachida, wẽra chi imik'ĩra ome k'ãiparik'a.

27 Ichiaba imik'ĩraarãpa awaraa imik'ĩraarã audú j̃iripachida āchi ome auk'a araa k'ãidait'ee, wẽraarã ome k'ãidai k'ãyaara. Māga oo p'anipa k'ĩra nejasia wẽe, āchi k'ap'ia miapipachida, Ak'õrepa oopi k'inia bik'a eperãarãmaa oodamaa p'anadap'edaa perã.

28 Ma awara Tachi Ak'õre k'awadaamaa p'anadap'edaa perã, irua āchi ichiak'au atabẽiji ne-inaa k'achia k'ĩra t'ãdoo k'ĩsiadamerã m̃aik'aapa oodamerã.

29 Māgá p'ek'au k'achia k'ĩra t'ãdoo oo p'aneepachida. Māgee eperãarã nãgá p'anapata: pariatua awaraarã j̃iripata ai ome k'ãidait'ee; ik'awaa ne-inaa k'achia oodait'ee; chĩara net'aa k'ĩayaa; chĩara k'achia ooyaa; chĩara k'ĩra unuamaa iru bee ne-inaa k'aurepa; chĩara j̃iriyaa peedait'ee; chõo j̃iriyaa; chĩara k'ũrayaa; t'ãri k'achia-idaa; chĩara āpite k'achia pedeeyaa;

30 ik'achia jarayaa; Tachi Ak'õre k'ĩra unuamaa; auduayaa; āchia oopata nepiriyaa awaraarãpa āchi t'o p'anadamerã; ne-inaa k'achia oodait'ee k'ĩsiayaa; āchi ak'õreerã pedee ũridamaa;

31 k'ĩsia k'awadak'aa; oodak'aa āchia oodait'eeda apatak'a; āchideerã paara k'ĩra unuamaa; k'ĩra jõdak'aa; chupiria k'awaadak'aa.

32 Māgeerãpa āchi t'ãridepai k'awapata p'ek'au k'achia oo p'ani Tachi Ak'õre k'ĩrapite. Ma awara k'awapata Tachi Ak'õrepa atuapiit'ee m̃agee p'ek'au k'achia ooi awaa beerã. Mam̃ida ichi k'inia m̃agee ne-inaa k'achia oo wãpata m̃aik'aapa pia ak'ipata awaraarã āchi ome auk'a oo wãpataarã.

2

Tachi Ak'õre ewari waibia ewate

1 Māgee k'achia oopataarã ak'ik'ãri, parãdepema abaapa k'ĩsiai: “Mia m̃agee oo-e pak'aji”. Mam̃ida pia pida ne-inaa k'achia oopari Tachi Ak'õre k'ĩrapite.

Maperā k'īrak' aupai jarai Tachi Ak'ōrepa māgee k'achia oopataarā miapiipia bi. Auk'a Ak'ōrepa pi miapii, pia k'achia oopata k'aurepa.

² Wāara, tachia k'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa ne-inaa k'achia chook'aa ichi bimāi. Maperāpi ichia ne-inaa pia oopari, jarak'āri māgeerā miapiit'ee āchia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa.

³ Māga bita ʔk'īsia bik'ā irua pi miapi-e pait'ee, auk'a ne-inaa k'achia oopari mīda?

⁴ Maa-e pirā ʔnāga k'īsia bik'ā? “Tachi Ak'ōre audú t'āri pia bairā, chooit'ee mia ne-inaa k'achia ook'āri.” ʔk'awa-e bik'ā Tachi Ak'ōre t'āri pia bapari pi ome, k'inia bairā pia p'ek'au k'achia oo amaamerā?

⁵ Mamīda pia oo-e bi Ak'ōrepa k'inia bik'a, k'īri k'isua bapari perā. Maperā Tachi Ak'ōre ewari waibia ewate irua pi audupia miapiit'ee awaraa k'achia oopataarā k'āyaara. Māga ook'āri, ne-inaa pia ooit'ee, Tachi Ak'ōrepa ichita ne-inaa pia oopari perā.

⁶ Ma ewate Tachi Ak'ōrepa ak'iit'ee eperāarā jōmaarāpa oopatap'edaa jarait'ee pia wa k'achia.

⁷ Ichi truadee wāpiit'ee nāgee eperāarā: ne-inaa pia oopataarā, k'inia p'anadairā Tachi Ak'ōrepa āchi pia ak'īmerā, māik'aapa ichita p'ana k'inia p'anapataarā iru ome iru trua k'īra wāreede.

⁸ Jōdee nāgee eperāarā atuapiit'ee: audua p'anapataarā māik'aapa ooda-e p'anīrā Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēidak'a, ma k'āyaara ne-inaa k'achia oo k'inia p'anadairā. Māirāpa Tachi Ak'ōre k'īraupata. Mapa ma ewate irua āchi k'achia ooit'ee.

⁹ Ma ewate jōmaweda p'ek'au k'achia oopataarā miadait'ee māik'aapa chupīria chitoonadait'ee, naapiara judiorā, maap'eda judio-eerā.

¹⁰ Jōdee pia oopataarā k'āiwee p'anadait'ee, Tachi Ak'ōrepa āchi pia ak'iit'ee perā māik'aapa ichi trua k'īra wāreede wāpiit'ee perā. Māga p'anadait'ee naapiara judiorā, maap'eda judio-eerā.

¹¹ Tachi Ak'ōrepa judiorāpa oopatap'edaa, judio-eerāpa oopatap'edaa auk'a ak'iit'ee.

¹² Mia māga jara bi Ak'ōrepa judio-eerā atuapiit'ee perā āchia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa, Moisepa p'āda k'awada-e p'ani mīda. Jōdee judiorā auk'a atuapiit'ee āchia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa, Moisepa p'āda k'awa p'ani mīda, ooda-e p'anadairā jōmaweda ma p'ādade jara bik'a.

¹³ Tachi Ak'ōrepa Moisemaa ūraa p'āpida ūrirutapapai, eperā p'ek'au k'achia wēe bee-e pai Tachi Ak'ōre k'īrapite. Mamīda eperā p'ek'au k'achia wēe beei Tachi Ak'ōre k'īrapite, ooru pirā jōmaweda ma p'ādade jara bik'a.

¹⁴ K'awa p'ani judio-eerāpa ichiaba oodai Moisepa p'ādade jara bik'a, ma p'āda k'awada-e p'ani mīda. Māga oodai oodak'āri Tachi Ak'ōrepa k'īsia pia bēidak'a eperāarā t'āride, ewaa weda eperāarā ook'āri.

¹⁵ Māgā pia oodak'āri, jōmaarāmaa ak'īpipata āchi t'āride bēida auk'a bee Ak'ōrepa p'āpida ome. Ma k'īsia pia bēida k'aurepa ne-inaa pia k'awapata. Mapa ne-inaa pia oodak'āri, k'āiwee p'anapata. Jōdee ne-inaa k'achia oodak'āri, k'īsia p'ua p'anapata.

¹⁶ Tachi Ak'ōrepa mi jirit'eraji jarateemerā ichi Warra Jesucristopa ooda eperāarā k'aripait'ee. Irua ak'iit'ee eperāarāpa oopatap'edaa Ak'ōre ewari waibia ewate. Iruata k'awapari jōmaarāpa āchi t'āride oo k'inia p'ani, pia wa k'achia. Mapa k'await'ee chisāgīrā wāpii Ak'ōre truadee māik'aapa chisāgīrā atuapii.

Judiorāpa Moisepa p'āda iru p'ani

17 Parāpa jarapata: “Tai judiorā.” Mamīda parā audua p'anī Tachi Ak'ōrepa oopi k'inia bi eperāarāmaa k'awa p'anīda apata perā. Māga jarapata pāchi auk'arāpa Moisepa p'āda iru p'anadairā.

18 Wāara Moisepa p'āda k'aurepa k'awa p'anī sāga oodaipia bi māk'aapa sāga oodaik'araa bi, Tachi Ak'ōrepa parā pia ak'i bamerā. Ma awara ijāa p'anī Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a wāara oodaipia bi jōmaarāpa, ma p'ādade jara bi ūraa pia bairā.

19 K'īsia p'anī parāpata Tachi Ak'ōrepa oopi k'inia bi eperāarāmaa jarateedai Moisepa p'āda k'awa-ee beerāmaa, āchia Ak'ōre Ūraa k'awada-e p'anadairā.

20 Parā-it'ee āchi k'īsia k'awa-ee beerāk'a p'anī maa-e pirā warra chak'eerāk'a p'anī. Parā judiorāpa āchimaā jarateeda-e p'anī pirā, ṡsāga k'awaadaima Ak'ōrepa oopi k'inia bi āchimaā? ṡParāpa wāarata k'awa p'anī-ek'ā, Ak'ōre Ūraa k'awa p'anapata perā?

21 Parāpa awaraarāmaa jarateepata Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a oodaipia bi. ṡMāga-ek'ā? Mamīda parāpa pida ooda-e p'anī ma p'ādade jara bik'a. Ūraapata awaraarāmaa nechianaadamerā. Mamīda edaare parāpa māga oopata.

22 Jarapata tachi wēra omepai k'āipia bi. Mamīda parādepema ūk'uruurāpa chīara wēra jiripata, ai ome k'āidait'ee. K'īra unuamaa iru p'anapatada apata ne-inaa k'īra t'ādoo juapa ooda, ai k'īrapite it'aa t'īpata. Mamīda parādepemaarā ūk'uru t'īupata māgee ne-inaa iru p'anī tede nechiadait'ee.

23 Jara p'anī: “Tāipata Tachi Ak'ōre Ūraa k'awa p'anīda” apata. Mamīda wāara ooda-e p'anī Ak'ōrepa jara bik'a ma ūraade. Mapa parā k'aurepa awaraarāpa pedee k'achia jarapata Tachi Ak'ōre āpīte,

24 Ak'ōre Ūraa p'ādade nāga jara bik'a:

'Parā k'aurepa Tachi Ak'ōrede ijāadak'aa beerāpa k'achia pedeeapata iru āpīte.'
(Is 52.5)

25 Tachi Ak'ōrepa oopidak'a chonaarāweda, tauchaa bijida parādepema imik'īraarā k'ap'iade, ak'īpidait'ee parā Tachi Ak'ōre eperāarā. Mamīda parāpa Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a wāara ooda-e p'anī pirā, auk'a p'aneepata tauchaa wēe beerā ome.

26 Jōdee, ma tauchaa wēe beerāpa wāara oo p'anī pirā Ak'ōre Ūraade jara bik'a, Tachi Ak'ōrepa ichideerā papiit'ee, tauchaa wēe p'anī mīda.

27 Māgā Tachi Ak'ōre k'īrapite māirā pipiara uchiadait'ee parā judiorā k'āyaara. Ak'ōrepa oopi bik'a oo p'anīpa ārapa ak'īpipata Ak'ōrepa parā mi-āpīpia bi, irua oopi bik'a oo k'iniada-e p'anadairā. Māga p'anapata, parā judiorāpa iru ūraa p'āda k'awa p'anī mīda māk'aapa pāchi k'ap'iade tauchaa iru p'anī mīda.

28 Ma jōma jara aupadade k'īsiadak'āri, k'awa p'anī Tachi Ak'ōrepa ichideerā papi-e judiorāda apataarā, ne-inaa oopata perā irua ūraa p'ādade jara bik'a maa-e pirā āchi k'ap'iade tauchaa bipata perā.

29 Ma k'āyaara ichideerā papipari chi t'āripara irude wāara ijāapataarā. Jaradai āchia tauchaa pik'a iru p'anī āchi t'āride, k'ap'iade iru p'anadai k'āyaara. Māgā t'āripara wāara ijāadak'āri, Ak'ōre Jaure āchi ome ba chepari. Māgā pipiara bi Ak'ōre Ūraa p'ādade iru p'anadai k'āyaara, iruata k'awapipari perā jōma Tachi Ak'ōrepa oopi k'inia bi. Tachi Ak'ōrepa māgee wāara ijāapataarā pia ak'īpari, awaraarāpa āra māgā ak'īda-e p'anī mīda.

3

Tachi Ak'õrepa ichita oopari ichia jara bik'a

1 Māgara, ¿k'āare-it'ee eperā k'ap'iade tauchaa bii judío pamerā? ¿Pipiara bi-ek'ā judio-ee bait'ee, judío pai k'āyaara?

2 ¡Māga-epi! Tachi Ak'õrepa judiorāta naapiara jirit'eraji ichia jarada jīadamerā māik'aapa awaraarāmaa jarateedamerā.

3 Made Ak'õrepa ichi ūraa jaraji judiorāmaa. Mamīda āchidepema ūk'uruurāpa ma ūraa ijāada-e p'anapachida. Maperā ooda-e paji irua oopi k'inia bik'a. Ārapa māgá ijāada-e p'anadap'edaa perā, ¿Ak'õrepa oo amaa beejik'ā ichia jaradak'a ma ūraa p'ādade?

4 ¡Māga-e! Ak'õrepa seewa jarak'aa eperāarāk'a. Jīp'a oopari ichia jara bik'a. Ichi ūraa p'ādade chonaarāwedapema Rey David it'aideepa jaraji: 'Ak'õre, mia ne-inaa k'achia oopata ak'ip'eda, pia wāarata jarapari "k'achia bida" ak'āri. Pi imiatepataarā ichita p'oyaaariit'ee, pia aupaita ak'it'ee perā eperāarāpa oopata jarait'ee pia wa k'achia.' (Sal 51.4)

5 Mamīda tai judiorāpa ne-inaa k'achia oo p'anadak'āri, ak'ipipata Tachi Ak'õre pipiara bi eperāarā k'āyaara, irua maarepida k'achia ook'aa perā. Māgara ¿k'āata jaradaima? "¿Tachi Ak'õre, tachi ooda t'āri k'achia bik'ā, k'achia oopataarā atuapiit'ee perā?" (Mia māga iidik'āri parāmaa, pedeemaa bi eperā k'isia k'awa-ee bik'a.)

6 ¡Tachi Ak'õre t'āri k'achia-epi! Māga bada paara tachi ome, ¿sāga ak'ik'ajima na p'ek'au eujādepemaarāpa oopata jarait'ee pia wa k'achia?

7 Mia māga k'isia bada paara, eperā k'isia k'awa-ee bipa jarak'ajik'a ichiaba mia māga jarai: "Mia seewa jarak'āri, ak'ipimaa bi Tachi Ak'õre pipiara bi mi k'āyaara, irua seewa jarak'aa perā." Māgara mia k'isiak'aji seewa jara bipa jōmaarāpa Tachi Ak'õre pipiara ak'idait'ee, irua wāarata jarapari perā. Māga pada paara ¿sāap'eda Ak'õrepa mi atuapiima ma seewa jarada k'aurepa?

8 Wāara judiorā ūk'uruurāpa mi āpīte jara p'anida a p'ani, mia jarateepari ne-inaa k'achia oodaipia bi, jōmaarāpa Tachi Ak'õre pipiara ak'idamerā. ¡Mia māga jarateek'aapi! Ak'õrepa ak'awa bi k'airāpa māga jarateepata māik'aapa ichia māgiirā miapiit'ee ma k'aurepa.

Jōmaarāpa p'ek'au k'achia oopata

9 Ma jōma jara aupadade k'isiadak'āri, k'awa p'ani tai judiorā pipiara p'ani-e judio-eerā k'āyaara, Ak'õrepa ichi ūraa p'āda tai ome bēida perā. Et'ewa mia ak'ipiji parāmaa tachi jōmaarāpa p'ek'au k'achia oopata, p'ek'au k'achia jua ek'ari p'anapata perā; judiorā, judio-eerā auk'a.

10 Ichiaba Tachi Ak'õre Ūraa p'ādade jara bi: 'Eperā apida p'ek'au k'achia wēe bi-e Tachi Ak'õre k'īrapite.

11 Eperā apidaapa wāara k'awa-e bi ne-inaa pia ooiit'ee. Eperā apidaapa jiri-e bi Tachi Ak'õre wāara k'awaait'ee.

12 Jōmaarāta o k'achiade p'ani āchia oo k'iniata oo p'anapata perā. Apidaapa oodak'aa Tachi Ak'õrepa oopi k'inia bik'a, ne-inaa pia wāara p'oyaa oodak'aa perā.' (Sal 14.1-3; 53.1-3)

13 'Nāga pik'a p'ani. Ara piuda k'ap'ia pia iada-e pak'āri, mik'ia uchiaparik'a ma iadap'edaamāiipa, māga pik'a pedee k'achia uchiapari āchi it'aideepa, t'āri k'achia-idaa p'anapata perā. Āchi it'aideepa seewa aupai uchiapari.' (Sal 5.9)

'Ara taamapa neera mera iru baparik'a chi k'idade eperā k'aait'ee, māga pik'a āchi imeraa pedeepa eperāarā k'ūrāpata ne-inaa k'achia oopidait'ee.' (Sal 140.3)

14 'Ik'achia pedeepata t'āri k'achia p'anapata perā.' (Sal 10.7)

15 Chīara audú pee k'inia p'anapata.

16 Māirā wārutamaa ne-inaa k'achia oo wāpata awaraarāmaa māik'aapa awaraarā t'āri p'uapipata.

17 K'āiwee p'anadak'aa māik'aapa k'awadak'aa awaraarā māgá p'anapidait'ee.' (Is 59.7-8)

18 'Tachi Ak'ōre waawedak'aa, irude ijāadak'aa perā.' (Sal 36.1)

19 Tachia k'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa p'āpiji ma et'ewa pedeeda judiorā-it'ee, ichia bēida perā ichi ūraa p'āda tai chonaarā ome. Ma ūraa p'āpiji apidaapa jaranaadamerā "miata ne-inaa k'achia oo-e" māik'aapa jōmaweda na p'ek'au eujādepemaarāpa k'awaadamerā āchia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa Tachi Ak'ōrepa āchi atuapiit'ee.

20 Maperā k'awa p'ani eperā apida p'ek'au k'achia wēe bait'ee Tachi Ak'ōre k'īrapite Moisepa p'āda k'awapari perā maa-e pirā ma p'ādade jara bik'a oopari perā. Jip'a ma ūraa p'āda k'aurepa k'awapata tachia k'achia oopata.

Eperāarā o k'achiadeepa uchiapata Cristode ijāadak'āri

21 Mamīda irā eperāarāmaa Tachi Ak'ōrepa ak'ipimaa bi p'ek'au k'achia wēe p'aneedai iru k'īrapite, ooda-e p'ani mīda jōmaweda irua jara bik'a ichi ūraa p'ādade. Māga k'awa p'ani irua māga ak'ipida perā tai chonaarāmaa, Moisepa p'ādade māik'aapa Ak'ōre pedee jarapataarāpa p'ādap'edaade.

22 Tachimaa ak'ipimaa bi ichia naaweda k'īsia iru bada: jōmaarāta wāara Jesucristode ijāa p'aniirā p'ek'au k'achia wēe p'anapata Tachi Ak'ōre k'īrapite, judiorā māik'aapa judio-eerā paara.

23 Jōmaarāpa p'ek'au k'achia oopata. Eperā apida wē-e wāara ne-inaa jōmaweda oopari Ak'ōrepa oopi bik'a.

24 Mamīda Tachi Ak'ōre audú t'āri pia bapari perā māik'aapa eperāarā k'inia iru bapari perā, pēiji ichi warra Jesucristo p'ek'au k'achia oopataarā o k'achiadeepa k'aripa atamerā, p'ek'au k'achia wēe ichita p'anapataadamerā iru k'īrapite.

25 Jesucristopa eperāarā māgá k'aripai Tachi Ak'ōrepa iru piupida perā eperāarā pari. Chonaarāweda eperāarāpa p'ek'au k'achia oodak'āri, Tachi Ak'ōrepa choopachi māik'aapa irua ma k'achia āyaa bipachi. Mamīda ma k'achia wēpapi-e paji. Jōdee eperāarā taide ichi warra kurusode piuk'āri, iru waa bat'ada k'aurepa Tachi Ak'ōrepa eperāarā p'ek'au k'achia jōmaweda wēpapiji, chonaarāpa chonaarāweda oopatap'edaa paara.

26 Māga ooji ak'ipiit'ee ichi wāara t'āri pia bapari. Maperāpi eperā Cristode wāara ijāa bi p'ek'au k'achia wēe bapari Tachi Ak'ōre k'īrapite.

27 Mamīda eperāpa jarai: "Tachi Ak'ōrepa mīta pia ak'i bapariit'ee mia ne-inaa pia oopari perā". Mamīda māga-e. Tachi Ak'ōrepa pia ak'i bapariit'ee chi wāara Jesucristode ijāa bi aupai.

28 Ma jōma jara aupadade k'īsiadak'āri, k'awa p'ani eperāarā p'ek'au k'achia wēe p'oyaa p'anadak'aa oo p'anadairā Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a. Jip'a p'ek'au k'achia wēe p'anadait'ee Tachi Ak'ōre k'īrapite, Jesucristode ijāa p'anadairā.

29 Tachi Ak'ōre jōmaarā Ak'ōre Waibia; judiorā Ak'ōre Waibia, ichiaba judio-eerā Ak'ōre Waibia.

30 Tachi Ak'ōre apai. Maperā k'awa p'ani judiorā p'ek'au k'achia, judio-eerā p'ek'au k'achia auk'a wēpapiipari, Cristode wāara ijāadak'āri.

31 Māga jaradak'āri, jara k'inia p'anik'a Ak'ōre Ūraa p'āda vale-ee pik'a bi? j;Māga-e! Tachia Cristode wāara ijāadak'āri, oopata ma ūraa p'ādade jara bik'a.

4

Abrahampa ijāada

¹ K'Isiadāma tai judiorā chonaarāwedapema Abrahampa oodade. ¿K'āata oojima Tachi Ak'ōrepa iru pia ak'imerā?

² Tachi Ak'ōrepa jaradak'a jōmaweda ooda paara Abrahampa, ichia jarak'aji awaraarāmaa: "Tachi Ak'ōrepa mi pia ak'ipari ne-inaa oopari perā iru-it'ee." Mamīda Tachi Ak'ōre-it'ee māga jara-e pak'aji, ne-inaa jōmaweda oo-e pada perā Ak'ōrepa k'inia badak'a. Māga bita, ¿sāap'eda Tachi Ak'ōrepa Abraham pia ak'ijima?

³ Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bi: 'Abrahampa Tachi Ak'ōrepa jarada ijāaji. Maperā Tachi Ak'ōrepa iru pia ak'ipachi.' (Gn 15.6)

⁴ K'Isiadāma nāgide. Eperā mimiak'āri awaraa pari, ma mimia aupap'eda, ichi p'arat'a iidinapari mimia chiparimaa. Māgá tachia oopata p'arat'a jitadait'ee.

⁵ Mamīda māga-e Tachi Ak'ōre ome. Irua eperā pia ak'i-e, ma eperāpa māga iidi bairā ichia ne-inaa pia oopari k'aurepa. Jīp'a p'ek'au k'achia oopataarā pia ak'ipari, mairāpa wāara ijāadak'āri irua āchia p'ek'au k'achia oopata wēpapiit'ee.

⁶ Chonaarāweda Rey Davidpa ichiaba k'awaji Ak'ōrepa eperā p'ek'au k'achia wēe ak'ipari, ne-inaa pia oo-e bi mīda iru-it'ee. Jaraji māgee eperā t'āri o-īa bapari, Ak'ōrepa iru māgá k'aripapari perā. Māgaji:

⁷ P'ek'au k'achia oopataarā o-īa p'anapata Tachi Ak'ōrepa āchi p'ek'au k'achia āyaa bik'āri māk'aapa wēpapik'āri.

⁸ Māgee eperā o-īa bapari Tachi Ak'ōrepa iru p'ek'au k'achia wēe ak'ik'āri.' (Sal 32.1-2)

⁹ Davidpa māga jarada perā, ¿k'āata jaradaima? ¿Tachi Ak'ōrepa wēpapiik'ā tauchaa iru beerāpa p'ek'au k'achia oopatap'edaa aupai? Tauchaa wēe beerāpa p'ek'au k'achia oopatap'edaa auk'a wēpapiit'ee, o-īa p'anapataadamerā Davidpa jaradak'a. Waya pedeedāma Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bi:

'Abrahampa Tachi Ak'ōrepa jarada ijāaji. Maperā Tachi Ak'ōrepa iru pia ak'ipachi.' (Gn 15.6)

¹⁰ Tachi Ak'ōrepa māga jarak'āri, Abrahampa at'āri ichi k'ap'iade tauchaa bi-e baji.

¹¹ Ma t'ēepaita Abrahampa māga ooji. Māga ook'āri, ak'ipiji ichia wāara ijāa bi Tachi Ak'ōrepa iru k'achia wēe ak'ida, ma ijāa bi k'aurepa. Tachi Ak'ōrepa Abraham māgá ak'ida perā ma tauchaa bi naaweda, k'awa p'ani tauchaa wēe beerā auk'a p'ek'au k'achia wēe p'aneedai Tachi Ak'ōre k'īrapite, ijāadak'āri Abrahampa ijāadak'a. Māgá ijāadak'āri, Abraham warrarāk'a padaipata, āchi k'ap'iade tauchaa wēe p'ani mīda.

¹² Jōdee tauchaa iru beerā ichiaba Abraham warrarā. Māga p'ani-e tauchaa iru p'anadairā āchi k'ap'iadepai. Jīp'a māga p'ani ijāapata perā tai judiorā chonaarāwedapema Abrahampa ijāadak'a, ichi waide tauchaa wēe bide.

Tachi Ak'ōrepa jaradak'a oopari ijāapataarā ome

¹³ Ak'ōrepa ichi Ūraa p'āpii naaweda, Abrahammaa jaraji irudeepa uchi-adap'edaarāpa Tachi Ak'ōrepa ooda jōmaweda iru p'aneedait'ee āchi jua ek'ari, māk'aapa āchi k'aurepa Tachi Ak'ōrepa na p'ek'au eujādepemaarā pia ak'it'ee. Ak'ōrepa māga jara-e paji Abrahampa ne-inaa oo bada perā iru ūraade

jaradak'a. Māga jaraji Abrahampa irude ijāa bada perā. Maperāpi Abraham p'ek'au k'achia wēe baji iru k'īrapite.

¹⁴ Tachi Ak'ōrepa māga jarada paara ichi ūraa p'ādade jara bik'a oopataarāmaa aupai, ¿k'āare-it'ee irude ijāadaima? Māga bada paara, oo-e pak'aji ichia jaradak'a Abrahammaa. Mamīda māga-e. Tachi Ak'ōrepa k'awa bi eperā apidaapa p'oyaa ooda-e jōmaweda iru ūraa p'ādade jara bik'a.

¹⁵ Ma awara eperāarāpa ooda-e pak'āri ma ūraa p'ādade jara bik'a, neinaa k'achia oopata. Māgā Tachi Ak'ōre k'īraupipata māik'aapa ma k'aurepa atuapata. Ma ūraa wē-e pada paara, k'awada-e pak'aji āchia ne-inaa k'achia oo p'ani.

¹⁶ Ma jōma jara aupadade k'īsiadak'āri, k'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa jaradak'a, ichia Abrahamdeepa uchiadap'edaarā pia ak'ipariit'ee, ārapa ijāapata perā Abrahampa ijāadak'a; ma k'aurepapai. Maperā k'awa p'ani Abraham jōmaarā ak'ōchona, judiorā ak'ōchona māik'aapa judio-eerā ak'ōchona, ijāadak'āri irua ijāadak'a.

¹⁷ Tachi Ak'ōrepa Abrahammaa jara bi ichi ūraa p'ādade: *(Gn 17.5)*

'Mia pi eujā awara-awaraadepemaarā ak'ōchona papiit'ee.' Māgā k'awa p'ani Tachi Ak'ōre k'īrapite Abraham tachi ijāapataarā ak'ōchona, irudeepa uchiada-e paji mīda. Abrahampa ijāapachi Tachi Ak'ōrepa piudap'edaarā chok'ai p'irabaipipari. Ichiaba ijāapachi Ak'ōrēpata jarak'āri ichia ooi't'ee bi, māga ooi't'ee, waide oo-e bi mīda.

¹⁸⁻¹⁹ Abraham perā cien años iru baji Tachi Ak'ōrepa jarak'āri: *(Gn 15.5)*

'Pideepa uchiadait'eerā cho-k'ara pait'ee.' Māgā taarā-ee piut'ee baji māik'aapa chi wēra Sara, chōtrāa bita, warra t'ok'aa paji mīda, Abrahampa ijāaji Tachi Ak'ōrepa jarada; chi wērapa warra t'oi't'ee. Māga ijāaji k'awa bada perā Tachi Ak'ōrepa ichita oopari ichia jara bik'a. Māgā ijāada perā, Ak'ōrepa Abraham awara-awaraa eujādepemaarā ak'ōchona papiji.

²⁰ Abrahampa Tachi Ak'ōrepa jarada ijāa amaa-e paji māik'aapa awaraa neinaa k'īsia-e paji. Jip'a ijāaji Tachi Ak'ōrepa ooi't'ee ichia jaradak'a. Maperā Abraham it'aa t'īji Tachi Ak'ōremaa

²¹ jarait'ee iruta jōmaarā k'āyaara waibiara bi. K'awaji ne-inaa wē-e Tachi Ak'ōrepa p'oyaa ook'aa.

²² Maperāpi Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bi: *(Gn 15.6)*

'Abrahampa Tachi Ak'ōrepa jarada ijāaji. Maperā Tachi Ak'ōrepa iru pia ak'ipachi.' *(Gn 15.6)*

²³ Tachi Ak'ōrepa māga jara-e paji Abraham-it'ee aupai.

²⁴ Ichiaba māga jaraji tachi-it'ee, irude ijāapata perā. Iruata Tachi Waibia Jesucristo chok'ai p'irabaipiji.

²⁵ Tachi Ak'ōrepa Jesucristo pēiji piumerā tachia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa. Maap'eda iru chok'ai p'irabaipiji tachi p'ek'au k'achia wēe p'anadamerā iru k'īrapite.

5

Cristode ijāapataarā k'āiwee p'anapata Tachi Ak'ōre ome

¹ Tachi Cristode ijāapataarā māgā p'ek'au k'achia wēe p'anapata perā Tachi Ak'ōre k'īrapite, k'āiwee p'anapata, k'awaa p'anadairā Tachi Ak'ōrepa tachi atuapi-e pait'ee. Ma k'āyaara tachi pia ak'ipari Tachi Waibia Jesucristo k'aurepa.

² Irude ijāapata k'aurepata Tachi Ak'ōrepa tachi k'aripapari. Maperā t'āri o-īa p'anapata. K'awa p'ani irua ichi k'īra wāree unupiit'ee tachimaa.

³ Ma awara ĩraweda t'āri o-ĩa p'anapata, mia p'ani pijida. Māga p'anadai k'awa p'anadairā māgá miadak'āri, k'awaa wāpata choodait'ee.

⁴ Māgá choodak'āri, k'awaapata Tachi Ak'ōrepa tachi pia ak'ipari māik'aapa waapiara ijāapata ewari cherude iru k'ĩra wāree unudait'ee.

⁵ K'awa p'ani ma ewate irua tachi k'ūra-e pait'ee, ichi Jaure pēida perā tachi ome ba chemerā. Māgipa tachi t'āride k'awapipari Tachi Ak'ōrepa tachi k'inia iru bi.

⁶ Naaweda tachia p'ek'au k'achia p'oyaa oo amaada-e paji tachi k'ĩradoopa. Maperā Ak'ōrepa ewari aba ĵirit'eraji Cristo piumerā k'achia beerā pari.

⁷ Eperā ĵip'aapa māga oo-e pak'aji awaraa pari. ŹK'aita chĩara t'āri k'achia-idaa bi pari piuk'ajima? Piu-e pak'aji pia oopataarā pari pijida. Piuk'ajisk'a eperā t'āri pia bi pari.

⁸ Mamĩda Tachi Ak'ōrepa ak'ipiji ichiata tachi audú k'inia iru bi, Cristo pēik'āri piumerā p'ek'au k'achia oopataarā pari.

⁹ Ichia māga ooda perā tachi-it'ee, ijāapata Cristo waa bat'ada k'aurepa Tachi Ak'ōrepa ijāapataarā p'ek'au k'achia wēe papipari ichi k'ĩrapite. Ma awara k'awapata Cristo k'aurepa Tachi Ak'ōrepa tachi miapi-e pait'ee ichi ewari waibia ewate.

¹⁰ Naaweda tachi jida Tachi Ak'ōre k'ĩra unuamaa iru p'anapataarāk'a p'anajida, o k'achiade p'anapachida perā. Mamĩda Cristo piuda k'aurepa tachi pari, Tachi Ak'ōrepa ichi t'āri auk'a biji tachi t'āri ome. Ma awara Cristo piup'eda chok'ai p'irabaida perā, ĩrá audupiara tachi k'aripapari ichi ode wārutade, māik'aapa māgá k'aripapariit'ee tachi wārutamaa ichi truadee.

¹¹ Tachi Waibia Jesucristopa tachi māgá k'aripapari perā, ĩrá tachi t'āri auk'a p'anapata Tachi Ak'ōre ome. Maperāpi tachi t'āri o-ĩa p'anapata.

Adán badak'āriipa Cristo parumaa

¹² Adanpa oodade k'ĩsiadáma. Chi naapema eperāpa naapiara p'ek'au k'achia ooji, oo-e pada perā Tachi Ak'ōrepa jaradak'a. Piuji ma k'achia ooda k'aurepa. Ma k'achia oodak'āriipa jōmaweda ichideepa uchiadap'edaarāpa p'ek'au k'achia oo p'aneejida. Māgá Adanpa naapiara k'achia ooda k'aurepa, maadamāiipa eperāarā piupata.

¹³ Māga paji Ak'ōrepa ichi ũraa p'āpii naaweda Moisemaa. Ma ũraa p'āpida k'awada-e p'anapachida mĩda, eperāarāpa pariatua p'ek'au k'achia oopachida Tachi Ak'ōre k'ĩrapite. Mamĩda Tachi Ak'ōrepa āchi miapi-e paji āchia ne-inaa k'achia oopatap'edaa k'aurepa.

¹⁴ Ĵip'a piujida Adanpa ne-inaa k'achia ooda k'aurepa, auk'a ooda-e paji mĩda irua oodak'a. ĩrá k'ĩsiadáma Adanpa oodade māik'aapa Cristo, chi cheit'ee bada apatapa oodade.

¹⁵ Tachi Ak'ōrepa eperāarā chupĩria k'awaada māik'aapa pia ooda Cristo k'aurepa, Adanpa oodak'a bi-e. Adanpa ooda k'aurepa na p'ek'au eujādepemaarā jōmaweda piupata māik'aapa pia-ee p'anapata Tachi Ak'ōre k'ĩrapite. Māga p'anapata mĩda Ak'ōre k'ĩrapite māik'aapa p'ek'au k'achia oopata mĩda, Cristode ijāadak'āri, Tachi Ak'ōrepa eperāarā chupĩria k'awaapari māik'aapa ārapa p'ek'au k'achia oopata wēpapipari. Māgá Cristopa ooda k'aurepa Ak'ōrepa ma eperāarā p'ek'au k'achia wēe ak'ipari.

¹⁶ Ma awara Adanpa k'achia ooda k'aurepa Tachi Ak'ōrepa na p'ek'au eujādepemaarā pia ak'ĩ-e paji māik'aapa ma k'aurepa āra atuapiit'ee paji. Jōdee Cristopa pia ooda k'aurepa Tachi Ak'ōrepa na eujādepemaarā pia ak'ipari irude ijāadak'āri.

¹⁷ Ma et'ewa jara aupadade k'ĩsiadak'āri, k'awa p'ani Adanpa ooda k'aurepa na p'ek'au eujādepemaarā piupata. Mamĩda ma k'āyaara Jesucristopa ooda

pipiara bi. Ma k'aurepa Tachi Ak'õrepa eperäärã k'aripapari, p'ek'au k'achia wêe ichita p'anapataadamerã iru truade, ãrapa irude ijãapata perã.

¹⁸ Ichiba Adanpa k'achia ooda k'aurepa, jõmaweda atuadait'ee paji. Jõdee Jesucristopa pia ooda k'aurepa jõmaweda p'ek'au k'achia wêe p'anadai Tachi Ak'õre k'irapite mãik'aapa iru truadee wãdai.

¹⁹ Mãpa jaradai eperã abaapa oo-e pada perã Ak'õrepa jaradak'a, eperäärã chok'araarãpa p'ek'au k'achia oo p'aneejida. Jõdee chi apemapa ooda perã Ak'õrepa jaradak'a, eperäärã chok'ara p'ek'au k'achia wêe p'ani Tachi Ak'õre k'irapite.

²⁰ Tachi Ak'õrepa ichi ùraa Moisemaa p'ãpiji ak'ipiit'ee eperäärãmaa ãchia ne-inaa k'achia oopata. Ma ùraa k'awaadak'ãri, audupiara k'achia oopachida. Mamãda Tachi Ak'õrepa mãgee eperäärã audú k'inia iru bada perã, ãchi ma o k'achiadeepa k'aripa ataji.

²¹ Waide Tachi Ak'õrepa mãgã k'aripa-e bak'ãri, tachi eperäärã piudap'eda, atuapachida tachia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa. Mamãda Tachi Ak'õrepa tachi p'ek'au k'achia oopataarã k'aripak'ãri Jesucristo k'aurepa, p'ek'au k'achia wêe p'aneejida iru k'irapite mãik'aapa iru ode p'aneejida. Ma ode p'anadak'ãri, tachi k'ap'ia piuruta pijida, Ak'õre truade p'ananadait'ee.

6

Cristodeerãpa p'ek'au k'achia oodaamaa p'anapata

¹ Parãdepemapa iidii: "Tachi Ak'õrepa Cristode ijãapataarã p'ek'au k'achia wêe ak'i bi pirã, ¿p'ek'au k'achia waapiara oodaipia bi-ek'ã, mãgã Ak'õrepa waapiara tachi pia ak'imerã?"

² ¡Mãga-e! Cristode ijãadak'ãri, tachi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia piu pik'aji. Mãga bita, ¿sãga waapiara p'ek'au k'achia oodaima?

³ ¿K'awada-e p'anik'ã? Jesucristode ijãadak'ãri, poro choopijida ak'ipidait'ee iru ome araa p'ani. Mãgã araa p'anadairã iru ome, iru piuk'ãri tachi p'ek'au k'achia wêepapiit'ee, tachi jida auk'a piu pik'ajida.

⁴ Ma awara tachi ijãapataarãpa poro choopidak'ãri mãgã ak'ipidait'ee tachi piu pik'adap'edaa Cristo ome, jaradai tachi auk'a ia pik'ajida iru ome. Ichiba jaradai Tachi Ak'õre Waibiapa tachi auk'a p'irabai pik'apiji iru p'irabaididak'a, mãgã awara p'anapataadamerã irua k'inia bik'a.

⁵ Cristo ome araa p'ani k'aurepa, tachi auk'a piu pik'ajida pirã iru ome, mãgara auk'a p'irabaidait'ee mãik'aapa iru ome p'ek'au k'achia wêe p'anapataadait'ee, irua k'inia bik'a.

⁶ K'awa p'ani Cristode ijãadai naaweda p'ek'au k'achia ooyaa p'anapachida. Mamãda ijãadak'ãri mãik'aapa araa p'aneedak'ãri iru ome, ma p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia kurusode piu pik'aji iru k'ap'ia ome. Mãgã uchijida ma p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia jua ek'ariipa, waa tachimaa k'achia oop-inaamerã.

⁷ Tachi eperã k'ap'ia piuk'ãri, ne-inaa waa tachimaa oopi-e pai, pia wa k'achia. Mãga pik'a tachi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia piu pik'ak'ãri Cristo k'ap'ia ome, ne-inaa k'achia waa tachimaa oopi-e pai.

⁸ Tachi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia mãgã piu pik'ada perã Cristo k'ap'ia ome, ijãa p'ani Cristopa tachi k'aripait'ee p'anapataadamerã irua k'inia bik'a, auk'a p'irabai pik'adap'edaa perã iru ome.

⁹ Tachi ijãapataarãpa k'awa p'ani Cristo piup'eda chok'ai p'irabaida perã, waa piu-e paif'ee.

10 Piuda apai piuji p'ek'au k'achia jōmaweda wēpapiit'ee. Ma piudak'āriipa ichita chok'ai bapari ooit'ee Ak'ōrepa oopi bik'a.

11 Parā ichiaba mǎgá p'anapataadaipia bi, parā p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia piu pik'ada perā Jesucristo k'ap'ia ome. Mapa ichita iididaipia bi Jesucristomaa, irua parā k'aripamerā oodait'ee Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a. Mǎgá ne-inaa k'achia oo amaadaipi.

12 Oonáati ma p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iapa oopi k'inia bik'a parāmaa. Mǎgí k'aurepa ne-inaa k'achia k'īra t'ādo oopata. Mamīda ma k'ap'ia jōit'eepi.

13 Ne-inaa k'achia oopináati pāchi juamaa, bīrimaa, it'aimaa, taumaa. Jīp'a pāchi k'ap'ia bīti Tachi Ak'ōre jua ek'ari, irua ne-inaa pia oopimerā ma k'ap'iamaa. P'anapatáati k'ap'ia chiwidi iru p'anik'a, parā auk'a p'irabai pik'adap'edaa perā Cristo ome, iru k'ap'ia chiwidi p'irabaik'āri.

14 Mǎga ooruta pīrā, waa p'ana k'iniada-e pait'ee pāchia p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia jua ek'ari. Cristopa parā uchiapidak'a Tachi Ak'ōre Ūraa p'āda jua ek'ariipa, auk'a uchiapii ma k'achia ooyaa bi k'ap'ia jua ek'ariipa. Mǎgá Tachi Ak'ōrepa parā k'aripa k'inia bi, parā k'inia iru bapari perā.

Pi, k'ai esclavo

15 Parādepemapa jarai: “Mǎgara, Cristopa ooda k'aurepa it'aa wādait'ee pīrā, oonaadāma Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a. Oodāma tachia oo k'iniata.” jMǎga-el

16 ¿K'awada-e p'anik'ā esclavopa oopari chiparipa oopi bik'a? Ne-inaa k'achia oopiru pīrā, k'achia oopari mǎik'aapa k'achiade baapari. Mǎga pik'a bi parā p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia jua ek'ari p'anadak'āri. Jōdee ma esclavo chiparipa chi esclavomaa ne-inaa pia oopiru pīrā, pia oopari mǎik'aapa chiparipa k'achia wēe ak'ipari. Mǎga pik'a bi Tachi Ak'ōre jua ek'ari p'anadak'āri. Pi ¿k'ai esclavoma; p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia esclavo wa Tachi Ak'ōre esclavo?

17 Mía gracias jarapari Tachi Ak'ōremaa, írá irua oopiparik'a oo k'inia p'anadairā pāchi t'āriipa. Mǎga oo k'inia p'ani Tachi Ak'ōrepa pedee pia jara pēida Cristode ūridap'edaa perā iru mimiapataarā it'aideepa mǎik'aapa irude ijāadap'edaa perā.

18 Mǎgá uchiajida ma p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia jua ek'ariipa mǎik'aapa Tachi Ak'ōre jua ek'ari p'aneejida.

19 (Nǎgí jarateerude mía “esclavo” jara bi parāpa pipiara k'awaadamerā k'āata mía jara k'inia bi.) Naaweda pāchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia jua ek'ari esclavoorāk'a p'anapachida. Mamīda írá pāchi k'ap'iamaa oopidaipia bi ne-inaa pia k'īra t'ādo, Tachi Ak'ōrepa k'iniata, ma-it'ee Ak'ōrepa parā awara bida perā.

20 Parā at'āri pāchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia jua ek'ari esclavoorāk'a p'anadak'āri, ūridaamaa p'anapachida Ak'ōrepa oopi k'inia bada parāmaa. Jīp'a oo k'inia p'anapachida k'achia beerāpa oopatak'a.

21 ¿K'āare piata atajidama mǎga p'anadap'edaa pari? Mǎga p'anadap'edaa paara pāchi piurutamaa, atuak'ajida k'achia beerā atuapatak'a. Ma awara írá ijāapata perā, k'īra nejasia p'ani k'īsiadak'āri ma k'achia oopatap'edaade.

22 Mamīda Tachi Ak'ōrepa parā ichideerā papiji mǎik'aapa parā uchía ataji ma p'ek'au k'achia jua ek'ariipa, waa esclavoorāk'a p'ananaadamerā. Ichia parā mǎgá awara bida perā, ichia k'inia bik'a p'anapataadai mǎik'aapa it'aa wādai pāchi jai-idaadak'āri.

23 Wāara p'ek'au k'achia oopataarā piudak'āri, atuadait'ee. Mamīda Cristode ijāapataarā it'aa wādait'ee māik'aapa ichita p'anapataadait'ee Tachi Waibia Jesucristo ome, Tachi Ak'ōrepa māga k'inia bairā.

7

Chonaarāwedapema ūraa māik'aapa Cristode ijāapataarā

1 ĩpemaarā Cristo k'aurepa, parāpa k'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa Moisemaa ūraa p'āpida. K'awa p'ani tachi ma ūraa jua ek'ari p'anapata chok'ai p'ani misa.

2 K'Īsiadāma nāgide. Tachi Ak'ōre Ūraade jara bi wērapa awaraa imik'Īra jiriik'araa bi, ichi imik'Īra chok'ai bi misa. Mamīda chi imik'Īra jai-idaak'āri, chi wēra uchi ai māgī ūraa jara bi jua ek'ariipa. Awaraa imik'Īra atai.

3 Pia jarait'eera, chi imik'Īra chok'ai bide, araa beeru pirā awaraa imik'Īra ome, p'ek'au oo bi Tachi Ak'ōre k'Īrapite. Mamīda chi k'ima jai-idaap'eda, awaraa ome araa paru pirā, p'ek'au oo-e bi Tachi Ak'ōre k'Īrapite.

4 Māga pik'a bi parā ome, michi ĩpemaarā Cristo k'aurepa. Parā p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia kurusode piu pik'ak'āri Cristo k'ap'ia ome, Moisepa p'āda ūraa jara bideepa uchijida. Parāpa Cristode ijāadak'āri, araa p'aneejida iru ome, ichideerā p'aneedamerā māik'aapa oodamerā irua oopi bik'a.

5 Araa p'anadai naaweda Cristo ome, ma p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia ne-inaa k'achia k'Īra t'ādo oopipachi tachimaa, oo k'inia bada perā Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bi eperāarāpa oonaadamerā. Māga oopida perā, Tachi Ak'ōrepa tachi atuapiit'ee paji.

6 Mamīda Cristode ijāadak'āri māik'aapa ma p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia piu pik'ak'āri Cristo ome, tachi uchijida ma ūraa jara bi jua ek'ariipa oodait'ee Tachi Ak'ōre Jaurepa oopi bik'a. Naaweda ma ūraa tachi chipari pik'a baji. Mamīda Cristo ome araa p'aneedak'āri, Tachi Ak'ōre Jaure tachi chipari beejī p'anapataadamerā Ak'ōrepa k'inia bik'a.

Chonaarāwedapema ūraa māik'aapa tachi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia

7 Māgā Tachi Ak'ōre Jaure tachi chipari beejī pirā, zjaradaik'ā, Tachi Ak'ōrepa ūraa p'āpida k'achia bi? ĩMāga-e! Ma ūraa wē-e pada paara, mia k'awa-e pak'aji k'āare net'aata k'achia bi Ak'ōre k'Īrapite. Ma ūraade jara-e pada paara:

'Chīara net'aa k'ianāaji',

(Ex 20.17)

mia k'Īsia-e pak'aji chīara net'aa k'Īait'ee.

8 Mamīda tachia Ak'ōre Ūraa p'āda iru p'ani. Maperā mi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia waapiara mimaa chīara net'aa k'Īapipari, māgipa oopi k'inia bairā ma ūraade jara bi eperāarāpa oonaadamerā. Ma ūraa wē-e pada paara, z̄sāga oopik'ajima ma ūraade jara bi oonaadamerā? ĩMaarepida oopi-e pak'aji!

9 Mia ma ūraade jara bi waide k'awa-e bak'āri, k'Īsia p'ua wēe bapachi Ak'ōre k'Īrapite. Mamīda ma ūraa k'awaadak'āriipa k'Īsia p'ua beejī, k'awada perā chīara net'aa k'ia bi k'aurepa mi atuait'ee.

10 Ak'ōrepa ma ūraa p'āpiji ak'Īpiit'ee sāga iru ode t'Īudai. Mamīda mia ma ūraa ooi k'araa bida adade ook'āri, iru ode t'Īu k'āyaara, o k'achiade t'Īuji.

11 Mi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia mi k'ūrat'aaji. Oopii k'āyaara Ak'ōrepa Ūraa p'āpidade jara bik'a, oopiji ma ūraade jara bi oonaadamerā, māgā mi atuapiit'ee.

12 Tachi Ak'ōrepa Moisemaa ūraa p'āpida pia bi, ichia ūraa jarada chaa. Mia māga jara bi ma ūraa uchiada perā Tachi Ak'ōre t'āri pia bideepa. Iru k'achia wēe bapari. Mapa ma ūraa k'aurepa Ak'ōrepa ak'ii eperāarāpa oopata k'awaait'ee pia wa k'achia.

¹³ Māga pirā, ¿jaraik'ā Tachi Ak'ōre Ūraa k'aurepa mi atua baji? ¡Māga-e! Mi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia pa mi atuapiji oopik'āri Ak'ōre Ūraa pia jara bi eperāarāpa oonaadamerā. Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru baji ichi ūraa k'aurepa mia k'awaamerā wāara mi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia audú k'achia bi.

¹⁴ Tachia k'awa p'ani Ak'ōre Ūraa jōmaweda uchijai ichi Jauredeepa. Mamīda mia p'oyaa oo-e ma ūraade jara bik'a, mi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia mi chiparik'a bairā. Māgipa mimaa ichita k'achia oopipari.

¹⁵ K'awa-e sāgap'eda oopari māgipa oopi bik'a. Mia oo-e wāara michi t'āripa oo k'inia bik'a. Ma k'āyaara oopari ne-inaa mia oomaa bi.

¹⁶ Māga ook'āri, ak'ipi bi Tachi Ak'ōre Ūraade wāarata jara bi.

¹⁷ Oo k'inia bi Cristopa oopi bik'a. Mamīda mi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia pa ne-inaa k'achia mimaa oopipari.

¹⁸ K'awa bi na p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia de pia wē-e, michi k'īradoopa pia p'oyaa oo-e bairā, māga oo k'inia bi mīda.

¹⁹ Oo-e ne-inaa pia, mia oo k'inia bi. Jip'a oopari ne-inaa k'achia, mia oo k'inia-e bi.

²⁰ Māga oopari perā, k'awa bi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia pa mimaa māga oopipari.

²¹ Ne-inaa pia oo k'inia bak'āri Ak'ōrepa oopi k'inia bik'a, ma p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia pa māga oopi k'inia-e.

²² Mi t'āri o-īa bi Tachi Ak'ōre Ūraa k'awa bairā. T'āripa oo k'inia bapari made jara bik'a.

²³ Mamīda mi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia presok'a bi. Māgí chōo pik'a bi michi t'āri ome, at'āri mi chipari ba k'inia bairā.

²⁴ ¿Sāgapi ooima? ¡Mi chupiria chi! ¿K'aipa mi k'aripa ataima na p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia jua ek'ariipa? Māgipa mi waya o k'achiade t'īupi k'inia bi.

²⁵ ¡Mamīda mia gracias jarapari Tachi Ak'ōremaa, Tachi Waibia, Jesu cristopata, mi k'aripa atada perā mi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia jua ek'ariipa! Michi t'āripa oo k'inia bi Ak'ōre ūraade jara bik'a. Mamīda mi k'achia ooyaa bi k'ap'ia pa at'āri k'achia oopi k'inia bi.

8

Sāga p'anapata Tachi Ak'ōre Jaure ome

¹ Ma jōma jara aupadade k'īsiadak'āri, tachia k'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa Jesucristo ome araa p'aniirā atuapi-e pait'ee.

² Cristode wāara ijāadak'āri, Tachi Ak'ōre Jaure ba chepari tachi ome. Iruata tachi uchiapipari tachi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia jua ek'ariipa, ma k'aurepa atuanaadamerā.

³ Tachi Ak'ōre Ūraa Moisemaa p'āpidapa eperāarā p'oyaa k'aripa ata-e paji, eperāarāpa p'oyaa ooda-e p'anadairā ma ūraade jara bik'a, āchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia jua ek'ari p'ani misa. Mapa Tachi Ak'ōrepa ichi Warra pēiji eperā jip'aak'a bapariimerā māik'aapa piumerā tachi pari, tachia p'ek'au k'achia oopata jōmaweda wēpapiit'ee. Māgapi Cristopa tachi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia p'oyaaji.

⁴ Māga ooji tachi ijāapataarā p'anapataadamerā Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a. Māgá p'anadai oodak'āri Ak'ōre Jaurepa oopi bik'a, tachi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia pa oopii k'āyaara.

⁵ Chi oo k'inia p'anapataarāpa āchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia pa oopi bik'a, māga oopata jiripata perā āchia oo k'inia p'ani aupai. Mamīda chi oo

k'inia p'anapataarāpa Tachi Ak'ōre Jaurepa oopi bik'a, māga oopata jiripata perā Tachi Ak'ōrepa k'inia bi.

⁶ Ma awara chi oo k'inia p'anapataarāpa āchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iapa oopi bik'a o k'achia jiripata. Māgá atuadait'ee. Mamīda chi oo k'inia p'anapataarāpa Ak'ōre Jaurepa oopi bik'a, k'āiwee p'anapata Ak'ōre k'īrapite, iru ode p'anadairā māik'aapa it'aa wādait'ee perā.

⁷ Māgee oo k'inia p'anapataarāpa āchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iapa oopi bik'a Tachi Ak'ōre k'īra unuamaa iru p'anapata. Mapa oo k'iniadak'aa iru ūraa p'ādade jara bik'a. Wāara māgá p'oyaa oodak'aa, Ak'ōre Jaure wēe p'anadairā.

⁸ Ma awara ne-inaa wē-e māgee eperēarāpa oodai Tachi Ak'ōrepa āchi pia ak'imerā.

⁹ Jōdee Ak'ōre Jaure pāchi t'āride baparida a p'ani. Māga pīrā, parāpa oo k'inia p'anapataadaipia bi iru Jaurepa oopi bik'a. Tachia k'awa p'ani Cristo Jaure wēe beerā Cristodeerā-e.

¹⁰ Mamīda Cristo pāchi t'āride bapari pīrā, parā jaure ichita chok'ai bapariit'ee. Maperā parā k'ap'ia piudaruta pijida p'ek'au k'achia oopata k'aurepa, Cristo k'aurepa Tachi Ak'ōrepa parā p'ek'au k'achia wēe ak'ipari.

¹¹ Ma awara Tachi Ak'ōre Jaure pāchi t'āride bapari pīrā, parā jai-idaadak'āri, irua parā k'ap'ia chok'ai p'irabaipiit'ee ichita p'anapataadamerā. Māga k'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa māga ooda perā Cristo ome, iru piup'eda p'irabaipik'āri.

¹² Māpai ipemaarā, Tachi Ak'ōrepa tachi Cristode ijāapataarā māgá k'aripapari perā ichi Jaure k'ap'ia, p'anapataadaipia bi iru Jaurepa p'anapi bik'a. Irā tachi ijāapataarā Cristo jua ek'ari p'anapata. Māga bita ūsāga oodaima tachi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iapa oopi bik'a?

¹³ Parā p'anaruta pīrā māgí p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iapa p'anapi k'inia bik'a, atuadait'ee. Mamīda māgipa oopi bik'a oo amaaruta pīrā māik'aapa Ak'ōre Jauremaa oopiruta pīrā irua oopi bik'a, parā p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia p'oyaadait'ee māik'aapa Ak'ōre truade p'anadait'ee.

¹⁴ Jōmaweda Tachi Ak'ōre Jaurepa p'anapi bik'a p'anapataarā Tachi Ak'ōre warrarā.

¹⁵ Cristode ijāadak'āri, Tachi Ak'ōrepa ichi Jaure pēi-e paji parā p'era p'anapataadamerā esclavoorāk'a, irua parā miapii jīak'aapa. Jīp'a pēiji ichi warrarā padamerā. Maperāpi Tachi Ak'ōremaa it'aa t'īdak'āri, jarapata: "¡Abbá! ¡Mi Ak'ōre!"

¹⁶ Māga jaradai Ak'ōre Jaurepa tachi t'ārimaa k'awapipari perā wāara Tachi Ak'ōre warrarā.

¹⁷ Māgá Tachi Ak'ōre warrarā p'anadairā, iru p'anadait'ee jōmaweda irua k'īsia iru bi ichideerā-it'ee it'ari p'anadadak'āri. Ne-inaa iru p'anadait'ee iru Warra Cristopa iru bik'a. Iru na eujāde bi misa, ijāadak'aa beerāpa iru jiripachida miapidait'ee. Māgá tachi auk'a jiripata. Mapa it'ari panadak'āri, Tachi Ak'ōrepa tachi Cristok'a papiit'ee, auk'a iru k'īra wāreede p'anapataadamerā.

Tachi Ak'ōre k'īra wāree unudait'ee

¹⁸ Michi t'āride mia nāga k'awa bi. Na p'ek'au eujāde p'ani misa, tachi mak'īara miada-e p'ani k'īsiadak'āri jōma Tachi Ak'ōrepa tachimaa unupiit'ee ichi k'īra wāree eujāde.

19 Na p'ek'au eujāde mǎgá mia jōni jida, o-īa ni p'ani iru ewari waibia ewate. Jōma ne-inaa Tachi Ak'ōrepa ooda jida nīmaa bi irua ak'ipimerā ichi warrarā Cristo cheru ewaride.

20 Chi naapema eperāpa oo-e pak'āri Tachi Ak'ōrepa jaradak'a, k'achiade baaji. Maperā Ak'ōrepa ichia ooda jōmaweda auk'a k'achiade baaijiji, ma ne-inaa Ak'ōrepa ooda mǎga k'inia-e baji mīda.

21 Mamīda irá ma ooda jōmaweda nīmaa bi ma ewari cherude ma k'achia baaidadeepa auk'a uchiat'ee perā Tachi Ak'ōre warrarā ome. Iru warrarā waa piuda-e pait'ee mǎik'aapa Tachi Ak'ōre k'īra wāree eujāde p'ananadait'ee.

22 K'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa ooda jōmaweda at'āri mia nībi, wēra mia nībaparik'a ichi warra ewaa t'oit'ee pak'āri.

23 Tachi ijāapataarā jida mia chitooni na p'ek'au eujāde p'ani misa, ne-inaa pipiara bi iru p'ani mīda, Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru bidepema teeit'ee Cristode ijāapataarāmaa. Mǎgi iru Jaure. Mǎgá iru Jaure tachi ome iru p'ani mīda, tachi t'āride k'īsia paraa p'anapata na p'ek'au eujāde p'ani misa. Auk'a o-īa nīpata Tachi Ak'ōrepa tachi k'ap'ia chiwidi p'irabaipimerā mǎik'aapa it'ari tachi ichi warrarāk'a p'anapimerā.

24 Ichia tachi o k'achiadeepa k'aripa atadak'āriipa, k'awajida ewari cherude wāara mǎgá k'ap'ia chiwidide p'anapataadait'ee iru k'īra wāree truede. Ma k'ap'ia chiwidi iru p'anadap'edaa paara, nīda-e pak'ajida k'ap'ia chiwidi iru p'anadait'ee.

25 Mamīda wāara ijāa p'ani pirā ma k'ap'ia chiwidi iru p'anadait'ee, waide unuda-e p'ani mīda, choodait'ee tachia ni p'anide.

26 Mǎgá choodai Tachi Ak'ōre Jaurepa tachi k'aripapari perā, audú k'īsia paraa p'anadak'āri maa-e pirā tachi t'āride juatau wēe pik'a p'anadak'āri. Mǎga p'anide tachi k'īradoopa p'oyaa it'aa t'īda-e pak'āri Ak'ōremaa, iru Jaurepa enenee nībi tachi pari iyapaa bidepai, pedee wēe.

27 Māpai Tachi Ak'ōrepa tachi ijāapataarā t'āride iru bi k'awapari perā, ūripari ichi Jaurepa jara k'inia bi tachi k'ap'ia pari. Ichi Jaurepa ichita iidiipari irua k'inia bik'a.

28 Mapa k'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa pia uchiapiit'ee jōmaweda ne-inaa p'asaru ichi k'inia iru p'anīrāmaa. Mǎga ooit'ee ichiata mǎirā jirida perā Cristode ijāadamerā.

29 Eperāarā ooi naaweda, Tachi Ak'ōrepa k'awaji mǎirāpa iru k'inia iru p'anadait'ee. Mapa k'īsia iru baji mǎirā ichi warra jīak'a papiit'ee. Cristo chi Warra naapema paji. Maap'eda irude ijāapataarā iru ipemaarāk'a p'aneejida.

30 Pia jarait'eera, naaweda Tachi Ak'ōrepa k'awaji eperāarā ūk'uruurāpa iru k'inia iru p'anadait'ee. Mapa mǎirā jiripari Cristode ijāadamerā. Māpai, ijāadak'āri, irua āchi p'ek'au k'achia wēe ak'ipari ichi warra Cristo ak'iparik'a. Maperāpi āra p'anapiit'ee ichi trua k'īra wāree bide.

Cristode ijāapata k'aurepa Tachi Ak'ōrepa tachi k'inia iru bapari

31 K'īsiadak'āri jōmaweda Tachi Ak'ōrepa ooparide tachi ijāapataarā k'aripait'ee, ¿k'āata waa jaradaima? Tachi Ak'ōrepa tachi mǎgá k'aripapari pirā, ¿k'aipa tachi k'achia ooima?

32 Tachi Ak'ōrepa wāak'a-e paji pirā ichi Warra piupik'āri tachi pari, audupiarā wāak'a-e pait'ee ne-inaa awaraa ichia jara bi teeit'ee tachi Cristode ijāapataarāmaa.

33 ¿K'aipa Tachi Ak'ōrepa jirit'eradaarā imiateeima, irua āra pia-ee ak'imerā? Tachi Ak'ōrepata tachi p'ek'au k'achia wēe ak'ipari Cristopa ooda k'aurepa.

³⁴ Māga-e pirā, ¿k'aipa Cristode ijāapataarā atuapiima? Jesucristo piuji māik'aapa chok'ai p'irabaiji tachi o k'achiadeepa k'aripa atait'ee. Maap'eda it'ari Tachi Ak'ōre juaraare banaji chupiria iidit'ee Ak'ōremaa tachi pari.

³⁵ Māga-e pirā, ¿k'aipa tachi āyaa ataima Cristo juadeepa, irua tachi k'inia-ee iru bamerā? Māgā āyaa wāda-e pai nepirade baairuta pijida maa-e pirā audú k'isia jōni pijida maa-e pirā awaraarāpa tachi k'achia ooruta pijida Cristode ijāapata perā maa-e pirā jarrapisia jōni pijida maa-e pirā p'aru wēe p'ani k'aurepa chupiria chitōoni pijida maa-e pirā awaraarāpa tachi jiriruta pijida miapidait'ee wa peedait'ee. ¡Ne-inaa apidaapa tachi āyaa wāpida-e Cristo juadeepa!

³⁶ Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bi: 'Ak'ōre, taipa pi k'inia iru p'anapata perā, k'achia beerāpa tai ip'ii jiripata peedait'ee. Oveja peepataarāpa oveja iru p'anapatak'a ateedak'ari peedait'ee, māga pik'a māgee k'achia beerāpa tai iru p'ani.' (Sal 44.22)

³⁷ K'achia beerāpa tachi ijāapataarā at'ari māgā iru p'ani mīda, tachia ne-inaa jōmaade āchi p'oyaapata, tachi k'inia iru baparipa k'aripapari perā.

³⁸ Cristopa tachi māgā k'inia iru bapari perā, michi t'āripa mia nāga ijāa bi. Āyaa wāda-e iru juadeepa piuruta pijida maa-e pirā mia jōni pijida na eujāde p'ani misa. Cristo juadeepa tachi āyaa wāpida-e pai angeleerāpa, netuaraarāpa, na p'ek'au eujādepemaarā waibiarāpa pida. Apidaapa māgā wāpida-e pai ne-inaa ĩrapema wa t'ēepema ewari cherude.

³⁹ It'ipiara wāruta pijida pajāde maa-e pirā edupiara wāruta pijida eujā ek'ari maa-e pirā t'imipiara wāruta pijida na p'ek'au eujāde, āyaa wāda-e pai iru juadeepa. Mia māga jara bi wē-e perā ne-inaa tachi āyaa wāpiit'ee Tachi Ak'ōre juadeepa Tachi Waibia, Jesucristopa, tachi k'inia iru bapari perā.

9

Tachi Ak'ōrepa Israel pidaarā jir'it'erada

¹ Mi Cristode ijāadak'ariipa, araa bi iru ome. Tachi Ak'ōre Jaurepa k'awapipari mia wāarata jararu. Ma awara michi t'āripa ichiaba k'awa bi seewa jara-e nāga jarak'ari.

² Mi audú t'ari p'ua nībi michi auk'arā, judiorāpa Cristode ijāadak'aa perā.

³ Piara bak'aji Cristopa mi yiarāa iru bada paara, michi auk'arā atuadai k'āyara.

⁴ Āra Israeldeepa uchijida. Chonaarāweda Tachi Ak'ōrepa āra jirit'eraji ichideerā p'aneedamerā. Māgā ichi warrarāk'a p'aneejida. Iru bapachi āra chonaarā t'āide. Māga nīde iru k'ĩra wāree unujida. Āra chonaarāmaa jaraji ichia ooit'ee Abrahamdeepa uchiadap'edaarā k'ap'ia pari. Ichi ūraa p'āpiji āra chonaarāmaa māik'aapa māirādepema ũk'uru awara biji mimiadamerā ichi-it'ee. Jaraji āra chonaarāmaa sāga it'aa iidipataadaipia bi. Āra chonaarāmaa jarada chok'ara jaraji āra pia ak'i bapariit'ee māik'aapa eperā peiit'ee āra k'aripade.

⁵ Āra uchijida tai chonaarā Abrahamdeepa, Isaacdeepa, Jacobdeepa. Maap'eda Tachi Ak'ōre Waibia Jesucristo, chi ne-inaa jōmaweda ak'ipari t'ok'ari eperā k'ap'iade, āchi auk'aa paji, ichiaba ma chonaarādeepa uchida perā. ¡Maperā ichita gracias jaradāma irumaa! ¡Amén!

⁶ Māgara ¿k'āata jaraima? ¿Tachi Ak'ōrepa oo-e pajik'ā ichia ooit'eada adak'a Israel pidaarā ome? ¡Māga ooji! Mamīda ichi-it'ee jōmaweda Israeldeepa uchiadap'edaarā wāara Israel pidaarā-e.

⁷ Ichiaba ichi-it'ee jōmaweda Abrahamdeepa uchiadap'edaarā wāara Abraham warrarā-e. Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bi:

'Mia Isaacdeepa uchiadait'eerā pia ak'iit'ee, pi mide ijāapari perā. (Gn 21.12)

⁸ Ak'ōrepa māga jarada perā, k'awa p'ani iru-it'ee Isaacdeepa uchiadap'edaarā aupai Abraham warrarā, Abrahampa awaraa warrarā ooji mīda. Tachi Ak'ōrepa Isaacdeepa uchiadap'edaarā māga ak'ipachi, āra uchiadap'edaa perā irua Abrahammaa jarada k'aurepa.

⁹ Tachi Ak'ōrepa māgaji Abrahammaa:

'Añomaa mi waya cheit'ee māik'aapa Sarapa warra t'oit'ee.' (Gn 18.10)

¹⁰ Ma awara ai t'ēpai tai judiorā chonaa Isaacpa me-iso ooji chi wēra Rebeca ome.

¹¹ Mamīda ma me-iso t'odai naaweda, Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru baji aba jirit'erait'ee māik'aapa waibiara papiit'ee chi apema k'āyaara. Ak'ōrepa māga ooji ma warrarāpa waide ne-inaa pia wa k'achia ooda-e p'anajida mīda. Māga ook'āri, k'awapiji ichiata eperā jirit'erapari oomerā ichia oopi bik'a.

¹² Jirit'era-e ma eperāpa ne-inaa pia oopari perā. Jip'a jirit'erapari ichia k'inia bik'a. Māga k'awa p'ani Ak'ōrepa Rebecamaa nāga jarada perā:

'Chi naapema chi t'ēpema jua ek'ari bait'ee.' (Gn 25.23)

¹³ Tachi Ak'ōre pedee jarapatarāpa p'ādap'edaade ichiaba jara bi:

'Jacob jirit'eraji. Jōdee Esaū unuamaa iru baji.' (Mal 1.2-3)

¹⁴ Māgara ¿k'āata jaradaima? ¿Tachi Ak'ōrepa pia oo-e bik'ā, aba pipiara ak'ipari perā chi apema k'āyaara? ¡Māga-e!

¹⁵ Mia māga jara bi Tachi Ak'ōrepa Moiseama nāga jarada perā:

'Mia chupiria k'awaait'ee mia chupiria k'awaa k'inia bīrā. Pia ak'iit'ee mia pia ak'i k'inia bīrā.' (Ex 33.19)

¹⁶ Māga jarada perā, k'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa eperāarā jirit'erapari k'aripait'ee, ichia āchi chupiria k'awaa k'inia bairā. Jirit'era-e āchia māga k'inia p'anadairā maa-e pirā ne-inaa pia wa k'achia oo p'anadairā.

¹⁷ Ichiaba Ak'ōrepa ichi ūraa p'ādade jaraji Egiptodepemaarā poro waibia Faraonmaa:

'Mia pi rey papiji māik'aapa pi k'īrapite ooji ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'āa āchi juadoopa. Māga ooji mia pi nepirade baaipida k'aurepa, na p'ek'au eujādepemaarāpa k'awaadamerā Mita, jōmaarā Ak'ōre Waibia.' (Ex 9.16)

¹⁸ Māga jarada perā, k'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa chupiria k'awaapari ichia chupiria k'awaa k'inia bīrā māik'aapa k'īri k'isuapipari ichia māgá oopi k'inia bīrāmaa.

¹⁹ Mamīda parādepemapa mīmaa iidii: "Māga pirā, ¿sāgap'eda Tachi Ak'ōrepa k'īri k'isua p'anīrā miapiit'eema? ¿Iru k'aurepa māgá p'anapata-ek'ā?"

²⁰ Mia ma iidida nāga p'anaut'ee. Pi na p'ek'au eujādepema. Māga bita, ¿Tachi Ak'ōrepa ne-inaa oopari iidii pia bik'ā?

'Ma awara pi, Ak'ōrepa ooda, iidii pia bik'ā: "¿Sāap'eda mi nāgá oojima?"' (Is 29.16; 45.9)

²¹ K'īsīaji nāgide. Chok'o k'aparipa ichi yooro p'e iru bidee chok'o k'īra t'ādoo k'apari, ichia k'inia bik'a. Ma yoorodee k'ai chok'o pi-ia fiestadee ateeit'ee māik'aapa ai yoorodee k'ai chok'o jip'aa teeda iru bait'ee.

²² Tachi Ak'ōrepa māga pik'a oopari na p'ek'au eujādepemaarā ome. Ichia k'īsia iru bi mīda p'ek'au k'achia ooyaa p'anīrā jōpiit'ee, choopari āra ome ichi ewari waibia ewate paru misa. Māgá choo k'inia bi pirā, ¿k'āata jaradaima?

²³ Māgá chooru pirā k'ĩsia iru bada perā eperāarāmaa ichi k'ĩra wāree unupii't'ee, ¿k'āata jaradaima? Irua māga ooji tachi chupiria k'awaak'āri māik'aapa tachi k'ap'ia ichi k'ĩra wāree unupik'āri awaraarāmaa.

²⁴ Tachi Ak'ōrepa tachita jiriji judiorā t'āideepa māik'aapa judio-eerā t'āideepa, tachi jōmaweda auk'a Cristode ijāadamerā.

²⁵ K'awa p'ani Ak'ōrepa māga k'ĩsia iru baji, iru pedee jarapari Oseamaa jarapida perā:

'Michi eperāarā-ee p'anadap'edaarā t'ijaradait'ee "michi eperāarā" māik'aapa eperāarā mia k'inia-e badaarā t'ijaradait'ee "eperāarā mia k'inia iru biirā".' (Os 2.23)

²⁶ Awara āi Ak'ōre Ūraa p'ādade Oseapa ichiaba jaraji:

'Mia eperāarāmaa jara badamāi: "parā michi p'uuru pidaarā-e", māgiirāmāi āchideepa uchiadap'edaarāmaa "Ak'ōre ichita chok'ai bapari war-rarāda" adait'ee.' (Os 1.10)

²⁷ Ma awara Tachi Ak'ōre pedee jarapari Isaiapa jaraji:

'Israel pidaarā ipu tau nāusaak'a p'usa ide chok'ara p'ani mīda, Tachi Ak'ōrepa āra chok'ara-ee uchiapii't'ee k'achia beerā juadeepa.

²⁸ Taarā-e nide Tachi Ak'ōrepa eperāarā chok'ara jōpiit'ee.' (Is 10.22-23)

²⁹ Mamīda ai naaweda Isaiapa ichiaba jara baji:

'Jōmaarā Ak'ōre Waibiapa tachi warrarā chok'ara-ee p'anirā k'aripa-e pada paara, k'iniik'ajida Sodoma pidaarāk'a māik'aapa Gomorra pidaarāk'a.' (Is 1.9)

Judiorā Cristode ijāadaamaa p'anadap'edaa

³⁰ Tachia ¿k'āata k'awaadaima k'ĩsiadak'āri Ak'ōrepa māga oodade Israel pidaarā ome? K'awa p'ani judio-eerāpa Tachi Ak'ōre jirida-e p'anajida. Mamīda irā p'ek'au k'achia wēe p'anapata Tachi Ak'ōre k'irapite, Cristode ijāapata perā.

³¹ Jōdee Israel pidaarāpa Tachi Ak'ōre jiri p'anajida māik'aapa oo k'inia p'anajida iru ūraa p'ādade jara bik'a, irua āchi pia ak'imerā. Mamīda p'oyaa ooda-e paji jōmaweda ma ūraade jara bik'a.

³² ¿Sāgap'eda māga p'anajida? Cristode ijāa p'aneedai k'āyaara Tachi Ak'ōrepa āchi pia ak'imerā, Ak'ōre Ūraa Moiseamaa p'āpidak'a oo k'inia p'anapachida. Mamīda Ak'ōrepa Cristo pēiji ichi o ak'ipimerā. Mapa irude ijāa k'iniada-e pak'āri, ma o atuajida.

³³ Oojida Ak'ōrepa jaradak'a chonaarāweda ichi ūraa p'ādade:

'Judiorā t'āide Siōn p'uurude mia eperā māu pipiara bik'a papiit'ee. Ara eperā t'ūtuparik'a māumaa, māga pik'a eperāarā chok'ara t'ūtupik'adait'ee ma māu pipiara bi k'aurepa. Mamīda chi irude ijāa bi t'āri o-īa bapariit'ee Ak'ōre k'irapite.' (Is 8.14; 28.16)

10

¹ Ipemaarā Cristo k'aurepa, t'āriapa mia k'inia bi judiorāpa Cristode ijāadamerā. It'aa t'ipari Tachi Ak'ōremaa āra chupiria k'awaamerā, māgá o k'achiadeepa uchiadamerā.

² Michi taupa unu bi ārapa Ak'ōre net'aa k'awa k'inia p'ani. Mamīda wāara iru k'awadak'aa.

³ K'awa k'iniadak'aa Ak'ōrepa Cristode ijāapataarā p'ek'au k'achia wēe beepipari. K'ĩsiapata ne-inaa pia oo p'anipa Tachi Ak'ōrepa āchi pia ak'it'ee. Maperā Cristode ijāa k'iniada-e.

⁴ Mamīda Cristopata ichideerā uchiapipari Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bi jua ek'ariipa, oopataadamerā irua jara bik'a. Maperā Tachi Ak'ōrepa Cristode ijāapataarā p'ek'au k'achia wēe ak'ipari.

⁵ Moisepa p'ādade jara bi:

'Eperāpa ook'āri jōmaweda Ak'ōre Ūraade jara bik'a, ichita bapariit'ee ma ūraade jara bik'a.' (Lv 18.5)

⁶ Mamīda p'ek'au k'achia wēe beerā Cristode ijāa p'ani k'aurepa, māgiirāpa auk'a jaradai Moisepa jaradak'a Tachi Ak'ōre k'awa k'inia p'anadap'edaarāmaa:

'K'Īsianāati pāchi t'āridepai: "ĶK'aita wāima Ak'ōre eujādee irua k'inia bi k'awaade?"' (Dt 30.12)

(pia jarait'eera, Cristo chemerā Ak'ōre eujādeepa.)

⁷ Maa-e pirā:

'"ĶK'aita piudap'edaarāmaa wāima Ak'ōrepa k'inia bi k'awaade?"' (Dt 30.13)

(pia jarait'eera, Cristo chemerā iru iadap'edaamāiipa.)

⁸ Māga k'Īsiadai k'āyaara, jaradaipia bi Ak'ōre Ūraade jara bik'a:

'Nāgaweda Tachi Ak'ōrepa jara pēida k'awa p'ani, māgi pāchi it'aideepa jarapata perā māik'aapa pāchi t'āride k'awapata perā.' (Dt 30.14)

Māgi pedee Moisepa p'ādadepemak'a ichiaba taipa jarateepata jōmaarāmaa: t'āriipa Cristode ijāapataadamerā.

⁹ Eperāpa jara bi pirā: "Jesucristo Michi Waibia" māik'aapa t'āriipa wāara ijāa bi pirā Tachi Ak'ōrepa Cristo chok'ai p'irabaipiji, Tachi Ak'ōrepa ma eperā wāpiit'ee ichi trudee.

¹⁰ T'āriipa Cristode wāara ijāadak'āri, p'ek'au k'achia wēe p'aneepata Ak'ōre k'irapite. Ma awara tachi it'aideepa jaradak'āri, "Jesucristo Michi Waibia", ak'ipipata irua tachi o k'achiadeepa k'aripa ataji.

¹¹ K'irāpāti Ak'ōre Ūraa p'ādade ichiaba jara bi:

'Eperā Cristode ijāa bi k'Īra pia-ee ba-e pait'ee Ak'ōre k'irapite.' (Is 28.16)

¹² Māga jara bairā k'awa p'ani judiorā, judio-eerā ome auk'a p'ani Tachi Ak'ōre k'irapite, Cristode ijāadak'āri. Iruta Jōmaarā Waibia. Auk'a k'aripapari chi chupiria iidirutaarā ichimaa, āchi auk'a k'inia iru bapari perā.

¹³ Maperā k'awa p'ani na Ak'ōre Ūraa wāarata jara bi:

'Tachi Ak'ōrepa ichimaa chupiria iidirutaarā k'aripa atait'eeda aji, atuaadamerā.' (Jl 2.32)

¹⁴ Mamīda ŷsāga chupiria iididaima, irude ijāada-e p'ani pirā? Ichiaba ŷsāga irude ijāadaima, irua ooda āchi-it'ee ūrida-e p'ani pirā? Ma awara ŷsāga ūridaima irua ooda āchi-it'ee, eperāpa māga jara-e pirā āchimaa?

¹⁵ Māgi eperā, ŷsāga wāima jarateede, awaraarāpa iru pēida-e p'ani pirā? Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bi:

'Eperāarā o-Ķadapata awaraarāpa pedee pia āchimaa jara chedak'āri.' (Is 52.7)

¹⁶ Mamīda jōmaarāpa ūri k'iniada-e p'ani, Ak'ōre pedee pia jara chedak'āri. Māga k'awa p'ani Tachi Ak'ōre pedee jarapari Isaiapa p'ādade jara bairā:

'Tachi Ak'ōre, Ķk'aipa ijāajima aji, taipa jarateedap'edaa?' (Is 53.1)

¹⁷ Ma jōma jara aupadade k'Īsiadak'āri, k'awa p'ani eperāarāpa ūridak'āri Cristopa ooda āchi-it'ee, māgapi irude ijāapata.

¹⁸ Māga pirā, ŷsāgap'eda judiorāpa ijāada-e paji? ĶŪrida-e pajik'ā Cristopa ooda āchi-it'ee? ĶŪrijidapi! Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bi:

'Tachi Ak'õrepa ooda jarateepachida jõmaarãmaa; na p'ek'au eujãdepema t'imí beerãmaa paara k'awapijida irua ooda.' (Sal 19.4)

¹⁹ Måga pirã, waya iidiit'ee: ¿sãgap'eda ijãada-e pajima? ¿K'awada-e pajik'ã áchia ùridap'edaa? ¿K'awajidapi! Naapiara mia k'irãpapi k'inia bi Moisepa p'ãdade jara bi:

'Tachi Ak'õrepa nãga jara bi ichi eperãarãmaa: Mia parã k'ïra unuamaa iru p'anapiit'ee michi eperãarã-eerãmaa, ãra mide ijãa k'inia p'anadairã. Ma awara parã k'ïraupiit'ee mõiirã ome, chi parãpa k'ïsiapata k'ïsia k'awa-ee beerã.' (Dt 32.21)

²⁰ Ichiaba Isaiaapa p'ãdade jïp'a jara bi:

'Mi jirida-e p'anadap'edaarãpa mi unujida. Mia unupiji mi k'awa k'iniada-eerãmaa.' (Is 65.1)

²¹ Jõdee Israel pidaarã ãpïte jara bi:

'Ichi mia Israel pidaarã k'aripa k'inia baji. Mamïda áchia oodaamaa p'anapachida mia jara bik'a, mide ijãa k'iniada-e p'anadap'edaa perã.' (Is 65.2)

11

Tachi Ak'õrepa Israel pidaarã jirit'erada

¹ Israel pidaarã mågã p'anadap'edaa perã, ¿Tachi Ak'õrepa ichi eperãarã yiaraa iru bik'ã? ¿Måga-e! ¿Mita Israel pida, Abrahamdeepa uchiada, Benjamin èreerãdepema! Tachi Ak'õrepa mi yiaraa-e bi.

² Irua Israel pidaarã naaweda jirit'eraji ichi eperãarã papiit'ee. ¿ÿrã sãga áchi yiaraa iru baima? ¿K'irãpa p'ani-ek'ã Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bi iru pedee jarapari Eliás it'aideepa? Israel pidaarã ãpïte mågipa Tachi Ak'õremaa jaraji:

³ 'Ak'õre, tai poro waibiarãpa pi pedee jarapataarã peepachida. Ichiaba pia altar oopida ãrik'oojida. Mi aupai pide ijãapari mãik'aapa ÿrã mi jida jiri p'ani peedit'ee.' (1 R 19.10, 14)

⁴ Mamïda Tachi Ak'õrepa Eliamaa p'anauji:

'Mi jua ek'ari eperãarã siete mil iru bi, at'ãri mïmaa aupai it'aa t'ïpata. Pik'a, ãra jida bedabaidak'aa jã ne-inaa juapa ooda Baal k'ïrapite.' (1 R 19.18)

⁵ Tachi Ak'õrepa ichi eperãarã ùk'uru ichi jua ek'ari iru badak'a Eliás na p'ek'au eujãde bak'ãri, auk'a ÿrapema Cristode ijãa p'anãrã jirit'eraji ichi jua ek'ari iru bapariit'ee. Måga oopari áchi k'inia iru bapari perã.

⁶ Maperãpi ma ijãapataarã jirit'eraji. Eperãarã jirit'erada paara áchia ne-inaa oopata k'aurepa, áchia Tachi Ak'õremaa jirit'erapik'ajida ma ne-inaa oo p'ani pari. Mamïda mågã-e. Irua áchi jirit'erapari áchi k'inia iru bapari perã.

⁷ Mågara ¿k'ãata k'ïsiadaima Israelde? Jõmaweda Israel pidaarãpa unuda-e paji áchia jiridap'edaa. Jiripachida Tachi Ak'õrepa áchi pia ak'imerã, p'ek'au k'achia wëe. Mamïda ùk'urupai, chi Tachi Ak'õrepa jirit'eradaarã Cristode ijãadamerã, wãara mågã p'aneejida iru k'ïrapite. Jõdee chi apemaarã k'ïiri k'isua p'aneepachida.

⁸ Mapa Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bi:

'Tachi Ak'õrepata áchi t'ãri chaareepiji. Tau iru p'anajida mïda, unuda-e paji Tachi Ak'õrepa áchima unupida. Ichiaba k'ïiri iru p'anajida mïda, ùrida-e paji Tachi Ak'õrepa áchima jarapida. At'ãri mågã p'anapata.' (Dt 29.4)

⁹ Ichiaba Ak'õre Ûraa p'ãdade Rey David it'aideepa jara bi:

'Ak'õre Waibia, pi eperãarãpa k'Isiapata Ak'õre ewari ia p'anipapai pia ãchi pia ak'ipariit'ee. Mãga k'Isia p'anadairã, taawa pia ãchi k'achiade baapiii mãik'aapa miapii.

¹⁰ Ichita ne-inaa oopata pi-it'ee ãchia k'Isia p'anik'a, pia wãara oopi k'inia bi k'ãyaara. Maperã taawa pia ãchi tau p'ãriu pik'apii ununaadamerã pia oo bi mãik'aapa ãchi eburuk'uk'ua pik'adaidamerã ãchia ne-inaa k'achia oopata k'aurepa. (Sal 69.22-23)

Tachi Ak'õrepa judio-eerã k'aripada

¹¹ Waya iidiit'ee: ¿Tachi Ak'õrepa ichi eperãarã yiarãa iru bik'ã? ¡Mãga-e! Wãara ijãada-e pada perã Tachi Ak'õrepa k'inia badak'a, k'achiade baaijida. Mamĩda ãchia mãgã ijãada-e pada k'aurepa judio-eerã Cristode ijãa p'aneejida mãik'aapa Ak'õre ode t'ujida. Ak'õrepa mãgã judio-eerã o k'achiadepa k'aripa ataji. Mãga ooji judiorãpa mãirã ijãa p'ani unudak'ãri, auk'a Cristode ijãadamerã mãik'aapa ichi ode t'judamerã.

¹² Judiorã Cristode ijãadaamaa p'anadap'edaa perã, na p'ek'au eujãdepemaarãpa k'awaadaai Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee mãik'aapa judio-eerãpa iru p'anadai jõma Tachi Ak'õrepa k'Isia iru bi Cristode ijãapataarã-it'ee. Judiorãpa auk'a Cristode ijãadak'ãri, ijãapataarã jõmaweda audupãara o-ia p'anadait'ee.

¹³ Irã parã judio-eerãmaa ne-inaa jarait'ee. Tachi Ak'õrepa mi jirit'eraji parã judio-eerãmaa jarateemerã irua pedee pia jara pẽida Cristode. Mi o-ia bi mat'ee Ak'õrepa mi jirit'erada perã.

¹⁴ Na mimia oo bipa Tachi Ak'õre-it'ee, k'inia bi michi auk'arãpa parã ijãapata unudak'ãri, auk'a Cristode ijãadamerã mãik'aapa Ak'õre ode t'judamerã.

¹⁵ Mamĩda Cristode ijãada-e p'anadap'edaa perã, na p'ek'au eujãdepemaarã awaraarãpa irude ijãadai mãik'aapa t'ãri auk'a p'anapataadai Tachi Ak'õre ome. Tachi Ak'õrepa ma judiorã at'ãri p'oyaa pia ak'i-e, mãga ijãada-e p'anadairã. Mamĩda ijãadak'ãripi, Ak'õrepa ãchi pia ak'ipariit'ee. Ak'õrepa chok'ai p'irabaipidaarãk'a p'anadait'ee.

¹⁶ K'Isiadãma nãgide. Judiorãpa trigo naapiara ewadak'ãri, mãgĩ awara bipata aidee masa oodap'eda, pan oodait'ee Tachi Ak'õre-it'ee. Mamĩda Ak'õrepa trigo jõmaweda waripipari perã, wãara ma masa jõmaweda ichi-it'ee. Mãga pik'a Tachi Ak'õrepa judiorã chonaarãwedapema Abraham awara biji ichi-it'ee, Abrahampa ijãa bada perã irua jarada. Mamĩda wãara Abrahamdepa uchiadap'edaarã jõmaweda ichi-it'ee, mãga ijãadak'ãri.

¹⁷ Abraham pak'uru k'arrak'a bi judiorã-it'ee. Mamĩda olivo bũri uupataarãpa chi jua t'iap'epatak'a ma pak'uru pipiara chaumerã, mãga pik'a Tachi Ak'õrepa Israel pidaarã ùk'uru t'iap'e pik'aji, Cristode ijãadaamaa p'anadap'edaa perã. Mãpai pak'uru ak'ipataarãpa ma pak'uru jua t'iap'edap'edaamã awaraa pak'uru jua t'i bipatak'a mãgee jida chaumerã, mãga pik'a Tachi Ak'õrepa parã judio-eerã t'i pik'a biji judiorã k'ãyaara, Cristode ijãapata perã.

¹⁸ Tachi Ak'õrepa parã judio-eerã ome mãgã ooji mĩda, k'Isiadaik'araa bi parã pipiara p'ani judiorã k'ãyaara. Æra parã naaweda ma pak'uru k'arradepema juak'a p'anajida. Ma pak'uru k'arrak'a bi chok'ai-e bi parã, chi jua t'i pik'a bada k'aurepa. Parã chok'ai p'ani ma pak'uru k'arrak'a bi k'aurepa. Judiorã k'aurepata parãpa Tachi Ak'õre k'awa p'ani.

¹⁹ Parãdepemapa jarai: "Mamĩda Tachi Ak'õrepa mi t'i pik'a biji ma k'arrak'a bide judiorã k'ãyaara."

20 Pia bi. Mamīda k'irāpāji Ak'ōrepa ma judiorā t'iap'e pik'aji Cristode ijāadaamaa p'anadap'edaa perā. Pi Cristode ijāapari perāta, t'i pik'a biji. Audua bai k'āyāara, jīp'a Tachi Ak'ōre waaweeipia bi.

21 Tachi Ak'ōrepa ichi eperāarā t'iap'e pik'aji pirā Cristode ijāadaamaa p'anadap'edaa perā, audupiara parā t'iap'e pik'ait'ee ijāa amaadaruta pirā.

22 Tachi Ak'ōre t'āri pia bapari Cristode ijāapataarā ome. Mamīda Cristode ijāadaamaa p'anāirā pia ak'i-e. Maperā pi ijāa beeru pirā, t'āri pia bapariit'ee pi ome. Mamīda ijāa amaaru pirā, waa pia ak'i-e. Pi t'iap'e pik'ait'ee ijāadak'aa beerā ome ooparik'a.

23 Jōdee, naaweda Cristode ijāadaamaa p'anadap'edaarāpa ijāaruta pirā, Tachi Ak'ōrepa āchi pia ak'iit'ee Cristodeerā ak'iparik'a. Āra waya t'i pik'a biit'ee āra naaweda p'anadap'edaak'a. Māga ool Tachi Ak'ōre-it'ee ne-inaa audú chaaree wē-e perā.

24 Irua pi, judio-ee bita, o k'achiadeepa k'aripa ataru pirā Cristode ijāapari perā, audupiara judiorā māgá k'aripait'ee, Cristode ijāadak'āri. Māga ooit'ee āchi uchiadap'edaa perā irua eperā jirit'erada Abrahamdeepa.

Tachi Ak'ōrepa Israel pidaarā k'aripait'ee

25 Īpemaarā Cristo k'aurepa, ĩrá mia parā judio-eerāmaa ne-inaa awaraarāpa waide k'awadak'aa k'awapi k'inia bi, k'Īsianaadamerā judiorā k'āyāara pipiara p'ani. Tachi Ak'ōrepa Israel pidaarā ūk'uru k'ĳiri k'ĳisuapiji judio-eerāpa irua jara pēida pia ūridap'eda, Cristode ijāadamerā māik'aapa Tachi Ak'ōre ode t'ĳudamerā. Mamīda ichita māga-e pait'ee. Jīp'a māga p'asait'ee ijāarutamaa jōma judio-eerā irua k'ĳsia iru bi ijāadamerā.

26 Ma t'ēepai, Israel pidaarā chok'ara auk'a Cristode ijāadait'ee māik'aapa Ak'ōrepa āra o k'achiadeepa k'aripa atait'ee, iru ūraa p'ādade jara bik'a:

'Tachi K'aripapari uchiat'ee Israel pidaarā t'āideepa, Sión p'uurudeepa. Jacobdeepa uchiadap'edaarā o k'achiadeepa k'aripa atait'ee.

27 Maapai mia jaradak'a Jacobmaa, ichideerā pia ooit'ee āchi p'ek'au k'achia wēpapik'āri.' (Is 59.20-21)

28 Parā judio-eerā k'aurepa ĩrá Tachi Ak'ōrepa Israel pidaarā yiaara iru bi, āchi ijāada-e p'anadairā irua pedee pia jara pēida Cristo k'ap'ia pari. Mamīda Ak'ōrepa naaweda Israel pidaarā jirit'eraji. Mapa at'āri āchi k'inia iru bapari māik'aapa pia ak'i bapari. Māga oopari māga ooit'eeda ada perā āchi chonaarāmaa.

29 Tachi Ak'ōrepata ichita oopari ichia jara bik'a. Mapa ichi eperāarā atabēi-e pait'ee. Ichita āchi pia ak'i bapariit'ee ichia jaradak'a āchi chonaarāmaa.

30 Naaweda parā judio-eerāpa oodaamaa p'anapachida Tachi Ak'ōrepa jara bik'a. Mamīda judiorā Ak'ōre Waibiapa ichi Warra pēidade ijāadaamaa p'anadap'edaa perā, Tachi Ak'ōrepa parā judio-eerā chupiria k'awaaji.

31 Īrapema judiorā at'āri oodaamaa p'anapata Ak'ōrepa jara bik'a. Mamīda Tachi Ak'ōrepa parā judio-eerā chupiria k'awaadak'a Cristode ijāadak'āri, auk'a chupiria k'awaait'ee judiorā, māgá ijāadak'āri.

32 Tachi Ak'ōrepa na p'ek'au eujādepemaarā judiorā māik'aapa judio-eerā ichiak'au biji āchia oo k'iniata oodamerā. Māga ooji ak'ĳipiit'ee ichia chupiria k'awaapari p'ek'au k'achia oopataarā, judiorā, judio-eerā paara.

Pedee pia jarada Tachi Ak'ōrede

33 ĳwāara Tachi Ak'ōre k'ĳsia k'awaa bapari! Jōmaweda pia oopari ichia ne-inaa jōma k'awapari perā. Tachi eperāarāpa k'awada-e irua k'ĳsia iru bi. Ichiaba k'awada-e sāgap'eda irua eperāarāmaa ne-inaa oopipari.

- 34 ʒAk'õre Ũraa p'ãdade nãga jara bi-ek'ã? 'ʒK'aipa k'awaaima Tachi Ak'õre k'ĩsia mãik'aapa k'aipa iru ũraaima? Iruata ne-inaa jõma k'awapari.' (Is 40.13)
- 35 'ʒK'aipa ne-inaa teeima Tachi Ak'õremaa, irua jõdee ma pari ne-inaa awara teemerã?' (Job 41.11)
- 36 Eperãpa mǎgá p'oyaa tee-e, Tachi Ak'õre juadeepa ne-inaa jõmaweda uchiapari perã. Ichiata ne-inaa jõmaweda ak'i bapari. Ne-inaa jõmaweda nĩbi ichi-it'ee. Mapa ichita jaradaipia bi: "Ak'õre, ʒpi jõmaarã k'ãyaara waibiara bi! ʒAmén!"

12

Cristodeerã sãga p'anapataadaipia bi

1 ʒpemaarã, mia nãga ũraait'ee: Tachi Ak'õrepa eperãarã chupiria k'awaapari perã, at'ãri chok'ai p'ani misa, oopiti Tachi Ak'õremaa irua k'inia bik'a pi ome. Mǎgá pãchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia p'oyaadai, p'anapataadait'ee Ak'õrepa k'inia bik'a. Ichiaba mǎgá ak'ipidai parãpa wãara Tachi Ak'õre k'inia iru p'ani.

2 Oonãati na p'ek'au eujãdepema ijãadak'aa beerãpa oopatak'a. Mãirãpa k'ĩsiapata ãchia oo k'inia p'anidepai. Parã jõdee, k'ĩsiadaipia bi Ak'õrepa k'inia bik'a. Mǎgá k'awaadait'ee Ak'õrepa k'inia bi ne-inaa pia, k'achia wẽe; ne-inaa irua pia ak'ipari.

3 Tachi Ak'õrepa mi pia ooji mi ʒirit'erak'ãri parãmaa jarateemerã. Maperã mia ũraait'ee parãdepema apidaapa k'ĩsianaadamerã: "Mi pipiara bi awaraarã k'ãyaara". Mã k'ãyaara k'ĩra ʒip'a ʒiriipia bi Ak'õrepa oopi k'inia bi mãik'aapa t'ãripa mǎga ooipia bi, it'aa iidi bi misa irua k'aripamerã.

4 Tachi k'ap'iade nãgee ne-inaa chok'ara iru bi; biiri t'iait'ee; jua ne-inaa ʒitait'ee; mǎgee ne-inaa. Ma chaachaa ne-inaa awara-awaraa oopari. Auk'a oodak'aa.

5 Mǎga pik'a bi tachi Cristode ijãapataarã. Tachi jõma araa p'ani iru ome. Mapa auk'a araa p'ani apemaarã ijãapataarã ome k'ap'ia apai bik'a.

6 Mamĩda Tachi Ak'õrepa k'aripak'ãri, ne-inaa awara-awaraa oopata, irua oopi k'inia bik'a tachi chaachaa.

Ichi ũraa jarapiru pirã tachidepema abaamaa, mǎgipa mǎga ooipia bi t'ãripa, Ak'õremaa k'aripa iidi bi misa.

7 Awaraamaa ijãapataarã k'aripapiru pirã, mǎga ooipia bi. Awaraamaa jarateepiru pirã, ichiaba mǎga ooipia bi.

8 Awaraa k'ariparu pirã chĩara t'ãri o-ĩapiit'ee, mǎga ooipia bi. Awaraamaa p'arat'arapiru pirã, t'ãri pia p'arat'a waibia teeipia bi chupiria beerã k'aripait'ee. Awaraamaa eperã waibia papiru pirã, pia ak'iipia bi ijãapataarã ichi jua ek'ari p'anĩrã. Awaraa k'ariparu pirã chĩara chupiria k'awaamerã, t'ãri o-ĩa mǎga ooipia bi.

Cristode ijãapataarã chik'inia p'anapataadaipia bi

9 Awaraarã t'ãri ʒip'a k'inia iru p'anadaipia bi. Ne-inaa k'achia k'ĩra t'ãdoo oodaik'araa bi. Mǎgee ne-inaa unuamaa iru p'anapatãati. Pia aupaita ʒiridaipia bi oodait'ee.

10 Chik'inia p'anapataadaipia bi, tachi ẽreerã ome p'anapatak'a. Audua p'anadaik'araa bi. Ma k'ãyaara awaraa ijãapataarã pipiara ak'idaipia bi tachi k'ãyaara.

¹¹ K'oo-idaa p'anadaik'araa bi. T'āripa oodaipia bi Ak'ōre Jaurepa oopi bik'a. Māgā oodait'ee Tachi Waibia Jesucristopa oopi k'inia bik'a.

¹² O-ia p'anadaipia bi ni p'ani misa Tachi Ak'ōre eujādee wādait'ee. Choodaipia bi nepirade baaidak'āri. Ichita it'aa t'īpataadaipia bi Tachi Ak'ōremaa.

¹³ Awaraa ijāapataarā chupiria k'awaadaipia bi māik'aapa ne-inaa wēe p'ani pirā, āramaa teedaipia bi. Awaraarā pāchi t'āide p'asia chedak'āri, t'āri pia auteebaidaipia bi. K'āidait'ee wēe p'ani pirā, pāchi tede k'āipiti.

Awaraarā ome k'āiwee p'anapataadaipia bi

¹⁴ Awaraarāpa parā jiridak'āri ne-inaa k'achia oodait'ee, it'aa iiditi Ak'ōrepa āra chupiria k'awaamerā māik'aapa bendiciamerā. Iidināati Ak'ōrepa āra maldiciamerā.

¹⁵ Awaraarā o-ia p'anadak'āri, auk'a o-ia p'anadaipia bi. Jōdee t'āri p'ua p'anadak'āri, auk'a jēedaipia bi.

¹⁶ T'āri auk'a p'anadaipia bi awaraa ijāapataarā ome. Jip'a jiridaipia bi Ak'ōrepa parāmaa oopi k'inia bi. K'īsiadaik'araa bi parā awaraarā k'āyaara pipiara p'ani. Auk'a k'ōp'āyo meraadaipia bi chupiria beerā ome māik'aapa p'arat'ara beerā ome. Audua p'anadaik'araa bi.

¹⁷ Awaraarāpa parā k'achia oodak'āri, auk'a oonāati. Ichita ne-inaa pia ōoti awaraarāpa unudamerā Cristo k'aurepa parāpa ne-inaa pia oopata.

¹⁸ Awaraarā nepira jiriyaa p'ani mīda, parā jōdee k'āiwee p'anapatāati chīara ome.

¹⁹ Ipemaarā k'iniarā, k'īra jō-ee p'ananāati. Ma k'āyaara ichiak'au bīti, Tachi Ak'ōrepa ārapa oodap'edaa ak'imerā māik'aapa miapimerā ichia k'inia bik'a. Mia māga jara bi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bairā: 'Mia aupaita eperāarāpa oopata ak'ipari jarait'ee pia wa k'achia. Miata p'ek'au k'achia oopataarā miapiit'ee.' (Dt 32.35)

²⁰ Awara āi ichiaba jara bi:

'Eperāpa pi k'īra unuamaa iru bi pirā, nāgā oopia bi. Māgī jarrapisia bak'āri, nek'opiji māik'aapa opisia bak'āri, ne-inaa topiji. Māgā ooru pirā, iru k'īra nejasipiit'ee māik'aapa irua pīmaa k'achia oo k'inia bi oo-e pai.' (Pr 25.21-22)

²¹ K'īrak'aupai ne-inaa k'achia oodai. Ma k'āyaara k'achia p'oyāati ne-inaa pia oo p'anipa.

13

Tachi poro waibiarāpa jara p'anik'a oodaipia bi

¹ Irā mia ūraait'ee parā jōmaarāpa pāchi poro waibiarā waaweedamerā. Oopataati charraarāpa jara p'anik'a. Māga oodaipia bi Tachi Ak'ōrepa pāchi waibiarā papida perā parā ak'idamerā. Tachi Ak'ōrēpata eperāarā poro waibiarā jōmaweda māga papipari.

² Maperā ooda-e pirā ārapa jara p'anik'a, ichiaba ooda-e pai Tachi Ak'ōrepa oopi k'inia bi parāmaa. Ma awara ma charraarāpa parā miapidait'ee, māga ooda-e pirā.

³ Tachi charraarāpa ne-inaa pia oopataarā p'erapida-e. Ne-inaa k'achia oopataarāta p'erapipata. Maperā k'āiwee p'ana k'inia p'ani pirā charraarā ome, pia ōoti. Māgā ārapa parā pia ak'ipataadait'ee.

⁴ Tachi Ak'ōrepa ma charraarā biji parā k'aripadamerā k'achia beerā juadeepa. Mamīda pia ne-inaa k'achia ooru pirā, wāara waaweedaipia bi, ma charraarāpa pi ome oodait'ee perā k'achia beerā ome oopatak'a. Āchi

jua ek'ari p'anirā pēidait'ee pi atade. Ma-it'ee espada anipapata. Māpai pi atadak'āri, miapide atedait'ee, māga oopi k'inia bairā Tachi Ak'ōrepa k'achia oopataarāmaa.

⁵ Maperā ōoti pāchi poro waibiarāpa jara p'anik'a. Māga oodaipia bi k'isia p'ua wēe p'anadait'ee āra k'īrapite māik'aapa Tachi Ak'ōre k'īrapite. Ichiaba māga oodaipia bi ārapa parā miapinaadamerā.

⁶ Parāpa impuesto p'aapataadaipia bi māgī poro waibiarāmaa, āra mimia oopata pari, Ak'ōrepa māirā māgā bida perā parā k'aripadamerā.

⁷ Pāchi poro waibiarā jōmaweda waaweedaipia bi. Parāmaa impuesto p'aapiruta pirā, p'āti. Parāmaa ne-inaa aneedap'edaa pari awaraa eujādeepa p'aapiruta pirā, ichiaba p'āti, aupedeeda-ee.

Cristode ijāapataarā chik'inia p'anapataadaipia bi

⁸ Tewe paraa p'ananaāti. Ma k'āyaara, chik'inia p'anapataadaipia bi. Māga p'anaruta pirā, oodait'ee Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a:

⁹ 'Miak'āi p'anirā k'āināati awaraarā ome; eperā peenāati; chīara net'aa chianāati; chīara te, wēra, mimiapataarā, ne-animal wa net'aa k'ianāati.' (Ex 20.13-17)

Ūraa awaraa ichiaba paraa ak'ipiit'ee sāga p'anapataadaipia bi chīara ome. Mamīda ma jōmaweda uchiapata ūraa abaade:

'Awaraarā k'inia iru p'anapatāati, pāchi k'ap'ia k'inia iru p'anapatak'a.' (Lv 19.18)

Māga ooruta pirā, oodait'ee jōma Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a.

¹⁰ Māgā awaraarā k'inia iru p'anadak'āri, maarepida āramaa k'achia ooda-e. Maperāpi māga oodak'āri, oopata jōma Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a.

Idaa pik'a bide p'anapataarā

¹¹ Ma jōma odo p'ani misa, k'irāpāti jōmasaa taarāru tachi Cristode ijāadap'edaadeepa. Irā naawedapema k'āyaara k'ait'aara p'ani it'aa wādait'ee. Maperā k'āi pik'a p'ananaadāma. Ma k'āyaara oodāma Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a.

¹² Na p'ek'au eujāde p'ani misa, tachi p'āriu pik'a bide p'ani. Mamīda taarā-ee Cristo waya chek'āri, ewari chiwidi pik'a unudait'ee. Mapa oo amaadāma ne-inaa k'achia k'īra t'ādo, na p'ek'au eujādepemaarāpa oopata māik'aapa soldaopa armadura jīparik'a chōode wāi naaweda, māga pik'a oodāma Cristopa oopi bik'a.

¹³ P'anadāma Ak'ōre idaa pik'a bide p'anapataarā p'anapatak'a, ne-inaa k'achia ooda-ee. Oonaadāma p'āriu pik'a bide p'anapataarāpa oopatak'a. Āchi piudaipata it'uapa māik'aapa pariatua pedee nipapata. Ichiaba pariatua wēraarā jiripata ai ome k'āidait'ee. Ma awara chōo jiripata chīara ome māik'aapa net'aa k'aurepa chīara k'īra unuamaa iru p'anapata.

¹⁴ Parā, jōdee, Tachi Waibia Jesucristode ijāapata perā, p'anapatāati iru na p'ek'au eujāde badak'a. K'īsanāati parā p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'īapa oo k'inia bide.

14

Awaraa ijāapataarā āpīte pedee k'achia jaradaik'araa bi

¹ Cristode ijāapari auk'a parāk'a ijāa-e bi pirā, pia ak'iti, awaraa ijāapataarā ak'ipatak'a. Ķrua māgā ijāa-e bipaa at'āri Ak'ōre Ūraa pia k'awa-e bairā? Mapa iru ome aupedeedaik'araa bi.

² Abaapa ijāai chik'o k'īra t'ādoō k'oipia bi. Jōdee chi pia k'awa-e bipa k'īsiai nechiarā k'oik'araa bi, ma k'aurepa Tachi Ak'ōrepa iru pia ak'i-e pai jīak'aapa.

³ Maperā ma chik'o k'īra t'ādoō k'oparipa pia-ee ak'iik'araa bi ma nechiarā k'ok'aa bi. Jōdee ma nechiarā k'ok'aa bipa k'achia pedeeik'araa bi chi apema āpite. Māga oodaik'araa bi Tachi Ak'ōrepa āchi auk'a pia ak'ipari perā Cristode ijāa p'ani k'aurepa.

⁴ K'aipa pi bijīma chīara mimiapari ak'imerā jarait'ee irua oopata pia wa k'achia? Mimia chiparipapai ichi jua ek'ari mimiapataarā māgā ak'iipia bi. Māga pik'a bi Cristo ichideerā ome. Tachi Waibia Cristopata ichideerāpa oopata ak'ipari jarait'ee pia wa k'achia. Ichiata ichideerāmaa ne-inaa pia oopipari.

⁵ Ne-inaa awaraa jarait'ee parāpa aide k'īsiadamerā. Ijāapari abaapa ijāai ewari aba iaipia bi apema k'āyaara. Jōdee awaraapa ijāai ewari chaa auk'a bi. Tachi ijāapataarā chaachaa jiridaipia bi tachi t'āride ijāa p'ani, k'awaadait'ee wāra māga ijāa p'ani wa māga-e.

⁶ Ma ewari aba iaparipa apema k'āyaara, māga oopari Tachi Ak'ōre-it'ee. Ichiaba ma chik'o k'īra t'ādoō k'oparipa māga oopari Tachi Ak'ōre-it'ee, gracias jarapari perā Ak'ōremaa ma chik'o k'ok'āri. Jōdee ma nechiarā k'ok'aa bipa auk'a māga oopari Tachi Ak'ōre-it'ee, ichiaba gracias jarapari perā Ak'ōremaa nek'ok'āri.

⁷ Tachi ijāapataarā apida ituaba p'anadak'aa tachia oo k'iniata oodait'ee. Ichiaba apida ituaba piudak'aa, ak'ipari wēe.

⁸ Chok'ai p'ani misa, p'anapata oodait'ee Cristopa oopi bik'a, irua tachi ak'ipari perā. Mamīda jai-idaaruta pijīda, at'āri Cristopa tachi ak'ipari. Mapa jaradai tachi chok'ai p'ani misa, Cristo Tachi Waibia. Ichiaba jai-idaa p'ani misa, Cristo Tachi Waibia.

⁹ Ma-it'ee Cristo piuji māik'aapa chok'ai p'irabaiji, jōmaweda ijāapataarā Ak'ōre Waibia pait'ee; chi chok'ai p'anirā, jai-idaadap'edaarā paara.

¹⁰ Māga bita ḡsāap'eda pia, Ak'ōre Ūraa pia k'awa-e bita, pedee k'achia pedee bima awaraa ijāapataarā āpite? Maa-e pirā, ḡsāap'eda pia, Ak'ōre Ūraa k'awa bita, pia-ee ak'iparima ma ijāapari pia k'awa-e bi? Tachi jōmaweda p'anadait'ee Tachi Ak'ōre k'īrapite Ak'ōre ewari waibia ewate.

¹¹ Māga k'awa p'ani Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bairā: 'Mi ichita chok'ai baparida a bi Tachi Ak'ōrepa. Eperā chaa bedabaidait'ee mi k'īrapite māik'aapa jaradait'ee: "Pita Jōmaarā Ak'ōre Waibia." ' (Is 45.23)

¹² Mapa k'awa p'ani tachi chaachaa panadait'ee Tachi Ak'ōre k'īrapite māik'aapa jaradait'ee tachia k'īsiadap'edaa, jaradap'edaa māik'aapa oodap'edaa na p'ek'au eujāde p'ani misa.

Ne-inaa k'achia oopināati awaraa ijāapataarāmaa

¹³ Maperā ak'inaadāma awaraa ijāapataarāpa oopata pedee k'achia pedeedait'ee āra āpite. Ma k'āyaara jōma ōoti awaraa ijāapataarā pipiara ijāadamerā, māik'aapa oodamerā Cristopa oopi k'inia bik'a.

¹⁴ Mi jida araa bi Cristo ome. Ijāa bi chik'o k'īra t'ādoō k'oipia bi, Ak'ōrepa ma chik'o k'oit'ee ooda perā. Mamīda awaraapa ijāa bi pirā chik'o k'īra aba k'oik'araa bi, ichi-it'ee k'oik'araa bi.

¹⁵ Maperā k'īrak'aupai pi ipema Cristo k'aurepa t'āri puupii. Iru k'īrapite pia k'oru pirā ne-inaa irua k'ok'aa, iru t'āri ārii beei pi ome maa-e pirā Tachi Ak'ōre ome, Cristode ijāa amadarumaa. Cristo ichiaba piuji ma eperā k'aripait'ee. Mapa chik'inia p'anapatāati.

¹⁶ K'īrak'aupai awaraarāpa pedee k'achia jaradai pia ne-inaa pia oopata āpite, pia ijāa bairā chik'o k'īra t'ādoō k'oipia bi.

17 Tachi Cristode ijāada-e p'ani irua chik'o k'Īra t'ādoō k'opipari perā wa chik'o k'Īra apai k'opipari perā. Ijāada-e ne-inaa topipari perā wa topik'aa perā. Jīp'a tachi Cristode ijāapata māik'aapa iru jua ek'ari p'anapata, iru jaurepa k'aripak'āri, oopataadai perā Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a māik'aapa k'āiwee p'anapataadai perā.

18 Tachi Ak'ōrepa pia ak'ipari māgá ijāa p'anīrā, oo k'inia p'anadairā Cristopa oopi k'inia bik'a. Māga oodak'āri, k'achia ooda-e p'ani. Mapa āra ik'aawa p'anīrāpa ichiaba āra pia ak'ipata.

19 Maperā ne-inaa pia oodāma k'āiwee p'anapataadait'ee awaraa ijāapataarā ome. Chik'aripa p'anadāma, tachi jōmaweda pīpiara Cristode ijāadait'ee.

20 K'Īrak'aupai awaraarā t'āri āriipii Tachi Ak'ōre ome, parāpa ne-inaa k'opata k'aurepa. K'īrāpāti Tachi Ak'ōrepa chik'o jōmaweda ooji k'odamerā. Mamīda pia chik'o k'Īra t'ādoō k'o bīpa awaraa ijāapari k'achiade baaipiru pīrā, Tachi Ak'ōre k'Īrapite ne-inaa k'achia oomaa bi.

21 Piara bi chik'o k'Īra t'ādoō k'o-e pait'ee maa-e pīrā ne-inaa k'Īra t'ādoō to-e pait'ee maa-e pīrā ne-inaa awaraa oo-e pait'ee, ma k'aurepa k'achiade baaipii k'āyaara pi ĩpema Cristo k'aurepa.

22 Maperā pia ijāa bi pīrā chik'o k'Īra t'ādoō k'oipia bi, māga ijāa bēeji pīchi t'āridepai. Māpai awaraa ijāapari māga ijāa-e bi ome nipak'āri, jaraik'araa bi pīchi t'āride iru bi. Tachi Ak'ōrepa k'awa bi ne-inaa jōma pia ijāa bi pīchi t'āride. Chi māga oo p'anīrā o-īa p'ani Ak'ōre k'Īrapite, k'Īsia p'ua-ee.

23 Mamīda pia ijāa bi pīrā chik'o k'Īra aba k'oik'araa bi, k'Īsia p'uadarii ma chik'o k'ok'āri. Māgá k'Īsia p'uadaik'āri, ne-inaa k'achia oomaa bi Ak'ōre k'Īrapite ma chik'o k'oru pīrā. Mapa mia ūraapari ijāaparipa k'awa-e bi pīrā ne-inaa ooi wa oo-e pai, ooi k'araa bi, ichi t'āriapa ijāarumaa ooi pia bi.

15

Tachia k'aripadaipia bi Tachi Ak'ōre Ūraa pia k'awada-e beerā

1 Tachi Ak'ōre Ūraa pia k'awaa beerāpa choodaipia bi Ak'ōre Ūraa pia k'awada-e beerā ome ne-inaa awara ijāadak'āri. Tachia oo k'iniata oodai k'āyaara, oodaipia bi ārapa k'inia p'anik'a.

2 Māga ooruta pīrā, āchi t'āri āriipida-e pait'ee. Jīp'a āchi k'aripadait'ee waapiara k'awaadamerā Cristopa āchima oopi k'inia bi.

3 Oodaipia bi Cristopa oodak'a. Ne-inaa oo-e paji irua māga oo k'inia bada perā. Jīp'a oopachi Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a, nepirade baaipachi mīda māga ooda k'aurepa. Choopachi Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a:

'Ak'ōre, k'achia beerāpa ik'achia jaradap'edaak'a pi āpīte, auk'a mimaa jara-jida, mia ooda perā pia oopidak'a.'

(Sal 61.1b)

4 Chonaarāweda Tachi Ak'ōrepa ichi ūraa p'āpīji, ma k'aurepa tachi ĩrapemaarāpa irua jara pēida k'awaadamerā. Māga k'awaa wādak'āri, t'āri o-ī-īadaipata tachia ijāa p'anīde, choo k'awaa wāpata nepirade p'anīde māik'aapa nīpata Ak'ōrepa tachi k'aripamerā ichi ūraade jara bik'a.

5 Mia it'aa iidi bi Ak'ōrepa parā māgá k'aripamerā māik'aapa choop-imerā nepirade jōnīde. Ichiaba iidi bi irua parā k'aripamerā t'āri a-ba p'anapataadamerā apemaarā ijāapataarā ome, Jesucristopa māga oopi k'inia bairā.

6 Māgá t'āri a-ba p'anadak'āri, otau aba pik'a parā jōmaweda o-īa it'aa t'īpataadait'ee māik'aapa k'aripataadait'ee. Māgá ak'īpidait'ee wāara ijāa p'ani Tachi Waibia Jesucristo Ak'ōrede.

⁷ Maperā awaraa ijāpataarā pia ak'iti, Cristopa parā pia ak'iparik'a. Cristopa māga ooda perā na eujāde bi misa, awaraarāpa pia jarapachida Tachi Ak'ōre āpīte. Auk'a pia jaradai iru āpīte, parāpa māga oo p'ani pirā.

⁸ Tachi Ak'ōrepa Cristo pēiji tai judiorā k'aripade, ichia jaradak'a tai chonaarāmaa. Māga ooji ak'ipiit'ee wāara ichia oopari ichia jara bik'a.

⁹ Ichiaba Ak'ōrepa Cristo pēiji ak'ipiit'ee ichia judio-eerā auk'a k'aripa k'inia bi. Ichia āchi māgā chupiria k'awaa bapari perā, judio-eerā auk'a irumaa it'aa t'i k'inia p'ani, iru ūraa p'ādade jara bik'a:

'Maperā awaraa eujādepemaarā t'āide mi it'aa t'it'ee māik'aapa pimaa k'ariit'ee.' (2 S 22.50; Sal 18.49)

¹⁰ Awara āi Ak'ōre Ūraa p'ādade ichiaba jara bi:

'Awaraa eujādepemaarā, o-ā it'aa t'iti Tachi Ak'ōre eperāarā ome.' (Dt 32.43)

¹¹ Awara āi ichiaba jara bi:

'Parā jōmaarā eujādepemaarā, it'aa t'iti māik'aapa k'ariti Tachi Waibiamaa.' (Sal 117.1)

¹² Tachi Ak'ōre pedee jarapari Isaiaapa p'ādade ichiaba jara bi:

'Eperā uchiat'ee Jesedeepa. Māgī jōmaarā ak'ipari pait'ee. Israel pidaarā-eerāpa pida ijāadait'ee irua āchi k'aripait'ee atuanaadamerā.' (Is 11.10)

¹³ Mia it'aa iidi bi parā pari auk'a ijāadamerā. Māgā ijāadak'āri, Tachi Ak'ōrepa parā o-ia p'anapiit'ee māik'aapa k'āiwee p'anapiit'ee. Iidi bi Tachi Ak'ōre Jaurepa parāmaa k'awaapimerā Ak'ōrepa k'isia iru bi Cristodeerā-it'ee, t'āri o-ia ni p'anadamerā irumaa wārutamaa.

Pablo judio-eerā ome mimiada

¹⁴ Ipemaarā, mia k'awa bi parā Cristode wāara ijāa p'ani. Ne-inaa pia oopata awaraarā k'aripadait'ee. Ak'ōre net'aa pia k'awapata māik'aapa ūraa para bapari, chik'aripa p'ani misa.

¹⁵ Māga p'anapata mīda, na p'ādade mia ne-inaa ūk'uru jīp'a jaraji Tachi Ak'ōrepa jarapidak'a. Māgā jaraji parāpa k'irāpadamerā Ak'ōrepa ichideerāmaa oopi k'inia bi. Ma-it'eepi Ak'ōrepa mi jirit'eraji, mi chupiria k'awaap'eda.

¹⁶ Mi jirit'eraji judio-eerāmaa jarateenamerā Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee. Ma-it'ee mi Jesucristo mimiapari papiji. Paareerā awara bidak'a iru mimia oopataadamerā, māga pik'a mi awara biji iru pedee pia jara pēida Cristode jarateepariemerā judio-eerāmaa. Mia māga jarateepari ārapa ijāadak'āri, primisiak'a p'aneedamerā Tachi Ak'ōre-it'ee māik'aapa irua āra pia ak'ipariimerā Cristode ijāapata k'aurepa. Māgapi ichi Jaurepa āra ichideerā papiit'ee.

¹⁷ Mi māgā mimiapari perā Tachi Ak'ōre-it'ee, o-ia jara bi Cristopa oomaa bi michi k'ap'ia pari.

¹⁸ Ne-inaa ooda michi k'iradoopa jara-e. Jesucristopa mimaa oopi bi Tachi Ak'ōre Jaure k'ap'ia pari jarait'ee; mimaa ne-inaa jarapiru māik'aapa ne-inaa oopiru judio-eerā ijāadamerā.

¹⁹ Ārapa māgā ijāajida, unudak'āri Tachi Ak'ōre Jaurepa mimaa oopi bi ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa. Māpai iru Jaurepa mi t'imī wāpiji judio-eerāmaa jarateenamerā. Jerusalén p'uurudeepa Iliria eujāde parumaa, p'uuru bee chaa mia Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee jaratee nipapachi, Ak'ōrepa mimaa oopidak'a.

²⁰ Māgā mia jaratee k'inia bi. Wā k'inia bi Cristo at'āri k'awada-e p'anūrāmaa, jarateede irua ooda eperāarā k'aripait'ee. Eperāpa te chiwidi

ook'āri, oo-e awaraapa te b̄iri suda ĩri. Māga pik'a mia jaratee k'inia-e Cristopa ooda chi ūridap'edaarāmaa awaraa jarateepari it'aideepa.

²¹ Ĵip'a mia jaratee k'inia bi k'awada-e p'anĳrāmaa, āra p'anadamerā Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a:
'Waide irua ooda ūrida-e p'anĳrāpa iru unudait'ee māik'aapa waide irude ūrida-e p'anĳrāpa iru k'awaadait'ee.'
(Is 52.15)

Pablo wā k'inia bada Romadepema ijāpataarā ak'ide
(1 Co 16.5-9)

²² Mi māgá t'imí wāpari perā awaraarāmaa jarateede, waide p'oyaa wā-e paji parā ak'ide, ichita wā k'inia baji mīda.

²³ Mamīda ĩrā, waa wē-e perā na tode at'āri Cristopa ooda ūrida-ee māik'aapa año chok'ara paru mi wāit'ee bada parā ak'ide, ĩrā wāit'ee.

²⁴ Españadee wāk'āri, parāmāi wiibaiit'ee. Parāpa mi k'ariparuta pirā, jāma panait'ee, p'asia nipap'eda parā t'āide. O-ĳa bi parā unuit'ee perā, mak'ĳara p'oyaa taarā ba-e mīda parā ome.

²⁵ Mamīda wāi naaweda parā ak'ide, mi wāit'ee Jerusalén p'uurudee. P'arat'a ateeit'ee ijāpataarā mama p'anĳrāmaa.

²⁶ Māga ooit'ee Macedonia eujādepema māik'aapa Acaya eujādepema ijāpataarāpa k'aripa k'inia p'anadairā Jerusalendepema ijāpataarā chupĳria chifoonĳrā. Ma-it'ee p'arat'a p'ejida tee pēidait'ee mi ome.

²⁷ Judio-eerā paji mīda, āchi k'ĳradoopa māga oojida t'āri pia p'anadap'edaa perā. Mamīda māga ooda-e pada paara āchi k'ĳradoopa, k'aripadaipia p'anak'ajida, judiorā k'aurepa āchia Ak'ōre net'aa k'awa p'anadairā. Maperāpi āchi net'aa teedaipia bi chi wēe p'anĳrāmaa judiorā t'āide.

²⁸ Māpai mia āchi p'arat'a p'edap'edaa Jerusalendee ateeep'eda māik'aapa teep'eda ma chupĳria beerāmaa, mi wāit'ee Españadee māik'aapa ma wārude wiibaiit'ee parā ak'it'ee.

²⁹ Māgá unudak'āri, mia k'awa bi parā o-ĳa p'anadait'ee, mia jarait'ee perā ne-inaa pia Cristopa oo k'inia bi ichideerāmaa.

³⁰ Mamīda, ĳpemaarā, māga paru misa, mia k'inia bi parāpa it'aa t'ĳpataadamerā mi pari. K'ĳra ĳip'a it'aa iidipatāati Ak'ōrepa mi k'aripamerā, mi unuk'āri Cristopa ooda ūridaamaa p'anĳrā ome. Tachi Waibia Jesucristopa k'inia bi tachi māgá chik'aripa p'anadamerā. Mapa Ak'ōre Jaurepa Cristodeerā jōmaweda chik'inia p'anapipari.

³¹ Maperā it'aa t'ĳpatāati Tachi Ak'ōrepa mi baaipinaamerā Judeadepema Cristodee ijāadadak'aa beerā juade, māĳrāpa mi k'ĳra unuamaa iru p'anapata perā, mia jaratee bi k'aurepa. Ichiaba it'aa t'ĳpatāati Jerusalendepema judiorā Cristodee ijāpataarāpa t'āri o-ĳa jitadamerā ma p'arat'a mia ateeru teeit'ee āramaa.

³² Māgá it'aa t'ĳpatāati mi parā t'āide o-ĳa panamerā, Ak'ōrepa māga k'inia bi pirā. Jāma panak'āri, ĳiit'ee māik'aapa pedee sia pedeeit'ee parā ome.

³³ Māga paru misa, mia it'aa iidiiit'ee Ak'ōrepa parā jōma k'āiwee p'anapimerā. Amén.

16

Pablopa salude pēida

¹ Mia k'inia bi parāpa auteebaidamerā tachi ĳpewēra Cristo k'aurepa, t'ĳjarapata Febe. Irua Cencrea p'uurudepema ijāpataarā ak'ĳpataarā k'aripapari.

² Iru parā t'āide panak'āri, pia óoti Cristopa oopi bik'a jōmaweda ichideerāmaa. Febe k'aripāti parāmaa ne-inaa iiduru pirā, irua ijāapataarā chok'ara k'aripadoo perā, mi paara.

³ Mia salude pēiru Priscilamaa māik'aapa Aquilamaa. Mi ome āra auk'a mimiapata Jesucristo-it'ee.

⁴ Perā piujida mi k'aripadait'ee. Maperā mia gracias jara k'inia bi āramaa māik'aapa ijāapataarā jōmaweda judio-eerā t'āidepemaarāpa pida.

⁵ Ichiaba salude pēiru jōmaweda ijāapataarāmaa, āra tede it'aa t'ī chepata. Salude pēiru mi k'ōp'āyo k'inia, Epenetomaa. Iru awaraarā k'āyaara naapiara Cristode ijāaji Ásia eujāde.

⁶ Salude pēiru Mariamaa. Pia oopari Cristopa oopi bik'a parā t'āide.

⁷ Salude pēiru michi auk'arā Andronicomaa māik'aapa Juniamaa. Āra carcelde p'anajida mi ome. Ārapa mi k'āyaara naapiara ijāajida. Jōmaweda Cristopa jirit'eradaarāpa āra pia t'o p'ani, pia mimiapata perā Cristo-it'ee.

⁸ Salude pēiru mi k'ōp'āyo k'inia Ampliatomaa. Tachi ome auk'a ijāa bi Cristode.

⁹ Salude pēiru Urbanomaa. Irua tachi jōma k'aripapari mimia p'ani misa Cristo-it'ee. Ichiaba salude pēiru mi k'ōp'āyo k'inia, Estaquimaa.

¹⁰ Salude pēiru Apelemaa. Nepirade baajii mīda Cristode ijāapari perā, choopari ijāa bide. Ichiaba salude pēiru Aristóbulo te pidaarāmaa, āra ichiaba Cristode ijāapata perā.

¹¹ Salude pēiru michi auk'aa Herodionmaa māik'aapa Narciso tedepema ijāapataarāmaa.

¹² Salude pēiru Trifenamaa māik'aapa Trifosamaa. Ma wēraarāpa pia oopata Cristopa oopi bik'a. Ichiaba salude pēiru mi ipewēra Cristo k'aurepa Persidemaa. Mia iru k'inia iru bi. Irua ichiaba pia oopari Cristopa oopi bik'a.

¹³ Salude pēiru Rufomaa. Ak'ōrepa iru jirit'eraji parā t'āide waibia papiit'ee. Auk'a salude pēiru iru nawemaa. Māgi wērapa mi ak'ipari michi nawek'a.

¹⁴ Salude pēiru Asincritomaa, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas, māgiirāmaa māik'aapa apemaarā ipemaarāmaa, āra ome it'aa t'ī chepata.

¹⁵ Ichiaba salude pēiru Filologomaa Julia ome, Nereamaa iru ipewēra ome, Olimpamaa māik'aapa apemaarā ijāapataarāmaa, āra ome it'aa t'ī chepata.

¹⁶ Salude tee para bāti pāchi pitapai ak'ipidait'ee chik'inia p'anapata Cristopa k'inia bik'a. Nāpema ijāapataarāpa parāmaa auk'a salude pēiruta.

¹⁷ Ipemaarā, mia enenee nībi parā k'īrichaa p'anadamerā, ūk'uru seewa jarateepata paraa perā. Māirāpa awara jarateepata Tachi Ak'ōre Ūraa wāara jarateepataarāpa parāmaa jarateedap'edaa k'āyaara māik'aapa ijāapataarā k'īsia awara-awaraa papipata. Maperā Cristode ijāapataarā ūk'uru ijāa amaadaipata āchi k'aurepa. Āyaa p'anéeti māirā ik'aawaapa.

¹⁸ Māgeerāpa oodak'aa Cristopa oopi bik'a. Jip'a āchi-it'ee aupai mimiapata. Pedee sia, iwarraa p'edee jaratee p'anāpa k'ūrāpa ijāapataarā, chi pia k'īsia k'awada-e p'anīrā.

¹⁹ Jōmaarāpa jara p'ani parā Cristode pia ijāapata māik'aapa p'anapata irua pēida eperāarāpa jarateepatak'a. Māga ūrik'āri, mi o-īadaipari. Māgá ne-inaa pia k'awaa wāk'āti wāti. Mamīda k'ītrak'aupai ne-inaa k'achia oodai.

²⁰ Parāpa ma seewa jarateepataarāpa jara p'ani ūrida-e pirā, Tachi Ak'ōrepa isapai p'oyaa Satanás, chi āchimaa māga oopi bi. Māgá parā k'āiwee p'anadai, k'īsia awara-awaraa p'anadai k'āyaara. Mia it'aa iidi bi Tachi Waibia Jesupa made parā k'aripamerā.

²¹ Timoteopa parāmaa ichiaba salude pëiru. Ichia mi k'aripapari na mimia ome. Ichiaba salude pëiruta michi auk'arā Luciopa, Jasonpa māik'aapa Sosipatropa.

²² Mi, Terciopa na k'art'a p'āmaa bi Pablo k'ap'ia pari. Mia pida Tachi Waibiade ijāa bi. Mapa parāmaa ichiaba salude pëi k'inia bi.

²³ Gayopa parāmaa ichiaba salude pëiru. Irua tai auteebaiji ichi tede māik'aapa tai pia ak'ima bi. Māga oopari jōma Cristode ijāapataarā ome nama chedak'āri. Erasto, na p'uurudepema p'arat'a jīaparipa ichiaba salude pëiru. Ma awara tachi ipema Cristo k'aurepa, Cuartopa salude pëiru.

²⁴ [Mi, Pablopa iidi bi Tachi Waibia Jesucristopa parā pia ak'i bapariimerā.]

²⁵ Irā it'aa t'idāma Tachi Ak'ōremaa jaradait'ee iruta jōmaarā k'āyāara waibiara bi. Irua parā k'aripapariit'ee Cristopa oopi k'inia bik'a oodamerā. Mia māga jōmaarāmaa jara bi jarateek'āri Tachi Ak'ōre Ūraa Pia jara pëida. Ma ūraade jara bi jōmaweda Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee. Ma pedee Ak'ōrepa chonaarāweda k'awapi-e paji.

²⁶ Mamīda Tachi Ak'ōre ichita baparipa, ma k'isia iru bada irā k'awapimaa bi michi it'aideepa māik'aapa awāraa jarateepataarā it'aideepa. Taimaa k'awaapiji ichia wāarata jara k'inia bada ichi ūraa p'ādade chonaarāweda, ma pedeeta jara bairā Cristopa ooit'ee bada jōmaarā k'aripait'ee. Māga k'awaapida perā taimaa, jōmaweda taipa jarateepata ūri p'anirāpa Cristode ijāadai māik'aapa oodai irua oopi bik'a.

²⁷ Tachi Ak'ōre aupaita wāara k'isia k'awaa bapari. Ichia Jesucristo pëiji tachi o k'achiadeepa k'aripa atamerā. ¡Mapa ichita it'aa t'idāma irumaa! Amén.

Māgapai paji.

1 CORINTIOS

San Pablopa K'art'a Naapiara P'ãda Corinto P'uurudepema Ijãapataarãmaa

San Pablo, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a p'ãji, Éfeso p'uurude bak'ãri. P'ã pëiji Corinto p'uurudepema ijãapataarãmaa. Pablo Jesucristo ùraa jaratee nipak'ãri judio-eerã t'ãide Corinto p'uurude, mãirã ùk'uru Cristode ijãa p'anejida. Corinto p'uuru waibia baji Grecia eujãde. Mama eujã k'ira t'ãdoodeepa net'aa aneedap'edaa netopachida. Ichiaba mama p'anapachida awaraa ak'õre waibia apatade ijãapataarã k'ira t'ãdoo. Maperã Cristode ijãapataarã nepira k'ira t'ãdoode baaipachida. Pablopa na k'art'a p'ãji ãra ùraait'ee, jip'a Jesucristode ijãapataadamerã; ãchi p'ek'au k'achia oo amaadamerã mãik'aapa chik'inia p'anapataadamerã Cristopa k'inia bik'a.

Naapiara Pablopa gracias jara bi Tachi Ak'õremaa ma Corintodepemaarã pari, Jesucristode wãara ijãapata perã (cap. 1.1-9). Mamãda t'ëepai ãra itria bi k'isia awaraa awaraa p'anapata perã, chik'inia p'anada-ee (caps. 1.10-4.21). Ichiaba ãra itria bi ãchi t'ãide p'ek'au oopataarã ichiak'au bipata perã mãik'aapa charraarãmaa nepira ateepata perã, t'ãri auk'a bidai k'ãyaara Cristopa k'inia bik'a (caps. 5-6). Jara bi sãga miak'ãi p'anãrã p'anapataadai pia bi (cap. 7) mãik'aapa sãga p'anapataadai pia bi ijãadak'aa beerã ãchi ik'aawa p'anapataarã ome (caps. 8.1-11.1). P'anau bi Corintodepemaarãpa iidi pëidap'edaa, k'awa k'inia p'anadak'ãri sãga oodaipia bi chip'edaidak'ãri it'aa t'ipataadait'ee (cap. 11.2-16). Ichiaba jara bi ijãapataarã nek'opatade Cristo piuda k'irãpadak'ãri (cap. 11.17-34); sãga p'anapata wãara chik'inia iru p'anapataarã (cap. 13) mãik'aapa Tachi Ak'õre Jaurepa ijãapataarãmaa ne-inaa oopiparide (caps. 12 y 14). Jara bi k'ãata jara k'inia bi Jesús piup'eda chok'ai p'irabaida irude ijãapataarã-it'ee (cap. 15). T'ëepai jara bi sãga p'arat'a p'edaipia bi awaraa ijãapataarã k'aripadait'ee mãik'aapa ichia k'isia iru bi ooit'ee (cap. 16).

Salude pëida

¹ Mi, Pablo, tachi ipema Cristo k'aurepa Sóstenes ome na k'art'a p'ãruta. Tachi Ak'õrepa k'inia bada perã, mi jirit'eraji Jesucristopa pëimerã ichi ùraa jarateede.

² Mia na k'art'a p'ãru parã ijãapataarãmaa Corinto p'uurude p'ani. Parãpa Jesucristode ijãa p'aneedak'ãri, Tachi Ak'õrepa parã awara bji ichideerã p'aneedamerã. Mãga oopari jõmaweda na p'ek'au eujãdepemaarã ome, Jesucristomaa it'aa t'ãdak'ãri. Mãgã Tachi Poro Waibia Jesucristo ãra Poro Waibia pai ichiaba.

³ Mia k'inia bi Tachi Ak'õrepa mãik'aapa Tachi Waibia Jesucristopa parã pia ak'i p'anadamerã. Mãgã k'ãiwee p'anapataadait'ee.

Tachi Ak'õrepa Cristode ijãapataarã pia ak'i bapari

⁴ Ichita Tachi Ak'õremaa it'aa t'ã bak'ãri parã pari, mia jarapari: “Ak'õre, pi t'ãri pia bi Jesucristode ijãapataarã pia ak'ipari perã.”

⁵ Cristode ijãa p'ani k'aurepa Tachi Ak'õrepa ne-inaa jõmaade parã Corinto pidaarã k'aripaji. Pia pedeeipiji iru ùraa jarateedamerã. Ichiaba poro wësaapiji k'awaadamerã irua oopi k'inia bi ichide ijãapataarãmaa.

⁶ Tachi Ak'õrepa mãga ooda perã, parãpa waapiara Cristode ijãajida, taipa naaweda jarateedap'edaa k'ãyaara.

⁷ Ma awara Tachi Ak'õrepa ma jõma ooda perã parã-it'ee, parãpa oodai neinaa jõmaweda iru Jaurepa oopi bik'a ichideerãmaa, Tachi Waibia Jesucristo cheit'ee ewari ni p'ani misa.

⁸ Tachi Ak'õrepa parã pia ak'i bapariit'ee Cristo cherumaa, ma ewate iru k'aurepa parã k'achia wëe p'anadamerã.

⁹ Mãga ooit'ee ichia jaradak'a oopari perã. Parã jiriji ichi Warra Jesucristo ome araa p'anapataadamerã.

Ijãapataarã k'isia awara-awaraa p'anadap'edaa

¹⁰⁻¹¹ Ma jara aupada jõmaweda wãara mïda, Cloe tedepemaarãpa mïmaa k'awapijida parã nepirade para bi, auk'a k'isiada-e p'anadairã. Ipemaarã, Tachi Waibia Jesucristopa mi pëida perã, jiriti mi ùraa! T'ari auk'a p'anapatãati, aupedeeda-ee, Cristode ijãapata perã. Óoti irua oopi bik'a ichideerãmaa.

¹² Nãga mïmaa nepirijida. Ijãapataarã ùk'uruurãpa mãgapata: "Mi Pablo eere bi"; awaraarãpa: "Mi Apolo eere bi"; awaraarãpa: "Mi Pedro eere bi"; jõdee apemaarãpa: "Mi Cristo eere bida" apata.

¹³ Cristopa ichide ijãapataarãmaa mãgã awara-awaraa k'isiapik'aa. Mi, Pablo kurusode piu-e paji parã pari, p'ek'au k'achia wëpapiit'ee. Parã poro choopidak'ãri, mi t'ide poro chooda-e paji.

¹⁴ Mi o-ia bi Tachi Ak'õre k'rapite parãdepema Crispo mãik'aapa Gayo aupai poro chooda perã.

¹⁵ Mãgã mia chok'ara-ee poro chooda perã, parãdepema apidaapa p'oyaa jarada-e mi t'ide poro choopiji.

¹⁶ Ichiaba Estéfanos te pidaarã poro chooji. Mãgürã awara mia waa k'irãpa-e.

¹⁷ Cristopa mi pëi-e paji poro choode. Jip'a ichia ooda mãik'aapa ùraada jarateedeta pëiji. Mãgí ùraa mia k'isia k'awaa pik'a jaratee-e, ijãadamerã mi pedee wësaa jaratee bipa. Ma k'ãyaara t'ari pia jarateepari k'awaadamerã Jesucristo kurusode piuji eperãarã o k'achiadeepa k'aripa atait'ee.

Tachi Ak'õre jõmaarã k'ãyaara k'isia k'awaara bi

¹⁸ Mãgí jarateeda maarepida ùri k'iniada-e p'ani Cristode ijãadak'aa beerãpa, ãchi-it'ee mãgí jarateepataarã pariatua pedee p'anadairã. Mamïda tachi ijãapataarãpa mãgí jarateeda ùridak'ãri, p'ek'au k'achia oo k'iniada-e p'anapata, k'awa p'anadairã Cristopata tachi ma o k'achiadeepa k'aripa atapari.

¹⁹ Mãga k'awa p'ani Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bairã: 'Mia ak'ipiit'ee na p'ek'au eujãdepema k'isia k'awaa beerãda apata wãara mãga p'ani-e, ãchia k'isia iru p'anik'a mia oopi-e pak'ãri.' (Is 29.14)

²⁰ Tachi Ak'õrepa mãgí p'ãdade nãga jara k'inia bi. Eperãarã ïrapemaarãk'a, poro wësaa p'ani jida mãik'aapa pedee wësaa pedee p'ani jida, k'isia k'awada-ee pik'a p'ani Tachi Ak'õre k'rapite, iru jõmaarã k'ãyaara k'isia k'awaara bapari perã.

²¹ Tachi Ak'õre mãga bapari perã, na p'ek'au eujãdepemaarãpa iru p'oyaa k'awada-e ãchi k'isiadoopa. Maperãpi Tachi Ak'õrepa Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee taimaa jarateepiji, ùk'uruurãpa k'isia p'ani mïda tai k'isia k'awada-ee p'ani. Mamïda chi ijãarutaarã taipa jarateepatade o k'achiadeepa uchiadait'ee.

²² Judiorāpa taipa jarateepata ūri k'iniada-e p'ani, ak'i k'inia p'anadairā ne-inaa Tachi Ak'ōrepa ooru eperāarāpa p'oyaa oodak'aa. Jōdee judio-eerāpa ūri k'iniada-e p'ani, k'isia k'awaa bipa jarateedata jiri p'anadairā.

²³ Mamīda tāipata jarateepata Cristo kursosode piuda p'ek'au k'achia wēpapiit'ee, judiorāpa ijāadaamaa p'ani pijida māk'aapa judio-eerāpa ichiaba ijāa k'iniada-e p'ani pijida, tachi k'isiadeepa pariatua jarateedai jāk'aapa.

²⁴ Taipa māga jarateepata k'awa p'anadairā Tachi Ak'ōrepa jirimaa bi judiorā māk'aapa judio-eerā paara Cristode ijāadamerā. Irude ijāadak'āri, k'awa p'aneepata iruata k'awapipari Tachi Ak'ōrepa k'isia iru bi māk'aapa oopipari Ak'ōrepa oopi k'inia bik'a eperāarāmaa.

²⁵ Tachi Ak'ōrepa māga k'isia iru baji na p'ek'au eujādepemaarāpa k'isia p'ani mīda irua ne-inaa pariatua ooji Cristo piupik'āri. Tachi Ak'ōrepa Cristo peedap'edaarā ome p'oyaa-e pajida apata. Mamīda irua māga oopik'āri, ak'ipiji ichi wāara jōmaarā k'āyaara k'isia k'awaara bapari māk'aapa ak'ipiji ne-inaa jōma p'oyaa, māgā tachi o k'achiadeepa k'aripa atada perā.

Tachi Ak'ōrepa eperāarā jirit'erada

²⁶ Ipemaarā Cristo k'aurepa, k'isiatī parā p'anapatap'edaade, Tachi Ak'ōrepa parā jirī naaweda. Parā t'āide Tachi Ak'ōrepa eperāarā jirik'āri ichide ijāadamerā, chok'ara jiri-e paji nāgee: k'isia k'awaa beerā na p'ek'au eujādepemaarāpa jiripatak'a; p'arat'ara beerā maa-e pirā eperāarā poro waibiarā.

²⁷ Māgeerā jirit'erai k'āyaara, Tachi Ak'ōrepa jirit'eraji eperāarā mak'iaara k'isia k'awada-ee beerā, na p'ek'au eujādepema k'isia k'awaa beerā k'ira nejasia p'aneedamerā ūridak'āri irua jarapida mairāmaa. Ichiaba jirit'eraji eperā jip'arā, na p'ek'au eujādepema poro waibiarā k'ira nejasia p'aneedamerā ūridak'āri irua oopi bi mairāmaa.

²⁸ Jirit'eraji na p'ek'au eujādepema eperāarā chupiria beerāda apata. Māga ooji ak'ipiiit'ee pipiara bi Cristode ijāaru, k'isia k'awaa bai k'āyaara, p'arat'ara bai k'āyaara māk'aapa eperā waibia bai k'āyaara.

²⁹ Māga ooji Tachi Ak'ōrepa, apida audua p'ananaadamerā ichi k'īrapite.

³⁰ Tachi Ak'ōre jōmaarā k'āyaara k'isia k'awaara bapari perā, tachimaa k'awaapiji Cristopa ooda tachi k'aripait'ee atuanaadamerā. Cristopa tachi neto pik'a ataji uchiadamerā p'ek'au k'achia jua ek'ariipa. Māpai irude ijāadak'āri, Tachi Ak'ōrepa tachi awara biji araa p'anapataadamerā iru ome. Māgā p'ek'au k'achia wēe p'aneejida Tachi Ak'ōre k'īrapite. Ma awara māgā Cristopa tachimaa k'awapiji Tachi Ak'ōrepa oopi k'inia bi.

³¹ Maperāpi Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bi: 'Eperāpa jara k'inia bi pirā ichiata ne-inaa k'awaara bi awaraarā k'āyaara, māga jaraipia bi ichia k'awaa bairā Tachi Ak'ōrepa iru pia ak'i bapari.' (Jer 9.23-24)

2

K'isia k'awaa bipa ichi k'īradoopa apida Cristode ijāapi-e pai

¹ Ipemaarā, mi parāmaa wāk'āri, jarateeeji Tachi Ak'ōrepa jara pēida; irua naaweda k'isia iru bada ooiit'ee Cristo piuda k'ap'ia. Māga jaratee-e paji poro wēsaa bipa jarateeparik'a maa-e pirā k'isia k'awaa bipa jarateeparik'a.

² Ma k'āyaara jarateeeji Jesucristo kursosode piuda tachi p'ek'au k'achia wēpapiit'ee.

³ Māga jaratee bide mi p'era baji, parāpa mia jararu ūri k'iniada-e pai jāk'aapa.

4 Jaratee-e paji k'ĩsia k'awaa bɪpa jarateeparik'a, ichi pedee ijāadamerā. Māga-e. Tachi Ak'õre Jaurepata mia jarateeda parāmaa ijāapiji, ichia jōmaweda p'oyaa pari perā.

5 Ak'õre Jaurepa māga ooji parāpa k'ĩsianaadamerā eperāpa jarateeda k'aurepa ijāa p'ani. Jɪp'a ijāa p'ani Tachi Ak'õre Jaurepata ijāapida perā.

Tachi Ak'õre Jaurepata k'awapipari ichia k'ĩsia iru bi

6 Taipa parāmaa jarateeda-e paji k'ĩsia k'awaa beerāpa jarateepatak'a. Mamīda māgā jarateepata Tachi Ak'õre pipiara k'awa k'inia p'anĩrāmaa. Jarateedak'aa ijāadak'aa beerā k'ĩsia k'awaa beerāk'a maa-e pirā ijāadak'aa beerā waibiarāk'a. Āchi piudak'āri, āchia jarateedap'edaa mak'iaara k'irāpadak'aa.

7 Āchia jarateepatak'a jarateedai k'āyaara, taipa jarateepachida Tachi Ak'õrepa k'awapida taimaa; ai naaweda ne-inaa eperāarāmaa k'awapi-e pada. K'awapiji ichia k'ĩsia iru bada ooi't'ee Jesucristo k'ap'ia pari na eujā ooi naaweda. Ichiaba k'awapiji jōma ichia k'ĩsia iru bi tachi-it'ee, it'ari panadak'āri.

8 Tachi Ak'õrepa ichia k'ĩsia iru bada k'awapi-e paji eperā waibia beerāmaa, māgĩrāpa ijāada-e pada perā. Āchia māga k'awadap'edaa paara, Tachi Waibia kurusode peeda-e pak'aji. K'awak'ajida iru cheji Tachi Ak'õre k'ĩra wāree unupide na p'ek'au eujādepemaarāmaa.

9 Ma awara tachia k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa māgĩrāmaa k'awapi-e paji ichia k'ĩsia iru bi ichide ijāapataarā-it'ee, iru ūraa p'ādade jara bairā:

'Tachi Ak'õrepa nāgĩ ne-inaa k'ĩsia iru bi teeit'ee ichi k'inia iru p'anĩrāmaa: ne-inaa eperāarāpa waide unudak'aa; waide ūridak'aa; māik'aapa waide k'ĩsiadak'aa.' *(Is 64.4)*

10 Chonaarāweda Tachi Ak'õre Ūraa p'ādak'āri, k'awada-e p'anapachida irua k'ĩsia iru bada. Mamīda Tachi Ak'õre Jaurepa ne-inaa jōma k'awapari perā, māgĩ k'ĩsia paara tachimaa k'awapii.

11 Eperāpa ichi k'ĩsia k'awapari ichi t'āridepai. Māga pik'a Tachi Ak'õre Jaurepa k'awapari Tachi Ak'õre k'ĩsia.

12 Mapa tachi ijāapataarāpa Ak'õrede ijāadak'aaarāpa k'ĩsiapatak'a k'ĩsiadak'aa. Tachi Ak'õrepa ichi Jaure pēiji tachimaa k'awapimerā ne-inaa jōma irua ooi't'ee bi tachi-it'ee Jesucristo k'ap'ia pari. Ak'õrepa māga oo-e paji tachia ne-inaa pia oopata perā. Jɪp'a ooji tachi k'inia iru bapari perā.

13 Maperā taipa jarateedak'aa tachi k'ĩsiadoopa. Jɪp'a Tachi Ak'õre Jaurepa jarateepi bik'a jarateepata. Māga ūridak'āri, ijāapataarāpa k'awaa wāpata Tachi Ak'õrepa k'ĩsia iru bi āchi-it'ee, ichi Jaure āchi ome bapari perā.

14 Mamīda ijāadak'aa beerāpa māga ūri k'iniadak'aa, āchi-it'ee tachi k'ĩsiadoopa pariatua pedee p'anadairā. Ma awara āchia Tachi Ak'õre k'ĩsia p'oyaa k'awadak'aa, Tachi Ak'õre Jaure wēe p'anapata perā.

15 Tachi Ak'õre Jaure iru p'anĩrāpa ne-inaa jōma ak'idai k'awaadait'ee pia wa k'achia Tachi Ak'õre k'ĩrapite. Māga oodai Ak'õre Jaurepa āra k'aripapari perā. Jōdee Tachi Ak'õre Jaure wēe beerāpa māgā p'oyaa ooda-e. Ma awara āchia p'oyaa k'awada-e p'ani Tachi Ak'õre Jaure tachi ijāapataarā ome bapari wa māga-e, iru Jaure wēe p'anadairā.

16 Tachia k'awa p'ani ijāadak'aa beerāpa Tachi Ak'õre net'aa p'oyaa k'awadak'aa, iru Ūraa p'ādade jara bairā:

'Ķk'aipa k'awaaima Tachi Ak'õre k'ĩsia māik'aapa k'aipa iru ūraaima? Iruata ne-inaa jōma k'awapari.'

Mamīda māga-e tachi ijāapataarā ome. Tachiata k'awaadai Tachi Ak'ōre k'īsia, iru Jaurepa tachi k'īsiapipari perā Cristopa k'īsia bik'a.

3

Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepataarā auk'a mimiapata iru-it'ee

¹ Ipemaarā, k'irāpāti mia jaratee nipada parā ome bak'āri. Ara nawepa ichi warra chai ewaa t'odamaa chik'o k'opi-e bik'a, chik'o waide p'oyaa k'o-e bairā, māga pik'a mia jaratee-e paji Tachi Ak'ōre Jaure taarā iru beerāmaa jarateeparik'a. Māga oo-e paji parā at'āri pia ijāada-e p'anadap'edaa perā.

² Maperāpi nawepa ichi warra chai jutopiparik'a chik'o waide p'oyaa k'o-e bairā, māga pik'a mia jīp'a jarateepachi Cristo piuda eperāarāpa p'ek'au k'achia oopata wēpapiit'ee. Jaratee-e paji jōma irua k'īsia iru bi tachi-it'ee, k'awa bada perā parāpa waide māga p'oyaa k'awada-e pai.

³ Māga p'ani pāchia oo k'iniata oo p'anadairā, Tachi Ak'ōre Jaurepa oopi k'inia bi ooda-ee. Iru Jaurepa jarateepi bik'a oodai k'āyaara, aupedeepata, Tachi Ak'ōrepa jarateepataarā pēida audú k'īia p'anadairā.

⁴ ¿Jara p'ani-ek'ā: “Mi Pablo eere bi?” maa-e pirā “Mi Apolo eere bi”? ¡Parā ijāadak'arāk'api k'īsia p'ani!

⁵ Mi, Pablo Apolo ome eperāarā poro waibirā-epi; jīp'a Tachi Ak'ōre mimia oopataarā, parāmaa jarateedap'edaa Cristode ijāadamerā. Taipa Cristopa oopidak'a jarateejida.

⁶ Eperāpa ichi eujāde ne-uuparik'a, mia naapiara parāmaa jaranaji Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee. Māpai ne-uu ak'iparipa ooparik'a, Apolopa waapiara jarateepachi k'awaadamerā Tachi Ak'ōrepa parāmaa oopi k'inia bi. Mamīda Tachi Ak'ōrepa ne-uu jōmaata waripiparik'a, iruata taipa jarateedap'edaa parāmaa ijāapiji.

⁷ Ne-uuparipa māik'aapa ne-uu ak'iparipa ma ne-uuda p'oyaa waripidak'aa. Maperā ma ne-uuda waripipari āra k'āyaara waibiara bi. Māga pik'a Tachi Ak'ōre waibiara bi tai jarateepataarā k'āyaara, irua aupaita eperāarāmaa ijāapipari perā.

⁸ Ma ne-uupari ma ne-uu ak'ipari ome auk'a mimiapachida chaumerā. Māga pik'a tai mimiapataarāpa auk'a jarateepata eperāarāpa Tachi Ak'ōrede ijāadamerā. Mamīda Tachi Ak'ōrepa tai chaachaa p'aait'ee ichia k'inia bik'a, taipa oodap'edaa pari.

⁹ Tai ma mimiapataarāk'ata p'ani. Jōdee parā ma ne-uudák'ata p'ani. Mamīda Tachi Ak'ōreta ma eujā chipari. Parā ijāapataarā ichiaba te choma pik'a bi; te Tachi Ak'ōrepa oopimaa bi ichi mimiapataarāmaa.

¹⁰ Tachi Ak'ōrepa k'inia bada perā, mi pēiji ma te choma ewaa oomerā. Maap'eda awaraarā mi t'ēe chejida ne-inaa awaraa parāmaa jarateede. Mamīda pia jarateedaipi bi.

¹¹ Mia māga jara bi Tachi Ak'ōrepata ichi Warra Jesucristo bida perā ma te choma te basak'a bamerā. Irua aupaita tachi o k'achiadeepa k'aripa atai. Mapa apidaapa awaraa basa jiridaik'araa bi.

¹² Ma basade te oodai nāgi net'aa pi-ia bidee: nēedee, p'arat'adee, wa māu pi-iaadee. Maa-e pirā ma te oodai pak'urudee, p'ūajara p'oo bidee wa siadee.

¹³ Mamīda Ak'ōre ewari waibia ewate irua ma te oopataarāpa oodap'edaa ak'it'ee māik'aapa jarait'ee pia wa k'achia. Pia jarait'eera, irua taipa oodap'edaa chaa māik'aapa jarateedap'edaa chaa ak'it'ee. Ma ewate ma ne-inaa jōmaweda t'ipitaude wāyaait'ee.

14 Cristopa taimaa oopida m̄aik'aapa jarateepida paa-e pait'ee. Chooit'ee. Tachi Ak'õrepa m̄agí pia ak'iit'ee m̄aik'aapa m̄agí pari teeit'ee ichia k'Ìsia iru bi teeit'ee Cristopa oopidak'a oodap'edaarāmaa.

15 Mamīda eperāarāpa āchi k'Ìsiadoopa oodap'edaa maa-e pirā jarateedap'edaa jōma paait'ee wēparumaa. Mamīda net'aa ēt'a atadak'a t'ipitaudeepa, ma jarateepari atua-e pait'ee. Jip'a beeit'ee Tachi Ak'õre ome. Mamīda Ak'õrepa ne-inaa teeit'ee pada ichimaa wēe bait'ee.

Tachi Ak'õrede ijāapataarā iru ték'api p'ani

16 Tachi Ak'õre ichi te waibiade baparik'a, ichi Jaure bapari parā ome. Maperā parā iru ték'api p'ani.

17 Maperā apidaapa parāmaa ijāa amaapiruta pirā Cristode maa-e pirā oo amaapiruta pirā Cristopa parāmaa oopi k'inia bi, Tachi Ak'õrepa m̄agí k'achia ooit'ee. Māga ooit'ee, parā jirit'era atada perā ichi-it'ee, ichi te waibiak'a p'anadamerā.

Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a p'anapataadaipia bi

18 Pāchi itu k'ūrapináati. Parādepema apidaapa k'Ìsiadaik'araa bi āchi k'Ìsia k'awaa p'ani na p'ek'au eujādepema k'Ìsia k'awaa beerāk'a. Ma k'āyaara k'Ìsia k'awa-ee pik'a p'anadaipia bi na eujādepemaarā k'Ìrapite, Tachi Ak'õrepa ichi k'Ìsia parāmaa k'awapimerā.

19 Na p'ek'au eujādepema k'Ìsia k'awaa beerāpa jaradak'āri āchia ne-inaa k'awa p'ani, Tachi Ak'õre-it'ee āchi k'Ìsiadoopa pariatua pedeepata. Tachia m̄aga k'awa p'ani iru Ūraa p'ādade jara bairā:

'Tachi Ak'õrepa k'awa bi na p'ek'au eujādepema k'Ìsia k'awaa beerāpa k'Ìsia iru p'ani chíara k'ūradait'ee.'

(Job 5.13)

20 Ichiaba iru Ūraa p'ādade jara bi:

'Na p'ek'au eujādepema k'Ìsia k'awaa beerāpa jōmaweda k'awa p'ani choo-e pait'ee.'

(Sal 94.11)

21 Tachi Ak'õrepa m̄aga jara bairā, apida audua p'anadaik'araa bi k'Ìsia p'anadairā āchi eerepema jarateeparita pipiara bi apemaarā jarateepataarā k'āyaara. Jōmaarāpa parā auk'a k'aripapata, ma-it'ee Ak'õrepa āra pēida perā parāmaa.

22 Irua mi, Pablo, Apolo m̄aik'aapa Pedro pēiji taipa Cristopa ooda jarateedamerā. Māga ooji parā awaraa Cristode ijāapataarā ome pipiara p'anapataadamerā Cristopa k'inia bik'a. Tachi Ak'õrepa na p'ek'au eujā ooji tachi aide p'anapataadamerā. Tachi o k'achiadeepa k'aripa ataji it'aa wādamerā jai-idaadak'āri m̄aik'aapa pipiara p'anapataadamerā na eujāde p'ani misa.

23 Ma jōma ooji tachi-it'ee, tachi Cristodeerā perā m̄aik'aapa Cristo iru Warra perā.

4

Tachi Ak'õre Ūraa jarateepataarā ichiaba Cristo-it'ee mimiapata

1 Parāpa tai Cristo-it'ee mimiapataarāk'a iru p'anadaipia bi, iruata tai jarateedē pēida perā Tachi Ak'õrepa k'Ìsia iru bada; ne-inaa eperāarāmaa naaweda jara-e pada.

2 Irua tai m̄agā pēida perā, chok'ek'ee p'anadaipia bi.

3 Parā maa-e pirā awaraarāpa mia ooda m̄aik'aapa jarateeda ak'i k'inia p'ani pirā k'awaadait'ee pia wa k'achia, ak'idaipia bi. Mia p'ua-e bi. Mamīda michia pida mia ooda m̄agā ak'i-e bi.

⁴ Cristopa jarateepidak'a parā t'āide jarateepachi perā, k'isia p'ua-e bi Tachi Ak'ōre k'irapite. Māga jarak'āri, jara k'inia-e mia maarepida ne-inaa k'achia ook'aa. Tachi Waibiapata mia oopata ak'iit'ee māik'aapa jarait'ee pia wa k'achia.

⁵ Māgá mia ooda Cristopata ak'iit'ee perā, ¿sāap'eda taipa oopata ak'i k'inia p'anima parāpa, Cristo cheit'ee ewate pai naaweda? Ma ewate ichiata k'awapiit'ee ne-inaa jōma eperāarāpa waiide k'awada-e p'ani; ne-inaa eperāarāpa āchi t'āridepai k'isia p'anadap'edaa paara, na p'ek'au eujāde nipadak'āri. Maap'eda ne-inaa pia oodap'edaa pari teeit'ee ichia k'isia iru bi.

⁶ Ipemaarā Cristo k'aurepa, ma jara aupadade k'isiadak'āri, k'awa p'ani mi Apolo ome ak'idaipia bi Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a, pāchi k'iradoopa ak'idai k'āyaara. Mia māga jara bi parāpa pedee audua pedeenadamerā pāchi jarateepari āpīte, pedee k'achia pedee p'ani misa awaraarā jarateepari āpīte.

⁷ ¿K'aipa parā bijima chīara ak'ipataarā? Tachi Ak'ōrepata parā k'isia k'awaapipari māik'aapa ne-inaa oō k'awaapipari. Pāchi k'iradoopa māga oodak'aa. Māga bita, ¿sāap'eda audua pedeeatama?

⁸ Parā audua p'anadaik'araa bi. Mamīda māgá p'ani. Mi-it'ee parā p'arat'ara beerāk'ata p'ani, ne-inaa jōma iru p'anadairā; maarepida faltada-ee. Ma awara nāgaweda reyrāk'ata p'ani Cristo ome. Mapa iru jarateepataarāpa jarateeruta waa ūri k'iniadak'aa. ¡Taawa reyrāk'a p'anak'ajida, tai jida māga p'anadait'ee auk'a!

⁹ Mamīda māga-e. Mi-it'ee Tachi Ak'ōrepa tai, ichia jirit'eradaarā, ek'ariara papiji. Eperāarāpa awaraarā peedait'ee p'anik'a jōmaarā taide, māga pik'a p'ani tai. Jōmaarāpa ak'i k'inia p'anapata jāgí eperāarā miapiruta. Māga pik'a na p'ek'au eujādepema jōmaarāpa tai chupiria jōni ak'ipata, angeleerāpa paara.

¹⁰ Tai k'ira k'awa-ee pik'a p'ani, Cristo-it'ee mimiapata perā. Jōdee parā k'isia k'awaara pik'a p'ani Cristode ijāa p'anida apata perā. Taipa mak'ara k'awada-e p'ani Tachi Ak'ōrepa k'isia iru bi, tai k'isiadoopa k'isia p'anadairā. Mamīda parāpa jōmaweda k'awa p'anida apata. Jōmaarāpa parā k'inia iru p'ani, t'āri pia p'anadairā. Jōdee tai k'ira unuamaa iru p'ani, jōmaarā ek'ariara p'anadairā.

¹¹ Taipa Tachi Ak'ōre Ūraa jaratee p'anedak'āriipa, mata at'āri jarra oopata māik'aapa opisia choopata; p'aru sore jipata. Ma awara ijāadak'aa beerāpa tai p'ua oopata. Te jida wēe p'ani, awara āi jarateede nipapata perā.

¹² Tachi juadoopa mimiapata, ĩida-ee. Awaraarāpa taimaa ik'achia jaradak'āri, chōo jiridak'aa. Jip'a Tachi Ak'ōremaa it'aa t'ipata āchi pari. Tai jiridak'āri miapidait'ee, taipa choopata.

¹³ Tai āpīte pedee k'achia jaradak'āri, āchimaā t'āri pia pedeeapata. Mamīda tai k'ira unuamaa iru p'anapata. Āchi-it'ee tai ne-inaa mik'iak'a p'ani. Māgá tai iru p'anajida. Mata at'āri māgá iru p'ani.

¹⁴ Ma et'ewa jarada p'ā-e paji parā k'ira nejasiapiit'ee. Ūraait'eeta p'āji ak'ōrepa ichi warra k'inia iru bi ūraaparik'a.

¹⁵ Mia māga jara bi mi-it'ee parā mi warrarāk'a p'anadairā. Jarateepataarā chok'araarāpa jarateedai Cristopa parāmaa oopi k'inia bi. Mamīda mia naapiara jarateenaji Cristo parā pari piuda. Māgá irude ijāajida. Maperāpi mi parā ak'ōrek'a bi.

¹⁶ Maperā oodaipia bi mia oo bik'a.

¹⁷ Mapa Timoteo pēiru parā k'aripanamerā. Iru mi warra k'iniak'a ichiaba, mia naapiara jarateeda perā Cristo iru pari piuda. Irua oopari Cristopa oopi bik'a. Mapa iru parāmaa pēiru, k'irāpapimerā mi sāga baparī Cristo jua ek'ari.

Mia oopari Cristopa oopi bik'a māk'aapa ijāapataarā para bee chaa jarateepari jōmaarāpa māga oodamerā.

18 Parādepema ūk'uru audua p'ani k'Īsia p'anadairā mi waa parāmaa wā-e. Mamīda māga-e.

19 Ak'ōrepa k'inia bi pirā, mak'iara taarā-e jāmaa wāit'ee. Pak'āri, mia k'awaait'ee māgī audua beerāpa jara jōni. Mamīda ma k'āyaara waapiara mia nāga k'awa k'inia bi. ĴĀchia oo p'anik'ā wa ooda-e p'ani Cristopa oopi bik'a?

20 Parāpa k'awadaipia bi Cristode ijāa p'anida apataarāpa oodaipia bi irua oopi bik'a. Māga oodak'āri, ak'ipipata pedeepapai ijāa k'iniada-e. Jip'a p'ana k'inia p'anapata Cristo jua ek'ari.

21 Mi parāmaa wāk'āri, Ĵk'āata k'inia p'anima; itriamerā wa pedee sia pedeemerā?

5

K'āata oodaipia bi pariatua p'ek'au oopataarā ome

1 Irā mia jarait'ee mīmaa nepirīdap'edaa. Parā t'āide abaapa ichi nawek'aa chi wērak'a iru bi. Ijāadak'aa beerāpa pida māgee k'achia oodak'aa!

2 Mamīda parā at'āri audua p'ani, k'Īsia p'anadairā Tachi Ak'ōre Jaurepa oopi bik'a oo p'ani. Audua p'anadai k'āyaara, k'Īsia p'ua p'anadaipia bi māgī k'achia oomaa bairā parā ijāapataarā t'āide. Ma eperā pāchia ik'aawaapa āyaa pēidaipia bi.

3 Mi parā ome ba-e pait'ee mīda, mi k'Īsia parā ome bait'ee. Tachi Waibia Jesupa mīmaa k'awapiji k'āata oodaipia bi ma eperā ome.

4 Mapa mi k'Īsia aupai bait'ee mīda parā ome, irua auk'a māga k'awapiit'ee parāmaa chip'edaidak'āri irumaa it'aa t'īdait'ee.

5 Jōma ijāapataarā see nībak'āri, ma eperā pāchīmāiipa āyaa wāpīti, Satanapa iru k'ap'ia k'achia ooyaa bi miapimerā maa-e pirā piupimerā. Māgā Tachi Ak'ōrepa iru jaure it'aa ateei Tachi Waibia Jesús cheit'ee ewate.

6 Audua p'anadaik'araa bi ma k'achia oomaa bi misa parā t'āide. Jōmaarāpa nāgī pedee k'awa p'ani: “Levadura ma-āriipa pan masa jōmaweda waridaipari.”

7 Tai judiorāpa Pascua fiesta oodai naaweda, levadura jōmaweda iru p'ani tai tede bat'ak'oopata, ma fiestade pan levadura wēe k'odait'ee. Māga pik'a parāpa p'ek'au k'achia jōmaweda unu p'ani parā t'āide oo amaadaipia bi, k'achia wēe p'anadait'ee Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a. Wāara parā p'ek'au k'achia wēe p'ani Tachi Ak'ōre k'īrapite, Cristo piuda perā pāchia p'ek'au k'achia oopata wēpapiit'ee. Pascua fiestadepema oveja chak'ek'a bi piuji Tachi Ak'ōrepa tachi miapinaamerā tachia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa.

8 Cristo māgā piuda perā, p'anadāma irua oopi bik'a. Apidaapa k'achia oodaik'araa bi Cristode ijāadai naaweda oopatap'edaak'a. Ma k'āyaara k'īra jip'a p'anapataadaipia bi māk'aapa wāarata jarapataadaipia bi.

9 Mia naaweda k'art'a p'ādade jaraji k'ōp'āyo meraanaadamerā wēraarā maa-e pirā imik'īraarā pariatua p'ek'au ooyaa beerā ome.

10 Māga jarak'āri, jara k'inia-e baji āyaa p'aneedamerā nāgee ijāadak'aa beerā ik'aawaapa: pariatua p'ek'au oopataarā; p'arat'a waapiara iru p'ana k'inia p'anirā; nechiapataarā maa-e pirā awaraa ak'ōre waibia apatade ijāapataarā. Māgeerā ik'aawaapa āyaa p'aneedap'edaa paara, ichita uchiadait'ee paji na p'ek'au eujādepa.

11 Nāgí p'ārūpa mia jarait'ee k'āata jara k'inia baji apema k'art'ade. K'ōp'āyo meraanāati ijāapataarāda apata mīda, nāga oopataarā ome: pariatua p'ek'au ooyaa beerā; p'arat'a waapiara iru p'ana k'inia p'anīrā; awaraa ak'ōre waibia apatamaa it'aa t'īpataarā; awaraarā āpīte ik'achia jarapataarā; it'ua toyaa beerā maa-e pirā nechiapataarā ome. Māgeerāmaa p'asianāati māik'aapa pāchīmaa chepināati. Nek'ode paara t'īudaik'araa bi māgeerā ome.

12-13 Māga jara bi Tachi Ak'ōrepa tachi bi-e pada perā ijāadak'aa beerāpa oo p'ani ak'idamerā. Ichiata māirāpa oopatap'edaa ak'iit'ee māik'aapa āchi miāpiit'ee. Mamīda tachia ak'idaipia bi awaraarāpa oo p'ani tachi ijāapataarā t'āide, ijāadak'aa beerāk'a p'anaruta pirā. Maperāpi parāpa chi k'achia ooyaa beerā āyaa wāpidaipia bi pāchi ik'aawaapa, Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a: 'Jeret'āati chi k'achia ooyaa beerā pāchi ik'aawaapa.' (Dt 17.7)

6

Ijāapataarā nepirade p'anadak'āri

1 Irā mia jarait'ee k'āata oodaipia bi parā nepirade p'anadak'āri. Parādepema nepira iru bak'āri awaraa ijāapari ome, ijāadak'aa beerā charraarāmaa wāik'araa bi. Ma k'āyāara ijāapataarāmaa wāipia bi.

2 ¿Parāpa k'awada-e p'anik'ā tachi Cristo ome araa p'anīrāpa iru pari ak'idait'ee ijāadak'aa beerāpa ne-inaa oopatap'edaa jaradait'ee pia wa k'achia? Māga bita, ¿sāap'eda p'oyaa ak'ida-ema ijāapataarā nepira mak'īara waibia-e bita parā t'āide?

3 ¿K'awada-e p'anik'ā tachia ichiaba angeleerā ak'idait'ee? Māga pirā, jīrapema nepira pāchi pitapai ak'idai!

4 Māgā parā awaraa ijāapataarā ome nepirade baaidak'āri, charraarā ijāadak'aa beerāmaa wādai k'āyāara, wādaipia bi charraarā ijāapataarāmaa.

5-6 Nāgí jararūpa parā k'īra nejasiapi k'inia bi. ¿Pia bik'ā chōopik'a para bait'ee pāchi pitapai, ma awara māgee charraarā k'īrapite wādait'ee? ¿Apida parādepemapa ijāapataarā nepira p'oyaa ak'ida-ek'ā?

7 ¡Parā māgā chōo pik'a para bairā, k'achia oomaa p'ani! Ma k'āyāara piara bak'aji awaraarāpa parā nepirade baaidamerā. Maa-e pirā piara bak'aji awaraarāpa parā k'ūradamerā.

8 Mamīda māga-e. ¡Parāpata nepira jiripata awaraarā ome māik'aapa awaraarā k'ūrāpata, parā ipemaarā mīda Cristo k'aurepa!

9 ¿Parāpa k'awada-e p'anik'ā k'achia oopataarā wāda-e pait'ee Ak'ōre eujādee ichideerā ome? K'īrak'āupai ijāadak'aa beerāk'a p'anadai, nāgeerā wādak'aa perā Tachi Ak'ōre eujādee: prostitutaarā; it'aa t'īpataarā awaraa ak'ōre waibia apatamaa; miak'āi p'anīrā awaraarā ome k'āipataarā; imik'īraarā awaraa imik'īraarā ome k'āipataarā, imik'īra wēra ome k'āi bik'a;

10 nechiapataarā; p'arat'a waapiara iru p'ana k'inia p'anīrā; it'ua toyaa beerā; ik'achia jarapataarā awaraarā āpīte maa-e pirā k'ūrayaa beerā awaraarā net'aa atadait'ee.

11 Ijāadai naaweda, parā ūk'uru māgā p'anapachida. Mamīda Tachi Waibia Jesucristode ijāadak'āri, iru piuda k'aurepa Tachi Ak'ōrepa wēpapiji parāpa p'ek'au k'achia oopatap'edaa. Ichiaba parā awara biji ichi-it'ee, ichi Jaure pēik'āri parā ome bapariimerā māik'aapa oopimerā Cristopa oopi k'inia bik'a. Māga ooji parā ichi k'īrapite p'ek'au k'achia wēe p'anadamerā.

Tachi Ak'ōrepa ijāapataarā k'ap'ia awara bida ichi-it'ee

¹² Eperãarãpa jarapata: “Ne-inaa jōma ooi michia oo k'inia bik'a.” Mamīda ma ne-inaa k'achia bi pirā, maarepīda mi k'aripa-e pait'ee. Ne-inaa jōma ooi. Mamīda māga oo k'inia bi k'aurepa mia oo-e pirā Cristopa oopi bik'a, ma ne-inaa jua ek'ari bapariit'ee, Cristo jua ek'ari bai k'āyaara.

¹³ Ichiaba jarapata: “Chik'o iru p'ani k'odait'ee māik'aapa bi iru p'ani ma chik'o aide banamerā.” Mamīda na ewari Tachi Ak'ōrepa ma omee weda jōpiit'ee. Wāara Tachi Ak'ōrepa bi ooji chik'o aide banamerā. Mamīda tachi k'ap'ia oo-e paji pariatua p'ek'au oodamerā. Jīp'a ooji ichi Jaure ma k'ap'iade bapariimerā māik'aapa tachia oodamerā Cristopa oopi bik'a.

¹⁴ Maperāpi Tachi Ak'ōrepa tachi k'ap'ia jōpi-e pait'ee. Ma k'āyaara ichi ewari waibia ewate tachi k'ap'ia chok'ai p'irabaiipiit'ee Jesucristo k'ap'ia p'irabaipidak'a. Māgá ooi jōmaarā k'āyaara waibiara bapari perā.

¹⁵ Parāpa k'awada-e p'anik'ā tachi ijāapataarā araa p'aneepata Cristo ome irude ijāadak'āri? Tachi Ak'ōrepa tachi k'ap'ia ooji ichi Jaure aide bapariimerā. Mapa tachi k'ap'ia araa p'anapidaik'araa bi prostitutaarā ome.

¹⁶ ¿K'awada-e p'anik'ā eperā araa paru pirā prostituta ome, māgí wēra ome eperā apai pik'a paru? Māga k'awa p'ani Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bairā: ‘Māgá eperā omee weda eperā apai pik'a p'aneedit'ee.’ (Gn 2.24)

¹⁷ Jōdee eperā Cristode ijāak'āri, araa beepari iru ome māik'aapa ma eperā jaure apai pik'a beepari Tachi Ak'ōre Jaure ome. T'āri a-ba p'anapata.

¹⁸ Maperāpi p'ek'au oonāati awaraarā ome. Eperāpa awaraa p'ek'au k'achia ook'āri, ichi k'ap'ia araa bapik'aa awaraa eperā k'ap'ia ome. Mamīda awaraa ome p'ek'au ook'āri, ichi k'ap'ia k'achiade baaipipari, ichi k'ap'ia araa bi Cristo ome bipari perā awaraa eperā jua ek'ari, Cristo jua ek'ari bii k'āyaara.

¹⁹ ¿K'awada-e p'anik'ā Cristode ijāadak'āriipa Ak'ōre Jaure tachi k'ap'iade bapari, Tachi Ak'ōre ichi te waibiade baparik'a? Mapa Tachi Ak'ōreta tachi k'ap'ia chipari.

²⁰ Iruata tachi neto pik'a ataji ichi Warra apai iru bada pēik'āri piumerā tachi pari. Mapa parā ichideerā perā, k'achia oo amāati. Māgá ooruta pirā, ak'ipidai wāara oo k'inia p'ani irua oopi bik'a.

7

Ūraa miak'āidait'ee k'ṽsia p'anirā-it'ee

¹ Irā mia p'anaut'ee parāpa k'art'a p'ādap'edaade iidi pēidap'edaa. Naapiara iidi jida chisāgita pipiara bi ijāapari-it'ee, miak'āiit'ee maa-e pirā tuu bait'ee. Mi-it'ee piara bi tuu bait'ee.

² Mamīda imik'īra tuu bak'āri, wēraarā ome pariatua p'ek'au oo nipai. Maperā imik'īrapa ichi wēra iru bai pia bi; wērapa pida ichi imik'īra iru bai pia bi.

³ Imik'īrapa ichi k'ap'ia wāak'aik'araa bi chi wēramaa; wērapa pida ichiaba ichi k'ap'ia wāak'aik'araa bi chi imik'īramaa.

⁴ Māgá p'anapataadaipia bi wēra k'ap'ia chi imik'īra-it'ee perā māik'aapa imik'īra k'ap'ia chi wēra-it'ee perā.

⁵ Jīp'a Tachi Ak'ōremaa it'aa t'ī k'iniapa pedeeteeruta pirā, ma ewate araa k'āida-e pait'ee. Māga p'anadak'āri, āra k'ap'ia wāak'adai. Mamīda ai t'ēepai waya k'āidai pia bi, Satanapa k'achia oopiamaapa awaraa ome, p'oyaa chooda-e p'anadairā.

⁶ Mia māgá k'ṽsia bi. Pāchia jiridaipia bi Tachi Ak'ōrepa oopi k'inia bi parāmaa.

⁷ Mi-it'ee pipiara bak'aji jōmaweda mik'a p'anadamerā. Mamīda k'awa bi Tachi Ak'ōrepa k'aripai ijāapari chaa k'awaamerā miak'āipia bi wa māga-e.

⁸ Mia ūraait'ee imik'Īra tuu beerāmaa, wēra tuu beerāmaa māik'aapa p'ētrāa tuu beerāmaa mik'a p'anadamerā.

⁹ Mamīda miak'āi k'inia p'ani pirā, miak'āiti, p'ek'au oo k'inia p'anadai k'āyaara.

¹⁰⁻¹¹ Ichiaba Tachi Waibiapa jarapi bik'a mia jara bi: wērapa ichi imik'Īra amaaik'araa bi. Auk'a imik'Īrapa ichi wēra amaaik'araa bi. Mamīda māga ooruta pirā, miak'āidaik'araa bi awaraarā ome. Ma k'āyaara waya araa padaipia bi āchi naaweda p'anadap'edaak'a.

¹² Īrā mia ūraait'ee ijāapataarā miak'āi p'anadap'edaa ijāadak'aa beerā ome, Cristode ijāadai naaweda. Cristopa jaratee-e pajl k'āata oodaipia bi. Mamīda mia nāga ūraait'ee. Eperā Cristode ijāaparipa wēra ijāak'aa bi iru bi pirā, amaaik'araa bi, chi wēra iru ome ba k'inia bi pirā.

¹³ Ichiaba wērapa imik'Īra ijāak'aa bi iru bi pirā, amaaik'araa bi, chi imik'Īrapa iru ome ba k'inia bi pirā.

¹⁴ Ijāapari araa bak'āri ijāak'aa bi ome, eperā apai pik'a p'ani. Māga bita, Tachi Ak'ōrepa chi ijāak'aa bi pia ak'ipari ma ijāapari k'aurepa. Māgā ichiaba Ak'ōrepa āchi warrarā pia ak'ipari ma ijāapari k'aurepa.

¹⁵ Mamīda ma ijāak'aa bīpa chi Cristode ijāapari amaa k'inia bi pirā, māga oonaapāde adaik'araa bi, iru k'Īra unuamaa iru bapiamaapa. Tachi Ak'ōrepa k'inia bi ichideerā k'āiwee p'anapataadamerā.

¹⁶ Jōdee ma ijāaparipa chi ijāak'aa bi pēi k'inia-e bi pirā, choopia bi. Māga ooru pirā, ai t'ēpai iru k'aurepa māgīpa Cristode ijāai. Parā ijāapataarāpa k'awada-e p'ani chisāgī ijāadak'aa beerāpa ijāadai parāpa k'aripapata perā. Tachi Ak'ōrepapai k'awa bi.

Sāga p'anapataadaipia bi ijāada t'ēpai

¹⁷ Īrā mia nāga ūraait'ee. Parāpa jiridak'āri Cristopa oopi k'inia bi parāmaa, p'anadaipia bi parā p'anadap'edaak'a Tachi Ak'ōrepa ijāapik'āri. Mia māga jarateepari ijāapataarā jōmaarāmaa.

¹⁸ Tachi Ak'ōrepa Cristode ijāapiru pirā imik'Īra tauchaa iru bi ichi k'ap'iade, ma eperāpa meraik'araa bi ma tauchaa iru bi. Jōdee ichi k'ap'iade tauchaa wēe bi pirā ijāak'āri, tauchaa bīpiik'araa bi.

¹⁹ Mia māga jara bi Tachi Ak'ōre-it'ee p'ua-e bairā eperāpa tauchaa iru bi wa wēe bi. Jīp'a Ak'ōrepa k'inia bi tachia oodamerā ichia jara bik'a.

²⁰ Maperā awara baik'araa bi pīchi naaweda bada k'āyaara, Tachi Ak'ōrepa ijāapik'āri.

²¹ Esclavo paji pirā ijāa beek'āri, k'Īsianāaji pi eperā jua ek'ari bi perā. Jōdee chiparipa pi pēi k'inia bi pirā, k'āiwee uchīaji.

²² Esclavopa Cristode ijāak'āri, at'āri chipari iru bi mīda, esclavo-ee pik'a beepari, Cristopa iru uchīa atada perā p'ek'au k'achīa jua ek'ariipa. Jōdee esclavo-ee bīpa Cristode ijāak'āri, Cristo esclavok'a beepari, irua oopi bik'a oopari perā.

²³ Cristopa parā neto pik'a ataji ichi waa kurusode bat'ak'āri. Māgā ichi piuji parāpa p'ek'au k'achīa oopata wēpapiit'ee māik'aapa parā o k'achiadeepa k'aripa atait'ee atuanaadamerā. Maperāpi parā ichideerā. Maperā ōoti irua oopi bik'a, oodai k'āyaara eperāarāpa oopi k'inia p'anik'a.

²⁴ Mapa ipemaarā, mia et'ewa jaradak'a p'anadaipia bi pāchi ijāadai naaweda p'anadap'edaak'a.

Tuu beerāpa iidi pēidap'edaa p'anauda

²⁵ Irá mia p'anaut'ee tuu beerāpa iidi pëidap'edaa. Mia p'oyaa jara-e Cristopa jarapida, irua nāgí jaratee-e pada perā. Mamīda Tachi Ak'ōrepa mi chupiria k'awaap'eda, Cristode ijāapiji māik'aapa iru ūraa mimaa jarateepiji. Maperā parāpa na ūraa ūridaipia bi.

²⁶ Irapema ijāapataarā miapi iru p'anadairā, mi-it'ee pipiara bi tuu bait'ee.

²⁷ Wēra iru bi pirā, yiaraa iru baik'araa bi. Jōdee wēe bi pirā, jiriik'araa bi.

²⁸ Mamīda miak'airu pirā, p'ek'au k'achia oo-e bi Tachi Ak'ōre k'irapite. Ichiaba wēra tuu bipa imik'ira ataru pirā, p'ek'au k'achia oo-e bi. Mamīda chi miak'airutaarā audú miadait'ee na p'ek'au eujāde p'ani misa. Mapa mia jara bi pipiara bi tuu bait'ee.

²⁹ Ipemaarā, mia māga jara bi k'isia bairā taarā-e Cristo cheit'ee. Māga ni p'anide miak'āi p'anirā p'anadaipia bi tuu beerāk'a; chi Cristopa oopi bik'a oo p'anirāk'a.

³⁰ Ma awara t'āri p'ua p'anirā maa-e pirā o-īa p'anirāpa k'isidaipia bi Cristopa āchima oopi k'inia bi, āchi k'isiade iru p'ani k'āyaara. Ichiaba ne-inaa neto atapataarāpa k'irāpadaipia bi āchia net'aa atada ateeda-e pait'ee Tachi Ak'ōre eujādee.

³¹ Ma awara ne-inaa netopataarāpa k'irāpadaipia bi āchia p'arat'a jidadap'edaa ne-inaa neto pëidap'edaa pari it'aa ateeda-e pait'ee. Ma p'arat'a māik'aapa net'aa jiridai k'āyaara, Cristopa oopi k'inia bi jiridaipia bi, na p'ek'au eujā māik'aapa jōma aide nībi Tachi Ak'ōrepa jōpiit'ee perā.

³² Mia nāga ūraait'ee k'isia jōnanaadamerā. Imik'ira tuu bipa jiripari ooit'ee Cristopa oopi k'inia bik'a.

³³ Mamīda miak'āi bi k'isia nībapari na p'ek'au eujādepema net'aade māik'aapa chi wēra o-īa bapiit'ee.

³⁴ Māgí imik'irapa auk'a oo k'inia bairā Cristopa oopi k'inia bi māik'aapa chi wērapa oopi k'inia bi, audú k'isia nībi chi tuu bi k'āyaara. Ichiaba wēra imik'ira wēe bipa k'awa k'inia bi Tachi Ak'ōrepa k'isia iru bi ooit'ee ichi ome. Mamīda chi miak'āi bipa k'awa k'inia bi chi imik'irapa oopi k'inia bi, māga ooit'ee chi k'ima o-īa bamerā.

³⁵ Māga jaraji parā k'aripait'ee pia p'anapataadamerā māik'aapa pāchi t'āripa Cristopa oopi bik'a oodamerā.

³⁶ Imik'ira tuu bipa pedeeru pirā miak'āiit'ee māik'aapa k'ap'iapa choo-e bi pirā wēra wēe bait'ee maa-e pirā ma wēra pedeeteeda t'āri p'uapi k'inia-e bi pirā, miak'āipia bi. Māga ooru pirā, p'ek'au k'achia oo-e bi.

³⁷ Mamīda ichi t'āride miak'āi k'inia-e bi pirā māgí wēra ome māik'aapa k'ap'iapa choo bi pirā, miak'āik'araa bi.

³⁸ Māpai ma miak'āi k'inia bipa pia k'isia bi. Mamīda ma miak'āi k'inia-e bipa pipiara k'isia bi.

³⁹ Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bi wēra miak'āi bipa awaraa jiriik'araa bi, ichi imik'ira chok'ai bi misa. Jōdee ichi k'ima piuk'āri, pia bi waya jirimerā, mamīda Cristode ijāapari jiriipia bi.

⁴⁰ Mamīda mia k'isia bi ma p'ētrāa t'āri o-īara bai miak'āi-ee beeru pirā. Māga k'isia bi mia. Mimaa Tachi Ak'ōre Jaurepa ichiaba k'isiapipari.

8

Nechiara ata bidap'edaa ne-inaa juapa ooda k'irapite

¹ Irá mia p'anaut'ee parāpa iidi pëidap'edaa k'awaadait'ee k'odaipia bi wa k'odaik'araa bi nechiara ata bidap'edaa primisiak'a awaraa ak'ōre waibia

apata k'īrapite. Mamīda māgí p'anau naaweda, k'inia bi parāpa k'irāpadamerā audua p'anadaik'araa bi k'awa p'anadairā ne-inaa ooda ai k'īrapite it'aa t'īpata Tachi Ak'ōre-e. Audua p'anadai k'āyaara, tachia k'inia iru p'anadaipia bi māgee net'aade at'āri ijāa p'anīrā, Tachi Ak'ōre pia k'awada-e p'anadairā. Māgá oo p'ani pirā, āchi k'aripadai Tachi Ak'ōre pipiara k'awaadamerā.

² Eperāpa k'īsia bi pirā ichiata ne-inaa k'awa bi, wāara mak'iaara k'awa-e bi Tachi Ak'ōrepa ichimaa k'awapi k'inia bi.

³ Mamīda eperāpa Tachi Ak'ōre k'inia iru bi pirā, Tachi Ak'ōrepa k'awa bi ma eperā wāara irude ijāapari.

⁴ Māgara k'ōdaipia bik'ā wa k'ōdaik'araa bi nechiara ata bidap'edaa ne-inaa ak'ōre waibia apata k'īrapite? Tachi ijāapataarāpa pia k'awa p'ani māgee ne-inaa juapa ooda Tachi Ak'ōre-e, ai k'īrapite eperāarā it'aa t'ī p'ani mīda, āchi ak'ōre waibia jīak'aapa. K'awa p'ani māgee ne-inaa Tachi Ak'ōre-e, iru apai perā.

⁵ Ijāadak'aa beerāpa ijāapata atanede maa-e pirā ak'ōrejīrude maa-e pirā awaraa ne-inaade, na p'ek'au eujādepema wa pajādepema, āchi ak'ōre waibiarā jīak'aapa. (Māga pada paara, “ak'ōre waibiarā” chok'ara paraak'aji.)

⁶ Mamīda tachi ijāapataarā-it'ee Tachi Ak'ōreta Ak'ōre Waibia. Ijāapata irua ne-inaa jōmaweda ooji, eperāarā paara. Ma jōmaweda oopiji ichi Warra Jesucristomaa, tachia irude ijāadamerā māik'aapa irua oopi bik'a oodamerā.

K'ītrak'aupai ne-inaa k'achia oopidai ewaa ijāa p'anīrāmaa

⁷ Tachia k'awa p'ani ne-inaa ai k'īrapite it'aa t'īpata Tachi Ak'ōre-e. Mamīda awaraarāpa waide pia k'awada-e p'ani. Ewaa ijāa p'anīrāpa māgee ne-inaa at'āri iru p'ani āchi naawedapema iru p'anapatap'edaa ak'ōre waibia k'a. Maperā āchidepemapa k'oru pirā nechiara awaraarāpa bidap'edaa māgee ne-inaa k'īrapite, māgí k'īsia p'uadarii, ma nechiara k'orupa māgí ak'ōre waibia apata at'āri waawee bai jīak'aapa. Ma awara k'īsia p'ua bai waide k'awa-e bairā Cristode ijāa bide pia wa k'achia k'oit'ee māgee nechiara.

⁸ Parā, chi k'awa beerāpa māgee ne-inaa Tachi Ak'ōre-e, k'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa ma nechiara k'o beerā pipiara beerāk'a ak'i-e pait'ee. Ichiaba ma nechiara k'oamaa beerā ek'ariara beerāk'a ak'i-e pait'ee. Tachi Ak'ōrepa tachi ijāapataarā jōmaweda auk'a ichideerāk'a ak'ipari.

⁹ Mamīda, māga k'awa p'anide, k'ītrak'aupai k'īsia p'uapidai maa-e pirā ne-inaa k'achia oopidai chi māga waide pia k'awada-e p'anīrāmaa.

¹⁰ K'īsiati nāgide. Chi māga pia k'awa-e bīpa parā unuru pirā māgee ne-inaa bīmāi nek'omaa p'ani, auk'a k'o k'iniadarii. Māpai k'oru pirā, k'achiade baaii, k'īsia bairā ne-inaa k'achia oomaa bi.

¹¹ Māgá parāpa ak'ipi k'inia p'anadairā k'awa p'ani māgee ne-inaa Tachi Ak'ōre-e, chi waide māga pia k'awa-e bi k'achiade baapidai. K'ītrak'aupai pāchi ipemamaa ne-inaa k'achia oopidai, Cristo ichiaba piuda perā iru k'aripait'ee.

¹² Māgá pāchi ipemaarāmaa ne-inaa k'achia oopidak'āri, k'achia oomaa p'ani Cristo k'īrapite.

¹³ Maperā mi ipema k'achiade baairu pirā ne-inaa k'oparii k'aurepa, māgara mia waa nechiara k'o-e pait'ee. Ne-inaa k'achia oopi k'inia-e bi michi ipemaarāmaa mia nechiara k'o bi k'aurepa.

9

Pablo pedee ūripataarāpa iru k'aripadaipia bi

1 Ne-inaa jōmaweda ooi michia oo k'inia bik'a. Mamīda jīp'a oo k'inia bi Cristopa oopi bik'a, irua mi ichi ūraa jarateede pēida perā. Awaraa Cristopa jirit'eradaarāk'a, mia ichiaba Tachi Waibia Jesús unuji michi taupa. Parāpa pida Cristode ijāapata, mia parāmaa jarateenada perā irua ooda parā k'aripait'ee.

2 Ūk'uruurāpa ijāada-e p'ani mi Cristopa pēida. Māirāpa ak'i k'inia p'ani mia oopata māik'aapa jarateepata mi imiateedait'ee. Mamīda parā t'āidepema mia jarateeda ijāadap'edaarāpa k'awa p'ani Cristopa mi pēiji, mi k'aurepa Cristo ome araa p'anapata perā.

3 Chi ijāada-e p'aniirāpa k'awa k'inia p'ani pirā Cristopa mi pēida wa māga-e, parā p'anapata ak'idaipia bi.

4 Cristopa mi wāara pēida perā, irude ijāapataarāpa chik'o māik'aapa pania mimaa teedaipia bi. ¿Wāara-ek'ā?

5 Awaraa Cristopa pēida eperāarā, Pedropa māik'aapa Cristo ipemaarāpa āchi wēraarā Cristode ijāa p'ani atepata awara āyaa wādak'āri. Māga wādak'āri, ijāapataarāpa āra k'aripapata. ¿Parāpa auk'a mi ome māga ook'ajida-ek'ā, wēra iru bada paara?

6 ¿Pia bik'ā mi Bernabé ome mimiadamerā chik'o iru p'anadait'ee? ¿Pia-e bak'ajik'ā taipa jarateepata ūrirutaarāpa k'aripadamerā?

7 ¡K'īsiati! Eperā soldao pak'āri, chik'o māik'aapa awaraa net'aa irumaa pari teepata. Ichiaba eperāpa ne-uuda chauk'āri, ichia madepema pari k'opari. Ichiaba ne-animalaarā wariparipa k'opari ichia wari bidepema. Māgapi p'ani tai jida ichiaba.

8 Michi k'īsiadoopa māga jara-e bi. Tachi Ak'ōre Ūraa Moisemaa p'āpidade ichiaba māga jara bi:

9 'P'ak'a it'ai jīnāti trigo t'iamaa bak'āri. Ita-aria k'opiti.' (Dt 25.4)
Tachi Ak'ōrepa māga jarak'āri, p'ak'a aupai ichi k'īsiade iru ba-e paji.

10 Jīp'a tai, ichi mimia oopataarāta, ichi k'īsiade iru baji, k'inia bairā awaraa ijāapataarāpa tai k'aripadamerā ne-inaa wēe p'anadak'āri. Ne-uuopataarāpa ne-uu chauda p'epataarā ome auk'a jita k'inia p'ani āchi mimia pari.

11 Māga pik'a taipa jarateedak'āri Cristopa ooda parā k'aripait'ee, auk'a jita k'inia p'ani chik'o māik'aapa pania parā juadepema.

12 Awaraarāmaa tee p'ani pirā, ¿ichiaba taimaa teedaipia bi-ek'ā?

Mamīda tachi juadoopa mimiapata, parāmaa ne-inaa iidida-e pait'ee. Māga oopata parāpa k'īsianaadamerā taipa jarateepata ne-inaa falta p'ani atadait'ee.

13 Parāpa k'awa p'ani Tachi Ak'ōre te waibiadepema altarmāi mimiapataarāpa māik'aapa ne-animalaarā paapataarāpa k'opata eperāarāpa aneep-atadepema paapidait'ee Tachi Ak'ōre-it'ee.

14 Māga pik'a Cristopa jaraji ichi ūraa jarateepataarāpa ne-inaa jitadaipia bi awaraa ijāapataarā juadeepa.

15 Mamīda mia parāmaa maarepida iidi-e paji māik'aapa at'āri iidi-e bi. Ma k'āyaara piu baibeei jarrapa parāmaa k'īsiapii k'āyaara mia Cristo mimia oo bi ne-inaa atait'ee.

16 Mamīda mi pipiara bi-e apemaarā pēida eperāarā k'āyaara, ne-iidi-e bairā. Cristopata mi pēiji ichi ūraa jarateede. Maperāpi mia jarateepari. Waawee bak'aji, jaratee-e pada paara irua oopi bik'a, irua mi miapii jīak'aapa.

17 Ma awara michi k'inia jarateeda paara, ne-inaa ata k'inia bak'aji na mimia pari. Mamīda māga-e. Mia na mimia oopari Cristopa oopi bik'a. Mapa maarepida mimaa teeda-e p'ani mīda, jīp'a jarateeit'ee, ma-it'eeta Cristopa mi jirit'erada perā.

18 Mia maarepida parāmaa teepi-e pait'ee. Nāgapai mia k'inia bi. Michi t'āripa na mimia oo k'inia bi Cristopa oopi bik'a.

19 Mia jōmaweda ooi Cristopa oopi bik'a, eperāarā esclavo-e perā. Mamīda mi eperāarā esclavok'a padaipari nāga perā. Ba k'inia bi mia jaratee bi ūri p'anirā p'anapatak'a, ma jaratee bi ūridak'āri, Cristode ijāadamerā.

20 Judiorā t'āide jaratee nipak'āri, ārapa oopatak'a oopari. Ichiaba Moisepa p'ādade jara bik'a oopari. Cristode ijāadak'āriipa mi māgi ūraa p'āda jua ek'ari bi-e mīda, māga oopari ārapa irude ijāadamerā.

21 Jōdee judio-eerā t'āide jaratee nipak'āri, oopari ārapa oopatak'a. Mamīda Cristopa oopi k'inia bik'a oopari, ārapa ichiaba Cristode ijāadamerā.

22 Ma awara Cristode pia ijāada-e p'anirā jarateek'āri, jarateek'aa k'isia k'awaa bipa jarateeparik'a. Ārapa k'isia p'anik'a mia k'isiapari māik'aapa jip'a jarateepari, ārapa Tachi Ak'ōre pipiara k'awaadamerā māik'aapa waapiara Cristode ijāadamerā. Michi wārumaa māga oo bi, k'inia bairā mia jaratee bi ūrirutaarāpa Cristode ijāadamerā.

23 Ma k'aurepa ijāa p'ani pirā, mi ome auk'a k'awaadai jōmaweda Tachi Ak'ōrepa k'isia iru bi ichideerā-it'ee.

24 Parāpa k'awa p'ani p'irapataarā p'iradak'āri, jōmaweda isapai p'irapata, ata k'inia p'anadairā ne-inaa teepata chi naapiara panarumaa. Māga pik'a parā p'anadaipia bi, ne-inaa oomaa p'anide Cristopa oopi bik'a. Māgā atadai Tachi Ak'ōrepa k'isia iru bi teeit'ee Cristode ijāapataarāmaa.

25 Eperā p'irait'ee pak'āri, ichi k'ap'ia pia ak'ipari. Ewari chaa p'irapari iyapaa-e pait'ee apemaarā ome p'irak'āri. P'irapataarā jōmaarāpa māgā oopata, naapiara pana k'inia p'anadairā atadait'ee poro jira k'irudee ooda; taarā chook'aa bita. Māga pik'a tuchia oo k'inia p'ani oo amaapata māik'aapa Cristopa oopi bik'a oopata atadait'ee it'aripema poro jira; Tachi Ak'ōrepa k'isia iru bi teeit'ee ichideerāmaa; māgi ne-inaa jōk'aa bi.

26 Mapa mia ook'aa p'irapari pariatua p'iraparik'a maa-e pirā boxeo chōoparik'a nāu aupai sīk'āri. Jip'a t'āripa mia oopari Cristopa oopi bik'a.

27 Michi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iapa ne-inaa oo k'inia bak'āri, māga oopik'aa nāga perā. Michi k'iniapai ooru pirā, k'ira nejasia bait'ee it'ari panak'āri Tachi Ak'ōre k'irapite. Ma awara māga ooru pirā, Cristopa ne-inaa k'isia iru bi teeit'ee ichideerāmaa mimaa tee-e pait'ee, mia awaraarāmaa jaratee bajī mīda na p'ek'au eujāde bi misa.

10

Ūraa it'aa t'inaadamerā awaraa ak'ōre waibia apatamaa

1 Irā ipemaarā, k'irāpapiit'ee sāga chonaarāweda Tachi Ak'ōrepa tachi judiorā chonaarā ak'ipachi. Jīaradeepa āra jōmaweda ak'i bapachi Egip-todeepa uchiadak'āri. Ma awara āra jōmaweda sīapiji Mar Rojo esajīak'a p'oodade.

2 Ma jīaradeepa Tachi Ak'ōrepa o jara wāji āramaa Moisés k'ap'ia pari māik'aapa iru k'ap'ia pari āra k'aripaji Mar Rojo sīadamerā. Māgā Tachi Ak'ōrepa āra jōmaweda Moisés jua ek'ari biji, tachi ijāapataarā Cristo jua ek'ari biparik'a ijāadap'eda, poro choopidak'āri.

3 Ma awara Tachi Ak'ōrepa *maná* pēida it'ariipa jōmaarāmaa k'opipachi

4 māik'aapa topiji pania māudeepa uchiapida. Cristo māgi māuk'ata bajī, ichideepa uchiapachi perā Tachi Ak'ōre Jaure k'aripade āra wārutamaa.

5 Tachi Ak'õrepa ma jõma oopachi mīda āra k'aripait'ee, ooda-e p'anapachida irua oopi k'inia badak'a. Mapa Tachi Ak'õrepa perá jõmaweda piupiji, eujá pania wēe bide wāyaarutade.

6 Tachia mǎgí chonaarāpa oodap'edaade k'ĩsiadak'āri, k'awaadaipia bi ārapa oodap'edaa k'achia baji Tachi Ak'õre k'ĩrapite. Mapa k'ĩrak'aupai mǎgá oodai ārapa oodap'edaak'a. ¡Oonaadama tachia ne-inaa k'achia k'ĩra t'ādoosoo k'inia p'anik'a!

7 It'aa t'ĩnāati ne-inaa juapa ooda k'ĩrapite, chonaarā ũk'uruurāpa oopatap'edaak'a. Tachi Ak'õre Ũraa p'ādade jara bi:

'Eperāarāpa fiesta oojida ne-inaa juapa ooda k'ĩrapite, ai k'ĩrapite it'aa t'ĩpata. Ma-it'ee nek'ojida, ne-inaa tojida, maap'eda p'ẽirajida.' (Ex 32.6)

8 Ichiaba pariatua p'ek'au oonāati, ma k'aurepa ewari abaade Tachi Ak'õrepa āradepemaarā veintitrés mil k'iniipida perá.

9 Ichiaba Tachi Ak'õre k'ĩraupināati āradepemaarāpa oodap'edaak'a, jaradak'āri Tachi Ak'õrepa āra p'oyaa pia ak'i-e pajl. Maperā Tachi Ak'õrepa taamaarā p'ẽiji k'aak'oodamerā. Mapa chok'ara piujida.

10 Ichiaba Tachi Ak'õre āpite ik'achia pedeenāati āradepemaarāpa oodap'edaak'a. Mǎga oodap'edaa perá Tachi Ak'õrepa it'ariipa ichi ángel p'ẽiji; mǎgipa chok'ara peemerā.

11 Tachi chonaarā mǎgá p'anadap'edaa perá, pia ak'idaipia bi ārapa oodap'edaa, Tachi Ak'õrepa mǎgí oodap'edaa p'āpida perá ichi ũraa p'ādade, tachia k'awaadamerā mǎik'aapa auk'a oonaadamerā, ni p'ani misa na p'ek'au eujá jõru.

12 Mǎpai pará t'āidepemapa k'ĩsia bi pirā ichiata oopari Cristopa oopi bik'a, k'ĩrak'aupai ne-inaa k'achia ooi.

13 Edaare tachi t'āridepai k'ĩsia p'aneepata ne-inaa k'achia oodait'ee. Ma awara netuarapa k'ĩsiapipari ne-inaa k'achia oodamerā. Mǎga p'asapari jõmaarā ome. Mamīda mǎga p'asak'āri pará ome, ijāadaipia bi Tachi Ak'õrepa k'aripait'ee choodamerā, k'achia ooda-ee.

14 Maperā, ipemaarā k'iniarā, parāpa k'ĩsiaruta pirā wādait'ee awaraa ak'õre waibia apata k'ĩrapite it'aa t'ĩde, ¡mǎgá oonāati!

15 Pará k'ĩsia k'awaa p'ani. Mapa k'ĩsiadaipia bi mia jara bide k'awaadait'ee seewa maa-e pirā wāara.

16 ¡K'ĩsiati! ¿K'āata jara k'inia bima tachia oopata, vino todak'āri mǎik'aapa pan k'odak'āri k'ĩrapadait'ee Jesucristo piuda tachi pari? Todai naaweda mǎik'aapa k'odai naaweda, it'aa t'ĩpata Tachi Ak'õremaa jaradait'ee iru t'āri pia bi Cristo tachi pari piupida perá. Ma vino todak'āri, k'ĩrāpa p'ani Cristo waa bat'ada k'aurepa, tachi araa p'anapata iru ome. Ichiaba ma pan k'odak'āri, k'ĩrāpa p'ani Cristo k'ap'ia piuda k'aurepa tachi araa p'anapata apemaarā Cristodé ijāapataarā ome.

17 Tachi chok'ara p'ani mīda, mǎgí pan k'odak'āri, eperā apai pik'a p'anapata Cristo piuda k'aurepa, iru ome tachi chaachaa araa p'anapata perá.

18 ¡K'ĩsiati! Israel pidaarāpa ne-animalaarā atedak'āri paapidait'ee Tachi Ak'õre altarmāi, ak'ipipata irude ijāa p'ani. Ma awara mǎgí ne-animalaarādepema k'odak'āri, ak'ipipata āchi Tachi Ak'õredeerā.

19 Ma jaradapa mia jara k'inia-e bi ne-inaa ai k'ĩrapite it'aa t'ĩpata Tachi Ak'õrek'a bi. Ichiaba jara k'inia-e bi nechiarā ata bĩdap'edaa ma k'ĩrapite pipiara bi awaraa nechiarā k'āyaara.

²⁰ Ma k'āyara jara k'inia bi Tachi Ak'ōrede ijāadak'aa beerāpa nechiara k'odai naaweda, biruta pirā ne-inaa juapa ooda k'īrapite, ak'īpipata māgide ijāa p'ani, tachia Cristode ijāapatak'a. Mamīda māga oodak'āri, wāara ooda-e āchi ak'ōre waibia apata-it'ee. Jīp'a oopata netuaraarā-it'ee, māgee ne-inaa juapa ooda k'īrapite it'aa t'īpata netuarade perā. Maperā parā wānāati māgī ne-inaa ai k'īrapite it'aa t'īpatamaa k'odait'ee nechiara ata bidap'edaa ma ne-inaa k'īrapite. Māga ooruta pirā, ak'īpi p'ani araa p'ana k'inia p'ani netuaraarā ome. ¡Mia māga k'inia-e bi!

²¹ ¿Parā araa p'anadaipia bik'ā netuara ome? ¡Māgá oodaik'araa bi, Cristo waa bat'ada k'aurepa iru ome araa p'anapata perā! ¿Netuara eere p'aniirā ome k'odaipia bik'ā nechiara netuaramaa teeda? Māga oodaik'araa bi, Cristode ijāapataarā ome araa p'anapata perā iru piuda k'aurepa.

²² ¡Tachi Ak'ōre k'īraupināati omee weda oo k'inia p'anipa! ¿K'īsia p'anik'ā Tachi Ak'ōre p'oyaadai, irua parā miapinaamerā?

Apemaarā ijāapataarā ijāa amaapidaik'araa bi

²³ “Mīchia oo k'iniata ooit'eeda” apata. Mamīda ma ne-inaa k'achia bi pirā, tachia apida k'aripada-e pait'ee. Tachia ne-inaa oodaipia bi jōmaarāpa Tachi Ak'ōre Ūraa pipiara k'awaadamerā māik'aapa oodamerā Cristopa oopi bik'a.

²⁴ Apidaapa ne-inaa oodaik'araa bi ichi-it'ee aupai. Ichiaba oopia bi awaraarā k'aripait'ee.

²⁵ Nechiara netodak'āri chi netopatamāi, iidināati māgī nechiara ata bijida ne-inaa k'īrapite wa māga-e. K'awaa ataruta pirā ma nechiara ata bidap'edaa ne-inaa k'īrapite, k'īsia p'uadariit'ee.

²⁶ Māga iididaik'araa bi Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bairā: 'Na p'ek'au eujā māik'aapa jōmaweda aide nībi Tachi Ak'ōre-it'ee, ichiata ooda perā.' (Sal 24.1)

²⁷ Tachi Ak'ōre Ūraade māga jara bairā, Cristode ijāak'aa bīpa parādepema aba atee k'inia bi pirā ichi temaa nek'ode, māik'aapa pi wā k'inia bi pirā, wāji māik'aapa k'ōji ārapa teeruta. K'īsianāaji māik'aapa iidināaji ma nechiara ata bijida ne-inaa k'īrapite wa māga-e.

²⁸ Mamīda mama bide awaraapa pīmaa jarai: “Nāgī nechiara ata bijida ne-inaa juapa ooda k'īrapite, ai k'īrapite it'aa t'īpata”. Māga jararu pirā, pia ma nechiara k'oik'araa bi, māgī eperā k'īsia p'uapiamaapa.

²⁹ Mia māga jara-e bi pi k'īsia p'ua bai jīak'aapa; jīp'a chi apemamaa k'īsiapiamaapa parāpa k'achia oodai māgī nechiara k'oruta pirā.

Mamīda pia iidii: “¿K'āare-it'ee mia oopia bīma awaraarāpa oopi k'inia p'anik'a, āchi k'īsia p'ua p'anadairā?

³⁰ ¿Pia-e bik'ā, Tachi Ak'ōremaa gracias jarap'eda k'oit'ee ne-inaa k'īra t'ādo? Pia bi pirā, ¿mia, sāap'eda ooima awaraapa oopi k'inia bik'a?” Mia jarait'ee sāap'eda māga oodaipia bi.

³¹ Tachia ne-inaa k'odak'āri maa-e pirā todak'āri maa-e pirā ne-inaa awaraa oodak'āri, jōmaweda oodaipia bi Tachi Ak'ōre-it'ee, jōmaarāpa iru waaweedamerā.

³² Mapa parāpa piata oodaipia bi judiorā k'īrapite māik'aapa judio-eerā k'īrapite māik'aapa awaraa ijāapataarā k'īrapite, ne-inaa k'achia oo k'inia p'ananaadamerā parā k'aurepa.

³³ Mia jiripari māga ooit'ee. Ne-inaa oo-e michi-it'ee aupai. Jōma oopari awaraarā k'aripait'ee, ārapa Cristode ijāadamerā. Māgá irua āra o k'achiadepa k'aripa atai.

11

1 Óoti mia ooparik'a, mia oopari perā Cristopa jarateedak'a na p'ek'au eujāde nipak'āri.

Sāga oodaipia bi ijāpataarā it'aa t'īdait'ee pak'āri

2 Irā mia jara k'inia bi parāpa pia oo p'ani, k'irāpa p'anadairā mi sāga bapari parā ome bak'āri. Mi o-īa bi parā ome, at'āri oopata perā mia jarateedak'a.

3 Mamīda k'inia bi parāpa pipiara k'awaadamerā Tachi Ak'ōre jōmaarā k'āyaara waibiara bi. Cristo iru jua ek'ari bi māik'aapa imik'īraarā Cristo jua ek'ari p'ani māik'aapa wēraarā āchi imik'īraarā jua ek'ari p'ani.

4 Maperā parā ijāpataarā chip'edaidak'āri, imik'īrapa ichi poro wāk'aik'araa bi it'aa t'īmaa bak'āri maa-e pirā Tachi Ak'ōrepa jarapiru jaramaa bak'āri. Ichi poro wāk'aru pirā, ak'īpiit'ee ichia waawee-e ichi poro waibia Cristo.

5 Jōdee wērapa ne-inaa ichi porode jīipia bi, it'aa t'īk'āri maa-e pirā Tachi Ak'ōrepa jarapiru jarak'āri. Ichia wāk'apari jī-e bi pirā, ak'īpii ichi imik'īra waawee-e bi. Ma awara awaraarāpa māgī wēra ak'idak'aa pait'ee wēra piak'a, wēra poro wēpida pia ak'idak'aa perā.

6 Māgī ijāapari wērapa ichi porode ne-inaa wāk'apari jī k'inia-e bi pirā, ħpipiara bak'aji-ek'ā ichi puda jida t'īpit'aamerā maa-e pirā wēpit'aamerā, wēra k'achia beerā ome oopatak'a? Mamīda k'īra nejasia bi pirā māgā bait'ee jōmaarā k'īrapite, māgara puda t'īpiik'araa bi. Ma k'āyaara ne-inaa wāk'apari ichi porode jīipia bi.

7 Pia jarait'eera, imik'īrapa ichi poro wāk'aik'araa bi ichi Tachi Ak'ōre k'īrak'a bairā māik'aapa ichi Tachi Ak'ōrepa bida perā na p'ek'au eujāde nībi poro waibia bamerā. Jōdee wērapa ichi poro wāk'aipia bi ak'īpiit'ee imik'īra ichi poro waibia.

8 Mia māga jara bi Tachi Ak'ōrepa eperā ook'āri, imik'īra naapiara ooda perā, maap'eda wēra ooji māgī imik'īra orrodeepa.

9 Tachi Ak'ōrepa māgī imik'īra oo-e paji wēra k'aripamerā; jīp'a wērata ooji imik'īra k'aripamerā.

10 Maperā wēra Cristode ijāapari pirā, ichi poro wāk'aipia bi. Māga ook'āri, ak'īpipari Tachi Ak'ōre k'īrapite māik'aapa iru angeleerā k'īrapite, ichi bapari imik'īra jua ek'ari māik'aapa Cristo jua ek'ari.

11 Mamīda Cristode ijāadak'āri, wēra imik'īra ome auk'a p'ani Tachi Ak'ōre k'īrapite. Mapa chik'aripa p'anapataadaipia bi.

12 Tachia k'awa p'ani māgā auk'a p'ani omee weda uchiadap'edaa perā Tachi Ak'ōre juadeepa. Chi naapema wēra uchiaji chi naapema imik'īradeepa. Mamāik'aapata imik'īraarā uchiapata wēraarādeepa t'odak'āri.

13 Māpai, parāpata ak'idaipia bi k'awaadait'ee pia bi wa pia-e bi ijāapari wēra ne-inaa wāk'apari wēe porode it'aa t'īmerā Tachi Ak'ōremaa.

14 Ma awara pāchia oopatade k'īsiadak'āri, k'awa p'ani pia-e bi imik'īra puda waree bamerā.

15 Jōdee wēra puda waree bak'āri, k'īra wāree unupata. Mamīda Tachi Ak'ōrepa māgā waripi-e paji k'īra wāree aupai ak'idamerā; jīp'a ak'īpiit'ee wēra ichi imik'īra jua ek'ari bi.

16 Apidaapa mia jara aupada ijāa k'iniada-e p'ani pirā, ijāanāati. Mamīda k'awaadaipia bi taipa jōmaarāmaa māga jarateepata. Ma awara ijāapataarā apemaarāpa oopata ma jarateepatak'a.

Sāga oodaipia bi Jesucristo piuda k'irāpādait'ee

¹⁷ İra ũraait'ee sãga oodaipia bi parã ijãapataarã cheepurudak'ari Cristo piuda k'irãpadait'ee. Ai naawedapemak'a p'oyaa jara-e pãchia pia oomaa p'ani, mägã ooda-e p'anadairã. Cristopa oopi k'inia bik'a oodai k'ãyaara, ne-inaa k'achia oomaa p'ani.

¹⁸ Mãga jara bi mimaa nepiridap'edaa perã parãdepema ũk'uru cheepurudak'ari, ne-inaa jedek'odak'aa auk'a k'İsiada-e p'anadairã. Mapa awaraawaraa nek'opata. K'İsia bi wãara ũk'uru mimaa nepiridap'edaa.

¹⁹ Mamıda mägã parãdepema ũk'uruurãpa pãchia oo k'iniata ooda-e pada paara, k'awa-e pak'aji chisãgıirãpa wãara oopata Cristopa oopi bik'a, iru k'inia iru p'anapata perã.

²⁰ Mägã pariatua k'o p'anik'a k'odaik'araa bi. İMägã Cristo piuda k'irãpadak'aa!

²¹ Mimaa nepirijida parãdepemaarã ũk'uru cheepurudak'ari ne-inaa jedek'odait'ee, apemaarã ijãapataarã nida-ee. Maperãpi ijãapataarã ũk'uru jarra oopata. Jõdee awaraarãpa k'opata bi jãwaadarutamaa mãik'aapa vino topata piu p'aneerutamaa.

²² Chi mãga oopataarãmaa iidi k'inia bi: İPãchi te wëe p'anik'ã nek'odait'ee mãik'aapa todait'ee? İWaaweeda-e p'anik'ã pãchi İgrete, chi araa che p'anıirã jida ichiaba? İChupiria chedeerã k'İra nejasiapi k'inia p'anik'ã? İK'ãata parãmaa jaraima? İPia oo p'anik'ã? İMãga-epi!

*Jesupa ooda k'irãpapiit'ee ichide ijãapataarãmaa
(Mt 26.26-29; Mr 14.22-25; Lc 22.14-20)*

²³ Jesucristopa mimaa jarateeda, mia jõdee parãmaa jarateegi. Ai ewate p'arik'ua Jesús traicionadaai naaweda, nek'omaa p'anide ichia pan ataji

²⁴ mãik'aapa it'aa t'İji gracias jarait'ee Tachi Ak'õremaa. Ma pan k'õrat'aaji jedeit'ee mãik'aapa mägaji:

–Nãgi pan mi k'ap'ia, mi peepiit'ee perã parã k'aripait'ee. Nãga pan k'odak'ari, k'opataati k'irãpadait'ee mi piuda parã pari.

²⁵ Mägã ichiaba, nek'o aupadap'eda, Jesupa vino copa jitaji mãik'aapa mägaji:

–Nãgi vino mi waa, michi waa bat'ait'ee perã mi piuk'ari eperãarã pari. Tachi Ak'õrepa nãgi ũraa chiwidi jara bi. Michi waa bat'ada k'aurepa irua wëpapiit'ee parãpa p'ek'au k'achia oopata mãik'aapa michideerã papiit'ee. Nãga vino todak'ari, topataati k'irãpadait'ee mia ooit'ee bi eperãarã pari.

²⁶ Mãga jarada perã Jesucristopa, tachia ma pan k'odak'ari mãik'aapa ma vino todak'ari, k'irãpapata Cristo piuda tachi pari. Mägã oo p'anadait'ee, iru waya cheru misa.

K'İrak'aupai pan vino ome pariatua k'odai

²⁷ Mãga jõmaarãmaa ak'ipipata perã, eperãpa ma pan pariatua k'oru pirã maa-e pirã ma vino pariatua toru pirã, k'achia oomaa bi, ichi-it'ee p'ua-e bairã Cristo piuda jõmaarã pari.

²⁸ Maperãpi Cristode ijãapari chaa ma pan k'oi naaweda mãik'aapa ma vino toi naaweda, ichi t'aridepai k'İsiaipia bi k'awaait'ee wãara k'oru mãik'aapa toru k'irãpait'ee Cristo piuda ichi pari wa mãga-e.

²⁹ Mägã oopia bi Tachi Ak'õrepa miapiit'ee perã ma pan pariatua k'opataarã mãik'aapa ma vino pariatua topataarã, chik'o jİpi'aa k'opatak'a.

³⁰ Parãdepema chok'ara mägã pariatua k'opata perã, k'ayaa p'ani mãik'aapa ũk'uru jai-idaa p'ani.

³¹ Mamīda māgí k'odai naaweda māik'aapa todai naaweda, k'ĩsiaruta pirā oo amaadait'ee tachia p'ek'au k'achia oopata, Tachi Ak'õrepa tachi miapi-ee pait'ee.

³² Māga oodak'āri, pariatua k'oda-e pait'ee. Tachi Ak'õrepa miapipari ma pan pariatua k'opataarā māik'aapa ma vino pariatua topataarā, āchia k'awaadamerā irua oopi k'inia bi. Māga k'awaadak'āri māik'aapa oodak'āri, irua āchi k'aripait'ee atuanaadamerā ijāadak'aa beerāk'a, eperāarā jōmaweda panadak'āri iru k'ĩrapite.

³³ Mapa ĩpemaarā, cheepurudak'āri pan k'odait'ee māik'aapa vino todait'ee Cristo piuda k'irāpadait'ee, nīpatāati jōmaweda cherutamaa, chik'inia ne-inaa jedek'odait'ee.

³⁴ Apida jarrapisia bi pirā, chei naaweda, ichi temāi nek'oipia bi. Parāpa māga ooruta pirā, Tachi Ak'õrepa miapi-ee pait'ee pariatua k'o p'ani k'aurepa. Mi parāmaa wāk'āri, waapiara jarateeit'ee.

12

Tachi Ak'õre Jaurepa ne-inaa oopipari Cristode ijāapataarāmaa

¹ ĩrā ĩpemaarā, p'anaut'ee parāpa iidi pēidap'edaa. Iidijida k'āata oopipari Tachi Ak'õre Jaurepa Cristode ijāapataarāmaa. Nāgí jarateeit'ee pia k'awaadamerā.

² K'irāpa p'ani parā p'anapatap'edaa Cristode ijāadai naaweda. Tachi Ak'õre k'ĩrapite k'achia oopachida it'aa t'ĩpatap'edaa perā ne-inaamaa, Tachi Ak'õre awara. Māga oopachida māgee ne-inaa pedeedak'aa beemaa, chok'ai-e p'ani mīda.

³ Māga oopachida pia k'awadak'aa pada perā sāga Cristode ijāadait'ee māik'aapa sāga oodait'ee irua parāmaa oopi k'inia bik'a. K'awapataāti Tachi Ak'õre Jaurepa eperāarāmaa nāga jarapik'aa: "Jesús Tachi Ak'õre Warra-e". Jīp'a jarapipari: "Jesús Tachi Poro Waibia."

⁴ Parāpa k'awaadaipia bi Tachi Ak'õre Jaurepa Cristode ijāapataarāmaa ne-inaa k'ĩra t'ādo oopipari chik'aripa p'anapataadamerā. Māga oopari ne-inaa pia oo k'inia bairā ijāapataarā-it'ee.

⁵ Ichia ma ne-inaa jōma oopipari Cristo, Tachi Poro Waibiapa oopi k'inia bik'a.

⁶ Ijāapari chaa ma ne-inaa awara ooi ichi k'õp'āyo k'āyaara. Mamīda Tachi Ak'õrepata ma ne-inaa ichita āramaa oopipari.

⁷ Māgá Tachi Ak'õre Jaurepa ma ne-inaa awara-awaraa oopipari Cristode ijāapataarāmaa, āchi chik'aripa p'anapataadamerā.

⁸ Abaamaa k'ĩsia k'awaapipari jarateemerā ne-inaa Tachi Ak'õrepa k'awapi k'inia bi. Awaraarāmaa pipiara k'awapipari Tachi Ak'õrepa wāarata jara pēida, māga jarateemerā.

⁹ Ichiba Tachi Ak'õre Jaurepa waapiara ijāapipari Cristode ijāa bīmaa, k'awaamerā wāara uchiai't'ee Tachi Ak'õrepa jara bik'a, waide unu-e bi mīda. Ichiba awaraarāmaa k'ayaa beerā jīpapiari.

¹⁰ Ma awara awaraarāmaa ne-inaa oopipari eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa. Awaraarāmaa jarapipari Tachi Ak'õrepa jarapi bik'a. Awaraarāmaa k'awapipari eperāpa wāara jaratee bi Cristopa oopi bik'a wa netuaraa oopi bik'a. Awaraarāmaa pedeeipari irua k'awa-e bi pedeede, jarateemerā Tachi Ak'õre Ūraa māgá pedee bīpa. Awaraarāmaa k'awapipari k'āata jara bi ma eperāpa, pedee irua k'awa-e bita pedeed'āri, jōmaarāpa k'awaadamerā irua jara k'inia bi.

11 Māgá oopari Tachi Ak'ōre Jaurepa. Irua aupaita k'awapipari Cristopa oopi k'inia bi ichide ijāapataarāmaa.

Cristode ijāadak'āri, tachi k'ap'ia apai pik'a p'ani

12 Irá jarait'ee sāap'eda Tachi Ak'ōre Jaurepa māgá ne-inaa awara-awaraa oopipari Cristode ijāapataarāmaa. Tachi k'ap'ia apai bi mīda, aide nāgee paraa: biiri, poro, jua, t'āri; jāga bee chok'ara. Māga pik'a Cristo apai bi mīda, irude ijāapataarā araa p'anapata iru ome. K'ap'ia apai pik'a p'ani, chok'ara p'ani mīda.

13 Tachi ijāapataarā māga p'ani ijāapari chaa Cristode ijāa beek'āri, Tachi Ak'ōre Jaurepa iru araa bapipari perā apemaarā ijāapataarā ome. Auk'a oopari judiorā ome, judio-eerā ome, esclavo-eerā ome, esclavo-eerā ome. Māga oopari, chok'ara p'ani mīda, apai pik'a p'anadamerā Cristo ome. Mapa tachia poro choopipata ak'ipidait'ee araa p'ani Cristo ome Tachi Ak'ōre Jaure k'aurepa.

14 Tachi eperā k'ap'iade bi poro, jua, biiri māik'aapa t'āri. Jāgee jōmaarāpa k'aripapata tachia ne-inaa oodamerā. Māga pik'a tachi ijāapataarā chok'ara p'ani mīda, chik'aripa p'anapata Cristo-it'ee ne-inaa oodait'ee.

15 K'īsiadāma nāgide. Tachi biiri pedeeda paara, jarak'aji: “Juapa mi k'āyaara ne-inaa chok'araara oopari perā, mi mak'iaara servi-e bi na k'ap'iade.” Māga jarak'aji mīda, at'āri tachi k'ap'iade bi.

16 Maa-e pirā tachi k'īri pedeeda paara, jarak'aji: “Tau mi k'āyaara pipiara bairā, mi mak'iaara servi-e bi na k'ap'iade.” Māga jarak'aji mīda, at'āri tachi k'ap'iade bi.

17 Tachi k'ap'ia jōma tau pada paara, k'īri wē-e pak'aji ūridait'ee māik'aapa jōma k'īri pada paara, k'ī wē-e pak'aji idait'ee.

18 Mamīda māga-e. Tachi Ak'ōrepa tachi k'ap'iade nībi jōmaweda biji māgī bimāi, ichia k'īsia iru badak'a.

19 Tachi k'ap'ia jōmaweda biiri maa-e pirā jua maa-e pirā tau pada paara, k'ap'ia wēe p'anak'ajida.

20 Mamīda māga-e. Ne-inaa k'īra t'ādoo paraa mīda, ichita k'ap'ia apai bi.

21 Tachi k'ap'ia māga bi perā, tachi tau pedee k'awaa bada paara, p'oyaa jara-e pak'aji juamaa: “Mia pi k'inia-e”. Poropa pida p'oyaa jara-e pak'aji biirimāa: “Mia pi k'inia-e.”

22 Ma k'āyaara ne-inaa jōma tachi k'ap'iade, mak'iaara p'oyaa ooda-e pik'a k'edee paara, auk'a k'aripapata tachi k'ap'ia chok'ai bamerā māik'aapa k'ap'ia pia bamerā.

23 Ma awara tachi k'ap'iade nībi ūk'uru pia chi-oopata tachi piara unudamerā. Mamīda ūk'uru awaraarāmaa unupi k'iniadak'aa. Mapa wāk'apata p'arupa.

24 Jōdee chi unupi k'inia bita taawa iru p'anapata. Māga oopata Tachi Ak'ōrepata tachi k'ap'ia māga ooda perā, pipiara iadamerā aide nībi mak'iaara p'oyaa oo-e pik'a k'edee māik'aapa pia-e pik'a k'edee.

25 Māga ooji tachi k'ap'iade nībi jōma chik'aripa p'anadamerā.

26 Tachi k'ap'iade bi apida p'ua nībeeru pirā, k'ap'ia jōmaweda miapari ma k'aurepa. Jōdee tachi k'ap'iade nībi apida pi-ia unuruta pirā, k'ap'ia jōmaweda o-īadaiipari.

27 Ma jōma jara aupadade k'īsiadak'āri, k'awa p'ani tachi ijāapataarā Cristo k'ap'iak'a p'ani, iru ome araa p'anapata perā.

²⁸ Tachi Ak'õrepa tachi k'ap'iaide n̄ibi chaa mimia awara-awaraa biji tachi k'aripamerā māik'aapa k'ap'ia pia p'anadamerā. Māga pik'a ichi Jaurepa Cristode ijāapataarāmaa mimia awara-awaraa bipari, ma mimia oo p'anide chik'aripa p'anapataadamerā. Naapiara bipari Jesucristopa jirit'eradaarā peiit'ee ichi ūraa jarateede; ai eere bipari Tachi Ak'õrepa jarapi bik'a jarapataarā; māgí t'ēe bipari Tachi Ak'õre Ūraa jarateepataarā; maap'eda ne-inaa oopataarā eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa; k'ayaa beerā jipapataarā; ijāapataarā k'aripapataarā; ijāapataarā ak'ipataarā; pedeepataarā āchia k'awada-e p'ani pedeede.

²⁹ Tachi Ak'õrepa ijāapataarā jōmaweda jirit'era-e Cristopa peimerā ichi ūraa jarateede. Ichiaba jōmaarāmaa ichia jarapi bik'a jarapi-e; jōmaarāpa iru ūraa jarateeda-e; jōmaarāpa ne-inaa ooda-e eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa;

³⁰ jōmaarāpa k'ayaa beerā jipada-e; jōmaarāpa pedeeda-e āchia k'awada-e p'ani pedeede; jōmaarāpa k'awada-e chi pedeerupa jara k'inia bi ma k'awada-e p'ani pedeede.

³¹ Maperā parāpa iididaipia bi Tachi Ak'õre Jaurepa parāmaa madepema pipiara bita bimerā. Māgá pipiara p'anapataadait'ee.

Māgá oo p'ani mīda, mia ak'ipiit'ee sāga wāara pipiara p'anapataadai.

13

Chik'inia p'anapataadaipia bi

¹ Pipiara p'ana k'inia p'ani pirā, chik'inia p'anapataadaipia bi. Tachia eperāarā pedee k'ira t'ādo o pedee p'ani mīda māik'aapa angeleerā pedee paara pedeeruta pijida, pari māga oopata t'āripa awaraarā k'inia iru p'anada-e p'ani pirā. Māga p'anaruta pirā, tachi ma pedeede pedeedak'ari, awaraarāpa ūridai campana pariatua chaaparik'a.

² Ichiaba Tachi Ak'õrepa jarapi bik'a jara p'ani mīda māik'aapa k'awa p'ani mīda ne-inaa k'ira t'ādo, Tachi Ak'õrepa waide jara-e bi paara eperāarāmaa, páripa p'anapata awaraarā k'inia iru p'anada-e p'ani pirā. Ma awara audú ijāaruta pijida ee āyaa birutamaa tachia jararutapa; awaraarā t'āripa k'inia iru p'anada-e p'ani pirā, ichi k'inia māga oo p'ani.

³ Ma awara tachia net'aa iru p'ani jōmaweda tee p'ani mīda chupiria chedeerāmaa māik'aapa tachi k'ap'ia paara paapepiruta pijida Cristode ijāa p'ani k'aurepa, t'āripa awaraarā k'inia iru p'anada-e p'ani pirā, tachi-it'ee wē-e pait'ee Tachi Ak'õrepa k'isia iru bidepema, it'ari panadak'ari.

⁴ Tachia wāara awaraarā k'inia iru p'anadak'ari, nāga p'anapata. T'āridepai choopata. Awaraarāmaa ne-inaa pia oopata. Awaraarā unuamaa iru p'anadak'aa, ārapa ne-inaa iru p'ani k'aurepa. Ichiaba tachia ooda jōmaarāmaa jaradak'aa, ārapa k'isiadamerā tachia ne-inaa oo k'awaa p'anapata. Audua p'anadak'aa.

⁵ Chīara k'iraupidak'aa māik'aapa k'ira nejasiapidak'aa. Tachi-it'ee ne-inaa pipiara jiridak'aa. Isapai k'iraudak'aa. K'ira p'u-ua p'anadak'aa tachimaa chīarapa ne-inaa k'achia ook'ari.

⁶ O-īa p'anadak'aa unudak'ari awaraapa ne-inaa k'achia oomaa bi. Jip'a o-īadaipata irua ook'ari Tachi Ak'õrepa wāarata jara pēidak'a.

⁷ Ma awara chīarapa tachi miapidak'ari, choopata ijāapata perā Ak'õrepa tachi k'aripait'ee. Ijāapata k'achia p'oyaadai. T'āride ichita choopata awaraarā k'inia iru p'anadairā.

⁸ Māgá awaraarā k'inia iru p'anadak'ari Cristopa oopi bik'a, ichita chik'inia para bait'ee. K'awāti na ewari Tachi Ak'õrepa jarapi bi waa wē-e pait'ee. Ma

awara chi pedee bipa k'awada-e p'ani pedee waa ūrida-e pait'ee. Ichiaba k'Īsia k'awaa p'anīrāpa jarateepata auk'a waa wē-e pait'ee.

⁹ Māgí jōma na ewari wē-e pait'ee, jōdait'ee perā. Tachia waide k'awada-e p'ani jōmaweda Tachi Ak'ōrepa jarapi bi māik'aapa k'Īsia k'awaa beerāpa jaratee p'ani.

¹⁰ Mamīda Tachi Ak'ōrepa k'Īsia iru bi jōmaweda oo aupak'āri, waa k'awa k'iniada-e p'anadait'ee irua jarapi bi māik'aapa k'Īsia k'awaa beerāpa jaratee p'ani, jōmaweda Cristok'a k'awadait'ee perā.

¹¹ Warra weda mi pedeeji māik'aapa k'Īsia iru baji ne-inaa ooit'ee warrarāpa oopatak'a. Mamīda chona pak'āri, oo amaaĵi māgee warra weda ne-inaa oopata.

¹² Na p'ek'au eujāde p'ani misa, jīp'a espejo k'Īra t'awaa bide ak' p'anik'a bi, jōmaweda Tachi Ak'ōrepa k'Īsia iru bi k'awada-e p'anadairā. Mamīda Cristo ome p'ananadak'āri, jōmaweda k'awadait'ee Cristopa k'awa bik'a, k'awadait'ee perā Tachi Ak'ōrepa tachi k'awa bik'a.

¹³ Maperā ichita ijādaipia bi Tachi Ak'ōrepa oopari ichia jara bik'a. Ichita ijādaipia bi Tachi Ak'ōrepa tachimaa teeit'ee ne-inaa jōmaweda ichia k'Īsia iru bi tachi-it'ee, it'ari panadak'āri. Ichita awaraarā k'inia iru p'anadaipia bi Tachi Ak'ōrepa k'inia iru baparik'a. Tachi Ak'ōre-it'ee ma jarada ōpepedepema chi t'ēe jara aupadata pipiara bi jōma apema jara aupada k'āyaara.

14

Chik'aripa p'anadaipia bi Tachi Ak'ōre Jaurepa oopi bik'a oodait'ee

¹ Māga pipiara bairā Tachi Ak'ōre-it'ee, parāpa awaraarā k'inia iru p'anadaipia bi. Māga oo p'ani misa, iididaipia bi Tachi Ak'ōre Jaurepa parāmaa jarapimerā Tachi Ak'ōrepa jarapi bik'a.

² Ma k'āyaara, iidiruta pirā Tachi Ak'ōre Jaurepa parā pedepimerā k'awada-e p'ani pedeede, māgá jarateedak'āri, chi ūrirutaarāpa k'awada-e p'anadai māgí jarateeruta. Tachi Ak'ōrepapai k'await'ee.

³ Jōdee Tachi Ak'ōre Jaurepa jarapiru pirā irua jarapi bik'a, chi ūrirutaarāpa pia k'awaadait'ee, āchi pedeede ūridait'ee perā. Mapa oo k'inia p'anadait'ee māgí jarateeruta jara p'anik'a māik'aapa t'āri o-īa p'anadait'ee oodak'āri Cristopa oopi bik'a.

⁴ Chi pedee bipa ichia k'awa-e bi pedeede pia oo bi ichi-it'ee. Mamīda Tachi Ak'ōrepa jarapi bik'a jaraparipa apemaarā ijāpataarā k'aripapari.

⁵ Parā jōmaweda pedeeda paara k'awada-e p'ani pedeede, pia bak'aji. Mamīda pipiara bi Tachi Ak'ōrepa jarapi bik'a jaradamerā, wē-e pirā apidaapa māgí pedee ūridamerā māik'aapa k'awapidamerā apema ijāpataarāmaa.

⁶ Mapa ipemaarā, mi parāmaa wāru pirā jarateede k'awa-e bi pedeede, parā k'aripa-e pait'ee. Jōdee wāru pirā Tachi Ak'ōrepa jarapi bik'a jarade maa-e pirā Cristo ūraa jarateeru pirā, māgá k'awaadai Cristopa oopi k'inia bi.

⁷ Parāpa k'awa p'ani siru chaa k'awaa beerāpa māik'aapa arpa chaa k'awaa beerāpa pia chaapata chi ūri p'anīrāpa k'awaadamerā chisāgí sirupa chaada māik'aapa chisāgí arpapa chaada. Mamīda pia chaa k'awa-e bipa chaak'āri, k'achia ūridai māik'aapa pia k'awada-e pai chisāgí siru wa chisāgí arpa.

⁸ Ichiaba soldaorāpa trompeta atepata jura chōonadak'āri. Chi chaa k'awaa bipa chaapari soldaorā chōode uchiadamerā. Mamīda māgipa pia chaa-e pirā, soldaorā chōode uchiada-e pai, k'awada-e p'anadairā āchia ūri p'ani k'āata jara k'inia bi.

9 Māga pik'a bi parā ome. K'awada-e p'ani pedeede pedee p'anadak'āri, chi ūirutaarāpa k'awada-e pai parāpa jaratee k'inia p'ani. Pipiara bak'aji pāchia ituaba pedeedap'edaa paara.

10 Wāara na p'ek'au eujāde eperēarā pedee chok'ara awara-awaraa pedee p'ani. Ma pedee pedeeptaarāpa pia k'awapata āchi pedee ūridak'āri.

11 Mamīda mia māgī pedee ūri-e bi pirā, k'īra tewaraak'a bai māgī pedeeperi ome, p'oyaa ūri-e bairā māgī pedee.

12 Māga bi parā ome ichiaba. Maperāpi iidi k'inia p'ani pirā Tachi Ak'ōre Jaurepa parāmaa ne-inaa oopimerā, iididaipia bi ne-inaa k'aripadait'ee ape-maarā ijāpataarā.

13 Mamīda iidi k'inia p'ani pirā Ak'ōrepa pedeeperimerā k'awada-e p'ani pedeede, māgara ichiaba iididaipia bi k'awapimerā k'āata jara k'inia bi māgī pedee. Māgā awaraarāmaa jarateedai.

14 Mia it'aa t'īru pirā k'awa-e bi pedeede, mi jaurepapai k'awa bi k'āata jara k'inia bi, araa bapari perā Tachi Ak'ōre Jaure ome. Mamīda michi k'īsiade k'awa-e bi.

15 Māgara mia ḡsāga ooima? Jaurepapai it'aa t'īit'ee māik'aapa k'ariit'ee mia k'awa-e bi pedeede. Mamīda ma k'āyaara pipiara it'aa t'īpariit'ee māik'aapa k'aripariit'ee mia k'awa bi pedeede.

16 Pia pida māga ooru pirā, eperā pi ik'aawa su-ak'i bipa auk'a k'awaait'ee pia gracias jara bi māik'aapa k'ari bi. Māgā pi ome auk'a iru it'aa t'īi gracias jarait'ee Tachi Ak'ōremaa.

17 Jōdee pia it'aa t'īru pirā k'awa-e bi pedeede, pia bi mīda Tachi Ak'ōre k'īrapite, pi ik'aawa p'anīrā maarepida k'aripa-e bi.

18 Tachi Ak'ōre k'īrapite mi o-īa bi, mia parā k'āyaara pedee chok'araara pedeeperi perā, mia k'awa-e bi pedeede. Māga ooi Tachi Ak'ōre Jaurepa māga oopipari perā.

19 Mamīda apemaarā ijāpataarā ome bak'āri it'aa t'īit'ee Tachi Ak'ōremaa, mi-it'ee pipiara bi pedeeit'ee pedee joisomaapai arii p'anīrā pedeede, pedee diez mil pedeei k'āyaara ārapa k'awada-e p'ani pedeede.

20 Maperā ipemaarā, warra chak'eerāk'a k'īsiánati. Ārak'a p'ana k'inia p'ani pirā, p'anadaipia bi warra ewaa t'odak'a; audua-ee. Pia k'īsiati chonaarāpa k'īsiapatak'a.

21 K'īrāpāti Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bi:

"Tachi Ak'ōrepa jara bi: "Mia Israel pidaarāmaa pedeeit'ee k'awada-e p'ani pedeede k'īra tewaraarā it'aideepa. Mamīda ma Israel pidaarāpa k'awa p'anadait'ee mīda mia māga oopi bi, at'āri mi pedee ūri k'iniada-e p'anadait'ee."'

(Is 28.11-12)

22 Tachi Ak'ōrepa māga jarada perā, nāga k'awaadai. Ijāadak'aa beerāpa unuruta pijida Tachi Ak'ōre Jaurepa parāmaa pedeeprima bi pāchia k'awada-e p'ani pedeede, ma Israel pidaarāk'a ārapa ūri k'iniada-e pait'ee. Jōdee ijāpataarāpa māga unudak'āri, ūridait'ee, k'awada-e p'ani mīda k'āata jara k'inia bi. Mamīda ma k'āyaara parāpa jararuta pirā Tachi Ak'ōrepa jarapi bik'a āchi pedeede, audupīara ūri k'inia p'anadait'ee, ūridait'ee perā āramaa Cristopa oopi k'inia bi. Māga bi ijāadak'aa beerā ome ichiaba.

23 K'īsiati nāgide. Parā cheepurudak'āri it'aa t'īdait'ee, parādepema ūk'uru pedee-maa p'aneeruta pirā k'awada-e p'ani pedeede māik'aapa māga p'anide t'īru pirā eperā ijāak'aa bi maa-e pirā Tachi Ak'ōre Ūraa waide k'awa-e bi, ichia k'īsiati parā jōmaweda k'īra k'awa-ee para bi.

²⁴ Jōdee eperā ijāak'aa bi maa-e pirā Ak'ōre Ūraa waide k'awa-e bi t'ūruu pirā Tachi Ak'ōrepa jarapi bik'a jara p'anide, ūrii ichia p'ek'au k'achia oopari Tachi Ak'ōre k'īrapite.

²⁵ Maap'eda māgide k'īsiak'āri, t'āri p'uadarii māik'aapa ijāai, wa ijāa-e pai. Maap'eda bedabaidarii Tachi Ak'ōremaa it'aa t'īt'ee māik'aapa jarait'ee: "Wāara Tachi Ak'ōre nama parā ome bapari."

Chip'edaidak'āri, ne-inaa jōma k'īra jīp'a oodaipia bi

²⁶ Māpai īpemaarā, nāga oodaipia bi chip'edaidak'āri it'aa t'īdait'ee. Ūk'uruurāpa Ak'ōre k'ari k'aridaipia bi. Awaraarāpa Cristo ūraa jarateedaipia bi maa-e pirā Tachi Ak'ōrepa jarapi bik'a jaradaipia bi. Awaraarāpa k'awada-e p'ani pedeede pedeedaipia bi Tachi Ak'ōre Jaurepa oopi bik'a. Awaraarāpa māgī pedee jara k'inia bi jōmaarāmaa k'awapidaipia bi Tachi Ak'ōre Jaurepa oopi bik'a. Ma jōmaweda oodaipia bi ijāapataarā chik'aripa p'anadamerā.

²⁷ Ma k'awada-e p'ani pedeede pedeepataarā pedeedaipia bi ababaa, omé maa-e pirā ōpee pedee auparutamaa. Maap'eda māgī pedee k'awapataarāpa jōmaarāmaa k'awapidaipia bi ārapa jaradap'edaa.

²⁸ Apida wē-e pirā māgī pedee k'awaapiit'ee k'āata jara k'inia bi, māgara chi māgā pedee bi waa pedeeik'araa bi. Ma k'āyaara ichi t'āridepai pedeeipia bi ichi-it'ee māik'aapa Tachi Ak'ōre-it'ee.

²⁹ Māgā ichiaba Tachi Ak'ōrepa jarapi bik'a jarapataarāpa pedee k'inia p'ani pirā, pedeedaipia bi ababaa, omé maa-e pirā ōpee pedee auparutamaa. Apemaarāpa ūridaipia bi ārapa jararuta, k'awaadait'ee wāara Tachi Ak'ōrepa jarapida wa māga-e.

³⁰ Abaapa Tachi Ak'ōrepa jarapi bik'a jara bi misa, awaraapa pedee k'inia bi pirā jarapida awara, māgara ma naa pedee badapa chi t'ēpemamaa pedeeipia bi.

³¹ Māga oo p'ani pirā, jōmaarā pedee k'inia p'aniirā pedeedait'ee, apemaarā ijāapataarāpa k'awaadamerā jōmaweda Tachi Ak'ōrepa āramaa jara k'inia bi.

³² Tachi Ak'ōrepa jarapi bik'a jara bīpa pariatua pedeeik'araa bi. Jīp'a pedeeipia bi Tachi Ak'ōre Jaurepa māga oopi bak'āri.

³³ Māga oodaipia bi Tachi Ak'ōrepa ne-inaa pariatua oopik'aa perā. Oodaipia bi awaraa p'uurudepema ijāapataarāpa oopatak'a.

³⁴ Mapa ichiaba chip'edaidak'āri it'aa t'īdait'ee, wēraarā k'īup'ee p'anadaipia bi, jarateepataarā māik'aapa Tachi Ak'ōrepa jarapi bik'a jarapataarā pedee p'ani misa, Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bairā āchi imik'īraarā jua ek'ari p'anapataadaipia bi.

³⁵ Mapa ārapa ne-inaa iidi k'inia p'ani pirā, iididaipia bi āchi imik'īramaa teeda panadak'āri. Pia-e bi pariatua pedeedamerā, awaraarā pedee p'ani misa.

³⁶ Auk'a k'īsiada-e p'ani pirā, k'irāpāti parāmaa ijāapii naaweda Tachi Ak'ōrepa awaraarāmaa ijāapiji māik'aapa k'awapiji ichia oopi k'inia bi chip'edaidak'āri. Maperā k'īrak'aupai pāchia oo k'iniata oodai, Tachi Ak'ōrepa k'awapida oodai k'āyaara.

³⁷ Apida k'īsia bi pirā ichiata Tachi Ak'ōrepa jarapi bik'a jarapari, maa-e pirā ne-inaa awara oopari Tachi Ak'ōre Jaurepa oopi bik'a, k'awaapia bi Tachi Ak'ōrepa mimaa jarapiji jōma na p'ādade jara bi. Mapa oopia bi nā ūraade jara bik'a.

³⁸ Mamīda māgī eperāpa jara bi pirā mia na p'ā bīde jarateemaa bi michi k'īsiadoopa, irua jara bi ūridaik'araa bi.

³⁹ Māpai ĩpemaarā, audupɪara iididaipia bi Tachi Ak'ōre Jaurepa jara-pimerā Ak'ōrepa jara k'inia bi ijāapataarāmaa. Māga nide abaapa pedee k'inia bi pirā ichia k'awa-e bi pedeede, pedeenapāde adaik'araa bi.

⁴⁰ Mamīda ne-inaa jōma oodaipia bi Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a, pariatua oodai k'āyaara.

15

Jesucristo piup'eda, chok'ai p'irabaida

¹ ĩrā ĩpemaarā, k'irāpapiit'ee mia naaweda jarateeda; jōma Jesucristopa ooda tachi k'aripait'ee atuanaadamerā. Parāpa māgí jarateeda ijāajida; māgita at'āri ijāa p'ani.

² Ma jarateeda k'aurepa Tachi Ak'ōrepa parā o k'achiadeepa k'aripa ata wā. Mapa aide ijāapataadaipia bi. Māga-e pirā, pāchi k'inia ijāajida.

³ Ma jarateeda k'awaap'eda, mia parāmaa jarateegi, jarateeda pipiara bairā. Nāga bi: Cristo piuji tachia p'ek'au k'achia oopata wēpapiit'ee, Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a.

⁴ Ma piuda t'ēpai, māu te uriade iajida māik'aapa ewari ōpeemaa chok'ai p'irabajji, Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a.

⁵ Ma t'ēpai ichia unupiji Pedromaa, maap'eda chi apemaarā k'ōp'āyoorāmaa, ichi ome nipapatap'edaa na p'ek'au eujāde bi misa.

⁶ Ai t'ēpai unupiji quinientos audú see nībada ijāapataarāmaa. Māgidepema ũk'urupai jai-idaa p'ani, mamīda chi apemaarā at'āri chok'ai p'ani.

⁷ Ai t'ēpai unupiji Santiagomaa. Maap'eda unupiji ichia ũraa jarateede pēida eperāarāmaa.

⁸ Maap'eda, jōmaarā t'ēe, mīmaa ichiaba unupiji, ai naaweda mi k'achia bajji mīda.

⁹ Māga ooji mi jōmaweda apemaarā pēida k'āyaara ek'ariara bi mīda. Mi-it'ee piara bak'aji Tachi Ak'ōrepa mi jirit'era-e pada paara, mia Cristode ijāapataarā miapipachi perā.

¹⁰ Mamīda Tachi Ak'ōre t'āri pia bapari perā, mi k'aripaji. Maperā mi apemaarā pēida k'āyaara mimiara bapari. Mimiak'aa michi k'iradoopa. Jip'a Tachi Ak'ōrepata mīmaa nāgí mimia oopipari Cristo-it'ee.

¹¹ Mi āra k'āyaara audú mimiapari mīda, taipa auk'a jarateepata, ma-it'ee Cristopa tai pēida perā. Māgí jarateedata parāpa ijāajida.

Tachi Ak'ōrepa piudap'edaarā chok'ai p'irabaipipari

¹² Parāpa k'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa Cristo chok'ai p'irabaipiji, taipa māga jarateedap'edaa perā. Māga bita, ũsāap'eda ũk'uru parā t'āide p'anirāpa jara p'anima eperāarā piudap'eda chok'ai p'irabaidak'aa?

¹³ ¡K'ĩsĩati! Tachi Ak'ōrepa eperāarā p'oyaa p'irabaipi-e pirā, māgara Cristo jida p'irabaipi-e pak'aji.

¹⁴ Māgara páripi taipa jarateepata Jesucristopa ooda eperāarā k'aripait'ee. Parāpa pida pāchi k'inia irude ijāa p'ani.

¹⁵ Ma awara māirāpa jara p'ani wāara pirā, tai seewa-idaa p'ani, parāmaa jarateedap'edaa perā Tachi Ak'ōrepa Cristo p'irabaipiji.

¹⁶ Māirāpa k'ĩsia p'anik'a Tachi Ak'ōrepa eperāarā p'oyaa p'irabaipi-e pirā, māgara Cristo jida p'oyaa p'irabaipi-e pak'aji. Māgara Cristo at'āri piu bak'aji.

¹⁷ Ma awara Tachi Ak'ōrepa Cristo p'irabaipi-e paji pirā, māgara parāpa páripi ijāa p'ani Cristo piuda k'aurepa Tachi Ak'ōrepa pāchia p'ek'au k'achia oopata wēpapii.

18 Māgara awaraa Cristode ijāapataarā jai-idaadap'edaarā auk'a atuak'ajida.

19 Ma jōma wāara pirā māk'aapa na p'ek'au eujādepai Cristode ijāa p'ani pirā, j'tachi jōmaarā k'āyaara chupiriara p'ani!

20 Mamīda māga-e. jTachi Ak'ōrepa wāara Cristo chok'ai p'irabaiipiji! Cristo naapiara ichita chok'ai bapariit'ee, piup'eda māk'k'apa p'irabai'eda. Ma awara Tachi Ak'ōrepa māga ooda perā Cristo ome, k'awa p'ani tachi jida ichiaba chok'ai p'irabaiipit'ee, Cristode ijāapata perā.

21 K'īsiadāma nāgide. Eperāpa k'achia ooda k'aurepa, na p'ek'au eujādepemaarā jōmaweda piupata. Jōdee Tachi Ak'ōrepa awaraa eperā chok'ai p'irabaiipida k'aurepa, jōmaweda irude ijāapataarā auk'a chok'ai p'irabaiipit'ee.

22 Pia jarait'eera, Adán k'aurepa jōmaarāta piupata. Jōdee Cristo k'aurepa jōmaweda irude ijāapataarā jai-idaadap'eda, chok'ai p'irabaidait'ee.

23 Mamīda p'irabaidait'ee Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru bik'a. Cristo naapiara p'irabaiipiji. Maap'eda Cristo cheru ewate irude ijāapataarā auk'a p'irabaiipit'ee.

24 Ma t'ēepai na p'ek'au eujā jōit'ee. Cristopa netuaraarā māk'k'apa Tachi Ak'ōre k'īra unuamaa iru p'anīrā, chi na p'ek'au eujādepema poro waibiarā jōmaweda p'oyaak'āri, māgiirā ichi Ak'ōre jua ek'ari biit'ee.

25 Māga pait'ee Cristo na eujā poro waibia pait'ee perā, Tachi Ak'ōre k'īra unuamaa iru p'anīrā jōma birumaa ichi Ak'ōre jua ek'ari.

26 Māgā ook'āripi, eperāarā waa piuda-e pait'ee.

27 K'awa p'ani Cristota na p'ek'au eujā poro waibia, Tachi Ak'ōrepa ichi ūraa p'ādade jara bairā:

'Ne-inaa jōmaweda pi jua ek'ari bijji: eperāarā, angeleerā māk'k'apa netuaraarā paara.'

(Sal 8.6)

Tachi Ak'ōre aupaita Cristo jua ek'ari ba-e.

28 Māgā Tachi Ak'ōre k'īra unuamaa iru p'anīrā p'oyaap'eda, Tachi Ak'ōre Warrapa ooit'ee ichi Ak'ōrepa oodak'a ichi ome, nejōmaata iru jua ek'ari bik'āri. Irua nejōmaata biit'ee ichi Ak'ōre jua ek'ari, ichi k'ap'ia paara, Tachi Ak'ōre jōmaarā k'āyaara waibiara beemerā.

29 Ichiaba nāga k'awa p'ani Cristode ijāapataarā jai-idaadap'eda, chok'ai p'irabaidait'ee. P'irabaida-e pirā, žsāap'eda eperāarā ūk'uruurāpa poro choopipatama ijāapataarā jai-idaadap'edaarā pari, chi araada-e padap'edaarā poro choopidait'ee jai-idaadai naaweda? jMāgi jai-idaadap'edaarā p'irabaida-e pirā, páripi āra pari poro choopipata!

30 Ma awara ijāapataarā p'irabaida-e pirā, žsāap'eda tai jarateede wāpatama, chi wārutamaa tai k'īra unuamaa iru p'ani mīda?

31 Wāara ewari chaa mi pedait'ee iru p'ani, jarateepari perā Cristopa ooda jōmaarā k'aripait'ee. Mamīda wāara mi o-īa bi k'awa bairā parāpa Jesucristode ijāa p'ani.

32 Ma awara Cristode ijāapataarā p'irabaida-e pirā, páripi mi perā piuji Efeso p'uurudepemaarā juapa. Māgiirā ne-animalaarā k'achiarāk'api p'ani. Wāara chok'ai p'irabaida-e pirā, māgara p'anadāma nāgi jarapatak'a:

'Nek'odāma, ne-inaa todāma māk'k'apa tachia oo k'iniata oodāma, taarā-e perā jōdait'ee.'

(Is 22.13)

33 jMāga-e! Apidaamaa k'ūrapināati. Wāara jara p'ani nāga jaradak'āri: "K'ōp'āyo meraa bi pirā k'achia oopataarā ome, auk'a oodai."

³⁴ ꞑPia k'ĩsĩati m̃aik'aapa ak'ĩti k'ĩsia k'awaa pik'a p'anĩrã parã t'ãide! P'ek'au k'achia oonãati ãchia oo p'anik'a jaradak'ãri Cristode ijãapataarã p'irabaida-e pait'ee. ꞑMãga jaratee p'anĩrãpa waide Cristode ijãada-e p'ani! Mia mãga jara bi parã k'ĩra nejasiapiit'ee.

Sãga Tachi Ak'õrepa piudap'edaarã p'irabaipiit'ee
(2 Co 5.1-5)

³⁵ ꞑNãga iidi k'inia p'ani-ek'ã? “ꞑSãga Tachi Ak'õrepa piudap'edaarã p'irabaipiit'eema? ꞑSãga baima chi k'ap'ia p'irabaida?”

³⁶ Wãara mãga iidi k'inia p'ani k'ĩsia k'awada-e p'anadairã. ꞑParãpa nãgĩ k'awada-e p'anik'ã? Trigo tau maa-e pirã awaraa net'atau uudak'ãri, eujãde beraudaipari, t'ono wãru misa.

³⁷ Chi k'arra uudak'aa. Jĩp'a chi tauta uupata, trigodee wa awaraa net'ataudee.

³⁸ Mãgĩ uup'eda, Tachi Ak'õrepa t'onopipari trigo k'arra wa ne-inaa awaraa, ichia k'ĩsia iru badak'a net'atau k'ĩra t'ãdoo ewaa ook'ãri.

³⁹ Mãga ooji awaraa ne-inaa chok'ai bee ome ichiaba. Ichia k'ĩsia iru badak'a k'ap'ia k'ĩra t'ãdoo ooji eperãarãde, ne-animalaarãde, ipanaarãde m̃aik'aapa chik'ode, mãgã ãchi k'ap'ia awara-awaraa iru p'anadamerã.

⁴⁰ Ichiaba biji ne-inaa pajãde ichia k'ĩsia iru badak'a, na p'ek'au eujãdepema ne-inaa awara. Mãgĩ chaachaa ichi k'ĩra wãree biji. Mamĩda auk'a bi-e paji.

⁴¹ Ma k'ĩra wãree awara-awaraa biji nãgã: ak'õrejĩru urua awara bi atane ãdaa ome m̃aik'aapa atane ãdaa lucero ãdaa ome awara bi. Ichiaba lucero chaa urua awara bee.

⁴² Mãgã Tachi Ak'õrepa ne-inaa awara-awaraa oodak'a na eujãdepema m̃aik'aapa pajãdepema, mãga pik'a ichiaba awara ooit'ee eperã piuda k'ap'ia chok'ai p'irabaipik'ãri. Piuda k'ap'ia iadak'ãri, mik'ĩadaipari. Jõdee chok'ai p'irabaida k'ap'ia waa piuk'aa.

⁴³ Ma awara mãgĩ piuda k'ap'ia k'achia bapari mik'ĩadaipari perã. Jõdee chi chok'ai p'irabaida k'ap'ia k'ĩra wãree bait'ee. Piuda k'ap'ia p'oyaa mimik'ak'aa. Jõdee chok'ai p'irabaida k'ap'ia ne-inaa k'ĩra t'ãdoo ooit'ee, Cristopa chok'ai p'irabaida t'ëe oodak'a.

⁴⁴ Eperãpa k'ap'ia iru bairã na p'ek'au eujãde bi misa, mãgara ichiaba k'ap'ia iru bait'ee Ak'õre truade. Na eujãdepema k'ap'ia piuk'ãri, iapata mik'ĩadaimerã. Mamĩda t'ëepai Tachi Ak'õrepa p'irabaipik'ãri, it'aripema k'ap'ia papiit'ee.

⁴⁵ Tachi Ak'õre Ũraa p'ãdade jara bi:

'Tachi Ak'õrepa eperã ook'ãri, iru k'ĩde jãrap'uaji chok'ai beemerã.' (Gn 2.7)
Ma eperã Adán paji. Mamĩda Cristo jida t'ĩjarapata Adán chi t'ëepema, Tachi Ak'õrepa ichiaba iru chok'ai p'irabaipida perã ichi truade ichita bapariimerã. Ma awara Tachi Ak'õrepa Cristo biji irude ijãapataarã chok'ai p'anapariimerã.

⁴⁶ Tachi k'ap'ia naapema Adán k'ap'iak'a bi, na p'ek'au eujãdepema perã. Jõdee tachi t'ëepema k'ap'ia bait'ee chi t'ëepema Adán apata k'ap'iak'a, Ak'õre truadepema perã.

⁴⁷ Chi naapema Adán yoorodee ooda paji. Mapa na p'ek'au eujãdepema paji. Jõdee chi t'ëepema Adán it'aripema paji. Mata cheji na p'ek'au eujãdee.

⁴⁸ Na p'ek'au eujãdepemaarãpa k'ap'ia iru p'ani naapema Adanpa iru badak'a, irudeepa uchiadap'edaa perã. Jõdee it'aa wãrutaarãpa k'ap'ia iru p'anadait'ee Cristopa iru bik'a, ichideerã perã.

49 Māgá na eujādepema k'ap'iade p'ani misa, Adán bapatak'a p'anapata. Mamīda it'aripema k'ap'iade p'anadak'āri, Cristo baparik'a p'anapataadait'ee.

50 Ma jōma jara aupadade k'īsiadak'āri, parāpa k'awaadaipia bi na p'ek'au eujādepema k'ap'ia p'oyaa t'īuk'aa Tachi Ak'ōre eujāde, ne-inaa mik'idaipari mama t'īuk'aa perā.

51 Mamīda ūrīti, mia jarait'ee perā ne-inaa Tachi Ak'ōrepa eperāarāmaa waide jara-e bi. Ijāapataarā jōmaweda piuda-e pait'ee. Mamīda wāara jōmaweda k'ap'ia awara padait'ee.

52 Māgá padait'ee isapai, tachi tau p'inaru jīak'aata. Māga nīde it'aripema trompeta jīwaak'āri, Cristode ijāa jai-idaadap'edaarā jōmaweda p'irabaidait'ee māik'aapa tachi chok'ai p'anīrā k'ap'ia jida awara pak'oodaridait'ee.

53 Māga pait'ee na p'ek'au eujādepema k'ap'ia p'oyaa wā-e perā Tachi Ak'ōre eujādee. Mapa māgá it'aripema k'ap'iata padait'ee, aide uchiadamerā iru eujāde.

54 Māgá tachi k'ap'ia jōmaweda it'aripema k'ap'ia padaik'āri, unudait'ee Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a: 'Tachi Ak'ōrepa jōmaweda p'oyaa. Maperāpi ichia chok'ai p'irabaipidaarā waa piuda-e pait'ee.' (Is 25.8)

55 Mapa ijāapataarāpa jōmaweda jaradaipia bi Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a:

'Tachi Ak'ōre jōmaarā k'āyaara waibiara bi, tachi chok'ai p'anapipari perā, waa piuda-e pait'ee. Ma awara waa k'īsia p'ua k'īsiadak'aa, waaweeda-e p'anadairā miadait'ee tachia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa.' (Os 13.14)

56 Māga jaradaipia bi eperāarā piupata perā āchia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa. K'awa p'ani jōmaweda p'ek'au k'achia eperāarāpa oopata, ma jōma jara bairā Tachi Ak'ōre Ūraa Moiseamaa p'āpidade.

57 Mamīda Jesucristo piuda perā tachia p'ek'au k'achia oopata wēpapiit'ee, māik'aapa chok'ai p'irabaida perā, tachi o k'achiadeepa k'aripa ataji. Maperā it'aa t'īpata Tachi Ak'ōremaa gracias jaradait'ee. jIruta jōmaarā k'āyaara waibiara bi, irua k'īsia iru bada perā Tachi Waibia Jesucristo pēiit'ee tachi k'aripade!

58 Maperā ipemaarā k'inīarā, mia jarateeda ijāa p'anapatāati. Ma awara ichita óoti Cristopa oopi bik'a, k'awa p'anadairā māga oodak'āri, pari ne-inaa ooda-e pait'ee.

16

Ijāapataarā-it'ee p'arat'a p'edap'edaa

1 Irā jarait'ee sāga p'arat'a p'edaipia bi pēidait'ee apemaarā ijāapataarā-it'ee. Óoti mia jaradak'a Galacia eujādepema ijāapataarāmaa, āchi it'aa t'īpata chaa.

2 Tomia ewate parā chaachaa p'arat'a awara bidaipia bi, parāmaa p'aa p'anīdepema. P'arat'a waibia p'aa p'ani pirā, waibia awara bīti. Mamīda mak'īara p'aada-e p'ani pirā, ma jīak'a awara bīdai. Māga oodaipia bi ewaa p'arat'a p'enaadamerā mi panak'āri.

3 Ma awara jirit'eradaipia bi parā t'āidepemaarā, ma p'arat'a p'edap'edaa ateedamerā Jerusalendee. Māpai mi parāmāi panak'āri, k'art'a p'ā pēiit'ee āra ome Jerusalendee, ijāapataarāpa k'awaadamerā wāara mārā parāpa jirit'erada.

4 Māga-e pirā, mi jida auk'a āra ome wāi.

Pablopa k'isia iru bada Corinto p'uurudee wāit'ee

⁵ Mi wāit'ee Macedonia eujādee ijāapataarā ak'ide. Ma t'ēpai wā k'inia bi Corinto p'uurudee parā ak'ide.

⁶ K'isia bi taarāit'ee parā ome p'usa t'ojara wāyaarumaa. Māga ooru pirā, k'inia bi mi k'aripadamerā jāmāik'aapa wāk'āri.

⁷ Arak'atia wiibai k'inia-e parāmāi. Jip'a taarā bee k'inia bi, Tachi Ak'ōrepa māga k'inia bi pirā.

⁸ Nāgaweda k'isia bi beeit'ee nama Éfeso p'uurude Pentecostés fiesta parumaa.

⁹ Nama at'āri bee k'inia bi nāpema chok'araarāpa mia jaratee bi ūri k'inia p'anadairā. Mapa jaratee nibait'ee, chok'ara Tachi Ak'ōre k'ira unuamaa iru p'anārāpa māgā jarateepi k'iniada-e p'ani mīda.

¹⁰ Timoteo panak'āri parāmaa, auteebai pedéeti iru ome, iru mi ome auk'a Cristo mimia oopari parā.

¹¹ Iru oo iru p'anadaik'araa bi. Ma k'āyaara pia ak'i p'anāti māik'aapa k'aripāti, o-īa chemerā apemaarā ijāapataarā ome mia nīmaa bimāi.

¹² Parāpa iidi pēijida sāapai tachi ipema Cristo k'aurepa Apolo parāmaa wāit'ee. Mia jaraji wāmerā apemaarā ome parā ak'ide. Mamīda na wādade wā k'inia-e paji. Jua pari bak'ārita wāit'ee.

Pablopa jarada na k'art'a p'ā auparude

¹³ K'irak'aupai apidaapa parā k'achiade baaipidai. Cristode ijāapatāati mia jarateedak'a māik'aapa oopatāati Cristopa oopi bik'a. Pia choopatāati Cristode ijāa p'anide.

¹⁴ Ma awara parāpa oo p'ani jōmaweda chik'inia oopatāati.

¹⁵ K'awa p'ani Estéfanas ichi te pidaarā ome naapiara Cristode ijāajida Acaya eujāde. Ārapa apemaarā ijāapataarā k'aripapata.

¹⁶ Maperā mia k'inia bi āra pāchi poroorāk'a iru p'anadamerā māik'aapa māgā ichiaba iru p'anadamerā apemaarā ijāapataarā ārak'a k'aripapata.

¹⁷ Mi o-īa bi chedap'edaa parā Estéfanas, Fortunato māik'aapa Acaico mi k'aripade parā pari.

¹⁸ Ārapa mi o-īapi chejida parā o-īapidap'edaak'a. Mapa āra pari Tachi Ak'ōremaa gracias teedāma.

¹⁹ Āsia eujādepema ijāapataarāpa salude pēiruta. Ichiaba salude pēiruta Aquilapa Priscila ome māik'aapa āchi tede cheepurupata ijāapataarāpa.

²⁰ Nāpema ijāapataarāpa auk'a salude pēiruta. Parā saludaadak'āri, chik'inia saludaapatāati.

²¹ Mi, Pablopa nāgí salude p'āru michi juadoopa.

²² Eperā apidaapa Jesucristo k'iniada-e p'ani pirā, Tachi Ak'ōrepa māgí k'achia ooit'ee. Tachi Waibia Cristo, jisapai chéji!

²³ Mia k'inia bi Tachi Waibia Jesucristopa parā pia ak'i bapariimerā.

²⁴ Parā jōmaweda k'inia iru bi Jesucristodeerā parā.

Māgapai paji.

2 CORINTIOS

San Pablopa K'art'a T'ēepema P'ãda Corinto P'uurudepema Ijãapataarãmaa

San Pablo, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a p'ãji. Na k'art'a p'äk'ãri Corintodepema ijãapataarãmaa, Macedonia eujãde baji. Na k'art'a p'ãji k'awaak'ãri Corintodepema ijãapataarã t'ãide pedee k'achia jaradap'edaa iru ãpite. K'irãpapi bi ichi Cristopa jirit'erada mãik'aapa k'ĩra jĩp'a nipada ãra t'ãide jaratee nipak'ãri. Awaraa k'art'a p'ãda k'ãyaara, na k'art'ade Pablopa jĩp'a jara bi ichi t'ãridepai k'ĩsia iru bada.

Naapiara jara bi ichi chupiria nĩbada, Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee jarateepari k'aurepa (cap. 1.1-11). Jara bi sãap'eda audũ itria pedee p'ãji ãramaa (caps. 1.12-2.4); ĩrã sãga o-ĩa bi ãradepemapa ne-inaa k'achia oopata oo amaada perã mãik'aapa iru ũraadak'a oodap'edaa perã (cap. 2.5-17). Jara bi Ak'õrepa ũraa chwidi jara pẽida Cristo k'ap'ia pari (caps. 3.1-4.6); sãap'eda ijãapataarãpa waaweedaik'araa bi piudait'ee (caps. 4.7-5.10); sãga Ak'õrepa ichi t'ãri auk'a bipari ijãapataarã t'ãri ome (caps. 5.11-6.13) mãik'aapa Corinto p'uurudepemaarãpa ijãadap'edaa (caps. 6.14-7.16). Ma Corintodepema ijãapataarã nepirade p'anadak'ãri, k'ĩsiada-e paji awaraa ijãapataarã k'aripadait'ee. Maperã Pablopa jara bi p'arat'a p'e atadamerã tee pẽidait'ee Judeadepema chupiria beerãmaa (caps. 8-9). Ma eere Pablopa p'anau bi ichi imiateedap'edaarã. Jara bi sãga Cristopa ichi jirit'eraji mãik'aapa sãap'eda Corintodepema ijãapataarãpa iru ũraa ũridaipia bi, ãchi t'ãidepema seewa jarateepataarã ũridai k'ãyaara (caps. 10.1-13.10). T'ēepai jara bi ichia k'inia bi ãra k'ãiwee, chik'inia p'anapataadamerã (cap. 13.11-14).

Salude pẽida

¹ Mi, Pablopa na k'art'a p'ã pẽiru Jesucristode ijãapataarãmaa, Corinto p'uurude p'ani mãik'aapa jõma Acaya eujãde p'ani. Tachi ĩpema Cristo k'aurepa, Timoteopa ichiaba salude pẽiru parãmaa. Tachi Ak'õrepa k'inia bada perã, mi jirit'eraji Jesucristopa mi pẽimerã jarateede ichia oopi k'inia bi eperãarãmaa.

² Mapa mia k'inia bi Tachi Ak'õrepa Tachi Waibia Jesucristo ome parã pia ak'ĩ p'anadamerã. Mãgã parã k'ãiwee p'anapataadait'ee.

Tachi Ak'õrepa Cristode ijãapataarã k'aripapari

³ ĩWãara, Tachi Ak'õre, Tachi Waibia Jesucristo Ak'õre, jõmaarã k'ãyaara waibiara bi! Ichia tachi chupiria k'awaapari mãik'aapa ichiata tachi t'ãri o-ĩapipari.

⁴ Mãgã oopari tai jarateepataarãmaa, chupiria jõnide. Ichia tai mãgã k'aripapari, taipa, jõdee, awaraarã auk'a k'aripadamerã ãra chupiria jõnadak'ãri.

⁵ Eperãarã ũk'uruurãpa Cristo k'ĩra unuamaa iru p'anajida irua jarada k'aurepa. Mãgã ĩrã awaraarãpa tai auk'a k'ĩra unuamaa iru p'ani taipa jarateepata k'aurepa. Mamĩda Cristopa tai k'aripapari choodamerã. Waapiara ãchia tai mãgã iru p'ani pirã, waapiara Cristopa tai t'ãri o-ĩapiit'ee.

⁶ Wãara, chupiria jõneeruta pijida Cristopa jarada jarateepata k'aurepa parãmaa, tai o-ĩa p'ani. Tai mãgã p'anadai ma jarateepata k'aurepa parã

o k'achiadeepa uchiadap'edaa perã. Ma awara Tachi Ak'õrepa tai t'ãri o-ïapi bik'a chupirìa jõnide, auk'a parã t'ãri o-ïapiit'ee parã auk'a chupirìa jõneedak'ãri. Irua mãga ooiit'ee parãpa choodak'ãri taipa choopatak'a.

7 Maperã taipa k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa tai k'aripaparik'a chupirìa jõnide, parã auk'a k'aripait'ee mágá jõnadak'ãri.

8 Ìpemaarã, parãmaa mia k'irãrãpapi k'inia bi mi chupirìa nĩbada Ásia eujãde. Mãga nĩbak'ãri, perã choo-e paji. T'ãri ma-ãri nĩbaji.

9 Wãara, k'Ìsijai madeepa chok'ai uchìa-e pai. Mamĩda ìrã k'awa bi mãga paji mia ijãanaamerã michi k'iradoopa chupirìa nĩbideepa uchiai. Jìp'a Tachi Ak'õrẽpata uchiapii. Ichìa mágá k'aripai ichi jõmaarã k'ãyaara waibiarã bairã. ¡Irua aupaita piudap'edaarã chok'ai p'irabaipipari!

10 Wãara, mi piudak'a baji. Mamĩda Ak'õrepa mi k'aripa ataji madeepa. Mapa mia k'awa bi waya mágadaru pirã, waya mi k'aripait'ee, mi k'õp'ãyoorã jida auk'a.

11 Parãpa ichiaba tai k'aripadai, it'aa t'iruta pirã tai pari. Mãga ooruta pirã, chok'araarãpa o-ĩa gracias jaradait'ee Tachi Ak'õremaa, unudak'ãri irua neinaa pia ooruta tai k'aripait'ee parãpa it'aa t'ipata k'aurepa.

Pablo p'oyaa wã-e pada Corinto pidaarã ak'ide

12 Parãdepema ùk'uruurãpa jara p'ani taipa eperãrã k'ũra nipapata. Mamĩda mãga-e. Tai o-ĩa p'ani jõmaarã t'ãide jaratee nipadak'ãri, k'ĩra jìp'a nipapata perã. Mágá nipajida parã t'ãide. Audua nipadak'aa paji parãpa k'Ìsiadamerã tai k'Ìsia k'awaara p'ani awaraarã k'ãyaara. Mãga-e. Parã t'ãide t'ãri pia p'anapachida, Tachi Ak'õrepa tai k'aripa bada perã. Mãga ooji ichìa tai k'inia iru bapari perã.

13 Taipa parãmaa k'art'a p'ã pẽidak'ãri, jìp'a p'ãpata taipa jara k'inia p'ani aupai. Mágá p'ãpata parãpa tai k'art'a leedamerã mãik'aapa pia k'awaadamerã jõmaweda aide jara bi.

14 Wãara parãdepema ùk'uruurãpa mãga k'awapata. Mamĩda mia k'inia bi parã jõmaarãpa k'awa k'inia p'anadamerã taipa oopata mãik'aapa jarateepata. Mágá Tachi Waibia Jesús waya chek'ãri, tachi jõma o-ĩa p'anadait'ee iru k'irãpite. Tai o-ĩa p'anadait'ee parãpa taipa jarateeda ijãadap'edaa perã. Jõdee parã o-ĩa p'anadait'ee tai it'aideepa ùridap'edaa perã Cristopa ooda eperãrã k'aripait'ee.

15 Mia k'Ìsijai parãpa pedeejida taipa k'art'a p'ã pẽidap'edaa mãik'aapa ijãajida wãara Cristopa tai pẽiji jarateedamerã irua oopi k'inia bi eperãrãmaa. Mapa wãit'ee paji parã ak'ide. Wãda omé wãit'ee paji parã o-ĩa p'anadamerã mi unudak'ãri.

16 Naapiara Macedonia eujãdee wãk'ãri, mi parãmãi wiibaiit'ee paji mãik'aapa waya ãpitee chek'ãri, auk'a parãmaa p'asianait'ee paji. Ma t'ẽe wãdade parãpa mi k'aripak'ajida Judea eujãdee wãit'ee.

17 Mamĩda parãpa k'awa p'ani mi parãmaa wã-e paji. ¿Mapa parã t'ãidepema ùk'uruurãpa jara p'ani-ek'ã mi t'ãri auk'a bi-e parã ome? ¿K'Ìsia p'ani-ek'ã michia oo k'iniata oopari awaraarãpa oopatak'a? ¡Mia mãga ook'aapi!

18 Tachi Ak'õrẽpata k'awa bi tai jarateepataarã mágá p'anadak'aa. Ichiaba mágá jarateedak'aa, jarateedak'ãri iru Warra, Jesucristopa ooda eperãrã k'aripait'ee. Jìp'a taimaa jarateepata irua jarapi bik'a. Tachi Ak'õrepa ichita oopari ichìa jara bik'a. Mãga oopata tai jida ichiaba, ichideerã perã.

19 Parã t'ãide Silvano, Timoteo mi ome jarateedak'ãri Jesucristo Tachi Ak'õre Warra, tai k'Ìsiadoopapai jarateedak'aa paji. Jìp'a jarateepachida Tachi

Ak'õrepa taimaa jarapidak'a. Jesucristo mägá bapachi. Ichita ooji ichi ak'õrepa jaradak'a.

²⁰ Chonaarãweda Tachi Ak'õrepa jaraji Jesucristopa ooit'ee bada. Mäga jaraji Cristo t'oi naaweda. Mäpai iru t'op'eda, wãara ooji jõmaweda Ak'õrepa jaradak'a. Maperã k'awa p'ani Cristo wãara Tachi Waibia. Mägá Cristode ijãapata perã, tachia "Amén" apata Tachi Ak'õre Üraa üridak'ári.

²¹ Tachi Ak'õrepata tai Cristode ijãapipari, parã jida auk'a. Ichiata tachi jirit'eraji ichideerã papiit'ee.

²² Tachia k'awaadamerã wãara ichideerã p'ani, ichia tauchaa pik'a biji tachi t'ãride. Ichi Jaure pëiji tachi ijãapataarã ome bapariimerã. Mäga ook'ári, tachimaa ak'ipiji ichia wãara tachi pia ak'it'ee mäik'aapa t'ëepai teet'ee jõmaweda ichia k'Isia iru bi tachi-it'ee.

Pablopa jarada sãap'eda wã-e paji Corintodepema ijãapataarã ak'ide

²³ Ak'õre k'Ërapite mia jara k'inia bi sãap'edata wã-e paji parã ak'ide. Tachi Ak'õrepa k'awa bi michi t'ãride iru bi mäik'aapa mi miãpii seewa jararu pirã. Mi waa wã-e paji Corinto p'uurudee parã itriade, parã t'ãri p'uapiamaapa.

²⁴ Tai, chi jarateepataarãpa, parãmaa ijãapi k'iniada-e taipa k'inia p'anik'a. Parãpa auk'a Cristode ijãapata. Iruata parãmaa ichia k'inia bik'a oopii. Taipa jõdee parã k'aripa k'inia p'ani waapiara ijãapataadamerã mäik'aapa t'ãri o-ia p'anapataadamerã.

2

¹ Naaweda mi parã ak'ide wãk'ári, parã t'ãri p'uapiji. Maperã waya wãit'ee pak'ári, nãga k'Isiaji: "Mi naapai waya wã-e ãra t'ãri p'uapide."

² Mia parã t'ãri p'uapiru pirã, parãdepema apida wë-e pai mi t'ãri o-ïapiit'ee.

³ Mapa wãi k'ãyaara, k'art'a p'ã pëiji parãpa aide jara bi üridamerã mäik'aapa oodamerã mia üraadak'a. Mi parãmaa wãru pirã parãpa mäga oodai naaweda, audupiara parã t'ãri p'uapii. Waya unudak'ári, mia k'inia bi parãpa mi t'ãri p'uapii k'ãyaara, t'ãri o-ïapidamerã. Mia nãga k'awa bi: mi t'ãri o-ia bak'ári, parã jida mäga p'ani.

⁴ Ma k'art'a p'ãk'ári, michi t'ãride k'Isia nãbaji, parã mägá itria k'inia-e pada perã. Jëedachi parã t'ãri p'uapi k'inia-e bada perã. Ma k'art'a p'ãk'ári, mia jip'a ak'ipi k'inia bajj parã audú k'inia iru bi.

Pablopa üraada perdonaa k'awaadamerã

⁵ Wãara parã t'ãidepemapa, k'achia oo k'iniapa, mi t'ãri p'uapiji mäik'aapa parã ük'uru audupiara mägapiji. Ichia tachimaa mägá ooji mïda, mia iru waa imiatee k'inia-e.

⁶ Parã chok'araarãpa iru t'ãri p'uapimaa p'ani, iru yiaara iru p'anadairã. Jãgapai. Waa mägá yiaara iru p'anadaik'araa bi.

⁷ Ma k'ãyaara, irua ooda perdonaadaipia bi mäik'aapa t'ãri o-ïapidaipia bi waya t'ümerã awaraa ijãapataarã ome. Parãpa mäga ooda-e pirã mäik'aapa iru at'ãri yiaara iru p'anaruta pirã, iru audupiara t'ãri p'ua bai, Ak'õrede ijãa-edarumaa.

⁸ Maperã írá mia parãmaa enenee nãbi ak'ipidamerã wãara iru k'inia iru p'ani.

⁹ Ma-it'ee ma k'art'a p'ãji. K'inia bajj irua ma k'achia oo amaamerã. Mamïda ma k'ãyaara waapiara mia k'awa k'inia bajj parãpa oodai wa ooda-e pai mia jaradak'a.

10 Parāpa ma eperāpa k'achia ooda perdonaa p'anik'a, mia pida perdonaa bi. Wāara, Cristopa k'awa bi abaapa mi ome nepira jiri bajī pirā, mia ma nepira perdonaaji. Mia māga ooji parā waya t'āri o-īa p'anadamerā.

11 Tachi jōmaarāpa chīarapa k'achia ooda māgā perdonaaruta pirā, Netuara Poro Waibia juade baaida-e pait'ee ne-inaa k'achia oo k'iniapa ma eperāmaa. Ma awara ma ne-inaa k'achia ooda k'aurepa netuara juade baai-e pait'ee, audú k'isia p'ua nībairā. Tachia pia k'awa p'ani netuarapa oopari ichi juade baaidamerā.

Pablo Troas p'uurude nipada

12 Mia jaradak'a mi wā-e paji parā ak'ide. Ma k'āyaara Troas p'uurudee wāji jarateede. Mama nipak'āri, Tachi Waibiapa k'aripaji māpemaarāpa ūri k'iniā p'anadamerā Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee.

13 Mamīda, mama bide mi k'isia nībeeji unu-e pada perā Tito, tachi ipema Cristo k'aurepa, mia pēida parā ak'ide. Iru parāmāiipa chep'eda, mama tai unudait'ee paji. Māgā unuda-e pada perā, mia Troadepemaarā atabēiji māik'aapa cheji Macedonia eujādee, nama Tito ome unui jīak'aapa.

Pablopa jarada Titopa nepirīda ūrip'eda

14 Taipa gracias jarapata Tachi Ak'ōremaa, iruata Netuara Poro Waibia p'oyaapari perā Cristo juapa. Maperāpi netuara apidaapa tai Cristodeerā p'oyaada-e pai. Māgā ichideerā perā irua tai k'aripapari jarateedamerā jōmaarā t'āide.

15 Ara k'era t'ūa aubaiparīk'a ewat'aak'āri, māga pik'a tai ijāapataarā t'imī wāpata jarateede Cristopa oopi k'iniā bi eperāarāmaa. Tachi Ak'ōrepa unuk'āri taipa māga jarateemaa p'ani, o-īa beepari. Cristopa tai jarateepataarā pēipari jarateedamerā chi ūri k'iniā p'anīrāmaa māik'aapa chi ūridaamaa p'anīrāmaa paara.

16 Taipa jarateepata mik'ia pik'a bi chi ūridaamaa p'anīrā-it'ee, ma k'aurepa āra atuadait'ee perā. Mamīda chi ūri k'iniā p'anīrā-it'ee ne-inaa t'ūa baparīk'a bi, ma jarateeda k'aurepa āra wādait'ee perā Ak'ōre truadee. Māga bita, ¿k'aipa jarateei ma chi ūri p'anīrāpa wāara k'awaadamerā Cristopa oopi k'iniā bi eperāarāmaa?

17 Táipata māga jarateedai. Ma-it'ee Tachi Ak'ōrepa tai jirit'eraji. Tai k'īsiadoopa jarateedak'aa. Tachi Ak'ōrepa ichi ūraa taimaa jarapipari. Tai nipadak'aa awaraarāk'a. Āchi k'īsiadoopa Ak'ōre net'aa jaratee nipapata, eperāarāpa āchi pia ak'idamerā māik'aapa āchīmaa p'arat'a teedamerā. Taipa jōdee māga oodak'aa. Tachi Ak'ōrepa tai ichita ak'ipari perā, k'īra jīp'a jarateepata irua oopi bik'a. Māgā jarateedai Cristo tai ome bapari perā.

3

Tachi Ak'ōrepa ūraa chiwidi Pablomaa k'awapida

1 Mia jarak'āri tai k'īra jīp'a jarateepata, jara k'iniā-e bi taita pipiara ak'idaipia bi awaraa jarateepataarā k'āyaara. Taipa k'art'a p'āda iidi-dak'aa ijāapataarāpa parāmaa jara pēidamerā táipata pia jarateepata, jarateepataarā ūk'uruurāpa oopatak'a. Ichiaba iidida-e parāpa māgee k'art'a awaraa ijāapataarāmaa pēidamerā.

2 Awaraarāpa k'awa k'iniā p'ani pirā tai wāara Jesucristopa pēida jarateede wa māga-e, āchia parā ijāapataarā ak'idaipia bi. Parā taipa k'art'a p'ādák'ata p'ani, Cristode ijāapata perā taipa jarateedap'edaa k'aurepa. Michi t'āride k'awa bi mia wāarata jara bi.

3 Jōmaarāpa k'awaadai Cristopa tai pēiji parā ak'idak'āri, sāga p'anapata Cristode ijāadak'āriipa. Awaraarāpa oo k'inia p'anapata Tachi Ak'ōre Ūraa māude p'ādade jara bik'a. Tachi Ak'ōrepa k'inia-e baji mīda eperāarāpa ichita ijāadamerā ma ūraa Moisemaa p'āpidade, ūk'uru aide at'āri ijāa p'ani. Mamīda parā māga p'anadak'aa. Ma k'āyaara pipiara parāpa oo k'inia p'ani Cristopa oopi bik'a, Tachi Ak'ōre Jaure parā t'āride bapari perā. Ma awara Ak'ōrepa māga ichita oopiit'ee, ichita bapari perā.

4 Taipa ak'idak'āri parāpa oomaa p'ani Cristopa oopi bik'a, k'awa p'ani wāara Tachi Ak'ōrepa taimaa jarapi baji.

5 Tai k'Isiadoopa eperāarā p'oyaa Cristode ijāapidak'aa. Tachi Ak'ōrepapai māga ooi. Ichia aupaita tai k'aripapari iru ūraa pia jarateedamerā.

6 Ichia taimaa nāgi ūraa chiwidi k'awapiji. Cristopa p'ek'au k'achia oopataarā o k'achiadeepa k'aripa atai. Māga k'awapiji taipa jōmaarāmaa jarateenadamerā. Na ūraa chiwidi awara bi chi naawedapema ūraa k'āyaara. Eperāarāpa ma naawedapema ūraa p'ādade ijāaruta pirā, atuadait'ee. Jōdee na ūraa chiwidide ijāaruta pirā, Ak'ōre Jaurepa āchi Ak'ōre ode t'ūpiit'ee.

Ūraa chiwidi piara bi naawedapema ūraa k'āyaara

7 K'Isiadāma nāgide. Chonaarāweda Tachi Ak'ōrepa ichi ūraa māude p'āpiji Moisemaa. Na eujāde bi misa, Moisés Tachi Ak'ōre ome unuk'āri, Tachi Ak'ōre k'īra wāree iru ome beeji. Mapa Moisés waya chek'āri Israel pidaarāmaa, ārapa iru k'īra p'oyaa ak'idak'aa paji, audū idaa bada perā. Māga baji mīda, taarā-e nide ma idaa wēpa wāji. Ak'ōrepa ichi k'īra wāree māgā āchimaan unupiji mīda, ma ūraa p'āda k'aurepa eperāarāpa k'awaa p'aneejida āchia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa atuadait'ee.

8 Irā jōdee, ma k'āyaara pipiara Tachi Ak'ōrepa ūraa chiwidi jara pēida k'aurepa tachi ijāapataarāpa k'awapata Cristode ijāadak'āri, wādai Tachi Ak'ōre truaade. Māga k'awapata Ak'ōre Jaure k'aurepa, iru tachi ome bapari perā.

9 Māpai nāga jaradai. Pia baji Tachi Ak'ōrepa eperāarāmaa k'awapik'āri ichi ūraa p'āda, māgide jaraji mīda āchi atuadait'ee p'ek'au k'achia oopata perā. Mamīda ma k'āyaara pipiara bi ichia ūraa chiwidi jara pēida. Māgi ūraade ichi Jaurepa tachi ijāapataarāmaa k'awapipari Cristo k'aurepa tachi p'ek'au k'achia wēe p'ani Ak'ōre k'īrapite.

10 Maperāpi k'awa p'ani pipiara bi ijāadait'ee Tachi Ak'ōrepa ūraa chiwidi jara pēidade, ijāadai k'āyaara māgi chonaarāwedapema ūraa p'ādade jara bide.

11 Wāara Ak'ōre Ūraa p'āda pia baji, Ak'ōrepa māgi jarada perā. Mamīda ichia k'inia-e paji eperāarāpa ichita aide ijāadamerā. Mapa ūraa chiwidi jara pēiji. Nāgi ūraa pipiara bi chi naawedapema k'āyaara, jōk'aa perā.

12 K'awa p'anadairā Ak'ōrepa ūraa chiwidi jara pēida māgā pipiara bi chi naawedapema jarada k'āyaara, taipa māgi ūraa jīp'a jarateepata, waaweeda-ee.

13 Mamīda māga-e paji Moisés ome. Moisepa ichi k'īra wāk'aji Israel pidaarāpa ununaadamerā Tachi Ak'ōre k'īra wāree wēpa wāk'āri. Māgā ma idaa Moisés k'īrade wēpa wādak'a, ma chonaarāwedapema ūraa wēpa pik'a wāji.

14 Mamīda ma Israel pidaarāpa māga ijāa k'iniada-e paji, k'īri k'isua p'anadap'edaa perā. At'āri māga p'ani Moisepa p'āda leepataarā ūridak'āri. Moisepa ichi k'īra wāk'a iru badak'a, āchi t'āri wāk'a pik'a iru p'ani ūraa chiwidide ijāa k'iniada-e p'anadairā. At'āri āchia ijāapata Ak'ōre ode t'ūdai ma chonaarāwedapema ūraa p'ādade jara bik'a oo p'anipa. Māga ijāapata Tachi

Ak'õrepa áchimaa ichi ùraa chiwidi k'awapi bi mïda. Nãgá k'Ìsia awara k'Ìsiadai: Cristode ijãadak'ãri mãik'aapa ichideerã padaidak'ãri.

¹⁵ Mãgá Ak'õre Ùraa Moisepa p'ãdade ijãapata perã, idi ewate at'ãri ma ùraa ùridak'ãri, áchi t'ãri wãk'a pik'a iru p'ani.

¹⁶ Mamïda áchidepemapa ma ùraa chiwidi ùrik'ãri mãik'aapa Cristode ijãak'ãri, ma t'ãri wãk'a pik'a bada wëpait'ee.

¹⁷ Mãga p'aneedait'ee Cristode ijãadak'ãri, eperãarã uchiapata perã Ak'õrepa naawedapema ùraa p'ãda jua ek'ariipa. Mãga oodai Cristo ãra ome bapari perã ichi Jaure k'ap'ia pari. Cristo ichi Jaure ome apai, auk'a Tachi Waibia perã.

¹⁸ Mãgá ma naawedapema ùraa jua ek'ariipa tachi uchiadap'edaa perã, tachi t'ãri waa wãk'a pik'a p'ani-e. Ara espejode tachi k'Ìra unuparik'a, mãga pik'a Tachi Ak'õre k'Ìra wãree unupata iru ùraa chiwidi jara pëidade Cristo k'ap'ia pari. Ma awara Cristo Jaurepa oopi bik'a oodak'ãri, t'ãri pia padaipata iruk'a. Waapiara iru Jaurepa oopi bik'a oodai, waapiara t'ãri pia padaridai iruk'a.

4

Pablopa pedee pia jarateeda

¹ Tachi Ak'õrepa tai chupiria k'awaa bairã, ichi ùraa chiwidi taimaa jarateepi bi. Maperãpi waaweeda-ee p'anapata, awaraarãpa tai ome nepira jiri p'ani mïda.

² Taipa oodaamaa p'anapata ne-inaa k'achia awaraarãpa mera oopata; ne-inaa eperãarã jip'arã k'Ìra nejasia p'anapata oodait'ee. Madepema ùk'uruurãpa imeraa jarateepata chíara k'ùradait'ee. Maa-e pirã áchi k'Ìsia p'oirapata Ak'õrepa jarapi bi ome, irua jara k'inia bi awara uchiamerã. Mamïda taipa mãga ooda-e. Ak'õrepa wãarata jara pëida k'Ìra jip'a jarateepata. Mãga oo p'anipa k'inia p'ani jõmaarãpa k'awaadamerã Tachi Ak'õre k'Ìrapite taipa wãarata jarateepata.

³ Wãara, Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee jarateedak'ãri, ùk'uru eperãarã-it'ee ma jarateepata wãk'a pik'a bi, mãirãpa ma wãarata k'awadaamaa p'anapata perã. Mapa o k'achiadee wãruta.

⁴ Áchi mãga p'ani na p'ek'au eujãdepema ijãadak'aa beerã ak'õre, Netuara Poro Waibiapa, áchi tau p'ãriu pik'a iru bairã ichi jua ek'ari. Ichia k'inia-e áchia k'awaadamerã t'itudai ìdaa pik'a bide k'awaadak'ãri Cristopa ooda áchi o k'achiadeepa k'aripa atait'ee. Ichia k'awa bi mãga ijãaruta pirã, unudai Cristo k'Ìra wãree, iru Tachi Ak'õre k'Ìrak'a bairã.

⁵ Mapa taipa jarateedak'ãri, jarateeda-e tachi k'Ìsiadeepa tai ak'idamerã pãchi poroorãk'a. Jip'a jarateepata Jesucristo, Tachi Waibiapa oopi k'inia bi eperãarãmaa. Taipa irua oopi bik'a oo k'inia p'anapata perã, tai mimiapata parã-it'ee.

⁶ K'awa p'ani Jesucristo tachi jõmaarã waibia nãga perã. Ewaa weda jõma p'ãriu nïbak'ãri, Tachi Ak'õrepa jaraji ìdaamerã. Mãpai ìdaa beejii. Mãga pik'a ijãadai naaweda, tai p'ãriu pik'a bide p'anapachida, k'awada-e p'anadap'edaa perã Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee. Mamïda Tachi Ak'õrepa taimaa mãga k'awapik'ãri, tai t'ãride ìdaa pik'apiji. Mapa Cristode ijãa p'aneejida mãik'aapa k'awaa p'aneejida Tachi Ak'õre k'Ìra wãree.

Tachi Ak'õrepa wãarata jarateepataarã k'aripapari

⁷ Tachi k'ap'ia chok'o sorek'api bi. Mamïda Tachi Ak'õrepa aide nãe bidák'api bi ichi k'Ìra wãree taimaa unupik'ãri mãik'aapa tai jirit'erak'ãri Cristopa ooda

jarateedamerā eperāarā k'aripait'ee. Māgá eperāarāpa ijāadak'āri taipa jarateepata k'aurepa, jōmaarāpa k'awaadai Tachi Ak'ōrépata taimaa jarapi bi. jiruta tai k'āyaara waibiara bi!

⁸ Māga jaratee p'ani misa iru-it'ee, tai wārutamaa ijāadak'aa beerāpa nepira jiripata tai ome. Mamīda āramaa p'oyaapidak'aa. Māga p'anadai Tachi Ak'ōrépata tai k'aripapari perā choodamerā. Edaare k'awada-e sāgapi oodai. Mamīda ijāa p'ani Ak'ōrepa taimaa ichia k'inia bi k'awapiit'ee.

⁹ Edaare awaraarāpa tai k'īra unuamaa iru p'anapata. Mamīda Tachi Ak'ōrepa tai atabaibēik'aa. Ichiaba edaare tai p'ua oopata. Mamīda Tachi Ak'ōrepa tai k'aripapari chok'ai uchiadamerā āchi juadeepa.

¹⁰ Tai wārutamaa jiripata peedit'ee Jesús peedap'edaak'a. Mamīda Tachi Ak'ōrepa tai k'aripapari āchi juadeepa, eperāarāpa k'awaadamerā irua aupaita tai k'aripapari. Māga oopari Jesucristo Jaure tai ome bapari perā.

¹¹ Wāara, na p'ek'au eujāde p'ani misa, tai māgá pee k'inia p'anadait'ee taipa jarateepata perā Jesucristopa oopi k'inia bi eperāarāmaa. Mamīda māga p'oyaa ooda-e, irua ak'ipi k'inia bairā ichi wāara chok'ai p'irabaiji māik'aapa at'āri tai t'āride chok'ai bi.

¹² Māpai tai māgá jiri p'ani mīda, taipa jarateepata Ak'ōrepa jarapi bik'a, parā awaraarā ome Cristode ijāadap'eda, Tachi Ak'ōre truade ichita p'anapataadamerā.

¹³ Taipa auk'a jaradai Tachi Ak'ōre chonaarāwedapema ūraa p'ādade jara bik'a:

'Ijāaji Tachi Ak'ōrepa mi k'aripai. Maperā irumaa jaraji michi t'āride k'īsia bada.'

(Sal 116.10)

Taipa ichiaba māga ijāapata. Maperāpi jarateepata Tachi Ak'ōrepa jarapi bik'a.

¹⁴ K'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa Jesucristo chok'ai p'irabaipidak'a, tai jida auk'a p'irabaipiit'ee parā ome māik'aapa tachi ateeit'ee Jesucristo bimaa ichi truade. Māga ooit'ee tachi Cristodeerā perā.

¹⁵ Māga k'awa p'anadairā, choopata parā māik'aapa awaraarā k'aripadait'ee Cristode ijāadamerā. Māgá chok'araarāpa k'awaadait'ee Ak'ōrepa āchi k'inia iru bi māik'aapa o k'achiadeepa uchiapi k'inia bi. Māpai māirāpa Cristode ijāadak'āri, gracias jaradait'ee Tachi Ak'ōremaa māik'aapa āchi it'aa t'ī p'anide ak'ipidait'ee wāara irude ijāapata.

¹⁶ Maperāpi tai chupiria jōneedak'āri, k'īsia p'ua jōnadak'aa. Tai k'ap'ia jōdaruta pijida, ewari chaa t'āride audupiara Tachi Ak'ōrede ijāapata.

¹⁷ Ma awara na eujāde p'ani misa, taarādak'aa chupiria jōnide. Tai-it'ee mak'iaara p'ua-e. Jōdee taipa ne-inaa unudait'ee Tachi Ak'ōre truade p'oyaa jarada-e, audú pi-ia bairā. jichita p'anapataadait'ee iru ome!

¹⁸ Maperā tai audú k'īsia jōnada-e na p'ek'au eujāde unu p'ani k'aurepa. Jip'a k'īsiapata ne-inaa waide unuda-e p'anide; it'aripema net'aade. Na eujādepema net'aa taarā-ee jōpari. Mamīda it'aripema net'aa ichita bapariit'ee.

5

Ijāapataarā it'aripema k'ap'ia chiwidide p'anapataadait'ee (1 Co 15.35-58)

¹ Taipa k'awa p'ani tachi eperā k'ap'ia piuru pijida Cristo chei naaweda, Tachi Ak'ōrepa tai p'anapiit'ee ichia ooit'ee bi it'aripema k'ap'ia chiwidide. Na p'ek'au eujādepema k'ap'ia jōpari. Mamīda chi it'aripema k'ap'ia jōk'aa, Tachi Ak'ōrepa māgá oopari perā.

² Na p'ek'au eujādepema k'ap'iade p'ani misa, chupiria jōnapata māik'aapa audú k'īsia jōnapata, ma it'aripema k'ap'iade p'ana k'inia p'anadairā.

³Eperāpa p'aru jī k'inia bik'a, māga pik'a tai p'ana k'inia p'ani ma it'aripema k'ap'iade. Eperā āk'adaa ba k'inia-e bik'a, tai k'ap'ia wēe p'ana k'iniadak'aa.

⁴Maperāpi piu k'iniada-e Cristo chei naaweda. Iru māgá cheru misa, na p'ek'au eujādepema k'ap'iade p'anide, k'isia jōnapata ne-inaa k'achia p'asai jīak'aapa. Māgá na p'ek'au eujādepema k'ap'ia chupiria nībairā, atabēi k'inia p'ani Tachi Ak'ōre ome p'ananadait'ee.

⁵Ma-it'ee Tachi Ak'ōrepa it'aripema k'ap'ia ooit'ee ichideerā-it'ee, aide p'anapataadamerā iru truade. Māga k'awa p'ani irua ichi Jaure pēida perā tachi chaachaa bapariimerā. Ichi Jaurepata k'awapipari ichia k'isia iru bi ichideerā-it'ee.

⁶Tachi Ak'ōrepa māgá ne-inaa k'isia iru bapari perā ichideerā-it'ee, na p'ek'au eujāde p'ani misa, tachi k'āiwee p'anapataadai. Wāara k'awa p'ani na p'ek'au eujādepema k'ap'iade p'ani misa, Tachi Waibia ik'aawaapa t'imí pik'a p'ani.

⁷Tachi taupa iru unuda-e p'ani mīda, irude ijāpata.

⁸Maperāpi k'āiwee p'anapata. Piara bak'aji aweda uchiadait'ee na p'ek'au eujādepema k'ap'iadeepa māik'aapa iru truade p'ananadait'ee tachi it'aripema k'ap'iade.

⁹Mamīda at'āri wāda-e. Mapa nāga k'isiapata. Na p'ek'au eujādepema k'ap'iade p'ani misa, oo k'inia p'ani Cristopa oopi bik'a māik'aapa na eujādeepa uchiadak'āri, auk'a oo k'inia p'anadait'ee irua oopi bik'a nāga perā.

¹⁰Ewari cherude tachi ijāpataarā jōmaweda iru k'īrapite panadait'ee irua ak'imerā tachia oopatap'edaa na p'ek'au eujāde p'ani misa. Eperā Cristopa oopi k'inia bik'a oodapa atait'ee Tachi Ak'ōrepa ne-inaa k'isia iru bi ichideerā-it'ee. Ma awara Cristopa māgimaa pedee pia jarait'ee. Mamīda chi māga oo-e badapa maarepida ata-e pait'ee māik'aapa Cristopa irumaa pedee pia jara-pait'ee.

*Cristo k'aurepa Tachi Ak'ōre k'awadai
(Ro 5.9-11; Col 1.19-22)*

¹¹Cristopa tachia oopata māgá ak'it'ee perā, iru waawee p'anapata. Mapa taipa eperāarāmaa jarateepata Cristode ijāadamerā māik'aapa tai p'anapata k'awaadamerā. Taipa ne-inaa oodak'āri wa ne-inaa jaradak'āri, māga oopata eperāarā k'aripadait'ee. Tachi Ak'ōrepa k'awa bi tai t'āride iru p'ani. Mīa k'inia bi parāpa tai ichiaba māgá k'awaadamerā.

¹²Ia māga jarak'āri, jara k'inia-e bi tai pipiara ak'idamerā awaraarā k'āyaara. Jīp'a k'inia bi parā o-īa p'anadamerā taipa ne-inaa pia oopata k'aurepa. Māgá o-īa p'anaruta pirā, parāpa p'anaudai chi audua beerāpa tai āpīte jara jōni. Ma jarateepataarāpa k'isiapata āchia aupaita pia jarateepata.

¹³¿Māirāpa jara p'ani-ek'ā tai parā t'āide nipadak'āri, oojida k'īra k'awa-ee p'anīrāpa oopatak'a? Mamīda māga-e paji. Taipa māga oojida awaraarāpa unudak'āri, k'awaadamerā Tachi Ak'ōre jōmaarā waibia. Ma awara tai k'īra jīp'a nipadak'āri, māga oopata parā k'aripadait'ee, auk'a Tachi Ak'ōre pipiara k'awaadamerā.

¹⁴Jesucristopa tai k'inia iru bapari. Maperāpi tai jaratee nipapata irua oopi k'inia bik'a. Wāara na p'ek'au eujādepemaarā jōmaweda k'inia iru bapari perā, kurasode piuji tachia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa. Māgá piuji jōmaarā k'ap'ia pari. Ara Cristo piudak'a jōmaarā pari, iru k'ap'ia pari eperā chaachaa piu pik'aji.

15 Cristo piuji eperãarã pari mãik'aapa chok'ai p'irabaiji, k'inia bada perã ichide ijãa p'anĩrã p'anapataadamerã irua k'inia bik'a. Tachi mãga p'anadak'ãri, oodait'ee irua oopi k'inia bik'a, tachia oo k'iniata oodai k'ãyaara.

16 Mãga k'awaadak'ãriipa, taipa eperãarã unudak'aa, Cristode ijãadai naaweda unupatap'edaak'a. Maapai Cristo jida eperã jĩp'aak'a unupachida. jMamĩda ĩrã iru mãgã unuda-e p'ani! Ichideerã ichiaba mãgã unuda-e nãga perã.

17 Eperã araa bak'ãri Cristo ome ijãapari perã irude, mãgĩ eperã t'ãri awaradaipari. jPia k'ĩsiati! Cristode ijãai naaweda, ma eperã k'achiade nipapachi. Mamĩda irude ijãadak'ãriipa waa mãgã nipa k'inia-e. Jĩp'a nipa k'inia bi Cristopa oopi bik'a.

18 Mãgã nipai Tachi Ak'õrepa mãga oopipari perã. Tachi auk'a p'anapachida ma eperãk'a. Cristode ijãadai naaweda, taipa Tachi Ak'õre pia k'awa k'iniada-e p'anapachida. Ichiaba maapai Tachi Ak'õrepa tachi pia-ee ak'ipachi. Mamĩda ijãadak'ãri, Cristo piuda k'aurepa Tachi Ak'õrepa ichi t'ãri auk'a biji tachi t'ãri ome. Maperãpi tai jirit'eraji jõmaarãmaa jarateenadamerã. Mãgã taipa jarateepata ũirutaarãpa Cristode ijãadak'ãri, Tachi Ak'õrepa ichi t'ãri auk'a bipari áchi t'ãri ome ichiaba.

19 Pia jarait'eera, Cristo piuda k'aurepa eperãarã pari, Tachi Ak'õrepa ichi t'ãri auk'a bi k'inia bi áchi t'ãri ome. Mã awara áchia p'ek'au k'achia oopata wẽpapi k'inia bi. Ma pedeeta Tachi Ak'õrepa taimaa jarapi bi.

20 Ma-it'ee Cristopa tai pẽiji, ichi k'ap'ia pari taipa jaradamerã irua jara k'inia bi. Mapa taipa parã jõmaarãmaa enenee jõni: Ijãati Jesucristode, Tachi Ak'õrepa ichi t'ãri auk'a bimerã parã t'ãri ome.

21 Cristopa p'ek'au k'achia maarepida ook'aa paji. Mamĩda kurusode bak'ãri tachi p'ek'au k'achia oopataarã pari, Tachi Ak'õrepa iru pia-ee unuji. P'ek'au k'achia oopataarã unuparik'a unuji. ĩrã jõdee, ma piuda k'aurepa Tachi Ak'õrepa tachi pia unupari.

6

1 Mãpa tai Tachi Ak'õre ome mimia p'anide, parã ũraa k'inia p'ani k'ĩsiadamerã Tachi Ak'õrepa parãmaa pia ooda. Parã ijãadak'ãri, Cristo piuda k'aurepa Tachi Ak'õrepa ichi t'ãri auk'a biji parã t'ãri ome. Maperã k'ĩrak'aupai Tachi Ak'õre yiaraa iru p'anadai awaraarãpa jarateepata ũri k'iniapa.

2 Ma k'ãyaara óoti Tachi Ak'õre ũraa p'ãdade jara bik'a:

'Mia pide k'ĩsia bak'ãri, ũriji pia mimaa it'aa iidida. Pia chupĩria iidida ewate, mia pi o k'achiadeepa k'aripa ataji.'

(Is 49.8)

Corinto pidaarã, jũriti! Nãgaweda Tachi Ak'õrepa ũriit'ee parãpa chupĩria iidiruta. Nãgaweda parã k'aripait'ee ichide wãara ijãadamerã.

Pablopa ne-inaa k'achia chooda

3 Tai parã t'ãide jaratee nipadak'ãri, maarepida ne-inaa oo k'iniada-e paji parãpa ma jarateepata oo iru p'anadamerã, wa Cristode ijãadaamaa p'anadamerã taipa oopata k'aurepa.

4 Mãga-e. Jĩp'a oo k'inia p'anapachida jõmaweda Tachi Ak'õrepa oopidak'a, parãpa tai pia ak'idamerã, Ak'õrepa tai pia ak'iparik'a. Tai jõmarã t'ãide mãgã nipapata. Mãimisa, t'ãridepai choopata audũ k'ĩsia jõnide; ne-inaa wẽe chitõonide; nepĩrade jõnide;

5 awaraarãpa tai wimaa p'anide; carcelde chitõonide; tai pee k'iniapa awara áyaa jëret'aa jõnide; mimia chaaree oo jõnide; k'ãi-ee ewari jõnide; jarra oo jõnide.

6 Ichiaba ak'ipipata tai Tachi Ak'õrepa pëida nãga oo p'anipa. K'ïra jïp'a nipapata, ne-inaa k'achia ooda-ee. Taipa k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa ichi ùraa wãarata jara k'inia bi tai it'aideepa. K'ïrau-ee choopata awaraarãpa taimaa ik'achia jaradak'ãri maa-e pirã tai oo iru p'anadak'ãri. T'ãri pia p'anapata awaraarã ome, Tachi Ak'õre Jaure tai ome bapari perã. Mapa t'ãriipa awaraarã k'inia iru p'ani Tachi Ak'õrepa ichideerã k'inia iru baparik'a.

7 Jarateedak'ãri, chi ùri p'anirã maarepida k'ùradak'aa. Tachi Ak'õrepa oopi bik'a oopata. Mapa irua tai pia ak'ipari. Iruata tai k'aripapari waaweeda-ee jarateedamerã mãik'aapa taimaa k'ïsia k'awaapipari pia p'anaudamerã awaraarãpa tai imiateedak'ãri.

8 Eperãarã ùk'uruurãpa tai pia ak'ipata. Jõdee awaraarãpa tai k'ïra unuamaa iru p'anapata. Ichiaba eperãarã ùk'uruurãpa tai ãpìte ik'achia pedeepata. Jõdee awaraarãpa tai ãpìte pia pedeepata. Eperãarã ùk'uruurãpa jara p'ani taipa seewa jarateepata. Mamïda mãga-e. Taipa wãarata jarateepata.

9 Eperãarã ùk'uruurãpa jara p'ani: "Jã Pablo eperã jïp'aa. ¿K'ãare-it'ee iru pedee ùridaima?" Mamïda Tachi Ak'õrepa mi k'ïra Cristodeerãmaa pia k'awapipari. Taipa k'awa p'ani atu p'anide piudai k'achia beerã juapa. Mamïda at'ãri chok'ai p'ani. Awaraarãpa tai p'ua oopata mãik'aapa miapipata. Mamïda tai peeda-e.

10 Wãara, edaare tai k'ïra pia-ee p'ani. Mamïda Tachi Ak'õrepa ichita waya tai t'ãri o-ïapipari. Ma awarã tai net'aa mak'ïara wëe p'ani. Mamïda ne-inaa pia teepata awaraarãmaa jarateedak'ãri Cristopa ooda ãchi k'aripait'ee. Na p'ek'au eujãdepema net'aa wëe chitooni mïda, iru p'ani jõma Tachi Ak'õrepa k'ïsia iru bi ichideerã-it'ee.

11 Ìpemaarã Corinto p'uurude p'anirã, taipa parãmaa jïp'a jaramaa p'ani jõma tai t'ãride iru p'ani.

12 At'ãri taipa parã k'inia iru p'ani. Jõdee parãpa tai k'inia iru p'anada-e naawedapemak'a.

13 Mïa parã ùraait'ee ak'õrepa ichi warra ùraaparik'a. T'ãriipa tai k'inia iru p'anapatãati taipa parã k'inia iru p'anapatak'a.

Jjãdak'aa beerã ome k'õp'ãyo meraadaik'araa bi

14 K'õp'ãyo meraanáati Cristode ijãdak'aa beerã ome. Eperãpa Cristode ijãak'ãri, ne-inaa pia oo k'inia bapari. Mamïda Cristode ijãa-e bak'ãri, ne-inaa k'achia oo k'inia bapari. Auk'a p'anadak'aa. Chi pia oo k'inia bïpa mãga oopari k'awa bairã Cristopa mãga oopipari. Mamïda chi k'achia oo k'inia bïpa mãga oopari Tachi Ak'õre k'awa-e bairã. Ìdaa pik'a bïde p'anirã auk'a nipadak'aa p'ãriu pik'a bïde p'anirã ome.

15 Cristo k'õp'ãyo-e Netuara Poro Waibia Beliál apata ome. P'oyaa auk'a nipadak'aa. Ichiaba Cristode ijãapari p'oyaa auk'a nipak'aa ijãdak'aa beerã ome.

16 Tachi Ak'õre ichita chok'ai bapari. Iru Cristode ijãapataarã ome bapari. Mapa tachi iru ték'api p'ani. Iru ba k'iniak'aa ne-inaa ai k'ïrapite it'aa t'ïpata tede, ma te ijãdak'aa beerãde perã. Ba k'iniak'aa ijãdak'aa beerã ome. Maperãpi ãra ome k'õp'ãyo meraadaik'araa bi. Tachia k'awaadaai Ak'õrepa mãga k'inia bi ichi chonaarãwedapema ùraa p'ãdade jara bairã:

'Mï ãra t'ãide ãra t'ãri chaa bapariit'ee. Mï ãra Ak'õre pait'ee. Jõdee ãra michideerã padait'ee.'

(Lv 26.12)

17 Tachi Ak'õre wãara mãgã bapari perã ichideerã ome, ichiaba jara bi awara ãi ma ùraa p'ãdade:

'Áyaa wãti ijãdak'aa beerã ik'aawaapa. Oonãati ãchia ne-inaa k'achia oopatak'a. Mãpaipi mia parã pia ak'ipariit'ee.'

(Is 52.11)

¹⁸ 'Mi parā Ak'ōre pait'ee. Jōdee parā mi warrarā padait'ee.' (2 S 7.14)
Māga jara bi Tachi Ak'ōre Waibiapa.

7

¹ Ipemaarā k'iniarā, Tachi Ak'ōrepa māga jarada perā, oo amaadāma neinaa k'achia k'īra t'ādo; tachi k'ap'iaapa oopata māik'aapa t'āridepai k'īsiapata oodait'ee. Ma k'achia oodai k'āyaara, ne-inaa jōmaweda oodāma Ak'ōrepa oopi bik'a. Māga oodak'āri, Tachi Ak'ōremaa ak'ipidai iru wāara waawee p'ani.

Corinto pidaarāpa Pablo pedee ūridap'edaa

² Taimaa k'awapiti wāara tai k'inia iru p'ani. Parā t'āide nipadak'āri, taipa apidaamaa ne-inaa k'achia ooda-e paji. Ichiaba apidaamaa jarateedak'aa paji Ak'ōrepa jarapida awara, māgide ijāadamerā. Ma awara eperā apida k'ūradak'aa paji.

³ Mia māga jarak'āri, jara-e bi parā k'īsia p'uapiit'ee. Mia et'ewapai jaradak'a na k'art'a p'ā bide, t'āripa taipa parā k'inia iru p'ani. Tai chok'ai p'ani misa māik'aapa piuruta pijida, parā māgā k'inia iru p'anadait'ee, parā tai ome auk'a Cristodeerā perā.

⁴ T'āripa mia nāga jara k'inia bi. Mi t'āri o-īa bi parā ome, k'awa bairā parāpa oo k'inia p'ani mia ūraa bik'a. Tachi Ak'ōrepa mi māgā o-īapi bi, tai at'āri chupiria chitooni mīda.

⁵ Nama Macedonia eujāde pachedak'āri, p'oyaa k'āiwee p'anadak'aa paji. Tai wārutamaa awaraarāpa tai ome nepira jiripachida. Ma awara t'āridepai tai k'īsia jōnapachida.

⁶ Mamīda Tachi Ak'ōrepa chi k'īsia jōniirā t'āri o-īapipari pipiara bi. Māgā tai t'āri o-īapiji Tito nama pachek'āri.

⁷ Ichiaba tai t'āri o-īapiji Titopa nepirida ūridak'āri. Irua taimaa jaraji parāpa iru t'āri o-īapidap'edaa parā t'āide bak'āri. Jaraji parāpa mi unu k'inia jōni. Ichiaba jaraji parā k'īsia p'ua jōni, parādepema ūk'uruurāpa mi āpīte pedee k'achia jaradap'edaa perā. Maap'eda Titopa jarak'āri parāpa mia ūraadak'a wāara oo k'inia p'ani, mi audupiara o-īa beejī.

⁸ Mia k'awa bi chi awaraa k'art'a parāmaa p'ā pēidade parā k'īsia p'uapiji. Māga ooji mīda, mi k'īsia p'ua-e. Wāara ma k'art'a pēik'āri, mi k'īsia p'ua bak'aji, k'awada perā ma k'aurepa parā k'īsia p'ua p'anadai, taarā-e māgā p'anajida mīda.

⁹ Mamīda irā k'īsia p'ua bai k'āyaara, mi o-īa bi. O-īa-e bi parā māgā k'īsia p'ua p'anadap'edaa perā. Mi o-īa bi parāpa ma k'īsia k'achia mi āpīte iru p'anadap'edaa irā k'īra atuadap'edaa perā. Wāara mia parā k'īsia p'uapi-e paji. Ak'ōrēpata mīmaa māga p'āpiji parāpa oodamerā irua oopi k'inia bik'a.

¹⁰ Wāara Tachi Ak'ōrepa eperāarā k'īsia p'uapik'āri, māga oopari āchia neinaa k'achia oo amaadamerā māik'aapa Cristode ijāadamerā. Māgā irude ijāadak'āri, k'īsia p'ua p'anada-e. Jōdee awaraarā, āchia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa k'īsia p'ua jōni mīda, ma p'ek'au k'achia oo amaada-e. Mapērāpi atuadait'ee.

¹¹ Taipa k'awa p'ani wāara Tachi Ak'ōrēpata parā k'īsia p'uapi baji, parāpa tai ome isapai t'āri auk'a bi k'inia p'anadap'edaa perā. Ichiaba jōma k'awapijida taimaa, parā pia ak'idamerā. Ichiaba parā k'īrau p'anajida chi nepira jiri p'aniirā ome. Ma awara waawee p'anajida, māgīrā k'aurepa Tachi Ak'ōrepa parāmaa ne-inaa k'achia ooi jīak'aapa. Ichiaba iidijida mia waya parā ak'inamerā. Parāpa ne-inaa pia oo k'inia p'ani Ak'ōrepa oopi bik'a, yiaara iru ba k'inia p'anadairā chi nepira jiridap'edaarā. Ma jōma oo p'anipa taimaa k'awapi p'ani parā wāara ma nepirade t'ūu k'iniada-e paji.

12 Ma k'art'a parāmaa p'āk'āri, k'īsia-e paji chi k'achia oo badade. Ichiaba k'īsia-e paji chi apema ma k'achia oodapa t'āri p'uapidade. Ma k'art'a p'āk'āri, mia k'inia baji Tachi Ak'ōre k'īrapite k'awaadamerā parāpa tai wāara pia ak'ipata Ak'ōrepa p'ēidak'a.

13 K'awaadak'āri parāpa tai wāara māgā ak'ipata, tai t'āri o-īa p'anejida.

Mamīda audupīara o-īa p'ani Tito auteebaidap'edaa perā iru parāmaa wāk'āri. Māga oodak'āri, iru ichiaba t'āri o-īapijida.

14 Tito nāik'aapa parāmaa wāi naaweda, mia irumaa jaraji parāpa māga oodai. Wāara oojida mia jaradak'a. Mi k'īra nejasiapida-e paji. Mia wāarata parāmaa jaraji ma p'ādade māik'aapa parāpa wāara oojida mia Titomaa jaradak'a.

15 Māga oodap'edaa perā, Titopa parā audupīara k'inia iru bi naawedapema k'āyāara. K'īrāpa bi parāpa oojida jōmaweda irua oopidak'a. Māga oojida waawee p'anadap'edaa perā, pāchia oo k'iniata oodait'ee. Jip'a oo k'inia p'anajida Ak'ōrepa jarapidak'a Tito it'aideepa.

16 Maperāpi mi o-īa bi. Mia k'awa bi ne-inaa jōmaade parāpa mia jara bik'a oo k'inia p'ani.

8

Cristode ijāapataarāpa p'arat'a teedaipia bi awaraarā k'aripadait'ee

1 Ipemaarā, parāmaa mia nepiri k'inia bi Tachi Ak'ōrepa ne-inaa pia ooda Macedoniadepema ijāapataarā t'āide.

2 Nepirade p'anajida mīda, Tachi Ak'ōrepa āra o-īapipachi. Māgā o-īa p'anapachida mak'īara p'arat'a wēe chitooajida mīda. Māgā chitooñide āchi p'arat'a iru p'anidepema waibia teejida awaraarā k'aripadait'ee.

3 Teejida āchia p'oyaarutapai māik'aapa ai īri waa teejida. Mia māga jara bi michi taupa māga unuda perā āra t'āide nipak'āri. Eperā apidaapa āramaa jarada-e paji māgā teedamerā. Teejida t'āripa tee k'inia p'anadap'edaa perā.

4 Māgā k'aripa k'inia p'anadap'edaa perā, taimaa enenee jōnajida āchia p'e aneadap'edaa jitadamerā māik'aapa ateedamerā ijāapataarā Judea eujāde chupiria beerāmaa.

5 Mamīda ma teedap'edaa k'āyāara ne-inaa piara oojida. Taipa k'īsiada-e paji māga oodai. It'aa t'ījida Tachi Waibiamaa jaradait'ee āchia oo k'inia p'ani irua oopi bik'a. Māpai jarajida taimaa āchia oo k'inia p'ani taipa oopirutak'a. Māga oojida ijāa p'anadap'edaa perā āramaa Ak'ōrepa māga oopi baji.

6 Macedoniadepemaarāpa oo p'ani unudap'eda, taipa Titomaa chupiria iidjida iru waya parā k'aripade wāmerā, t'āri piapa parāpa p'arat'a ichiaba p'eruta misa tee p'ēidait'ee. Irua naaweda k'aripadak'a ewaa ma p'arat'a p'e wādak'āri, irā auk'a k'aripait'ee jōma p'e aupadamerā.

7 Parāpa Cristode pia ijāapata. Ichiaba awaraarāmaa pia jarateepata Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee. Pia k'awapata Cristopa oopi k'inia bi parāmaa māik'aapa pia k'īsiapata awaraarā k'aripadait'ee. Ma awara taimaa pia ak'ipipata tai k'inia iru p'ani. Ma jōma ne-inaa pia oopatak'a taipa k'inia p'ani auk'a chupiria beerā pia k'aripadamerā pāchi p'arat'a tee p'anipa.

8 Māga jarak'āri, mia jara k'inia-e: “Waibia téeti.” Jip'a nepiriji Macedoniadepema ijāapataarāpa oodap'edaa parāpa auk'a teedamerā, t'āripa māga oo k'inia p'anadairā. Māgā teeruta pirā, jōmaarāmaa ak'ipidait'ee awaraa ijāapataarā auk'a k'inia iru p'ani, āra k'īra k'awada-e p'ani mīda.

9 Parāpa k'awa p'ani Tachi Waibia Jesucristopa ooda ak'ipiit'ee parā k'inia iru bi. It'ari Tachi Ak'ōre k'īra wāreede bapachi mīda, eperāarā chupiria k'awaa

bapachi. Maperã ichia Ak'õre eujãde iru bada jômaweda atabëjji chupiria nîba cheit'ee na p'ek'au eujãde. Mãga ooji parã o k'achiadeepa k'aripa ata k'inia bada perã, irude ijãadap'eda, Ak'õre truade iru ome p'anadamerã.

¹⁰ Írá mia parã úraait'ee apema año p'arat'a p'e wãdap'edaa p'e aupadamerã. Parãpa apemaarã ijãapataarã k'ãyaara naapiara k'ísia iru p'anajida p'arat'a p'e teedait'ee chupiria beerãmaa. O-ia p'anajida mágá k'aripa k'inia p'anadap'edaa perã.

¹¹ Mágá t'ãriipa tee k'inia p'anadap'edaak'a, írá auk'a t'ãri o-ia tee k'inia p'anadaipia bi, p'arat'a mak'iaara wëe p'ani jida pëidait'ee.

¹² Tachi Ak'õrepa ak'ipari tachi t'ãride iru bi. Ichia k'inia bi t'ãriipa tee k'inia p'anadamerã. Ma-ãri iru p'ani pirã, ma-ãri teedai t'ãri piapa. Jõdee waibia iru p'ani pirã, waibia teedai t'ãri piapa. Teedait'ee wëe p'ani pirã, ¿sãga teedai?

¹³ Mia k'inia-e parã chupiria p'aneedamerã awaraarã k'aripa k'iniapa.

¹⁴ Nãgapai mia k'inia bi: auk'a iru p'anadamerã te, chik'o mãik'aapa p'aru. Írá parãpa awaraarã k'ãyaara waapiara iru p'ani pirã, teedai ãra k'aripadait'ee. Jõdee parã chupiria jônadak'ãri, ãrapa parãmaa teedai.

¹⁵ K'awa p'ani Tachi Ak'õrepa ichia jirit'erada eperãarãmaa teepari mágá jededamerã, iru chonaarãwedapema úraa p'ãdade jara bairã:

'Chi maná waibiaara p'edap'edaarãpa waibiaara jitada-e paji. Jõdee ma-ãriara p'edap'edaarãpa ma-ãriara jitada-e paji. Jededak'ãri, auk'a jita wãjida.'
(Ex 16.18)

*Pablopa Tito Corinto p'uurudee pëit'ee bada
(1 Co 16.1-4)*

¹⁶ Mia gracias jara bi Tachi Ak'õremaa irua parã k'aripamaa bairã Titopa oo bi k'aurepa. Mia ooparik'a Titopa auk'a parã k'aripa k'inia bi.

¹⁷ Mia mãga k'awa bi iru o-ia bada perã chupiria iididak'ãri irumaa parã ak'ide wãmerã. Audú wã k'inia nîbaji. Wãara taipa mãga iididai naaweda, k'ísia iru baji wãit'ee. Mapa wãit'ee mãga k'inia bairã.

¹⁸ Tito ome awaraa ípema auk'a pëidait'ee. Ijãapataarã bee chaa nama Macedonia eujãde jõmaarãpa mágí k'awa p'ani, Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee pia jarateepari perã.

¹⁹ Ma ijãapataarãpa mágí jirit'erajida auk'a tai ome nipamerã, p'arat'a p'e atee wãrutade Judeadepema chupiria beerãmaa. Ma p'arat'a tee pëi p'anipa tachia jõmaarãmaa ak'ipidai oo k'inia p'ani Tachi Ak'õrepa oopi bik'a. Irua ne-inaa tachimaa teepari, tachia jõdee teedamerã chupiria beerã k'aripadait'ee, ma awara ak'ipidait'ee ma ijãapataarã chupiria beerãmaa tachia wãara ãra k'aripa k'inia p'ani.

²⁰ Ma ípema mágá Tito ome pëidait'ee irua k'aripamerã ma p'arat'a waibia p'e ateeru misa. Mágá tai imiateepataarãpa pedee p'anada-e pai tai ãpíte, p'arat'a úk'uru chiadai jãak'aapa.

²¹ Ichita ne-inaa k'íra jíp'a oo k'inia p'ani Ak'õre k'írapite mãik'aapa eperãarã k'írapite.

²² Ípema awaraa ichiaba pëidait'ee ãra ome. Irua tai ichita k'aripa k'inia bi mãik'aapa ne-inaa pia oopari taipa oopipatak'a. Irua k'awaak'ãri Tito parãmaa wãru mãik'aapa parã t'ãri piapa auk'a p'arat'a tee pëidait'ee, o-ia auk'a wã k'inia baji.

²³ Parã t'ãidepemapa Tito k'awa-e bi pirã, jarãti iru mi k'õp'ãyo pia na mimiade. Mi ome mimiapari parã k'aripait'ee. Iidiruta pirã apema omé nidaarã pari, jarãti nãpema ijãapataarãpa áchi pari pëidap'edaa, ichiaba auk'a

k'aripadamerā. Māirā wārutamaa k'awapipata jōmaarāmaa Cristota Tachi Waibia.

²⁴ Māirā araa panadak'āri, ak'ipíti āra k'inia iru p'anī tai k'inia iru p'anik'a. Māgá waya wādak'āri āchi p'anapatamaa, nepiridai parāpa āra pia ak'i p'anadap'edaa. Māgá āra pēidap'edaarāpa k'awaadai wāara taipa jaradak'a parāpa wāara nejōmaata pia oo k'inia p'ani.

9

Ijāapataarāpa awaraarāmaa p'arat'a teedaipia bi

¹ Wāara na p'ādade mia parāmaa waa jara-e pijida, k'awa bi parāpa ma p'arat'a p'e tee pēidait'ee ijāapataarā chupiria beerāmaa.

² Māga k'awa bi parāpa wāara chupiria beerā k'aripa k'inia p'anadairā. Año aba paru parā Acaya eujādepema ijāapataarāpa ma p'arat'a p'ema p'anedap'edaa. Māga oo p'anedak'āri, taipa o-īa nepirijida na Macedoniadepema ijāapataarāmaa. Māga ūridak'āri, ārapa auk'a k'aripa k'inia p'anejida.

³ Maperāpi taipa Macedoniadepema ipemaarā omé auk'a pēiruta Tito ome, parāpa āramaa ak'ipidamerā wāara oojida taipa jaradak'a. Mia k'inia bi ma p'arat'a p'e iru p'anadamerā, aramāgá tee pēidait'ee.

⁴ Mi jāma panak'āri, awaraa Macedoniadepema ipemaarā auk'a cheruta pirā mi ome māik'aapa parāpa waide ooda-e pirā taipa jaradak'a āchima, tai k'īra nejasia p'aneedai; parā jida ichiaba.

⁵ Mapa mia chupiria iidiji Titomaa iru chi apema ipemaarā ome mi naa wādamerā. Māgá ārapa parā k'aripadai parāpa k'īsia iru p'anadap'edaak'a; p'arat'a jōmaweda p'e iru p'anadamerā mi panaru misa. Māgá ichiaba apidaapa jarada-e pai mia parāmaa teepida. Mia k'inia bi parāpa t'āri pia teedamerā pāchia tee k'iniata.

⁶ jK'irāpāti! Eperāpa eujā ma-āriide ne-uuk'āri, mak'īara ewa-e. Jōdee chi eujā waibiade ne-uu bīpa waibia ewapari.

⁷ Eperā chaachaa teeipia bi ichi t'āride k'īsia bik'a. Teeik'araa bi teemaa bide wa awaraapa irumaa teepi bairā. Tachi Ak'ōrepa chi t'āri pia teepari k'inia iru bi.

⁸ Parāpa māgá t'āri piapa teeruta pirā, Tachi Ak'ōrépata parā k'aripai iru p'anadamerā te, chik'o māik'aapa p'aru. Ma awara irua k'aripai audupīara iru p'anadamerā k'aripadait'ee awaraarā parā k'āyāara chupiriara chedee.

⁹ Tachi Ak'ōre chonaarāwedapema ūraa p'ādade jara bi:

'Eperā t'āri pia bīpa ne-inaa pia oopari chupiria beerāmaa t'āri pia bairā.

Maperāpi Tachi Ak'ōrepa māgá ichita pia ak'ipariit'ee.' (Sal 112.9)

¹⁰ Tachi Ak'ōre, chi net'atau oodapa ne-uu chaupipari, jōmaarāpa iru p'anadamerā k'odait'ee. ¿Audupīara teei-ek'ā chi t'āri pia p'anīrāmaa āchia awaraarā k'aripadamerā?

¹¹ Tachi Ak'ōrepa māga oopari perā, parāmaa auk'a teeit'ee, parā auk'a t'āri pia p'anadairā. Māgá parāpa waibia iru p'anadait'ee tai ome tee pēidait'ee Judeadepema chupiria beerāmaa. Māpai o-īapa āchia gracias jaradait'ee Tachi Ak'ōremaa ma p'arat'a tai juadepema jitadak'āri.

¹² Māgá parāpa k'aripadait'ee ārapa iru p'anadamerā k'odait'ee māik'aapa jīdait'ee. Mamīda ichiaba k'aripadait'ee ārapa Tachi Ak'ōremaa gracias jaradamerā.

13 Ma awara nāgá pia tee p'anipa awaraarāmaa māik'aapa āramaa, k'awaadait'ee parāpa Jesucristode wāara ijāapata māik'aapa oo k'inia p'ani irua oopi bik'a.

14 Ichiaba ārapa parā k'awa k'inia p'anadait'ee māik'aapa it'aa t'í k'inia p'anadait'ee parā pari, Tachi Ak'ōrepa parā mágá k'aripapari perā.

15 Gracias jaradāma Tachi Ak'ōremaa irua jōmaarā k'āyaara ne-inaa pipiara bi teeda perā, ichi warra peik'āri tachi k'aripade. Pedee wēe pik'a p'ani ma pari irumaa gracias jaradait'ee.

10

Pablopa jarada ichi wāara Cristopa pēida

1 Íra mi, Pablopa parā ūraait'ee Cristopa ūraadak'a na eujāde nipak'āri. Irua t'āri pia, k'īrau-ee ūraaji. Mia k'awa bi parā t'āidepema ūk'uruurāpa jara p'ani mi waawee pik'a bi parā k'īrapite bak'āri, jōdee k'art'a p'āk'āri, audú itria pedee jarapari.

2 ¿Māirāpa jara p'ani-ek'ā michi k'īsiadoopapai jaratee nipapari, jarateepataarā jīp'arāpa oopatak'a? Mapa parāmaa mia enenee nībi māirā ik'aawaapa uchiadamerā mi jāma pai naaweda. Māga jara bi mia wāara āchi itriait'ee perā, Ak'ōrepa mimaa mágá pedeepiru pirā.

3 Wāara, tai na eujāde p'anapata eperāarā jīp'arāk'a. Mamīda māirāk'a tai aupedeedak'aa.

4 Māirā pedee wēsaa, imeraa pedeepata. Mamīda tai jīp'a pedeepata Ak'ōrepa pedeepi bik'a. Mágá jōpipata jōma āchia k'īsia iru p'ani Cristode ijāapataarā ijāa amaapidait'ee.

5 Taipa jōpipata āchia seewa jarapata, Ak'ōrepa tai it'aideepa wāarata jarak'āri. Ma awara Ak'ōrepa tai k'aripapari p'anaudamerā jōma āchia Cristo ōpote seewa jarapata. Mágá āchia wāara k'awaadai Ak'ōrepa k'īsia iru bada ooit'ee Cristo k'ap'ia pari. Ichiaba taipa Cristopa ooda āchi-it'ee jarapata, āchia auk'a wāara irude ijāadamerā.

6 Mamīda mágá ijāa k'iniada-e p'ani pirā, āchi t'āri p'uapidai Ak'ōrepa oopi bik'a. Taipa māga oodait'ee parāpa ak'īpidak'āri wāara oo k'inia p'ani taipa jara p'anik'a.

7 Parā Corintodepemaarāpa eperāarā íripai ak'ipata. Āchi k'īra ak'ipata māik'aapa āchia audua pedee jara jōni ūripata, āchi t'āride iru p'ani k'awa k'inia p'anadai k'āyaara. ¿Māga-ek'ā? Parā t'āidepemapa k'īsia bi pirā ichita wāara Cristopa pēida jarateemerā, auk'a k'awaaipia bi tai jida Cristopa pēida.

8 K'īra nejasia-ee mia nāga jarait'ee. Tachi Waibiapa wāara jarapari tai it'aideepa māik'aapa parā bijī tai jua ek'ari, taipa parā k'aripadamerā iru pari. Mapa taipa maarepida parāmaa ijāa amaapidak'aa. Jīp'a k'aripapata pipiara Cristode ijāadamerā.

9 Mia parā p'erapi k'inia-e bi k'art'a p'ādade pedee bīpa.

10 ¿Mi āpīte pedeepataarāpa jara p'ani-ek'ā: “Pablopa k'art'a parāmaa p'āk'āri, audú itria pedee jarapari. Mamīda ichi parā k'īrapite bak'āri, waawee pik'a nībeeparida” a jōni-ek'ā?

11 Māirāpa k'awaadai pia bi āchia jaradak'a, mia wāara itria pedee jarait'ee, mamīda āchi k'īrapite panak'āri.

12 Taipa ooda-e āchia oopatak'a. Āchia māgapata: “Taipa jara p'anik'a, Cristopa pēida eperāarā mágá p'anadaipia bida” apata. Māpai āchi pitapai māgapata: “Tāipata jōmaarā k'āyaara Ak'ōre net'aa pipiara k'awa p'anida”

apata. Māirāpa awaraarā ak'ida-e Tachi Ak'ōrepa ak'iparik'a. Irua k'awapari eperā t'āride iru bi. Jōdee āchia ĩripai ak'ipata. Chi mǎgá oo p'anĳrā k'ĳsia k'awada-e p'ani.

¹³ Tachi Ak'ōrepa k'awa bi tai t'āride iru p'ani. Taipa pida ichiaba k'awa p'ani. Iruata tai pĳiji judio-eerā t'āidee Cristopa ooda jarateede chi waide ūrida-ee p'anĳrāmaa. Maperāpi parā t'āidee jaratee nipajida. Oojida Ak'ōrepa oopidak'a.

¹⁴ Ak'ōrepa tai parāmaa pĳi-e pada paara, maarepida jarateeda-e pak'aji. Mamĳda mǎga-e pajĳi. Irua tai naapiara pĳiji parā t'āidee, jarateedamerā Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee.

¹⁵ Mamĳda ĳmi āpĳte pedepataarāpa jara jōni-ek'ā āchiata Ak'ōre net'aa pia jarateepata? Mǎga jarapata parāpa āchi mi k'āyaara pipiara ak'idamerā. Taipa mǎgá oodak'aa. Jĳp'a taipa k'inia p'ani parāpa pipiara k'awaa k'inia p'anadamerā Cristopa parāmaa oopi k'inia bi. Mǎga k'awaadak'āri mǎik'aapa wāara oodak'āri irua oopiparik'a, parāpa tai audupiara k'aripadai na mimia ome.

¹⁶ Tai mǎgá k'ariparuta pirā, parā t'āideepa t'imĳpiara wādai jarateede. T'ĳtu k'iniada-e awaraa jarateepataarā mimia p'anĳmāi, tai nipada-e perā awaraa jarateepataarā nipapatak'a. Āchia ne-inaa ooda-eeta jara nipapata ne-inaa oodak'a.

¹⁷ Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bi:

'Eperāpa jara k'inia bi pirā ichiata ne-inaa k'awaara bi awaraarā k'āyaara, mǎga jaraipia bi ichia k'awaa bairā Tachi Ak'ōrepa iru pia ak'ipari.' (*Jer 9.23-24*)

¹⁸ Parāpa chi pedee audua pedeeperi pia ak'idaik'araa bi. Jĳp'a pia ak'idaipia bi eperā Tachi Ak'ōrepa pia ak'ipari.

11

Pablopa jarada ichi āpĳte pedepataarā Cristopa pĳida-e

¹ ĩrá mia k'inia bi parāpa choodamerā mi k'ĳsia k'awa-ee pik'a pedee bi misa. Mi chupĳria k'awāati. Mamĳda mǎgá pedeei naaweda, mia nǎga jara k'inia bi.

² Tachi Ak'ōrepa parā k'inia iru bik'a, mia pida parā k'inia iru bi. Ara eperāpa ichi k'au jiwaaparik'a iru araa pai naaweda chi imĳk'ĳra ome, mǎga pik'a mia parā jiwaa pik'apari. K'inia bi Cristodepai iĳāadamerā mia parāmaa jarateedak'a.

³ Mamĳda mia waawee bi Netuara Poro Waibiapa chi naapiara wĳra Eva k'ūradak'a, parā jida auk'a k'ūrai jĳak'aapa. Irua imeraa pedeeji Evamaa taama it'aideepa, Evapa Tachi Ak'ōrepa jarada iĳāa amaamerā. ĩrá auk'a parāmaa imeraa pedee bi mi āpĳte pedepataarā it'aideepa, parā Cristode iĳāa amaa wādamerā.

⁴ Jarateepari tai awara parā t'āide panak'āri, ĳparā k'ĳiri ĳesaa p'ani-ek'ā ūridait'ee mǎgĳpa jara bi? Parā mǎga p'ani, mǎgĳpa jaratee ni mĳda Jesųs awara bi taipa jarateedap'edaa k'āyaara. Ichiaba mǎgá ūri k'inia p'ani, mǎgĳpa jaratee bi mĳda Tachi Ak'ōre Jaure awara bi taipa jarateedap'edaa k'āyaara. ĳTaipa parāmaa jarateeda-e pajĳik'ā Cristopa tachi o k'achiadeepa k'aripa atapari iru piuda k'aurepa? Mǎga bita, ĳsāap'eda parāpa ūri k'inia p'anĳma mǎgĳpa jaratee bi?

⁵ Parāpa mǎgĳi 'Cristopa pĳida pipiara bi' chi k'ōp'āyoorā ome pipiara ak'ĳ p'ani mĳda Ak'ōrepa pĳida k'āyaara, mia āchi mǎga ak'ĳ-e. Mi āchi k'āyaara ek'ariara bi-e, Ak'ōrepa mi na mimia oode pĳida perā.

6 Wāara, mia pedee wēsaa pedeek'aa āchia oopatak'a. Mamīda pia k'awa bi mia jaratee bi. Parāpa pia k'awa p'ani taipa ichita ne-inaa jōmaweda k'ŕa jīp'a jarateepata.

Pablopa Corinto pidaarā juadepema p'arat'a jita k'inia-e pada

7 ¿Parāpa k'ŕsia p'anik'ā mia ne-inaa k'achia ooji parā juadepema p'arat'a jita-e pak'āri? Parā t'āide bak'āri, michi juadoopa mimia bapachi p'arat'a jitait'ee chik'o-it'ee. Jōdee mia Tachi Ak'ōre pedee pia jarateeki parāpa pipiara k'awaadamerā Cristopa parāmaa oopi k'inia bi. Jaratee-e paji parā p'arat'a jita k'iniapa.

8 Ma k'āyaara p'arat'a jitaji awaraa ijāapataarā juadepema. Āra p'arat'a jāri pik'a ataji parā k'aripait'ee.

9 Ma awara parā t'āide bak'āri, p'arat'a wa ne-inaa wē-e pak'āri, mia parāmaa maarepida iidi-e paji. Macedoniadepema ipemaarā mimaa chedak'āri, mi k'aripajida. Mamīda mia parāmaa iidi-e paji māik'aapa iidi-e pait'ee waya parā ak'ide wāk'āri.

10 Mia wāarata jara bi Cristopa wāarata jaradak'a. Acaya eujādepema api-daapa mia jarada awara mimaa oopida-e pait'ee.

11 K'ŕsianāati mia parā p'arat'a jita k'inia-e paji, parā k'inia-e bada perā. Tachi Ak'ōrepata k'awa bi mia parā k'inia iru bi.

12 Mia parā p'arat'a jita k'inia-e nāga perā. ¿Mi āpīte pedeepataarāpa jara p'ani-ek'ā āchi wāara Cristopa parāmaa pēida, parāpa p'arat'a p'aapata perā āchi mimia pari? P'arat'a iidi wāpata āchi wārutamaa. Mamīda taipa māga oodak'aa. ¿Jara p'ani-ek'ā āchi auk'a p'ani tai ome? Mamīda taipa p'arat'a iididak'aa tai jarateepata pari.

13 Māgee eperāarā Cristopa pēida-e. Āchita Cristopa pēidada a p'ani mīda, māga p'ani-e. Jīp'a k'ŕuyaa p'ani. Seewata jaratee nipapata Cristopa pēida eperāarāk'a.

14 Parā p'era pik'a p'anadaik'araa bi k'awaadait'ee āchia māgá k'ŕa nipapata. Netuara Poro Waibia seewata it'aripema āngel k'ŕa wāree pik'a padaipari eperāarā k'ŕrait'ee.

15 Māgá ichi mimiapataarā auk'a seewata Cristopa pēidak'a padaipata. Māga oopata eperāarāmaa ijāapidait'ee āchia jara p'anik'a oodaipia bi Ak'ōre eujādee wādait'ee. Mamīda ma jara p'ani k'aurepa Tachi Ak'ōre ewari waibia ewate irua māgūirā miapiit'ee, iru k'ŕapite panadak'āri.

16 Waya chupiria iidiit'ee parāpa mi pedee ūridamerā. Parādepema ūk'uruurāpa mi k'ŕsia k'awa-ee pik'a ak'i p'ani mīda, mi ita-aria pedeepiti.

17 Tachi Waibia pa mimaa jarapi-e mia ūrā jarait'ee. K'ŕsia k'awa-ee pik'a mia nāgí pedee audua pedeeit'ee ma seewa jarateepataarāpa oopatak'a.

18 Māgūirāpa jarai awaa p'anadairā āchia oo p'ani, mia auk'a jarait'ee mia ooda.

19 Māgūirāpa parā k'ŕsia k'awaa p'anida a jōnapata. ¿Māga-ek'ā? Mamīda parā pia choopata ūridak'āri ma k'ŕsia k'awa-ee beerāpa jara jōni.

20 Wāara pia choopata āchia parā chok'a p'ani mīda āchi esclavoorāk'a. Ichiaba choopata āchia parā k'ŕa p'ani mīda imeraa pedee p'anipa, p'arat'a teedamerā maa-e pirā ijāadamerā āchia jaratee p'ani. Ichiaba māgá choopata āchi audua nida mīda pāchi t'āide, k'ŕsia p'anadairā parā k'āyaara ne-inaa jōma pipiara k'awa p'ani. Ma awara parā māgá choopata āchia parāmaa ik'achia jara p'ani mīda.

21 Mi k'Īra nejasia pik'a bi taipa māga ooda-e p'anadap'edaa perā parāmaa wādak'āri. Mamīda tai waawee pik'a p'anadairā, māga ooda-e paji. ¿Wāara-ek'ā?

frata mi k'Īsia k'awa-ee pik'a pedeeit'ee. Mi āpīte pedeepataarāk'a mia ooda jarait'ee.

Pablo chupiria nībada Jesucristopa pēida perā

22 Ma seewa jarateepataarāpa māgapata: “Tāipata hebreo pedee pedeepata.” Mi jida auk'a. Ichiaba māgapata: “Taita Ak'ōre eperāarā; Israel pidaarā.” Mi jida auk'a. Māgapata: “Taita Abrahamdeepa uchiadap'edaarā.” Mi jida auk'a.

23 ¿Jarapata-ek'ā? “Taita Cristo-it'ee mimiapata.” Mi āchi k'āyaara Cristo-it'ee pipiara mimiapari. frata mi eperā k'Īra k'awa-ee bik'a pedeemaa bi. Āchi k'āyaara mi audupiara ne-inaa k'achia p'asapari: Cristode ijāadak'aa beerāpa mi carcelde t'i nībijida; mi wi iru p'anajida; mi perā piuji.

24 Mi wāda joisomaa wāru chaa judiorā waibiarāpa mi wipipachida. Wīda treinta y nueve wijida soopa.

25 Wāda ōpee wāru chaa Roma pidaarā waibiarāpa mi pak'urupa wipijida. Wāda abaade mi perā piuji judiorāpa māupa mīmaa bat'adak'āri. P'usade wāda ōpeede barco pīrubaaidachi māik'aapa ma wāda abaade barco pīrubaaip'eda, tok'esā mi pak'uru īri bataudachi k'āima aba.

26 Mi ode wā nide perā nāgā piuji: to choma nībide sīa wāde; nechiapataarāpa mi net'aa chia ata cherutade; michi auk'arā judiorāpa mi wawamaa p'anide; judio-eerāpa mi p'ua oomaa p'anide. Ma awara p'uurude bide māik'aapa eperāarā p'anadak'aamāi ode wāde, mi jirijida peedait'ee. P'usade wādade nāumiapa barco atadachi. Edaare Cristode ijāapatada apataarāpa paara pedee k'achia jarajida mi āpīte, mia jarateepari perā ūraa chiwidi Moisepa p'āda k'āyaara.

27 K'āima chok'ara mi īik'aa paji māik'aapa p'oyaa k'āi-e paji mimia nībipa maa-e pīrā jaratee nībipa. Edaare jarrapisia nībaji maa-e pīrā opisia. Ewari chok'ara mi nek'o-e paji. Ma awara jīsua nībaji, p'aru pia wēe bada perā.

28 Ma ne-inaa k'achiade māik'aapa awaraa ne-inaa k'achia mia nama jara-e bide, mi ichita k'Īsia nībaji ijāapataarā bee chaa, ārapa ijāa amaađai jīak'aapa.

29 Ijāapari aba juatau wēedaru pīrā, mi jida māgadaipari. Jōdee awaraapa ma ijāapari p'ek'au k'achiade baaipiru pīrā, mi k'Īraudaipari māgī ome.

30 Mi pedee audua wāra jara k'īnia bi pīrā, māgara jarai mi juatau wēe bada, ijāadak'aa beerāpa mi miapidait'ee pak'āri.

31 Tachi Ak'ōre, Tachi Waibia Jesucristo Ak'ōrepa k'awa bi mi seewa-e bi na jōma jarak'āri. jōmaarāpa irumaa ichita o-īa it'aa t'īdaipia bi, irua ne-inaa jōmaweda oopari perā ichi juapa!

32 Wāra mi Cristode ewaa ijāa bak'āri, Tachi Ak'ōrepa mi uchiapiji mi miapidait'ee p'anadap'edaarā juadeepa. Māga paji mi Damasco p'uurude bak'āri. Rey Aretapa jaraji ma p'uuru pidaarā ak'īparimaa p'uuru jīa paraa bīdamerā mi jita atadait'ee.

33 Mamīda mi k'ōp'āyoorāpa mi k'aripajida. K'oraa choma bide t'i atajida māik'aapa chi p'uuru ik'aawa t'iak'au jēra bi uria badadeepa mi irabai pēijida. Māgā mi māīrā juadeepa uchijai.

1 Michi k'inia ne-inaa awaraa nepirit'ee, parāpa k'awaadamerā michi ituaba na mimia p'oyaa ook'aa. Jarait'ee Tachi Waibiapa unupida mimaa k'aimok'araa pik'a bide. Ne-inaa eperāarāpa waide k'awada-e p'anadap'edaa mimaa k'awaapji.

2-3 Mia Cristode ijāapari k'awa bi. Catorce años paru Tachi Ak'ōrepa iru ateeji ichi eujādee. K'awa-e bi sāgā wāji, k'ap'iade wa jauredepai. Tachi Ak'ōrēpata k'awa bi. Iru māgā ateeji ichide wāara ijāa bada perā.

4 Mama it'ari bide irua ūriji ne-inaa Tachi Ak'ōrepa apidaamaa jarapik'aa.

5 Pedee audua wāara jara k'inia bada paara, mia waapiara ma it'aa wādade jarak'aji. Mamīda jīp'a jara k'inia bi michi ituabaapa p'oyaa oo-e pada.

6 Ak'ōrepa mimaa unupida audua jarak'aji, k'īra k'awa-ee pik'a, wāara mia māga unuda perā. Mamīda mia māga oo-e pait'ee. K'inia-e bi awaraarāpa mi pia ak'idamerā, Ak'ōrepa ichi eujā mimaa unupida perā. Ma k'āyaara k'inia bi mi pia ak'idamerā mia jaratee bi k'aurepa māik'aapa mi t'āri pia bi k'aurepa jōmaarā ome.

7 Ma awara audua banaamerā ma ne-inaa pi-ia unuda k'aurepa, Tachi Ak'ōrepa mi miapiji Netuara Poro Waibia eere bi juapa. Ne-iri tachi k'ap'iade awa nībik'a, māga pik'a ma netuarapa mi miapipari. Māgā mia nībide, maarepida mi pedee audua pedee-e bi, michi ituaba aideepa p'oyaa uchiae bairā.

8 Chupiria iidida ōpee enenee nībaji Tachi Waibiamaa mi waa māgā miapinaamerā.

9 Mamīda irua p'anauji: "Māga-eda aji. Mia pi k'aripait'eeda aji, choomerā. Pi chupiria nībak'āri māik'aapa choo-e pak'āri, mia pi k'aripait'eeda aji, choomerā." Tachi Ak'ōrepa māga jarada perā mi k'īra nejasia-e bi jarait'ee mi chupiria nībada. Māgā jarai Cristopa mi k'aripapari perā choomerā.

10 Wāara t'āri o-īa bi Cristo k'aurepa mi nāgā chupiria nībak'āri: mimaa awaraarāpa ik'achia jaradak'āri; net'aa wēe bak'āri; mi imiatee iru p'anadak'āri; mi k'īsia nībak'āri; māgā nībak'āri. Māgā t'āri o-īa bai k'awa bairā michi ituaba p'oyaa choo-e pak'āri, Cristopa mi k'aripait'ee.

Pablopa Corintodepema ijāapataarā k'inia iru bada

11 Parā k'aurepa mi eperā k'īra k'awa-ee pik'a pedee audua pedeemaa bi. Parāpata mi t'o p'anadaipia bi, michi itu t'o bai k'āyaara. Mi maarepida ek'ariara bi-e ma Cristopa pēida apataarā k'āyaara, āchia mi k'awada-e p'anida a p'ani mīda.

12 ¿Parāpa k'irāpada-e p'anik'ā Tachi Ak'ōrepa ooda mi k'ap'ia pari parā t'āide nipak'āri? Ma ooda k'aurepapai parāpa ijāadaipia bi mīta wāara Cristopa pēida. Mamīda māga ooda-e pāji. Mi k'ap'ia pari Tachi Ak'ōrepa oo bi mīsa ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa, mi choopachi parādepema ūk'uruurāpa mimaa imiateedap'edaa.

13 Jōma mia ooda apemaarā ijāapataarā t'āide auk'a ooji parā t'āide. ¿K'īsia p'anik'ā parā apemaarā ijāapataarā ek'ariara p'ani, mia parā juadepema p'arat'a jita-e pada perā? Māga k'īsia p'ani pīrā, jimi perdonāati!

Pablo waya Corinto pidaarā ak'ide wāit'ee bada

14 ¡Ūriti! Na wārūpa parāmaa wāda ōpee pait'ee. Et'ewa jaradak'a mia maarepida iidi-e pait'ee parā juadepema. Parā p'arat'a k'inia-e. Jīp'a k'inia bi parāpa wāara Cristode ijāadamerā. Warrarāpa āchi ak'ōreerā ak'idak'aa. Ak'ōreerāpata āchi warrarā ak'ipata.

15 Mi parā ak'ōrek'a bairā, mia iru bi jōmaweda teei, michi k'ap'ia paara, t'āripa parāpa Cristode ijāadamerā. Mia parā māgá audú k'inia iru bi. Jōdee parāpa mi mak'iaara k'iniada-e iru p'ani. ¿Wāara-ek'ā?

16 Wāara mia maarepida p'arat'a iidi-e paji parā t'āide bak'āri. Mamīda ¿mi āpite pedeepataarāpa jara jōni-ek'ā mia parā k'ūrajī?

17 ¿Parāpa k'īsia p'ani-ek'ā mia parā k'ūrajī mi k'ōp'āyoorā pēida k'aurepa? ¡Mamīda māga-e!

18 Wāara mia chupiria iidiji Titomaa parā ak'ide wāmerā māik'aapa iru ome awaraa ipema pēiji. Mamīda parāpa pia k'awa p'ani Titopa parā k'ūra-e paji, iru auk'a mik'a t'āri pia bapari perā parā ome. Auk'a parā k'aripa k'inia p'anapata.

19 ¿Parāpa k'īsia p'anik'ā mia ma jōma jara aupada jaraji p'anaut'ee mi āpite pedeepataarāmaa, māgá parāpa mi pia ak'idamerā? Māga-e. Tachi Ak'ōrepa k'awa bi mi t'āride iru bi, Cristo mi ome bapari perā. Iruata mimaa māga jarapiji. Ipemaarā k'iniarā, mia ma jōma jaraji parā k'aripait'ee pipiara Cristode ijāadamerā.

20 Mamīda waawee bi mi jāmaa wāk'āri, parā māga unu-e pai jāk'aapa. Wāara parā waide pia ijāada-e p'ani pirā, parāpa ichiaba mi unu k'iniada-e p'anadai. Mi jāma panak'āri, unu k'inia-e parāpa nāga oomaa p'ani: nepira jirimaa chīara ome; chīara k'īra unuamaa net'aa k'aurepa; k'īrau jōni chīara ome; jōma k'īa jōni pāchi-it'ee; ik'achia jaramaa chīaramaa maa-e pirā chīara āpite pedeemaa; audua jōni; pariatua ne-inaa oomaa p'ani.

21 Ma awara mia waawee bi mi jāmaa wāk'āri, Tachi Ak'ōrepa mi waya k'īra nejasipiit'ee, parāpa waide k'achia oo amaada-e p'anadairā. Wāara mi jēedariit'ee unuru pirā parādepemaarā ūk'uru at'āri k'īsia k'achia nipapata, k'īra nejasia wēe. ¿Parā at'āri wēraarā ome pariatua k'āi jōni-ek'ā, waide oo amaa k'iniada-e p'anadairā parāpa naawedapema k'achia k'īra t'ādo oopatap'edaa?

13

Pablopa jarada ichia ooit'ee bi Corinto p'uurude

1 Mia et'ewa jaradak'a nāgí wārupa parā ak'ide wāda ōpee pait'ee. Jāma panak'āri, parā at'āri k'achiade p'ani pirā, mia ooit'ee Tachi Ak'ōre Ūraa chonaarāweda p'ādade jara bik'a:

'Eperāpa chīara imiateek'āri, iru miapii naaweda, irua k'achia ooda un-udap'edaarā omé wa ōpee jiridaipia bi, auk'a jaradamerā ārapa un-udap'edaa.' (Dt

19.15)

2 Mi parāmaa wāda omeede jaraji chi k'achia oo p'anadap'edaarāmaa mia āchi chupiria k'awa-e pait'ee, ma k'achia oo amaada-e p'ani pirā, mi pai naaweda. Irā jōmaarāmaa mia jara pēiru wāara āchi chupiria k'awa-e pait'ee mi jāma panak'āri.

3 Parāpa k'inia p'anida a p'ani mia ak'ipimerā Cristopa pedeepari mi k'ap'ia pari. K'awaadait'ee mi jāma panak'āri. Cristo eperā juatau wēe bik'a bi-e. Jōma oopari ichia k'inia bik'a, jōmaarā k'āyara waibiara bairā. Māgá auk'a ooit'ee parā t'āide, k'achia oo amaada-e p'ani pirā.

4 Wāara iru juatau wēe pik'a baji kurusode piuk'āri. Mamīda irā ichita chok'ai bi Tachi Ak'ōrepa iru chok'ai p'irabapida perā. Tai jida juatau wēe pik'a p'ani. Mamīda iru ome araa p'anapata perā, ichiaba ichita

chok'ai p'anapataadait'ee iru ome. Maperā taipa parā nepira ak'idai irua k'aripak'āri.

⁵ Pia k'isiatī parā t'āri chaachaa. ¿Wāara Jesucristode ijāapatak'ā? Māgá ijāa p'ani pirā, k'awa p'ani Cristo bapari parā ome. Mamīda p'oyaa ooda-e p'ani pirā irua oopi bik'a, wāara iru ba-e parā ome. ¿Wāara-ek'ā?

⁶ Parāpa taipa oopata pia ak'idak'āri, k'awaadai wāara Cristopa tai pēiji, taipa oopata perā irua oopi bik'a.

⁷ Mamīda parāpa tai at'āri ak'ida-e p'ani mīda Cristopa pēidak'a, taipa it'aa iidimaa p'ani Tachi Ak'ōrepa parā k'aripamerā ne-inaa k'achia oon-aadamerā. Iidida-e irua parā t'āri p'uapimerā tai juapa. Jip'a iidi p'ani parāpa ne-inaa pia oodamerā irua ichideerāmaa oopi k'inia bik'a. Māga ooruta pirā, taipa apida t'āri p'uapida-e Tachi Ak'ōrepa taimaa oopiparik'a.

⁸ Wāara Tachi Ak'ōrepa tai pēipari itriadamerā chi p'ek'au k'achia oopataarā ijāapataarā t'āide p'ani. Mamīda māg'irāpa Ak'ōremaa chupiria iididak'āri, ma k'achia oo amaa p'ani pirā, māgá itriada-e pait'ee, Ak'ōrepa chi chupiria iidirutaarā p'ek'au k'achia wēpapipari perā.

⁹ Tai o-īa p'ani Tachi Ak'ōrepa tai pēi-e pak'āri ijāapataarā itriade. Mapa irumaa iidi p'ani parāpa pipiara ijāadamerā māik'aapa oodamerā Cristopa oopi bik'a.

¹⁰ Ma-it'ee mia na k'art'a parāmaa p'āji mi wāi naaweda. Mia parā itria k'inia-e bi māik'aapa apida t'āri p'uapi k'inia-e bi, Ak'ōrepa mīmaa māga oopi bi mīda. T'āri p'uapii k'āyaara, mia parā k'aripa k'inia bi pipiara ijāadamerā. Ma-it'eepi Tachi Ak'ōrepa mi parāmaa pēiji.

Pablopa jarada na k'art'a p'ā aupa wāde

¹¹ Irā ipemaarā, na k'art'a aupa k'inia bi. K'inia bi parā o-īa p'anapataadamerā māik'aapa ne-inaa jōmaweda oo k'inia p'anapataadamerā Cristopa oopi bik'a. T'āri auk'a, k'āiwee, chik'inia p'anapatāati mia ūraadak'a. Māgá Tachi Ak'ōrepa parā pia ak'iit'ee, irua eperāarā k'āiwee p'anapipari perā māik'aapa chik'inia p'anapipari perā.

¹² Ipemaarā ome chik'inia saludaapatāati parāpa ichita oopatak'a. Nāpema Cristode ijāapataarāpa parāmaa salude pēiruta.

¹³ Taipa k'inia p'ani Tachi Waibia Jesucristopa parā k'aripamerā. Ichiaba k'inia p'ani Tachi Ak'ōrepa parā chik'inia p'anapimerā māik'aapa Tachi Ak'ōre Jaurepa parā jōmaarāmaa k'awapimerā wāara Cristodeerā.

Māgapai paji.

GÁLATAS

San Pablopa K'art'a P'ãda Galacia Eujãdepema Ijãapataarãmaa

San Pablo, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a p'ãji. Na k'art'ade Pablopa k'irãpapi bi Galacia eujãdepema ijãapataarãmaa, ichiata ãchi t'ãide naapiara jaratee nipapachi Jesucristopa ooda ãchi o k'achiadeepa k'aripa atait'ee. P'anau bi judiorã, chi mama jarateepataarãpa Cristode ijãapataarã tauchaa bipidaipia bi ãchi imik'iraarã k'ap'iade maa-e pirã atuadait'ee. Pablopa jip'a jara bi eperãarã it'aa wãdait'ee wãara Cristode ijãapata perãpai.

Salude jarap'eda, naapiara Pablopa ma Galacia eujãdepema ijãapataarã itria bi Cristodepai ijãadai k'ãyaara, awara ijãa k'inia p'anadairã (cap. 1.1-10). Jara bi wãara ichi Jesucristopa jirit'erada mãik'aapa pëida ichi ùraa jarateede; awaraa Cristopa jirit'eradaarã Jerusalemde p'aniirãpa irua jarateepata pia ak'ipata (caps. 1.11-2.21); sãap'eda Cristodepai ijãapataadaipia bi mãik'aapa sãap'eda jiridaik'araa bi oodait'ee Moisepa p'ãdade jara bik'a, Ak'õrepa ãra pia ak'imerã (caps. 3.1-4.31). Ùraa bi jip'a oopataadamerã Cristopa oopi bik'a mãik'aapa chik'inia p'anapataadamerã (caps. 5.1-6.10). T'õepai jara bi Tachi Ak'õrepa eperãarã pia ak'i-e, ãchi k'ap'iade tauchaa iru p'anadairã maa-e pirã wëe p'anadairã. Jip'a pia ak'ipari t'ãri chiwidi pik'a p'anadak'ãri Jesucristode ijãapata k'aurepa (cap. 6.11-18).

Salude pëida

1 Mi, Pablopa na k'art'a p'ãru parã Galacia eujãdepema Cristode ijãapataarãmaa. Eperãarãpa mi jirit'erada-e paji. Ichiaba mi pëida-e paji. Tachi Ak'õre, Cristo chok'ai p'irabaipidapata mi jirit'eraji mãik'aapa Cristopa mi pëiji.

2 Jõma tachi ipemaarã Cristo k'aurepa nama mi õme auk'a p'aniirãpa salude pëiruta parã Cristode ijãapataarã it'aa t'ipata chaa.

3 Taipã it'aa iidipata Tachi Ak'õre Tachi Waibia Jesucristo õme parã pia ak'i p'anadamerã. Mãgã k'ãiwee p'anapataadait'ee.

4 Tachi Ak'õrepa k'isia iru badak'a Cristo piuji tachia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa. Ichi ita-aria peepiji tachi k'aripa atait'ee na p'ek'au eujãdepemaarãpa k'achia oopatadeepa.

5 Maperã ichita it'aa t'idãma Tachi Ak'õremaa jaradait'ee iru jõmaarã k'ãyaara t'ãri piara bapari. Amén.

K'ãrak'aupai ijãadai awaraarãpa jaratee p'ani

6 Mamãda mi p'era pik'a bi taarã-e weda parãpa ijãa amaadaruta perã Tachi Ak'õrepa k'isia iru badade õoit'ee Cristo k'ap'ia pari. Iru k'ap'ia pari Tachi Ak'õrepa parã chupiria k'awaaji mãik'aapa jiriji irude ijãadamerã mãik'aapa it'aa wãdamerã. Mamãda parãpa mãgã ijãa k'iniada-e p'ani. Ma k'ãyaara ijãa k'inia p'ani awaraa ne-inaa k'aurepa it'aa wãdai.

7 jMamãda mãga-e! Eperãarã ùk'uruurãpa parãmaa k'isia awara-awaraapiruta. Mãirãpa ne-inaa awara jaratee k'inia p'ani, Tachi Ak'õre pedee pia jarateedai k'ãyaara.

8 Mapa taipã wa it'aripema angeleerãpa paara jarateeruta pijida taipã naaweda jarateeda awarã, Tachi Ak'õrepa mãirã atuapiipia bi.

⁹ Parāpa ijāajida taipa naaweda jarateedap'edaa. Mapa mia waya jarai ma et'ewa jarada. Abaapa jarateeru pirā taipa Cristode jarateeda k'āyaara awara, māgí atuaipia bi.

¹⁰ Mia jara k'inia-e bi eperāarāpa mi pia ak'idamerā mia jaratee bi k'aurepa. Māga ooda paara, p'oyaa oo-e pak'aji Cristopa oopi bik'a. Cristode ijāai naaweda, māga ooji mīda, írá jīp'a na mimia oo k'inia bi Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a, iruata mi pia ak'imerā.

Tachi Ak'ōrepa Pablo jirit'erada Jesupa ooda jarateemerā

¹¹ Ípemaarā Cristo k'aurepa, mia nāga k'awapi k'inia bi parāmaa. Mia Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee parā t'āide jaratee nipak'āri, jaratee-e paji michi k'īsiadoopa

¹² maa-e pirā awaraapa mīmaa jarateeda. Jara-e paji eperāpa jara pēida. Jīp'a jaraji Jesucristopa mīmaa k'awapida.

¹³ Parāpa k'awa p'ani mia ooda at'āri judiorāpa ijāapatade ijāa bak'āri. Tachi Ak'ōredeerā audú jiri nipapachi peeit'ee, mairā jōpi k'inia bada perā.

¹⁴ Maapai judiorāpa ijāapata audupīara k'awaa wāji, mi ome año auk'a iru p'anadap'edaarā k'āyaara. Jōmaarā k'āyaara pipīara oo k'inia baji judiorāpa oopata, chonaarāweda ūraapatap'edaak'a.

¹⁵ Māga baji mīda, írá mia k'awa bi Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru baji mi jirit'erait'ee oomerā ichi oopi bik'a. Māga ooji mi t'oi naaweda, ichi wāara t'āri pia bapari perā.

¹⁶ Maperā ichi Warra k'awapiji mīmaa, judio-eerā t'āide mia jarateenamerā ichi Warrapa ooda eperāarā k'aripait'ee. Mamīda māga k'awapik'āri, mi apidaamaa wā-e paji ūraa iidide.

¹⁷ Ichiaba wā-e paji Jerusalendee Cristo ome nipapatap'edaarāmaa neinaa iidide, Cristopa āra mi naa pēiji mīda jarateede. Ma k'āyaara, ma t'ēpai wāji Arabia eujādee it'aa t'īde michi ituaba. Maap'eda waya cheji Damasco p'uurudee.

¹⁸ Wāara, Cristode ijāadak'āriipa año ōpee parumaa, mi Jerusalendee wāji Pedro ak'ide māik'aapa tomia omé mama beejī.

¹⁹ Mamīda mama bide Cristopa jirit'eradaarā awara unu-e paji. Tachi Waibia Jesucristo ípema, Santiago aupaita unuji.

²⁰ Tachi Ak'ōrepa k'awa bi mia na p'ā bide seewa jara-e bi. Wāarata jara bi.

²¹ Ma t'ēpai Jerusalendee wāji Siria eujādee māik'aapa Cilicia eujādee.

²² Maapai Cristode ijāapataarā Judea eujādepemaarāpa mi waide k'awada-e p'anajida.

²³ Aba na pedee ūrijida awaraarā ijāapataarā it'aideepa: "Tachi jiri nipadapa írá jarateemaa bi Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee, naaweda irude ijāa amaapi k'inia baji mīda."

²⁴ Māga ūridak'āri, ma ijāapataarā o-īa it'aa t'íjida gracias jaradait'ee Tachi Ak'ōremaa mi pari.

2

Ak'ōrepa jirit'eradaarā awaraarāpa Pablo pia ak'ipatap'edaa

¹ Ma naa wāda t'ēpai Jerusalendee, catorce años parumaa waya wāji tachi ípema Cristo k'aurepa Bernabé ome. Mia tachi ípema Tito auk'a ateeji.

2 Wáji Tachi Ak'õrepa mimaa k'awapida perã wãipia bi. Mama bide ijãapataarã ak'ipataarã taide mia jaraji pedee pia jõma mia Cristode jarateepari judio-eerã t'ãide nipak'ãri. Mãga ooji k'awa k'inia bada perã ãrapa pia ak'idai wa pia ak'ida-e pai mia jarateepari judio-eerãmaa. Mãga k'awa k'inia baji pariatua na mimia oo k'inia-e bada perã.

3 K'Isia nĩbaji mĩda ãrapa jaradait'ee, mãga uchua-e paji. Mi k'õp'ãyo, Tito, judio-ee paji mĩda, maarepida jarada-e paji ichi k'ap'iade tauchaa bipimerã.

4 Ma-it'eeta wãjida ãramaa iidide. Ûk'uru wãara Cristode ijãada-e p'anadap'edaarã mera t'ũjida judio-eerã ijãapataarã t'ãide, tachi ijãapata Cristode pia k'awaade. Jarajida tauchaa bipidaipia bi judio-eerã ijãapataarã imik'ĩraarã k'ap'iade. Mãgeerãpa k'iniada-e tachi ijãadamerã Jesucristodepai, Tachi Ak'õrepa tachi pia ak'imerã. Tachi auk'a esclavorãk'a p'anapi k'inia p'ani Moisepa p'ãda jua ek'ari, judiorã chonaarãweda p'anapatap'edaak'a.

5 Taipã maarepida k'Isiada-e paji oodait'ee mãgeerãpa oopi k'inia p'anadap'edaak'a. Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee, ma pedee wãara jãa k'inia p'anajida parã-it'ee.

6 Ma awara tachi waibiarãda apataarãpa ne-inaa awara jarada-e paji mia jarateemerã. Mia jara bi "tachi ijãapataarã waibiarãda apata" ùk'uruurãpa at'ãri jarapata perã Cristo ome nipapatap'edaarã awaraa ijãapataarã k'ãyaara waibiara p'ani. Mamĩda mia p'ua-e bi chisãgĩ ijãapari waibiara bi mãik'aapa chisãgĩ ijãapari ek'ariara bi. Tachi Ak'õrepa ichideerã jõmaweda auk'a pia ak'ipari.

7-8 Mãgĩ ijãapataarã waibiarãpa ne-inaa awara jarateepidai k'ãyaara mimaa, mi bijida Tachi Ak'õre juade waapiara judio-eerã t'ãide jarateenamerã Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee. K'awajida Tachi Ak'õrepa mi ma-it'ee jirit'eraji, Pedro jirit'eradak'a judiorãmaa jarateenamerã.

9 K'awaadak'ãri Tachi Ak'õrepa wãara mi k'aripa bi judio-eerãmaa jarateenamerã, Santiago, Pedro Juan ome, chi ijãapataarã ak'ipataarã waibiarãda apata, ãchi jua teejida mimaa mãik'aapa Bernabemaa. Mãga oojida ak'ipidait'ee auk'a k'õp'ãyoorãk'a taipã Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee judio-eerã t'ãide jarateedaipia bi. Jõdee ãchia judiorã t'ãide jarateeda.

10 Jĩp'a ãchia taimaa iidijida k'ĩra atuanaadamerã k'aripadait'ee chup'iria chedeerã ãchi t'ãide. Mia pida auk'a mãga oo k'inia bi.

Antioquia p'uurude Pablopa Pedro itriada

11 Mãgã ãra t'ãideepa t'ãri o-ãa uchajida mĩda, Pedro Antioquia p'uurudee chek'ãri, ijãapataarã taide mia iru itriaji judio-eerãmaa ne-inaa k'achia oo bada perã.

12 Nãga ooji. Naa pachek'ãri, iru auk'a nek'opachi judio-eerã ijãapataarã ome. Mamĩda ai t'ẽepai ùk'uru judiorã Santiago ome p'anadap'edaarã Jerusalendeepa pachejida. Mãirãpa ijãapata judiorã nek'odaik'araa bi judio-eerã ome. Ma awara ijãapata tauchaa bipidaipia bi judio-eerã k'ap'iade. Maperã awara nek'ojida. Pedropa mãga unuk'ãri, auk'a awara nek'omaa beejĩ, mãirãpa k'achia pedeenadamerã iru ãpite.

13 Mãpai Pedropa mãga ooru unudak'ãri, awaraa judiorã ijãapataarã Antioquiadepemaarã auk'a k'ĩra jĩp'a-eedachida. Judio-eerã p'anadap'edaamãiipa awara nek'ojida, Bernabé paara.

14 Mia ãchi mãga unuk'ãri, k'awaaji ãchia ooda-e paji Tachi Ak'õrepa wãarata jara pẽidak'a. Mapa jõmaarã ijãapataarã taide Pedromaa jaraji:

—Pichi t'oru weda pi judío mīda, nama bīde judiorāk'a ba-e pajida aji. Māga bita, ¿sāap'eda pia judiorāpa oopata oopi k'inia bīma aji, judio-eerāmaa?

Cristode ijāa p'anipapai it'aa wā dai

¹⁵ Wāara, tachi t'oru weda tai judiorāpa iru p'anapachida Tachi Ak'ōrepa Moiseama ūraa p'āpida. Tai Tachi Ak'ōrede ijāadak'aa beerā-e, judio-eerāk'a.

¹⁶ Mamīda Tachi Ak'ōre ūraa p'āda mǎgá iru p'ani mīda, taipa pida k'awa p'ani eperā apida p'ek'au k'achia wēe bait'ee Tachi Ak'ōre k'īrapite mǎgipa oopari perā ma ūraa p'ādade jara bik'a. Moisepa p'ādade jara bik'a oo p'anipapai eperāarā p'oyaa wādak'aa Tachi Ak'ōre truadee. Jīp'a eperā iru truadee wāit'ee Jesucristode ijāapari perā. Maperāpi tai auk'a Cristode ijāajida, iru k'aurepa Tachi Ak'ōrepa tai p'ek'au k'achia wēe ak'imerā.

¹⁷ Mǎgá Cristode ijāajida, p'ek'au k'achia wēe p'ana k'inia p'anadap'edaa perā Tachi Ak'ōre k'īrapite. Uchiajida ma ūraa p'ādade jara bi jua ek'ariipa mǎik'aapa judio-eerāk'a pajida. Māga oodak'āri, ¿ne-inaa k'achia oojidak'ā? Mǎgá ne-inaa k'achia ooda paara, mǎgara Cristopa taimaa ne-inaa k'achia oopik'aji. ¡Mamīda mǎga-e!

¹⁸ Michi k'inia wāara ne-inaa k'achia ook'aji eperāarāmaa waya oopida paara Moisepa p'ādade jara bik'a, oopii k'āyaara Tachi Ak'ōrepa jara pēidak'a Cristo k'ap'ia pari.

¹⁹ Mia mǎga jara bi mia p'oyaa oo-e pada perā jōma ma p'ādade jara bik'a. Ma k'aurepa mi piudak'a bajl, ne-inaa oo-ee Tachi Ak'ōre-it'ee. Mamīda Cristode ijāak'āri, irua mi uchiapiji ma p'ādade jara bi jua ek'ariipa, wāara oomerā Tachi Ak'ōrepa oopi k'inia bik'a.

²⁰ Cristopa mǎga ooji, kurusode piuk'āri. Maperā mia jarai mi jida auk'a kurusode piu pik'aji Cristo ome, mǎgá uchiat'ee ma ūraa p'āda jua ek'ariipa mǎik'aapa araa bapariit'ee iru ome. Irá iruta bapari mi ome mǎik'aapa iru mi poro waibia. Mapa mi chok'ai bi misa, ijāa bi Tachi Ak'ōre Warrade mǎik'aapa oo k'inia bi irua oopi bik'a. Mǎga oo k'inia bi irua mi audú k'inia iru bap'eda, piuda perā mi pari.

²¹ Mia eperāarāmaa ijāapi k'inia-e bi ne-inaa awara, Tachi Ak'ōrepa pedee pia Cristode jara pēida k'āyaara. Cristo piuji tachi o k'achiadeepa k'aripa atait'ee, mǎgá Tachi Ak'ōrepa tachi pia ak'imerā. Tachi Ak'ōrepa eperāarā pia ak'ida paara oo p'anadap'edaa perā Moisepa p'ādade jara bik'a, Cristo pari piuk'aji.

3

Chisāgide ijāadaipia bi; Moisepa p'ādade wa Cristode

¹ ¡Aai, Galacia pidaarā! ¡Parā k'īsia k'awada-ee beerāk'api p'ani! ¿Apidaapa parā poro p'ērebaipit'ajida-ek'ā? ¿K'īrāpada-e p'anik'ā taipa jarateedap'edaa parā t'āide nipadak'āri? Jesucristo kurusode piuda pia jarateejida parā jōmaarāmaa.

² Jīp'a mia nāga k'awa k'inia bi. ¿Tachi Ak'ōre Jaure ba chejik'ā parā ome, oo p'anadap'edaa perā Moisepa p'ādade jara bik'a maa-e pirā ijāadap'edaa perā Tachi Ak'ōrepa jara pēida Cristo k'ap'ia pari?

³ ¿Parā wāara k'īsia k'awada-ee p'anik'ā? Naaweda Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee ūridak'āri, Cristodepai ijāajida mǎik'aapa p'aneejida iru Jaure ome. ¿Irā k'īsiapatak'ā Tachi Ak'ōrepa parā pipiara ak'it'ee oo p'ani pirā judiorā ūraa p'ādade jara bik'a maa-e pirā ne-inaa oo p'ani pirā pāchi juadoopa?

⁴ ¿Jōma Tachi Ak'ōre Jaurepa pia ooda parā-it'ee pari oojik'ā? ¡Wāara māga pari ook'aji, parā ijāa k'inia p'ani pirā ma ūraa p'ādade, Cristodepai ijāadai k'āyaara!

⁵ Mía waya iidit'ee. Tachi Ak'ōrepa ichi Jaure peik'āri parā ome bapari-imerā māik'aapa parā t'āide ne-inaa oopimerā eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa, ¿sāap'eda māgá pēiparima? Pēi-e parāpa oopata perā irua Moisemaa ūraa p'āpida jara bik'a. Ma k'āyaara pēipari Cristodepai ijāapata perā.

*Tachi Ak'ōrepa Abraham pia ak'ida
(Ro 4.1-3)*

⁶ K'Īsiadāma judiorā chonaarāwedapema Abrahamde. Tachi Ak'ōrepa ūraa p'āpidade chonaarāmaa jara bi:

'Abrahampa Tachi Ak'ōrepa jarada ijāaji. Maperā Tachi Ak'ōrepa iru pia ak'ipachi.' *(Gn 15.6)*

⁷ Mapa k'awaadaipia bi eperāarāpa Tachi Ak'ōrede ijāadak'āri, āchi wāara Abrahamdeepa uchiadak'a p'ani. Iruk'a Tachi Ak'ōrepa jarada ijāapata māik'aapa iru k'īrapite pia p'anapata.

⁸ Tachi Ak'ōrepa naaweda k'Īsia iru baji judio-eerā o k'achiadeepa k'aripa atait'ee, wāara ijāadak'āri. Māga k'awapiji Abrahammaa. Tachia māga k'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa Moisemaa nāga p'āpida perā:

'Tachi Ak'ōrepa na pedee pia Abrahammaa māgaji: "Mía na p'ek'au eujādepemaarā jōmaweda k'aripait'eeda aji, pi k'ap'ia pari." ' *(Gn 12.3)*

⁹ Ak'ōrepa māga jarada perā, tachia k'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa Abraham bendiciadak'a irua ijāada perā, awaraarā auk'a bendiciait'ee irude ijāadak'āri.

¹⁰ Jōdee eperāarā k'achia ooit'ee, ichi ūraa p'ādade jara bik'a ooruta pirā irua āchi pia ak'imerā. Āchi atuapiit'ee p'oyaa ooda-e perā jōma ma ūraade jara bik'a:

'Eperāpa oo-e bi pirā jōma Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a, atuait'ee.' *(Dt 27.26)*

¹¹ Ma jōma jara aupadade k'Īsiadak'āri, pia k'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa pia ak'ie chi oo k'inia bi papai iru ūraa p'ādade jara bik'a. Jip'a pia ak'ipari eperā irude ijāa bita. ¿Iru ūraa p'ādade nāga jara bi-ek'ā?

'Eperā Tachi Ak'ōrede wāara ijāapari ichita bapariit'ee iru ome, p'ek'au k'achia wēe bairā iru k'īrapite.' *(Hab 2.4)*

¹² Eperā ijāa-e bipa ooda paara jōma Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a, it'aa wāk'aji ichi k'īradoopa. Māga k'awa p'ani Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bairā:

'Eperāpa ook'āri jōmaweda Ak'ōre Ūraade jara bik'a, ichita bapariit'ee ma ūraade jara bik'a.' *(Lv 18.5)*

¹³ Mamīda tai judiorāpa oodak'aa jōmaweda Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a. Mapa o k'achiade p'anajida māik'aapa atuadait'ee paji. Mamīda Cristopa tai uchiapiji ma ūraa p'ādade jara bi jua ek'ariipa, ma k'aurepa atuanaadamerā. Māga ooji kurasode piuk'āri. Tachi Ak'ōrepa iru k'achia ooji, tai k'achia ooi k'āyaara. Māgá tai k'aripaji. K'awa p'ani Cristo k'achiade baji Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bairā:

'Eperā pak'urude baijira bi k'achiade banait'ee.' *(Dt 21.23)*

¹⁴ Jesucristopa māgá tai k'aripaji parā judio-eerā paara ijāadamerā Abrahampa ijāadak'a. Ma awara māgá tai k'aripaji tachi jōmaweda ichiaba ijāadak'āri, iru Jaure tachi ome iru p'anadamerā. Māgá Tachi Ak'ōrepa ooji ichia jaradak'a Abrahammaa, jarak'āri Abraham k'ap'ia pari ne-inaa pia ooit'ee na p'ek'au eujādepemaarā jōmaarāmaa.

Moisepa p'áda Tachi Ak'õrepa jarada ome

¹⁵ Ipemaarã, k'ĩsiadáma eperãarãpa oopatade. Eperãpa p'ák'ári k'airãpa ichi net'aa atadait'ee ichi piuk'ári, chi firma p'áp'eda, eperã awaraapa ne-inaa awaraa p'ã-e pai ai p'ádade, chi p'áda chiparipa jara-ee. Maa-e pirã chipari piuk'ári, awaraa eperãpa ne-inaa awaraa p'ã-e pai ai p'ádade. Íchiaba ichi k'inia ma p'áda jõpi-e pai.

¹⁶ Tachi Ak'õrepa jara bëjji Abraham ome irudeepa uchiadait'eerã k'aurepa na p'ek'au eujãdepema jõmaarãmaa ne-inaa pia ooit'ee. Mãga jarak'ári, jara k'inia-e baji jõmaweda Abrahamdeepa uchiadait'eerã k'ap'ia pari ma ne-inaa pia ooit'ee. Jíp'a jara k'inia baji irudeepa uchiat'ee abaa k'ap'ia pari mãga ooit'ee. Mãgí Jesucristo.

¹⁷ Ma jara apudade mia nãga jara k'inia bi: eperãpa p'áda bëiparik'a k'awaadamerã k'aipa ichi net'aa atait'ee, mãga pik'a Tachi Ak'õrepa ichia jarada bëjji Abraham ome, iru t'ëe uchiadap'edaarãpa auk'a mãga k'awaadamerã. Jõdee, cuatrocientos treinta años wãyaada t'ëepai, ichi ùraa Moisemaa p'ãpiji. Mamída ma ùraa p'ãpik'ári, ichia jara bëida Abraham ome at'ári beejji. Ma ùraa p'ãdapa jõpi-e paji ichia naap'ara jarada Abrahammaa.

¹⁸ Tachi Ak'õrepa na p'ek'au eujãdepemaarã k'aripa k'inia bada paara Moisepa ùraa p'ádade jara bik'a oopata k'aurepa, mãgara ichia jarada jara bëi-e pak'aji Abraham ome. Mamída mãga-e paji. Ichia jarada bëjji Abraham ome, k'inia bada perã Abrahampa ma jarada ijãamerã. Ma ijãada k'aurepa na p'ek'au eujãdepemaarã auk'a ijãadak'ári, pia p'anapataadai Ak'õre k'ĩrapite.

K'ãare-it'ee Moisemaa ma ùraa p'ãpida

¹⁹ ¿K'ãare-it'ee ichi ùraa Moisemaa p'ãpijima? Mãga p'ãpiji eperãarãpa k'awaadamerã áchi p'ek'au k'achia ooyaa p'anapata iru k'ĩrapite. Ma ùraa pëjji ichi angeleerã ome eperãmaa, mãgipa p'ãmerã eperãarã-it'ee. Tachi Ak'õrepa k'ĩsia iru baji eperãarãpa ma ùraa p'áda iru p'anadamerã, ma Abrahamdeepa uchiada na eujãdee cheru misa na eujãdepemaarã k'aripait'ee, Ak'õrepa naaweda jaradak'a.

²⁰ Mãgá tee pëjji mída ichi ùraa Moisés k'ap'ia pari, mãga oo-e paji jarak'ári Abrahammaa. Ichi it'aideepa jaraji ichia ooit'ee bada Abrahamdeepa uchiada k'ap'ia pari.

²¹ Maperã eperãpa k'ĩsiai Tachi Ak'õrepa k'ĩsia awara-awaraa iru baji eperãarã o k'achiadeepa k'aripa atait'ee. ¡Mamída mãga-e! Ichi ùraa tee pëidapa eperãarã o k'achiadeepa uchiapida paara, wãara p'ek'au k'achia wëe p'anak'ajida iru k'ĩrapite mãik'aapa it'aa wák'ajida ma ùraa k'aurepa.

²² Mamída iru ùraa p'ádade jara bi eperãarã jõmaweda p'ek'au k'achia jua ek'ari p'anapata. Ara presoorã p'oyaa uchiada-e p'anik'a carceldeepa áchi juadoopa, mãga pik'a eperãarã p'oyaa uchiada-e p'ek'au k'achia jua ek'ariipa áchi juadoopa. Aba uchiadai Jesucristode ijãadak'ári, iru k'ap'ia pari Tachi Ak'õrepa eperãarã k'aripapari perã, ichia jaradak'a Abrahammaa.

²³ Cristo chei naaweda, tai judiorã ichiaba presoorãk'a p'anapachida Moisepa p'ádade jara bi jua ek'ari. Ma ùraa carcel jiparik'a baji. Tai ak'i baji Tachi Ak'õrepa unupiru misa ichia Abrahammaa jaradak'a.

²⁴ Mimiapari pa warra ak'iparik'a, ma ùraa p'ãdapa tai ak'i pik'apachi Cristo cheru misa, tai jida irude ijãadamerã mãik'aapa p'ek'au k'achia wëe p'anadamerã Ak'õre k'ĩrapite.

²⁵ Írá, Cristo cheda perã, mãgá irude ijãadak'ári, tai waa p'anadak'aa Moisepa p'áda jua ek'ari.

²⁶ Ma k'áyaara pipiara, parā jōmaweda Tachi Ak'ōre warrarā, Jesucristode ijāapata perā. Māgá araa p'anapata Cristo ome.

²⁷ Jōmaweda araa p'anapataarā Cristo ome Tachi Ak'ōre warrarā iruk'a. Ma-it'ee tachia poro choopipata; ak'ipidait'ee araa p'anapata Cristo ome.

²⁸ Māgá Cristo ome p'anapata perā, Tachi Ak'ōrepa tachi ichi warrarāk'a auk'a unupari. Māga unupari judiorā mīda, judio-eerā mīda, esclavoorā mīda, esclavo-eerā mīda, imik'īraarā mīda, wēraarā mīda. Jōmaweda auk'a p'ani iru k'īrapite Jesucristo ome araa p'anadak'āri.

²⁹ Ma awara tachi Cristo ome araa p'anapataarā wāara Abrahamdeepa uchiadap'edaarā, Tachi Ak'ōrepa jara pēida ijāapata perā Abrahampa ijāadak'a. Maperā iru p'anadait'ee jōma Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru bi ichideerā-it'ee.

4

Tachi Ak'ōre warrarā

¹ Piara k'awaadait'ee mia jara k'inia bi, k'īsiati nāgide. Eperā piuk'āri warra k'aieepai iru bi, ma-āri weda ma warrapa atak'aa chi ak'ōrepa net'aa atabēida. Awaraarā jua ek'ari chi ak'ōre esclavok'a bapari, net'aa mak'iaara wēe, chonaa paru misa.

² Māimisa chi ak'ipataarāpa nīpata chi ak'ōrepa año jara bēida parumaa, ma net'aa teedai naaweda māik'aapa chi te chipari papii naaweda.

³ Māga pik'a tachi jida esclavoorāk'a p'anapachida, Cristo na eujādee chei naaweda Tachi Ak'ōrepa jara bēidak'a. Maapai chonaarāwedapema ūraa jua ek'ari p'anapachida māik'aapa k'īsia p'anapachida warrarāk'a. K'īsia p'anapachida tachia ne-inaa k'awa p'anīpa maa-e pirā ma ūraa jara bik'a oo p'anīpa it'aa wāda.

⁴ Mamīda Tachi Ak'ōrepa k'iniak'āri, ichi Warra pēiji na p'ek'au eujādee judío wērapa t'omerā. Māgá chi Warra bapachi Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bi jua ek'ari māik'aapa jōma oopachi ma ūraade jara bik'a.

⁵ Māga ooda perā ichia aupai tai judiorā uchiapii ma ūraa p'ādade jara bi jua ek'ariipa. Ma-it'eeta Tachi Ak'ōrepa ichi Warra pēiji; tai judiorā uchiapimerā ma ūraa jara bi jua ek'ariipa māik'aapa Tachi Ak'ōre warrarā papimerā iruk'a.

⁶ Tachi Cristode ijāapataarāpa k'awaadamerā tachi wāara iru warrarā, Tachi Ak'ōrepa pēiji ichi Warra Jaure tachi t'āride bapariimerā. Māgí Jaurepa ichita Tachi Ak'ōremaa jarapari: “Abbá, Mī Ak'ōre.”

⁷ Mapa parāpa k'awaadai írá esclavoorā-e. Ma k'áyaara Tachi Ak'ōre warrarā. Māgá iru warrarā perā, iru p'anadait'ee jōma irua k'īsia iru bi ichideerā-it'ee.

Pablo ijāapataarā-it'ee k'īsia nībada

⁸ Naaweda parāpa Tachi Ak'ōre waide k'awada-e p'ani weda, Tachi Ak'ōre-ee beemaa it'aa t'īpachida māik'aapa ma jua ek'ari p'anapachida esclavoorāk'a.

⁹ Mamīda írá parāpa Tachi Ak'ōre k'awa p'ani; pia jarait'eera, Tachi Ak'ōrepa parā k'awa bi. Māga bita, ¿sāap'eda waya t'īu k'inia p'anīma ma naawedapema ne-inaa vale-ee baibi jua ek'ari, waya esclavoorāk'a p'aneadait'ee?

¹⁰ Parāpa iapata ewari, atane māik'aapa año, īipata ewate pak'āri maa-e pirā fiesta ewate pak'āri. ¿K'īsia p'anik'ā māga oo p'anīpa Tachi Ak'ōrepa parā pipiara ak'it'ee apemaarā ijāapataarā k'áyaara?

¹¹ Mī waawee bi, pari parā t'āide jaratee nīpaji jīak'aapa.

12 **I**pemaarã, mia parãmaa enenee nĩbi mĩk'a uchiadamerã Tachi Ak'õrepa ũraa Moisemaa p'ãpida jua ek'ariipa. Naaweda parã ma jua ek'ari p'anada-e paji. Mapa parã t'ãide nipak'ãri, mia ma ũraa jaratee-e paji. Mama pak'ãri, parãpa mi auteebaijida mĩik'aapa pia ak'ijida.

13 Parãpa k'awa p'ani mi k'ayaa bada perã, ma naa wãyaa wãdade parã t'ãide, mama beeji jarateeit'ee Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee.

14 Ma k'ayaa k'aurepa parãpa mi yiaraa iru p'anak'ajida, maa-e pirã mi ãpĩte pedee k'achia jarak'ajida. Mamĩda mãga ooda-e paji. Ma k'ãyaara mi pia auteebaijida, Jesucristo wa it'aripema ángel auteebaik'ajidak'a.

15 Maapai parã o-ia p'anajida. Mia k'awa bi parãpa mi k'aripa k'iniapa pãchi tau paara ãek'ook'ajida mi k'aripadait'ee. Mamĩda ĩrã mãga p'ani-e. ¿Parã, sãgajidama?

16 ĩrã ¿mi k'ĩra unuamaa iru p'aneeruta-ek'ã, mia wãarata jara bairã parãmaa?

17 Awaraa Ak'õre ũraa jarateepataarãda apataarãpa ne-inaa awara ijãapi k'inia p'ani, mia jaratee bi k'ãyaara. Mapa parã t'ãide t'ãri pia mĩik'aapa iwarraa pedee nipapata. K'inia p'ani parãpa ãchi ak'idamerã Cristode wãara ijãapataarãk'a. Mamĩda mãga p'ani-e. Mia jaratee bĩdepea parã ãyaa atee k'inia p'ani ãchi eere t'ĩudamerã.

18 Mia mãga jarak'ãri, jara k'inia-e k'achia bi awaraarã t'ãri pia nipadamerã parã t'ãide mi wẽ-e pak'ãri. Pia bi ne-inaa pia oo k'iniadak'ãri parã ome.

19 Michi warrarã, ara wẽra bi p'irapa mia nĩbĩk'a ichi warra t'orumaa, mãga pik'a mi k'ĩsia nĩbĩpa waya mia nĩbi parãpa wãara oorutamaa Cristopa oopi k'inia bĩk'a.

20 Naapai mi parã ome bada paara, k'awa bak'aji k'ãata jarait'ee parãmaa. Wãara mia k'awa-e sãgapi ooit'ee.

Pablopa jarateeda Agarde mĩik'aapa Sarade

21 ¿Parã ũk'uruurãpa Moisepa p'ãdade jara bi jua ek'ari p'ana k'inia p'ani-ek'ã? ¿K'ĩsia p'ani-ek'ã ma ũraa jua ek'ari p'anaruta pirã, Tachi Ak'õrepa parã piara ak'it'ee? ¿Parãpa wãara k'awa p'anĩk'ã ma ũraade jara bi?

22 Nãga jara bi. Abrahampa warra omé iru baji; aba chi wẽra esclava Agarpa t'oda, aba chi wẽra Sarapa t'oda.

23 Chi wẽra esclava Agar ome ma warra ooji eperã jĩp'aapa warra ooparik'a. Mamĩda mãga-e paji chi wẽra Sarapa warra t'oda omé. Naaweda Tachi Ak'õrepa jaraji Abrahampa warra ooit'ee chi wẽra ome. Mãgĩ warra t'oji Ak'õrepa jaradak'a, Abraham chi wẽra ome audú chonaa p'anajida mĩda warra oodait'ee. Tachi Ak'õrepa k'aripaji mãgĩ warra oodamerã.

24 ¡K'ĩsiati nãgide! Ma wẽra chaa jara k'inia bi Tachi Ak'õrepa jara bẽida aba. Irua jara bẽida aba Sinaĩ eedepema paji, mama iru ũraa jarada perã Moisemaa, ichia ma ũraa p'ãmerã eperãarã-it'ee. Mãga jarap'eda, eperãarã esclavoorãk'a p'aneejida ma ũraa jarada jua ek'ari. Mãgĩ jara bẽida jara k'inia bi Agar.

25 Maperã Abraham wẽra esclava Agar jara k'inia bi Sinaĩ ee, Arabia eujãde bi. Agardeepa uchiadap'edaarã ichik'a esclavoorã p'anapachida. Mãga pik'a ĩrã Jerusalén p'uurude p'anĩrã esclavoorãk'a p'ani, Tachi Ak'õre ũraa jarada Sinaĩ eede, ma jua ek'ari at'ãri p'anapata perã.

26 Jõdee Abraham wẽra jara k'inia bi it'aripema Jerusalén. Tachi Cristode ijãapataarã it'aripema Jerusalendepemaarã. Maperã p'anadak'aa ma Sinaĩ eede jarada jua ek'ari.

²⁷ Tachi Ak'õre pedee jarapari Isaíapa ichiaba jaraji ma Jerusalén omeede, chonaarãweda nãgí pedee p'ãk'ãri:

'Pi, chi warra t'ok'aa bita, o-ia báji. O-íapa bíaji warra t'oru p'ua senti-e bi mída mãik'aapa pi k'imapa pi yiaraa iru bi pijida. Na ewari pídeepa uchiadait'eerã chok'araara pait'ee chi warra naa t'odadeepa uchiadait'eerã k'ãyaara.' (Is 54.1)

²⁸ Ipemaarã, tachi Abraham warra Isaack'a. Tachi chi naa warra t'ok'aa badadeepa uchiadak'a p'ani, wãara ijãapata perã Tachi Ak'õrepa jara bide, Abrahampa ijãadak'a.

²⁹ K'irãpátí chi warra naapema Agarde t'oda eperã jip'aak'a t'oji. Jõdee chi warra t'ëe t'oda Sarapa t'oji Tachi Ak'õre Jaurepa t'opidak'a. Mãga baji mída, chi naapiara t'oda, Ismaelpa, nepira jiriji Isaac, chi t'ëe t'oda ome. frá mãga pik'a Moísepa p'ãdade oo k'inia p'anirãpa nepira jiripata tachi Cristode ijãapataarã ome.

³⁰ Mamída mãga baji mída Agar warra ome, Tachi Ak'õre Ūraa p'ãdade jara bi:

'Áyaa pëipáde aji, ma esclava ichi warra ome. Ma warrapa chi ak'õrepa bëida ata-e pait'ee chi wëra warrapa ataparik'a.' (Gn 21.10)

³¹ Mãpai ipemaarã, Tachi Ak'õrepa tachi jëre-e pait'ee. Tachi Cristode ijãapataarã chi esclavadeepa uchiadap'edaarãk'a-e. Jip'a chi esclava-e badadeepa uchiadap'edaarãk'api p'ani. Mapa tachiata Tachi Ak'õre truadee wãdait'ee.

5

Cristodeerã Moísepa p'ãda jua ek'ari p'anadak'aa

¹ Cristopa mãgã tachi uchía atada perã Tachi Ak'õre Ūraa Moísemaa p'ãpida jua ek'ariipa, chóoti irude ijãa p'anide. T'ĩunãati ma ūraa p'ãdade jara bi jua ek'ari, waya esclavoorãk'a p'anadait'ee.

² jŪrítí mi, Pablopá jara bi! Parãpa pãchi k'ap'iade tauchaa bipiruta pirã, k'ĩsia p'anadairã mãik'aapa oo p'anipa it'aa wãdai, Cristopa parã waa k'aripa-e pait'ee it'aa wãdamerã.

³ Ichiaba waya jarait'ee. Parãpa pãchi k'ap'iade tauchaa bipiruta pirã, t'ũdait'ee jõmaweda Tachi Ak'õre Ūraa p'ãdade jara bi jua ek'ari. Mãga ooruta pirã, oodaipia bi jõma ma ūraade jara bik'a, Tachi Ak'õrepa parã pia ak'imerã.

⁴ Parã, ma ūraade jara bik'a oo p'anirã Tachi Ak'õrepa parã pia ak'imerã, Cristode ijãa amaadaruta mãik'aapa waa ichideerã p'anada-e pait'ee.

⁵ Mamída tachi Cristode ijãapataarãpa ijãa p'ani Cristopa tuchia p'ek'au k'achia oopata wëpapipari, Tachi Ak'õre Jaurepa tachimaa mãga k'awapipari perã. Maperãpi ni p'ani p'ek'au k'achia wëe p'anadait'ee Tachi Ak'õre k'ĩrapite iru ewari waibia ewate.

⁶ Mãgã ni p'ani k'awa p'anadairã Tachi Ak'õrepa tauchaa iru beerã ape-maarã k'ãyaara pipiara ak'i-e. Ma awara pipiara ak'i-e tauchaa bipida-eerã. Jip'a pipiara ak'ipari eperã awaraarã k'inia iru bipa, Jesucristode ijãapari perã.

⁷ Naaweda parãpa mãga ijãa p'anajida. ¿K'aipa ma wãara ijãa amaapijima, Cristopa oopi bi awara oo p'anedamerã?

⁸ jTachi Ak'õrepa-e pají! Iruata parã jiriji ichideerã p'anedamerã.

⁹ Levadura ma-ãriipa pan masa jõmaweda waridaiparida apata.

¹⁰ Mamída mia ijãa bi parãpa mi ūraa ūridait'ee mãik'aapa ooda-e pait'ee seewa jarateepari apidaapa oopi k'inia bik'a. Mãga ijãa bi Tachi Waibia

Cristo mǎgeerǎ k'ǎyaara mǎik'aapa jǎmaarǎ k'ǎyaara waibiara bapari perǎ. Ichi k'aurepata tachi ijǎapataarǎ araa p'anapata. Jǎdee mǎgeerǎpa jarateepata k'aurepa Tachi Ak'ǎrepa āchi k'achia ooit'ee.

¹¹ Ɔpemaarǎ, Ɔmǎgee jarateepataarǎpa jarada-e p'anik'ǎ mia auk'a jarateepari eperǎarǎpa āchi k'ap'iade tauchaa biƆpidaipia bi, Tachi Ak'ǎre Ūraa p'ǎdade jara bik'a? Wǎara Cristode ijǎai naaweda, mia mǎga jarateepachi. Mamǐda at'ǎri mǎga jarateeda paara, āchia mi ichiak'au bik'ajida, aupedeedaa. Mamǐda mǎga ooda-e p'ani. Ūridaamaa p'ani mia jarateek'ǎri Cristo kurasode piuda, ma k'aurepapai tachi it'aa wǎdai.

¹² ƆĀrapa k'Īsia p'ani-ek'ǎ Tachi Ak'ǎrepa piara ak'ipari chi k'ap'ia t'iiƆpidap'edaarǎ? ƆMǎgara, āchi k'ǎratau paara t'iap'epidaipia bi!

Cristode ijǎapataarǎ chik'inia p'anapataadaipia bi

¹³ Ɔpemaarǎ, k'irǎpǎti Tachi Ak'ǎrepa parǎ jiriji p'anapataadamerǎ Cristo jua ek'ari, ma chonaarǎweda ūraa p'ǎdade jara bi jua ek'ari p'anapataadai k'ǎyaara. Mamǐda k'Īsidaik'araa bi oodait'ee pǎchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia oopi k'inia bik'a. Jip'a k'Īsidaipia bi awaraarǎ k'inia iru p'anadait'ee mǎik'aapa k'aripadait'ee.

¹⁴ Nǎgǐ ūraa jara bik'a ooruta pirǎ, Tachi Ak'ǎre Ūraa chonaarǎweda p'ǎdade jara bi jǎmaweda oodait'ee:

'Awaraarǎ k'inia iru baparijji pichi k'ap'ia k'inia iru baparik'a.' (Lv 19.18)

¹⁵ Ma k'ǎyaara, awaraarǎ k'Īra unuamaa iru p'anaruta pirǎ mǎik'aapa nepira jiriruta pirǎ āra ome chǎodarutamaa, jǎpidait'ee Cristopa oomaa bi parǎ t'ǎide mǎik'aapa waa t'ǎri auk'a p'anada-e pait'ee.

Oodaipia bi Tachi Ak'ǎre Jaurepa oopi bik'a

¹⁶ Maperǎ oo wǎk'ǎti wǎti Tachi Ak'ǎre Jaurepa oopi bik'a. Mǎga ooruta pirǎ, ooda-e pait'ee parǎ p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia oopi bik'a.

¹⁷ Oodak'ǎri tachi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia oopi bik'a, p'oyaa ooda-e Tachi Ak'ǎre Jaurepa oopi k'inia bik'a. Jǎdee oodak'ǎri Tachi Ak'ǎre Jaurepa oopi bik'a, ooda-e pait'ee ne-inaa tuchia oo k'iniata. Omee weda auk'a p'oyaa oodak'aa. Mapa parǎpa oodaipia bi Tachi Ak'ǎre Jaurepa oopi bik'a, pǎchia oo k'iniata oopiamaapa.

¹⁸ Mǎga ooruta pirǎ, p'anada-e pait'ee Tachi Ak'ǎrepa Moiseamaa ūraa p'ǎpida jua ek'ari. Ma k'ǎyaara Ak'ǎre Jaurepata oopit'ee Tachi Ak'ǎrepa oopi bik'a.

¹⁹ Jǎmaarǎpa k'awa p'ani eperǎarǎpa oodak'ǎri āchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia oopi bik'a, nǎga p'anapata: miak'ǎi p'anirǎ awaraarǎ ome k'ǎipata; k'Īsiapata chǎara ome k'achia oodait'ee; awaraarǎ jiripata āchi ome k'achia oodait'ee;

²⁰ ne-inaa juapa ooda k'irapite it'aa t'ipata; petau tau k'awaa beerǎmaa wa jaipanaarǎmaa wǎpata chǎara k'achia oodamerǎ; awaraarǎ k'Īra unuamaa iru p'anapata; nepira jiripata chǎara ome; awaraarǎ net'aa ata k'inia p'anapata āchi-it'ee; k'Īrauyaa p'anapata; jǎma k'inia p'ani āchi-it'ee aupai; t'ǎri auk'a bidak'aa awaraarǎ ome; k'Īsia awarapipata eperǎarǎmaa āyaa ateedait'ee awaraarǎ ik'aawaapa;

²¹ awaraarǎ net'aa k'inia p'anapata maa-e pirǎ āchik'a pa k'inia p'anapata, āchima ne-inaa k'achia oo k'iniadarutamaa; chǎara peepata; it'ua toyaa p'anapata; pariatua nek'oyaa, toyaa, k'achia oodait'ee jiriyaa p'anapata fiestade; mǎga bee. Mia naaweda jaradak'a waya jarait'ee. K'Īrak'aupai mǎgǎ p'anadai. Mǎgee ne-inaa oopataarǎ p'oyaa wǎda-e Tachi Ak'ǎre trudee.

²² Jōdee chi oopataarāpa Tachi Ak'ōre Jaurepa oopi bik'a nāga p'anapata: awaraarā k'inia iru p'anapata; t'āri o-īa p'anapata; k'āiwee p'anapata awaraarā ome; k'īrau-ee choopata awaraarā ome, nepirade p'ani mīda; awaraarā chupiria k'awaapata; t'āri pia p'anapata awaraarā ome māik'aapa awaraarā k'ūradak'aa; jīp'a oopata āchia jara p'anik'a;

²³ audua nipadak'aa; ne-inaa pariatua oo k'iniadak'āri, māga oodak'aa. Ūraa wē-e jarait'ee māgee ne-inaa oonaadamerā, pia p'anadairā.

²⁴ Ma et'ewa jara aupadade k'īsiadak'āri, k'awa p'ani Jesucristode ijāapataarāpa oo amaapata āchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iapa ne-inaa k'achia k'īra t'ādo oopata.

²⁵ Tachi Ak'ōre Jaurepa tachi Cristode ijāapataarā k'aripapari perā, ichita oodāma irua oopi k'inia bik'a. Māgá wāara pia p'anapataadait'ee Tachi Ak'ōre k'īrapite.

²⁶ Tachi k'inia nāga p'ananaadāma: audua; pedee-idaa; nepira jiriyaa; chīara k'īra unuamaa ne-inaa iru bi k'aurepa.

6

Chik'aripa p'anapatāati

¹ ĩpemaarā, mia ichiaba nāga ūraait'ee. Parādepema k'achiade baairu pirā, parā chi oopataarāpa Tachi Ak'ōre Jaurepa oopi bik'a, t'āri pia māgá k'aripadaipia bi ma k'achia oo amaamerā. Mamīda k'īrak'aupai parāpa ne-inaa k'achia oodai, iru k'aripa p'ani misa.

² Chik'aripa p'anapatāati. Māgá jōmaweda choodait'ee nepirade baaidak'āri. Māgá chik'aripa p'anadak'āri, oopata Cristopa oopi bik'a.

³ Ijāaparipa k'īsia bi pirā ichi pipiara bi awaraarā k'āyaara, ichi itu k'ūraru, jōmaweda auk'a p'anadairā Tachi Ak'ōre k'īrapite.

⁴ Ijāapari chaa k'īsiaipia bi ichia ooparide. Pia oo bi pirā, t'āride o-īa baipia bi. Mamīda awaraarāpa oopata ak'īik'āraa bi k'awaait'ee auk'a pia wa mak'īara pia-e bi ichia oo bi jīak'a. Tachia oo p'anidepai k'īsiadaipia bi.

⁵ Mia māga jara bi tachi chaachaa panadait'ee perā Tachi Ak'ōre k'īrapite, irua tachia ne-inaa oodap'edaa ak'īmerā.

⁶ Ijāapataarā jarateepari it'aideepa parāpa ūridak'āri Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee, ma jarateepari pia ak'ī p'anadaipia bi māik'aapa ne-inaa pia teedāipia bi irumaa, iru mimia pari.

⁷ K'ūranāati pāchi itu. Tachi Ak'ōre oo iru p'anadaik'āraa bi. Ne-uuparipa ne-uuk'āri, ma ne-uuda jīak'a ewait'ee.

⁸ Māga pik'a k'achia k'īra t'ādo ooparipa ichia k'iniata oop'eda, ma k'achia jīak'a atait'ee, atuait'ee perā. Jōdee Tachi Ak'ōre Jaurepa oopi bik'a ooparipa ne-inaa pia oop'eda, mā jīak'a atait'ee, it'aa wāit'ee perā.

⁹ Maperā sēnaadāma ne-inaa pia oo p'ani misa. Māgá choo p'ani pirā, na ewari atadait'ee jōmaweda Tachi Ak'ōrepa iru bi ichideerā-it'ee.

¹⁰ Maperā tachi na p'ek'au eujāde p'ani misa, eperāarā jōmaweda k'aripadāma. Mamīda naapiara tachi ĩpemaarā Cristo k'aurepa k'aripadaipia bi.

Pablopa ūraada māik'aapa salude tee pēida

¹¹ Ak'īti mia nāgá letra walbiapa p'āru michi juadoopa.

¹² Ma tauchaa bīpi k'inia p'anīrāpa parā k'ap'iade māga oopi k'inia p'ani judiorāpa āchi pia ak'idamerā. Jara p'ani judio-eerāpa māga ooruta pirā Tachi Ak'ōre Ūraa chonaarāweda p'ādade jara bik'a, pia p'anadai judiorā k'īrapite.

Mamīda wāara māga oopi p'ani judiorā waidoopa. K'iniada-e judiorāpa āchi jiridamerā miapidait'ee, Cristodepai ijāapata perā.

¹³ Ārapa paara ne-inaa jōma ooda-e Tachi Ak'ōre Ūraa chonaarāweda p'ādade jara bik'a, āchi k'ap'iade tauchaa iru p'ani mīda. Māga bita, ŷat'āri parāmaa tauchaa bipi k'inia p'ani-ek'ā? Māgá awaraarāmaa audua jaradai āchiata parā k'ap'iade tauchaa bipidap'edaa.

¹⁴ Taawa mia maarepida māga oo-e pai. Jīp'a mia nāgí audua pedee jarai: Tachi Waibia Jesucristo kurusode piuda k'aurepapai mi it'aa wāit'ee. Ma k'aurepata irā maarepida mia p'ua-e bi na p'ek'au eujādepema ne-inaa tachia oo k'iniata k'ira t'ādo. Māgee ne-inaa piu pik'a bi mi-it'ee. Jōdee na p'ek'au eujādepema ne-inaa oo k'inia p'anirā-it'ee mi piu pik'a bi, māgee ne-inaa waa oo k'inia-e bairā.

¹⁵ Ma awara Tachi Ak'ōre-it'ee p'ua-e bi tachia tauchaa iru p'ani tachi k'ap'iade wa wēe p'ani. Jīp'a irua k'inia bi Cristode ijāadamerā, māgá eperā chiwidi pik'a padaidamerā, araa p'anapata perā Cristo ome.

¹⁶ Mapa mia parāmaa ūraapari ijāapataadamerā Cristodepai. Mi it'aa t'ipari Tachi Ak'ōremaa irua parā chupiria k'awaamerā māik'aapa k'āiwee p'anapimerā jōmaweda nāgí ūraa jara bik'a oopataarā, wāara ichideerā perā.

¹⁷ Māpai na pedepapai na k'art'a p'ā aupait'ee. Waa apidaapa mi ome nepira jiridaik'araa bi. Mi k'ap'iade jidik'ada-idaa unurutapa k'awaadai mia oopari Jesucristopa oopi bik'a.

¹⁸ Ipemaarā, mia it'aa iidi bi Tachi Waibia Jesucristomaa irua parā pia ak'i bapariimerā, parā t'āride bi misa. ¡Amén!

EFESIOS

San Pablopa K'art'a P'ãda Éfeso P'uurudepema Ijãapataarãmaa

San Pablo, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a p'ãji. K'ĩsiapata na k'art'a p'ãji Romade, carcelde bak'ãri. Na k'art'ade Pablopa jara bi Ak'õrepa k'ĩsia iru bi ichideerã-it'ee, na eujãde p'ani misa mãik'aapa it'ari panadak'ãri. Pablopa k'inia baji na k'art'a pedeepidamerã jõmaweda ijãapataarãmaa chip'epata chaa.

Salude jarap'eda, naapiara jara bi Tachi Ak'õrepa eperãarã audú k'inia iru bapari (caps. 1.1–2.10). Maperã judiorã, judio-eerã paara jiripari Cristode ijãapataadamerã mãik'aapa araa p'anapataadamerã iru ome (cap. 2.11–22). Jara bi ichi mimiapari Cristo-it'ee, Cristopa jõmaweda k'inia iru bapari perã (cap. 3). Jara bi Cristode ijãapataarã k'ap'ia apai pik'a p'ani mãik'aapa iru ma k'ap'ia porok'a bi (cap. 4.1–16). Maperã p'ek'au k'achia oo amaadaipia bi (cap. 4.17–32). Jara bi ijãapataarã idaa pik'a bide p'anapataadaipia bi (caps. 5.1–6.9) mãik'aapa sãga chõodaipia bi netuara ome (cap. 6.10–20). T'ẽepai jara bi ichia na k'art'a tee peiit'ee Tiquico ome (cap. 6.21–24).

Salude pëida

¹ Mi, bblpola na k'art'a p'ãru Jesucristode wãara ijãapataarãmaa, Éfeso p'uurude p'ani. Tachi Ak'õrepa k'inia bada perã, mi jirit'eraji Jesucristopa pëimerã ichi úraa jarateede.

² Mia k'inia bi Tachi Ak'õrepa Tachi Waibia Jesucristo ome parã pia ak'i p'anadamerã. Mãgã k'ãiwee p'anapataadait'ee.

Cristo k'ap'ia pari Tachi Ak'õrepa tachi k'aripapari

³ jT'ãri o-ãa gracias jaradãma Tachi Ak'õremaal! jIru Tachi Waibia Jesucristo Ak'õre! Iruata tachi bendiciaji tachi araa p'anapik'ãri Cristo ome, irude ijãapata perã. Cristo k'ap'ia pari irua it'aripema ne-inaa pia k'ira t'ãdoo ooji tachi k'aripait'ee, it'aa wãdamerã piudak'ãri. Nãgee ne-inaa pia ooji tachi-it'ee.

⁴ Na eujã ooi naaweda, Tachi Ak'õrepa tachi jirit'eraji Cristode ijãadamerã. Mãga ooji tachi awara bi k'inia bada perã, ichi k'irapite p'ek'au k'achia wëe p'anadamerã.

⁵ Ma awara iru t'ãri pia bapari perã mãik'aapa tachi k'inia iru bapari perã, k'ĩsia iru baji tachi ichi warrarã papiit'ee ichi Warra Jesucristode ijãapata k'aurepa.

⁶ Mãgã t'ãri piara bapari perã jõmaarã k'ãyaara, t'ãri o-ãa gracias jaradãma irumaa. Maperã tachia ne-inaa oo-eeta, ichideerã papiji ichi Warra k'inia iru bi k'ap'ia pari. Mãga ooji ichi Warra pëik'ãri piumerã tachi pari.

⁷ Ichi warra waa bat'ada k'aurepa tachi o k'achiadeepa k'aripa ataji atuanaadamerã mãik'aapa tachia p'ek'au k'achia oopata wëepapiji.

⁸ jMãga ook'ãri, wãara tachi pia ooji! Mamãda mãgapai-e.

⁹ Mãga ook'ãri, ichiaba tachi k'ĩsia k'awaapiji ne-inaa pia oo k'awaadamerã irua oopi bik'a. Ichiaba k'awapiji ne-inaa awaraarãmaa waide k'awapi-e pada. K'awapiji ichia at'ãri k'ĩsia iru bi ooit'ee Cristo k'ap'ia pari.

¹⁰ Nãga k'ĩsia iru bi. Irua k'inia bak'ãri, ewari cherude ne-inaa jõmaweda na p'ek'au eujãdepema mãik'aapa it'aripema biit'ee Cristo jua ek'ãri.

¹¹ Tachi Ak'õrepa ne-inaa jõmaweda oopari ichia k'inia bik'a. Mapa ichia k'isia iru badak'a, tai judiorã naapiara jirit'eraji ichideerã papiit'ee. Mãga ooji Cristode ijãadak'ãri. Tai mágá ichideerã p'anadairã, iru p'anadait'ee jõmaweda irua k'isia iru bi ichideerã-it'ee.

¹² Tai judiorã mágá naapiara jirit'eraji, ni p'anadap'edaa perã Cristo waya cheit'ee na eujãdee. Tachi Ak'õrepa k'inia baji taipa jõmaarãmaa jaranadamerã iru jõmaarã k'ãyaara waibiara bi.

¹³ Mãpai taipa mágá oodak'ãri, parãpa ùrijida Tachi Ak'õrepa wãarata jara pëida Cristode. Mágá k'awaadak'ãri Cristopa eperãarã o k'achiadeepa k'aripa atai, parãpa ichiaba irude ijãajida. Mapa Tachi Ak'õrepa parã auk'a ichideerã papiji mãik'aapa parã k'ap'iade ichi Jaure ba chepiji, irua ooit'eeda adak'a. Eperãpa tauchaa biparik'a ichi net'aade jõmaarãpa k'awaadamerã ichi ma net'aa chipari, mágá pik'a Tachi Ak'õrepa ichi Jaure ba chepiji ichideerã k'ap'iade, jõmaarãpa k'awaadamerã ichita ãchi chipari.

¹⁴ Ma Jaure k'aurepata tachia k'awa p'ani wãara iru p'anadait'ee jõmaweda irua k'isia iru bi ichideerã-it'ee. Ma awara k'awa p'ani ichideerã perã ewari cherude tachi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iadeepa aweda uchiadait'ee, wãdak'ãri iru truadee. Mágá pak'ãripi, wãara t'ãri o-ãa gracias jaradait'ee irumaa, iru k'ira wãree pia k'awadait'ee perã.

Pablopa it'aa iidida Cristode ijãapataarã pari

¹⁵ Tachi Ak'õrepa ma jõma ooda perã tachi-it'ee, mia k'awaadak'ãriipa parã wãara ijãa p'ani Tachi Waibia Jesude mãik'aapa parãpa jõma Tachi Ak'õrederã k'inia iru p'ani, mia nãga oopari.

¹⁶ It'aa t'ik'ãri Tachi Ak'õremaa, ichita gracias jarapari parã pari.

¹⁷ Iidipari Tachi Waibia Jesucristo Ak'õre k'ira wãree bimaa, irua parã k'isia k'awaapimerã ichi Jaure k'ap'ia pari. Mágá iru wãara pipiara k'awadait'ee.

¹⁸ Parãpa mágá iru pipiara k'awa wãdak'ãri, t'ãride k'awadait'ee Tachi Ak'õrepa parã jiriji ichideerã papiit'ee. Mágá ooji, jai-idaadak'ãri iru trua k'ira wãreedee wãdamerã mãik'aapa iru p'anadamerã jõmaweda irua k'isia iru bi ichideerã-it'ee.

¹⁹ Ichiaba parãpa k'awaadait'ee Tachi Ak'õrepa ne-inaa jõmaweda oopari. Iru jõmaarã k'ãyaara waibiara bapari perã, tachi ijãapataarã k'aripai Cristo k'aripadak'a.

²⁰ Cristo piup'eda, chok'ai p'irabaipiji mãik'aapa su-ak'i beepiji it'ari ichi juaraare.

²¹ Mama biji ak'ipi k'inia bada perã Cristo jõmaarã k'ãyaara waibiara bi. Jõmaweda iru jua ek'ari ichita p'anapataadait'ee, na p'ek'au eujã jõru pijida. Na p'ek'au eujãdepema poro waibiara jõmaweda iru jua ek'ari p'anadait'ee, jõmaweda charraarã mãik'aapa reyrã paara. Ichiaba na p'ek'au eujãdepemaerã iru jua ek'ari p'anadait'ee, angeleerã mãik'aapa netuara eere p'aniãrã paara.

²² Tachi Ak'õrepa ma jõmaweda Cristo jua ek'ari mágá bida perã, iru ne-inaa jõma poro waibia; tachi ijãapataarã poro waibia ichiaba.

²³ Iru tachi porok'a bi; jõdee tachi ijãapataarã iru k'ap'ia apai pik'a p'ani, chok'ara p'ani mïda. Tachi ijãapataarã wëe, Cristopa oo-e pai Tachi Ak'õrepa oopi k'inia bik'a na p'ek'au eujãde. Jõdee tachia pida p'oyaa ooda-e pai Tachi Ak'õrepa oopi k'inia bik'a, Tachi Poro Waibia Cristo wëe. Cristo k'aurepata ne-inaa jõmaweda nïbi.

2

Tachi Ak'õrepa tachi k'inia iru bapari perã, atuada-e pait'ee

1 Cristode ijãadai naaweda, Tachi Ak'õre-it'ee parã piu pik'a p'anajida, irua oopi bik'a oodaamaa p'anapatap'edaa perã mãik'aapa p'ek'au k'achia ooi awaa p'anapatap'edaa perã.

2 Parãpa na p'ek'au eujãdepemaarãpa ne-inaa k'achia oopata k'ira t'ãdo o wãpachida. Oo k'inia p'anapachida jaure k'achia beerã poro waibiapa oopidak'a. Mãgã Netuara Poro Waibiapa k'ĩsiapipari Tachi Ak'õrepa oopi bik'a oodaamaa p'anĩrãmaa, audupiarã mãga p'anadamerã.

3 Wãara Cristode ijãadai naaweda, tachi jõmaweda mãgee k'achia oopataarãk'a p'anapachida. Oopachida tachia oo k'iniata, tachi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa oopidak'a mãik'aapa tachia pariatua k'ĩsiadap'edaak'a. Mãgã p'anadap'edaa perã, Tachi Ak'õre k'ĩraupi p'anapachida mãik'aapa atuadait'ee paji apemaarã p'ek'au k'achia oopataarã ome.

4 Mãgã piu pik'a p'anajida mĩda tachia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa, Tachi Ak'õrepa tachi audũ chupĩria k'awaaji. Tachi k'inia iru bada perã,

5 araa p'anapiji Cristo ome, maadamãĩipa ichita chok'ai p'anapataadamerã iru k'ĩrapite. Irua mãgã parã pia oo k'inia bada perã, parã o k'achiadeepa k'aripa ataji atuanaadamerã. ĩrã tachi ichita chok'ai p'ani Tachi Ak'õre k'ĩrapite.

6 Tachi Ak'õrepa tachi Jesucristo ome araa p'anapida perã, jaradai irua Cristo chok'ai p'irabai pik'ãri, tachi auk'a mãgã chok'ai p'irabai pik'apiji. Ma awara Tachi Ak'õrepa Cristo su-ak'i beepik'ãri ichi juaraare it'ãri, tachi auk'a mama su-ak'i p'anee pik'apiji, Cristo ome araa p'anapata perã.

7 Mãga ooji jõma t'ee cherutaarãmaa ak'ĩpiit'ee ichia tachi Jesucristode ijãapataarã pia oopari, ichi t'ãri pia bapari perã.

8 Maperãpi parã Cristode ijãadak'ãri, Tachi Ak'õrepa parã o k'achiadeepa k'aripa ataji atuanaadamerã. Pãchi k'ĩradoopa ma o k'achiadeepa p'oyaa uchiada-e paji. Tachi Ak'õrepapai eperãarã madeepa uchiapii.

9 Eperãarã ãchi k'ĩradoopa madeepa uchiada paara, mãgak'ajida: "Tachia pia oopata k'aurepa Tachi Ak'õrepa k'aripaji." Mamĩda mãga-e. Tachi Ak'õrepapai tachi ijãapataarã mãgã o k'achiadeepa k'aripa atapari, apida pedee audua pedenaadamerã.

10 Iruata tachi ooji Cristode ijãadamerã mãik'aapa iruata tachi araa p'anapiji Cristo ome. Mãga ooji Jesucristo k'ap'ia pari ne-inaa pia oodamerã, irua naaweda k'ĩsia iru badak'a.

Cristo ome araa p'anapataarã k'ãiwee p'anapata

11 K'ĩsiati parã ijãadai naaweda p'anapatap'edaade. Naaweda parã Tachi Ak'õrede ijãadak'aa paji. Judio-eerã perã, k'awada-e paji Ak'õrepa jarada judiorãmaa, imik'ĩraarã k'ap'ade tauchaa bidamerã. Mapa judiorã, "chi tauchaa iru beerãda" apataarãpa at'ãri parã judio-eerã k'ĩra unuamaa iru p'anapata mãik'aapa parã ãpite "chi tauchaa wẽe beerã" apata.

12 Ichiaba Cristode ijãadai naaweda, parãpa k'awada-e paji Tachi Ak'õrepa Israel pidaarã jirit'erada ichi p'uuru pidaarã papiit'ee. Mapa maarepida k'awada-e paji Tachi Ak'õrepa jarada ãra chonaarãmaa: aba pẽiit'eeda aji, eperãarã k'aripade. Mãgã Tachi Ak'õre k'awada-e p'anadap'edaa perã, ichi-aba k'awada-e paji sãga o k'achiadeepa uchiadai. Mãgã p'anapachida na p'ek'au eujãde.

13 Mamīda írá mǎgá p'anada-e. Ijāapata perǎ Jesucristo piuji parǎ pari, araa p'anapata iru ome mǎik'aapa Tachi Ak'õredeerǎ p'ani iruk'a. Naaweda t'imí pik'a p'anapachida Tachi Ak'õre ik'aawaapa. Mamīda írá Jesucristo waa bat'ada k'aurepa parǎ Tachi Ak'õre k'ait'a pik'a p'ani, ichideerǎ perǎ.

14 Maperǎ parǎ k'ǎiwee p'anadai judiorǎ ome, āra auk'a Cristode ijāadak'āri parǎk'a. Ichi k'aurepa waa k'írau p'anada-e. Jip'a araa p'anapata p'uuru apai pik'a.

15 Naaweda Tachi Ak'õrepa ichi ūraa Moisémaa p'āpiji, judiorǎpa ma ūraade jara bik'a oodamerǎ. Ma ūraa k'aurepa judiorǎ awara p'anapachida parǎ judio-eerǎ k'āyaara. Mamīda Tachi Ak'õrepa ūraa chiwidi jara pēiji Cristo k'ap'ia pari. Mapa Cristo piuk'āri, Ak'õrepa chi judiorǎ irude ijāa p'anadap'edaarǎ uchiapiji ma naawedapema ūraa jarada jua ek'ariipa. Mǎga ooji Cristo k'aurepa judiorǎ judio-eerǎ ome p'uuru apai pik'a p'anadamerǎ mǎik'aapa oodamerǎ irua oopi bik'a. Tachia mǎga oodak'āri, wāra k'ǎiwee p'anapata.

16 Ma awara Cristo kurusode piuk'āri, tachi t'āri auk'a biḗpiji Tachi Ak'õre ome. Naaweda tachia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa Tachi Ak'õrepa tachi pia ak'i-e paji. Mamīda Cristode ijāadak'āri, araa p'āneejida iru ome, k'ap'ia apai pik'a. Mapa írá Tachi Ak'õrepa tachi pia ak'ipari. Ichiaba tachi k'írau-ee para bapari.

17 Cristo cheji na pedee pia jarait'ee: ichiata eperǎarǎ k'ǎiwee p'anapipari. Mǎga oopari parǎ Tachi Ak'õre ik'aawaapa t'imí pik'a p'anadap'edaarǎmaa mǎik'aapa tai k'ait'a pik'a p'anadap'edaarǎmaa paara.

18 Írá irude ijāapata perǎ, tachi jōmaweda Tachi Ak'õre k'ait'a p'anapataadai iru Jaire k'ap'ia pari.

19 Maperǎpi parǎ waa p'anadak'aa k'íra tewaraarǎk'a. Ma k'āyaara auk'a p'anapata awaraarǎ Cristode ijāapataarǎk'a, auk'a Tachi Ak'õredeerǎ perǎ.

20 Parǎ te mǎudee oodák'api p'ani. Tai chi jirit'eradaarǎ Cristopa ooda jarateenadamerǎ basadepema mǎuk'api p'ani Tachi Ak'õre pedee jarapataarǎ ome. Jōdee Jesucristo chi te k'idaadepema mǎu pi-iara pik'a bi, ichi k'aurepa jōma ijāapataarǎ araa p'anapata perǎ.

21 Tachi Ak'õrepa parǎ ijāapataarǎ araa p'anapipari Cristo ome mǎik'aapa awaraa ijāapataarǎ ome. Mǎgá tachi ichi tek'a oo wǎpari mǎik'aapa tachi awara bi wǎpari ichi-it'ee, irumaa it'aa t'ípataadamerǎ.

22 Tachi mǎgá araa p'anapata perǎ Cristo ome, tachita Tachi Ak'õre te waibia k'a p'ani, iru Jaire tachi ome bapari perǎ.

3

Tachi Ak'õrepa Pablo jirida judio-eerǎmaa jarateenamerǎ

1 Maperǎ mi, Pablopa jarateepari Jesucristopa ooda, parǎ judio-eerǎ ichi-aba araa p'anapataadamerǎ iru ome. Ma k'aurepata írá mi carcelde bi.

2 ¿Parǎpa nǎga k'awa p'ani-ek'ǎ? Tachi Ak'õre t'āri pia bapari perǎ, parǎ pia oo k'inia bi. Mapa mi jirit'eraji na mimia oomerǎ parǎ-it'ee.

3 Naaweda Tachi Ak'õrepa k'isia iru bají mǎgá parǎ pia ooit'ee. Mamīda mǎga k'awapi-e paji naawedapemaarǎmaa. Jip'a mǎmaa k'awapiji, mǎa pedee chok'ara-eepa et'ewa jaradak'a na p'ādade.

4 Ma pedee waya leedak'āri, k'awaadai Tachi Ak'õrepa wāra mǎmaa k'awaapiji ichia k'isia iru bada ooit'ee Cristo k'ap'ia pari.

⁵ Naaweda eperā apidaapa ma k'isia iru bada k'awada-e paji. Mamīda irā k'awaapiji ichia awara bidaarāmaa; māgiirā ichia jirit'eradaarā māik'aapa ichi pedee jarapataarā. Māgá k'awaapiji ichi Jaure k'ap'ia pari.

⁶ Nāga k'isia iru baji. Judio-eerāpa ijāadak'āri Cristo piuji āchi k'aripait'ee, auk'a p'ani judiorā ijāapataarā ome. Tachi Ak'ōrepa āchi auk'a araa p'anapipari Jesucristo ome, p'uuru apai pik'a p'anadamerā judiorā ome. Irua ooda k'aurepa āchi auk'a it'aa wādait'ee māik'aapa auk'a iru p'anadait'ee jōma Tachi Ak'ōrepa jarada teeit'ee ichideerāmaa.

⁷ Tachi Ak'ōrepa k'inia bada perā, mi pia ooji jirit'erak'āri jarateenamerā Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee. Iruata mīmaa māgi jarateepipari.

⁸ Cristode ijāai naaweda, mi apemaarā k'āyaara k'achiara bapachi. Mapa mi-it'ee, mi apemaarā ijāapataarā ek'ariara bi. Mamīda Tachi Ak'ōrepa mi jiriji. Irua mi pia oo k'inia bada perā, mi jirit'eraji judio-eerāmaa jarateenamerā Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee māik'aapa irua ne-inaa pia oo k'inia bi irude ijāa p'aniirā-it'ee.

⁹ Maperāpi mia jōmaarāmaa jarai Tachi Ak'ōrepa na eujā ooi naaweda, k'isia iru bada parā judio-eerā k'aripait'ee. Awaraarāmaa māga k'awapi-e paji mīda, Tachi Ak'ōre, chi ne-inaa jōmaweda nībi oodapa, mīmaa māga k'awapiji.

¹⁰ Naawedapemaarāmaa k'awapi-e paji ichia k'isia iru bada judio-eerā-it'ee. K'inia baji irapemaarāpa māga k'awaadamerā. Ichiaba k'inia baji it'aripemaarā, ichi angeleerāpa māik'aapa netuaraarāpa paara k'awaa wādamerā iru jōmaarā k'āyaara k'isia k'awāara bi eperāarā k'aripait'ee. Māgiirāpa māga k'awaadait'ee unudak'āri judiorā judio-eerā ome p'uuru apai pik'a bi, Cristode ijāapata perā.

¹¹ Wāara Tachi Ak'ōrepa ooji ichia ichita k'isia iru badak'a ooit'ee Tachi Waibia Jesucristo k'ap'ia pari.

¹² Maperāpi tachi Cristode ijāajida. Iru ome araa p'anapata perā, waaweeda-e Tachi Ak'ōre k'ait'a wādait'ee it'aa t'idak'āri.

¹³ Tachi Ak'ōrepa ma jōma jara aupada ooda perā tachi ijāapataarā k'aripait'ee, o-ia para bāti. Mi nama carcelde chupiria nībi mīda parā judio-eerāmaa jaratee k'iniapa, parā pia-ee, k'isia paraa p'anadaik'araa bi. Ma k'āyaara o-ia p'anadaipia bi Tachi Ak'ōrepa parā judio-eerā ichiaba pia oo k'inia bairā Cristo k'ap'ia pari.

Cristo k'aurepa Tachi Ak'ōrepa tachi k'inia iru bapari

¹⁴ Mia made k'isiak'āri, Tachi Ak'ōre k'irapite bedabaipari māik'aapa it'aa t'ipari irumaa.

¹⁵ Iruta na p'ek'au eujādepema ēreerā māik'aapa it'aripema ēreerā ak'ōre, ichia āra ooda perā.

¹⁶ Tachi Ak'ōre jōmaarā k'āyaara waibiara bapari perā, ne-inaa jōmaweda k'awapari. Mapa mia it'aa iidi bi irua parā choopimerā pāchi t'āride iru Jaure k'ap'ia pari, māgá oodamerā irua oopi bik'a.

¹⁷ Iidi bi Cristo bamerā pāchi t'āride, irude ijāa p'ani misa. Māgá parāpa Tachi Ak'ōre māik'aapa awaraarā k'inia iru p'anadait'ee.

¹⁸ Ma awara māgá parā māik'aapa awaraa ijāapataarāpa k'awaadait'ee Cristopa tachi audú k'inia iru bapari. Ara to t'ai audú jet'ee bik'a, audú teesoo bik'a, audú nāpia bik'a, māga pik'a Cristopa tachi audú k'inia iru bapari.

¹⁹ P'oyaa k'awada-e p'ani mīda Cristopa tachi māgá audupai k'inia iru bi, mia iidi bi Tachi Ak'ōrepa parāmaa māga pipiara k'awapimerā. Parāpa wāara māga k'awadak'āri, ne-inaa jōmaade Tachi Ak'ōrek'a p'anadait'ee.

20 ¡Wāara Tachi Ak'ōre jōmaarā k'āyaara waibiara bi! Ichi tachi ome bak'āri, tachimaa ne-inaa piara bi oopipari, irumaa iidipata k'āyaara māik'aapa tachia k'īsiapata k'āyaara.

21 Mapa tachi Jesucristode ijāapataarā, ĩrapemaarā māik'aapa t'ēe cherutaarā, o-īa it'aa t'īdāma Tachi Ak'ōremaa jaradait'ee iru ichita jōmaarā k'āyaara waibiara bi. ¡Amén!

4

Cristode ijāapataarā k'ap'ia apai pik'a p'ani

1 Naaweda jaradak'a, mi carcelde bi parā judio-eerāmaa Tachi Waibia Cristopa ooda jarateepari perā. Maperāpi mia parā enenee nībi p'anapataadamerā Tachi Ak'ōrepa k'inia badak'a parā naa jirik'āri Cristode ijāadamerā.

2 Nāga p'anapataadaipia bi: maarepida auuadaa-ee; t'āri pia jōmaarā ome; choopari nepirade bi mīda māik'aapa k'īrau-ee choopari, awaraarāpa parā ome nepira jiri p'ani pijida. Māga p'anapataadaipia bi chik'inia p'ana k'inia p'anadairā.

3 Māgā chik'inia p'anapataadak'āri, Tachi Ak'ōre Jaurepa parā k'āiwee p'anapiit'ee, wāara araa p'anapataadamerā awaraa ijāapataarā ome. Mapa ne-inaa jōma pia oodaipia bi māga p'anapataadamerā.

4 Jōma Cristode ijāapataarā k'ap'ia apai pik'a p'anapata māik'aapa Tachi Ak'ōre Jaure apai iru p'anapata. Tachi Ak'ōrepa parā jirik'āri Cristode ijāadamerā, auk'a ijāa p'aneejida Cristo k'aurepa parā wādait'ee Ak'ōre trudee. Ma-it'ee aupai Tachi Ak'ōrepa parā jiriji.

5 Cristo apai iru p'ani. Irua Tachi Waibia. Mapa irudepai ijāapata māik'aapa poro choopipata ak'ipidait'ee iru ome araa p'ani.

6 Tachi Ak'ōre apai iru p'ani. Iru tachi jōmaarā Ak'ōre. Iru Tachi Waibia. Irua ne-inaa pia oopipari tachimaa, tachi ome bapari perā.

7 Mamīda tachi ijāapari chaa Cristopa ne-inaa pia awara-awaraa oo k'awaapipari, māgā awaraarā k'aripadamerā. Tachi chaachaa auk'a oo k'awaapi-e. Oo k'awaapipari ichia k'inia bik'a.

8 Māga ook'āri, oopari Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a: 'Īt'aa wāk'āri, p'oyaaji ichi k'īra unuamaa iru p'anadap'edaarā māik'aapa eperārāmaa ne-inaa pia tee pēiji. *(Sal 68.18)*

9 Ma ūraa p'ādade "it'aa wāk'āri" ak'āri, jara k'inia bi ai naaweda edaa cheji na p'ek'au eujādee chupiria nībade eperā jīp'aak'a.

10 Māgī eperā edaa cheda chi it'aa wāda. Ichi it'aa wāji Tachi Ak'ōre bīmaa, jōmaarā k'āyaara waibiara bade. Maperāpi iru k'aurepa ne-inaa jōmaweda nībi.

11 Ichiaa tee pēiji ichi Jaure, māgipa ichideerāmaa oo k'awaapimerā ne-inaa pia awara-awaraa. Ūk'uru jirit'eraji jarateenadamerā irua ooda māik'aapa jarada. Ūk'uru biji jarapataadamerā irua jarapi bik'a. Ūk'uru pēiji jōmaarāmaa jarateepataadamerā irua ooda eperārā o k'achiadeepa k'aripa atait'ee atuanaadamerā. Awaraarā biji ichideerā ak'ipataadamerā māik'aapa jarateepataadamerā irua eperārāmaa oopi k'inia bi.

12 Ma jōma oo k'awaapiji ichideerāmaa, iru mimia oo wāk'āti wādamerā. Māgā ijāapataarā jōmaweda irude pipiara ijāadait'ee māik'aapa irua k'inia bik'a p'anapataadait'ee.

13 Tachi jōmaarāpa māga oo k'awaadak'āri, wāara araa p'anapataadait'ee, auk'a Tachi Ak'ōre Warrade ijāadait'ee perā māik'aapa iru auk'a k'awadait'ee

perã. Måga p'anapataadak'ãri, ne-inaa jõma oo k'awaadait'ee Cristopa oopi bik'a. Chonaaråpa ne-inaa pariatua ooda-e p'anik'a warra chak'eeråk'a, måga pik'a tachi ijåpataarå ne-inaa pariatua waa ooda-e pait'ee.

14 Mågá p'anapataadak'ãri, waa p'anada-e pait'ee warra chak'eeråk'a. Ma k'åyaara ik'awaa beeråpa Tachi Ak'õre Ūraa awara jaratee chedak'ãri, tachia ijåadak'aa pait'ee åchia jaratee p'ani. Pia k'awaa p'anadait'ee åchia jaratee nipapata wåara-e. Mapa k'urapida-e pait'ee ma k'isia k'achia iru beeråmaa.

15 Ma k'åyaara tachia ne-inaa wåara ijåpataadait'ee. Maperå p'anapataadaipia bi Tachi Ak'õrepa wåarata jara pëidak'a. Ichita wåarata jarapataadaipia bi chik'inia p'ana k'inia p'anadairå. Måga p'anapataadak'ãri, wåara jõma oodait'ee tachi poro Cristopa k'inia bik'a måik'aapa tachi jõmaweda iru k'ap'ia apai pik'a p'anadait'ee.

16 Tachi ijåpataarå jõma araa p'ani, Cristo k'ap'ia ome apai pik'a p'anadairå. Chik'aripa p'anadak'ãri måik'aapa chik'inia p'anapataadak'ãri, oo k'awaa wåpata tachi poro Cristopa oopi k'inia bik'a.

Cristo ome såga p'anapataadaipia bi

17 Tachi Waibiapa mimaa någa jarapiru. Waa p'ananåati ijåadak'aa beeråk'a. Åchi pariatua k'Isiapata.

18 Åchi p'ãriu pik'a bide p'anadairå, k'awa k'iniada-e Tachi Ak'õre net'aa. Mapa ijåadak'aa Tachi Ak'õrepa eperåarå k'aripai atuanaadamerå. Åchi k'Isia k'awada-ee, k'iri k'isua p'anadairå.

19 K'ira nejasia wëe pak'oodaida perå, åchia k'achia oo k'iniata ooi awaa p'anapata. Någee ne-inaa k'achia oopata: awaraarå wëra k'iapata måirå ome p'ek'au oodait'ee måik'aapa pariatua p'ek'au oo wåpata awaraarå ome.

20 Mamida taipa paråmaa måga jarateedak'aa paji, jarateedak'ãri Cristopa oopi k'inia bi eperåaråmaa.

21 Paråpa mågí jarateeda ūrijida. ¿Wåara-ek'å? Ma awara irude ijåajida måik'aapa k'awaajida Tachi Ak'õrepa wåarata jara pëida irude.

22 Ma k'aurepata k'awaajida paråpa naaweda oopatap'edaa k'achia baji Ak'õre k'irapite. Mapa waa måga p'anapataadaik'araa bi. Oo amåati parå p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa oo k'inia bik'a. Ma k'aurepa k'achiade p'anapachida måik'aapa påchi itu k'urapipachida k'achia oo k'iniapa.

23 Ma k'åyaara påchi t'ãri chiwidi pik'a papiti Tachi Ak'õremaa måik'aapa k'Isiati irua k'Isiapi k'inia bik'a.

24 P'anapatåati k'ap'ia chiwidi iru p'anik'a, Tachi Ak'õrepa ichideerå måga p'anapi k'inia bairå. Tachi ooi naaweda, Tachi Ak'õrepa k'isia iru baji tachi ichik'a p'anadamerå, p'ek'au k'achia wëe. Måga p'anadaí, jõma oodak'ãri irua wåarata jara pëida jara bik'a.

25 Måga p'anadait'ee waa seewa jaranåati. Ichita wåarata jarapatåati awaraaråmaa, tachi jõmaweda k'ap'ia apai pik'a araa p'anadairå tachi poro Cristo jua ek'ari.

26 K'iraudaruta pirå, ne-inaa k'achia oonåati.'

(Sal 4.4)

K'irau p'ananåati ak'õrejiru baairumaa,

27 Netuara Poro Waibiapa eperå taarå k'irau bi k'achiade baaipipari perå.

28 Ichiaba mia jara bi chi nechiyaa bimaa waa nechianaamerå. Ma k'åyaara mimia piata oopia bi, ne-inaa iru bamerå pichi juadoopa. Mågá pia chupiria chedeeråmaa teei.

29 Ik'achia pedee p'ananáati. Ma k'áyaara pedee pia aupai jarapatáati, chi úrirtaarāpa pia k'ísiadamerā māik'aapa pia oodamerā. Māgá parāpa āchi k'aripadait'ee.

30 Tachi Ak'ōre Jaure t'āri p'uapináati, parāpa māgee ne-inaa k'achia oo p'anīpa. K'irāpāti iru k'aurepata k'awa p'ani tachi Tachi Ak'ōredeerā. Iruta tachi ome bapariit'ee na eujādepema k'ap'ideepa uchiarutamaa Cristo cheru ewate.

31 Mapa parādepema apida nāgá baik'araa bi: t'āri ārii; k'īrauyaa; t'āri k'achia; chōoyaa; ik'achia pedeeyaa maa-e pirā awaraarā āpīte pedee k'achia jarayaa; awaraarā k'īra unuamaa iru p'anapata.

32 Ma k'áyaara, t'āri pia para bāti māik'aapa chupiria k'awaa para bāti. Ape-maarāpa ne-inaa k'achia oodak'āri, perdonaapatáati, Tachi Ak'ōrepa tachia k'achia oopata perdonaaparik'a Cristo piuda k'aurepa tachi pari.

5

Sāga Tachi Ak'ōre warrarā p'anapata

1 Tachi Ak'ōrepa parā k'inia iru bapari ichi warrarā perā. Mapa k'awaa wāk'āti wāti awaraarā k'inia iru p'anadait'ee irua tachi k'inia iru baparik'a.

2 Chik'inia p'anapatáati Cristopa tachi k'inia iru baparik'a. Tachi māgá k'inia iru bada perā, piuji tachi k'aripait'ee. Ichi k'ap'ia paara peepiji ak'ipiit'ee Tachi Ak'ōre k'inia iru bi māik'aapa eperāarā ichiaba k'inia iru bi. Maperāpi Tachi Ak'ōrepa irua ooda pia ak'iji.

3 Tachi Ak'ōrepa parā awara bida perā Cristok'a p'anapataadamerā, nāgee p'ek'au k'achia eperāarāpa oopata jida jaradaik'araa bi: miak'āi p'aniirā awaraarā ome k'āipata; k'īra nejasia wēe awaraarā jiripata p'ek'au oodait'ee āchi ome; awaraarā wēra wa net'aa k'īapata.

4 Ichiaba parāpa nāgee k'achia oopata apida oodaik'araa bi: bisi pedeepata; pariatua pedeepata maa-e pirā bisi pedee pedeepata ēidamerā. Cristopa apidaamaa māgá pedeepik'aa. Māgá pedeedai k'áyaara, gracias jarapatáati Tachi Ak'ōremaa.

5 Parāpa k'awaadaipia bi chi nāgee k'achia oopataarā Cristodeerā-e: pariatua p'ek'au oo wāpata awaraarā ome; k'īra nejasia wēe awaraarā jiripata k'achia oodait'ee āchi ome; awaraarā wēra wa net'aa k'īapata. Māgeerā ne-inaa juapa ooda k'īrapite it'aa t'īpataarāk'api p'ani. Ne-inaa awaraa k'iniara iru p'ani Tachi Ak'ōre k'áyaara. Mapa wāda-e pait'ee iru tuadee.

6 Māgee p'ek'au k'achia oopataarā atuadait'ee, Tachi Ak'ōre k'īraupipata perā āchia k'achia oo jōnīpa māik'aapa oodaamaa p'anapata perā irua oopi bik'a. K'ūrapináati māgee pariatua pedeepataarā apidaamaa, seewa jarateepata perā.

7 K'ōp'āyo meraanáati māgee eperāarā ome.

8 Wāara naaweda ichiaba parā māgeerāk'a p'āriu pik'a bide p'anapachida, k'achiade p'anapataadap'edaa perā. Mamīda irā parā araa p'anadairā Tachi Waibia ome, idaa pik'a bide p'anapata. Mapa p'anapatáati Cristodeerāk'a.

9 Eperā idaa pik'a bide bak'āri, nāga bapari: t'āri pia jōmaarā ome; oopari Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a; ichita wāarata jarapari.

10 Mapa k'awaa wāk'āti wāti māgá p'anapataadait'ee. Māgá Tachi Waibia o-īa bait'ee parā ome.

11 Ijāadak'aa beerāpa ne-inaa k'achia oodak'āri, t'ŭnāati āchi ome, āchi p'āriu pik'a bide p'anapata perā. Ma k'āyaara āchi ūraapatāati k'awaadamerā atuadait'ee āchia k'achia oopata k'aurepa.

12 Tachi k'īra nejasiadarii nepiriit'ee āchia ne-inaa k'achia mera oopata.

13 Mamīda Tachi Ak'ōrepa māgee p'ek'au k'achia oopata paara wēpapii, ma eperāarāpa ūruruta pirā chi īdaa pik'a bide p'anīrāpa Tachi Ak'ōre Ūraa jaradak'āri. Māga ūridap'eda, k'awaadai āchia ne-inaa k'achia oopata.

14 Māpai Cristode ijāaruta pirā, āchi ichiaba īdaa pik'a bide t'īudai. Mapa k'aride jara bi:

“ŭrimāti parā k'āi pik'a p'anīrā, k'achia oomaa p'anadairā. P'irabāiti parā piu pik'a p'anīrā, ijāadak'aa perā. Cristopa parā k'aripai īdaa pik'a bide t'īudamerā.”

15 Maperā k'īrak'aupai p'anadai k'īsia k'awa-ee beerāk'a. Ma k'āyaara k'īra jīp'a, k'īsia k'awaa p'anapatāati.

16 Ichita jiripatāati ne-inaa pia oodait'ee, īrapemaarā k'achia ooyaa p'anapata perā.

17 K'īra k'awa-ee p'anīrāk'a p'ananāati. Ma k'āyaara jiripatāati k'awaadait'ee Tachi Ak'ōrepa parāmaa oopi k'inia bi.

18 It'uapa piu nīpanāati, jāgipa eperāarā k'achiade baaipipari perā. Ma k'āyaara Tachi Ak'ōre Jaure ome o-īa nipapatāati oodait'ee irua parāmaa oopi k'inia bik'a.

19 Awaraa ijāapataarā ome p'anadak'āri, k'ari para bāti salmos Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādadepema māik'aapa Ak'ōre k'ari. K'aripatāati Tachi Ak'ōre Jaurepa k'aripi bik'a. T'āripa k'aripatāati Tachi Waibiaamaa, parāpa iru k'inia iru p'anapata perā.

20 Tachi Waibia Jesucristode ijāapata perā, ichita gracias jarapatāati Tachi Ak'ōremaa, jōma irua oo bi pari tachi-it'ee.

Sāga p'anapataadaipia bi awaraa ijāapataarā ome

21 Ak'ipidait'ee Cristo wāra pāchi poro waibia, ūripatāati awaraa ijāapataarāpa ūraa p'ani māik'aapa oopatāati ārapa jara p'anik'a.

22 Wēraarāpa oopataadaipia bi āchi imik'īraarāpa jara p'anik'a, Tachi Waibia māga k'inia bairā.

23 Imik'īra chi wēra poro waibia, Cristo tachi ijāapataarā poro waibia k'a. Tachi ijāapataarā Cristo k'ap'ia apai pik'a p'ani. Iruata tachi o k'achiadeepa k'aripa ataji atuanaadamerā.

24 Mapa ijāapataarā Cristo jua ek'ari p'anapata. Māgā ichiaba wēraarā nejōmaade āchi imik'īraarā jua ek'ari p'anapataadaipia bi.

25 Imik'īraarāpa jōdee āchi wēraarā k'inia iru p'anapataadaipia bi, Cristopa ijāapataarā k'inia iru baparik'a. Irua tachi ijāapataarā audupai k'inia iru bada perā, piuji tachi pari.

26 Māgā tachi ijāapataarāpa p'ek'au k'achia oopata wēpapiji. Tachi sii pik'aji paniapa irude ijāa p'anida adak'āri, iru ūraa ūridap'eda. Māgā tachi ijāapataarā awara bijī ichi-it'ee.

27 Ara imik'īrapa wēra awēra k'īra wāree, t'āri pia, k'inia bik'a ai ome miak'āiit'ee, māga pik'a Cristopa k'inia bi tachi ijāapataarā Tachi Ak'ōre k'īra wāreek'a, t'āri pia, maarepida k'achia wēe p'anapataadamerā ichi-it'ee. Ma-it'eeta tachi awara bijī.

28 Cristopa tachi ijāapataarā, ichi k'ap'ia apai pik'a p'anīrā, māgā k'inia iru bapari perā, imik'īraarāpa āchi wēraarā ichiaba k'inia iru p'anapataadaipia bi

āchi k'ap'iak'a. Imik'īrapa ichi wēra wāara k'inia iru bak'āri, pia ak'i bapariit'ee, ichi k'ap'ia ak'i baparik'a.

²⁹ Eperā apidaapa ichi k'ap'ia unuamaa iru bak'aa. Ma k'āyaara nek'opari māik'aapa ichi k'ap'ia pia ak'i bapari, Cristopa tachi ijāapataarā ak'i baparik'a.

³⁰ K'awa p'ani Cristopa tachi ijāapataarā mǎgá ak'i bapari, tachi iru k'ap'ia apai pik'a p'anadairā.

³¹ Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bi:

'Mapa imik'īrapa atabēiit'ee chi ak'ōre chi nawe ome, araa p'anapataadait'ee chi wēra ome. Mǎgá eperā omee weda eperā apai pik'a p'anedait'ee.'

(Gn 2.24)

³² Mǎgí jarada k'aurepa tachia ne-inaa wāarata k'awaadai, waide k'awada-e p'anadap'edaa. Mi-it'ee nǎga bi. Cristo tachi ijāapataarā ome, imik'īra chi wēra ome bik'a bi.

³³ Mapa waya jara k'inia bi parāmaa: Imik'īra chaa ichi wēra k'inia iru baipia bi ichi k'ap'ia k'inia iru baparik'a. Jōdee wēra chaa ichi imik'īra waaweeipia bi ichi poro waibiak'a.

6

Ūraa warrarā māik'aapa ak'ōreerā-it'ee

¹ Irā mia ūraait'ee warrarāmaa: Warrarā, parāpa Tachi Waibia k'inia iru p'anadairā, oopatāati pāchi ak'ōreerāpa jara p'anik'a. Mǎga k'inia bi Tachi Ak'ōrepa parāpa oodamerā.

² Iru ūraa p'ādade jara bi:

'Pichi ak'ōre māik'aapa pichi nawe k'inia iru baparīji māik'aapa āra pedee ūriparīji.'

(Ex 20.12)

Tachi Ak'ōrepa jarak'āri warrarāpa mǎga oodamerā, ichiaba jaraji sāga k'aripait'ee chi ma jaradak'a oopataarā.

³ Mǎgaji:

'Pāchi ak'ōreerā pedee ūriruta pirā, pia p'anapataadait'ee māik'aapa taarā nīpapataadait'ee na p'ek'au eujāde.'

(Ex 20.12)

⁴ Ak'ōreerā, pāchi warrarā k'īraupināati. Ma k'āyaara pia ak'i p'anapatāati. Mǎga oo p'ani misa, ūraapatāati ne-inaa k'achia oonaadamerā. Ma awara jaratepatāati Tachi Waibiade ijāapataadamerā māik'aapa oopataadamerā irua oopi bik'a.

Ūraa esclavoorā-it'ee māik'aapa āchi chipariirā-it'ee

(Col 3.22-25; Tit 2.9-10; 1 P 2.18-20)

⁵ Esclavoorā, oopatāati parā na p'ek'au eujādepema chipariirāpa jara p'anik'a. Āra waaweeapatāati māik'aapa k'īra jīp'a mimiapatāati, Cristo-it'ee mimiak'ajidak'a.

⁶ Edaare esclavo k'īra jīp'a mimiapari chiparipa ak'i bi misa aupai, ichi mimiayaa bida amerā. Mamīda parāpa mǎga oodaik'araa bi. Ma k'āyaara auk'a k'īra jīp'a mimiapataadaipia bi, chipariirāpa ak'ida-e p'ani pijida. Mǎgá t'āripa ichiaba oopatāati Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a, Cristo parā chipari jōmaarā k'āyaara waibiara bairā.

⁷ Maperāpi parā mimiadai k'āyaara chi mimia chipariirāpa parā pia ak'idamerā, t'āripa mimiadaipia bi Tachi Waibia-it'ee.

⁸ Mǎga oodaipia bi k'awa p'anadairā chi mimia pia oo bīpa iru bait'ee jōma Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru bi teeit'ee ichideerāmaa. Esclavoorā, esclavo-eerā auk'a mǎga iru p'anadait'ee āchi mimia pia oopata pari.

⁹ Parā, chi esclavoorā chipariirā ichiaba pia p'anapatāati pāchi esclavoorā ome. Ijāti pedeenāati p'eradamerā. K'irāpapatāati parā it'ari chipari ichiaba iru p'ani. Māgí Tachi Waibia Jesucristo. Iruata esclavo chipari pipiara ak'ik'aa chi esclavo k'āyaara, ichideerā jōmaweda iru k'rapite auk'a p'anadairā.

Armadura Tachi Ak'ōrepa teepari Cristode ijāapataarāmaa

¹⁰ Ipemaarā Cristo k'aurepa, irā mia parā ūraait'ee t'āridepai choopataadamerā, araa p'anadairā Tachi Waibia ome. Iru jōmaarā k'āyaara waibiara bairā, parā k'aripait'ee oodamerā irua k'inia bik'a.

¹¹ Nāgá tachi k'aripait'ee. rapema soldaorāpa armadura jīpatak'a, Tachi Ak'ōrepa armadura teeda jīpatāati, Netuara Poro Waibiapa parā k'ūranaamerā.

¹² Tachi chōda-e p'ani eperāarā jīp'arā ome. Jīp'a chōo p'ani na p'ek'au eujādepema-eerā ome; chi Netuara Poro Waibia eere p'anirā ome. Māgīrā jua ek'ari na p'ek'au eujādepema ijāadak'aa beerā jōmaweda p'āriu pik'a bide p'anapata.

¹³ Maperā Tachi Ak'ōrepa teeda armadura jōmaweda jīpatāati. Māgá Netuara Poro Waibia eere p'anirā chedak'āri parā k'achiade baaipidait'ee, parāpa māga oopida-e pait'ee. Mapa Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a oo wāk'āti wāti, māgīrā p'oyaadait'ee āchi cheruta chaa.

¹⁴ Māga p'anadait'ee nāga oopatāati: soldaorāpa ne-inaa k'irride jīpatak'a, māga pik'a Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēida k'awāati māik'aapa ichita wāarata jarapatāati. Soldaorāpa camisa hierrodee ooda jīpatak'a, māga pik'a Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a ichita oopatāati, netuara eere p'anirāpa maarepida parāmaa k'achia oonaadamerā.

¹⁵ Soldaorāpa chancla jīpatak'a awara āyaa wādait'ee pak'āri, māga pik'a k'awāati jarateedait'ee Cristopa tachi o k'achiadeepa k'aripa atak'āri, k'āiwee p'anapata, netuara eere p'anirāpa nepirade baaipi cheruta pijida.

¹⁶ Soldaorāpa escudo atepatak'a, māga pik'a waapiara Cristode ijāapatāati. Māgá jaut'i pik'a p'anadai Netuara Poro Waibiapa k'achia oopi k'inia bi parāmaa.

¹⁷ Soldaorāpa casco jīpatak'a, māga pik'a wāara ijāapatāati Tachi Ak'ōrepa parā o k'achiadeepa k'aripa ataji. Ma awara soldaorāpa espada atepatak'a, Tachi Ak'ōre Ūraa jara pēida ichi Jaure k'ap'ia pari t'āride atēeti.

¹⁸ Oodait'ee ma jōma et'ewa jarada, ichita it'aa t'īpatāati Tachi Ak'ōre Jaurepa oopi bik'a. It'aa iidipatāati Tachi Ak'ōrepa parā k'aripamerā ne-inaa jōmaade. K'irak'aupai it'aa t'īda-ee p'anapataadai. Ma k'āyaara jōmaarā ijāapataarā pari it'aa t'īpatāati.

¹⁹ Ichiaba it'aa t'īpatāati mi pari, Tachi Ak'ōrepa ichia jara k'iniata mīmaa jarapimerā. Iidipatāati mia jōmaarāmaa waawee-ee k'awapimerā Tachi Ak'ōrepa k'isia iru bada eperāarā o k'achiadeepa k'aripa atait'ee, ichi Warra pēik'āri piumerā eperāarā pari.

²⁰ Cristopa mi pēiji māga jarateemerā. Ma jaratee bi k'aurepata mi nama carcelde bi. Mamīda it'aa t'īpatāati, mia at'āri waawee-ee māga jarateemerā Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a.

Pablopa salude tee pēida na k'art'a p'ā aupa wāk'āri

²¹ Mia na k'art'a pēiru tachi ipema Cristo k'aurepa Tíquico ome. Mia iru k'inia iru bi, k'ōp'āyo pia perā. Irua mi ichita k'aripapari, Tachi Ak'ōrepa oopi

bik'a oo k'inia bairã. Irua parãmaa nepirĩnait'ee mia k'ĩsia bi mãik'aapa mia oomaa bi, parãpa ma jõma k'awaadamerã.

²² Ma-it'ee mia iru pẽiru, parãpa pia k'awaadamerã tai p'anapata mãik'aapa t'ãri o-ĩa p'aneedamerã irua jarãru ũridak'ãri.

²³ Iĩa mia it'aa iidi bi Tachi Ak'õrepa mãik'aapa Tachi Waibia Jesucristopa parã k'ãiwee p'anapimerã jõmaarã ijãapataarã ome mãik'aapa chik'inia p'anapimerã, Cristode ijãapata perã.

²⁴ Ichiaba iidi bi ãrapa pia ak'i p'anadamerã jõmaarã t'ãriipa Tachi Waibia Jesucristo k'inia iru p'anapataarã.

Mãgapai paji.

FILIPENSES

San Pablopa K'art'a P'ãda Filipos P'uurudepema Ijãapataarãmaa

San Pablo, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a p'ãji. K'ĩsiapata na k'art'a jida p'ãji Romade, carcelde bak'ãri. Pablo naapiara jaratee nipapachi Filipos p'uurude. Ma p'uuru Macedonia eujãde bi. Mapa mãpema ijãapataarã k'inia iru bapachi. Na k'art'a p'ãji gracias jarait'ee ãramaa, ichi k'aripadap'edaa perã primisia tee pëidak'ãri. Ichiaba k'irãpapiji ichia Ak'õrepa wãarata jarateeda ãra t'ãide, k'urãpinaadamerã seewa jaratee nipapataarãmaa.

Naapiara jara bi ichia it'aa t'ĩpari ãra pari mãik'aapa ichi bapata (cap. 1.1-11). Jara bi ichi bapari ooit'ee Cristopa oopi bik'a mãik'aapa waawee-piut'ee, Cristo ome araa bapari perã (cap. 1.12-26). Ûraa bi ãrapa waaweenadamerã miadait'ee Cristode ijãa p'ani k'aurepa; oopariidamerã iru ùraade jara bik'a mãik'aapa nipapataadamerã iruk'a: audua-ee, chupiria k'awaa (caps. 1.27-2.18). Jara bi ichia k'ĩsia iru bi oopiit'ee ichi k'aripapataarã Timoteomaa mãik'aapa Epafroditomaa (cap. 2.19-30). Nepiri bi ichi bapata Cristode ijãai naaweda. K'ĩsia baji mĩda Tachi Ak'õrepa iru pia ak'ii Moisepa p'ãdade jara bik'a oopachi perã, ìrá k'awa bi Cristode ijãapata k'aurepapai Ak'õrepa eperãarã pia ak'ipari. Ichiaba jara bi Cristode ijãapataarã deporte jemenepataarãk'api p'ani maa-e pirã carrera p'irapataarãk'a (cap. 3). T'ẽepai ùraa bi ijãapataarã t'ãri o-ia p'anapataadamerã mãik'aapa gracias jara bi ãrapa tee pëidap'edaa pari (cap. 4).

Salude pëida

¹ Mi, Pablo Timoteo ome oopata Jesucristopa oopi bik'a. Mapa na k'art'a pëiruta parã Jesucristode ijãapataarãmaa, Filipos p'uurude p'ani. Ichiaba salude pëiruta parã ak'ipataarãmaa ãra k'aripapataarã ome.

² K'inia p'ani Tachi Ak'õrepa mãik'aapa Tachi Waibia Jesucristopa parã pia ak'i p'anadamerã. Mãgã k'ãiwee p'anapataadait'ee.

Pablopa it'aa t'ãida Filipodepema ijãapataarã pari

³ Mia parã k'irãpak'ãri, ichita gracias jarapari Tachi Ak'õremaa, iru mi Ak'õre Waibia perã.

⁴ It'aa t'ĩru chaa parã jõmaarã pari, mia t'ãri o-ia gracias jarapari Tachi Ak'õremaa

⁵ parãpa mi k'aripapachida perã mia jaratee bi misa Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee. Mãgã oopata Cristode ijãadak'ãriipa.

⁶ Mãgã ijãadak'ãri, Tachi Ak'õrepa parã t'ãri pia p'anapiji ichia k'ĩsia iru badak'a. Mia t'ãride k'awa bi Tachi Ak'õrepa mãgã oo wãk'ãti wãit'ee, iruk'a t'ãri pia parutamaa Cristo waya chek'ãri.

⁷ Pia bi mia mãga k'ĩsiait'ee, t'ãriipa mia parã k'inia iru bapari perã. Tachi Ak'õrepa parã k'aripamaa bi mi k'aripaparik'a. Maperãpi parãpa mi k'aripapata nama carcelde bi misa mãik'aapa tachi ijãapataarã imiatee p'anãrãmaa p'anaumaa bi misa. Ichiaba mi k'aripapata jip'a jarateemaa bi misa Tachi Ak'õre pedee pia jara pëida Cristode.

⁸ Tachi Ak'õrepa k'awa bi mia t'ãriipa parã k'inia iru bi, Jesucristopa audú k'inia iru baparik'a. Mapa parã audú unu k'inia bi.

⁹ It'aa t'ĩpari parã pari, parãpa audupãra Tachi Ak'õre k'inia iru p'anadamerã mãik'aapa chik'inia p'anapataadamerã. Ichiaba it'aa t'ĩpari

parāpa Tachi Ak'ōre pipiara k'awa wādamerā māik'aapa ne-inaa jōmaade oo k'awaa wādamerā irua oopi bik'a.

¹⁰ Māga k'awaadak'āri, ichita jiridait'ee ne-inaa pipiara oodait'ee irua oopi bik'a. Māpai māga ooruta pirā, Cristo cheru ewate p'ek'au k'achia wēe p'anadait'ee eperāarā k'īrapite māik'aapa Tachi Ak'ōre k'īrapite.

¹¹ Ma ewate ni p'ani misa, mia it'aa iidipari, Jesucristo k'ap'ia pari parāpa oodamerā ne-inaa pia k'īra t'ādo, Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a. Māga ooruta pirā, awaraarāpa jaradait'ee wāara iru jōmaarā k'āyara waibiara bi, irua parā māgā k'aripapari perā.

Pablo bapari ooit'ee Cristopa oopi bik'a

¹² Ipemaarā Cristo k'aurepa, mia nāga k'awapi k'inia bi parāmaa. Mi nepirade nībi mīda, ma k'aurepata chok'araarāpa k'awaa wāpata Cristopa ooda āchi k'aripait'ee atuanaadamerā.

¹³ Mi nama carcelde nībairā, jōma César palacio jīapataarāpa awaraarā ome k'awa p'ani mi nama bi Cristode ijāapari perā māik'aapa irua oopi bik'a oopari perā.

¹⁴ Ma awara mi māgā choo bairā nama, na p'uurudepema Cristode ijāapataarā chok'araarāpa waapiara waawee-ee jarateemaa p'ani Tachi Ak'ōrepa Cristode jara pēida.

¹⁵ Wāara, ūk'uruurāpa Cristopa ooda jarateepata eperāarā k'aripait'ee, eperāarāpa mi k'āyara āchi t'o p'anadamerā. Mamīda awaraarāpa māga jarateepata t'āri pia p'anadairā.

¹⁶ Māgiirāpa mi k'inia iru p'anapata perā, Cristopa ooda jarateepata. K'awa p'ani Tachi Ak'ōrepata mi jirit'eraji jōmaarāmaa jarateenamerā irua Cristode jara pēida māik'aapa p'anaumerā tachi imiateepataarāmaa.

¹⁷ Mamīda chi apemaarāpa k'īra jīp'a jarateedak'aa. Imeraa jarateepata eperāarāpa ijāadamerā āchia jarateeruta aupai. Māga oopata mi k'īsia p'uapiit'ee nama carcelde nībide.

¹⁸ Mamīda mia p'ua-e bi. Wāara mi o-ia bi eperāarā ūk'uruurāpa Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee k'īra jīp'a jarateedak'āri. Mamīda awaraarāpa k'īra jīp'a-ee jarateeruta pijida, mi o-ia bi Cristopa oodata jaratee p'anadairā.

Ma awara mi audupiaara o-ia bait'ee nāga perā.

¹⁹ K'awa bi mi nama p'asa nībi pia uchiat'ee, parāpa it'aa t'ī p'anadairā mi pari māik'aapa Jesucristo Jaurepa mi k'aripamaa bairā.

²⁰ Mia ne-inaa oo k'inia-epi, ma k'aurepa k'īra nejasia bait'ee. Ma awara ne-inaa jōmaade ichita waawee-ee oo k'inia bi Cristopa oopi bik'a, naapai chupiria nībik'a māik'aapa chupiria wēe nībak'āri. Māga oo k'inia bi awaraarāpa k'awaadamerā Cristo mi ome bapari. Ma awara māga oo k'inia bi, chok'ai uchiaru jida na chupiria nībideepa maa-e pirā piuru pijida.

²¹ Mia nāga ijāapari. Mi bapari ooit'ee Cristopa oopi bik'a. Mamīda mia k'awa bi jai-idaak'āri pipiara bapariit'ee, it'ari Cristo ome ichita bapariit'ee perā.

²² Maperāpi k'awa-e chisāgita pipiara bak'aji. Chok'ai uchiaru pirā na carceldeepa, mia waapiara ooi awaraarāpa Cristo k'awaadamerā. Jōdee jai-idaaru pirā, Cristo ome it'ari banai.

²³ K'īsia nībi ome weda oo k'inia bairā. Audú uchua k'inia bi na p'ek'au eujādeepa banait'ee Cristo ome. Ma pipiara bak'aji mi-it'ee.

²⁴ Mamīda na k'ap'iade beeru pirā, ma pipiara bak'aji parā-it'ee.

²⁵ Maperā k'awa bi Tachi Ak'ōrepa mi uchiapiit'ee na carceldeepa, at'āri beemerā parā ome. Māgá parā k'aripai pipiara ijāadamerā māik'aapa o-īa p'anadamerā, māgá ijāapata perā.

²⁶ Ichiaba mia k'īsia bi Ak'ōrepa mi uchiapiit'ee nadeepa mi waya unudak'āri, parā audupiara o-īa p'anadamerā māik'aapa t'āri o-īa it'aa t'īdamerā Jesucristomaa grācijas jaradait'ee mi pari.

²⁷ Mia nāgapai k'inia bi: parāpa oodamerā Tachi Ak'ōrepa jara pēidak'a Jesucristo k'ap'ia pari māik'aapa p'anapataadamerā Cristodeerāk'a. Mi na chupiria nībideepa uchiaru pirā, parā māgá unui jāmaa wāk'āri. Mamīda uchiae pijida, mia ūri k'inia bi parā t'āri a-ba choo p'ani Cristode ijāa p'anide Tachi Ak'ōre Jaure k'ap'ia pari. Ichiaba ūri k'inia bi parā auk'a jirīmaa p'ani awaraarāpa auk'a ijāadamerā Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēida Cristode.

²⁸ Māga oo p'ani misa, mia ichiaba ūri k'inia bi parā maarepida waawee-ee p'ani, Cristo k'aurepa parā k'īra unuamaa iru p'anapataarāpa parā jiridak'āri miapidait'ee. Māgá waawee-ee choodak'āri, parā k'ap'ia pari Tachi Ak'ōrepa mairāmaa k'awapiit'ee āchi atuadait'ee. Jōdee parāmaa k'awapiit'ee parā it'aa wādait'ee, wāara ichideerā perā.

²⁹ Mia māga jara bi Tachi Ak'ōre t'āri pia bapari perā parā ome. Parāta jiriji Cristode ijāapataadamerā māik'aapa oopataadamerā irua oopi k'inia bik'a. Parā jiri-e paji jīp'a ijāadamerā. Ichiaba jiriji miadamerā Cristo k'aurepa.

³⁰ Ma-it'ee Tachi Ak'ōre k'īra unuamaa iru p'anirāpa tachi auk'a jirīmaa p'ani miapidait'ee. Tachi chōomaa pik'a p'ani māgīrā ome. Parāpa unujida mairāpa mimaa oodap'edaa mi parā t'āide nipak'āri māik'aapa irā waapiara k'awaa wāda mi nama ichiaba miapi iru p'ani.

2

Tachi Ak'ōrepa Cristo jōmaarā k'āyaara waibiara papida

¹ Wāara parā māgá choo p'ani pirā Cristodeerā perā, māik'aapa t'āri o-īa p'ani pirā irua parā k'inia iru bapari perā, māik'aapa parā t'āri auk'a bapari pirā Tachi Ak'ōre Jaure ome, māik'aapa parā k'ōp'āyoorā chupiria k'awaa p'ani pirā t'āriapa k'inia iru p'anadairā;

² māgara mi audupiara o-īapiti nāga oo p'anipa. T'āri auk'a p'anapatāati oodait'ee Cristopa oopi bik'a. Chik'inia p'anapatāati māik'aapa t'āri a-ba p'anapatāati. Māgá p'anadai Tachi Ak'ōre Jaurepa parā k'aripapari perā.

³ K'īsianāati pāchia oo k'iniata oodait'ee, audua p'anadairā. Ma k'āyaara, audua-ee awaraarā pipiara ak'īti.

⁴ Jirināati ne-inaa oodait'ee awaraarāpa parā piara ak'idamerā. Ma k'āyaara jiriti awaraarā k'aripadait'ee, āchita jōmaarāpa pipiara ak'idamerā.

⁵ K'īsia p'anapatāati Jesucristopa k'īsia badak'a na eujāde nipak'āri. Irua oo k'inia baji chi Ak'ōrepa oopidak'a.

⁶ Bapachi Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a:

Iru Tachi Ak'ōrek'a bapachi mīda, Tachi Ak'ōrek'a ba k'inia-e paji.

⁷ Māga ooji jōma ichia iru bada it'ari atabēik'āri, t'o cheit'ee na p'ek'au eujāde. Jirit'eraji t'oit'ee na eujādepema k'ap'iade, eperā jīp'aak'a. Mimiaparipa eperā k'aripaparik'a, irua eperāarā k'aripapachi Tachi Ak'ōrepa oopidak'a.

⁸ Māpai eperāarā t'āide ma k'ap'iade chupiria nībap'eda, audupiara chupiria nībaji kurusode piu k'achia piuk'āri, eperā k'achia piu-parik'a. Māgá piuji oo k'inia bada perā Tachi Ak'ōrepa oopidak'a.

- ⁹ Ichi itu mǎgá chupiria papida perǎ, Tachi Ak'õrepa iru jõmaarǎ k'ãyaara waibiaa papiji mǎik'aapa irumaa t'ĩ pipiara biji, jõmaarǎ t'ĩ k'ãyaara.
- ¹⁰ Tachi Ak'õrepa ma jõma ooji Jesús t'ĩ ùridak'ãri, eperǎarǎ jõmaweda bedabaidaidamerǎ iru k'ĩrapite ak'ipidait'ee iru waawee p'ani. Mǎga oodait'ee it'aripemaarǎ, na p'ek'au eujǎdepemaarǎ mǎik'aapa piudap'edaarǎ eujǎ ek'ari p'ani paara.
- ¹¹ Ma jõmaarǎpa jaradait'ee: 'Jesucristota jõmaarǎ poro waibia.' Mǎga jaradak'ãri, ak'ipidait'ee wǎara Tachi Ak'õre waawee p'ani.

Cristode ijǎapataarǎ idaa pik'a p'ani na p'ek'au eujǎde

¹² Ipemaarǎ k'iniarǎ, mia parǎ t'ãide jaratee nipak'ãri, parǎpa ichita oopachida mia ùraadak'a, ijǎadap'edaa perǎ Tachi Ak'õrepa mi p̃ida. Mǎga oodap'edaak'a ãrǎ audupiarǎ mǎgǎ oodaipia bi, mi t'imí bi m̃ida. Cristo piuda k'aurepa Tachi Ak'õrepa parǎ chaachaa k'aripaji atuanaadamerǎ. Maperǎ jiriti oodait'ee Cristopa oopi bik'a, iru cheru misa. K'ĩra jip'a mǎga óoti, Tachi Ak'õre waawee p'anadairǎ.

¹³ Mǎga oodai, Tachi Ak'õre parǎ ome bapari perǎ. Iruata parǎ k'aripait'ee oo k'inia p'anadamerǎ mǎik'aapa oodamerǎ Cristopa oopi bik'a. Mǎgǎ k'aripait'ee, t'ãripa tachi ijǎapataarǎ k'aripa k'inia bapari perǎ.

¹⁴ Mam̃ida mǎga oo p'ani misa, nejõmaata óoti aupedeeda-ee mǎik'aapa pedee k'achia pedeede-ee Tachi Ak'õre ãp̃ite maa-e pirǎ awaraarǎ ãp̃ite.

¹⁵ Mǎga ooruta pirǎ, t'ãri pia mǎik'aapa k'achia w̃ee p'anadait'ee, Tachi Ak'õre warrarǎ p'anadaipia bik'a. Mǎgǎ p'anapataadaí ãrapema k'achia beerǎ t'ãide p'ani m̃ida. Mǎgũrǎ chĩara k'ũrayaa; t'ãri k'achia-idaa p'anapata. Jõdee parǎ pia p'anapata Ak'õrepa k'inia bik'a. Lucero idaa pik'a p'ani na p'ek'au eujǎ p'ãriu pik'a ñibide.

¹⁶ Mǎga p'ani parǎpa awaraarǎmaa jarapata perǎ Tachi Ak'õrepa eperǎarǎ k'aripait'ee it'aa wǎdamerǎ ãchia Cristode ijǎadak'ãri. Mǎga p'anapata perǎ Cristo cheru ewate parǎ k'aurepa mia o-ãa jarai wǎara na mimia ichi k'inia oo-e paji.

¹⁷ Nǎgaweda mi o-ãa bi parǎ ome, Cristode ijǎapata perǎ. Maperǎpi parǎpa ne-inaa pia oomaa p'ani Tachi Ak'õre-it'ee. Mapa ijǎadak'aa beerǎpa mi peeruta pijida mia jarateeda k'aurepa parǎmaa mǎik'aapa awaraarǎmaa, mǎgǎ ichita o-ãa bait'ee.

¹⁸ Parǎ jida o-ãa p'anadaipia bi mi ome.

Timoteo Epafrodito ome

¹⁹ Mam̃ida mia ijǎa bi Tachi Waibia Jesupa mi k'aripait'ee taarǎ-ee Timoteo p̃imerǎ parǎ ak'ide. Mǎgǎ irua mi o-ãapii ichiaba, nepiri chek'ãri parǎpa oopata mǎik'aapa p'anapata.

²⁰ Nama awaraa eperǎ iruk'a w̃e-e p̃eiti'ee. Iru mi ome t'ãri auk'a bapari. Auk'a parǎ k'inia iru bapari mǎik'aapa ne-inaa jõmaade parǎ k'aripa k'inia bapari.

²¹ Apemaarǎpa jirimaa p'ani oodait'ee ne-inaa ãchia oo k'inia p'ani, oodai k'ãyaara Jesucristopa oopi k'inia bik'a.

²² Mam̃ida mǎga-e Timoteo ome. Parǎpa pia k'awa p'ani irua oo k'inia bapari Cristopa oopi bik'a, mǎga unupata perǎ. Warra chok'ek'ee baparik'a chi ak'õre ome, mǎgǎ bi Timoteo mi ome. Taipa auk'a jiripata jarateedait'ee Cristopa ooda eperǎarǎ k'aripait'ee.

²³ Māpai mia k'awaa atak'āri mi jīapataarāpa k'Īsia iru p'ani oodait'ee mi ome, aramata Timoteo pēiit'ee parāmaa.

²⁴ Mamīda mia at'āri ijāa bi Tachi Waibiapa mi k'aripait'ee ichiaba taarā-ee wāmerā.

²⁵ Māgá nīmaa bi misa, mia k'Īsia iru bi tachi ĩpema Epafrodito pēiit'ee parāmaa. K'Īsia bi iru wāipia bi parā ak'ide. Iru mi ome auk'a mimiapari Cristo-it'ee māik'aapa soldao chooparik'a chōo nībide, māga pik'a iru mi ome choopari, ijāadak'aa beerāpa tai imiatee jōnide Cristo k'aurepa. Wāara parāpa iru namaa pēijida mi k'aripamerā.

²⁶ Mamīda iru parāmaa audú wā k'inia nībeeji māik'aapa k'Īsia p'ua nībeeji, ūrik'āri parāpa iru k'ayaa bada k'awaadap'edaa.

²⁷ Wāara iru perā jai-idaaji māgí k'ayaapa. Mamīda Tachi Ak'ōrepa iru chupiria k'awaap'eda, jipa beeji. Ak'ōrepa māga ook'āri, mi jida ichiaba chupiria k'awaaji, mi waapiara chupiria nībeepiamaapa.

²⁸ Írá Epafrodito māgá jipa beeji perā, mia parāmaa isapai pēiit'ee, parā waya o-īa p'aneedamerā iru unudak'āri. Māgá mi jida mak'īara waa k'Īsia nība-e pait'ee ma k'aurepa.

²⁹ Iru o-īa auteebāiti Cristodeerāpa āchi ĩpemaarā auteebaidaipia bik'a. Iru māik'aapa iru jīak'arā pia ak'i p'anāti.

³⁰ Iru perā piuji Cristo mimia oo k'iniapa nama mi ome. K'ayaadachi oomaa bada perā parāpa p'oyaa ooda-e p'anadap'edaa mi k'aripadait'ee. Parā pari iru māgá chupiriadaida perā, parāpa iru pia ak'i p'anadaipia bi.

3

Ak'ōre ewari waibia ewate p'ek'au k'achia wēe p'anadait'ee

¹ Māpai ĩpemaarā, t'āri o-īa p'anapatāati, Tachi Waibia parā ome bapari perā. Írá mia parāmaa waya ūraait'ee naaweda ūraadak'a. Sē-ee māga ooi, parāpa waya ūridaipia p'anadairā. Nāgá ūraa bīpa mia parā k'aripa k'inia bi apidaamaa k'ūrapinaadamerā.

² Taug'a p'anapatāati parā t'āide t'īu k'inia p'anīrā ome. Tauchaa bipipataarā imik'īraarā k'ap'iade jōmaarā t'āide nipapata, ijāapataarā k'ap'ia t'īipi k'inia p'anadairā. Māgí jarateepataarā k'achia p'ani, mimia k'achia oomaa p'anadairā.

³ Tachia, jōdee, ne-inaa piara iru p'ani tauchaa iru p'anadai k'āyara tachi k'ap'iade, Tachi Ak'ōre Jaure bapari perā tachi t'āride. Iru k'ap'ia pari it'aa t'īpata Tachi Ak'ōremaa māik'aapa t'āri o-īa p'anapata Jesucristodeerā perā. K'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa tachi piara ak'i-e pait'ee tauchaa bīpiruta pirā tachi k'ap'iade. Mapa jiripata oodait'ee irua oopi bik'a, jiridai k'āyara ne-inaa eperāarāpa jiripata pia p'anadait'ee iru k'īrapite.

⁴ Māīrāk'a mi audua bai, mi k'ap'iade tauchaa iru bairā māik'aapa oopari perā Moisepa p'ādade jara bik'a. Apidaapa k'Īsia bi pirā ichiata ma ne-inaa unu iru bi, mia audupiarā māga k'Īsiai.

⁵ Mī t'op'eda, k'āima ocho parumaa judiorāpa michi k'ap'iade tauchaa bījida. Mi Israel pidaarā p'uurudepema; Benjamín ēreerādeepa uchiada. Mi ak'ōreerāk'a māik'aapa āchi ēreerā naa p'anadap'edaarāk'a mi hebreo pedee pedepari. Tachi Ak'ōrepa Moisemaa Ūraa p'āpida pia k'awa bi māik'aapa judiorāpa ijāapata pia k'awa bi, mi fariseo pada perā.

⁶ Maapai ne-inaa jōma auk'a ooji ma ūraa p'ādade jara bik'a. Māga ooji p'ek'au k'achia wēe ba k'inia bada perā Tachi Ak'ōre k'īrapite. Māgá audú ijāa bada perā tai judiorāpa ijāapatade, mia Cristode ijāapataarā jiriji miapiit'ee.

⁷ Mamīda ma jōma jiri bada Tachi Ak'ōrepa mi piara ak'imerā, irā mia maarepida p'ua-e bi, Cristo ome bapari perā.

⁸ Ma ne-inaa aupai mia p'ua-e bi. Irā jōmaweda mia ooda t'āri pia beeit'ee Tachi Ak'ōre k'īrapite nejarrak'a bi mi-it'ee, ne-inaa piara apida wē-e perā Michi Waibia Jesucristo k'awai k'āyaara

⁹ māik'aapa araa bai k'āyaara iru ome. Mapa waa jiri-e bi p'ek'au k'achia wēe pait'ee Moisepa p'ādade jara bik'a oo bīpa. Ma k'āyaara k'awa bi Cristode ijāa bīpapai mi p'ek'au k'achia wēe bapari Tachi Ak'ōre k'īrapite. Pia jarait'eera, Tachi Ak'ōrepata mi p'ek'au k'achia wēe bapipari, mia Cristode ijāapari perā.

¹⁰ Tachi Ak'ōrepa mi māgá bapii, Cristopa p'ek'au k'achia jōmaweda p'oyaada perā, Ak'ōre juapa chok'ai p'irabaik'āri. Maperā Cristo pipiara k'awa k'inia bi. Mia ne-inaa jōmaweda oo k'inia bi irua oopi bik'a, ma k'aurepa mi jiriruta pijida miapidait'ee, maa-e pirā mi piuru pijida iruk'a.

¹¹ Ma jōma oo k'inia bi iruk'a chok'ai bapariit'ee p'irabaip'eda.

Cristode ijāapataarāpa jiridaipia bi iruk'a p'anadait'ee

¹² Wāara, waide mia ne-inaa jōmaweda oo-e Cristopa oopi bik'a. Mamīda mia jiri bi māga ooit'ee, ma-it'ee Jesucristopa mi jirit'erada perā.

¹³ Ipemaarā, mia michi bapata k'irāpak'āri, k'awa bi mi waide māga ba-e. Mamīda nāga oomaa bi. Eperā āpītee ak'i-e bik'a p'ira wāk'āri ne-inaa jītaait'ee, māga pik'a mia waa k'īsia-e mia naaweda oopatade.

¹⁴ Jīp'a jiri bi iru k'await'ee iruk'a parumaa, chok'ai p'irabaidak'āri. Ma-it'ee Tachi Ak'ōrepa mi jiriji, it'aa wāmerā Jesucristo k'aurepa.

¹⁵ Tachi jōma Cristo pia k'awa p'anīrāpa auk'a k'īsiadaipia bi et'ewa jara aupadak'a. Parāpa māgí k'īsia awara k'īsia p'anī pirā, Tachi Ak'ōrepa k'awapiit'ee parāmaa.

¹⁶ Mamīda, mia jarada waide pia k'awada-e p'anī mīda, p'anapatāati Tachi Ak'ōrepa naaweda k'awapidak'a parāmaa.

¹⁷ Ipemaarā, ne-inaa jōma oopatāati mia ooparik'a. Pia ak'iti ijāapataarā tai jīak'a p'anapata māik'aapa auk'a p'anapatāati.

¹⁸ Mia māga jara bi parā t'āide nipapataarā chok'ara māgá p'anadak'aa perā. At'apai mia jaradoo māirāpa ne-inaa k'achia oopata. Irā taubade waya auk'a jarait'ee māirā p'anadak'aa Cristopa k'inia bik'a. Oo amaa k'iniadak'aa āchia p'ek'au k'achia oopata, Cristo kurusode puji mīda āchi p'ek'au wēepaiit'ee. Māga p'anapata perā, Cristo k'īra unuamaa iru p'anīrāk'ata p'anī.

¹⁹ Māirā atuadait'ee. Āchi k'ap'ia āchi ak'ōre waibia k'au iru p'anī. Mia māga jara bi oopata perā āchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia oopi bik'a. Māga oopata k'īra nejasia wēe. Jīp'a k'īsia p'anapata na p'ek'au eujādepema net'aade.

²⁰ Jōdee tachi it'aripema p'uuru pidaarā, it'aripema net'aade k'īsia p'anapata perā. Nīmaa p'anī Tachi O K'achiadeepa K'aripa Atapari it'ariipa chemerā. Māgí Tachi Waibia Jesucristo.

²¹ Ichi chek'āripi, tachi chupiria nībi k'ap'ia ichi it'aripema k'ap'ia jīak'a papiit'ee; k'ap'ia k'īra wāree. Ichi jōmaarā k'āyaara waibiara bairā, māga ooi. Ma awara ne-inaa jōmaweda ichi jua ek'ari papii.

4

1 **Ɔpemaarā**, mia parā k'inia iru bi. Mapa parā audú unu k'inia bi. Jōmaarāmaa mia o-ia jara k'inia bi parāpa wāara Cristode ijāapata. **Ɔpemaarā** k'iniarā, mia oomaa bik'a chóoti parāpa Tachi Waibiade ijāa p'anide.

2 **Ɔrā** mia enenee nībi nāgí wēraarā, Evodia Síntique ome, t'āri auk'a p'anapataadamerā Cristodeerā p'anapataadaipia bik'a.

3 **Ɔchiaba** pīmaa, mīchi k'ōp'āyo k'iniara, chupiria iidi bi māgí wēraarā k'aripamerā. Pī mi ome auk'a wāara mīmiapari Cristo-it'ee. Mapa mia k'awa bi pia āra k'aripait'ee. Mik'a āchia jirijida jarateedait'ee Tachi Ak'ōrepa jara pēida Jesucristode. **Ɔchiaba** māgá oojida Clemente māik'aapa awaraa mīmiapataarā Cristo-it'ee. Tachi Ak'ōrepa māgīrā t'ī p'ā iru bi it'ari, Cristopa chok'ai p'anapidaarā t'ī p'ā jēra bi librode.

4 **Ɔ-o-ia** p'anapatāati parā Tachi Waibiadeerā perā. Waya auk'a jarait'ee; o-ia p'anapatāati.

5 **T'āri** pia p'anapatāati jōmaarā ome. Māga p'anapataadaipia bi, iru taarā-e perā cheit'ee.

6 **Mak'ia**ra k'Īsianāati. Ma k'āyara ne-inaa jōma p'asarutade it'aa t'īpatāati Tachi Ak'ōremaa. Māgá it'aa t'ī bide gracias jarāti irumaa māik'aapa iiditi irua parā k'aripamerā.

7 Māga ooruta pīrā, Tachi Ak'ōrepa parā k'āiwee p'anapiit'ee. Tachi k'Īradoopa pia k'awada-e pai mīda, irua māgá ooi Tachi Ak'ōre perā. Iruata parā k'Īsia māik'aapa t'āri jīpari Jesucristo k'ap'ia pari. Māgá audú k'Īsia jōnada-e pait'ee.

Ne-inaa pia aupai k'Īsiadaipia bi

8 **Ɔpemaarā**, at'āri falta bi na ūraa jarait'ee. K'Īsiapatāati nāgí ne-inaade: wāara pedeede; awaraarāde pedee pia jararutade; ne-inaa Tachi Ak'ōrepa tachimaa oopi k'inia bide; ne-inaa p'ek'au k'achia wēe bide; ne-inaa tachia k'inia iru p'anide; ne-inaa pia jōmaade; māgee ne-inaade. Pia jarait'eera, k'Īsiadaipia bi ne-inaa piadepai; ne-inaa jōmaarāpa pia ak'ipata.

9 **Parāpa** ma ūraa ijāajida māik'aapa awaraa jarateeda chok'ara ūrijida mīchi it'aideepa. Mi parā t'āide nipai naaweda, awaraarāpa mi bapata parāmaa nepīripachida. Ma awara pāchi taupa unujida mia oopata jāma nīpak'āri. Mapa oo wāk'āti wāti mia ooparik'a māik'aapa p'anapatāati mi baparik'a. Māga ooruta pīrā, Tachi Ak'ōre parā ome bait'ee māik'aapa parā k'āiwee p'anapiit'ee.

Filipos p'uurudepema ijāapataarāpa primisia tee pēidap'edaa Pablomaa

10 Tachi Ak'ōrepa mi t'āri o-īapi bi parāpa waya mi k'aripa p'aneedap'edaa perā. Gracias jara bi irumaa parāpa k'Īsia p'aneedap'edaa perā mi waya k'aripadait'ee. Mīa jara k'inia-e parāpa mi k'Īra atua iru p'anajida. K'awa bi mi p'oyaa k'aripada-e p'anajida.

11 **Ɔchiaba** jara k'inia-e parāpa mīmaa ne-inaa teedaipia bi, mia ne-inaa falta bairā. Ne-inaa faltak'āri, mia k'Īsia-e, k'awaa wāru perā t'āri o-ia bait'ee mīchia ne-inaa iru bi omepai. Ma awara māgá bai ne-inaa jōma mīmaa p'asarude.

12 **K'awaa** wāji māgá t'āri o-ia bait'ee chupiria nībide māik'aapa net'aara iru bide. Jōma mīmaa p'asada k'aurepa mia nāga k'awaa wāji. Mi auk'a t'āri o-ia bapari bi jāwaa bak'āri chik'o paraa perā māik'aapa jarra ook'āri chik'o wē-e perā. Māgá **Ɔchiaba** mi auk'a t'āri o-ia bapari, net'aara bak'āri māik'aapa net'aa wēe bak'āri.

¹³ Mia ne-inaa jōma ooi Cristo k'ap'ia pari, irua mi k'aripapari perā.

¹⁴ Māgá choo bi mīda, parāpa piata oojida mi chupiria k'awaadak'āri mi chupiria nībide.

¹⁵ Parā Filipodepema ijāapataarāpa nāga pia k'awa p'ani. Mia parā k'aripaji parā t'āide jaratee nipak'āri Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee. Māgá k'aripap'eda, parā eujā, Macedoniadeepa uchiak'āri, parāpata jōdee mi k'aripajida. Parāpapai māga oojida, ewaa ijāa p'aneedap'edaarā paji mīda. Awaraa p'uurudepema ijāapataarāpa Tachi Ak'ōre Ūraa auk'a k'awaajida mia jarateeda k'aurepa. Mamīda mīmaa primisia tee pēida-e paji, parāpa oodap'edaak'a.

¹⁶ Mi Tesalónica p'uurude bak'āri pida, at'apai parāpa mīmaa tee pēijida ne-inaa falta bada.

¹⁷ Māga jara-e bi k'inia bairā parāpa mīmaa primisia tee pēipataadamerā. Jip'a k'inia bi Tachi Ak'ōrepa parāmaa waapiara teemerā ne-inaa ichia k'īsiade iru bi teeit'ee Cristodeerāmaa; chi awaraarā k'aripadap'edaarāmaa.

¹⁸ Wāara, parāpa primisia tee pēidap'edaa k'aurepa Epafrodito ome, ĩrá mia audú iru bi mia falta bada k'āyaara. Ma primisia tee pēidak'āri mīmaa, Tachi Ak'ōremaa tee pik'a p'anajida. Ne-inaa t'ūa baparik'ata bi, eperāarāpa paapatap'edaa iru-it'ee. Māgí ĩk'āri, o-ĭa baji āra ome. Māga pik'a parāpa primisia teedak'āri mīmaa, iru auk'a o-ĭa bapari parā ome.

¹⁹ Parāpa māga oopata perā, mi Ak'ōre Waibiapa parāmaa ne-inaa falta p'ani jōmaweda teeit'eepi, ichia ne-inaa k'ĭra wāree iru bidepema. Māgí ne-inaa teeit'ee Jesucristo k'ap'ia pari.

²⁰ ¡Tachi Ak'ōre ichita jōmaarā k'āyaara waibiara bait'ee! ¡Amén!

Pablopa salude tee pēida

²¹ Mia salude tee pēiru jōma Jesucristo k'ap'ia Tachi Ak'ōrede ijāapataarāmaa. Tachi ĩpemaarā nama mi ome p'anĭrāpa parāmaa auk'a salude tee pēiruta.

²² Na p'uurudepema César palaciode mimiapataarāpa apemaarā ijāapataarā ome ichiaba parāmaa salude pēiruta.

²³ Mia it'aa iidi bi Tachi Waibiā Jesucristomaa irua parā pia ak'ĭ bapari-imerā.

Māgapai paji.

COLOSENSES

San Pablopa K'art'a P'ãda Colosas P'uurudepema Ijãapataarãmaa

San Pablo, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a p'ãji. K'ĩsiapata na k'art'a ichiaba p'ãji Romade, carcelde bak'ãri. Ai naaweda Pablopa jaratee nipak'ãri Éfeso p'uurude, Colosas p'uurudepema Epafras Cristode ijãa beej. Mãgipa Cristo ũraa jarateenaji ichi p'uuru pidaarãmaa. Mãgã ijãapataarã paraaji Colosas p'uurude. Pablopa Colosas p'uurudepema ijãapataarã ũraa k'inia baji, ichi jua ek'ari ijãapataarã Éfeso p'uurudepemaarãpa ma ijãapataarã k'aripapatap'edaa perã.

Naapiara jara bi ichi Timoteo ome o-ĩa p'ani ma Colosas p'uurudepema ijãapataarã Cristode pia ijãapata perã (cap. 1.1-14). ũraa bi ũrinaadamerã seewa jarateepataarãpa nãga jarateepata: Moisepa p'ãdada jara bik'a oopataadamerã mãik'aapa angeleerãmaa it'aa t'ipataadamerã. Cristodepai ijãadaipia bida a bi, iruta jõmaarã k'ãyaara waibiara bairã (caps. 1.15-2.19). Jara bi Cristode ijãapataarã awara p'anapataadaipia bi, chiwidi pik'a p'anadairã Cristo k'aurepa (caps. 2.20-4.6). T'ẽepai jara bi chi k'õp'ãyoorã mimiapatade mãik'aapa salude tee pëi bi ipemaarã Cristo k'aurepa, Colosas p'uurude mãik'aapa Laodicea p'uurude p'anirãmaa (cap. 4.7-18).

Salude pëida

¹⁻² Mi, Pablopa na k'art'a p'ã pëiru Tachi Ak'õredeerãmaa, Colosas p'uurude p'ani. Tachi Ak'õrepa k'inia bada perã, mi jirit'eraji Jesucristopa pëimerã ichi ũraa jarateede. Na k'art'ade tachi ipema Cristo k'aurepa Timoteopa ichiaba salude pëiru parãmaa.

Ipemaarã Cristo k'aurepa, taipa k'awa p'ani parãpa wãara ijãapata Cristode. Mapa it'aa iidipata Tachi Ak'õrepa parã pia ak'i bapariimerã. Mãgã k'ãiwee p'anapataadait'ee.

Pablopa it'aa t'ida ijãapataarã pari

³ Tachi Ak'õre Tachi Waibia Jesucristo Ak'õre. Irumaa it'aa t'idak'ãri parã pari, taipa ichita gracias jarapata,

⁴ ũripata perã parãpa wãara Jesucristode ijãapata mãik'aapa jõma Ak'õredeerã k'inia iru p'anapata.

⁵ Parã mãga p'anapata ijãapata perã it'aa wãdait'ee mãik'aapa iru p'anadait'ee ne-inaa jõma Tachi Ak'õrepa k'ĩsia iru bi teeit'ee ichideerãmaa. Cristopa jirit'eradaarãpa irua wãarata jara pëida naa jarateedak'ãriipa parãmaa, mãga ijãapata.

⁶ Ma jarateedak'a parãmaa at'ãri jarateemaa p'ani to bee chaa. Mapa eperãarã chok'araara ichiaba ijãa p'ani parã ijãa p'anadap'edaak'a naa ijãadak'ãri. Maapai parãpa k'awaajida wãara Tachi Ak'õre jõmaarã k'ãyaara t'ãri piara bapari.

⁷ Tachi ipema k'inia Epafrapa mãga jarateej. Tai pari irua oopachi Cristopa oopi bik'a parã t'ãide.

⁸ Taimaa nepiriji sãga parãpa mi mãik'aapa awaraa ijãapataarã k'inia iru p'ani, Tachi Ak'õre Jaurepa oopi bik'a.

⁹ Maperã taipa mãga ũridap'edaadeepa it'aa t'ipata parã pari. Mãga oomaa p'anide iidipata Tachi Ak'õrepa parãmaa k'awaapimerã jõma ichia oo k'inia bi

parā k'ap'ia pari. Ichiaba iidi p'ani Ak'ōrepa ichi Jaure k'ap'ia pari nejōmaade k'īsia k'awaa papimerā.

¹⁰ Taipa māga iidipata k'inia p'anadairā parā p'anapataadamerā Tachi Waibiadeerāk'a, ne-inaa jōma oomaa p'ani irua k'inia bik'a. Māga p'anadak'āri, ne-inaa pia k'īra t'ādoō oodait'ee māik'aapa Tachi Ak'ōre pipiara k'awaadait'ee.

¹¹ Mamīda māga ooda-e pai irua k'aripa-e bi pirā. Iru jōmaarā k'āyaara waibiara bapari. Mapa ichiaba iidipata irua parā k'aripamerā. Māgá t'āri o-īa choodai, nepirade baairuta pijida.

¹² Maperā gracias jaradaipia bi irumaa. Iruata parā jirit'eraji jōma iru p'anadamerā irua k'īsia iru bi teeit'ee ichideerāmaa, it'ari iru īdaade t'īudak'āri.

¹³ Ma awara, iruata tachi uchiapiji na p'ek'au eujādepema p'āriu pik'a bideepa māik'aapa biji it'aripema īdaa pik'a bide, ichi Warra k'inia iru bi jua ek'ari.

¹⁴ Ichi Warra piuda k'aurepata tachi o k'achiadeepa k'aripa ataji atua-naadamerā māik'aapa tachia p'ek'au k'achia oopata wēpapiji.

Cristo piuda k'aurepa tachi t'āri auk'a p'anadai Tachi Ak'ōre ome

¹⁵ Eperāarāpa Tachi Ak'ōre p'oyaa unudak'aa. Mamīda irua unupiji ichi Warra k'ap'iade. Cristo Tachi Ak'ōre k'īrak'a bi. Jōmaarā k'āyaara waibiara bi, ne-inaa jōma ooda perā.

¹⁶ Iru k'ap'ia pari Tachi Ak'ōrepa ooji ne-inaa jōmaweda it'ari nībi, māgi unudak'aa mīda. Ooji jōmaweda angeleerā poro waibiarā, netuaraarā poro waibiarā paara, ma jōmaweda tachi k'āyaara waibiara bee. Ichiaba ooji ne-inaa jōmaweda na p'ek'au eujāde nībi tachia unupata. Tachi Ak'ōrepa ma jōma ooji Cristo k'ap'ia pari, iru-it'ee nībamerā.

¹⁷ Cristo ichita bapari. Bapachi ne-inaa jōma ooi naaweda. Iru k'aurepata ne-inaa jōma nībi.

¹⁸ Iru jōmaarā ijāapataarā poro waibia. Ma ijāapataarā iru k'ap'ia apai bik'a p'ani. Jōdee iru ma k'ap'ia porok'a. Iru k'aurepata ijāapataarā paraa. Jōmaarā ijāapataarā naa iru piup'eda chok'ai p'irabaiji, jōmaarā k'āyaara waibiara bait'ee.

¹⁹ Cristo māga bi Tachi Ak'ōre ba k'inia bada perā ichi k'ap'iade.

²⁰ Ichi Warra k'ap'ia pari Tachi Ak'ōrepa ne-inaa jōma k'āiwee bapi k'inia baji ichi jua ek'ari. Eperāarāpa p'ek'au k'achia oopata k'aurepa Tachi Ak'ōrepa waa p'oyaa pia ak'i-e paji ichia ooda; na p'ek'au eujādepema ne-inaa, it'aripema ne-inaa paara. Mamīda kususode ichi Warra waa bat'ak'āri, ma piuda k'aurepa īrā ma ne-inaa jōma waya pia ak'ipari. Ma awara ichi t'āri auk'a bipari eperāarā ome Cristode ijāadak'āri.

²¹ ¡K'īsiati nāgide! Parā ijāadai naaweda, t'imí pik'a p'anapachida Tachi Ak'ōre ik'aawaapa. Tachi Ak'ōre k'īra unuamaa iru p'anapachida. T'āri k'achia p'anapachida parāpa p'ek'au k'achia oopata k'aurepa.

²² Mamīda īrā Cristo chupiria piuda k'aurepa parā pari, t'āri auk'a p'anapata Tachi Ak'ōre ome. Irua parā māgá t'āri auk'a biji Ak'ōre ome p'ek'au k'achia wēe, maarepida imiateeda wēe p'anadamerā Ak'ōre k'īrapite, iru waya chek'āri.

²³ Wāara māga p'anadait'ee, ijāa wāruta pirā Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēida eperāarāmaa. Ma jara pēida naa ijāadak'āri, k'awaajida parā piudak'āri, wāara it'aa wādait'ee. Māga ijāapatāati. Chok'araarāpa ūrimaa p'ani ma ūraa

Tachi Ak'õrepa jara pëida. Ma ùraata mi, Pablopa jarateepari, Cristopa mi pëidak'ãriipa jarateemerã.

Pablo mimiada Cristode ijãapataarã k'aripait'ee

²⁴ Írá mi chupírria nîbi mîda, o-ïa bi k'awa bairã mi nãga bi parã k'aripa k'iniapa. K'awa bi mi, awaraa ijãapataarã ome waapiara chupírria jõnadait'ee Cristo k'aurepa, iru k'ap'ia, chi irude ijãapataarã, k'aripa p'ani misa.

²⁵ Tachi Ak'õrepa mi na mimiade biji, parã Cristode ijãapataarã k'aripamerã. Mapa jarateepari jõma Tachi Ak'õrepa wãarata jara pëida Cristode.

²⁶ Tachi Ak'õrepa ma jara pëida k'awapi-e paji naawedapemaarãmaa. Mamîda irua k'inia bairã, ñrapema ijãapataarãmaa k'awapiji.

²⁷ K'awapi k'inia baji ichia ne-inaa pi-ia k'ïsia iru bada parã judio-eerã-it'ee. K'ïsia iru baji Cristo parã t'ãride bapiit'ee. Iru wãara jãma bapari perã, parãpa k'awa p'ani na ewari iru k'ïra wãree wãara unudait'ee.

²⁸ Maperã irua oodata mãik'aapa jaradata jarateepata jõmaarãmaa. Ûrapata eperãarã k'ïra t'ãdo, áchia p'ek'au k'achia oopata oo amaadamerã. Ma awara iididap'eda Tachi Ak'õrepa taimaa k'ïsia k'awaapimerã, jarateepata Cristode ijãadamerã mãik'aapa oodamerã irua oopi bik'a. Taipa mãga oopata áchi ijãadak'ãri, araa p'anadamerã Cristo ome mãik'aapa p'ek'au k'achia wëe p'anadamerã. Mãgã Tachi Ak'õre k'ïrapite panadait'ee tai ome iru ewari waibia ewate.

²⁹ Ma-it'eeta mi mak'iaara sê-ee mimiapari. Jiripari jõmaarãpa ijãadamerã Tachi Ak'õrepa wãarata jara pëida Cristode. Mãga ooi Cristo, chi jõmaarã k'ãyaara waibiara bîpa, mi k'aripapari perã.

2

¹ Ma awara mia nãga k'awapi k'inia bi parãmaa. Mia ichiaba jiripari parã pipiara ijãadamerã Cristode. Mia mãgã parã k'aripa k'inia bi. Ichiaba mãgã k'aripa k'inia bi Laodicea p'uurudepema ijãapataarã mãik'aapa jõma ijãapataarã, mi k'ïra waide k'awada-e p'anirã paara.

² K'inia bi parã jõmaweda t'ãri o-ïa Cristode ijãadamerã mãik'aapa t'ãri a-ba, chik'inia p'anapataadamerã. Mãga p'anadak'ãri, wãara k'awaa wãdait'ee jõmaweda Tachi Ak'õrepa eperãarãmaa k'awapi k'inia bi Cristode. Naawedape-maarãmaa mãga k'awapi-e paji. Mamîda ñrapemaarãmaa Cristo k'awapiji.

³ Iru k'ãyaara ne-inaa pipiara wë-e k'awadait'ee, iruta jõmaarã k'ãyaara k'ïsia k'awaara bapari perã. Mapa irua aupaita k'ïsia k'awaapii parãmaa.

⁴ Mia mãga jara bi parãpa k'urapinaadamerã apidaamaa, ne-inaa awara iwarraa jaratee p'ani mîda.

⁵ Mi parã ome bi-e mîda, mi k'ïsia parã ome bi. O-ïa bi k'awa bairã parã k'ïra jîp'a p'anapata mãik'aapa wãara Cristode ijãapata.

Cristodeerãk'a p'anapatáati

⁶ Ijãadak'ãriipa parãpa wãara ijãapata perã Jesucristo Tachi Waibia, t'ãri a-ba p'anapatáati iru ome.

⁷ Parãmaa jarateedap'edaak'a naa ijãadak'ãri, waapiara ijãapatáati Cristode mãik'aapa k'awaa wãk'ãti wãti oodait'ee irua k'inia bik'a. Ma jarateedap'edaa k'ïra atuanáati. Ma k'ãyaara ichita gracias jarapatáati Tachi Ak'õremaa, irua mãgã Cristo k'awapida perã parãmaa.

⁸ K'ïtrak'aupai ijãadai seewa jarateepataarãpa jara p'ani. Áchia jarateeda-e Cristopa ooda mãik'aapa jarada. Ma k'ãyaara áchi k'ïsiadeepa seewa

jarateepata, chonaarāweda k'isia k'awaa beerāda apatap'edaarāpa jarateedap'edaak'a. Māirāpa jarateepachida eperāarā ne-inaa oo p'anipa Tachi Ak'ōre k'awadai.

⁹ Mamīda māga-e. Cristo k'ap'iadeta Tachi Ak'ōre bapari.

¹⁰ Mapa nāgaweda parāpa Tachi Ak'ōre k'awa p'ani, araa p'anapata perā Cristo ome. Įruta jōmaarā k'āyaara waibiara bi! Na p'ek'au eujādepema poro waibiarā, it'aripema poro waibiarā, netuaraarā poro waibiarā paara iru jua ek'ari p'ani.

¹¹ Parā māgā araa p'anapata perā Cristo ome, jaradai irua tauchaa pik'a biji parā t'āride. Mia jara k'inia-e tauchaa biji parā k'ap'iae eperāarāpa oopatak'a. Ma k'āyaara pipiara ooji parā ome. Uchiapiji parā p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia jua ek'ariipa, t'āriipa oodamerā irua k'inia bik'a.

¹² Ma awara parā araa p'anapata perā Cristo ome, jaradai Cristo k'ap'ia piuda iadak'āri, parā auk'a ia pik'ajida. Ichiaba iru chok'ai p'irabaik'āri, parā auk'a p'irabai pik'ajida, ijāapata perā Tachi Ak'ōre, chi jōmaarā k'āyaara waibiara bīpa, Cristo p'irabaipiji. Ak'ipijida Cristo ome araa p'anapata poro choopidak'āri.

¹³ Ma awara parā araa p'anapata perā Cristo ome, jaradai Tachi Ak'ōrepa Cristo chok'ai bapik'āri, parā auk'a chok'ai p'anapiji. Cristode ijādai naaweda, Tachi Ak'ōre-it'ee parā piu pik'a p'anajida parāpa p'ek'au k'achia oopata k'aurepa. Ichiaba piu pik'a p'anajida, Tachi Ak'ōre Ūraa k'awada-e p'anadap'edaa perā. ĮMamīda ĩrā māga p'ani-e! Tachi Ak'ōrepa tachi ijāapataarā chok'ai p'anapik'āri Cristo ome, tachia p'ek'au k'achia oopata jōmaweda wēpapiji.

¹⁴ Ma p'ek'au k'achia oopata k'aurepa tachi tewe paraa pik'a p'anapachida Tachi Ak'ōre ome. Ooda-e p'anapachida irua jaradak'a iru ūraa p'ādade. Mapa atuadait'ee paji. Mamīda Tachi Ak'ōrepa tachi chok'ai p'anapik'āri Cristo ome, ma tewe paraa pik'a bada jōpiji. Māga ooji Cristo kurasode piuk'āri tachi pari.

¹⁵ Ma awara ma tewek'a bi kurasode jōpik'āri Cristo ome, Tachi Ak'ōrepa ichiaba netuaraarā poro waibiarā jōmaweda p'oyaaaji māik'aapa jōmaarā taide āchi Cristo jua ek'ari biji.

K'ĭrak'auapai ūridai seewa jarateepataarāpa jara p'ani

¹⁶ Tachi Ak'ōrepa ma jōma ooda perā tachi k'aripait'ee, k'ĭsianāati awaraarāpa parā āpite pedee k'achia jararuta pĭrā ne-inaa k'opata k'aurepa maa-e pĭrā topata k'aurepa. Ichiaba k'ĭsianāati māga ooruta pĭrā, parāpa iada-e p'anadairā ewari, atane māik'aapa aŋo, ārapa ma ĩpata ewate māik'aapa fiesta ewate iapatak'a.

¹⁷ Māgee fiesta ewate, ĩpata ewate, awaraa chonaarāwedapema ūraa ome Cristopa ooit'ee bada tauchaa pik'a baji. Mamīda ĩrā Cristo bapari tachi ome.

¹⁸ Mapa k'ĭsianāati awaraarāpa jara p'ani mĭda parā atuadait'ee it'aa t'ĭdak'aa perā angeleerāmaa āchia oopatak'a. ĮĀchia jara p'ani-ek'ā tachia ĩp'a it'aa t'ĭdaik'araa bi Tachi Ak'ōremaa, māga ooruta pĭrā audua p'anĭda a p'anadairā? Angeleerāmaata it'aa t'ĭdaipĭda bĭda a p'ani, māirāpa pedeedamerā Tachi Ak'ōremaa tachi pari. Ichiaba nepĭri p'ani āchia unupatada a p'ani; ne-inaa k'āimok'araa pik'a bĭde. Mamīda ijāanāati āchi audua pedee, āchi k'ĭsiadepapai māga jara p'anadairā.

¹⁹ Māgee ne-inade audū k'ĭsiapata perā, k'ĭsiadak'aa Cristopa āchĭmaa oopi k'inia bĭde. Iruta tachi ijāapataarā poro waibia. Jōdee tachi iru k'ap'ia apai pik'a. Maperā oo k'awaa wāpataadaipia bi Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a.

20 Parā Cristo ome araa p'anapata perā, iru piuk'āri, parā jida piu pik'ajida. Māgā uchijida eperāarāpa ne-inaa k'īra t'ādoō oopipata jua ek'ariipa. Māga bita, parāpa ḡsāap'eda at'āri ma ne-inaa oo k'īnia p'anima?

21 Eperāarāpa jarapata “Jāgī t'ōbaināati; jāgī k'onāati; jāgī jitanāati.”

22 Jōma “jāgī” jarada taarā-ee iru bap'eda jōdait'ee, na p'ek'au eujādepema perā. Ichiaba jōma ma jarada tachia oonaadamerā jōit'ee, jīp'a eperāarāpa jarateepata perā.

23 Ūk'uruurāpa jaratee p'ani jīp'a it'aa t'īdaik'araa bi Tachi Ak'ōremaa, tachi audú k'achia p'anadairā. Ichiaba jaratee p'ani tachi k'ap'ia pia ak'īdaik'araa bi, mak'īara pia-e bairā. Wāara eperāarā ūk'uruurāpa māgee ne-inaa jaratee p'ani pia ak'ipata, pia pik'a ūripata perā. Mamīda tachia jōma ooruta pijida māirāpa jaratee p'anik'a, at'āri uchiada-e pai tachi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia jua ek'ariipa. Cristopapai tachi māgideepa uchiapii.

3

Cristode ijāapataarāpa it'aripema ne-inaade k'īsiadaipia bi

1 Mia naaweda jaradak'a parā p'irabai pik'ajida Cristo ome, iru chok'ai p'irabaik'āri. Māgā eperā chiwidi pik'a p'aneejida; p'ek'au k'achia oo amaa p'anapataarāk'a. Mapa jiripatāati it'aripema ne-inaa, Cristo mama bapari perā. Tachi Ak'ōrepa Cristo ichi juaraare biji, tachi jōmaweda ak'ī bamerā.

2 Maperā it'aripema ne-inaade k'īsia p'anapatāati, na p'ek'au eujādepema net'aadepai k'īsiadai k'āyaara.

3 Cristo piuk'āri, parā jida piu pik'ajida. Ma awara Tachi Ak'ōrepa Cristo waya chok'ai bapik'āri, parā auk'a chok'ai p'anapiji, ichita p'anapataadamerā iru ome.

4 Maperā Cristo, chi ichita chok'ai p'anapipari waya chek'āri, parā auk'a chedait'ee iru ome iru k'īra wāree unupide jōmaarāmaa.

Ne-inaa k'achia oopatap'edaa Cristode ijāadai naaweda oo amaadaipia bi

5 Parā māgā ichita chok'ai p'anadairā Cristo chok'ai bik'a, oo amāati ne-inaa k'achia k'īra t'ādoō parāpa oopatap'edaa irude ijāadai naaweda. P'ek'au oonāati awaraarā ome. Awaraarā jirināati āra ome k'achia oodait'ee. K'īsianāati ne-inaa pāchia k'achia oo k'iniata oodait'ee. Pāchia net'aa iru p'ani omepai k'āiwee p'anapatāati, waapiara ata k'īnia p'anada-ee. Chi net'aa k'īniayaa bipa net'aa k'īniara iru bi Tachi Ak'ōre k'īnia iru bai k'āyaara.

6 Eperāarāpa māgee ne-inaa k'achia oodak'āri, Tachi Ak'ōre k'īraupipata. Mapa ewari cherude irua māgee ne-inaa k'achia oopataarā miapiit'ee.

7 Naaweda parāpa pida māgee ne-inaa k'achia oopachida, oo k'iniadak'aa pada perā Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a.

8 Mamīda īrā māga p'anadaik'araa bi. Mapa nāgee jōmaweda oo amāati. K'īrau māik'aapa t'āri k'achia p'ananāati. K'īsianāati chīara k'achia oodait'ee. Pedee k'achia pedeenāati awaraarā āpīte māik'aapa ik'achia pedeenāati.

9 Sewa jaranāati awaraa ijāapataarāmaa, parāpa māgee ne-inaa k'achia oodaamaa p'anadap'edaa perā Cristode ijāadak'āri. Irude ijāadak'āri, oo amaajida ne-inaa jōmaweda pāchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ipapa oopi bik'a.

10 Ma k'āyaara p'ana k'īnia p'aneejida eperāarā chiwidi p'anik'a, Tachi Ak'ōre, tachi oodapa parā ichi k'īrak'a papimerā. Māga p'anadai iru wāara k'awa wādak'āri.

11 Tachi Ak'ōrepa māga oopari jōmaarā Cristode ijāapataarā-it'ee: judiorā-it'ee, judio-eerā-it'ee auk'a; chi k'ap'iade tauchaa iru beerā-it'ee, chi tauchaa

wēe beerā-it'ee; k'Īra tewaraarā-it'ee māik'aapa sīpanaarā-it'ee, esclavoorā-it'ee, esclavo-eerā-it'ee paara. Ak'ōrepa māga oopari ma jōmaarā-it'ee, Cristo bapari perā jōmaweda irude ijāapataarā ome. Iruata ma jōmaweda k'aripapari, jōmaarā k'āyaara waibiara bapari perā.

¹² Tachi Ak'ōrepa parā māgá jirít'eraji ichideerā papiit'ee. Parā k'inia iru bapari perā, parā awara biji nāga p'anapataadamerā awaraarā ome: chupiria k'awaa; t'āri pia; audua-ee; k'Īrau-ee; t'āri pa choo, nepirade baairuta pijida.

¹³ Mapa choopataāti awaraarāpa nepira jiri p'ani pijida parā ome. Parādepemapa awaraa imiateeru pirā, ma imiateeda perdonāati, Tachi Waibiapa perdonaaparik'a parāpa k'achia oopata.

¹⁴ Ma awara chik'inia p'anapataāti. Māga p'anapataadak'āri, wāara oodai ma jōma et'ewa jarada Tachi Ak'ōrederāpa oopataadamerā.

¹⁵ Oopiti Cristomaa irua oopi k'inia bik'a pāchi t'āride. Irua parā t'āri o-īapi k'inia bi, k'āiwee para bamerā. Ma-it'eeta Tachi Ak'ōrepa parā jiriji, k'ap'ia apai pik'a, k'āiwee p'anapataadamerā. Mapa gracias jarapataāti Tachi Ak'ōremaa.

¹⁶ T'āri pa jiripataāti Cristopa jarateeda waapiara k'awaadait'ee māik'aapa p'anapataāti ma jarateedade jara bik'a. Iiditi Tachi Ak'ōrepa parā k'Īsia k'awaapimerā māik'aapa jaratēeti ma jarateeda awaraarā pāchi t'āidepemaarāmaa. Ichiaba ūrāati oodamerā Cristopa oopi k'inia bik'a. Ma jōma oodai cheepurudak'āri k'aride salmos Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādadepema, Ak'ōre k'ari māik'aapa Tachi Ak'ōre Jaurepa k'aripiru. Māgí k'aridak'āri, t'āri pa k'aridaipia bi Tachi Ak'ōremaa, iru jōmaarā k'āyaara t'āri piara bapari perā.

¹⁷ Wāara jōmaweda parāpa oopata oodaipia bi Tachi Waibia Jesupa oopi bik'a. Ichiaba jōmaweda parāpa jarapata jaradaipia bi irua jarapi bik'a. Māga oodak'āri, iru k'ap'ia pari gracias jaradait'ee Tachi Ak'ōremaa.

*Sāga p'anapataadaipia bi awaraa ijāapataarā ome
(Ef 5.22-33; 1 P 3.1-7)*

¹⁸ Wēraarā, imik'Īra paraa beerā, chok'ek'ee p'anapataāti pāchi k'ima ome, Tachi Waibiapa k'inia bairā wēraarā irude ijāa p'ani māga p'anapataadamerā.

¹⁹ Jōdee imik'Īraarā wēra paraa beerā, pāchi wēra k'inia iru p'anapataāti. K'Īrau p'ananāati āra ome. Ma k'āyaara t'āri pia p'anapataāti.

²⁰ Warrarā, ichita oopataāti pāchi ak'ōreerāpa jara p'anik'a, Tachi Ak'ōrepa k'inia bairā māga oodamerā.

²¹ Ak'ōreerā, pāchi warrarā k'Īraupināati, k'Īra pia-ee p'ananaadamerā.

²² Esclavoorā, ichita oopataāti pāchi chipariirāpa jara p'anik'a. Oonāati esclavoorā ūk'uruurāpa oopatak'a. Māirā k'Īra jip'a mimiapata āchi chipariirāpa ak'i p'ani misa aupai, āchi mimiayaa beeda adamerā. Mamīda parāpa māga oodai k'araa bi. Ma k'āyaara auk'a k'Īra jip'a mimiapataadaipia bi, pāchi chipariirāpa ak'ida-e p'ani pijida. Māgá ak'ipidai Tachi Waibia wāara waaweepata.

²³ Mimiapataadai k'āyaara eperāarā-it'ee aupai, t'āri pa ne-inaa jōma oopataāti Tachi Waibia Cristo-it'ee, iru parā chipari waibiara bairā.

²⁴ K'awa p'ani parāpa mimiapata pari iruata parāmaa atapiit'ee jōma Tachi Ak'ōrepa k'Īsia iru bi teet'ee ichideerāmaa.

²⁵ Mamīda māga oo-e pait'ee chi ne-inaa k'achia oopari ome. Ma ne-inaa k'achia oopata pari Tachi Ak'ōrepa ichiaba māgimaa ne-inaa k'achia ooit'ee.

Ichia mǎga k'isia iru bi ooit'ee jōma k'achia oopataarǎ ome; esclavoorǎ ome, esclavo-eerǎ ome auk'a, eperǎarǎ jōmaweda auk'a p'anadairǎ iru k'irapite.

4

¹ Esclavoorǎ chipariirǎ, pǎchi esclavoorǎ pia ak'i p'anapatǎati, Cristopa k'inia bik'a. K'irǎpǎti it'ariipa pǎchi chiparipa parǎ ak'ĩmaa bi.

² Irǎ parǎ jōmaarǎmaa mia ũraait'ee: Ichita it'aa t'ĩpatǎati. K'irak'aupai k'ira atuadai it'aa t'ĩdait'ee. Parǎ it'aa t'ĩ p'anide ichita gracias jarapatǎati Tachi Ak'ōremaa.

³ Mǎgǎ it'aa t'ĩdak'ǎri, ichiaba it'aa t'ĩti tai pari. Iidipatǎati Tachi Ak'ōrepa taimaa waapiara jarateepimerǎ irua eperǎarǎmaa naaweda k'awapi-e pada: Cristopa ooda eperǎarǎ k'aripait'ee, irude ijǎadak'ǎri atuanaadamerǎ. Mǎgǎ jaratee bi k'aurepata mi nama carcelde bi.

⁴ It'aa iidipatǎati mia mǎgǎ pi-ia jarateemerǎ Tachi Ak'ōrepa jarapi bik'a, mǎgǎ jarateepia bairǎ.

⁵ K'isia k'awaa p'anapatǎati ijǎadak'aa beerǎ ome. Unuruta chaa ne-inaa jōma óoti áchimaa Cristode ijǎapidait'ee.

⁶ Ichita t'ǎri pia pedeeapatǎati, áchia o-ǎ ũri k'inia p'anadamerǎ parǎpa jara p'ani. Mǎga ooruta pirǎ, parǎpa k'awaa wǎdai pia p'anaudait'ee áchia ne-inaa iidiruta chaa.

Salude tee pǎida na k'art'a p'ǎ aupa wǎk'ǎri

⁷ Mia na k'art'a pǎiru tachi ĩpema Cristo k'aurepa Tíquico ome. Mia iru k'inia iru bi, k'ōp'ǎyo pia perǎ. Irua mi ichita k'aripapari, Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a oo k'inia bairǎ. Parǎmaa nepirinaít'ee mia k'isia bi mǎik'aapa oomaa bi, ma jōma k'awaadamerǎ.

⁸ Ma-it'ee mia iru pǎiru; pia k'awaadamerǎ tai p'anapata mǎik'aapa t'ǎri o-ǎ p'anedamerǎ irua jararu ũridak'ǎri.

⁹ Tíquico ome parǎ p'uurudepema Onésimo auk'a wǎru. Taipa iru auk'a k'inia iru p'ani ĩpema pia perǎ mǎik'aapa oo k'inia bairǎ Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a. Mapa ǎra wǎruta parǎ ak'ide mǎik'aapa nǎpema ijǎapataarǎpa oopata nepiride.

¹⁰ Tachi k'ōp'ǎyo Aristarco ichiaba nama carcelde bi mi ome Jesucristo k'aurepa. Irua salude pǎiru ichiaba. Bernabé primo Marcopa ichiaba salude pǎiru. Mia naaweda jara pǎidak'a, Marcos wǎru pirǎ parǎmaa, pia auteebáiti.

¹¹ Ichiaba salude pǎiru Jesupa; mǎgǎ ichiaba t'ĩjarapata Justo. Ma judiorǎ ōpeerǎpapai mi k'aripamaa p'ani na mimia ome. ǎrapa ichiaba k'inia p'ani eperǎarǎpa Tachi Waibia Cristode ijǎadamerǎ, Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a. ǎrapa mi mǎgǎ k'aripa p'anadairǎ, mi t'ǎri o-ǎ bapari.

¹² Parǎ p'uurudepema Epafrapa ichiaba salude pǎiru. Irua pia oopari Jesucristopa oopi bik'a. T'ǎriipa it'aa t'ĩpari parǎ pari, Tachi Ak'ōrepa k'aripamerǎ. K'inia bi parǎpa wǎara ijǎadamerǎ jōma Tachi Ak'ōrepa jara pǎida parǎmaa mǎik'aapa t'ǎriipa oo k'inia p'anadamerǎ irua oopi bik'a, ma awara choodamerǎ mǎgǎ ijǎa p'anide, pariatua awaraa ne-inaa ijǎada-ee.

¹³ Michi taupa unudoo sǎga Epafrapa jiripari k'aripait'ee parǎ jōmaweda; chi ijǎapataarǎ Colosas p'uurudepemaarǎ, Laodicea p'uurudepemaarǎ mǎik'aapa Hierǎpolis p'uurudepemaarǎ.

¹⁴ Ichiaba Doctor Lucapa salude pǎiru. Taipa iru k'inia iru p'ani, ichiaba k'ōp'ǎyo pia perǎ. Tachi k'ōp'ǎyo Demapa ichiaba salude pǎiru.

¹⁵ Mia parãmaa chupiria iidi bi, mi pari saludaadamerã tachi ñpemaarã Cristo k'aurepa, Laodicea p'uurude p'ani. Ichiaba salude pëiru Ninfamaa mãik'aapa jõma Cristode ijãapataarãmaa iru tede it'aa t'ĩ chepata.

¹⁶ Parãpa na k'art'a leedap'eda, Laodiceadepema ijãapataarãmaa pëiti auk'a leedamerã. Jõdee parãpa atadak'ãri chi apema k'art'a ãramaa p'ã pëida, mãgí leedaipia bi.

¹⁷ Arquipomaa nãga jaráti: “K'ĩra jĩp'a aupáji mimia Tachi Ak'õrepa awara bida pi-it'ee, Cristo ome araa bapari perã.”

¹⁸ Mi, Pablopa nãgí p'ãru miichi juadoopa. It'aa t'ĩdak'ãri, k'irãpáti iididait'ee mi pari nama carcelde nĩbairã. Mia pida it'aa t'ĩpariit'ee parã pari, Tachi Ak'õrepa parã pia ak'i bapariimerã.

Mãgapai paji.

1 TESALONICENSES

San Pablopa K'art'a Naapiara P'ãda Tesalónica P'uurudepema Ijãapataarãmaa

San Pablo, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a p'ãji. K'ãsiapata iru Corinto p'uurude baji na k'art'a p'ãk'ãri. Tesalónica p'uurudepema ijãapataarãmaa p'ãji. Tesalónica p'uuru waibiara baji Macedonia eujãde. Pablopa naapiara Jesucristo ũraa jarateji ma p'uurude. Mamãda mama taarã ba-e paji, iru k'ãra unuamaa iru p'anapataarãpa peet'aadait'ee jiridap'edaa perã. Ma t'ẽepai Timoteopa ma Tesalonicadepema ijãapataarãde pedee pia jara chek'ãri, Pablo o-ãa beejã.

Naapiara jara bi ichi o-ãa bi k'awa bairã ãra pia nipapata Ak'õre ode. Jara bi ichia it'aa t'ipata ãra pari mãik'aapa ne-inaa ichia k'irãpa bi ãra t'ãide nipak'ãri (caps. 1.1-2.16). Jara bi ichi wã k'inia bi ãra ak'ide mãik'aapa Timoteopa ichimaa nepiri cheda, ãra t'ãideepa chek'ãri (caps. 2.17-3.13). ũraa bi audupiara ijãapataadamerã mãik'aapa oopataadamerã Cristopa oopi bik'a. Ichiaba jara bi sãga pait'ee Cristo waya chek'ãri mãik'aapa ijãa jãidaadap'edaarã chok'ai p'irabaidak'ãri (caps. 4.1-5.11). T'ẽepai jara bi ũraa awara-awaraa mãik'aapa iidi bi it'aa t'ipataadamerã iru pari (cap. 5.12-28).

Salude pëida

¹ Mi, Pablo Silvano ome mãik'aapa Timoteopa paara na k'art'a p'ã pëiruta parã Cristode ijãapataarãmaa, Tesalónica p'uurude p'ani. Taipa k'awa p'ani parã Tachi Ak'õredeerã mãik'aapa Tachi Waibia Jesucristodeerã, wãara ijãapata perã. Mapa it'aa iidi p'ani ãrapa parã pia ak'i p'anadamerã. Mãgã k'ãiwee p'anapataadait'ee.

Tesalónica p'uurudepema ijãapataarãpa ne-inaa pia oopata

² Tai it'aa t'idak'ãri Tachi Ak'õremaa, ichita gracias jarapata parã jõmaarã pari.

³ Mãgã irumaa gracias jara p'anide, k'irãpa p'ani parãpa ne-inaa pia oopata Ak'õrepa oopi bik'a, Cristode wãara ijãapata perã. Parã audũ mimiapata awaraarã k'aripadait'ee, Cristo k'aurepa ãra k'inia iru p'anapata perã. Mãga oo p'anide choopata, ijãapata perã Tachi Waibia Jesucristo unudait'ee, ichideerã ata chek'ãri.

⁴ Ipemaarã Cristo k'aurepa, taipa k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa parã k'inia iru bapari. Mapa ichia parã jirit'eraji ichideerã papiit'ee.

⁵ Taipa parãmaa jaratee nipadak'ãri Tachi Ak'õrepa pedee pia jara pëida Cristode, pedeepapai wa tai k'iradoopapai jarateeda-e paji. Ma k'ãyaara Tachi Ak'õre Jaurepata taimaa mãgã jarateepiji. Ichia tachi t'ãride k'awapiji taipa wãarata jarateepata. Parãpa k'awa p'ani tai nipapatap'edaa parã t'ãide, Cristode ijãadamerã.

⁶ Taipa jarateedap'edaa ijãadak'ãriipa parã p'ana k'inia p'aneejida tai p'anapatak'ãri mãik'aapa Tachi Waibia Jesús baparik'a. Ma k'aurepa awaraarãpa parã miapjida mĩda, Tachi Ak'õre Jaurepa parã t'ãri o-ãapiji.

⁷ Ma awara, parã mãgã p'anapata perã, ijãapataarã Macedonia eujãdepema mãik'aapa Acaya eujãdepema auk'a p'ana k'inia p'ani parãk'a.

8 Āchia awaraarāmaa ichiaba jara p'ani parā p'anapata, Tachi Ak'ōrede ijāadak'āriipa. Māgá taipa maarepida jarada-eeta, awaraa eujādepemaarāpa k'awa p'ani Cristopa oomaa bi parā t'āide.

9 Māirāpa nepiripata parāpa tai pia auteebaidap'edaa, jaratee nipadak'āri parā t'āide. Ichiaba nepiripata parā ne-inaa juapa oodade ijāa amaadap'edaa, ijāa p'aneedait'ee Tachi Ak'ōre chok'ai bide, taipa jarateeda ūridap'eda. Māgá Ak'ōre wāarade ijāadak'āriipa, oo k'inia p'aneepachida irua oopi bik'a.

10 Ma awara parā māgá ijāadak'āriipa, ni p'ani unudait'ee Tachi Ak'ōre Warra, ichi chek'āri it'ariipa ichideerā atade. Tachi Ak'ōrepa ichi Warra Jesús chok'ai p'irabaijiji eperāarā o k'achiadeepa k'aripa atamerā. Mapa Ak'ōre ewari waibia ewate pak'āri, Tachi Ak'ōre waa k'Trau-e pait'ee tachi ome, tachia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa.

2

Pablo Tesalónica p'uurude mimiada

1 Ipemaarā, parāpata k'awa p'ani tai wādak'āri parā ak'ide, pia uchiaji taipa oo k'inia p'anadap'edaa parā t'āide.

2 Ichiaba k'awa p'ani ma wādade parā ak'ide, Filipos p'uurude jaratee nipadak'āri, jā p'uurudepemaarāpa taimaa ik'achia jara wājida māik'aapa mi-pijida. Filipode māga paji mīda, Tachi Ak'ōrepa tai k'aripaji ichia jara pēida waawee-ee jaranadamerā parāmaa. Taipa māga oojida eperāarā ūk'uruurāpa jarateepiamaa jōnajida mīda.

3 Mama p'anide parā t'āide, wāarata jarateejida. Parā ūraadak'āri, iwarraa pedee jarada-e paji parā k'achiade baaipidait'ee. Ma awara seewa jarada-e paji parā k'ūradait'ee.

4 Ma k'āyaara jīp'a jarateejida Tachi Ak'ōrepa taimaa jarateepidak'a. Tachi Ak'ōrepata tai jirit'eraji jarateenadamerā Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee. Maperāpi māgajaratee nipapata. Jarateeda-e eperāarāpa tai t'o p'anadamerā. Jīp'a jarateepata Tachi Ak'ōrepa tai pia ak'ipariimerā. Iruata k'awa bi tai t'āride k'īsia iru p'ani.

5 Parāpa k'awa p'ani taipa imeraa pedee jaradak'aa paji, parāpa tai k'inia iru p'anadamerā awaraarā k'āyaara. Ichiaba imeraa pedee jarateedak'aa paji, parā k'ūradait'ee, taimaa p'arat'a teedamerā. ¡Tachi Ak'ōrepa k'awa bi mia wāarata jara bi!

6 Ichiaba audú k'awaa beerāk'a jarateedak'aa paji parāpa wa awaraarāpa k'īsiadamerā taipa pipiara jaratee p'ani awaraarā k'āyaara.

7 Jesucristopa tai wāara pēida perā jarateede, parāmaa māga k'īsiapik'ajida māik'aapa tai k'aripapik'ajida. Mamīda māga ooda-e paji. T'āri pia p'anapachida parā t'āide. Ara nawepa ichi warrarā pia ak'iparik'a, māga pik'a taipa parā ak'ipachida.

8 Taipa parā k'inia iru p'anapata perā, Ak'ōrepa jara pēida parāmaa jarateenajida, ma k'aurepa piuk'ajida mīda.

9 Parāpa k'irāpa p'ani tai mimiapatap'edaa mama p'anadak'āri. Ewari cha parāmaa Tachi Ak'ōrepa jara pēida jarateepachida. Sē jōnide pida, p'ārik'ua pida tai mimia oopachida nek'odait'ee. Māga p'anapachida parā p'arat'a jita k'iniada-e p'anadap'edaa perā tai chik'o k'odait'ee.

10 Parāpa k'awa p'ani māik'aapa Tachi Ak'ōrepa pida k'awa bi parā ijāopataarā t'āide nipadak'āri, ne-inaa k'achia ooda-ee nipapachida. Ne-inaa oopachida Tachi Ak'ōrepa oopidak'a. Maperā apidaapa jarada-e pai taipa ne-inaa k'achia oojida.

11 Ara ak'õrepa ichi warra pia ùraaparik'a, mǎga pik'a taipa parǎ ùraapachida.

12 Mǎgǎ ùraa p'anide parǎ k'aripapachida ne-inaa jõma oo k'inia p'anadamerǎ Ak'õrepa k'inia bik'a. Tachi Ak'õrepata parǎ jiriji ichideerǎ papiit'ee mǎik'aapa ichi trua k'ïra wǎreede wǎpiit'ee ewari cherude.

13 Maperǎ taipa ichita gracias jarapata Tachi Ak'õremaa. Taipa parǎmaa jarateedak'ari Cristopa ooda eperǎarǎ k'aripait'ee, ma pedee ùri k'inia p'anajida mǎik'aapa Cristode ijǎajida. Ijǎada-e paji tai pia pedee p'anadap'edaa perǎ. Jip'a ijǎajida ma pedee Tachi Ak'õrepa jara pǐida perǎ. Maperǎpi Tachi Ak'õrepa parǎ ijǎapataarǎ k'aripamaa bi oodamerǎ ichia oopi bik'a.

14 Mǎga oopata perǎ, parǎ auk'aarǎpa parǎ jiripachida miapidait'ee, judiorǎpa Judea eujǎdepema Jesucristode ijǎapataarǎ auk'a jiri p'anadap'edaak'a.

15 Mǎgee judiorǎpa Tachi Waibia Jesús peepijida, ãchi auk'aarǎpa chonaarǎweda Tachi Ak'õre pedee jarapataarǎ peepidap'edaak'a. Jesús peepidap'eda, t'ari k'achiapa tai jida jiripachida miapidait'ee mǎik'aapa t'imǐ jerek'oodait'ee ãchi eujǎdeepa. Tachi Ak'õrepa mǎgee eperǎarǎ pia ak'i-e. Mǎgeerǎpa eperǎarǎ jõmaweda k'ïra unuamaa iru p'ani.

16 Mia mǎga jara bi ãchia taimaa jaratepidaamaa p'anadairǎ Cristopa ooda eperǎarǎ k'aripait'ee; judio-eerǎ t'ãide paara. K'iniada-e apida o k'achiadeepa uchiadamerǎ Cristo k'aurepa. Mǎga oo p'ani k'aurepa, Tachi Ak'õre audupiara k'ïraupiruta, iru naaweda k'ïraupidap'edaa k'ãyaara, ãchia ne-inaa k'achia oopatap'edaa k'aurepa. Maperǎpi irua ãchi k'achia ooit'ee.

Pablo waya wǎ k'inia bada Tesalonicadepema ijǎapataarǎmaa

17 Ipemaarǎ, taarǎ-e bi mǐda tai unudap'edaa, parǎ ichita iru p'anapata tai k'ïsiade mǎik'aapa waya wǎ k'inia p'anajida parǎ ak'ide.

18 Mamǐda p'oyaa wǎda-e paji. Michi ituaba wǎda chok'ara wǎit'ee paji. Mamǐda Satanapa taidepema apida wǎpi-e paji.

19 Parǎpa pia ijǎadak'ari, jõmaarǎmaa ak'ipipata wǎara Jesucristo Tachi Waibia. Mapa tai o-ïa p'ani parǎ ome mǎik'aapa taipa awaraarǎmaa jara k'inia p'ani parǎpa ne-inaa pia oopata. Ichiaba parǎpa mǎga oopata perǎ, tachi jõmaweda o-ïa p'anadait'ee Jesucristo k'ïrapite, iru na eujǎdee waya chek'ari.

20 ¡Wǎarapi! Parǎ mǎgǎ ijǎapata k'aurepa tai o-ïa p'ani. Ma awara parǎ k'aurepata awaraarǎpa tai ãpíte pia pedeezata.

3

1 Mǎpai tai waa chooda-e pak'ari parǎ ak'ida-ee, k'ïsiajida: "¿sǎga oodait'ee?" Tai jõma p'oyaa wǎda-e pada perǎ parǎ ak'ide, mi ituaba beeji Atenas p'uurude.

2 Jõdee tachi ipema Timoteo pǐijida tai pari. Iru pia mimiapari Tachi Ak'õre-it'ee, Cristopa ooda jarateepari perǎ. Iru pǐijida Ak'õre ùraa pipiara jarateemerǎ parǎmaa mǎik'aapa parǎ ùraamerǎ. Mǎgǎ parǎ waapiara ijǎadai, irua jara bi k'aurepa.

3 Mǎgǎ ijǎadak'ari, chupiria jõneeruta pijida, apidaapa parǎ k'ùrada-e pai ijǎa amaadamerǎ. Parǎpa pia k'awa p'ani Cristode ijǎa p'ani k'aurepa, awaraarǎpa tachi ichita jiridait'ee miapidait'ee.

4 Taipa mǎga jarajida naaweda parǎ ome p'anadak'ari. Parǎpa k'awa p'ani wǎara uchijai taipa jaradak'a.

5 Maperǎpi mia Timoteo pǐiji irua k'awaamerǎ parǎ Tachi Ak'õre ome nipapata. Mia waa choo-e paji parǎ unu k'iniapa mǎik'aapa k'ïsia nǐbipa.

Māgá k'ĭsia nĭbaji Netuara Poro Waibiapa parā Cristode ijāa amaapĭi jĭak'aapa. Māga pada paara, tai mimia parā t'āide atuak'aji.

⁶ Mamĭda māga-e paji. Parā ak'ĭnap'eda, Timoteo waya chek'āri, pedee pia nepiri cheji. Jaraji parā Tachi Ak'ōre ome pia nidá māik'aapa chik'ĭnia p'anapata. Ichiaba jaraji parāpa tai k'ĭrāpapata māik'aapa tai unu k'ĭnia jōnapata, taipa parā unu k'ĭnia jōnik'a.

⁷ Mapa ĭpemaarā, ĭrá tai jiri jōni mĭda miapidait'ee, k'āiwee p'ani Timoteo it'aideepa ūridap'edaa parā parā at'āri Cristode pia ijāa p'ani.

⁸ Parā māgá choo p'anadak'āri Cristode ijāa p'anide, audupiara taipa jōmaarāmaa jaratee k'ĭnia p'ani, awaraarāpa Cristode ijāadamerā parāk'a.

⁹ Sāga gracias jaradaima Tachi Ak'ōremaa parā pari? Parā k'aurepa tai t'āri o-ĭa p'ani Tachi Ak'ōre k'ĭrapite.

¹⁰ Ewari chaa, p'ārik'ua pida, it'aa iidi p'ani Tachi Ak'ōremaa, irua tai waya wāpimerā parā ak'ide. Jaratee k'ĭnia p'ani Ak'ōre net'aa parāpa waide k'awada-e p'ani. Māgá parāpa pipiara oodai Ak'ōrepa k'ĭnia bik'a.

¹¹ Māgá it'aa iidi p'ani misa, iidipata Tachi Ak'ōre Tachi Waibia Jesucristo ome tai waya pēidamerā parā ak'ide.

¹² Ichiaba iidipata Tachi Waibia Jesucristopa parā waapiara chik'ĭnia p'anapimerā. Ma awara iidipata irua parāmaa awaraarā k'ĭnia iru p'anapimerā, taipa parā k'ĭnia iru p'anik'a.

¹³ Iidipata irua parā choopimerā pāchi t'āride. Māgá chooruta pirā, k'achia wēe p'anadait'ee Tachi Ak'ōre k'ĭrapite, Tachi Waibia Jesús chek'āri jōma ichideerā it'ari p'anĭrā ome.

4

Sāga p'anapataadaipia bi Tachi Ak'ōrepa tachi pia ak'imerā

¹ Māpai ĭpemaarā, Cristopa tai jirit'erada parā ichi ūraa jarateedamerā, nāga ūraa p'ani parāmaa. Taipa māik'aapa Tachi Waibia Jesupa k'ĭnia p'ani parā p'anapataadamerā taipa jarateedap'edaak'a. Māgá p'anadak'āri, Tachi Ak'ōrepa parāpa oopata pia ak'it'ee. ĭrá wāara māgá p'anapata. Mamĭda taipa k'ĭnia p'ani waapiara oodamerā Cristopa oopi bik'a parāmaa.

² Parāpa k'awa p'ani taipa jarateedap'edaa, parā t'āide nipadak'āri. Jarajida Tachi Waibia Jesucristopa jarapidak'a.

³ Tachi Ak'ōrepa k'ĭnia bi awara p'anapataadamerā ijāadak'aa beerā k'āyaara. K'ĭnia bi parāpa ne-inaa jōmaweda oodamerā irua oopi bik'a. Mapa taipa nāga ūraa p'ani. P'ek'au oonāati awaraarā ome.

⁴ Ma k'āyaara k'awaadaipia bi nāga oodait'ee. Wēra k'ĭnia bi pirā, ma wēra ome bēeji māik'aapa t'āri pia baparĭji iru ome. Ai ome k'āiparĭji, awaraa jiri-ee. Parāpa māgá ooruta pirā, pia oodait'ee Tachi Ak'ōre k'ĭrapite māik'aapa awaraarā k'ĭrapite.

⁵ P'ananāati ijāadak'aa beerā p'anapatak'a. Āchi pariatua p'ek'au oo wāpata chĭara wēra ome, Tachi Ak'ōre k'awada-e p'anadairā.

⁶ K'ĭrak'aupai pāchi ĭpemaarā Cristo k'aurepa k'ūradai, māga oo p'anĭpa āchi wēraarā ome. Māgá k'achia ooruta pirā, Tachi Ak'ōrepa parā miapiit'ee, taipa naaweda jaradap'edaak'a.

⁷ Tachi Ak'ōrepa tachi jiri-e paji k'achiade p'anapataadamerā. Jiri-ji p'anapataadamerā ichia k'ĭnia bik'a.

⁸ Maperā na ūraa jara aupada ijāa k'iniada-e pirā, mia jara bi pedee ijāadaamaa p'ani-e. ĭp'a Tachi Ak'ōrepa pedee jarada ijāadaamaa p'ani.

Ak'õrépata ichi Jaure ba chepipari parã ijãapataarã ome, ijãadamerã ichia jara bi.

⁹ Taipa parã ũraada-e pait'ee chik'inia p'anapataadamerã awaraa ijãapataarã ome, parãpa mágá oo p'anadairã, Tachi Ak'õre Jaurepa k'aripap'eda.

¹⁰ Mágá chik'inia p'anapata Macedonia eujãdepema jõmaarã ijãapataarã ome. Mapa ipemaarã, mia ũraa k'inia bi audupiarã mágá p'anapataadamerã.

¹¹ Tachi Ak'õrepa parãmaa oopi k'inia bide k'ĩsiadap'eda, jiripatáati k'ãiwee p'anapataadait'ee. Pedee-idaa bipa chĩaramaa ooparik'a ichita jaranáati áchia ne-inaa oodaipia bi mãik'aapa k'oo-idaa p'ananáati. Ma k'ãyaara pãchi mimia óoti pãchi juadoopa, taipa jaradap'edaak'a parã t'ãide nipadak'ãri.

¹² Mágá p'anaruta pirã, nida-e pait'ee awaraarãpa teedamerã pãchi nek'odaít'ee. Ma awara ijãadak'aa beerãpa parã pia unudait'ee.

Jesús waya chek'ãri

¹³ Írá, ipemaarã, taipa nãgí wãarata k'awapi k'inia p'ani parãmaa. Tachi Jesucristode ijãapataarã jai-idaadak'ãri, k'ãi pik'a p'ani. Maperã parã ipemaarã Cristo k'aurepa jai-idaadak'ãri, mak'iaara jẽedaik'araa bi ijãadak'aa beerãk'a. Mãirã Cristode ijãada-e p'anadairã, ijãada-e áchi k'õp'ãyoorã piudap'eda chok'ai p'irabaidait'ee mãik'aapa p'ananadait'ee Ak'õre eujãde. Mapa audú t'ãri p'ua p'ani áchi k'õp'ãyoorã piudak'ãri.

¹⁴ Mamĩda mágá-e tachi ijãapataarã ome, tachia ijãapata perã Jesús piup'eda chok'ai p'irabaiji. Mapa ijãa p'ani Jesús k'aurepa Tachi Ak'õrepa írude ijãapataarã auk'a chok'ai p'irabaiipiit'ee. Mágá ooit'ee Jesús waya chek'ãri áchi jaureerã ome.

¹⁵ Tachi Waibiapa parãmaa nãga jara pëiru: ichi na p'ek'au eujãdee waya chek'ãri ichideerã atade, tachi ijãapataarã at'ãri chok'ai p'ani wãda-e pait'ee jai-idaadap'edaarã naa.

¹⁶ Ma ewate Tachi Waibia chek'ãri, naapiara chok'a pëiru pedeeta ũridait'ee mãik'aapa angeleerã poro waibia pedee ũridait'ee mãik'aapa Tachi Ak'õre trompeta jĩwaa nĩbi ũridait'ee. Mágá nide Cristo it'ariipa cheru unudait'ee. Mamata Cristode ijãa jai-idaadap'edaarã k'ap'ia naapiara chok'ai p'irabaidait'ee jãiradeepa.

¹⁷ Mãpai Tachi Waibiapa áchi it'aa ateeit'ee tachi chok'ai p'anĩrã ome jãararade, iru ome unudait'ee pajãde. Mágá tachi jõma ichita p'anapataadait'ee iru ome.

¹⁸ O-ia para báti ma jara pëida ũridap'eda.

5

Cristo cheit'ee ewate nidaipia bi

¹ Ipemaarã, taipa jarada-e jõmasaa taarãit'ee Jesús cheit'ee. Naaweda jaradap'edaak'a, apidaapa k'awada-e sãapaita iru cheit'ee.

² Parãpa pia k'awa p'ani ma ewate pait'ee eperãrã atu p'anide. Nechiapari p'ãrik'ua cheparik'a eperã temã chi te chipari atu bide, mágá pait'ee.

³ Cristode ijãadak'aa beerãpa jara p'ani misa: "Tachi k'ãiwee p'ani, nepira wẽe," atu p'anide ma ewate cheit'ee mãik'aapa Tachi Ak'õrepa áchi írĩ ne-inaa k'achia pëit'ee, ichia k'ĩsia iru bi ooit'ee áchima. Ara wãra biak'oo bi atu baparik'a bi p'iradaik'ãri warra t'oit'ee, mágá pik'a ijãadak'aa beerã atu p'anadait'ee. Ma ewate apida uchiada-e pait'ee Tachi Ak'õre juadeepa.

4 Mamīda ĩpemaarā, parā p'āriu pik'a bide p'anadak'aa ma ijāadak'aa beerā p'anapatak'a, Tachi Waibia atu p'anide cheit'ee perā.

5 Ma k'āyaara ma ewate nimaa p'ani Tachi Ak'ōre ĩdaa pik'a bide p'anapata perā, Jesucristode ijāadap'eda. Irude ijāadak'āriipa tachi waa p'āriu pik'a bide p'anadak'aa.

6 Ma et'ewa jarada wāara perā, k'āi pik'a p'anadaik'araa bi awaraarāk'a. Ma k'āyaara k'Īra jĭp'a p'anadāma, Cristo cheit'ee ewate ni p'ani misa.

7 P'ārik'ua eperāarā k'āipata māik'aapa it'ua topata, Tachi Ak'ōre net'aa k'Īsiada-ee.

8 Mamīda tachi ijāapataarā māgā pariatua p'anadak'aa, Ak'ōre ĩdaa pik'a bide p'anadairā. Mapa k'Īra jĭp'a p'anapataadaipia bi. Waapiara Tachi Waibiade ijāadaipia bi māik'aapa audupĭara chik'ĭnia p'anapataadaipia bi, k'awa p'anadairā Cristopa tachi ata chek'āri, ichi ome p'ananadait'ee Tachi Ak'ōre tuade.

9 Tachi Ak'ōrepa tachi jirit'era-e paji tachi k'achia ooit'ee ma ewate. Jĭp'a jirit'eraji ichi tuade ichita p'ananadamerā Tachi Waibia Jesucristo k'aurepa.

10 Ma-it'ee Jesucristo piuji tachi ijāapataarā pari, ichi ome araa p'anapataadamerā, chok'ai p'ani mīda wa piu p'ani pijida.

11 Maperā o-ĭa para bāti māik'aapa chik'aripa p'anapatāati oodait'ee irua oopi bik'a, parāpa nāga weda oomaa p'anik'a.

Pablopa jarada na k'art'a p'ā aupa wāk'āri

12 ĩpemaarā, taipa enenee jōni waaweedamerā pāchi ijāapataarā poro waibiarā, āchi audú mimiapata perā parā-it'ee. Āchia parā ūraapata māik'aapa ak'ipata Tachi Waibiapa k'ĭnia bik'a.

13 Mapa parāpa āchi pia ak'idaipia bi māik'aapa k'ĭnia iru p'anadaipia bi. K'āiwee p'anapatāati āchi ome māik'aapa jōmaarā ijāapataarā ome.

14 Ichiaba ĩpemaarā, taipa parā ūraadait'ee jaradamerā chi mimia k'iniada-ee p'anĭrāmaa mimiadamerā. K'aripāti chi pia chooda-ee p'anĭrā nepĭra k'aurepa. Ichiaba k'aripāti chi Cristode ijāadai naaweda ne-inaa k'achia oodap'edaarā, māĭrāpa ĭrā oodamerā Cristopa oopi bik'a. Māimisa t'āri pia p'anapatāati jōmaarā ome.

15 Pia p'anapatāati parādepema apidaapa ne-inaa k'achia oonaadamerā. Māga p'anadaipia bi awaraarāpa parāmaa ne-inaa k'achia ooruta pijida. Ichita jiripatāati ne-inaa pia oodait'ee pāchi t'āidepema ijāapataarāmaa māik'aapa jōmaarāmaa.

16 Ichita t'āri o-ĭa p'anapatāati.

17 Ichita it'aa t'ĭpatāati.

18 Ichita Tachi Ak'ōremaa gracias jarapatāati, Ak'ōrepa māgata k'ĭnia bairā Jesucristode ijāapataarāpa oodamerā.

19 Tachi Ak'ōre Jaurepa ijāaparimaa ne-inaa jarapiru pirā maa-e pirā ne-inaa oopiru pirā, ita-aria oopĭti.

20 Pia ūrĭti apidaapa jaradak'āri: “Tachi Ak'ōre Jaurepa mimaa na pedee jarapimaa bi.”

21 Māgĭ pedee ūridap'eda, pia k'Īsĭati k'awaadait'ee ūraa pia wa k'achia. Ūraa pia bi pirā, ōoti ma ūraade jara bik'a. Mamīda pia-e bi pirā, Tachi Ak'ōre Jauredepema-e. Mapa ne-inaa jōma māgā ak'idaipia bi k'awaadait'ee wāara Ak'ōrepa oopi bik'a wa māga-e.

22 Ne-inaa k'achia apida oonāati.

²³ Irá it'aa iidi k'inia p'ani Tachi Ak'õremaa parã pari. Iruata tachi k'ãiwee p'anapipari. Mapa iidi p'ani irua parã awara bimerã pãchi t'ãride, oo k'inia p'anadamerã irua oopi bik'a; pãchi k'ap'iade, p'ek'au k'achia oo amaadamerã; pãchi jaurede, parãpa iru Jauremaa oopidamerã irua oopi k'inia bik'a parãmaa. Mágá irua parã pia ak'iit'ee Tachi Waibia Jesucristo waya chek'ãri.

²⁴ Tachi Ak'õre, parã jiridapa mágá ooit'ee parã ome, oopari perã ichia jara bik'a.

Salude pëida

²⁵ Ìpemaarã, ichiaba tai pari it'aa t'ìpatáati.

²⁶ Tai pari saludaa para bátì ak'ìpidait'ee chik'inia p'ani.

²⁷ Tachi Waibia Jesucristopa mimaa jarapiru na k'art'a leedamerã tachi ìpemaarã jõmaarã taide.

²⁸ Mia it'aa iidi bi Tachi Waibia Jesucristopa parã pia ak'ì bapariimerã. Mágapai paji.

2 TESALONICENSES

San Pablopa K'art'a T'ëepema P'ãda Tesalónica P'uurudepema Ijãapataarãmaa

San Pablo, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a p'ã pëjji Tesalónica p'uurudepema ijãapataarãmaa. Ūriji irua naapiara k'art'a pedeedak'ari, mãpemaarã ũk'uru p'era pik'a p'aneejida. K'isiajida Cristo taarã-e cheit'ee ichideerã atade. Mapa mimia amaajida ma cheru nidait'ee. Na k'art'ade Pablopa p'anau bi ma ijãapataarãpa jara p'ani.

Naapiara jara bi ichi o-ïapa gracias jarapari Ak'õremaa ãra pari, Cristode pia ijãapata perã mãik'aapa audupiara chik'inia p'anapata perã (cap. 1.1-12). Jara bi wãara Cristo waya cheit'ee na p'ek'au eujãdee mãik'aapa Tachi Ak'õrepa wãara ak'it'ee na p'ek'au eujãdepemaarãpa oopata jarait'ee pia wa k'achia. Mamida ai naaweda p'ek'au k'achia ooi awaa bapari uchiat'ee na p'ek'au eujãde. Mãgipa eperãarã k'ũrait'ee ijãadaamaa p'aneedamerã Tachi Ak'õrede mãik'aapa Jesucristode (cap. 2). T'ëepai iidi bi ãrapa it'aa t'ipataadamerã ichi pari mãik'aapa k'ãra jip'a mimiapataadamerã Cristopa k'inia bik'a (cap. 3).

Salude pëida

¹ Mi, Pablo Silvano ome mãik'aapa Timoteo paara na k'art'a p'ã pëiruta parã ijãapataarãmaa, Tesalónica p'uurude p'ani. Taipa k'awa p'ani parã Tachi Ak'õredeerã mãik'aapa Tachi Waibia Jesucristodeerã, wãara ijãapata perã.

² Taipa k'inia p'ani Tachi Ak'õrepa mãik'aapa Tachi Waibia Jesucristopa parã pia ak'i p'anadamerã. Mãgã k'ãiwee p'anapataadait'ee.

Sãga Tachi Ak'õrepa ijãadak'aa beerã ak'it'ee Cristo waya chek'ari

³ Ìpemaarã Cristo k'aurepa, ichita gracias jarapata Tachi Ak'õremaa parã jõmaarã pari. Taipa wãara mãga oodaipia bi, ãra parã waapiara Cristode ijãapata perã, naaweda ijãa p'anadap'edaa k'ãyaara. Ichiaba ãra audupiara chik'inia p'anapata awaraa ijãapataarã ome.

⁴ Mãgã p'anapata perã, taipa mãga o-ïa nepiripata awaraa Ak'õrede ijãapataarãmaa, ãra t'ãide nipadak'ari. Nepiripata sãga parã choopata Cristode ijãa p'anide. Mãgã choopata ijãadak'aa beerãpa parã jiri p'ani mida miapiidait'ee, ma ijãa p'ani k'aurepa. Ichiaba mãgã choopata chupiria chitooni mida.

⁵ Mãgã choopata perã ãchia parã miapi iru p'ani misa, ak'ipipata wãara Tachi Ak'õrepa parã k'aripapari mãik'aapa parã pia ak'ipari. Ma awara irua parã mãgã pia ak'ipari perã, parãpa k'awa p'ani ewari cherude wãara iru truadee wãdait'ee.

⁶ K'awa p'ani Tachi Ak'õrepa eperãarãpa oopata ak'ipari jarait'ee pia wa k'achia. Maperã ichiaba k'awa p'ani irua parã miapi p'anãrã auk'a miapiit'ee.

⁷ Jõdee parã waa nepira unuda-e pait'ee, tai jida ichiaba, irua tachi auk'a k'ãiwee p'anapik'ari ichi truade. Mãga ooit'ee Tachi Waibia Jesús it'ariipa chek'ari ichi angeleerã ome. Ma ewate jõmaarãpa ãra unudait'ee t'ipitau urua pik'a nãbide.

⁸ Ma ewate Jesupa miapiit'ee Tachi Ak'õre k'awa k'iniada-e p'anãrã mãik'aapa ijãadaamaa p'anãrã Tachi Ak'õrepa jara pëida Tachi Waibia Jesude.

9 Māirā atuadait'ee. Ichita k'achiade p'anadait'ee māik'aapa t'imí p'anadait'ee Tachi Waibia bimāiipa. Ak'ōre Waibia truadee wāda-e pait'ee. Unuda-e pait'ee iru k'īra wāree māik'aapa irua ne-inaa pi-ia oo bi.

10 Ma ewate Jesús chek'āri, ichi k'īra wāree unupiit'ee ichideerā k'ap'ia pari. Jōma irude ijāa p'anīrā o-īa it'aa t'īdait'ee irumaa, wāara k'awaadait'ee perā iru k'īra wāree. Ma ewate parā jida auk'a p'anadait'ee, taipa jarateepata ijāadap'edaa perā.

11 Maperā tai ichita it'aa t'īpata Tachi Ak'ōremaa, irua parā pia ak'imerā. Iruata parā jiriji Cristode ijāapataadamerā māik'aapa irua k'inia bik'a p'anapataadamerā. Iidi p'ani irua oopimerā jōmaweda parāpa ne-inaa pia oo k'inia p'ani iru Jaure k'ap'ia pari.

12 Māga iidi p'ani parāpa māgá ne-inaa pia oodak'āri, awaraarāpa Tachi Waibia Jesús t'ī pia t'o p'anadamerā parā k'aurepa. Ma awara ārapa parā jida pia ak'idait'ee, Tachi Ak'ōre Tachi Waibia Jesucristo ome parā māgá k'aripapata perā.

2

Tachi Waibia Jesucristo waya chei naaweda

1 Irā ipemaarā, taipa waapiara jaratee k'inia p'ani sāga pait'ee Tachi Waibia Jesucristo chek'āri ichideerā atade.

2 Parā enenee jōni isapai k'īsia awara k'īsianaadamerā maa-e pirā p'eranaadamerā, ūriruta pirā Tachi Waibia ewaa pacheji. Ijāanáati jara p'ani pijida Ak'ōre Jaurepa apidaamaa māga k'awapiji, maa-e pirā mi it'aideepa māga jaraji maa-e pirā taipa k'art'ade māga p'ājida.

3 K'ūrapiináti apidaamaa. Cristo che-e pait'ee nāga p'asai naaweda. Naapiara eperāarā chok'araarāpa Tachi Ak'ōre k'īra unuamaa iru p'anedait'ee. Ma awara eperāarā t'āide eperā aba waibia uchiait'ee. Māgipa p'ek'au k'achia ooi awaa bait'ee perā, Tachi Ak'ōrepa iru t'imí peiit'ee k'achiade mianamerā.

4 Mamīda iru na eujāde bi misa, Tachi Ak'ōre k'īra unuamaa iru bait'ee. Ma awara k'īra unuamaa iru bait'ee ne-inaa k'īra t'ādo, jōmaweda ai k'īrapite na p'ek'au eujādepemaarā it'aa t'īpata. K'īsiait'ee ichi jōmaarā k'āyaara waibiara bi. Māga k'īsiait'ee perā, su-ak'i beeiit'ee Tachi Ak'ōre te edupiara bi cuartode māik'aapa jarait'ee ichita Tachi Ak'ōre.

5 ¿Parāpa k'īrāpada-e p'anik'ā mia jarateeda parā ome bak'āri?

6 Parāpa k'awa p'ani sāgap'eda māgí eperā waide che-e. Abaapa ichi t'idik'a iru bi chepiamaapa, Tachi Ak'ōrepa ewari awara bida ma-it'ee paru misa.

7 Māgí eperā waide che-e bi mīda, ichi waibiapa nāgaweda eperāarāmaa mera k'achia oomaa bi, Tachi Ak'ōrede ijāadaamaa p'anedamerā. Mamīda tachia k'awa p'ani ma ewari awara bida chi k'achia ooi awaa bee-it'ee che-pait'ee chi t'idik'a iru bīpa na p'ek'au eujāde bi misa.

8 Māpai chi t'idik'a iru bi na p'ek'au eujādeepa uchiak'āri, māgí k'achia ooi awaa bi pait'ee k'achia oode. Mamīda Tachi Waibia Jesupa ichi pedeepapai māgí peeiit'ee, ichi k'īra wāreede chek'āri māgí jōit'ee.

9 Satanapa māgí eperā chok'a peiit'ee eperāarā k'ūramerā. Māga ooiit'ee ne-inaa eperāarāpa waide unudak'aa ak'ipi bīpa māik'aapa ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa oo bīpa. Satanapa ma seewa oopiit'ee māgí eperāmaa, eperāarāpa ijāadamerā māgita Tachi Ak'ōre.

¹⁰ Māgá k'achia oo bīpa wāara māgīpa Tachi Waibiade ijāadaamaa p'anīrā k'ūrait'ee. Māgí ome āchi auk'a k'achiadee wādait'ee, Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēida ijāa k'iniada-e p'anadairā. Wāarata ijāaruta pirā, Cristopa āchi ma o k'achiadeepa k'aripa atai. Mamīda māga k'iniada-e pait'ee.

¹¹ Maperāpi Tachi Ak'ōrepa māgí eperā chepiit'ee āchi k'ūramerā ne-inaa oo bīpa Satanás k'ap'ia pari. Māgá Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēida ijāadai k'āyaara, seewa ijāa p'anedait'ee.

¹² Māgá wāarata ijāadaamaa p'anadait'ee perā māik'aapa k'achia ooi awaa p'anadait'ee perā, Tachi Ak'ōrepa āchi t'imí k'achiadee pēiit'ee, eperāarāpa oopatap'edaa ak'ik'āri ichi ewari waibia ewate.

Cristopa ichideerā o k'achiadeepa k'aripa atapari

¹³ Īpemaarā, ijāadak'aa beerā ome māga p'asait'ee mīda, parā āchik'a p'ana k'iniada-e, Cristode ijāapata perā. Mapa taipa ichita gracias jara k'inia p'ani Tachi Ak'ōremaa parā pari. Tachi Waibiapa parā k'inia iru bi. Maperā na eujā ooi naaweda, Tachi Ak'ōrepa parā jirit'eraji ūridamerā Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee māik'aapa ijāadamerā iruata parā o k'achiadeepa k'aripa atai. Ak'ōrepa ichi Jaure pēi k'inia baji parā awara bīmerā ichi-it'ee, ma wāarata ijāadak'āri.

¹⁴ Ma-it'eeta ichia tai pēiji parāmaa jarateede. Ichia parā jiri baji ijāadamerā taipa jarateepata Cristode. Ichiaba parā jiriji tai ome auk'a iru p'anadamerā jōma ichia k'isia iru bi ichideerā-it'ee, Tachi Waibia Jesucristok'a it'ari k'Īra wāree p'anedak'āri.

¹⁵ Īpemaarā, maperā chóoti Cristode ijāa p'anide māik'aapa k'Īra atuanáati taipa parāmaa jarateepatap'edaa, pedee jaradapa wa k'art'ade p'ādapa.

¹⁶ Taipa it'aa iidi p'ani Tachi Waibia Jesucristopa māik'aapa Tachi Ak'ōrepa parā k'aripadamerā na eujāde p'ani misa. K'irāpāti Tachi Ak'ōrepa tachi Cristode ijāapataarā audú k'inia iru bapari perā, tachi ichita k'aripapari na eujāde p'ani misa. Ichiaba tachi t'āri o-īapipari k'īsiapik'āri tuchia ne-inaa unudait'ee na p'ek'au eujādeepa uchiadap'eda, wādak'āri iru truadee.

¹⁷ Irua parā t'āridepai choopipari ijāa p'anide, māgá ichita pedee pia jaradamerā māik'aapa ne-inaa jōmaweda pia oodamerā.

3

Pablopa iidida ichi pari it'aa t'īpataadamerā

¹ Īrā Īpemaarā, parāmaa chupīria iidi k'inia p'ani tai pari it'aa t'īpataadamerā. Iidíti Tachi Ak'ōrepa tai k'aripamerā, jōmaarāmaa irua jara pēida isapai jaratee k'inia p'anadairā. Iidíti ma jaratee p'ani ūirutaarā t'āripa Cristode ijāadamerā, parā ijāadap'edaak'a.

² Ichiaba iidíti Tachi Ak'ōrepa tai k'aripa atamerā k'achia beerā juadeepa, chok'araarāpa tai jiripata perā miapidait'ee. Jāgūrāpa Tachi Waibia Jesucristode ijāa k'iniadak'aa.

³ Mamīda k'awa p'ani Tachi Waibiapa oopari ichia jara bik'a. Iruata parā k'aripait'ee choodamerā parā ijāa p'anide māik'aapa k'achiadeepa k'aripait'ee k'achia beerā poro, Satanapa parā k'achiadee baaipi k'inia bak'āri.

⁴ Tachi Waibiapa ichideerā māgá k'aripapari perā, taipa ijāa p'ani parāpa wāara oomaa p'ani taipa jarapatak'a māik'aapa māga oopataadait'ee.

⁵ Maperāpi iidi p'ani Tachi Waibiapa parāmaa k'awapimerā sāga Tachi Ak'ōre k'inia iru p'anadai, irua parā audú k'inia iru baparik'a. Māga

k'awaadak'āri, chupiria jōneeruta pijida, pāchi t'āridepai choodait'ee, Cristopa māga oopipari perā.

Cristode ijāapataarā mimiadaipia bi

⁶ Ipemaarā, Tachi Waibia Jesucristopa jara pēiru ichide ijāapataarā mimiadaipia bi, taipa naaweda jarateedap'edaak'a. Ijāaparipa ma ūraa ūriamaa bi pirā, iru ik'aawaapa āyaa p'anéeti.

⁷ Pāchia k'awa p'ani p'anadaipia bi tai p'anadap'edaak'a parā t'āide nipadak'āri. K'oo-idaa p'anadak'aa paji.

⁸ Apidaamaa iidida-e paji taimaa chik'o pari teedamerā. Ma k'āyaara āstaawa, p'ārik'ua pida mimiapachida tai chik'o neto k'odait'ee. Māga oopachida parāpa chik'o tai-it'ee netonaadamerā.

⁹ Tai mimiapata perā Cristo-it'ee, māga iidik'ajida. Mamīda māga ooda-e paji. Ak'ipi k'inia p'anapachida Cristode ijāapataarā sāga p'anapataadaipia bi.

¹⁰ Parā ome p'anadak'āri, na ūraa jarajida: “Nek'opidaik'araa bida ajida, mīmia k'inia-e bīmaa.”

¹¹ Mamīda irā taipa ūri p'ani parā t'āidepemaarā ūk'uru mimiadak'aa. Jīp'a nipapata k'awaadait'ee awaraarāpa oomaa p'ani māik'aapa jara p'ani.

¹² Maperāpi Tachi Waibia Jesucristopa taimaa jarapiru: māgee eperāarā k'āiwee mimiadaipia bi māik'aapa chik'o atadaipia bi āchi juadoopa.

¹³ Ichiaba apemaarā ipemaarāmaa ūraa p'ani ichita ne-inaa pia oopataadamerā, sēda-ee.

¹⁴ Mamīda parā t'āidepemapā na k'art'ade ūraa jara bik'a oo k'inia-e pirā, awaraa ijāapataarāmaa nepirīti māik'aapa māgi ik'aawaapa āyaa p'anéeti, k'īra nejasia beemerā.

¹⁵ Mamīda k'īrak'aupai māgi ipema Cristo k'aurepa k'īra unuamaa iru p'anadai. Jīp'a ūrāti pāchi ipema ūraapatak'a, irua oomerā Cristopa k'inia bik'a.

¹⁶ Taipa k'inia p'ani Tachi Waibia parā ichita k'āiwee p'anapimerā. Ichiata ichideerā māgā bapipari, nepira wēe p'anide māik'aapa nepirade p'ani pijida. Taipa it'aa iidi p'ani Tachi Waibia parā jōmaarā ome ichita bapariimerā.

¹⁷ Mī, Pablopa nāgi salude p'āru michi juadoopa k'awaadamerā mia na k'art'a pēiru. Nāgā p'āpari michi juapa mia k'art'a jōma pēi bide.

¹⁸ Mia it'aa iidi bi Tachi Waibia Jesucristopa parā jōmaweda pia ak'ī bapariimerā.

Māgapai paji.

1 TIMOTEO

San Pablopa K'art'a Naapiara P'ãda Timoteomaa

San Pablo, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a p'ãji Timoteomaa pëiit'ee. Ai naaweda Timoteo jaratee nipapachi Pablo ome judio-eerã t'ãide. Mamïda Pablopa iru atabëiji Éfeso p'uurude, ijãapataarã k'aripamerã ichi pari. Na k'art'ade Pablopa Timoteo ùraa bi ma mimia pipiara oo k'awaamerã. Timoteo Lистра p'uurudepema paji. Chi ak'õre judio-e paji; Grecia eujãdepema paji. Jõdee chi nawe Judea eujãdepema paji. Pablo Listrade jaratee nipak'ãri, Timoteo k'ùtrãa weda Cristode ijãa beeji. Mamãik'aapa Timoteo nipapachi Pablo ome. K'aripapari pia paji.

Salude jarap'eda, naapiara Pablopa ùraa bi Timoteo t'ùnaamerã seewa jarateepataarã ome, aupedeedak'ãri judiorãpa ijãapata k'ap'ia (cap. 1.1-11). Jara bi Tachi Ak'õrepa iru chupiria k'awaada Cristode ijãai naaweda (cap. 1.12-17). Ùraa bi Timoteo jip'a Cristode ijãapariimerã (cap. 1.18-20). Jara bi k'ãata oodaipia bi ijãapataarã chip'edaidak'ãri it'aa t'fidait'ee (cap. 2); sãga ijãapataarã ak'ipataarã p'anapataadaipia bi (cap. 3) mãik'aapa k'ãata oodaipia bi seewa jarateepataarã ome. Mãirãpa jarateejida Cristode ijãapataarãpa chik'o k'ãra t'ãdoo k'odaik'araa bi mãik'aapa miak'ãidaik'araa bi. Ichiaba jarajida na p'ek'au eujãdepema net'aa, tachi eperã k'ap'ia paara, k'achia baji. Mapa eperãarãpa Tachi Ak'õre k'awada-e pai. Jip'a oodak'ãripi ãrapa jaradap'edaak'a, Tachi Ak'õrepa eperãarã pia ak'iyada ajida (cap. 4). Ichiaba Pablopa jara bi sãga Timoteopa k'aripai ijãapataarã k'ùtrãarã, chonaarã, wëraarã, esclavoorã paara (cap. 5.1-20). T'ëepai ùraa bi Timoteo pia choomerã iru ijãa bide mãik'aapa ijãapataarã k'aripamaa bide, k'ùtrãa bi mïda (caps. 5.21-6.21).

Salude pëida

¹ Mi, Pablopa na k'art'a p'ã pëiru Timoteomaa. Tachi Ak'õrepa k'inia bada perã, mi jirit'eraji Jesucristopa pëimerã ichi ùraa jarateede. K'awa p'ani eperãarãpa Jesucristode ijãadak'ãri, Tachi Ak'õrepa ãra k'aripait'ee atuanaadamerã. Mapa tachia ijãapata mãik'aapa nipata irua jaradak'a oomerã.

² Timoteo, pi michi warrak'a, Cristode ijãapari perã mi k'aurepa. Mia it'aa iidi bi Tachi Ak'õrepa mãik'aapa Tachi Waibia Jesucristopa pi pia ak'ip'anadamerã mãik'aapa chupiria k'awaadamerã. Mãgã pi k'ãiwee bapariit'ee.

K'ãrak'aupai seewa jarateepataarãpa jarateepata ijãadai

³ Naaweda mia enenee nïbaji pi beemerã Éfeso p'uurude, mi mamãik'aapa uchiak'ãri wãit'ee Macedonia eujãdee. At'ãri k'inia bi jãma beemerã, jãpemaarã ùk'uruurãpa ne-inaa awara jarateemaa p'anadairã mia jaratee ni k'ãyaara. Jarãji ma seewa waa jarateenaadamerã.

⁴ Ichiaba ùrãaji jarateenaadamerã judiorã chonaarãpa chonaarãweda nepiridap'edaa. Jiridaik'araa bi ãchi chonaarãdeepa uchiadap'edaarã t'ï p'ã p'e iru p'ani ak'ipidait'ee jõmaarãmaa. Mãga oodak'ãri, aupedeepipata ijãapataarãmaa mãik'aapa maarepida k'aripada-e waapiara ijãadamerã mãik'aapa oodamerã Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a.

⁵ Mia jaraji mãirã mãgã ùraamerã k'inia bairã ijãapataarã chik'inia p'anapataadamerã. Mãga p'anapataadai wãara ijãadak'ãri mãik'aapa t'ãriipa oo k'inia p'anadak'ãri Tachi Ak'õrepa oopi bik'a, k'ãsia p'ua wëe.

⁶ Mamïda ñrã jãpemaarã ùk'uruurãpa mãga ooda-e p'ani. Ma k'ãyaara awaraa k'ãsia atajida. Mapa pariatua pedee wãpata.

⁷ Tachi Ak'õre Ūraa jaratee k'inia p'anida a p'ani. Mamīda wāara k'awada-e p'ani irua jara k'inia bada ma ūraa Moisemaa p'āpik'āri. K'Īsia k'awaa beerāk'a jaratee p'ani mīda, māga p'ani-e.

⁸ Tachia k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa Moisemaa ūraa p'āpida pia bi, ma ūraade ijāa p'ani pirā Ak'õrepa k'inia bik'a.

⁹ Ichiaba k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa ichi ūraa p'āpi-e paji t'āri pia beerā-it'ee. Ma k'āyaara p'āpiji nāgeerā-it'ee: oodaamaa p'anīrā iru ūraade jara bik'a; t'āri k'achia-idaa beerā; p'ek'au k'achia ooyaa beerā; irude ijāadak'aa beerā; ak'õreerā peepataarā māik'aapa eperā peepataarā;

¹⁰ miak'āi p'anīrā awaraarā ome k'āipataarā; imik'īraarā awaraa imik'īra ome k'āipataarā wēraarā ome k'āirutak'a; chīara atapataarā esclavo papidait'ee; seewa-idaa beerā; seewa wāarak'a jarapataarā awaraarā k'īrapite ijāadamerā; māgeerā-it'ee māik'aapa jōma irua jara pēidak'a oodaamaa p'anīrā-it'ee.

¹¹ Irua pedee pia jara pēiji ichi Warra Jesucristo k'ap'ia pari. Mapa Cristopata Tachi Ak'õre k'īra wāree unupiji na p'ek'au eujāde nipak'āri. Tachi Ak'õre, chi audú t'āri pia baparipa, mi jirit'eraji Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee jarateenamerā.

Tachi Ak'õrepa Pablo chupiria k'awaada

¹² Mia gracias jara bi Tachi Waibia Jesucristomaa. Ichiata mi k'aripapari k'awa bairā mia ooit'ee ichia oopi bik'a. Mapa mi jirit'eraji na mimia oomerā.

¹³ Mi chupiria k'awaaji, naaweda mia ne-inaa k'achia k'īra t'ādoo ooji mīda. Iru āpite māik'aapa irudeerā āpite ik'achia jarapachi. Ma awara irudeerā jiriji miapiit'ee. Māga ooji waide k'awa-e bada perā iru cheji eperāarā k'aripait'ee māik'aapa waide irude ijāa-e bada perā.

¹⁴ Mamīda iru audú t'āri pia bapari perā, māga k'awapiji mīmaa. Māgā mia irude ijāa beejī māik'aapa iru k'aurepa k'awaaji awaraarā k'inia iru bait'ee.

¹⁵ Jōmaarāpa nāgī pedee ijāadaipia bi wāara perā. Jesucristo na p'ek'au eujādee cheji p'ek'au k'achia oopataarā k'aripait'ee atuanaadamerā. Mia ma pedee pia k'awa bi, mi chi p'ek'au k'achia oopari k'achiara bairā.

¹⁶ Maperāpi Jesucristopa mi chupiria k'awaaji ak'īpiit'ee ichia mi ome chooda. Māgā chooit'ee jōma p'ek'au k'achia oopataarā ome, irude ijāaruta pirā. K'inia bi jōmaarāpa ijāadamerā māik'aapa ichita ichi ome p'anapataadamerā.

¹⁷ Maperā o-īa it'aa t'īdāma Tachi It'aripema Reymaa. Iru jōmaarā k'āyaara waibiara bi. Iru trua ichita bapari. Iru aupaita Tachi Ak'õre. Ichita bapari. Eperāarāpa iru unudak'aa. ¡Amén!

¹⁸ Timoteo, pi michi warrak'a bairā, mia na ūraa jararu. K'īrāpāji Tachi Ak'õrepa jarapida pīmaa ichi pedee jarapataarā it'aideepa. Ma jaradap'edaak'a ook'āri, k'Īsia p'ua-ee chooit'ee wāarata ijāa bide, soldaopa chooparik'a āpītee wā-ee chōo jōnide.

¹⁹ Ūk'uruurāpa māga ooda-e p'ani. Māīrāpa k'awa p'ani Cristopa oopi bik'a oodaipia bi. Mamīda irude ijāa amaa p'aneejida. Barco k'uadák'api p'ani, jōdait'ee perā.

²⁰ Himeneo māik'aapa Alejandro māga p'ani. Mapa mia āchi bijī Satanás juade ichia oo k'iniata oomerā āchi ome. Māgā k'awaadaī ik'achia jaradaik'araa bi Tachi Ak'õre āpītee.

2

¹ Naapiara ūraait'ee parā Cristode ijāapataarā chip'edaidak'āri, jōmaarā pari it'aa t'īdamerā, Tachi Ak'ōrepa āra k'aripamerā. Chup'iria iiditi pāchi pari māik'aapa awaraarā pari māik'aapa gracias jarāti Tachi Ak'ōremaa irua ne-inaa jōma ooda pari.

² Ichiaba it'aa t'īdaipia bi na p'ek'au eujādepemaarā poro waibiarā pari māik'aapa jōmaweda eperāarā ak'ipataarā pari. Māgá tachi k'āiwee p'anapataadait'ee. Ma awara māgá oodait'ee Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a māik'aapa jōmaarā taide k'īra jīp'a nipadait'ee.

³ Māgá it'aa t'īdak'āri, pia oopata māik'aapa Tachi Ak'ōre, Tachi K'aripapari, o-īapipata.

⁴ Ichia eperāarā jōmaweda o k'achiadeepa k'aripa ata k'inia bi. K'inia bi jōmaarāpa ichi wāarata k'awaadamerā.

⁵ Tachi Ak'ōre apai māik'aapa eperā apaipa eperāarā t'āri auk'a bīpii iru ome. Māgí eperā Jesucristo.

⁶ Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru bada ewate Cristo ita-aria peepiji jōmaarā pari, eperāarāpa p'ek'au k'achia oopata k'aurepa. Māga ooji eperāarā uchiapiit'ee ma p'ek'au k'achia jua ek'ariipa it'aa wādamerā. Tachi Ak'ōrepa k'inia bi jōmaarāpa māga k'awaadamerā.

⁷ Ma-it'eepi ichia mi biji māga jarateemerā. Mi jirit'eraji Cristopa pēimerā ichi ūraa jarateede. Audú k'inia bi mia ma wāara pedee jarateenamerā judioeerāmaa, āchia ichiaba ijāadamerā. Wāara jara bi; seewa-e.

⁸ Mia k'inia bi ijāapataarā chip'edaidak'āri, imik'īraarā t'āri pia beerāpa āchi jua it'aa iadap'eda, it'aa t'īdamerā jōmaarā pari. Mamīda āchidepema k'īrau bi pirā maa-e pirā nepirade bi pirā awaraa eperā ome, it'aa t'īk'araa bi.

⁹ Ichiaba k'inia bi ijāapataarā wēraarāpa p'aru jīdamerā wēra p'aru jīp'a jīpataarāpa jīpatak'a. K'īra wāree p'anadait'ee mak'īara chi-oodaik'araa bi jīdait'ee net'aa nēdeee ooda, perladee ooda, p'aru īpiadee ooda maa-e pirā puda pi-ia bida p'anīpa.

¹⁰ Ma k'āyara p'anadaipia bi Tachi Ak'ōrede wāara ijāapata wēraarāk'a; ne-inaa pia oomaa awaraarā k'aripadait'ee.

¹¹ Ijāapataarā chip'edaidak'āri Tachi Ak'ōre Ūraa ūridait'ee, wēraarāpa k'īrup'ee ūridaipia bi, āchi k'īsia jarada-ee. Āchi jarateepataarā ichita waawee p'anadaipia bi.

¹² Mia wēraarāmaa imik'īraarā jarateepik'aa maa-e pirā chok'a pēipik'aa. K'īrup'ee p'anadaipia bi ijāapataarā see jōni misa.

¹³ Mia māga jaraji Tachi Ak'ōrepa eperāarā ook'āri, naapiara Adán oop'eda, Eva ooda perā.

¹⁴ Ma awara Netuara Poro Waibiapa Adán k'ūra-e paji. Evata k'ūrat'aaji. Māgá Evata naapiara k'achiade baaji.

¹⁵ Ma k'aurepa eperāarā jōmaweda o k'achiade p'aneejida. Mamīda wēraarā paara ma o k'achiadeepa uchiadai Cristode ijāaruta pirā māik'aapa k'īra jīp'a ooruta pirā Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a; āchideerā pia ak'ipataadamerā māik'aapa awaraarā k'inia iru p'anapataadamerā.

3

Sāga ijāapataarā ak'ipataarā p'anapataadaipia bi

¹ Eperāarāpa wāarata jarapata jaradak'āri: “Eperā ijāapataarā ak'ipari pa k'inia bi pirā, pia bida” apata.

² Maperā ijāapataarā ak'ipari jōmaarā k'īrapite t'āri pia baipia bi; wēra apai iru baipia bi; k'īra jīp'a; ne-inaa pariatua oo-ee; awaraarā auteebai k'awaa ichi temāi; pia jaratee k'awaa;

³ toyaa bak'aa; k'īrauyaa māik'aapa nepira jiriyaa bak'aa; ma k'āyaara ne-inaa pia oopari; p'arat'a ata k'īniyaa bak'aa.

⁴ Ichi te pidaarā pia ak'i baipia bi, chi warrarāpa ichi waaweedamerā māik'aapa chok'ek'ee p'anadamerā.

⁵ Imik'īrapa ichi te pidaarā p'oyaa pia ak'i-e bi pirā, ḡsāga Tachi Ak'ōrede ijāapataarā ak'iima?

⁶ Eperā ewaa Cristode ijāa bi pirā, ijāapataarā ak'ipari paik'araa bi, aud-uadarii perā māik'aapa Tachi Ak'ōrepa atuapii perā Netuara Poro Waibia atuapidak'a.

⁷ Ijāapataarā ak'ipari t'ī pia t'o p'anadaipia bi, Cristode ijāadak'aa beerāpa paara. Māga-e pirā, Netuara Poro Waibiapa iru āpīte ne-inaa k'achia nepir'ipii eperāarāmaa, jōmaarāpa ma k'aurepa iru pia-e ak'idamerā.

Sāga ijāapataarā k'aripapataarā p'anapataadaipia bi

⁸ Ijāapataarā k'aripapataarā diácono apata auk'a t'āri pia p'anadaipia bi; k'īra jīp'a; jīp'a pedēepata; seewa jaradak'aa māik'aapa chīara āpīte pedee k'achia pedeedak'aa; toyaa p'anadak'aa; p'arat'a ata k'īniyaa p'anadak'aa.

⁹ Tachi Ak'ōrepa wāarata k'awapida Cristo k'ap'ia pari t'āriipa ijāadaipia bi, k'īsia p'ua-ee.

¹⁰ Āchi mimiade t'īudai naaweda, awaraa ijāapataarāpa āchi p'anapata pia ak'idaipia bi k'awaadait'ee wāara p'anapata Tachi Ak'ōrepa k'īnia bik'a wa māga-e. Imiateeda wēe uchiaruta pirā, ijāapataarā k'aripapataarā p'aneedai.

¹¹ Wēraarā ijāapataarāpa awaraa ijāapataarā ichiaba k'aripapataadai. Āchi t'āri pia p'anadaipia bi; k'īra jīp'a; chīara āpīte pedee k'achia pedeeda-ee; ne-inaa pia oopata māik'aapa ichita oopata āchia jara p'anik'a.

¹² Ijāapataarā k'aripaparipa wēra apai iru baipia bi. Pia ak'īpia bi ichi warrarā māik'aapa awaraarā ichi tede p'anapata.

¹³ Māgí k'aripapataarāpa āchi mimia pia ooruta pirā, ijāapataarāpa āra t'ī t'o p'anadait'ee. Māpai ārapa waawee-ee jaradait'ee āchia Jesucristode ijāa p'ani.

Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēida

¹⁴ Taarā-ee mi wā k'īnia bi pi ak'ide.

¹⁵ Mamīda taarāru pirā, na p'ādapa pia k'awaait'ee sāga p'anapataadaipia bi apemaarā ijāapataarā ome. K'īrāpapíji tachi ijāapataarā jōmaweda Tachi Ak'ōredeerā. Iru ichita bapari tachi ome māik'aapa iru wāarata jara pēiji tachimaa jīadamerā māik'aapa jōmaarāmaa jarateedamerā.

¹⁶ Wāara, awaraarāpa ma wāarata jara pēida k'awada-e p'ani mīda, tachia k'awa p'ani ma k'āyaara ne-inaa pipiara wē-e. Mapa Tachi Waibiamaa nāga k'aripata:

Na p'ek'au eujādepemaarāmaa pia unupipachi eperā jīp'aak'a. K'achia oo-ee bapachi Ak'ōre Jaure k'aurepa. Angeleerāpa pi unupachida. Na p'ek'au eujādepemaarāpa ūripachida pia ooda eperāarā k'aripait'ee māik'aapa chok'araarāpa pīde ijāapachida. Tachi Ak'ōrepa pi ateeji it'aa, ichi trua k'īra wāree nībīde ichita bapariimerā.

1 Mamīda Tachi Ak'ōre Jaurepa jīp'a jara bi: Ak'ōre ewari waibia ewate pai naaweda, eperāarā ūk'uru ma wāarade ijāa amaadait'ee. Cristode ijāadai k'āyaara, k'ūrapidait'ee netuaraarāmaa māik'aapa ijāadait'ee ma netuaraarāpa jarateepirutade.

2 Ma netuaraarā jua ek'ari jarateepataarāpa jarapata: “Tachi Ak'ōre Ūraa jarateemaa p'anida” apata. Mamīda seewamaa p'ani. Āchi-it'ee p'ua-e bi ijāapataarā k'ūradait'ee. Tachi Ak'ōre Jaurepa jarateepi bik'a p'oyaa jarateeda-e, netuaraadeerā perā.

3 Jāgīrāpa ūraapata miak'āidaik'araa bi māik'aapa chik'o ūk'uru k'odaik'araa bi. Mamīda tachia Ak'ōre Ūraa wāarade ijāapata perā, k'awa p'ani irua ne-inaa jōma ooji, gracias jaradap'eda k'odamerā.

4 Jōmaweda Tachi Ak'ōrepa ooda pia bi. Maperā tachia it'aa t'iruta pirā gracias jaradait'ee Tachi Ak'ōremaa nek'opata pari, chik'o jōmaata k'odaipia bi.

5 Tachi Ak'ōre k'irapite tachi nek'opata pia bi, irua māga jarada perā māik'aapa tachia gracias jarapata perā irumaa ma chik'o pari.

Sāga ooit'ee Cristopa oopi k'inia bik'a

6 Arii p'ani ipemaarāmaa mi ūraa jaratēji. Māga ooru pirā, pia ooit'ee Jesucristopa oopi k'inia bik'a. Iru mimiapari pia bait'ee ijāa bi misa Tachi Ak'ōrepa jara pēida iru k'ap'ia pari māik'aapa k'awaa wāru misa irua jarapida ichia jirit'eradaarāmaa.

7 Mamīda t'īunāaji ma chonaarāweda nepiridap'edaa jarateepataarā ome. Jāgīrāpa jarateeda-e Tachi Ak'ōrepa jarapidak'a. Jarateepata chōtrāarāpa ūri k'inia p'anapata cuentok'a. Āchi ome aupedeei k'āyaara, jiriji pipiara k'awaaif'ee Tachi Ak'ōrepa jara pēida māik'aapa ooji irua oopi bik'a.

8-9 Jōmaarāpa nāgi pedee ijāadaipia bi, wāara perā. Tachi p'iradak'āri ju-ataura p'aneadait'ee, tachi k'ap'ia k'aripapata. Mamīda Tachi Ak'ōrepa jara pēida k'awaa wādak'āri, tachi jaure paara k'aripapata. Māgā na p'ek'au eujāde p'ani misa, k'āiwee p'anapata māik'aapa k'awaapata tachi piudak'āri, it'aa wādait'ee.

10 Ma-it'eeta tachi choopata na mimiade, eperāarāpa ma ūraa jara pēidade ijāadamerā. Eperāarā ūk'uruurāpa tachia jarateepata ūridaamaa p'ani mīda, ijāa p'ani Tachi Ak'ōre ichita bapari māik'aapa irua aupaita na p'ek'au eujādepemaarā jōmaweda ak'ipari. Wāara, tachi Cristode ijāapataarā pipiara ak'ipari, tachi o k'achiadeepa k'aripa atapari perā.

11 Mia jōma jara aupada jaratēji jāpemaarā ijāapataarāmaa māik'aapa jarāji māga oodamerā.

12 K'īsiapināaji apidaamaa pi pedee ūridaik'araa bi, pi mak'iaara chonaa-e bairā. Ma k'āyaara ak'ipiji pia wāara oo k'inia bi Cristopa oopi bik'a, ārapa auk'a oodamerā. Nāga bapariiji: ne-inaa pia jarapari; k'ira jīp'a nipapari jōmaarā ome; awaraarā k'inia iru bapari; nepirade bi mīda, Cristode ijāapari; ne-inaa k'achia oo-ee bapari; jōma oopari Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a.

13 Mi jāmaa wāru misa, ijāapataarā chip'edaidak'āri, léjei Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādap'edaa. Jaratēji k'asaa jara k'inia bi māik'aapa ūrāji ijāapataarā p'anapataadamerā ma jara bik'a.

14 K'irāpāji Tachi Ak'ōre pedee jarapataarāpa jaradap'edaa pīmaa, ijāapataarā ak'ipataarāpa āchi jua bidak'āri pi īri. Māga oodak'āri, Tachi Ak'ōre Jaurepa ne-inaa oopiji pīmaa k'awaamerā k'āare mimia ooit'ee Tachi Ak'ōre-it'ee. Māga ooji Ak'ōre Jaurepa oopi bik'a.

¹⁵ K'ĩsĩaji mia ũraadade na k'art'a p'ādade m̃aik'aapa t'āripa óoji aide jara bik'a. Māga ooru pirā, awaraarāpa ak'idait'ee pia naawedapema k'āyaara pipiara oomaa bi.

¹⁶ K'ĩra jĩp'a óoji Cristopa k'inia bik'a m̃aik'aapa jaratéeji irua jarapi bik'a. Chóoji māga oo bide k'awa bairā māga oo bipa, pi Ak'õre truadee wāit'ee m̃aik'aapa pia jaratee bi ũrurutaarā auk'a wādait'ee, pi k'aurepa Cristode ijāadak'āri.

5

Sāga Timoteo baipia bi ijāapataarā ome

¹ Ijāapataarā t'āidepema chonaapa ne-inaa k'achia ooru pirā, itrianáaji. Ma k'āyaara pedeeji iru ome, pichi ak'õre ome pedeparik'a. Jōdee, k'ũtrāarā ũráaji pichi ipemaarā ũraak'ajik'a.

² Chõtrāarā ak'iipia bi pichi nawe ak'iparik'a. Māgá ichiaba awēraarā ak'iipia bi pichi ipewēraarā ak'ik'ajik'a, āra ome k'achia oo-ee.

³ Pia k'aripáji p'ētrāarā ēreerā wēe chitooni.

⁴ Mamīda p'ētrāapa warrarā wa āichak'eerā iru bi pirā, āchiata naapiara āchideerā ak'idaipia bi Tachi Ak'õre Ūraade jara bik'a. Māgá āchi nawe wa awela k'aripadai irua āchi k'aripadak'a āchi wari wāk'āri. Ma awara māga oodak'āri, Tachi Ak'õrepa āchi pia ak'ipari.

⁵ Jōdee p'ētrāa ēreerā wēe k'iripa nĩpari Tachi Ak'õrepa k'aripamerā. Āstaawa, p'ārik'ua pida it'aa t'ĩpari Tachi Ak'õremaa k'aripamerā. Māgee p'ētrāa k'aripaipia bi.

⁶ Mamīda māgee p'ētrāarā ũk'uruurāpa Tachi Ak'õre net'aade k'ĩsiadai k'āyaara, āchia k'iniata oo wāpata. Māgeerā chok'ai p'ani mīda, piudap'edaarāk'api p'ani. Mapa māgeerā k'aripaik'araa bi.

⁷ Jaráji ijāapataarā pi ek'ari p'anĩrāmaa oodamerā mia et'ewa jaradak'a. Māga ooruta pirā, awaraarāpa p'oyaa k'achia pedeeda-e pai tachi ijāapataarā āpíte.

⁸ Ijāaparipa ichi ēreerā wa audupĩara ichideerā ak'i-e pirā, baamaa bi Cristopa k'inia bik'a m̃aik'aapa ijāadak'aa beerā k'āyaara k'achiara bi.

⁹ P'ētrāa t'ĩ p'ādai naaweda awaraa p'ētrāarā t'ĩ ome, iru bapata ak'idaipia bi. Māgí p'ētrāa imik'ĩra apai ome miak'āi bap'eda, sesenta añodeepa waa iru baipia bi.

¹⁰ Awaraarāpa iru t'ĩ pia t'o p'anadaipia bi, irua ne-inaa pia oopata k'aurepa nāgee jĩak'a: ichi warrarā pia warida perā; eperāarā pia auteebaida perā; ijāapataarā p'asia chedak'āri, āra biiri siida perā; chupĩria chedeerā k'aripada perā; jāgee ne-inaa pia k'ĩra t'ādoo ooda perā ichi t'āripa.

¹¹ P'ētrāarā sesenta años waide wēe beerā t'ĩ p'ādaik'araa bi awaraa p'ētrāarā t'ĩ ome, imik'ĩra waya k'iniadarii perā m̃aik'aapa miak'āidarii perā, Cristo-it'ee mimiadai k'āyaara.

¹² Māgee p'ētrāarāpa jaradap'eda Cristopa oopi k'inia bik'a oodait'ee, imik'ĩra ataruta pirā, Tachi Ak'õrepa k'ĩsia p'uapii maa-e pirā awaraarāpa pedee k'achia jaradai āra āpíte.

¹³ Ma awara, māgee p'ētrāarā k'oo-idaadaipata, ne-inaa pia mak'iaara ooda-ee. Māgá te chaa chĩara āpíte jara nipapata m̃aik'aapa pedee-idaa p'anadairā, ũraa wāpata āchi k'ĩsiadeepa. Māgá pedee k'achia jaradaik'araa bita jara wāpata.

14 Maperā mia k'inia bi māgee p'ētrāarā mak'iaara chōtrāa-ee p'anīrā, waya miak'āidamerā māik'aapa warra t'odamerā. Māgā mimiadait'ee āchi temāi, āchideerā ak'imaa p'ani misa. Māga oo p'ani pirā, tachi ijāapataarā k'ira unuamaa iru p'anapataarāpa p'oyaa k'achia pedeeda-e pai tachi āpite ma p'ētrāarā k'aurepa.

15 Māgee p'ētrāarā ūk'uruurāpa oo amaajida Cristopa oopi k'inia bi oodait'ee Satanapa oopi k'inia bik'a.

16 Waya mia jara bi: Cristode ijāapari ēreerādepema p'ētrāa paraa pirā, ma ijāaparipa chi p'ētrāa k'aripaipia bi. Pēik'araa bi ijāapataarāmaa k'aripa iidide, ārapa ne-inaa iru p'ani araa-e pai perā audú chok'araarā-it'ee. Ijāapataarāpa ak'idaipia bi p'ētrāarā ēreerā wēe chitooni aupai.

Sāga ijāapataarā chonaarā ak'idaipia bi

17 Ijāapataarā chonaarā waaweedaipia bi māik'aapa p'aadaipia bi āchi jua ek'ari p'anīrā pia ak'idak'ari māik'aapa k'aripadak'ari. Waapiara p'aadaipia bi awaraa ijāapataarā ak'ipataarā k'āyaara, Tachi Ak'ōrepa jara pēida jara-teedak'ari māik'aapa ijāapataarā ūraadak'ari.

18 Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bi:

'Pak'a it'ai jīnāati trigo t'iamaa bak'ari. Ita-aria k'opíti.' (Dt 25.4)

Ichiaba awara āi jara bi:

'Mimiaparipa p'arat'a ataipia bi chi poro waibia juadepema.' (Lc 10.7)

19 Eperāpa ijāapataarā ak'ipari imiateeru pirā, ijāanāati māgipa jara bi. Jip'a ma pedee ak'idaipia bi eperāarā omé wa ōpee auk'a jararuta pirā.

20 Mamīda ijāapataarā ak'ipataarā k'achiade baai jōnaruta pirā, jōmaarā taide itriak'ōoji. Māgā awaraarāpa ne-inaa k'achia ooda-e pait'ee waaweepa.

21 Tachi Ak'ōre k'īrapite māik'aapa Jesucristo k'īrapite, angeleerā jirit'erada k'īrapite paara, mia jara bi: ōoji mia et'ewa jaradak'a. Mamīda pichi k'inia aba pipiara ak'ināaji awaraa k'āyaara.

22 K'īrak'aupai ijāapari audú isapai awara bii ijāapataarā ak'ipari mimia-it'ee. Ma-it'ee pi jua bii naaweda māgi īri, iru bapata pia ak'iipia bi. Iru ne-inaa k'achiade ni pirā, awaraarāpa iru āpite k'achia pedeedai māik'aapa pi āpite auk'a māgadai, irua oopata pia pia ak'ii jīak'aapa. Mapa maarepida ne-inaa k'achia oonāaji. Ichita ōoji Cristopa oopi bik'a.

23 Pania aupai toik'araa bi. Pi ip'ii k'ayaa bapari perā, ichiaba vino ma-āri toipia bi bi p'īrapiamaapa.

24 Jōmaarāpa k'awa p'ani eperāarā ūk'uruurāpa ne-inaa k'achia oopata, tau taawa oopata perā. Taarā-e nide pia k'awaai māgeerāpa oopata māik'aapa āchi jirit'era-e pait'ee ijāapataarā ak'ipari mimia-it'ee. Jōdee, awaraa eperāarā p'anapata ewaa ak'ik'ari, t'ari pia pik'a p'ani. Mamīda taarā pak'ari, pia k'awaa atai āchia ne-inaa k'achia mera oopata māik'aapa āchi jida jirit'era-e pait'ee ma mimia-it'ee.

25 Māgā ichiaba taarā-ee eperāarā ūk'uruurāpa ne-inaa pia oopata k'awaai, tau taawa oopata perā. Mamīda ne-inaa pia mera ooruta pijida, taarā-ee pia māga k'awaa atai, Tachi Ak'ōre Jaurepa k'awaapiit'ee perā. Māgeerāta jirit'eraipia bi ma mimia-it'ee.

6

¹ Esclavo Cristode ijāa bīpa chipari waaweeipia bi, ichi k'aurepa ijāadaka'aa beerāpa ik'achia pedeenadamerā Tachi Ak'ōre āpīte māik'aapa taipa jaratedap'edaade.

² Chipari ichiaba Cristode ijāa bi pīrā, ma esclavopa k'īsiaik'araa bi oo-e pait'ee jōma chiparipa oopi bik'a, ichi ipema perā Cristo k'aurepa. Ma k'āyaara audupīara t'āripa oopīa bi chiparipa oopi bik'a iru k'aripait'ee māik'aapa ak'ipīit'ee iru k'inia iru bi Cristo k'ap'ia pari. Ma jōma jarā aupada jāpema ijāapataarāma jaratēji māik'aapa ūrāaji māga oodamerā.

Seewa jarateepataarā māik'aapa p'arat'a audú ata k'inia p'anīrā

³ Timoteo, abaapa jarateeru pīrā Tachi Waibia Jesucristopa pedee wāara jarateeda awara maa-e pīrā iru jirit'eradaarāpa jaratee p'ani awara, māgipa oomaa bi Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a.

⁴ Jāgee eperā audua bi māik'aapa wāara maarepida k'awa-e bi. Aupedeei awaa bapari Ak'ōre Ūraade pedee jara k'inia bi k'aurepa māik'aapa ichi t'āridepai k'achia k'īsiapari. Ichi jaratee bi k'aurepa ijāapataarā k'īra unuamaa para beepari; k'īraupik'a para beepari; ik'achia pedee para beepari māik'aapa chīara pedee ijāada-e para beepari.

⁵ Ichi māik'aapa ichi jīak'arā k'īsia k'awada-ee p'ani. Jīp'a aupedee k'inia p'ani, Tachi Ak'ōre wāarata waa k'awa k'iniada-e p'anadairā. Jara wāpata "taita ijāa p'anida" apata, p'arat'a ata k'inia p'anadairā āchia jaratee p'ani pari.

⁶ Jōdee Cristode wāara ijāapataarā nāga p'anapata: t'āri o-īa; k'āiwee; awaraarā k'inia iru p'anapata. P'arat'a iru p'ani jida wa wēe p'ani pījida, auk'a t'āri o-īa p'anapata.

⁷ Tachi t'odak'āri, maarepida net'aa wēe t'ojida māik'aapa waya māga p'anadait'ee piudak'āri.

⁸ Maperā ne-inaa k'opari māik'aapa p'aru jīpari iru p'ani pīrā, tachi ijāapataarā t'āri o-īa p'anadait'ee.

⁹ Mamīda eperāarā ūk'uru, audú p'arat'a ata k'iniapa, k'īsia k'awa-eedaipata māik'aapa k'achiade baaipata. Maap'eda bigi p'oyaa lazodeepa uchīa-e bik'a, māga pik'a āra ma k'achiadeepa p'oyaa uchīa-e p'aneepata. Māgapi eperāarā atua wāpata.

¹⁰ Mapa chī audú p'arat'a ata k'inia bīpa k'achia k'īra t'ādoode baaiit'ee. Wāara, p'arat'a ata k'iniapa ūk'uru ijāapataarāpa paara Cristode waa ijāa k'iniada-e. Māirā k'īsia p'ua p'anapata māik'aapa āchi t'āride mia chitooni, k'achiade baaidap'edaa perā.

Pablopa t'ēe ūraada Timoteomaa

¹¹ Timoteo, oonāaji māirāpa oopatak'a, Tachi Ak'ōrepa pi jirit'erada perā ichi-it'ee. Jīp'a ōoji Cristopa oopi bik'a, irude wāara ijāa bairā. Chōoji Tachi Ak'ōrepa jara pēida k'awa bide māik'aapa t'āri pia ma wāarata jaratēji āramaa. Āra k'inia iru bāji Tachi Ak'ōrepa āra k'inia iru bik'a.

¹² Ara chōoparipa jiriparik'a p'oyaa'it'ee, māga pik'a jirīji pipīara ijāapariit'ee Cristode māik'aapa oopariit'ee irua oopi bik'a, ijāapari perā māga oop'eda ichita bapariit'ee Tachi Ak'ōre truede. Ma-it'eeta Tachi Ak'ōrepa pi jirīji, eperāarā chok'ara nībi taide waawee-ee jarak'āri pi Cristode ijāa bi.

¹³ Irā mia na ūraa jarait'ee Tachi Ak'ōre k'īrapite. Irua ne-inaa jōmaweda chok'ai bapipari. Ichiaba nāga jarait'ee Jesucristo k'īrapite. Irua Poncio Pilatoma waawee-ee pedeeji.

14 Neĵomaata ʔoji mia pġmaa jaradak'a. Māga oo bi misa, parā ijāapataarā t'āide t'ġpināaji k'ġsia awara wa jarateeru awara apida. Chóoji māga oo nġbide Tachi Waibia Jesucristo waya cheru misa na eujādee. Māgá apidaapa pi itriada-e pai.

15 Tachi Ak'ōre Waibiapa iru pēi k'ġnia bak'āri, cheit'ee. Tachi Ak'ōre aupai t'āri piara bi māik'aapa jōmaarā k'āyaara waibiara bi; jōmaweda reyrā k'āyaara māik'aapa jōmaweda na p'ek'au eujādepemaarā poro waibiarā k'āyaara.

16 Iru aupai ichita bapari. Apida iru k'ait'a wāda-e pai, iru k'ġra wāree ġdaa chooda-e pai perā. Mapa apidaapa iru unuda-e pai. ġTachi Ak'ōre k'ġra wāree! Jōmaweda iru jua ek'ari ichita p'anadait'ee. ġAmēn!

Ūraa ijāapataarā p'arat'ara beerā-it'ee

17 Jarāji p'arat'ara beerāmaa na p'ek'au eujāde māgá p'arat'ara p'ani misa, k'ġsianaadamerā āchi pipiara p'ani awaraarā k'āyaara. Ichiaba jarāji ijāadai k'āyaara āchi ne-inaa k'ġra t'ādoo jōparide, ijāadamerā Tachi Ak'ōrede, iru jōk'aa perā. ġIru t'āri pia bapari perā tachi ome, teepari jōma tachia iru p'ani o-ġa p'anadamerā!

18 Maperā jarāji āramaa t'āri pia teedamerā awaraarāmaa māik'aapa t'āri pa ne-inaa pia oodamerā awaraarā k'aripait'ee.

19 Māga ooruta pirā, t'ēpai ne-inaa pipiara iru p'anadait'ee p'arat'a k'āyaara. ġIchita p'anapataadait'ee Tachi Ak'ōre ome māik'aapa iru p'anadait'ee jōmaweda irua k'ġsia iru bi ichideerā-it'ee!

20 Timoteo, ġġaji Tachi Ak'ōrepa wāarata pġmaa jara pēida. Ūrināaji ġā pariatua pedee wāpataarā, āchi k'ġsiadeepa seewa jarateepata perā. “K'ġsia k'awaa p'anida” a p'ani. Mamġda māga p'ani-e.

21 K'ġsia k'awaa p'anadai k'āyaara, Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēidade ijāa amaa p'ani, awaraa k'ġsiade ijāa k'ġnia p'anadairā.

Mia k'ġnia bi Tachi Ak'ōrepa pi pia ak'i bapariimerā māik'aapa neĵomaade k'aripamerā.

Māgapai paji.

2 TIMOTEO

San Pablop a K'art'a T'ēepema P'āda Timoteomaa

San Pablo, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a p'āji Romade, carcelde bak'āri. Mama bide k'īsiaji madeepa chok'ai uchia-e pait'ee. Mapa waya p'ā inia baji ichi k'ōp'āyo pia bīmaa.

Salude jarap'eda, naapiara gracias jara bi Tachi Ak'ōremaa Timoteo pari, waapiara Cristode ijāapari perā māik'aapa oopari perā irua k'inia bik'a. K'irāpapi bi Tachi Ak'ōrepa iru jirit'erada māik'aapa jara bi ichi chupiria, ituaba pik'a carcelde bi (cap. 1). Ūraa bi Timoteopa choomerā soldaopa chōomaa bide chooparik'a maa-e pirā deporte jemeneparipa chooparik'a, jemenemaa bide jemene k'awaa beerāpa oopatak'a. Ūraa bi Timoteopa ichi mimia pia oomerā Cristo-it'ee (cap. 2). Jara bi sāga na p'ek'au eujādepemaarā p'anapataadait'ee Cristo ewaa chei naaweda māik'aapa ūraa bi Timoteopa choomerā ichi ijāa bide, ma k'aurepa miapiruta pijida (cap. 3). T'ēepai ūraa bi Timoteopa ichita jarateemerā Cristopa k'inia bik'a māik'aapa jara bi ichi k'īsia t'āridepai: taarā-e piut'ee. Maap'eda chupiria iidi bi māga p'asai naaweda, Timoteo mama carcelde ichi ak'ide wāmerā (cap. 4).

Salude pēida

1 Mi, Pablop a k'art'a p'ā pēiru Timoteomaa. Tachi Ak'ōrepa k'inia bada perā, mi jirit'eraji Jesucristopa pēimerā ichi ūraa jarateede. Ma pedee jaratee bi k'aurepa eperāarā Cristode ijāapata māik'aapa it'aa wāpata.

2 Timoteo, mia pi k'inia iru bi michi warrak'a. It'aa iidi bi Tachi Ak'ōrepa māik'aapa Tachi Waibia Jesucristopa pi pia ak'i p'anadamerā māik'aapa chupiria k'awaadamerā. Māgā pi k'āiwee bapariit'ee.

Pablop a Timoteo ūraada

3 Michi chonaarā judiorāpa oopatap'edaak'a, k'īra jīp'a mia oo bi Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a. Mapa ichita pi k'irāpapari it'aa t'ik'āri; āstaawa, p'ārik'ua pida māik'aapa ichita gracias jarapari Tachi Ak'ōremaa pi pari.

4 K'irāpa bi pi jēe nībada mi uchiak'āri pi ik'aawaapa. Mapa pi waya unu k'inia bi. Unuruta pirā, mi wāara o-īa bait'ee.

5 Ichiaba mia k'irāpa bi pi Jesucristode ijāak'āri, t'āripa ijāaji pi awela Loida māik'aapa pi nawe Eunice ijāapatap'edaak'a. K'awa bi irā pi auk'a wāara ijāa bi ārak'a.

6 Mapa k'irāpapi k'inia bi Tachi Ak'ōre Jaurepa pīmaa oopida, mi jua pi iri bik'āri. Irua ichita māga oopi k'inia bi pīmaa. Mapa t'āripa ooji irua oopi bik'a. Māgā ijāapataarā pi jua ek'ari p'ani pipiara k'aripait'ee.

7 Tachi Ak'ōrepa ichi Jaure ba chepi-e paji tachi ijāapataarāmaa waawee-idaa p'anadamerā. Ma k'āyaara ichi Jaure pēiji māgī juapa tachia choodamerā irude ijāa p'anide; awaraarā k'inia iru p'anadamerā māik'aapa k'awaadamerā ne-inaa k'achia k'īra t'ādoo oo amaadait'ee.

8 Maperā k'īra nejasianāaji jarateeit'ee Tachi Waibiapa ooda eperāarā k'aripait'ee. Ichiaba k'īra nejasianāaji mi pi k'ōp'āyo perā, mi carcelde nībi mīda Cristo k'aurepa. Ma k'āyaara, chōoji Cristode ijāa bide, awaraarāpa pi ichiaba miapiruta pijida ma ijāa bi k'aurepa. jTachi Ak'ōrepa pi k'aripait'eepi!

9 Ichiata tachi o k'achiadeepa k'aripa ataji māik'aapa tachi jiriji ichideerā papiit'ee. Tachi māgā k'aripa-e paji ne-inaa pia oopata perā. Jīp'a māga ooji

na eujã ooi naaweda, ichia k'isia iru bada perã tachi pia ooit'ee Jesucristo k'aurepa.

¹⁰ Mãgí k'isia iru bada k'awapiji, Tachi K'aripapari Jesucristo pëik'ãri na p'ek'au eujãdee. Iru chok'ai p'irabaik'ãri, ak'ipiji tachi jida mãga oodai, irude ijãaruta pirã. Ma awara irua jarateeda k'aurepa k'awa p'ani na p'ek'au eujãde p'ani misa, irua k'inia bik'a p'anadai mãik'aapa ai t'ëepai, it'ari ichita p'anadait'ee iru ome.

¹¹ Ma jara pëidata jarateemerã Tachi Ak'õrepa mi jirit'eraji mãik'aapa Jesucristopa mi pëiji.

¹² Ma k'aurepata mi mia nãbi nama carcelde. Mamãda mi k'ira nejasia-e, k'awa bairã k'aideta ijãa bi. Mãgí Jesucristo. Irua ne-inaa jômaweda oopari. Mapa mia k'awa bi irua jarateepida mĩmaa jãit'ee, Tachi Ak'õre ewari waibia ewate paru misa.

¹³ Ma jarateepidata pĩmaa jaraji. K'irãpãji wãara perã. Ichiaba awaraarãmaa ma jãak'a jaratëeji. Mãga ooru misa, chõoji Jesucristode ijãa bide mãik'aapa awaraarã k'inia iru bãji iru k'ap'ia pari.

¹⁴ Jãaji Tachi Ak'õrepa wãarata pĩmaa jara pëida. Tachi Ak'õre Jaure, tachi ome baparipa pi k'aripait'ee.

¹⁵ Pia k'awa bi perã jõma Asiadepema ijãapataarãpa mi yiarãa iru p'ani; Figelo, Hermógenes paara.

¹⁶ Onesiforopa aupaita mãga oo-e paji. At'apai mi k'aripa cheji. Mi carcelde nãbi mĩda, k'ira nejasia-ee baji mi k'aripa cheit'ee. Mapa mia it'aa iidi bi Tachi Ak'õrepa Onesiforodeerã chupiria k'awaamerã.

¹⁷ K'ira nejasia bai k'ãyaara, Onesiforo Romade pachek'ãri, ñi-ee mi jiri cheji unu atarumaa.

¹⁸ Irua mi chupiria k'awaadak'a, mia iidi bi Tachi Ak'õrepa iru auk'a chupiria k'awaamerã iru ewari waibia ewate pak'ãri. Pia pia k'awa bi jômaweda Onesiforopa ooda ichiaba mi k'aripait'ee, Éfeso p'uurude bak'ãri.

2

Pablopa Timoteo ùraada waawee-ee oomerã Cristopa oopi bik'a

¹ Timoteo, pi michi warrak'a bi. Jesucristopa ichideerã k'aripapari perã, waapiara õoji irua oopi bik'a.

² Mia iru ùraa jaratee bak'ãri ijãapataarã chok'ara nãbi taide, pia pida ùri baji. Auk'a jaratëeji k'ira jãp'arãmaa; chi jaratee k'awaa p'anirã awaraarãmaa.

³ Mi awaraa ijãapataarã ome mia jõni Jesucristopa oopi bik'a oopata perã. Waaweenãaji auk'a mia nãbait'ee.

⁴ Ooipia bi soldaopa ooparik'a. Soldao t'iu-e eperãarã jãp'arãpa ne-inaa oopatade. Jãp'a oopari ichi poro waibiapa jara bik'a.

⁵ Ichiaba deporte jemeneparipa ooparik'a ooipia bi. Mãgipa oopari ma jemene pia k'awaa beerãpa jarapatak'a, ata k'inia bairã ne-inaa teepata chi p'oyaarutaarãmaa.

⁶ Ichiaba ooipia bi ne-uuparipa ooparik'a. Mãgí ichi ne-uude sã-ee mimia-para naapiara ata k'inia bairã made chauru.

⁷ K'isãaji mia et'ewa jaradade. Tachi Waibiapa k'awapiit'ee ma jômaweda k'ãata jara k'inia bi pi-it'ee.

⁸ K'irāpáji Jesucristo chonaarāwedapema Rey Daviddeepa uchiada paji. Cristota piup'eda, chok'ai p'irabaiji. Mia māga jarateepari jōmaarāmaa jarateek'āri irua oodata eperāarā k'aripait'ee.

⁹ Maperāpi k'achia ooyaa beerā carcelde t'i nībipatak'a, mi nama carcelde t'i nībījida, mia nībapariimerā. Mamīda, mi cadenapa jī iru p'ani mīda, p'oyaa jarateepida-e pait'ee awaraarāpa jarateedamerā Tachi Ak'ōrepa pedee pia jara pēida Cristode.

¹⁰ Maperāpi mia ne-inaa jōma choopari, mia nībi mīda. Māgá choopari eperāarā Tachi Ak'ōrepa jirit'erada Jesucristode ijāadamerā, o k'achiadeepa uchiadamerā māik'aapa ichita p'anapataadamerā Tachi Ak'ōre k'īra wāree eujāde.

¹¹ Na pedee jōmaarāpa ijāadaipia bi, wāara perā:

Tachi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia piū pik'aji Cristo ome, iru ome araa p'anadairā. Maperā jai-idaadak'āri, auk'a chok'ai p'irabaidait'ee iru p'irabaidak'a māik'aapa iru ome ichita p'anapataadait'ee.

¹² Tachi chooruta pirā irude ijāa p'anide, Ak'ōre tuade iru ik'aawa p'anadait'ee ne-inaa jōmaweda ak'imaa. Mamīda iru meraruta pirā, irua auk'a tachi merait'ee Tachi Ak'ōre k'īrapite.

¹³ Tachia jara p'anik'a ooda-e p'ani pijida, irua jara bik'a ichita ooit'eepi, ichita māga oopari perā.

Mimiapari Tachi Ak'ōrepa pia ak'ipari

¹⁴ Mia jara bi k'irāpapīji ijāapataarāmaa. Ma awara Tachi Ak'ōre k'īrapite ūrāaji aupedeenaadamerā Tachi Ak'ōrepa jara pēida pedee jara k'inia bi k'ap'ia. Māga oodak'āri, apemaarā maarepida k'aripada-e p'ani. Ma k'āyaara ijāa amaapi p'ani āchia jara p'ani ūriritaaarāmaa.

¹⁵ Pia, jōdee, jōmaweda t'āripa ōoji, Tachi Ak'ōrepa pi ak'imerā mimiapari piak'a. Māga ooru pirā, k'īra nejasia-e pait'ee Tachi Ak'ōre k'īrapite, irua wāarata jara pēida pia jarateepari perā.

¹⁶ Mamīda āyaa bēeji pariatua pedee wāpataarā ik'aawaapa. Āchia Tachi Ak'ōrepa jarapi bik'aa. Māgá pariatua pedee p'ani k'aurepa audupiara k'achiade baairuta.

¹⁷ Aida k'ayaa waibiara wariparik'a tachi chiara mik'iapit'ee, māga pik'a āchia jarateepata wari pik'adaipari ijāapataarā chok'araara ijāa amaapiit'ee. Māgá jaratee p'ani Himeneopa māik'aapa Filetopa.

¹⁸ Āchia Tachi Ak'ōre wāarata jarateeda-e p'ani, jara p'anadairā tachi Cristode ijāapataarā irā ichita chok'ai p'ani Tachi Ak'ōre-it'ee. Maperā pi-udak'āri, chok'ai p'irabaida-e pait'eeda apata k'ap'ia chiwidide Cristopa oodak'a. Ma seewa jarateepata k'aurepa ijāapataarā ūk'uru ijāa amaadaruta.

¹⁹ Mamīda wāara Cristode ijāapataarāpa māga ooda-e pait'ee. Āchia choodait'ee Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēida ijāa p'anide. Irua jōmaarāmaa k'awaapipari ichi ijāapataarā chipari ichi ūraa p'ādade. Māga k'awa p'ani ma p'ādade jara bairā:

'Ak'ōre Waibiapa ichideerā k'awa bi.'

(Nm 16.5)

Awara āi ichiaba jara bi:

'Jōmaweda jara p'anīrāpa: "Cristo Tachi Ak'ōre Waibia" ne-inaa k'achia k'īra t'ādo o amaadaipia bi.'

(Sal 34.14)

²⁰ K'īsiadāma nāgide. P'arat'ara bi te choma bide paraa p'arat'u k'īra t'ādo, ūk'uru nēdeee ooda maa-e pirā p'arat'adee ooda. Ma te chiparipa māgeee jirit'erapari ichi-it'ee māik'aapa chi k'ōp'āyoorā-it'ee nek'odait'ee pak'āri. Jōdee p'arat'u pak'urudee ooda maa-e pirā yoorodee ooda iru bi ichi ek'ariirā-it'ee.

21 Māga bi ichiaba tachi ijāapataarā ome. Apidaapa ne-inaa k'achia oo amaaruta pirā ooit'ee Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a, iru, tachi ijāapataarā chiparipa, ma ijāapari jirit'erapari oomerā ne-inaa pia k'īra t'ādo.

22 Maperā oonāaji ne-inaa k'achia k'īra t'ādo k'ūtrāarāpa oo k'inia p'anik'a. Ma k'āyaara jiriji ne-inaa jōma ooit'ee Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a. T'āri jīp'a ni-papariiji Cristode ijāapari perā. Awaraarā k'inia iru bāji māik'aapa k'āiwee bapariiji jōmaarā ome. Māga ooru pirā, ooit'ee jōma Cristomaa it'aa t'ipataarāpa oopatak'a, wāara t'āripa irude ijāapata perā.

23 Aupedeenaāaji k'īsia k'awa-ee beerā ome, pariatua pedee wāpata perā. Pia k'awa bi māga ooru pirā, nepira jiridai pi ome.

24 Tachi Waibia mimiapari nepirade baai'araa bi awaraarā ome. Ma k'āyaara t'āri pia baipia bi jōmaarā ome; awaraarā jaratee k'awaapia bi māik'aapa choopia bi, k'īrau-ee, awaraarāpa ne-inaa k'achia oorta pijida.

25 T'āri pia ūraapia bi Tachi Ak'ōre wāarata jarateeda-ee p'aniirā. Jaraipia bi āchia pia jarateeda-e p'ani. Pi ūraa ūriruta pirā, Tachi Ak'ōrepa āchi k'aripai ma k'achia oo amaadamerā māik'aapa irua jara pēida wāara k'awaadamerā.

26 Māgapi uchiadai Netuara Poro Waibia juadeepa. Ichia āra atap'eda, trampade biji oodamerā ichia oopi k'inia bik'a. Mamīda Tachi Ak'ōrepa āra uchiapii māgī juadeepa, wāara oodamerā ichia oopi bik'a.

3

Tachi Ak'ōre ewari waibia k'ait'a pak'āri

1 Timoteo, Tachi Ak'ōre ewari waibia ewate pai naaweda, eperāarā audupiarā k'achiade baaidait'ee māik'aapa nepira jiridait'ee ijāapataarā ome.

2 Nāga p'anadait'ee: āchi-it'ee aupai ooyaa; p'arat'a ata k'iniayaa āchi-it'ee; auduayaa; ik'achia pedeeyaa; t'āri k'achia-idaa; āchi ak'ōreerā pedee ūriamaa; gracias jaradak'aa apidaamaa; oodak'aa Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a;

3 āchideerā paara chupiria k'awadak'aa; k'īra jō-ee awaraarā ome; chīara āpite pedee k'achia jarayaa; pariatua ne-inaa k'achia ooyaa; chīara k'īra unuamaa; ne-inaa pia k'īra t'ādo oomaa;

4 āchi k'ōp'āyoorā paara traionaapata; k'īsiadak'aa ne-inaa ooi naaweda; auduayaa, pedee-idaa nipapata; āchia oo k'iniata ooi awaa p'ani ne-inaa oodai k'āyaara Tachi Ak'ōre-it'ee, iru k'inia iru p'anadairā.

5 Māgeerā chip'edaipata Cristode ijāapataarā ome it'aa t'īde. Mamīda see-wata māga oo p'ani, oo k'iniadak'aa perā Cristopa oopi bik'a. ĩĀyaa béjei māgeerā ik'aawaapa!

6 ĩraweda māgeerā ĩlak'a imeraa jara p'anipa eperāarā tede t'īpata. Maap'eda iwarraa pedee p'anipa k'ūrapata wēraarā pia k'īsia k'awa-ee beerā. Ma wēraarā k'īsia p'ua p'anapata āchia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa. Mamīda k'achia oo amaadak'aa. Ma k'āyaara oopata āchia oo k'iniata, ne-inaa k'achia bi mīda.

7 Ma wēraarā māga p'anadairā, ūri k'inia p'ani ne-inaa k'īra t'ādo eperāarāpa jaratee p'ani. K'īsia p'ani māga ūridak'āri, k'īsia k'awaa padaridai. Mamīda ma k'āyaara, audupiarā k'awada-ee p'anapata Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēida.

8 Māgee jarateepataarāpa k'īsiapata chonaarāwedapema petau tau k'awaa beerā, Janes, Jambrés ome k'īsiadap'edaak'a. Moisepa oo bak'āri Tachi Ak'ōrepa oopidak'a Egiptode, māirāpa irua jarada ūridamaa p'anajida. Māga pik'a p'ani māgee ĩrapema jarateepataarā. Āchia ūridamaa p'ani Tachi Ak'ōrepa

wāarata jara pēida jarateepataarā pedee. Jip'a k'ĭsia k'awada-ee p'ani, wāara k'awa k'iniada-e p'anadairā Tachi Ak'ōrepa jara pēida, māga jaratee p'anida a p'ani mīda.

⁹ Mamīda ichita māgá jarada-e pait'ee, Tachi Ak'ōrepa jōmaarāmaa k'awapiit'ee perā āchi k'ĭsia atua p'ani. Tachia māga k'awa p'ani chonaarāweda Ak'ōrepa māga ooda perā māgí omeerā ome, p'oyaada-e p'anadak'āri Moisés ome.

Pablopa Timoteo ūraada

¹⁰ Jōdee piata k'awa k'inia bi Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēida. Mapa mimia bi Tachi Ak'ōre-it'ee mi mimiaparik'a. Mi bapata unudoo. K'awa bi mia jaratee bi māik'aapa mia k'ĭsia iru bi ooit'ee Tachi Ak'ōre-it'ee. K'awa bi mia wāara ijāapari Tachi Waibia Cristode māik'aapa mia choopari māgá ijāa bide, awaraarāpa nepira jiri p'ani mīda mi ome. K'awa bi mia awaraarā k'inia iru bi Tachi Ak'ōrepa āra k'inia iru bik'a. Maperāpi chooi.

¹¹ Ichiaba pia k'awa bi mi jiridap'edaa māik'aapa miapidap'edaa Cristopa ooda jaratee bi k'aurepa. Māga oojida mi nipak'āri Antioquia p'uurude, Iconio p'uurude māik'aapa Listra p'uurude. Māgá mia nībaji mīda, choopachi māik'aapa Tachi Waibiapa mi k'aripa ataji ma nepira jōmaadeepa.

¹² Wāara, Jesucristodeerāpa oo k'inia p'anadak'āri irua oopi bik'a, ijāadak'aa beerāpa āra ichita jiridait'ee māik'aapa miapidait'ee.

¹³ Māgí ijāadak'aa beerā māik'aapa awaraa seewata: “taita Ak'ōre Waibiapa pēida” a p'anīrā, k'achiade baaidait'ee. Maap'eda audupīara māga baaidait'ee, āchi k'ūrapatak'a awaraarā k'ūrapata perā.

¹⁴ Pi, jōdee, k'irāpāji pīmaa jarateeda māik'aapa aide ijāaji naaweda ijāa badak'a. Pia k'awa bi ma jarateeda Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēida. Ichiaba k'awa bi k'airā it'aidepata ma jarateeda ūriji.

¹⁵ Warra weda pia Tachi Ak'ōre Ūraa p'āda ūripari māik'aapa k'awa bi aide jara bi. Ma ūraa k'aurepata k'awa bi Tachi Ak'ōrepa eperāarā o k'achiadeepa k'aripa ata k'inia bi, Jesucristode ijāadak'āri.

¹⁶ Tachi Ak'ōrepata ichi ūraa jōmaweda p'āpiji ichideerāmaa ichi Jaure k'ap'ia pari. Maperā k'awa p'ani ma ūraa p'āda pia bi nāgee ne-inaa-it'ee: jarateeit'ee Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēida; eperāarāmaa k'awapiit'ee āchia p'ek'au k'achia oopata; k'aripait'ee eperāarā āchia p'ek'au k'achia oo amaadamerā; k'awapiit'ee Tachi Ak'ōrepa oopi k'inia bi eperāarāmaa, māga oodamerā māik'aapa pia p'anapataadamerā iru k'īrapite.

¹⁷ Māgee jōma k'awaak'āri māik'aapa Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a oo k'inia bak'āri, eperā wāara mimiait'ee Tachi Ak'ōre-it'ee māik'aapa ooit'ee ne-inaa pia k'īra t'ādo awaraarā k'aripait'ee.

4

¹ Jesucristo Tachi Rey Waibia. Iru cheit'ee ichideerā atade. Cheit'ee eperāarāpa oopatap'edaa ak'ide, jarait'ee pia wa k'achia. Māga ooit'ee pi-udap'edaarā ome māik'aapa ma ewate chok'ai p'anīrā ome. Ichi k'īrapite māik'aapa Tachi Ak'ōre k'īrapite mia jara bi:

² Jaratéji Tachi Ak'ōrepa jara pēida Jesucristo k'ap'ia pari. Māga óoji pia jaratee bi ūri k'inia p'anadak'āri māik'aapa ūri k'iniada-ee p'ani pijida. Eperāarāpa ne-inaa k'achia oodak'āri, māga k'awaapīji āchīmaa. Ichiaba ūrāaji ma k'achia oo amaadamerā māik'aapa oodamerā Cristopa oopi bik'a. Ichita jaratéji t'āri pia, k'īrau-ee.

³ Ewari cherude eperāarāpa ūraa pia jōmaweda ūridaamaa p'anadait'ee. Ma k'āyaara jiridait'ee āchia ūri k'iniata jaratee p'ani. Māgá k'awaadait'ee eperāarāpa jaratee p'ani k'īra t'ādo. Mamīda āchia oo k'iniata oodait'ee.

⁴ Wāarata ūri k'inia p'anadai k'āyaara, chonaarāwedapema cuento nepiripatap'edaata ūri k'inia p'anadait'ee.

⁵ Pi, jōdee, ichita k'īra jīp'a bāji. Waaweenāaji mia nībait'ee Cristo k'aurepa. Pīchi wārumaa jarateji Cristopa ooda eperāarā o k'achiadeepa k'aripa atait'ee. Jōma ooji Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a ichi mimiapataarāmaa.

⁶ Mia māga jara bi taarā-e nīde mi wē-e pait'ee perā. Ara vino jōdaiparik'a altarde weedak'āri Tachi Ak'ōre-it'ee primisiak'a, māga pik'a mi jōit'ee. Ara barco uchiaparik'a to ideepa jik'ara ērat'aadak'āri, māga pik'a mi uchiat'ee na p'ek'au eujādeepa.

⁷ Mamīda mia k'īsia-e, nama bak'āri, pia oopachi perā p'iraparipa ooparik'a jīp'a p'irak'āri tauchaa bidap'edaamaa, awaraarā p'oyaa k'iniapa. Jīp'a oopachi Cristopa mīmaa oopi bik'a. Ma awara p'irapari naapiara panarupa p'oyaaparik'a, māga pik'a mia p'oyaaru, ooji perā jōma Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru bada mia oomerā ichi-it'ee.

⁸ Irá p'irapari naapiara panarupa poro jīra ataparik'a, māga pik'a mia atait'ee Tachi Waibia k'īsia iru bi mīmaa teeit'ee. Iru tachi ak'ipari pipiara bairā, ne-inaa pia teeit'ee irua oopi bik'a oodap'edaarāmaa. Māga ooit'ee Ak'ōre ewari waibia ewate. Mīmaa aupai ma ne-inaa pia tee-e pait'ee. Jīp'a māga teeit'ee jōmaweda iru cheru nīmaa p'anīrāmaa, iru k'inia iru p'anapata perā.

Pablopa ūraa jarada Tīmoteopa oomerā

⁹ Taarā-ee chéji mīmaa.

¹⁰ Demapa mi atabaibēiji wāit'ee Tesalónica p'uurudee, na p'ek'au eujādepema ne-inaa audú k'inia bairā. Ma awara Crescente wāji Galacia eujādee māik'aapa Tito wāji Dalmacia eujādee.

¹¹ Lucas aupai nama bi mi ome. Pi chek'āri, Marcos atanáji pi ome chemerā. Irua mi k'aripai nama mīmia bi misa Tachi Ak'ōre-it'ee.

¹² Mia Tíquico pēiji Éfeso p'uurudee.

¹³ Pi chek'āri, anéjeji mi iripema p'aru jīpari. Mia māgí atabēiji Carpo tede Troas p'uurude nipak'āri. Ichiaba anéjeji mi libro jōmaweda, chi ne-animal ede p'āda paara.

¹⁴ Alejandro, chi ne-inaa metaldee oopari, mīmaa ne-inaa k'achia ooji. Tachi Ak'ōrepa māga k'awa bi māik'aapa ichiata k'awa bi sāga ooi iru ome, ma k'achia ooda pari.

¹⁵ K'īrak'aupai jāgí eperā ome. Jāgipa apidaamaa ūripiamaa bi tachia jaratepata pedee.

¹⁶ Naapiara mi ateedak'āri Romadepema poro waibiarā k'īrapite p'anaumerā mi imiateedap'edaa, eperā apidaapa mi k'ōp'āyada-e paji k'aripadait'ee. Jōma mi k'ōp'āyoorā nama p'anadap'edaarāpa mi ituaba atabaibēijida. Taawa Tachi Ak'ōrepa miapi-e pai, āchia oodap'edaa pari.

¹⁷ Āchia mi māgá atabēijida mīda, Tachi Waibia Jesucristopa mi k'aripa baji. Mīmaa jarapiji jōmaweda ichia ooda eperāarā k'aripait'ee, arii p'anadap'edaa ijāadak'aa beerā jōmaarāpa Tachi Ak'ōrepa jara pēida pia k'awaadamerā. Māgá ma ewate Ak'ōrepa mi chok'ai uchiapiji āchi juadeepa. León it'aideepa eperā chok'ai uchiak'ajik'a, māga pik'a mi uchiaji.

¹⁸ Wāara, Tachi Waibiapa mi uchiapiit'ee jōmaweda k'achia beerā juadeepa māik'aapa mi jaure jīait'ee, iru truadee wāru misa. ¡Jesucristo, chi Tachi Ak'ōre k'īra wāree unupipari, ichita bapari! ¡Amén!

Awaraarāmaa salude pēida

¹⁹ Mia salude pēiru Priscilamaa Áquila ome. Ichiaba Onesiforodeerāmaa salude pēiru.

²⁰ Mi nama che wāde awaraa k'ōp'āyoorā ome, Erasto beeji Corinto p'uurude. Jōdee mia Trófimo bēiji Mileto p'uurude, iru k'ayaa bada perā.

²¹ K'inia bi pi chemerā, p'usa t'ojara pai naaweda.

Ichiaba salude pēiruta Eubulo, Pudente, Lino, Claudia, jōmaweda tachi ipemaarā Cristo k'aurepa ome.

²² Mia it'aa iidi bi Tachi Waibia Jesucristopa pi k'aripamerā māik'aapa parā jōmaweda pia ak'i bapariimerā.

Māgapai paji.

TITO

San Pablopa K'art'a P'ãda Titomaa

San Pablo, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a Titomaa p'ãji. Titopa Cristode ijãaji Pablopa jarateeda k'aurepa. Maap'eda nipapachi Pablo ome judio-eerã t'ãide. Pablopa iru atabëjji Creta islade mämpema ijãapataarã k'aripapariimerã. Na k'art'a p'ãji Titopa ma mimia piara oo k'awaamerã.

Salude jarap'eda, naapiara Pablopa jara bi sãap'eda ichia Tito Cretade bëida: imik'iraarã bimerã ijãapataarã ak'ipataarã mimia oodait'ee. Jara bi jarateepinaamerã tauchaa bipi k'inia p'anihãmaa ijãapataarã imik'iraarã k'ap'iade (cap. 1). Jara bi sãga ijãapataarã p'anapataadaipia bi (cap. 2); k'ira jip'a nipapataadaipia bi ãchi poro waibiarã jua ek'ari mãik'aapa awaraarã k'irapite (cap. 3.1-11). T'ëepai jara bi Titopa ichi k'irachuunamerã Nicópolis p'uurude (cap. 3.12-15).

Salude pëida

¹ Mi, Pablo mimiapari Tachi Ak'õre-it'ee. Jesucristopa mi pëjji ichi ùraa jarateede, Tachi Ak'õrepa jirit'eradaarã irude ijãadamerã mãik'aapa iru wãarata jara pëida k'awaadap'eda, chok'ek'ee p'anadamerã.

² Ma awara ichideerãpa k'awaadait'ee piudak'ãri, ichita it'ari p'ananadait'ee ichideerã perã. Tachi Ak'õrepa mãga jaraji na p'ek'au eujã bai naaweda. Wãarapi; seewa jarak'aa.

³ Tachi Ak'õreta Tachi K'aripapari. Irua k'inia bak'ãri, ma ùraa k'awapiji eperãarãmaa. Ichiaba mi jirit'eraji mãgí jarateenamerã.

⁴ Tito, na k'art'a p'imaap'ãru. Pi k'inia iru bi michi warrak'a, Cristode wãara ijãapari perã mik'a. It'aa iidipari Tachi Ak'õrepa mãik'aapa Tachi K'aripapari Jesucristopa pi pia ak'i p'anadamerã. Mãgã pi k'ãiwee bapariit'ee.

Pablopa Titomaa mimia teeda

⁵ Pi Creta islade atabëjji, ne-inaa mia jõma oo-e pada oomerã. Mia naaweda jaradak'a, jirit'eraipia bi imik'iraarã p'uuru bee chaa ijãapataarã ak'ipataadamerã.

⁶ Ijãapataarã ak'ipari t'ãri pia baipia bi Tachi Ak'õre k'irapite. Ichiaba k'achia wëe baipia bi eperãarã k'irapite. Wëra abapai iru baipia bi. Chi warrarã Cristode chok'ek'ee ijãadaipia bi. Ichiaba t'ãri pia p'anadaipia bi, awaraarãpa jaranaadamerã ãra k'achia-idaa p'ani, maa-e pirã k'ãiri k'isua p'ani.

⁷ Ichia Tachi Ak'õredeerã ak'ipariit'ee. Maperã jirit'eraipia bi eperã k'ira jip'a, k'achia wëe apemaarã k'irapite. K'ãiri k'isua baik'araa bi; k'irauyaa; toyaa; chõoyaa; chãra k'urayaa p'arat'a jitait'ee.

⁸ Ma k'ãyaara awaraarã auteebaipia bi, ichi temaa chedak'ãri. Ichiaba ne-inaa pia o-ãa ooipia bi; k'isã k'awaa baipia bi ne-inaa ooit'ee; t'ãri pia awaraarã ome; pia bapari Tachi Ak'õre k'irapite; pia k'isiapari ne-inaa ooi naaweda.

⁹ Ichita Ak'õre Ûraade ijãaipia bi tachia jarateedap'edaak'a, ma ùraa wãara perã. Ma ùraa k'ãyaara Tachi Ak'õrepa ùraa awara bik'aa. Mãga ijãak'ãri, k'aripait'ee ijãapataarãpa oodamerã Tachi Ak'õre Ûraa chiwidi k'awa beerãpa jarateedap'edaak'a. Ma awara ma ùraa ùridamaa beerãmaa k'awapii ãrapa k'achia oopata.

Pablopa jarada seewa jarateepataarãde

¹⁰ Mia māga jara bi, māgee ūridaamaa p'anīrā chok'ara paraa perā parā t'āide. Seewa āchi k'īsiadeepa pariatua jarateepata māik'aapa eperāarā k'ūrapata. Māgiirāpa jarateepata Cristo eere p'anīrāpa at'āri oodaipia bi Moisés eere p'anīrāpa oopatak'a; tauchaa bipidaipia bi imik'īraarā k'ap'iade.

¹¹ Tito, māirāmaa jarateepināaji. Āchia jarateedaik'araa bi, ma k'aurepa imik'īraarā, wēraarā, āchi warrarā paara k'ūrapata perā. Māgeerāpa k'īra nejasia wēe seewa jarateepata p'arat'a atadait'ee āchi-it'ee.

¹² Chonaarāweda Creta isladepema k'īsia k'awaapari, āchi auk'aapa māgaji: "iCreta pidaarā, seewa-idaa beerā, k'oo-idaa beerā, waibia nek'oyaa beerā! Parā jōmaweda t'āri k'achia-idaa p'anapata ne-animalaarā k'achiarāk'a."

¹³ Ma eperā k'īsia k'awaaparipa jaradak'a, māga p'ani ma seewa jarateepataarā. Maperā āchi māik'aapa chi seewa ūri k'inia p'anīrā paara itriak'ōoji jīp'a ijāadamerā.

¹⁴ Māgá waa ijāada-e pait'ee chonaarāwedapema judiorāpa seewa nepiridap'edaa āchi k'īsiadoopa. Ichiaba waa ooda-e pait'ee Jesucristo ūraa wāara ūridaamaa p'anīrāpa jara p'anik'a.

¹⁵ Cristo k'aurepa p'ek'au k'achia wēe p'anadak'āri, ne-inaa jōmaweda pia bi tachi-it'ee; chik'o k'odait'ee māik'aapa it'abarreepema net'aa. Jōdee jāgee p'ek'au k'achia oopataarā-it'ee māik'aapa Cristo ūraade ijāadak'aa beerā-it'ee, maarepida ne-inaa pia wē-e. Āchi-it'ee jōmaweda k'achia bi. Āchi k'īsia paara k'achia bi, Ak'ōrepa k'inia bik'a k'īsiadak'aa perā.

¹⁶ "Taipa Tachi Ak'ōrede ijāa p'anida" apata. Mamīda seewata māga jarapata. Tachia āchia oopata unudak'āri, k'awapata āchia t'āripa ijāadak'aa. T'āri k'achia-idaa p'anadāirā, Tachi Ak'ōre k'īrau bi āchi ome. Oodak'aa irua oopi k'inia bik'a. Māgeerāpa ne-inaa pia apida p'oyaa oodak'aa.

2

Sāga ijāapataarā p'anapataadaipia bi

¹ Pi jōdee, jarateepia bi jīp'a uchiamerā Jesucristo Ūraa Pia jara bik'a.

² Ūrāaji ijāapataarā chonaarāmaa: ne-inaa oodai naaweda pia k'īsiadaipia bi p'ek'au k'achia baainaadamerā; k'īra jīp'a p'anadaipia bi apemaarā k'īrapite, pia k'īsiadamerā āchide; ne-inaa pariatua oodaik'araa bi; wāara Cristode ijāadaipia bi; awaraarā wāara k'inia iru p'anadaipia bi Tachi Ak'ōrepa k'inia iru bik'a; chupirīa jōni jida, Cristode ijāadaipia bi.

³ Māga pik'a chōtrāarāmaa ūrāaji: Tachi Ak'ōre ome ewari chaa chok'ek'ee p'anadaipia bi; chīara āpīte ik'achia pedeedaik'araa bi; it'uapa piudaik'araa bi. Āchi māgá pia p'anadaipia bi apemaarā wēraarā ne-inaa pia oo k'awaa wādamerā.

⁴ Māgá ijāapataarā chōtrāarāpa awēraarāmaa jarateedai āchi k'ima māik'aapa āchi warrarā k'inia iru p'anapataadamerā.

⁵ Ma awēraarāpa ne-inaa pariatua oodaik'araa bi; āchi imik'īra k'āyaara awaraa imik'īra ome t'ūdaik'araa bi; k'achia oodait'ee k'īsiadaik'araa bi; t'āri pia mimiadaipia bi āchi te pidaarā ak'idait'ee; āchi imik'īra jua ek'ari chok'ek'ee p'anadaipia bi. Māgá p'anaruta pirā, ijāadak'aa beerāpa k'achia pedeeda-e pait'ee Tachi Ak'ōre Ūraade āra k'aurepa.

⁶ Auk'a ūrāaji k'ūtrāarā chok'ek'ee p'anadamerā māik'aapa ne-inaa pariatua oonaadamerā.

⁷ Tito, pi ichiaba nejōmaade ichita ne-inaa pia oopia bi. Māgá āramaa ak'ipiit'ee sāga p'anapataadaipia bi. Āramaa Tachi Ak'ōre Ūraa jarateek'āri, k'īra jīp'a jarateepia bi āra pipiara p'anapataadamerā māik'aapa Jesucristo k'inia iru p'anadamerā. Jarateek'āraa bi pi waibiara pait'ee āra k'īrapite.

⁸ Pia jarateeru ichita wāara baipia bi. Māgá jarateeru pirā, apidaapa jarada-e pai pia pariatua jarateepari. Ma k'āyaara, pia jaratee bi ūridamaa beerā k'īra nejasia p'anadai k'awaadak'āri pia ichita oopari pia ūraa bik'a. Ne-inaa k'achia maarepida unuda-e pai tachi āpīte jaradait'ee.

⁹ Ūrāaji esclavoorā ijāa p'anīrāmaa: āchi chipariirā jua ek'ari chok'ek'ee p'aneedaipia bi; ne-inaa jōmaata t'āri pia oodaipia bi chipariirāpa oopi p'anik'a; pedee k'achia p'anaudaik'āraa bi mimiade chok'a pēidak'āri.

¹⁰ Chipariirā net'aa maarepida chiadaik'āraa bi. Ma k'āyaara ak'ipidaipia bi ichita oodait'ee chipariirāpa k'inia p'anik'a, seewa jarada-ee. Māgá ewari chaa chok'ek'ee p'anaruta pirā, chipariirā awaraarā ome Tachi Ak'ōre Ūraa pi-ia k'īsiadai māik'aapa iru ode t'ū k'iniadai tachi ome, tok'arradee atuapia-maapa.

Sāap'eda k'īra jīp'a p'anadaipia bi

¹¹ Tachi Ak'ōrepa ak'ipiji eperārā jōmaweda k'inia iru bi māik'aapa k'inia bi o k'achia atuanaadamerā.

¹² Tachia iru ūraade jara bik'a oodak'āri, oo amaadait'ee ijāadak'aa beerāpa ne-inaa k'achia k'īra t'ādo oopata. Māgá jīp'a ijāadak'āri, pia k'īsia k'awaa wāpata māik'aapa k'īra jīp'a oopata tachia oodaipia bik'a Tachi Ak'ōre k'īrapite. Tachi māga p'anapata pirā na p'ek'au eujāde p'ani misa, pia p'anapataadait'ee iru k'īrapite, ichiaba awaraarā k'īrapite.

¹³ Māga p'anapataadaipia bi Tachi Ak'ōre Waibia waya cheru misa. Tachi K'aripari Jesucristo unu k'iniapa ewari chaa iru nipata. Iru k'īra wāree unudak'āri, t'āri o-īa ak'itrua para nībeeit'ee.

¹⁴ Ichi ita-aria peepiji tachi pari. Māgá tachi k'aripa ataji p'ek'au k'achia jua ek'ariipa. Māgá piuk'āri, tachia k'achia oopatap'edaa jōmaweda wēpapiji ichideerā p'anedamerā. Maperā t'āriipa ichi-it'ee ne-inaa pia k'īra t'ādo oo k'inia p'ani.

¹⁵ Māpai Tito, māgee ūraa mia jarada pia jaratēji Creta isladepema ijāapataarāmaa. T'āri pia ūrāaji, jōmaweda pia jara bik'a oodamerā. Ūri k'iniada-ee p'ani pirā, k'awapiji āchia ne-inaa k'achia oo p'ani. Tachi Ak'ōrepa pi jirit'eraji āra ak'ipariimerā. Maperā māgá pedeeipia bi. Pi yiaara iru p'anadaik'āraa bi.

3

Sāga Cristode ijāapataarā ijāadak'arā awara p'anapataadaipia bi

¹ K'īrāpapiji jāpema ijāapataarāmaa āra ichiaba p'anapata Creta isladepema poro waihiarā jua ek'ari. Maperā oodaipia bi māgá poroorāpa oopi p'anik'a. Ichita oo k'inia p'anadaipia bi ne-inaa pia awaraarā k'aripadait'ee.

² Jarāji chīara āpīte k'achia pedeenaadamerā māik'aapa au-pedeenaadamerā awaraarā ome. Ma k'āyaara t'āri pia p'anadaipia bi māik'aapa pedee pia pedeedaipia bi jōmaarā ome. ¡Mamīda, audua p'anadaik'āraa bi!

³ Naaweda tachia Cristo k'awada-e p'anadak'āri, k'achia p'anapachida. Oodaamaa p'anapachida Tachi Ak'ōrepa jara pēidak'a. Atua p'anajida, seewa jara p'anipa tachi itu k'ūra p'anadap'edaa perā. Esclavoorāk'a p'anapachida,

tachia oo k'iniata ne-inaa k'achia k'ira t'ãdoo oo nipapatap'edaa perã. T'ãri k'achia-idaa p'anapachida. Awaraarã unuamaa iru p'anapachida, ne-inaa iru p'anadap'edaa k'aurepa. Chik'ira unuamaa p'anapachida.

⁴ Mãgã p'anapachida mïda, Tachi Ak'õre, Tachi K'aripapariapa ichi warra tachimaa pëiji, tachi chupiria k'awaada perã. Peepiji tachi p'ek'au k'achia wëe p'aneedamerã. Mãgã k'awaapiji ichia tachi k'inia iru bi.

⁵ Ichiatã tachi o k'achiadeepa k'aripa ataji atuanaadamerã. Mãga oo-e paji tachia ne-inaa t'ãri pia oopata perã. ¡Mãga-e! Tachi k'aripaji tachi chupiria k'awaada perã. Tachia p'ek'au k'achia oopatap'edaa wëpapiji mãik'aapa ichi Jaure ba chepiji tachi k'ap'iade. Tachi piu pik'a p'anajida mïda p'ek'au k'achia k'aurepa, irua waya chok'ai p'anapiji ichi Jaurepa. Mãga oop'eda, tachi p'aneepachida warra chai ewaa t'odak'a mãik'aapa paniade k'uipidak'a.

⁶ Tachi Ak'õrepa ichi Jaure ba chepik'ãri tachimaa, pania waibia pik'a weeji tachi k'ap'ia ñri. Mãga ooji Jesucristopa tachi o k'achiadeepa k'aripa atak'ãri.

⁷ Ñrã Tachi Ak'õrepa jarai: "Mi Warra piuda k'aurepa parã p'ek'au k'achia wëe p'ani mi k'irapite." Tachi Ak'õrepa ooji t'ãri pia bapari perã. Tachia ne-inaa pia p'oyaa oodak'aa irua tachi chupiria k'awaamerã. Ma awara eperã piuda net'aa ome beeruk'a, mãga pik'a tachi, Tachi Ak'õre warrarã p'aneeruta Cristo k'aurepa. Mapa k'awapata piudak'ãri, wãara it'aa wãdait'ee.

Titomaa ùraada

⁸ Mia et'ewa p'ãda wãarapi. Maperã mãgí ùraa ip'ii jarateepia bi ijãapataarãmaa, mãga ùridak'ãri, ne-inaa pia k'ira t'ãdoo oo p'anadamerã. Mãga oodak'ãri, eperãarã jômaweda k'aripadait'ee, Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a.

⁹ Mamïda Tito, pariatua aupedeeyaa baik'araa bi audua beerã ome ãchi chonaarãwedapema ãreerã k'ap'ia. Ichiaaba t'uk'araa bi nepira jiri p'aniãrã ome, ãchi aupedeeyaa p'anadak'ãri Moisepa p'ãda jara k'inia bi k'ap'ia. K'irak'aupai t'ũ mãgee ijaraapataarã ome. Mãgee ne-inaa ooruta pirã, maarepida k'aripada-e.

¹⁰ Eperãpa ijãapataarãmaa k'iraupik'ãri, tachi ijãapataarã awara-awaraadaipata. Mãgee eperã parã t'ãide paraa pirã, k'ira jip'a ùrãaji mãgí k'achia oo amaamerã. Ñri k'inia-e bi pirã, waya ùrãaji. Mãga ùraap'eda, at'ãri ùriamaa bi pirã, ijãapataarã t'ãide waa t'ipinãati.

¹¹ Mãgee eperãarã ne-inaa k'achia oomaa p'ani, ijãa amaadaruta perã Tachi Ak'õrepa wãarata jara pëida. Jõmaarãpa k'awapata ãchi k'achia uchiadait'ee Ak'õre k'irapite, ùridaamaa p'anapata perã.

Pablopa na k'art'ade t'ẽpai p'ãda

¹² Tito, mia Artemas maa-e pirã Tíquico pimaa pëiit'ee. Jãma panak'ãri, p'oyaa bi pirã, isapai wãji Nicópolis p'uurudee mi k'irachuude. Mi jãma banait'ee p'usa t'ojara bi misa.

¹³ Abogado t'ijarapata Zenas, Apolo ome jãmãik'aapa uchiadak'ãri, k'aripáji nejõmaade pia wãdamerã ãchi ode.

¹⁴ Mãgã tachi ipemaarã jãma p'aniãrãpa ip'ii pia odaipia bi awaraarã k'aripadait'ee mãik'aapa chupiria chedeerã k'aripadait'ee chik'o, p'aru iru p'anadamerã. Mãga odaipia bi pariatua p'anapataadai k'ãyaara, apida k'aripada-ee.

Pablopa awaraarã ome salude pëida

¹⁵ Jômaweda ijãapataarã nama mi ome p'aniãrãpa pimaa salude pëiruta. Taipã ichiaaba salude tee pëiruta tai k'õp'ãyoorã Cristo k'aurepa k'iniaarãmaa. Mia it'aa iidi bi Ak'õremaa irua parã jõma pia ak'i bapariimerã.

Mãgapai paji.

FILEMÓN

San Pablopa K'art'a P'ãda Filemonmaa

San Pablo, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a p'ãji. Carcelde baji na k'art'a p'ãk'ãri. P'ãji Colosas p'uurudepema ijãapari t'ijarapatap'edaa Filemonmaa. Chupiria iidi bi Filemonpa ichi esclavo t'ãri pia auteebaimerã, ai naaweda iru juadeepa uchiaji mïda. Mãgí esclavo, t'ijarapatap'edaa Onésimo, Cristode ijãa beiji Pablopa jarateeda k'aurepa carcelde bak'ãri.

Salude teep'eda, naapiara Pablopa gracias jara bi Tachi Ak'õremaa, k'awada perã Filemón Cristode wãara ijãapari perã mãik'aapa bapari perã irua k'inia bik'a (vs. 1-7). Jara bi Filemón esclavo bada pia bapata Cristode ijãadak'ãriipa mãik'aapa chupiria iidi bi Filemonpa ichi esclavo t'ãri pia auteebaimerã iru peik'ãri (vs. 8-22). T'ëepai salude pëi bi chi k'õp'ãyoorã carcelde p'anirã pari (vs. 23-25).

Salude pëida

1 Mi, Pablo carcelde bi mia oopari perã Jesucristopa oopi bik'a. Mi tachi ñpema Cristo k'aurepa Timoteo ome na k'art'a p'ã pëiruta Filemonmaa. Filemón, pi k'inia iru p'anipi, auk'a Cristode ijãapari perã mãik'aapa auk'a iru-it'ee mimiapari perã.

2 Ichiaba na k'art'a p'ã pëiruta tachi ñpewëra Apimaa mãik'aapa tachi ñpema Arquipomaa. Ijãadak'aa beerãpa nepira jiri p'ani mïda iru ome, taik'a iru choopari Cristode ijãa bairã mãik'aapa oomaa bairã Cristopa oopi bik'a. Ichiaba p'ã pëiruta jõmaweda ijãapataarã pi tede it'aa t'í chepataarãmaa.

3 It'aa iidipata Tachi Ak'õrepa mãik'aapa Tachi Waibia Jesucristopa parã pia ak'i p'anadamerã. Mãgá k'ãiwee p'anapataadait'ee.

Filemonpa awaraa ijãapataarã k'inia iru bapari

4 Filemón, mia it'aa t'ik'ãri pi pari, ichita gracias jarapari mi it'aripema Ak'õremaa.

5 Ûridoo pi wãara ijãapari Tachi Waibia Jesude mãik'aapa iru k'inia iru bapari. Ichiaba ùridoo pia jõma ijãapataarã k'inia iru bapari.

6 Pi mãgá chik'inia bapari perã tachi ijãapataarã ome, mia it'aa iidipari Tachi Ak'õrepa pïmaa k'awapimerã ne-inaa pia jõma tachi Cristodeerãpa oodai irua k'aripak'ãri.

7 Mi ñpema Cristo k'aurepa, mi o-ïa bi pia awaraarã mãgá k'inia iru bapari perã. Mãga oo bipa pia mi t'ãri mãik'aapa awaraa Cristodeerã t'ãri o-ïapipari.

Pablopa chupiria iidida Filemón esclavo Onésimo pari

8 Pi mãga bapari perã, mia ne-inaa iidi k'inia bi pia mi-it'ee oomerã. Pia nãga oopia bi, ne-inaa pia bairã. Ma awara Cristopa mi jirit'erada perã, mia waawee-ee na iidiru oopii pïmaa.

9 Mamïda k'awa bairã pia jõma ijãapataarã k'inia iru bapari, mia pïmaa chupiria iidit'ee. Taawa pia ùrii mia iidiru, mi chonaa bairã mãik'aapa na carcelde bairã Jesucristopa oopi bik'a oopari k'aurepa.

10 K'inia bi pia auteebaimerã eperã nama bi mi ome. Iru michi warrak'a bi, mi k'aurepa iru Cristode ijãada perã mi nama carcelde bi misa. Na eperã pi esclavo iru bada, Onésimo.

11 Mia k'awa bi naaweda irua pi k'aripa-e paji. Mamïda ïrá mǎga-e bi. ïrá audú chok'ek'ee bapari mi ome. Mia k'awa bi auk'a bait'ee pi ome.

12 Mia iru pïmaa pëiru. Iru audupai k'inia iru bi. Mapa k'inia bi pia iru auteebaimerǎ mi auteebaik'ajik'a.

13 Mia k'inia bak'aji iru mi ome beemerǎ, mi nama carcelde bi misa, Jesupa ooda jarateeda k'aurepa. Mǎgá irua mi k'aripak'aji pi pari.

14 Mamïda mǎga oo-e paji, pia jara-e pada perǎ iru nama baipia bi mi ome. Mia k'inia-e pia iru auteebaimerǎ mia mǎga oopiru perǎ. Pia mi mǎgá k'aripa k'inia bi pirǎ, k'aripaipia bi pichi k'ïradoopa.

15 K'ïstajaji nǎgide. Onésimo mak'ïara taarǎ-e baji pi ik'aawaapa uchiada. ¿Tachi Ak'õrepa iru mǎgá wǎpïji-ek'ǎ aji, Cristode ijǎap'eda, ïrá pi ome ichita bapariimerǎ?

16 Ma awara ïrá iru auteebairu pirǎ, iru pipïara bai esclavo k'ǎyaara. Pi ïpema pia bait'ee auk'a Cristode ijǎa bairǎ. Mia iru k'inia iru bi. Mamïda pia iru audupïara k'inia iru baipia bi, iru chok'ek'ee bairǎ mǎik'aapa iru pi ïpema Cristo k'aurepa perǎ.

17 Mǎpai pia mi iru bi pirǎ pichi k'õp'ǎyo piak'a, Onésimo auteebáiji mi auteebaik'ajik'a.

18 Irua pïmaa ne-inaa k'achia ooji pirǎ maa-e pirǎ pi net'aa chiaji pirǎ, jara pëiji. Mia p'aait'ee.

19 Mi, Pablopa nǎgí p'ǎru michi juapa: miata p'aait'ee. Mamïda mia pïmaa nǎga k'ïrǎpapi k'inia bi. Onésimo pi ome tewe iru bai k'ǎyaara, pia tewe waibiara iru bi mi ome, mi k'aurepa pia Cristode ijǎada perǎ.

20 Maperǎ ïpema, ïrá mia k'inia bi pia jõdee mi k'aripamerǎ, Tachi Waibiapa pïmaa oopi k'inia bik'a. Chupïria k'awáaji mǎik'aapa Onésimo auteebáiji. Mǎgá pia mi t'ǎri O-ïapiit'ee.

21 Mia ijǎa bi pia ooit'ee mia iidi bik'a. Mapa na k'art'a pïmaa p'ǎmaa bi. Wǎara mia k'ïsia bi pia waapiara ooit'ee mia iídida k'ǎyaara.

22 Mǎga oo bi misa, cuarto awara bíji mi-it'ee, mi jǎma panak'ǎri. Mia mǎga jara bi ijǎa bairǎ parǎ it'aa t'ïpata k'aurepa Tachi Ak'õrepa mi uchiapiit'ee na carceldeepa mǎik'aapa waya pëiit'ee parǎmaa.

Awaraarǎpa salude tee pëidap'edaa

23 Tachi k'õp'ǎyo Epafra ichiaba nama carcelde bi mi ome, Jesucristopa oopi bik'a oopari perǎ. Irua pïmaa salude tee pëiru.

24 Marcos, Aristarco, Demas mǎik'aapa Lucapa salude tee pëiruta. ǎra mi ome auk'a mimiapata Cristo-it'ee.

25 Mia it'aa iidi bi Tachi Waibia Jesucristopa parǎ jõmaweda pia ak'ï bapariimerǎ.

Mǎgapai paji.

HEBREOS

K'art'a P'ãda Hebreo Pedee Pedeeapataarãmaa

K'awada-e p'ani k'aipa nãgí k'art'a p'ãji. Tachi Ak'õre Ûraa p'ãda pia estudia beerã ùk'uruurãpa k'Ìsia p'ani Pablopa p'ãda; awaraarãpa k'Ìsia p'ani Bernabepa p'ãda; awaraarãpa Apolopa p'ãda. Mamída jõmaarãpa k'Ìsia p'ani nãgí ùraa p'ãji judiorã Cristode ijãadap'edaarã-it'ee. Jõmaweda judiorãpa hebreo pedee pedeeapadap'edaa perã, nãgí p'ãda t'í bijida Hebreos. Nãgí ùraa p'ãji ùk'uru judiorã Cristode ijãapataarãpa ijãa amaadait'ee k'Ìsia p'anadap'edaa perã, jìp'a naawedapemak'a ijãapataadait'ee chonaarãwedapema Moisepa p'ãdade. Chi na ùraa p'ãdapa jara bi mãga oonaadamerã, Jesucristo jõmaarã k'ãyaara waibiara bairã.

Naapiara k'irãpapi bi k'aita Jesucristo; chi Tachi Ak'õre k'Ìra wãree unupida (cap. 1.1-3). Jara bi Tachi Ak'õre k'Ìrapite Cristo waibiara bi angeleerã jõmaarã k'ãyaara (caps. 1.4-2.18) mãik'aapa Moisés k'ãyaara (cap. 3.1-6). Ûraa bi k'ìiri k'Ìsia p'ananaadamerã ãchi chonaarãk'a; ma k'ãyaara k'ãiwee p'anapataadamerã Cristode ijãa p'anide (caps. 3.7-4.13). Jara bi Jesús tachi ijãapataarã it'aripema P'aareerã Poro Waibia (caps. 4.14-5.10) mãik'aapa ùraa bi Cristode ijãa amaanaadamerã, ma k'aurepa atuadai perã (caps. 5.11-6.12). K'irãpapi bi Tachi Ak'õrepa Cristode ijãapataarã pia ak'ipari (cap. 6.13-20). Jara bi Jesús chonaarãwedapema p'aare poro waibia Melquisedec jãak'a (cap. 7) mãik'aapa iru k'ap'ia pari Tachi Ak'õrepa ùraa chiwidi eperãarãmaa jara pëida awara bi, chonaarãwedapema ùraa p'ãda k'ãyaara (cap. 8). Jara bi it'aripema Ak'õre Waibia tede mãik'aapa jara bi Cristopa waa bat'ada k'aurepa Tachi Ak'õrepa eperãarãpa p'ek'au k'achia oopata wëpapiit'ee (caps. 9.1-10.18). Jara bi Cristode ijãapataarãpa p'ek'au k'achia oõ amaadaipia bi mãik'aapa iru k'ap'ia pari Tachi Ak'õre k'ait'a wãdaipia bi it'aa t'í p'anide (cap. 10.19-39). K'irãpapi bi Tachi Ak'õrepa chonaarãwedapema ijãapataarã pia ak'ida, irua jaradade ijãapatap'edaa perã mãik'aapa oopatap'edaa perã irua k'Ìnia bik'a (cap. 11). Jara bi Cristode ijãapataarã jìp'a ijãapataadamerã ãchi piurutamaa (cap. 12). T'ëepai ùraa k'Ìra t'ãdoõ jarap'eda, jara bi ichia k'Ìnia bi Cristopa ãra pia oomerã mãik'aapa k'aripamerã (cap. 13).

Tachi Ak'õrepa ichi Warra it'aideepa jarada

¹ Chonaarãweda Tachi Ak'õre pedeeepachi tachi chonaarãmaa ichi pedee jarapataarã it'aideepa. Mãgìrãpa jarateepachida Ak'õrepa oopi k'Ìnia bi eperãarãmaa. At'apai jarateepachida; ùraade mãik'aapa k'aride.

² Mamída Tachi Ak'õre Warra, Jesucristo chedak'ãriipa na p'ek'au eujãdee, Tachi Ak'õre pedeeperi iru k'ap'ia pari. Ichi Warramaa ne-inaa jõmaweda it'í nãbi mãik'aapa eujãde nãbi oopiji. K'Ìsia iru baji ma jõmaweda teeit'ee chi Warramaa ichi-it'ee iru bamerã.

³ Chi Warra chi ak'õre jãak'a bi. Iru bi jõma chi ak'õre k'Ìra wãree. Iru pedeerupapai ne-inaa jõma iru juade nãbi. Piup'eda Tachi Ak'õrepa tachia p'ek'au k'achia oopata wëpapiit'ee, it'aa wãji mãik'aapa Tachi Ak'õre juaraare it'ari su-ak'ì banaji.

Jesucristo angeleerã k'ãyaara waibiara bi

⁴ Tachi Ak'õrepa ichi angeleerãmaa “chok'apariirã” apari. Mamída chi warramaa “Warra” apari. K'awa p'ani eperã warra chi mimiapari k'ãyaara

waibiara bi. Māgá ichiaba Tachi Ak'õre Warra waibiara bi ichi angeleerā k'āyaara.

⁵ Tachi Ak'õrepa waide jara-e paji ichi angeleerā apidaamaa:
'Mia idi jōmaaraāmaa jara bi pi mi Warra.' (Sal 2.7)

Ma awara ichi ángel apidaamaa jara-e paji:
'Mi pi ak'õre pait'ee. Jōdee pi mi warra pait'ee.' (2 S 7.14)

⁶ Mamída chi Warra naapema jōmaara k'āyaara waibiara bairā, iru na p'ek'au eujādee pëik'āri, jaraji ichi angeleerāmaa:

'Bedabáiti mi Warra k'īrapite māik'aapa it'aa t'ítii irumaa.' (Sal 97.7)

⁷ Angeleerā nāga p'anida a bi ichi ūraa p'ādade:
'Irua ichi angeleerā nāuk'a papipari māik'aapa wēpapipari maa-e pirā
t'ipitauk'a uruapipari māik'aapa k'īpipari.' (Sal 104.4)

⁸ Mamída nāga bida a bi chi Warra:
'Tachi Ak'õreda, a bi, pi ichita jōmaara rey bapariit'ee, na p'ek'au eujā jōru pijida. K'achia wēe bapari perā, pia pia ak'ī bapari pi jua ek'ari p'anirā.

⁹ Ne-inaa pia aupai oo k'inia bapachi. P'ek'au k'achia oomaa bada perā, p'ek'au k'achia wēe bi. Maperā pi Ak'õre, Tachi Ak'õrepa pi jirit'eraji waibiara pamerā pi k'õp'āyoorā k'āyaara. Māga ook'āri, pi o-īapiji.' (Sal 45.6-7)

¹⁰ Tachi Ak'õrepa chi Warramaa ichiaba māgaji:
'Eperāarā Ak'ipari Waibia, ewaa weda piata pichi juadoopa ooji na p'ek'au eujā māik'aapa pajā.

¹¹ Ma jōmaweda p'aru sorek'a pak'oodaridait'ee māik'aapa jōdaridait'ee. Mamída pi ichita bapariit'ee, na p'ek'au eujā jōru pijida.

¹² Na eujā pari pia eujā māik'aapa pajā chiwidi ooit'ee. Mamída pi jō-e; ichita bapari perā.' (Sal 102.25-27)

¹³ Tachi Ak'õrepa ichi ángel apidaamaa jara-e paji:
'Pi mi ome auk'a waibia bairā, mi juaraare su-ak'ī béjei, mia pi k'īra unuamaa iru p'anapataarā p'oyaarū misa.' (Sal 110.1)

¹⁴ Māga jara-e paji, Tachi Ak'õrepa ichi angeleerā jōmaweda pëipari perā na eujādee eperāarā k'aripade. Āra eperā k'ap'ia wēe p'ani mīda, Tachi Ak'õrepa āra pëipari ichimaa wādait'eerā k'aripadamerā.

2

Jesucristopa jarada ūri k'iniada-e p'anadap'edaarā

¹ Māgá Cristo waibiara bairā angeleerā k'āyaara, tachia pia k'awadaipia bi Tachi Ak'õrepa jara pëida iru k'ap'ia pari, Ak'õre odeepa uchiada-e pait'ee.

² Tachi Ak'õre Ūraa jarada Moisemaa ichi angeleerā it'aideepa wāra paji. Mapa Tachi Ak'õrepa māgí ūraa ūri k'iniada-e p'anadap'edaarā miapiji.

³ Māgá miapiji pirā ichi ūraa ūri k'iniada-e p'anadap'edaarā naaweda, ¿sāgá tachi irumaa wādaima, iru ūraa jara pëida Cristo k'ap'ia pari ūri k'iniada-e p'ani pirā? Tachi Waibia Jesucristota naapiara cheji jarait'ee Tachi Ak'õrepa ūraa chiwidi iru bi irude ijāapataarā-it'ee. T'ēepai ma ūraa ūridap'edaarāpa tachimaa jarateejida.

⁴ Ma ūraa chiwidi jaratee p'anide Tachi Ak'õrepa āramaa oopipachi ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa māik'aapa Tachi Ak'õre Jaurepa ichia oopi k'inia bik'a āramaa oopipachi.

Jesucristo eperā jīp'aak'a bada

⁵ Tachi Ak'õrepa Jesucristota jirit'eraji jaramerã ma ùraa chiwidi mia jarama bi na p'ädade. Maperã ma ùraade ijãa p'anadap'edaarã bi-e paji ichi angeleerã jua ek'ari.

⁶ Mãga k'awa p'ani Tachi Ak'õre Ùraa p'ädade jara bairã:
'Ak'õre, çeperã pi-it'ee k'ãarema, pia ichi ak'i bapariimerã mãik'aapa k'inia iru bapariimerã?

⁷ Na p'ek'au eujãde bi misa, pia ichi ek'ariara biji pichi angeleerã k'ãyaara. Mãgã biji mïda, ichi waibia papiji mãik'aapa k'ïra wãree papiji pik'a.

⁸ Ne-inaa jõma nïbi ichi jua ek'ari biji. (Sal 8.4-6)

Mãga ooji mïda, waide ne-inaa jõma ichi jua ek'ari bi-e.

⁹ Mamïda Jesús jua ek'ari bi. Tachi Ak'õrepa Jesús ek'ariara biji ichi angeleerã k'ãyaara, taarã-e nide eperã jïp'aak'a bapariimerã. Eperãarã k'inia iru bairã, Jesús piupiji jõmaarã pari. Mãgã chupiria piuda perã, Tachi Ak'õrepa iru tachi rey waibia papiji mãik'aapa k'ïra wãree papiji.

¹⁰ Ne-inaa jõma nïbi Tachi Ak'õre-it'ee. Ichiata pia k'ïsia iru baji ichi Warra piuda k'aurepa awaraa warrarã chok'ara ichi ome p'anapataadamerã, ichi eujã k'ïra wãree bide. Mapa chi Warra chupiria piupiji. Cristopa jõma ooji ichi Ak'õrepa oopidak'a, mia nïbaji mïda mãga ooit'ee. Mapa ichia wãara Tachi Ak'õre o ak'ïpii eperãarãmaa, aide t'ïdap'eda, it'aa wãdamerã.

¹¹ Ma-it'eeta Tachi Ak'õrepa Jesucristo jirit'eraji, iru k'aurepa eperãarã t'ïdamerã mãik'aapa Ak'õre ode p'anapataadamerã. Jõma eperãarã Tachi Ak'õre ode p'anãrã chi Warra k'aurepa ichiaba ichi warrarã. Mapa Tachi Ak'õre Warra k'ïra nejasia-e bi mãgãrãmaa ïpema ait'ee.

¹² Mãga k'awa p'ani Tachi Ak'õre Ùraa p'ädade jara bairã:

'Tachi Ak'õre, mia pi k'awapiit'ee mi ïpemaarãmaa mãik'aapa pimaa it'aa t'ïit'ee k'ari nïbide ãra taide.' (Sal 22.22)

¹³ Ichiaba awara ãi jara bi:

'Mia Tachi Ak'õrede ijãait'ee.' (Is 8.17)

Ichiaba jara bi:

'Mi nama bida aji, pia warrarã mimaa teeda ome.' (Is 8.18)

¹⁴ Mãgã warrarã tachik'a p'anadairã, k'awa p'ani Jesucristo auk'a eperã paji. Mãga pa k'inia baji k'awada perã ichi piuda k'aurepa eperãarã irude ijãa p'ani uchiapiit'ee Netuara Poro Waibia jua ek'ariipa. Mãgãpa eperãarã peepii awaa bapari.

¹⁵ Mãgã jua ek'ari eperãarã esclavoorãk'a p'anapata, piudait'ee waawee p'anadairã. Mamïda Jesucristopa aweda Netuara Poro Waibia p'oyaada perã piuk'ãri, ichia eperãarã uchiapii mãgã jua ek'ariipa waa waawenaadamerã piut'ee.

¹⁶ Maperãpi tachia k'awa p'ani Jesucristo che-e paji na p'ek'au eujãdee angeleerã k'aripait'ee. Ma k'ãyaara cheji k'aripait'ee Tachi Ak'õrede ijãapataarã Abrahampa ijãadak'a.

¹⁷ Cristo mãgã cheda perã ichi ïpemaarã k'aripade, tachik'a baji na p'ek'au eujãde bak'ãri. Mapa P'aareerã Poro Waibiapa ooparik'a, tachi chupiria k'awaapari mãik'aapa it'aa t'ïpari tachi pari. Iru piuda k'aurepa Tachi Ak'õrepa wëpapipari tachia p'ek'au k'achia oopata, ma k'aurepa atuaadamerã.

¹⁸ Jesucristo tachik'a bada perã, auk'a chupiria nïbaji Netuara Poro Waibiapa irumaa ne-inaa k'achia oopi chek'ãri. Mapa ichia tachi k'aripai auk'a choodamerã mãik'aapa ne-inaa k'achia oonaadamerã.

3

Jesús Moisés k'āyaara waibiara bi

¹ Īpemaarā Cristo k'aurepa, Tachi Ak'ōrepa tachi awara bida perā ichi ome it'ari p'anapataadamerā, k'īsiati Jesucristopa oo bide tachi k'aripait'ee. Tachi Ak'ōrepa iru pēiji jarateemerā iru ūraa chiwidi māik'aapa P'aareerā Poro Waibiak'a it'aa iidipariimerā tachi pari, irude ijāapata perā.

² Tachi Ak'ōrepa Jesucristo pēiji iru Ak'ōrepa oopi bik'a oo k'inia bada perā, Moisepa oo k'inia badak'a, chonaarāweda Ak'ōre eperāarā k'aripak'āri.

³ Mamīda Jesús Moisés k'āyaara waibiara bi. K'īsiadāma nāgide. Eperāarāpa te oopataarā pipiara ak'ipata, māirāpa te oodap'edaa k'āyaara.

⁴ Eperāarāpa te chok'ara oodai. Mamīda Tachi Ak'ōrēpata ooji ne-inaa jōma nībi.

⁵ Moisés Tachi Ak'ōredeerā ak'ipari pia paji, oo k'inia bada perā Ak'ōrepa jaradak'a. Eperāarāmaa jarateepachi Tachi Ak'ōrepa t'ēepai ooit'ee bada.

⁶ Mamīda Cristo Tachi Ak'ōre Warra perā, ichideerā pipiara ak'ipari Ak'ōrepa k'inia bik'a. Tachita irudeerā ichiaba, Cristode ijāa amaada-e p'ani pirā māik'aapa o-īa unu k'inia p'ani pirā ne-inaa pia Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru bi tachi-it'ee.

Tachi Ak'ōrepa ichide ijāapataarā k'āiwee p'anapipari

⁷ Maperā pia ūridaipia bi Tachi Ak'ōre Jaurepa jara bi iru ūraa p'ādade:

'Idi Tachi Ak'ōre pedee ūriruta pirā,

⁸ k'īiri k'isua p'ananāati pāchi chonaarāk'a, āchi wāyaa wādak'āri eujā pania wēe bide. Tachi Ak'ōre jua ek'ari p'ana k'iniada-e paji, āchia oo k'iniata oo k'inia p'anadap'edaa perā.

⁹ Mapa Ak'ōrepa jaraji: “Cuarenta años pāchi chonaarāpa unupachida mia oo bada āchi k'aripait'ee. Mamīda at'āri mia jarada oo k'iniada-e p'anapachida.

¹⁰ Maperāpi mi k'īraudachi ma eperāarā ome.” Māpai jaraji: “Na eperāarāpa āchia oo k'iniata oopata. Oodak'aa mia oopi bik'a, mi o k'awada-e p'anadairā.”

¹¹ Māpai mi k'īrau bada perā āchi ome, juraaji: “Wāda-eda aji, mia k'āiwee p'anapiit'eeda ada eujādee.”’

(*Sal 95.7-11*)

¹² Īrā ĩpemaarā, māga bada perā tachi chonaarā ome, Tachi Ak'ōre ichita bapari odeepa uchianaadamerā, t'āri k'achia-idaa p'ananāati māik'aapa k'īiri k'isua p'ananāati.

¹³ Ma k'āyaara, chok'ai p'ani misa, ewari chaa chik'aripa p'anapatāati waapiara ijāadait'ee, apida Tachi Ak'ōre odeepa uchianaadamerā, p'ek'au k'achia oo k'iniapa.

¹⁴ Tachi Ak'ōrede ijāadaipia bi tachi piurutamaa. Māga ooruta pirā, unudait'ee irua ne-inaa pia k'īsia iru bi tachi-it'ee, Cristo tachi ome bapari perā.

¹⁵ Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bi:

'Idi Tachi Ak'ōre pedee ūriruta pirā, k'īiri k'isua p'ananāati pāchi chonaarāk'a, āchi wāyaa wādak'āri eujā pania wēe bide. Tachi Ak'ōre jua ek'ari p'ana k'iniada-e paji, āchia oo k'iniata oo k'inia p'anadap'edaa perā.’

(*Sal 95.7-8*)

¹⁶ Maperā k'īsiadāma tachi chonaarāde. Moisés āchi poro waibia paji Egip-todeepa uchiadak'āri. Maapai Tachi Ak'ōrepa āchimaā ĩp'a pedeeji ichi it'aideepa. Mamīda irua jaradak'a oo k'iniada-e paji.

¹⁷ Maperāpi piuk'oodachida ma eujā pania wēe bide, wā dai naaweda ma eujāde Tachi Ak'ōrepa p'anapiit'ee padamāi. Cuarenta años āchia oo k'iniata oo p'anipa Tachi Ak'ōre k'īraupijida.

¹⁸ Mapa irua nāga jaraji:

'Írá parā wāda-eda aji, mia k'āiwee p'anapiit'eeda ada eujādee.' (Nm 14.22, 30, 35)

¹⁹ Ma chonaarā wāda-e paji ma eujādee, Tachi Ak'ōrepa jarada ijāada-e pada perā.

4

¹ At'āri Tachi Ak'ōrepa tachi k'āiwee p'anapi k'inia bi. Maperā pia p'anapataadāma irua k'inia bik'a, apidaamaa irua jaranaamerā: "Mia k'āiwee bapi-e."

² Mia māga jara bi Tachi Ak'ōrepa tachimaa ichiaba jara pēida perā ichia ooda eperāarā o k'achiadeepa k'aripa atait'ee. Māga ijāadak'āri, k'āiwee p'anapataadait'ee. Ichia chonaarāmaa jara pēidak'a, māgā ichiaba tachimaa jara pēiji. Mamīda āchi-it'ee pia uchia-e paji, k'īri'ipapai ūridap'edaa perā, t'āride ijāada-ee.

³ Tachia āchik'a oodaik'araa bi. Ijāada-e p'ani pīrā, Tachi Ak'ōrepa tachi jida k'āiwee p'anapi-e. Māga k'awa p'ani iru ūraa p'ādade jara bairā:

'K'īrau bada perā āchi ome, juraaaji: "Wāda-eda aji, mia k'āiwee p'anapiit'eeda ada eujādee."'

(Sal 95.11)

K'awa p'ani na p'ek'au eujā ooi naaweda Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru baji tachi k'āiwee p'anapiit'ee ichi ome.

⁴ Ma awara k'awa p'ani iru k'āiwee bapari, awara āi iru ūraa p'ādade jara bairā: 'K'āima sieteede Tachi Ak'ōrepa ichi mimia oo aupak'āri, īiji māik'aapa k'āiwee beejī.'

(Gn 2.2)

⁵ Mamīda waya ūrīti irua naaweda jarada ichi ūraa p'ādade:

'Wāda-eda aji, mia k'āiwee p'anapiit'eeda ada eujādee.'

(Sal 95.11)

⁶ Māga jaraji ma naa ūridap'edaarāpa irua jara pēida ijāada-e p'anadap'edaa perā. Mamīda irua at'āri ichide ijāapataarā k'āiwee p'anapi k'inia bi.

⁷ Ma-it'ee ewari awara bijī. Māga k'awa p'ani māgī chonaarā piudap'edaa t'ēepai, Tachi Ak'ōrepa jarada perā Rey David it'aideepa:

'Idi Tachi Ak'ōre pedee ūiriruta pīrā, k'īri k'isua p'ananāati.'

(Sal 95.7-8)

⁸ Josuēpa māgī chonaarā k'āiwee p'anapida paara, ai t'ēepai David it'aideepa Tachi Ak'ōrepa "idi" jara-e pak'aji.

⁹ Māgara irude ijāapataarā idipema ewari īidai ichiaba, Tachi Ak'ōre īidak'a na p'ek'au eujā oo aupak'āri.

¹⁰ Tachia oo k'iniata oopata oo amaadak'āri oo k'inia p'anadairā Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a, wāara iruk'a īidait'ee māik'aapa k'āiwee p'anapataadait'ee.

¹¹ Maperā jiridaipia bi iruk'a īidait'ee. K'īri k'isua p'anadaik'araa bi tachi chonaarāk'a.

¹² Iru ūraa ūridaipia bi Tachi Ak'ōre Ūraa chok'ai pik'a bairā. Ma k'aurepa eperāarā ichita p'anapataadai. Ma awara iru ūraa waibiara bi awaraa ūraa k'āyaara, irua jara bik'a māgā p'asapari perā. Espada k'īraichaa weda p'ewedee bik'a, māga pik'a iru ūraa ichiaba p'ewedee pik'a bi, ma ūraa tachi t'āride t'ūpari perā. K'awapipari tachia k'īsia bi māik'aapa oo k'inia bi, pia wa k'achia.

¹³ Ne-inaa apida wē-e Tachi Ak'ōrepa k'awa-e pai. Iru-it'ee ne-inaa jōma ewaraa jēra bi. Ewari cherude tachi jōmaweda p'anadait'ee iru k'īrapite māik'aapa irumaa tachia oopatap'edaa jōmaweda jaradait'ee.

Jesús awara bida ijāapataarā P'aareerā Poro Waibia pamerā

¹⁴ Írá mia waya k'irāpapi k'inia bi parāmaa: Tachi Ak'ōrepa Jesús awara bijī waibia pamerā māik'aapa it'aa t'īpariimerā tachi pari. Maperā Tachi Ak'ōre

Warra Jesús tachi ijāapataarā P'aareerā Poro Waibia. It'ari bapari ichi Ak'ōre ome. Mama it'aa t'īmaa bairā tachi pari, t'āripa irude ijāadāma.

¹⁵ Nāgí P'aareerā Poro Waibiapa k'awapari tachi t'āride k'īsia p'ani, tachik'a na p'ek'au eujāde bapachi perā. Mamīda mǎgá bapachi mīda, maarepida p'ek'au k'achia oo-e paji.

¹⁶ Mǎgá P'aareerā Poro Waibia iruk'a iru p'anadairā, waaweenadāma wādait'ee Tachi Ak'ōre Waibia k'ait'aara, tachi it'aa iididak'āri. Ne-inaa jōma Cristo jua ek'ari nībi mǎik'aapa irua tachi k'aripa k'inia bi. Maperā chupiria iididāma, irua jara bik'a ooda-e pak'āri. Ichiaba tachi k'īradoopa irua k'inia bik'a p'oyaa ooda-e pak'āri, iididāma irua k'aripamerā, tachi k'inia iru bapari perā.

5

¹ P'aareerā poro waibia chaa tachi ome auk'a bi mīda, Tachi Ak'ōrepa mǎgí eperā awara bīpari, ichimaa it'aa iidipariimerā eperāarā pari. Ma awara irua jitapari ne-inaa eperāarāpa aneepata teedait'ee Tachi Ak'ōremaa. Ichiaba ne-animalaarā peek'āri, irua paapari Tachi Ak'ōre-it'ee, eperāarāpa p'ek'au k'achia oopata k'aurepa.

² Mǎgí p'aareerā poro waibiapa tachik'a ne-inaa k'achia oopari perā, irua chupiria k'awaai chi ne-inaa k'achia oo p'anīrā, k'awada-e p'anadairā Tachi Ak'ōrepa āchimaa oopi k'inia bi.

³ Maperāpi irua chupiria iidipari, ne-inaa teepari mǎik'aapa ne-animalaarā peep'eda, paapari Tachi Ak'ōre-it'ee, naapiara ichi k'ap'ia pari, maap'eda apemaarā pari.

⁴ Eperā apida ichi k'īradoopa p'aareerā poro waibia pa-e pai. Tachi Ak'ōrépata mǎgí mimiade bīpari, chonaarāweda Aarón bidak'a.

⁵ Mǎgapi Cristo ome baji ichiaba. Ichi k'īradoopa waibia pa-e paji. Tachi Ak'ōrépata iru biji tachi ijāapataarā P'aareerā Poro Waibia pamerā. Mǎga k'awa p'ani Ak'ōre Ūraa p'ādada jara bairā:
'Mia idi jōmaarāmaa jara bi pi mi Warra.'

(Sal 2.7)

⁶ Ichiaba awara āi jara bi:

'Pi ichita P'aareerā Poro Waibia pait'ee, Melquisedeck'a.'

(Sal 110.4)

⁷ Jesucristo na p'ek'au eujāde bak'āri, at'apai taubade chupiria iidiji Tachi Ak'ōrepa ichi k'aripamerā. K'awaji ichi piut'ee mǎik'aapa Tachi Ak'ōrépata ichi madeepa uchiapii. Tachi Ak'ōrepa ma chupiria iidida ūriji, Cristopa oo k'inia bada perā chi Ak'ōrepa oopidak'a.

⁸ Tachi Ak'ōre Warra paji mīda, mia nībide Tachi Ak'ōrepa k'iniata oo k'awaa wā nipaji.

⁹ Mapa chi Ak'ōrepa oopi k'inia bada oo aupak'āri, Tachi Ak'ōrepa iru biji tachi o k'achiadeepa k'aripa atamerā. Mǎga biji irude ijāapataarā Ak'ōre truede ichita p'anapataadamerā iru ome, waa piuda-ee.

¹⁰ Irua mǎgá ooi Tachi Ak'ōrepa iru bida perā tachi ijāapataarā P'aareerā Poro Waibia pamerā Melquisedeck'a.

K'īrak'aupai naapiara jarateedap'edaa ijāa amaadai

¹¹ Mia pipiara jaratee k'inia bi sāga Jesucristopa ooda Melquisedecpa oodak'a. Mamīda mǎga ooru pirā, parāpa pia k'awada-e pai, wāara ūri k'iniada-e p'anadairā.

¹² ¡Pāchita Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepataarā pak'ajida, taarāruta perā Cristode ijāa p'ani! Mamīda mǎga-e. At'āri awaraarāpa parāmaa jarateepata,

waide pia k'awada-e p'anadairã Tachi Ak'õre Ûraa jarateedap'edaa, ewaa irude ijãadak'ãri. Mãga p'ani ma ùraa pipiara k'awa k'iniada-e p'anadairã.

¹³ Ara warra chak'e juto bi chik'o k'o atua bik'a, mãga pik'a parãpa ijãa p'ani mĩda, k'awada-e p'ani chisãgi ne-inaa pia mãik'aapa chisãgi ne-inaa k'achia Tachi Ak'õre k'Ërapite.

¹⁴ Jõdee Tachi Ak'õre Ûraa pipiara k'awa p'anĩrã k'Ësia k'awaa p'ani, pia mãik'aapa k'achia k'awapata perã.

6

¹ Mapa oodãma Tachi Ak'õrepa oopi bik'a mãik'aapa iru ùraa pipiara k'awaa wãdãma. O-ia p'ananaadãma tachimaa naapiara jarateedap'edaa ome. Nãga jarateejida tachimaa: Eperãarãpa p'ek'au k'achia oo amaadaipia bi, ma k'aurepa Tachi Ak'õrepa eperãarã ichi bimãi t'Ëupi-e pait'ee perã. Ijãadaipia bi Tachi Ak'õrepa Jesucristo pëiji eperãarã o k'achiadeepa k'aripa atamerã, mãgã ãra p'anapataadamerã Ak'õre truade iru ome, waa piuda-ee.

² Poro choopidaipia bi ak'ipidait'ee ãchi Cristodeerã. Ma t'ëepai, tachi naawedapemaarãpa oodap'edaak'a, ijãapataarã poroorãpa jua bidaipia bi ãra ãri, Tachi Ak'õrepa ãramaa ichi Jaure pëimerã. Ichiaba ijãadaipia bi Cristo waya chek'ãri, ichide ijãa jai-idaadap'edaarã Tachi Ak'õrepa chok'ai p'irabaiptit'ee, k'ap'ia chiwidi p'anapataadamerã, waa piuda-ee. Jõdee Ak'õre ewari waibia ewate jai-idaadap'edaarã Cristode ijãada-ee, ichimãiipa pëiit'ee awara ãyaa, chupiria p'anapataadamerã, waa piuda-ee.

³ Mãga paji ma naapiara jarateedap'edaa. Mamĩda ma ùraa k'ãyaara waa k'awaadai, Tachi Ak'õrepa tachi k'ariparu pirã.

⁴ Mia mãga jara bi eperãarãpa Cristode ijãa amaadap'eda, waya p'oyaa ijãada-e perã. Mãgĩrãmaa Tachi Ak'õrepa k'awaapiji Cristopa ooda ãchi-it'ee. Maap'eda ãchia ijãajida iru piuji ãchi k'aripait'ee it'aa wãdamerã. Mãga ijãadap'eda, Tachi Ak'õre Jaure ba cheji ãchi ome, Tachi Ak'õrepa oopi k'inia bi ãchimaa pia k'awaadamerã.

⁵ Ichiaba k'awaajida Tachi Ak'õrepa jarak'ãri ichia ne-inaa pia ooit'ee, mãga oopari. Unujida Tachi Ak'õrepa ne-inaa ooda eperãarãpa p'oyaa oodak'aa, tau p'ãriu bada mãik'aapa chiwa bada jipak'ãri. K'awaajida mãgã ooit'ee na p'ek'au euã jõrumaa.

⁶ Mãga k'awa p'anide, Cristode ijãa amaaruta pirã, ne-inaa awaraa wë-e ãchi k'aripait'ee, waya ãchi p'ek'au k'achia oo amaadamerã mãik'aapa it'aa wãdamerã. Mãgã ijãa amaaruta pirã, oodai Tachi Ak'õre Warra peedap'edaarãpa oodap'edaak'a, iru kurusode bidak'ãri arii p'anadap'edaarãpa oo iru p'anadamerã.

⁷ Mia jarait'ee sãga p'ani Cristode ijãa amaa p'anĩrã. K'oi chek'ãri, euã p'ũasaade t'Ëupari mãik'aapa madeepa ne-uuda uchiapari. Ma ne-uuda pia chaut'ãri, eperãarãpa p'epata k'odait'ee. Mãga bak'ãri, Tachi Ak'õrepa ma euã pia ak'iparida apata.

⁸ Mamĩda k'oi che bi mĩda, ne-ĩri uchiaru pirã, Tachi Ak'õrepa ma euã pia ak'i-e bida apata, mãik'aapa ma euã atabaibëipata, paa atapëidamerã.

⁹ Ìpemaarã Cristo k'aurepa k'iniarã, mãga jara bi mĩda, k'awa bi parãpata Cristode ijãa amaada-e p'ani, Tachi Ak'õrepa oopi bik'a oo p'anadairã. Mãgã ak'ipipata parãpa wãara p'ek'au k'achia oo amaajida Cristode ijãapataadait'ee.

¹⁰ K'irãpãti Tachi Ak'õrepa ichita pia oopari. Ichia k'Ëra atua-e bi parãpa irudeerã k'aripadap'edaa mãik'aapa at'ãri mãga oo p'ani, iru k'inia iru p'anadairã.

¹¹ Mia k'inia bi parā māga p'anapataadamerā piurutamaa. Māga p'anaruta pīrā, pia k'awaadait'ee Cristo k'aurepa iru p'anadait'ee jōma Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru bi parā-it'ee.

¹² K'inia-e bi k'oo-idaa p'anadamerā. Ma k'āyaara k'inia bi parāpia ijāadamerā tachi chonaarāk'a, chi irua jarada pedee ijāa p'anadap'edaarā āchi piurutamaa. Choojida unurutamaa jōma Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru bada āramaa teeit'ee.

Tachi Ak'ōrepa ichia jaradak'a ooit'ee

¹³ Tachi Ak'ōrepa ichi pedee Abrahammaa jarak'āri, awaraa ichi k'āyaara waibiara wē-e paji ma k'īrapite jarait'ee. Mapa ichi t'īde jaraji:

¹⁴ 'Mia pi pia ak'ī bapariit'ee. Pideepa warrarā chok'ara uchiapiit'ee.' (Gn 22.16-17)

¹⁵ Abrahampa ijāaji Tachi Ak'ōrepa jarada, taarāji mīda ooit'ee ichia jaradak'a. Abrahampa māgā ijāada perā, Ak'ōrepa wāara ooji ichia jaradak'a.

¹⁶ K'awa p'ani eperāarā nepirade p'anide ak'īpi k'inia p'anadak'āri wāarata jara p'ani, juraapata eperā āchi k'āyaara waibiara bi k'īrapite, chi ūri p'anīrāpa ijāadamerā.

¹⁷ Māga pik'a Tachi Ak'ōrepa ak'īpi k'inia bak'āri wāara ooit'ee ichia jaradak'a Abrahammaa māik'aapa iruk'a ijāapatap'edaarāmaa, māga jaraji ichi t'īde, awaraa ichi k'āyaara waibiara wē-e pada perā.

¹⁸ Tachi Ak'ōrepa ma pedee jarada perā māik'aapa ichi t'īde jarada perā, k'awa p'ani iru seewak'aa. Irua jara bik'a, ichita māga oopari. Mapa tachi o'achiadeepa uchiapata Cristode ijāadait'ee. K'awa p'ani irua tachi k'aripait'ee p'ek'au k'achia jua ek'ariipa, t'āri a-ba p'anapataadamerā iru ome māik'aapa iru p'anadamerā ne-inaa jōma irua k'īsia iru bi tachi-it'ee.

¹⁹ Maperā tachia ijāapata; ijāa amaada-ee. Ara anclapa barco pia jita iru bik'a āyaa wāpiamaapa, māga pik'a tachia pia ijāapata, k'awa p'anadairā Tachi Ak'ōrepa tachi ateeit'ee ichimaa, Jesupa ooda k'aurepa.

²⁰ Jesuta tachi k'āyaara naapiara wāji Tachi Ak'ōre baparimaa, t'ēepai tachi auk'a wādamerā. Mama bak'āri, Jesús tachi P'aareerā Poro Waibia beeji, ichita tachi pari it'aa t'īpari perā, Melquisedecpa oodak'a.

7

P'aare waibia Melquisedec bapata

¹ Māgī Melquisedec Salem p'uurudepema rey paji. Tachi Ak'ōre Waibiapa iru p'aare waibia papiji. Abraham chek'āri awaraarā reyrā p'oyaap'eda, Melquisedec iru k'īrapite uchijai māik'aapa bendiciaji.

² Māpai Abrahampa Melquisedecmaa teeki net'aa diezdepema chaa aba, irua net'aa jōmaweda jāri atadadepema ma reyrā juak'aawa. Melquisedec jara k'inia bi: "reypa ichi jua ek'ari p'anīrā ak'īpari Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a". Ichiaba Salem p'uurudepema rey jara k'inia bi: "reypa ichi jua ek'ari p'anīrā k'āiwee p'anapipari".

³ Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara-e bi Melquisedec nawe, chi ak'ōre, chi ak'ōchonaarā, chi t'oda, chi piuda. Ma awara jara-e bi chi p'aare mimia jōda. Iru Tachi Ak'ōre Warrak'a, ichita p'aare waibia bapari perā.

⁴ ¡K'īsiati nāgide! Melquisedec eperāarā poro waibia paji. Ichiaba tachi chonaarāwedapema ak'ōchona Abraham tachi chonaarā poro waibia paji, Tachi Ak'ōrepa irumaa naapiara jarada perā. Mamīda Melquisedecmaa Abrahampa teeki net'aa ma reyrā juak'aawa jāridadepema; ma net'aa jōmaweda diezdepema chaa, aba.

5 Tachi Ak'õrepa Ûraa Moisemaa p'ãpidade jaraji Israel pidaarã poro waibiarãpa Leví èreerãdepemaarã ùk'uru awara bidamerã, p'aareerã mimia oodamerã. Ma ùraade ichiaba jaraji ma p'aareerãpa iidipataadamerã net'aa diezdepema chaa aba ãchi auk'aarãmaa, mãirã ichiaba Abrahamdeepa uchiadap'edaa paji mïda ãchi jïak'a.

6 Jõdee Melquisedec Leví èreerãdeepa uchiae-paji mïda, Abrahammaa iidiji net'aa jãrida diezdepema chaa, aba. Ma awara Abraham waibia paji, Tachi Ak'õrepa irumaa jarada perã ichia k'ïsia iru bada warrarã chok'ara teeit'ee. Mãgã Abraham waibiara pik'a baji mïda Melquisedec k'ãyaara, irua Abraham bendiciaji.

7 Jõmaarãpa k'awa p'ani p'aare waibia, chi it'aa t'ïpari awaraarã pari, waibiara bi eperã jïp'aa k'ãyaara.

8 Ma awara ïrapema net'aa diezdepema chaa aba iidipataarã jai-idaapata. Jõdee Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdade jara-e bi Melquisedec piuda.

9 Ma ewate Abrahampa Melquisedecmaa teek'ãri net'aa jãrida diezdepema chaa aba, jõma Leví èreerãdepema p'aareerã k'ap'ia pari teeji, ãra at'ãri t'oda-e p'anajida mïda.

10 At'ãri Leví uchiae-paji mïda Abraham k'ap'ia deepa, jaradai ma ewate Levideerãpa teejida Melquisedecmaa Abraham pari, ai t'ëepai Abraham ãichak'e Jacobdeepa uchiadait'ee pada perã.

Jesucristopa p'aare waibia mimia oopari Melquisedecpa oodak'a

11 Moisepa Tachi Ak'õre Ûraa p'ãda teek'ãri Israel pidaarãmaa, awara biji Leví èreerã, Aarondeepa uchiadap'edaarã p'aareerã mimia oodamerã. Mãgãrãpa Tachi Ak'õrepa jaradak'a oopipachida eperãarãmaa. Mamïda, mãga oo p'anajida mïda, ma p'aareerãpa p'oyaa wëpapida-e paji eperãarãpa p'ek'au k'achia oopatap'edaa, Tachi Ak'õre k'ait'aara wãdamerã. Mãga oodap'edaa paara, Tachi Ak'õrepa awaraa pëi-e pak'aji Melquisedec jïak'a.

12 Mamïda Tachi Ak'õrepa awaraa p'aare biji mãga oomerã. Nãgí bi-e paji Aarón bidak'a. Ma k'ãyaara Melquisedeck'a biji. Nãgí p'aarepa ichi mimia ook'aa Aarondeepa uchiadap'edaarãk'a. Oopari Tachi Ak'õre Ûraa chiwidide jara bik'a.

13 K'awa p'ani nãgí p'aare, mia jara bi, uchiae-paji Leví èreerãdeepa. Wãara, na p'aare èreerãdeepa p'aare apida uchiadak'aa paji.

14 Mãga k'awa p'ani Tachi Waibia Jesuta uchiada perã Judã èreerãdeepa. Moisepa apida Judã èreerã eerepema t'ïjara-e paji, apemaarã p'aareerã awara bik'ãri.

15 Ichiaba nãga perã audupãra k'awa p'ani Jesuta tachi ïrapema p'aare waibia, Melquisedeck'a.

16 Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bi Leví èreerãdepemaarã awara bidamerã p'aareerã mimia-it'ee. Ma mimia oodait'ee paji na p'ek'au eujãde p'ani misa. Mamïda mãga-e paji Jesús ome. Iru Leví èreerãdeepa uchiae-paji awaraa p'aareerãk'a, taarã-e weda ma mimia oomerã. Mãga-e. Tachi Ak'õrepa Jesús awara biji ichita ma mimiade bapariimerã.

17 Mãga k'awa p'ani irumaa jara bairã Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdade: 'Pi ichita P'aareerã Poro Waibia pait'ee, Melquisedeck'a.' (Sal 110.4)

18 Naaweda Tachi Ak'õrepa Moisemaa p'ãpiji ichia oopi k'inia bada ichi eperãarãmaa. Jaraji ne-animalaarã p'aareerãmaa ateedamerã, ãchia peedamerã mãik'aapa paadamerã ichi-it'ee. Mamïda ma p'aareerãpa ma p'ãpidak'a oo p'anipa, eperãarã p'ek'au k'achia oopata p'oyaa wëpapida-e paji.

19 Maperã Tachi Ak'õrepa ma p'ãpidak'a oodap'edaa waa oopi-e paji. Ma k'ãyaara ichi ùraa chiwidi tachimaa k'awaapiji, ichi k'ìrapite p'ek'au k'achia wêe p'anadamerã Cristode ijãadak'ãri. Ma awara mägí ùraa chiwidi k'aurepa ìrá Tachi Ak'õre k'ait'aara wã p'ani it'aa t'ìdak'ãri.

20 Tachi Ak'õrepa Leví èreerãdepema p'aareerã awara bik'ãri, awaraarã k'ìrapite pedee-e paji.

21 Jõdee, ìrapema p'aare awara bik'ãri, Tachi Ak'õrepa ichi t'ìde pedeeji. Mäga k'awa p'ani iru ùraa p'ãdade jara bairã:

'Tachi Ak'õrepa ichi t'ìde nãga jara bairã, awaraa ne-inaa oo-e pait'ee. "Pi ichita p'aareerã poro waibia pait'ee." ' (Sal 110.4)

22 Tachi Ak'õrepa Jesumaa mäga jarada perã mäik'aapa Jesús k'aurepa ùraa chiwidi paraa perã, k'awa p'ani ma ùraa chiwidide jara bi tachimaa pipiara bi irua Moisemaa jarada k'ãyaara.

23 Tachi Ak'õrepa apemaarã p'aareerã chok'ara bipachi. Mamïda ãra mägí mimiade ichita p'anadak'aa, piupata perã.

24 Jõdee Jesús piuk'aa perã, Tachi Ak'õrepa awaraa p'aareerã poro waibia bi-e pait'ee iru pari.

25 Mapa irua k'aripai ichide ijãapataarã, p'ek'au k'achia wêe p'anadamerã Tachi Ak'õre k'ìrapite. Ichita bapari perã, ichita Tachi Ak'õremaa chupiria iidipariit'ee tachi pari.

26 Nägí Jesús P'aareerã Poro Waibia tachia k'inia p'ani. Irua p'ek'au k'achia ook'aa, k'achia wêe bairã. K'ìsia k'achia k'ìsiak'aa. Na p'ek'au eujãde bak'ãri, bapachi mïda eperãarã k'achia oopataarã t'ãide, mägá ook'aa paji. Maperãpi Tachi Ak'õrepa iru jõmaarã k'ãyaara waibiara papiji.

27 Cristo apemaarã P'aareerã Poro Waibiarãk'a bi-e. Mägíirãpa chok'apata apemaarã p'aareerã ewari chaa ne-animalaarã peedamerã paadait'ee Tachi Ak'õre-it'ee. Ma awara ne-animalaarã peedak'ãri paadait'ee Tachi Ak'õre-it'ee, naapiara mäga oopata ãchi pari, maap'eda apemaarã pari, p'ek'au k'achia oopatap'edaa k'aurepa. Jõdee Cristo piuda aba piuji, tachia p'ek'au k'achia oopata jõmaweda wêepaiit'ee.

28 Ma jõma jara aupadade k'ìsiadak'ãri, k'awa p'ani Moisepa p'ãdade jara bi p'aareerã poro waibia mimia-it'ee awara bidamerã eperã tachik'a, p'ek'au k'achia oopari. Mamïda, ma p'ãpida t'èepai, Tachi Ak'õrepa ichi t'ìde pedee bipa, biji ichi Warra, chi p'ek'au k'achia ook'aa bita, ichita tachi P'aareerã Poro Waibia pamerã.

8

Tachi Ak'õre Ùraa chiwidide jara bi Jesús tachi P'aareerã Poro Waibia

1 Mia na pedee jara che wã, nãgata jara k'inia bi. Cristota tachi P'aareerã Poro Waibia. Iru Tachi Ak'õre juaraare su-ak'i bapari Ak'õre truade.

2 Ichi bimãi it'ari, mamata Tachi Ak'õre te waibia. Eperãarãpa mägí te ooda-e paji. Tachi Ak'õrepata ooji. Mama Jesupa P'aareerã Poro Waibia mimia oopari tachi pari.

3 Jõma P'aareerã Poro Waibiarã bipata, ãchia teedamerã Tachi Ak'õremaa ne-inaa eperãarãpa aneepata iru-it'ee. Mägá Cristopa pida ne-inaa teepari Tachi Ak'õremaa, ichi tachi P'aareerã Poro Waibia perã.

4 At'ãri Cristo na p'ek'au eujãde bada paara, Tachi Ak'õre te waibiade p'aare pa-e pak'aji, mãgee p'aareerã at'ãri paraa perã. Mãirãpa oomaa p'ani Moisepa

p'ädade jara bik'a. Cristo nama bi-e perä eperä k'ap'iade, tachia k'awa p'ani iru mimia oomaa bi Ak'öre truade.

⁵ Mamïda na eujädepema p'aareeräpa ne-inaa oo p'ani jïp'a Cristopa oo bik'a it'ari. Mäga k'awa p'ani Tachi Ak'örepä jarada perä ichi te oopiit'ee pak'äri Moisemaa:

'Öoji ne-inaa jömaata mia ak'ipidak'a, pi ee nok'ode bak'äri mi ome.' (Ex 25.40)

⁶ K'awa p'ani tachi P'aareerä Poro Waibiapa oo bi it'ari pipiara bi na p'ek'au eujädepema p'aareeräpa oopata k'äyaara. Mäga bi Tachi Ak'örepä ichi ūraa chiwidide jara bairä tachi pia ak'ipariit'ee Cristo k'aurepa.

⁷ Tachi Ak'örepä naa ūraa jarada k'aurepa eperäarä p'ek'au k'achia wëe p'anedap'edaa paara, awaraa ūraa chiwidi jara-e pak'aji. Mamïda ma naa ūraa jarada mäga-e pada perä, tachi chonaaräpa ūraa chiwidi jiri p'anajida.

⁸ Ma awara Tachi Ak'örepä unuk'äri eperäaräpa p'oyaa ooda-e ma naawedapema ūraade jaradak'a, jaraji:

—'Mi, Ak'öre Waibiapa jara bi: ¡Üriti! Ewari cherude ne-inaa chiwidi ooit'ee. Ūraa chiwidi jarait'ee Judä éreerädepemaarämaa mäik'aapa awaraa Israeldeepa uchiadap'edaa éreerädepemaarämaa.

⁹ Nāgí ūraa chiwidi awara bi. Israel pidaarä chonaarämaa jaradak'a mia aneek'äri Egiptodeepa, mäga bi-e. Michi juadoopa ächi aneeji mïda, ächia oo k'iniada-e paji mia jaradak'a. Mapa mia ächi ak'i k'inia-e paji. ¡Mi, Ak'öre Waibiapa mäga jara bi!

¹⁰ Mamïda ewari cherude Israel pidaarä jömaarämaa ūraa chiwidi jarait'ee. ¡Mi, Ak'öre Waibiapa mäga jara bi! Nāgata ooit'ee. Ma ewatedeepa äramaa k'awapiit'ee mia oopi k'inia bi, mäik'aapa mäga oo k'inia p'anadait'ee, t'äripa k'inia p'anadairä. Mapa mimaa aupai Tachi Ak'öreda adai, mäik'aapa mia ära pia ak'i bapariit'ee, michi eperäarä perä.

¹¹ Mäga bak'äri, apidaapa chïaramaa, chi k'öp'äyoorämaa mäik'aapa chi éreerämaa jarateeda-e pait'ee Tachi Ak'öre k'awaadamerä mäik'aapa irude ijäapataadamerä. Jömaaräpa mi k'awa p'anadait'ee ächi Ak'öre Waibiak'a, chupiria beerädeepa p'arat'ara beerämaa.

¹² Ärapa p'ek'au k'achia oopata chupiria k'awaait'ee mäik'aapa wëpapiit'ee. Maap'eda waa k'iräpa-e pait'ee ärapa p'ek'au k'achia oopatap'edaa.' (Jer 31.31-34)

¹³ Tachi Ak'örepä "ūraa chiwidida" ak'äri, jara k'inia bi ma naa ūraa jarada Moisemaa sore pik'a bi. Ne-inaa soredaiparik'a, mäga pik'a ma naa ūraa jarada soredai wä.

9

Jesupa ichi waa it'aripema te waibiade bida

¹ Naapiara Moisemaa ūraa jarak'äri Tachi Ak'örepä jaraji sägata irude ijäadai mäik'aapa irua jaradak'a oodai. Ma awara Tachi Ak'öre te ne-edee ooda oopiji.

² Ma te ne-edee oodade chi naapema cuartode baji lámpara bïpata mäik'aapa mesa pan p'epari Tachi Ak'öre-it'ee. Māgí Cuarto Awara Bida apachida Tachi Ak'öre Net'aa-it'ee.

³ Araarepema Cuarto Awara Bida apachida Tachi Ak'öre-it'ee. Māgí t'iak'au baji p'aru teesoo bipa.

⁴ Ma p'aru teesoo bi k'ait'a baji altar nēepa p'ēeda. Ai ïri ne-inaa t'ūa bapari paapachida. Ma p'aru teesoo bi edupema eere baji baaltek'a bi nēepa p'ēeda.

Ma baaltek'a bi eperāarāmaa k'irāpapi baji Tachi Ak'ōrepa Moisemaa jarada. Māgí edajāde baji *maná* chok'o nēedee oodade. Ichiaba baji Aarón pak'uru jua t'ono bada chonaarāweda māik'aapa Tachi Ak'ōrepa Moisemaa Ūraa māude p'āpida.

⁵ Ma baaltek'a bada t'ap'a ĩri bainĩ p'anajida santok'a bee omé isia paraa. Māgí jīapataarā k'Īra wāree, Tachi Ak'ōre ik'aawa p'anapata iru truade. Maperā santo māgí jīak'a bijida ma t'ap'ade ak'ipiit'ee Tachi Ak'ōre mama bi. Ma t'ap'ade p'aareerā poro waibiapa ne-animalaarā waa jīap'ejī Tachi Ak'ōrepa eperāarā miapinaamerā āchia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa. Mamīda mīa naapai p'oyaa jōma jara-e.

⁶ Israel pidaarāpa Tachi Ak'ōre te cuarto omeede oodap'eda, p'aareerā ewari chaa t'ūpachida naapema cuartode āchi mimia oodé, Tachi Ak'ōrepa Moisemaa jaradak'a.

⁷ Mamīda chi araarepema cuartode p'aareerā poro waibia aupaita t'ūpachi, año chaa t'ūda aba. T'ūk'āri, atepachi ne-animal waa biit'ee ma baaltek'a bi ĩri. Māimisa Tachi Ak'ōremaa chupiria iidiji ichia p'ek'au k'achia oopata pari māik'aapa Israel pidaarāpa p'ek'au k'achia oopatap'edaa pari; āchia ne-inaa k'achia k'awada-ee oopatap'edaa paara.

⁸ Māga oopida k'aurepa Tachi Ak'ōre Jaurepa eperāarāmaa k'awapi baji māgí tede Tachi Ak'ōre k'ait'a wādaik'araa bi.

⁹ Ma jōma oopida k'aurepa ma eperāarāmaa, Tachi Ak'ōrepa jarateemaa baji ichia āramaa k'awapi k'inia bada māik'aapa tachi ĩrapemaarāmaa paara. Nāga k'awapi k'inia baji. Net'aa teedak'āri māik'aapa ne-animalaarā peepidap'eda, paapidak'āri Tachi Ak'ōre-it'ee, eperāarā at'āri k'Īsia p'ua p'anapachida āchia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa.

¹⁰ Chi māga oopataarāpa ne-inaa k'odak'āri, k'ap'ia siidak'āri māik'aapa ne-inaa todak'āri Tachi Ak'ōrepa Moisemaa p'āpidak'a, ĩripai o-Īa p'aneepachida, Tachi Ak'ōrepa pipiara k'awapirumaa ichia k'Īsia iru bada āchi-it'ee.

Cristo waa bat'ada

¹¹ Ma-it'ee Cristo cheji, tachi P'aareerā Poro Waibia pait'ee. Ichia k'awapipari Tachi Ak'ōrede ijāpataarāmaa Ak'ōrepa k'Īsia iru bi āchi-it'ee. Māga ooi ichi bapari perā Tachi Ak'ōre it'aripema te waibiade. Māgí te waibia pipiara bi na p'ek'au eujādepema te waibia k'āyaara, eperāarāpa ooda-e pada perā. Jīp'a Tachi Ak'ōrepata ooji.

¹² Ma awara na eujādepema p'aareerā poro waibia ma edupiara bi cuartode t'ūk'āri, ne-animalaarā waa atepari. Mamīda Cristo t'ūk'āri ma it'aripema tede chi cuarto edupiara bide, t'ūda aba t'ūji ichi waa bat'adata bide Tachi Ak'ōre bimāi. Māgá tachi neto pik'a ataji uchiadamerā tachia p'ek'au k'achia oopata jua ek'ariipa māik'aapa atuanaadamerā.

¹³ K'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa naa ūraa jaradadeepa Moisemaa eperāarā t'ūdaik'araa p'anadak'āri Tachi Ak'ōre te waibia bimāi, nāga oojida waya t'ūdaipia p'anadamerā. Chivo chak'eerā māik'aapa p'ak'a chak'eerā ateejida p'aareerāmaa peedamerā māik'aapa chi waa jīap'edamerā āchi ĩri. Māga-e pirā jīap'epipachida it'abarre p'ora p'ak'a wēra chak'e paadap'edaa p'oirada pania omé. Ma ne-animalaarā waa bat'ada k'aurepa Tachi Ak'ōrepa eperāarā ĩripema k'achia aupai wēpapiji.

¹⁴ Mamīda Cristo waa bat'ada k'aurepa Tachi Ak'ōrepa ne-inaa pipiara oopari. Cristopa p'ek'au k'achia maarepida oo-e paji mīda, Tachi Ak'ōre Jaurepa k'aripaji iru tachi pari piumerā. Māgá iru waa bat'ada k'aurepa

Tachi Ak'õrepa wēpapipari ne-inaa k'achia jōmaweda tachi atuapipari, ne-inaa tachi k'ʼisia p' uapipari paara. Tachi Ak'õre ichita baparipa māga oopari k'inia bairā tachia irude ijāpataadamerā māik'aapa oopataadamerā irua k'inia bik'a.

Cristopa ooda Tachi Ak'õre Ūraa chiwidide jara bik'a

¹⁵ Tachi Ak'õrepa māga k'inia bairā, Cristo pēiji irua oomerā Ak'õre Ūraa chiwidide jara bik'a. Māgā chonaarāwedapema Tachi Ak'õrede ijāpatap'edaarāpa auk'a iru p'anadait'ee ne-inaa jōma irua k'ʼisia iru bada āchi-it'ee. Cristo piuda k'aurepa Tachi Ak'õrepa wēpapiji ārapa p'ek'au k'achia oopatap'edaa, tachide ome auk'a. Māga ooji Cristo piuda perā jōmaarā pari, p'ek'au k'achia wēe ichita p'anapataadamerā Tachi Ak'õre k'ʼirapite.

¹⁶ K'ʼisidāma nāgide. Eperāpa k'art'ade p'ā iru bak'āri k'aimaa ichi net'aa bēiit'ee ichi piuk'āri, chi net'aa atait'ee bīpa ma net'aa atak'aa chipari chok'ai bi misa. Mamīda ma k'art'a p'ā iru bi eperā piuk'āri, apemapa iru net'aa atapari.

¹⁷ Māga pik'a Cristo piuji ooit'ee Tachi Ak'õre Ūraa chiwidi jara bik'a. Piu-e pada paara, tachia iru p'anada-e pak'aji Tachi Ak'õrepa jarada tachimaa teeiit'ee.

¹⁸ Māga baji ichiaba chonaarāweda, ne-animalaarā peedak'āri Tachi Ak'õrepa oomerā ichia Moisemaa naa jaradak'a.

¹⁹ Moisepa Tachi Ak'õre Ūraa jōmaweda jarap'eda ichi p'uuru pidaarāmaa, p'ak'a māik'aapa chivo peejida. Māpai madeepa waa ataji māik'aapa p'oiraji pania ome. Oveja k'ara p'oree t'idapa *hisopo* jua chak'eerā k'ōrajīma abaade jik'ooji. Mamāik'aapa māgipa waa jīap'ēji Tachi Ak'õre Ūraa p'āda īri māik'aapa eperāarā īri.

²⁰ Māga oo bi misa, māgaji:

'Nāgī waa jara k'inia bi Tachi Ak'õrepa mīmaa jaradak'a parā pia ak'iit'ee, irua oopi bik'a ooruta pirā.' *(Ex 24.8)*

²¹ Ichiaba Tachi Ak'õre te ne-edee ooda edajāde māik'aapa chi ne-inaa jōma aide nībada īri ma waapa jīap'ēji.

²² Māga ooji ai naaweda Tachi Ak'õrepa irumaa jarada perā māgī te māik'aapa net'aa jīap'emerā ne-animalaarā waapa. Māga ook'āri, Ak'õrepa ne-inaa k'achia ma tede nībada waa ak'i-e paji. Māga bada perā ne-animalaarā waa ome, k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa eperāarāpa p'ek'au k'achia oopata jōmaweda wēpapi-e pait'ee, aba piu-e pirā āchi pari.

²³ Moisepa ne-animalaarā waapa jīap'ēji na p'ek'au eujādepema te waibiade, Tachi Ak'õrepa Israel pidaarā pia ak'imerā. Mamīda Tachi Ak'õrepa ma ne-animalaarā waa k'āyara pipiara k'inia baji jīap'emerā ichi it'aripema te waibiade, ichia eperāarā jōmaweda pia ak'imerā. Mapa Cristo pēiji eperāarā pari piumerā. Cristo chok'ai p'irabaik'āri, ma it'aripema te waibiade ichi waa jīap'ēji eperāarā p'ek'au k'achia wēe p'anedamerā Ak'õre k'ʼirapite.

Cristo it'aripema te waibiade t'īuda

²⁴ Cristo t'īu-e paji ma it'aripema jīak'aa tede; eperāarāpa te oodap'edaade. Ma k'āyara it'aripema te waibiadeta t'īuji Tachi Ak'õre k'ʼirapite, chupīria iidiit'ee tachi pari.

²⁵ Ma it'aripema tede t'īuk'āri, oo-e paji judiorā p'aareerā poro waibiapa ooparik'a. Māgipa año chaa ne-animal waa atepari Tachi Ak'õre te waibia edupīara bi cuartode. Mamīda Cristopa ateeda apai ichi waa ateeji it'aripema te waibiade.

²⁶ Māga-e pada paara, Cristo piuda chok'ara piuk'aji, Tachi Ak'ōrepa na p'ek'au eujā ooru weda. Mamīda Cristo cheda aba cheji māik'aapa kurusode piuda aba piuji na p'ek'au eujā jōrumaa, tachi p'ek'au k'achia wēpapiit'ee.

²⁷ Eperā chaa piuda aba piut'ee. Maap'eda Tachi Ak'ōrepa ak'iit'ee ma eperāpa pia maa-e pirā k'achia ooda na p'ek'au eujāde bi misa.

²⁸ Māga pik'a Cristo piuda aba piuji eperāarā chok'araarāpa p'ek'au k'achia oopata wēpapiit'ee. Waya cheit'ee. Mamīda ma cherude tachia p'ek'au k'achia oopata wēpapide che-e paif'ee. Jip'a cheit'ee ichi cheru ni p'anirāmaa teede jōma Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru bi āchi-it'ee.

10

Jesude ijāpataarā Tachi Ak'ōre k'īrapite p'ek'au k'achia wēe p'anadait'ee

¹ Tachi Ak'ōrepa Moisemaa p'āpidak'a oopataarāpa waide k'awada-e jōmaweda Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru bi ooit'ee Cristo k'ap'ia pari. Maperā ip'iipai ne-animalaarā peedap'eda, paa p'ani mīda Tachi Ak'ōre-it'ee, iru k'īrapite p'oyaa p'ek'au k'achia wēe p'anadak'aa.

² Moisepa p'ādade jara bik'a oo bīpa p'ek'au k'achia wēpapida paara, waa ne-animalaarā peedap'eda, paada-e pak'aji āchia p'ek'au k'achia oopatap'edaa k'aurepa. Mamīda at'āri māga oopata. Mapa k'awa p'ani āchi at'āri k'īsia p'ua jōnapata.

³ Año chaa ma ne-animalaarā peedak'āri, āchia k'achia oopata waapiara k'irāpapata,

⁴ p'ak'a waa māik'aapa chivo waapa p'ek'au k'achia wēpapik'aa perā.

⁵ Maperāpi Cristo na p'ek'au eujādee chek'āri, ichi Ak'ōremaa māgaji:

—'Ne-animalaarā peepachida mīda pi-it'ee māik'aapa ne-inaa atepachida mīda pīmaa teedait'ee, wāara pia māga k'inia-e paji. Maperā mi na eujādepemaarāk'a t'opiji piumerā eperāarā pari.

⁶ Ichiaba pi o-īa-e baji ne-animalaarā peedap'eda, paadak'āri ak'ipidait'ee pi k'inia iru p'ani, maa-e pirā chupiria iididait'ee ārapa p'ek'au k'achia oopata k'aurepa.

⁷ Mapa mia māgaji: "Pichá, Ak'ōre, mi nama bīpi ooit'ee pia k'inia bik'a. Pichi ūraa p'ādade jara bik'a mia ooit'ee." *(Sal 40.6-8)*

⁸ Cristopa māga jarak'āri, naapiara māgaji:

—K'inia-e paji ne-animalaarā peedamerā māik'aapa ne-inaa ateedamerā pīmaa teedait'ee. Pi o-īa-e bajida aji, ne-animalaarā peedak'āri ak'ipidait'ee pi k'inia iru p'ani maa-e pirā chupiria iididait'ee āchia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa.

Cristopa māga jaraji Tachi Ak'ōrepata Moisemaa jaraji mīda ne-animalaarā peedamerā ma-it'ee.

⁹ Maap'eda Cristopa māgaji:

—Ak'ōre, mi nama bi ooit'ee pia k'inia bik'a.

Māga jarada perā tachia k'awa p'ani chi naaweda oopatap'edaa Moisepa p'ādak'a jōru, Tachi Ak'ōrepa ichi ūraa chiwidipida perā Cristo k'aurepa.

¹⁰ Cristopa ooda perā Tachi Ak'ōrepa k'inia badak'a, kurusode piuda aba piu chek'āri tachi k'ap'ia pari, Tachi Ak'ōrepa tachi p'ek'au k'achia wēpapiji. Maperāpi irā tachi ijāpataarā p'ek'au k'achia wēe p'ani Tachi Ak'ōre k'īrapite.

¹¹ Moisepa p'ādade jara bik'a, ewari chaa judiorā p'aareerāpa ne-animalaarā paapata. Māgá ip'iipai oopata, māga oopata k'aurepa p'oyaa p'ek'au k'achia wēpapidak'aa pai mīda.

¹² Jōdee Cristo piuda abaade p'ek'au k'achia wēpapiji. Maap'eda su-ak'i beejj Tachi Ak'ōre truade iru juaraare.

¹³ Mama Cristopa nīmaa bi Tachi Ak'ōrepa iru k'Īra unuamaa iru p'anapataarā ichi jua ek'ari bīrumaa.

¹⁴ Cristo piuda aba piuda perā tachi k'ap'ia pari, irude ijāapataarā p'ek'au k'achia wēe ichita p'anadait'ee Tachi Ak'ōre k'Īrapite.

¹⁵ Tachi Ak'ōre Jaurepa ichiaba made jara baji jarak'āri:

¹⁶ 'Ewari cherude mia Israel pidaarāmaa ūraa chiwidi jarait'ee. jMi, Ak'ōre Waibiapa māga jara bi! Ma ewatedeepa k'awaapiit'ee mia āramaa oopi k'inia bi māik'aapa māga oo k'inia p'anadait'ee, t'āripa k'inia p'anadairā.' *(Jer 31.33)*

¹⁷ Māga jarap'eda, ichiaba jaraji:

'Mia waa k'irāpa-e pait'ee ārapa p'ek'au k'achia oopatap'edaa.' *(Jer 31.34)*

¹⁸ Tachi Ak'ōrepa māgā p'ek'au k'achia waa k'irāpa-e pait'eeda ada perā, k'awa p'ani Jesús piuda k'āyaara ne-inaa pipiara wē-e p'ek'au k'achia wēpapiit'ee.

It'aa t'idak'āri, Tachi Ak'ōre k'ait'a wādai

¹⁹ Māpai ĩpemaarā, Jesucristo waa bat'ada k'aurepa nāgaweda tachi panadai Tachi Ak'ōre bīmaa.

²⁰ ¿Sāga jāma panadaima? K'irāpāti Ak'ōre te waibiade chi cuarto edupiarā t'iak'au baji p'aru teesoo bīpa, eperāarā t'Īnaadamērā Tachi Ak'ōre badamāi. Mamīda Jesucristo kurosode piuk'āri, Tachi Ak'ōrepa ma p'aru teesoo bi jēpji ak'ipiit'ee ma k'āyaara ne-inaa chiwidi biit'ee, ma k'aurepa eperāarā t'Īdamērā ichi bīmāi. Māgī Jesús k'ap'ia chok'ai p'irabaida. Ma k'aurepata tachi it'aa t'idak'āri, it'ari t'Īudai Tachi Ak'ōre bīmāi.

²¹ Ma awara Cristo, tachi P'aareerā Poro Waibia perā, irua Tachi Ak'ōre it'aripema te ak'ipari.

²² Mapa it'aa t'īmaa bīde t'āri pia wādāma Tachi Ak'ōre k'ait'a. Irua oopi bik'a oo k'inia p'anadāma māik'aapa ijāadāma irua tachi p'ek'au k'achia wēe ak'i bi. K'Īsia p'ua p'ananaadāma tachia p'ek'au k'achia oopatap'edaa k'aurepa, Cristo wāpa ma jōma wēpapida perā māik'aapa ne-inaa k'achia oo amaa k'inia p'anīda ada perā paniapa siidak'āri.

²³ Māgapai-epi. Ichita p'anadāma tachi p'anadap'edaak'a naa t'āripa ijāadak'āri, k'awa p'anadairā Tachi Ak'ōrepa teeit'ee ne-inaa jōma ichia k'Īsia iru bi tachi-it'ee. jTachi Ak'ōrepa ichita oopari ichia jara bik'a!

²⁴ Jiridāma chik'aripapataadait'ee, tachi jōmaweda chik'inia p'anapataadait'ee māik'aapa ne-inaa pia oopataadait'ee.

²⁵ P'ananaadāma awaraarāk'a, chi cheda-e p'anīrā Tachi Ak'ōre Ūraa ūride. Ma k'āyaara chip'edaidap'eda, chik'aripa p'anadāma pipiara ijāadait'ee, Tachi Ak'ōre ewari waibia ewate paru misa. Ma ewate Tachi Ak'ōrepa ak'iit'ee eperāarāpa pia māik'aapa k'achia oopatap'edaa.

²⁶ Ijāadak'āri Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēida Cristode, tachia oo k'iniata oo wāruta pirā, ijāa amaa k'iniapa, k'Īsiadaik'araa bi awaraa ne-inaapa tachia p'ek'au k'achia oopata wēpapii. Cristo awara ne-inaa wē-e tachia p'ek'au k'achia oopata wēpapiit'ee.

²⁷ Chi māga ijāada-e p'anīrāpa āchi piuda waaweedaipia bi, ai t'ēepai Tachi Ak'ōrepa āchia k'achia oopatap'edaa ak'ik'āri, āchi pēiit'ee perā t'ipitau jērājēraa jira bīde. Mamaata wādait'ee jōma Tachi Ak'ōre jua ek'ari p'ana k'iniadak'aa p'anīrā.

²⁸ Chonaarāweda eperāpa oomaa bak'āri Moisepa p'ādade jara bik'a, māgipa p'ek'au k'achia oo bi unudap'edaarāpa, omé maa-e pirā ōpee, jara-pachida āchi poroorāmaa. Māga k'awaadak'āri, peet'aapachida, chupiria k'awada-ee.

²⁹ Chonaarāweda māga paji pirā, ɔaudupiarā Tachi Ak'ōrepa nāgīrā miapi-e paik'ā? Ijāa amaa wāda Jesucristota Tachi Ak'ōre Warra māik'aapa Tachi Ak'ōre Jaurepa oo bi eperāarā k'aripait'ee Tachi Ak'ōreddepema-e. Ma awara jara p'ani ichi Ūraa chiwidi jara bik'a Cristo waa bat'ada k'aurepa eperāarā p'ek'au k'achia wēpapi-e māik'aapa māgá p'ek'au k'achia wēe p'anada-e Ak'ōre k'īrapite.

³⁰ K'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa māgīrā miapiit'ee ichia jarada perā: 'Miata p'ek'au k'achia oopataarā miapiit'ee. Miata āchi k'achia ooit'ee āchia ne-inaa k'achia oopata pari.' (Dt 32.35)
Ichiaba ichi ūraa p'ādade jara bi:

'Tachi Ak'ōrēpata ak'it'ee ichi eperāarāpa ne-inaa pia māik'aapa k'achia oopatap'edaa.' (Dt 32.36)

³¹ Tachi Ak'ōre Waibia ichita bapari. Ichi k'īraudaru pirā tachi ome, tachia waaweepa p'oyaa chooda-e pai.

³² Mamīda k'īrāpāti parāpa naa Cristode ijāadak'āri, chupiria jōnadap'edaa. Tachi Ak'ōrepa parāmaa k'awapiji ichi ūraa chiwidide jara bi Cristode. Maap'eda awaraarāpa parā miapijida mīda, choopachida ijāa p'anadap'edaa perā.

³³ Edaare choopachida ijāadak'aa beerāpa ik'achia jarapatap'edaa māik'aapa parā oo iru p'anapataadap'edaa apemaarā taide. Ma awara parāpa unudak'āri pāchi ipemaarā Cristo k'aurepa māgá chupiria chitooni, k'aripapachida.

³⁴ Ichiaba chupiria k'awaa jōnapachida ijāapataarā carcelde p'ani māik'aapa āra k'aripajida. Parā o-ia p'anapachida ijāadak'aa beerāpa pāchi net'aa jōma jāri atadak'āri, k'awa p'anadap'edaa perā it'ari iru p'ani ne-inaa pi-ia. Ma ne-inaa jōma Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru bi tachi-it'ee jō-e pait'ee.

³⁵ Jōma ma et'ewa jarada wāra perā, waaweenāati. Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru bi parāmaa ne-inaa pi-ia teit'ee.

³⁶ Mapa choo p'anapatāati pāchi ijāa p'anide Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a oodait'ee. Māga ooruta pirā, unudait'ee jōma irua jarada teit'ee parāmaa.

³⁷ K'īrāpāti irua jarada:

'Taarā-e nide chi cheit'ee bita cheit'ee. Taarā-e pait'ee.

³⁸ P'ek'au k'achia wēe p'anīrā mide ijāapata perā, mi ome p'anadait'ee. Mamīda waya naa para badak'a ijāada-e p'aneeruta pirā, mi o-ia ba-e pait'ee āra ome.' (Hab 2.3-4)

³⁹ Tachi Ak'ōrepa māga jaraji mīda, tachita atuada-e pait'ee ma ijāada-eerāk'a, Cristode wāra ijāapata perā. Maperāpi irua tachi k'aripait'ee irumaa parutamaa.

11

Chonaarāpa ijāapatap'edaak'ia ijāadaipia bi

¹ ɔK'āata jara k'inia bīma Tachi Ak'ōrede ijāapari? Ijāapata perā k'awa p'ani wāarata uchiat'ee Tachi Ak'ōrepa jara bik'a, waide māga unuda-e p'ani mīda.

² Tachi chonaarāpa māgá ijāa p'anapatap'edaa perā, Tachi Ak'ōrepa āra pia ak'iji.

³ Ijãapata perã tachia k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa na p'ek'au eujã mãik'aapa pajã ooji ichi pedeepapai. Mapa írã tachia jõmaweda unu p'ani irua ooda ne-inaa wê-e padadeepa.

⁴ Abelpa ijãa bada perã, Tachi Ak'õremaa ne-inaa pipiara teeji Cainpa teeda k'ãyaara. Mapa Tachi Ak'õrepa pia ak'iji Abelpa teeda mãik'aapa irumaa jaraji: "Pi pia bapari mi k'irapite." Abel piuji mĩda, at'ãri tachimaa k'awaapipari Tachi Ak'õrede ijãadaipia bi mãik'aapa oodaipia bi irua k'inia bik'a.

⁵ Enocpa ijãa bada perã, Tachi Ak'õrepa ateeji na p'ek'au eujãdeepa, piuee. Maperã iru ik'aawa p'anapatap'edaarãpa waa unuda-e paji. Ma ateei naaweda Ak'õrepa jaraji: "Enocpa mi t'ãri o-ãpiparida aji, mi k'irapite pia bapari perã."

⁶ Mamĩda eperãpa Tachi Ak'õrede ijãa-e bi pirã, Tachi Ak'õre p'oyaa t'ãri o-ãpi-e. Mapa eperã it'aa t'ĩmaa bak'ãri, Tachi Ak'õremaa k'ait'aara wã k'inia bi pirã, ijãaipia bi Tachi Ak'õre ichita bapari. Ichiaba ijãaipia bi Tachi Ak'õrepa k'aripapari ichide pipiara ijãarutaarã.

⁷ Noépa ijãaji Tachi Ak'õrepa jarak'ãri na p'ek'au eujã jõma paniapa ùut'aait'ee, mãga waide unuda-e paji mĩda. Tachi Ak'õre waawee bada perã, ooji barco choma ichi èreerã ome bataudait'ee, mãgã piuda-e pait'ee. Ma barco mãgã ook'ãri, apemaarãmaa ak'ipiji ichia ijãa bi. Mãga unujida mĩda ijãada-e paji. Maperãpi k'iniijida. Mamĩda Noépa ijãa bada perã, Ak'õrepa jaraji: "Noé pia bapari mi k'irapite."

⁸ Abrahampa ijãa bada perã, Tachi Ak'õrepa jarak'ãri wãmerã ichia teeit'ee pada eujãdee, Abraham uchijai ichi eujãdeepa. Mamĩda k'awa-e paji sãmaa wãru.

⁹ Abrahampa ijãa bada perã, banaji ma eujã jaradade. Bapachi te ne-edee oodade awaraa eujãdepemaarãpa oopatap'edaak'a. Ichiaba mãgã p'anapachida Isaac mãik'aapa Jacob, ijãadap'edaa perã Tachi Ak'õrepa jarada; ma eujã teeit'ee ãchi èreerãmaa.

¹⁰ Abraham mãgã bapachi ijãa bada perã Tachi Ak'õrepa ichi ateeit'ee ichia p'uuru oodamaa; ma p'uuru jõ-e pait'ee.

¹¹ Abraham audú chonaa baji warra ooit'ee. Ichiaba Sara warra t'ok'aa paji. Mamĩda Tachi Ak'õrepa warra oopiji Abrahammaa, ijãa bada perã Tachi Ak'õrepa ooit'ee ichia jaradak'a.

¹² Mãpai Abraham eperã piudak'a baji mĩda, warrarã chok'ara irudeepa uchijajida, lucero pajãde nĩbik'a mãik'aapa p'usa ide ipu tau nãusaa nĩbik'a.

¹³ Ma eperãrã jõmaarãpa ijãa p'anapachida ãchi piurutamaa, at'ãri jõma Tachi Ak'õrepa jarada teeit'ee ãramaa unuda-e paji mĩda. Mamĩda ijãa p'anadap'edaa perã, k'awa p'anajida Tachi Ak'õrepa ooit'ee ichia jaradak'a. Mapa o-ã k'ĩsiadak'ãri ãchia ne-inaa iru p'anadait'ee Ak'õre juadeepa, apemaarãmaa jarajida ma eujã ãchi p'anadap'edaamãi wãara ãchide-e paji.

¹⁴ Mãga jarajida it'aripema eujãde k'ĩsia p'anadap'edaa perã.

¹⁵ ãchi uchidap'edaa eujãde k'ĩsia p'anadap'edaa paara, waya ãpítee wãk'ajida.

¹⁶ Mamĩda wã k'inia p'anajida p'anapataade it'aripema eujãde, mãgã na p'ek'au eujã k'ãyaara pipiara bairã. Mãga k'ĩsia p'anadap'edaa perã, Tachi Ak'õre k'ãra nejasia-e ãchi Ak'õre Waibia pait'ee. Irua ãra-it'ee p'uuru oo iru bi ichi truade.

¹⁷ Tachi Ak'õrepa k'awaa k'inia baji Abrahampa irude wãara ijãa bi wa mãga-e. Maperã jaraji Abrahammaa chi warra Isaac peemerã mãik'aapa paamerã ichi-it'ee.

18 Abrahampa ijāa bada perā, māgá peeit'ee paji chi warra apai Sara ome iru bada, Tachi Ak'ōrepa ai naaweda Abrahammaa jaraji mīda:

'Mia Isaacdeepa uchiadait'eerā pia ak'it'ee pi mīde ijāapari perā.' (Gn 21.12)

19 Abrahampa ijāaji Tachi Ak'ōrepa eperā piuda chok'ai p'irabaiipii. Wāara māga pik'a baji Isaac ome. Piuda p'irabaidak'a baji, chi ak'ōrepa peei naaweda, Tachi Ak'ōrepa peenaapáde ada perā.

20 Isaacpa ijāa bada perā, Tachi Ak'ōrepa jarapidak'a jaraji Jacobmaa māik'aapa Esaumaa. It'aa iidiji Tachi Ak'ōrepa Jacob Esau ome pia ak' bapariimerā.

21 Jacobpa Ak'ōrede ijāa bada perā, ichi piut'ee pak'āri, it'aa iidiji Tachi Ak'ōrepa José warrarā bendiciamerā. Chonaa bada perā, ichi bordonde t'idik'aji māga ook'āri.

22 Josepa Tachi Ak'ōrepa jarada ijāada perā, ichi piut'ee pak'āri, chi arii p'anadap'edaarāmaa jaraji Israel pidaarā Egipto eujādeepa uchiadait'ee. Ichi-aba jaraji māga p'asak'āri, ārapa ichi bāiri auk'a ateedamerā.

23 Moisés ak'ōreerāpa ijāa p'anadap'edaa perā, Moisés t'ok'āri māik'aapa k'īra wāree unudak'āri, atane ōpee mera bijida. Rey pedee waaweeda-e paji, irua jaraji mīda imik'īra warra chak'eerā jōmaweda peepiit'ee.

24 Moisepa ijāa bada perā, chonaa pak'āri, Faraón k'au warrak'a pa k'inia-e paji.

25 Ma k'āyaara apemaarā Israel pidaarā chupiria chitooni ome auk'a ba k'inia baji mimia chaaree oomaa, p'ek'au k'achia ode o-īa nipai k'āyaara.

26 K'īsijaji pipiara bai chupiria nibait'ee Tachi Ak'ōredeerā ome, ni p'ani misa Tachi Ak'ōrepa pēiit'ee bi āchi k'aripamerā, Egiptodepema ne-inaa pia iru bai k'āyaara. Māga k'īsijaji k'awa bada perā Tachi Ak'ōrepa teeit'eeda ada pipiara bi.

27 Moisepa ijāa bada perā wāji Egipto eujādeepa, rey k'īrau bi waawee-ee. K'awa baji Tachi Ak'ōre ichi ome bi, ichi taupa unu-e paji mīda.

28 Moisepa ijāa bada perā Tachi Ak'ōrepa Israel pidaarā k'aripai, āramaa Pascua fiesta oopiji. Māgide oveja peepiji, maap'eda āra te t'ūpata i chaa waa jīap'epiji *hisopo* jua chak'eerāpa. Māga oojida āchi warrarā naapemaarā peepiamaapa, Tachi Ak'ōrepa jarada perā ichi ángel pēiit'ee Egipto pidaarā warrarā naapemaarā peede.

29 Israel pidaarāpa ijāa p'anadap'edaa perā, Mar Rojo p'oo bide wāyaajida eujā pania wēe bik'a. Mamīda Egipto pidaarā auk'a wāyaadait'ee pak'āri, jōma toida k'inijida.

30 Israel pidaarāpa ijāa p'anadap'edaa perā, ewari siete parumaa ewari chaa p'irrabaijida Jericó p'uuru ik'aawa, Tachi Ak'ōrepa jaradak'a oodamerā. Māgá oodap'eda, Tachi Ak'ōrepa muralla choma ma p'uuru t'iak'au bada baapiji.

31 Prostituta Rahabpa Tachi Ak'ōrede ijāa bada perā, ichi temāi o-īa t'ūpiji Josuépa eperārā omé pēida; ma p'uuru ak'ide chedap'edaarā. Maperā piu-e paji apemaarā ma p'uurude ijāadak'aa beerāk'a, Israel pidaarāpa ma p'uuru jōt'aa chedak'āri.

32 ¿K'āata waa jaraima? P'oyaa jōma jara-e jua araa-e perā jarait'ee Gedeónpa ooda, Baracpa, Sansonpa, Jeftepa, Davidpa māik'aapa Samuelpa oodap'edaa, Tachi Ak'ōre pedee jarapatarāpa oodap'edaa paara.

33 Māgiirāpa ijāa p'anadap'edaa perā, Tachi Ak'ōrepa āchi k'aripaji nāga oodamerā. Ūk'uru jura chōo p'oyaajida; awaraarāpa pia ak'ijida āchi jua ek'ari p'anadap'edaarā; awaraarāpa unujida Tachi Ak'ōrepa ooit'eeda ada

āchi chonaarā k'aripait'ee; awaraarāpa león it'ai jiapijida, Tachi Ak'ōrepa k'aripap'eda;

³⁴ Awaraarā t'ipitaudeepa paa-ee uchijaida; awaraarā chok'ai uchijaida espadapa pee k'inia p'anadap'edaarā juadeepa; ūk'uru juatau t'ūmaa p'anadāk'āri, Tachi Ak'ōrepa juataura papiji; awaraarā Tachi Ak'ōrepa sōcharra papip'eda, chōojida āchi k'īra unuamaa iru p'anapataarā ome; ūk'uruurāpa āchi eujādeepa jerek'oojida awaraa eujādepema chōode chedap'edaarāpa.

³⁵ Ichiaba wēraarā ūk'uruurāpa Tachi Ak'ōrede ijāa p'anadap'edaa perā, unujida āchia k'inia iru p'anadap'edaa piudap'edaarā chok'ai p'irabairuta.

Jōdee, ijāa p'anajida mīda, ūk'uru piu k'achia piujida. Ijāadak'aa beerāpa māgiirā jita atadak'āri, māgapachida: “Pēida-eda apachida, Cristode ijāa amaarutamaa”. Mamīda māga ooda-e paji. Maperā piujida. Āchia k'awajida piudap'eda, Tachi Ak'ōrepa āchi waya chok'ai p'irabaipt'ee iru ome p'anapataadamerā, waa piuda-ee.

³⁶ Ichiaba ijāadak'aa beerāpa ūk'uru imik'īraarāmaa ik'achia jarajida māik'aapa wijida. Ma awara cadenapa jīdap'eda, carcelde t'i nībijida.

³⁷ Awaraarā māupa bat'a peejida maa-e pirā serruchopa esajīak'a t'oop'e peejida. Ūk'uru peejida espadapa. Ūk'uru chupīria oveja e maa-e pirā cabra e jī nīpapachida; jarra oopachida māik'aapa chīarapa āra k'achia ooruta choopachida.

³⁸ Na p'ek'au eujāde ichita p'anadaik'araa bajī, āchi ik'aawa p'anadap'edaarā k'āyaara pipiara p'anadap'edaa perā. Māga p'anajida Tachi Ak'ōrede ijāa p'anadap'edaa perā. Nīpapachida eujā pania wēe bide māik'aapa mēe, eera jēra bīmāi. Maapai p'anapachida yooro te uriade māik'aapa māu te uriade.

³⁹ Ma jōmaarāpa Tachi Ak'ōrede ijāa p'anadap'edaa perā, irua āra k'aripaji māik'aapa pia ak'iji. Mamīda piudai naaweda, Tachi Ak'ōrepa āramaa teeit'eeda ada maarepida unuda-e paji.

⁴⁰ Irua k'inia bajī ārapa ne-inaa pipiara iru p'anadamerā tachi ome auk'a. Iru ūraa chiwidi k'aurepa wēpapiji ārapa p'ek'au k'achia oopatap'edaa tachide ome auk'a, jōmaweda p'ek'au k'achia wēe p'anadamerā ichi k'īrapite.

12

Choodaipia bi Cristode ijāa p'anide

¹ Māpai ma ijāa p'anadap'edaarā chok'araarāpa tachi ak'īmaa p'anadairā Ak'ōre truadeepa, p'anapataadāma āra p'anapatap'edaak'a. Ara p'irapataarā jīp'a p'irapatak'a panadait'ee āchi p'īra wārutamaa, māga pik'a Cristode ijāadāma. Oo amaadāma p'ek'au k'achia māik'aapa ne-inaa Tachi Ak'ōrepa oopi-e bi. Jīp'a oodāma Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a, irumaa p'anandaruta misa.

² Māga oo p'anide k'īsiadāma Jesucristode, irua naapiara ijāa bada perā ichi piurumaa. Irā ichia māgā tachi k'aripapari, pipiara ijāa wādamerā piurutamaa. Ichi kurusode chupīria piuk'āri, k'īra nejasia-e paji māgā piut'ee, k'awa bada perā chupīria nībap'eda, o-īa bait'ee. Māgā irā su-ak'i bi Tachi Ak'ōre su-ak'i beepari juaraare.

³ Parāpa k'īsiadaipia bi Jesús chupīria nībada ijāadak'aa beerā k'aurepa. Āchia ijāadaamaa p'anajida irua ooda unudak'āri māik'aapa irua jarada ūridak'āri. Māgā oojida mīda, iru choopachi. Māgā parā auk'a choodaipia bi irude ijāa p'anide. Sēdaik'araa bi māik'aapa p'oyaa choo-eda adaik'araa bi.

4 Parã mägá choo jônide, waide p'ek'au k'achia oopi k'inia p'anirãpa parã peeda-e p'ani Jesús peedap'edaak'a.

5 ¿K'ira atua p'anik'ã Tachi Ak'õrepa parã ùraada, eperãpa chi warra ùraa bik'a? Iru ùraa p'ãdade jara bi:

'Warra, pia k'ísiaji Tachi Ak'õrepa jarateek'ãri itria pik'a bide. Irua k'irãpapik'ãri pia ne-inaa k'achia oopata, k'ira pia-ee beenãaji.

6 Tachi Ak'õrepa mägá itria pik'a bide ak'ipipari pi k'inia iru bi mãik'aapa wimaa pik'a bide miapik'ãri, ak'ipipari wãara pi ichi warra.' (Pr 3.11-12)

7 Mapa choo p'anadaipia bi mia jônide, Tachi Ak'õrepa jarateemaa bairã na eujãdepema ak'õrepa ooparik'a. Mãga oopari ichia k'inia bita oo k'awaadamerã. Na eujãdepema ak'õreerãpa áchi warrarã ùraapata mãik'aapa itriapata ne-inaa k'achia oodak'ãri.

8 Mägá ichiaba Tachi Ak'õrepa oopari. Mãga oo-e pirã, parã ichi warrarã-e; jip'a awaraa ak'õredepema.

9 Tachi k'aipée p'anadak'ãri, ak'õreerãpa itriapachida ne-inaa k'achia oodak'ãri. Mapa tachia ãra waawee p'anapachida. Mägá bi pirã ak'õreerã na eujãdepema ome, Tachi Ak'õre audupiarã waaweidaipia bi irua tachi wimaa pik'a iru bak'ãri, iru ome ichita p'anapataadait'ee perã.

10 Taarã-e nide tachi k'aipée weda tachi ak'õreerãpa ùraapachida mãik'aapa itriapachida tachimaa ne-inaa oopi k'inia p'anadak'ãri. Jõdee Tachi Ak'õrẽpata ichita pia ùraapari mãik'aapa itriapari pipiarã p'anapataadamerã, t'ãri pia ichik'a.

11 Tachi Ak'õrepa tachi itriamaa bi misa, k'ira pia-ee p'anapata. Mamãda ma t'ẽpai pia k'ísia p'aneedak'ãri, oo k'awaa wãpata irua oopi k'inia bik'a mãik'aapa k'ãiwee p'anapata.

12 Maperã t'ãridepai choopatãati ijãa p'anide. Parã ùk'uru p'irapataarãk'ata p'ani. Mãirã Ìyapaadaidak'ãri, juatau t'ũmaadaipata mãik'aapa biiri wẽredaipata. jMägá p'ananaati!

13 Ma k'ãyaara naawedapema oodap'edaak'a pia oopatãati Tachi Ak'õrepa parãmaa oopi bik'a. Mãga ooruta pirã, pia ijãada-e p'anirã pia ijãapidai. Parãpa oo p'anapatak'a áchia auk'a oo k'inia p'anadai.

K'irak'au pai Tachi Ak'õre Ûraa ùri k'iniada-e pai

14 Jiridaipia bi k'ãiwee p'anapataadait'ee jõmaarã ome mãik'aapa oo p'anapataati Tachi Ak'õrepa oopi bik'a. Mãga oodaipia bi k'awa p'anadairã Tachi Ak'õrepa oopi bik'a ooda-e p'anirã irumaa p'oyaa wãda-e.

15 jK'irak'au pai ijãa amaa p'aneedai Ak'õrepa Jesucristo pẽida, ichia tachi k'inia iru bairã! Ichiaba apidaapa ùridaik'araa bi ijãa amaapi k'inia p'anirãpa jaratee p'ani Jesucristopa oodade. Ma jaratee p'ani neera k'achiak'ata bi, todak'ãri, chok'ara peepari perã.

16 Apida awaraa ome k'ãik'araa bi, miak'ãi-e bi pirã. Ichiaba oodaik'araa bi Esaúpa oodak'a. Ichia Tachi Ak'õre waaweek'aa paji. Jacobmaa teeji chi ak'õre net'aa atait'ee pada mãik'aapa Tachi Ak'õrepa iru pia ak'it'ee pada, warra naapema pada perã. Mãga teeji chik'o p'arat'u abaa pari.

17 Parãpa k'awa p'ani ma t'ẽpai pia k'ísiaik'ãri, chi ak'õrepa teeit'ee pada net'aa audú ata k'inia baji mãik'aapa audú k'inia baji Tachi Ak'õrepa ichi pia ak'imerã. Mamãda audupai jẽjei mĩda, mãga uchia-e paji, ai naaweda chi ak'õrepa jarada perã Tachi Ak'õrepa jarapidak'a; Jacob pipiarã ak'it'ee Esaú k'ãyaara.

18 jK'ísiaati! Tachi Ak'õre Ûraa chiwidi k'aurepa, parã iru k'ait'aara wãpata Israel pidaarã wãdap'edaa k'ãyaara, irua Moisemaa jarada k'aurepa. Naaweda

irua Moisemaa pedeeji ee it'ia bideepa, mama bada perā. Maapai tachi chonaarā māgí ee it'ia bi k'ait'a wādap'eda, t'ipítau it'aa urua nībik'a unujida. Ichiaba unujida p'āriu jīararak'a ma ee aneu cheru. Ma awara ūrijida nāumia pururua nībi māik'aapa pa jīwaa nībi.

¹⁹ Māga unudak'āri, ichiaba ūrijida trompeta jīwaa nībi māik'aapa Tachi Ak'ōre āchimaā pedeemaa bi. Chi māga ūridap'edaarā audú p'era jōnipa chupiria iidijida Moisemaa, Tachi Ak'ōrepa āchimaā waa pedeenamerā.

²⁰ Māga oojida p'oyaa chooda-se pada perā Tachi Ak'ōrepa jarak'āri: 'Chi t'iaru na eede, ne-animal paara, peet'áati māupa.' (Ex 19.12-13)

²¹ Ma ewate jōmaarāta p'era para baji. Mapa Moisepa pida māgaji: 'Mi audú p'era nībida aji.' (Dt 9.19)

²² Jōdee māga-e parā ome. Jīp'a it'aa t'īmaa bide k'ait'a wā p'ani Tachi Ak'ōre bimaa it'aripema eede t'ījarapata Siōn māik'aapa Tachi Ak'ōre, chi ichita chok'ai bi, k'īrapite panapata it'aripema p'uuru Jerusalande. Mama unu p'ani angeleerā cho-k'ara se jōni, o-īa k'ari para bi.

²³ Ichiaba mama unu p'ani Tachi Ak'ōre warrarā, chi it'ari t'ī p'ā jēra bīrā. Māgīrā jōma Tachi Ak'ōre warra naapemaarāk'a, Jesucristode ijāapata perā. Mama ichiaba unu p'ani Tachi Ak'ōre, na p'ek'au eujādepemaarāpa pia māik'aapa k'achia oopata ak'ipari. Ma awara unu p'ani chonaarāwedapema ijāa p'anapatap'edaarā, p'ek'au k'achia wēe p'ani Cristo k'aurepa.

²⁴ Mama unu p'ani Jesús, Tachi Ak'ōrepa pēida ichi ūraa chiwidi jaramerā. Mama iru waa jīap'eda k'aurepa Tachi Ak'ōre bimāi, parā p'ek'au k'achia wēe p'ani iru k'īrapite. Ma waa awara bi Abel waa k'āyaara. Tachi Ak'ōrepa Abel waa unuk'āri, chi Abel peeda k'achia oo k'inia baji. Mamīda Cristo waa unuk'āri, irude ijāapataarā p'ek'au k'achia wēpapida perā māgí waapa, k'achia oo k'iniak'aa Tachi Ak'ōrepa.

²⁵ Mapa parāpa Tachi Ak'ōre Ūraa ūridaipia bi. Ma ee it'ia bideepa pedee k'āri, Tachi Ak'ōrepa chupiria k'awa-e paji pīrā ichi ūraa ūridaamaa p'anadap'edaarā, audupīara tachi iru juadeepa uchiada-e pai, ūridaamaa p'ani pīrā iru ūraa jara pēida it'ariipa ichi Warra k'ap'ia pari.

²⁶ Ma ewate Tachi Ak'ōrepa pedee k'āri, eujā wēre jira ataji. Mamīda īrapema ewari jara bi:

'Ewari cherude eujā waya wēre jira atait'eeda a bi, pajā paara.' (Hag 2.6)

²⁷ Māgí pedee waya jara k'inia bi ma wēre jira atarude Tachi Ak'ōrepa jōt'aait'ee ichia ooda na p'ek'au eujāde nībi māik'aapa pajāde nībi. Jōdee ne-inaa it'aripema māik'aapa ichide ijāapataarā ichiak'au biit'ee.

²⁸ Māgá tachi, Tachi Ak'ōre trua wērek'aade p'anadait'ee perā, gracias jaradāma irumaa māik'aapa oodāma irua oopi bik'a, t'āriipa māga oo k'inia p'anadairā. Ma awara Tachi Ak'ōre waaweedāma, irua māga k'inia bairā.

²⁹ Ma jōma oodāma Tachi Ak'ōrepa ichi ūraa ūri k'iniadak'aa p'anīrā k'achia ooit'ee perā. Ooit'ee t'ipítau pa ne-inaa paa jōt'aaparik'a.

13

Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a oodaipia bi

¹ Chik'inia p'anapatāati. Māga p'anapataadaipia bi Cristode ijāapataarā, iru k'aurepa ipemaarā p'anadairā.

² Parāmaa te iidi chedak'āri, wāak'anāati. Tachi chonaarāpa te wāak'ada-ee, t'ūpipachida āchi temāi pacherutaarāmaa. Ūk'uruurāpa k'awada-ee, angeleerā k'āipijida.

³ K'irāpāti māik'aapa k'aripapatāati carcelde p'anirā Cristo k'aurepa. Chupiria k'awāati parā jida māga p'aneedai perā. Ichiaba ijāadak'aa beerāpa parā k'ōp'āyoorā miapi p'anadak'āri Cristo k'aurepa, k'aripapatāati, parā jida māga p'anadap'edaa perā.

⁴ Miak'āi p'anirā awaraarā ome k'āināati, Tachi Ak'ōrepa jara bairā chi miak'āidapa awaraa iru baik'araa bi. Ichiaba tuu bīpa awaraarā jiriik'araa bi māirā ome k'āiit'ee. Tachi Ak'ōrepa chi māga oo p'anirā k'achia ooit'eeda a bi.

⁵ P'arat'a waibia ichita jirināati waa k'inia bairā. O-ā p'anāti pāchia iru p'ani omepai, Tachi Ak'ōrepa jara bairā:

'Mia pi ak'i amaa-e. Ewari apida ituaba atabēi-e.'

(Dt 31.8)

⁶ Mapa waawee-ee tachia jaradaipia bi:

'Tachi Ak'ōrepata mi k'aripapari. Mapa mia eperāarā jua waawee-e bi.' (Sal 118.6)

Ijāadaipia bi naawedapema jarateepataarāpa jarateedap'edaa

⁷ Naawedapema jarateepataarā k'irāpāti. Māgiirāpa āchi piurutamaa ijāapachida Jesucristopapai eperāarā o k'achiadeepa k'aripa atai. Māga parāmaa pia jarateepachida, auk'a ijāa p'anapataadamerā. Mapa ārak'a ijāapatāati.

⁸ Jesucristo awara pa-e pait'ee. Naawedapemaarā o k'achiadeepa k'aripa ataji, irapemaarā auk'a k'aripapari māik'aapa waide t'oda-e p'anadait'eerā auk'a k'aripait'ee.

⁹ Parāmaa naawedapema jarateepataarāpa jarapachida Tachi Ak'ōrepa Jesucristo pēiji eperāarā o k'achiadeepa k'aripa atade, tachi k'inia iru bapari perā. Ma wāara perā, t'āripa waapiara ijāadāma irude. Ijāanāati awaraa ne-inaa k'ira t'ādo jarateepataarā pedee. Māirāpa jara p'ani Tachi Ak'ōrepa eperāarā k'aripapari k'o p'anadairā ne-animalaarā peedap'eda, paadap'edaa altarde. Mamīda māga oo bīpa apida p'ek'au k'achia wēe bak'aa Tachi Ak'ōre k'irapite.

¹⁰ Moisepa p'ādade jara bik'a oo p'anirāpa p'oyaa k'awada-e Cristopa āchi pari kurusode ooda.

¹¹ Ma jara bik'a oodak'āri, p'aareerā poro waibiapa ne-animal waa atap'eda, atepari ma cuarto edupiara bide Tachi Ak'ōre te waibiade. Māgi waa bīpari Tachi Ak'ōre bimāi eperāarā miapinaamerā āchia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa. Mamīda ma ne-animal peeda k'ap'ia p'uurudeepa taawaa atepata paadait'ee.

¹² Jōdee Jesús p'uurudeepa taawaa ateejida māik'aapa mama miapijida piurumaa. Māgā piuda perā eperāarā pari, āchia p'ek'au k'achia oopatap'edaa wēpapiji ichi waa bat'ada k'aurepa. Māga ooji āchi p'ek'au wēe p'aneedamerā Tachi Ak'ōre k'irapite.

¹³ Moisepa p'ādade jara bi k'achia baji piut'ee p'uurude taawa. Māga baji mīda, Cristo māgā piuji k'ira unuamaa iru p'anadap'edaa perā. Mamīda irua māgide k'isia-e paji k'awa bada perā piut'ee tachi pari. Mapa wādāma iru ome p'uurudeepa taawaa pik'a. Uchiadāma ma chonaarāwedapema ūraa jua ek'ariipa p'anadait'ee ūraa chiwidi jua ek'ari, tachi k'ira unuamaa iru p'ani mīda Cristo iru p'anadap'edaak'a. K'isiada-ee, waapiara irude ijāadāma.

¹⁴ Na p'ek'au eujāde p'uuru apida ichita ba-e pait'ee. Maperā tuchia k'isia p'ani it'aripema p'uuru k'ira wāreede. Mamata p'anapataadait'ee Tachi Ak'ōre ome.

15 Māpai Jesucristo mǎgá piuda parǎ tachi pari mǎik'aapa tachi k'aripapari parǎ, it'aa t'ĩmaa bide ip'ii jaradáma: “Ak'õre, pi ichita t'ári pia bapari, Jesús tai k'aripamerǎ pǐida parǎ.”

16 Ichiaba k'ĩra atuanáati chik'aripa p'anapataadait'ee mǎik'aapa wǐe beerámaa teedait'ee pǎchia iru p'ani net'aadepema, Tachi Ak'õrepa mǎgata k'inia bairǎ. Mǎga oodak'ári, Tachi Ak'õre t'ári o-ĩapidai.

17 Ma awara oopataáti pǎchi ak'ipataarǎpa jara p'anik'a, áchia parǎ ak'i p'anadairǎ mǎik'aapa parǎ k'aripa p'anadairǎ Tachi Ak'õre Ũraa k'awaadamerǎ. It'aa t'ĩmaa p'anide árápata jaradait'ee áchia parǎ ak'i p'anadap'edaa mǎik'aapa parǎpa oodap'edaa. Maperǎ oo p'ani pirǎ áchia jara p'anik'a, áchi o-ĩa p'anadait'ee Tachi Ak'õre k'ĩrapite, parǎpa ijǎapata parǎ. Mamída mǎga ooda-e pirǎ, áchi k'ĩsia p'ua p'anadait'ee iru k'ĩrapite.

18 It'aa t'ĩpatáati Tachi Ak'õremaa tai pari. Taipa k'awa p'ani irua pia p'anaut'ee. Tachi Ak'õrepa tai k'ĩsia p'ua k'ĩsiapi-e, irua oopi bik'a oo p'anadairǎ mǎik'aapa mǎga oo k'inia p'ani jai-idaarutamaa.

19 Ichiaba mia enenee nĩbi it'aa t'ĩpataadamerǎ mi pari Tachi Ak'õrepa mi k'aripamerǎ, waya isapai wǎ k'inia bairǎ parǎ ak'ide.

Na k'art'a p'ǎ aupak'ári ũraada

20 Tachi Ak'õrépata tachi k'áiwee p'anapipari. Jesús waa bat'ada k'aurepa ichia eperǎarǎpa p'ek'au k'achia oopata wǐepapiji, mǎik'aapa Jesucristo chok'ai p'irabaipiji. Maap'eda ichi ũraa chiwidi k'aurepa Cristo biji tachi ak'ipari waibia, irude ijǎapataarǎ ichita ak'i bamerǎ mǎik'aapa k'aripamerǎ, oveja ak'iparipa ichi ovejaarǎ ak'iparik'a.

21 It'aa t'ĩmaa bide parǎ pari mia jara bi: “Ak'õre, ára pia ak'i baparĩji, pia oopi bik'a oo k'awaa wǎdamerǎ. Tachia mǎgá oodai mǎik'aapa pi t'ári o-ĩapidai Jesucristopa k'aripak'ári. Ak'õre, jirua pi k'ĩra wǎree ichita iru bapariit'ee! ¡Amén!”

22 Ipemaarǎ, mia k'inia bi parǎpa na k'art'a pia leedamerǎ mǎik'aapa aide jara bik'a oodamerǎ. Na k'art'a mak'iaara teesoo-e bi, ne-inaa waa at'ári p'ái paraa parǎ.

23 Mia parǎmaa k'awapi k'inia bi tachi ipema Timoteo uchiaji carceldeepa. Nama mi bĩmǎi isapai pacheru pirǎ, iru ome parǎ ak'ide wǎit'ee.

24 Salude téeti parǎ ak'ipataarǎmaa mǎik'aapa awaraa Cristode ijǎapataarǎmaa. Italiadepema ijǎapataarǎpa parǎmaa salude tee pǐiruta.

25 Mia it'aa iidi bi Tachi Ak'õrepa parǎ jǐmaweda pia ak'i bapariimerǎ. Mǎgapai paji.

SANTIAGO

Santiagopa K'art'a P'ãda Judiorã Ijãapataarãmaa

Santiago, Jerusalendepema ijãapataarã poro waibiapa na k'art'a p'ãji. Cristo chok'ai p'irabaip'eda, unupiji nãgí Santiagomaa (1 Co 15.7). Santiagopa na k'art'a p'ã pëiji judiorã Cristode ijãadap'edaarã, eujã awaraawe p'ananadap'edaarãmaa. Ma ijãapataarã ũraaji ichita ijãapataadamerã Cristopa k'inia bik'a.

Salude jarap'eda, naapiara Santiagopa jara bi ijãapataarãpa jiridamerã k'ĩsia k'awaa p'anadait'ee määk'aapa ijãa-ijãa p'anaadamerã (cap. 1.1-18). Jara bi oopataadamerã Ak'õre Ũraade jara bik'a; jïp' ma ũraa ũridai k'ãyaara (cap. 1.19-27) määk'aapa eperãarã ũk'uru piara ak'inaadamerã awaraarã k'ãyaara, Tachi Ak'õrepa ijãapataarã jõmaweda auk'a pia ak'ipari perã Cristo k'aurepa (cap. 2.1-13). Jara bi k'ãata jara k'inia bi Tachi Ak'õrede ijãapari (cap. 2.14-26). Jara bi tachi k'ĩramede; sãga ma k'aurepa k'achiade baaidai (cap. 3.1-12). Jara bi wãara k'ĩsia k'awaa p'anĩrãde (cap. 3.13-18) määk'aapa sãap'eda ijãapataarã chik'inia p'anada-e (cap. 4.1-12). Jara bi audua pedeenadamerã (cap. 4.13-17) määk'aapa p'arat'ara beerã ũraa bi (cap. 5.1-6). T'ëepai jara bi choodamerã ãra ijãa p'anide määk'aapa it'aa t'ipataadamerã k'ayaa beerã pari (cap. 5.7-20).

Salude pëida

¹ Mi, Santiagopa oopari Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a määk'aapa Tachi Waibia Jesucristopa k'inia bik'a. Na k'art'a pëiru parã Israeldeepa uchiadap'edaa ëreerã docedepema ijãapataarãmaa, t'imí na p'ek'au eujãde p'aní chaa. Pia p'anáti.

Ijãapataarã nepirade p'aní pijida, o-ia p'anadaipia bi

² Ipemaarã Cristo k'aurepa, parã nepirade p'anadak'ãri maa-e pirã chupiria jõnadak'ãri, waapiara Cristode o-ia ijãa p'anáti.

³ Mãgã choodak'ãri, k'awa p'aní ne-inaa k'ĩra t'ãdoo choodai.

⁴ Mãgã choo p'aní misa, ichiak'au Tachi Ak'õremaa oopiti irua k'inia bik'a. Mãgã parãpa ne-inaa apida faltada-e pait'ee irua oopi k'inia bi parãmaa. Pia k'ĩsiapataadai määk'aapa jõma pia oopataadai, irua k'aripa bairã.

⁵ Mamída parãdepemapa k'awa-e bi pirã k'ãata oopia bi chupiria nĩbide, it'aa t'iji Tachi Ak'õrepa k'awapimerã. Tachia chupiria iidiruta pirã, iru k'ĩrau-epi. Ma k'ãyaara k'aripait'ee, ne-inaa jõmaade tachi k'aripa k'inia bapari perã.

⁶ Mapa Tachi Ak'õremaa it'aa t'ik'ãri, ijãaji wãara irua ooit'ee pia iidi bik'a. K'ĩsianãaji: “¿Mia oo k'inia baik'ã irua k'inia bik'a wa mãga-e?” Mãgee eperã k'ĩsia nãga bi: ara p'usa abaamã bak'ãak'ata bi.

⁷ Mãgee eperãpa ijãa-e Tachi Ak'õrepa ichi k'aripai.

⁸ Idi ne-inaa aba ijãapari määk'aapa nu ne-inaa awaraa ijãapari. K'ĩra jïp'aa ijãak'aa.

Chupiria beerã p'arat'ara beerã ome

⁹ Piara k'awaadamerã sãga oodaipia bi chupiria jõnide, parãmaa nãga nepirit'ee. Ijãapari aba chupiria bi pirã p'arat'a wëe, o-ia baipia bi Tachi Ak'õrepa iru auk'a pia ak'ipari perã apemaarã ijãapataarãk'a. Ma awara o-ia baipia bi it'ari banait'ee perã.

10 Jōdee ijāapari p'arat'ara bi o-ia baik'araa bi p'arat'ara bairā. Eperā p'arat'ara bi taarā chook'aa, nep'ono ewaraade bik'a.

11 Māgee nep'ono pi-ia bi t'ok'āri tap'eda. Mamīda ai ĩri ak'ōrejĭru jĕra nĭbeek'āri, pūdaipari wāsiapa. Taarā-e nĭde ma nep'ono pi-ia jōdaipari. Māga pik'a bi eperā p'arat'ara bee. Mimia oomaa p'anide pida, jōma āchia iru p'ani jōdarii.

Tachi Ak'ōrepa k'ĭsia k'achia k'ĭsiapik'aa

12 Tachi Ak'ōrepa o-ĭapipari eperā chupĭria nĭbide maa-e pirā nepirade nĭbide, chook'āri Cristode ijāa bairā. Māgá chook'āri, Tachi Ak'ōrepa ma eperāmaa it'aripema poro jĭra teeit'ee; pia jarait'eera, ichita ichi ome bapiit'ee. Ichia māga oopari jōma ichi k'inia iru p'anirā ome, chonaarāweda māga jarada perā.

13 Mamīda māgá nepirade jōnide abaapa k'ĭsiaru pirā k'achia ooit'ee, jaraik'araa bi: “Tachi Ak'ōrepata māga oopi bi”. Māga jaraik'araa bi Tachi Ak'ōrepa k'ĭsiak'aa perā ne-inaa k'achia ooit'ee. Ma awara eperāmaa māga k'ĭsiapik'aa.

14 Jĭp'a tachi t'ārideepata k'ĭsia k'achia uchiapari. Maap'eda ne-animal trampade t'ĭuparik'a carnada k'oit'ee, māga pik'a eperā ichia k'ĭsia k'achia oo k'ĭniadaik'āri,

15 ma ne-inaa k'achia oopari. Chi māga ooyaa bi atuait'ee.

16 Maperā ĭpemaarā k'iniarā, pāchi itu k'ūrapiñati. K'ĭrak'aupai k'ĭsiadai Tachi Ak'ōrepa k'ĭsiapii ne-inaa k'achia ooit'ee.

17 Māga-epi. Tachia ne-inaa pia jōmaweda iru p'ani Tachi Ak'ōre k'aurepata iru p'ani. Irua ooji ak'ōrejĭru, atane māik'aapa lucero. Māgĭ edaare ĭdaapata, edaare ĭdaadak'aa. Tachi Ak'ōre māga bada paara, edaare k'ĭsiapik'aji k'achia ooit'ee; edaare k'ĭsiapik'aji pia ooit'ee. Mamīda māga-e. Ichita pia oopari.

18 Māgá pia oopari perā, apemaarāpa irude waide ijāadai naaweda, tachi judiorāmaa k'awapĭji ichia wāarata jara pĕida, ma ũraa wāarade ijāadap'eda, atuanaadamerā. Māga ooji k'inia bairā ichi k'ĭrapite pia nipadamerā.

Tachi Ak'ōre Ũraa ũripataarāpa oopata

19 ĭpemaarā k'iniarā, Tachi Ak'ōrepa māga ooda perā tachi-it'ee, k'iiri ēesaa p'anāti iru ũraa ũridamerā. Mamīda pia k'ĭsiati pedeedai naaweda. Ma awara isapai k'ĭraunāti.

20 Mia māga jara bi chi isapai k'ĭrauyaa bipa ook'aa perā Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a.

21 Maperā k'achia k'ĭra t'ādoe k'ĭsia amāti. P'ananāti naaweda p'anatap'edaak'a, waide ijāada-e p'anadak'āri. Ma k'āyaara audua-ee ooti Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a. Ichiaba k'ĭsiapatāti irua wāarata jara pĕidade, ma k'aurepata ijāapata perā māik'aapa it'aa wādait'ee perā.

22 Māga ooda-e pirā, pāchi k'inia ijāa p'aník'ata bi. Mia māga jara bi ũk'uruurāpa k'ĭsiadai perā Tachi Ak'ōre Ũraa ũri bipapai oo p'ani irua k'inia bik'a. Mamīda pāchi itu k'ūrapi p'ani. Tachi Ak'ōre Ũraa ũridak'āri, oodaipia bi irua jara bik'a.

23 Chi māga oo-e bipa ara eperāpa espejode ichi k'ĭra ak'ĭparík'ata bi.

24 Jāgĭ eperā espejode ak'ĭ bak'āri, ichi k'ĭra pia unupari. Mamīda ma espejodeepa āyaa wāk'āri, espejode unuda k'ĭra atuadaipari.

25 Māga pik'a bi eperā ome Ak'ōre Ũraa ũrik'āri. Ũrii Tachi Ak'ōrepa ichimaa oopi k'inia bi. Mamīda, ai t'ēepai ichia ũrida k'ĭra atuadaru pirā, oo-e pai Tachi

Ak'õrepa k'inia bik'a. Jõdee chi ooparipa Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a nãga bi. Tachi Ak'õrepa Ūraa Pia jara pëida Cristode ũrik'ãri, aide k'ĩsia wãpari mãik'aapa Cristode ijãapari. K'ĩra atua-ee mãgí jara pëida, Cristopata k'aripapari perã ichia oomerã ma ũraade jara bik'a. Mãga ook'ãri, t'ãri o-ĩa bapariit'ee.

²⁶ Eperãpa k'ĩsiai Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a oo bi, it'aa t'ĩpari perã maa-e pirã primisia teepari perã. Mamĩda ik'achia pedeeru pirã awaraarã ãpíte maa-e pirã audua pedeeru pirã, ichi itu k'ũramaa bi, wãara Tachi Ak'õrepa oopi k'inia bik'a oo-e bairã.

²⁷ Wãara Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a ooparipa oomaa bapari ijãadak'aa beerãpa k'achia oopata k'ĩra t'ãdoo. Ma awara k'aripapari ak'õre wëe beerã mãik'aapa p'ẽtrãa beerã áchi chupiria jõnide.

2

Sãgã awaraarã ak'idaipia bi

¹ Ìpemaarã, parãpa k'awa p'ani net'aa jõma Tachi Waibia Jesucristo jua ek'ari nĩbi. Iruata Tachi Ak'õre k'ĩra wãree iru bi. Mãga k'awa p'anita mãik'aapa irude ijãa p'anita, ¿sãap'eda parãpa aba k'iniara iru p'anapatama apemaarã k'ãyaara? Tachi Ak'õrepa mãga oopik'aa.

² ¿Sãga pak'ajima parãpa mia jararuk'a oodap'edaa paara? Parã cheepuru-dak'ari it'aa t'ĩdait'ee, pachei aba p'arat'ara bi mãik'aapa aba chupiria bi.

³ Chi p'aru pi-ia jĩ bi mãik'aapa sortija nẽedee jĩ bi pipiara ak'idai chi p'aru sore jĩ bi k'ãyaara. Jaradai ma p'arat'ara bimaa: “Nama su-ak'i ba chéji su-ak'i beepata pipiara bide.” Jõdee ma chupiria chimaa jaradai: “Jãma bainĩ banãji, maa-e pirã jãma su-ak'i banãji.”

⁴ Mãga oodap'edaa paara, Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a ooda-e p'anak'ajida. Mapa parãpa mãgã oo p'ani pirã, pia ooda-e p'ani. Cristo Tachi Waibiaada a p'ani mĩda, jara p'ani chisãgita k'iniadaipia bi apemaarã k'ãyaara. Mãga oodak'ãri, k'achia k'ĩsia p'ani.

⁵ Ìpemaarã k'iniarã, jũriti! Tachi Ak'õrepa audú jirit'erajipi chupiria chedeerã, Cristode ijãadap'eda, o-ĩa p'anapataadamerã na p'ek'au eujãde, k'awa p'anadairã irua áchi k'aripapari. Ma awara áchi jirit'eraji it'aa wãdamerã. Tachi Ak'õrepa mãga oopari áchi-it'ee mãik'aapa jõma iru k'inia iru p'anĩrã-it'ee, chonaarãweda mãga jarada perã.

⁶ Tachi Ak'õrepa mãgã chupiria beerã jirit'eraji mĩda, parãpa p'arat'ara beerã pipiara ak'ipata chupiria beerã k'ãyaara. ¿K'awada-e p'anik'ã p'arat'ara beerãpata parã chupiria oo iru p'anapata mãik'aapa charraarã k'ĩrapite atadaipata?

⁷ Ma awara áchia Jesucristo t'ĩ ichi k'inia ik'achia jarapata. Mãga oopata Tachi Waibia Jesucristopa jõmaarãmaa pia oopari mĩda. ¡Iru t'ĩdeta parã poro choopijida! Mãga bita, ¿sãga ãrata pipiara ak'idaima chupiria beerã k'ãyaara?

⁸ Ma k'ãyaara oodaipia bi Tachi Ak'õrepa ũraa waibiaara bide jara bik'a ichi ũraa p'ãpidade:

'Awaraarã k'inia iru bapariiji pichi k'ap'ia k'inia iru baparik'a.' (Lv 19.18)

⁹ Mãgã parãpa eperãarã ũk'uru ak'i p'ani pirã pãchi k'ap'ia ak'ipatak'a, mamĩda mãga ooda-e p'ani pirã jõmaarã ome, k'achiata oomaa p'ani Tachi Ak'õre k'ĩrapite. Mãgã oodak'ãri, ooda-e p'ani iru ũraa p'ãdade jara bik'a.

¹⁰ Eperãpa Tachi Ak'õrepa Ūraa jaradadepema aba oo-e pirã, ichita iru ũraade jara bik'a jõmaweda oo-e bi.

¹¹ Iruata jaraji:

'Miak'āi bi awaraarā ome k'āināaji.'

Ichiaba jaraji:

'Eperā peenāaji.'

(Ex 20.13-14)

Mapa awaraa jiri-e pijida, eperā peeru pirā, ichita oo-e bi jōmaweda Tachi Ak'ōrepa jara bik'a.

12 Mamīda parāpa Cristode ijāadak'āri, ma ūraa p'āda jua ek'ariipa uchija-jida. Mapa parāpa pia pedeedaipia bi awaraarāde māik'aapa jōmaarā auk'a ak'idaipia bi, ewari cherude Tachi Ak'ōrepa ak'iit'ee perā ichide ijāapataarāpa oopatap'edaa māik'aapa pedeeptap'edaa. Māgā k'awaait'ee ichia jaradak'a oojida wa ooda-e paji.

13 Māgā Tachi Ak'ōrepa na p'ek'au eujādepemaarāpa oopatap'edaa ak'ik'āri, chupiria k'awa-e pait'ee awaraarā chupiria k'awada-e p'anadap'edaarā. Jōdee chupiria k'awaait'ee awaraarā chupiria k'awaadap'edaarā. Māirā o-īa uchiadait'ee iru k'īrapite, oodap'edaa perā irua jaradak'a.

Tachi Ak'ōrede wāara ijāapataarāpa oopata irua k'inia bik'a

14 Māpai ipemaarā, k'īslati mia jararude. Eperāpa Tachi Ak'ōrede ijāa bida ai. Mamīda māgipa chīara k'aripak'aa pirā Ak'ōrepa oopi k'inia bik'a, ichi k'inia māga jara bi. Māga jara bipapai it'aa wā-e pait'ee.

15 Pia jarait'eera, ijāapari abaapa unuru pirā awaraa ijāapari p'aru wēe bi jīsua-it'ee, māik'aapa chik'o wēe bi k'oit'ee, ḡsāgak'ajima nāga jarada paara?

16 "P'aru mōtaapa pira bēeji jīsupiamaapa māik'aapa nek'ōji bi jāwaa beerumaa. Maap'eda pia wāji Tachi Ak'ōre ome." Māga jara bide maarepida tee-e pirā ma ijāapari chupiria chimaa, ḡk'āare piata baima? Ichi k'inia māga jaraji.

17 Māga pik'a bi chi jara bipa: "Mia Tachi Ak'ōrede ijāapari." Mamīda māgī eperāpa ook'aa pirā Tachi Ak'ōrepa jara bik'a ichi ūraade, ma eperāpa ichi k'inia māga jara bi.

18 Ewaa eperāpa jarai: "Pia Tachi Ak'ōrede ijāa bi māik'aapa mia ne-inaa oopari irua jara bik'a. Mamīda pia ne-inaa oo-e pirā irua jara bik'a, māgara wāara ijāa-e bi. Jōdee mia māgā irua jara bik'a oopari perā, pia k'awaai mia wāara ijāa bi."

19 K'awa bi pia ijāa bi Tachi Ak'ōre apai. Wāarapi, mamīda māga ijāa bipa tachi it'aa wā-e pait'ee. Netuaraarāpa ichiaba māga k'awa p'ani. Mamīda p'era p'anapata k'awa p'anadairā Tachi Ak'ōrepa āchi k'achia ooit'ee.

20 Pariatua k'īsanāaji. Ma k'āyaara óoji Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a. K'awāaji wāara Tachi Ak'ōrede ijāa bipa oopari irua oopi bik'a.

21 Chonaarāweda auk'a māga paji. Tachi chonaarāwedapema Abrahampa ichi warra ateeji ee nok'ode biit'ee altar īri māik'aapa peeit'ee Tachi Ak'ōre-it'ee, Tachi Ak'ōrepa irumaa māga jarada perā. Māgā Abrahampa chi warra wāak'a-e pada perā, wāara p'ek'au k'achia wēe beeji Tachi Ak'ōre k'īrapite.

22 Ai naaweda Abrahampa Tachi Ak'ōrede ijāaji. Mamīda ichia ook'āri Ak'ōrepa jaradak'a, ak'ipiji wāara ijāa bi.

23 Ma awara māga ook'āri, wāara uchijai Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a: 'Abrahampa Tachi Ak'ōrepa jarada ijāaji. Maperā Tachi Ak'ōrepa iru pia ak'ipachi.'

(Gn 15.6)

Abrahampa ichia wāara ijāada māgā ak'ipida perā, Tachi Ak'ōre k'ōp'āyoda apachida.

24 Māpai ipemaarā, Tachi Ak'ōrepa māga ooda perā Abraham ome, parāpa k'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa p'ek'au k'achia wēe ak'ipari eperā irude wāara ijāa

bi m̄aik'aapa irua jara bik'a oo bi. Mam̄ida m̄agá ak'i-epi eperã irude ijãa bida apari, m̄agipa oo-e bi pirã irua jara bik'a.

²⁵ Tachi Ak'õrepa Abraham ome oodak'a ichiaba ooji Rahab ome. M̄agí prostituta baji. Mam̄ida Israel pidaarã chedak'ãri iru bapirimãi ma p'uruu ak'ide, irua ma Israel pidaarã k'aripaji ichi auk'aarãpa jita atanaadamerã. M̄aga ooji Tachi Ak'õrede ijãa bada perã. M̄agá ooda perã m̄aik'aapa wãara ijãada perã, Tachi Ak'õrepa m̄agí wëra p'ek'au k'achia wëe ak'iji.

²⁶ M̄apai ma jõma jara aupadade k'ĩsiadak'ãri, parãpa k'awaadai Tachi Ak'õrede ijãa bida aparipa ook'aa pirã irua jara bik'a ichi ùraade, wãara ijãa-e bi. Iru tachi piuda k'ap'iak'ata bi.

3

Pariatua pedeedaik'araa bi

¹ Ipemaarã, parãdepema Ak'õre Ûraa jarateepari pa k'inia bi pirã, k'awaapia bi apemaarã ijãapataarãpa oopatap'edaa ak'ii k'ãyaara, Tachi Ak'õrepa taipa oopatap'edaa audupiarã ak'it'ee jarait'ee pia wa k'achia. M̄agá irua k'awaait'ee taipa jarateedap'edaak'a p'anapachida wa m̄agá p'anadak'aa paji.

² M̄aga jara bi tai chi jarateepataarãpa chãara k'ĩraupidai perã taipa jarapata k'aurepa. Wãara tachi ijãapataarã jõmaarãpa edaare m̄aga oopata m̄aik'aapa awaraa ne-inaa k'achia pariatua oopata. Eperã pada paara chãara k'ĩraupik'aa ichi pedee, m̄agipa awaraa ne-inaa k'achia apida ook'aa pak'aji.

³ K'ĩsiadama nãgide. Ne-inaa ma-ãri hierrodee ooda caballo it'aide b̄ipata. M̄agipa wãpipata chi wãpi k'iniamaa.

⁴ Ichiaba barco choma tok'esaa wãk'ãri, nãupa golpe p'ua n̄ibi m̄ida ãyaa wãpiit'ee, ma barco p'eraripã ichia atee k'iniamaa atepari chi timonpa. M̄aga oopari ma barco k'ãyaara timón ma-ãriara bi m̄ida.

⁵ M̄aga pik'a bi tachi k'ĩrame ome. Tachi k'ap'iade ma-ãri bi m̄ida, m̄agipa ne-inaa k'ĩra t'ãdoo audua jarapata eperãarãpa. Ma awara k'awa p'ani t'ipitau ma-ãriipa eujã ãree paat'aai.

⁶ Ma t'ipitauk'ata bi tachi k'ĩrame. Tachi k'ap'iade ma-ãri bi m̄ida, nepira waibiade baaipipari m̄aik'aapa ne-inaa k'achia oopipari, madeepa na p'ek'au eujãdepema pedee k'achia k'ĩra t'ãdoo uchiapari perã. Ma awara madeepa netuarapa pedee uchiapari. Mapa k'awa p'ani tachi k'ĩramepa m̄agá nepirade baaipipariit'ee tachi t'oru wedapema piurumaa.

⁷ K'awa p'ani eperãarãpa taunomaapata nãgee ne-animalaarã m̄epema k'ĩra t'ãdoo: wãabaipata; eujãde n̄uteepata; eujãde bipa urt'ũ n̄uteepata; p'usa jãdepema; jãgee.

⁸ M̄aga oopata m̄ida ne-animalaarã ome, apidaapa ãchi k'ĩradoopa k'ĩrame p'oyaa t'idik'adak'aa. M̄aga p'oyaada-e tachi k'ĩramedeepa pedee k'achia k'ĩra t'ãdoo pariatua uchiapari perã. Madeepa uchiada pedee k'achia neera k'achiak'ata bi, chãara miapipari perã.

⁹ Tachi k'ĩramepa pedee pia jarapari Tachi Ak'õremaa it'aa t'ĩdak'ãri. Mam̄ida m̄agipa ichiaba ik'achia pedee jarapari chãaramaa. M̄agá pedee k'achia jaradak'ãri awaraarãmaa, ik'achia jara p'aník'ata bi Tachi Ak'õremaa, irua eperãarã jõma ooda perã.

¹⁰ Ipemaarã, Tachi Ak'õrede ijãapataarã it'aideepa pedee pia pedee k'achia ome m̄agá uchiak'araa bi.

11 Pania poatŕi uchía bĩmĩ eujã ek'ariipa asia naap'ee ome uchiak'aapi. Ichiaba pania k'iyaa uchiaparimãiipa naap'ee uchía-epi.

12 Ma awara higuera bĩrideepa orodak'aa olivo, mãik'aapa uva k'arradeepa p'edak'aa higojõ. Mapa ipemaarã, Tachi Ak'õrede ijãapataarãpa pedee k'achia k'ĩra t'ãdoo jaradaik'araa bi; jĩp'a pia aupaita jarapataadaipia bi.

Wãara k'ĩsia k'awaa beerã

13 Parãdepema k'ĩsia k'awaa bi pirã, k'awaa wãipia bi ooit'ee Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a mãik'aapa mãga ak'ipiipia bi apemaarãmaa. Chĩara ome t'ãri pia baipia bi mãik'aapa k'aripaipia bi, audua-ee. Mãgata p'anapata wãara k'ĩsia k'awaa beerã.

14 Mamĩda mãga p'anapataadai k'ãyaara, parãpa Tachi Ak'õre Ūraa jaratee k'inia p'ani pirã apemaarã k'ãyaara waibiara pa k'iniapa, wãara Tachi Ak'õre-it'ee k'ĩsia atua p'ani, irua mãga oopik'aa perã.

15 Chi mãgã k'ĩsia p'anĩrã ijãadak'arãk'api k'ĩsiapata, ãchia oo k'iniata oo k'inia p'anadairã. jNetuarapata mãgã k'ĩsiapipari!

16 Eperã aba waibiara pa k'inia bak'ãri apemaarã k'ãyaara, jõmaarãpa ichi pedee aupai ũridamerã, nãgee ne-inaa k'achia k'ĩra t'ãdoo ooi: nepira jiriyaa bai, pedee audua bai, maa-e pirã apemaarã k'aripak'aa bai.

17 Mamĩda chi wãara k'ĩsia k'awaa bi Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a mãgã nipak'aapi. Ne-inaa awaraa k'ãyaara jõma oopari oo k'inia bairã Tachi Ak'õrepa oopi bik'a. Nepira jirik'aa chĩara ome; jĩp'a k'ãiwee bapari. Chĩara k'ĩrau chok'ak'aa mãik'aapa pia ũripari ne-inaa iidide chedak'ãri. K'ĩrau-ee oopari ichi poropa oopi bik'a. Awaraarã chupĩria k'awaapari mãik'aapa k'aripapari. Eperã aba pipĩara ak'ik'aa apemaarã k'ãyaara. Oopari ichia jara bik'a; seewata ne-inaa ook'aa. Mãgeepa ne-inaa k'ĩra t'ãdoo oopari chĩara k'aripait'ee.

18 Chi mãgã ooparipa k'inia bapari jõmaarã k'ãiwee p'anapataadamerã ichik'a, Tachi Ak'õre k'ĩrapite mãik'aapa apemaarã k'ĩrapite. Mapa pia nipapari. Mãgã ichi ik'aawa p'anĩrã iruk'a p'ana k'iniadaipi.

4

1 Ma k'ĩsia k'awaa bi mãga bapari mĩda, parãdepema chok'ara k'ãiwee p'anadak'aa. ¿Wãara-ek'ã? Aupedee para bapari mãik'aapa k'ĩrau para bapari, pãchi t'ãride k'ĩsia k'achia iru p'anadairã. ¿K'ãare k'aurepata mãga para bapari? ¿Pãchia oo k'inia p'ani k'aurepa-ek'ã?

Tachi Ak'õrepa jara bik'a oodak'arã

2 Nãga oo p'ani. Parã waibiara pa k'inia p'anapata apemaarã k'ãyaara maa-e pirã chĩara net'aa k'ĩapata. T'ẽepai ma net'aa p'oyaa atada-e pak'ãri, ma net'aa chipari k'ĩra unuamaa iru p'aneepata, peef'aa k'iniadarutamaa. Mãga oo p'ani mĩda, atadak'aa parãpa k'inia p'ani, Tachi Ak'õremaa iididak'aa perã.

3 Jõdee Tachi Ak'õremaa iididak'ãri, pãchi-it'ee aupaita iidipata. Mapa Tachi Ak'õrepa teek'aa pãchia iidi p'ani, mãgã k'achia iidi p'anadairã.

4 Pãchia oo k'iniata oo k'inia p'anadairã, Tachi Ak'õrepa jara bik'a oo k'iniada-e. Ara wẽrapa chi k'ima amaaparik'a awaraa ome banait'ee, mãga pik'a parãpa oodaamaa p'ani ne-inaa Tachi Ak'õrepa oopi bi, oonadait'ee irude ijãadak'aa beerãpa oopatak'a. ¿K'awada-e p'anik'ã mãga oodak'ãri, t'ũ p'ani Tachi Ak'õre k'ĩra unuamaa iru p'anapataarã eere?

5 ¿K'ãata k'ĩsia p'anima? ¿Tachi Ak'õrepa ichi ũraa p'ãdade nãga pariatua jara bik'ã?

'Mia jaure bida eperã k'ap'iade k'inia bi michi-it'ee.'

(Dt 4.24)

¡Tachi Ak'õrepa pariatua mǎga jara-e paji!

⁶ Mǎga jaraji tachi pia ak'ĩ k'inia bairǎ mǎik'aapa k'aripa k'inia bairǎ. Mamĩda wǎara k'inia p'ani pirǎ irua mǎga oomerǎ, pǎchia k'inia p'ani oo amaadaipia bi mǎik'aapa irua jara bik'a oodaipia bi. Mǎga k'awa p'ani iru ũraa p'ǎdade jara bairǎ:

'Tachi Ak'õrepa k'aripa-e audua p'anapataarǎ, mamĩda t'ǎri pia k'aripapari audua-ee beerǎ.' (Pr 3.34)

⁷ Mapa ĩpemaarǎ, oopĩti Tachi Ak'õremaa irua oo k'inia bik'a pǎchi t'ǎride mǎik'aapa pǎchi k'ĩsiade. Ma awara netuarapa k'ĩsia k'achia k'ĩsiapik'ǎri, oonǎati ichia k'inia bik'a. Ma k'ǎyaara chóoti mǎik'aapa Tachi Ak'õremaa it'aa t'ĩti. Mǎgǎ oodak'ǎri, ma netuara āyaa wǎit'ee.

⁸ Parǎdepema ne-inaa k'achia oo p'anĩrǎpa jarǎti Tachi Ak'õremaa jõma k'achia oodap'edaa, irua mǎgĩ wēpapak'oomerǎ. Maap'eda k'achia k'ĩra t'ǎdoe oo amǎati. Mǎga ooruta pirǎ, irumaa it'aa t'ĩdak'ǎri, irua waya ũriipi. Ichiaba pariatua k'ĩsia p'anĩrǎpa mǎga oodaipia bi. Mǎgeerǎ eda k'ĩsiapata "mia ooit'ee Tachi Ak'õrepa oopi bik'a" mǎik'aapa eda k'ĩsiapata "mia ooit'ee michia oo k'iniata". Tachi Ak'õrepa mǎgǎ pariatua k'ĩsiapik'aa.

⁹ Parǎ wǎara pia nipa k'inia p'ani pirǎ Tachi Ak'õre k'ĩrapite, k'ĩsiati pǎchia oopatap'edaade. Maap'eda k'ĩsia p'ua p'anǎti. Ēidai k'ǎyaara, t'ǎri p'ua p'anǎti mǎik'aapa jēeti, pǎchia k'achia oopatap'edaa k'aurepa.

¹⁰ Mǎga ooruta pirǎ, Tachi Ak'õremaa ak'ĩpidai wǎara oo k'inia p'ani irua jara bik'a. Ma awara mǎgǎ oodak'ǎri, irua parǎ pia ak'ĩ.

Ak'idaik'araa bi chĩarapa oo p'ani ma t'ēepai ǎra āpite ik'achia jarait'ee

¹¹ Mamĩda ĩpemaarǎ, k'ĩrak'aupai chĩara āpite pedee k'achia pedeedai, k'ĩsia p'anadairǎ āchia ooda-e p'ani Tachi Ak'õre ũraa p'ǎpidade jara bik'a. Mǎgǎ eperǎpa pedee k'achia pedee k'ǎri, ichiaba oo-e bi Tachi Ak'õrepa jara bik'a, ichi ũraade jara bairǎ chĩara āpite pedee k'achia pedeeik'araa bi. Ma awara ĩjǎpataarǎpa mǎga oodak'ǎri, ak'ĩpipata k'ĩsia p'ani āchia Tachi Ak'õre k'ǎyaara pipiara k'awa p'ani chĩarapa oo p'ani ak'idaik'ee.

¹² Mǎgǎ k'ĩsiadaik'araa bi. Tachi Ak'õrepapaita eperǎarǎpa oopata ak'ĩpari, ichiata jarada perǎ sǎga p'anapataadaipia bi. Ichia aupaita eperǎarǎ oo k'achiadeepa k'aripa atapari ichi ome p'ananadamerǎ. Ma awara ichia aupai jarapari chisǎgũrǎ ichimǎiipa āyaa pēiit'ee. Mapa apidaapa ak'idaik'araa bi chĩarapa oopata, jarait'ee pia wa k'achia.

Ũraa audua pedeenaadamerǎ

¹³ Ũrĩti parǎdepema jarapataarǎ: "Idi maa-e pirǎ nu wǎdait'ee jǎgĩ p'uurudee net'aa netode mǎik'aapa ǎno aba mama p'anedait'ee mimiamaa p'arat'a jítadait'ee."

¹⁴ Mǎga jaradaik'araa bi parǎpa k'awada-e p'anadairǎ nu chok'ai p'anadai wa p'anada-e pai. Parǎ nǎupa ĩjarara taarǎ-ee āyaa p'ua ateparik'api p'ani.

¹⁵ Idi wa nu ne-inaa oodait'eeda adai k'ǎyaara, jaradaipia bi: "Tachi Ak'õrepa k'inia bi pirǎ mǎik'aapa chok'ai p'ani pirǎ, ne-inaa oodait'ee."

¹⁶ Mamĩda parǎpǎ mǎgadak'aa. Audua pedeepata, pǎchi k'ĩradoopa ne-inaa jõmaweda oo k'inia p'anadairǎ. Mamĩda mǎgǎ audua pedeedaik'araa bi, tachi jõmaweda Tachi Ak'õre jua ek'ari p'anadairǎ.

¹⁷ Mǎpai eperǎpa k'awa bi pirǎ ne-inaa pia oopia bi, mamĩda mǎga oo-ee, k'achia oomaa bi Tachi Ak'õre k'ĩrapite.

5

Ūraa p'arat'ara beerä-it'ee

1 Irá ūriti p'arat'ara beerä. Jēeti māk'aapa bíati, parā miadait'ee perā Tachi Ak'ōrepa ak'ik'āri na p'ek'au eujādepemaarāpa oopatap'edaa.

2 Ma ewate pāchia ne-inaa iru p'ani jōmaweda servi-ee baibeeit'ee. Jōma pāchia k'odait'ee ia bidap'edaa mik'ia bait'ee. Ma awara parāpa p'aru pi-ia p'e iru p'ani jīdait'ee wīwīrria jēra bait'ee, polillapa k'ok'ooda perā.

3 Parā nēe māk'aapa p'arat'a p'e iru p'ani mogosia jēra bait'ee hierrok'a. Tachi Ak'ōrepa ma net'aa jōmaweda jōpiit'ee, ichi k'īrapite servi-e bairā. Parāpa ma nēe p'arat'a ome mágá mogosiadaida unudak'āri, k'awaadait'ee pāchi k'ap'ia paara jōdait'ee, t'ipitaupa ne-inaa paa jōparik'a. frá parāpa māgee net'aa at'āri p'ema p'ani. Mamīda taarā-e Tachi Ak'ōrepa ooit'ee mia jara bik'a.

4 jŪriti! Parāpa mimiapataarā jiripata pāchi ne-uudap'edaa chauda p'edamerā. Mamīda ma mimiapataarāmaa p'aadak'aa. Mapa chupiria iidi-pata abaapa āchi k'aripamerā. Jōmaarā Ak'ōre Waibiapa āra chupiria iidida ūri bi.

5 Na p'ek'au eujāde p'ani misa, jōmaweda pāchia oo k'iniata oopata māk'aapa net'aa k'iniata p'e wāpata. P'ak'a poreepidák'api p'ani. Mamīda taarā-e ewari cherude p'ak'a ateeptak'a chi peepatamaa, Tachi Ak'ōrepa parā k'achia ooit'ee, ooda-e p'anadairā irua k'inia bik'a.

6 Ma awara parāpa eperā t'āri pia p'anīrā charraarāmaa ateeptata, ne-inaa k'achia maarepida ooda-e p'ani mīda. Maap'eda charraarāmaa p'aapata ma chupiria chitoonīrā peepidamerā. ¿K'aipa p'oyaaima parā ome?

Choodaipia bi chupiria jōnide

7 Īpemaarā, Tachi Ak'ōrepa mágá ooit'ee perā māgeerā ome, choopataati chupiria jōnadak'āri āra k'aurepa. Māga oodaipia bi Tachi Waibia Jesucristo cheit'ee perā. Iru mágá cheru misa, p'anapataadaipia bi ne-uupataarāk'a. Māirāpa ne-inaa uudad'eda, k'āiwee nīpata ijāa p'anadairā k'oi chek'āri, āchi ne-uudap'edaa t'onoit'ee māk'aapa wariit'ee. Ai t'ēepai waya nīpata k'oi waya chek'āri, ma ne-uudap'edaa chaumerā.

8 Māga pik'a parā k'āiwee nīdaipia bi māk'aapa ijāapataadaipia bi Tachi Waibiade, iru taarā-ee cheit'ee perā, jōmaarāpa oopatap'edaa ak'ide.

9 Mamīda Īpemaarā, mágá k'āiwee ni p'ani misa ma chupiria jōnide, k'īrak'aupai jaradai: “Jāgī ijāapari k'aurepa mi nāgá chupiria nībi.” Tachi Ak'ōrepa mágá k'achia k'īsiapataarā pia ak'i-e pait'ee, iru chek'āri jōmaarāpa oopatap'edaa ak'ide. Taarā-ee iru waya cheit'ee na p'ek'au eujādee.

10 Piara k'awaadamerā sāga choodaipia bi nepirade jōnide, mia k'īrapapi k'inia bi Tachi Ak'ōre pedee jarapataarā chonaarāweda p'anapatap'edaa. Tachi Ak'ōrepa āra pēiji jarade irua oopi k'inia bada eperāarāmaa. Mamīda ma eperāarāpa āra miapijida, ārapa jaradap'edaa ūri k'iniada-e p'anadap'edaa perā. Mágá iru p'anajida mīda, choopachida.

11 Tachi ijāapataarāpa pia pedeeptata āra āpīte, waapiara ijāapatap'edaa perā Tachi Ak'ōrede āra chupiria jōnadak'āri. Parāpa k'awa p'ani sāga chooji chonaarāwedapema Job, chupiria nībide. Mágá baji mīda, Tachi Ak'ōrede ijāapachi. Maap'eda ma chupiria nībideepa uchiak'āri, Tachi Ak'ōrepa Job k'aripaji pipiara bapariimerā naawedapema k'āyaara. Tachi Ak'ōrepa māga ooji chupiria jōnīrā chupiria k'awaapari perā.

12 Irá Īpemaarā, ne-inaa awaraa k'awapi k'inia bi parāmaa. Juraadaik'araa bi ne-inaa apida k'īrapite: pajá k'īrapite, na eujá k'īrapite, wa ne-inaa awaraa

k'Īrapite. Tachi Ak'ōrepa jōmaarāpa oopatap'edaa ak'ik'āri, pia ak'i-e pait'ee māgá pariatua jarapataarā, chĭarapa ijāadamerā āchia jara p'ani. Māgá ju-raadaĭ k'āyaara parāpa jaradaipia bi: “ooit'eepi” jaradak'āri ne-inaa oodait'ee māik'aapa “oo-epi” jaradak'āri ne-inaa ooda-e pait'ee.

¹³ Māpai ĩpemaarā, parādepema aba chupĭria nĭbak'āri, it'aa t'ĭipia bi. Jōdee o-ĭa bak'āri, Tachi Ak'ōremaa k'ariĭpia bi.

¹⁴ Ma awara parādepema aba k'ayaa bak'āri, jara pēidaipia bi tachi ijāapataarā ak'ipataarāmaa, āra chedamerā māik'aapa it'aa t'ĭidamerā iru pari. Iru ik'aawa pachedak'āri, ārapa it'aa t'ĭidaipia bi Jesucristopa iru jĭpamerā. Māimisa āradepemapa iru k'ap'ia p'uruĭpia bi aceitepa.

¹⁵ Mamĭda it'aa t'ĭidak'āri, wāara ijāadaipia bi Tachi Ak'ōrepa jĭpai. Māga ooruta pĭrā, Ak'ōrepa ooit'ee ārapa iidi p'anĭk'a. Ma k'ayaa wēpait'ee māik'aapa k'ayaa baji pĭrā p'ek'au k'achia ooda k'aurepa, ma p'ek'au k'achia wēpait'ee.

¹⁶ Tachi Ak'ōrepa māga oopari perā, k'ayaa beerāpa jaradaipia bi āchia k'achia oodap'edaa awaraa ijāapataarāmaa, māirāpa it'aa t'ĭidamerā āchi pari. Māgá Tachi Ak'ōrepa āra jĭpaipi. Mia māga jara bi irua oopari perā ichi k'Īrapite pia nipapataarāpa iidi p'anĭk'a, wāara ijāadak'āri. Māga oopari ārapa ne-inaa chaaree iidi p'ani pijĭda.

¹⁷ Māga ooĭi chonaarāweda ichi pedee jarapari Elĭas ome. Elĭas eperā paji tachik'a. Mamĭda it'aa iidik'āri Tachi Ak'ōremaa irua k'oi chepinaamerā, Tachi Ak'ōrepa māga ooĭi, Eliapa wāara ijāa bada perā. Año ōpee esa-auk'a k'oi che-e paji.

¹⁸ Ma t'ēepai waya it'aa iidik'āri, Tachi Ak'ōrepa k'oi chepiĭi māik'aapa ma eujāde ne-uudap'edaa t'onop'eda māik'aapa warip'eda, chauĭi.

¹⁹ Māpai ĩpemaarā, mia et'ewa jaradak'a chik'aripa p'anapatāati. Māgá parādepema aba k'achiade baairu pĭrā oo k'inia-e bairā Tachi Ak'ōrepa oopi k'inia bik'a, awaraarāpa iru k'arĭpadaĭ, waya wāara ijāamerā māik'aapa k'achia oo amaamerā.

²⁰ K'awadaipia bi chi māgá k'arĭparupa māgĭ eperā o k'achiadeepa uchi-ppiit'ee. Māgá Tachi Ak'ōrepa irua k'achia ooda jōmaweda wēpapii.

Māgapai paji.

1 SAN PEDRO

San Pedropa K'art'a Naapiara P'ãda

San Pedro, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a p'ã pëiji Cristode ijãapataarã Ásia eujãde awara-awaraa p'anapatap'edaarãmaa. Chupiria p'anapatap'edaa perã ijãadak'aa beerã juade, Pedropa ũraa bi choodamerã ächi ijãa p'anide.

Salude jarap'eda, naapiara Pedropa k'irãpapi bi sãga Tachi Ak'õrepa ära chupiria k'awaaji mãik'aapa k'aripaji Cristode ijãadamerã. Jara bi chonaarãwedapema Ak'õre pedee jarapataarãpa, iru angeleerãpa paara mãga k'awa k'inia p'anajida, mamãda p'oyaada-e paji (cap. 1.1-12). Jara bi Ak'õrepa ijãapataarã mãgá o k'achiadeepa k'aripa atada perã, p'ek'au k'achia oo amaadaipia bi mãik'aapa irua oopi bik'a p'anapataadaipia bi (caps. 1.13-2.3). Jara bi Jesucristopa ära jirit'eraji p'aareerãk'a p'anadamerã ichideerã t'ãide mãik'aapa awara p'anapataadamerã na p'ek'au eujãdepema ijãadak'aa beerã k'ãyaara (cap. 2.4-12). Jara bi ächi poro waibiarã waaweedamerã. Ichiaba jara bi Cristo miada ära k'aripait'ee (cap. 2.13-25). ũraa bi miak'ãi p'anãrãpa k'awaadamerã sãga p'anapataadaipia bi Cristo jua ek'ari (cap. 3.1-7). Waya jara bi ijãapataarãpa naawedapema ne-inaa k'achia oopata oo amaadamerã mãik'aapa ne-inaa pia oopataadamerã, ma k'aurepa miaruta pijida (caps. 3.8-4.19). T'ëepai ũraa awara-awaraa jara bi ijãapataarã-it'ee (cap. 5.1-11) mãik'aapa äramaa salude pëi bi (cap. 5.12-14).

Salude pëida

¹ Mi, Pedro Jesucristopa pëida ichi ũraa jarateede. Mia na k'art'a p'ã pëiru parã, Tachi Ak'õrepa jirit'eradaarãmaa Cristode ijãadamerã; chi awara-awaraa p'anapataarã k'ãra tewaraarãk'a nãgí eujãde: Ponto, Galacia, Capadocia, Ásia mãik'aapa Bitinia; mãgí eujãde.

² Tachi Ak'õrepa naaweda k'ãsia iru badak'a, parã jirit'eraji. Iru Jaurepa parã awara biji oodamerã Jesucristopa oopi bik'a mãik'aapa p'ek'au k'achia wëe p'anadamerã iru waa bat'ada k'aurepa. Mia it'aa iidi bi Tachi Ak'õrepa parã audú pia ak'i bapariimerã. Mãgá k'ãiwee p'anapataadait'ee.

Cristode ijãapataarãpa it'ari ne-inaa pia iru p'anadait'ee

³ O-ã it'aa t'ídama Tachi Ak'õremaa. Iru Tachi Waibia Jesucristo Ak'õre. Tachi audú chupiria k'awaada perã, ichi Jaurepa tachi waya t'o pik'apiji ichideerã p'aneedamerã. Mãga ooji Jesucristo piup'eda, chok'ai p'irabaipik'ãri. Ma k'aurepata k'awa p'ani tachi jida ichiaba chok'ai p'irabaidait'ee.

⁴ Ma awara k'awa p'ani tachia iru p'anadait'ee ne-inaa jõmaweda Tachi Ak'õrepa k'ãsia iru bi teeit'ee ichideerãmaa. Mãgí ne-inaa ia iru bi it'ari parã-it'ee. Mãgí ne-inaa pi-ia bi. Jõk'aa mãik'aapa sore pak'aa, ne-inaa it'aripema perã.

⁵ Parãpa wãara Tachi Ak'õrede ijãapata perã, irua parã ak'i bapariit'ee mãgí ne-inaa unurutamaa. Iru jõmaarã k'ãyaara waibiara bairã, parã ak'ipari atuanaadamerã ichi ewari waibia ewate, na p'ek'au eujã jõk'ãri. Ma ewate irua unupiit'ee jõma ichia k'ãsia iru bi ichideerã-it'ee.

Ijãapataarã o-ã p'anapata

⁶ Tachi Ak'õrepa mãga oopari perã parã-it'ee, t'ãri o-ã p'anapata. Mamãda ñrá, taarã-e nide k'ãsia p'uadaridai, nepira k'ãra t'ãdoode baaidak'ãri.

7 Parā nepirade baaipata k'awaadait'ee wāara Cristode ijāapata wa māga-e. K'īsīati nāgide. Eperāarāpa t'ipitaude nēe torrabaipata, nejarra uchiamerā. Māga pik'a parā nepirade baaipata, audupiara Cristode ijāapataadamerā. Nēe pi-ia bi, mamīda pipiara bi Cristode ijāait'ee. Nēe jōdaipari na eujādepema parā. Mamīda eperāpa wāara Cristode ijāak'āri, jō-e pait'ee. Mapa chóoti parā ijāa p'anide, nepirade baairuta pijida. Māga ooruta pirā, Jesucristo waya chek'āri, Tachi Ak'ōrepa pia pedeeit'ee parāmaa.

8 Parāpa Cristo waide unuda-e p'ani mīda, iru k'inia iru p'ani. Ma awara ĩrā unuda-e p'ani mīda, irude ijāapata. Mapa t'āri o-ia p'anapata. Pedee wē-e jarait'ee sāga parā audupai o-ia p'ani.

9 Parāpa k'awa p'ani wāara ijāapata parā, Tachi Ak'ōrepa parā k'aripamaa bi atuanaadamerā.

Chonaarāwedapemaarāpa k'awa k'inia p'anadap'edaa

10 Chonaarāweda Ak'ōre pedee jarapataarāpa pi-ia ak'ijida Tachi Ak'ōre Ūraa p'āda k'awaadait'ee sāga Tachi Ak'ōrepa eperāarā k'aripait'ee atuanaadamerā, parā ome oomaa bik'a. Māgá ak'i p'ani misa, āchia jōma pia k'awada-e paji mīda, Tachi Ak'ōrepa jarapiji āramaa sāga irua parā ĩrapemaarā k'aripait'ee baji, eperāarā jōmaweda k'inia iru bairā.

11 Cristo Jaurepa āramaa jarapipachi iru cheit'ee bada, chupiria nībait'ee bada māik'aapa k'ĭra wāree bait'ee bada, jōmaarā k'āyaara waibiara pak'āri. Mapa ārapa audú k'awa k'inia p'anapachida sāga māik'aapa sāapai ma jōma p'asait'ee paji.

12 Mamīda Tachi Ak'ōrepa āramaa k'awapiji māgí pedee jaradak'āri irua jarapidak'a, āchi-it'ee-e paji. Ma k'āyaara parā ĩrapemaarā-it'ee paji. Māgí pedee parāpa ũrijida Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepataarāpa parāmaa jarateedak'āri Cristopa ooda parā o k'achiadeepa k'aripa atait'ee. Māga jarateejida Tachi Ak'ōre Jaure it'ariipa āra ome ba cheda parā. ¡Angeleerāpa paara māgí net'aa jōma k'awa k'inia p'anapata! Mamīda k'awada-e tachia k'awa p'anik'a.

Cristode ijāapataarā k'achia wēe p'anapataadaipia bi

13 Maperā k'ĭra jip'a p'anapatāati. Ichita k'īsīati Tachi Ak'ōrepa ooit'ee bide parā k'aripait'ee Cristo waya chek'āri.

14 Warrarā chok'ek'ee p'anapatak'a p'anapatāati. Ijādai naaweda p'anapatap'edaak'a p'ananaati. Maapai Tachi Ak'ōre k'awada-e p'anadap'edaa parā, ne-inaa k'achia pariatua oopachida; pāchia oo k'iniata.

15 Ma k'āyaara ne-inaa jōmaade k'achia wēe p'anapatāati, Tachi Ak'ōre k'achia wēe bapari parā. Iruata parā jiriji māga p'anapataadamerā.

16 Iru ũraa p'ādade auk'a jara bi:

'K'achia wēe p'anapatāati, mi māga bapari parā.'

(Lv 19.2)

Tachi Ak'ōre waaweedaipia bi

17 Tachi Ak'ōre, "Ak'ōreda" a p'ani pirā, iru waaweedaipia bi na p'ek'au eujāde p'ani misa k'ĭra tewaraarāk'a. Iru waaweedaipia bi irua jōmaarāpa ne-inaa oopata auk'a ak'ipari parā jarait'ee pia wa k'achia.

18 Pariatua parāpa ne-inaa k'achia oo wāpachida pāchi chonaarāpa oo p'anadap'edaak'a. Pia k'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa parā k'aripa-e paji ma naaweda o k'achiade wādadeepa, apidaapa irumaa p'aadap'edaa parā ne-inaa jōparipa, nēek'a maa-e pirā p'arat'ak'a.

19 Ma k'āyaara Tachi Ak'ōrepa parā ma o k'achiadeepa k'aripa ataji Cristo waa bat'ada k'aurepa. Ma waa pipiara baji ne-inaa awaraa k'āyaara, oveja

chak'e waak'a bada perã. Chonaarãweda eperãarãpa oveja chak'e maarepida t'uda anida wêe ateedak'ãri peepidait'ee m̃aik'aapa paadait'ee Tachi Ak'õre-it'ee, irua ãra pia ak'ipachi. Mãga bi Cristo waa ome. Iru maarepida k'achia wêe baji. Mapa iru waa bat'ada k'aurepa Tachi Ak'õrepa irude ijãapataarã pia ak'ipari.

²⁰ Na eujã ooi naaweda Tachi Ak'õrepa k'isia iru baji Cristopa ichi waa bat'amerã eperãarã k'aripait'ee. Mamãda ñrapaita, na p'ek'au eujã jõi naaweda, irua Cristo pëjji parã ñrapemaarã k'aripade.

²¹ Ma awara Cristo chok'ai p'irabaipiji m̃aik'aapa it'aa ateeji ichi k'ïra wãree eujãdee. Mapa Cristo k'aurepa parãpa Tachi Ak'õrede wãara ijãapata m̃aik'aapa k'awapata jai-idaadak'ãri, irua parã ichiaba chok'ai p'irabaipiit'ee.

Chik'inia p'anapataadaipia bi

²² Parãpa ùridap'eda Tachi Ak'õrepa wãarata jara pëida Cristode, t'ãripa ijãajida m̃aik'aapa Ak'õrepa parã p'ek'au k'achia wëpapiji. Mapa ñrá wãara pãchi ñpemaarã Cristo k'aurepa k'inia iru p'anadai. Mapa jïp'a pãchi t'ãripa chik'inia p'anapataati.

²³ Mãga p'anadaipia bi Tachi Ak'õre Jaurepa parã waya t'o pik'apida perã ichideerã p'aneedamerã. Mãga padaida-e paji pãchi ak'õreerã k'aurepa, ewaa t'odak'a. Mãgee ak'õreerã piupata. Mamãda Tachi Ak'õre ichita chok'ai bapari. Iruata parã ichideerã papiji ichi pedee k'aurepa. Mãgí pedee jök'aa. Ichita bapari Tachi Ak'õrek'a. Mapa parã jida ichita p'anapataadait'ee.

²⁴ Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bi: 'Eperãarã jõmweda p'ũajarak'a p'ani. P'ũajara bap'eda, taarã-ee p̃idaipari. Ichiaba p'ũajara p'ono t'onop'eda, pi-ia unupata m̃ida, piu baaipari eujãde.

²⁵ Mamãda m̃aga-e Tachi Ak'õre pedee ome. Mãgí ichita bapari.' (Is 40.6-8) Parãpa m̃agí pedee ùrijida Tachi Ak'õre Ûraa jarateepataarãpa parãmaa jarateedak'ãri Cristopa ooda parã k'aripait'ee atuanaadamerã. Mãgí pedee pia k'aurepata parã jida ichita p'anapataadait'ee.

2

Tachi Ak'õre Ûraa audú k'awaa k'inia p'anadaipia bi

¹ Maperã oo amãati ne-inaa k'achia k'ïra t'ãdo. Seewanãati m̃aik'aapa seewata ne-inaa oonãati. Awaraarã k'ïra unuamaa iru p'ananaati ãrapa net'aa iru p'ani k'aurepa. Pedee k'achia apida chãara ãp̃ite jaranãati.

² Ma k'ãyaara, ara warra ewaa t'oda juto k'inia bik'a, k'awaa k'inia p'anapataati Tachi Ak'õrepa wãarata jara pëida. Mãgá oo wãdait'ee irua oopi bik'a it'aa wãrutamaa.

³ Ñrá k'awa p'ani Tachi Waibia t'ãri pia bapari.

Jesucristo ijãapataarã poro waibia

⁴ Mapa óoti irua k'inia bik'a. Irua tachi k'aripapari ichita chok'ai p'anapataadamerã. Eperãarãpa iru yiarãa iru p'anapachida te oopataarãpa m̃au orp'e-ee yiarãa iru p'anapatak'a, m̃au basa-it'ee jirit'eradak'ãri. Mamãda Tachi Ak'õre k'ïrapite iru chi m̃au pipiara pik'a bi, Tachi Ak'õrepa iru jirit'erada perã.

⁵ Parã jida ma ichita bapari tedepema m̃auk'api p'ani ichita p'anapataadait'ee perã. Mapa oopiti Tachi Ak'õremaa irua k'inia bik'a. Mãga oodak'ãri, parãpa mimia oodait'ee p'aareerãpa oopatak'a ne-animalaarã

peedap'eda, paadak'āri Tachi Ak'ōre-it'ee. Mamīda ma k'āyaara ne-inaa pipiara oodait'ee, Cristo k'ap'ia pari ne-inaa oodait'ee perā ichi Jaurepa oopi bik'a.

⁶ Chonaarāweda Tachi Ak'ōrepa māga jaraji ichi Ūraa p'ādade:

'Mia aba pi-ia bita jirit'eraji biit'ee michi it'aripema Siŋn p'uuruude, parāpa irude ijāadamerā. Irude ijāapataarā k'īra nejasia p'anada-e pait'ee ma p'uuruude panadak'āri, ichideerā perā.' (Is 28.16)

⁷ Wāara parā ijāapataarā-it'ee iru jōmaarā k'āyaara pipiara bi. Mamīda māga-e ijāadak'aa beerā-it'ee. Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bi:

'Te oopataarāpa māu k'iniada-e padap'edaa pipiara padachi.' (Sal 118.22)

⁸ Ichiaba awara āi Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bi:

'Ara eperā māumaa t'ūtutiparik'a, māga pik'a eperāarā chok'ara t'ūtut pik'adait'ee ma māu pipiara papida k'aurepa.' (Is 8.14)

Māgī māu Jesucristo. Wāara ijāadak'aa beerā t'ūtut pik'apata, Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēida Cristo k'ap'ia pari ijāadaamaa p'anadap'eda, atuadait'ee perā Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru badak'a.

⁹ Mamīda Ak'ōrepa parāta jirit'eraji ichideerā p'anadamerā. Ichiaba jōmaarā reypa parā awara bijii mimia oodamerā ichi pari, p'aareerāpa Ak'ōre mimia oopatak'a. Ak'ōrepa k'inia bi parā ichi p'uuru pidaarā p'anadamerā ichik'a, k'achia wēe. Ichideerā papiji parāpa jōmaarāmaa jaradamerā irua ooda eperāarā k'aripait'ee. Iruata parā jiriji uchiadamerā ijāadak'aa beerā p'āriu pik'a p'anideepa t'ūdait'ee īdaa pik'a pi-ia bidee iru ome.

¹⁰ Naaweda parā Tachi Ak'ōre p'uuru pidaarā-e paji. Mamīda irā iru p'uuru pidaarā. Naaweda Tachi Ak'ōrepa parā chupiria k'awa-e paji, ijāadak'aa p'anadap'edaa perā. Mamīda irā parā chupiria k'awaa bi, ichideerā perā.

Oopatāati Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a

¹¹ Mapa ipemaarā k'iniarā, mia enenee nībi oonaadamerā pāchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaa oopi k'inia bik'a. Māgipa chōo pik'apari tachi t'āri ome. Parā k'īra tewaraarāk'a p'anapata ijāadak'aa beerā t'āide. Mapa oodaik'araa bi āchia oopatak'a.

¹² Ma k'āyaara āchi t'āide k'īra jip'a p'anadaipia bi. Māgā p'anaruta pirā, āchia "k'achia beerāda" aruta pijida parā āpīte, unudait'ee parāpa ne-inaa pia oo p'ani māik'aapa Tachi Ak'ōre cheru ewate jaradait'ee iruata parāmaa māga oopiji.

¹³ Na p'ek'au eujāde p'ani misa, óoti eperāarā poroorāpa jara p'anik'a, apidaapa Tachi Waibia āpīte k'achia pedeenadamerā parā k'aurepa. Māga oodaipia bi César ome, iru waibiara bairā apemaarā poro waibiarā k'āyaara.

¹⁴ Ichiaba māga oodaipia bi iru ek'ari p'anirā ome. Irua āra pēipari k'achia beerā atadamerā māik'aapa miapidamerā; jōdee t'āri pia p'anirāmaa pia pedeedamerā.

¹⁵ Tachi Ak'ōrepa k'inia bi parāpa ne-inaa pia aupai oodamerā. Māga ooruta pirā, chi k'īsia k'awa-ee p'anirāpa parā āpīte pariatua pedeeda-e paī. K'īup'ee p'anadait'ee.

¹⁶ Parā esclavoorā-e. Mapa p'anapatāati esclavo-eerāk'a. Mamīda māimisa k'īsianāati oodait'ee pāchia oo k'iniata, ne-inaa k'achia oorutamaa. Ma k'āyaara p'anapatāati Tachi Ak'ōre esclavoorāk'a, oomaa irua oopi bik'a.

¹⁷ T'āri pia p'anapatāati jōmaarā ome. K'inia iru p'anapatāati pāchi ipemaarā Cristo k'aurepa. Tachi Ak'ōre waaweepatāati māik'aapa César waaweepatāati, eperāarāpa āchi poro waibiarā waaweepatak'a.

P'anadaipia bi Cristo mimiapataarāk'a
(Ef 6.5-9; Col 3.22-25; Tit 2.9-10)

¹⁸ Teeda mimiapataarā, pāchi poro waibiarā waaweepatāati māik'aapa oopatāati ārapa jara p'anik'a. Māga oodaipia bi āra t'āri pia p'ani pirā, maa-e pirā t'āri k'achia p'ani pijida.

¹⁹ Ārapa parā miapidai, ne-inaa k'achia ooda-e p'ani mīda. Mamīda k'īrau-ee chooruta pirā oo k'inia p'anadairā Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a, irua parā pia ak'iit'ee.

²⁰ Jōdee māgā ak'i-e pait'ee parāpa ne-inaa k'achia oodap'eda, k'īrau-ee chooruta pirā miapidak'āri ma k'achia oodap'edaa k'aurepa. Mamīda parā k'īrau-ee chooruta pirā miapidak'āri ne-inaa pia oodap'edaa perā, māgara Tachi Ak'ōrepa parā pia ak'iit'ee.

²¹ Ma-it'ee Tachi Ak'ōrepa parā jiriji, Cristo jīak'a p'anapataadamerā. Iru miaji parā k'aripait'ee. K'inia bi parāpa awaraarā auk'a k'aripadamerā, miaruta pijida māga oo p'ani k'aurepa. Tachi Ak'ōre pedee jaraparipa irude nāga jaraji:

²² 'Irua p'ek'au k'achia ook'aa paji. Sewa apidaamaa jarak'aa paji.' (Is 53.9)

²³ Cristomaa ik'achia jaradak'āri, māgā p'anauk'aa paji. Miapidak'āri, maarepida jarak'aa paji k'achia ooit'ee iru imiateedap'edaarāmaa. Ma k'āyara ma nepira ichiak'au biji Tachi Ak'ōrepa oomerā ichia oo k'iniata. K'awaji Tachi Ak'ōrepapai ak'ii eperāarāpa oopata jarait'ee pia wa k'achia.

²⁴ Kurusode bak'āri, Cristopa ichi itu tachia p'ek'au k'achia oopata iru baji ichi k'ap'iade. Māgā piuji tachia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa, tachi uchiadaidamerā p'ek'au k'achia jua ek'ariipa māik'aapa k'achia wēe p'anapataadamerā Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a. Ma p'ek'au k'achia oopatap'edaa perā, parā k'ayaa pik'a p'anapachida. Mamīda Cristo miapida k'aurepa parā pari, jipa pik'a p'aneejida. Maperāpi irā parā ichita p'anapataadait'ee Tachi Ak'ōre ome.

²⁵ Parāpa ijāadai naaweda, p'anapachida oveja o atua bik'a, Tachi Ak'ōre k'awada-ee p'anadap'edaa perā. Mamīda irā, ma oveja āpītee cheruk'a ichi ak'ipari waya unu atarumaa, māga pik'a parā o k'achiade wādap'edaadeepa āpītee chejida unu atarutamaa pāchi ak'ipari, Cristo ome. Iruata parā t'āri ak'ipari.

3

Ūraa miak'āi p'anūrā-it'ee
(Ef 5.22-23; Col 3.18-19)

¹ Mia parā wēraarā miak'āi beerā ūraait'ee oodamerā pāchi imik'īraarāpa jara p'anik'a. Māga ooruta pirā, chi imik'īraarā ijāadak'aa p'anūrāpa Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēida ijāadai parā k'aurepa. Cristopa ooda āchimaa jarada-e p'ani mīda, āchia irude ijāadai,

² unudak'āri parāpa Tachi Ak'ōre waaweepata māik'aapa ne-inaa k'achia oodaamaa p'anapata.

³ Parā wēraarā Cristode ijāapataarāpa jiridaik'araa bi k'īra wāree p'anadait'ee iripai, pāchi poro pi-ia bida p'anipa maa-e pirā ne-inaa nēedee ooda jī p'anipa maa-e pirā p'aru pi-ia jī p'anipa.

⁴ Ma k'āyara jiridaipia bi t'āride k'īra wāree p'anadait'ee, awaraarāpa māgee k'īra p'oyaa unuda-e p'ani mīda. Tachi Ak'ōre-it'ee piara bi t'āri pia māik'aapa k'āiwee p'anapataadamerā, ne-inaa iripai oopata k'āyara. Māgee ne-inaa jōpata, mamīda ne-inaa t'āride ichita bapari.

5 Măgá p'anapachida chonaarãwedapema wëraarã, Tachi Ak'õrede ijãapatap'edaa. T'ãride k'İra wãree p'anapachida ijãapatap'edaa perã Tachi Ak'õrepa ächi k'aripait'ee mäik'aapa oopatap'edaa perã ächi imik'İraarãpa jaradap'edaak'a.

6 Măga paji Abraham wëra Sara. Ichia oopachi Abrahampa jaradak'a mäik'aapa irumaa: "michi poro waibiada" apachi. Parã Sara k'aurãk'a p'ani, iruk'a ne-inaa pia ooruta pirã mäik'aapa ne-inaa apidaamaa p'erapida-e p'ani pirã.

7 Ichiaba ũraait'ee parã imik'İraarã Cristode ijãapataarã k'İsia k'awaa p'anadamerã p'anapataadait'ee pãchi wëraarã ome. Ära k'aripapatãati jutatau mak'İra wëe p'anadairã imik'İraarãk'a. Ma awara ära pia ak'İpatãati, auk'a Cristode ijãapata perã mäik'aapa it'aa wãdait'ee perã Tachi Ak'õrepa k'aripap'eda. Ära măgá pia ak'İdaipia bi Tachi Ak'õrepa parãpa it'aa iidipata p'anaumerã.

Săga p'anapataadaipia bi awaraarã ome

8 Ma awara parã jõmaarãmaa ũraait'ee auk'a k'İsia p'anapataadamerã oodait'ee Cristopa oopi bik'a. T'ãri auk'a p'anapatãati mäik'aapa chik'inia p'anapatãati İpemaarã perã Cristo k'aurepa. Awaraarã chup'İria k'awaa p'anapatãati mäik'aapa audua-ee p'anapatãati.

9 Awaraarãpa parãmaa ne-inaa k'achia oodak'ãri, auk'a oonãati. Parãmaa ik'achia jaradak'ãri, auk'a jaranãati. Ma k'ãyaara ächimaa pia pedéeti mäik'aapa it'aa iiditi Tachi Ak'õrepa ächi k'aripamerã. Ma-it'ee Tachi Ak'õrepa parã jiriji, parã jida k'aripa k'inia bada perã.

10 Iru ũraa p'ädade jara bi:

'Eperã t'ãri o-İa taarã ba k'inia bi pirã na p'ek'au eujãde, awaraarã äpıte pedee k'achia jara amaaiipia bi mäik'aapa seewa amaaiipia bi.

11 Ne-inaa k'achia k'İra t'ãdoo oo amaaiipia bi mäik'aapa ne-inaa pia oopıa bi. Jiriipia bi k'ãiwee bapariit'ee jõmaarã ome.

12 Ma jõma oopıa bi Tachi Waibiapa ak'i bapari perã ne-inaa pia oopataarã mäik'aapa ũripari perã ärapa it'aa iidipata. Mamıda măga oo-e ne-inaa k'achia oopataarã ome. Mãirã k'aripa-epi.' *(Sal 34.12-16)*

13 Parãpa jiriruta pirã oodait'ee ne-inaa pia aupai, İk'airãpa parãmaa k'achia oodaima?

14 Mamıda awaraarãpa parã miapıruta pijida ne-inaa pia oo p'ani k'aurepa, o-İa p'anadaipia bi. Ma miapıda k'aurepa Tachi Ak'õrepa parã pia ak'İit'ee. Mapa p'erapınãati parã jiripataarãmaa mäik'aapa k'İsia jõnanãati ächi k'aurepa.

15 Ma k'ãyaara k'İrãpãti Tachi Waibia Cristo bapari pãchi t'ãride mäik'aapa irumaa it'aa t'İti. Apıdaapa parãmaa iidıruta pirã sãap'eda Cristode ijãapata, ichita p'anãuti.

16 Mamıda măga óoti t'ãri pia, audua-ee, Tachi Ak'õre waawepata perã. Ne-inaa pia aupaita oopatãati. Măga ooruta pirã, k'İsia p'ua p'anada-e pait'ee. Ma awara parã imiateepataarãpa parã äpıte pedee k'achia jaradak'ãri, awaraarãpa ächi k'İra nejasiapidait'ee, parã wãara p'anapata perã Cristopa oopi bik'a.

17 Piara bi miadait'ee ne-inaa pia ooda k'aurepa, măga k'inia bi pirã Tachi Ak'õrepa, miadai k'ãyaara ne-inaa k'achia ooda k'aurepa.

18 Ichiaba Cristo miaji piuk'ãri tachia p'ek'au k'achia oopata wëpapiit'ee. Iru p'ek'au k'achia wëe baji mıda, piuda aba piuji p'ek'au k'achia oopataarã pari,

māgá tachi ijāapataarā t'ūdamerā Tachi Ak'ōre ode iru ome. Eperāarāpa iru peejida. Mamīda aramata Tachi Ak'ōre Jaure waya araa paji iru jaure ome.

¹⁹ Māpai iru wāji angeleerā, chi k'achia oodap'edaarā, jīa paraa bīmaa. Jaraji māirāmaa irua āchi p'oyaada piuk'āri eperāarā k'aripait'ee atua-naadamerā.

²⁰ Māga jaraji māirāpa oodak'aa p'anadap'edaa perā Ak'ōrepa oopi bik'a, chonaarāweda Noé na p'ek'au eujāde bak'āri. Māirā k'aurepa Tachi Ak'ōrepa na eujādepemaarā k'achia beerā audú miapi k'inia baji. Mamīda chooji Noépa barco choma ooru misa, aide bataut'ee ichi ēreerā ome. Āra ochopai p'anajida. Mamīda ma barcode bataudap'edaa perā, Tachi Ak'ōrepa āra k'aripaji k'iniinaadamerā awaraarā ome. Jaradai ma pania pēidapa k'achia beerā jōpiit'ee, Tachi Ak'ōrepa Noé ichideerā ome k'aripaji chok'ai uchiadamerā.

²¹ Tachi Ak'ōrepa āra k'aripadak'a chok'ai uchiadamerā ma pania k'aurepa, māga pik'a irā pania k'aurepa Ak'ōrepa parā jida k'aripapari ichita chok'ai p'anapataadamerā iru ome. Māga oopari parā poro choopidak'āri paniapa. Māga oodak'āri, iripai ooda-e, ma paniapa jaik'oo pāchi k'ap'iade sūmerā māik'aapa wēpapimerā. Ma k'āyaara poro choopipata ak'ipidait'ee Jesucristo chok'ai p'irabaida k'aurepa t'āripa irude ijāa p'anī māik'aapa iidi p'anī Tachi Ak'ōrepa pāchia p'ek'au k'achia oopata wēpapimerā.

²² Cristo chok'ai p'irabaik'āri, wāji it'aa su-ak'i bapariit'ee Tachi Ak'ōre juaraare. Mama bide jōma na p'ek'au eujādepema-eerā iru jua ek'ari p'anadait'ee; angeleerā māik'aapa Netuara Poro Waibia eere p'anīirā paara.

4

Ne-inaa oodaipia bi Cristopa oopi bik'a

¹ Parāpa k'awa p'anadairā Cristo miada māgá iru k'ap'iade, sōcharra p'anapatāati māik'aapa auk'a k'īsia p'anapatāati iruk'a. Miadak'āri, p'ek'au k'achia oonāati.

² Oodai k'āyaara pāchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iapa oopi bik'a, ōoti Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a parā piurutamaa.

³ Cristode ijāadai naaweda parāpa audupai oopachida ijāadak'aa beerāpa nāgee ne-inaa k'achia ooi awaa p'anapatak'a: pariatua p'ek'au ooyaa; ne-inaa k'achia ooyaa; it'ua toyaa; wēraarā pariatua jiriyaa māirā ome k'achia oodait'ee; k'īra nejasia wēe it'aa t'īi awaa ne-inaa juapa oodamaa; māgee ne-inaa k'achia.

⁴ Irā māgee ijāadak'aa beerāpa k'awada-e p'anī k'āata k'īsiadai, parā waa wādak'aa perā āchi ome māgee ne-inaa k'achia oode. Maperāpi pedee k'achia jarapata parā āpīte.

⁵ Mamīda ewari cherude Tachi Ak'ōrepa iidik'āri āchia ne-inaa jōmaweda oopatap'edaa pari, ichita p'anadait'ee. Ma ewate iruata ak'it'ee jōmaarāpa oopata jarait'ee pia wa k'achia; chok'ai p'anīrāpa oopata māik'aapa piūdap'edaarāpa oopatap'edaa paara.

⁶ Ma piudap'edaarā chok'ai p'anadak'āri, miapachida k'ap'iade māik'aapa piujida k'ap'iade eperāarā jōmaarāk'a. Mamīda ijāadap'edaarāpa Tachi Ak'ōrepa pedee pia jara pēida Cristode ichita chok'ai p'anapataadait'ee iruk'a, ma ijāadap'edaa k'aurepa āra jaure araa padaida perā iru jaure ome. Ma-it'eeipi Tachi Ak'ōrepa jara pēiji Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee.

⁷ Taarā-e na p'ek'au eujā jōit'ee. Mapa it'aa t'ī k'awaadait'ee Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a, k'īra jīp'a p'anapatāati māik'aapa k'īsia k'awaa p'anapatāati.

⁸ Ma awara nāga óoti awaraa ne-inaa jōmaweda oodai naaweda. T'āripa chik'inia p'anapatáati, mǎgá p'anadak'āri, maarepida k'irāpada-e pait'ee perā awaraarāpa parāmaa ne-inaa k'achia oopata māik'aapa jarapata.

⁹ Awaraa ijāpataarā p'asianadak'āri parāmaa, t'āri pia auteebáiti, maarepida k'achia pedeeda-ee.

¹⁰ Tachi Ak'ōre Jaurepa ne-inaa awara-awaraa oopipari parā chaachaa, mǎgá awaraarā k'aripadamerā. Mapa mǎgí ne-inaa pia oopatáati irua oopi bik'a.

¹¹ Tachi Ak'ōre Ūraa jarateeparipa jarateepia bi Tachi Ak'ōrepa jarapi bik'a. Ichiaba ne-inaa ooparipa awaraarā k'aripait'ee, mǎga oopia bi Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a. Ne-inaa jōmaade mǎga ooruta pirā, ak'ipidait'ee Tachi Ak'ōre jōmaarā k'āyaara waibiara bi, Jesucristo k'ap'ia pari ne-inaa pia oopipari perā parāmaa. ¡Iru ichita Tachi Waibia pait'ee! ¡Amén!

Cristode ijāpataarā miadak'āri

¹² Ipemaarā k'iniarā, p'eranáati awaraarāpa parā jiridak'āri miapidait'ee. Mǎgá chupiria p'anadak'āri, parāpa k'awaa atadai wāara Cristode ijāa p'ani wa mak'iaara ijāada-e p'ani. K'īsanáati parā miadaik'araa bi ichideerā perā.

¹³ Ma k'āyaara o-īa p'anáti parā miapidak'āri Cristo miapidap'edaak'a, ne-inaa pia oo p'ani k'aurepa. O-īa p'anadai mǎgá miaruta misa na eujāde, k'awa p'anadairā na ewari wāara t'āri o-īa p'anadait'ee Cristo chek'āri ichi k'īra wāree unupide jōmaarāmaa.

¹⁴ Ichiaba o-īa p'anáti ik'achia jaradak'āri parāmaa Cristode ijāpata perā. Mǎgá p'anadai k'awa p'anadairā Tachi Ak'ōre Jaure, chi jaure pipiara bi, parā ome bapari perā.

¹⁵ Awaraarāpa parā miapidait'ee. Mamīda k'īrak'aupai miapidai parā t'āidepemapa nāgee ne-inaa k'achia ooda pari: chīara peeda perā; chīara net'aa chiada perā maa-e pirā awaraa ne-inaa k'achia ooda perā chīaramaa; maa-e pirā pedee-idaa bapari perā; ne-inaa mǎgee pari.

¹⁶ Jōdee parā t'āidepema ijāapari miapiruta pirā Cristode ijāapari perā, k'īra nejasia baik'araa bi. Ma k'āyaara Tachi Ak'ōremaa gracias jaraipia bi, parā 'Cristodeerā' apata perā.

¹⁷ Taarā-e Tachi Ak'ōrepa na p'ek'au eujādepemaarāpa oopata ak'iit'ee māik'aapa jarait'ee pia wa k'achia. Apemaarā k'āyaara ichideerā naapiara mǎgá ak'iit'ee māik'aapa miapiit'ee chi ne-inaa k'achia oo p'anīrā, mǎgí k'achia oo amaadamerā. Irua tachi ome mǎga oorū pirā, audupiara irua jara pēida ūridaamaa p'anīrā uchiada-e pait'ee iru juadeepa.

¹⁸ Tachi Ak'ōre k'īrapite k'achia wēe p'anīrā it'aa wādai naaweda, Cristo k'aurepa miaruta pirā Ak'ōre juade, audupiara miadait'ee p'ek'au k'achia ooyaa p'anīrā, irude ijāadak'aa perā. Mǎgīrā atuadait'ee.' (*Pr 11.31*)

¹⁹ Maperā parā miadak'āri Tachi Ak'ōrepa mǎga k'inia bairā, audupiara irude ijāadaipia bi māik'aapa ichita ne-inaa pia oodaipia bi. Mǎga oodaipia bi k'awa p'anadairā iru, tachi oodapa oopari ichia jara bik'a. Tachi ak'ibapariit'ee ichimaa wāruta misa.

5

Ūraa Cristode ijāpataarā-it'ee

¹ Irā mia ūrait'ee parā t'āidepema ijāpataarā chonaarā. Parā chonaarā jīak'a mia pida ijāpataarā ak'ipari. Michi taupa unuji Cristo miada tachi

k'aripait'ee m̄aik'aapa miichi it'aipa māga jarapari eperāarāmaa. Cristo waya chek'āri, m̄imaa ichiaba Tachi Ak'ōrepa ichi k'īra wāree unupii't'ee.

² Mapa ak'i p'anapatāati ijāapataarā parā jua ek'ari p'ani. Āra ak'i p'anadaipia bi oveja ak'iparipa ichi ovejaarā ak'iparik'a. Māga oodaik'araa bi apidaapa māga oopi p'anadairā parāmaa. Āra ak'i p'anadaipia bi, t'āripa oo k'inia p'anadairā Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a. Ichiaba ma mimia oodaik'araa bi p'arat'a atadait'ee. Ma k'āyaara ōoti awaraarā k'aripa k'inia p'anadairā.

³ Parā jua ek'ari p'anārā chipariirāk'a p'ananāati. Ma k'āyaara t'āri pia p'anapatāati āra ome, āra parā jīak'a p'ana k'inia p'aneederā.

⁴ Māgá p'anaruta p̄irā, tachi ak'ipari waibiara bipa ichi waya unupik'āri jōmaarāmaa, parāpata atadait'ee iru k'īra wāree m̄aik'aapa ichita p'anapataadait'ee iru ome. Māgí pipiara bi na p'ek'au eujādepema poro jīra atai k'āyaara, Cristo k'īra wāree jōk'aa perā.

⁵ Chonaarāmaa ūraadak'a ichiaba parā t'āidepema k'ūtrārāmaa ūraait'ee. Oopatāati chonaarāpa jara p'anik'a. Parā ijāapataarā t'āidepema apida audua baik'araa bi, Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bairā:

'Tachi Ak'ōrepa k'aripa-e audua p'anapataarā, mamīda t'āri pia k'aripapari audua-ee beerā.'

⁶ Maperāpi audua-ee p'anapatāati Tachi Ak'ōre jua ek'ari, irua k'inia bi ewaride irua parā awaraarā k'āyaara waibiara papimerā.

⁷ Parā k'īsia jōnadak'āri, ma k'īsia jōmaweda jarāti Tachi Ak'ōremaa, irua parā pia ak'i bapari perā.

⁸ K'īra jīp'a p'anapatāati m̄aik'aapa tauk'a nipapatāati, Netuara Poro Waibiapa parā k'īra unuamaa iru bapari perā. Ichia eperāarā jiri nipapari Cristode ijāa amaapiit'ee, león bia nipaparik'a ne-inaa jiri nipak'āri k'oit'ee.

⁹ Ichia parā māgá jiri chek'āri, chóoti Cristode ijāa p'anide m̄aik'aapa oonāati māgipa oopi k'inia bik'a. K'irāpāti ichia auk'a jiripari parā ipemaarā Cristo k'aurepa miapiit'ee, na p'ek'au eujāde para bee chaa.

¹⁰ Mamīda taarā-e, parā miadap'eda, Tachi Ak'ōrepa k'aripait'ee ichia k'inia bik'a p'anapataadamerā m̄aik'aapa pipiara choodamerā pāchia Cristode ijāa p'anide. Tachi Ak'ōrepa māgá parā k'aripait'ee tachi k'inia iru bapari perā m̄aik'aapa tachi jirida perā, Jesucristo k'aurepa ichita p'anapataadamerā iru eujā k'īra wāreede.

¹¹ ¡Tachi Ak'ōre ichita jōmaarā k'āyaara waibiara bait'ee! ¡Amén!

Salude p̄ida

¹² Tachi ipema Cristo k'aurepa, Silvano, nama bi mi ome. Mia k'awa bi irua pia oopari Cristopa oopi bik'a. Mapa mia na k'art'a k'ak'at'ua p'āpji irumaa. P'āpji parāpa k'awaadamerā mia et'ewa jaradak'a Tachi Ak'ōrepa parā k'inia iru bapari m̄aik'aapa wāra parā k'aripait'ee. Mapa mia ūraait'ee parā choodamerā Cristode ijāa p'anide, maarepida ijāa amaada-ee.

¹³ Nama Babilónia p'uurude Tachi Ak'ōrepa ichiaba eperāarā jirit'eraji Cristode ijāadamerā, parā ome oodak'a. Māirāpa parāmaa salude p̄iruta. Ichiaba salude p̄iruta Marcopa. Iru mi warrak'a bi, mi ome nipapari perā Cristopa ooda jarateede.

¹⁴ Chik'inia saludaa para bāti.

Mia it'aa iidi bi parā Cristodeerā jōmaarā pari, k'āiwee p'anapataadamerā.

Māgapai paji.

2 SAN PEDRO

San Pedropa K'art'a T'ĕepema P'ãda

San Pedro, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a p'ãji pëiit'ee jômaweda Cristode ijãapataarãmaa. Ūraa k'inia baji seewa jarateepataarãpa jarateepata ūrinaadamerã.

Salude jarap'eda, naapiara Pedropa jara bi sãga Cristode ijãapataarãpa waapiara oopataadai irua oopi bik'a (cap. 1.1-15) m̃aik'aapa k'irãpapi bi ichia Cristo unuda k'ira awaradaik'ari. Ichiaba jara bi k'irãpadamerã chonaarãwedapema Ak'ore pedee jarapataarãpa jaradap'edaa ichifa uchiapari, Ak'ore Jaurepa jarapida perã (cap. 1.16-21). Jara bi Tachi Ak'orepa pia-ee ak'ipari seewa jarapataarã, ichide ijãapataarã k'urapata perã (cap. 2). Jara bi sãga pait'ee Cristo cheru ewate; na p'ek'au eujã jō chek'ari. Ūraa bi audupiaara oopataadamerã Cristopa oopi bik'a m̃aik'aapa apidaamaa k'urapinaadamerã (cap. 3).

Salude pëida

1 Mi, Simón Pedropa oopari Jesucristopa oopi bik'a. Irua mi pëiji ichi ūraa jarateede.

Mapa na k'art'a p'aru parã Cristode ijãapataarã, tai jãak'a ijãa p'anirãmaa. Jesucristo Tachi Ak'ore. Irua tachi o k'achideepa k'aripa atapari. Audú t'ari pia bapari perã, tachi auk'a k'aripaji irude ijãapataadamerã.

2 Mia it'aa iidi bi Tachi Ak'orepa parã audú pia ak'i bapariimerã. Mãgã k'ãiwee p'anapataadait'ee iru m̃aik'aapa Tachi Waibia Jesús ome k'awa wãdade.

P'anapataati Tachi Ak'orepa k'inia bik'a

3 Tachi Ak'ore jōmaarã k'ãyaara waibia bairã, tachimaa teepari ne-inaa jōma falta p'ani p'anapataadamerã irua k'inia bik'a. Mãgã p'anapataadait'ee iru wãara k'awaadak'ari. Iruata tachi jiriji k'awapiit'ee ichi k'ira wãree m̃aik'aapa t'ari pia, mãgã p'anapataadamerã ichik'a.

4 Iru mãga bapari perã, tachimaa jaraji jōmaweda ne-inaa pi-ia ichia ooit'ee tachi k'aripait'ee. Mãga jaraji parãpa ma jarada ijãa p'anipa iruk'a padaidamerã m̃aik'aapa uchiadaidamerã na p'ek'au eujãdepema ijãadak'aa beerãpa ne-inaa k'achia oopata jua ek'ariipa. Achia p'ek'au k'achia k'ira t'ãdoo oopata, achia oo k'iniata oopata perã.

5 Tachi Ak'orepa ma jōma ooda perã parã k'aripait'ee, jiripataati Cristode wãara ijãapataadait'ee. Ma awara jiripataati t'ari pia, k'isia k'achia wëe p'anapataadait'ee. Ma awara jiripataati k'isia k'awaa p'anapataadait'ee.

6 Ma awara jiripataati oo amaadait'ee tachi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaa oopi bik'a. Ma awara jiripataati choodait'ee pãchi ijãa p'anide, nepirade baairuta pijida. Ma awara jiripataati Tachi Ak'ore k'inia iru p'anapataadait'ee.

7 Ma awara jiripataati chik'inia p'anapataadait'ee pãchi ipemaarã Cristo k'aurepa ome. Ma awara jiripataati eperãarã jōmaweda k'inia iru p'anapataadait'ee Tachi Ak'orepa achia k'inia iru baparik'a.

8 Parãpa ichita waapiara jiriruta pirã mãgã p'anapataadait'ee, Tachi Waibia Jesucristo wãara k'awa wãdait'ee m̃aik'aapa p'anapataadait'ee irua k'inia bik'a. Oodait'ee irua oopi bik'a.

⁹ Mamīda chi jiri-e bīpa māgá bapariit'ee k'īsia k'awa-ee bi. Eperā tau t'awaa pik'a bi, k'ait'apai unupari perā. Māgipa na p'ek'au eujādepema net'aa audupiara k'awa k'inia bi, Cristo k'awai k'āyaara. K'irāpa k'inia-e ichia naawedapema p'ek'au k'achia ooda Tachi Ak'ōrepa wēpapiji.

¹⁰ Maperā mīchi ipemaarā, jīp'a jiripatāati p'anapataadait'ee mia et'ewa jaradak'a. Māga ooruta pirā, ak'ipidait'ee Tachi Ak'ōrepa parā jirip'eda, wāara jirit'eraji ichideerā papiit'ee. Ma awara māga ooruta pirā, k'achiade baaida-e pait'ee.

¹¹ Ma k'āyaara ewari cherude Tachi Ak'ōrepa parā o-īa auteebaiit'ee māik'aapa wāpiit'ee Tachi Waibia, Tachi O K'achiadeepa K'aripa Atapari Jesucristo truadee. Māgí trua jōk'aa Tachi K'aripapari mama bapari perā.

¹² Ma jōma jara aupada mia parāmaa ip'ii k'irāpapiit'ee, māgí ūraa k'awa p'ani mīda māik'aapa ijāa p'ani mīda jōma Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēida parāmaa.

¹³ Wāara, mia k'inia bi parāpa māgí ūraa k'irāpadamerā, mi-it'ee Tachi Ak'ōrepa māga k'inia bairā. Mia māga ooit'ee chok'ai bi misa,

¹⁴ Tachi Waibia Jesucristopa mīmaa k'awapida perā taarā-e mi na k'ap'ideepa uchiat'ee piuk'āri.

¹⁵ Mamīda jiriit'ee parāpa mi ūraa ichita k'irāpa p'anapataadamerā, mi piuda t'ēepai.

Cristo k'īra awaradaida unudap'edaarā

¹⁶ Taipa parāmaa jarateejida Tachi Waibia Jesucristopa ooda māik'aapa iru waya cheit'ee. Maapai jarateeda-e paji eperāarāpa oopatak'a, āchi k'īsiadeepa nepiridak'āri awaraarā k'ūradaid'ee. Ma k'āyaara tachi taupa taipa iru k'īra wāree unujida.

¹⁷ Māga unujida Tachi Ak'ōrepa taimaa ak'ipik'āri irua Cristo pia ak'ipari. Māga ooji iru k'īra wāree eujādeepa pedee k'āri:

'Nāgita mi Warra k'inia, mia jirit'erada. Irua mi t'āri o-īapipari.' (*Mt 17.5; Mr 9.7; Lc 9.35*)

¹⁸ K'īriipa taipa māgí otau it'ariipa pedeeda ūrijida, māga nīde tai p'anadap'edaa perā Tachi Waibia ome ee awara bīdade Tachi Ak'ōre-it'ee.

¹⁹ Tachi Ak'ōrepa māgí pedee jarai naaweda, chonaarāweda ichi pedee jarapataarāpa iru Warrade jarajida māik'aapa p'ājida. Mapa taipa māgí pedee ūridak'āri tachi k'īriipa, k'awaajida wāara Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a, māgá ichita p'asait'ee. Tachi Ak'ōre Ūraa p'āda lāmpara p'āriude bik'a bi, īdaaru misa; pia jarait'eera, Cristo waya cheru misa. Ma ewate irua na p'ek'au eujādepema p'āriu pik'a bi wēpapiit'ee māik'aapa Tachi Ak'ōre wāarata jōmaweda k'awaapiit'ee tachi t'ārimaa.

²⁰ Mamīda Tachi Ak'ōre Ūraa p'āda māgá ak'idai naaweda, parāpa na pedee k'awaadaipia bi. Tachi Ak'ōre pedee jarapataarāpa jaradap'edaa leedap'eda Ak'ōre Ūraa p'ādade, apidaapa jaradaik'araa bi ichi k'īsiadeepa ma pedee k'āata jara k'inia bi, jarateei awaraarāmaa.

²¹ Tachi Ak'ōre pedee jarapataarāpa pedee apida āchi k'īradoopa jaradak'aa paji. Ma k'āyaara Tachi Ak'ōre pedee jarapachida Tachi Ak'ōre Jaurepa jarapidak'a.

1 Mamīda maapai Israel pidaarā, tachi chonaarā t'āide ichiaba seewa jarateepataarā paraaji. "Tai ichiaba Tachi Ak'ōre pedee jarapataarāda" apachida mīda, māga-e paji. Māirā jīak'a parā t'āide ichiaba seewa jarateepataarā paraait'ee. Māirāpa āchi k'īsiideepa ijāapataarāmaa seewa imeraa jarateadait'ee. Meradait'ee Jesucristo tachi chipari, irua āchi neto pik'a ataji mīda āchi pari piuk'āri, atuanaadamerā. Ma meraruta k'aurepata, atu p'anide Tachi Ak'ōrepa āchi jōpiit'ee.

2 Chok'araarāpa ma seewa ijāadait'ee māik'aapa pariatua p'ek'au oo p'anapataadait'ee māirā jīak'a. Ma k'aurepa jōmaarāpa pedee k'achia jaradait'ee Tachi Ak'ōre o wāara bide.

3 Ma awara māirāpa p'arat'a audú ata k'inia p'anadairā, parā k'ūradaid'ee seewa jaratee p'anipa. Taarā weda Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru bi māgeerā atuapiit'ee. Tachia k'awa p'ani iru sēk'aa māik'aapa k'āik'aa. Irua wāara āchi jōpiit'ee.

4 K'īsiadáma nāgide. Tachi Ak'ōrepa ichi angeleerāpa k'achia oodap'edaa wēpapi-e paji. Āchi pēiji eperāarā k'achia beerā piudap'edaarāmāiipa waawī māik'aapa jīa paraa biji uria audú nāpia bide, mama iru ewari waibia ewate nidamerā.

5 Ichiaba chonaarāweda Tachi Ak'ōrepa wēpapi-e paji eperāarāpa p'ek'au k'achia oodap'edaa. Āchi jōpiji na p'ek'au eujā jōma ūupirupa. Māga ooji ijāadak'aa p'anapatap'edaa perā. Jip'a Noé awaraa eperāarā siete ome chok'ai uchia ataji, Noépa jarateepachi perā eperāarā Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a p'anapataadamerā.

6 Ichiaba Tachi Ak'ōrepa wēpapi-e paji Sodoma p'uurudepemaarāpa ne-inaa k'achia oodap'edaa māik'aapa Gomorra p'uurudepemaarāpa ne-inaa k'achia oodap'edaa. Ma p'uuru omee weda k'achia ooji t'ipitaupa jōpik'āri. Māga ooji māirā t'ēpai ijāadaamaa p'anadait'eerāpa k'awaadamerā irua k'achia beerā k'achia oopari.

7 Māga ooji mīda ma p'uurudepemaarāmaa, ma p'uuru jōt'aai naaweda irude ijāa bada, Lot chok'ai uchiapiji. Māgí eperā pia baji Ak'ōre k'īrapite. Iru audupai k'īsia nībapachi, p'ek'au ooyaa p'anapatap'edaarā t'āide bapachi perā.

8 Ma p'uuru pidaarāpa oodak'aa paji Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a. Ma k'āyara ne-inaa k'achia aupai oopachida. Mapa māgí eperā pia bita ichi t'āride miapachi, ewari chaa ma k'achia beerāpa oopata unupachi perā māik'aapa ūripachi perā.

9 Mamīda Tachi Ak'ōrepa Lot uchiapiji ma k'achia beerā t'āideepa. Tachi Ak'ōrepa k'awa bi sāga k'aripait'ee ichide ijāapataarā, ne-inaa k'achia oonadamerā māik'aapa irua k'inia bik'a oodamerā. Jōdee ichia k'awa bi sāga jīa pik'a biit'ee k'achia oopataarā āchi miapirumaa māik'aapa atuapirumaa ichi ewari waibia ewate.

10 Audupīara miapiit'ee oo p'anapataarāpa āchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'īapa oopi bik'a. Māirāpa oodaamaa p'anapata Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a.

Māgí seewa jarateepataarāpa āchia oo k'iniata oopata. K'īri k'isua p'anapata māik'aapa audua p'anapata. Waaweeda-ee pedee k'achia jaradait'ee angeleerā āpite.

11 Jōdee angeleerā, māirā k'āyara waibiara p'ani mīda, maarepida pedee k'achia jarada-e, k'achia beerā imiateenadak'āri Tachi Ak'ōre k'īrapite.

12 Ma seewa jarateepataarā ne-animalaarāk'api p'ani. Ne-animalaarāk'īsiadak'aa eperāarāk'a. Oopata āchi k'ap'īapa oopi bik'a. T'opata eperāarāpa

jita atadamerā māik'aapa peedamerā. Māga pik'a p'ani ma seewa jarateep-ataarā. Pedee k'achia jarapata ne-inaa jōma āchia k'awada-e p'ani āpite. Ma k'aurepa Tachi Ak'ōrepa āchi jōpiit'ee, eperāarāpa ne-animalaarā jōpipatak'a.

¹³ Āchi miadait'ee ne-inaa k'achia oopata perā. Āstaawa pida oo k'inia p'anapata āchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa oopi bik'a. Parā ijāapataarā t'āide paara māga oopata, t'ūdak'āri nek'odait'ee parā ome. Māgā parā k'ūrapata auk'a oo k'inia p'anadamerā āchia oopatak'a. Āchi k'aurepata awaraarāpa parā pia ak'ida-e p'ani.

¹⁴ Āchia wēraarā unudak'āri, audú k'āi k'inia p'anapata māirā ome. Ichita k'isia p'anapata ne-inaa k'achia oodait'ee. K'ūrapata pia ijāada-e p'aniirā, auk'a k'āi k'inia p'anadamerā āchi ome. Jiripata waapiara ne-inaa k'achia oodait'ee māik'aapa k'iapata ne-inaa jōma āchia iru p'anadaik'araa bi. Maperāpi Tachi Ak'ōrepa āchi k'achia ooit'ee, ichia ooda mīda.

¹⁵ Māgā p'ana k'iniapa āchia Tachi Ak'ōre o atuajida. Oodai k'āyaara Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a, oopata chonaarāwedapema Bosor warra Balaampa oodak'a. Māgāpa ne-inaa k'achia ooit'ee paji, p'arat'a audú ata k'inia bada perā māga ooruma.

¹⁶ Mamīda Tachi Ak'ōrepa iru burromaa pedeeipi itriat'aamerā. Ne-animal paji mīda, māgī burropa pedeeji māik'aapa oopi-e paji chiparipa ma ne-inaa k'achia k'īra k'awa-ee, pariatua oomerā.

¹⁷ Ma seewa jarateepataarā pozo p'oo bik'api p'ani maa-e pirā jīarara pania wēe bik'api p'ani, parā k'aripada-e p'anadairā. Mapa Tachi Ak'ōrepa āchi pēiit'ee p'āriudee.

¹⁸ Ma seewa jarateepataarāpa iwēsaa, pedee audua, pariatua nāga jarateep-ata: ijāapataarāpa oodai jōma āchia p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa oopi bik'a. Ma awara āchia ijāapataarā jiripata k'achia oodait'ee āra ome. Māgā k'ūrapata ewaa uchiarutaarā ijāadak'aa beerā p'anapatadeepa.

¹⁹ Jarapata āchi eere t'ūrutaarā apida jua ek'ari p'anapataadait'ee. Mamīda āchita p'ek'au k'achia jua ek'ari p'anapata esclavoorāk'a, oopata perā āchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa oopi bik'a. Māgīmaa p'oyaapijidapi.

²⁰ Māirāpa Tachi Waibia, Tachi K'aripapari Jesucristo k'awadak'āri, oo amaajida na p'ek'au eujādepema ijāadak'aa beerāpa oopata māik'aapa uchi-ajida p'ek'au k'achia jua ek'ariipa. Mamīda māga oodap'eda, waya baai- jida p'ek'au k'achiade, p'oyaapidap'edaa perā āchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iamaa. Maperāpi irā k'achiara p'ani āchi ijāadai naaweda p'anadap'edaa k'āyaara.

²¹ Piara bak'aji k'awada-e pada paara sāga p'anapataadait'ee Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a, māga k'awa p'anadap'eda, uchiadai k'āyaara iru jua ek'ariipa, ijāadaamaa p'anadairā irua ūraa pia jara pēida eperāarāmaa.

²² Mamīda māgīirā p'anapata nāgī wāara pedee eperāarāpa jarapatak'a: 'Usapa āp'op'eda, waya k'o chepari ichi āp'oda.' (Pr 26.11)
māik'aapa 'Sina pania bēisāde k'uip'eda, waya yoorode t'ūpari.'

3

Tachi Waibia waya cheit'ee

¹ Ipemaarā k'iniarā, na k'art'ade māik'aapa apema k'art'a mia parāmaa p'ā pēidade, nāgī ne-inaa jōma k'irāpapiji. Ma awara ūraaji jīp'a k'īsiadamerā Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a.

2 K'irāpāti chonaarāwedapema Ak'ōre pedee jarapataarāpa jaradap'edaa, jaradak'āri Tachi Ak'ōrepa ooit'ee bada āchi t'ēepai. Ichiaba k'irāpāti Tachi Waibia, Tachi K'aripaparipa jarada tai k'ap'ia pari. Irua tai parāmaa pēiji jarateedamerā, māgá parāpa iru ūraa pia k'awaadamerā.

3 Mamīda ma jōma jaradap'edaade k'īsiadap'eda, nāgí audupīara k'irāpāti pia k'awaadamerā. Tachi Waibia waya chei naaweda, parā ijāpataarā t'āide Tachi Ak'ōre Ūraa oo iru p'anapataarā uchiadait'ee. Māgīrāpa oodait'ee āchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iapa oopi bik'a māik'aapa parā oo iru p'anadait'ee.

4 “¿Sāgajima adait'ee, Tachi Ak'ōrepa Cristo waya pēiit'eeda ada? Ma jarada ūridap'edaarā jai-idaadak'āriipa, na eujā aide nībi ome auk'a bi naawedape-mak'a, Tachi Ak'ōrepa ewaa ook'āri. ¡Cristo waya che-e pait'eeda!” adait'ee.

5 Māirāpa māga jarapata k'irāpa k'iniada-e p'anadairā Tachi Ak'ōrepa naaweda ooda. Ichi pedeepapai pajā beeji māik'aapa auk'a ichi pedeepapai pania ūk'uru āyaa pēiji eujā uchiamerā paniadeepa.

6 Ichiaba ichi pedeepapai ma p'ek'au eujā jōpīji paniapa ūupik'āri.

7 Ma awara auk'a ichi pedeepapai pajā māik'aapa eujā jīa iru bi ichi ewari waibia ewate t'ipitaupa jōpirumaa. Ma ewate ijāadak'aa beerā jōmaweda atuapiit'ee.

8 Ipemaarā k'iniarā, ichiaba k'irāpāti nāgí pedee. Tachi-it'ee k'āima aba mak'īara taarā-e; jōdee mil años taarāpari. Mamīda Tachi Ak'ōre-it'ee k'āima aba auk'a bi mil años ome. Jōdee mil años auk'a bi k'āima abaa ome.

9 Eperāarā ūk'uruurāpa k'īsia p'ani Cristo waide che-e bairā, Tachi Ak'ōrepa oo-e pait'ee ichia jaradak'a. Mamīda māga-e. Iru choo nībi māik'aapa parā chupīria k'awaa nībi, k'inia-e bairā apida atuadamerā. Ma k'āyaara k'inia bi jōmaarāpa ne-inaa k'achia oo amaadamerā māik'aapa oodamerā irua oopi bik'a, iru ewari waibia ewate pai naaweda.

10 Tachi Ak'ōre māgá choo nībi mīda, ichi ewari waibia ewate pait'ee. Ara nechipari p'arik'ua tachi atu p'anide paruk'a, māga pik'a eperāarā atu p'anide iru ewari waibia ewate pait'ee. Ma ewate golpe pururua nībide pajā wēpadariit'ee māik'aapa Tachi Ak'ōrepa jōmaweda aide nībi atane, ak'ōrejīru, māgee t'ipitaupa jōpiit'ee. Auk'a na p'ek'au eujā māik'aapa aide nībi jōmaweda jōpiit'ee.

11 Māgá Tachi Ak'ōrepa ne-inaa jōmaweda jōpiit'ee perā, ¿sāga parā p'anapataadaipia bima? K'achia wēe p'anapataadaipia bi irua k'inia bik'a.

12 Ni p'anadaipia bi iru ewari waibia ewate pamerā māik'aapa oodaipia bi irua oopi bik'a, ma ewate isapaira pamerā. Ma ewate pajā jōit'ee t'ipitaupa. Jōmaweda aide nībi māik'aapa na p'ek'au eujāde nībi auk'a jōit'ee.

13 Mamīda irua jaraji ma t'ēepai pajā chiwidi māik'aapa eujā chiwidi ooit'ee. Māgí eujāde eperāarāpa irua oopi bik'a oodait'ee, aide ne-inaa k'achia wēe perā. Māgí eujāta tachia nīmaa p'ani.

14 Maperā ipemaarā k'iniarā, parā ni p'ani misa Ak'ōrepa oomerā ichia jaradak'a, jiripatāati k'achia wēe p'anapataadait'ee iru k'īrapite. Māgá t'āri auk'a p'anapataadai iru ome.

15 K'irāpāti Tachi Waibia choo nībi k'inia bairā jōmaarāpa ichide ijāadamerā māik'aapa t'ūdamerā Tachi Ak'ōre ode, ichi waya chei naaweda. Tachi ipema k'inia Pablopa ma ūraa ichiaba p'ā pēiji parāmaa, Tachi Ak'ōrepa iru k'īsia k'awaapida perā.

¹⁶ Irua k'art'a jōma p'ādade ma ũraa jaradoo, madepema pedee ũk'uru tachia pia p'oyaa k'awada-e p'ani mīda. K'ĭsia k'awa-ee p'aniirāpa māik'aapa waide pia ijāada-e p'aniirāpa oopata māgi pedee ome, awaraa Tachi Ak'ōrepa ũraa p'āpida ome oopatak'a. Āchi k'ĭsiadeepa ma ũraa seewa papipata māik'aapa awaraarāmaa ma seewa jarateepata. Maperāpi āchi atuadait'ee.

¹⁷ Māpai ipemaarā k'iniarā, ĩrā parāpa k'awa p'anadairā māgee seewa jarateepataarā uchiadait'ee ijāapataarā t'āide, k'ĭrak'aupai ijāadai ārapa jarateepata. Ichiaba k'ĭrak'aupai oodai ārapa oopatak'a, oodak'aa parā Tachi Ak'ōre Ũraade jara bik'a. ĩrā parāpa pia ijāapata. Mamīda k'ūrapiruta pīrā āramaa, parā āyaa atadaridai Cristo ik'aawaapa.

¹⁸ Ma k'āyaara pipiara k'awa wātī Tachi Waibia, Tachi O K'achiadeepa K'aripa Atapari Jesucristo māik'aapa irumaa iidītī parā k'aripamerā. Māgá p'anapataadait'ee irua k'inia bik'a. ¡Irua Tachi Ak'ōre k'ĭra wāree ichita unupit'ee, na eujā jōru pijida! ¡Amén!

Māgapai paji.

1 SAN JUAN

San Juanpa K'art'a Naapiara P'ãda

San Juan, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a p'ãji. Pëiji jômaweda Cristode ijâapataarâmaa. Ūraa k'inia baji jîp'a ijâapataadamerã Ak'õrepa jirit'eradaarãpa jarateedap'edaak'a, seewa jarateepataarãpa ijâapataarã k'ura nipapatap'edaa perã. Na k'art'ade Juanpa audú jara bi sãga Tachi Ak'õrepa ijâapataarã k'inia iru bapari.

Naapiara jara bi ichia unuda Jesucristo, Tachi Ak'õre pedee chok'ai pik'a bi (cap. 1.1-4). Jara bi Tachi Ak'õre ìdaa pik'a bi mãik'aapa Cristode ijâapataarã iru ìdaa pik'a bide p'anapataadaipia bi (caps. 1.5-2.6). Jara bi ūraa chiwidi Cristopa jarateedak'a: chik'inia p'anapataadamerã. Ūraa bi warrarã chonaarã ome (cap. 2.7-17). Jara bi ijâapataarãpa k'irãpadamerã naaweda jarateeda ūridap'edaa mãik'aapa k'urãpinaadamerã seewa jarateepataarãmaa (caps. 2.18-3.10). Jara bi Cristode ijâapataarã Tachi Ak'õre warrarã perã, p'ek'au k'achia jômaweda oo amaadaipia bi mãik'aapa chik'inia p'anapataadaipia bi, k'isia p'ua-ee (cap. 3.11-24). Jara bi sãga k'awaadai Ak'õre Jaurepa jarapi bi pedee mãik'aapa seewa pedee (cap. 4.1-6). Jara bi chik'inia p'anapataadamerã, Tachi Ak'õrepa ijâapataarã k'inia iru bapari perã (cap. 4.7-21). Jara bi jômaweda Tachi Ak'õre Warrade ijâapataarãpa p'oyaapata na p'ek'au eujãdepemaarãpa ne-inaa k'achia oopata (cap. 5.1-5). Jara bi Tachi Ak'õrepa ichita oopari ichia jara bik'a mãik'aapa ichi Warrade ijâapataarã o k'achiadeepa k'aripa atapari atuanaadamerã (cap. 5.6-12). T'ëepai jara bi chik'aripa p'anapataadamerã, p'ek'au k'achia p'oyaa wãruta misa (cap. 5.13-21).

Jesucristopa ichi k'ap'ia eperã k'ap'iade unupida

¹ Tai Jesucristo ome nipapatap'edaarãpa nepiripata k'aita iru. Mia na k'art'a p'ã pëiru parãpa pida mãga k'awaadamerã. Na p'ek'au eujã bai naaweda, Tachi Ak'õre Pedeeta bapachi. Mãgí Jesucristo. Iru k'aurepata eperãrã ichita p'anapataadai Tachi Ak'õre ome iru truade. Jesucristo na p'ek'au eujãde nipak'ãri, taipa iru unujida eperã jîp'aak'a. Taipa iru t'õbajida tachi juapa. Ichiaba ūrijida irua ūraa jarada.

² Cristo Tachi Ak'õre ome ichita bapachi mïda, tai irãpemaarãmaa eperã k'ap'iade unupiji. Irua Tachi Ak'õre Ūraa jarateepachi eperãrãmaa, ma ūraa ijãadap'eda ichita p'anapataadamerã iru ome Tachi Ak'õre truade. Cheji na p'ek'au eujãdee. Taipa unujida irua ooda mãik'aapa jõmaarãmaa ma ooda nepiripata.

³ Parãmaa jarapata taipa unudap'edaa mãik'aapa taipa ūridap'edaa, parãpa mãga k'awaadap'eda, araa p'anapataadamerã tai ome, tai araa p'anapatak'a Tachi Ak'õre ome mãik'aapa iru Warra Jesucristo ome.

⁴ Tachi jõmaarãta mãga p'anapataadak'ãri, wãara o-ia p'anadait'ee. Ma-it'eeta mia parãmaa na k'art'a p'ãmaa bi.

Tachi Ak'õre ìdaa pik'a bi

⁵ Jesucristo k'ap'ia pari Tachi Ak'õrepa taimaa nãga jara pëiji. Tachi Ak'õre ìdaa pik'a bi. Ìdaade maarepida p'ãriu unuda-e p'anik'a, mãga pik'a Tachi Ak'õrede maarepida k'achia unuda-e.

⁶ Tachidepemapa jarai ichi araa bapari Tachi Ak'õre ome. Mamïda ma eperäpa at'äri ne-inaa k'achia oomaa bi pirä, seewamaa bi. Ichia oo-e bi Tachi Ak'õrepa wäarata jara pëidak'a.

⁷ Mamïda eperä wäara ïdaa pik'a bide bapari pirä Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a, araa bapariit'ee Tachi Ak'õre ome mäik'aapa awaraa ijäapataarä ome. Ma awara Tachi Ak'õrepa ma eperä p'ek'au k'achia jômaweda wëpapiit'ee, iru Warra Jesús waa bat'ada k'aurepa.

⁸ Tachidepemapa jararu pirä ichi t'ärïde k'ïsia k'achia wëe bi, ichi itu k'üramaa bi, seewamaa bairä. Mägipa k'awa-e bi Tachi Ak'õrepa wäarata jara pëida.

⁹ Mamïda mägipa ichia p'ek'au k'achia oopata jômaweda jararu pirä Tachi Ak'õremaa, tachi t'ärïde k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa chupiria k'awaait'ee. Ooit'ee ichia jara bik'a ichi üraa jara pëidade. Ma eperä p'ek'au k'achia jômaweda wëpapiit'ee.

¹⁰ Mamïda abaapa jararu pirä ichia ne-inaa k'achia ook'aa, jömaarämaa ak'ipi bi ichia Tachi Ak'õre Üraade ijäa-e. Mägi eperäpa k'ïsia bi pirä ichia p'ek'au k'achia ook'aa, mägara ichiaba k'ïsia bi Tachi Ak'õrepa seewa jara bi ichi üraade.

2

Cristo Tachi K'aripapari

¹ Warrarä, mia na k'art'a p'äru parämaa ne-inaa k'achia oonaadamerä. Mamïda tachia ne-inaa k'achia ooruta pirä, Tachi K'aripapari iru p'ani irua chupiria iidimerä Tachi Ak'õremaa tachi pari. Mägi Jesucristo, chi p'ek'au k'achia ook'aa bi.

² Iru waa bat'ada k'aurepa Tachi Ak'õrepa tachia p'ek'au k'achia oopata wëpapii atuanaadamerä. Wäara tachia p'ek'au k'achia oopata wëpapii. Mamïda mägapai-e. Ichiaba wëpapii jômaweda na p'ek'au eujädepemaaräpa p'ek'au k'achia oopata.

³ Tachia k'awadai Tachi Ak'õre wäara k'awa p'ani, iru üraade jara bik'a oodak'äri.

⁴ Awaraa eperäpa jarai ichia Tachi Ak'õre wäara k'awa bi. Mamïda mägipa oo-e bi pirä Ak'õrepa jara bik'a, seewamaa bi. K'awa-e bi Tachi Ak'õrepa wäarata jara pëida.

⁵ Mamïda eperäpa ook'äri Tachi Ak'õre Üraade jara bik'a, Tachi Ak'õre wäara k'inia iru bi mäik'aapa chik'inia bapari iru ome. Nägä k'awa p'ani tachi, Tachi Ak'õredeerä.

⁶ Eperäpa jara bi pirä wäara Tachi Ak'õre k'awa bi, ma eperä baipia bi Jesucristo badak'a.

Juanpa jarada Cristode ijäapataaräpa oodamerä

⁷ ïpemaarä k'inïarä Cristo k'aurepa, mia na jararu paräpa oodamerä ïrapema-e, paräpa üridooda perä Cristode ijäadak'äriipa. Chonaaräweda paara Tachi Ak'õrepa jara pëiji eperäaräpa awaraarä ichiaba k'inia iru p'anapataadamerä.

⁸ Mamïda na k'art'ade mia ma jarada chiwidi pik'a jara bi. Chik'inia p'anapataati. Cristo wäara mäga bapachi ichideerä ome. Paräpa pida k'awaa wäda mäga p'anapataadait'ee. Parä Cristode ijädai naaweda, p'äriu pik'a bide p'anapachida, awaraarä k'iniada-e p'anadap'edaa perä. Mamïda ïrä ma p'äriu pik'a bidepa uchia wäda ïdaa pik'a bidee.

⁹ Ma jara aupada wāara mīda, parādepemapa jarai ichia awaraarā k'inia iru bi Tachi Ak'ōrepa jara bik'a. Mamīda chi ipema Cristo k'aurepa k'īra unuamaa iru bi pirā, wāara māga oo-e bi. At'āri ne-inaa k'achia oomaa bi, p'āriu pik'a bide ook'ajik'a.

¹⁰ Jōdee abaapa chi ipema Cristo k'aurepa k'inia iru bak'āri, māgipa wāara oopari Tachi Ak'ōrepa jara bik'a. Wāara māgī eperā k'achiade baapi-e.

¹¹ Mamīda ma eperāpa chi ipema Cristo k'aurepa unuamaa iru bi pirā, ichi k'īradoopa k'achiade bi, oo-e bairā Tachi Ak'ōrepa jara bik'a. Wāara māgī eperāpa k'awa-e Tachi Ak'ōrepa jara bi. Ma awara māgā ne-inaa k'achia oomaa bairā, p'oyaa oo-e Tachi Ak'ōrepa jara bik'a.

¹² Warrarā, mia parāmaa p'āru, Jesucristo piuda k'aurepa Tachi Ak'ōrepa parāpa p'ek'au k'achia oopata wēpapida perā.

¹³ Chonaarā, mia parāmaa p'āru, parāpa wāara Jesucristo k'awa p'anadairā. Iru bapachi na p'ek'au eujā bai naaweda.

¹⁴ K'ūtrāarā, mia parāmaa p'āru, parāpa Netuara Poro Waibia p'oyaa wāda perā.

¹⁴ Warrarā, mia parāmaa p'āmaa bi, parāpa Tachi Ak'ōre wāara k'awapata perā.

Chonaarā, parāmaa p'āmaa bi, parāpa wāara k'awapata perā chi na p'ek'au eujā ooi naaweda ichita bapari.

K'ūtrāarā, ichiaba parāmaa p'āmaa bi, parā Cristode wāara ijāapata perā māik'aapa oopata perā Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a. Ma awara parāmaa p'āmaa bi Netuara Poro Waibiapa oopi bik'a oodak'aa perā.

¹⁵ P'ananāati na p'ek'au eujādepema ijāadak'aa beerā p'anapatak'a. Jirināati ne-inaa k'achia k'īra t'ādoo na p'ek'au eujāde paraa. Māga jiriruta pirā, chik'inia p'anada-e pai Tachi Ak'ōre ome.

¹⁶ Mia māga jara bi na p'ek'au eujāde tachia unupata perā nāgee ne-inaa k'achia k'īra t'ādoo: ne-inaa k'achia oo k'inia p'ani tachi t'āridepai; ne-inaa k'achia unudak'āri tachi taupa, auk'a oo k'inia p'ani; pedee audua p'anapata ne-inaa iru p'anadairā. Tachi Ak'ōrepa māgee ne-inaa k'achia apida oopik'aa eperāarāmaa.

¹⁷ Māgee ne-inaa māik'aapa jōma ne-inaa k'achia na p'ek'au eujādepemaarāpa oo k'inia p'ani jōdaridait'ee. Mamīda chi Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a oopataarā ichita p'anapataadait'ee iru ome.

Wāara Cristode ijāapataarāpa k'ūrapida-e seewa jarapataarāmaa

¹⁸ Warrarā, taarā-e na p'ek'au eujā jōdariit'ee. Parāpa ūrijida Anticristo cheit'ee. Wāara māgī jīak'arā paraa tachi t'āide. Mapa k'awa p'ani na p'ek'au eujā taarā-e jōdariit'ee.

¹⁹ Māgūrā tachi t'āidepa uchijida Cristode wāara ijāada-e pada perā tachia ijāapatak'a. Wāara māgā ijāadap'edaa paara, wāda-e pak'aji. Mamīda uchiadak'āri, unupijida āchidepema apida Cristode wāara ijāada-e paji.

²⁰ Jōdee parā jōmaweda Cristode wāara ijāa p'ani. Parāpa k'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēida, Jesucristo, chi p'ek'au k'achia wēe bīpa māga k'awapata perā ichi Jaure pēik'āri parā ome bapariimerā.

²¹ Mia na k'art'a p'ārupa jara k'inia-e bi parāpa k'awada-e Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēida. Jīp'a mia p'āmaa bi parāpa k'awa p'anadairā ma wāarata jara pēidade seewa apida unudak'aa, Tachi Ak'ōrepata ma wāara jarada perā.

22 Maperā abaapa jara bi pirā Tachi Ak'ōrepa Jesús pei-e paji eperāarā rey pamerā, māgí eperā seewamaa bi. Ma eperā Anticristo, jara bairā Jesús Tachi Ak'ōre Warra-e māik'aapa Tachi Ak'ōre Jesús Ak'ōre-e.

23 Chi māga jara bīpa wāara Jesucristode ijāa-e bi māik'aapa Tachi Ak'ōre wāara k'awa-e bi. Jōdee chi jara bīpa Jesucristo Tachi Ak'ōre Warra, Tachi Ak'ōre wāara k'awa bi.

24 Maperā k'irāpāti parāpa naaweda ūridap'edaa, ewaa Cristode ijāadak'āri. Maapai k'awaajida Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēida eperāarāmaa māik'aapa t'āriipa oo k'inia p'aneejida irua oopi bik'a. Māgá oo wāk'āti wāti. Māga ooruta pirā, t'āri a-ba p'anapataadait'ee Tachi Ak'ōre ome māik'aapa ichi Warra Jesucristo ome.

25 Cristopa māga jara baji, jarak'āri ichita p'anapataadai Tachi Ak'ōre ome.

26 Mīa naa jaradak'a māgee Cristo k'īra unuamaa iru p'anīrā tachi t'āide paraa. Māgīrāpa parā k'ūra k'inia p'ani.

27 Mamīda parāpa ūrida-e pait'ee māgeerāpa jarateepata, Cristopa ichi Jaure pēida perā parā ome bapariimerā. Ma Jaurepa parāmaa ne-inaa wāara jōmaweda jarateepari. Seewa jarateek'aa. Mapa irua jaratee bik'a oo wāk'āti wāti. Māgá wāara t'āri a-ba p'anapataadait'ee Cristo ome.

28 Warrarā, māgá t'āri a-ba p'anaruta pirā Cristo ome, parāpa waaweeda-e pait'ee iru waya chek'āri na p'ek'au eujādee. Ma ewate iru k'īrapite k'īra nejasia-ee p'anadait'ee.

29 Parāpa k'awa p'ani Jesucristo, Tachi Ak'ōre Warrapa ichita oopari ichi Ak'ōrepa jara bik'a. Ichiaba k'awadaipia bi chi Tachi Ak'ōrepa jara bik'a oopariipa auk'a Tachi Ak'ōre warra.

3

Tachi Ak'ōre warrarā

1 jk'īsiati! Tachi Ak'ōrepa tachi audū k'inia iru bapari perā, jarapari tachi ichi warrarā. jWāarapi! Mamīda na p'ek'au eujādepema ijāadak'aa beerāpa māga p'oyaa k'awada-e, wāara Tachi Ak'ōre k'awadak'aa perā.

2 ĩpemaarā k'iniarā, ĩrā tachi wāara Tachi Ak'ōre warrarā. Mamīda waide k'awada-e sāga p'anadai Cristo cheda t'ēpai. Aba k'awa p'ani Cristo waya chek'āri, iruk'a p'anadait'ee, iru k'īra wāree k'awadait'ee perā.

3 Tachi jōmaweda māga k'awa p'anīrā nīmaa p'ani iru cherumaa. Mapa māgá ni p'ani misa, ne-inaa k'achia jōmaweda oo amaadaipia bi, iruk'a p'anadait'ee, k'awa p'anadairā iru p'ek'au k'achia wēe bapari.

4 Tachia k'awa p'ani chi ne-inaa k'achia oo bīpa oo-e bi Tachi Ak'ōrepa jara bik'a. Māga oo-e bak'āri, k'achiade bi.

5 Parāpa ichiaba k'awa p'ani Jesucristo na p'ek'au eujādee cheji eperāarāpa p'ek'au k'achia oopata jōmaweda wēpapiit'ee. Irua maarepida k'achia ook'aa paji.

6 Mapa wāara oo k'inia p'anīrāpa irua oopi bik'a t'āri a-ba p'anapata iru ome. Ne-inaa k'achia oo k'iniadak'aa, ichideerā perā. Mamīda chi ne-inaa k'achia oopataarā t'āri a-ba p'anadak'aa iru ome, irude wāara ijāadak'aa perā māik'aapa wāara iru k'awadak'aa perā.

7 Warrarā, k'ūrapināati apida seewapataarāmaa. Chi oopariipa Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a t'āri pia bapari Tachi Ak'ōrek'a.

8 Jōdee chi ne-inaa k'achia oopariipa oomaa bi Netuara Poro Waibiapa oopi bik'a. Tachi Ak'ōrepa na p'ek'au eujā oodak'āriipa, Netuara Poro Waibiapa p'ek'au k'achia k'īra t'ādoo oopari. Ma-it'ee cheji Tachi Ak'ōre Warra na p'ek'au eujādee: jōpiit'ee Netuara Poro Waibiapa ne-inaa k'achia oopata.

⁹ Tachi Ak'õre warrarãpa p'ek'au k'achia oo k'iniadak'aa, Tachi Ak'õre Jaure ãchi ome bapari perã. Wãara k'achiade p'oyaa p'anadak'aa, Tachi Ak'õre warrarã perã.

¹⁰ Nãga k'awa p'ani chisãgí Tachi Ak'õre warrarã mãik'aapa chisãgí Netuara Poro Waibia warrarã. Chi oo-e bipa Tachi Ak'õrepa oopi bik'a Tachi Ak'õre warra-e. Ma awara chi ipema Cristo k'aurepa k'ira unuamaa iru bipa Tachi Ak'õre warra-e.

Chik'inia p'anapataadaipia bi

¹¹ Cristode ijãadak'ãriipa parãpa nãga ùridooda: chik'inia p'anapataadaipia bi.

¹² Tachia mãga k'awa p'anadairã, onaadãma Caĩnpa oodak'a. Ichia ooji Netuara Poro Waibiapa oopidak'a. Chi ipema k'ira unuamaa iru bap'eda, peet'aaji. ¿Sãap'eda mãga ooji? Ichi t'ãri k'achia bapachi. Jõdee chi ipema t'ãri pia bapachi.

¹³ Maperã ipemaarã, k'ĩsianáati na p'ek'au eujãdepema ijãadak'aa beerãpa parã k'ira unuamaa iru p'anadak'ãri.

¹⁴ Naaweda tachi jida ãchik'a atuadait'ee paji, Tachi Ak'õrepa jara bik'a oodak'aa pada perã. Mamĩda Cristopa tachi o k'achiadeepa k'aripa ataji, ichita p'anapataadamerã Tachi Ak'õre ome mãik'aapa oopataadamerã irua oopi bik'a. K'awa p'ani tachia wãara mãga oomaa p'ani, tachi ipemaarã Cristo k'aurepa k'inia iru p'anapata perã. Chi ipemaarã k'ira unuamaa iru p'anapataarã atuadait'ee.

¹⁵ Tachi Ak'õre-it'ee eperãpa ichi ipema k'ira unuamaa iru bi pirã, auk'a bi eperã chiãra peeparì ome. Parãpa k'awa p'ani chiãra peepataarã it'aa wãdak'aa.

¹⁶ Nãgã k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa tachi k'inia iru bapari. Jesucristo piuji tachi pari. Mãga ooji tachi audú k'aripa k'inia bada perã. Mãgã tachia pida tachi ipemaarã Cristo k'aurepa k'aripa k'inia p'anadaipia bi, piuruta pijida ma k'aurepa.

¹⁷ Mapa chi net'aa iru bipa ichi ipema Cristo k'aurepa chupiria nĩbi unuru pirã, mamĩda chupiria k'awa-e bi pirã, ma eperãpa ak'ipimaa bi ichia Tachi Ak'õre k'inia-e bi. ¿Sãga ichia Tachi Ak'õre k'inia iru bida aima, chi ipema Cristo k'aurepa k'aripa-e bi pirã?

¹⁸ Warrarã, pedepapai tachi ipemaarã k'inia iru p'anadaik'araa bi. ãra k'aripadaipia bi. Mãgã ooruta pirã, ak'ipidai wãara ãra mãik'aapa Tachi Ak'õre k'inia iru p'ani.

Inejasia-ee it'aa t'ipataadaipia bi Tachi Ak'õremaa

¹⁹ Mãgã tachi ipemaarã k'inia iru p'anadak'ãri, tachia nãgí wãarata k'awaadait'ee. Tachi, Tachi Ak'õredeerã. T'ãride mãga k'awadak'ãri, inejasia-ee it'aa t'ipataadait'ee irumaa.

²⁰ Mamĩda inejasiadarii tachi t'ãridepai k'ĩsiaruta pirã: "Aai, mia wãara mi ipemaarã Cristo k'aurepa mak'iaara k'aripa-e." Mãga k'ĩsiaruta pirã, k'irãpadaipia bi Tachi Ak'õrepa ne-inaa jõmaweda k'awa bi. Tachi k'ãyaara k'awaara bi tachia wãara oo k'inia p'ani ichi-it'ee.

²¹ Jõdee, ipemaarã k'iniarã, tachia mãgã k'ĩsiada-e p'ani pirã, wãara inejasia-ee it'aa t'ipataadait'ee Tachi Ak'õremaa.

²² Ma awara it'aa iididak'ãri Tachi Ak'õremaa, irua ooit'ee jõmaweda tachia iidi p'ani. Mãga ooit'ee tachia oopata perã irua jara bik'a.

²³ Tachi Ak'õrepa jara bi tachia nãga oodamerã: Ijãadaipia bi Jesucristo wãara Tachi Ak'õre Warra mãik'aapa chik'inia p'anapataadaipia bi irua jaradak'a.

²⁴ Chi ooparipa Tachi Ak'õrepa jara bik'a t'ãri a-ba bapari iru ome. Chik'inia p'anapata. Tachia mãga k'awa p'ani Tachi Ak'õre Jaurepa tachimaa mãga k'awapipari perã. Ma-it'ee ichi Jaure pëiji tachi ome bapariimerã.

4

Sãga seewa jarapataarã k'awadai

¹ Ipemaarã k'iniarã, na p'ek'au eujãde seewa-idaa beerã chok'ara paraa. Mãirãpa "Tai Tachi Ak'õre Ūraa jarateepataarãda" apata mĩda, ijãanãati ãchia jara p'ani. Pia ũridaipia bi jõmaarãpa jaramaa p'ani, k'awaadaait'ee wãara jara p'ani Tachi Ak'õrepa jarapi bik'a wa mãga-e.

² Parãpa k'awaadai chisãgĩ eperãpa wãara jara bi Tachi Ak'õre Jaurepa jarapi bik'a. Chi jara bipã: "Jesucristo eperã jip'aak'a na p'ek'au eujãde ba cheji" jara bi Tachi Ak'õre Jaurepa jarapi bik'a, wãara Cristode ijãapari perã.

³ Mamĩda chi mãga jara-e bipã p'oyaa jara-e Tachi Ak'õre Jaurepa jarapi bik'a, mãgĩ eperãpa ijãak'aa perã Jesús, Cristo paji. Anticristo na p'ek'au eujãde bada paara, mãgĩ pedeparik'a pedeek'aji. Parãpa k'awa p'ani iru cheit'ee t'ẽepai. Mamĩda nãgaweda iru jãak'aaarã na p'ek'au eujãde paraa.

⁴ Warrarã, parã Tachi Ak'õredeerã. Mapa parãpa oodak'aa mãgĩ seewa-idaa beerãpa jara p'anik'a. Parãpa ãchi mãgã p'oyaadai chi parã ome bapari, Tachi Ak'õre waibiara bairã chi na eujãdepema ijãadak'aa beerã ome bapari, Netuara Poro Waibia k'ãyaara.

⁵ ãchi mãik'aapa jõmaweda na p'ek'au eujãdepema ijãadak'aa beerã Netuara Poro Waibia jua ek'ari p'anapata. Maperã na p'ek'au eujãdepema k'Isia k'Ira t'ãdoo jara wãdak'ãri, awaraarãpa ma seewa ũripata mãik'aapa aide ijãapata.

⁶ Mamĩda mãga-e tai ome, tai Tachi Ak'õredeerã perã. Taipã wãarata jarateepata Tachi Ak'õre Jaurepa jarapi bik'a. Mapa chi Tachi Ak'õre k'awa beerãpa ũri k'inia p'anapata taipã jarapata. Mamĩda chi Tachi Ak'õre k'awa-e beerãpa ũri k'iniadak'aa taipã jarateepata. ãchia ũri k'inia p'ani seewa jarateepataarã, Netuara Poro Waibiapa jarapi bik'a. Nãga k'awaadai chisãgĩ wãarata jarateepataarã mãik'aapa chisãgĩ seewa jarateepataarã. Tachi Ak'õre k'awa beerãpa wãarata jarateepataarã ũri k'inia p'anapata. Jõdee Tachi Ak'õre k'awa-e beerãpa seewa jarateepataarã ũri k'inia p'anapata.

Tachi Ak'õrepa eperãarã jõmaweda k'inia iru bapari

⁷ Ipemaarã k'iniarã, chik'inia p'anapataadãma, Tachi Ak'õrepa mãga oopi bairã. Jõmaarãpa awaraarã k'inia iru p'anapata mãgã p'anapataadai, Tachi Ak'õre warrarã perã mãik'aapa Tachi Ak'õre k'awa p'anapata perã.

⁸ Chi awaraarã k'inia-e bipã Tachi Ak'õre k'awa-e bi, Tachi Ak'õrepa jõmaweda k'inia iru bapari perã.

⁹ Nãgã Tachi Ak'õrepa unupiji tachi audú k'inia iru bapari. Na p'ek'au eujãdee pëiji ichi Warra apai iru bada, mãgĩ k'aurepa tachi ichita p'anapataadamerã iru ome.

¹⁰ Tachi Ak'õrepa ichi Warra mãgã pëik'ãri, ak'ipiji tachi wãara k'inia iru bapari. Tachia iru mãgã k'iniada-e paji. Iruata tachi k'inia iru baji. Mapa ichi Warra pëiji piumerã tachia p'ek'au k'achia oopata wëpapiit'ee.

¹¹ Ipemaarã k'iniarã, Tachi Ak'õrepa tachi mãgã audú k'inia iru bapari perã, tachi jida chik'inia p'anapataadaipia bi.

12 Apidaapa Tachi Ak'õre k'ïra unuda-e p'ani. Mamïda tachi chik'inia p'anaruta pirã, t'ãri a-ba p'anapataadait'ee Tachi Ak'õre ome. Mãgã tachi k'ap'ia pari irua jõmaarãmaa unupit'ee wãara irua ãra jida k'inia iru bapari.

13 Nãga k'awa p'ani tachi t'ãri a-ba p'anapata Tachi Ak'õre ome. Irua ichi Jaure peïji tachi ome bapariimerã.

14 Ma awara taipa Tachi Ak'õre Warra bapata unujida tachi taupa. Mapa jõmaarãmaa nãga nepiripata: Tachi Ak'õrepa ichi Warra peïji na p'ek'au eujãdepemaarã o k'achiadeepa k'aripa atade.

15 Mapa chi jara bipa Jesús Tachi Ak'õre Warra t'ãri a-ba bapari Tachi Ak'õre ome.

16 Mãgã tachia Tachi Ak'õre k'awa p'ani mãik'aapa ijãa p'ani irua tachi k'inia iru bapari. Tachi Ak'õrepa eperãarã jõmaweda k'inia iru bapari perã, eperãpa auk'a Tachi Ak'õre k'inia iru bak'ãri, t'ãri a-ba bapari iru ome.

17 Tachia Tachi Ak'õre mãgã k'inia iru p'anadak'ãri, oomaa p'ani irua k'inia bik'a. Irua k'inia bi waawee-ee p'anadamerã ichi k'ïrapite, ichi ewari waibia ewate pak'ãri. Wãara ma ewate mãga p'anadait'ee, na p'ek'au eujãde p'ani misa iru ome t'ãri a-ba p'anapata perã, Jesucristo iru ome t'ãri a-ba baparik'a.

18 Wãara Tachi Ak'õre k'inia iru baparipa maarepida waawee-ee bapari, k'awa bairã Tachi Ak'õrepa iru auk'a k'inia iru bapari mãik'aapa maarepida iru k'achia oo-e pait'ee. Mamïda chi waide mãga k'awa-e bipa Tachi Ak'õre waawee bapari, k'ïsia bairã Tachi Ak'õrepa ichi k'achia ooi. Mapa tachia nãga k'awadai. Eperã abaapa waawee bi pirã Tachi Ak'õrepa iru k'achia ooi't'ee, ma eperãpa waide pia k'awa-e bi Tachi Ak'õrepa iru audú k'inia iru bapari.

19 Tachia Tachi Ak'õre k'inia iru p'ani, irua naapiara tachi k'inia iru bada perã.

20 Tachidepemapã jarai ichia Tachi Ak'õre k'inia iru bapari. Mãga jara bi mïda, ichi t'ãride chi ipema Cristo k'aurepa unuamaa iru bi pirã, mãgã eperã seewamaa bi. Ichi ipema unu bita k'inia-e bi pirã, ¿sãga k'inia iru bai Tachi Ak'õre, unu-e bita?

21 Maperãpi Jesucristopa jaraji chi Tachi Ak'õre k'inia iru bipa ichi ipemaarã Cristo k'aurepa auk'a k'inia iru bai pia bi.

5

Ne-inaa k'achia k'ïra t'ãdoo oo amaa wãk'ãti wãpataarã

1 Jõmaweda Tachi Ak'õre warrarãpa nãga ijãapata: Jesús, Cristo, ichi ai, Tachi Ak'õrepa peïda eperãarã rey pamerã. K'ïsiadãma nãgide. Tachia k'awa p'ani eperã abaapa awaraa eperã k'inia iru bak'ãri, ma eperã warrarã paara k'inia iru bapariit'ee.

2 Mãga bi ichiaba Tachi Ak'õre ome. Tachia Tachi Ak'õre k'inia iru p'anadak'ãri mãik'aapa oodak'ãri irua jara bik'a, k'awa p'ani iru warrarã jida k'inia iru p'anadait'ee.

3 Oodak'ãri Tachi Ak'õrepa jara bik'a, ak'ipimaa p'ani wãara iru k'inia iru p'ani. Irua iidi-e bi oodamerã ne-inaa tachia p'oyaa oodak'aa.

4 Tachia oodai Tachi Ak'õrepa jara bik'a, iru warrarã perã. Jõmaweda Tachi Ak'õre warrarãpa na p'ek'au eujãdepema k'achia k'ïra t'ãdoo oo amaa wãk'ãti wãpata, oo k'inia p'anapata perã irua jara bik'a. Tachia ne-inaa k'achia mãgã oo amaadai Cristode ijãapata perã.

5 Mapa jaradai: "Tachia ijãadak'ãri Jesús Tachi Ak'õre Warra, irua k'aripapari tachia na p'ek'au eujãdepema ne-inaa k'achia jõma oo amaa wãk'ãti wãdamerã."

Tachi Ak'õrepa jarada Jesús ichi Warra

⁶ Jesucristo na p'ek'au eujãdee chek'ãri, ak'ipiji ichi Tachi Ak'õre Warra. Mãga ooji paniapa poro choopik'ãri mãik'aapa ichi waa bat'ak'ãri. Jesús, ichi ai, Cristo paji poro choopik'ãri paniapa mãik'aapa ichi waa bat'ak'ãri. Tachi Ak'õre Jaurepata ichiaba tachimaa k'awapipari Jesús Tachi Ak'õre Warra. Ma Jaurepata ichita wãarata k'awapipari. Maperã ijãa p'ani wãara Jesús Tachi Ak'õre Warra.

⁷ Mãpai jaradai nãgí ne-inaa õpeepa auk'a tachimaa k'awapi p'ani Jesús wãara Tachi Ak'õre Warra:

⁸ Tachi Ak'õre Jaurepa ma wãarata k'awapipari perã tachimaa; Jesupa ooda perã Tachi Ak'õrepa oopidak'a poro choopik'ãri paniapa mãik'aapa Jesupa ooda perã Tachi Ak'õrepa oopidak'a iru waa bat'ak'ãri.

⁹ K'ĩsiadáma nãgide. Eperãarãpa charraarã k'ĩrapite ne-inaa jaradak'ãri, ijãapata mãirãpa jara p'ani. Maperã audupiara ijãadaipia bi Tachi Ak'õrepa ne-inaa jarak'ãri, ichi jõmaarã k'ãyaara waibiara bapari perã. Ichia jaramaa bi Jesucristo ichi Warra ma jarada õpeepa.

¹⁰ Mapa chi Tachi Ak'õre Warrade ijãaparipa k'awa bi iru wãara Tachi Ak'õre Warra, Tachi Ak'õre Jaurepata ma eperã t'ãride mãga k'awapipari perã. Mamĩda chi mãga ijãa-e bipa jõmaarãmaa ak'ipimaa bi ichi k'ĩsiade Tachi Ak'õrepa seewa jara bi.

¹¹ Tachi Ak'õrepa jara bi tachia iru Warrade wãara ijãadak'ãri, ichita p'anapataadait'ee iru ome.

¹² Mapa jaradai: “Chi Tachi Ak'õre Warrade wãara ijãapari it'aa wãit'ee. Mamĩda chi Tachi Ak'õre Warrade ijãa-e bi it'aa wã-e pait'ee. Mãgí atuait'ee.”

Juanpa awaraa ùraa jarada

¹³ Mia jõma jara aupada na k'art'ade p'ãji parã, Tachi Ak'õre Warrade ijãapataarã, k'awaadamerã wãara ichita p'anapataadait'ee Tachi Ak'õre ome.

¹⁴ Maperã tachi inejasia-ee it'aa iidipata Tachi Ak'õremaa. T'ãride k'awa p'ani tachia iidiruta pirã Tachi Ak'õrepa ne-inaa oomerã ichia oo k'inia bik'a eperãarã k'aripait'ee, tachia iidiruta irua ùriit'ee.

¹⁵ Ma awara k'awa p'anadairã irua ùripari mãgã iididak'ãri, ichiaba k'awa p'ani irua ooit'ee tachia iidi p'anik'a.

¹⁶ Parãdepemapa unuru pirã pi ìpema Cristo k'aurepa ne-inaa k'achia oomaa bi, it'aa t'ìpia bi ma ìpema pari, Tachi Ak'õrepa iru chupiria k'awaamerã. Mãgã pia ma ìpema k'aripai, Tachi Ak'õrepa iru it'aa wãpimerã. Mãga ooi ma ìpemapa oo bi pirã ne-inaa k'achia, ma k'aurepa tachi atuapi-e. Mamĩda ne-inaa k'achia paraa, ma k'aurepa tachi atuapipari. Irua mãgí oo bi pirã, mia parãmaa jara-e it'aa t'ìdamerã iru pari.

¹⁷ Wãara eperãarãpa ooda-e p'anadak'ãri Tachi Ak'õrepa jara bik'a, ne-inaa k'achia oomaa p'ani iru k'ĩrapite. Mamĩda p'ek'au k'achia jõmaapa tachi atuapi-e.

¹⁸ K'awa p'ani Tachi Ak'õre warrarãpa p'ek'au k'achia oo amaa wãk'ãti wãpata, Tachi Ak'õre Warra, Jesucristopa ãra k'aripapari perã. Irua ãra ak'ipari Netuara Poro Waibiapa ãramaa ne-inaa k'achia oopinaamerã.

¹⁹ K'awa p'ani tachi Cristode ijãapataarã Tachi Ak'õredeerã. Jõdee apemaarã na p'ek'au eujãdepemaarã Netuara Poro Waibia jua ek'ari p'anapata.

²⁰ Ichiaba k'awa p'ani Tachi Ak'õre Warra na p'ek'au eujãdee cheji Tachi Ak'õre k'awapiit'ee tachimaa, mãgã k'awaadamerã k'aita wãara Tachi Ak'õre. Tachi ijãapataarã chaa t'ãri a-ba bapari ma wãara Ak'õre ome, t'ãri a-ba bapari

perã iru Warra Jesucristo ome. Mãgita wãara Tachi Ak'õre. Iru k'aurepata it'aa wãdait'ee.

²¹ Chi mãga ijãada-e p'aniirã seewadeta ijãa p'ani. ãchia ijãapata chi ne-inaa juapa ooda k'ĩrapite it'aa t'ĩpataarãk'a. Mapa ijãanáati ãchik'a. Mãgapai paji.

2 SAN JUAN

San Juanpa K'art'a T'ēepema P'āda

San Juan, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a p'āji. Ichia “mi Cristode ijāapataarā ak'ipari waibhada” apari, taarā ijāada perā, Cristo ome nipadak'āriipa. Na k'art'a pēiji “Ak'ōrepa jirit'eradaarāmaa”; pia jarait'eera, jirit'erada Cristode ijāapataadamerā.

Naapiara Juanpa jara bi āra k'inia iru bi māik'aapa o-īa bi ūk'uru Ak'ōre ode pia nipapata perā. Ūraa bi chik'inia p'anapataadamerā (vs. 1-6). K'irāpapi bi Cristo na p'ek'au eujāde nipada eperā jip'aak'a; mapa ūrinaadamerā seewa jarateepataarāpa jara p'ani māik'aapa āchi t'āide māirā auteebainaadamerā (vs. 7-11). T'ēepai jara bi ichi wā k'inia bi āchi ak'ide māik'aapa salude pēiru (vs. 12-13).

Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēidade jara bik'a p'anapataadaipia bi

¹ Mi, Juan, Cristode ijāapataarā ak'ipari waibia. Mia na k'art'a p'āru parā ijāapataarāmaa, Tachi Ak'ōrepa parā jirit'erada perā Cristode ijāapataadamerā. Wāara mia parā k'inia iru bi. Mia aupaita parā māgá k'inia iru bi-e. Jōma Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēida k'awa p'anirāpa parā auk'a k'inia iru p'ani.

² Mia parā māgá k'inia iru bi ma wāarata iraweda tachi t'āride bapari perā māik'aapa ichita bait'ee perā tachi ome.

³ Wāara Tachi Ak'ōre māik'aapa iru Warra Jesucristo t'āri pia p'anapata tachi ome. Mapa ārapa tachi pia ak'i p'anadait'ee. Ma awara tachi chupiria k'awaadait'ee māik'aapa k'āiwee p'anapidait'ee. Māgá wāara p'anadai Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a māik'aapa chik'inia p'anapataadai iru ome.

⁴ Mi o-īa beejī k'awaak'āri parādepemaarā ūk'uru p'anapata Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēidade jara bik'a.

⁵ Irā, ipemaarā Cristo k'aurepa, mia parāmaa enenee nībi tachi chik'inia p'anapataadamerā. Mia māga jarak'āri, jara-e bi ne-inaa parāpa waide k'awada-e p'ani. Tachia naa Cristode ijāadak'āriipa ma jarada ūridooda.

⁶ Nāgá tachia ak'ipidai Tachi Ak'ōre māik'aapa awaraarā k'inia iru p'ani: oodak'āri Tachi Ak'ōrepa jara bik'a. Iruata jara bi tachi chik'inia p'anapataadamerā. Parāpa māga ūrijida naaweda Cristode ijāadak'āri.

K'irak'aupai seewa jarateepataarā t'ūpidai parā t'āide

⁷ Ma Tachi Ak'ōrepa jarada mia parāmaa k'irāpapi k'inia bi, na p'ek'au eujāde seewa-idaa beerā chok'ara paraa perā. Māgāirāpa ijāadak'aa Jesucristo na p'ek'au eujāde ba cheji eperā jip'aak'a. Jaradak'aa Jesucristo Tachi Ak'ōre Warra. Māgá tachia k'awa p'ani āchia seewa jaratee nipapata. Āchi Anticristo jīak'aarā.

⁸ K'irak'aupai ijāadai āchia jara p'ani. Māga ijāaruta pīrā, jōpidait'ee jōma parāpa oomaa p'ani Tachi Ak'ōre-it'ee. Mia k'inia bi parāpa atadamerā jōma Tachi Ak'ōrepa k'isia iru bi teeit'ee ichideerāmaa it'ari, oopatap'edaa perā irua oopi bik'a.

⁹ Eperāpa jararu pīrā Cristopa jarateedak'a oo-e pait'ee, ichia ma jarateeda k'āyaara Tachi Ak'ōre net'aa waapiara k'awa bairā, māgí eperāpa wāara Tachi Ak'ōre k'awa-e bi. Jōdee chi Cristopa jarateedak'a oo bipa wāara ijāapari Tachi Ak'ōre Warrade māik'aapa Tachi Ak'ōre k'awa bapari.

¹⁰ Maperã mãgee Cristopa jarateedak'a ooda-e p'anirãdepema aba parã t'ãide cheru pirã, iru auteebaidaik'araa bi. Mãgee jarateepataarã parãmaa chepidaik'araa bi.

¹¹ Parãdepema abaapa mãgee eperã auteebairu pirã, k'aripait'ee irua waapiara k'achia oomerã ijãapataarãmaa, irua seewa jaratee bi k'aurepa.

¹² Mia parãmaa waa jara k'inia bi, mamĩda k'art'a p'ãdade mãga oo k'inia-e. Parã ak'ide wã k'inia bi, k'ĩrapite pedeedait'ee. Mãgã tachi o-ĩa p'anadait'ee.

¹³ Parã ipemaarã Cristo k'aurepa, chi nãpema Tachi Ak'õrepa jirit'eradaarã Cristode ijãadamerã, parãmaa ichiaba salude tee pẽiruta.

Mãgapai paji.

3 SAN JUAN

San Juanpa K'art'a Araarepema P'ãda

San Juan, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a p'ãji. Na k'art'a pëiji Cristode ijãapari Gayomaa. P'ãji jarait'ee ichia jarateepataarã pëida auteebaidamerã ijãapataarã chip'epatamã.

Naapiara Juanpa pedee pia jara bi Gayomaa, Tachi Ak'õrepa iru pia oomerã. Jara bi ichi o-ïa beeda nepiri chedak'ãri Gayo pia ijãapari Cristode. Gayomaa chupiria iidi bi ichia jarateepataarã pëida auteebaimerã mäk'aapa ãra k'aripamerã pia ijãapata perã Cristode (vs. 1-8). Jara bi jãpema Diotrefepa iru ùraa ùriamaa bi mäk'aapa irua pëida eperëarã auteebai k'inia-e bi. Ùraa bi Gayopa mãga oonaamerã; ma k'ãyaara jãpema Cristode ijãapari pia Demetriok'a bamerã (vs. 9-12). T'ëepai jara bi ichi wã k'inia bi Gayo ak'ide mäk'aapa salude pëiru jãpema k'õp'ãyoorãmaa (vs 13-15).

Juanpa Gayomaa jarada

¹ K'õp'ãyo Gayo mia wãara k'inia iru bapari,

Mi, Juan, Cristode ijãapataarã ak'ipari waibiapa na k'art'a pimaa p'ãru. Wãara mia pi k'inia iru bi.

² Jãpema k'inia Cristo k'aurepa, mia it'aa t'ï bi ne-inaa jõmaade pi pia wãmerã mäk'aapa k'ap'ia pia bamerã pi t'ãride Tachi Ak'õre k'ïrapite pia baparik'a.

³ Ùk'uru tachi jãpemaarã Cristo k'aurepa nama chedak'ãri, nepirijida pia wãara oopari Tachi Ak'õrepa wãarata jara pëidak'a, mägide ijãapari perã. Mãga ùrik'ãri, mi o-ïa beej.

⁴ Wãara mi ichita o-ïa beepari k'awaak'ãri ijãapataarã michi warrarãk'a p'ani p'anapata Tachi Ak'õrepa wãarata jara pëidade jara bik'a. Mi-it'ee mãga k'awaai k'ãyaara, ne-inaa awaraa pipiara wë-e mi o-ïapiit'ee.

⁵ Jãpema k'inia, pia Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a pia oomaa bi k'aripak'ãri tachi jãpemaarã Cristo k'aurepa, chi awara ãi jaratee nipapataarã. Wãara pia ãra auteebaipari, ãra k'awa-e bi mïda.

⁶ Mapa nama chedak'ãri, jõmaarã ijãapataarã taide nepiripata pia ãra k'aripada, ãra k'inia iru bapari perã. Mägã k'aripaparïji ãchi ode pia wãdamerã. ãra k'aripãji Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a, ãrapa iru mimia oomaa p'anadairã.

⁷ ãra uchijida ãchi t'ãideepa jarateedait'ee Cristopa ooda mäk'aapa irua jarada. Ma wãdade ne-inaa maarepida iidi k'iniada-e paji ijãadak'aa beerã juadepema.

⁸ Mapa tachia ãra auteebaidaipia bi mäk'aapa k'aripadaipia bi. Mãga ooruta pirã, ãra ome auk'a mimiadait'ee awaraarãpa Tachi Ak'õre wãarata k'awaadamerã.

Diotrefepa k'achia ooda; jõdee Demetriopa pia ooda

⁹ Mia auk'a jaraji awaraa k'art'a pëidade pi t'ãidepema ijãapataarãmaa. Mamïda Diotrefepa mi pedee ùri k'inia-e, ichi audua bairã. Ichi ijãapataarã poro waibia pa k'inia bi.

¹⁰ Ichia mi pedee mägã ùri k'inia-e bairã, mi wãk'ãri parã ak'ide, k'ïrapite pedeeit'ee ichi ome. Mia k'irãpapiit'ee ichia pedee k'achia jaramaa bi tai Ak'õrepa jirit'eradaarã ãpite. Mãgapai oo-e ichia. Ichiaba tachi jãpemaarã Cristo k'aurepa jaratee nipadak'ãri ijãapataarã t'ãide ichi k'ait'a,

ichia māgīirā auteebaik'aa. Ma awara, awaraa ijāapataarāpa āra auteebai k'inia p'anadak'āri, ichia māga oopik'aa māik'aapa jērepari ma auteebai k'inia p'anīirā awaraa ijāapataarā ik'aawaapa.

¹¹ Gayo, mi ipema k'inia, oonāaji ichia oo bik'a, ne-inaa k'achia oomaa bairā. Ma k'āyaara pia óoji. Nāgí k'irāpāji. Chi ne-inaa pia oo bipa oopari Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a. Mamīda chi k'achia oo bipa Tachi Ak'ōre k'awa-e bi.

¹² Wāara Diotrefepa māgá ne-inaa k'achia oomaa bi. Mamīda Demetriopa māga oo-e bi. Ijāapataarā jōmaarāpa nepiripata irua ne-inaa pia oopari. Iru bapari Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēidade jara bik'a. Tai nāpemaarāpa ichiaba jara p'ani iru t'āri pia bapari. Piata k'awa bi taipa seewadak'aa.

¹³ Mia pīmaa waa jara k'inia bi, mamīda k'art'a p'ā bide māga jara k'inia-e.

¹⁴ Taarā-e nide mi wā k'inia bi pi ak'ide. Māgá k'īrapite pedeedai.

¹⁵ Gayo, mia it'aa iidi bi Tachi Ak'ōrepa pi k'āiwee bapimerā. Tachi k'ōp'āyoorā nāpemaarāpa ichiaba pīmaa salude tee pēiruta. Tai pari salude téjei jāma p'ani k'ōp'āyo chaa.

Māgapai paji.

SAN JUDAS

San Judapa K'art'a P'ãda

San Judapa na k'art'a p'ãji. K'isia p'ani na Judas Jerusalendepema ijãapataarã poro waibia Santiago ipema paji. Na k'art'a Cristode ijãapataarãmaa pëiji.

Salude teep'eda mãik'aapa pedee pia jarap'eda (vs. 1-2), Judapa naapiara ũraa bi ũrinaadamerã seewa jarateepataarãpa jaratee nipapata áchi t'ãide. Jara bi Tachi Ak'õrepa ooda chonaarãweda mãgeerã ome (vs. 3-7). Ichiaba jara bi ma seewa jarateepataarãpa oodak'aa Cristopa oopi bik'a. Jip'a oopata áchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa oopi bik'a (vs. 8-16). K'irãpapi bi mãga pait'ee perã Cristo chei naaweda, k'ira jip'a p'anapataadamerã irua k'inia bik'a (vs. 17-23). T'ëepai iidi bi Ak'õrepa ãra pia ak'i bapariimerã mãik'aapa pedee pia jara bi Jesucristode (vs. 24-25).

Salude pëida

¹ Mi, Judas, Santiago ipema, mimiapari Jesucristo-it'ee. Na k'art'a p'ãru Tachi Ak'õrepa jirit'eradaarãmaa. Irua parã k'inia iru bapari. Ma awara, Jesucristopa parã ak'i bapari atuanaadamerã ichi waya cheru misa.

² Mia it'aa iidi bi Tachi Ak'õrepa parã audú chupiria k'awaamerã, k'ãiwee p'anapimerã mãik'aapa k'inia iru bamerã.

Sãap'eda na k'art'a p'ãda

³ Ipemaarã k'iniarã, mia t'ãriipa p'ait'ee paji jarait'ee sãga Cristopa tachi ijãapataarã jomaweda o k'achiadeepa k'aripa ataji atuanaadamerã. Mamãda, ma k'ãyaara, p'ãru ũraait'ee parãpa ijãa amaadamerã awaraarãpa seewa jarateepata mãik'aapa t'ãriipa Cristopa k'inia bik'a ijãadamerã, tai naapema ijãapataarãpa naaweda jaratedap'edaak'a.

⁴ Mãga jara bi ijãadak'aa beerã mera t'itudap'edaa perã parã t'ãide Tachi Ak'õrede ijãapataarãk'a. Tachi Ak'õrepa p'ek'au k'achia wëpapipari perã, pia bida a p'ani oodait'ee ne-inaa joma tachi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa oopi bik'a. ¡Mamãda mãga-e! Ichiaba merapata Jesucristo Tachi Waibia, tachi ijãapataarã chipari. Tachi Ak'õre ũraa chonaarãweda p'ãdade jara bi mãgeerã jodait'ee iru juapa.

Tachi Ak'õrepa ooda naawedapema ijãadak'aa beerã ome

⁵ Parãpa nãgí k'awa p'ani mĩda, mia k'irãpapiit'ee. Tachi Waibiaapa Israel pidaarã jomaweda Egipto eujãdeepa uchiapiji. Mamãda t'ëepai ijãa amaa p'anadap'edaarã jomaweda ichi juapa jöpiji.

⁶ Ma awara ai naaweda angeleerã ũk'uru uchijida Ak'õre jua ek'ariipa, áchi awaraa angeleerã poro waibiarã p'anajida mĩda. Irua áchi p'anapatap'edaamãipa pëik'ooji p'ãriudee. Mama at'ãri cadenapa jãa iru bi, ichi ewari waibia ewate nima. Mãgí ewate irua jomaaarã k'irapite áchia k'achia oodap'edaa jarait'ee.

⁷ Awaraarã ichiaba ma angeleerã k'achia beerãk'a. Sodomã pidaarã mãik'aapa Gomorra pidaarã awaraa p'uuru k'ait'a p'anadap'edaarã ome áchi k'ap'iaapa p'ek'au k'achia opachida; ne-inaa eperãarã jip'arãpa yiaraa iru p'anapata. Maperãpi Tachi Ak'õrepa ma p'uurudepemaarã jöpiji t'ipitaupa. Mãgá apemaarãmaa ak'ipiji sãga t'ãri k'achia-idaa beerã jöpit'ait'ee t'ipitau k'ik'aa bipa.

Ne-inaa Tachi Ak'õrepa ooit'ee ichi ewari waibia ewate

⁸ Māgi ijāadak'aa beerā parā t'āide p'anīrāpa auk'a oopata. Tachi Ak'õrepa ma k'achia beerāmaa māga ooji mīda, irapema seewa jarateepataarāpa māirā jīak'a āchia oo k'iniata oopata. K'āimok'araa pik'apata perā, āchia oopata āchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iapa oopi bik'a. Ma awara merapata Tachi Waibia āchi chipari māik'aapa angeleerā āpīte pedee k'achia jarapata.

⁹ Jōdee Miguel, angeleerā poro waibia mīda, ak'ipiji ichi Tachi Ak'õre jua ek'ari bapari. Ik'achia pedee-e paji Satanamaa aupedeedak'āri Moisés k'ap'ia piuda pari; k'aipa atait'ee. Māgaji:

'Tachi Ak'õrepa pi itriait'ee.'

(Zac 3.2)

¹⁰ Mamīda māgi seewa jarateepataarāpa māga ooda-e. Ne-inaa Tachi Ak'õrede pia k'awada-e pak'āri, oo iru p'anapata pedee k'achiapa. Ne-animalaarāk'a āchi k'ap'iapa oopi bik'a oopata, k'īsiadak'aa perā Tachi Ak'õrepa k'īsiapiparik'a. Mapa mia jōnipa āchi itu jōk'oodait'ee p'ek'au k'achia ooyaa k'aurepa.

¹¹ jAai, Tachi Ak'õrepa āchi k'achiadee pēiit'ee! P'ek'au k'achiade nipapata Cainpa oodak'a. Ichiaba oopata Balaampa oodak'a. P'arat'a jita k'iniapa ichia Tachi Ak'õre eere p'anadap'edaarā p'ek'au k'achiade baaiipiji. Ma awara āchi poroorā ome chōo jiri p'ani, Corepa oodak'a ichi eere p'anadap'edaarā ome. Maperāpi Tachi Ak'õrepa āchi ichiaba k'enak'ooit'ee iru k'īrapite panadak'āri.

¹² Parā chip'edaidak'āri ne-inaa jedek'odait'ee, k'īra nejasiadaipata māgi seewa jarateepataarā k'aurepa. Mamīda āchi k'īra nejasia wēe, waibia k'opata māik'aapa waibia topata, āchita poro waibiarāk'a Tachi Ak'õre k'īrapite. Māgā oodak'āri, chupiria chitōonīrā ak'idak'aa. Jōmaweda āchi-it'ee aupai oopata. Jīarara pania wēe bik'api p'ani, nāupa atepari eujā p'ūasaadee. Ichiaba nejō būrik'api p'ani chauk'aa bak'āri, chaujara bi mīda. Āchi piu pik'a p'ani ma pak'uru ēt'adak'a māik'aapa p'oodak'a.

¹³ P'usa t'ojara pak'āri, k'īraudaipari māik'aapa k'õp'ep'ee nejarra k'achia ome ipu ide atabēipari. Māga pik'a māgeerā. Golpe pedeeepata eperāarā waibiarāk'a. Mamīda tachia unudai ne-inaa k'achia k'īra t'ādoo āchia oopata. Lucero Ak'õrepa bidamāiipa uchiadāk'api p'ani, awaraarāmaa Tachi Ak'õre o atuapijata perā. Mapa irua āchi atuapiit'ee, ichita p'āriude jīa paraa p'anadamerā.

Enocpa seewa jarateepataarāde jarada

¹⁴ Enoc Adandeeapa uchiadap'edaarā sietede uchijai. Tachi Ak'õrepa Enoc-maa pedeeipiji māgeerā:

—jŪriti mia jararu! Tachi Waibia cheit'ee ichi angeleerā cho-k'ara ome.

¹⁵ Ak'i cheit'ee jōmaweda eperāarāpa oopatap'edaa, jarait'ee pia wa k'achia. Tachi Ak'õrede ijāadak'aa beerā k'achiadee pēiit'ee. Māga ooit'ee āchi irude ijāadak'aa p'anadairā; ne-inaa k'achia oopatap'edaa perā māik'aapa iru āpīte pedee k'achia jarapatap'edaa perā.

¹⁶ Māgiirā t'āri o-īa p'anadak'aa. Ik'īati pedeeepata awaraarāmaa, ne-inaa oodak'āri. T'āride oodaamaa p'anadairā Tachi Ak'õrepa k'īnia bik'a, oopata āchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iapa oopi bik'a. Audua pedeeepata awaraarāpa pia ak'idamerā māik'aapa pedee pia jara p'anipa k'õp'āyo meraa pik'apata, jōmaweda pia uchiamerā āchi-it'ee aupai.

Jesucristo k'õp'āyoorāpa naaweda jaradap'edaa

¹⁷ Mamīda ipemaarā k'iniarā, parā māga p'anadak'aa. Mapa k'irāpāti Tachi Waibia Jesucristopa jirit'eradaarāpa jaradap'edaa:

18 —Tachi Ak'õre ewari waibia ewate pai naaweda, ijãapataarã t'ãide uchiadait'ee Tachi Ak'õre Ûraa oo iru p'anapataarã. Mãgiirãpa oodait'ee ãchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaa oopi bik'a.

19 Parã t'ãide mágá p'asa bi. Mãge seewa jarateepataarãpa parã k'iraupipata pãchi auk'arã ome. Mapa awara-awaraadaipata. Æchia oopata na p'ek'au eujãdepema ijãadak'aa beerãpa oopatak'a, Tachi Ak'õre Jaure wëe p'anadairã.

Ûraada Cristode wãara ijãapataarã-it'ee

20 Jõdee parã, ïpemaarã k'iniarã, mãga p'anadak'aa. Mapa chik'aripa p'anapataati waapiara Cristode ijãadait'ee mãik'aapa pipiara k'awaadait'ee Tachi Ak'õrepa wãarata pedee jara pëida. Ma awara it'aa t'ipataati Tachi Ak'õre Jaurepa oopi bik'a.

21 K'ira k'aupai k'ira atuadai Tachi Ak'õrepa tachi k'inia iru bapari mãik'aapa p'anapataati ichia k'inia bik'a. K'ãiwee nipataati Tachi Waibia Jesucristopa chupiria k'awaaru ewate, ichita p'anapataadait'ee perã iru ome.

22 Pia ijãa-e beerã chupiria k'awáati waapiara Cristode ijãadamerã.

23 Eperãarã netuara o k'achiade nipapataarã k'aripati ijãadamerã mãik'aapa uchiadamerã t'ipitau urua nãbideepa uchiak'ajidak'a. Eperã p'ek'au k'achia ooyaa bak'ãri, ichiaba chupiria k'awáati. Mamãda ichia p'ek'au k'achia oopata unuamaa iru p'anadaipia bi, p'aru mik'ia jo bik'a. Mapa k'irak'aupai oodai ãchia oopatak'a.

It'aa t'ida ijãapataarã pari

24 Tachi Ak'õrepata parã k'aripai mãirã k'achiade baainaadamerã. Ma awara ichia parã ateei ichimaa ichi k'ira wãree unudamerã mãik'aapa t'ãri o-ia, p'ek'au k'achia wëe baini p'anadamerã ichi k'irapite. Mapa o-ia irumaa it'aa t'idãma.

25 Ichita Tachi Ak'õre; awaraa Ak'õre Waibia iru k'ãyaara wë-e. Ichi Tachi O K'achiadeepa K'aripa Atapari. Maperã t'ãripa o-ia it'aa t'ipata: "Jesucristo, pi jõmaweda na p'ek'au eujãde nãbi Rey Waibia K'ira Wãree. Ne-inaa jõmaweda pi jua ek'ari iru bi. Ewaa weda ne-inaa jõmaweda chok'aji; at'ãri chok'apari mãik'aapa ichita mãga bapariit'ee. Amén."

APOCALIPSIS

Tachi Ak'õrepa k'awapida San Juanmaa

San Juan, Jesucristopa jirit'eradapa na libro Apocalipsis apata p'ãji. Apocalipsis jara k'inia bi Tachi Ak'õrepa k'awapida. Juanpa na pedee p'ãji Cristode ijãapataarã ùraait'ee, Cesarpa ãra miapi iru bada perã ichi jua ek'ari. Na p'ãdade Juanpa jara bi Tachi Ak'õrepa unupida ichimaa k'ãimok'araa pik'a bide, Patmos islade bak'ãri. Made Ak'õrepa unupiji ichia ooit'ee bi netuara eere p'anirã p'oyaait'ee.

Naapiara Juanpa jara bi Jesucristopa na pedee k'awapida ichi ángel k'ap'ia pari (cap. 1.1-3). Ijãapataarãmaa saludaap'eda, jara bi ichia Jesucristo unuda mãik'aapa ichia Cristopa jara pëida p'ã bi Ásia eujãdepema Cristode ijãapataarã chip'epata siete p'anirãmaa (caps. 1.4-3.22). Jara bi ichia Tachi Ak'õre rey su-ak'i beepari unuda (cap. 4); joip'aruk'a bi pirat'ida unuda mãik'aapa Oveja Chak'e unuda (cap. 5). Jara bi ma joip'aruk'a bi k'arada siete unuda mãik'aapa ichia unuda ma Oveja Chak'epa ma k'arada chaa ogat'aak'ãri (caps. 6.1-8.1). Jara bi ichia unuda angeleerãpa trompeta seis chaadak'ãri, Tachi Ak'õrepa ne-inaa k'achia oopii naaweda na p'ek'au eujãdepemaarãmaa (caps. 8.2-9.21); ichia ángel unuda joip'aruk'a k'aípee bi ome (cap. 10) mãik'aapa ichia unuda Ak'õre pedee jarapataarã omé it'ariipa chedak'ãri na p'ek'au eujãdee mãik'aapa ma seis eerepema trompeta chaak'ãri (cap. 11). Jara bi wëra je choma bi ome pajãde unuda (cap. 12); nemisia ne-animal k'achia ome unuda (cap. 13); Oveja Chak'e unuda ciento cuarenta y cuatro mil judiorã ome (cap. 14.1-5); angeleerã unuda ãrapa na p'ek'au eujãdepemaarã k'achia oodak'ãri (cap. 14.6-20); k'ari ùrida mãik'aapa angeleerã siete unuda (cap. 15). Unuji awaraa ne-inaa siete p'asadap'edaa na p'ek'au eujãdepemaarãmaa, angeleerãpa p'arat'u weedak'ãri mãirã ñri (cap. 16). Jara bi Babilonia p'uuru unuda (cap. 17) mãik'aapa Tachi Ak'õrepa ma p'uuru jöpida (caps. 18.1-19.5). Jara bi Oveja Chak'e miak'ãida fiesta unuda mãik'aapa sãga pait'ee Cristo waya chek'ãri (cap. 19.6-21). Jara bi Tachi Ak'õrepa Netuara Poro Waibia p'oyaada (cap. 20.1-10) mãik'aapa sãga jômaweda eperãarã panadait'ee Tachi Ak'õre su-ak'i beepari t'orroo bi k'ãrapite (cap. 20.11-15). Ichiaba jara bi sãga pait'ee Tachi Ak'õrepa ooit'ee bi eujã chiwidi mãik'aapa Jerusalén p'uuru chiwidi (caps. 21.1-22.5). T'ëepai jara bi na p'ãda leerutaarãpa oopataadamerã na ùraade jara bik'a mãik'aapa ichita Cristode ijãapataadamerã (cap. 22.6-21).

Jesucristopa k'awapida

¹ Na p'ãdade mi, Juanpa jara bi Tachi Ak'õrepa ne-inaa k'awapida Jesucristomaa. K'awapiji ichia na ewari ooit'ee bi, Jesucristopa jödee ichideerãmaa mãga k'awapimerã. It'ariipa Cristopa pëiji ichi ángel mĩmaa, mi iru mimiapari perã.

² Na p'ãdade mia jara bi Tachi Ak'õrepa mĩmaa unupida, ichia mĩmaa jara pëida mãik'aapa Jesucristopa mĩmaa jarada.

³ Tachi Ak'õrepa pia ak'iit'ee na p'ãda leerupa awaraarã taide, ichia jara pëida perã. Ichiaba pia ak'iit'ee na p'ãdade jara bi ùridap'eda, oo p'anipa aide ùraa bik'a, ma jöma ooit'ee taarã-e perã.

Juanpa Ásia eujãdepema ijãapataarãmaa jarada

⁴ Mi, Juanpa nãga p'ã pëiru parã Ásia eujãdepema ijãapataarãmaa, siete chip'epataarã chaachaa.

Mia it'aa iidi bi Tachi Ak'õrepa parã pia ak'i bapariimerã. Mãgã k'ãiwee p'anapataadait'ee. Tachi Ak'õre ichita bapari; ichita bapachi mãik'aapa ichita cheit'ee. Mia ichiaba iidi bi Tachi Ak'õre Jaurepa parã k'aripamerã. Iru jaure siete pik'a bi Tachi Ak'õre su-ak'i beepari k'irapite.

5 Ichiaba mia iidi bi Jesucristopa parã k'aripamerã. Iruata wãara jarapari Tachi Ak'õrepa jara bi. Iruata piup'eda, naapiara chok'ai p'irabajji ichita bapariit'ee. Na p'ek'au eujãdepema reyrã jõmaweda p'anapata iru jua ek'ari. Iruata tachi k'inia iru bapari. Mapa tachi uchiapiji tachia p'ek'au k'achia oopata jua ek'ariipa. Mãga ooji iru waa bat'ada k'aurepa kurusode piuk'ãri tachi pari.

6 Iruata tachi ichideerã papiji ichi Ak'õremaa p'aareerãk'a it'aa t'ipataadamerã eperãarã pari. Mapa jaradãma: "Jesucristo ichita jõmaarã k'ãyaara waibiara bapariit'ee." ¡Amén!

7 ¡Ûriti! Iru cheit'ee jãrarade. Maapai jõmaarãpa iru unudait'ee; iru supidap'edaarã paara. Na p'ek'au eujãdepema to bee chaa eperãarã jarajëedait'ee waaweepa, irua ãchi miapiit'ee jãk'aapa ãchia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa. Mãga pait'ee. Amén. (Dn 7.13)

8 Tachi Ak'õre Waibiapa jara bi:

—Mita Alfa; nejõmaata naa. Ichiaba mita Omega; nejõmaata t'ëe. Mita jõmaarã Waibia. Mi ichita bapari; ichita bapachi mãik'aapa ichita cheit'ee.

Juanpa Jesucristo unuda k'ãimok'araa pik'a bide

9 Mi, Juan, parã ipema Cristo k'aurepa, parãk'a mi t'ãri a-ba bapari perã iru ome. Mi ichiaba parã k'õp'ãyo, tachi auk'a wãdait'ee perã Ak'õre truadee mãik'aapa iraweda tachi auk'a choopata perã Jesude ijãa p'anide, tachi jiri p'ani mida miapidait'ee ma k'aurepa. Mi Patmos islade pëijida Tachi Ak'õre Ûraa jarateepachi perã mãik'aapa Jesupa ooda jarateepachi perã.

10 Mama bide tomia ewate it'aa t'ĩmaa baji Tachi Ak'õre Jaurepa oopi bik'a. Mãga nide k'ãimok'araa pik'adachi. Mi ãpiteik'a eereepa ùriji eperã golpe pedeeru, trompeta golpe jãwaaparik'a.

11 Mãgaji:

—P'ãji pia unuru maap'eda pëiji ijãapataarã chip'epata bee chaa nãgí siete p'uurude: Éfeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardes, Filadelfia, Laodicea p'uurudee auk'a.

12 Mãga ùrik'ãri, p'irrabajji ak'it'ee k'aipata mĩmaa mãga jara bi. Unuji lámpara bipata siete, awara-awaraa bainĩ bi. Mãgí chaachaa nēdeee ooda paji.

13 Mãgí esajãk'a unuji eperãk'a. P'aru teesoo jĩ baji. K'irride ne-inaa nēdeee ooda jĩ baji. Nērabai baji ichi t'ũade.

14 Ichi puda t'o-t'oo baji, oveja k'arak'a maa-e pirã nievek'a. Chi tau urua nĩbaji t'ipitauk'a.

15 Chi bĩri jida urua baji, bronce irradak'ãri uruaparik'a. Chi otau ùriji to k'ida chaaree jãwaaparik'a.

16 Ichi jua juaraare lucero siete iru baji. Chi it'aideepa uchijaji espada choma, k'ãraichaa weda p'ewedee bi. Chi k'ãra urua nĩbaji ak'õrejru imat'ipa urua nĩbaparik'a.

17 Mia iru unuk'ãri, eujãde baainaji iru k'irapite mãik'aapa piudak'a baibeeji. Mãpai irua mi t'õbajji ichi juarapa mãik'aapa mĩmaa mãgaji:

—P'eranáaji. Mi nejõmaata naa mãik'aapa nejõmaata t'ëe.

¹⁸ Miata eperäärã chok'ai p'anapipari. Na p'ek'au eujãde bide mi jai-idaaji. Mamida chok'ai p'irabaiji, maadak'ãriipa ichita bapariit'ee. Mia llavek'a iru bi piudap'edaarãmã ewait'ee. Madeepa eperäärã uchiapii mãik'aapa ãra k'aripai ichiaba chok'ai p'irabaidamerã ichita p'anapataadait'ee mi ome. Maa-e pirã, k'inia-e pirã, ãra mãgã uchiapi-e pait'ee.

¹⁹ Maperã p'ãji pia unuru, ãrã ne-inaa wãyaa nãbi mãik'aapa ne-inaa t'ẽepai wãyaait'ee bi.

²⁰ Pia unu bi ne-inaa Tachi Ak'õrepa waide unupi-e pada apidaamaa: na lucero siete mi jua juaraare mãik'aapa jã lãmpara bipata siete nẽedee ooda. Na lucero siete jara k'inia bi angeleerã siete bidã ijãapataarã chip'epata siete ababaa ak'idamerã. Jõdee jã lãmpara bipata siete jara k'inia bi ma ijãapataarã chip'epatamã siete.

2

Cristopa jara pëida Èfeso p'uurudepema ijãapataarãmaa

¹ Mãpai irua mimaa mãgaji:

—Nãgí pedee p'ã pëiji Tachi Ak'õrepa ichi ángel pëidamaa Èfeso p'uurudepema ijãapataarã ak'imerã:

Nãga jara bi ma lucero siete iru bipa ichi juaraare, bi misa ma lãmpara bipata siete nẽedee ooda mee.

² Mia k'awa bi parã Efesodepemaarã p'anapata. Pia mimiapata seewa-idaa beerã t'ũnaadamerã pãchi t'ãide mãik'aapa pia choopata mide ijãa p'anide. K'awa bi parãpa chooda-e, t'ãri k'achia-idaa beerã t'ũu k'inia p'anadak'ãri pãchi t'ãide. Mãirãpa seewata taita Cristopa pëidada adak'ãri, parãpa ak'ipachida ãchia jarateepata, k'awaa atarutamaa ãchi seewa-idaa bee.

³ Maapai parãpa choopachida, mãirãpa nepira jiripachida mĩda parã ome. Sẽ-ee mãgã choopachida, nepirade baajjida mĩda mide ijãa p'ani k'aurepa.

⁴ Mãgã choopachida mĩda, mia pia ak'i-e nãgí ne-inaa parãpa oopata. Mi mãik'aapa pãchi k'õp'ãyoorã k'inia iru p'anada-e naawedapemak'a.

⁵ K'irãpãti sãga p'anapachida ewaa mide ijãadak'ãri. Parãpa ne-inaa k'achia oopata oo amãati mãik'aapa t'ãriipa jõma oopatãati naawedapemak'a, mi k'inia iru p'anadairã mãik'aapa pãchi k'õp'ãyoorã k'inia iru p'anadairã. Mãga ooda-e pirã, mia pãchi lãmpara bipata ãyaa atait'ee. Mãgã mi waa parã ome ba-e pait'ee.

⁶ Mia mãga jara bi mĩda, parãpa nãgí ne-inaa pia oopata. Mik'a parãpa auk'a unuamaa iru p'anapata Nicolaíta pidaarãpa k'achia oopata.

⁷ K'irĩ eesaa p'anãti ùridamerã Tachi Ak'õre Jaurepa jara bi ijãapataarãmaa, ãchi chip'epata chaa. K'achia p'oyaapataarãmaa mia k'opiit'ee eperäärã chok'ai p'anapipari pak'urudepema; mãgí pak'uru Tachi Ak'õre eujãde bi.

Cristopa jara pëida Esmirna p'uurudepema ijãapataarãmaa

⁸ Mãpai irua mãgaji:

—Írã nãgí pedee p'ã pëiji Tachi Ak'õrepa ichi ángel pëidamaa Esmirna p'uurudepema ijãapataarã ak'imerã:

Nãga jara bi nejõmaata naa, nejõmaata t'ẽe; chi jai-idaap'eda chok'ai p'irabaidapa.

⁹ Mia k'awa bi parã Esmirnadepemaarã nepirade p'anapata eperäärãpa parã jiripata perã miapidait'ee. Unu bi parã chupirĩa jõnapata, wãara

chupiria-ee p'ani mīda, it'ari iru p'anadairā jōmaweda Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru bi parā-it'ee. K'awa bi pedee k'achia judiorā apataarāpa jara jōni parā āpīte. Māirā Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata tede chip'epata mīda, wāara Tachi Ak'ōredeerā-e, michideerā jiripata perā. Tachi Ak'ōredeerāk'a p'anapataadai k'āyaara, Satanadeerāk'api p'anapata.

¹⁰ Waaweenāti māgeerāpa parāmaa ooruta. ¡Ūriti! Māgeerā k'ap'ia pari Satanapa parā ūk'uru t'ipiit'ee carcelde, mīde ijāa amaadai jīak'aapa ma k'aurepa. Ewari diez mama p'anadait'ee. Mamīda chóoti mīde ijāa p'anīde, mama parā peeruta pijida. Māgá chooruta pirā, mia it'aripema poro jīra teeit'ee parāmaa, ichita p'anapataadamerā mi ome michi truade.

¹¹ K'īri ēesaa p'anāti ūridamerā Tachi Ak'ōre Jaurepa jara bi ijāapataarāmaa, āchi chip'epata chaa. K'achia p'oyaapataarā piuda aba piudait'ee. Atuada-e pait'ee Cristode ijāadak'aa beerāk'a.

Cristopa jara pēida Pérgamo p'uurudepema ijāapataarāmaa

¹² Māpai irua māgaji:

—frā nāgí pedee p'ā pēiji Tachi Ak'ōrepa ichi ángel pēidamaa Pérgamo p'uurudepema ijāapataarā ak'imerā:

Nāga jara bi espada choma k'īraichaa weda p'ewedee iru bipa.

¹³ Mia k'awa bi parā Pergamodepemaarā p'anapatamāi. Satanás rey su-ak'ī beeparik'api bi, jāpemaarā chok'ara ichi jua ek'ari p'anapata perā. Mamīda parāmaa ik'achia Cristodeerāda adak'āri, mi merada-e paji. Ma awara parā choopachida mīde ijāa p'anīde, parā k'ōp'āyo Antipas peejida mīda mia ooda jarateeda perā. Parā māgá choojida, iru peejida mīda pāchi t'āide, Satanás baparimāi.

¹⁴ Parā māgá choopachida mīda, mia pia ak'i-e nāgí ne-inaa parāpa oopata. Pāchi t'āide ūk'uruurāpa jarateepata Balaampa chonaarāweda jarateedak'a. Māgipa Balacmaa jaraji sāga k'ūrai Israel pidaarā, ārapa k'odamerā nechiarā ata bidap'edaa ne-inaa juapa ooda k'īrapite, ai k'īrapite eperāarāpa it'aa t'ipata. Ichiaba k'ūraji ārapa k'achia oodamerā awaraarā ome. Israel pidaarāpa ma ne-inaa omé oodak'āri, Tachi Ak'ōrepa āra pia ak'i-e paji.

¹⁵ Ma jīak'a pāchi t'āide ichiaba ūk'uruurāpa jarateepata Nicolaíta pi-daarāpa jarateepatak'a.

¹⁶ ¡Ma k'achia choonāti pāchi t'āide! Māirāpa jarateepata choodai k'āyaara, ma jarateepata k'īra unuamaa iru p'anapatāati, mia k'īra unuamaa iru baparik'a. Maa-e pirā mia māirā miapiit'ee mi it'aideepa uchīa bi espada choma bipa; māgí mi pedee.

¹⁷ K'īri ēesaa p'anāti ūridamerā Tachi Ak'ōre Jaurepa jara bi ijāapataarāmaa, āchi chip'epata chaa. K'achia p'oyaapataarāmaa mia k'opiit'ee it'aripema chik'o mera iru bi manā apata. Ma awara parā chaachaa mia teeit'ee māu t'orroo; t'ī chiwidi aide p'āda ome. Ma māu jitarupapai parāpa k'awaait'ee ichi t'ī aide p'ā bi.

Cristopa jara pēida Tiatira p'uurudepema ijāapataarāmaa

¹⁸ Māpai irua māgaji:

—frā nāgí pedee p'ā pēiji Tachi Ak'ōrepa ichi ángel pēidamaa Tiatira p'uurudepema ijāapataarā ak'imerā:

Nāga jara bi Tachi Ak'ōre Warrapa; chi tau urua nībi t'ipitauk'a māik'aapa bīiri urua bi bronze irradak'āri uruaparik'a.

19 Mia k'awa bi parā Tiatiradepemaarāpa oopata mide ijāapata perā. Chik'inia p'anapata māik'aapa choopata mide ijāa p'anide. Mapa awaraarā k'aripapata māik'aapa choopata, nepirade baairuta pijida. Audupiara māga oomaa p'ani naawedapema k'āyaara, mide ewaa ijāa p'aneedak'āri.

20 Irā māga oomaa p'ani mīda, mia pia ak'i-e nāgí ne-inaa parāpa oopata. Ichiak'au bipata j'ā chonaarāwedapema wēra Jezabel jīak'aa, ichia ne-inaa k'achia jarateemerā pāchi t'āide. Ichi Tachi Ak'ōre pedee jaraparida apari. Mamīda māga-e. K'ūrayaa bapari. Ichia jarateepari pia bi michideerāpa p'ek'au oodamerā māik'aapa pia bi ārapa k'odamerā nechiarata bidap'edaa ne-inaa juapa ooda k'īrapite, ai k'īrapite eperāarāpa it'aa t'īpata.

21 Mia jaraji ma k'achia oopata oo amaamerā. Mamīda māga oo k'inia-e.

22 Mapa mia ichi k'ayaaapiit'ee; ichi ome k'achia oo p'anīrā paara. Māirā auk'a miapiit'ee, oo amaada-e pirā ma k'achia ichia oopida.

23 Ma awara mia peeit'ee ichia jaratee bide ijāapataarā, ichi warrarāk'a p'anadairā. Māgapi mide ijāapataarā jōmaarāpa k'awaadait'ee mia nejomāata k'awa bi; eperāpa t'āridepai k'īsia bi māik'aapa t'āripa oo k'inia bi paara. Miata ak'it'ee pāchia oopata māik'aapa ne-inaa teeit'ee eperā chaachaa irua ne-inaa oopata pari na p'ek'au eujāde bi misa; ne-inaa pia irua pia oopata pari maa-e pirā ne-inaa k'achia irua k'achia oopata pari.

24 Irā mia nāga jara bi parā apemaarāmaa Tiatira p'uurude p'ani. Parāpa pia oo p'ani k'awa k'iniadak'aa perā ma wērapa jaratee bi. Jiridak'aa Satanás net'aa k'awaadait'ee; jāgee net'aa eperāarāpa k'awadaik'araa bi. Parā ma k'achiade t'ū k'iniadak'aa perā, mia ne-inaa awaraa iidi-e pait'ee parāpa oodamerā.

25 Jīp'a k'inia bi parā choodamerā mide ijāa p'anide māik'aapa ne-inaa pia oo p'anide, mi waya cheru misa.

26 Parādepema k'achia p'oyaaapataarā pia ak'it'ee mia oopi bik'a oo p'anadak'āri parā jai-idaarutamaa. Parā biit'ee eperāarā p'uuru ak'ipataadamerā, reypa ooparik'a.

27 Mi Ak'ōrepa eperāarā bidak'a mi jua ek'ari, māgá mia eperāarā biit'ee parā jua ek'ari. Parāpa ma p'uuru pidaarā pāchi jua ek'ari iru p'anadait'ee māik'aapa chupiria k'awaada-ee mi k'īra unuamaa iru p'anapataarā jōt'aadait'ee. Reypa tuma hierrodee juade iru bipa ooparik'a, māga pik'a parāpa oodait'ee.

'Māirā ome oodait'ee eperāpa chok'o pak'urupa wik'āri ooparik'a.' (Sal2.9)

28 Ichiaba mia idatipodopa lucero teeit'ee parāmaa, mi jīak'a īdaa pik'a p'anapataadamerā.

29 K'īri ēesaa p'anāti ūridamerā ma pedee Tachi Ak'ōre Jaurepa jarada ijāapataarāmaa, āchi chip'epata chaa.

3

Cristopa jara pēida Sardes p'uurudepema ijāapataarāmaa

1 Māpai irua māgaji:

—Irā nāgí pedee p'ā pēiji Tachi Ak'ōrepa ichi ángel pēidamaa Sardes p'uurudepema ijāapataarā ak'imerā:

Nāga jara bi Tachi Ak'ōre Jaure siete pik'a iru bipa; chi lucero siete iru bi ichi juade. Mia k'awa bi parā Sardedepemaarāpa ne-inaa oopata. Eperāarāpa jarapata: "Jā ijāapataarā chok'ai p'anida" apata, parāpa wāara

mide ijāapata jīak'aapa. Mamīda māga-e. Piudap'edaarāk'api p'ani, wāara ijāada-e p'anadairā.

² ¡Mapa ūriti! Parāpa mide ijāapata jōi naaweda, jiripataāti oodait'ee mia oopi bik'a. Mia unu bi parāpa ne-inaa oopata pia-e bi Michi Waibia k'īrapite.

³ K'īsiāti parāpa naaweda ūridap'edaade Tachi Ak'ōrepa jara pēida jatee chedak'āri. Parāpa ma jaratedap'edaa ijāajida. Mapa irā oopataāti ma jaradak'a. Parāpa ne-inaa k'achia oopata oo amāati. Māga ooda-e pirā, atu bide nechipari cheparik'a, māga pik'a mi cheit'ee. Parāpa k'awada-e ewari mi cheit'ee parā miapide.

⁴ Mamīda parā Sardedepema ijāapataarā jōmaweda nipadak'aa ijāadak'aa beerāk'a. Chok'ara-ee p'ani mīda, ūk'uru p'anadak'aa māirāk'a. Mapa parā it'ari mi ome nipapataadait'ee. P'aru t'o-t'oo jī p'anadait'ee, pia p'anapata perā Tachi Ak'ōre k'īrapite.

⁵ Wāara jōmaweda k'achia p'oyaapataarā p'aru t'o-t'oo jīpataadait'ee. Mia māirā t'ī wēpapak'aa pait'ee Tachi Ak'ōre ome ichita it'ari p'anapataadait'eerā t'ī p'ā jēra bi librodeepa. Ma k'āyaara michideerā ait'ee mi Ak'ōremaa māik'aapa ichi angeleerāmaa.

⁶ K'īri ēesaa p'anāti ūridamerā Tachi Ak'ōre Jaurepa jara bi ijāapataarāmaa, āchi chip'epata chaa.

Cristopa jara pēida Filadelfia p'uurudepema ijāapataarāmaa

⁷ Māpai irua māgaji:

—Irā nāgí pedee p'ā pēiji Tachi Ak'ōrepa ichi ángel pēidamaa Filadelfia p'uurudepema ijāapataarā ak'imerā:

Nāga jara bi p'ek'au k'achia wēe bi, chi wāara aupaita jaraparipa. Chonaarāwedapema Rey David jōmaarā poro waibia badak'a, mi jōmaarā poro waibia. Mia aupaita llavek'a iru bi eperāarā wāpiit'ee Ak'ōre trudee. Mi awara apidaapa wāpida-e pai māik'aapa apidaapa jarada-e pai wānaadamerā.

⁸ Mia k'awa bi parā Filadelfiadepemaarāpa oopata. K'awa bi awaraarā k'īrapite parā mak'āra waibia-ee p'ani mīda, p'anapata mia jarateedak'a māik'aapa choopata mide ijāa p'anide, mi merada-ee. Māga p'anapata perā parā k'īrapite mia o ooji, aide wādamerā. Miata ma o ooda perā, apidaapa jarada-e pai parā aide wānaadamerā.

⁹ ¡Ūriti mia ooit'ee Satanadeerāmaa! Māirāpa tai wāara judiorāda apata; Tachi Ak'ōredeerā. Mamīda seewamaa p'ani. Mia māirā bedabaipiit'ee parā k'īrapite. Māga ooit'ee āchia k'awaadamerā mia parā k'inia p'e iru bapari.

¹⁰ Parāpa oojida mia jaradak'a. Choopata mide ijāa p'anide, ma k'aurepa nepirade baajida mīda. Maperāpi mia parā k'aripait'ee Tachi Ak'ōrepa na p'ek'au eujādepema ijāadak'aa beerā miapik'āri ichia ewari awara bidade ma-it'ee. Ma ewate ichia ak'ipiit'ee chisāgīrā wāara ichide ijāapata māik'aapa chisāgīrā ijāadak'aa.

¹¹ Taarā-e mi cheit'ee. Chóoti mide ijāa p'anide. K'īrak'aupai apidaapa atuapidai it'aripema poro jīra Tachi Ak'ōrepa parāmaa teeit'ee bi, ichita mi ome chok'ai p'anapataadamerā. Māgá atuapidai mide ijāa amaapiruta pirā parāmaa.

¹² K'achia p'oyaapataarā mia te bīri māudee oodak'a papiit'ee mi Ak'ōre tede. Ichita p'anapataadait'ee jāma mi Ak'ōre ome. Mia mi Ak'ōre t'ī p'ait'ee ma p'oyaapataarā iri, jōmaarāpa k'awaadamerā mi Ak'ōre āchi chipari. Ma awara mia p'ait'ee mi Ak'ōre p'uuru t'ī, Jerusalén chiwidi, āchi iri,

jōmaarāpa k'awaadamerā āchi ma p'uurudepemaarā. Māgí p'uuru Ak'ōrepa pēiit'ee it'ariipa. Ma awara āchi ĩri mia p'ait'ee michi t'ĩ chiwidi, jōmaarāpa k'awaadamerā āchi michideerā.

¹³ K'ĩri ēesaa p'anátı ũridamerā Tachi Ak'ōre Jaurepa jara bi ijāapataarā jōmaarāmaa.

Cristopa jara pēida Laodicea p'uurudepema ijāapataarāmaa

¹⁴ Māpai irua māgaji:

—Īrá nāgí pedee p'ā pēiji Tachi Ak'ōrepa ichi ángel pēidamaa Laodicea p'uurudepema ijāapataarā ak'imerā:

Chi nāga jara bi Amén apata. Irua ichita oopari ichia jara bik'a māik'aapa Tachi Ak'ōre wāarata jara pēida jarapari. Iru k'ap'ia pari Tachi Ak'ōrepa ne-inaa jōma ooji.

¹⁵ Mia k'awa bi parā Laodiceadepemaarāpa oopata. K'awa bi parā k'ūrasaa pik'a p'ani-e ijāada-e p'aniirāk'a. Mamīda ichiaba wāsia pik'a p'ani-e wāara ijāapataarāk'a. Taawa parā k'ūrasaa pik'a p'anapataadaı ma-e pirā wāsia pik'a p'anapataadaı.

¹⁶ Mamīda māga p'ani-e. Ma k'āyaara parā jīria pik'a p'ani; ijāa-ijāa pik'a p'ani. Mapa mi choo-e parā ome. Parā yiaraa iru bait'ee.

¹⁷ Mia parā choo-e pāchia māgapata perā: “michi juadoopa nejōmaata iru bi. Mapa maarepida falta-eda” apata. Māga jaradak'āri, pariatua pedeeapata. P'arat'ara p'ani mīda, Tachi Ak'ōre-it'ee parā wāara chupiria chitooni; tau p'āriu pik'a p'ani, māik'aapa āk'adaa pik'a p'ani.

¹⁸ Māga p'anadairā mia ũrait'ee mīmaata neto atadamerā ne-inaa nēe ewaa atadak'a t'ipitaudeepa. Ichiaba mīmaata neto atāti p'aru t'oroo jīdait'ee mia jīparik'a. Māgá waa k'Īra nejasia p'anada-e, parā āk'adaa pik'a p'anadairā. Ma awara mīmaa neto atāti neera pāchi tau-it'ee. Māgá Tachi Ak'ōre wāarata pia unudai.

¹⁹ Mia it'riapari māik'aapa miapipari mia k'inia iru biirā jōmaweda. Maperā k'Īra jīp'a ijāapatāati. Pāchi audua pedee pedee amāati māik'aapa óoti mia oopi bik'a.

²⁰ jŪrítı! Eperā puerta t'aide t'ijaramaa bainī beeparik'a, māga pik'a mia parā t'ijaramaa bi. Chi mi pedee ũrik'āri, ichi puerta ewaru pirā, mi t'Īut'ee iru tede māik'aapa t'āri a-ba p'anadait'ee.

²¹ K'achia p'oyaapataarā mia su-ak'i beepiit'ee mi ik'aawa, mi su-ak'i beeparik'a mi Ak'ōre ik'aawa. Mi mama su-ak'i beepari, k'achia p'oyaapari perā.

²² K'ĩri ēesaa p'anátı ũridamerā Tachi Ak'ōre Jaurepa jara bi ijāapataarāmaa, āchi chip'epata chaa.

4

Tachi Ak'ōrepa it'aripema ne-inaa Juanmaa unupida

¹ Ma t'ēepai awaraa k'āimok'araa pik'aji. Unuji puerta Tachi Ak'ōre eujāde t'Īupata ewa nībi. Māpai ũriji ma otau naaweda ũrida golpe pedeeru trompeta jīwaaparik'a. Māgaji:

—Chéji it'aa. Mia ak'ipiit'ee ne-inaa Tachi Ak'ōrepa na ewari ooit'ee bi.

² Aramata Tachi Ak'ōre Jaurepa mi ateeji. Mama it'ari mia unuji rey su-ak'i beepari bainī bi. Ai ĩri Tachi Ak'ōre su-ak'i bajı.

³ Iru k'īra wāree baji. Urua baji māu pi-ia bēisāa jaspek'a māik'aapa māu pi-ia p'oree cornalinak'a. Chi su-ak'i beepari t'iak'au baji euma p'itria pik'a bīpa; p'āwaraa bi māu pi-ia esmeraldak'a.

⁴ Ma su-ak'i beepari wap'ira baji awaraa su-ak'i beepari veinticuatro. Ai īri su-ak'i p'anajida chonaarā poro waibiarā veinticuatro. P'aru t'o-t'oo jī p'anajida māik'aapa poro jīra nēdeee ooda jī p'anajida.

⁵ Tachi Ak'ōre su-ak'i beeparideepa pa tau p'orep'orepari nībaji māik'aapa pa jīwaa nībaji pedee ome. Ma su-ak'i beepari k'īrapite lāmpara siete urua p'anajida. Māgī lāmpara Tachi Ak'ōre Jaure siete pik'a bi.

⁶ Ichiaba ma su-ak'i beepari k'īrapite mia unuji ne-inaa lago bēi-sāak'a vidriodee oodak'a.

Ma su-ak'i beepari k'ait'a; ai ik'aawa, āpīte māik'aapa k'īrapite bainī p'anajida ne-inaa chok'ai bi k'īmari; aba ik'aawa chaa. Māgīrā k'īrapite māik'aapa ek'arra eere tau-idaa baji.

⁷ Aba león k'īrak'a baji; awaraa p'ak'a chak'e k'īrak'a; awaraa eperā k'īrak'a māik'aapa chi apema nejīpi wāabai wāk'a baji.

⁸ Ma chaachaa paraaji isiak'ara seis. Ma isiak'ara ichiaba tau-idaa baji taawaik'a eere, edaik'a eere paara. Māirāpa āstaawa, p'ārik'ua pida Tachi Ak'ōremaa īida-ee nāga k'aripata:

—P'ek'au wēe, p'ek'au wēe, p'ek'au wēe bapari Tachi Ak'ōre Waibia.
Ichita bapachi; ichita bapari; ichita cheit'ee.' (Is 6.2-3)

⁹ Māirāpa k'aridak'āri, jarapata ma rey su-ak'i beeparide su-ak'i bi k'īra wāree. Ichiaba jarapata iru ichita bapari māik'aapa jōmaarā k'āyaara waibiara bi. Māgā k'ari p'anide ichiaba gracias jarapata irumaa.

¹⁰ Māirāpa māga k'ariruta chaa, ma chonaarā poro waibiarā veinticuatro bedabaipata ma rey su-ak'i beeparide su-ak'i bi k'īrapite māik'aapa it'aa t'īpata irumaa, iru ichita bapari perā. Māga oo p'anide āchi poro jīra ēradak'āri, bipata iru k'īrapite māik'aapa jarapata:

¹¹ —Tachi Ak'ōre Waibia, pīmaa aupaita jaradaipia bi: Pi jōmaarā k'āyaara k'īra wāreera bi māik'aapa jōmaarā k'āyaara waibiara bi. Nejōmaata pi jua ek'ari nībi, pia nejōmaata ooda perā. Pia k'īnia bada perā, nejōmaata māga ooji.

5

Juanpa pedee p'āda māik'aapa Oveja Chak'e unuda

¹ Ma rey su-ak'i beeparide su-ak'i bi jua juaraare mia unuji joip'aruk'a bi pirat'ida pedee p'āda ome. P'ā baji taawaik'a eere, edajāde paara. Tauchaada siete tauchaa baji jirri torrabaidapa.

² Ichiaba unuji angeleerā poro waibia aba. Māgī golpe pedee baji. Iidiji:
—¿K'aipata nāga k'īsia bīma? “Mīchia jā tauchaada ogat'aai māik'aapa ewai jāgī joip'aruk'a bi.”

³ Mamīda apidaapa ma joip'aruk'a bi ewada-e pai; it'aripemaarā apidaapa, na p'ek'au eujādepemaarāpa pida māik'aapa piudap'edaarā eujā ek'ari p'anīrāpa pida.

⁴ Māpai mi jēedachi apida wē-e pada perā ma joip'aruk'a bi ewadait'ee māik'aapa ma pedee p'āda leedait'ee.

⁵ Mamīda ma chonaarā poro waibiarā veinticuatrodepemapa mīmaa māgaji:

—Jēenáaji. ¡Ak'íji! León apata Judá éreerãdepema; chonaarãwedapema Rey Daviddepa uchiadapa k'achia p'oyaaaji. Iruata já tauchaada siete ogat'aai määk'aapa já joip'aruk'a bi ewat'aai.

⁶ Ak'ik'ári, mia unuji Oveja Chak'e apata eperãarãpa peedap'edaak'a. Ichi bainí baji ma rey su-ak'i beepari k'Írapite määk'aapa ma ne-inaa chok'ai bi k'Ímari k'Írapite, määirã ma chonaarã poro waibiarã veinticuatro esajiak'a. Ichia cacho siete iru baji. Ichiaba tau siete iru baji. Ma tau siete jara k'inia bi Tachi Ak'óre Jaure, jaure siete pik'a pëida na p'ek'au eujã jömaade.

⁷ Ma Oveja Chak'e wãji ma rey su-ak'i beeparide su-ak'i bi k'ait'a määk'aapa mägí jua juaraarepa ataji ma joip'aruk'a bi pírat'ida.

⁸ Mäga ook'ári, ma ne-inaa chok'ai biirã k'Ímari weda määk'aapa ma chonaarã poro waibiarã veinticuatro weda bedabaidachida iru k'Írapite. Ma chonaa chaachaa iru baji arpa määk'aapa p'arat'u nēedee ooda. Ma p'arat'u chaa ipuru baji ne-inaa bajübak'a t'üa bipa. Mägí jara k'inia bi Cristodeerãpa it'aa t'ípata.

⁹ Mäga nide ma bedabaidap'edaarã jömaarãpa k'ari chiwidi k'arijida:

—Piata ma joip'aruk'a bi atai määk'aapa ma tauchaada ogat'aai, eperãarãpa pi peet'aadap'edaa perã.

Píchi waa mägá bat'ada k'aurepa eperãarã uchiapiji p'ek'au k'achia jua ek'ariipa.

Mägá Tachi Ak'óre-it'ee neto pik'a ataji eperãarã k'Íra t'ãdoonãgee chaadepema: éreerã, pedee, p'uuru, eujã, mägee chaadepema.

¹⁰ Pia ära Tachi Ak'óre jua ek'ari biji p'aareerãk'a irumaa it'aa t'ípataadamerã.

Ichiba pia ära reyrãk'a papiit'ee na p'ek'au eujãdepemaarã ak'ípataadamerã. *(Ex 19.6)*

¹¹ Mäpai mia unuji ma rey su-ak'i beepari, ma ne-inaa chok'ai bi k'Ímari määk'aapa ma chonaarã poro waibiarã angeleerãpa wap'ira ata p'ani. Audú cho-k'ara paraaji; tachia p'oyaa juasiada-e.

¹² Määirãpa otau apai pik'a bide golpe pedeejida:

—Oveja Chak'e peedap'edaa; irumaapaita jaradaipia bi:

Jömaweda pi jua ek'ari p'anapata, nejömaata péré perã.

Pi k'Íra wãreera bi; jömaarã k'äyaara k'Ísia k'awaara bapari; jömaarã k'äyaara juataura bapari; jömaarã k'äyaara waibiara bi.

Mapa pimaa it'aa t'ípata, awaraarãmaa it'aa t'ídai k'äyaara.

¹³ Mäpai mia üriji jöma ne-inaa chok'ai p'anirã it'aripema, na p'ek'au eujãdepema, na p'ek'au eujã ek'aripema määk'aapa p'usadepema; ne-inaa jömaweda Tachi Ak'órepa ooda. Määirãpa mägajida:

—Rey su-ak'i beeparide su-ak'i bimaa määk'aapa Oveja Chak'ema jömaarãpa ichita it'aa t'ídaipia bi määk'aapa ichita jaradaipia bi parã jömaarã k'äyaara waibiara bi, ne-inaa jömaweda parã jua ek'ari bapari perã.

¹⁴ Mäga jaradak'ári, ma ne-inaa chok'ai bi k'Ímariirãpa p'anaujida:

—¡Amén!

Ma awara ma chonaarã poro waibiarã veinticuatro waya bedabaidachida ma su-ak'i bi k'Írapite määk'aapa Oveja Chak'e k'Írapite.

6

K'áata jara k'inia bi ma tauchaada siete

¹ T'ēpai mia unuji ma Oveja Chak'epa ogat'aaru chi naapiara tauchaada, ma tauchaada siete joip'aruk'a bide k'ara bada. Māga nide ma ne-inaa chok'ai bi k'īmariidepema abaapa pa jīwaaparik'a pedeeji:

—Chepáde aji.

² Mía ak'ik'āri, unuji caballo t'orroo. Ai ĩri su-ak'i badapa ichi juade ematrima ateeji. Angelpa teeki chōo p'oyaapataarā poro jīra irumaa, wāmerā na p'ek'au eujādee jura p'oyaade. Wāji.

³ Māpai ma Oveja Chak'epa araarepema tauchaada ogat'aaji. Māga ook'āri, mia ūriji awaraa ma ne-inaa chok'ai bi k'īmariidepemapa jararu:

—Chéji.

⁴ Ak'ik'āri, unuji caballo p'oree. Ai ĩri su-ak'i bīmaa Tachi Ak'ōrepa espada choma teeki māik'aapa māgí juade bīji na p'ek'au eujādepemaarā jōmaweda, māgí k'aurepa waa eperāarā k'āiwee p'ananaadamerā. Maperā eperāarāpa chīara pee para beejī.

⁵ Māpai ma Oveja Chak'epa omé eerepema tauchaada ogat'aak'āri, mia ūriji awaraa ma ne-inaa chok'ai bi k'īmariidepemapa auk'a jararu:

—Chéji.

Ak'ik'āri, unuji caballo p'āimaa. Ai ĩri su-ak'i bīpa net'aa chaapari iru baji ichi juade.

⁶ Māpai nāgí pedee uchijai ma ne-inaa chok'ai bi k'īmari t'āideepa:

—Jarra ooji trigo kilo apai t'erabaidamerā ewari aba mimiada pari; maa-e pirā cebada kilo ōpeepai t'erabaidamerā ewari aba mimiada pari. Mamīda olivo māik'aapa uva t'ōbaināaji, aceite paraamerā māik'aapa vino paraamerā.

⁷ Māpai ma Oveja Chak'epa ōpee eerepema tauchaada ogat'aak'āri, mia ūriji awaraa ma ne-inaa chok'ai bi k'īmariidepemapa jararu:

—Chéji.

⁸ Ak'ik'āri, unuji caballo k'uarak'uarāa bi. Ai ĩri su-ak'i bada Piuda apachida. Māgí t'ēe cheda Piudaarā P'anapatamāi apachida. Māgīrā juade Tachi Ak'ōrepa na p'ek'au eujādepemaarā k'īmariidepema chaa aba bīji, ma eperāarā piudamerā jura chōo jōnīpa, jarra oo jōnīpa, k'ayaapa māik'aapa ne-animal k'achia beerāpa.

⁹ Māpai ma Oveja Chak'epa k'īmari eerepema tauchaada ogat'aak'āri, mia unuji altar bainī bi māik'aapa ai ek'ari unuji jai-idaadap'edaarā jaureerā. Ijāadak'aa beerāpa ma eperāarā peejida, Cristode ijāapatap'edaa perā māik'aapa iru ūraa jarateedap'edaa perā.

¹⁰ Māirāpa otau apai pik'a bide golpe pedeejida:

—Tachi Waibia, pia nejōmaata k'awapari. Pi k'achia wēe bapari māik'aapa ichita oopari pia jara bik'a. ¿Sāapai ak'it'eema eujādepemaarāpa oopata jarait'ee pia wā k'achia? ¿Sāapai tai peedap'edaarā miapiit'eema? ajida.

¹¹ Māgīrā chaachaa Tachi Ak'ōrepa p'aru teesoo t'orroo bi teeki. Māpai jaraji āchimaa taarāpai ĩdamerā māik'aapa nidamerā āchi ĩpemaarā, chi Cristopa oopi bik'a oopataarā Tachi Ak'ōrepa awara bīda ma-it'ee, auk'a piudamerā k'achia beerā juapa.

¹² Māpai ma Oveja Chak'epa joisomaa eerepema tauchaada ogat'aak'āri, unuji na p'ek'au eujā golpe wēre nībi awērachaipa. Ak'ōrejīru k'īi pik'adachi. P'āi-maa baji p'aru cabra k'aradee oodak'a; māgee p'aru jīpata chi-īadach'āri. Ma awara atane p'oreedachi tachi waak'a.

¹³ Lucero pajādeepa jurruk'oodachida na eujāde, higojō chik'aa jurru-patak'a higuera bīrīdeepa nāumia p'uak'āri.

¹⁴ Pajã pirat'idaji joip'aru pirat'ipatak'a. Mãpai wẽpadachi. Ma awara eera, isla ome áyaa wãjida ma badamãiipa.

¹⁵ Mãga unudak'ãri, na p'ek'au eujãdepema reyrã, eperãarã poro waibiarã, soldaorã poro waibiarã, p'arat'ara beerã, juataura beerã, esclavoorã, esclavo-eerã; ma jõmaweda mirudachida mãu te uriade mãik'aapa eera jẽra bi eujãde mãu-idaa bĩmãi.

¹⁶ Mama p'anide biajida eemaa mãik'aapa mãu-idaa bĩmaa:

—Tãi ãri baai chẽti, rey su-ak'i beeparide su-ak'i bĩpa mãik'aapa Oveja Chak'epa tai ununaadamerã, tai jĩripata perã miapidait'ee!

¹⁷ Tachi Ak'õre ewari waibia ewate paji. Apidaapa iru k'ĩrau chooda-e payada ajida.

7

Ciento cuarenta y cuatro mil Israel pidaarã Tachi Ak'õrepa jirit'erada

¹ Ma t'ẽepai mia unuji angeleerã k'ĩmari; aba bainĩ bi norte eere; aba sur eere; aba ak'õrejĩru uchiapari eere; chi apema chi baaipari eere. Mãgĩrãpa madepema nãu t'idik'a p'anajida p'uanaamerã eujã ãri, p'usa ãri wa pak'uru ãri.

² Ichiaba unuji ángel awaraa ak'õrejĩru uchiapari eereepa uchia cheru. Mãgĩpa ne-inaa tauchaa bĩpari iru baji ichi juade. Ma ne-inaapa tauchaa bĩdak'ãri eperãarã ãri, jara k'ĩnia bi ma eperãarã Tachi Ak'õre ichita chok'ai baparideerã. Mãgĩ ángel golpe pedeeji apema k'ĩmariĩrãmaa; mãgĩ jirit'eradaarãmaa eujã mãik'aapa p'usa ãripidamerã:

³ —Waide ãripinãati eujã, p'usa mãik'aapa pak'uru, waide taipa tauchaa bĩda-e perã Tachi Ak'õrederã tau bĩiride.

⁴ Mĩa ùriji jaradak'ãri jõmasaa eperãarã ãri ma tauchaa bĩdap'edaa. Israel pidaarã ãreerãdepemaarã ciento cuarenta y cuatro mil paji.

⁵ Judã ãreerãdepema doce mil paji;

Rubẽn ãreerãdepema doce mil paji;

Gad ãreerãdepema doce mil paji;

⁶ Aser ãreerãdepema doce mil paji;

Neftalĩ ãreerãdepema doce mil paji;

Manasės ãreerãdepema doce mil paji;

⁷ Simeón ãreerãdepema doce mil paji;

Leví ãreerãdepema doce mil paji;

Isacar ãreerãdepema doce mil paji;

⁸ Zabulón ãreerãdepema doce mil paji;

José ãreerãdepema doce mil paji

mãik'aapa Benjamín ãreerãdepema doce mil paji.

Eperãarã chok'ara p'aru t'orroo jĩ p'anadap'edaa

⁹ Ma t'ẽepai unuji eperãarã audú chok'ara nãgĩ chaadepema: eujã, ãreerã, p'uuru, pedee; mãgĩ chaadepema. Bainĩ p'anajida ma rey su-ak'i beepari k'ĩrapite mãik'aapa ma Oveja Chak'e k'ĩrapite. Apidaapa ãra p'oyaa juasiada-e, audú chok'ara p'anadap'edaa perã. P'aru t'orroo jĩ p'anapachida mãik'aapa palma k'ĩru atepachida ãchi juade ak'ĩpidait'ee o-ĩa p'ani.

¹⁰ Jõmaarãpa golpe pedeejida:

—Tachi Ak'õre, ma rey su-ak'i beeparide su-ak'i bĩpa mãik'aapa Oveja Chak'epa eperãarã o k'ãchiadeepa k'ãripa atajida atuanaadamerã.

11 Angeleerã, chi wap'ira atadap'edaa ma rey su-ak'i beepari, ma chonaarã poro waibiarã mãik'aapa ma ne-inaa chok'ai bi k'ĩmari; mǎgí angeleerã be-dabaidachida tau biiri te jáde t'õbairutamaa ma rey su-ak'i beepari k'ĩrapite mãik'aapa it'aa t'ĩpachida Tachi Ak'õremaa.

12 Mǎgachida:

— ¡Amén! apachida. Jõmaarãpa it'aa t'ĩdaipia bi Tachi Ak'õremaa mãik'aapa jaradaipia bi: “Pĩ jõmaarã k'ãyaara waibiaa bapari; jõmaarã k'ãyaara k'ĩsia k'awaara bapari; jõmaarã k'ãyaara t'ãri piara; jõmaarã k'ãyaara juataura; jõmaweda pi jua ek'ari p'anapata. Mǎga ichita jaradait'ee, jõ-ee. ¡Amén!”

13 Mǎpai ma chonaarã poro waibiarãdepema abaapa mimaa iidiji:

— ¿K'áirãma na p'aru t'oroo jĩ p'ani? ¿Sǎmǎik'aapa chejidama? aji.

14 Mia p'anauji:

— Piata k'awa bida aji, mi k'ãyaara.

Irua mǎgaji:

— Æchi jai-idaadak'ãri, uchijida audú miapi iru p'anadap'edaarã juadeepa.

P'aru t'oroo jĩ p'ani, Æchi p'aru t'õdap'edaa perã ma Oveja Chak'e waade. Mǎgapi Æchia p'ek'au k'achia oopatap'edaa wẽpajida.

15 'Maperãpi Tachi Ak'õre su-ak'i beepari k'ĩrapite bainĩ p'ani.

Æstaawa, p'arik'ua pida Æchia oopata Tachi Ak'õrepa oopi bik'a ichi it'aripema te waibiade.

Ma rey su-ak'i beeparide su-ak'i bĩpa Æra ichita ak'i bapariit'ee, ichita Æra ome bapariit'ee perã.

16 Waa jarra ooda-e pait'ee mãik'aapa waa opisiada-e pait'ee.

Ichiaba ak'õrejrupa waa paada-e pait'ee mãik'aapa waa wãsiapa jia cheda-e pait'ee.' (Is

49,10)

17 Mǎga pait'ee ma Oveja Chak'e, rey su-ak'i beepari k'ĩrapite bainĩ bĩpa, Æra pia ak'i bapariit'ee perã.

Æramaa ak'ĩpiit'ee pania poatri uchia bimãi, mǎgí pania todak'ãri, ichita p'anapataadamerã iru ome.

Ma awara Tachi Ak'õre Æra ome bapariit'ee perã, waa t'ãri p'ua p'anadadak'aa pait'ee.

8

Seis eerepema tauchaada ogat'aada

1 Oveja Chak'epa ma seis eerepema tauchaada ogat'aak'ãri, it'aripemaarã jõmaweda k'ũu nibeeji. Mǎgá p'anejejida perã hora esa-auk'a.

2 Ma t'ẽepai mia unuji angeleerã siete, iru k'ĩrapite bainĩ p'anapataarã. Mǎgí chaa trompeta Æchi chaachaa jitajida.

3 Mǎpai ángel awaraa cheji mãik'aapa bainĩ beejii altar k'ait'a. Ichi juade k'uuruk'a bi nẽedee ooda iru baji. Aide ne-inaa t'ũa bapari paapachida Tachi Ak'õre-it'ee. Awaraapa irumaa ne-inaa t'ũa bapari waibia teeji, p'oiramerã Cristodeerã it'aa t'ĩpata ome mãik'aapa bimerã ma altar Æri Tachi Ak'õre-it'ee. Mǎgí biji altar nẽedee ooda Æri; ma altar rey su-ak'i beepari k'ĩrapite bainĩ bi.

4 Ma ne-inaa t'ũa bapari paak'ãri, chi nari Cristodeerã it'aa t'ĩpata ome ma ángel juadeepa it'aa wãji Tachi Ak'õre baparimãi.

5 Mǎpai ma angelpa t'ĩpíttau atap'eda altardeepa, ma k'uuruk'a bi ipu-rut'aaji. Mǎpai bat'at'aaji na p'ek'au eujádee. Mǎga oo bide mia Æriji pa jĩwaa

nībi pedee ome. Ichiaba unuji pa tau p'orep'orepari māik'aapa na p'ek'au eujā wēre nībi awērachaipa.

Angeleerāpa trompeta chaadap'edaa

⁶ Māpai ma angeleerā sieteerāpa trompeta iru p'ani āchi juade ewaa jirajida chaadait'ee.

⁷ Chi naapīara angelpa ichi trompeta chaak'āri, angeleerāpa hielo k'oi tauk'a bat'ajida na p'ek'au eujādee. Mā hielo p'oirā bajī t'ipītau ome māik'aapa waa ome. Perā eujā esajīak'a paadachi. Ichiaba pak'uru ōpeedepema chaa aba māik'aapa p'ūajara jōmaweda paadachi.

⁸ Araarepema angelpa ichi trompeta chaak'āri, māu choma t'ipītau ome urua nībi bat'ajida p'usa jādee. Māpai perā p'usa jā esajīak'a waa padachi.

⁹ Ma awara p'usadepema ne-inaa chok'ai bi ōpeedepema chaa aba piudachida. Ichiaba barco p'usade wā nipadap'edaa, māgī ōpeedepema chaa aba jōdachida.

¹⁰ Ma omé eerepema angelpa ichi trompeta chaak'āri, lucero choma t'ipītau ome urua nībi pajādeepa baaidachi na eujādepema to māik'aapa pania poatri uchiapata īri; ma ōpeedepema chaa aba īri.

¹¹ Māgī t'ijarapata Lucero Asia. Māgī baaik'āri, to māik'aapa pania poatri uchiapata ōpeedepema chaa aba īri, pania asia ūu beejī. Eperāarāpa ma pania todak'āri, chok'ara piujida.

¹² Ma ōpee eerepema angelpa ichi trompeta chaak'āri, ak'ōrejīru, atane, lucero āridachida. Perā ak'ōrejīru k'īra esajīak'a k'īidachi. Perā atane k'īra esajīak'a auk'a k'īidachi. Ichiaba perā lucero esa-auk'a k'īidachida. Mapa āstaawa hora ōpeedepema chaa aba ak'ōrejīru jēra-e paji. Ichiaba p'ārik'ua hora ōpeedepema chaa aba atane lucero ome idaada-e paji.

¹³ Māpai mia unuji nejīpi pajāde it'ī wāabai nī. Ūriji ma nejīpipa golpe pederu:

—jAai, eperāarā at'āri eujāde p'ani audú chupiria jōnadait'eeda aji, apema angeleerā ōpeerāpa āchi trompeta chaadak'āri!

9

K'īmari eerepema trompeta chaada

¹ Māpai ma k'īmari eerepema angelpa ichi trompeta chaak'āri, mia unuji lucerok'a pajādeepa baai cheda na eujāde. Māgipa llave jitaji ewait'ee arii uria bi, chi t'ai jā nībada perā. Ma uria audú nāpia bajī.

² Ma uria t'ai ewak'āri, narira uchīa nībeeji, nari waibia uchiaparik'a t'ipītau waibiadeepa. Ma nari k'aurepa p'āriudachi. Ak'ōrejīru māik'aapa pajā perā unu-e paji nari jīrak'awaa nībipa.

³ Ma nari ome netuaraarā sisi k'ap'iak'a uchiadachida māik'aapa wāaichoo chejida na p'ek'au eujādee. Eujāde pa wādak'āri, mia unuji ne-inaa Tachi Ak'ōrepa māirāmaa bida; māgī ne-inaa tusōrepa iru bik'a eperāarā k'aait'ee.

⁴ Tachi Ak'ōrepa māirāmaa jaraji p'ūajara apida; pak'uru jida ārinaadamerā. Jīp'a p'ua oodaipia bida aji, chi Tachi Ak'ōre tauchaa wēe beerā āchi tau biiride.

⁵ Mamīda jaraji eperāarā k'aa peenaadamerā. Jīp'a p'ua oodaipia bida aji, atane joisomaa wāyaaru misa. Māirāpa k'aada golpe p'ua nībaji tusōrepa k'aada p'ua nībaparik'a.

6 Māgá eperāarā k'aa jōnide, ma eperāarā audú piu k'inia p'anadait'ee. Mamīda piuda-e pait'ee.

7 Mia sisira unuji caballoorā uchiapatak'a jura chōode. Ne-inaa poro jīra nēedee oodak'a jī p'anajida āchi porode. Āchi k'īra eperā k'īrak'a beeji.

8 Āchi puda waree beeji; wēraarādek'a māik'aapa āchi k'ida león k'idak'a beeji.

9 Āchi t'ūade ne-inaa jī p'anajida armadura hierrodee oodak'a. Wāaichook'oodaidak'āri, āchi isia jīwaapachida carro caballopa jidiupata jīwaapatak'a, chok'ara uchiadak'āri jura chōode.

10 Āchi trude ne-inaa awapari iru p'anajida, tusōreerāpa iru p'anapatak'a. Māgīpa eperāarā k'adait'ee atane joisomaa wāyaaru mīsa.

11 Āchi rey Satanapa āra chok'apari. Ichi ma uria nāpia bi jīapari. Hebreo pedeede ichi t'ījarapata Abadón; griego pedeede Apolión; jara k'inia bi Eperāarā Peepari.

12 Ma naapiara ne-inaa k'achiara wāyaaji. Ne-inaa k'achiara omé at'āri falta bi.

Joisomaa eerepema trompeta chaada

13 Māpai ma joisomaa eerepema angelpa ichi trompeta chaak'āri, mia pedee ūriji altar nēedee oodadeepa. Ma altar Tachi Ak'ōre k'īrapite bainī bajī. Ma altar āuk'idāa k'īmariide cachō paraa. Madeepa ma pedee uchīa bajī.

14 Jarajī ma angelpa trompeta iru badamaa:

—K'ena pēiji angeleerā k'īmari Éufrates to ide jīa paraa p'ani.

15 Māgī angeleerā k'ena pēik'āri, uchīajida peenadait'ee na p'ek'au eujādepemaarā ōpeedepema chaa aba. Ai naaweda jīa paraa p'anajida ni p'ani mīsa año, atane, ewari māik'aapa hora Tachi Ak'ōrepa awara bidamaa paru mīsa.

16 Mia ūriji jaradak'āri jōmasaa soldaorā p'e atadap'edaa caballok'a bi īri wādamerā āchi ome. Audú chok'ara; doscientos millones paji.

17 Ma caballok'a bi māik'aapa māgī īri wādap'edaarā mia unuji k'āimok'araa pik'a bide. Āchi t'ūade armadura jī p'anajida. Ma armadura p'oree bajī, t'īpitauk'a. Ichiaba p'āp'āraa bajī māu pi-ia jacintok'a. Ichiaba k'uarāa bajī māu azufrek'a. Ma caballoorāk'a beeda poro león porok'a beeji. Māirā it'aideepa uchīaji t'īpitau, nari māik'aapa azufre p'ora.

18 Ma ne-inaa k'achia ōpeepa; t'īpitaupa, narīpa māik'aapa azufrepa na p'ek'au eujādepemaarā ōpeedepema chaa aba piuji.

19 Ma caballoorāk'a beerāpa eperāarā māgā p'oyaajida āchi it'aipa māik'aapa āchi trupa, āchi tru taama porok'a beeda perā. Māgīpa auk'a eperāarā p'ua oopachida.

20 Māgā eperāarā chok'ara piujida mīda ma k'achiapa, chi waide peeda-e p'anadap'edaarāpa āchia ne-inaa k'achia oopata oo amaa k'iniada-e paji. It'aa t'ī amaa k'iniadak'aa paji netuaraarāmaa. Ichiaba it'aa t'ī amaa k'iniadak'aa paji āchia ne-inaa juapa ooda k'īrapite; ne-inaa nēedee ooda, p'arat'adee ooda, broncedee ooda, māudee ooda, pak'urudee ooda. Māgī k'īrapite it'aa t'ī k'inia p'anapachida māgee ne-inaa p'oyaa ak'ik'aa mīda, p'oyaa ūrik'aa mīda māik'aapa p'oyaa t'iak'aa mīda.

21 Ichiaba awaraarā pee amaa k'iniadak'aa paji. Jaipanaarāpa oopatak'a oo amaa k'iniadak'aa paji. P'ek'au oo amaa k'iniadak'aa paji māik'aapa nechīa amaa k'iniadak'aa paji.

10

Joip'aruk'a bi pirat'ida k'aipee

¹ Māpai mia unuji angeleerā poro waibia awaraa. Māgí it'ariipa cheji jīarara pirat'i nībide. Euma paraa baji ichi poro ĩri. Chi k'ĩra urua baji ak'ōrejĩruk'a māik'aapa chi jĩru t'ĩpĩtau urua nībĩk'a baji.

² Ichi juade iru baji joip'aruk'a pirat'ida k'aipee. Māgí ewat'i baji. Ma angeleerā poro waibia na eujāde bainĩ ba chek'āri, chi jĩru juaraarepema biji p'usa ĩri. Jōdee chi jĩru juabi eerepema biji eujā ĩri.

³ Golpe biaji león biaparik'a. Māgá biak'āri, pa siete jĩwaa nībeeji pedee ome. Māgá iru biak'āri, papa p'anauji.

⁴ Mia māga ũrik'āri, ma pedee p'āit'ee paji. Mamĩda it'ariipa pedee ũriji:

—Apidaamaa jaranāaji pia ũrida māik'aapa ma pedee apida p'ānāaji.

⁵ Māpai ma ángel bainĩ bada p'usa ĩri māik'aapa eujā ĩri ichi jua juaraarepema iaji pajāmaa. Ooji eperāarāpa oopatak'a ne-inaa juraadak'āri Tachi Ak'ōre k'ĩrapite, awaraarāpa ijāadamerā wāarata jara bi.

⁶ Māpai ma angelpa ne-inaa jaraji Tachi Ak'ōre ichita chok'ai bapari k'ĩrapite. Iruata ooji pajā māik'aapa ne-inaa jōma aide nībi; na eujā māik'aapa ne-inaa jōma aide nībi; p'usa māik'aapa ne-inaa jōma aide nībi. Iru k'ĩrapite ma angelpa māgaji:

—ĭTaarā-ee Tachi Waibia pa k'achia beerā jōpiit'eeda! aji.

⁷ Angeleerā seis eerepemapa ichi trompeta chaak'āri, aupait'ee Tachi Ak'ōrepa k'ĩsia iru bada eperāarā-it'ee. Jōmaarāmaa māga k'awapi-e paji. Ichi mimiapataarāmaa; ichi pedee jarapataarāmaa aupaita k'awapiji ichia k'ĩsia iru bada.

⁸ Māpai ma naaweda it'ariipa pedee badapa waya mĩmaa ne-inaa jaraji:

—Atanāji ma joip'aruk'a pirat'ida k'aipee ewat'i bi, jāma bainĩ bi p'usa ĩri māik'aapa eujā ĩri iru bi ichi juade.

⁹ Aramāgá mĩ wāji ma angelmaa ma joip'aruk'a bi iidide. Ichia p'anauji:

—Jitāji māik'aapa k'ot'āaji. Pĩchi it'aide k'ŭ-ŭa bait'ee mielek'a. Mamĩda pĩchi bimaa pak'āri, asia bait'ee.

¹⁰ Irua jaradak'a mia ma joip'aruk'a bi atanaji māik'aapa k'o pēiji. Wāara, michi it'aide k'ŭ-ŭa baji. Mamĩda mit'aap'eda, michi bide pak'āri, mĩ t'āri urati nībeeji.

¹¹ Māpai mĩmaa māgaji:

'Pia waya jaraĩpia bi Tachi Ak'ōrepa jarapi bik'a. Jaraĩpia bida aji, irua ooit'ee bi p'uuru pidaarā chok'ara ome, eujādepemaarā chok'ara ome, pedee chok'ara awara-awaraa pedeeapataarā ome māik'aapa reyrā chok'ara ome.

11

Tachi Ak'ōrepa eperāarā omé pēida ichi pedee jaranadamerā

¹ Māpai pak'uru sĩautaa mĩmaa teeji, māgĩpa ne-inaa chaamerā. Māgaji:

—Wāji chaade Tachi Ak'ōre te waibia chi altar ome. Ma awara ai tede it'aa t'ĩpataarā juasĩaji.

² Mamĩda chaanāaji ma te ātaude t'ĩak'au bimāi, māgimāi Tachi Ak'ōrepa awara bida perā ijāadak'aa beerā-it'ee. Atane cuarenta y dos wāyaaru misa, māgĩrāpa āchi jua ek'ari iru p'anadait'ee Tachi Ak'ōrepa p'uuru jirit'erada ichi-it'ee.

³ Māpai Tachi Ak'ōrepa māgaji:

—Mia omé pëiit'eeda aji, chi-iaapata p'aru jĩ p'anik'a p'ani. Māirāpa jaradait'ee mia jarapi bik'a, ma k'āima mil doscientos sesenta wāyaaru misa.

⁴ Māgiirā omé olivo b̄irik'a p'ani m̄aik'aapa lāmpara b̄ipatak'a p'ani; Tachi Waibia, chi na p'ek'au eujā ooda k'īrapite p'ani.

⁵ Apidaapa ma omé jiriruta pirā miapidait'ee, t'ip̄itau uchua bi āchi it'aideepa paapeit'ee āra k'īra unuamaa iru p'anapataarā. Māgá piudait'ee jōmaweda āra miapi k'inia p'anirā.

⁶ Tachi Ak'ōrepa ne-inaa k'īra t'ādoō āramaa oopiji. Mapa ārapa pajā j̄ia pik'adai k'oi chenaamerā, Tachi Ak'ōrepa jarapidak'a jara p'ani misa. Ma awara ārapa k'iniadak'āri, pania tachi waa papidai m̄aik'aapa eperāarā miap-
idai.

⁷ Mamīda jara aupadak'āri jōmaweda Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru bada jara-
piit'ee āramaa, nemīsia uchiat'ee ma uria n̄apia bideepa m̄aik'aapa āra ome
chōo jiriit'ee. Māgipa āra p'oyaait'ee m̄aik'aapa peek'ooit'ee.

⁸ Āra k'ap'ia piuda calle jāde baip'aneedait'ee p'uuru waibia Jerusalende;
āchi waibia kurusode peedap'edaa p'uurude. Māgí p'uuru ichiaba Sodoma
maa-e pirā Egipto apata.

⁹ Mama p'aneedait'ee k'āima ōpee ap'eda esa-auk'a. Mama p'anide
eperāarā eujā k'īra t'ādoodepema, p'uurudepema, pedee k'īra t'ādoō pedee-
ataarā m̄aik'aapa ēreerā k'īra t'ādoorāpa āra k'ap'ia piuda ak'idait'ee m̄aik'aapa
jaradait'ee āra ianaadamerā.

¹⁰ Na p'ek'au eujādepemaarāpa āra piuda ūridak'āri, o-īa p'aneedait'ee
m̄aik'aapa regalo tee para bait'ee o-īapa, ma Tachi Ak'ōre pedee jarapataarā
omeerāpa āra miapidap'edaa perā.

¹¹ Mamīda k'āima ōpee ap'eda esa-auk'a wāyaap'eda, Tachi Ak'ōrepa ma omé
chok'ai p'anapiji. Māgá āra p'irabaidachida. Jōmaweda māga unudak'āri,
p'eradachida.

¹² Māpai ma omé ūrijida it'ariipa golpe pedeeru:

—j̄it'aa chéti!

Aramāgá it'aa wājida j̄i ararade, āra k'īra unuamaa iru p'anadap'edaarā
taide.

¹³ Aramata awērachai golpe wēre n̄ibeeji. Ma p'uuru pidaarā diezde-
pema chaa aba jōdachi; māgá eperāarā siete mil k'iniidachida. Chi
p'aneedap'edaarā p'erarutapa āchia ne-inaa k'achia oopata oo amaa k'inia
p'aneejida. Mapa jarajida Tachi Ak'ōre it'ari baparimaa, iruta wāra jōmaarā
k'āyaara waibiara bi.

¹⁴ Ma ne-inaa k'achia aba eerepema aupaji. Mamīda omé eerepema taarā-
e pait'ee.

Trompeta seis eerepema chaada

¹⁵ Māpai āngel seis eerepemapa ichi trompeta chaak'āri, it'ariipa mia golpe
pedee ūriji. Chok'araarāpa jara p'anajida:

—Īrā wāara na p'ek'au eujādepemaarā Tachi Ak'ōre jua ek'ari p'ani
m̄aik'aapa Tachi Waibia Jesucristo jua ek'ari p'ani. Tachi Ak'ōre ichita
jōmaarā rey bapariit'ee.
(Ex 15.18; Dn 2.44)

¹⁶ Māpai ma chonaarā poro waibiarā veinticuatro su-ak'i p'ani āchi rey su-
ak'i beeparide Tachi Ak'ōre k'īrapite bedabaidachida irumaa it'aa t'īdait'ee.

¹⁷ Māgapachida:

—Tachi Ak'ōre Waibia, pita ichita bapari m̄aik'aapa ichita bapachi. Gra-
cias jara p'ani p̄imaa.

¡Pita jōmaarā k'āyaara waibiara bairā, jōmaarā rey paru!

18 Na p'ek'au eujãdepema p'uuru pidaarã t'ãri k'achia p'anapachida pi ome.

Írá jōdee, pi k'Írau bait'ee ãra ome.

Írapí pia ak'íit'ee piudap'edaarãpa oopatap'edaa mãik'aapa jarait'ee pia wa k'achia pi k'Írapite.

Írá teeit'ee ne-inaa pia jōmaweda pia k'Ísia iru bidepema teeit'ee pi mimiapataarãmaa, chi pi pedee jarapatap'edaarãmaa; pichideerã jōmaarãmaa mãik'aapa pi waaweepataarã jōmaarãmaa, ek'ariara beerãmaa, waibiara beerãmaa paara.

Ichiaba írapí eujãde ne-inaa k'achia oopatap'edaarãmaa pia k'achia ooit'ee.

Juanpa Tachi Ak'õre it'aripema te waibiade unuda

19 Mãpai Tachi Ak'õre it'aripema te waibia ewadachi mãik'aapa ma edajãde mia unuji baaltek'a bi Tachi Ak'õrepa ùraa Moisémaa p'ãpida ome. Mãga nide pa tau p'orep'orepari unuji mãik'aapa pa jìwaa nìbaji. Ichiaba paraaji awêrachai mãik'aapa hielo k'oi tauk'a baaji.

12

Juanpa wêra je ome unuda

1 Mãpai mia ne-inaa awaraa waide unuk'aa pada unuji. Pajãde unuji wêra ak'õrejìru urua nìbik'a jì bi. Bainì baji atane íri. Poro jìra lucero docedee ooda jì baji.

2 Mãgí wêra biak'oo baji. Bi p'ira baji chi warra ewaa t'oit'ee bada perã. Mapa bia nìbaji.

3 Mãpai ne-inaa awaraa waide unuk'aa pada padachi pajãde. Unuji je choma. P'oree baji mãik'aapa poro siete iru baji. Ma chaachaa poro jìra jì baji. Ichiaba cacho diez iru baji.

4 Mãgí jepa ichi tru wirawiraarupa pajãde nìbi lucero perã esa-auk'a baapiji eujãdee. Mãgí bainì banaji ma wêra k'Írapite mãik'aapa nìmaa beejì ru warra t'omerã, ma warra chai k'o atapëit'ee pada perã.

5 Mãpai ma wêrapa imik'Íra warra t'oji. Ma warrapa rey'k'a na eujãdepemaarã ichi jua ek'ari iru bapariit'ee. Reypa tuma hierrodee juade iru bipa ooparik'a, mãga pik'a irua ooit'ee. Mãgí je choma mama baji mïda, ma warra chai p'oyaa k'o-e paji, Tachi Ak'õrepa ãyaa atepida perã ichi baparimaa ichi rey su-ak'ì beeparide.

6 Jōdee ma wêra mirudachi eperãarã mak'iara wêe jêra bïmaa; Tachi Ak'õrepa k'Ísia iru badamaa. Mama angeleerãpa nek'opijida mãik'aapa pia ak'ì p'anajida k'ãima mil doscientos sesenta.

7 Mãpai it'ari jura paraaji. Angeleerã poro waibia Miguel awaraa angeleerã ome chõo jirijida mãgí je choma bi ome. Mãpai jepa ichideerã p'e atap'eda, chõojida.

8 Mamïda ma je choma bi eerepemaarã chooda-e paji. Angeleerãpa ãra it'ariipa jêrek'oojida.

9 Mãgã bat'at'aajida ma je choma bi na p'ek'au eujãdee. Mãgí je choma chonaarãwedapema taama; Netuara Poro Waibia maa-e pirã Satanás apata. Mãgípata na p'ek'au eujãdepemaarã k'úrari. Mãgí bat'at'aajida na p'ek'au eujãdee ichideerã ome.

10 Mãpai mia ùriji Tachi Ak'õredeerã it'ariipa golpe pedee p'ani:

–Irapí Tachi Ak'õrepa k'achia p'oyaaji mãik'aapa aupaji tachi o k'achiadeepa k'aripa atada atuanaadamerã.

frapi jõmaarã rey beejí mãik'aapa ichia pëida, Cristo jua ek'ari jõmaweda p'aneejida.

Mãga bi jëret'aadap'edaa perã ma imiateeparipa tachi ñpemaarã Cristo k'aurepa.

Mãgí ñi-ee tachi imiateepachi Tachi Ak'õre k'irapite.

¹¹ Mamída tachi ñpemaarãpata iru p'oyaapachida Cristopa ichi waa bat'ada perã ãra pari.

Ichiaba iru p'oyaapachida Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee awaraarãmaa jaradap'edaa perã.

Eperãarãpa ãra peedait'ee pak'ãri, waaweedak'aa paji piudait'ee ma jaradap'edaa k'aurepa.

¹² jO-ña p'anadãma angeleerã, it'ari p'anapata perã!

Mamída chupiria p'ani parã eujãde p'anapataarã mãik'aapa p'usade p'anapataarã Netuara Poro Waibia parã t'ãide bapari perã.

Ichi audú k'Trau bi k'awa bairã taarã-e Tachi Ak'õrepa jõpiit'ee irua ne-inaa k'achia oopari.

¹³ Mãgí je choma bipa k'awaa atak'ãri ichi na p'ek'au eujãde bi, ichi jëredap'edaamãi, ma wërapa warra t'oda jirímaa beejí.

¹⁴ Mamída Tachi Ak'õrepa nejípí tapia isiak'ara omé teeji ma wëramaa, mãgã ma je choma badamãipa t'imí wãabaimerã ichia k'ísia iru badamaa; eperãarã mak'iarã wë-ema. Mama nek'opida mãik'aapa pia ak'í p'anadãi año õpee ap'eda esa-auk'a wãyaaru misa.

¹⁵ Mãga unuk'ãri, ma je choma bi it'aideepa pania jichooji to chomadaru-maa, to chomaapa ma wëra to barree ateei jãak'aapa.

¹⁶ Mamída eujãpa ma wëra k'aripaji. Ewadachi mãik'aapa ma to choma je choma bipa jichooda weedachi ai uriade.

¹⁷ Mãga unuk'ãri, ma je choma bi audupiarã k'ãraudachi ma wëra ome. Mapa chõo jirinaji ma wëradeepa uchiadap'edaarã ome; chi na eujãde at'ãri ñibãrã ome. Mãirãpa oopata Tachi Ak'õre Ûraade jara bik'a mãik'aapa ijãapata Jesupa jarateeda Ûraade.

¹⁸ Mãpai mãgí je choma bi bainí banaji p'usa ide.

13

Nemísia p'usa jãdeepa uchiada

¹ Mãpai mia unuji nemísia uchiaru p'usa jãdeepa. Mãgipa poro siete iru baji mãik'aapa cacho diez. Chi cacho chaa poro jãra jã baji. Jõdee chi poro chaa t'í p'ã baji. Tachi Ak'õre t'í chok'ara made p'ã jëra baji, irua mãga unuk'ãri, k'ãraudaimerã. Mãgã ma nemísiapa iru oo iru baji.

² Mãgí nemísia imamak'a baji. Mamída chi bãiri oso realdek'a baji. Chi it'ai león it'aik'a baji. Je choma bipa ma nemísia ichi jãak'a papiji, mãgipa auk'a oomerã ma jëpa ooparik'a mãik'aapa je choma bi jua ek'ari p'anãrã auk'a iru bamerã ichi jua ek'ari.

³ Mãgí nemísia poro aba supeet'aa baji espadapa, mamída ichia jipat'aaji. Mapa na p'ek'au eujãdepemaarã jõmaarãpa iru pia unupachida mãik'aapa irua oopi bik'a oo k'inia p'anapachida.

4 Tachi Ak'õremaa it'aa t'ĩdai k'ãyaara, je choma bimaa it'aa t'ĩpachida, iru juapa ma nemĩsiapa ne-inaa k'ĩra t'ãdoo oopachi perã. Ma awara ma nemĩsiamaa paara it'aa t'ĩpachida. Mãgapachida:

–¿K'aita nãgĩ nemĩsiak'a bima? ¿K'aita chõoima iru ome?

5 Tachi Ak'õrepa ma nemĩsia ichiak'au biji ne-inaa k'achia k'ĩra t'ãdoo oo wãmerã atane cuarenta y dos wãyaaru misa. Mãgipa pedee audua pedeepachi mãik'aapa ichi Tachi Ak'õreda a nipapachi.

6 Mãgã pedee k'achia jara wãpachi Tachi Ak'õre ãpite mãik'aapa ichideerã it'ari p'ani ãpite.

7 Ma awara Tachi Ak'õrepa mãgĩ ichiak'au bida perã, jura chõo beejĩ Cristodeerã, chi at'ãri na p'ek'au eujãde p'anadap'edaarã ome, ãra p'oyaarumaa. Ichiaba mãgã ichiak'au bida perã, mãgipa ichi jua ek'ari p'e wãji eperãarã ãreerã chaadepema, p'uuru chaadepema, pedee chaadepema mãik'aapa eujã chaadepema.

8 Jõmaweda t'ĩ p'ã-ee p'anĩrã Oveja Chak'e peedap'edaapa Tachi Ak'õre ome ichita p'anapataadait'eerã t'ĩ p'ã jẽra bi librode it'ari, mãirãpa ma nemĩsiamaa it'aa t'ĩdait'ee, tachia Tachi Ak'õremaa it'aa t'ĩpatak'a. Mãga p'anadait'ee Tachi Ak'õrepa na eujã ooi naaweda, ai p'ãdade ãchi t'ĩ p'ã-ee p'anadap'edaa perã.

9 K'ĩri ãesaa p'anãti ãridamerã mia jararu:

10 –Tachi Ak'õrepa k'ĩsia iru bi pirã ma nemĩsiapa parãdepema aba ãyaa ateemerã carcelde t'ĩ nĩbiit'ee, mãga pait'ee.

Jõdee k'ĩsia iru bi pirã mãgipa parãdepema aba peemerã espadapa, mãga pait'ee.

Maperã Cristodeerã choodaipia bi ãchi ijãa p'anide mãik'aapa Cristode ijãapataadaipia bi, ma k'aurepa piuruta pijida.

Ne-animal k'achia eujãdeepa uchiada

11 Ma t'ẽepai mia unuji awaraa ne-animal k'achia eujãdeepa uchiaru. Chacho omé iru baji Oveja Chak'epa iru baparik'a. Mamĩda pedeepachi je choma pedeparik'a.

12 Mãgipa nemĩsia k'ĩrapite ne-inaa k'ĩra t'ãdoo oopachi irua oo badak'a. Jaraji na p'ek'au eujãdepeemaarã jõmaarãmaa it'aa t'ĩpataadamerã ma nemĩsiamaa, chi poro aba supeedap'edaa jipada.

13 Ichiaba ne-inaa k'ĩra t'ãdoo oopachi eperãarãpa p'oyaa oodak'aa ãchi juadoopa. Eperãarã taide t'ĩpita paara baapiji pajãdeepa na eujãde.

14 Tachi Ak'õrepa ichiak'au bida perã, mãgee ne-inaa ooji. Mãgã ne-inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa oo bipa nemĩsia k'ĩrapite, mãgipa na p'ek'au eujãde p'anadap'edaarã jõmaweda k'ũrat'ajji. Ma awara jaraji ãchia oodamerã mãgĩ nemĩsia espadapa supee p'anadap'edaa chok'ai padaida k'ĩrak'a.

15 Tachi Ak'õrepa mãgĩ ne-animal k'achia ichiak'au bida perã, ma nemĩsia k'ĩrak'a chok'ai pik'a beejĩ mãik'aapa pedeeji. Maap'eda ma k'ĩrak'a chok'ai pik'a padaidapa peepiji jõmaweda ichi waawee k'iniada-ee p'anadap'edaarã.

16 Ma awara mãgĩ ne-animal k'achia t'ẽe uchiadapa tauchaa bipiji jõmaarã eperãarã jua juaraarede mãik'aapa tau biiride. Ma tauchaa bijida ek'ariara beerãmaa, waibiara beerãmaa auk'a; p'arat'ara beerãmaa, chupiria beerãmaa auk'a; esclavo-eerãmaa, esclavoorãmaa auk'a.

17 Ma tauchaa wẽe apidaapa ne-inaa neto atada-e pai mãik'aapa apidaapa ne-inaa neto pẽida-e pai. Ma tauchaa ma nemĩsia t'ĩ maa-e pirã ichi número paji.

¹⁸ K'ĩsĩati mia jararude. Chi k'ĩsia k'awaa beerāpa k'awaa atadai ma nemĩsia t'ĩ, ichi número juasiadak'āri. Ma número eperā número: seiscientos sesenta y seis.

14

Ciento cuarenta y cuatro mil ijāapataarā Oveja Chak'e ome

¹ Māpai mia unuji ma Oveja Chak'e bainĩ bi Sión ee nok'ode. Ichi ome p'anajida ciento cuarenta y cuatro mil eperāarā. Ichi t'ĩ māk'aapa chi Ak'ōre t'ĩ p'ā baji āchi tau būride.

² Māpai it'ariipa ũriji ne-inaa to k'ida chaaree jīwaaparik'a maa-e pirā pa golpe jīwaaparik'a maa-e pirā arpa chaapataarā chok'araarāpa āchi arpa chaa p'anik'a.

³ Ma eperāarā Oveja Chak'e ome p'anadap'edaarāpa k'ari chiwidi k'ari p'anajida Tachi Ak'ōre su-ak'i beepari k'irapite, ma ne-inaa chok'ai bi k'ĩmari k'irapite māk'aapa ma chonaarā poro waibiarā veinticuatro k'irapite. Awaraarāpa māgĩ k'ari p'oyaa k'arida-e paji. Jīp'a ma ciento cuarenta y cuatro mil Cristopa na p'ek'au eujādepemaarā o k'achiadeepa k'aripa atada, mārāpapaita māgĩ k'ari k'awajida.

⁴ Māirā wēraarā ome k'āida-e paji, āchi p'anapata awara bīdap'edaa perā Tachi Ak'ōre-it'ee. Mapa āchi wāpata ma Oveja Chak'e wārumaa māk'aapa oopata irua ooparik'a. Cristopa āra na eujādepemaarā o k'achiadeepa k'aripa ataji, awaraarā k'āyaara naapiara primisiak'a p'anadamerā Tachi Ak'ōre-it'ee māk'aapa ichi-it'ee.

⁵ Āchia maarepida seewa jaradak'aa paji, p'ek'au k'achia jōmaweda oo amaadap'edaa perā.

Ángel ōpeerāpa jaradap'edaa

⁶ Māpai mia unuji awaraa ángel it'ari wāabai ni. Māgipa Tachi Ak'ōrepa pedee pia jara pēida atee baji eperāarāpa irude ijāadamerā. Ma pedee ichita bapari, jō-ee. Ma pedee atee baji jarade na p'ek'au eujādepemaarā jōmaarāmaa; ēererā chaadepema, p'uuru chaadepema, pedee chaadepema māk'aapa eujā chaadepema.

⁷ Golpe pedee pachi:

—Tachi Ak'ōre waawee p'anapatāati māk'aapa irumaa jarapatāati iru jōmaarā k'āyaara waibiara bi. Ewari paji irua ak'imerā eperāarāpa oopata jarait'ee pia wa k'achia. It'aa t'ipatāati irumaa, iruata ooda perā pajā, na eujā p'usa ome māk'aapa jōmaweda pania poatri uchua bimāi.

⁸ Māpai mia awaraa ángel unuji māgĩ uchiada t'ēe. Māgipa jaramaa baji:

—jōdachi, jōdachipi p'uuru waibia Babilónia! Ma p'uuru k'aurepa eperāarā jōmaarāpa p'ek'au k'achia k'īra t'ādo oopachida. Eperāpa vino topi bik'a awaraamaa piudaimerā, māga pik'a ma p'uuru pidaarāpa p'ek'au k'achia k'īra t'ādo oopipachida awaraarāmaa.

⁹ Māpai mia awaraa ángel unuji ma omé uchiadap'edaa t'ēe. Māgipata golpe pedeeji:

—Eperāarāpa ma nemĩsiamaa māk'aapa māgĩ k'īrak'a bimaa it'aa t'īruta pirā māk'aapa māgīrā tauchaa bīpiruta pirā āchi tau būride wa juade,

¹⁰ Tachi Ak'ōrepa āchi k'achia ooit'ee. Māgĩ eperāarāpa Tachi Ak'ōre vinota todait'ee. Māgĩ vino jara k'inia bi iru jīp'a k'īrau bait'ee āchi ome; chupīria k'awa-ee. Audú k'īrau bait'ee perā, āchi miapiit'ee t'īpitau azufre ome audú

wāsia bīpa. Māga ooit'ee ichi angeleerā pia beerā k'īrapite māik'aapa ma Oveja Chak'e k'īrapite.

¹¹ Irua māgīrā māgá ĩi-ee miapi bīpa nari jīrak'awaa nibait'ee āstaawa, p'ārik'ua pida. Tachi Ak'ōrepa māgīrā māgá miapi iru bait'ee, āchia it'aa t'īpatap'edaa perā ma nemīsiamaa ichi k'īrak'a bī ome māik'aapa ichi t'ītauchaa bīpidap'edaa perā āchi k'ap'iade.

¹² Mapa Tachi Ak'ōredeerāpa choodaipia bi āchia oo p'anide iru ūraade jara bik'a māik'aapa āchi Cristode ijāa p'anide.

¹³ Māpai mia ūriji it'ariipa nāga pedeeru:

—P'āji nāgī pedee: “T'āri o-īa p'ani Tachi Waibiadeerā, chi namāik'aapa waa piudait'eerā k'achia beerā juapa.”

Māpai Tachi Ak'ōre Jaurepa māgaji:

—Wāarapi. Māirā piudak'āri, waa mimiada-e pait'ee. Ma k'āyaara k'āiwee p'anadait'ee. Tachi Ak'ōre o-īa bait'ee āra ome, ārapa ne-inaa pia oopatap'edaa perā Cristo k'ap'ia pari.

Angeleerāpa na p'ek'au eujādepemaarā ewadap'edaa

¹⁴ Māpai mia ak'iji māik'aapa unuji jīarara t'orroo. Ai ĩri su-ak'i baji Eperā Ak'ōre Truadepema. Māgīpa poro jīra nēedee ooda jī baji. Ichi juade atee wāji nek'o esiiri jōree p'ewedee bi.

¹⁵ Māpai unuji awaraa ángel uchía bi Tachi Ak'ōre baparimāiipa. Māgīpa golpe pedeeji ma jīararade su-ak'i bimaa:

—Ara eperāarāpa net'atau waraa bi ewapatak'a nek'opa, māga pik'a jā p'ek'au eujādepema ijāapataarā p'e atāji. Ewari paji māga oomerā.

¹⁶ Aramāgá ma jīararade su-ak'i bīpa ijāapataarā p'e ataji.

¹⁷ Maap'eda awaraa ángel uchíaji Tachi Ak'ōre it'aripema te waibiadeepa. Māgīpa nek'o esiiri jōree p'ewedee bi ichiaba atee wāji ichi juade.

¹⁸ Māga nide awaraa ángel uchíaji it'aripema altarmāiipa. Māgí ma altardepema t'īpitau jīapari paji. Māgīpa golpe pedeeji ma ángel nek'o esiiri jōree p'ewedee iru bimaa:

—Eperāarāpa uva waraa bi k'imi t'iap'epatak'a nek'opa, māga pik'a jā p'ek'au eujādepema ijāadak'aa beerā p'e atāji, ma-it'ee ewari pada perā.

¹⁹ Aramāgá ma nek'o iru badapa na p'ek'au eujādepema ijāadak'aa beerā p'e ataji uva p'e atapatak'a. Māpai mimiapataarāpa uva p'e bipatak'a bōgo tapiade piart'idait'ee māik'aapa chi ba atadait'ee, māga pik'a ma angelpa ma ijāadak'aa beerā peek'ooji.

²⁰ P'uurude taawa māga ook'āri, ma piudap'edaarā waa wee nībeeji trescientos kilometros parumaa; chi nāpia caballo t'ūa it'ia aba parumaa.

15

Ne-inaa k'achia siete p'asait'ee bada

¹ Māpai mia ne-inaa awara waide unuk'aa pada it'ari unuji. P'era pik'a beeji māga unuk'āri. Unuji angeleerā siete. Ma chaachaa ne-inaa k'achia atee wāji p'asapiit'ee eperāarāmaa. Māgí ne-inaa k'achia siete aupadak'āri, Tachi Ak'ōre k'īrau bada na p'ek'au eujādepemaarā ome jōit'ee.

² Ichiaba unuji ne-inaa lago bēi-sāa pik'a, vidriodee oodak'a, t'īpitau ome p'oirada. Ai ik'aawa bainī p'anajida chi p'oyaadap'edaarāpa māgí nemīsia, ichi k'īrak'a māik'aapa ichi t'ī maa-e pirā número tauchaa bidaarā eperāarā

k'ap'iaide. Ma bainĩ p'anadap'edaarãpa arpa Tachi Ak'õrepa ãramaa teeda iru p'anajida.

³ K'arimaa p'anajida Tachi Ak'õre mimiapari Moisepa k'aridak'a mãik'aapa Oveja Chak'edeerãpa k'aripatak'a:

—Tachi Ak'õre Waibia, pia jõmaarã k'ãyaara ne-inaa piara oopari.

Pita jõmaarã eujãdepemaarã Rey.

Pia ne-inaa jõma pia k'ĩsia iru bi mãik'aapa ichita wãarata jarapari.

⁴ Tachi Waibia, ¿k'aipa pi waawee-e paima?

¿K'aipa pi t'ĩ t'o-e paima?

Pi aupai k'achia wẽe bapari.

P'uuru pidaarã jõmaweda chedait'ee it'aa t'ĩde pi k'ĩrapite, pia pia oopari perã k'achia beerã miapik'ãri.

⁵ Ma t'ẽepai unuji Tachi Ak'õre it'aripema te waibia ewa bi. Ma te edajãde unuji iru baparimã. Mãgimã chonaarãwedapema Ak'õre te ne-edeo ooda edupãra bi cuarto jãak'aa paji.

⁶ Mãpai unuji ma te waibia deepa angeleerã siete uchua p'ani. Mãrã paji ne-inaa k'achia atepataarã p'asapidait'ee eperãarãmaa. P'aru linodee jĩ p'anajida. Ma p'aru maarepida t'ãu-ee baji. Urua pik'a baji t'o-t'oo bada perã. Ne-inaa k'irride jĩpatak'a nẽedee ooda nẽrabai jĩ p'anajida ãchi t'ũade.

⁷ Mãpai unuji ma Tachi Ak'õre ik'aawa p'ani ne-inaa chok'ai bi k'ĩmariidepema abaapa vaso nẽedee ooda teeru ma angeleerã chaachaa. Ma vaso chaa ipuru baji Tachi Ak'õre k'ĩrau bipa. jĩru ichita baparipi!

⁸ Tachi Ak'õre jõmaarã k'ãyaara waibiara bairã, ichi k'ĩra wãree uchua baji ichi baparimãipa ma te ipururumaa. Maapai apida ma tede t'ũdak'aa paji. Mãga baji ma angeleerã sieteerãpa ne-inaa k'achia atee p'ani jõruta misa.

16

Tachi Ak'õrepa k'achia ooda eperãarãmaa vaso wet'aada k'aurepa

¹ Mãpai mia ùrjji Tachi Ak'õre it'ari golpe pedeemaa bi. Ma pedee uchijai ichi it'aripema te waibia deepa. Mãgaji ma angeleerã sieteerãmaa:

—Wãti mãik'aapa eujã ãri wet'ãati ma vaso siete ipuru p'ani mi k'ĩrau bipa. Mãgã mia eujãdepemaarã miapiit'ee.

² Aramãgã ma naapiara ángel wãji mãik'aapa ichi vasode iru bada wet'aaji eujã ãri. Mãpai eperãarã jõmaweda ma nem'isia k'ĩrak'a bimaa it'aa t'ĩpatap'edaarã mãik'aapa ichi tauchaa iru p'anapatap'edaarã k'ayaadachida ne-inaa k'achiapa aida-idaa bik'a. Mãgipa ãchi audú mia p'aneepachida, p'ua nĩbada perã.

³ Mãpai araarepema angelpa ichi vaso wet'aaji p'usa jãde. Mãpai pania aide nĩbi eperã piuda waak'a padachi. Mapa ne-inaa chok'ai p'anadap'edaarã aide nĩbi jõmaweda piudachida.

⁴ Mãpai ma omẽ eerepema angelpa ichi vaso wet'aaji to bee ãri mãik'aapa pania poatrĩ uchiapata ãri. Ma pania jõmaweda tachi waa padachi.

⁵ Maap'eda ùrjji ángel awara bida pania jãamerã pedeemaa bi. Mãgipa mãgaji:

—Tachi Ak'õre, jõmaarã k'ãyaara pia ne-inaa piara oo bi.

Pi ichita bapari mãik'aapa ichita bapachi.

⁶ Pia pia ooji mãgã pania waa papik'ãri, jãgĩ eperãarãpa pichideerã waa mãik'aapa pi pedee jarapataarã waa bat'apidap'edaa perã, ãra pee atãpidak'ãri.

Maperāpi jāgīrāmaa waa topimaa bi.

Māgí todaipia bi jāgeerāpa.

7 Ichiaba mia ūriji ángel pedee uchía bi altardeepa:

—Wāarapi, Tachi Ak'ōre Waibia.

Pia pia oo bi, māga ook'āri k'achia beerāmaa.

8 Māpai ma ōpee eerepema angelpa ichi vaso wet'aaji ak'ōrejīrumaa, ak'ōrejīrupa eperāarā paak'oomerā t'ipitaupa paaparik'a.

9 Māgá eperāarā jōmaweda mia p'aneepachida ma paada p'uapa. Mamīda āchia ne-inaa k'achia oopata oo amaa k'iniada-e paji māik'aapa Tachi Ak'ōre waawee k'iniada-e paji. Ma k'āyaara ik'achia jarapachida Tachi Ak'ōremaa, irua ma k'achia āchimaa pēida perā.

10 Māpai ma k'īmari eerepema angelpa ichi vaso wet'aaji māgí nemīsia su-ak'i beepari īri. Māpai ma nemīsia trua, na p'ek'au eujā jōmaweda p'āriude beejī. Eperāarā aide p'anadap'edaarāpa āchi k'īrame k'aak'oopachida, p'ua chooda-e p'anadap'edaa perā.

11 Māgá mia p'anapachida mīda, oo amaa k'iniada-e paji āchia ne-inaa k'achia oopata. Ma k'āyaara ik'achia jarapachida Tachi Ak'ōre it'aripemamaa, āchi p'ua jōnada k'aurepa māik'aapa āchi aida-idaa p'anadap'edaa k'aurepa.

12 Māpai ma joisomaa eerepema angelpa ichi vaso wet'aaji Éufrates to waibia jāde p'oodaimerā. Māgá reyrā ak'ōrejīru uchiapari eerepa jīp'a chedai.

13 Māpai mia unuji jaure k'achia beerā ōpee, baso k'īrak'a bi. Māgīrā uchijida je choma bi it'aideepa, nemīsia it'aideepa māik'aapa ma ne-animal k'achia; chi seewa jarapari it'aideepa.

14 Māgí jaure k'achia beerā netuaraarā. Māgīrāpa oopachida ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa. Wāpachida na p'ek'au eujādepema reyrāmaa māik'aapa ūraapachida chip'edaidamerā jura chōode Tachi Ak'ōre Waibia ome iru ewari waibia ewate.

15 Māpai Tachi Waibiapa māgaji:

—jŪriti! Parā atu bide mi cheit'ee nechiapari cheparik'a. Tachi Ak'ōrepa k'īra jīp'a nipapataarā pia ak'it'ee. Māirā k'īra nejasiada-e pait'ee atu bide mi chek'āri.

16 Ma reyrā jaure k'achia beerāpa ūraadap'edaa chip'edachida abaamāi, hebreo pedeede t'ījarapachida *Armagedón*.

17 Māpai ma seis eerepema angelpa ichi vaso wet'aaji. Māga nide Tachi Ak'ōre golpe pedee uchijaji ichi it'aripema te waibiadeepa; ichi su-ak'i beeparideepa. Māgaji:

—jŌdachida aji, mia k'īsia iru bada k'achia beerā miapiit'ee!

18 Māga jararude pa baajī, pa jīwaa nībaji māik'aapa awērahaipa na p'ek'au eujā golpe wēret'aaji. Audú golpe wēreji. Eperāarā na eujāde p'aneedak'āriipa awērachai apida ma k'āyaara golpeera wēre-e paji.

19 Māgá golpe wērek'āri, chi p'uuru waibia t'oodachi t'ooma ōpeede. Apema p'uuru na p'ek'au eujāde p'anī jōdachida. Tachi Ak'ōrepa k'awaji ma p'uuru waibia Babilónia pidaarāpa oopatap'edaa. Audú k'īrau bada perā āchi ome, māgí p'uuru miapijī.

20 Ma awara ma wēre nībide jōmaweda isla ee ome wēpadachida.

21 Māga nide it'ariipa hielō k'oi tau tapia bik'a baai cheji eperāarā īri. Ma chaachaa cuarenta kilos waa paji. Māga bak'āri, eperāarāpa ik'achia jarajida Tachi Ak'ōremaa ma hielō tau tapia k'aurepa, audú golpe tee bada perā.

17

Tachi Ak'õrepa wëra t'ãri k'achia-idaa bi k'achia ooda

¹ Ma angeleerã sieteerãpa vaso iru p'anadap'edaa, mãirãdepema aba mimaa cheji mãik'aapa mägaji:

—Chéji. Mia ak'ipiit'eeda aji, sãga Tachi Ak'õrepa k'achia ooit'ee wëra jõmaarãpa k'awa p'ani. Mãgí prostitutak'a bi su-ak'i baparík'api bi to k'ait'ak'ait'aa jëra bimãi.

² Na p'ek'au eujãdepema reyrãpa p'ek'au oopachida, araa padak'ãri mãgí wëra ome. Ma awara na p'ek'au eujãdepemaarãpa ooi awaa p'anapachida ne-inaa k'achia k'ïra t'ãdoo ichia oodak'a.

³ Maap'eda ma k'ãimok'araa pik'a bide Tachi Ak'õre Jaurepa unupida mimaa, ma angelpa mi ateeji eujã eperãarã mak'iara wëe jëra bidee. Mama bide unuji ma prostitutak'a bi su-ak'i bi nemisia p'oree bi ïri. Mãgí nemisia k'ap'ia jõma ïri Tachi Ak'õre t'ï p'ã jëra baji, oo iru bait'ee. Mãgí nemisiapa poro siete mãik'aapa cacho diez iru baji.

⁴ Mãgí wërapa p'aru p'up'uchia p'oree ome jĩ baji. Ichiaba nëe, mãu pi-ia mãik'aapa perla jĩ baji. Ichi juade iru baji copa nëedee ooda. Mãgí ipuru baji ne-inaa k'achia k'ïra t'ãdoo; ne-inaa jõmaweda Tachi Ak'õrepa unuamaa iru bi.

⁵ Ichi tau bïrïde nãgí t'ï p'ã baji:

P'uuru Waibia Babilônia,

Prostitutaarã

Mãik'aapa Ne-inaa K'achia K'ïra T'ãdoo

Oopataarã Nawe Apata.

Eperã apidaapa k'awada-e ma t'ï k'ãata jara k'inia bi. Tachi Ak'õrepaita k'awa bi.

⁶ Mia unuji mãgí wëra piu pik'a bi. Eperã it'uapa piudaik'ãri, o-ïadaiparik'a, mãga pik'a mãgí wëra o-ïadachi Tachi Ak'õredeerã, Cristode ijãa p'anadap'edaarã peepida perã.

Mãgá ak'ïmaa bide mi p'era pik'a beeji.

⁷ Mãpai ma angelpa mimaa mägaji:

—¿Sãap'eda pi p'era pik'a nïbïma? aji. Mia jarait'ee ne-inaa pia waide k'awa-e bi. Jarait'ee k'ãata jara k'inia bi mãgí wëra mãik'aapa ichi su-ak'i bi ïri nemisia; mãgí poro siete, cacho diez iru bi.

⁸ Ma nemisia pia unuda naaweda chok'ai bapachi mïda, ïrá wë-e. Mamïda na ewari uchiat'ee ma uria nãpia bideepa, wãi naaweda Tachi Ak'õrepa jõt'aait'eemaa. Na p'ek'au eujãdepemaarã, chi Tachi Ak'õrepa na eujã ooi naaweda t'ï p'ã-ee beerã Tachi Ak'õre ome ichita p'anapataadait'eerã t'ï p'ã jëra bi librode it'ari, mãirãpa ak'itrua para bait'ee mãgí nemisia unudak'ãri. Mãgí bapachi mïda, ïrá wë-e. Mamïda waya cheit'ee.

⁹ Mia nãgí pedee jararu k'ïsia k'awaa beerã-it'ee, aide k'ïsia p'anadamerã mãik'aapa k'awaadamerã wãara k'ãata jara k'inia bi. Ma nemisia poro siete jara k'inia bi ee siete. Mamãik'aapa ma wërapa eperãarã ak'ipari. Ichiaba ma poro chaachaa jara k'inia bi rey aba.

¹⁰ Ma reyrã sietedepema joisomaa piujida. ïrá abaapa eperãarã iru bi ichi jua ek'ari. Chi apema waide uchïa-e. Mamïda mãgí t'ëepema rey uchïak'ãri, taarã-epai eperãarã iru bapariit'ee ichi jua ek'ari.

11 Māgí nemīsia chok'ai bada mamīda írā wē-e ma reyrā siete t'ēe uchiait'ee, ai eerepemak'a. Mamīda wāara māgí ma sietedepema uchiada pait'ee. Waya eperāarā iru bapariit'ee ichi jua ek'ari. Māgita wāit'ee Tachi Ak'ōrepa jōt'aait'eemaa.

12 Māgí cacho diez pia unuda jara k'inia bi reyrā diez waide uchiada-e p'ani. Mamīda ma nemīsia uchiak'āri, taarā-e ma reyrā ichi ome eperāarā iru p'anadait'ee āchi jua ek'ari.

13 Ma reyrā diez auk'a k'īsiadait'ee māik'aapa ma nemīsia eere t'ūdait'ee.

14 Jura chōonadait'ee ma Oveja Chak'e ome. Mamīda irua āchi jōmaweda p'oyaaít'ee. Iru eere p'anadait'eeda aji, eperāarā Tachi Ak'ōrepa jirida irude ijāapataadamerā, chi jirit'eradaarā choopatap'edaa perā Cristode ijāa p'anide. Iru Rey jōmaarā rey māik'aapa iru Poro Waibia jōmaarā poro waibia.

15 Ma angelpa ichiaba māgaji:

—Ma to chok'ara k'ait'ak'ait'aa bimāi, māgí prostitutak'a bi su-ak'i pik'a bimāi, jara k'inia bida aji, eujādepemaarā, p'uuru pidaarā, ēreerā k'īra t'ādoo māik'aapa pedee k'īra t'ādoo pedeepataarā.

16 Ma reyrā diez pia unuda māgí nemīsia ome, māgí prostitutak'a bi k'īra unuamaa iru p'aneadait'ee. Mapa āchia jāri atadait'ee jōmaweda ma wērapa ne-inaa iru bi, āk'adaa pik'a beemerā. Maap'eda iru paa jōdait'ee.

17 Tachi Ak'ōrépata ma k'īsia biji āchi t'āride māga oodamerā, ichia naaweda k'īsia iru badak'a. Ichiaba ichiata k'īsiapiji māgí reyrāmaa ma nemīsia eere t'ūdamerā ichia jarada jōru misa.

18 Māgí wēra pia unuda jara k'inia bida aji, p'uuru waibia, ai jua ek'ari na p'ek'au eujādepema reyrā p'anapata.

18

Babilónia p'uuru waibia jōda

1 Ma t'ēepai mia unuji awaraa ángel it'ariipa baai cheru. Māgí angeleerā poro waibia paji. Mapa ichi baai cherude eujā ídaadachi ichi k'īra wāreepa.

2 Māgipa golpe pedeeji:

—jōdachi; jōdachida aji, jā p'uuru waibia Babilónia!

Írā māgí p'uuru badamāi jaure k'achia beerā te padachi, netuaraarā aupai mama p'anapata perā.

Mama ichiaba p'anapata ipanaarā k'īra t'ādoo Tachi Ak'ōrepa k'iniak'aa eperāarāpa k'odamerā.

3 Na p'ek'au eujādepemaarā jōmaarāpa māgí wēra vino topachida piudarutamaa.

Pia jarait'eera, ne-inaa k'achia ooi awaa p'aneejida iru k'aurepa.

Ichiaba na p'ek'au eujādepema reyrāpa p'ek'au k'achia k'īra t'ādoo oopachida māgí wēra k'aurepa.

Ma awara na p'ek'au eujādepema net'aa netopataarāpa p'arat'a waibia atapachidada aji, māgí wērapa audú net'aa p'e wāda k'aurepa ichi-it'ee.

4 Māpai it'ariipa awaraa úriji nāga pedeeru:

—Michideerā, uchiadapáde aji ma p'uuruudeepa, auk'a oonaadamerā māgí p'uuru pidaarāpa ne-inaa k'achia oopatak'a māik'aapa uchiadapáde aji, jōnaadamerā āchi ome.

5 Tachi Ak'ōrepa māgírā miapiit'ee āchia ne-inaa k'achia oopata k'aurepa, audú ne-inaa k'achia chok'ara oopatap'edaa perā.

6 Michi angeleerã, ne-inaa k'achia óoti mǎgí wēramaa, ichia awaraarãmaa ne-inaa k'achia ooda pari.

Ne-inaa k'achia audú óoti irumaa, ichia ne-inaa k'achia ooda chaa. Mǎgá parãpa audupiara k'achia oodait'ee ichimaa, ichia ooda k'ãyaara awaraarãmaa.

7 Ichi audú t'ãri p'uapíti mǎik'aapa miapíti audua pedeeda pari mǎik'aapa net'aara iru bi pari.

Ichi t'ãridepai audua pedee jarapari:

“¡Mita nama su-ak'i bi reinak'a!

Eperãarã jômaweda mi jua ek'ari p'ani.

Mi t'ãri p'ua ba-e p'ẽtrãak'a.

Mi k'ima wē-e perã, mi chi-ia-eda” aji.

8 Ma audua pedee k'aurepa k'ãima abaade ichi atu bide nãgee ne-inaa k'achia k'ãra t'ãdo p'asait'ee:

Piut'ee, t'ãri p'ua bait'ee mǎik'aapa jarra ooit'ee.

T'ipitaude paat'aadait'ee ichia k'achia oopata k'aurepa.

Tachi Ak'õre jõmaarã k'ãyaara waibiara bipata mǎga oopiit'ee.

9 'Na p'ek'au eujãdepema reyrã, ma p'ek'au k'achia oopatap'edaarã ma wēra ome mǎik'aapa p'arat'ara atadap'edaarã ichi k'aurepa jarajẽdait'ee unudak'ãri nari jĩrak'awaa nĩbi ichi paadadeepa.

10 Ichi mǎgá jõru misa, ma reyrã t'imí bainĩ p'anadait'ee, Tachi Ak'õrepa ãchi auk'a miapii jĩak'aapa. Mǎpai jaradait'ee:

“¡Aai, p'uuru waibia Babilõnia; p'uuru jõmaarã k'ãyaara waibiara bi!

Hora abaade, taarã-ee jõpiji Tachi Ak'õrepa.”

11 'Na p'ek'au eujãdepema netopataarã ichiaba jarajẽdait'ee ma p'uuru jõda k'aurepa. Mǎga oodait'ee waa wē-e pait'ee perã ãchi net'aa netodamerã.

12 Mama netopachida nēe; p'arat'a; mǎu pi-ia; perla; p'aru linodee mǎik'aapa sedadee, k'ãra p'oree p'up'uchia ome; pak'uru t'ũa; ne-inaa ooda marfildee, pak'uru pi-ia-dee, broncedee, hierrodee, mǎu pia marmoldee.

13 Ichiaba mama netopachida canela awaraa ne-aliño t'ũa beepari ome; ne-inaa t'ũa beepari eperãarãpa paapata; mirra k'era awaraa k'era ome; vino; aceite; harina nãusaa; trigo tau mǎik'aapa nãgee ne-animalaarã: p'ak'a, oveja, caballo; carro caballopa jidiupata mǎik'aapa esclavoorã, eperãarã paara netopatap'edaa perã.

14 Ma ne-inaa netopataarãpa jaradait'ee ma p'uuru jõdamaa:

“¡jĩrá pia chik'o pi-ia net'aa pi-ia ome wēe bida adait'ee!

Pia net'aara mǎik'aapa p'arat'ara iru bada atuadachi.

Waa unudak'aa pait'eeda” adait'ee.

15 Mǎgí netopataarã, chi p'arat'ara atadap'edaarã ma p'uuru k'aurepa, t'imí bainĩ p'anadait'ee ma p'uuru jõru misa, Tachi Ak'õrepa ãchi auk'a miapii jĩak'aapa. Mǎpai jarajẽdait'ee:

16 “¡Aai, p'uuru waibia!

Pi wēra jĩak'a bapachida adait'ee, p'aru pi-ia linodee ooda jĩ bi; p'aru p'up'uchia p'oree ome.

¡Nēe jĩ bapachi mǎu pi-ia ome, perla ome!

17 ¡Taarã-e nide jômaweda pia ne-inaa pi-ia iru bada jõdachida adait'ee!”

'Ichiaba t'imí p'anedait'ee barco p'erapataarã, chi barcode mimiapataarã mǎik'aapa mǎirã ome nipapataarã. Jômaweda p'anapataarã ne-inaa p'usadeepa ata p'ani k'aurepa t'imĩpa jǎgí p'uuru jõru unudait'ee.

18 Nari j̄irak'awaa n̄ibi ak'i p'anide golpe pedeedait'ee: “¿Awaraa p'uuru paraajik'ã nãgí p'uuru waibiak'a?”

19 Jaraj̄ee bi misa, yooro p'ora it'aa bat'adait'ee baaimerã áchi poro ĩri. Mãgã ak'ipipata áchi t'ãri p'ua p'ani. Mãpai golpe pedeedait'ee: “¡Aai, p'uuru waibia!

Pichia net'aa p'e wãda k'aurepa p'usade nidá barco chipariirã j̄omaweda p'arat'ara padachida.

frã, taarã-e weda, pichia iru bada j̄omaweda j̄odachida adait'ee.

20 O-ia p'anéeti angeleerã, Tachi Ak'õrepa ma p'uuru j̄ot'aada perã.

Ichiaba o-ia p'anéeti parã Tachi Ak'õredeerã, Cristopa p̄eida mãik'aapa Tachi Ak'õre pedee jarapataarã.

Tachi Ak'õrepa ma p'uuru j̄ot'aaji, aide p'anadap'edaarãpa parãmaa ne-inaa k'achia oodap'edaa perã.”

21 Mãpai ángel juataura bipa mãu tapia k'urumak'a bi jira ataji mãik'aapa bat'at'aaji p'usade. Maap'eda mãgaji:

—Jãgã pi baaiit'ee, p'uuru waibia Babilónia.

Pi waa unudak'aa pait'ee.

22 Pichi calle jãde waa ũridak'aa pait'ee arpa chaapata, flauta chaapata wa trompeta chaapata.

Pichi jãde ne-inaa oo k'awaa bee apida unudak'aa pait'ee.

Ūridak'aa pait'ee eperãarãpa k'urumade ne-inaa bapata.

23 Pichi jãde lámpara ĩdaadak'aa pait'ee.

Miak'ãipata fiestade pedee o-ia ũridak'aa pait'ee.

Ma j̄oma w̄epait'ee, pichi netopataarã waibiara p'anajida m̄ida awaraa netopataarã k'ãyaara mãik'aapa pia p'uuru pidaarã j̄omaweda k'urapachi m̄ida, petau tau net'aa k'awaa bi oo bipa.

24 Tachi Ak'õrepa ma p'uuru j̄ot'aaji, aide eperãarãpa peedap'edaa perã iru pedee jarapataarã, ichideerã mãik'aapa awaraarã.

19

Angeleerãpa pedee pia jaradap'edaa

1 Ma t'ẽepai mia ũriji eperãarã chok'ara it'ari golpe pedeemaa p'anik'a:

—j̄it'aa t'ĩdáma Tachi Ak'õremaa!

j̄iru j̄omaarã k'ãyaara waibiara bi!

Iruata tachi o k'achiadeepa k'aripa ataji atuanaadamerã.

Mapa Tachi Ak'õre aupaita waaweedaipia bi mãik'aapa iru jua ek'ari aupaita p'anapataadaipia bi.

2 Irua aupaita wãara jarapari. Irua ne-inaa pia ooji ma prostitutak'a bi j̄ot'aak'ãri.

Mãgipa eujãdepemaarã k'achiade baaiipji, audú ne-inaa k'achia áchima oopida k'aurepa.

Ma awara Tachi Ak'õredeerã peepachi.

Maperãpi Tachi Ak'õrepa j̄ot'aajida ajida.

3 Mãpai waya golpe pedeejida:

—j̄Tachi Ak'õre j̄omaarã k'ãyaara waibiara bi!

Mãgí w̄era paa j̄oda nari j̄irak'awaa n̄ibi ichita k'irãpadait'eeda ajida.

4 Ma chonaarã poro waibiarã veinticuatro ma ne-inaa chok'ai bi k'ĩmari ome bedabaidachida Tachi Ak'õre, ma su-ak'i beeparide su-ak'i bi k'ĩrapite mãik'aapa mãgajida:

—j̄Amén! j̄Tachi Ak'õre j̄omaarã k'ãyaara waibiara bi!

5 Māpai mia ūriji ma su-ak'i beeparideepa pedeeru:

—Parā jōmaarāpa Tachi Ak'ōremaa jarapatáati iru jōmaarā k'āyaara waibiara bi.

Parā jōmaarāpa oopata irua oopi bik'a māik'aapa iru waawEEPata, ek'ariara beerā, waibiara beerāpa paara māga jaradaipia bi.

Oveja Chak'e miak'āiit'ee bi fiesta

6 Māpai waya ūriji ma eperāarā chok'ara pedeemaa p'anik'a; to k'ida chaaree jīwaaparik'a maa-e pirā pa golpe jīwaaparik'a:

—jīt'aa t'ídama Tachi Ak'ōremaa!

jIru jōmaarā k'āyaara waibiara bi!

Tachi Ak'ōre Waibiapa ne-inaa jōmaweda biru ichi jua ek'ari.

7 O-īa p'anadama māik'aapa iru waaweedama, Oveja Chak'e miak'āiit'ee fiesta paru perā.

Wēra imik'īra ome miak'āiparik'a bapariit'ee chi k'ima ome, māga pik'a Cristode ijāapataarā ichita p'anapataadait'ee iru ome.

Āchia miak'āipata p'aru jī p'ani.

8 Tachi Ak'ōrepa ma p'aru pi-ia teeji āchima jī p'anedamerā iru ome p'anedak'ari.

Māgí p'aru lino nāusaadee k'ada.

T'o-t'oo bi maarepida t'āu-e bairā.

Māgí lino nāusaa jara k'inia bi Tachi Ak'ōredeerāpa ne-inaa pia oopatap'edaa irua oopidak'a.

9 Māpai ma angelpa mīmaa māgaji:

—P'āji nāgí pedee: “O-īa p'ani chi Tachi Ak'ōrepa t'ī pēida eperāarā wādamerā ma Oveja Chak'e miak'āi bi fiestadee.”

Ichiaba māgaji:

—Tachi Ak'ōrēpata māgí pedee jara bi wāara.

10 Mia māga ūrik'āri, bedabaidachi ma ángel k'īrapite irumaa it'aa t'īt'ee. Mamīda ichia māgaji:

—jāga onāaji! Mi Tachi Ak'ōre-it'ee mimiapari pik'a māik'aapa pi ipemaarāk'a; chi awaraarāmaa jarapataarāpa Jesupa ooda eperāarā k'aripait'ee. Tachi Ak'ōremaa aupaita it'aa t'īpāde aji.

Tachi Ak'ōre Jaurepata Jesupa ooda jarapí bi iru pedee jarapataarāmaa.

Caballo t'orroo īri wāda

11 Māpai mia unuji it'ari ewaraa k'obi. Aide caballo t'orroo unuji. Ma caballo īri wā nipada t'ījarapata Ichita Oopari Ichia Jara Bik'a māik'aapa Wāarata Jarapari. Māgí t'ī jara p'anik'a ichia ak'ipari eperāarāpa oopata jarait'ee pia wa k'achia māik'aapa chōopari ichi k'īra unuamaa iru p'anapataarā ome.

12 Chi tau urua nībaji t'īpitauk'a. Poro jīra chok'ara jī baji ichi porode. T'ī p'ā baji ichi tau būride. Mamīda apidaapa k'awada-e pai ma t'ī k'āata jara k'inia bi. Ichia aupaita k'awa bi.

13 Ichi īripema p'aru jī bada bek'ee baji waapa. Ichi t'ījarapata Tachi Ak'ōre Pedee.

14 Angeleerā chok'ara nipajida iru ome soldaorāk'a. Māirā ichiaba wā nipajida caballo t'orroo īri. P'aru lino nāusaadee jī p'anajida. T'o-t'oo baji, maarepida t'āu-ee bada perā.

15 Ichi it'aideepa uchia baji espada choma k'īraichaa weda p'ewedee bi. Māgipa ichia jōpiit'ee na eujādepemaarā chok'ara; iru k'īra unuamaa iru

p'anīrā. Māirā jōpiit'ee eperāpa net'aa jōpik'ajik'a pak'uru hierrodee oodapa. Uva piart'ipatak'a chi ba bōgo tapiadee wāmerā, māga pik'a ichia ma k'achia beerā biit'ee Tachi Ak'ōre juade piuk'oodamerā, iru k'īrau bairā āchi ome.

¹⁶ Ichi īripema p'aru mak'ara īri jī badamāi nāgī t'ī p'ā baji:

Rey Jōmaarā Rey māik'aapa

Poro Waibia Jōmaarā Poro Waibia.

¹⁷ Māpai mia unuji ángel bainī bi ak'ōrejīru k'īrapite. Māgipa golpe pedeeji ipanaarā it'ī wābapaataarāmaa:

—Chéti; cheepurúti k'odait'ee chik'o waibia Tachi Ak'ōrepa teeru.

¹⁸ Chéti piudap'edaarā chiara k'ode: reyrā chiara; soldaorā poro waibiarā chiara; eperāarā poro waibiarā chiara; ichiaba caballo chiara māik'aapa ai īri wāpataarā chiara; eperāarā jōmaarā chiara; esclavo-eerāde, esclavoorāde paara, ek'ariirāde, waibiarāde paara.

¹⁹ Māpai unuji māgī nemīsia na p'ek'au eujādepema reyrā ome māik'aapa āchi soldaorā ome. Māgīrā chip'e p'anajida jura chōnadait'ee ma caballo t'oroo īri wā nipada ome māik'aapa iru eere p'anadap'edaarā ome.

²⁰ Mamīda ichia ma nemīsia jita ataji ma ne-animal k'achia ome; chi māgī nemīsia k'īrapite oodapa ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa. Māga oo bipa ma ne-animal k'achia, chi seewa jaraparipa eperāarā k'ūrāji ma nemīsia tauchaa bipidamerā āchi k'ap'iade māik'aapa ma nemīsia k'īrak'a bīmaa it'aa t'īpataadamerā. Ma caballo t'oroo īri wā nipadapa ma nemīsia ma seewa jarapari ome chok'ai bita bat'ak'ooji lagok'a t'īpitau azufre ome jērājēraa jira bidee.

²¹ Māgīrā ome nipadap'edaarā piuk'oojida māgī espada uchiadapa ma caballo īri wā nipada it'aideepa. Māpai ipanaarāpa māirā k'ap'ia piuda jōmaweda k'o chejīda. K'ojida bi jāwaarutamaa.

20

Satanás mil años jīa bada

¹ Māpai mia unuji ángel it'ariipa baai cheru. Māgipa ma uria nāpia bidepema llave cadena choma bi ome iru baji ichi juade.

² Ichia jita ataji māgī je choma bi; māgī chonaarāwedapema taama; Netuara Poro Waibia maa-e pirā Satanás apata. Ma cadenapa māgī jī nībijī mil años wāyaaru misa.

³ Māpai bat'at'aaji ma uria nāpia bidee. Jīa nībijī ma llavepa māik'aapa ma uria pia jīat'aaji apidaapa ewanaadamerā. Māga ooji ma je choma bipa na eujādepemaarā waa k'ūranaamerā ma mil años wāyaaru misa. Ai t'ēpai k'ena pēiit'ee, mak'iara taarā-ēpai.

⁴ Māpai mia unuji rey su-ak'i beepari chok'ara. Tachi Ak'ōrepa jaraji aide su-ak'i p'anadap'edaarāmaa reyrāk'a eperāarā ak'ipataadamerā. Māirā ome unuji eperāarā jaureerā; chi otau t'iap'edap'edaa awaraarāmaa jaradap'edaa perā Tachi Ak'ōre Ūraa māik'aapa Jesupa ooda eperāarā k'aripait'ee. Māgīrāpa it'aa t'īdak'aa paji ma nemīsiamaa maa-e pirā ichi k'īrak'a bīmaa. Ichiaba māgī tauchaa bipidak'aa paji āchi tau bīride wa juade. Māgīrā chok'ai padaidap'eda, Cristo ome eperāarā ak'ipachida reyrāk'a, ma mil años wāyaaru misa.

⁵ Ma chok'ai padaidaarã naapiara eperãarã p'irabaidap'edaa paji ichita chok'ai p'anapataadamerã. Apemaarã piudap'edaarã p'irabaidait'ee ma mil años jörumaa.

⁶ O-ia p'ani Tachi Ak'örepa awara bidaarã ichideerã p'anadamerã. Mairãta naapiara chok'ai p'irabaidait'ee ichita p'anapataadait'ee. Atuada-e pait'ee. Ma k'ãyaara p'aareerã mimia oodait'ee Tachi Ak'öre-it'ee mäik'aapa Cristo-it'ee. Cristo ome arapa eperãarã ak'ipataadait'ee reyräk'a, ma mil años wãyaaru misa.

Satanás p'oyaada

⁷ Ma mil años wãyaap'eda, angelpa Satanás k'ena peiit'ee ichi jã badamãiipa.

⁸ Māpai ichi uchiat'ee na p'ek'au eujã jōmaade, jōmaarã eujãdepemaarã k'ürade. K'ürait'ee Gog mäik'aapa Magog, ächi soldaorã chip'edaiderã jura chōodait'ee Tachi Ak'öredeerã ome. Ächi soldaorã audú chok'ara p'anadait'ee, ipu tau nãusaa audú chok'ara paraaparik'a p'usa ide.

⁹ Māgürã jĩchoojida na eujãde mäik'aapa Tachi Ak'öredeerã wap'irajida; ichia p'uuru k'inia iru bi t'iak'auda edajãde p'anadap'edaarã mäik'aapa taawa p'anadap'edaarã paara. Mamãda mãga bi misa, it'ariipa t'ipitau baai cheji ächi iri mäik'aapa ächi k'iniidachida.

¹⁰ Māpai Tachi Ak'örepa Netuara Poro Waibia, chi eperãarã k'üradapa, bat'apit'aaji ma lagok'a t'ipitau azufre ome jëräjëraa jira bidee. Mama ma nemisia, ma ne-animal k'achia, chi seewa jarapari ome ichita miapi bapariit'ee, jō-ee.

Rey su-ak'i beepari waibia t'orroo bi

¹¹ Māpai mia unuji rey su-ak'i beepari waibia, t'orroo bi. Aide Tachi Ak'öre su-ak'i baji. Ichi k'irapite na eujã mäik'aapa pajã wēpadachida. Maarepida unu-e paji ma nĩbadamã, wē-e pada perã.

¹² Māpai mia unuji piudap'edaarã; waibiara beerã, ek'ariara beerã paara. Mairã bainĩ p'anajida ma rey su-ak'i beepari k'irapite. Māpai angeleerãpa librorã ewat'ijida. Ma librode ne-inaa jōma eperãarãpa oopatap'edaa p'ã baji. Awaraa libro ichiaba ewat'ijida. Māgide Tachi Ak'öre ome ichita p'anapataadait'eerã t'ĩ p'ã jëra baji. Tachi Ak'örepa ma piudap'edaarãpa oopatap'edaa p'ãda mäik'aapa chok'ai p'anürã t'ĩ p'ãda ak'iji jarait'ee chisãgürã wãpii ichi truede mäik'aapa chisãgürã atuapii.

¹³ Ma piudap'edaarã p'usadeepa p'irabai uchijida. Piudap'edaarãmãiipa ichiaba uchijida. Tachi Ak'örepa ma piudap'edaarã jōmaarãpa ne-inaa oopatap'edaa ak'iji jarait'ee pia wa k'achia.

¹⁴ Māpai angeleerãpa k'achia beerã jōmaweda mäik'aapa piudap'edaarã p'anapatamã bat'at'aajida ma lagok'a t'ipitau jëräjëraa jira bidee. Maadamãiipa apida piuda-e paji. Māgĩ lagok'a eperãarã piuda t'ëepema apata.

¹⁵ Mamaa ichiaba bat'at'aajida jōmaweda t'ĩ p'ã-ee beerã ma libro chok'ai p'anürã t'ĩ p'ã jëra bide.

21

Pajã chiwidi mäik'aapa eujã chiwidi

¹ Māpai mia unuji pajã chiwidi mäik'aapa eujã chiwidi, naapema pajã mäik'aapa eujã p'usa omë jōdarida perã.

² Unuji p'uuru Tachi Ak'õrepa ichi-it'ee jirit'erada. Māgí Jerusalén p'uuru chiwidi baai cheji it'ariipa, Tachi Ak'õre baparimāiipa. Pi-ia baji. Wëra chi-oo pi-ia jiparik'a miak'āiit'ee pak'āri, māga pik'a baji ma p'uuru.

³ Māgá ak'ima bide ūriji ángel Ak'õre su-ak'i beeparideepa golpe pedeeru: —Írá Tachi Ak'õre bapari eperāarā t'āide. Bapariit'ee eperāarā ome. Ichi p'uuru padait'ee. Tachi Ak'õre ichi k'ap'ia bapariit'ee āra ome māik'aapa āra Ak'õre pait'ee.

⁴ Ichia eperāarā tauba jōmaweda wēpapiit'ee. Māirā waa piuda-e pait'ee; waa jarajēda-e pait'ee; waa p'ua sentida-e pait'ee, irua māgee naawedapema ne-inaa jōmaweda wēpapiit'ee perā.

⁵ Māpai chi su-ak'i bipa ma rey su-ak'i beeparide māgaji:

—Írapí mia ne-inaa jōma chiwidi papiit'ee.

Ichiba mimaa māgaji:

—P'āji nāgí pedee, mia wāarata jarapari perā.

Maap'eda māgaji:

⁶ —Oojipi mia k'isia iru bada. Mita Alfa; nejōmaata naa. Ichiba mita Omega; nejōmaata t'ē. Apida opisía nībi pirā, mia pania pari teet'ee eperāarā chok'ai p'anapipari, māgí pania poatrí uchía bidepema. Māgí pania tok'āri, ichita mi ome bapariit'ee.

⁷ K'achia p'oyaaparipa māgí ne-inaa chiwidi jōmaweda iru bait'ee. Ma awara mita iru Ak'õre pait'ee; jōdee iru mi warra pait'ee.

⁸ Mamīda waawee-idaa beerā mide ijāadait'ee; ijāa amaarutaarā jōmaweda ijāadak'aa beerā ome; k'achia ooi awaa p'anirā; chíara peepataarā; p'ek'au oopataarā; jaipanaarā petau tau k'awaa beerā ome; ne-inaa juapa ooda k'írapiite it'aa t'ipataarā māik'aapa jōmaweda seewa jarapataarā; māgeerā p'anadait'ee ma lagok'a t'ipitau azufre ome jērajēraa jira bide māik'aapa t'ēepema piuda apata mama piudait'eeda aji, ichita māgá mi ik'aawaapa t'imí p'anapataadait'ee perā.

Jerusalén p'uuru chiwidi

⁹ Māpai ángel mimaa cheji. Māgí angeleerā sieteerāpa vaso ne-inaa k'achiapa ipuru iru p'anadap'edaadepema paji. Māgípa mimaa māgaji:

—Chéji. Mia ma Oveja Chak'e wëra pimaa ak'ipiit'eeda aji.

¹⁰ Ma k'āimok'araa pik'a bide Tachi Ak'õre Jaurepa unupida mimaa, māgí angelpa mi ateeji ee it'ia bi nok'odee. Mama p'anide ichia mimaa ak'ipiji Tachi Ak'õre p'uuru jirit'erada, Jerusalén, baai cheru it'ariipa, Tachi Ak'õre baparimāiipa.

¹¹ Ma p'uuru urua nībaji Tachi Ak'õre k'íra wāreepa. Urua baji māu pi-ia bëi-sāa jáspek'a.

¹² Ma p'uuru t'iak'au nībaji muralla waibia it'ia bipa. Aide t'ūpata doce paraaji. Ma t'ūpata chaa ángel aba bainí baji. Ichiba ma t'ūpata chaa Israeldeepa uchiadap'edaa èreerā docedepema t'í aba p'ā baji.

¹³ Ma muralla i chaa t'ūpata õpe-õpee p'anajida. Ak'õrejiru uchiapari eere t'ūpata õpee paraaji; norte eere ichiaba; sur eere ichiaba; ak'õrejiru baaipari eere ichiaba.

¹⁴ Ma p'uuru t'iak'au nībada muralla edupema basa doce iru baji. Ma basa māu pi-idee ooda paji. Māgí basa chaa írí Oveja Chak'e ome nipap-atap'edaarā doce t'ídepema t'í aba p'ā baji.

15 Ma ángel mimaa pedee badapa pak'uru nēedee ooda juade atee wāji. Māgipa ma p'uuru chaamaa beeji; chi muralla, chi t'īupatamāi paara.

16 Ma p'uuru kuádría baji. Angelpa māgí pak'urupa chaak'āri, dos mil doscientos kilometros baji. Chi teesoo chi jobia, chi it'ia paara dos mil doscientos kilometros baji.

17 La muralla ichiaba chaaji. Sesenta y cinco metros baji, eperāarāpa chaapatak'a, māgá chaa bada perā ma angelpa.

18 Ma muralla māu pi-ia jaspedee ooda paji. Chi p'uuru nēedee ooda paji; nēe pi-ia, maarepida nejarra wēe. Bēi-sāa baji vidriok'a.

19 Ma muralla basadepema māu, māu pi-ia ome p'oirā baji; nāgee māu pi-ia k'īra t'ādo, chi naapema basa māu pi-ia jaspe ome; araarepema zafiro ome; omé eerepema ágata ome; õpee eerepema esmeralda ome;

20 k'īmari eerepema ónice ome; joisomaa eerepema cornalina ome; seis eerepema crisólito ome; siete eerepema berilo ome; ocho eerepema topacio ome; nueve eerepema crisoprasa ome; diez eerepema jacinto ome; once eerepema amatista ome.

21 Ma murallade t'īupata doce perla docedee ooda paji; t'īupata chaa perla abaadee. Calle jā nēedee ooda paji; nēe pi-ia, maarepida nejarra wēe. Bēi-sāa baji vidriok'a.

22 Mia Tachi Ak'õre te waibia unu-e paji ma p'uurude, Tachi Ak'õre Waibia mama bapari perā ma Oveja Chak'e ome. Ārata ma p'uurudepema Ak'õre te waibia k'a, āramaa it'ari p'anīrāpa mama ichita it'aa t'īpataadait'ee perā.

23 Ma p'uurude p'anīrāpa ak'õrejīru jēra wa atane īdaa faltada-e pait'ee, Tachi Ak'õre k'īra wāreepa jērait'ee perā ma p'uuru īri māik'aapa ma Oveja Chak'e īdaait'ee perā lamparak'a.

24 Ma p'uuru īdaade na eujādepemaarā k'īra t'ādo nīpapataadait'ee māik'aapa na eujādepema reyrāpa āchi net'aa pi-ia aneedait'ee ma p'uurudee, Tachi Ak'õremaa tee k'inia p'anadairā.

25 Ma murallade t'īupata jōmaweda ichita ewa nībait'ee. Jīadək'aa pait'ee; mama p'ārik'ua wē-e pait'ee perā.

26 Na p'ek'au eujādepemaarāpa net'aa pi-ia iru p'ani aneedait'ee māik'aapa Tachi Ak'õremaa teedait'ee.

27 Mamīda ma p'uurude ne-inaa k'achia apida unuda-e pait'ee. K'achia oopataarā apida māik'aapa seewa jarapataarā apida mama unuda-e pait'ee. Aba unudait'ee Tachi Ak'õrepa t'ī p'āpidaarā Oveja Chak'e librode.

22

1 Māpai ma angelpa mimaa ak'ipiji to uchía bī Tachi Ak'õre Oveja Chak'e ome su-ak'ī beeparideepa. Aīdepema pania maarepida nejarra wēe baji. Bēi-sāa baji vidriok'a. Ma paniapa eperāarā ichita chok'ai p'anapata.

2 Māgí to weepachi p'uuru calle jā esajīak'a. To i chaa pak'urura paraaji. Māgipa eperāarā chok'ai p'anapipari. Māgí nejō chauda doce chaupari año abaade. Chi k'irupa eperāarā k'ayaa k'īra t'ādoo jīpapari.

3 Ma p'uurude wē-e pait'ee ne-inaa apida Tachi Ak'õrepa k'achiade baapida, naapema eperāarāpa p'ek'au k'achia oodap'edaa k'auropa. Māga pait'ee Tachi Ak'õre, Oveja Chak'e ome su-ak'ī beepari ma p'uurude bapari perā. Mama ichideerāpa ichita it'aa t'īpataadait'ee irumaa.

4 Iru k'īra unudait'ee māik'aapa āchi tau bīrīde iru t'ī p'ā iru p'aneedait'ee.

⁵ Mama p'āriu-e pait'ee. Ichideerāpa lāmpara ĩdaa wa ak'ōrejĭru jĕra faltada-e pait'ee, Tachi Ak'ōre Waibia jĕrapariit'ee perā āchi ĩri. Reyṛāk'a ichita p'anapataadait'ee iru ome iru truade.

Taarā-ee Jesucristo waya cheit'ee na eujādee

⁶ Māpai ma angelpa mīmaa māgaji:

—Nāgĭ pedee ijāaipia bi wāara perā. Tachi Waibiapa ichi Jaure pĕiji wāarata jarapimerā ichi pedee jarapataarāmaa. Ichia aupaita pĕiji ichi āngel, māgĭpa ichideerāmaa k'awaapimerā ne-inaa taarā-ee p'asait'ee.

⁷ Jesupa māga bi:

—ĭŪriti! ĭTaarā-e mi cheit'ee! O-ĭa p'ani jōmaweda oopataarā Tachi Ak'ōre Jaurepa jarapi bik'a na p'ādade.

⁸ Mi, Juanpata unuji māgĭ ne-inaa jōmaweda angelpa mīmaa unupida. Ichiaba miata ūriji ma pedee jōmaweda irua mīmaa jarada. Maap'eda mi bedabaidachi ma āngel k'ṛapite irumaa it'aa t'ĭit'ee.

⁹ Mamĭda ichia māgaji:

—ĭJāga oonāaji! Pik'a māik'aapa pĭ ĭpemaarāk'a mi Tachi Ak'ōre-it'ee mimia-pari. Parā mimiapata iru-it'ee, jaradak'āri Tachi Ak'ōre Jaurepa jarapi bik'a māik'aapa jōmaweda ijāapataarā mimiapata iru-it'ee oodak'āri na pedee p'ādade jara bik'a. Tachi Ak'ōremaa aupaita it'aa t'ĭpāde aji.

¹⁰ Ichiaba māgaji:

—Ne-inaa maarepida oonāaji eperāarāpa k'awaanaadamerā Tachi Ak'ōre Jaurepa jarapida na p'ādade, taarā-e aide jara bi p'asait'ee perā.

¹¹ Maperā awaraarāmaa ne-inaa k'achia oopataarāpa at'āri māga oopataadait'ee māik'aapa k'achia ooi awaa p'anapataarā at'āri māga p'anapataadait'ee. Jōdee ne-inaa pia oopataarāpa at'āri māga oopataadait'ee māik'aapa awara bĭdaarā Tachi Ak'ōre-it'ee at'āri oopataadait'ee irua oopi bik'a.

¹² Jesupa māga bi:

—ĭŪriti! Taarā-e mi cheit'ee ne-inaa mia k'ĭsia iru bi jōmaarāmaa teede. Ma ne-inaa teeit'ee eperā chaachaa, irua ne-inaa oopata pari na eujāde bak'āri; ne-inaa pia irua oopata pari maa-e pirā ne-inaa k'achia irua oopata pari.

¹³ Mita Alfa; nejōmaata naa. Ichiaba mita Omega; nejōmaata t'ĕe.

¹⁴ 'O-ĭa p'ani chi p'aru t'ōdap'edaarā Oveja Chak'e waade, āchia p'ek'au k'achia oopatap'edaa wĕpamerā. Māirāta k'odait'ee ma pak'uru eperāarā chok'ai p'anapiparidepema māik'aapa t'ĭudait'ee ma p'uuru chiwidi t'ĭupatamāi.

¹⁵ Mamĭda ma p'uurude unudak'aa pait'ee nāgee eperāarā: k'achia ooi awaa p'anapataarā; jaipanaarā; petau tau k'awaa beerā; p'ek'au oopataarā; chĭara peepataarā; ne-inaa juapa ooda k'ṛapite it'aa t'ĭpataarā māik'aapa jōmaweda seewa jarapataarā chĭara k'ūrapataarā ome. Māgeerāta unuda-e pait'ee ma p'uurude.

¹⁶ Jesupa māga bi:

—Mi āngel pĕiji irua na jōma k'awaapimerā pĭmaa, pia jōdee k'awaapimerā mĭde ijāapataarāmaa, āchi chip'epata chaa. Mi Rey Daviddepa uchiada. Mi chi ĭdatipododepema lucerok'a bi.

¹⁷ Tachi Ak'ōre Jaure māik'aapa Oveja Chak'e wĕra; Cristodeerāpa eperāarāmaa jarapata:

—ĭChĕti!

Jōmaarāpa na pedee ūirutaarā auk'a jaradaipia bi:

—¡Chéti!

Jōma opisía p'anĩrã chedaipia bi eperãarã chok'ai p'anapipari pania tode, mǎgá ichita p'anapataadait'ee. Mǎgí pania Tachi Ak'õrepa pari teepari chi to k'inia p'anĩrãmaa.

Juanpa ũraada na libro p'ã aupaude

¹⁸ Irá mia ũraait'ee chi ũrirutaarãpa Tachi Ak'õre Jaurepa jarapida na p'ãdade. K'ĩrak'aupai Tachi Ak'õre Jaurepa na p'ãdade jarapida awara jarateedai. Apidaapa mǎga ooruta pirã, Tachi Ak'õrepa ma ne-inaa k'achia jarada na p'ãdade, mǎga p'asapii ãchima.

¹⁹ Ma awara k'ĩrak'aupai wēpapidai Tachi Ak'õre Jaurepa jarapida pedee na p'ãdade bi. Apidaapa mǎga ooruta pirã Tachi Ak'õrepa iru bapi-e pait'ee ichi p'uuru chiwidide, na p'ãdade jara bi. K'opi-e pait'ee ma eperãarã chok'ai p'anapipari pak'urudepema, ai p'uurude bi.

²⁰ Jesucristo, chi na p'ãdade jara bi k'awapidapa mǎgapari:

—Taarã-e mi cheit'eeda aperi.

Mi, Juanpa jara bi:

—¡Amén! ¡Chéji, Tachi Waibia Jesús!

²¹ Mia it'aa iidi bi Tachi Waibia Jesucristopa parã jōmaweda pia ak'i bapari-imerã. Amén.